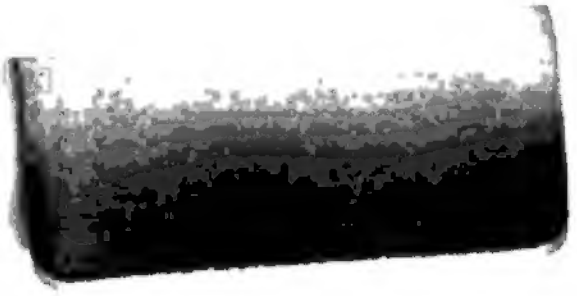

201
55 G
34

Digitized by Google

7.

274
216 292
224.

Digitized by Google

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΡΩΜΑΙΙΚΑ.

POPVLARIA CARMINA

GRAECIAE RECENTIORIS

EDIDIT

ARNOLDVS PASSOW.

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.
MDCCCLX.

Digitized by Google

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΡΩΜΑΙΙΚΑ.

POPVLARIA CARMINA

GRAECIAE RECENTIORIS

EDIDIT

ARNOLDVS PASSOW.

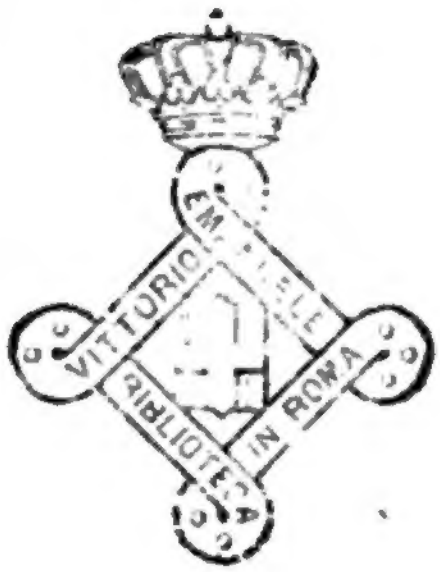

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.

MDCCCLX.

Digitized by Google

LIPSIAE TYPIS B. G. TEVBNERI.

Digitized by Google

CAROLO PASSOVIO

PATRI

SACRUM

Digitized by Google

Digitized by Google

PRAEFATIO.

Cum ante hos tres annos Henrici Ulrichi carissimi soceri quae in Graecia olim collegerat carmina popularia, ut in lucem ederem, a posteris 'eius mihi mandarentur, Ulrichi propositum, quod ne conficeret praematura mors obstitit, secundum illius consilium peragere plurimum mea intererat. Ille autem non solum singula ea carmina, quae in itineribus sive ab amicis acceperat sive ipse audiverat, sed omnia passim et separatim prodita in unum corpus redigere in animo habuit. Munus igitur me suscepisse intelligo cum per se grave tum eo difficilius, quod Graeciam ipsam adire propter temporum iniquitatem non licuit, sed omnem operam et laborem consumpsi, ut penso aliquatenus satisfacerem. Iam igitur Graecis ipsis spero gratissimum fore carminum numerum quantum fieri potest maximum plene collectum habere, idque eo magis quod ex his carminibus patet ad hanc usque aetatem Graeciae cives linguam servasse minus quam exspectaveris corruptam simulque multa maiorum instituta integra mansisse tristissimis illis temporibus, quibus barbari et evertere libertatem et religionem Graecorum profligare studuerint. Neque minus hic liber omnibus eis negligendus videtur, qui artis grammaticae et linguarum comparandarum studiis dediti cognoscere cupiunt, qua ratione lingua Graeca inde ex aevo Homerico usque ad nostram aetatem transformata atque immutata sit. Graecorum enim recentiorum cum viri eruditi summam sibi esse laudem suo iure arbitrentur et verba barbara ex libris amovere et sermonem quam maxime in pristinum restituere, ex nostris carminibus multo accuratius iudicare licet, quantum discrimen sit inter recentiorum veterumque Graecorum linguam. Quin etiam antiquitatum investigatores haud pauca in his popularibus carminibus reperient satis

digna, quae respiciant, velut quod Charontem, fluminum arborumque numina, Parcam adhuc Graecis pro daemonibus venerari mos est. Sed multo magis miraberis, quod caeci rhapsodi vicos peragrantes, quales ante triginta fere saecula Ulixis fata et Achillis certamina canebant, etiamnunc festis diebus populum epicis carminibus delectare solent. Clephtarum igitur res gestae, qui praefectis Turcicis per multos annos mira fortitudine restiterunt, his hominibus non minus dignae videntur, quas carminibus celebrent, quam illis Agamemnonis Achivorumque magna facinora.

At quo magis diversa ei sequentur, quos librum nostrum inspecturos spero, eo difficilius mihi est omnibus satisfacere. Carmina autem popularia quamquam omnia, quae prelum reliquerunt, huic collectioni inserere valde studebam, tamen nonnulla per ephemerides Graecas dissipata vereor ne praetermiserim; eas enim adire potuimus neque ipse neque amici in Graecia. Tum multa adieci antea nondum promulgata. Viris igitur optime de libro meo meritis, quibus haec carmina debeo, inprimis Thierschio, Kindio, Lycurgo, Conzio gratias ago quam maximas. Non edita autem carmina haec in manibus erant:

1. Carmina popularia quae olim in Graecia collegerat H. Ulrichus. U.
2. Carmina quae a Th. Kindio accepi, cui viro me plurimum debere libentissimo animo confiteor. K.
3. Carmina quae ab A. Lycurgo, A. Conzio aliisque viris mihi amicissimis accepi.
4. Carmina quaedam quae Schinae manu conscripta a Thierschio mihi permissa sunt. *Σχ.*
5. Sammling a Poesier *τοῦ πανοσιωτάτου χυρίου Βεργήραν.* Ex hoc libello manu scripto, qui proprius est societatis Asianae Lipsiensis, disticha potissimum in collectionem meam recepi, quia carminum quae in eo continentur pleraque non popularia esse indico. B.

Praeterea his usus sum libris:

1. Fauriel Chants populaires de la Grèce moderne Par. 1824. 2 voll. — In linguam Germanicam hunc librum transtulit Mueller. Lips. 1825. 2 voll. — Delectum autem carmi-

num a Fauriel editorum fecerunt: Schmidt Phiseldek Auswahl Neugriechischer Volkspoesieen in Deutsche Dichtungen umgebildet. Braunschweig 1827. Quo in libro carmen Graecum invenis ex Campania a Wittio viro doctissimo deportatum primumque editum in ephemeride Hamburgensi, Boersenhalle No. 28. 35. — Sanders Neugriechische Volks- und Freiheitslieder ins Deutsche übersetzt. Gruenberg und Leipzig 1842. — Firmenich *Τραγούδια Ρωμαϊκὰ* Berlin 1840. — *Ἄσματα διαφόρων ποιητῶν ἐν Ναυπλίῳ* 1835. — *Ἀνθολογία ἤτοι συλλογὴ ἀσμάτων δαπάνῃ Ν. Ἀγγελίδου Ἀθήν.* 1856. — Possart Neugriech. Gram. p. 309 sqq. — Luedemann Lehrbuch der Neugriech. Sprache. Leipzig 1826. — F.

2. Tommaseo Canti popolari Venet. 1842. Greci vol. IV. T.
3. *Σπυρ. Ζαμπέλιος Ἄσματα δημοτικὰ τῆς Ἑλλάδος. Κερκύρ.* 1852. Z.
4. D. Sanders das Volksleben der Neugriechen. Manheim 1844. S.
5. *Γ. Εὐλάμπιος ὁ Ἀμάραντος ἤτοι τὰ Ἡρόδα τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Πετρουπόλ.* 1843.
6. Th. Kind: a. Eunomia vol. III. Grimma 1827. b. Neugriechische Poesieen. Leipzig 1833. c. Anthologie Leipzig 1844. d. Neugriech. Volkslieder Leipzig. 1849. K.
7. Iken Eunomia vol. I et II. Multa insunt carmina, quae non popularia sunt.
8. M. de Marcellus Chants du peuple en Grèce Par. 1851. 2 voll. Plura carmina omisi, quae popularia esse nego. M.
9. *Πανδώρα ἐφημερὶς τῆς Ἑλλάδος. Ἀθήν.*
10. *Φιλολογικὸς συνέκδημος.* 1849.
11. L. Ross: a. Reisen auf den Griech. Inseln des Aegaeischen Meeres. 3 voll. 1840. b. Wanderungen.
12. Complura carmina quae dispersa inveni in libris velut. *Χρονογραφία τῆς Ἠπείρου* 2 voll. *Ἀθήν.* 1856. — *Χριστόφορος Περῤῥαιβος Ἱστορία τοῦ Σουλίου καὶ Πάργας. Ἀθήν.*, 1857. — Pashley Travels in Creta. 2 voll.

Qua copia carminum popularium collata iam primum in cer-

tum ordinem omnia redigenda erant; quod ita fieri potuit, ut ex rebus, quae tractantur, aut ex regionibus, quarum sermone concepta sunt, singula carmina digererentur. Quamquam autem multis vereor ne altera distributio praestare videatur, tamen ab ea, qua hujusmodi collectiones institui solent, ratione discessi, quod parum certum sive prorsus ignotum est, quibus locis permulta carmina confecta sint. Praeterea quia carmina, quae de rebus agunt sive a latronibus sive in bellis contra Turcos gestis, fere omnia ex Graecia continenti, amatoria vero pleraque ex insulis orta sunt, haud pauca carmina, etiamsi regiones respicis, iustum locum tenent. Commodum vero, quod ex mea capies dispositione, in eo positum est, quod ex carminibus clephticis conspectum habes rerum ab anno 1690 usque ad annum 1840 deinceps gestarum. Sed quia fieri non potuit, ut omnium clephtarum, qui in carminibus nostris occurrebant, aetatem definirem, in compluribus autem ne ullius quidem nominis mentio facta est, omnia carmina clephtica in duos ordines divisi: alter enim ordo ea continet, in quibus agitur de clephtis, quorum aetatem destinare licuit, alter quorum de tempore certi quidquam constitui non potuit. Nec levioris momenti esse opinor, quod ea carmina sese excipiunt, quae res quidem easdem sed aut dialecto diversa aut vario modo tractant. Extremam denique operis partem disticha implent disposita secundum litterarum ordinem primi cuiusque verbi. Cantiuncularum istarum innumerabiles et exstare et cotidie etiamnunc fieri nemo mirabitur; Graeci enim quamque occasionem arripiunt, qua versibus illis subito fusis animi sensus exprimant.

Sed etiam altera nobis dubitatio iniecta est, quam expedire cum ipsis Graecis tum vero homini alienigenae haud parvam molestiam affert. Nam cum carmina nostra litteris non consignata in ore populi versarentur, alius editorum alia usus est orthographia. Quin nonnulli tam negligenter eam custodiverunt, ut in eodem carmine idem verbum diverso modo scriberent; nullus autem editor huius rei maiorem curam adhibuit. Quid igitur? quamquam naturam et proprietatem cuiusque dialecti servare summo opere studebam, tamen certam scribendi rationem ingredi et volui et debui. Et quidem pauperes illos carminum poetas aut omnino

artis scribendi imperitos esse aut falsissime scribere vix opus est, quod commemorem. Ulricho autem quominus ubique obsequerer, id maxime obstabat, quod carminibus in itineribus subito conscriptis ille de scribendi ratione minus cogitaverat. Itaque unum quod sequerer reliquum fuit. Vi enim et origine verborum constituta, quae quomodo scriberentur dubia erant, ubi de Graeco flectenda erant, antiqui sermonis legibus parui, ubi de lingua barbara, ipse certas leges observandas mihi praescripsi. Sed sunt praeterea quaedam linguae vulgari recentiorum Graecorum propria, quae temere neglecta sunt a prioribus editoribus. Ceterum ne cui videar licentius egisse, legum illarum gravissimas paucis iam complectar.

Longissime a veterum discedit usus litterarum, quibus aspiratur sive durius ut ϑ φ χ, sive lenius ut β γ δ. Primum enim ubi duae litterae tenues sese excipiunt, priori consonanti aspiratur (*κλέφτης* etc.); deinde post $\bar{\nu}$ semper scribendum τ pro $\bar{\delta}$ exceptis nominibus propriis, quod mediae quae dicitur post $\bar{\nu}$ aspiratio non adiicitur (*ἄντρας* = *ἄνδρας*), post μ autem π pro $\bar{\beta}$ (*μπαίνω* = *ἐμβαίνω*) et post $\bar{\sigma}$ plerumque $\bar{\tau}$ pro $\bar{\vartheta}$ (*στολίστην* = *ἐστολίσθην*). Denique cum litterae β et δ semper spirantes sint Graecis recentioribus, loco Germanicarum sive Italicarum litterarum $\bar{b}$ et $\bar{d}$, quibus in verbis barbaris aspiratio etiam apud Graecos detracta est, scripsi $\overline{\mu\pi}$ et $\overline{\nu\tau}$ (*μπάντα* = banda. *μπόμπα* = bomba).

Discrimine non servato inter syllabas breves et longas Graeci recentiores omnes vocales semper fere in pronuntiatione producunt, ita ut etiam duplices consonantes removeant. Propterea cum in verbis peregrinis loco duplicium consonantes simplices posui (*σαΐτα* = sagitta), tum ubi in dubio relictum erat, utrum brevis an longa vocalis praestaret, hanc recepi (verba in $\overline{\omega\nu\omega}$).

Pro vocali $\bar{\imath}$, quae sequente altera vocali locum semivocalis tenet, initio verborum scriptum est $\gamma\imath$ (*Γιάνης*, *γιατρεύω*); $\bar{\varepsilon}$ autem mutatum est in $\bar{\imath}$, ubi cum sequenti vocali quasi in unam syllabam coaluit (*Θιὸς* = *Θεός*).

Consonantem $\bar{\sigma}$ in verbis Turcicis, ubi pronuntiatur ut Francogallorum ch, nunquam duplicavi (*πασᾶς*): $\bar{\upsilon}$ cum sequente $\bar{\sigma}$ semper scribendum $\bar{\psi}$.

Τσ rectius scribi quam τζ putavi, quod τσ in verbis Turcicis ortum est ex dj s. tch (cfr. ς = ch), in Italicis ex gi, ci, sc; de verbis Graecis iudicavit Corais (*Πλούτ.* 3) praestare τσ quam τζ scribere:

Aphaeresis verborum in sermone vulgari recentiorum Graecorum multo extensior est quam apud veteres. Primum enim omnes fere praepositiones, quarum prima syllaba vocalis est sive diphthongus, eam amittunt. Sic ς sequente articulo pro *εἰς* in usu vulgari est legiturque *εἰς τὸ* tam raro, ut haud sciam an pro *εἰς τὸ* corrigendum sit *μὲς στὸ*; quod textu recepi sensu non refragante. Propterea saepius *καὶ στὸ* emendavi ex *κ' εἰς τὸ* et *σε* (h. e. *εἰσὲ*) pro *εἰς* cum Zampelio scripsi, ubi articulus abfuit. Quod de *εἰς* praescripsi, idem valet de praepositionibus *ἐν* (*μπαίνω*, *μπροστὰ*) et *ἔξ* (*ξάκουστος*, *ξώδερμος*), praepositio vero *ἀπὸ* apocope (*ἀπ'*) affici solet, rarius aphaeresi. Deinde permulta habes substantiva particulas verba, quorum syllabae minutae sunt, ut *μάτι* = *ὀμμάτι*, *μέρα* = *ἡμέρα*, *δὲν* = *οὐδέν*, *σὰν* = *ὡς ἄν*, *πές πῶ* = *εἰπῶ*, *πίσω* = *ὀπίσω*, *λίγος* = *ὀλίγος*, *διῶ* = *ἰδῶ*, *δγῆς* = *ἰδῆς* (cfr. *βγαίνω* = *ἐκβαίνω*). Praeceteris autem omnes fere voces, quae ex η ι υ ει incipiunt, primam vocalem amittunt. Quorum verborum aphaeresis cum in usu vulgari sit; ita ut homines de plebe vix quidquam omissum esse suspicentur, supervacaneum nobis visum est notam aphaereseos apponere, etiamsi nonnunquam totum verbum integrum reperitur. Denique verba quaedam ex more veterum cum antecedente particula in unum confunduntur, ut *νἄμουν* = *νὰ ἤμουν*, *πούσαι* = *ποῦ εἶσαι*, *πᾶχεις* s. *πούχεις* = *ποῦ ἔχεις*.

Circumflexum pro acuto accentu omnibus in vocibus restitui ex veterum praescripto, quarum syllaba penultima producta, ultima vero brevis est velut in terminationibus *οῦλα* et *οῦλι*, *οῦνι*, *οῦχι*.

Sed de his rebus satis. Variae lectiones singulis carminibus additae sunt textu ita constituto, ut Ulrichum et Graecos editores optimos duces secutus plerumque eorum lectiones reciperem; emendationes iis tantum locis feci, quibus res ipsa postulare videbatur:

Reliquum est, ut pauca de indice verborum dicam, in quo

non solum peculiarem vim eorum verborum interpretatus sum, quae veteribus non usitata fuerunt, sed etiam fontem apposui et originem, ubi fieri potuit. In his enim carminibus permulta occurrunt verba tum barbara tum Graeca mediae aetatis, quae ipsis Graecis non intelliguntur, nedum hominibus externis, quia sermo urbanus multum differt a plebis. Quamquam autem hac de re difficillima complures viros eruditos consului velut A. Lycurgum et Christum Papadopulum, qui inscium me animo paratissimo instruxerunt, tamen vocabulorum quorundam sive vis sive etymon plane obscura manserunt.

Ex his omnibus quamquam apparet gravissimi momenti esse editori carminum popularium Graeciae recentioris ipsam hanc terram non solum adire sed etiam permigrare, ut linguam moresque populi cognoscat, tamen adiuvantibus viris harum rerum peritissimis summo studio et diligentia enixus sum, ut compensarem, quae desiderarentur. Quodsi haec opera probabitur viris doctis et ipsa editio grata erit Graecis et accepta, non frustra laborem suscepisse mihi videbor. Si quid a me alicubi peccatum fuerit, quod in rebus tam difficilibus facile fieri potuit, id ut mihi condonetur, vehementer rogo.

Dabam Magdeburgi
mense Februario CIↃIↃCCCCLX.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΡΩΜΑΙΚΑ.

I. ΚΛΕΦΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.
II. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.
III. ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΟΙΚΙΑΚΑ.
IV. Ο ΧΑΡΟΣ.
V. ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΛΑΣΤΑ.
VI. ΒΑΑΧΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.
VII. ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΕΡΩΤΙΚΑ.
VIII. ΔΙΣΤΙΧΑ.

I.

ΚΛΕΦΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.

CARMINA CLEPHTICA CERTI AEVI.

I.

Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΛΙΟΝΗΣ.

Fauc. I, 3. Ζαμπ. 622, 34. Σχιν. Gramm. 171.

1700—1710.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν στὴν ξάχη στὸ λημέρι·
Τὄνα τηράει τὸν Ἀρμυρό, τἄλλο κατὰ τὸν Βάλτο,
Τὸ τρίτο, τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Κυριέ μου τί νὰ γύνηκεν ὁ Χρῆστος ὁ Μηλιόνης;
Μηδὲ στὸν Βάλτο φάνηκε, μηδὲ στὴν Κρυαβρύσι.“ —
„Μᾶς εἶπαν πέρα πέρασε κ᾽ ἐμπῆκε μὲς στὴν Ἄρτα
Κ᾽ ἐπῆρε σκλάβο τὸν καντῆ, ἐπῆρε καὶ τσ᾽ ἀγάδες.
Κι᾽ ὁ μουσελίμης τ᾽ ἄκουσε, βαρυὰ τοῦ κακοφάνη·
Τὸν Μαυρομμάτην ἔκραξε καὶ τὸν Μουχτὰρ Κλεισούρα·
Ἐσεῖς ἂν θέλετε ψωμί, ἂν θέλετε πρωτάτα,
Τὸν Χρῆστον νὰ σκοτώσετε, τὸν καπετὰν Μηλιόνη.
Ἔτσι προστάζ᾽ ὁ βασιλιὰς καὶ μῶστειλε φερμάνι. —
Παρασκευὴ ξημέρωνε — ποτὲ νὰ μ᾽ εἶχε φέξη —
Κι᾽ ὁ σουλεϊμάνης στάλθηκε νὰ πάγη νὰ τὸν εὕρη.
Στὸν Ἀρμυρὸ τὸν ἔφτασε κι᾽ ὡς φίλοι φιληθῆκαν·
Ὁλονυχτὴς ἐπίνανε, ὅσο νὰ ξημερώσῃ·
Κι᾽ ὅταν ἐφέξῃ ἡ αὐγή, πέρασαν στὰ λημέρια,
Κι᾽ ὁ σουλεϊμάνης φώναξε τοῦ καπετὰν Μηλιόνη·
Χρῆστο σὲ θέλ᾽ ὁ βασιλιὰς, σὲ θέλουν κ᾽ οἱ ἀγάδες.
Ὅσο ᾽ν᾽ ὁ Χρῆστος ζωντανὸς, Τοῦρκο δὲν προσκυνάει·
Μὲ τὸ τουφέκι τρέξανε ὅνας νὰ φάῃ τὸν ἄλλο·
Φωτιὰ ἔδωσαν στὴ φωτιὰ, πέφτουν κ᾽ οἱ δυὸ στὸν τόπο.“—

3. *λέει Z. Σ.* 4. *Τί ἐγίν. F. Σ.* 5. *Οὐδὲ - οὐδὲ F. Σ.* 6. *κ᾽ ἐπῆγε πρὸς τὴν F. Σ.* 7. *μαζὶ μὲ δυὸ F. Σ.* 12. *Τοῦτο - - F. Σ. ἔστειλε* id. 14. *βάλθηκε νὰ πάη νὰ τόνε φέρη* Z. 17. *Κι᾽ ὁπόταν κ᾽ ἐπῆγαν* Z. 21. *ἕνας πρὸς F. Σ.* 22. *κ᾽ ἔπεσαν εἰς τὸν F. Σ.*

II.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Ζαμπ. 627, 37. Τ. 77.

1715.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τί χτύπος εἶν' ποῦ γίνεται καὶ βρονταριὰ μεγάλη;
Πολλὰ τουφέκια πέφτουνε καὶ ϛτὰ βουνὰ βροντοῦνε·
Μήνα σὲ γάμο πέφτουνε; μήνα σὲ πανηγύρι;
Οὔτε σὲ γάμο πέφτουνε, οὔτε σὲ πανηγύρι·
Ὁ Μπουκοβάλας πολεμᾷ μ' ὀχτὼ, μ' ἐννιὰ χιλιάδες.
Κι' ὁ Μπουκοβάλας φώναξεν ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα·
„Πάψτε παιδιὰ τὸν πόλεμο, πάψτε καὶ τὰ τουφέκια,
Νὰ κατακάτσ' ὁ κονιορτὸς, νὰ μετρηθοῦν τ' ἀσκέρια.“ —
Μετροῦντ' οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖς καὶ λείπουν δυὸ χιλιάδες.
Μετροῦνται κ' οἱ ἁρματωλοὶ καὶ λείπουν ἑβδομῆντα.

III.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Faur. I, 12. Ζαμπ. 629, 39. Σχιν. Gramm. 172.

1715.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τί ναὶν' ὁ ἀχὸς ποῦ γίνεται κ' ἡ ταραχὴ μεγάλη;
Μήνα βουβάλια σφάζονται, μήνα θεριὰ μαλώνουν;
Οὐδὲ βουβάλια σφάζονται κι' οὐδὲ θεριὰ μαλώνουν·
Ὁ Μπουκοβάλας πολεμᾷ μὲ χίλιους πεντακόσιους
Στὴν μέση στὸ Κεράσοβο καὶ ϛτὴν Καινούρια χώρα.
Πέφτουν τὰ βόλια σὰ βροχὴ, πέφτουνε σὰ χαλάζι.
Κόρη ξανθὴ ἐχούιαξε ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Πάψε Γιάνη τὸν πόλεμο, πάψε καὶ τὰ τουφέκια,
Νὰ κατακάτσ' ὁ κορνιαχτὸς, νὰ σηκωθ' ἡ ἀντάρα,
Νὰ μετρηθῇ τ' ἀσκέρι σου, νὰ διοῦμε, πόσοι λείπουν.“ —
Μετροῦντ' οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖς καὶ λείπουν πεντακόσιοι.
Μετροῦνται τὰ κλεφτόπουλα καὶ λείπουν τρεῖς λεβέντες·
Ὄνας ἐπῆγε ϛτὸ νερὸ κι' ἄλλος ψωμὶ νὰ φέρῃ,
Ὁ τρίτος ὁ καλήτερος στέκεται στὸ τουφέκι.

1. *Τελν' F. Τοῦτ' εἶν' ἄχος Σ.* 3. *Κι' οὐδὲ F. Σ.* 6. om. *F. Σ.* 7. *Καὶ ξανθὴ κόρη Z.* 8. *τὸ ζουφέκι Z.* 13. *Ἐπῆγε ὁ ἕνας F.*

IV.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

U.

1715.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τείν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται κ' ἡ ταραχ' ἡ μεγάλη
Στὴν μέση στὸ Κεράσοβο καὶ στὴν μεγάλη χώρα;
Ὁ Μπουκοβάλας πολεμάει μὲ τοὺς μουσουλμανάιους,
Πέντε πολέμους ἔκαμεν ἀπ' τὴν αὔγ' ὡς τὸ γιῶμα
Κι' ἄλλους πέντ' ὡς τὸ δειλινὸ κι' ἄλλους πέντ' ὡς τὸ βράδυ.
Παπαδοπούλα χούγιαξεν ἀπὸ 'να παραθύρι·
„Πάψε Γιάνη μ' τὸν πόλεμο καὶ πάψε τὸ τουφέκι,
Νὰ κατακάτσ' ὁ κορνιαχτὸς, νὰ μετρηθῇ τ' ἀσκέρι.“ —
Μετριῶντ' οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖς καὶ λείπουν πενταχόσια,
Μετριῶνται τὰ κλεφτόπουλα καὶ λείπουν τρεῖς λεβέντες.

V.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Ζαμπ. 630, 40. Τ. 78.

1715.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Στὸν πάτο τὸν Κεράσοβο ὄξ' ἀπ' τὸ Μισολόγγι
Ὁ Μπουκοβάλας πολεμᾷ μὲ χιλιους πενταχόσιους·
Κ' ἕνα πουλάκι φώναξεν ἀπὸ ψηλὸ κλαράκι·
„Πάψε Γιάνη τὸν πόλεμο, πάψε καὶ τὸ τουφέκι,
Νὰ κατακάτσ' ὁ κορνιαχτὸς, νὰ μετρηθῇ τ' ἀσκέρι.“ —
Μετροῦντ' οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖ καὶ λείπουν πενταχόσιοι,
Στερνὰ μετροῦντ' οἱ Χριστιανοὶ καὶ τσ᾽ λλειπ' ὁ Γιανάκης.
Νὰ κι' ὁ Γιανάκης πῶρχεται 'πὸ μὲς ἀπὸ τοὺς Τούρκους
Μὲ τ' ἄλογό του παίζωντας, μὲ τὸ σπαθὶ βαμμένο.

VI.

Ο ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Παν. 63.

1750—1760.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε 'πὸ μὲς ἀπο την Πάργα,

Ψάχνει νὰ βρῇ τὴν κλεφτουριὰ, τὸν Κώστα Μπουκοβάλα
Καὶ κλέφταις τὸ καρτέρεσαν μέσα στὸ Μακρυνόρος·
„Πές μας, πές μας πουλάκι μου κανὲν καλὸ χαμπέρι.“ —
„Τί νὰ σᾶς πῶ μωρὲ παιδιὰ, καϋμένα παλληκάρια;
Ὁ Μπουκοβάλας πεθάνε τὴν κυριακὴ τὸ βράδυ,
Ὅπου τὸν φέρν' ὁ βασιλιὰς, στὴν πλάκα 'χαν γραμμένα.
Κι' ἀφίνει διάτα καὶ χαρτὶ σ' οὒλα τὰ παλληκάρια,
Σ' ἐσὲ Γιανούλη μ' ἀδελφὲ, σ' ἐσὲ Χρῆστο Νογιάτη·
Καὶ τραγουδάεις χωριανὰ, ποῦ σ' εἶχα μπιστεμμένο.
Τὸν Κώστα νὰ συμμάσετε, νὰ φτιάστε καπετάνιο.
Μὴν τὸν καταφρονήσετε, πέθαν' ὁ ἀδελφός του.
Ὁ Κώστας εἶναι ξακουστὸς, εἶναι καὶ παλληκάρι·
Στὰ δόντια πέρνει τὸ σπαθὶ, στὰ χέρια τὸ τουφέκι·
Ἐμπρὸς πᾶει στὸν πόλεμο, στὸ ἔλα στέκει πίσω.
Τὸν Μῆτσο Χούση κυνηγᾷ, βουλιέται νὰ τὸν χάσῃ,
Κ' ἐπῆγε καὶ τὸν ἔκλεισε σ' ἕνα παλιοκαστράκι.
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.
Χίλιους Τούρκους τοῦ σκότωσε καὶ χίλιους Ἀρβανίταις.
Ἐγὼμ' ὁ Κώστας ξακουστὸς, ὁ Κώστας Μπουκοβάλας.
Μένα μὲ ξέρουν τ' ἅρματα, μὲ ξέρ' ὁ κόσμος οὒλος,
Καὶ θέλω τὸν μουρασελὲ, νὰ γείνω καπετάνιος,
Τὸ θέλ' ἀπὸ τὸ Μέτσοβο κι' ἀπὸ τὸ Πατραντσίκι.“ —

3. *Μαρκρνν. Π.* 8. *γαρτὶ Π.* 10. *στεῖχα Π.* 16. *Μιτσοχοῦνο Π.* 22. *μερασελὲ Π.* 23. *Μπαστανιτζίκι? Π.*

VII.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

T. 189.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἤλιε μου Μπουκοβάλα μου κι' ἄστρο μου Καρακίτσο
Σήμασ' τὰ παλληκάρια σου, μὴν πιάνουν τσ' Ἀγραφιώταις.
Οἱ Ἀγραφιῶτ' εἶνε κακοὶ κ' εἶνε ὅλοι πολῖται.
Βγαίνουν μπροστὰ στὸν βασιλιὰ, μπροστὰ καὶ στὸν βεζύρη,
Καὶ σκούζουν, βάζουν τ' ἄδικο ἀπὸ τὸν Μπουκοβάλα.
„Ὁ Γιάνης εἶναι βασιλιὰς κι' ὁ Κώστας εἶν' βεζύρης,
Ποῦ Λουτρακιώτας τριανταδυὸ πῆραν καὶ τριανταέξι,

Πῆραν καὶ τὸν Κωστόπουλο μικρὸν στὴν σαρμανίτσα.
Κ' ἡ μάνα του πάγει κοντὰ ὅλο παρακαλῶντας.
„Παιδιά ποιὸς εἶν' ὁ πρῶτός σας, ποιὸς εἶν' ὁ καπετάνιος;
Νὰ τὸν φιλήσω τὴν πεδιὰ καὶ τὸ δεξί του χέρι,
Μὴ μοῦ χαλάσῃ τὸ παιδὶ τὸν μοναχὸ τὸ γιό μου,
Ὅσο νἄρθῃ ἐξαγορὰ χίλια τριακόσια γρόσια
Καὶ δέκα πόσια τῶν παιδιῶν καὶ δεκαπέντε φέσια,
Γελέκια τοῦ γραμματικοῦ, κούπα τοῦ Μπουκοβάλα."

1. Ἤλιε Μπ. T. 2. πράζουν? T. 4. καὶ τὸν T. 6. βασιλὺς T. 7. Λουτρουγιώτας T. 8. Σαρμανίτσα T.

VIII.

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Ζαμπ. 628, 38. T. 364.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Χρυσὸς αἴτὸς ἐκάθουνταν στὸν ἥλιο κ' ἐμαδιόνταν,
Κι' ἄλλος αἴτὸς τόνε ρωτάει καὶ τὸν βαρυοξετάζει·
„Τ' ἔχεις μπρέ, τ' ἔχεις σταυραϊτὲ καὶ στέκεις μαραμένος;" —
„'Απόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Τὸ πῶς ἐπῆγα στὸν πασᾶ στὸν Κούρτη στὸ Μπεράτι,
Κι' ἄκουσα τὸ μουσαβερὲ ὅλων τῶν 'Αρβανίτων,
Πῶς θὲ νἀρτοῦνε στ' Ἄγραφα τοὺς κλέφταις νὰ βαρέσουν." —
'Ο Μπουκοβάλας τἄκουσε, στὸν κάμπο κατεβαίνει,
Μαζώνει τὰ μπουλούκια του κι' ὅλον τὸν ταϊφᾶ του,
Τοὺς λέει τὸ κακὸ τ' ὄνειρο, τοὺς βάνει ν' ὁρκιστοῦνε,
Τοῦρκο ποτὲ μὴν πιστευθοῦν ὅσο καιρὸ κι' ἂν ζοῦνε.
'Ακόμα λόγος ἔστεκε καὶ συντυχιὰ κρατοῦνταν,
Τὸ καραοῦλι φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Παιδιὰ πάρετε τ' ἄρματα, χτενίστε τοὺς τσαμπάδες,
Γιατὶ μᾶς πλάκωσ' ἡ Τουρκιά, ὡς δώδεκα χιλιάδες." —
Κι' ὁ Μητρομάρας σκώνεται καὶ τῶν παιδιῶν φωνάζει·
„Λεβέντες κάμετε καρδιά, σὰ Χριστιανοὶ φανῆτε,
Τοὺς Τούρκους νὰ παστρέψωμε, νὰ πέσουνε στὸν τόπο." —
Σὰν τὰ λιοντάρια σκούξανε, σὰν τὰ λιοντάρια βγῆκαν·
Τοὺς Τούρκους πέρνουνε μπροστὰ, σὰ γίδια τοὺς σκορπίζουν.
Σκοτώθηκαν κ' ἐπιάστηκαν ὅσο γιὰ δυὸ χιλιάδες,

Σκοτώθηκε κι' ὁ Κωσταντῆς κι' ἄλλοι του δυὸ συντρόφοι,
Πού'ταν στὴ Γοῦρ' ἁρματωλὸς καὶ στὸ Ζυγὸ 'ταν κλέφτης,
Τὸν κλαῖν οἱ κάμποι, τὰ βουνά, τὸν κλαίνε τὰ λαγκάδια
Καὶ τὰ κορίτσια τοῦ Φουρνᾶ μὲ τὰ πολλὰ τὰ νάζια,
Τὸν κλαῖν καὶ τὰ κλεφτόπουλα στὰ μαῦρα τὰ λημέρια.

2. ἐρώταγε *T.* 3. Τί ἔχ. *T.* 5. Σὰ μετεπῆγα *T.* 7. ν' ἔλθ. *T.* 14. Τσαπάδες *T.* 15. ἕως δίκα *T.* 16. Ὁ Μητρομάρης φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι· *T.* 17. Παιδιὰ καρδιὰ νὰ κάμητε, σήμερα νὰ *T.* 18. ἀφανίσωμε *T.* 's τὸν τόπο νὰ θαφτοῦναι *T.* 19. Σὰν λιόντες ἐβρύαξαν καὶ τὰ σπαθιὰ ἁρπάζουν *T.* 20. ὁμπροστὰ *T.* μπλαστὶ? Z. cfr. 101, 26 etc. τοὺς ἀνεμοτουρλιάζουν *T.* 21. 's τὸν τόπο δυὸ χιλιάδες *T.* 23. στὰ Γοῦρα Z. 24. αἳ βρύσαις καὶ λαγκ. *T.* 26. om. *T.*

IX.

Ο ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

U.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Μάνα μὲ καταράστηκε, βαρυὰ κατάρα μοῦπε·
Ὁλημεροῦλα πόλεμο, τὸ βράδυ καραοῦλι.
Νἄμουν μιὰ πετροπέρδικα στὰ πλάγια τοῦ Πετρίλου
Στὰ πλάγια καὶ στὰ πετρωτὰ καὶ σταῖς κοντοραχούλαις,
Νὰ σκόνουμουν τ' ἀποταχὺ δυ' ὥραις νὰ ξημερώσῃ,
Νὰ κουρμαστῶ τὸν πόλεμο, πῶς πολεμοῦν οἱ κλέφταις,
Οἱ κλέφταις κ' οἱ ἁρματωλοὶ κι' ὁ Γιάννης Μπουκοβάλας
Στὸ μπάτο στὰ Κουμπουργιανὰ μπροστὰ στὴ Παναγία.
Γιῶργο χαϊντούτης φώναξε τ' Ἀλέξη Τραγουδάκας·
„Βάλτε φωτιὰ στὴν ἐκκλησιά, κάψτε τοὺς Τούρκους μέσα,
Χίλια φλωριὰ νὰ τὴν χρωστῶ, καινούρια νὰ τὴν φτιάσω." —

9. Τραγωνάτας *U.* nosclo an legendum sit Δραπονάκης.

X.

Ο ΓΙΑΝΗΣ ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

Παν8. 68. Χριστοφόρ. Περραιβ. Ἱστ. Σουλ. I, 33.
1750 — 1760.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Νἄμουν μιὰ πετροπέρδικα στὰ πλάγια τοῦ Πετρίλου
Νὰ σκώνουμαι τ' ἀποταχὺ δυ' ὥραις νὰ ξημερώσῃ,

Ν' ἀκούρμαινα τὸν πόλεμο, πῶς πολεμοῦν οἱ κλέφταις,
Οἱ κλέφταις κ' οἱ ἁρματωλοὶ κι' ὁ Γιάνης Μπουκοβάλας.
Τὸ Μήτσο Χούση κυνηγοῦν στὴ μέση τοῦ Πετρίλου,
Στὸν πάνω στὰ Κουμπουριανὰ, μὲς στὴν ἀπάνω χώρα.
Ὁ Μίτσο Χούσης κλείστηκε μέσα στὴν Παναγία.
Γιῶργο χαϊντούτης χούγιαξε τ' Ἀλέξη Τραγουδάκη·
„Βάλε φωτιὰ στὴν ἐκκλησιὰ, κάψε τὴν Παναγία,
Χίλια φλωριὰ νὰ τῆς χρωστῶ καὶ χίλια νὰ τὴν φτιάσω."
Ὁ Μπουκοβάλας χούιαξε τοῦ Γιώργου τοῦ χαϊντούτη.
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸν λόγο δὲν ἀκούει·
Βλέπουν τοὺς Τούρκους, πῶφευγαν, βλέπουν τοὺς Ἀρβανίταις,
Σὰν ἔκαμε, καὶ χύθηκεν ὁ Γιάνης Μπουκοβάλας.
Καὶ κάνουν τὸν κατήφορο, πᾶν κατὰ τὸν γεφῦρι
Κ' οἱ κλέφταις πᾶν, ἀπὸ κοντὰ ὁ καπετάνος Γιάνη·
Καὶ πᾶνε καὶ μπρατσιάστηκαν στὸν Κόρακα στὴν ἄκρη.
Πιάνουνε Τούρκους ζωντανοὺς καὶ Τούρκους σκοτωμένους.
Ὁ Μπράτσης ἐσκοτώθηκε, ἀδελφὸς τοῦ καπετάνου.
Κ' οἱ Τοῦρκοι πέρα πέρασαν καὶ πᾶν στὴ Βρεστενίτσα,
Στὴ Βρεστενίτσα δὲν στάθηκαν καὶ τράβιξαν τὴν Ἄρτα.
Κ' οἱ κλέφταις πᾶν, ἀπὸ κοντὰ ὁ καπετάνος Γιάνης.
Καὶ κάνουν τὸν κατήφορο καὶ πᾶνε μὲς στὸ Πέτα.
Βλέπουν τοὺς Τούρκους πῶφευγαν, βλέπουν τοὺς Ἀρβανίταις,
Καὶ πήγανε καὶ κλείστηκαν ἀνάμεσα στὴν Ἄρτα.

2. *σκόνομαι πὸ τὸ Π.* 3. *ἀρκουμενῶ Π. πολεμᾶν Χρ.* 5. *Μιτσοχούσ. Π. κυνηγᾶ Χρ.* 6. *εἰς τὴν Π.* 7. *Τὸν Μ. ἀπέκλεισεν ὁ Γιάννης Μπουκοβάλλας Χρ.* 8. *Γιωργαιτούσης Π. ἀπὸ τὸ μετεριζι Χρ. Δραγονάκου Π.* Inde ex vs. nono Christoph. haec habet:

„Βάλτε φωτιὰ στὴν ἐκκλησιὰ, νὰ κάψητε τοὺς Τούρκους.
Χιλιὰ φλωριὰ νὰ τὴν χρωστῶ καὶ πεντακόσια γρόσια." —
Κι' ὁ Μπουκοβάλας χούγιαξε μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι·
„Πάρτε τοὺς Τούρκους ἐμπροστὰ στὴν Ἄρτα νὰ τοὺς πᾶμε,
Πίσω νὰ μὴ γυρίσωμε καὶ ὅλους νὰ τοὺς φᾶμε." —
Πέρνουν κεφάλια τῶν Τουρκῶν, τὰ βάνουν τὰ παλούκια·
Κι' ὁ Μπουκοβάλας σύναξε ὅλο τὸν ταῖφά του,
Μὲ στὴν ὀξιὰ ξημέρωσε, τὰ κύλια νὰ μοιράσῃ,
Κ' οἱ Λγραφιῶτες ἔστειλαν, δέκα κοτσαμπασίδες
Τὄφεραν τὸν μουρασελὲ σ' ὅλο τὸ βιλαέτι.

18. *Τῷ Χρ. μοράσαλε Χρ.*

XI.

Ο ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ.

U.

1750.

ΒΟΣΤΙΤΣΑ.

— Ποιὸς εἶδε ἥλιο 'ποβραδισῦ κι' ἄστρα τὸ μεσημέρι,
Ποιὸς εἶδε τὸν Καραμπελᾶ, τὸν καπετὰν Θανάση;
'Εγὼδα ἥλιο 'ποβραδισῦ κι' ἄστρα τὸ μεσημέρι,
'Εγὼδα τὸν Καραμπελᾶ, τὸν καπετὰν Θανάση
Στὸ χάνι στὴ Βελανιδιά.
Πέντε χαντσῆδες τὸν κερνᾶν, πέντε τὸν παραστέκουν
Κ' ἕνα μικρὸ χαντσόπουλο γυρίζει καὶ τοῦ λέγει·
„Ποῦστυν ἔψὲς Καραμπελᾶ καὶ καπετὰν Θανάση;" —
„'Εψὲς ἤμουν στὰ Βέρβαινα, προψὲς στὸν ἅγιο Πέτρο
Κι' ἀπόψε μοῦρθε μιὰ γραφὴ εἰς τρεῖς μεριαῖς καϋμένη·
Πατήσανε τὸ Μαλεβὸ, τὸ μέγα μοναστῆρι,
Πούχε τριακόσια σήμαντρα καὶ ξῆντα δυὸ καμπάναις·
Πᾶσα καμπάνα καὶ παπᾶς κ' ἡ σιδεριὰ δυὸ διάκους,
Πῆραν ἄσπρα, πῆραν φλουριὰ, πῆραν μαργαριτάρια,
Πῆραν τ' ἀσημοκάντηλα, βαγγέλια χρυσωμένα,
Πιάσαν καὶ τὸν ἡγούμενον καὶ τὸν τουρκοπαιδεύουν." —

XII.

Ο ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ.

Παν. 62.

1750 — 1760.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Ποιὸς εἶδεν ἥλιο τὸ βραδὺ κι' ἄστρο τὸ μεσημέρι,
Ποιὸς εἶδε τὸν Καραμπελᾶ, τὸν καπετὰν Θανάση,
Σὲ τί βουνὸ νὰ βρίσκουνται, σὲ τί παλιὰ λημέρια;" —
'Εμεῖς ἔψὲς τὸν εἴδαμε μὲ τὴν ὀξειὰ στὴν ῥάχη,
Ἔχουν ἀρνιὰ ποῦ ψένανε, κριάρια σουβλισμένα,
Κ' εἶχαν κ' ἕνα γλυκὸ κρασὶ, ποῦ πίν' ὁ καπετάνιος.
Κ' ἐκεῖ ποῦ τρῶν καὶ πίνουνε καὶ ψιλοτραγουδοῦνε,
Ἕνα χαρτὶ τοὺς ἔρχεται ἀπὸ τὸν Μπουκοβᾶλα.
„Σὰ λάβετε τὸ γράμμα μου, σὰ λάβῃς τὴ γραφή μου,
Νὰ μάσῃς τὰ μπουλούκια σου, νἀρθῇς ν' ἀνταμωθοῦμε,

Νὰ πᾶμε ντέβρι τὰ χωριὰ, ντέβρι τὰ βιλαέτια,
Νὰ μποῦμε μὲς στὸ Μέτσοβο, μὲς στὸ τρανὸ ντερβένι,
Ἐκεῖ πασᾶς θὲ νὰ διαβῇ κ' ἕνας καλὸς βεζύρης,
Καὶ νὰ τὸν καρτερέψωμε στὸ Μέτσοβο στὴν βάχη." —
Ἐπῆγαν καὶ τοῦ τόπιασαν κατάραχα στὸ χάνι.
Ἀκοῦν τουφέκια κ' ἔπεφταν καὶ θλιβερὰ βροντοῦνε.
Τὸ τί τουφέκια νἄν' αὐτὰ καὶ θλιβερὰ βροντάνε;
—Μήνα καὶ γάμος γίνεται, μήνα ναι πανηγύρι;
Ὁ Μπουκοβάλας πολεμᾷ κι' ὁ καπετὰν Θανάσης
Καραμπελᾶς χουχούτισε σὰν ἄξιο παλληκάρι.
„Γιουροῦσι θέλουν τὰ παιδιὰ κι' ὁ καπετὰν Θανάσης."
Σὰν ἔκαμαν κ' ἐχύθηκαν μὲ τὰ σπαθιὰ στὰ χέρια,
Καραμπελᾶς σκοτώθηκε κι' ὁ καπετὰν Θανάσης.
Πιάνουν τὸν μπέη ζωντανὸ καὶ τὸν πασᾶ ἀνταμα.
Κι' ὁ Μπουκοβάλας ἔκρενε κι' ὁ Μπουκοβάλας κρένει·
„Σταθῆτε παλληκάρια μου, λύγα μου παινεμένα,
Γυρίστε πίσω, πάρτε μου τὸν καπετὰν Θανάση.
Νὰ μὴ τὸν πάρῃ ἡ Τουρκιά, τὸν πέρνουν Ἀρβανίταις
Καὶ μὲς στὰ Γιάνινα τὸν πᾶν, τὸν στέλνουνε στὴν πόλι,
Βλέπουν ἐχτροὶ καὶ χαίρουνται, καὶ φίλοι καὶ λυποῦνται·
Τὸν βλέπει κ' ἡ μανοῦλά του καὶ κάθεται καὶ κλαίει.
„Δὲν σ' τῶπα Καραμπέλα μου, δὲν σ' τῶπα τρεῖς καὶ πέντε
Τί χάλευες τί γύρευες αὐτοῦ στὸν ξένο τόπο;" —
„Καλὰ μοὖπες μανοῦλά μου κ' ἡ μαύρ' ἡ ἀδερφή μου
Κ' ἐγὼ δὲν ἀκρουμάστηκα καὶ πάω στὸν Μπουκοβάλα
Κ' ἐπῆγα κ' ἐσκοτώθηκα στὸ Μέτσοβο στὴ βάχη." —

5. *ἐφένανε Π.* 23. *Καραμπαλᾶς Π.* 29. *καὶ εἰς Π.*

XIII.

Ο ΓΙΑΝΗΣ ΣΤΑΘΑΣ.

Πανδ. 73.

1750 — 1760.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΑΓΡΑΦΑ.

Σύντα νᾶβαλαν τὴ βουλὴ ἄρχοντες Καρελιώταις
Κ' ἔκραξαν τὸν Ἀλήμπεη καὶ τὸν Μαλιακουσῖνο.
„Μάλιο μ' σὰν θέλεις καὶ ψωμί, σὰν θέλεις βιλαέτια,
Τοὺς κλέφταις νὰ βαρέσετε τοὺς μαύρους τοὺς Σταθαίους." —

Στὴ Λεπενοῦ γιωμάτισε, στὴ Βλίφη πάει τὸ βράδυ.
Νὰ κι' ὁ Γιανάκης τοῦ Σταθῆ γαμπρὸς τοῦ Μπουκοβάλα·
„Καλή σας μέρα γέροντες, πολλὰ τ' ἔτη ἀγάδες.“ —
„Καλῶς τὸν Γιάνη τοῦ Σταθῆ, γαμπρὸς τοῦ Μπουκοβάλα.“ —
„Γιανάκη μ' ρίξε τ' ἅρματα, Γιανάκη μ' παραδόσου.“ —
„Ἐγὼ δὲν ρίχνω τ' ἅρματα καὶ δὲν τὰ παραδίνω.
Γιὰ' ὁ Γιανάκης τοῦ Σταθῆ, γαμπρὸς τοῦ Μπουκοβάλα,
Τὸ πῶς τὰ ρίχνουν τ' ἅρματα καὶ πῶς τὰ παραδίνουν;“ —
„Χίλια φλωριὰ δίν' ὁ Σταθῆς καὶ χίλι' ὁ Μπουκοβάλας
Καὶ χίλια δίν' ἡ μάνα μου καὶ χίλι' ἡ ἀδελφή μου,
Καὶ χίλια ἡ γυναῖκά μου κ' ἔρχουνται καὶ μὲ βγάνουν.“ —
Ἐδῶ πουρτες Γιανάκη μου, ποτὲ βγαλμοὺς δὲν ἔχεις,
Ἐδῶ δὲν εἶν' ἡ Δούμνιτσα, δὲν εἶν' τὸ Σακαρέτσι,
Νὰ πολεμᾷς μὲ τὴν Τουρκιά, μ' αὐτὸν τὸν Μῆτσο Χούση. —
Ὁ Μπουκοβάλας ἔρχεται μὲ δύο, μὲ τρεῖς χιλιάδες.
Στὸν Κόρακα ξεκάμπισε, στὸ Βάλτο πάει τὸ βράδυ.
Ὅσο νὰ πᾶν τὴν Δούμνιτσα, τοὺς βρίσκει σκοτωμένους.
Καὶ κάνει τὸν κατήφορο καὶ πάει μὲς στὰ χάνια,
Τὸν Μῆτσο Χούση καρτερεῖ, τοῦ κάν' ἕνα καρτέρι·
Τριακόσιους Τούρκους σκότωσε, τριακόσιους τσακωμένους,
Κι' ὅλο μπροστὰ τὸν ἔβανε, στὴν Ἄρτα τὸν πηγαίνει.
Κι' ὁ Μπουκοβάλας χούγιαξε, κι' ὁ Μπουκοβάλας κρένει.
„Γυρνᾶτε, παλληκάρια μου, πίσω τοῦ ....
Νὰ πᾶμ' κατὰ τὸν τόπο μας, πίσω στὸ βιλαέτι.“ —

1. *Καραλιώταις Π.* 4. *Λεχενοῦ Π.* 7. *Καλλὴ Π.* 8. *Καλλῶς Π. Γιαννάκη Π.* 17. *Σακαρέτση Π.* 18. 23. *Μιτσογοῦνο Π.* 21. *Δούσιτσα Π.* 26. *πραίνει Π.*

XIV.

Ο ΓΙΑΝΗΣ ΣΤΑΘΑΣ.

Faur. I. 14. Ζαμπ. 14. 23. U. Ἀγγελ. 63. Σχιν. Gramm. 173.

1750—1760.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΑΓΡΑΦΑ.

Μαῦρο καράβι ἔπλευσε στὰ μέρη τῆς Κασσάντρας
Πούχε τὰ κέφη γιὰ πανιά, τὸν οὐρανὸ παντιέρα.
Κι' ὁμπρὸς κορβέτα μ' ἄλικο μπαϊράκι τοῦ προβγαίνει·
„Μάϊνα φωνάζει τὰ πανιά, ρίξτε τὰ πανιὰ κάτου.“ —
„Δὲν τὰ μαϊνάρω τὰ πανιὰ κι' οὐδὲ τὰ ρίχνω κάτου.

Μὴ λέτε κ' εἶμαι νιόνυφη, νύφη νὰ προσκυνήσω.
'Εγὼμ' ὁ Γιάνης τοῦ Σταθᾶ, γαμπρὸς τοῦ Μπουκοβάλα.
Τράκο λεβέντες ρίξετε στὴ πλώρη τὸ καράβι·
Νὰ χύσωμ' αἷμα Τούρκικο, νὰ φᾶνε κ' οἱ κεράκοι." —
Κ' οἱ Τοῦρκοι βόλτα ρίχτουνε, γυρίζουνε τὴν πλώρη.
Πρῶτος ὁ Γιάνης πέταξε, πρῶτος ὁ Γιάνης βγαίνει
Μὲ τὸ τουφέκι στὸ δεξί, μὲ τὸ σπαθὶ στὰ δόντια.
Ποτάμι τρέχουν αἵματα, θάλασσα κοκκινίζει
Κι' ἀλλᾶ, ἀλλᾶ φωνάζοντες οἱ Τοῦρκοι προσκυνοῦνε.

1. ἔπλεε *F. Z. A.* 2. μαῦρα πανιὰ τὸ σκέπαζαν καὶ τ' ὑφάνου *F. A.* 3. Ἐμπρὸς *F. A.* ἐβγῆκε *F.* μ' ἄλικην σημαίαν τοῦ ἐβγῆκε. *A.* 4. ῥῆξτέ τα λέγει *F. A.* 5. Κι' om. *A.* 6. με θαρρεῖτε *F.* θαρρῆτε *A.* 9. Τῶν Τούρκων αἷμα χύσετε, ἀπίστους μὴ ψυχᾶτε *F. A.* 10. Κ' om. *A.* ἔρηξαν κ' ἐγύρισαν *F. A.* 11. μὲ τὸ σπαθὶ 'ς τὸ χέρι *F. A.* 12. om. *F. A.* 13. 'Σ τὰ βούνια *F. A.* τὸ πέλαο Z. 14. ἀμάν, ἀμὰν Z. οἱ ἄπιστοι κράζοντες *F. A.*

XV.

Ο ΖΗΔΡΟΣ.

Πανδ. 88.

1750.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

'Ο Ζῆδρος κάνει τὴν χαρὰ, παντρεύει τόνε γιό του,
Κι' ὅλο τὸν κόσμο τὸν καλεῖ καὶ τὰ καπετανάτα,
Τὸ Λάπα δὲν τὸν κάλεσε γιατεῖν' ἀμαχεμμένος.
Καὶ ὅλοι πιάνουν κάλεσμα κριάρια μὲ κουδούνια,
Κι' ὁ Λάπας πάει ἀκάλεστος σὰ μῆλο μαραμένο
Σὰ μῆλο, σὰ δαμάσκηνο, σὰ δροσερὸ σταφύλι.
Κι' αὐτῆνος πάει κάλεσμα ἓν' ἀσημένιο 'λάφι,
Στ' ἀσῆμι καὶ στὸ μάλαμα καὶ στὸ μαργαριτάρι.
Κ' ἡ Ζήδραινα τὸν καρτερεῖ μ' ἐννιὰ λογιῶν παιγνίδια.
„Καλῶς τὸν Λάπα πῶρχεται, τὸν καπετάνο Λάπα,
Πούναι στοὺς κάμπους φλάμπουρο, στοὺς κλέφταις κυπαρίσσι,
Πούναι καὶ στὸ Βλαχο . . . σερντάρης στὰ κορίτσια.
„'Εγὼ δὲν ἦλθα γιὰ φαΐ, δὲν ἦλθα γιὰ τραγούδια,
Τὴ νύφη ὁποῦ πήρατε, θὰ τὴν ἐπάρω πίσω·
Τὴν θέλω γιὰ τοῦ λόγου μου καὶ γιὰ τὸν ἀδελφό μου." —
„Νὰ μὴν τὸ κάμῃς Λάπα μου, χρυσέ μου καπετάνιο·
Θὲ νὰ τὸ μάθῃ ὁ ντουνιᾶς, θὲ νὰ τὸ μάθ' ὁ κόσμος." —

„Σήκω νυφοῦλά μ' κι' ἄλλαξε, σήκω καὶ καβαλλίκα.
Καὶ νὰ σὲ πάω στὸ σπίτι μου, νὰ σὲ πάω στ' ἀδελφή μου.“ —
„Ἄφσε μ' ἀφέντη μ' ἄφσε με χρυσέ μου καπετάνιο
Καὶ μὴ μὲ πᾷς στὴν μάνα σου, μήτε στὴν ἀδελφή σου.
Ἔχω λεβέντη ἀδελφὸ, λεβέντη παλληκάρι·
Καὶ δὲν σὲ πάω ἀστεφάνωτη, σὲ πάω στεφανωμένη.“ —
„Ἐγὼμ' ὁ Λάπας ξακουστὸς, ὁ Λάπας ξακουσμένος
Μένα μὲ ξέρ' ὁ Ἔλυμπος, μὲ ξέρ' ἡ Κατερίνη,
Μὲ ξέρ' ἡ μαύρη Λιάκουρα, ποῦ τὄχ' ἁρματωλίκι.“ —

8. τὸ μ. κ. τὸ *Π.* 15. *Θέλω διὰ λόγου — διὰ τὸν Π.*

XVI a.

Ο ΖΗΔΡΟΣ.

Faur. I, 68. Ζαμπ. 704, 139.

1750.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὁ Ζῆδρος κάνει τὴ χαρὰ, χαρὰ γιὰ τόνε γιό του,
Κ' ἐκάλεσε τὴν κλεφτουριὰ, τὰ δώδεκα πρωτάτα,
Τὸ Λάπα δὲν ἐκάλεσε, τὸ μαῦρο ψυχοπαίδι.
Ὅλοι παγαίνουν κέρασμα κριάρια μὲ κουδούνια,
Κι' ὁ Λάπας πάγ' ἀκάλεστος μὲ ζωντανὸν ἀλάφι,
Στ' ἀσῆμι καὶ στὸ μάλαμα καὶ στὸ μαργαριτάρι.
Κανεὶς δὲν τὸν ἐλόγιασεν ἀπὸ τοὺς καλεστάδες,
Τόνε λογιάζ' ἡ Ζήδραινα ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Καλῶς τὸ Λάπα πῶρχεται μ' ἀλάφι στολισμένο.
Στρῶστε τοῦ Λάπα στὸν ὀντᾶ, τοῦ Ἴρίτσα στὴν κρεββάτα,
Στρῶστε καὶ τῶν παλληκαριῶν ἀπ' ὅλα τὰ πρωτάτα.“ —

1. *Σύντρος Ζ.* 8. *Σύντραινα Ζ.*

XVI b.

Ο ΖΗΔΡΟΣ.

Εὐλ. 32. Ζαμπ. 652, 68. Kind Eunom. 4. M. I, 308.

1750.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἕνα πουλάκι κάθουνταν στοῦ Ζήδρου τὸ κεφάλι.
Δὲν ἐλαλοῦσε σὰν πουλί, σὰν ὅλα τὰ πουλάκια,

Μὸν ἐλαλοῦσε κ' ἔλεγεν ἀνθρωπινὴ λαλίτσα.
„Ζήδρό μ' ἐσ' ἤσουν φρόνιμος, ἤσουν καὶ παλληκάρι
Εἰς την κλεψιὰ κι' ἁρματωλιὰ καὶ σ' ὅλα τὰ πρωτάτα.
Ἤσουν καὶ πρῶτος ἔπαρχος σ' ὅλα τὰ μοναστήρια,
Κι' ὅσα βουνὰ περπάτησες, ὅλα βοτάνια τἄχουν,
Δὲν τὄξερες κακόμοιρε, νὰ φᾷς νὰ μὴν πεθάνῃς." —
„Τί λὲς πουλί, κακὸ πουλί, γιατί μὲ καταριέσαι,
Σαράντα χρόνους ἔζησα ἁρμάτωλος καὶ κλέφτης,
Τὸ Χάρο δὲ φοβήθηκα, τὸ Χάρο δὲ φοβοῦμαι·
Κι' ἄλλους σαράντα νἄζουσα, πάλε θὲ νὰ πεθάνω.
Κι' ἂν θὰ πεθάνω μπρὲ πουλί, δὲν τὄχω πῶς πεθαίνω,
Μὸν τὄχω σὲ παράπονο καὶ γιὰ 'ντροπὴ μεγάλη,
Ποῦ θὰ τὸ μάθουν τὰ σκυλιὰ, νὰ πᾶν στὴν Ἀλασσῶνα,
Νὰ μοῦ χαλάσουν τα χωριὰ τὰ ἔρμα βλαέτια.
Παρακαλῶ τὴ συντροφιὰ κι' ὅλα τὰ παλληκάρια.
Νὰ μοῦ 'γνοιαστοῦν τὸ σπίτι μου, τὴν δόλια μου γυναῖκα,
Νὰ μοῦ κυττάζουν τὸ παιδὶ τὸ μαῦρο τὸ Δημήτρι·
Πούναι μικρὸ κι' ἀνήλικο κι' ἀπὸ κλεφτιὰ δὲ ξέρει." —

1. *Σύντρος Z. Πωλάκι πάγησ' κ' ἔκατζε K. M.* Fauriel I, 70 habet primos quattuor vss. carminis:

Ἕνα κουλάκι κάθησε στοῦ Ζίδρου τὸ κεφάλι.
Δὲν ἐλαλοῦσε σὰν πουλὶ, σὰν ὅλα τὰ πουλάκια,
Μὸν ἐλαλοῦσε κ' ἔλεγεν, ἀνθρωπινὰ μιλοῦσε·
Ζίδρο μ' ἐσ' ἤσουν φρόνιμος ἀπ' ὅλα τὰ κρωτάτα.

2. 3. *ἐκελάειδει E.* 5. *εἰς κλεψ. — κ' εἰς K. M.* 6. *ἔξαρχος K. M.* 7. *Οὐδὲ κι' ἀετὸς ἂν ἤσουν Z. ἔχουν K. M. ν ἦταν. E.* 8. Ap. Z. sequuntur haec post vs. octavum:

Γιατί δὲν εὗρες στὰ βουνὰ τἀθάνατο βοτάνι,
Ποῦ στὸ σκοτάδι μυριανθεῖ καὶ τὴν ἡμέρα κλειέται,
Νὰ φᾷς καὶ σὺ βαριόμοιρε, ποτὲ νὰ μὴ πεθάνῃς;

12. *σ' ἐντρ. E. Z.* 15. *μάθῃ ν ἡ Τουρκιὰ — πάῃ E.* 16. *χαλάσῃ E.* 18. *νὰ σφάζουνε τοὺς Τούρκους.*

Inde a vs. 7 ap. *M.* et *K.* leguntur haec:

Νὰ τὰ ξεύρῃς, νὰ μαζόνῃς, ποτὲ νὰ μὴ ποθάνῃς.
„Σαράντα χρόνια ἔκαμε ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης,
Κι' ἄλλα σαράντ' ἂν ἔκαμα, πάλ' ἤθελα ποθάνω·
Δὲν κλαίω, πῶς θὲ νὰ χαθῶ καὶ θέλω νὰ ποθάνω·
Μὸν κλαίω τὸν Φώτη μ', ποὖν' μικρὸς κι' ἀπὸ κλεψιὰν δὲν ξέρει.
Γέροντες θέλουν φίλεμμα κι' ἀγάδες θέλουν ἄσπρα,
Καὶ τὰ κρωτοπαλλήκαρα λουφὲν νὰ τ' ἀρτηρήσῃ."

XVII.

Ο ΖΗΔΡΟΣ.

Χριστοφ. Περραιβ. Ἱστορ. τ. Σουλ. I, 33.

1750.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἐψὲς ἤμουν στοὺς οὐρανοὺς καὶ σήμερα μὲ τ' ἄστρα
Κι' ἄκουσα πῶς σέν' ἔγραψαν μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους." —
„Σῶπα σῶπα πουλάκι μου καὶ μὴ μὲ καταριέσαι·
Ἂν εἶν' γιὰ τὴν γυναῖκά μου, γυναῖκα πέρνω κι' ἄλλη·
Ἂν εἶν' γιὰ τα παιδάκια μου, παιδάκια κάμνω κι' ἄλλα
Ἂν εἶν' γιὰ τὸ κεφάλι μου, δὲν ξέρω τί νὰ κάμω.
Ὅσα βουνὰ περπάτησες, ὅλα βοτάνια εἶχαν,
Νὰ τἄξευρες, νὰ τἄτρωγες, ποτὲ νὰ μὴ πεθάνῃς.
Σαράντα χρόνους ἔκαμα ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης
Κι' ἄλλους σαράντα νάκανα, πάλιν θὲ νὰ πεθάνω.
Μὸν τὄχ' ἕνα παράπονο καὶ φλόγα στὴν καρδιά μου,
Ποῦ θὰ τὸ μάθ' Ἀρβανιτιά, νἄρθῃ στὴν Ἐλασσῶνα.
Παρακαλῶ σε Δάζο μου καὶ καπετὰν Δημήτρη,
Καλὰ νὰ μου τηρᾶξετε τὸν Φῶτο, τὸ παιδί μου,
Γιατὶ μικρὸς ὀρφάνεψε κι' ἀπὸ κλεψιὰ δὲν ξέρει.
Γερόντοι θέλουν χαΐδεμα κι' ἀγάδες θέλουν γρόσια
Καὶ τὰ πρωτοπαλλήκαρα λουφὲν νὰ τ' αὐγατίσῃ,
Ποῦ στέκονται στὸν πόλεμον, ὁποῦ βαστοῦν στὸ τσέγκι·
Μπροστὰ πάγουν στὸν πόλεμο, στὸ γύρισμα κατόπι." —

4. 5. 6. *ἦν Χρ.*

XVIII.

Ο ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

Faur. I, 76.

1750.

ΜΩΡΕΑ.

Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται τοῦτο τὸ καλοκαῖρι;
Τρία χωριὰ μᾶς κλαίονται, τρία κεφαλοχώρια.
Μᾶς κλαίεται κ' ἕνας παπᾶς ἀπὸ τὸν ἅγιο Πέτρο.
Τί τὤκαμα τοῦ κερατᾶ καὶ κλαίετ' ἀπ' ἐμένα,
Μήνα τὰ βόδια τἄσφαξα; μήνα τὰ πρόβατά του;
Τὴ μιά του νύφη φίλησα, ταῖς δυό του θυγατέραις·
Τὄνα παιδί του σκότωσα, τ' ἄλλο τὸ πῆρα σκλάβο,

Καὶ πεντακόσια δυὸ φλωριὰ τὰ ξαγορὰ τοῦ πῆρα.
Ὅλα λουφὲν τὰ μοίρασα, λουφὲν στὰ παλληκάρια·
Κι' ἀτός μου δὲν ἐκράτησα τίποτε γιὰ τ' ἐμένα.

8. τὰ om. *F.* 10. *γιὰ ἐμένα F.*

XIX.

Ο ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΗΣ.

Faur. I, 90.

1750.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Τί ἔχουν τῆς Γούρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν μαραμμένα;
Μήνα χαλάζι τὰ χτυπᾷ; μήνα βαρὺς χειμῶνας;
Κι' οὐδὲ χαλάζι τὰ χτυπᾷ, κι' οὐδὲ βαρὺς χειμῶνας·
Ὁ Κοντογιάνης πολεμᾷ χειμῶνα, καλοκαῖρι.

. . . . . .

XX.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΠΑΘΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΗ.

Faur. I, 90. Ζαμπ. 603, 8.

1750.

Ὅποιος τυράννους δὲν ψηφεῖ,
Κ' ἐλεύθερος στὸν κόσμο ζῇ,
Δόξα, τιμή, ζωή του
Εἶν' μόνο τὸ σπαθί του.

XXI.

Ο ΤΟΤΣΚΑΣ.

Χριστοφορ. Περρ. ἱστορ. τ. Σουλ. I, 34.

1750—1760.

ΓΡΕΒΒΕΝΑ. ΠΗΛΙΟΝ.

Ἑφτὲς προψὲς ἐδιάβαινα 'πὸ κλεφτικὰ λημέρια
Κι' ἄκουσα, πῶς ἐρμήνευε Τότσκας τὰ παλληκάρια·
„Παιδιά μ' ἂν θέλτε λεβεντιὰ κ' ἐλευθερὰ νὰ ζῆτε,
Βάλτε τσηλίκι στὴν καρδιὰ καὶ σίδηρα στὰ πόδια.
Κρασί ποτε μὴ πίνετε, ὕπνο μὴν ἀγαπᾶτε,
Ὁ ὕπνος εἶναι θάνατος καὶ τὸ κρασὶ εἶναι πλάνος." —

Γυρίζ' ὁ Νάκας καὶ τὸν λέγ', λέγει τὸν καπετάνο·
„Μπιζέρισαν, βαρέθηκαν Τότσκα μ' τὰ παλληκάρια,
Τῆς νύχτας τὸ περπάτημα, τσ' αὐγῆς τὸ καρασῦλι,
Θέλουν νὰ προσκυνήσουνε σ' αὐτὸν τὸν ντυβιτάρη,
Πούναι βαλῆς στὰ Γρεββενὰ, ντερβέναγας στὰ χάσια." —
„Παιδιά μ' ἂν θέλτε κόψιμο καὶ θέλτε νά χαθῆτε,
Ἐλᾶτε νὰ σᾶς κόψω 'γὼ καὶ νὰ σᾶς παραχώσω,
Νὰ δώσω καὶ μνημόσυνα εἰς ὅλους τοὺς παπάδες·
Ν' ἀκούσουν χώραις καὶ χωριὰ, χωριὰ καὶ βιλαέτια,
Νὰ ποῦν ὁ Τότσκας λύσσαξε καὶ τρώγ' τὰ παλληκάρια." —
Τὸν λόγο δὲν ἀπέσωσε, ἡ ὁμιλιὰ βαστοῦσε,
Τὸ καρασῦλ' ἐφώναξε, τὸ καρασῦλι κράζει·
„Πολλὴ Τουρκιὰ μᾶς ἔρχεται, μπέϊδες καὶ ἀγάδες,
Ἀφῆτέ τους ἂς ἔρχονται κ' ἡμεῖς τοὺς καρτεροῦμε.
Πιάστε παιδιὰ τὸ στένωμα, βάλτε τους μὲς στὴν μέση,
Κι' ἀπὲ γιουρούσι κάμετε, σφάξετε τοὺς ἀγάδες.
Νὰ διοῦν τοῦ Τότσκα τὸ σπαθὶ, τοῦ Νάκα τὸ τουφέκι,
Βοήθ' Ἀϊλιὰ τοῦ Μπουρμπουτσὸ κι' ἀπὸ τὴν Σαμαρίνα,
Τοὺς Τούρκους νὰ χαλάσωμε, τσ' ἐχτροὺς τῆς πίστεώς μας,
Ποῦ τυραννοῦν τ' ἀδέλφιά μας, ποῦ σφάζουν τὰ παιδιά μας.

8. *Μπεζέρησαν* X. 10. *δυβιτάρης X.* 22. *γιουρούσῃ Χρ.* 21. *εἰς τὴν X.* 25. Dubitari potest an Genitivus *πίστεως* in usu vulgari sit.

XXII.

Ο ΤΟΤΣΚΑΣ.

Ζαμπ. 620, 31.

1750 — 60.

ΓΡΕΒΒΕΝΑ. ΠΗΛΙΟΝ.

Ἐψὲς προψὲς ἐπέρασα 'πὸ κλέφτικο λημέρι,
Κι' ἄκουσα ποῦ δασκάλευε Τότσκας τὰ παλληκάρια.
„Παιδιὰ μὴν προσκυνήσετε σ' αὐτὸν τὸ Δελβινότση,
Πούναι βελῆς στὰ Τρίκαλα καὶ βόϊβοντας στὴ Λάρσα.
Παιδιὰ κι' ἂν προσκυνήσετε σ' αὐτὸν τὸ Δελβινότση,
Παιδιὰ κι' ἂν θέλετε σπαθὶ κι' ἂν θέλετε παλοῦκι,
Ἐλᾶτε νὰ σᾶς κόψω 'γὼ καὶ νὰ σᾶς παλουκώσω.
Κι' ἂν ἀκουστῇ στὰ Γρεββενὰ, σ' ὅλα τὰ βιλαέτια.
Ὁ Τότσκας πῶς ἐλύσσαξε, σκοτώνει παλληκάρια,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Πέστε τὸ πῶς ἐχάλασε τὸν ἄξιο τὸν ταϊφᾶ του,
Γιατὶ δὲν θέλει στὴ Τουρκιὰ νὰ καταντήσουν σκλάβοι.

8. *Γραβανᾶ* Z.

XXIII.

Ο ΤΟΤΣΚΑΣ.

Ζαμπ. 668, 88.
1750—60.

ΓΡΕΒΒΕΝΑ. ΠΗΛΙΟΝ.

Μὲς στοῦ Γιανούλη τὸ μπαχτσὲ πετιοῦντ' οἱ Γανιτσάροι,
Εἶναι κι' ὁ Τότσκας τὸ σκυλὶ μὲ δυὸ, μὲ τρεῖς χιλιάδες.
Ἔχουν ἀρνιὰ ποῦ ψένουνε, κριάρια σουβλισμένα,
Ἔχουνε καὶ γλυκὸ κρασὶ στὴν πγάδα ποῦ κρυώνει.
Ἔχουν κ' ἕνα Τουρκόπουλο ποῦ τοὺς κερνάει, καὶ πίνουν.

1. *πενοῦντ'*? Z.

XXIV.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.

Ζαμπ. 601, 4 cfr. T. 188.
1750—60.

ΠΗΛΙΟΝ.

— „Βασίλη κάτσε φρόνιμα, νὰ γίνῃς νοικοκύρης,
Γιὰ ν' ἀποχτήσῃς πρόβατα, ζευγάρια κι' ἀγελάδες,
Χωριὰ κι' ἀμπελοχώραφα, κοπέλια νὰ δουλεύουν." —
„Μάνα μου 'γὼ δὲν κάθομαι νὰ γίνω νοικοκύρης,
Νὰ κάμ' ἀμπελοχώραφα, κοπέλια νὰ δουλεύουν,
Καὶ νάμαι σκλάβος τῶν Τουρκῶν, κοπέλι τῶν σκυλῶνε.
Φέρε μου τὸ βαριὸ σπαθὶ καὶ τ' ἀλαφρὸ τουφέκι,
Νὰ πεταχτῶ σὰν τὸ πουλὶ ψηλὰ στσ κορφοβούνα,
Νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνὰ, νὰ περπατήσω λόγκους,
Νὰ βρῶ λημέρια τῶν κλεφτῶν, γιατάκια καπετάνων.
Νὰ πάω νὰ βρῶ τὸ Μάνταλο, νὰ σμίξω τὸν Μπαστέκη,
Ποῦ πολεμοῦν μὲ τὴν Τουρκιὰ καὶ μὲ τοὺς Ἀρβανίταις,
Νὰ μπῶ μὲ δαύτους σύντροφος στὰ Τούρκικα κεφάλια.
Μὲ μιὰ σπαθιὰ νὰ κόφτω τρεῖς, μὲ τὸ τουφέκι πέντε,
Καὶ μὲ τὸ γιαταγάνι μου σαράντα καὶ πενῆντα." —
Πουρνὸ φιλεῖ τὴ μάνα του, πουρνὸ ξεπροβοδιέται.

„Γειά σας βουνὰ μὲ τοὺς κρεμνούς, λαγκάδια μὲ ταῖς πάχναις.“ —
„Κακῶς το τ' ἄξιο τὸ παιδὶ καὶ τ' ἄξιο παλληκάρι.“ —
Οἱ Τοῦρκοι τὸν ἀγνάντεψαν καὶ παγανιά του σπέλνουν,
Πῆγαν καὶ τὸν καρτέρεσαν σ' ἐν ἄγριο μονοπάτι,
Κ' ἐστοχαστῆκαν τὰ σκυλιὰ πῶς ἦταν σὰν καὶ δαύτους,
Σκοινιὰ 'χαν νὰ τὸν δέσουνε, σὰν νἆτανε κριάρι.
Μὰ κεῖνο τ' ἄξιο τὸ παιδὶ, τ' ἄξιο τὸ παλληκάρι.
Σὰ βγάζει τὸ βαριὸ σπαθὶ καὶ τσῶκαμε γιουροῦσι,
Σὰ θεριστὴς ἐφάνηκεν ὅταν θερίζ' ἀστάχυα,
Μ' ἀντὶς ἀστάχυα θέριζε τὰ Τούρκικα κεφάλια,
Θερίζει Τούρκους δεκοχτὼ, κ' ἐλάβωσε τριάντα,
Τοὺς πῆρε καὶ τὰ πλιάτσικα κ' ἐγίνη καπετάνος.

T. (cf. *Χρονογρ. τῆς Ἠπ.* I, 259) habet octo vss. (1—8) carminis, quorum quatuor priores a Zampellii differunt:

Θὰ πάρω τὸ τουφέκι μου, θὰ ζώσω τὸ σπαθί μου
Καὶ νἄβγω δίπλα τὰ βουνὰ, νὰ πάω νὰ βρῶ τοὺς κλέφταις
Τὸν Τότζκα καὶ τὸν Μάνταλο, νὰ βρῶ καὶ τὸν Μπαστέκη,
Ποῦ πολεμοῦν μὲ τὴν Τουρκιὰ καὶ μὲ τοὺς Ἀρβανίταις.

6. *κοπέλι τῶν γερόντων T.* τοῦ σκυλ. *Z.* 17. κρεμοὺς *Z. T.*

XXIV a.

Ο ΓΙΑΝΗΣ ΚΑΡΑΛΗΣ.

Kind Ennom. III, 12. M. I, 254.

1750—1760.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

'Ανάθεμά σε μπρὲ παπᾶ, παπᾶ 'πὸ τὴν Πουλιάναν
Μὲ τὴν γραφὴν ὁπῶστειλες τὴν ἀποκριὰ τὸ βράδυ.
„Σ' ἐσένα Γιάνη Καραλῆ σ' ὅλα τὰ παλληκάρια
Πενῆντα γρόσια κέρασμα καὶ χώρια τὰ μπαχτσήσια,
Τὸν Γιάνην νὰ μὲ φέρητε, τὸν Γιάνην τὸν γαμπρόν μου.
Σὰν δὲν θελήσῃ νὰ ἐλθῇ, φέρτε του τὸ κεφάλι.“
Κ' ἐκίνησαν πέντε παιδιὰ κι' ὁ ψυχογιὸς ἀντάμα.
Εὗρον τὸν Γιάν', ὁπ' ἔπινε μαζὺ μὲ τὰ παιδιά του.
„Καλή σου μέρα Γιάνη μου.“ — „Καλῶς τὰ παλληκάρια,
'Ορίσατε μπρατίμοι μου νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιῶμε.“ —
„'Ημεῖς γιὰ φάγ' δὲν ἤλθαμεν οὐδὲ γιὰ πιεῖν νὰ πιῶμεν.
Γιάνη σὲ κράζ' ὁ πέθερος ν' ἔλθῃς νὰ 'νταμωθῶμεν.“ —

„Ἂν εἶναι γιὰ καλὸ νἀλθῶ, νὰ στολιστῶ νὰ ἔλθω,
Κι' ἂν εἶναι γιὰ κακὸ νἀλθῶ, νὰ ἔλθω καθὼς εἶμαι.“ —

1. βρὲ *K. M.* 2. ποῦ ἔσε. id. 3. 'g — 'σ' id. 4. χωρὶς id. 11. διὰ id. 12. ν' ἐρθ. — ν' ἐντ. id. 14. ἐλθῶ id.

XXV.
Ο ΝΙΚΟΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΤΑΘΑΚΗΣ.

T. 233.
1750 — 1700.
ΑΓΡΑΦΑ.

„Ποῦθ' ἔρχεσαι πουλάκι μου καὶ ποῦθε καταβαίνεις;“ —
„Ἀπὸ τὴν Βέργια ἔρχομαι καὶ στ' Ἄγραφα πηγαίνω.
Πάγω νὰ βρῶ τὸν Νίκολο, νὰ βρῶ καὶ τὸν Σταθάκη,
Νὰ πῶ τὰ χαιρετίσματα ἀπὸ τὸν ἀνεψιόν τους.“ —
„Πέ μας, πέ μας πουλάκι μας, τίποτε μὴ μᾶς κρύψῃς.
Ὁ Χρῆστος τί νὰ γίνηκε, τ' ἄξιο τὸ παλληκάρι;“ —
„Ὁ Χρῆστος πάει καὶ κλείστηκε ψηλὰ στὸ Καρατάσι,
Καὶ πολεμάει μὲ τὴν Τουρκιά, μὲ τοὺς ντερβεναγάδες.“

2. *Βάργια T.*

XXVI.
Ο ΚΙΤΣΟΣ.

Faur. I, 97. Ζαμπ. 654, 70. Ἀγγελ. 61.
1750 — 1700.
ΑΓΡΑΦΑ.

Τοῦ Κίτσ' ἡ μάνα κάθουνται στὴν ἄκρη στὸ ποτάμι·
Μὲ τὸ ποτάμι μάλωνε καὶ τὸ πετροβολοῦσε·
„Ποτάμι μου λιγόστεψε, ποτάμι στρέψε πίσω,
Γιὰ νὰ περάσ' ἀντίπερα πέρα στὰ κλεφτοχώρια,
Ὁπῶχουν κλέφταις σύνοδο, ὁπῶχουν τὰ λημέρια.“ —
Τὸν Κίτσο τὸν ἐπιάσανε καὶ πᾶν νὰ τὸν κρεμάσουν·
Χίλιοι τὸν πᾶν ἀπ' ὀμπροστὰ καὶ δυὸ χιλίαδες πίσω.
Κι' ὁλοξοπίσω πήγαινεν ἡ μαύρη του μανοῦλα·
Μυριολογοῦσε κ' ἔλεγε μυριολογᾷ καὶ λέγει·
„Κίτσο μου ποῦναι τ' ἅρματα τὰ ἔρμα τὰ τσαπράζια;“ —
„Μάνα λωλή, μάνα τρελή, μάνα ξεμυαλισμένη,

Δὲν κλαῖς τὰ μαῦρα νιάτα μου, δὲν κλαῖς καὶ τὴν ἀντρειά μου,
Μὸν κλαῖς τὰ ἔρμα τ' ἄρματα, τὰ ἔρμα τὰ τσαπράζια.“ —

3. *μου* om. *F. A.* *μ' ὀλιγ. Z.* *ὀπίσω F. A.* 4. *νὰ πάω στὰ F. A.* 7. *πάγουν ἐμπ. F. A.* 10. *τ' ἄχαρα τὰ Z.* 12. *μου καὶ τὴν παλληκαριά μου F. A.* 13. *τ' ἄχαρα Z.*

XXVII.
Ο ΚΙΤΣΟΣ.

U.

1750—1760.

ΑΓΡΑΦΑ.

Τοῦ Κίτσ' ἡ μάνα θλίβεται, τοῦ Κίτσ' ἡ μάνα κλαίει.
Μὲ τὸ ποτάμι μάλωνε, μὲ τὰ βουνὰ μαλώνει·
„Ποτάμι γιὰ λιγόστεψε, ποτάμι κάμε πόρο,
Θὲ νὰ περάσ' ἀπόπερα στὸ ξακουσμένο Βάλτο,
Ὅπουν' οἱ κλέφταις οἱ πολλοὶ κι' ὅλ' οἱ καπεταναῖοι.
Πούν' τὰ Ζαρονικόπουλα, ὁ Κώστας κι' ὁ Σταθάκης;
Γιὰ νὰ ρωτήσω, γιὰ νὰ δῶ, νὰ μάθω γιὰ τὸν Κίτσο,
Ποῦ μούπαν, πῶς βαρέθηκε στὸ γόνα παραπάνω. —
Τὰ παλληκάρια τ' ἔκλαιαν καὶ τὸν μυρολογοῦνε·
„Παιδιά μ' δὲν ἔχω τίποτε, παιδιά μου δὲ πεθαίνω.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω,
Καὶ φέρτε μου κόλλα χαρτί, χαρτὶ καὶ καλαμάρι,
Νὰ γράψω τὰ τσαπράζια μου, τὰ ἔρμα τ' ἄρματά μου.“ —
Τὸν ψυχογιό του φώναξε, σφιχτὰ τὸν ἀγκαλιάζει.
Κι' αὐτόνος ἐξεψύχησε.“

XXVIII.
Ο ΚΙΤΣΟΣ.

Παν8. 13.

1750—1760.

ΑΓΡΑΦΑ.

— Τίνος μανοῦλα θλίβεται; τίνος μανοῦλα κλαίει;
Τοῦ Κίτσ' ἡ μάνα θλίβεται, τοῦ Κίτσ' ἡ μάνα κλαίει·
Μὲ τὸ ποτάμι μάλωνε καὶ τὸ λιθοβολάει.
„Ποτάμι μου λιγόστεψε, ποτάμι κάμε πόρο,
Γιὰ νὰ περάσ' ἀπόπερα νὰ πάω κατὰ τὸ Βάλτο·

Νὰ πάω στὰ . . μὲς στοὺς Ἀρκουμανέους
Μοῦ πάνε πῶς λαβώθηκε καὶ στὸ γιατρὸ τὸν πᾶνε·
Γιὰ νὰ ρωτήσω καὶ νὰ διῶ νὰ μάθω γιὰ τὸν Κίτσο.
Μοῦ πάνε πῶς τὸν λάβωσαν καὶ στὸ γιατρὸ τὸν πᾶνε.
Γιατροί μου ποῦ γιατρεύετε κομμένους καὶ σφαγμένους,
Τὸν Κίτσο νὰ γιατρέψετε, ὁπού̓ναι λαβωμένος,
Χίλια φλωριὰ τὰ γιατρικὰ καὶ τρεῖς χιλιάδαις γρόσια.“ —
„Ὁ Κίτσος δὲν γιατρεύεται, γιατεί̓ναι λαβωμένος
Γιατὶ τὴν ἔχει στὴν καρδιά, τὴν ἔχει καὶ στὸ χέρι.“ —
Σκούζ̓ ἡ μανοῦλα τὴν αὐγὴ κ̓ ἡ ἀδελφὴ τὸ βράδυ,
Καὶ μὲς στὸ γύρμα τοῦ ἡλιοῦ σκούζουν ὅλαις ἀντάμα.
„Κίτσο μου γιὰ δὲν φαίνεσαι τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
Νὰ πᾷς εἰς τὸ Ξερόμερο, νὰ πᾷς κατὰ τὸ Βάλτο,
Νὰ κινδυνέψῃς τὰ χωριὰ κἰ αὐτὸ τὸν κύρ . . .“ —

(Sequuntur in Pandora quattuor versus, quos ex alio carmine huc translatos putamus.)

Ἕνα πόλεμον ἔκαμε στὴν Κολιανὴ στὴν ῥάχη·
Τὸν ἀδελφό του σκότωσαν καὶ πέντε παλληκάρια·
Καὶ κάνει τὸν κατήφορο, στὰ Ἄγραφα πηγαίνει·
Πικρὸ καρτέρι τούκαμεν, πικρὸ φαρμακωμένο.

7. 9. *τὸν πάνε Π.* 16. *εἰς τὸ γέρμα Π.* 18. *ξερόμερο Π.*

XXIX.

Ο ΚΟΥΤΣΟΧΡΗΣΤΟΣ.

Kind. Anth. 16. M. I, 234.

1760—1770.

ΑΓΡΑΦΑ.

Ἐβούρκωσεν ὁ οὐρανός, ὁ ἄνεμος μουγκρίζει,
Καὶ τὰ λαγκάδια τ̓ ἀντηχοῦν, οἱ πιστικοὶ θαυμάζουν,
Τείν̓ τὸ κακὸ ποῦ γίνεται, καὶ σκούζουν τὰ κοράκια.
Ὁ Κουτσοχρῆστος πολεμάει μὲ τόν Ταχὶρ ἀμπάζη·
Πέφτουν τουφέκια σὰν βροχὴ, κουρσιούμια σὰν χαλάζι,
Θερίζουν Τούρκικα κορμιά, κονιάρικα κουφάρια.
Κἰ ὁ Κουτσοχρῆστος σὰν ἀϊτὸς παντοῦ τοὺς τριγυρίζει,
Καὶ σὰν λιοντάρι φοβερὸ μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι,
Χωρὶς τουφέκι νὰ κρατῇ, σὰν πρόβατα τοὺς σφάζει,
Καὶ σὰν λαγοὺς τοὺς κυνηγάει· στὰ παλληκάρια λέγει·
„Χτυπᾶτε τὰ σκυλοκορμιὰ καὶ μὴ τοὺς ἀψυχᾶτε,

Νὰ μάθουν, μὲ ποιὸν πολεμοῦν, μὲ ποιὸν ἔχουν νὰ κάμουν.
Χτυπᾶτε τ' ἄπιστα σκυλιά, νὰ μὴ κρυφτῇ ὁ ἥλιος,
Νὰ μὴ νυχτώσ' ὁ οὐρανὸς καὶ βροῦν τὸν γλυτωμόν τους." —
Κ' οἱ Τοῦρκοι κράζουν· ἀλλάχ ἀλλάχ! καὶ φεύγουν τρομαγμένοι·
Ἀλλάχ, ἀλλάχ, μεντέτ ἀλλάχ, μεγάλο χιαμέτι.

XXX.

Ο ΝΑΝΝΟΣ.

Faur. I, 78. Ζαμπ. 602, 5. Ἀγγελ. 60. Possart Neugr. Gr. 319.

1750—1760.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Ἐβγῆκε ὁ Νάννος στὰ βουνά, ψηλὰ στὰ κορφοβούνια
Κ' ἐμάζωνε κλεφτόπουλα, παιδιὰ καὶ παλληκάρια.
Τὰ μάζωξε, τὰ σύναξε, τἄκαμε τρεῖς χιλιάδες,
Κι' ὁλημερὶς τὰ δίδαχνε, ὁλονυχτὶς τα λέγει·
„Ἀκοῦστε παλληκάρια μου κ' ἐσεῖς παιδιὰ δικά μου,
Δὲ θέλω κλέφταις γιὰ τραγιά, κλέφταις γιὰ τὰ κριάρια·
Μὸν θέλω κλέφταις γιὰ σταθί, κλέφταις γιὰ τὸ τουφέκι.
Τριῶ μερῶ περπατησιὰ νὰ πάρωμε μιὰ νύχτα,
Νὰ πᾶμε, νὰ πατήσωμε τῆς Νικολοῦς τὰ σπίτια,
Ὀπῶχει τ' ἄσπρα τὰ πολλὰ καὶ τ' ἀσημένια πιάτα." —
„Καλῶς τὸν Νάννο πῶρχεται, καλῶς τὰ παλληκάρια." —
„Παράδες θέλουν τὰ παιδιά, φλωριὰ τὰ παλληκάρια,
Κι' ἀτός μου θέλω τὴν κυρά."

2. κ. ἐμάζ. *F.* 4. ὁλημερὶς τοὺς Z. Post vs. septimum Z. habet hunc finem carminis:

Νὰ κάνουν χήραις κι' ὀρφανὰ τῶν Τούρκωνε τὰ σπίτια,
Ἐδῶ νὰ κάνουν ξαγορὰ κ' ἐκεῖ χωριὰ νὰ καίνε.

10. τ' ἀσημένια πιάτ. *F. A.* 11. Ἰάννην *F.*

XXX a.

Ο ΣΥΡΟΣ.

Παν. 12.

1750—1760.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Ὁ Σύρος ἀπὸ τὴ Σερβιὰ κι' ὁ Νάννος ἀπ' τὴ Βέρροια
Κονάκια 'χουν στὴν Τσαπουρνιά, κονάκια στὰ Κανάλια,

Κονάκια 'χουν στὴν Κερασιὰ, σ' ἑνοῦ παπᾶ τὸ σπίτι.
„Παπᾶ ψωμὶ, παπᾶ κρασὶ, παπᾶ ταγὴ τ' ἀλόγου,
Παπᾶ φέρε τὴν κόρη σου, τὴν θέλ' ὁ καπετάνος." —
„'Εγὼ ψωμὶ, ἐγὼ κρασὶ, ἐγὼ ταγὴ τ' ἀλόγου·
'Η κόρη μου δὲν εἶν' ἐδῶ, τὴν ἔστειλα στ' ἀμπέλι." —
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸν λόγο δὲν ἀποεῖπε·
Τὸ γιὰ κ' ἡ κόρη πῶρχεται (τὰ μῆλα φορτωμένη,
Φέρνει τὰ μῆλα στὴν ποδιὰ, τὰ κίτρα στὸ μαντύλι.
Σκύφτει, τοῦ πέρνει τὴν ποδιὰ καὶ τοῦ φιλεῖ τὸ χέρι.
„Ἔλα κόρη μ' στὸ γόνα μου νὰ μοῦ κερνᾷς νὰ πίνω,
Ὅσο νὰ σκάσ' αὐγερινὸς νὰ πάῃ ἡ πούλια γιῶμα." —
„'Εγὼμαι κόρη τοῦ παπᾶ, ἐγὼμ' παπαδοπούλα,
Ποτέ μου δὲν ἐκέρασα κανένα καπετάνο.
Εἶναι ντροπὴ σ' ἐμένανε, ντροπὴ καὶ στοὺς δικούς μου,
Ντροπὴ καὶ στὸν πατέρα μου ὁπούν' ἕνας ἀφέντης." —
„Σὲ πέρνω μὲ τὸ χέρι μου, πέρνω μὲ τὸ σπαθί μου.
'Εγὼ πασᾶ δὲν σκιάζομαι, βεζύρη δὲ φοβοῦμαι,
Πασᾶ 'χω τὸ τουφέκι μου, βεζύρη τὸ σπαθί μου·
'Εγὼμ' ὁ Σύρος ξακουστὸς, ὁ Σύρος ξακουσμένος·
Μέρα καὶ νύχτα πολεμῶ, ταῖς δυὸ ταῖς τρεῖς καρτέρι,
Ἔχω καπ'τάνιους ξακουστοὺς κι' ἀσκέρι διαλεμμένο,
Τὸν Τσέγκ τὸν περίφανο καὶ τὸν καπ'τάνιο Τάσο.
Ὅτανε διοῦν τὴν βούλα μου, ἰδοῦνε τὴν γραφή μου
Τὴν μέρα νύχτα κάνουνε νἀρτοῦν νἀνταμωθοῦμε." —
[„Καὶ πῆγαν ἀποκλείστηκαν στὴν Νιάουστ' ἀπὸ πάνω
Τρεῖς μέραις κάνουν πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις."]

1. *Νάκος Π.* 4. et 6. *ταὶ Π.* 8. *ἀπότε P.* 18. *σὲ πέρνω Π.* 23. *καπετανίους Π.* 24. *καπετὰν Π.* 25. *ὅταν ἰδοῦν Π.* 26. et 27. vss. spurii esse videntur ipsumque carmen infinitum. Ceterum habes Syrum quendam in carm. 75.

XXXI.

ΟΙ ΑΝΔΡΟΥΤΣΑΙΟΙ.

Ζαμπ. 630, 52.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Στὴ Λιάκουρη, στὴ Λειβαδιὰ, στὴ Κιόνα τοῦ Σαλώνου
Καὶ στὰ Βαρδούσια τὰ ψηλὰ πῶχουν ταῖς καταβότραις,

Ἐσώσανε τὴν κλεφτουριὰ τοὺς μαύρους Ἀνδρουτσαίους,
Τὸν Δρόσο τὸν περήφανο, τὸ Γιῶργο Μωραΐτη,
Τὸ Γιάν' ἀπὸ τοὺς Ξυλικοὺς καὶ τὸν Βλαχοθανάση,
Πούταν μπαϊράκια στὰ βουνὰ καὶ φλάμπουρα στοὺς κάμπους,
Κι' ἀνάμεσ' ἀπ' τὸν ταϊφᾶ πανώρια κυπαρίσσια.
Βουνά μου μὴ χιονίσετε, κάμποι μὴ παχνιστῆτε,
Καὶ σεῖς χελιδωνάκια μου νὰ ζῆτε μὴ λαλεῖτε·
Μὸν πέστε τῆς Ἀνδρούτσαινας, τῆς μικροπαντρεμμένης
Νὰ μὴν ἀλλάξῃ τὴ λαμπρὴ καὶ τὰ φλωριὰ μὴ βγάλῃ,
Καὶ νὰ μὴν πλέξῃ τὰ μαλλιὰ στὴν ἐκκλησιὰ μὴν πάγῃ,
Τί Ἀνδροῦτσος ἀποκλείστηκε στὸ μέγα μοναστῆρι·
— Φέρνουν τόπι' ἀπ' τὴν Ἔγριπο, μπόμπαις ἀπ' τὴ Ἀθήνα,
Νὰ ῥίξουν, νὰ σκορπίσουνε τὸ μέγα μοναστῆρι·
Κι' ὁ Ἀνδροῦτσος ἔτρωγ' κ' ἔπινε κ' ἔστριφτε τὸ μουστάκι.

1. *κικιόνη Z.* 2. *Βαρδοῦσα Z.* 14. *ταῖς Ἀθήναις Z.*

XXXII.

ΟΙ ΑΝΔΡΟΥΤΣΑΙΟΙ.

U.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ποιὸς τοὔπε καὶ ποιὸς τ' ἄκουσε ἐδῶ στὸν ξένο τόπο,
Ποῦ νὰ μαλώνουν τὰ βουνά, νὰ κλαῖνε τὰ καϋμένα.
Κ' ἡ Λιάκουρα τῆς Λειβαδιᾶς κ' ἡ Κιόνα τῶν Σαλώνων,
Καὶ τὰ Βαρδούσια τὰ ψηλὰ λένε τῆς Καταβόθρα·
„Μωρὲ βουνί, κακὸ βουνί, πουτάνα Καταβόθρα
Ποῦ ἔσωσες τὴν κλεφτουριά, τοὺς μαύρους Ἀνδρουτσαίους,
Τὸν Γιάν' ἀπὸ τοὺς Ξυλικούς, τὸν Γιῶργο Μωραΐτη,
Τὸν Δρόσο τὸν περήφανο μὲ τὸν Βλαχοθανάση,
Πούταν μπαϊράκι στὰ βουνὰ καὶ φλάμπουρο στοὺς κάμπους;" —
Σιγουρέψανε τὰ βουνά, σιγούρεψαν κ' οἱ κάμποι,
Σιγούρεψε κ' ἡ Λειβαδιά με τἄμορφα κορίτσια.

3. *κ' ἡ Γκιόνα U.*

XXXIII.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

U.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ἀνδροῦτσος ἐκατέβηκε μὲς τοῦ Σκορδᾶ στὸ χάνι,
Τὰ παλληκάρια τὸν ξωτοῦν, γυρίζουν καὶ τοῦ λένε·
„Ἀνδροῦτσό μ' τεῖσαι κίτρινος καὶ στέκεις μαραμμένος.“ —
„Μουχτὰρ πασᾶς μ' ἐπλάκωσε στὸν Νέπαχτο στὸν κάμπο,
Πέντε πολέμους ἔκαμε ἀπ' τὴν αὐγ' ὡς τὸ βράδυ,
Πέντε παιδιά μου σκότωσαν καὶ τὸν Βλαχοβανάση,
Πέντε πλευρά μου τσάκισαν καὶ τὴν δεξιά μου πλάτη.
Τώρα μᾶς ἔρχονται κοντὰ πέντ', ἓξ ὀχτὼ χιλιάδες.
Φτιάστε ταμπούρια δυνατὰ καὶ πολεμᾶτ' ἀντρεῖα,
Νὰ πιάσω Τούρκους ζωντανοὺς κι' αὐτὸ τὸν Μιτσομπόνο.“ —

XXXIV.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

T. 194.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Κ' ἐσεῖς κορίτσια τοῦ Δαδιοῦ στὰ μαῦρα νάντυθῆτε,
Τί τὸν Ἀνδροῦτσο κλείσανε στὸ μέγα μοναστῆρι·
Φέρνουν τόπι' ἀπ' τὸν Ἔγριπο, μπαρούτι' ὀχ τὴν Ἀθήνα,
Νὰ βίξουν, νὰ χαλάσουνε τὸ μέγα μοναστῆρι.
Ἑξῆντα μέραις πολεμοῦν Τοῦρκοι δέκα χιλιάδες
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐπολέμαγε μ' ἑξῆντα παλληκάρια.
Βεζύρης τοὺς ἐφώναξε, βεζύρης τοὺς φωνάζει·
Χιλιὰ φλωριὰ βενέτικα μπακσῆσι θὲ νὰ δώσῃ,
Ὅποιος τ' Ἀνδρούτσου ἤθελε νὰ πάρῃ τὸ κεφάλι.

. . . . . .

„Τώρα νὰ δγῆτε μια φορὰ τ' Ἀνδρούτσου τὸ τουφέκι.“ —
Καὶ τὰ σπαθιὰ τὰ βγάλανε γιουροῦσι μὲς στοὺς Τούρκους·
Ἐσκότωσαν, ἐλίανισαν Τούρκους ὡς δυὸ χιλιάδες,
Καὶ μὲ τὴν νύχτα βγήκανε πρὶ τοῦ νὰ ξημερώσῃ.
Τὰ παλληκάρια μέτρησε καὶ τ' ἔλλειψαν οἱ πέντε.
Γράφει γραφὴ κ' ἐπιστολὴ καὶ στέλνει στὸν βεζύρη·

Τὰ παλληκάρια στειλέ μου φλωριὰ — ἁρματωμένα,
Νὰ μὴν γυρίσω τὸ βραδὺ κ' ἔρτω μὲς στὸ τσαντῆρι
. . . . . .
Γράφει βεζύρης μπουγιουρντὶ καὶ στέλνει στὸν Ἀνδροῦτσο,
Χρυσὸ μπακσῆσι τοὔστειλε νὰ πάρ' ἁρματωλίκι,
Ἁρματωλίκι Λειβαδιᾶς καὶ ὅλου τοῦ Σαλώνου.

7. *βεζύρης τοὺς φωνάζει* om. *T.* 11. *εὐγάλανε T.* 13. *εὐγήκανε T.* 18. *στέλλει T.* 19. *μπεῆσι T. πάρ' τὸ T.*

XXXV.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

Πανδ. 10. U.

1786.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Τίνος μανοῦλα θλίβεται; τίνος μανοῦλα κλαίει;
Τ' Ἀνδρούτσ' ἡ μάνα θλίβεται, τ' Ἀνδρούτσ' ἡ μάνα κλαίει·
Μὲ τὰ βουνὰ ἐμάλωνε καὶ τὰ λιθοβολάει·
Ἐσεῖς βουνὰ τῆς Ἔγριπος καὶ σεῖς βουνὰ τῆς Κιόνας
Καὶ σεῖς βουνὰ τῆς Λιάκουρας ὁπού'στε λυπημένα,
Καὶ σεῖς κορίτσια τοῦ Δαδιοῦ νὰ λεροφορηθῆτε.
Ἀνδροῦτσος ἀποκλείστηκε στὸ μέγα μοναστῆρι,
Δώδεκα μέραις πολεμᾷ, δώδεκα μερονύχτια.
Φέρνουν τόπι' ἀπ' τὴν Ἔγριπο, κανόνι' ἀπ' τὴν Ἀθήνα,
Νὰ ῥίξουν νὰ χαλάσουνε τὸ μέγα μοναστῆρι.
Κι' Ἀνδροῦτσος ἔτρωγ', ἔπινε καὶ στρίφτει τὸ μουστάκι.
„Μουστάκι μου καραμπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα.“ —
Καὶ τὸν Τσασύση τοὔκραξε, κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει.
„Τσασύση μοίρασ' τὸ ψωμὶ καὶ φτιάσε τὸ φαΐ μας
Γιουροῦσι θὲ νὰ κάμωμε γιὰ νὰ ἐβγοῦμε ὄξω.“ —
Καὶ βρίσκει φίδι δυνατὸ καὶ χάλασε τὸ κάστρο.
Κ' ἐπάτησαν κ' ἐχούιαξαν, βάνουν μπροστὰ τοὺς Τούρκους.
Πιάνουν πασάδες ζωντανούς, μπεῖδες σκοτωμένους.
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐχουχούτισε μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι·
„Ἐδῶν' Ἀνδροῦτσος ξακουστός, Ἀνδροῦτσος ξακουσμένος,
Μένα μὲ ξέρ' ὁ βασιλιάς, μὲ ξέρ' ὁ κόσμος οὖλος,
Μὲ ξέρουν καὶ τὰ Τρίχερα ποῦ τἄχω 'γὼ καϋμένα.“ —

Apud *U.* pauci tantum vss. (2—3. 5—11) carminis exstant. 3. *καὶ μὲ τους κάμπους κλαίει Π.* 6. *δαδιοῦ Π. ὅλα νὰ λαιρωθῆτε Π.* 15. *να — βγοῦμε Π.* 17. *ἐχούταξαν Π.*

XXXVI.
Ο ΓΙΑΝΗΣ ΞΥΛΙΚΙΩΤΗΣ.

Παυδ. 32.
1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Κλαῖνε τὰ δέντρα, κλαῖνε, κλαῖνε τὰ κλαριὰ.
Κλαῖνε καὶ τὰ λημέρια ποῦ λημέριαζα,
Κλαῖνε τὰ μονοπάτια ποῦ περπάταγα,
Κλαῖνε καὶ ἡ βρυσούλαις μὲ τὸ κρυὸ νερό,
Κλαῖνε καὶ τὰ μετόχια πῶπερνα ψωμί,
Κλαῖνε τὰ μοναστήρια πῶπερνα κρασί.
Ὁ ἥλιος ἐβασίλεψε καὶ τὸ φεγγάρ' ἐχάθη,
Κι' ὁ καθάριος αὐγερινὸς ἐξύγωσε, να φέξῃ.
Κ' ἐσύ, Λαμπράκη μ' ἀνεψιέ, ἔλα κάτσε σιμά μου
Καὶ τήραξε τὸ λάβωμα, ὁπού μαι λαβωμένος·
Ζύγωσε ποῦ θὲ νὰ χαθῶ καὶ θέλω νὰ πεθάνω,
Νὰ σοῦ χαρίσω τ' ἄρματα, τὸ ἔρημο τουμάνι,
Ταῖς τρεῖς ἀράδαις τὰ κουμπιὰ τὰ μαλαματωμένα.
Καὶ φέρε μού γλυκὸ κρασὶ ἀπὸ τὸ μοναστῆρι
Νὰ βρέξω τὴ λαβωματιά, τὸ ποὖμαι λαβωμένος.
Τὸ λάβωμα φαρμακερό, τὸ βόλ' πικρὸ φαρμάκι.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με να κάτσω,
Βάλτε κλαριὰ καὶ στρῶστέ μου νὰ πέσω νὰ πλαγιάσω.
Τώνὰ σᾶς πῶ, μωρὲ παιδιὰ καϋμένα παλληκάρια,
Ζυγῶστε ποῦ θὲ νὰ χαθῶ καὶ θέλω ν' ἀπεθάνω·
Καὶ φκιάστε μου τὸ μνῆμά μου νὰ πέρνῃ δύο νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς, νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γεμίζω.
Κι' ἀπ' τὴ δεξιά μου τὴ μεριὰ ἀφῆτε παραθύρι,
Νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια,
Νὰ πέρνουν χαιρετίσματα νὰ πᾶν κατὰ τοὺς κλέφταις·
„Ὁ Γιάνης ἐσκοτώθηκε, ὁ Γιάνης Ξυλικιώτης·
Τὸν κλαῖνε χώραις καὶ χωριά, τὸν κλαῖνε βιλαέτια.“ —

In Paud. ad finem carminis nostri adiecti sunt vss. novem, quos ex alio carmine huc translatos esse apparet.

[Κύριε μου, τί νὰ γίνηκε ὁ Γιάνης Ξυλικιώτης
Οὔτε στὸ Ταλάντι φάνηκε οὔτε στὴ Βουδουνίτσα,
Μᾶς εἶπαν· πέρα πέρασε καὶ πάγει στὸν Ἀνδροῦτσο·
Κ' ἐπῆγε κι' ἀνταμώθηκε μὲς στὸ Δαδὶ 'πὸ πάνου.

„Καλ' μέρα καπετάνιο μου." — „Καλῶς τὸν Γιάνη πούλθε.
Τὸν Γιάν' ἀπὸ τοὺς Ξυλικοὺς κι' ἀπὸ τὴν Βουδουνίτσα.
Γιάνη μ', θὰ πᾷς στὸ πόλεμο, θὰ πᾷς νὰ πολεμήσῃς." —
Σὰν ἔκαμε, κ' ἐκίνησε σὰν ἄξιο παλληκάρι
Καὶ τραγουδῶντα κίνησε καὶ τουφεκῶντα πάγει.]

20. 28. *Ξυλικιότης Π.*

XXXVII.

Ο ΒΛΑΧΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ.

*Παν*δ. *74.*

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Διαβᾶτ' ἀπὸ τὸν Ἔπαχτο, τὴν ἄκρ' ἀπὸ τὸ λόγκο,
Ν' ἀκούσετε τὸν πόλεμο ποῦ πολεμάει Ἀνδροῦτσος,
Ἀνδροῦτσος κι' ὁ Μουχτὰρ πασᾶς κι' ὅλα τὰ βιλαέτια·
Πέφτουν τὰ βόλια σὰ βροχὴ, τὰ τόπια σὰ χαλάζι,
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης.
Οἱ κλέφταις ὅλοι πολεμοῦν κι' ὅλοι ρίχνουν τουφέκι.
Κι' ὁ Βλάχος δὲν ἀκούεται κι' ὁ Γιάνης Ξυλικιώτης.
Ὁ Βλάχος ἐσκοτώθηκε κι' ὁ Γιάνης πάει στὸν τόπο.
Ἀνδροῦτσος ἐχουχούτιζε μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι.
„Πάρτε τοῦ Γιάνη τ' ἅρματα, τοῦ Βλάχου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴν τὸ πάρῃ ἡ Τουρκιὰ, τὸ πᾶν στὰ βιλαέτια,
Βλέπουν ἐχτροὶ καὶ χαίρονται, οἱ φίλοι καὶ λυποῦνται." —
Τὸ βλέπει καὶ μιὰ παπαδιὰ καὶ κάθεται καὶ κλαίει·
Στὴ Λειβαδιὰ τὸ στείλανε στὴ μέση τὸ παζάρι,
Τὸ πήγανε στοὺς μπέηδες κι' ὅλοι φλωριὰ κερνᾶνε.
— „Βλάχο μου, τί ἐγύρευες στὸν ἔρημο τὸν τόπο;" —
„Μ' ἐγέλασαν οἱ φίλοι μου κι' ὁ καπετὰν Ἀνδροῦτσος." —

XXXVIII.

Ο ΒΛΑΧΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΓΙΑΝΗΣ ΞΥΛΙΚΙΩΤΗΣ.

*Παν*δ. *74.*

1770—1780.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνται στὸν Ἔπαχτο στὴ βάχη,
Τὄνα τηράει τὸν Ἔπαχτο, τ' ἄλλο κατ' τὰ Κραβάρα,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τηράει τὸ Λοιδορῶ.
Πάγει μαντάτα καὶ χαρτὶ σ' ὅλα τὰ βιλαέτια,
Ἀνδρούτσος ἐπολέμαε στὴ μέρ' ἀπὸ τὸ λόγκο.
Διαβᾶτ' ἀπ' τὴν Κουστάριτσια στὴν μέσ' ἀπὸ τὴν χώρα,
Νὰ πῆτε τῆς ἀγάπης μου, τῆς ἀγαπητικῆς μου,
Νὰ μὴν ἀλλάξῃ τὴ λαμπρὴ γιατεῖναι λυπημένη,
Νὰ μὴν τὰ βάλῃ τὰ φλωριὰ, νὰ μὴν τὰ καμαρώσῃ,
Νὰ μὴν τὰ πλέξῃ τὰ μαλλιὰ, νὰ μὴν τὰ ῥίξῃ πίσω.
Κι' ὁ Βλάχος ἐσκοτώθηκε κι' ὁ Γιάνης πάει στὸν τόπο.
Πῆραν τοῦ Βλάχου τ' ἅρματα, τοῦ Γιάνη τὸ κεφάλι.
Νὰ πῆτε τῆς μανούλας μου τῆς παραπονεμένης
Ποτὲ νὰ μὴ μ' ἀκαρτερῇ, νὰ μὴ μὲ παντεχαίνῃ.
Μὴν πῆτε πῶς σκοτώθηκα, μὴν πῆτε πῶς ἐχάθην,
Νὰ πῆτε πῶς παντρεύθηκα στὸν ἔρημο τὸ λόγκο·
Πῆρα τὴν πέτρα πεθερὰ, τὴ μαύρη γῆ γυναίκα
Κι' αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα, τὰ πῆρα συγγενάδια.
Κλάψε με μάνα μ', κλάψε με τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιὰ ὅσο νὰ πάρῃ μέρα,
Νὰ πάν τ' ἀηδόνια ζταῖς φωλιαίς κ' ἡ ὠμορφαιζ νὰ πλύνουν,
Νὰ πάῃ καὶ ἡ ἀγάπη μου νὰ κάθεται νὰ κλαίῃ."

(In Paud. hoc carmen cum antecedente in unum coniunctum est.)

XXXIX.

Ο ΝΤΕΛΗΣ ΑΧΜΕΤΗΣ.

Παν. 40.

1770—1790.

ΔΕΙΒΑΔΙΑ.

Βγαίνουν οἱ βλάχοι στὰ βουνὰ, βγαίνουν κ' ἡ βλαχοπούλαις,
Βγαίνουν καὶ τὰ βλαχόπουλα λαλῶντας ταῖς φλογέραις·
Βγαίνουν τ' ἀρνάκια παίζωντας μὲ τὰ χοντρὰ κουδούνια,
Βγαίνουν ἡ κλέφταις τοῦ Ντελῆ καὶ τοῦ Ντελῆ Ἀχμέτη,
Καὶ ζοβελᾶν στὰ Φέρσαλα στὴν μέσ' ἀπὸ τὸν κάμπο,
Πιάνουνε Τούρκους ζωντανοὺς καὶ Τούρκους σκοτωμένους,
Τοὺς πᾶνε καὶ στὸ Δομοκὸ μὲς ζτοῦ Ντελῆ Ἀχμέτη·
Κι' ἄλλους ἐκέρναε φλουριὰ κι' ἄλλους ἐκέρνα γρόσια
Καὶ τοὺς μπουλουκμπασίδαις του ἅρματα διαμαντένια.
Τοὺς δίνει ἅτια μὲ φλουριὰ, τὰ γκέμια τσ' ἀσημένια·

„Σκωθῆτε, καβαλκέψετε, νὰ πᾶμε στὸ Ζητοῦνι,
Θἄρθ' Ἀνδροῦτσος νὰ σμίξωμε, στὴ Λειβαδιὰ νὰ πᾶμε,
Θὰ πάῃ νὰ πολεμήσωμε μὲ δύο, μὲ τρεῖς πασάδες." —

7. καὶ τοὺς πᾶνε Π. 9. μπιμπασάδαις — μαλαγματένια Π. 11. Σηκωθῆτε καβαλικέψετε Π. 12. Θαρθῇ Ἀν. Π. 13. δυὸ τρεῖς Π.

XL.

Ο ΑΛΕΞΙΟΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ.

Ζαμπ. 695, 127.
1770–1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ἐσεῖς πουλιὰ τῆς Λιάκουρας κι' ἀηδόνια τοῦ Σαλώνου
Καὶ σὺ πετρίτη γλήγορε ποὺ πᾷς ξαΐς καταβόθραις,
Χαιρέτα μου τὴν κλεφτουριὰ, τὸ Γιάνη Δυοβουνιώτη.
Τούρκους νὰ μὴν πιστέψουνε κι' ἀγάδες Σαλωνίταις,
Γιατὶ πιστεύτηκα κ' ἐγὼ στὸ γιὸ τοῦ Μουσταφάγα,
Καὶ τώρα κεῖτομαι στὴ γῆ, κορμὶ δίχως κεφάλι,
Δίχως τὰ παλληκάρια μου καὶ δίχως τ' ἅρματά μου.

XLI.

Ο ΑΛΕΞΗΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ.

Παν. 31.
1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Τελ' τὸ κακὸ ποὺ γίνεται στὰ Σάλωνα στὴν χώρα;
Πολλὰ τουφέκια πέφτουνε στοῦ μπέη τὸ σεράγι.
Σκότωσαν τὸν καλόγηρο τὸν καπετὰν Ἀλέξη,
Τὸν Κώστ' ἀπὸ τὰ Κράβαρα, τὸν Βερελῆ Θανάση
Καὶ τὸν Ἠλί' ἀπ' τὸ Βίδαρι, ποὖχε πέντ' ἀδερφάδαις.
„Ἐσένα πρέπει μωρ' Ἠλιά, ποὖχεις πέντ' ἀδερφάδαις,
Αἱ δύο νὰ κλαῖν' ἀπὸ ταχυὰ καὶ τρεῖς τὸ μεσημέρι,
Κι' αὐτοῦ στὸ γύρμα τοῦ ἡλιοῦ νὰ κλαῖν' ἡ πέντ' ἀντάμα.
Ἠλιά μου ποὺ πολέμαες σὰν ἄξιο παλληκάρι·
Δὲν σ' τὤπα Λιά μου μιὰ φορά, δὲν σ' τὤπα Λιά μου δύο,
Στὰ Σάλωνα νὰ μὴν κλειστῇς, νὰ πᾷς στὸ Λειδερίκι,
Νὰ πᾷς νὰ βρῇς τὴν κλεφτουριὰ καὶ τοὺς Καλιακουδαίους,

Νὰ πᾷς πέρα στὸ Κράβαρι στὸν ὄμορφο λεβέντη,
Νά σμίξετε τοὺς φίλους σας καὶ τοὺς Καλιακουδαίους.
Νὰ πᾷς τὰ χαιρετίσματα τοῦ καπετὰν Ἀλέξη."
Στὰ Σάλωνα τὸν σκότωσαν στοῦ μπέη τὰ σεράγια.
Νάχαν καοῦν τὰ Σάλωνα τοῦ μπέη τὰ σεράγια.
Σκότωσαν τὸν καλόγηρο τὸν καπετὰν Ἀλέξη.
Στὴν Φήβα κάν' ἁρματωλὸς, στὴν Φήβα κάνει κλέφτης,
Κι' αὐτοῦ μέσα στὰ Σάλωνα τὸν κάνουν καπετάνο.
—Μέρα καὶ νύχτα περπατεῖ, μέρα καὶ νύχτα τρέχει,
Καὶ Τούρκους δὲν ἀντάμωνε, Τούρκους δὲν ἀνταμώνει.
Κι' ὁ μπέης τὸν προβόδιασε καὶ τῶστειλε καὶ γράμμα.
„Νάρθῃς μωρὲ καλόγηρε καὶ καπετὰν Ἀλέξη,
Νάρθῃς μὲς στὰ σεράγια μου, νάρθῃς ν' ἀνταμωθοῦμε." —
„Σκιάζομαι μπέη, σκιάζομαι κι' ἀπ' ἀπιστιὰ φοβοῦμαι,
Βάλε τὸ φέσι σου στραβὰ, κακὸ μὴ βάν' ὁ νοῦς σου." —
„Δὲν εἶν' ὁ μπέης ἄπιστος νὰ πάῃ νὰ σὲ σκοτώσῃ,
Μὸν εἶν' ὁ μπέης ξακουστὸς, εἶν' ὁ Τσακῆ Ὀβάκης." —
Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸ λόγο δὲν ἀκούει,
Γλέπει ταῖς πόρταις κ' ἔκλεισαν καὶ κλειοῦν καὶ τὸ σεράγι.
Πέφτουν τουφέκι' ἀπὸ μπροστὰ, τουφέκι' ἀπὸ ταῖς πλάταις.
Σκότωσαν τὸν καλόγηρο τὸν καπετὰν Ἀλέξη.
Φιλὴ φωνοῦλα ἔσυρε σὰν παλληκάρι πούταν·
„Πούστε παλληκαράκια μου λίγα καὶ παινεμένα,
Νάρθῃτε νὰ μὲ πάρετε ἀπ' τοὺς σκυλοκονιάρους.
Ποῦ μ' ἔφαγαν μὲ ἀπιστιὰ, μὲ ἔφαγαν μὲ μπέσα." —

1 et 11. *Σάλμωνα Π.* 4. *Κράβερη Π.* 8. *γέρμα Π.* inter vs. 8 et 9 in *Π.* tres vss. interpositi sunt, quos nemo est quin spurios habeat:

Δὲν σ' τῶπα λιά μου μιὰ φορὰ, δὲν σ' τῶπα τρεῖς καὶ πέφτε,
Στὰ Σάλωνα νὰ μὴ κλειθῇς καὶ πόλεμο μὴν κάμῃς,
Γιατεῖν' ὁ μπέης ἄπιστος καὶ θὲ νὰ σὲ σκοτώσῃ.

Ceterum vss. 4—18 in nostrum carmen ex alio irrepsisse verisimile est. 9. *Λία Π.* 11. *νὰ 'στὸ πᾷς Π.* 16 et 17. *σεράγια Π.* 29. *Μάναι Π.* 35. *Ποῦ εἶσθε παλληκάρια Π.*

XLII.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

Πανδ. 89,
1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

'Ανάρι' ἀνάρια τἄριχναν οἱ κλέφταις τὰ τουφέκια,
Γιατεῖν' οἱ μαῦροι λιγοστοὶ, γιατεῖν' οἱ μαῦροι λίγοι,
Κἂν δεκαφτὰ κἂν δεκοχτὼ κἂν 'κοσιδυὸ νομάτοι.
Κι' ὁ Μαυροδῆμος ἔλειπε μὲ δεκοχτὼ νομάτους.
Πάει νὰ βαφτίσ' ἕνα παιδί, νὰ πιάσῃ μιὰ κουμπάρα,
Γιὰ νὰ τὴν ἔχῃ γύρισμα ὁ Μαυροκαπετάνιος.
"Οντ' ἔρχετ' ἀπ' τὴν Λειβαδιὰ, ὅντ' ἔρχετ' ἀπ' τὴν Φτέρα.
Καὶ πάει κατὰ τὰ Κούντουρα καὶ πάει κατὰ τὴ Βόλια,
Καὶ θὲ νὰ βρῇ τοὺς φίλους του, τὸν Μήτρο τὸν Μιχάλη.
Καὶ κάνε τὸν κατήφορο καὶ πάει κατ' τὸ Γαλάντι.
Πάει νὰ βρῇ τὴν κλεφτουριὰ, τὸν καπετὰν 'Ανδρούτσο,
Νὰ πᾶν κατὰ τὴν Πρέβεζα, νὰ πᾶν κατὰ τὸν Βάλτο,
Νὰ πᾶν νὰ ξεχειμάσουνε τὸν φετεινὸ χειμῶνα.
„'Ανδρούτσό μ' ποὺ ξεχείμασες τὸν περσινὸ χειμῶνα;" —
„Στὴν Πρέβεζα ξεχείμασα στοῦ Τσαρλαμπᾶ τὰ σπίτια." —
Κ' ἐπῆγαν κι' ἀποκλείστηκαν στὴν ἄκρ' ἀπὸ τὸν λόγκο.
Μουχτὰρ πασᾶς τοὺς πλάκωσε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες
Κι' 'Ανδρούτσος ἐχουχούτισε σὰν ἄξιο παλληκάρι·
„Δὲν σὲ φοβοῦμ' Μουχτὰρ πασᾶ, στὸ νοῦ μου δὲ σὲ βάνω,
Ἔχω τ' ἀσκέρι διαλεχτὸ, τ' ἀσκέρι διαλεμένο,
Ἐγὼ Τούρκους δὲν σκιάζομαι, κονιάρους δὲν φοβοῦμαι,
Ἔχω τοὺς παραχλήτσιδες μὲ τὰ σπαθιὰ στὰ χέρια." —
Σὰν ἔκαμαν κ' ἐχύθηκαν, στὸν Ἔπαχτο τοὺς πᾶνε.
Πιάνουν τριακόσους ζωντανοὺς, τριακόσους σκοτωμένους,
Πέφτουν τὰ τόπια σὰν βροχὴ, ἡ μπόμπαις σὰν χαλάζι
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης.
Κι' 'Ανδροῦτσος ἔτρωγ', ἔπινε καὶ στρίφτει τὸ μουστάκι·
„Μουστάκι μου καραμπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα,
Νἄξερα, ποιὸς θὰ σᾶς χαρῇ καὶ ποιὸς θὰ σᾶς γλεντήσῃ." —
Καὶ κάνει τὸν κατήφορο, στὴν Πρέβεζα πηγαίνει.
Τοῦ στέλν' ὁ Τσαρλαμπᾶς χαρτὶ κ' ἕνα κόμματι γράμμα·

Νάρθῃς 'Ανδροῦτσ' στὸ σπίτι μου, νάρθῃς νὰ ξεχειμάσῃς
Καὶ νὰ σὲ κάμω καὶ γαμπρὸ, νὰ πάρ' στὴν ἀδελφή μου.

7. ὀντὰ Π. 10. κατὰ τὸ Ταὶ. Π. 33. νὰ σοῦ δώσω Π.

XLIII.

ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΣ.

Παν. 65.

1770 - 1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

„Πουλί μου ποῦθεν ἔρχεσαι; πουλί μου ποῦ πηγαίνεις;
Μὴν ἔρχεσ' ἀπ' τὰ Κούντουρα, μὴν ἔρχεσ' ἀπ' τὴν Βλιά;
Μὴν εἶδες κλέφταις πουθενὰ τὸ Γιώργη τὸ λεβέντη;" —
„'Εμεῖς ἐψὲς τοὺς εἴδαμε στὸν πλάτανο στὴ βρύσι.
Εἶχαν ἀρνιὰ κ' ἐψέναν, κριάρια σουβλισμένα,
Εἶχαν κ' ἕνα γλυκὸ κρασὶ, ποῦ πίν' ὁ καπετάνιος.
Κι' ὁ Λιάγος τοὺς ὁρμήνευε κι' ὁ Λιάγος τσ' ὁρμηνεύει·
„Προσκύνα Γιώργη τὴν Τουρκιὰ μεῖτάνι γιὰ νὰ γένῃς,
Νὰ περπατῇς ἁρματωλὸς, νὰ περπατῇς καὶ κλέφτης." —
„'Εγὼ Λιάγο δὲν προσκυνῶ, μεϊτάνι γιὰ νὰ γένω,
'Εγὼ μὲ θέλουν τὰ χωριὰ, μὲ θέλ' ἡ Φήβα σύλη,
Μὲ θέλ' ὁ καπετάνιος μου κι' ὁ καπετὰν 'Ανδροῦτσος.
'Ελᾶτε νὰ μ' ἀκούσετε, ἐδῶ νὰ μὴ σταθῆτε.
Γιατί θὲ νἄρθῃ Χασιακὴ, θὲ νἄρθῃ καὶ μιὰ σφάξῃ,
Γιατί θὰ στελ' ὁ βασιλιὰς σ' οὒλα τὰ βιλαέτια.
Θέλ' τὸν 'Ανδροῦτσο ζωντανὸ μ' οὒλο τὸν ταϊφᾶ του." —
'Ανδροῦτσος κάπου τὄμαθε κάποιος φίλος τοῦ τῶπε·
„'Εγὼ Τούρκους δὲν σκιάζομαι, κονιάρους δὲν φοβοῦμαι,
'Εγὼμ' 'Ανδροῦτσος ξακουστὸς, 'Ανδροῦτσος ξακουσμένος.
„Ἔχω χίλιους στὴν Λειβαδιὰ καὶ χίλιους μὲς στὴν Φήβα,
Κι' ἀπῆνος βγαίνω στὰ βουνὰ, βγαίνω καὶ πολεμάω." —
Κ' ἐβγῆκε κι' ἀποκλείστηκε μὲς στὸ Δαδὶ στὴ χώρα,
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.
Στέλνει καὶ γράφει μιὰ γραφὴ, πικρὴ φαρμακωμένη·
Σ' ἐσὲ Μιχάλη μ' ἀδερφὲ, σ' ἐσὲ Μιχάλη Μῆτρο,
Βλέποντας φτὸ τὸ γράμμα μου οὒλοι νὰ μαζωχτῆτε,
Κι' ἂν δὲν μ' εὑρῆτε στὸ Δαδὶ, νάρθῆτε στὴν Κιλίτσα." —
'Ο Μιχάλης ξεκίνησε μὲ χίλιους πεντακόσους,

Καὶ πέρνει ντέβρι τὰ χωριὰ, ντέβρι τὰ βιλαέτια,
Κ' ἐπῆγε καὶ τὸν εὗρηκε στὴ Λιάκουρα στὴ ῥάχη.
Τοὔπε· „Μιχάλη ξακουστέ, Μιχάλη ξακουσμένε,
Δὲν πρόφτασες στὸν πόλεμο νἄρθῃς νὰ πολεμήσῃς;“ —
Ὁ Μῆτρος τ' ἀποκρίθηκε, ὁ Μῆτρος ὁ Μιχάλης·
„Μὴν καπετάνιο σκιάχτηκα, μὴν πῇς πῶς φοβήθηκα·
Μὸν εἶχα τὰ παλλ'κάρια μου ὅσο νὰ τοὺς συμάσω.
Τὸ ξέρεις τὸ τουφέκι μου, τὸ ξέρεις τὸ σπαθί μου.
Ἐγὼμ' ὁ Μῆτρος ξακουστὸς κι' ὁ Μῆτρος Κουντουριώτης,
Τὸ ξέρεις τὸ τουφέκι μου, τὸ ξέρεις τὸ σπαθί μου.“ —

13. *ποτὲ σᾶς μὴ στ. Π.* 20. *μὲς τὴν Π.* 21. *Κι' ἀτὸς Π.* 26. *Βλέπωντας τὸ γράμμα Π. μιαζωχθῆτε Π.* 32. *πρόφθασες — ἄρθῃς Π.* 34. *Μὴν πῇς καπετάνιο πῶς σκιάχθηκα Π.* 35. *Μὸν εἶχα τὰ Π. μου σκορπιστὰ Π.*

XLIV.

Ο ΜΗΤΡΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ.

Πανδ. Ι.

1750—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε 'πὸ μὲς ἀπὸ τὴ Φήβα·
Μέρα καὶ νύχτα περπατεῖ στὰ κλέφτικα λημέρια,
Ψάχνει νὰ βρῇ τὴν κλεφτουριὰ τὸ Μῆτρο, τὸ Μιχάλη·
Καὶ πῆγε καὶ λημέριασε σὲ κλέφτικα ταμπούρια.
Βρίσκει κεφάλια κατὰ γῆς, κεφάλια κρεμασμένα
Κ' ἕνα κεφάλι ξέχωρα, ξεχωριστὰ 'πὸ τ' ἄλλα.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τριγυρνοῦν κι' ἄσπρα τὸν τραγουδοῦνε,
Κ' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ στέκει καὶ τὸν ῥωτάει·
„Παιδιὰ ποιὸς εἶν' ὁ πρῶτός σας, ποιὸς εἶν' ὁ καπετάνιος;“ —
„Τὸν πρωτινὸν ἐσκότωσαν τὸ Μῆτρο, τὸ Μιχάλη.“ —
„Κεφάλι πούσαι ξέχωρα, ξεχωριστὰ 'πὸ τ' ἄλλα;
Τὸ τί κακὸ 'ναι πούκαμες καὶ σ' ἔχουνε κομμένο;
Μῆνα ντερβένια πάτησες, μήνανε σκλάβους πῆρες;“ —
„Κ' ἐγὼ ντερβένια πάτησα κ' ἐγὼ σκλάβους ἐπῆρα
Καὶ τώρα ξαποκλείστηκα μὲς στὰ Δερβενοχώρια.
Μέρα καὶ νύχτα πολεμῶ ὅλα τὰ βιλαέτια,
Γιὰ νὰ μ' ἀκούσουν τὰ χωριὰ, ἡ Ἔγριπο κ' ἡ Φήβα.
Πουλί μου ποῦθεν ἔρχεσαι, πουλί μου ποῦ πηγαίνεις;
Μὴν ἔρχεσ' ἀπ' τὰ Κούντουρα, μὴν ἔρχεσ' ἀπ' τὴ Φήβα;

Μὴν πᾶς κατὰ τὴ Λειβαδιὰ ἢ τ' Ἀρβανιτοχώρια;
Ἂν πᾶς κατὰ τὸν Δίστομο στὸν καπετὰν Ἀνδροῦτσο,
Πές του τὰ χαιρετίσματα ἀπ' τὸν καπετὰν Μήτρο·
Ποτὲ νὰ μὴ μὲ καρτερῇ, νὰ μὴ μὲ παντυχαίνῃ·
Μὴν πῇ πῶς ἐσκοτώθηκα κ' ἐπῆγα καὶ στὸν τόπο,
Νὰ πῇ πῶς ἐπαντρεύτηκα κ' ἐπῆρα τρεῖς γυναῖκες.
Ἡ μιὰ 'ταν ἀπ' τὰ Κούντουρα κ' ἡ ἄλλ' ἀπὸ τὴ Φήβα·
Ἡ τρίτη κ' ἡ καλήτερη ἦταν Λειβαδιοπούλα.
Εἶχε τρί' ἀδέρφι' ἁρματωλοὺς καὶ καπιταναραίους.
Τῶν' ἦταν εἰς τὴν Λειβαδιὰ καὶ τ' ἄλλο στὸ Ταλάντι
Κι' ὁ Ἀρβανιτογιάνης εἶν' πέρα στὴν Μπουτουνίτσα." —

1. ἔβγαινε Π. 21. *Μιχάλη Π.* 27. *Τρίτη Π.* 30. *Καὶ Γιάννης ὁ Ἀρβανιτογιάνης εἶν' Π.*

XLV.

Ο ΜΗΤΡΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ.

Πανσ. I.

1770—1780.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Μιχάλης ἐξεκίνησε καὶ πάγει στὸν Ἀνδροῦτσο,
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐπροβόδισε καὶ τοῦστειλε καὶ γράμμα·
„Νάρθῃς Μιχάλ' νὰ σμίξωμε πέρα στὴν Ἁϊ Μαρίνα,
Νὰ μάσῃς τὰ μπουλούκια σου, ποῦ τάχεις σκορπισμένα·
Θὰ πᾶς νὰ πολεμήσουμε μὲ τὸν Ντελῆ Ἀχμέτη." —
Κ' ἐδῶ χαμπέρια μοῦρτανε κάποιος φίλος μου τοὔπε.
Μιχάλης ἐσκοτώθηκε στὰ Κούντουρα πὸ πάνω
Κι' ἀφίνει χαιρετίσματα σ' ὅλα τὰ παλληκάρια,
„Σ' ἐσέν' Ἀνδροῦτσο μ' ἀδερφὲ καὶ πολυαγαπημένε
Καὶ Γιάνν' ἀπὸ τοὺς Ξυλικοὺς καὶ τὸν Βλαχοθανάση,
Τοὺς στέλνω χαιρετίσματα καὶ τοὺς φιλῶ τὰ μάτια.
Ποτὲ νὰ μὴ μὲ καρτεροῦν, νὰ μὴ μὲ παντυχαίνουν.
Στὸν ἄλλο κόσμ' ἀντάμωσι, ἐκεῖ θὰ φιληθοῦμε.
Κι' ἂν πᾶτε μὲς στὴ Λειβαδιὰ, εἰς τ' Ἀρβανιτοχώρια,
Ἂν σᾶς ῥωτήσ' ἡ μάνα μου, ἡ μαύρη ἀδελφή μου,
Ποτὲ νὰ μὴ μὲ καρτεροῦν, νὰ μὴ μὲ παντυχαίνουν." —

[In Paul. hoc carmen cum antecedente in unum coniunctum est.]

3. *Μιχαλη — Ἅγια Π.* 5. *πά νὰ? Π.* 8. *'ς Π.* 9. *Ἀνδροῦτσο ἄδ. Π.* 10. *Στιλικ. Π.* 13. *κάτω κ. Π.* 14. *εἰς τ' — τὰ Α. Π.*

XLV a.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

Παν8. 36.

1770—1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Ὀχτὼ λιγ'ραῖς ξεκίνησαν 'πὸ μὲς ἀπ' τὰ Σάλωνα,
Στολ'στηκαν, ἁρματώθηκαν καὶ βάνουν τ' ἅρματά τους·
Τρεῖς πᾶνε κατὰ τὸ Χρυσὸ καὶ τρεῖς στὸ Γαλαξίδι,
Κ' ἡ δυὸ ξεκίνησαν γιὰ τὴν Ἁγιὰ Θυμιὰ πηγαίνουν.
Πᾶνε νὰ βροῦν τσ' ἁρματωλοὺς τὸν καπετὰν Ἀνδροῦτσο.
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐξεκίνησε καὶ πάει στὸ Μαλαντρῖνο.
Πολλὰ τουφέκια πέφτουνε ψηλα στὰ πέντ' ὀρντία.
Τὸ τί τουφέκια νἆν' αὐτὰ καὶ θλιβερὰ βροντᾶνε;
Μήνανε γάμος γίνεται, μήνανε πανηγύρια;
Μὰ οὐδὲ καὶ γάμος γίνεται, οὐδὲ καὶ πανηγύρια,
Μὸν ὁ Ἀνδροῦτσος πολεμᾷ μὲ Τοὺρκους, μὲ Ῥωμαίους.
Ἀκοῦνε μιὰ ψηλὴ φωνὴ ἀπ' τὸ Βλαχοθανάση·
„Τὸ πούσ' Ἀνδροῦτσε ξακουστὲ κι' Ἀνδροῦτσε ξακουσμένε;
Τὸ πούσαι καὶ δὲν φαίνεσαι γιὰ νἄρθῃς νὰ μᾶς βγάλῃς;
Νάρθῆτε νὰ μᾶς βγάλετε ἀπὸ τοὺς κερατάδες;" —
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐξεκίνησε μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χερί,
Βλέπει τοὺς Τούρκους κ' ἔφευγαν, βλέπει τοὺς Ἀρβανίταις·
Ἄλλοι πῆραν τὰ Σάλωνα κι' ἄλλοι τὸ Λοιδορίκι.
Κι' ὁ μπέης, ὁ Βελῆ μπέης πάει κατ' ταῖς Καρούταις,
Κ' ἐπῆγε κι' ἀποκλείστηκε σ' ἕνα παλιοκλησάκι.
Δέκα μερούλαις πολεμᾷ καὶ δέκα μερονύχτια,
Κι' Ἀνδροῦτσος τὸν ἀπόκλεισε κι' Ἀνδροῦτσος τόνε πιάνει.
„Τί χάλευες, τί γύρευες μπέη στὰ βιλαέτια;
Ἐδῶν' Ἀνδροῦτσος ξακουστὸς, Ἀνδροῦτσος ξακουσμένος.
Ποτὲ Τοῦρκο δὲν σκιάζεται οὔτε καὶ Ἀρβανίταις." —
— Σκύφτει, τοῦ πέρνει τὴν ποδιὰ καὶ τοῦ φιλεῖ τὸ χέρι·
„Ἐγὼμ' μπέης Σελίμπεης καὶ μπέης ξακουσμένος,
Νὰ μοῦ χαρίσῃς τὴν ζωὴ 'κόμη τούτην τὴ ὥρα,
Νὰ στειλω μὲς στὴν μάνα μου γιὰ νὰ μὲ ξαγοράσῃ." —
„Ἐγὼ δὲν εἶμαι γιὰ φλωριὰ, δὲν εἶμαι καὶ γιὰ γρόσια,
Μὸν εἶμ' Ἀνδροῦτσος ξακουστὸς καὶ δὲ νὰ σ' ἀπολύσω
Καὶ δὲ νὰ πᾷς στὸ σπίτι σου πίσω στοὺς ἐδικούς σου." —
Καὶ κάνουν τὸν κατήφορο καὶ πᾶν στὸ Λοιδορίκι.

Τριὰ κορίτσια τὸν κερνοῦν καὶ τρεῖς μπερμπιλομάταις.
Ἡ μιὰ κερνᾶ μὲ τὸ γυαλὶ κ' ἡ ἄλλ' μὲ τὸ κρουστάλλι,
Κ' ἡ τρίτη ἡ καλήτερη μὲ μαστραπᾶ σημένιο.
„Κέρνα με κόρη μ', κέρνα με ὅσο νὰ πάῃ γιῶμα,
Ὅσο νὰ σκάσ' ὁ αὐγερινός, νὰ πάῃ ἡ πούλια γιῶμα,
Νὰ πάν τ' ἀηδόνια σταῖς φωλιαῖς, νὰ πᾶν νὰ κοιμηθοῦνε,
Θὰ μάσω 'γὼ τ' ἀσκέρι μου, νὰ πάω νὰ τὸ μετρήσω,
Γιὰ νὰ διῶ ποιὸς μοῦ χάθηκε, νὰ διῶ τὸ ποιὸς μοῦ πάει." —
Ὁ Μήτρος ἐλαβώθηκε κι' ὁ Δρόσος Ζαπαντιώτης.

1. *μέσα 'πὸ Π.* 4. *Καὶ ἡ δύο ἐξ.* 's *τὴν Π.* 11. *νὰ ἔλθῃς Π.* 31. *Θενὰ Π.* 35. *Μιὰ Π.* 41. *Νὰ ἴδω Π.* 42. *Μήτρο Μιχάλης λαβώθηκε Π.* *Ζαποντιότης Π.* Vss. seqq., qui in Paud. vss. 15 et 16 interpositi sunt, ex alio carmine huc falso translatos suspicamur:

Ἀνδρούτσος ἔτρωγ', ἔπινε κ' ἔστριβε τὸ μουστάκι·
„Μουστάκι μου καμαπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα.
Τὸ κορμί μ' τὸ περίτρανο ἐδῶ στὸν πανω κόσμο —
Ἀνδρούτσος ἐχουχούτισε μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι —
Τὸ πούσαι φίλε ἀδερφὲ καὶ καπετὰν Μιχάλης;" —
Ὁ Μήτρος ἐχουχούτισε, ὁ Μήτρος ὁ Μιχάλης.

XLVI.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

Παυδ. 84.

1790.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Τ' Ἀνδρούτσ' ἡ μάνα χαίρεται, τ' Ἀνδρούτσ' ἡ μάνα κλαίει,
Ἔχει τοὺς γιοὺς ἁρματωλοὺς καὶ καπεταναραίους.
Στὰ παραθύρια κάθεται, ταῖς στράταις ἀγναντεύει.
Βλέπει διαβάταις ποὖρχονται, διαβάταις ποῦ περνοῦνε.
„Διαβάταις ποῦ διαβαίνετε, περάταις ποῦ περνᾶτε,
Μὴν ἴδετε τσ' ἁρματωλοὺς, τὸν καπετὰν Ἀνδρούτσο.
Σὲ τί χώραις να βρίσκεται, σὲ ποῖα βιλαέτια;" —
Ἄλλοι λὲν, πάει στὴν Πρέβεζα, ἄλλοι λὲν, πάει στὴν Ἤργα.
Κι' Ἀνδρούτσος ἐξεχείμασε στοῦ Τσαρλαμπᾶ τὰ σπίτια·
„Παιδιά, μᾶς πῆρ' ἡ ὄνοιξι, μᾶς πῆρε καλοκαίρι,
Νὰ βγοῦμε πάνω στὰ βουνά, στοῦ Λιάκουρα τὴ ῥάχη·
Νὰ γράψω μιὰ πικρὴ γραφὴ κ' ἕνα κομμάτι γράμμα,
Νὰ στείλω μὲς στὴν Λειβαδιὰ, νὰ στείλω μὲς στὴν Φήβα,

Γλήγωρα τὸν μουρασαλὲ νὰ γύνω καπετάνιος,
Νὰ παραστέκ' ἁρματωλὸς σ' οὒλα τὰ βιλαέτια." —
Κι' Ἀνδροῦτσος ἐπροβόδισε μὲς στὸν Ντελῆ Ἀχμέτη·
„Ντελῆ νάρθῃς νὰ σμίξωμε, νὰ περπατοῦμ' ἀντάμα,
Νὰ πᾶμε χώραις καὶ χωριὰ, νὰ πᾶμε βιλαέτια." —
Καὶ βγῆκαν κι' ἀνταμώθηκαν στῆς Λειβαδιᾶς τὸν κάμπο.
Κ' ἐκεῖ ποῦ τρῶν καὶ πίνουνε καὶ διπλοχαιρετοῦνε,
Ὁ Μαγιὸρ Λάμπρος ἔστειλε τοῦ καπετὰν Ἀνδρούτσου·
„Νἄρθῃς Ἀνδροῦτσ', νὰ σμίξωμε νὰ πᾷς μὲ τὰ καράβια." —
Καὶ κάνει τὸν κατήφορο, στὸ Δίστομο πηγαίνει.
Ἀνδροῦτσος πάει τὴ στεριὰ, καὶ Λάμπρος τοῦ πελάγου.
Κ' ἐπῆγαν κι' ἀνταμώθηκαν σ' ἕνα παλιοκλησάκι.
Ἀνδροῦτσος εἶναι ξακουστὸς, εἶναι καὶ ξακουσμένος.
„Ἀνδροῦτσ' σὲ θέλ' ἡ Μοσκοβιὰ, σὲ θέλει ἡ Ῥουσσία
Καὶ νἄρθῃς μὲ τ' ἐμένανε, νὰ μποῦμε στὰ καράβια.
Καὶ μὲς στὸν Πόρο πήγανε καὶ μὲς στὴν Τσιὰ πηγαίνουν.
Βλέπουν καράβια ποὖρχονται, καράβι' ἀπὸ τὴν Πόλι·
Ἄλλοι τὰ λένε Ῥούσσικα κι' ἄλλοι τὰ λὲν τοῦ Φράγκου.
Αὐτὰ δὲν εἶναι Ῥούσσικα, αὐτὰ δὲν εἶν' τοῦ Φράγκου,
Μόν' εἶν' ὁ καπετὰν πασᾶς πῶρχετ' ἀπὸ τὴν Πόλι.
Κ' ἔχει καράβια δεκοχτὼ, φρεγάδες δεκαπέντε.
Σὰν πιάστηκαν στὸν πόλεμο ἀπ' τὴν αὐγ' ὡς τὸ βράδυ,
Πολλοὶ κλέφταις σκοτώνονται τοῦ καπετὰν Ἀνδρούτσου,
Ἄλλους τοὺς πιάνουν ζωντανοὺς, τοὺς ἄλλους σκοτωμένους,
Καὶ τὸν Ἀνδροῦτσο ζωντανὸ μὲ δώδεκα νομάτους·
Τὸν πῆραν καὶ τὸν πήγανε στὸν Βασιλιὰ στὴν Πόλι.
Κι' ὁ βασιλιὰς τὸν ῥώτασε κι' ὁ βασιλιὰς τοῦ λέγει·
— „Ἐσ' εἰσ' Ἀνδροῦτσος ξακουστὸς, Ἀνδροῦτσος ξακουσμένος,
Ποῦ χάλασες τὴν Ῥούμελη κι' ὅλα τὰ βιλαέτια;
Τώρα σὲ πιάσαν ζωντανὸ καὶ σ' ἔφεραν στὴν Πόλι.
Μὲ Τούρκους ἐπολέμησες, μὲ Τούρκους, μὲ Ῥωμαίους·
Τοὺς χάλασες τὰ σπίτια τους καὶ σκότωσες κι' αὐτούνους.
Ἀνδροῦτσό μ' γιὰ δὲν φαίνεσαι τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
Νὰ βγῇς ψηλὰ στὴν Ἀκούρα, ψηλὰ στὰ κορφοβούνια,
Νὰ στείλῃς τὰ μπουλούκια σου σ' οὒλα τὰ βιλαέτια,
Τὸν Καλόγηρο στὸ Σάλωνα, Καλιακούδ' στὸ Λοιδορίκι;" —
Μ' οὐδ' εἶναι μ' οὐδὲ φαίνεται, μ' οὐδὲ χαρτὶ τοὺς στέρνει.

„Κύριέ μου, τί νὰ γίνηκεν ὁ καπετὰν Ἀνδροῦτσος;
Ὅλος ὁ κόσμος καρτεροῦν κ' ἡ μάνα του παντέχει.“ —

5. του Π. 8. ἄλλοι altero loco om. Π. 10. ἄνοιξι ἐπῆρε Π. 13. μὲς τὴν Π. 16. 17. Δελῆ Π. 18. χαίρας ἐγριακ. Π. πάγω Π. 20. φυλὰ Π. 37. καὶ ἄλλ. Π. 40. τοῦ Π.

XLVII.

Ο ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ.

Faur. I. 114. Ἀγγελ. p. 62.

1790 — 1800.

ΑΕΙΒΑΔΙΑ.

Τ' Ἀνδρίκ' ἡ μάνα θλίβεται, τ' Ἀνδρίκ' ἡ μάνα κλαίει.
Πρὸς τὰ βουνὰ συχνογερνάει, μὲ τὰ βουνὰ μαλώνει·
„Ἀγράφων ἄγρια βουνά, Ἀγράφων κορφοβούνια,
Τί κάματαν τὸν γιόκαν μου, τὸν καπετὰν Ἀνδρίκο;
Πούναι καὶ τί δὲ φαίνεται τοῦτο τὸ καλοκαῖρι;
Στὸν Ἄσπρο δὲν ἀκούστηκεν οὐδὲ στὸ Καρπενῆσι.
Ἀνάθεμά σας γέροντες κ' ἐσένα Καραγιώργη.
Ἐσεῖς τὸ γιό μου διώξεταν, τὸν πρῶτο τὸν λεβέντη.
Ποτάμια λιγοστέψετε, γυρίσετε ὀπίσω,
Δρόμο τ' Ἀνδρίκ' ἀνοίξετε νάρθῃ στὸ Καρπενῆσι.“ —

XLVIII.

Ο ΧΡΟΝΗΣ.

T. 201. Ζαμπ. 612, 20.

1750—1770.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Πολλὰ τουφέκι' ἀντιβογοῦν, μιλιόνια καρυοφύλλια,
Ἀλῆ Τσεκούρας χαίρεται καὶ βίχνει στὸ σημάδι.
Διαβαίν' ὁ Χρόνης γιὰ νὰ δγῇ πηγαίνωντας στὸ σπίτι·
„Πολλὰ τὰ ἔτ' μπουλούκμπαση.“ — „Καλῶς τονε τὸ Χρόνη.
Πῶς τάχεις Χρόνη μ' τὰ παιδιά, τί κάνουν τὰ παιδιά σου;“ —
„Σὲ προσκυνοῦν μπουλούκμπαση καὶ σοῦ φιλοῦν τὰ χέρια·
Δώδεκα μέραις ἔλλειπα, τί κάνουνε δὲν ξέρω.“ —
„Ἂν θέλῃς Χρόνη μου νὰ δγῇς ὥμορφα κεφαλάκια,

Τήραξε μέσα στὸν τορβᾶ νὰ δγῇς ἀγγελουδάκια.“ —
Ὁ Χρόνης ἀνατρίχιασε, τὸν ἔφαε μαῦρο φίδι·
Πάγει, τηράζει στὸν τορβᾶ, τηράζει καὶ τί βλέπει;
Βλέπει τὸ πρωτό του παιδὶ μικρὸ παλληκαράκι·
Ὁ νοῦς του σκοτεινιάστηκε, τὰ χείλη του παγώνουν·
Τηράζει κι' ἄλλη μιὰ φορὰ, τ' ἄλλο παιδί του βλέπει.
Πέφτει στραβὸς μὲ τὸ σπαθὶ στὸ Τούρκικο τ' ἀσκέρι,
Βαρεῖ δεξιὰ, βαρεῖ ζερβιὰ, βαρεῖ μπροστὰ καὶ πίσω,
Σφάζ' Ἀρβανίταις δώδεκα καὶ δύο μπουλουκπασίδες.
Ἀλῆ Τσεκούρας ἔπεσε καὶ τρεῖς ἀπανωθειό του.

Int. vs. 1 et 2 habet *T.*:

Μήνα σὲ γάμο πέφτουνε; μήνα σὲ πανηγύρι;
Κι' οὐδὲ σὲ γάμο πέφτουνε κι' οὐδὲ σὲ πανηγύρι.
Πάγει κι' ὁ Χρόνης γιὰ νὰ ἰδῇ, σεργιάνι γιὰ νὰ πάμῃ.

4. *μπουλούκμπασι T. Z. τὸν Χρόνη πουρτε T.* 5. *τὰ μαῦρα παλληκάρια T.* 6. *ἔχω ἐγὼ, στὰ μάτια δὲν τὰ εἶδα T.* 8. *Σὰν T. νὰ τὰ T. καὶ γιὰ νὰ μάθῃς T.* 9. *κεφάλια πᾶχω T.* Inde ex vs. 11. *T.* haec habet:

Τπάγει ὁ Χρόνης, κύτταξε μὲ τὸν τορβᾶ καὶ βλέπει,
Βλέπει τὸ πρῶτον του παιδὶ καὶ πρῶτο παλληκάρι.
Καὶ μὴ τὸν νοῦν τοῦ ἔβγαλε καὶ μὲ τὸν νοῦν βγάζει.
Καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ ἔβγαλε καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ βγάνει,
Κόβ' Ἀρβανίταις δώδεκα καὶ δυὸ μπουλουκμπασάδες.

Deinde sequuntur ap. *T.* vss. quattuor a *P.* Massarachi ficti:

Κι' ὁ νοῦς του ἐσκοτείνιασε ὡσὰν θεργιὸ μουγκρίζει,
Χύνεται μὲ γυμνὸ σπαθὶ στῶν ἀπίστων τ' ἀσκέργια,
Σφάζει Ἀρβανίταις δώδεκα καὶ δυὸ μπουλουκπασάδες.
Χύνει τὸ αἷμα σὰν νερὸ καὶ χορτασμὸ δὲν ἔχει.

XLIX.

Ο ΚΑΤΣΟΥΔΑΣ.

T. 385. Ζαμπ. 674, 97.

ΑΓΡΑΦΑ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ.

„Κύριέ μου τί νὰ γένηκαν οἱ μαῦρ' οἱ Κατσουδαῖοι,
Κι' οὐδὲ στὴν Πάτρα φαίνονται κι' οὐδὲ στὸν Ἅϊ Σώστη;
Ὁ Φλῶρος ὁ περήφανος, ὁ φοβερὸς Κατσούδας,
Πούταν στοὺς κάμπους φλάμπουρο καὶ σταῖς κορφαῖς μπαϊράκι,
Ποῦ πέτουνε σὰν ἀετὸς καὶ σὰ λαγὼς περπάτει;“ —
„Κατσούδας πάει στὰ Γιάννινα, πάγει νὰ προσκυνήσῃ.“ —
„Πολλὰ τὰ ἔτη ντουβλετή.“ — „Καλῶς τὸν τὸν Κατσούδα.
Κατσούδα κάτσε, φάγε, πιὲ κ' ἔλα νὰ σ' ἐρωτήσω.“ —

„Μοῦ δώκανε πουρνιάτικο ςτοῦ Δίβιτσου τὸ σπίτι.“ —
„Κατσούδα πάρε μπακλαβᾶ καὶ πάρε καὶ σερμπέτι.“ —
„Ἀφέντη, μοῦρτεν ὅλιγγας ἀπὸ τὸ φαγοπότι.“ —
„Πολλὰ σκιαέτια μοῦρτανε ἀπ' ὅλα τὰ βιλαέτια,
Ἀπ' Ἄγραφα καὶ Ηατρινὸ, Βάλτο καὶ Καρπενῆσι,
Κατσούδα λὲν πῶς ἔκαψες χωριὰ καὶ σκλάβους πῆρες.“ —
„Ἀλήθει' ἀφέντη μ' σοῦπανε κ' ἤρτα νὰ προσκυνήσω.
Χίλια φλωριὰ καζάντισα τώρα, νὰ τὰ μετρήσω,
Κι' ἂν θέλῃς γιὰ τσουράκι σου τὸν ἄξιο τὸν Κατσούδα,
Ἂς διώξωμε τοὺς Βαλτιανοὺς καὶ τοὺς Κοντογιαναίους.“ —
Ὁ Ἀλῆ πασᾶς σὰν ἄκουσε, φωνάζει τὸν τσελάτη
Καὶ τὸ κεφάλι τῶπεσεν ἐκεῖ ποῦ προσκυνοῦσε.

2. μητὲ Z. Ἀγιασώτη T. 3. Γλῶρος T. ὁ Καλέσιος T. 4. καὶ στὰ βουνὰ μπαϊράκια T. 8. καταγῆς κάτσε νὰ T. 12. σκιαέτγια T. 13. κι' ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι T. 15. σοῦρθανε καὶ νὰ μὲ συμπαθήσῃς T. 16. κ' ἐδῶμαι νὰ σ' τὰ δώκω Z. 19. δὲν ἤκουσε, τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι T. Vss. 5. 9—11. 14. 17. 20 om. T.

L.

Ο ΚΑΤΣΟΥΔΑΣ.

Παν. 28.

ΑΓΡΑΦΑ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ.

Πάει ὁ Κατσούδας ςτὸν πασᾶ, πάει νὰ προσκυνήσῃ,
„Πολλὰ τὰ ἔτη ντουβλετὴ“ καὶ τοῦ φιλεῖ τὴν γούνα.
„Κατσούδα κλάψες μοῦρτανε ἀπὸ τὰ βιλαέτια·
Χαλᾷς τῆς Πάτρας τὰ χωριὰ κι' ὅλο τὸ Λοιδορίκι,
Τσοῦ πέρνεις σκλάβους τὰ παιδιὰ καὶ τσοῦκαψες τὰ σπίτια.“ —
„Σ' ἔφταιξ' ἀφέντη μ', σ' ἔφταιξα καὶ νὰ μοῦ συμπαθήσῃς.“ —
„Δὲν εἶν' ἐδῶ συμπάθημα, γιὰ νὰ σὲ συμπαθήσω.
Μένα μὲ λὲν Ἀλῆ πασᾶ, μὲ λὲν Ἀλῆ βεζύρη.“ —
„Ἔφταιξ' ἀφέντη μ', ἔφταιξα καὶ νὰ μὲ συμπαθήσῃς.“ —
Πάει τὸ μῆλο νὰ χαθῇ, τὸ ῥόδο νὰ μυρίσῃ,
Πάει ὁ Κατσούδας νὰ χαθῇ καὶ πίσω δὲν γυρίζει.
„Ἄφσε μ' ἀφέντη μ', ἄφσε με, μὴ μὲ πετᾷς ςτὴ λίμνη·
Ἐγ' ἄξιος γιὰ . . . . ἄξιος γιὰ βιλαέτια
Νὰ κάμω ζάφτι τὴν κλεψιὰ κι' οὔλα τὰ βιλαέτια.“ —
„Τὸ Φλῶρο τί τὸν ἔκαμες Κατσούδα, πούν' τ' ἀσκέρια;

Τὸ Φλῶρο τί τὸν ἔκαμες καὶ δὲν τὸν 'χεις κοντά σου;" —
„Τὸν ἄφησα στὸ Πατρικό, τὸν ἔχω καπετάνιο·
'Ο Φλῶρος εἶν' περήφανος, εἶναι καὶ παλληκάρι,
Πάει καὶ στὸν Μουρντάραγα, πάει ν' ἀνταμωθοῦνε.
Κι' αὐτὸς μὲ μπέσα τοὔφαγε, τοῦ πέρνει τὸ κεφάλι.
'Εγὼ σὲ ἐμπιστεύθηκα κ' ἦρτα ν' ἀνταμωθοῦμε,
Νἄξερα ποῦ μ' ἐσκότωνες, δ' ἔρχομ' νὰ φιληθοῦμε·
Κάλ' ὁ καλὸς ὁ θάνατος παρ' ἡ καλὴ ἡ λύπη.
Δὲν τὄβανά ποτε στὸ νοῦ, πῶς σὺ θὰ μὲ σκοτώσῃς,
Πάντεχ' εἶσαι πατέρας μου κ' ἐγὼ νἆμαι παιδί σου·
— Τώρα μοῦ πῆρες τὴ ψυχὴ καὶ μ' ἔχεις στὴ ζωή σου." —
„Κατσούδα σὲ κλαῖν' ἡ Πατρινιαῖς, σὲ κλαῖν' ἡ Βλαχοπούλαις."
„Σύρε νὰ πῇς τῆς μάνας μου, νὰ μὴ μὲ παρακλαῖνε·
Μένα μὲ κλαῖν' ἡ Πατρινιαῖς, μὲ κλαῖν' ἡ . . . .
Μὲ κλαίει ἡ Τασοῦλα ἀπὸ τὴν . . . . . .
Μὲ κλαίει καὶ μιὰ παπαδιὰ ἀπὸ τὸν "Αγιο Σώστη." —

1. *Κουτσούδας Π.* 2. *Δουβλετῆ Π.* 3. 15. *Κοτσάδα Π.* 6. *ἀφέντη Π.* 8. 29. *Ἐμένα Π.* 15. 16. 18. *Φλάρος Π.* 22. *δὲν ἐρχόμουν Π.* 23. *Κάλιο καλὸν Θάν. παρὰ κ. λ. Π.*

LI.

Οἱ ΚΛΕΦΤΑΙ.

Faur. I, 124. Ζαμπ. 694, 124. U.
1783.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τοῦτο τὸ καλοκαῖρι καὶ τὴν ἄνοιξι
Μαῦρα χαρτιὰ μᾶς γράφουν, μαῦρα γράμματα·
„"Οσοι κι' ἂν ἦστε κλέφταις στὰ ψηλὰ βουνά,
"Ολοι νὰ κατεβῆτε ἀπὸ τὸν "Ολυμπο,
Κι' ὅλοι νὰ προσκυνῆστε τὸν 'Αλῆ πασᾶ." —
Δυὸ παλληκάρια μόνον δὲν προσκύνησαν.
Πήρανε τὰ τουφέκια, τὰ λαμπρὰ σπαθιά,
Στὸν "Ολυμπ' ἀνεβαίνουν, κράζουνε κλεφτιά.

2. *Ἄσπρα F.* Inter vs. 5 et 6 interpositum est ap. Z. *Ἐκατεβῆκαν ὅλοι καὶ προσκύνησαν.* 6. *Μόνον δυὸ Z.* 7. *Ἐπῆραν F. Z.* 8. *Καὶ στὰ βουν' F. τρέχουν στὴν F.*

LII.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.

Zαμπ. 604, 9.

1783.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Οἱ κλέφταις ἐπροσκύνησαν κ' ἐγίνηκαν ξαγιάδες,
Ἄλλοι φυλάγουν πρόβατα κι' ἄλλοι βοσκοῦνε γίδια. —
Κ' ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο τῆς ἐρημιᾶς καμάρι
Τῶν λαγκαδιῶνε σύντροφος, δὲ θὲ νὰ προσκυνήσῃ.
Τὸ πλάγι πλάγι πήγαινε, τὸν ταμπουρᾶ λαλοῦσε·
„Ἐγὼ ξαγιὰς δὲ γένομαι, Τούρκους δὲν προσκυνάω,
Δὲν προσκυνῶ τοὺς ἄρχοντες καὶ τοὺς κοτσαμπασίδες.
Μὸν καρτερῶ τὴν ἄνοιξι, νὰρθοῦν τὰ χελιδόνια,
Νὰ βγοῦν ἡ βλάχαις στὰ βουνά, νὰ βγοῦν ἡ βλαχοπούλαις." —

2. κ' ἄλλοι Z. 4. Τοῦ λαγκαδιοῦνε Z.

LIII.

Ο ΓΙΑΧΟΣ.

Faur. I, 26. Zαμπ. 653, 69.

1760—1770.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Χρυσὸς αἴτὸς καθούντανε στὸν ἔρημο τὸ Λοῦρο,
Ποῦ κάθε μέρα κυνηγᾷ τ' ἀηδόνια καὶ περδίκια.
Σταῖς δεκαπέντε τοῦ μαΐου κυνῆγι δὲν γυρεύει·
Μὸν μαραμμένος κάθεται, χαλᾷ καὶ τὴ φωλιά του.
Ἄλλος αἴτὸς ἐδιάβαινε καὶ τὸ καλημεροῦσε.
„Καλή σου μέρα σταυραϊτέ." — „Καλῶς τον τὸν σαγίνη." —
„Γ' ἔχεις καϋμένε σταυραϊτέ; χαλνᾷς καὶ τὴν φωλιά σου;" —
„Σαγίνη μ' ἂν μ' ἐρώτησες νὰ σοῦ τὸ μολογήσω·
Ἀπόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Σὰ μάτ' ἐπῆγα στὸν πασᾶ, στὸν Κούρτη στὸ Μπεράτι,
Κι' ἄκουσα τον μουσαβερὲ, τοῦ Γιάχου τὴν κουβέντα.
Ὁ Γιάχος ἐπροβόδαε στὸν βασιλιά, στὴν Πόλι·
Φλωριὰ ὅσα κἂν θέλετε, διπλᾶ νὰ σᾶς τὰ δώσω,

Μόνο νὰ γένω βοΐβοντας ἐγὼ στὸ Μουλαλῆκι,
Νὰ διώξω τοὺς Μπερατινοὺς, τον σκύλο χασνατάρη." —

2. *Πᾶσα μερούλα κ. F.* 4. 7. *χαλάει, χαλάεις Z.* 6. *Καλ' ἡμερά σου F.* 8. *Σαίνη κ' F.*

LIV.

Ο ΣΤΕΡΓΙΟΣ.

Faur. I, 128. Ζαμπ. 604, 8. Ἀγγελ. 62.

1783.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Κι' ἂν τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν Ἀρβανίταις,
Ὁ Στέργιος εἶναι ζωντανὸς, πασάδες δὲν ψηφάει.
Ὅσο χιονίζουνε βουνὰ καὶ λουλουδίζουν κάμποι,
Κ' ἔχουν ἡ ῥάχαις κρυὰ νερὰ, Τούρκους δὲν προσκυνοῦμε.
Πᾶμε νὰ λημεριάσωμεν ὁπού φωλιάζουν λύκοι,
Σὲ κορφοβούνια, σὲ σπηλιαῖς, σὲ ῥάχαις καὶ ῥαχοῦλαις.
Σκλάβοι σταῖς χώραις κατοικοῦν καὶ Τούρκους προσκυνοῦνε,
Κ' ἐμεῖς γιὰ χώραν ἔχομε ῥημιαῖς κι' ἄγρια λαγκάδια.
Παρὰ μὲ Τούρκους, μὲ θεριὰ καλήτερα νὰ ζοῦμε.

1. *Κἂν Z.* 2. *Στέριος Z.* 3. *χιονίζουν τὰ βουνὰ, Τούρκους μὴ προσκυνοῦμε F. A.* 4. om. *F. A.* 5. *λιμεριάζωμεν F. A.* 6. om. *F. A.* 7. 8. *Σ ταὶς χώραις σκλάβοι κατοικοῦν, στοὺς κάμπους μὲ τοὺς Τούρκους, Χώραις λαγκάδια κ' ἐρημιαὶς ἔχουν τὰ παλληκάρια F. A.*

LIV a.

Ο ΙΩΑΝΝΟΥΤΣΟΣ ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΣ.

Χρονογρ. τ. Ἠπειρ. I, 274.

1787.

ΖΑΓΟΡΙ.

Fragm.

Δὲν σ' τῶπα Νοῦτσό μ' ἀδερφὲ νὰ κάτσῃς μὲ τ' ἐμένα;
Δὲν μ' ἄκουσες κ' ἐκίνησες στὰ Γιάνινα κ' ἐπῆγες,
Νὰ προσκυνήσῃς Τούρκισσα τὴν Σουλειμὰν πασίνα
Κι' αὐτὴ γιὰ εὐχαρίστησι σὲ ἔκαμε κομμάτια.

LV.

Ο ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΛΙΑΚΟΥΔΑΣ.

U. T. 431.

1790.

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πήγαινα τοῦ ψήλου,
Νὰ γνάντευα καὶ τὴν Φραγκιὰ τὸ ἔρημο τὸ Θιάκι,
Νὰ κουρμαστῶ τὴ Λούκαινα, τὴ μαύρη τὴν Διαλέττα,
Πῶς κλαίει, πῶς μυριολογάει, πῶς χύνει μαῦρα δάκρυα.
Σὰν τὴ τρυγόνα χλίβεται, σὰν τὸ παπὶ μαδιέται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ μαυρίζ' ἡ φορεσιά της.
Δὲν-σ' τοὔπα Λούκα μιὰ φορὰ, δὲν σ' τοὔπα δυὸ καὶ πέντε,
Στὴ Γαβρολίμνη μὴ διαβῇς, λημέρι νὰ μὴ κάμῃς,
Γιαψὶ μαθαίν' Ἀλῆ πασᾶς, στέλνει τὸν Μιτσομπόνο.
Τρεῖς μέραις πολεμήσανε, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.
Ὁ Λούκας ἐβαρέθηκε κ' ἡ συντροφιά του φεύγει.

3. *κούρμενα T. τὴν δόλια T.* 5. *περδικοῦλα θλίβεται T.* 7. *εἶπα T. τρεὶς T.* 8. *μὴν κλειστῆς T. καὶ πόλεμον μὴν T.* Finis carminis ap. *T.* hic est:

Γιατὶ ἔμαθεν Ἀλῆ πασσᾶς, στέλνει τὸν Μιτζομπόνο.“ —
Ὁ Μιτζομπόνος κίνησε μὲ χίλιους πενταπόσιους,
Στὸ Μισολόγγι ἀπέρασε, ς τὴν Γαβρολίμνη ἐπῆγε,
Κ' ἐπιάστηκεν ὁ πόλεμος ἀπ' τὴν αὐγὴ ὡς τὸ βράδυ.
Ἐξῆντα Τούρκους σκότωσαν ὅλο ντζοχαταρέους
Κ' ἕνα φιντζέλι τοῦ πασσᾶ καὶ τοῦ πασσᾶ κολόσιες.

LVI.

Ο ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΛΙΑΚΟΥΔΑΣ.

U.

1790.

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πήγαινα τοῦ ψήλου,
Νὰ γνάντευα κατ' τὴν Φραγκιὰ τὸ ἔρημο τὸ Θιάκι,
Νὰ κουρμαστῶ τὴ Λούκαινα, τὴ μαύρη τὴν Διαλέττα,
Πῶς κλαῖνε, πῶς μυριολογοῦν, πῶς χύνουν μαῦρα δάκρυα.
Σὰν περδικοῦλες χλίβουνται καὶ σὰν ἀϊτοὶ μαδιοῦνται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ τρίβουνε τὰ μάλλιά τους.
Στὸ παραθύρι κάθονται, τὰ πέλαγ' ἀγναντεύουν,
Βλέπουν καΐκια κ' ἔρχουνται, βαρκοῦλαις κι' ἀρμενίζουν

„Καΐκια, καϊκάκια μου, χρυσοί μου μπεργιαντέδες,
Μὴν εἴδετε τὸν Λούκα μας, τὸν νιό μας τὸν στρατιώτη;“ —
„Ἐμεῖς ἐχτὲς τὸν εἴδαμεν στὰ κλέφτικα λημέρια,
Ἀκούσαμ' ἕνα πόλεμον καὶ κλέφτικα τουφέκια.
Ὁ Λούκας ἐσκοτώθηκε μασὺ μὲ τὸν τσαούση.“ —

LVII.

Ο ΚΑΛΙΑΚΟΥΔΑΣ.

Faur. I, 108. Ζαμπ. 635, 47. Kind. Anth. 14.

1790.

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πήγαινα τοῦ ψήλου,
Ν' ἀγνάντευα κατ' τὴν Φραγκιὰ, τὸ ἔρημο τὸ Θιάκι,
Νἄκουα 'κεῖ τὴν Λούκαινα, τοῦ Λούκα τὴν γυναῖκα,
Πῶς κλαίει, πῶς μυριολογᾷ, πῶς μαῦρα δάκρυα χύνει.
Σὰν περδικοῦλα θλίβεται καὶ σὰν παπὶ μαδιέται,
Σὰν τῶν κοράκων τὰ φτερὰ ἔχει τὴν φορεσιά της.
Στὰ παραθύρια κάθεται, τὰ πέλαγ' ἀγναντεύει,
Κι' ὅσα καράβια κι' ἂν περνοῦν, στενάζει κ' ἐρωτάει·
„Μπαρκοῦλες, καραβάκια μου, χρυσᾶ μου μπεργαντίνια,
Αὐτοῦ ποῦ πᾶτε κ' ἔρχεστε στὸν ἔρημον τὸν Βάλτον,
Μὴν εἴδετε τὸν ἄντρα μου τὸν Λούκα Καλιακούδα;“ —
„Ἐμεῖς ψὲς τὸν ἀφήσαμε πέρα στὸ Γαβρολίμι.
Εἶχαν ἀρνιὰ κ' ἔψαιναν, κριάρια σουβλισμένα·
Εἶχαν καὶ πέντε μπέηδαις, ταῖς σούβλαις νὰ γυρίζουν.“ —

2. *πρὸς F. Z. τὴν ἔρημην Ἰθάκην F.* 3. *Νὰ ἄκ. τ. Λ. F.* 5. *ὅσαν F.* 9. *καὶ καράβια μου, γλήγορα Z.* 10. *'ς τὸν Κόρφο καὶ 'ς τὸ Βάλτο Z.*

LVIII.

Ο ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ.

Faur. I, 144. Ζαμπ. 634, 45. 662, 80.
(Carmen a Zamp. bis nescio cur iisdem verbis redditur.)

1790.

Ἀριὰ, ἀριὰ τὰ βίχνουνε οἱ κλέφτες τὰ τουφέκια,
Γιατ' εἶν' οἱ μαῦροι μετρητοὶ, γιατ' εἶν' οἱ μαῦροι λίγοι,
Κἂν δεκαφτὰ κἂν δεκοχτὼ κἂν εἴκοσι νομάτοι.
Κι' οὐδὲ κι' ὁ Γιῶργος εἶν' ἐδῶ, πῆγε στὸ μοναστῆρι·

Ἐκεῖ βαφτίζ' ἕνα παιδὶ, νάχῃ κι' αὐτὸς κουμπάρο,
Νὰ κάμ' ὁ μαῦρος γύρισμα καὶ φιλο νὰ γυρίζῃ.
Τὰ παλληκάρια τ' ἀπ' ἐδῶ φώναξαν κι' ἀπ' ἐκεῖθε·
„Ἄφσε Γιωργάκη μ' τὸ παιδὶ κι' ἄρπαξε τὸ τουφέκι·
Ἡ παγανιὰ μᾶς πλάκωσε, πεζούρα καί καβάλα." —
„Βαστᾶτ', ὁ Γιώργης φώναξε, μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι·
Τὸν τόπο πιάστε δυνατὰ, πιάστε τὰ μετερίζια.
Κι' ἂν κάμ' ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ νὰ κάμωμε γιὺρουσι,
Τὸν Μιτσομπόνο ζωντανὸ κυττάξετε νὰ πιάστε." —

LIX.

Ο ΛΑΖΟΣ.

Kind. Ennom. III, 8. M. I, 300.

1760.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρεῖς περδικοῦλαι κάθουνταν εἰς τὴν Μηλιὰν ἐπάνω·
Εἶχαν τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερὰ γραμμένα.
Μυρολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυρολογοῦν καὶ λέγουν·
„Θεέ μου τί νὰ γίνηκεν ὁ ἔξαρχος ὁ Λάζος;
Πούταν στὸν κόσμο ξακουστὸς, στὸν κόσμο ξακουσμένος.
Λάζε μου τί δὲν φαίνεσαι τοῦτο τὸ καλοκαῖρι;
Νὰ περπατῇς ἁρματωλὸς τὸ μαῦρο καβαλάρης·
Νὰ λάμπουν τὰ τσαπράζιά σου, τὰ φλωροκαπνισμένα,
Δώδεκ' ἀράδες τὰ κόμπια στὰ ξούχινα γελέκια,
Νᾶχῃς καὶ στὸ σπαθάκι σου χοῦφτα μαλαγματένια,
Νὰ κρούῃ ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴν, νὰ κρούῃ τὸ μεσημέρι.

LX.

Ο ΓΥΦΤΑΚΗΣ.

Παν. 50.

1700.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Τ' ἔχουν τῆς Πάτρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν μαραμμένα,
Δίχως χιονιὰ χιονίζονται, δίχως βροχὴ βροχιῶνται
Ἀπ' τῶν κλεφτῶν τὰ κλάμματα κι' ἀπὸ τὰ μυρολόγια,
Ποῦ βγῆκ' ἕνας ντερβέναγας κ' ἕνας κακὸς Ἀράπης,

Κι' ὁλημερῆς τοὺς κυνηγᾷ κι' ὅλη μεροῦλα τρέχουν.
Κ' ἐπῆγαν κι' ἀποκλείστηκαν ψηλὰ στὴν Καταβόθρα
Κι' ἀγνάντεψαν κατακαμπῆς κι' ἀγνάντεψαν τὸν κάμπο.
Γυφτάκης ἐχουχούτισε καὶ λέγει τοῦ Καλέμη·
„Πούσαι Καλέμη μ' ἀδελφὲ καὶ πολυαγαπημένε;
'Αγνάντεψα κατακαμπῆς, ἀγνάντεψα τὸν κάμπο
Κ' εἶδα πουλάκια πῶρχονται 'πὸ πέρ' ἀπὸ τὸ Βάλτο·
Πουλί μου ποῦθε ἔρχεσαι, πουλί μου ποῦ πηγαίνεις;" —
„'Απὸ τὸν Βάλτον ἔρχομαι, στὸ Βάλτο θὲ νὰ πάγω." —
„Νὰ πάῃς χαιρετίσματα τοῦ καπετάνου Γώγου,
Νὰ πῆτε τῆς μανούλας μου, νὰ πῆτε τσ' ἀδελφῆς μας
Ποτὲ νὰ μὴ μᾶς καρτερῇ, νὰ μὴ μᾶς παντεχαίνῃ·
Καλέμης ἐσκοτώθηκε, Γυφτάκης πάει στὸν τόπο.
'Αγνάντεψα κατακαμπῆς, βλέπω 'να κυπαρίσσι
Τὸν μάη ἀνθίζει σὰν κλαρί, τὸ θεριστὴ σὰν κλῆμα,
Κάνει σταφύλι κόκκινο καὶ τὸ κρασὶ μοσκάτο,
Κι' ὅσαις μανάδαις κι' ἂν τὸ φᾶν, καμμιὰ παιδὶ δὲν κάνει.
Νὰ τῶχε φάει κ' ἡ μάνα μου, νὰ μῆχε κάμει μένα,
Παρὰ ποῦ μένα μ' ἔκαμε καὶ πάω σκοτωμένος." —
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τριγυροῦν κι' ἄσπρα τὸν τραγουδοῦνε,
Κ' ἕνα πουλί, καλὸ πουλὶ στέκει μὲς στὸ κεφάλι,
„Γυφτάκη μ' τί κακὸ 'καμες καὶ σ' ἔχουνε κομμένο;" —
„Τὰ βιλαέτια χάλασα, τὴν Πάτρα καὶ Ζητοῦνι,
Κ' ἦρταν καὶ μὲ σκοτώσανε ψηλὰ στὴν Καταβόθρα." —

5. *μεροῆ Π?* 14. *Γόγου Π.* 15. *τῆς ἀδ. Π.* 23. *παρὰ ὁποῦ μὲ ἔκ. Π.* 25. *μὲς τὸ Π.*

LXI.

Ο ΓΥΦΤΑΚΗΣ.

Fauv. I, 20. Ζαμπ. 621, 32. Σχιν. Γραμ. 173.

1790.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Διψοῦν οἱ κάμποι γιὰ νερὸ καὶ τὰ βουνὰ γιὰ χιόνια,
Καὶ τὰ γιεράκια γιὰ πουλιὰ, κ' οἱ Τοῦρκοι γιὰ κεφάλια·
„Κύριέ μου τί νὰ γίνηκεν ἡ μάνα τοῦ Γυφτάκη,
'Οπῶχασε τὰ δυὸ παιδιὰ, τὸν ἀδερφό της, τρία;
Καὶ τώρα παλαβώθηκε καὶ περπατεῖ καὶ κλαίει·

Μήτε στοὺς κάμπους φαίνεται μήτε στὰ κορφοβούνια.“ —
„Μᾶς εἶπαν, πέρα πέρασε, πέρα στὰ Βλαχοχώρια·
Κ' ἐκεῖ τουφέκια πέφτανε καὶ θλιβερὰ βροντοῦσαν.
Μήτε σὲ γάμους πέφτανε μήτε σὲ πανηγύρια.
Μόνον τὸ Γύφτη λάβωσαν στὸ γόνα καὶ στὸ χέρι.
Σὰν δέντρο ἐρραγίστηκε, σὰν κυπαρίσσι πέφτει.
Ψηλὴ φωνοῦλα ἔβγαλε σὰν παλληκάρι πούταν·
„Ποῦσαι σὺ δόλιε μ' ἀδερφὲ καὶ πολυαγαπημένη;
Γύρισε πίσω, πάρε με, πάρε μου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴν τὸ πάρ' ἡ παγανιὰ καὶ ὁ Ἰουσοὺφ Ἀράπης,
Καὶ μοῦ τὸ πάῃ στὰ Γιάνινα τ' Ἀλῆ πασᾶ τοῦ σκύλου.“ —

3. Ἄρα τὸ τί *F.* 8. εἰς — εἰς *F.* ἔπεφταν *F.* 13. Ποῦ εἶσαι καλέ μ' *F.*

LXII.

Ο ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ.

Ζαμπ. 666, 85. T. 198.

1700—1810.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Τ' ἔχουν τῆς Γούρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν μαραμμένα;
Χωρὶς χιονιὰ χιονίζονται, χωρὶς βροχὴ βροχιῶνται; —
Λένε τὰ δάκρυα τῶν κλεφτῶν, κλεφτῶνε μυριολόγια.
Ἰουσοὺφ Ἀράπης κίνησε νὰ πάγῃ στὸ Ζητοῦνι.
Σέρνει τσεκούρια στ' ἄλογα, τσεκούρια στὰ μουλάρια,
Γιὰ νὰ τσακίζῃ γόνατα καὶ νὰ συντρίβῃ χέρια·
Κι' ὅσοι Ῥωμιοὶ τ' ἀκούσανε, πᾶνε νὰ προσκυνήσουν,
Κι' ὁ Ζαχαράκης τὸ σκυλὶ δὲν πάει νὰ προσκυνήσῃ.
Πιάνει καὶ γράφει μιὰ γραφὴ κ' ἕνα κομμάτι γράμμα,
Καὶ πιάνει κ' ἕνα ζωντανὸ, στέλνει τοῦ Σοὺφ Ἀράπη.
„Δὲν σὲ φοβοῦμαι μπρὲ σκυλὶ, δυὸ παραδῶν Ἀράπη,
Τ' ἔχω τριακόσους στ' Ἄγραφα, χίλιους στὸ Καρπενῆσι,
Κι' ἀτός μου βγαίνω στὰ βουνὰ μὲ χίλιους πενταχόσιους
Καὶ δεκατίζω τὰ χωριὰ σένα τοῦ Βρωμαράπη.
Τί κρύβεσαι Ἰουσοὺφ ἀγᾶ σὰν τὴ παλιοπουτάνα
Καὶ περπατεῖς μὲς στὰ χωριὰ, παιδεύεις τοὺς ῥαγιάδες;
Ἔβγα νὰ πολεμήσωμε σὰν ἄξια παλληκάρια.“ —
Ῥάχη σὲ ῥάχη περπατεῖ, λημέρι σὲ λημέρι,
Τὰ παλληκάρια μάζωνε, μὲ παλληκάρια κρένει.

Σὰν ἔπιασαν τὸν πόλεμον ἀπ' τὸ ταχ' ὡς τὸ βράδυ,
Σκοτώνουν Τούρκους χιλιοστοὺς, πιάνουν καὶ τὸν τσαούση.
Σὰν τ' ἄκουσεν ὁ Ἀλῆ πασᾶς, πολὺ τοῦ κακοφάνη.
Γράφει γραφὴ καὶ μπουγιουρντὶ, στέλνει τοῦ Σοὺφ Ἀράπη.
„Ἰουσοὺφ Ἀράπη μασκαρᾶ, γαϊδαρογεννημένε,
Σὰν ἦταν κλέφταις δυνατοὶ, τί πάγαινες κοντά τους;
Μοῦ χάλασες τ' ἀσκέρι μου, τὰ πρῶτα παλληκάρια." —

4. *καὶ πάγει Z.* 7. *κἂν τ' ἄκουσαν Z.* 8. *δὲν θὲ νὰ προσκ. T.* 11. *παραδιῶν T.* 14. *αὐτοῦ τοῦ T.* 16. *μὲς τὰ T.* 21. *χιλίους T.* 22. *τὸν κακο. T.* 26. *Μὲ T. παλλικάργια T.* vss. 2. 3. 5. 6. 18. 19. om. *T.*

LXIII.

Ο ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ.

T. 199.

1790—1810.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Τ' ἔχουν τῆς Πάτρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν βουρκωμένα;
Δίχως χιονιὰ χιονίζονται, δίχως βροχὴ βροχιῶνται
Ὄχ τῶν κλεφτῶν τὰ κλάμματα κι' ἀπὸ τὰ μυρολόγια.
Ἰουσοὺφ Ἀράπης πέρασε νὰ πάγῃ στὸ Ζητοῦνι·
Κι' ὅσοι κλέφταις κι' ἂν τ' ἄκουσαν, ὅλοι τὸν προσκυνήσαν,
Κι' ὁ Ζαχαράκης τὸ σκυλὶ δὲν θὲ νὰ προσκυνήσῃ,
Μόνον γυρεύει πόλεμο, θέλει νὰ πολεμήσῃ.
„Δὲν σὲ φοβοῦμ' Ἰουσοὺφ ἀγᾶ, στὸ νοῦ μου δὲν σὲ βγάνω,
Τ' ἔχω τριακόσους στ' Ἄγραφα κι' ἀλλοὺς στὸ Καρπενῆσι,
Τριακόσους εἰς τὴν Λειβαδιὰ καὶ γίνοντ' ὀχτακόσοι,
Κι' ἀτός μου βγαίνω στὰ βουνὰ καὶ στὰ παλιὰ λημέρια,
Κ' ἔλα νὰ πολεμήσωμε, ν' ἀλλάξωμε τὰ βόλια." —
Ῥάχη σὲ ῥάχη περπατεῖ, λημέρι σὲ λημέρι,
Τὰ παλληκάρια φώναζε, μὲ παλληκάρια κρένει·
Ἐλᾶτε παλληκάρια μου, ὅλοι νὰ συναχτῆτε.
Τ' ἔχω νὰ κάμω πόλεμο μ' αὐτὸ τ' Ἰουσοὺφ Ἀράπη,
Νὰ δείξωμε τὴν λεβεντιὰ καὶ τὴν παλληκαριά μας,
Νὰ τὸν κατατσακίσωμε καὶ σκλάβο νὰ τὸν κάμω.
Ἔλα Ἰουσούφη κερατᾶ μωρὲ παλιοζανάρι,
Νὰ δγῇς τουφέκι κλεφτικὸ, κουρσούμια σὰ χαλάζι.
Κι' ἀπὸ βραδὺ ἀρχίσανε, τ' ἀσκέρια πολεμοῦνε,

Δέκα παντιέραις ἄδραξαν καὶ τὸν μπαϊραχτάρη,
Καὶ τὴν αὐγὴ ξημέρωμα τοὺς Τούρκους δὲν τοὺς βλέπουν.

3. *βροχοῦνται T.* 11. *καὶ τὸν T.* 23. *ξεμέρωνε T.*

LXIV.
Ο ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ.

Παν8. 33.

1700—1810.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Ὅλα τὰ δέντρα τὴν αὐγὴ δροσιὰ 'ναι φορτωμένα
Ἀπ' τῶν κλεφτῶν τὰ κλάψιματα κι' ἀπὸ τὰ μυρολόγια.
Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε ἀπὸ τὸ Πατρατσίκι,
Ψάχνει νὰ βρῇ τὴν κλεφτουριὰ, τὸν Μῆτσο Κοντογιάνη,
Νὰ πῇ τὰ χαιρετίσματα, ποῦ χάθηκ' ὁ ἀδελφός του.
Κι' ὁ Ζαχαράκης τὄπιασε καὶ τὸ συχνορωτάει·
„Πές μου, πές μου πουλάκι μου κανέν' καλὸ χαμπέρι.“ —
„Τί νὰ σᾶς πῶ μωρὲ παιδιά, καϋμένε Ζαχαράκη,
Ἐψὲς ἤμουν στὰ Γιάνινα, στὴν πόρτα τοῦ βεζύρη,
Κι' ἄκουσα τὸν μουσαβερὲ καὶ τὴν κρυφὴ κουβέντα·
Ἔκραξε κ' ἐπροβόδησε ἕνα κακὸ Ἀράπη.“ —
Κι' ὁ Ζαχαράκης τὄμαθε, πάει ὁ παπᾶς τοῦ τῶπε·
Πιάνει καὶ γράφει μιὰ γραφὴ κ' ἕνα κομμάτι γράμμα·
„Δὲ σὲ φοβοῦμ' Ἰουσοὺφ ἀγᾶ, στὸ νοῦ μου δὲν σὲ βάνω,
Ἔχω τριακόσους στ' Ἄγραφα, κατὼ στὸ Καρπενῆσι,
Τὸν Κοντογιάνη καρτερῶ, νὰ πάω ν' ἀνταμωθοῦμε,
Νὰ πᾶμε νὰ ρωτήσουμε γι' αὐτὸ τὸν καπετάνιο.
[Μᾶς εἶπαν πῶς σκοτώθηκε, μᾶς εἶπαν πάει στὸν τόπο·
Ὁ καπετὰν σκοτώθηκε κι' ὁ Γάγος λαβωμένος,
Κι' ὁ Μῆτσος κάνει τὸν κατήφορο καὶ πάει κατὰ τὸ Βάλτο·
Κ' ἐπῆγε κ' ἐπολέμησε τὸν Ἰουσοὺφ τὸν Ἀράπη,
Τὸν Ζαχαράκη σκότωσαν καὶ τὸν Καλέμη πιάνουν.]

10. *Μουσταβαρῆ Π.* Inde a va. 18 usque ad finem non apparet, quid sibi velit poeta.

LXV.

Ο ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ.

Πανδ. 77.
1790 — 1810.

ΠΑΤΡΑΤΣΙΚΙ.

Τ' ἔχουν τῆς Πάτρας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν μαραμμένα;
Δίχως χιονιὰ χιονίζονται, δίχως βροχαῖς βροχιῶνται,
Ἀπ' τῶν κλεφτῶν τὰ κλάμματα κι' ἀπὸ τὸ μυρολόγι,
Πούρχετ' ἕνας ντερβέναγας κ' ἕνας κακὸς Ἀράπης.
Στέλνει καὶ γράφει μιὰ γραφὴ στὸν Κώστα Κοντογιάνη.
Κι' ὁ Ζαχαράκης τὴν 'λάβε, στέκει καὶ τὴν διαβάζει.
„Δὲν σὲ φοβοῦμ' Ἰουσοὺφ ἀγᾶ, στὸ νοῦ μου δὲ σὲ βάνω,
Ἔχω τρακόσιους ϛτ' Ἄγραφα, τρακόσους εἰς τὴν Πάτρα.
Κι' ἀτός μου βγαίνω ϛτὰ βουνά, βγαίνω νὰ πολεμήσω.
Ποῦσαι Γυφτάκη μ' ἀδερφέ, καλέ μου ξακουσμένε;" —
Ὁ Καλέμης σκοτώθηκε. Γυφτάκης πάει στὸν τόπο.
Κι' ὁ Ζαχαράκης πολεμᾷ σὰν ἄξιο παλληκάρι·
„Ψηλὴ φωνοῦλα ἔσυρα ὅσο κι' ἂν ἠμποροῦσα.
Φωνοῦλα τρύπα τὰ βουνὰ καὶ τρύπα καὶ τοὺς κάμπους.
Μπέλκι κι' ἀκούσ' ἡ κλεφτουριὰ κι' ὁ καπετάνος Μῆτσος;
Νάρτοῦνε νὰ μᾶς βγάλουνε ἀπὸ τοὺς κερατάδαις;
Κι' ὁ Μῆτσος δὲν ἀκούστηκε φέτος τὸ καλοκαῖρι.
Μᾶς εἶπαν πάει ϛτὴ Φραγκιά, μᾶς εἶπαν πάει ϛτὸ Θιάκι.
Πέτε του χαιρετίσματα καὶ δὲν θ' ἀνταμωθοῦμε.
Μὴν πάῃ κατὰ τὴ μάνα μου, κατὰ τὴν ἀδελφή μου,
Κι' ἂν τὸν ῥωτήσ' ἡ μάνα μου κ' ἡ μαύρη ἀδελφή μου,
Νὰ μὴν πῇ πῶς σκοτώθηκα ϛτὴν ἔρημη τὴν Πάτρα,
Νὰ πῇ πῶς ἐπαντρεύθηκα κ' ἐπῆρα νιὰ γυναῖκα,
Πῆρα τὴν πέτρα πεθερὰ, τὴν μαύρη γῆ γυναῖκα,
Κι' αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα τὰ πῆρα συγγενάδια." —

2. *βροχιοῦνται Π.* 3. *μυρολόι Π.* 6. *ἔλαβε Π.* 10. *Τυφτάκης? Π.* 13. *καὶ ἂν Π.* 15. *καὶ ὁ — Καπετάν Π.* 18. *πάει Π.* 24. *πενθερά Π.*

LXVI.

Η ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΑΙΝΑ.

Faur. II, 334. Ζαμπ. 699, 133.

1810.

ΦΘΙΩΤΙΣ.

„Κοιμᾶτ' ἡ καπετάνισσα, νύμφη τοῦ Κοντογιάνη,
Μὲς στὰ χρυσᾶ παπλώματα, μὲς στοὺς χρυσοῦς σελτέδαις.
Νὰ τὴν ξυπνίσω σκιάζομαι, νὰ τῆς τὸ πῶ φοβοῦμαι·
Νὰ μάσω μοσκοκάρυδα, νὰ τὴν πετροβολήσω·
Μήνα τὴν πάρ' ἡ μυρωδιὰ, καὶ μοναχὸ ξυπνήσῃ." —
Κι' ἀπὸ τὸ μόσκο τὸν πολὺ κι' ἀπ' τὰ πολλὰ καρύδια
Σηκώθ' ἡ καπετάνισσα καὶ μὲ γλυκορωτάει·
„Παιδὶ τί καλὰ μοῦφερες ἀπὸ τοὺς καπετάνιους;" —
„Κακὰ, ψυχρὰ κι' ἀνάποδα κυρά μ' ἐγὼ σοῦ φέρνω·
Τὸ Νικολάκη πιάσανε, τὸν Κωσταντῆ βαρέσαν." —
Τὰ μάγουλά της ἔπιασε, ψιλὴ φωνίτσα σέρνει·
„Πούσαι μανοῦλα, πούσαι θειὰ, πιάστε μου τὸ κεφάλι,
Καὶ δέστε μου σφιχτὰ, σφιχτὰ γιὰ νὰ μυρολογήσω·
Καὶ ποιὸ νὰ κλάψω 'πὸ τοὺς δυὸ; ποιανοῦ νὰ πῶ ταῖς χάραις;
Νὰ κλάψω γιὰ τὸν Κωσταντῆ ἢ γιὰ τὸν Νικολάκη;
Φλάμπουρα στὰ βουνὰ κ' οἱ δυὸ, μπαϊράκια 'ταν στοὺς κάμπους
Καὶ στῶν πασάδων τὴν ὀργὴ πύργοι θεμελιωμένοι." —

5. *Ἴσως — ἴσως τὴν F.* 7. *Τίνα μαντάτα F.* 8. *Πικρὰ μαντάτα σοῦ φέρα ἀπὸ τοὺς καπετάνους F.* 10. *ἔπιασαν F.* 12. *πρόφτασε, πίασε F.* 13. *δέστε μου τετο Z.* 14. *ποιὸν νὰ μυρολογήσω F.* 15. *τὸν δόλιον F.* 16. *Ἦταν μπαϊράκια 'ς τὰ βουνὰ καὶ φλάμπουρα 'ς τοὺς κάμπους F.* 11 et 17 om. *F.*

LXVII.

Ο ΤΑΣΟΥΔΑΣ.

Ζαμπ. 637. 49.

1790—1800.

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Ἀνάθεμά σας γέροντες, γερόντοι Λαπανιώταις,
Ποῦ στείλαταν τὰ γράμματα κ' ἐστείλταν τὰ μαντάτα,
„Νάρθῃς, νάρθῃς Τασοῦλά μου, νάρθῃς νὰ προσκυνήσῃς,
Μὴ σοῦ χαλάσουν τὸν ὑγιὸ, τὸ μοναχὸ παιδί σου,

Τὸ γιὸ τὸν Κωσταντάκι σου, καλὸ παλληκαράκι.“ —
Τὸν πῆρε τὸ παράπονο καὶ κίνησε νὰ πάγῃ.
Τὸν ψυχογιό του φώναξε, τὸν ψυχογιό του κράζει,
„Γιὰ πάρε τὸ τουφέκι σου καὶ ζῶσε τὸ σπαθί σου,
Κι' ἄϊντε νὰ προσκυνήσωμε τὸν μπέη τοῦ Ταΐρη.“ —
Στὴν στράτα ποῦ παγαίνανε, στὴν στράτα ποῦ παγαίναν,
Βρίσκουν τὸν μπέη ποῦ λούζονταν, πῶπλενε τὰ ποδάρια·
„Καλή σου μέρα μπέη μου“ — „καλῶς τον τὸν Τασοῦλα“ —
„Τασοῦλά μ' τί μᾶς ἄργησες τόσο γιὰ νὰ σὲ διοῦμε;“ —
„Τί νὰ σοῦ πῶ μπρὲ μπέη μου, τί νὰ σοῦ μολογήσω;
Ἀνάθεμα τὴν τέχνη μας, τὴν ἀνυποταγή μας,
Δὲ μᾶς ἀφίνουνε τ' ἀρνιὰ καὶ τὰ παχειὰ κριάρια,
Δὲ μᾶς ἀφίνουν τὰ νερὰ στοὺς ἴσκιους στὰ πλατάνια.“ —
„Τασοῦλά μ' τί μᾶς ἔφερες πούρτες νὰ προσκυνήσῃς;“ —
„Σᾶς ἔφερα χίλια φλωριὰ καὶ πεντακόσια γρόσια,
Ἔφερα κι' ἀσημόκουπα, ζάρφια μαλαματένια.“ —
Κι' ὁ μπέης τσελάτην 'κραξε, κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει·
„Γιὰ τράβα τὸ βαρὺ σπαθὶ καὶ πάρ' του τὸ κεφάλι.“ —
Κι' ὁ ψυχογιός του τὸνοίωσε καὶ τὸν Τασοῦλα κράζει·
„Σήκω Τάσιο νὰ φύγωμε, σήκω Τάσιο νὰ πᾶμε.“ —
Στὸ παραθύρι ρίχτηκαν, στὸ δρόμον ἐβρεθῆκαν.
„Ἂν σὲ τσαχώσω μπέη μου, στὴ σοῦβλα θὰ σὲ ψήσω.“ —

LXVIII.

Ο ΚΟΣΚΙΝΑΣ.

Ζαμπ. 622. 33.

1790—1800.

ΒΡΑΧΩΡΙΟΝ.

„Βουνὰ τί δὲ μαραίνεστε; λημέρια τί δὲν κλαῖτε;
Τὸν Κοσκινᾶ βαρέσανε ψηλὰ στὸ Μακρυκάμπι.
Τρεῖς τουφεκιαῖς τοῦ δώσανε, ταῖς τρεῖς ἀράδ' ἀράδα.
Ἡ μιὰ τὸν πῆρε ξώδερμα κ' ἡ ἄλλη στὸ κεφάλι,
Κ' ἡ τρίτη ἡ φαρμακερὴ τὸν πῆρε στὴν καρδοῦλα.
Τὸ στόμα τ' αἷμα γιώμισε, τὰ χείλη του φαρμάκι,
Κ' ἡ γλῶσσα τ' ἀηδονολαλεῖ, μυρολογάει καὶ λέει·
„Ποῦστενε σεῖς λεβέντες μου, παιδιά μ' ἀντρειωμένα;
Πάρτε μου τὸ κεφάλι μου, σύρτε το στὸ Βραχῶρι,

Νἄχουν οἱ ὀχτροὶ νὰ χαίρωνται κ' οἱ φίλοι μου νὰ κλαῖνε,
Νὰ κλαίῃ κ' ἡ δόλι' ἡ Κοσκινοῦ, νὰ κλαῖνε τὰ παιδιά μου." —

LXIX.

Ο ΚΑΤΣΙΚΟΓΙΑΝΗΣ.

Ζαμπ. 611, 19.

1800.

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Τὸ λέν' οἱ κοῦκκοι στὰ κλαδιὰ κ' ἡ πέρδικες στὰ πλάγια,
Τὸ λένε κ' ἡ Πλαγιώτισσαις τὸ μαῦρο μυριολόγι.
„Τ' εἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται, τί ταραχὴ μεγάλη;
Πολλὰ τουφέκια πέφτουνε καὶ θλιβερὰ βροντοῦνε·
Μήνα σὲ γάμο πέφτουνε, μήνα σὲ πανηγύρι;" —
„Μήτε σὲ γάμο πέφτουνε, μήτε σὲ πανηγύρι,
Μὸν πέφτουν στοὺς ἁρματωλοὺς, στοὺς Κατσικογιαναίους." —
„Δὲν τὄξερα Μπεκὶρ ἀγᾶ πῶς ἔτσι μὲ σκοτώνεις,
Νὰ μάσω τὰ μπουλούκια μου κι' ὅλο τὸν ταϊφᾶ μου,
Κι' ἀπὲ νἀκούσῃς πόλεμο καὶ κλέφτικο τουφέκι,
Βροχὴ τὸ λιανοτούφεκο, τὰ βόλια σὰ χαλάζι." —

LXX.

Ο ΔΙΑΚΟΣ.

Παν∂. 4.

1800—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Μὲς στὴν καρυὰ στὸν ἔλατο κάθετ' ὁ Καλτσοδῆμος
Μὲ τὴν Κρουστάλλω στὸ πλευρὸ τὴν κοτσαμπασοπούλα,
Ὁ Διάκος ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ κι' ὁ Γούλας ἀπ' τὴν ἄλλη.
„Κέρνα Κρουστάλλω, κέρνα μας μ' ἕνα σημένιο τάσι,
Ὅσο νὰ σκάσ' αὐγερινὸς, νὰ πάῃ ἡ πούλια γιῶμα,
Νὰ πᾶν τ' ἀηδόνια στἄϊς φωλιαῖς κ' ἡ ὥμορφαις νὰ πλύνουν." —
„Ἐγὼ κερνάω Διάκο μου κ' ἐγὼ σᾶς τραγουδάω." —
Ἔχει τὰ μάτια παρδαλὰ, τὰ φρύδια της γραμμένα.
Τὰ μάγουλα τριαντάφυλλα, τὸ πρόσωπο σὰν μῆλο,
Καὶ τὸ λιγνό της τὸ κορμὶ μέσα σὲ περιβόλι.
„Διάκο σου κάνω 'να βιτσιὰ, Διάκο σὲ προσκυνάω,

Νὰ φκιάσῃς σὺ ἕνα χαρτὶ πικρὸ, φαρμακωμένο,
Νὰ στείλῃς τοῦ πατέρα μου γιὰ νὰ μὲ ξαγοράσῃ." —
„Χίλια φλωριὰ τὴν ξαγορὰ κι' ὀχτὼ χιλιάδες γρόσια.
Καὶ σύρε μὲς στοὺς μπέηδες καὶ στοῦ ντιβὰν ἐφέντι,
Νὰ πάῃ στὸ Βελῆ πασᾶ, νὰ πάῃ στὸ βεζύρη,
Γιὰ νὰ μᾶς στείλῃ μπουγιουρντὶ, νὰ γείνω καπετάνιος,
Νὰ περπατήσ' ἁρματωλὸς, νὰ περπατῶ καὶ κλέφτης.
Θέλω μισ' ἀπ' τὸ Κράβαρι κι' ὅλο τὸ Λοιδορίκι·
Κι' ἂν δὲν τὰ κάψω τὰ χωριὰ σ' ὅλο τὸ βιλαέτι,
Θὰ κάμω μάναις δίχως γιοὺς, γυναίκαις δίχως ἄντραις,
Θὰ κάμω καὶ μιὰ παπαδιὰ ἀπὸ τὴν Ναρκοτίνα,
Νὰ περπατῇ νὰ κλαίγεται, νὰ περπατῇ νὰ κλαίῃ." —
Ὁ Δῆμος πάει στὸ Ζυγὸ κι' ὁ Διάκος στὸ ποτάμι·
Κ' ἐπῆγαν κι' ἀνταμώθηκαν στὴ βάχη στὰ μπαρδούνια,
Πουΐναι τὰ κρύα τὰ νερὰ καὶ τὰ παχειὰ τὰ κριάρια·
Ἔχουν μὲ κλέφταις μάζωξι καὶ πᾶν ν' ἀνταμωθοῦνε
Ἀλιζώτη τὸν περίφανο τὸν Ἀργυροκαστρίτη
Καὶ μὲ τὸν Γούλα τὸ καλὸ καὶ τ' ἄξιο παλληκάρι
„Ἐγὼ γιὰ χεῖλι κόκκινο κ' ἐγὼ γιὰ μαῦρα μάτια,
Ἐγὼ γιὰ τὴν ἀγάπη μου τρεῖς βίγλαις θὲ νὰ βάλω.
Βάνω τὸν ἥλιο στὰ βουνὰ, τὸ σταυραϊτὸ στοὺς κάμπους,
Τὸν κὺρ βοριὰ τὸν δροσερὸ βάνω στὰ παραθύρια·
Βάνω στὰ παραθύρια μου γιὰ μάτια καὶ γιὰ φρύδια.
Παραθυρίτσα μ' ὥμορφη κι' ἀργυροκαρφωμένη·
Γιὰ νοίξετε, γιὰ κλείσετε, γιὰ πέστε τῆς κυρᾶς σας,
Γιὰ πέστε τῆς κυρούλας σας νὰ βγῇ στὸ παραθύρι." —

24. Nescio an ex vs. 24 alterum incipiat carmen.

LXXI.

Ο ΔΙΑΚΟΣ.

U. Ζαμπ. 696, 129.

1800—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

——'Ακόμ' αὐτὴν τὴν ἄνοιξι κλέφτης θέλω νὰ πάγω,
Νὰ διῶ τῆς Γούρας τὰ βουνὰ καὶ τὰ παλιὰ λημέρια,
Νὰ πάω νὰ διῶ τοὺς φίλους μου, τὸν καπετάνιο Διάκο,
Πῶχει τὴν 'Αναγνώσταινα ποῦ τὸν κερνάει καὶ πίνει·

Στὰ γόνατα τὴν κάθισε, στὰ μάτια τὴν τηράζει,
Κι' αὐτήνη τὸν παρακαλεῖ, γύρισε καὶ τοῦ λέγει·
„Τί μὲ τηρᾷς σταυραδερφέ; τί μὲ τηρᾷς μπρὲ Διάκο;
Πιάσε καὶ γράψε μιὰ γραφὴ σ' αὐτὸν τὸν Ἀναγνώστη,
Φωτιὰ νὰ κάψῃ τ' ἄσπρα του, φωτιὰ καὶ τὰ φλωριά του·
Ἐγὼ κοιμοῦμαι μοναχὴ ψηλὰ στὰ κορφοβούνια·
Ἔχω τουφέκια πάπλωμα κ' ἔχω σπαθιὰ γιὰ στρῶμα
Καὶ τ' ἀσημένια χαιμαϊλιὰ τἄχω προσκεφαλάδαις." —

LXXII.

Ο ΔΗΜΟΣ.

Πανδ. 75.

1790—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Σήμερα 'ν' Δῆμό μ' πασκαλιά, σήμερα 'ν' πανηγύρι·
Τὰ παλληκάρια χαίρονται καὶ βίχνουν στὸ σημάδι·
Καὶ σὺ Δῆμο στὰ Γιάνινα στὸν ἄλυσο τοῦ μπέη,
Στὸν ἄλυσο, στὸ κούτσουρο, στὸ ἔρμο τὸ τουμροῦκι.
Κι' ὅλος ὁ κόσμος σ' ἔλεγαν καὶ Τοῦρκοι καὶ Ῥωμαῖοι·
Δῆμό μου κάτσε φρόνιμα, κάτσε ταπεινωμένα." —
„Ἐσεῖς καλὰ τὸ ξέρετε καὶ Τοῦρκοι καὶ Ῥωμαῖοι,
Ἐγὼμ' ὁ Δῆμος ξακουστὸς, ὁ Δῆμος ξακουσμένος·
Νὰ κάμ' ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ κ' οἱ Ἅγιοι πού 'ν' ἀπάνω,
Νὰ γέρευε τὸ χέρι μου, νὰ πιάσω τὸ σπαθί μου,
Νὰ κάμω μάναις δίχως γιοὺς, νυφάδαις δίχως ἄντραις,
Νὰ κάμω καὶ μι' ἀρχόντισσα, νὰ περπατῇ νὰ κλαίῃ.
Νὰ σκότωνα τὸν ἄντρα της, τὰ δύο τὰ παιδιά της,
Καὶ τότε νὰ ἀπέθνησκα, καὶ γιὰ νὰ κάμω χάκι.
Αὐτὸς ἦταν, ποῦ μ' ἔκαμε καὶ κάθωμαι στ' ἀλύσια,
Στὸν ἄλυσο, στὸ κούτσουρο, τὸ ἔρμο τὸ τουμροῦκι." —

1. *Σήμερα Δ.* — *σήμερα π. Π.* 4. 16. *τρουγκούκι Π.* 10. *γόρεψε Π.*

LXXIII.

Ο ΔΗΜΟΣ.

Faur. I, 46. Ζαμπ. 657, 74.
1790 — 1810.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Δὲν σ' τῶπα Δῆμο μιὰ καὶ δυὸ, δὲν σ' τῶπα τρεῖς, καὶ πέντε·
Χαμήλωσε τὸ πόσι σου· σκέπασε τὰ τσαπράζια·
Νὰ μὴ τὰ δγῇ ἡ Ἀρβανιτιὰ, βάλουν καὶ σὲ σκοτώσουν
Ἀπὸ τ' ἀσήμια τὰ πολλὰ κ' ἀπὸ τὴν περηφάνειαν;“ —
Λαλοῦν οἱ κοῦκκοι στὰ βουνὰ κ' ἡ πέρδικες στὰ πλάγια.
Λαλεῖ κ' ἕνα μικρὸ πουλὶ στοῦ Δήμου τὸ κεφάλι·
Δὲν ἐλαλοῦσε σὰ πουλὶ μήτε σὰ χελιδόνι,
Μὸν ἐλαλοῦσε κ' ἔλεγεν ἀνθρώπινη λαλίτσα·
„Δῆμό μου τεῖσαι κίτρινος καὶ τεῖσ' ἀραχνιασμένος;“ —
„Πουλάκι, κι' ἂν μ' ἐρώτησες, νὰ σοῦ τὸ μολογήσω·
Ἔγειρα ν' ἀποκοιμηθῶ, ὕπνο νὰ πάρω λίγο·
Κ' εἶδα στὸν ὕπνο μου βαθυὰ, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμοῦμουν,
Εἶδα τὸν οὐρανὸ θολὸ καὶ τ' ἄστρα ματωμένα,
Τὸ δαμασκὶ σπαθάκι μου βαμμένο μὲς στὸ αἷμα.“ —

1. *μιὰ φορὰ F.* 3. *ῥήχνουν — σκοτώνουν F.* 7. *οὐδὲ F.* 8. *Κελαΐδουνε πικρὰ ν' Z.* 11. *Ἔγειρα F.* 12. *βαθυὰ om. F.*

LXXIV.

Ο ΔΗΜΟΣ.

Ζαμπ. 613. T. 436.
1800—1810.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Σήμερα 'ν' Δῆμό μ' πασκαλιὰ, σήμερα 'ν' πανηγύρι·
Τὰ παλληκάρια στὸ χορὸ, τ' ἀγώρια στὸ σημάδι,
Καὶ σὺ μέσα στὰ Γιάνινα στὴν πόρτα τοῦ βεζύρη,
Στὴν ἄλυσσο, στὸ κούτσουρο, στὸ ἔρμο τὸ τουμροῦκι.“ —
Ὅλος ὁ κόσμος τὄλεγαν καὶ Τοῦρκοι καὶ Ῥωμαῖοι·
„Μπρὲ Δῆμο κάτσε φρόνιμα, νἄχῃς τ' ἁρματωλίκι.“ —
„Νάστε καλὰ μωρὲς παιδιὰ, ποῦ μὲ ψυχοπονιέστε,
Σ' πολλάϊτη στὴν ἀγάπη σας καὶ στὴν καλή σας γνώμη.
Νὰ δώσ' ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ κι' ὁ ἀφέντης Ἅγϊ Γιώργης,

Νὰ γιάνῃ τὸ χεράκι μου, νὰ ζώσω τὸ σπαθί μου.
Κι' ὅταν γυρίσ' ἡ ἄνοιξι κ' ἐρθῇ τὸ καλοκαῖρι,
Ὅπου φουντώνουν τὰ κλαδιὰ καὶ κλειοῦν τὰ μονοπάτια,
Αἰντε τουφέκι μου γερὸ καὶ σὺ βαρὺ σπαθί μου.
Θὰ ματαπάρω τὰ βουνά, ψηλὰ τὰ κορφοβούνια,
Κι' ἂν ματαψήσω πρόβατο κι' ἂν ματαψάω κριάρι,
Θὰ κάμω μάναις δίχως γιοὺς, νυφάδαις δίχως ἄντραις." —

1. *Σήμερα Δ.* — *σ. παν. Z. T. Δῆμο π. Z.* 2. *χαίρονται καὶ δίχνουν T.* 3. *Δῆμο μ. T.* 4. *ἔρημο τρ. T. τρουμποῦκι Z.* 5. *Κι' T.* 6. *Δῆμο μου T. ἁρματολίκοι T.* 7. *καὶ τί κακὸ σᾶς ἔκαμα καὶ κλαίγετε ἀπὸ ἐμένα T.* 8. vs. om. *T.* 11. *πότε νἀρτῇ T. — νἀρθῇ T.* 12. *Ποῦ νὰ φουντώσουν T.* Finis carminis ap. *T.* hic est:

Νὰ πάρω τὸ τουφέκι μου, νὰ ζώσω τὸ σπαθί μου,
Νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνά, δίπλα τὰ κορφοβούνια,
Νὰ ψένω στεῖρα πρόβατα κι' ὅλα πάχεια κριάρια,
Νὰ κάμω μάναις δίχως γιούς, νυφάδαις δίχως ἄντραις.

LXXV.

Ο ΦΩΤΗΣ Ο ΖΗΔΡΟΥ.

Kind. Eunom. III, 6. M. I, 240.

1800—1810.

ΕΛΑΣΣΩΝΑ.

Λαλοῦν τ' ἀηδόνια στὰ βουνὰ κ' οἱ πέρδικες στὰ πλάγια,
Λαλεῖ κ' ἕνα καλὸ πουλὶ στοῦ Φώτη τὸ κιβοῦρι.
„Δὲν σ' τῶπε Σύρος μιὰ φορά, δὲν τῶπε τρεῖς καὶ πέντε;
Φώτη μου μὴ στολίζεσαι, μὴ βάλλῃς τόσ' ἀσήμια,
Χαμήλωσε τὸ πόσι σου καὶ σκέπασε τ' ἀσήμια,
Τί σὲ τὰ βλέπ' Ἀρβανιτιὰ καὶ στρίζει μαῦρα δόντια." —
„Οὐδὲ τ' ἀσήμια μ' ἔφαγαν, οὐδὲ ἡ περηφάνεια·
Μὸν μ' ἔφαγαν οἱ γέροντες, γέροντες Λειβαδῖται.
Τοὺς εἶχα ἄσπρα δανεικά, σακκούλαις ἑβδομήντα,
Κι' ὁσῶμουν κλέφτης στὰ βουνά, μὲ λὲν πῶς μὲ τὰ δίνουν,
Σὰν βγῆκα καὶ προσκύνησα μέσα στὴν Ἐλασσῶνα,
Ἀπὸ δυὸ 'πὸ δυὸ κοβέντιασαν, 'πὸ δυὸ τὸ κοβεντιάζουν·
Τὸν Φώτη νὰ βαρέσωμε, τὸν Φώτη τὸ Ζηδροῦλι." —
Γράφουν γραφὴ καὶ προβοδοῦν μέσα στὴν Ἐλασσῶνα·
Σ' ἐσέν' Ἀχμὲτ μπουλούκμπαση, σ' ὅλα τὰ παλληκάρια.
Ψωμὶ κι' ἁλάτι φάγαμε καὶ πάλι θὲ νὰ φάμε·
Τὸν Φώτη νὰ βαρέσετε, τὸν Φώτη τὸ Ζηδροῦλι,
Θὰ μᾶς χαλάσει τὰ χωριὰ κι' ὅλο τὸ βιλαέτι." —

LXXVI.

Ο ΑΛΗΦΑΡΜΑΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.

Ζαμπ. 707, 144.

(*Ἀνάγεται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΘ ἑκατονταετηρίδος Χ.*)

ΜΩΡΕΑ.

Σάββατο πλιὰ ςτὸν πόλεμο
Μὲς ςτὸ μοναστηράκι,
Βάστα μωρ' Ἀληφαρμάκι
Μὲ τὸ Κολοκοτρωνάκι.
Πέφτουν τὰ βόλια σὰ βροχὴ,
Κολοκοτρώνη Θοδωρῆ,
Πολεμοῦν καὶ πολεμᾶνε,
Καὶ τοὺς Τούρκους τοὺς νικᾶνε.

LXXVI a.

Ο ΣΑΛΙΜ ΜΠΕΚΙΑΡΗΣ.

Παν. 78.

Τρεῖς περδικούλαις κάθονται εἰς τὴν ὀξιὰ ςτὴ ράχη,
Κ' ἔχουν τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερὰ γραμμένα,
Μυριολογοῦν καὶ λέγουνε, μυριολογοῦν καὶ λένε·
Σαλὶμ Μπεκιάρης κίνησε ςτὸν Ἁρμυρὸ νὰ πάῃ·
Στὴν στράταν ὁποῦ πήγαινε, ςτὸν δρόμο ποῦ πηγαίνει,
Εὑρίσκει κ' ἕνα γέροντα, στέκει καὶ τὸν ρωτάει·
„Ποῦ πᾷς Ἀλῆ μπουλούκμπαση, καϋμέν' Ἀλῆ Φαρμάκη,
Αὐτοῦ μπροστὰ 'ν' ἡ κλεφτουριὰ, ὁ Σάχτης κι' ὁ Γιολτάσης." —
„Ἐγὼ κλέφταις δὲν σκιάζομαι, καὶ Τούρκους δὲ φοβοῦμαι." —
Τὸν πῆρε τὸ παράπονο καὶ τὸ πολὺ βαρέμι,
Κ' ἐπῆγε κι' ἀποκλείστηκε σὲ μιὰ παλιοκληςοῦλα.
Δώδεκα μέραις πολεμοῦν, δώδεκα μερονύχτια.
Φέρνουν τόπια τῆς Ἔγριπος, τόπια τοῦ Βελεστίνου
Νὰ ῥίξουν νὰ χαλάςουνε αὐτὸ τὸ παλιοκλῆςι.
Κι' αὐτῆνος ἔτρωγ', ἔπινε κ' ἔςτριφτε τὸ μουςτάκι·
„Τούρκους ἐγὼ δὲν σκιάζομαι, κονιάρους δὲν φοβοῦμαι,
Σαλὶμ Μπεκιάρης ξακουςτὸς, ἐμένα μὲ γνωρίζουν,
Μένα μὲ ξέρ' ὁ βασιλιὰς, μὲ ξέρει κι' ὁ βεζύρης,
Μὲ ξέρουν καὶ τὰ Τρίκορφα κι' ὅλο τὸ Σαλονίκι." —

5. *ποῦ ἐπήγ. Π.* 11. *ἀποκλείσθ. Π.* 14. *παλαιοκλήσι Π.* 18. *Μὲ ξέρ' Π.*

LXXVII.

Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Eumom. III, 10. M. I, 248. Kind. Anth. 20.

1804—1805.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Περνᾷ το Νίκο, περνᾷ το αὐτὸ τὸ μονοπάτι,
Δεύτερο πλιὸ δὲν τὸ περνᾷς, δεύτερο δὲ διαβαίνεις.“ —
„Ποῦ ξέρεις σὺ πουλάκι μου καὶ μὲ τὸ λὲς ἔμενα;“ —
„Ἐχτὲς, προχτὲς ἐπέρασα ἀπὸ τὸ Βλαχοχῶρι,
Κι' ἄκουσα, πῶς κουβέντιασαν γέροντες Λειβαδῖται·
Τὸν Νίκο νὰ βαρέσωμε, τὸν Νίκο τὸ Τσαροῦλι,
Πούναι λουλοῦδι στὰ βουνὰ, καὶ κυπαρίσσ' στοὺς κάμπους,
Εἶναι καὶ μὲς στὴν θάλασσα πύργος θεμελιωμένος.“ —
Κι' ὁ Νίκος σὰν τὸ ἄκουσε, πολὺ τὸν κακοφάνη·
Τὸν ψυχογιό του φώναξε καὶ τὰ παιδιά του λέγει·
„Παιδιά μου ζώστε τὰ σπαθιὰ καὶ πάρτε τὰ τουφέκια,
Νὰ πάγωμε νὰ κάψωμε τὸ ἔρημο Λειβάδι.“ —
Καὶ κίνησαν καὶ πήγαιναν ἐξὼ 'πὸ τὸ Λειβάδι·
Φωτιὰ βάλουν στὴ χώρα των, κοτσαμπασίδες δένουν,
Καὶ στὰ βουνὰ τοὺς ἔβγαλαν, βαρυὰ τοὺς τυραννοῦσαν. —
Ποιὸν θέλτε νὰ βαρέσετε, τὸν Νίκο τὸ Τσαροῦλι;
Πούν' ἕνα τριαντάφυλλο στὸν κόσμο ξακουσμένο;

3. *ξεύρεις K. M.* 4. *Βλαχοχώρι K. M.* 6. *Τσαρούλι K. M.*

LXXVIII.

Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Faur. I, 192. Ζαμπ. 676, 100. Ἀγγελ. 67.

1804—1805.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὁ Νικοτσάρας πολεμάει μὲ τρία βιλαέτια
Τὴν Ζίχνα καὶ τὸ Χάντακα, τὸ ἔρημο τὸ Πράβι.
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις
Χωρὶς ψωμὶ χωρὶς νερὸ χωρὶς ὕπνο στὸ μάτι·
Χιόν' ἔτρωγαν, χιόν' ἔπιναν καὶ τὴ φωτιὰ βαστοῦσαν.
Τὰ παλληκάρια φώναξε σταῖς τέσσαρες ὁ Νίκος·
„Ἀκοῦστε παλληκάρια μου λίγα κι' ἀντρειωμένα,
Σίδερο βάλτε στὴν καρδιὰ καὶ χάλκωμα στὰ στήθη·

Τί πόλεμος μᾶς καρτερεῖ μὲ τὰ σκυλιὰ τοὺς Τούρκους,
Κι' ἂν τοὺς βροντήσωμε γερὰ, τὸ πήραμε τὸ Πράβι.“ —
Τὸ δρόμο πῆραν σύνταχα κ' ἔφτασαν στὸ γιωφύρι·
Ὁ Νίκος μὲ τὸ δαμασκὶ τὴν ἄλυσό του κόφτει·
Φεύγουν οἱ Τοῦρκοι σὰν τραγιὰ, πίσω τὸ Πράβ' ἀφήνουν.

4. vs. om. *F. A.* 6. *τέσσεραις F.* *τὰ καλ. κράζει Z.* 7. *Ποῦστενε π. Z.* 8. *Σίδηρον F. A.* 9 et 10:

Λύριον πόλεμο κακὸν ἔχομε μὲ τοὺς Τούρκους.
Λύριον νὰ πατήσωμε, νὰ πάρωμε τὸ Πράβι. F. A.

LXXIX.

Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Faur. I, 194.

1804—1805.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Νίκο μου τί δὲν φαίνεσαι τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
Νὰ περπατῇς ἁρματωλὸς, ἁρμαρτωλὸς καὶ κλέφτης;
Ἄφσε τὸν Βλαχοθέοδωρο ψωμὶ τὸ πατρικό σου;“ —
„Πέρυσ' ἤμουν στὴν Βουλγαριὰ, μάζωνα παλληκάρια·
Τὰ μάζωξα, τὰ σύναξα, τἄκαμα πεντακόσια·
Κ' ἐφέτος μπῆκα στὸ γιαλὸ, μπῆκα νὰ σεργιανίσω.“

. . . . . .

LXXX.

Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Faur. I. 192.

1805.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα·
Τὄνα τηράει τὸν Ὄλυμπο, τ' ἄλλο τὴν Ἀλασῶνα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τοῦ Πράβι τὸ γιωφύρι.
Μυργιολογοῦσε κ' ἔλεγε, μυργιολογάει καὶ λέγει·
„Τὸν Νικοτσάραν ἔκλεισαν στοῦ Πράβι τὸ γιωφύρι·
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις
Χωρὶς ψωμὶ χωρὶς νερὸ χωρὶς ὕπνο στὸ μάτι.
Τὰ παλληκάρια χουϊάξε, τὰ παλληκάρια κράζει·

Σύρετε τὰ σπαθάκια σας καὶ πάρτε τα στὸ χέρι,
Κ' εὐθὺς γιουρσοῦσ' νὰ κάνωμε στοῦ Πράβι τὸ γωφύρι." —

10. ὁρμὴν νὰ *F*.

LXXXI.

Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ

*Παν*δ. *14*.

1804—1805.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Νίκο μου τί ζουρλάθηκες καὶ πῆρ' ὁ Θιὸς τὸ νοῦ σου,
Κι' ἄφησες τὸ . . . . . στὸ πατρικό σου σπίτι,
Καὶ περπατεῖς ἁρματωλὸς καὶ περπατεῖς καὶ κλέφτης;" —
„'Εσεῖς καλὰ τὸ ξεύρετε καὶ Τοῦρκοι καὶ 'Ρωμαῖοι,
Πέρσ' ἤμουνα στὴ Βουλγαριὰ, μάζωνα παλληκάρια,
Καὶ φέτο μπῆκα στὸ γιαλο καὶ πάω μὲ τὰ καράβια." —
Τρία καράβια εἵμασταν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα;
Τόνα 'ταν τὸ Λεγάϊκο, τ' ἄλλο τοῦ παπᾶ Δήμου,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦταν τοῦ Νικοτσάρα.
Τὸ τεῖν' ὁ ἀχὸς ποῦ γίνεται καὶ ταραχὴ μεγάλη;
Μήνα βουβάλια σφάζονται, μήνα θεριὰ παλεύουν;
Μηδὲ βουβάλια σφάζονται, μηδὲ θεριὰ παλεύουν.
'Ο Νικοτσάρας πολεμάει ὅλα τὰ βιλαέτια,
Τὸν μπέη ἀπὸ τὰ Τρίκερα, βεζύρ' ἀπὸ ταῖς Σέραις.
„'Εγὼμ' ὁ Τσάρας ξακουστὸς, ὁ Τσάρας ξακουσμένος.
Μένα μὲ ξέρ' ὁ βασιλιὰς, μὲ ξέρουν βεζυράδες·
Στὸ Πράβι κάνω πόλεμο, στὸ Πράβι πολεμάω.
Καὶ πῆγα κι' ἀποκλείστηκα ψηλὰ σὲ μιὰ βαχοῦλα,
"Ερχετ' ἀσκέρι δυνατὸ, ἀσκέρι ἀντρειωμένο·
Κάνω γιουροῦσι μιὰ φορὰ, γιουροῦσι νὰ βγῶ πέρα,
Κι' ἂν βοηθήσ' ἡ Παναγιὰ νὰ βγῶ σὲ σελαμέτι,
Τότε νὰ μάθ' ὁ βασιλιὰς, νὰ μάθῃ κι' ὁ βεζύρης·
'Εγὼμ' ὁ Τσάρας ξακουστὸς, ὁ Τσάρας ξακουσμένος.
Τρέμουν ἡ χώραις καὶ χωριὰ, τρέμει τὸ Σαλονίκι,
Τρέμει τὸ μαῦρο Σκόπελο, ποῦχει τοὺς κλέφταις μέσα." —

7. τ' om. *Π*. 25. ποῦχι *Π*.

LXXXII.

Ο ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Χριστοφ. Περρ. ἱστ. τ. Σουλ. I, 36.

1805—1806.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν στὸν Ἄθωνα στὴν ῥάχι,
Τ᾽ ὄνα κυττάζ᾽ τὸν Ὄλυμπο, τἄλλο πρὸς τὴν Χασάνδρεια,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
Ὁ Νίκος τί νὰ γίνηκε τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
Ποὖταν μπαϊράκι στὰ βουνὰ καὶ φλαμπουρὸ στοὺς κάμπους,
Ποὖταν καὶ μὲς στὴν θάλασσα πύργος θεμελιωμένος;
Μᾶς εἶπαν πέρα πέρασε, πῆγε κατὰ τὸ Πράβι
Κι᾽ ἀνοίγ᾽ μπαϊράκια δώδεκα, μὲς στὴν Βλαχιὰ νὰ πάγῃ·
Πάγει σιμὰ, πάγει κοντὰ, σιμὰ κατὰ τὸ Πράβι.
Πολλὴ μαυρίλλα πλάκωσε, δέκα χιλιάδες Τοῦρκοι,
Καὶ κάνει ἕνα πόλεμο ὁλημερῆς στὸν κάμπο,
Σκοτώνει τοὺς ἀγαρηνοὺς πεζοῦρα καὶ καβάλα,
Καὶ τὸ βραδὺ γιουρούστησαν μὲ τὰ σπαθιὰ στὰ χέρια,
Βρίσκουν ταῖς πόρταις σφαλισταῖς κι᾽ ἄλυσον στὸ γιωφύρι·
Τὴν ἄλυσο ἐκόψανε, ταῖς πόρταις ἐτσαχίσαν,
Μὲ τὰ σπαθιὰ τοὺς ἔσχισαν, τοὺς Τούρκους κι᾽ ἀπεράσαν.
Τότε ὁ Νίκος φώναξε, τὰ παλληκάρια κράζει·
„Λεβέντες μου ἀνίκητοι, περήφανα σαΐνια,
Καβοῦλι μὴ τὸ κάμετε, οἱ Τοῦρκοι νὰ μᾶς πάρουν,
Ἢ ὅλους νὰ τοὺς σφάξωμε ἢ ὅλ᾽ ἂς σκοτωθῶμε.“ —
Πέντε μερούλαις πολεμοῦν καὶ πέντε μερονύχτια
Δίχως ψωμὶ δίχως νερὸ δίχως κανὲν μεντάτι,
Στὸν Ἄθωνα γυρίσανε πενῆντα δυὸ συντρόφοι,
Οἱ πλειότεροι ἀπέθαναν μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι.

19. *καμπούλι Χρ.* 22. *ἐντάτι Χρ.*

LXXXIII.

Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΑΡΑΣ ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΣ.

Παν∂. 22.

1807.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθονται ψηλὰ στὴν Ἀλαμάνα,
Τὄνα τηράει τ' Ἄγραφα, τ' ἄλλο τ' Ἀσπροποτάμι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τηράει κατ' τὰ Τσουμέρκα.
„Κύριε μου τί νὰ γίνηκε ὁ Χρῆστος Μπαλωμένος;
Μήτε στ' Ἄγραφα φάνηκε μήτε στ' Ἀσπροποτάμι·
Μᾶς εἶπαν πέρα πέρασε καὶ πάει στὴν Ἀλαμάνα." —
Καὶ πῆγαν καὶ λημέριασαν στ' Ἁγιοῦ Γιωργιοῦ τὴν στάνη·
Πολλὰ τουφέκια πέφτουνε καὶ θλιβερὰ βροντᾶνε.
Μήτε σὲ γάμο πέφτουνε μήτε σὲ πανηγύρια,
Μόνον ὁ Χρῆστος πολεμᾷ κι' ὁ μαῦρος ὁ Θανάσης·
Πολ'μᾷ μὲ τὸν ντερβέναγα, τὸν καπετὰν Νικόλα.
Τρεῖς μέραις κάναν πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις·
„Χρῆστό μου γιὰ δὲν ἔρχεσαι, γιατὶ δὲν προσκυνᾶτε;" —
„Ἐγὼ δὲν εἶμαι νιόνυφη νὰ βγῶ νὰ προσκυνήσω·
Ἐγὼμ' ὁ Χρῆστος ξακουστὸς, ὁ Χρῆστος ξακουσμένος.
Μένα μὲ ξέρουν τ' Ἄγραφα, μὲ ξέρουν τὰ βιλαέτια,
Ἔχω ἀδέρφια ξακουστὰ, ἀδέρφια ἀντρειωμένα·
Ἐσένα δὲν σὲ σκιάζομαι, στὸ νοῦ μου δὲν σὲ βάνω,
Μὲ ξέρουν καὶ τὰ Τρίκαλα, μὲ ξέρουν καὶ τὰ Χάσια,
Μένα μὲ ξέρ' ὁ βασιλιὰς, μὲ ξέρει κι' ὁ βεζύρης,
Ἐγὼμ' ὁ Τσάρας ξακουστὸς, ὁ Τσάρας Μπαλωμένος,
Μένα μὲ ξέρ' ὁ τόπος σου, μὲ ξέρουν τὰ Τσουμέρκα·
Στὴν Ἄρτα κάνω πόλεμο, στὴν Ἄρτα πολεμάω,
Μοῦ σκότωσαν τὸν ἀδελφὸ, τὸν καπετάνο Τσάρα,
Καὶ μοῦπιασαν καὶ τὸν γαμπρὸ μὲ τέσσαρους νομάτους,
Τσ' ἐπῆραν καὶ τσ' ἐπήγανε στὰ Γιάνινα στὴν χώρα,
Δύο τοὺς κόβουν ζωντανοὺς, δύο τοὺς ἐσκοτώνουν." —

3. *τὸν Τσουμέρι Π.* 10. *Μόνε Π.* 16 et 20. *Ἐμένα Π.* 21. *Που εἶμαι Π.* 22. *Τσουμέρια Π.*

LXXXIV.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΡΟΜΦΕΗΣ.

*Παν*δ. 72.

1790 — 1804.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

'Ατός του τούδε τ' όνειρο ό καπετὰν 'Ρομφέης.
Ούδ' έτρωγεν ούδ' έπινεν ούδὲ χαροκοπάει·
Μὸν τ' ἅρματά του τήραε, στέκει καὶ τὰ ῥωτάει·
„Τουφέκι μου περήφανο, σπαθί μου πέρα πέρα,
Σαράντα χρόνους ἔκαμα ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης,
Τὸ χέρι μου προσκέφαλο καὶ τὸ σπαθί μου στρῶμα,
Καὶ τὸ τουφέκι στὸ πλευρὸ ὅσο νὰ ξημερώσῃ·
'Ατός μου τούδα τ' όνειρο, καλὰ θὲ νὰ ποθάνω,
Τῆς νύχτας τὸ περπάτημα καὶ τῆς αὐγῆς ὁ ὕπνος,
Σὰν πᾶν τ' ἀηδόνια σταῖς φωλιαῖς κ' ἡ ὁμορφανιαῖς νὰ πλύνουν.
Πῆρα κ' ἐγὼ τὸν ταϊφᾶ, νὰ πάω νὰ πολεμήσω.
Τὴν στράτα ποῦ ἐπήγαινα, στὸν δρόμο ποῦ πηγαίνω,
Καὶ βρίσκω ἕνα γέροντα, στέκω καὶ τὸν ῥωτάω·
Καλὴ μέρα σου γέροντα." — „Καλῶς τὸν καπετάνο.
Καπ'τὸν 'Ρομφεὴ ποῦθ' ἔρχεσαι καὶ ποῦθε νὰ πηγαίνῃς;" —
„'Απ' τὴ Λασσῶνα ἔρχομαι, στὴν Κατερίνα πηαίνω." —
„Αὐτοῦ μπροστὰ τουρκόσπιτα κ' εἶναι κουνιαροχώρια." —
„'Εγὼ Τούρκους δὲν σκιάζομαι, κουνιάρους δὲν φοβοῦμαι·
'Εγὼμ' 'Ρομφέης ξακουστὸς, 'Ρομφέης ξακουσμένος." —
Καὶ πῆγε κι' ἀποκλείστηκε μέσα σὲ μιὰ κλησοῦλα·
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο καὶ πέντε μερονύχτια.
Φέρνουνε τόπι' ἀπ' τὴ στεριὰ, κανόνια τοῦ πελάγου,
Νὰ ῥίξουν νὰ χαλάσουνε αὐτὸ τὸ ῥημοκλῆσι.
Κι' αὐτὸς ἔτρωγε κ' ἔπινε, στὸ νοῦ του δὲν τὸ βάνει.
Πρῶτο γιουροῦσι ἔκαμε μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι.
Πέντε παιδιὰ τοῦ βάρεσαν, τὸν Κωνσταντῆ Τσαμάρη.
Ψιλὴ φωνοῦλα ἔσυρεν, ὅσο κἂν ἠμποροῦσε·
„Πάρε με καπετάνιο μου καὶ μὴ μ' ἀφήσῃς πίσω." —
Πίσω γιουροῦσι ἔκαμε καὶ πάει σκοτωμένος.
Τὸν κλαῖνε χώραις καὶ χωριὰ, τὸν κλαῖνε βιλαέτια,
Τὸν κλαίει ἡ μαύρη Νιάουστα κ' ἡ μαύρη Κατερίνη.
Ένα πουλάκι ξέβγαινε ἀπ' τὸ χωριὸ 'Ολύμπου,

Digitized by Google

Μέρα καὶ νύχτα περπατεῖ, μέρα καὶ νύχτα κλαίει
Καὶ ψάχνει γιὰ τὴν κλεφτουριὰ τὸν καπετὰν Ῥομφέη·
Μὰ οὐδὲ στ' Ὄλυμπο φάνηκε μηδὲ στὴν Κατερίνη·
Μᾶς εἶπαν πέρα πέρασε, στὴ Νιάουστα πηγαίνει.

10. *Ὅσο νὰ Π.* Carmen compositum esse videtur ante a. 1804, quo Niaousta urbs Macedoniae ab Ali pascha occupata et incensa est. Qua de oppugnatione carminis fragmentum habes in Chron. Epiri II p. 116:

Βάστα καϋμένη Νιάουστα τ' Ἀλῆ πασᾶ τ' ἀσκέρι.
Πῶς τὸ βαστοῦν στὰ Γιάνινα χειμῶν' καὶ καλοκαίρι . . .
Τί νὰ βαστάξω ἡ ὀρφανὴ καὶ τί νὰ νταγιαντίσω:
Δὲν πολεμοῦνε κλεφτουριὰ ἀλλ' οὔτε καὶ ζοφμπάδες.
Μὸν πολεμάει Ἀλῆ πασὰς μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες . . .

LXXXV.

Η ΛΑΚΑΙΝΑ.

Faur. I. 136.

1800–1801.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τ' εἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται στοῦ Λιάκου τὴ γυναῖκα;
Πέντ' Ἀρβανίταις τὴν κρατοῦν καὶ δέκα τὴν ξετάζουν·
„Λιάκαινα δὲ παντρεύεσαι; δὲ πέρνεις Τοῦρκον ἄντρα;“ —
„Κάλλιο νὰ διῶ τὸ αἷμά μου τὴ γῆ νὰ κοκκινίσῃ,
Παρὰ νὰ διῶ, τὰ μάτια μου Τοῦρκος νὰ τὰ φιλήσῃ.“ — —
Κι' ὁ Λιάκος τὴν ἀγνάντευεν ἀπὸ ψηλὴ βαχοῦλα,
Κοντὰ κρατεῖ τὸ μαῦρό του, κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει·
„Δύνασαι μαῦρε μ', δύνασαι νὰ βγάλῃς τὴν κυρά σου;“ —
„Δύναμ' ἀφέντη μ', δύναμαι νὰ βγάλω τὴν κυρά μου.
Μὸν νὰ μ' αὐξήσῃς τὴ ταγή, νὰ πάγω πέρα πέρα.“ —
Σὰν πῆγε καὶ τὴν ἔβγαλε, στοῦ Λιάκου του τὴν φέρει.

8. 9. μ' om. *F.* 10. *Νὰ μοῦ F.*

LXXXVI.

Η ΛΙΑΚΑΙΝΑ.

Kind. Neugr. Poes. 3. Ἀγγελ. 65.

1800–1804.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Σὰν τί τρομάρα, πούδα γὼ στοῦ Λιάκου τὴν γυναῖκα;
Πέντ' Ἀρβανίταις τὴν κρατοῦν καὶ τρεῖς τὴν τυραννοῦνε. —

Digitized by Google

„Διάκαινά μ', Τοῦρκα γίνεσαι, νὰ πάρῃς Τοῦρκον ἄντρα;"
„Κάλλιο νὰ διῶ τὸ αἷμά μου, στὴν γῆν νὰ κοκκινίσῃ,
Παρὰ νὰ διῶ, τὰ μάτια μου Τοῦρκος νὰ τὰ φιλήσῃ." —
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε κι' ἄλλο λόγο δὲν εἶπε.
Καὶ νὰ κι' ὁ Διάκος πρόφτασε μὲ τὸ σπαθὶ στὰ χέρια,
Κόφτει κεφάλια Τούρκικα, κεφάλι' ἀπ' Ἀρβανίταις,
Καὶ πέρνει τὴν γυναῖκά του καὶ στὰ βουνὰ ἐβγαίνει.

3. *Τοῦρκον ἄνδρα νὰ πάρῃς K. Λ.* 4. *πληκυρήσῃ K.*

LXXXVII.

Η ΔΙΑΚΑΙΝΑ.

U.

1800 — 1804.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

— Πῶς λάμπ' ὁ ἥλιος στὰ βουνὰ καὶ τὸ φεγγάρι βράδυ,
Ἔτσ' ἔλαμπε κ' ἡ Διάκαινα στὰ Τούρκικα τὰ χέρια.
Πέντε πασάδες τὴν κρατοῦν καὶ δέκα βεϊβοντάδες
Κ' ἕνα μικρὸ πασόπουλο στέκει καὶ τὴν ξετάζει·
„Διάκαινα μ' δὲν παντρεύεσαι νὰ πάρῃς Τοῦρκον ἄντρα,
Νὰ σ' ἁρματώσῃ στὸ φλωρὶ, μὲς στὸ μαργαριτάρι." —
„Κάλλιο νὰ διῶ, τὸ αἷμά μου τὴ γῆ νὰ κοκκινίσῃ,
Παρὰ νὰ διῶ, τὰ μάτια μου Τοῦρκος νὰ τὰ φιλήσῃ." —
Ὁ Διάκος τὴν ἀγνάντεψεν ἀπὸ τὸ καραοῦλι,
Τὸν μαῦρό του κουβέντιαζε, τοῦ μαύρου του τὸ λέγει·
„Δύνασαι μαῦρε μ', δύνασαι νὰ βγάλῃς τὴν κυρά μου,
Ἀρτήρισε μοῦ τὴν ταγὴ σαρανταπέντε χούφταις." —
„Βάλε μπαχλάμια δώδεκα, φουσκούνια δεκαπέντε
Καὶ δέσε τὴν μεσοῦλά σου μαζὺ μὲ τὴν δική μου,
Βγάλ' ἕνα δαμασκὶ σπαθὶ 'πὸ πάν' ἀπ' τὸ κεφάλι." —
Στὴν μέσην ἐγιουρούστησε, στὴν μέση γιουρουστάει.
Πέντε πασάδες σκότωσε, δέκα τσοχανταραίους,
Κ' ἡ Διάκαινα τὸν ἔλεγε κ' ἡ Διάκαινα τὸν λέγει·
„Τώρα τ' ὀγληγορώτερο στὸ μεσινὸ ταμποῦρι
Νάρθῃς τὸ γληγορώτερο νὰ πάρῃς τὴν ζωή μου." —

13. *μαχτήμια U.?*

LXXXVIII.

Ο ΛΙΑΚΟΣ.

Faur. I, 134. Zαμπ. 609, 17. Ἀγγελ. 64.

1800—1804.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Προσκύνα Λιάκο τὸν πασᾶ, προσκύνα τὸν βεζύρη,
Νὰ γίνῃς πρωταρματωλὸς, ντερβέναγας νὰ γίνῃς.“ —
„Ὅσο ’ναι Λιάκος ζωντανὸς, πασᾶ δὲν προσκυνάει,
Πασᾶ ’χει Λιάκος τὸ σπαθὶ, βεζύρη τὸ τουφέκι.“ —
Ἀλῆ πασᾶς σὰν τ’ ἄκουσε, βαρυὰ τοῦ κακοφάνη·
Γράφει χαρτιὰ καὶ προβοδάει, προστάμματα καὶ στέλνει·
„Σ’ ἐσένα Βελῆ Γκέκα μου σταῖς χώραις, στὰ χωριά μου·
Τὸν Λιάκο θέλω ζωντανὸ ἢ κἂν ἀπεθαμμένο.“ —
Ὁ Γκέκας βγαίνει παγανιὰ καὶ κυνηγάει τοὺς κλέφταις,
Διαβαίνει λόγγους καὶ βουνὰ, τοὺς βρίσκει στὸ λημέρι,
Κι’ ἀρχίσανε τὸν πόλεμο, τὰ βρόντερα τουφέκια.
Κοντογιακούπης φώναξε ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Καρδιὰ παιδιά μου κάμετε, παιδιά μου πολεμᾶτε.“ —
Ὁ Λιάκος ἐπετάχτηκε, σὰν ἀετὸς πετίεται.
Μέρα καὶ νύχτα πολεμοῦν, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.
Κλαίουν ἡ Ἀρβανίτισσες στὰ μαῦρα φορεμένα·
Κι’ ὁ Βελῆ Γκέκας γύρισε στὸ αἷμά του πνιμμένος,
Κι’ ὁ Μουσταφᾶς λαβώθηκε στὰ γόνα καὶ στὸ χέρι.

2. *Πρῶτος νὰ ἦσ’ ἁρματωλὸς F. A.* Post vs. 2 habet *F.*: *Κι’ αὐτῆνος ἀποκρίθηκε μαντάτα καὶ τοῦ στέλνει.* 5. *πολὺ τοῦ A.* 6. *μαῦρα μαντάτα Z.* 9. *Ἐβγῆκ’ ὁ F. A.* 10. *Κ’ ἐπῆγε καὶ τοὺς πλάκωσε στὸ λόγγο F. A.* 11. *Ποὺ ἄλλοι γυαλίζαν τὰ σπαθιὰ κι’ ἄλλοι φουσέκια φτιάναν Z.* 13. *γιουροῦσι στὰ κριάρια Z.* 14. *ἔτρεξεν ἐμπρὸς μὲ τὸ σπαθὶ στὸ στόμα F. A.* 16. *Ἔκλαψαν Z.* 18. *λαβόνεται Z.*

LXXXIX.

Ο ΛΙΑΚΟΣ.

Faur. II, 315.

1804—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Λιάκο σὲ κλαίουν τ’ Ἄγραφα ἡ βρύσες καὶ τὰ δέντρα,
Σὲ κλαίει ὁ δόλιος ψυχογιὸς, σὲ κλαῖν τὰ παλληκάρια.
Δὲν σ’ τῶπα Λιάκο μιὰ φορὰ, δὲν σ’ τῶπα τρεῖς καὶ πέντε·

Προσκύνα Λιάκο τὸν πασᾶ, προσκύνα τὸν βεζύρη;" —
„Ὅσο 'ναι Λιάκος ζωντανὸς, πασᾶ δὲν προσκυνάει,
Πασᾶ 'χει Λιάκος τὸ σπαθὶ, βεζύρη τὸ τουφέκι." —
Καλὸ καρτέρι τὄκαμαν ἀπὸ τὸ μετερίζι.
Διψοῦσ' ὁ Λιάκος κ' ἔρχεται μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι·
Ἔσκυψε κάτω γιὰ νὰ πιῇ νερὸ καὶ νὰ δροσίσῃ,
Τρία τουφέκια τῶδωκαν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα·
Τὄνα τὸν πέρνει ξώπλατα καὶ τ' ἄλλο μὲς στὴν μέση,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πῆρε μὲς στ' ἀστῆθι·
Τὸ στόμα τ' αἷμα γέμισε, τ' ἀχείλι του φαρμάκι,
Κ' ἡ γλῶσσά τ' ἀηδονολαλεῖ καὶ κελαϊδεῖ καὶ λέγει·
„Πούστε μπρὲ παλληκάρια μου, πούσαι μπρὲ ψυχογιέ μου;
Γιὰ πάρετέ μου τὰ φλωριὰ, πάρτε μου τὰ τσαπράζια,
Πάρτε καὶ τὸ σπαθάκι μου τὸ πολυξακουσμένο·
Κόψετε τὸ κεφάλι μου, νὰ μὴ τὸ κόψουν Τοῦρκοι,
Καὶ τὸ πηγαίνουν στοῦ πασᾶ ψηλὰ μὲς στὸ ντιβάνι·
Τὸ διοῦν ἐχτροὶ καὶ χαίρουνται, οἱ φίλοι καὶ λυποῦνται·
Τὸ δγῇ καὶ ἡ μανοῦλά μου κι' ἀπ' τὸν καϋμὸ πεθάνῃ." —

10. *τοῦ 'δωκαν — ἀφράδ. F.* 11. *εἰς τὴν F.* 12. *εἰς τ' ἀστ. F.* 15. *Ποῦ εἶσθε παλ. F.* 19. *εἰς τὸ διβ. F.*

XC.

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΦΡΙΤΣΑ.

Παν. 71.

1800 — 1810.

ΠΙΝΔΟΣ.

Τρία πουλάκια κάθονται ψηλὰ στὴν Καλιακούδα,
Τὄνα τηράει τὴν ποταμιὰ, τ' ἄλλο τὸ Καρπενῆσι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυρολογάει καὶ λέγει·
„Σήκω Κώστα μ' νὰ φύγωμε κι' ἀπόλνα καὶ τοὺς Βλάχους." —
„Ὅσο 'ν' ὁ Κώστας ζωντανὸς, παρέκει ποῦ διαβαίνει,
Τὸ καραοῦλι φώναξε τ' ἀπάνω καὶ τὸ κάτω." —
Πολλὴ μαυρίλλα ἔρχεται ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι.
Μὴν εἶν' ὁ Μουχουρντάραγας μ' αὐτοὺς τοὺς Γιουτασαίους;
„Πουλί μου ποῦθεν ἔρχεσαι καὶ ποῦθε κατεβαίνεις;
Μὴν ἔρχεσαι ἀπὸ τ' Ἄγραφα κι' ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι;" —

„Δὲν ἔρχομ' ἀπὸ τ' Ἄγραφα οὔτ' ἀπ' τὸ Καρπενῆσι,
Μὸν ἔρχομ' ἀπὸ τὴν Μηλιὰ κι' ἀπὸ τὰ Βλαχοχώρια." —
„Μ 'ν εἶδες τὸν Ῥογόπουλο καὶ τὸν Ῥοβοθανάση;" —
„Δὲν εἶδα τὸν Ῥογόπουλο μήτε Ῥοβοθανάση·
Τὸν μπαϊράχτάρ' ἀνταμωσα μέσα στοὺς Γιουτασαίους
Καὶ τοὔπα χαιρετίσματα γιὰ νἄρθῃ νὰ σᾶς βγάλῃ." —
Τοῦ πιάνουν πέντε ζωντανοὺς καὶ πέντε σκοτωμένους,
Τὸν Κώστα τὸν ἐλάβωσαν ἀνάμεσα στ' αἷς πλάταις,
Κ' ἐκεῖνος δὲν ἐστάθηκε καὶ στὸν παπᾶ πηγαίνει.
Καὶ ὁ παπᾶς τὸν γέλασε καὶ ἀπιστιὰ τοῦ κάνει.
Ἡ κλεφτουριὰ περπάταε καὶ περπατεῖ καὶ κλαίγει,
Χαλεύουν γιὰ τὸν Κωνσταντῆ, τὸν Κώστα τὸν Καφρίτσα
Κύριέ μου τί νὰ γίνηκε τοῦτο τὸ καλοκαῖρι
Νὰ χαρατσώσῃ τὰ χωριὰ κι' αὐτὸ τὸ Καρπενῆσι;

4. *Σήκω .... νὰ Π.* 8. *Γιοντασέους Π.* 15. *Γιοντασαίους* om. *Π.*

XCI.

Ο ΔΙΠΛΑΣ.

U.

1802.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΗΠΕΙΡΟΣ.

Ἕνα πουλάκι λάλησε στοῦ Δίπλα τὸ ταμποῦρι,
Δὲν ἐλαλοῦσε σὰν πουλί, σὰν οὖλα τὰ πουλάκια,
Μὸν ἐλαλοῦσε κ' ἔλεγε ἀνθρώπινη λαλοῦλα.
Σήκου Δίπλα μ' νὰ φύγωμε, πάρε καὶ τὸν Ἀντώνη,
Πολλοὶ μαῦροι μᾶς ἔρχονται, μαῦροι σὰν καλιακούδια.
Μὴν εἶν' ὁ Τσόγκας πῶρχεται, μ 'ν εἶν' ὁ Λεπενιώτης;" —
Μηδὲ κι' ὁ Τσόγκας ἔρχεται μηδὲ ὁ Λεπενιώτης·
Μόν' εἶν' ὁ Μουχουρτάραγας μὲ δυὸ, μὲ τρεῖς χιλιάδες.
Φέρνει κι' ἀσκέρι διαλεχτὸ, οὖλο τσοχανταραίους.
Στὰ δόντια πέρνουν τὸ σπαθὶ, στὸ χέρι τὸ τουφέκι.
Ἂς ἔρχωντ' οἱ Παλιότουρκοι, ἐμεῖς τοὺς καρτεροῦμε,
Ἐδῶν' τ' Ἀντώνη τὸ σπαθὶ, τοῦ Δίπλ' ἡ λαζαρίνα·
Κι' ὁ Κατσάντωνης χούγιαξε ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Ἀφῆτέ τους κι' ὅς ἔρχονται, τοὺς παλιογουρνομύταις,
Ἐδῶν' τ' Ἀντώνη τὸ σπαθὶ, τοῦ Δίπλα τὸ νταλιάνι." —
Πέντε πολέμους ἔκαμαν ἀπ' τὴν αὐγ' ὡς τὸ γιῶμα,

Κι' ὁ Δίπλας τότε χούγιαξε κι' ὁ Δίπλας τότε λέγει·
„Τὸ ποῦστε παλληκάρια μου, παλιοί μου μπουλουκτσίδες,
Ἀντέτι πιάστε, κάμετε σ' αὐτοὺς τοὺς γουρνομύταις.
Γιὰ σύρτε τὰ λαφρὰ σπαθιὰ καὶ τὰ βαρειὰ τουφέκια." —
Καὶ τὸ γιουροῦσι ἔκαμαν μὲ τὰ σπαθιὰ ςτὰ χέρια.
Πέρνουν τοὺς Τούρκους ὁμπροστὰ σὰν βουκολοχελάδια·
Σὰν τὴν κοπὴ τὰ πρόβατα, σὰν τὴν κοπὴ τὰ γίδια.
Διακόσιους Τούρκους σκότωσαν κ' ἑξῆντα λαβωμένους.

CXII.

Ο ΔΙΠΛΑΣ.

Faur. I, 157. Ζαμπ. 663, 87. Ἀγγελ. 65.

1802.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΗΠΕΙΡΟΣ.

Τοῦ Δίπλα φίλοι λέγανε καὶ τὸν παρακαλοῦσαν·
„Σήκου νὰ φύγῃς Δίπλα μου, πάρε τ' ν Κατσαντώνη·
Ἀλῆ πασᾶς σᾶς ἔμαθε, στέλνει τὸν Μουχουρντάρη." —
Καὶ τὰ λημέρια φώναξαν, ὅσο κἂν ἠμποροῦσαν·
„Ὁ Μουχουρντάρης ἔρχεται μὲ τέσσαρες χιλίαδες.
Φέρ' Ἀρβανίταις τοῦ πασᾶ, πολλοὺς τσοχανταραίους·
Στὰ δόντια φέρνουν τὰ σπαθιὰ, ςτὰ χέρια τὰ τουφέκια." —
Κι' ὁ Δίπλας ἀποκρίνεται κι' ὁ Δίπλας συντυχαίνει·
„Ὁ Δίπλας εἶναι ζωντανὸς, πόλεμο δὲν ἀφίνει·
Ἔχει λεβέντας διαλεχτοὺς, ὅλους Κατσαντωναίους·
Τρῶν τὸ μπαροῦτι σὰ ψωμὶ, τὰ βόλια σὰ προσφάγι,
Καὶ σφάζουν Τούρκους σὰν τραγιὰ, ἀγάδες σὰ κριάρια." —

1. *Τὸν Δίπλα φ. ἔλεγαν F. A.* 3. *Τἰ Ἀλῆ* Z. 7. *σαίρουν F. A.* 8. om. *F. A.* 9. *φοβᾶται* Z. 11. *τὴν παρούτην F. A.* 11. *Σφάζουνε* Z. *γιὰ — γιὰ* Z.

XCIII.

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ.

Faur. I, 174.

1804.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὁ Βελῆ Γκέκας ἔτρωγε σ' ἑνὸς παπᾶ τὸ σπίτι·
Κ' ἐκεῖ γράμμα τὸν ἔφεραν ἀπὸ τὸν Κατσαντώνη.

Ὀρτὸς εὐθὺς ἐπήδησε καὶ τὸ σπαθί του ζώνει.
„Γραμματικέ μου φώναξε, μάσε τὰ παλληκάρια·
Ὁ Κατσαντώνης μ' ἔγραψε νὰ πάγω νὰ τὸν εὕρω." —
Στὴ στράτα ὅπου πήγαινε, στοῦ δρόμου του τὴ μέση,
Ἀντώνης τὸν ἐφώναξε, γλυκὰ τὸν ἐρωτάει·
„Ποῦ πᾷς Βελῆ ντερβέναγα, βιτσάλι τοῦ βεζύρη;" —
„Σ' ἐσέν' Ἀντώνη κερατᾶ μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι." —
„Σ' ἐμέν' ἀνίσως ἔρχεσαι καὶ πόλεμον ἂν θέλῃς,
Δέξου τουφέκια κλέφτικα ἀπὸ τὰ παλληκάρια·
Βαρυὰ βροντοῦν, πικρὰ βαροῦν, φαρμακερὰ πληγώνουν." —
Κι' ὅλος θυμὸς ἐφώναξε τοῦ Τσόγκα καὶ τοῦ Δήμου·
„Βαρεῖτε τὸν Παλιάρβανον, φέρτε του τὸ κεφάλι." —
Δυὸ τουφεκιαῖς τοῦ τράβηξαν πικραῖς φαρμακωμέναις·
Μιὰ τὸν ἐπῆρε στὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλη μὲς στὸ στόμα.
Ψηλὴ φωνὴ ἐσήκωσεν, ὅσο καὶν ἠμποροῦσε·
„Γραμματικέ μ' ἀγαπητὲ καὶ σὺ πιστέ μου Φέζο,
Γυρίστε, πίσω τρέξετε, πάρτε μου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴ τὸ πάρ' ἡ κλεφτουριὰ κι' αὐτὸς ὁ Κατσαντώνης,
Καὶ μοῦ τὸ πάγῃ στὴν Φραγκιὰ καὶ στὴν Ἁγία Μαύρα,
Καὶ τὸ διαβάσ' ἀπ' τὴν Πλαγιά, τὰ Τούρκικα λημέρια,
Τὸ διοῦν ἐχτροὶ καὶ χαίρωνται καὶ φίλοι καὶ λυποῦνται." —

16. εὐ τὸ F.

XCIV.

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ.

Faur. I, 172. Ζαμπ. 664, 83. Ἀγγελ. 66.

1804.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Σταῖς δεκαπέντε τοῦ μαΐου, σταῖς εἴκοσι τοῦ μῆνα
Ὁ Βελῆ Γκέκας κίνησε νὰ πάῃ στὸν Κατσαντώνη.
Ἐπάησε κ' ἐκόνεψε σ' ἑνοῦ παπᾶ τὸ σπίτι·
„Παπᾶ ψωμὶ παπᾶ κρασὶ, νὰ πιοῦν τὰ παλληκάρια." —
Κ' ἐκεῖ ποῦ τρῶγαν κ' ἔπιναν, ἐκεῖ ποῦ λακριντίζαν,
Μαῦρα μαντάτα τοὔρτανε ἀπὸ τὸν Κατσαντώνη.
Στὰ γόνατα γονάτισε· „γραμματικέ, φωνάζει,
Τὰ παλληκάρια μάζωξε κι' ὅλο τὸν ταϊφᾶ μου.
Ἐγὼ παγαίνω 'πὸ μπροστὰ στὴν κρύα τὴ βρυσοῦλα " —

Στὴ στράταν ὅπου πήγαινε, στὴ στράτα ποῦ παγαίνει,
Οἱ κλέφταις τὸν καρτέρεψαν καὶ τὸν γλυκορωτοῦσαν·
„Ποῦ πᾷς Βελῆ μπουλούκμπαση, ρὶτσάλι τοῦ βεζύρη;“ —
„Σ' ἐσέν' 'Αντώνη κερατᾶ, σ' ἐσένα Κατσαντώνη.“ —
Κι' ὁ Κατσαντώνης φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Δὲν εἶν' ἐδῶ τὰ Γιάννινα, δὲν εἶν' ἐδῶ ῥαϊάδες,
Γιὰ νὰ τοὺς ψένῃς σὰν τραγιὰ. σὰν τὰ παχειὰ κριάρια·
'Εδῶναι λόγκοι καὶ βουνὰ καὶ κλέφτικα τουφέκια.“ —
Τρία τουφέκια τώδωκαν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα,
Τ'ὄνα τὸν πῆρε ξώδερμα καὶ τ' ἄλλο στὸ κεφάλι,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πῆρε στὴν καρδιά του,
Τὸ στόμα τ' αἷμα γιώμισε, τὰ χείλη του φαρμάκι.

2. *κατὰ τοῦ A.* 3. *ἑνὸς A. ποῦ τρῶγε κ' ἔπινε F. π' ἔτρωγε A.* 5. *ὠμιλοῦσε F. A.* 6. *ἤλθανε A.* 8. *σύναξε F. A.* 9. *ἔμπροστα F. A.* 10. *ς τοῦ δρόμου του τὴν μέσην A.* 12. *δερβέναγα A.* 13. *ἄπιστε A,* 15. *ἐδῶ οἱ ῥαι. F. κ' οἱ Z.* 17. *Ἐδῶ εἶν' ἀνδρεῖος πόλεμος F. A.* Inter vss. 17 et 18 habet *A*:

Κι' ὅλος θυμὸς ἐφώναξε τοῦ Ζόγκα καὶ τοῦ Δήμου·
Βαρεῖτε τὸν Παληάρβανον, φέρτε του τὸ κεφάλι.

XCV.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΙ ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΖΑΝΤΩΝΗΣ.

U.

1807.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Σηκώθ' ὁ Γιῶργος τὴν αὐγὴ νερὸ νὰ πάῃ νὰ φέρῃ,
Βρίσκει ταμπούρια Τούρκικα καὶ Τούρκους ποῦ φυλάγουν,
Καὶ πίσω Γιῶργος γύρισε καὶ στὸν 'Αντώνη πάγει·
„Σήκ' 'Αντώνη νὰ φύγωμε, πάμε κἀτω στὸ Βάλτο.
Μᾶς πρόδωσαν οἱ φίλοι μας, οἱ ἀδερφοποιητοί μας.
Πολλοὶ μαῦροι μᾶς πλάκωσαν, μαῦροι σὰν καλιακούδια·
Μὴν εἶν' ὁ Τσόγκας πῶρχεται, μ'ν εἶν' ὁ Λεπενιώτης;
Οὔτ' εἶν' ὁ Τσόγκας πῶρχεται, οὔτ' εἶν' ὁ Λεπενιώτης,
Μὸν εἶν' ὁ Μουχουρνταράγας μὲ τοὺς τσοχανταραίους,
Φέρνει σαΐνια τοῦ πασᾶ, ἀσκέρι τοῦ βεζύρη.“ —
Κ' ἡ συντροφιὰ τὸν ἄφησε, οἱ φίλοι κ' οἱ δικοί του.
Γιῶργος Χασιώτης στάθηκεν, ὁ μαῦρος ἀδερφός του.
„'Αντώνη μου μὴ σκιάζεσαι, στὸ νοῦ σου μὴ τὸ βάνῃς.
'Αντάμα θὰ πεθάνωμε, κι' ἀντάμα θὰ χαθοῦμε.“ —

„Τράβα Χασιώτη μ', τράβιξε νὰ μὴ χαθῇς μ' ἐμένα,
Γιατ' εἶν' Τοῦρκοι παραπολλοὶ καὶ σ' εἶσαι μοναχός σου,
Γιὰ νὰ γλυτώσῃς ἀδερφὲ τὸ αἷμά μου νὰ σύρῃς." —

XCVI.

Ο ΚΑΤΣΑΝΓΩΝΗΣ.

U.

1807.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Παγαίν' ὁ Γιῶργος γιὰ νερὸ, νερὸ νὰ πάῃ νὰ φέρῃ,
Βρίσκει ταμπούρια Τούρκικα, τὴ βρύσι χαλασμένη·
Πίσω πάλι ἐγύρισε καὶ στὸν 'Αντώνη πάγει.
Κι' 'Αντώνης τὸν ἐρώταε, κι' 'Αντώνης τὸν ρωταέι·
„Γιῶργο μ' γιατ' εἶσαι κίτρινος, γιατ' εἶσαι μαραμμένος; —
Πολλὴ μαυρίλλα ἔρχεται, μαύρη σὰν καλιακοῦδα.
Ὁ κερατᾶς μὴν ἔρχεται, ὁ ἀγᾶ Μουχουρντάρης;
Κόψε με Γιῶργο μ', κόψε με, πάρε μου τὸ κεφάλι.
Νὰ μὴ τὸ πάρ' ἡ παγανιὰ, ὁ ἀγᾶ Μουχουρντάρης." —
„Μπὰχ πῶς σε κόβ' 'Αντώνη μου, π' ἄλλ' ἀδερφὸ δὲν ἔχω;
Θὰ παίξ' 'Αντώνης τὸ σπαθὶ κι' ὁ Γιῶργος τὸ τουφέκι,
Τότε θὰ δώσουν τ' ἅρματα.

CXVII.

Ο ΚΑΤΣΑΝΓΩΝΗΣ.

Ζαμπ. 638, 50. T. 367.

1800—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„'Απόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμόμουν,
Θολὸ ποτάμ' ἀπέρναγα καὶ πέρα δὲν ἐβγῆκα·
Εἶχε θολὰ τὰ ξέμματα καὶ τὰ νερὰ βαμμένα,
Κεφάλια κυλοῦν 'πὸ μπροστὰ, κεφάλια κι' ἀπὸ πίσω·
Ξήγα τ' 'Αντώνη μ', ξήγα το τ' ὄνειρο ποῦ μ' ἐφάνη." —
„Παιδιά μου μὴ σκοτίζεστε κ' ἐγὼ σᾶς τὸ ξηγάω·
Τούρκους πολλοὺς θὰ κόψωμε, θὰ πάρωμε καὶ πλιάτσκα.

3 et 4 om. *T.* 4. *κυλοῦνε μπρ. T. ὀπίσω Z.* 5. *ὁποῦ εἶδα T.* 6. *κοπιάζετε T. νὰ τὸ T.* 7. *Θὲ νὰ σκοτώσωμε T. Πλιάτζκα T.*

XCVIII.

Ο ΝΑΣΟΣ.

T. 411.

1800—1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τὸ λέν' οἱ κοῦκκοι στὰ βουνὰ κ' αἱ πέρδικες στὰ πλάγια,
Τὸ λέει κι' ὁ πετροκότσιφος στὰ κλέφτικα λημέρια.
Οἱ κλέφταις ἐσκορπίσανε καὶ γίνηκαν μπουλούκια.
Ὁ Δίπλας πάει στ' Ἄγραφα κι' Ἀντώνης πάει στὸν Βάλτο
Κι' ὁ Νάσος πέρα πέρασε κατὰ τὰ Βλαχοχώρια.
Γιὰ νὰ βαφτίσ' ἕνα παιδί, νὰ πιάσῃ μιὰ κουμπάρα.
Κουμπάραις τὸν καρτέρησαν μὲ τὸ παιδὶ στὰ χέρια.
Τὴν μιὰ κερνάει τάληρα, τὴν ἄλλη δίδει γρόσια,
Καὶ ταῖς κουμπαροπούλαις του τάληρα καὶ ζουμπιέδες.
Κ' ἐχ' ἀπιστιὰ τοῦ γίνηκε, τὸν Νάσον ἐσκοτώσαν.

XCIX.

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ.

U.

1800—1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἐπρασίνισαν τὰ βουνά, λουλούδιασαν οἱ κάμποι·
Τὸ λέν τ' ἀηδόνια στὰ βουνὰ κ' ἡ πέρδικες στὰ πλάγια·
Τὸ λέει κι' ὁ κοῦκκος θλιβερὰ στ' Ἀντώνη τὰ λημέρια·
„Δὲν σοῦ τοὔπεν ὁ Μπότσαρης κι' ὁ Φῶτος ὁ Τσαβέλας;
Κάτσε Ἀντώνη στὴν Φραγκιά, νὰ γένῃς καπετάνιος.“ —
„Ἀκομ' αὐτὴ τὴν ἄνοιξι θὰ βγῶ στὸ Καρπενῆσι,
Τί τὸ μαθαίν' Ἀλῆ πασᾶς κι' αὐτὸς ὁ Μουχουρντάρης,
Καὶ λέν Ἀντώνης φράγκεψε καὶ γένηκε σουλντάνος.“ —

C.

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ.

U.

1800—1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Ἀπόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Θολὸ ποτάμι πέρναγα, θολὸ κατεβασμένο

Καὶ πέρὰ δὲν ἐπέρασα καὶ δῶθε δὲν ἐβγῆκα·
Μὸν πῆρα τὸν κατήφορο στὴ μέση τὸ ποτάμι.
Ξηγᾶτε παλληκάρια μου, ξηγᾶτε τ' ὄνειρό μου." —
Κ' ἡ συντροφιά του τὄλεγε κ' ἡ συντροφιά του λέγει·
„Ξήγα τ' Ἀντώνη, ξήγα μας τὸ ὄνειρο ὁπού δες." —
„Παιδιά μ' χωριὰ θὰ κάψωμε, θὰ δέσωμε καὶ σκλάβους." —
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸν λόγο δὲν ἀπόειπε·
Τὸ καραοῦλι φώναξε, τὸ καραοῦλι λέγει·
Πολλοὶ μαῦροι μᾶς ἔρχονται, μαῦροι σὰν καλιακούδια.
Μὴν εἶν' ὁ Τσόγκας πῶρχεται, μὴν εἶν' ὁ Λεπενιώτης;
Δὲν εἶν' ὁ Τσόγκας πῶρχεται, δὲν εἶν' ὁ Λεπενιώτης,
Μὸν εἶν' ὁ Μουχουρνταράγας μὲ χιλιους πενταχόσιους,
Καὶ φέρ' ἀσκέρι διάλεχτο, ὅλους τσοχονταραίους,
Στὰ δόντια πέρνουν τὰ σπαθιὰ, στὰ χέρια τὰ τουφέκια.
Καὶ στὸ λημέρι φτάσανε, τοὺς ἔκλεισαν τριγύρω.
Μιὰ μπαταριὰ τοῦ δώσανε, μιὰ μπαταριὰ τοῦ δίνουν,
Ἡ μιὰ τὸν πέρνει στὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλη στὸ χέρι πέρνει,
Κ' ἡ τρίτη ἡ χειρότερη τὸν πέρνει στὸ κεφάλι.
Ψηλὴ φωνίτσαν ἔβγαλε σὰν πετροχελιδόνι·
„Τὸ πούσαι Τσόγκα μ' ἀδελφὲ, Θανάσ' ἀγαπημένε,
Γυρίσε πίσω, πάρτε με, πάρτε μου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴ μοῦ τὸ πάρ' ἡ Τουρκιὰ κι' αὐτὸς ὁ Μουχουρντάρης,
Νὰ μὴ μ' τὸ πάῃ στὰ Γιάνινα, στὴν πόρτα τοῦ βεζύρη,
Γιατ' ἔχ' ὀχτροὺς καὶ χαίρονται καὶ φίλους καὶ λυποῦνται.
Ἔχω καὶ μιὰ σεβαστικὴ, ποῦ σταίνει μυριολόγια,
Στὰ παραθύρια κάθεται, ταῖς στράταις ἀγναντεύει,
Ταῖς στράταις καὶ τὰ πέλαγα κι' ὅλα τὰ κορφοβούνια·
Ἀντώνη μ' γιὰ δὲν φαίνεσαι ψηλὰ στὰ κορφοβούνια,
Γιατὶ νιοὺς βλέπω, βλέπω νιοὺς, καὶ κόβετ' ἡ καρδιά μου.
Μᾶς πρόδωκε, μᾶς ἔδωκε σ' αὐτοὺς ὁ Παλιογκούρλιας." —

CI.

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ.

U.

1811.

ΑΓΡΑΦΑ.

Τεῖν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται φέτο το καλοκαῖρι,
Ποῦ βγῆκ' Ἀντώνης στ' Ἄγραφα μὲ τὸν Καραγιανάκη·
Καὶ πῆρε ντέβρι τὰ χωριὰ, ντέβρι τὰ βιλαέτια.
Πῆγαν καὶ λημεριάσανε στοῦ Γαλανοῦ τὴ στάνη.
Γυρεύει τὸ χαράτσωμα χίλια τριακόσια γρόσια.
Γυρεύει τὸ κορίτσι του κι' ἄλλαις πέντε νυφάδες.
Γυρεύει καὶ τὴ τσοῦπρά του, νὰ τὴν φιλήσ' Ἀντώνης·
„Ἂς εἶν' ἂς εἶν' Ἀντώνη μου ἐγὼ νὰ σοῦ ταῖς φέρω." —
Κι' ὁ Γαλανὸς ξεκίνησε καὶ πάγει στὴν Ῥεντίνα·
„Πολλὰ τὰ ἔτη Λιάζαγα." — „Καλῶς τον τὸν σκουτέρη.
Σὰν τί χαμπέρια Γαλανὲ μᾶς φέρνεις ἀπ' τὴ στάνη;" —
„Τί νὰ σοῦ πῶ Ἐλιάζαγα, τί νὰ σοῦ μολογήσω·
Ὁ Κατσαντώνης στὸ μαντρὶ μὲ τὸν Καραγιανάκη
Γυρεύουν τὸ χαράτσωμα χίλια τριακόσια γρόσια,
Γυρεύουν τὸ κορίτσι μου κι' ἄλλαις πέντε νυφάδες." —
Κι' ὁ Λιάζαγας σὰν τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη
„Ἂς εἶν', ἂς εἶναι Γαλανὲ, κ' ἐγὼ θὰ τοὺς βαρέσω." —
Ὁ Λιάζαγας ξεκίνησε καὶ στὴν Τριφύλα πάγει·
Κι' ὁ Κατσαντώνης χούγιαξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Ποῦ πᾶς Λιαζαντερβέναγα, ποῦ πᾶς παλιομουρντάτη;
Ἐδῶ 'χω τὰ κλεφτόπουλα, ἐδῶ 'χω τοὺς χασάπες." —
„Σ' ἐσέν' ἔρχομ' Ἀντώνη μου, σ' ἐσένα Κατσαντώνη." —
Τρία τουφέκια τοὔριξαν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα,
Τ̃ὄνα τὸν πέρνει στὸ πλευρὸ καὶ τἄλλο στὸ κεφάλι,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ ἀνάμεσα στὰ μάτια.
Τοὺς Τούρκους πέρνουνε μπροστὰ καὶ στὸν Κλειτσὸ τοὺς κλειοῦνε.

CII.

Ο ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ.

U.

1815.

ΑΓΡΑΦΑ.

'Ανταρίασανε τὰ βουνὰ, συννέφιασαν οἱ κάμποι,
Βγῆκε κι' ὁ ἥλιος κόκκινος καὶ τὸ φεγγάρι μαῦρο,
Κ' ἐκειὸ τ' ἀστέρι τὸ λαμπρὸ, ποῦ πάει νὰ βασιλέψῃ.
Κ' οἱ κλέφται τὸ καρτέρεσάν καὶ τὸ συχνορωτᾶνε·
„Πές μας, πές μας ἀστέρι μου κ' ἕνα καλὸ χαμπέρι." —
„Τί νὰ σᾶς πῶ μαῦρα παιδιὰ, τί νὰ σᾶς μολογήσω;
Τὸν Λεπενιώτη βάρεσαν μὲς στὸ δεξὶ τὸ χέρι,
Δὲν μπόρ' νὰ βγάλῃ τὸ σπαθὶ, ν' ἀδειάσῃ τὸ τουφέκι." —
Ψιλὴ φωνίτσα ἔσυρεν, ὅσο κἂν ἐδυνότουν·.
„Τὸ πούσαι Γόγκα μ' ἀδελφὲ καὶ σὺ Λαμπρὸ Σουλιώτη,
Γυρίστε νὰ μὲ πάρετε, πάρτε μου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴ τ' πάρῃ ἡ Τουρκιὰ κι' αὐτ'ς ὁ Ναχοθέας." —

CIII.

Ο ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ.

Fragm.

Zαμπ. 673, 96.

1815.

ΑΓΡΑΦΑ.

'Εσεῖς πουλι' ἄγρια κ' ἥμερα, ἄγρια κ' ἡμερωμένα,
'Εσεῖς δουλειὰ δὲν ἔχετε αὐτοῦ στὰ Βλαχοχώρια,
Διαβάτ' ἀπάνου στ' Αγραφα πέρ' ἀπ' τὰ Βλαχοχώρια,
Νὰ βρῆτε τοὺς ἁρματωλοὺς τοὺς τρεῖς Λεπενιωταίους.
Σὲ τὶ βουν' νὰ βρίσκωνται, σὲ τὶ κεφαλοχώρια,
Τέτοιο καλὸ δὲν καρτεροῦν, Τούρκους δὲν παντεχαίνουν.
'Ο Ναχοθέας φώναξε 'πὸ μὲς ἀπὸ τὸν πύργο·
„Βαρῆτε τοὺς ἁρματωλοὺς καὶ τοὺς Λεπενιωταίους." —
Δέκα τουφέκια πέφτουνε κι' ἄλλα σαράντα πίσω,
'Αχοῦνε κάμποι καὶ βουνὰ καὶ τὰ πουλιὰ σκορπίζουν.
„Νάκο σὰν εἶχες πόλεμο, δὲ μῶστελνες χαμπέρι,
Νὰ μάσω τὰ μπουλούκια μου, ποῦ τἄχω σκορπισμένα,
Τὸν Τριάγκα στὴν Εὐρύπολι, Δραγκίστα στὴ 'Ρεντίνα,

Κι' αὐτὸ τὸ Γιάνη Μπαταριὰ, ποὖνε στὸ πέρα κόλι,
Νἄβλεπες τ' εἶναι πόλεμος καὶ κλέφτικο γιουροῦσι." —

7. *Νάκο Θέος Z.* 14. *Παταριὰ Z.*

CIV.

Ο ΔΗΜΟΣ ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ Ο ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ.

Πανδ. 67.

1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

'Ενύχτωσε καὶ βράδυασε κι' ὁ ἥλιος βασιλεύει.
„Σύρτε παιδιά μου γιὰ ψωμὶ, κρασὶ νὰ πιοῦμε βράδυ,
Καὶ φέρτε μου γλυκὸ κρασὶ ἀπὸ τὸ μοναστῆρι,
Νὰ βρέχω τῆς λαβωματιαῖς, ὁποὖμαι λαβωμένος.
Καὶ σὺ Λαμπράκη μ' ἀνεψιὲ ἔλα κάτσε κοντά μου,
Νὰ σοῦ χαρίσω τ' ἅρματα τὰ ἔρημα τσαπράζια,
Τῆς πέντ' ἀράδαις τὰ κουμπιὰ τὰ μαλαματωμένα.
Παιδιά μου μὴ μ' ἀφίνετε στὸν ἔρημο τὸν τόπο,
Γιατεἶν' τ' ἀρκούδια καὶ μὲ τρῶν, οἱ λύκοι καὶ μὲ πίνουν.
Γιὰ πάρτε με καὶ σύρτε με ψηλὰ σὲ μιὰ ῥαχοῦλα,
Κόψτε κλαδιὰ καὶ στρῶστέ μου καὶ βάλτε με νὰ κάτσω,
Καὶ φκιάστε μου τὸ μνῆμά μου, νὰ πέρνῃ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γεμίζω.
Κι' ἀπ' τὴ δεξιά μου τὴ μεριὰ ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ τῆς ἄνοιξις τ' ἀηδόνια,
Νὰ φέρνουν χαιρετίσματα ἀπὸ τὸν Μπουκοβάλα." —

(In Pandora sequuntur quinque hi versus, ex quibus aliud carmen incipere nobis videtur.)

'Ο Μπουκουβάλας πέρασε καὶ πάει κατὰ τὴν Πάργα.
"Αλλοι μᾶς λέν, ἀπέθανε, ἄλλοι μᾶς λέν, ἐχάθη,
Κι' ἄλλοι τὸ λένε ψέμματα κι' ἄλλοι τὸ λέν ἀλήθεια,
Κι' ὁ Τραγουδάκας ἔστειλε, νὰ μάθῃ τὸ χαμπέρι·
Οὐδὲ πίσω ἐγύρισε κι' οὐδὲ χαμπέρι τοὖρτε.

CV.

Ο ΔΗΜΟΣ.

Faur. I, 77. Ζαμπ. 607, 13.

1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὁ ἥλιος ἐβασίλευε κι' ὁ Δῆμος διατάζει·
„Σύρτε παιδιά μου στὸ νερὸ, ψωμὶ νὰ φᾶτ' ἀπόψε·
Καὶ σὺ Λαμπράκη μ' ἀνεψιὲ κάθησ' ἐδῶ κοντά μου·
Νὰ τ' ἅρματά μου φόρεσε, νὰ ἦσαι καπετάνος·
Καὶ σεῖς παιδιά μου πάρετε τὸ ἔρημο σπαθί μου,
Πράσινα κόψετε κλαδιὰ, στρῶστέ μου νὰ καθήσω,
Καὶ φέρτε τὸν πνευματικὸ νὰ μὲ ξομολογήσῃ,
Γιὰ νὰ τοὺπῶ τὰ κρίματα, ὅσα 'χω καμωμένα·
Τριάντα χρόνι' ἁρματωλὸς κ' εἴκοσι πέντε κλέφτης,
Καὶ τώρα μοὖρτ' ὁ θάνατος καὶ θέλω νὰ πεθάνω.
Κάμετε τὸ κιβοῦρί μου πλατὺ ψηλὸ νὰ γένῃ,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γεμίζω.
Κι' ἀπὸ τὸ μέρος τὸ δεξὶ ν' ἀφῆστε παραθύρι,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται, τὴν ἄνοιξι νὰ φέρουν,
Καὶ τ' ἀηδόνια τὸν καλὸ μάη νὰ κελαϊδοῦνε.

3. *κάθου F.* 4. *γένης Z.* 7. *μ' ἐξ. F. Z.* 8. *Νὰ τὸν εἰπῶ F.* 13. *ν' om. F.* 15. *μὲ μαθαίνουν F.*

CVI.

Ο ΔΗΜΟΣ ΜΠΟΥΚΟΒΑΛΑΣ.

T. 339.

1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Ἐγὼ σᾶς λέγω δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε σήκου·
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε μὲ νὰ κάτσω,
Καὶ φέρτε μου γλυκὸ νερὸ νὰ πιῶ, νὰ ξεψυχήσω,
Καὶ φέρτε μου τὸν ταμπουρᾶ νὰ ψιλοτραγουδήσω,
Νὰ βγάλω τὸ τραγοῦδί μου τὸ παραπονεμένο.
Μουστάκι μου καραμπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα,
Ματάκια μου μπερπιλωτὰ, στόμα μου ζαχαρένιο,
Καὶ σὺ τσαμπᾶ περήφανε πούσαι μακρὸς σταῖς πλάταις,
Καὶ θὰ σᾶς φάγ' ἡ μαυρὴ γῆ καὶ τόρημο τὸ χῶμα.

Γιὰ πάρτε με καὶ σύρτε με ψηλὰ σὲ μιὰ βαχοῦλα,
Καὶ βγάλτε τὰ χαντσάρια σας καὶ φτίαστε μ' τὸ κιβοῦρι.
Καὶ φτίαστε τὸ μακρὺ πλατὺ γιὰ δυὸ, γιὰ τρεῖς νομάτους·
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γεμίζω·
Καὶ στὴν δεξιά μου τὴν μεριὰ ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ, νὰ λὲν τὸ καλοκαῖρι.“ —

7. μπερπιλοτὰ P.

CVII.

Ο ΣΚΥΛΟΔΗΜΟΣ.

Faur. I, 156. Ζαμπ. 670, 91.

1806.

ΗΠΕΙΡΟΣ. ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Ὁ Σκυλοδῆμος ἔτρωγε στὰ ἔλατ' ἀπουκάτου,
Κ' εἶχε τὴ Ῥήνη στὸ πλευρὸ κρασὶ νὰ τὸν κερνάει.
„Κέρνα με Ῥήνη μ' ὥμορφη, κέρνα μ' ὅσο νὰ φέξῃ,
Ὅσο ποῦ νἄβγ' ὁ αὐγερινὸς, νὰ πάγ' ἡ πούλια γιῶμα,
Κι' ἀπὲ σὲ στέλνω σπίτι σου μὲ δέκα παλληκάρια.“ —
„Δῆμο, δὲν εἶμαι δοῦλά σου κρασὶ νὰ σὲ κερνάω,
Ἐγὼμαι νύφη προεστῶν κι' ἀρχόντων θυγατέρα.“ —
Κι' αὐτοῦ πρὸς τὰ χαράμματα περνοῦσαν δυὸ διαβάτες·
Εἶχαν τὰ γένεια τους μακρυὰ, τὸ πρόσωπό τους μαῦρο.
Κ' οἱ δυὸ κοντά του στάθηκαν καὶ τονὲ χαιρετοῦνε.
„Καλή σου μέρα Δῆμό μου.“ — „Καλῶς τους τοὺς διαβάτες.
„Διαβάτες πῶς τὸ ξέρετε πῶς εἶμ' ὁ Σκυλοδῆμος;“ —
„Φέρνομε χαιρετίσματα ἀπὸ τὸν ἀδερφό σου.“ —
„Διαβάτες ποῦ τὸν εἴδεταν ἐσεῖς τὸν ἀδερφό μου;“ —
„Στὰ Γιάνινα, στὴ φυλακὴ τὸν εἴδαμαν κλεισμένο,
Εἶχε στὰ χέρια σίδερα καὶ κλάπαις στὰ ποδάρια.“ —
Ὁ Σκυλλοδῆμος δάκρυσε, πετιέται γιὰ νὰ φύγῃ.
„Ποῦ πάγεις Δῆμό μ' ἀδερφὲ, ποῦ πάγεις καπετάνε;“ —
„Τὸν βγάζω 'πὸ τὰ σίδερα, ἢ πάω κ' ἐγὼ μὲ δαῦτο.“ —
„Ἐγὼμαι τ' ἀδερφάκι σου· ἔλα νὰ φιληθοῦμε.“ —
Κ' ἐκεῖνος τὸν ἐγνώρισε· στὰ χέρια του τὸν πῆρε,
Γλυκὰ κ' οἱ δυὸ φιλήθηκαν στὰ μάτια καὶ στὰ χείλη.
Κι' ὁ Δῆμος τὸν ἐρώτησε κι' ὁ Δῆμος τὸν ῥωτάει·
„Κάθ' ἀδερφὲ, κάθου πιστὲ κ' ἔλα μολόγησέ μας,

„Πῶς ἔκαμες κ' ἐγλύτωσε ἀπ' Ἀρβανίτων χέρια;" —
„Νύχτα τὰ χέρια μ' ἔλυσα κ' ἐτσάκισα ταῖς κλάπαις,
Κ' ἐσύντριψα τὴ σιδεριὰ κ' ἐρρίχτηκα στὸ Βάλτο.
Κ' ἡὗρα ἕνα μονόξυλο κ' ἐπέρασα τὴ λίμνη;
Προψὲς τὰ Γιάνιν' ἄφησα καὶ τὰ λαγκάδια πῆρα."

2. *Καὶ τὴν Εἰρήνην 's τὸ πλευρὸν εἶχε νὰ τὸν περάσῃ F.* 3. *μὲ Ῥείνη Z.* 4. *νὰ ἔβγ' αὐγ. F.* 6. *περάσω F.* 10. *Κοντὰ — κ' οἱ δυὸ καὶ etc. Z.* 11. *Καλὴ ἡμ. F.* 17. *κ' ἐκίνησε νὰ F.* Vs. 19 om. *F.* 20. *Ὁ ἀδερφός σου εἶν' ἐδῶ, ἔλα νὰ σὲ φιλήσῃ F.* 23. *Καὶ τότε τὸν ἐρώτησεν ὁ Δῆμος καὶ τὸν λέγει F.* 24. *Κάθου γλυκέ μου ἄδερφε F.* 25. *Πῶς ἀπὸ τῶν Ἀρβανιτῶν ἐγλ. τὰ χέρ. F.* 26. *καὶ ἔσπασα ταῖς F.* 27. *Κ' ἐπήδησας τὸ F.* 29. *καὶ τὰ βουνὰ F.*

CVIII.
Ο ΖΑΚΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΚΥΛΟΔΗΜΑΙΟΙ.

Ζαμπ. 671, 92.
1810.
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ. ΗΠΕΙΡΟΣ.

Στὴν Κρανιὰ μὲς στὸ μπογάζι βγῆκαν οἱ Σκυλοδημαῖοι,
Πάτησαν ἕνα καρβάνι, πῆραν ἄσπρα, πῆραν γρόσια,
Πῆραν καὶ μιὰ Ῥωμιοπούλα πού 'ταν ἄσπρη σὰν τὸ χιόνι,
Πού 'ταν ἄσπρη σὰν τὸ χιόνι, νόστιμη σὰν τὸ πεπόνι,
Νόστιμη σὰν τὸ πεπόνι κι' ὥμορφη σὰν τὸ τρυγόνι.
Κεῖ πού μοίραζαν τὰ γρόσια, πλάκωσε κι' ὁ Θοδωράκης,
Νὰ κι' ὁ Θόδωρος τοῦ Ζάκα μπαταριὰ τοὺς ρίχτ' ἀπάνου
Πέντε δέκα λαβωμένους, τοὺς Μακραίους σκοτωμένους.
Φέρτε κ' ἕνα ντελῆ γρίβο νὰ τοὺς βάλωμε σὰ γίδια.

7. *τοῦ Τζιάκα Z.* *ὁ Ζάκας Χρονογρ. τ. Ἠπειρ.* I, 303.

CIX.
ΠΑΠΑΣ ΘΥΜΙΟΣ.

U.
1805—1810.
ΚΡΑΒΒΑΡΑ.

Ἀκοῦτε τί μᾶς γράφουνε καὶ τί μᾶς προβοδοῦνε
Οἱ φίλοι κ' οἱ κουμπάροι μας κι' αὐτοῖνοι οἱ βλαμάδες.
Ἄσπρα χαρτιὰ μᾶς στέλλουνε κι' αὐτὸ με μαύρες μπούλαις,

Ὅσοι κι' ἂν εἶστε κλεφτουριά, οὗλοι νὰ μέρωθῆτε.
Σηκώθ' ὁ παπᾶς Θύμιος, πάει ἁρματωλὸς,
Μαζώνει παλληκάρια, ὅλα διαλεχτά·
Γυρεύει κ' ἕνα γέρον γεροντόβλαχον,
Ποῦ ξέρει τὰ λημέρια, γιὰ ν' ὁδηγηθοῦν.
„Γὼ δὲν μπορῶ παιδιά μου, 'γὼ δὲν δύναμαι.
Μοῦν πάρτε τὸν γιόν μου τὸν μικρότερο,
Ποῦ ξέρει τὰ λημέρια, ποῦ λημερίαζα,
Ποῦ ξέρει καὶ ταῖς βρύσαις, ποῦπινα νερὸ,
Ποῦ ξέρει καὶ τοὺς φίλους, ποῦπερνα ψωμὶ,
Ποῦ ξίχνει στὸ σημάδι μὲ καλήτερα.“ —

CX.

ΠΑΠΑΣ ΘΥΜΙΟΣ.

Ζαμπ. 677, 102.

1805—1810.

ΜΕΤΣΟΒΟΝ.

Ἐσεῖς πουλιὰ τοῦ Γραβανοῦ κι' ἀηδόνια τοῦ Μετσόβου,
Ἐσεῖς καλὰ τὸν ξέρετε αὐτὸν τὸν παπᾶ Θύμιο,
Πούταν μικρὸς στὰ γράμματα, μικρὸς στὰ πινακίδια,
Καὶ τώρα στὰ γεράματα ἐβγῆκε πρωτοκλέφτης.
Ὅλα τὰ κάστρα πάτησε κι' ὅλα τὰ μοναστήρια
Καὶ τοῦ Βαρλάμη τὸ καστρὶ δὲ μπόρειε νὰ πατήσῃ,
Τήταν ψηλὰ σὲ μάρμαρα, ψηλὰ σ' ἕνα λιθάρι.
Τὸ γούμενον ἐφώναξε, τὸ γούμενο φωνάζει·
„Κατέβα κάτου γούμενε, νὰ μᾶς ξομολογήσῃς,
Γιατ' ἔχομ' ἕνα ἄρρωστο βαρυὰ γιὰ νὰ πεθάνῃ.“ —
Πέρνει λαμπάδ' ὁ γούμενος, βάνει καὶ πετραχῆλι,
Καὶ καταβαίνει στὴν αὐλὴ, γιὰ νὰ ξομολογήσῃ.
„Πολλὰ τὰ ἔτη γούμενε.“ — „Καλῶς τὰ παλληκάρια.“ —
„Βγάλ' τα τὰ ξάσα γούμενε, βγάλε τὸ πετραχῆλι,
Γιατὶ στὴ στράτα ποῦ βαροῦν, λόγκο θὰ νὰ περνάσῃς.“ —
Πιστάγκωνα τὸν ἔδεσαν κι' ἀπ' τὴν αὐλὴ τὸν βγάζουν·
Τέσσαροι πᾶν ἀπ' ὀμπροστὰ καὶ τέσσαρ' ἀπὸ πίσω.

CX a.

Ο ΒΑΡΛΑΜΗΣ.

U.

1810.

Τρία πλάτανα, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα
Κ' ἕνας πλάτανος παχὺν ἴσκιον ὁπῶχει,
Στὰ κλωνάρια του σπαθιὰ 'ναι κρεμασμένα
Καὶ στὴν ρίζα του τουφέκι' ἀκουμπισμένα
Κι' ἀποκάτω τοῦ Βαρλάμης ξαπλωμένος.

CXI.

Ο ΚΟΛΕΤΤΗΣ.

U.

1810.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε 'πὸ μὲς ἀπὸ τ' Ἀνάπλι,
Μέρα καὶ νύχτα περπατεῖ, μέρα καὶ νύχτα πάγει.
Καὶ στὴν στράτα ποῦ πήγαινε, στὸν δρόμο ποῦ πηγαίνει,
Ἀντρέας Ἴσκος τὄπιασε καὶ τὸ συχνορωτάει· —
„Πές μας, πές μας πουλάκι μου κανὲν καλὸ χαμπέρι.“ —
„Τί νὰ σᾶς πῶ μαῦρα παιδιὰ, τί νὰ σᾶς μολογήσω,
Ἐψὲς, προψὲς ἐδιάβαιν' ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ Κολέττη
Κ' ἤκουσα τὸν μουσαβερὲ καὶ μιὰ κρυφὴ κουβέντα.“ —
Ὁ κὺρ Κολέττης ἔλεγε κι' ὁ κὺρ Κολέττης λέγει·
Παιδιά, νὰ γένῃ σύνταγμα.“ —

CXII.

Ο ΤΣΕΛΙΟΣ.

Kind. Eunom. III, 14. M. I, 302.

1811.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

„Πωλί μου ποῦθεν ἔρχεσαι καὶ ποῦ θὰ καταβαίνεις;“ —
„Ἀπὸ τὴν Ῥούμελ' ἔρχομαι, στὴν θάλασσα πηγαίνω.
Φέρω τὰ χαιρετήματα τὸν Τσέλιο Ῥουμελιώτη,
Τὰ στέλλει ἡ μανοῦλά του κ' ἡ δόλια ἀδελφή του.“ —
Πωλί μ' Τσέλιος δὲν εἶν' ἐδῶ οὐδὲ καὶ τὰ παιδιά του.

Τὸν ἔκλεισ' ὁ Βελῆ πασᾶς στὴν Αυγεριὰ 'πὸ πάνω·
Τὸν ἔκλεισ' ὁ Βελῆ πασᾶς μὲ τέσσαρες χιλιάδες.
Κι' ὁ Τιλχαβέζος φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Ἔβγα Τσέλιε μ', προσκύνησε, προσκύνα τὸν βεζύρη." —
Τσέλιος τ' ἀπελογήθηκεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Ὅσο 'ν' ὁ Τσέλιος ζωντανὸς, πασᾶ δὲν προσκυνάει,
Πασᾶ 'χει Τσέλιος τὸ σπαθὶ, βεζύρης τὸ τουφέκι." —
Τραβᾷ καὶ βγάζει τὸ σπαθὶ καὶ τὰ παιδιὰ φωνάζει·
„Γιουροῦσ' παιδιὰ νὰ κάμωμε εἰς τὸν Σμαΐλη Κιόη." —
Τραβοῦν καὶ βγάζουν τὰ σπαθιὰ ἐπάνω στὸν Σμαΐλη
Καὶ τὸ κεφάλ' τὸν πήρανε, στὸν Τσέλιο τὸ πηγαίνουν.
Βελῆ πασᾶς σὰν τὄμαθε, πολὺ τὸν ἐλυπήθη.

5. δὲν 'ναι *K. M.* 9. Ἔκβα *K. M.* 13. καὶ om. *K. M.* ἐκβάλλει *K. M.* 15. ἐκβάλλουν *K. M.* 16. κεφάλι — πῆραν *K. M.*

CXIII.

Ο ΓΙΩΡΓΟΘΩΜΟΣ.

Faur. II, 324. Ζαμπ. 663, 82.

1811.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε 'πὸ μὲς ἀπὸ τὸ Βάλτο,
Μέρα καὶ νύχτα περπατεῖ, νύχτα καὶ μέρα λέγει·
„Θέ μ' ποῦ νὰ βρῶ τὴν κλεφτουριὰ, τὸ Γιῶργο τὸ Σπαρτιώτη;
Ἔχω δυὸ λόγια νὰ τοὺπῶ, πῶς θὲ νὰ τὸν σκοτώσουν." —
„Ποῦ τὄμαθες πουλάκι μου, πῶς θὲ νὰ μὲ σκοτώσουν;" —
„Ἐψὲς ἤμουν στὰ Γιάνινα στὴν πόρτα τοῦ βεζύρη,
Πολλὰ σκιαέτια πήγαινεν ὁ Γιάνης Γαραγούνης·
Ἄδικ' ἀφέντη μ' ἄδικο ἀπὸ τὸ Γιωργοθῶμο.
Τὰ πρόβατά σου μ' ἅρπαξε καὶ μᾶς ἐπῆρε σκλάβους." —
„Νὰ κάμῃς σάμπρι Γιάνη μου πέντ' ἔξη δέκα μέραις,
Κ' ἐγὼ τὸν φέρνω ζωντανὸ, τοῦ πέρνω τὸ κεφάλι." —
Γιουσοὺφ 'Αράπης κίνησε μὲ δεκατρεῖς χιλιάδες·
Σὰν ἔπιασαν τὸν πόλεμο τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις,
Πέφτουν τουφέκια σὰ βροχὴ, μολύβια σὰ χαλάζι·
Τὸν Γιωργοθῶμο λάβωσαν μὲς στὸ δεξὶ τὸ χέρι.
Ὁ Γιωργοθῶμος φώναξε 'πὸ μὲς ἀπὸ τοὺς Τούρκους·
„Πούστε μπρὲ παλληκάρια μου λίγα κι' ἀντρειωμένα;

Πετᾶτε τὰ τουφέκια σας, σύρετε τὰ σπαθιά σας·
Γιουροῦσι μέσα κάμετε, πάρτε μου τὸ κεφάλι,
Νὰ μὴν τὸ πάρῃ ἡ Τουρκιά, Ἰουσούφαγας ὁ σκύλος.“ —

1. *μέσα ἀπὸ F. μέσα ν' ἀπὸ Z.* 9. *ἔποψε F.* Inter vs. 11 et 12 *F.* hace habet:

Ἰσούφ Ἀράπης φώναξε, κρύφα τὸν κουβεντιάζει,
Τὸν Γιωργοθῶμο ζωντανὸ σοῦ πέρνω τὸ κεφάλι.

13. *Ποῦ εἶσθε παλ. F.*

CXIV.

Ο ΚΑΖΑΒΕΡΝΗΣ.

Ζαμπ. 609, 16. T. 381.

1810.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Ἀνάμεσα στὴ Χιλιαδοῦ, ζερβιὰ μεριὰ τῆς Γούρας
Ὁ Καζαβέρνης πολεμᾷ μὲ δύο μὲ τρεῖς χιλιάδες,
Μὲ Σέρας μ' ὅλον τὸν Καζὰ μὲ τόρημο τὸ Πράβι.
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχτες,
Δίχως ψωμὶ δίχως νερὸ δίχως κανὲν μεντάτι.
Τὰ παλληκάρια ρώστησαν, δὲν θὲ νὰ πολεμήσουν,
Βάνουν στὴ θήκη τὰ σπαθιά, δράζουνε τὰ τουφέκια,
Καὶ κάνουν τὸν κατήφορο, μὲς στὰ γεφύρια πάγουν·
Βρίσκουν ταῖς πόρταις κλειδωταῖς, τοὺς ἄλυσους βιμμένους.
Κι' ὁ Καζαβέρνης χούγιαξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Παιδιὰ καϊρέτι κάμετε, καρδιὰ καὶ πολεμᾶτε,
Τί σήμερα 'ν' ὁ θάνατος, τί σήμερα 'ν' ὁ Χάρος,
Σήμερα γεννηθήκαμε, σήμερα νὰ χαθοῦμε.“ —
Δύο παλληκάρι' ἂς τρέξουνε, φαγὶ νὰ κυνηγήσουν.
Πιάνουν ἀλάφια, ψήνουν τα, στὰ παλληκάρια δίνουν.
Σὰν τὰ λιοντάρια πολεμοῦν μιὰ μέρα καὶ μιὰ νύχτα·
Σκοτώνουν Τούρκους ἄμετρους, σκορπίζουνε τοὺς Τούρκους,
Κι' ὁ Καζαβέρνης γύριζε τὸ βράχο τραγουδῶντας.

1. *τὴ T.* 6. *παληκάργια, γεφύργια, λιοντάργια T.* 7. *Πιάνουν καὶ βάνουν T. κι' ἀδριάζουν T.* 10. *χούγιαξε T.* 16. *τὴν μ. καὶ τὴν ν. T.* 17. *τοὺς T. ἄ. T. διασκορπίζουν T.* 18. *ἔφυγε μ' ὅλα τὰ παληκάργια T.*

CXV.

ΟΙ ΒΛΑΣΟΠΟΥΛΟΙ.

Ζαμπ. 680, 105. Τ. 235.

1811.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὁ Κωσταντῖνος ὁ μικρὸς κι' Ἀλέξης ὁ μεγάλος
Καὶ τὸ μικρὸ Βλασόπουλο ἀντάμα τρῶν καὶ πίνουν.
Κ' ἐκεῖ ποῦ τρῶν καὶ πίνουνε καὶ συχνοχαιρετιῶνται,
Φωνὴ τοὺς ἦρτ' ἀπ' οὐρανοὺς κι' ἀπ' Ἀρχαγγέλου στόμα·
„Ἐσεῖς τρῶτε καὶ πίνετε κ' οἱ Τοῦρκοι σᾶς κουρσεύουν·
Πῆραν τ' Ἀλέξη δυὸ παιδιὰ, τοῦ Κωσταντᾶ τὴ μάνα,
Πῆραν καὶ τοῦ Βλασόπουλου τὴν ὥμορφ' ἀδερφή του." —
Ὅσο νὰ στρώσ' ὁ Κωσταντᾶς, νὰ σαλιβώσ' Ἀλέξης,
Τὸ ἄξιο τὸ Βλασόπουλο πάνω στὴ σέλλα βρέθη.
Τοῦ παραγγέρν' ὁ Κωσταντᾶς, τοῦ παραγγέρν' Ἀλέξης·
„Ἂν ἦναι χίλιοι, σκότωσ' τους κι' ἂν ἦναι δυὸ χιλιάδες,
Κι' ἂν ἦν' καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρες, γύρισε, μίλησέ μας." —
Ψηλὴ βαχοῦλ' ἀνέβαινε, κάθεται, τοὺς μετράει·
Μετράει τοὺς Τούρκους καὶ μετράει καὶ μετριοὺς δὲν εἶχαν,
Καὶ πάλε τοὺς μεταμετράει κ' ἦταν ἐννιὰ χιλιάδες.
Νὰ πάγῃ πίσω ντρέπεται, νὰ πάγ' ὁμπρὸς φοβᾶται,
Κάνει σταυρὸ σὰ Χριστιανὸς καὶ μέσα ἄτους μπαίνει.
„Βόηθα μ' εὐχὴ τῆς μάνας μου, τοῦ δόλιου τοῦ κυριοῦ μου,
Κ' εὐχὴ τοῦ πρώτου μ' ἀδερφοῦ τοὺς Τούρκους νὰ κερδέσω." —
Στ' ἄμπα του στράταις ἄνοιξε, στ' ἄβγα τὸ μονοπάτι,
Καὶ στὸν καλὸν τὸ γυρισμὸ δὲν εἶχ' ἄλλους νὰ κόψῃ.
Μόνε δυὸ 'δέρφια γκαρδιακὰ καὶ πολυαγαπημένα
Πίσω τὸν καρτερούσανε σ' ἕνα στενὸ σωκάκι·
Δυὸ τουφεκιαῖς τὠδώκανε μέσα στὰ σωθικά του·
Ἡ μιὰ τὸν πέρνει στὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλη στὰ πλεμόνια· —
„Τρέξε καϋμένε Κωσταντᾶ καὶ σὺ 'δερφέ μ' Ἀλέξη,
Ποῦ μ' ἀδικοσκοτώσανε σ' ἕνα στενὸ σωκάκι·
Μωδώκανε δυὸ τουφεκιαῖς μέσα στὰ σωθικά μου·
Ἡ μιὰ μ' ἐπῆρε στὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλη στὰ πλεμόνια." —

7. *καὶ τοῦ μικροῦ Βλασόπουλου πῆραν τὴν Τ.* 8. *Κι' ὥστε Τ.* 9. *ἀπάν' Τ. Ζ.* 10. *παραγγέλνει Ζ.* 11. *ἂν ἦν' καὶ Τ.* 12. *Ἂν Τ. Πρόβαλε Τ.* 13. *κ' ἔκατζε καὶ τζώμετρα Τ.* 14. *Ἐμέτρα, ἐδιαμέτραε Τ. εἶχα Τ.* 16. *πάῃ ὀπίσω Τ. πάῃ Τ.* 17. *Καὶ τὸ σταυρό του ν' ἔκαμε Τ.* 18 et 19 vss. om. *Τ.* 20. *ἔκαμε 'σ τ' ἔντου Τ.* 21. *δὲν*

ηὕρηκε νὰ T. 22. *Τὰ δυὸ — τὰ — τὰ πολυ — T.* 23. *Ὄμπρὸς T.* 24. *ἀρκουμπουζιαὶς T.* 27. *ἀρκουμπουζιαὶς T.*

CXVI.

Ο ΠΛΙΑΤΣΚΑΣ.

Faur. I, 32. Ζαμπ. 610, 18.

1810.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

Κείτετ' ὁ Πλιάτσκας, κείτεται ςτὴν ἔρημην τὴ βρύσι·
Πέρνει νερὸ νὰ δροσιστῇ, παλὲ νερὸ γυρεύει·
Μὲ τὰ πουλιὰ συντύχαινε καὶ μὲ τὰ χελιδόνια·

„Τάχα πουλιὰ θὰ γιατρευθῶ; τάχα πουλιὰ θὰ γιάνω;
Πλιάτσκα μ' ἂν θέλῃς γιάτρεμμα, νὰ γιάνουν ἡ πληγαῖς σου,
Ἔβγα ψηλὰ ςτὸν Ὄλυμπο ςτὸν ὄμορφο τὸν τόπο·
Ἀντρεῖοι 'κεῖ δὲν ἀρρωστοῦν κι' ἄρρωστοι ἀντρειώνουν.
Ἐκεῖ 'ν' οἱ κλέφτες οἱ πολλοὶ, τὰ τέσσερα πρωτάτα·
Ἐκεῖ μεράζονται φλωριὰ κ' ἐκεῖ καπετανάτα.
Τοῦ Νίκου πέφτ' ἡ Ποταμιὰ, τοῦ Χρήστ' ἡ Ἀλασσῶνα,
Ὁ Τόλιος καπετάνεψε φέτος ςτὴν Κατερίνη,
Καὶ τὸ μικρὸ Λαζόπουλο πῆρε τὴν Πλαταμῶνα.“ —
Κι' ὁ Πλιάτσκας ὁ κακόμοιρος, ὁ κακομοιριασμένος
Τὸν Τούρναβο κατέβαινε, ςτὸν Ὄλυμπο νὰ πάγῃ.
Κ' οἱ Τοῦρκοι πούταν πίσω του τρεῖς τουφεκιαῖς τοῦ ῥίξαν.
Τὸν καρτεροῦνε σύντροφοι, τὸν κλαῖνε τὰ λαγκάδια.

1. *'ς τὸν πλατανὸ ἀποκάτω T. p. 331.* 2. *μὲ τὰ ποδάρια 'ς τὸ νερὸ F.* 3. *ὡμίλησε καὶ τὰ πουλιὰ ῥωτοῦσε T. p. 331.* 4. *Θὰ F. νὰ T. l. c.* 6. *Νὰ πᾶς ψηλὰ τὸν Ὄλυμπο καὶ ταὶς κρυαῖς βρυσοῦλες T. 'ς τὸν καθαρὸν ἀγέρα Z.* 9. *Ποῦ T. τὰ δώδεκα T. μοιράζουν F.* 15. *Καὶ οἱ ἐχτροὶ κατόπι του τοῦ πῆραν τὸ κεφάλι F.* 16. *vs. om. F.*

CXVII.

ΓΙΩΤΗΣ ΚΑΙ ΠΛΙΑΤΣΚΑΣ.

U.

1810.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

„Τί συλλογιέσαι Γιώτη μου, τί βάνεις μὲ τὸ νοῦ σου;
Μὴ συλλογιέσαι γιὰ κλεψιὰ, κλέφτης γιὰ νὰ βαρέσῃς;“ —
„Δὲν συλλογιῶμαι γιὰ κλεψιὰ, κλέφτης γιὰ νὰ βαρέσω.

Μὸν συλλογιῶμαι τὸν καιρό, τὸ τί καιρὸς μᾶς εὗρε,
Ποῦ τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν Ἀρβανίταις.“ —
Ῥαρὰς πῆρε τὴν Ῥάψανη, πῆρε τὴν Ἀλασσῶνα
Καὶ τὰ μικρὰ Λαζόπουλα πῆραν τὴν Κατερίνη.
Κείτετ' ὁ Πλιάτσκας, κείτεται, κείτεται λαβωμένος,
Μὲ τὰ ποδάρια ξτὸ νερὸ, πάλε νερὸ χαλεύει.
„Νάχα νερ' ἀπ' τὸν τόπο μου καὶ μῆλ' ἀπ' τὴ μηλιά μου,
Νάχα καὶ τὴ μανοῦλά μου, νὰ πλαίνῃ τοὺς γιαράδες,
Νὰ πλαίνῃ ταῖς λαβωματιαῖς, ὁποὺμαι λαβωμένος.“ —
Μὲ τὰ πουλιὰ ἐμάλωνε καὶ μὲ τὰ χελιδόνια·
„Τάχα πουλιά μ' θὰ γιατρευθῶ, τάχα πουλιά μ' θὰ γιάνω.“ —
„Πλίατσκα μου σὰν θέλεις γιατριὰ, σὰν θέλεις νὰ γυρέψῃς
Νάβγῃς ἀπάνω ξτ' Ἄγραφα, ψηλὰ ξτ' Ἀγραφοβούνια,
Ποὺναι τὰ κρύα τὰ νερὰ καὶ τ' ὥμορφα κορίτσια.“ —

CXVIII.

Ο ΓΙΩΤΗΣ.

Faur. I, 126. Ἄγγελ. 63.

1800—1810.

ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ξτῆς Παναγιᾶς τὸν πύργο,
Τὰ τρί' ἀράδα ἔκλαιαν, πικρὰ μυριολογοῦσαν·
„Τί συλλογιέσαι Γιώτη μου; τί βάνεις μὲ τὸ νοῦ σου;
Καιρὸς δὲν εἶν', ἁρματωλὸς ἢ κλέφτης φέτος νἄβγῃς;
Τί τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν Ἀρβανίταις.“ —
„Κι' ἂν τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν Ἀρβανίταις,
Παρακαλέστε τὸν Θεὸ καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους,
Νὰ γιατρευθῇ τὸ χέρι μου, νὰ πιάσω τὸ σπαθί μου,
Νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνὰ, δίπλα τὰ κορφοβούνια,
Νὰ πιάσ' ἀγάδαις ζωντανοὺς καὶ Τούρκους κι' Ἀρβανίταις,
Νὰ φέρουν τ' ἄσπρα ξτὴν ποδιὰ καὶ τὰ φλωριὰ ξτὸν κόρφο.“ —

CXIX.

Ο ΓΙΩΤΗΣ.

Faur. I, 12. Ζαμπ. 606, 12. U.

1810.

ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

Σηκώνομαι πολὺ ταχυὰ δυ' ὥραις, ὅσο νὰ φέξῃ·
Πέρνω νερὸ καὶ νίβομαι, νερὸ νὰ ξαγρυπνήσω.
Ἀκουὼ τὰ πεύκια ποῦ βροντοῦν καὶ ταῖς ὀξυαῖς ποῦ τρίζουν,
Καὶ τὰ γιατάκια τῶν κλεφτῶν ποῦ κλαῖν τὸν καπετάνιο·
„Γιὰ σήκ' ἀπάνω Γιώτη μου καὶ μὴ βαρυοκοιμᾶσαι.
Μᾶς πλάκωσεν ἡ παγανιὰ, τὸ καραοῦλι σκούζει.“ —
„Ἐγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκω.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ, βάλτε με νὰ καθήσω,
Καὶ στρῶστέ μου δεντροῦ κλαρὶ ν' ἀναπαγῶ λιγάκι,
Φέρτε μου καὶ τὸν ταμπουρᾶ νὰ ψιλοτραγουδήσω,
Νάπῶ τὸ μυρολόγι μου καὶ τὸ στερνὸ τραγοῦδι·
Μουστάκι μου καραμπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα
Καὶ σὺ τσαμπᾶ περήφανε πούσαι μακρὺς ςταῖς πλάταις,
Ἀχ' θὰ σᾶς φάγ' ἡ μαύρη ἡ γῆ τὸ ἔρημο τὸ χῶμα. —
Παιδιὰ μὲ τὰ χαντσάρια σας φτιάστε μου τὸ κιβοῦρι,
Φτιάστε μου τὸ κιβοῦρί μου ἴσια μὲ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ κι' ὁλόρτος νὰ γεμίζω·
Καὶ ςτὴ δεξιά μου τὴ μεριὰ ν' ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ κρούζ' ὁ ἥλιος τὸ ταχὺ, τὴ νύχτα τὸ φεγγάρι,
Νὰ λάμπουν τὰ τσαπράζια μου, ν' ἀστράφτῃ τὸ σπαθί μου,
Κι' ὅταν περνοῦν κλεφτόπουλα νὰ μὲ καλημερίζουν·
Καλή σου μέρα Γιώτη μου. καλῶς τὰ παλληκάρια.“ —

3. Ἀκούου Z. Apud U. altera pars carminis (inde a vs. 9) haec est:

Καὶ φέρτε μ' νιὸ πνευματικὸ, νὰ με ξομολογήσῃ,
Νὰ ξέρῃ κι' ἀπὸ λόγου του, νὰ μή με κανονίσῃ,
Γιατ' ἔχω πολλὰ κρίματα κ' εἶμαι κριματισμένος.
Ξῆντα κοράσια φίλησα, τρακόσιαις παντρεμέναις
Καὶ καλογριαῖς καὶ παπαδιαῖς, λογαριασμὸ δὲν ἔχουν.
Μιὰ παπαδιὰ στὸ Μαραθιὰ τριῶν μερῶν λεχόνα.“ —
Τὰ κεραμίδια σείστηκαν, τὰ κεραμίδια σειοῦνται.
Γιώτη μ' δὲν εἶσαι χριστιανός, δὲν εἶσαι βαφτισμένος. —

Rursus alius est carminis finis ap. F.:

Μᾶς πλάκωσεν ἡ παγανιὰ, θέλουν νὰ μᾶς βαρέσουν.“ —
„Τί νὰ σᾶς πῶ, μωρὲ παιδιὰ, καϋμένα παλληκάρια;
Φαρμακερὸ τὸ λάβωμα, πικρὸ καὶ τὸ μολύβι.
Τραβᾶτέ με νὰ σηκωθῶ, βάλτε με νὰ καθήσω,
Καὶ φέρτε μου γλυκὸ κρασὶ νὰ πιῶ καὶ νὰ μεθύσω,

Νὰ πῶ τραγούδια θλιβερὰ καὶ παραπονεμένα·
Νἄμουνα στὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ στοὺς χοντροὺς τοὺς ἴσκιους,
Πουναι τὰ στείρα πρόβατα καὶ τὰ παχειὰ κριάρια.“ —

CXX.

Ο ΝΤΕΛΗΣ ΙΣΚΟΣ.

Ζαμπ. 619, 29.

1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Λαλοῦν οἱ κοῦκκοι στὰ βουνὰ κ᾽ ἡ πέρδικες στὰ δάση·
Τί νὰ λαλήσουν, τί νὰ ποῦν καὶ τί νὰ μολογήσουν;
Ὁ Ντελῆ Ἴσκος στὰ βουνὰ ψηλὰ στὰ κορφοβούνια
Τὰ παλληκάρια μάζωνεν, ὅλ᾽ Ἀρβανιτοπαίδια
Μὲ τὰ σπαθιὰ τὰ νταμασκιὰ, τουφέκια καρυοφύλλια.
„Παιδιὰ ποιὸς θέλει λεβεντιὰ, ποιὸς θὲ νὰ καζαντίσῃ;
Κρασὶ μὴν παραπίνετε, σὲ χήραις νὰ μὴν πᾶτε·
Βάλτε τσελίκι στὴν καρδιὰ καὶ σίδερα στὰ πόδια,
Τριῶ μερῶ περπατησιὰ, μι᾽ νύχτα νὰ τ᾽ πᾶρτε
Νὰ πᾶμε νὰ πατήσωμε τοῦ Νικολοῦ τὰ σπίτια.“ —
„Γειά σου, χαρά σου Νικολό.“ — Καλῶς τὸν Ντελῆ Ἴσκο.“ —
„Κοναίκι θέλουν τὰ παιδιὰ, κρασὶ τὰ παλληκάρια
Κι᾽ ἀτός μου θέλω πέντ᾽ ἀρνιὰ καὶ δυὸ παχειὰ κριάρια,
Θέλω τὴν κόρη τοῦ παπᾶ κρασὶ νὰ μᾶς κεράσῃ.“ —
„Κορίτσι μὴν ἀχαρτερεῖς, κορίτσι μὴν ἐλπίζῃς·
Ἡ κόρη τοῦ παπᾶ φύγε, πῆγε στὸ μοναστῆρι,
Πῆγε νὰ γίνῃ καλογριὰ, νἀγιάσῃ τ᾽ ψυχή της.“ —

CXXI.

Ο ΚΟΛΙΑΣ.

Σχιν.

Aetate Alis p.

ΒΤΤΙΝΗ.

Τοῦ Κόλια μάνα κάθεται σὲ μιὰ ψηλὴ βαχοῦλα,
Καὶ μὲ τ᾽ν ἥλιο μάλωνε, μὲ τὸ λαμπρὸ φεγγάρι·
„Ἥλιε μου καὶ τρισήλιε μου καὶ κοσμογυριστή μου,
Μεῖδες τὸν Κόλια πούπετα, τὸν Κόλια Βυτινιώτη;“ —
„Τὸν Κόλια τὸν ἐπιάσανε καὶ πᾶν νὰ τὸν κρεμάσουν.
Χίλιοι Τοῦρκοι τὸν πᾶν ἐμπρὸς καὶ χίλιοι ἀπὸ πίσω

Καὶ δυο χιλιάδες στὸ πλευρὸ κι' ὁ Κόλιας μὲς στὴν μέση.
Ἦταν χλωμὸς καὶ κιτερνὸς σὰ μῆλο μαραμμένο.
Στ' Ἀλῆ πασᾶ τὸν πήγανε, στ' Ἀλῆ πασᾶ τὸν πᾶνε.
Κι' ἀπὸ μακρυὰ τὸν χαιρετᾷ κι' ἀπὸ κοντὰ τοῦ λέγει·
„Γειάσου, χαράσ' Ἀλῆ πασᾶ.“—„Καλῶς τονε τὸν Κόλια.“—
Καὶ τοῦ τσαούση μίλησε καὶ τοῦ τσαούση λέγει·
„Ψῆστε τοῦ Κόλια 'να καφὲ κι' ἀνάψτε του τὴ βέργα
Καὶ φέρτε του τὸν ταμπουρᾶ νὰ πῇ ἕνα τραγοῦδι.
Πόσους Τούρκους ἐσκότωσε, πόσους μπουλουκμπασίδες.“ —
Κι' ὁ Κόλιας ἀποκρίθηκε, τ' Ἀλῆ πασᾶ τοῦ λέγει·
„Χιλιοὺς Τούρκους ἐσκότωσα κι' ὄχτω μπουλουκμπασίδες.“ —
„Ἀκόμα σὺ ἐγλύτωσες ἀπ' τὰ δικά μου χέρια;“ —
Καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ ἅρπαξε, τοῦ κόβγει τὸ κεφάλι.“

CXXII.

ΟΙ ΛΑΖΑΙΟΙ.

C.

1812.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνται στὸν Ἔλυμπο στὴ βάχη,
Τὄνα τηρᾶει τὴν θάλασσα, τἄλλο τὴν Κατερίνα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ πάθαμε ἐμεῖς οἱ μαῦροι κλέφτες;
Μᾶς χάλασ' ὁ Βελῆ πασᾶς, μᾶς πῆρε σὲ γαζέπι,
Μᾶς πῆρε ταῖς γυναῖκές μας, μᾶς πῆρε τὰ παιδιά μας.
Στὸν Τούρναβο τοὺς πάγησε, πεσκέσι τοῦ βεζύρη.
Μπροστὰ πηγαίν' ἡ Δήμαινα καὶ πίσ' ἡ συννυφάδα.
Κι' ἀπὸ κοντὰ ἡ Κώσταινα μὲ τὸ παιδὶ στὸ χέρι,
Σὰν μῆλο, σὰν τριαντάφυλλο, σὰν μοῦλα στολισμένη·
Βελῆ πασᾶς ἀγνάντεψε ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Ποιαῖς εἶν' αὐταῖς ἡ κλέφτισσαις κ' ἡ καπετανερέϊσσαις;“—
„Σκλάβαις σου εἶν' ἀφέντη μου, γυναῖκες τῶν Λαζαίων.“ —
„Γιὰ πάρτ' αὐταῖς ταῖς μπροστιναῖς καὶ βάλτε ταῖς στὴ χάψη.“ —

CXXIII.

ΟΙ ΛΑΖΑΙΟΙ.

T. 336.

1812.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν στὸν Τούρναβο στὸ κάστρο,
Μυρολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυρολογοῦν καὶ λέγουν·
Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ πάθαμε αὐτὸ τὸ καλοκαῖρι;
Μᾶς χάλατ' ὁ Βελῆ πασᾶς, μᾶς πῆρε ταῖς γυναῖκες,
Στὸν Τούρναβο ταῖς ἔστειλαν, στὸν Τούρναβο ταῖς πᾶνε.
Μπροστὰ πηγαίν' ἡ Δήμαινα καὶ πίσ' ἡ συννυφάδα
Κι' ἀπὸ κοντὰ ἡ Κώσταινα μὲ τὸ παιδὶ στὰ χέρια
Σὰ μῆλο, σὰ τριαντάφυλλο, κυδῶνι μαραμμένο.
Βελῆ πασᾶς ἀγνάντεψεν ἀπὸ τὸ παραθύρι,
Τσοχανταραίους ἔκραξε, τσοχανταραίους λέγει·
„Ποιαῖς εἶν' αὐταῖς ἀρχόντισσαις κι' αὐτήναις αἱ κυράδες;" —
„Εἶναι τοῦ Δήμου φαμηλιὰ καὶ τοῦ Κώστ' ἡ γυναῖκα." —
„Γιὰ πάρτ' αὐτὴ τὴν Δήμαινα, πάρτε τὴν στὸ τουμροῦκι,
Καὶ πάρτε καὶ τὴν Κώσταινα, βάλτε τὴν στὸ χαρέμι." —
Γονατιστὰ τὸν προσκυνοῦν καὶ τεμενᾶ τοῦ κάνουν·
„'Αλήθει' ἀφέντη μ' φταίξαμε καὶ νὰ μᾶς συμπαθήσῃς." —
„Δὲν εἶναι γιὰ συμπάθισμα, καὶ νὰ σᾶς συμπαθήσω." —

1. *κάθονταν T.* 3. *Τίν T.* 6. *ὀπίσω T.* 7. *Κόνσταινα T.* 8. *κηδόνι T.* 9. *ἀγνάντενε T.* 11. *αὐτίναις T.* 12. *καὶ om. T.* 13. *μπουτρούμι T.* 15. *ντεμενὰ T.*

CXXIV.

ΟΙ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΑΙΟΙ.

Παν8. 87.

1830—1840.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Συννέφιασεν ὁ οὐρανός, πάλαι νὰ βρέξῃ θέλει,
Κατέβασαν τὰ ῥέμματα, γεμίζουν τὰ λαγκάδια,
Κατέβασε κι' ὁ Ζάστανος πολὺ νερὸ ποῦ φέρνει·
Φέρνει λιθάρια ῥιζωμιὰ, δέντρα ξερῥιζωμένα,
Φέρνει καὶ μιὰ γλυκομηλιὰ στὰ μῆλα φορτωμένη·
Κι' ἀπάνω 'πὸ τὰ μῆλά της τριὰ 'δελφι' ἀγαπημένα.
Τὄν' ἦταν ὁ γραμματικὸς, τἄλλο ὁ Παναγιώτης,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦτον ὁ καπετάνιος.
Ἡ μάνα τους τοὺς ἔκλαιε κ' ἡ ἀδελφὴ τοὺς σκούζει·
„Τελν' τὸ κακὸ ποῦ ἔπαθα 'γὼ τούτην τὴν ἡμέρα,
Πνιγήκανε τ' ἀδέλφια μου κι' ὁ καπετάνος Κώστας·
Τοὺς κλαῖνε χώραις καὶ χωριὰ, τοὺς κλαῖνε βιλαέτια,
Τοὺς κλαῖνε καὶ τρεῖς μπέϊδες ἀπὸ τὸ Πατρατσίκι.
Δὲν σ' τῶπα Κώστα μιὰ βολὰ, δὲν σ' τῶπα Κώστα δύο,
Τί χάλεσες, τί γύρευες αὐτοῦ στὰ Βλαχοχώρια;" —
„Ἐπῆγα κ' ἐπολέμησα μὲ τοὺς Κοντογιαναίους,
Καὶ μ' ἔφαγαν μὲ ἀπιστιὰ, μὲ φάγανε μὲ μπέσα." —

1. Σύγκρ. Π. 11. κι' ὁ καπετὰν Π.

CXXV.

Η ΑΓΓΕΛΙΚΗ.

Ζαμπ. 617, 27.

1840.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Τὸ λὲν ἡ Καραμπάρισες, τὸ λὲν κ' ἡ Ζαγορίσιες,
Τὸ λὲν κ' ἡ Νεγαδιώτισες, τὸ λὲν τὸ μυρολόγι,
Τὸ λὲν καὶ τὰ Ζακόπουλα πέρα στὴ Βαλιακάρδα,
Ποῦ πῆραν τὴν Μπαλάναινα καὶ τὴν κυρὰ Φροσύνη
Μὲ δώδεκα συντρόφισες καὶ μὲ σαράντα δούλαις.
Κ' ἡ Ἀγγελικὴ τῆς Κούμαινας ἡ πολυχαϊδεμένη
Ὅλαις πηγαίνουν ὀμπροστὰ κι' αὐτὴ πομένει πίσω.
„Περβάτει κυρ' Ἀγγελικὴ καὶ μὴ πομένῃς πίσω,
Μήνα τὰ ῥοῦχά σου βαροῦν, μήνα καὶ τὰ τουμάνια;" —
„Οὐδὲ τὰ ῥοῦχά μου βαροῦν, οὐδὲ καὶ τὰ τουμάνια,
Μὸν μοῦ βαρ' ἡ ξυποδησιά· δὲν ἤμουν μαθημένη·
Ἀνάθεμα στὸν ἄντρα σας καὶ στὸν δικό μ' ἀντάμα,
Τὸ πῶς μᾶς ἐκατάντησαν στὰ κλεφτικὰ τὰ χέρια." —
Στὴ μέση ταῖς ἐβάλανε καὶ ταῖς συχνορωτοῦνε·
Τὸ ποιὰ 'χει τὸν ἀξιώτερο καὶ ποιὰ 'χει παλληκάρι;
Ἡ Ἀγγελικὴ τῆς Κούμαινας ἔχ' ἄντρα παλληκάρι,
Σὰν Ἕλληνας ἔχει τσαμπᾶ καὶ στήθια σὰ λιοντάρι.

2. *Κιγαδότισας* Ζ. *Νεγαδιώτισες Χρον. τ' Ἠπ.* I, 380.

Τὸ στόμα τ' αἷμα γεώμισε, τὰ χεῖλη του φαρμάκι,
Κι' ἀκόμ' ἡ γλῶσσά του λαλεῖ καὶ τὴν καλή του κράζει.

7. κόρακας Z.

CXXX.

Θ ΚΑΤΑΡΑΧΙΑΣ.

Zαμπ. 651, 67.

1838.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Δὲν εἶν' ὁ περσινὸς καιρὸς, δὲν εἶν' ὁ Ταφὶλ Μπούζης,
Νὰ περβατῇς ντερβέναγας, νὰ περβατῇς καβάλα.
Φέτο τὸ λὲν Καταῤῥαχιὰ, τὸ λένε Καραμῆτσο,
Τὸ λὲν παιδιὰ Τσαπόπουλα, Δημήτρη καὶ Γιωργάκη,
Τὸ λένε καὶ Ζακόπουλο, τὸ λὲν Μαμαλυγγίδη.
Γράφουν οἱ κλέφταις γράμματα, στὰ Τρίκαλα τὰ στέλνουν·
„Σ' ἐσὲ κὺρ Νάσσο προεστὲ, σ' ἐσᾶς κοτσαμπασιδες.
Νὰ στείλετε τὴν ξαγορὰ, μιὰ κατοστὴ πουγγι' ἄσπρα,
Νὰ μὴν κακοῦνε τὰ χωριὰ Φανάρι καὶ Καρδίτσα,
Κ' ἐμποῦμε καὶ στὰ Τρίκαλα καὶ κάμωμέ σας σκλάβους." —
Σιαμήμπεης σὰν τ' ἄκουσε, βαρυὰ ἐχολοτάρτη·
Πιάνει τοὺς κάνει γράμματα καὶ βάνει μαύρη μπούλα·
„Τί ξαγορὰ γυρεύετε; τί ξαγορὰ ζητᾶτε;
Ἂν δὲ σᾶς πιάσω ζωντανοὺς κ' ἂν δὲ σᾶς παλουκώσω." —
Καταραχιὰς σὰν τ' ἄκουσε μὲ τὸ Γιωργάκη Τσάπο,
Τὰ κριθαράκια πιάσανε καὶ τὰ ταμπούρια φτιάνουν,
Φτιάνουν ταμπούρια μὲ κλαριὰ μὲ φτέραις καὶ μὲ δέντρα·
Κι' ὅντ' ἔκαμαν κι' ἀγνάντεψαν τοὺς κάμπους τῶν Τρικάλων,
Βλέπουν τὸν Σιάμη πῶρχεταν μ' Ἀρβανιτιὰ, μ' ἀσκέρι.
Καταραχιὰς ἐχούγιαξε μὲ τὸ Γιωργάκη Τσάπο·
„Τουφέκια νὰ μὴ ῥίξωμε, τραγούδια νὰ μὴ ποῦμε,
Ὅσο νάρθῃ ὁ Σιαμήμπεης νὰ πιάσῃ τὸ τουφέκι,
Νἄρθῃ κοντὰ, τόσο κοντὰ νὰ φτάνῃ τὸ μολύβι." —
Κι' ὅντ' ἔκαμαν κ' ἐξύγωσαν κ' ἔφτανε τὸ μολύβι,
Καταραχιὰς ἐφώναξε μὲ τὸ Γιωργάκη Τσάπο·
„Ποῦ πᾷς μπρὲ Σιάμη βρωμερὲ, ποῦ πᾷς μωρὲ παμπέσα;
Ποῦ σκότωσες τὸν μπάρμπα μου κι' αὐτὴν τὴν ἀνεψιά μου;"—

11. χυλοτάρτη Z. 21. νὰ om. Z. μὴν εἰποῦμε Z. 26. παμπάσα? Z.

CARMINA CLEPHTICA INCERTI AEVI.

CXXXI.

Ο ΟΛΥΜΠΟΣ.

Faur. I, 38. U. Zαμπ. 605, 10. Ἀγγελ. 57.

Ὁ Ὄλυμπος κι' ὁ Κίσσαβος τὰ δυὸ βουνὰ μαλώνουν;
Τὄνα παινιέται στὰ σπαθιὰ καὶ ἄλλο στὰ τουφέκια
Γυρίζ' ὁ γέρος Ὄλυμπος καὶ λέγει τοῦ Κισσάβου·
„Μὴ μὲ μαλώνεις Κίσσαβε μπρὲ Τουρκοπατημένε,
Ποῦ σὲ πατοῦν ἡ Τούρκισσαις τσιγγάναις τῶν κονιάρων.
Ἐγὼμ' ὁ γέρος Ὄλυμπος στὸν κόσμο ξακουσμένος,
Ἔχω σαράντα δυὸ κορφαῖς κ' ἑξῆντα δυὸ βρυσούλαις,
Κάθε κορφὴ καὶ φλάμπουρο, κάθε κλαδὶ καὶ κλέφτης,
Καὶ στὴν ψηλή μου τὴν κορφὴν αὐτὸς εἶν' καθισμένος,
Ὁποῦ κρατεῖ στὰ νύχια του κεφάλ' ἀντρειωμένου·
Κεφάλι τεῖναι πῶκαμες κ' εἶσαι κριματισμένο;
Πῶς σοὔρτε κ' ἐκατάντησες στὰ νύχια τὰ δικά μου;" —
„Φάγε πουλὶ τὰ νιάτα μου, φάγε καὶ τὴν ἀντρειά μου,
Νὰ κάμῃς πῆχυ τὸ φτερὸ καὶ πιθαμὴ τὸ νύχι.
Στὰ Χάσια καὶ στὸν Ὄλυμπο δώδεκα χρόνους κλέφτης,
Στὸ Λοῦρο, στὸ Ξηρόμερο ἁρματωλὸς ἐστάθην·
Ἑξῆντ' ἀγάδαις σκότωσα κ' ἔκαψα τὰ χωριά τους·
Κι' ὅσους στὸν τόπον ἄφησα καὶ Τούρκους κι' Ἀρβανίταις,
Εἶναι πολλοὶ πουλάκι μου καὶ μετριμοὺς δὲν ἔχουν.
Τώρα ἐρθ' ἀράδα μου κ' ἐμὲ στὸν πόλεμο νὰ πέσω." —

2 et 5 om. *F.* 3. *Γυρίζει τότ' ὁ F. γέρως* (6) Z. 4. *Κονιαροπατημένε F.* 8. *Πᾶσα βρυσὴ — παντοῦ F. Καθὲ βρυσὶ — παντοῦ A.* 10. *καὶ εἰς τὰ νύχια F. A. κεφάλια* Z. 11. *Κεφάλι μου τί ἔκαμες F. A.* 15 et 16 vss. transmutati sunt ap. A. 18. *ἄφηκα* Z. 20. *Πλὴν ἠρθε κ' F. A.. μοῦ στὸν F. A.* Finis carminis ap. U. hic est:

10 *Καὶ μὲ τὸν ἥλιο μάλωνε, μὲ τὸν ἥλιο μαλώνει.*
„Ἥλιε μ' δὲν κροῦς τ' ἀποταχύ, μόν' κροῦς τὸ μεσημέρι
Νὰ ζεσταθοῦν τὰ νύχια μου, τὰ νυχοπόδαρια μου." —

CXV.

ΟΙ ΒΛΑΣΟΠΟΥΛΟΙ.

Ζαμπ. 680, 105. Τ. 235.

1811.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὁ Κωσταντῖνος ὁ μικρὸς κι' Ἀλέξης ὁ μεγάλος
Καὶ τὸ μικρὸ Βλασόπουλο ἀντάμα τρῶν καὶ πίνουν.
Κ' ἐκεῖ ποῦ τρῶν καὶ πίνουνε καὶ συχνοχαιρετιῶνται,
Φωνὴ τοὺς ἦρτ' ἀπ' οὐρανοὺς κι' ἀπ' Ἀρχαγγέλου στόμα·
„Ἐσεῖς τρῶτε καὶ πίνετε κ' οἱ Τοῦρκοι σᾶς κουρσεύουν·
Πῆραν τ' Ἀλέξη δυὸ παιδιὰ, τοῦ Κωσταντᾶ τὴ μάνα,
Πῆραν καὶ τοῦ Βλασόπουλου τὴν ὥμορφ' ἀδερφή του." —
Ὅσο νὰ στρώσ' ὁ Κωσταντᾶς, νὰ σαλιβώσ' Ἀλέξης,
Τὸ ἄξιο τὸ Βλασόπουλο πάνω στὴ σέλλα βρέθη.
Τοῦ παραγγέρν' ὁ Κωσταντᾶς, τοῦ παραγγέρν' Ἀλέξης·
„Ἂν ἦναι χίλιοι, σκότωσ' τους κι' ἂν ἦναι δυὸ χιλιάδες,
Κι' ἂν ἦν' καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρες, γύρισε, μίλησέ μας." —
Ψηλὴ ξαχοῦλ' ἀνέβαινε, κάθεται, τοὺς μετράει·
Μετράει τοὺς Τούρκους καὶ μετράει καὶ μετριοὺς δὲν εἶχαν,
Καὶ πάλε τοὺς μεταμετράει κ' ἦταν ἐννιὰ χιλιάδες.
Νὰ πάγῃ πίσω ντρέπεται, νὰ πάγ' ὁμπρὸς φοβᾶται,
Κάνει σταυρὸ σὰ Χριστιανὸς καὶ μέσα ἄτους μπαίνει.
„Βόηθα μ' εὐχὴ τῆς μάνας μου, τοῦ δόλιου τοῦ κυριοῦ μου,
Κ' εὐχὴ τοῦ πρώτου μ' ἀδερφοῦ τοὺς Τούρκους νὰ κερδέσω." —
Στ' ἄμπα του στράταις ἄνοιξε, στ' ἄβγα τὸ μονοπάτι,
Καὶ στὸν καλὸν τὸ γυρισμὸ δὲν εἶχ' ἄλλους νὰ κόψῃ.
Μόνε δυὸ 'δέρφια γκαρδιακὰ καὶ πολυαγαπημένα
Πίσω τὸν καρτερούσανε σ' ἕνα στενὸ σωκάκι·
Δυὸ τουφεκιαῖς τὠδώκανε μέσα στὰ σωθικά του·
Ἡ μιὰ τὸν πέρνει στὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλη στὰ πλεμόνια· —
„Τρέξε καϋμένε Κωσταντᾶ καὶ σὺ 'δερφέ μ' Ἀλέξη,
Ποῦ μ' ἀδικοσκοτώσανε σ' ἕνα στενὸ σωκάκι·
Μωδώκανε δυὸ τουφεκιαῖς μέσα στὰ σωθικά μου·
Ἡ μιὰ μ' ἐπῆρε στὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλη στὰ πλεμόνια." —

7. *καὶ τοῦ μικροῦ Βλασόπουλου πῆραν τὴν Τ.* 8. *Κι' ὥστε Τ.* 9. *ἀπάν' Τ. Ζ.* 10. *παραγγέλνει Ζ.* 11. *ἂν ἦν' καὶ Τ.* 12. *Ἂν Τ. Πρόβαλε Τ.* 13. *κ' ἔκατζε καὶ τζώμετρα Τ.* 14. *Ἐμέτρα, ἐδιαμέτραε Τ. εἶχα Τ.* 16. *πάῃ ὀπίσω Τ. πάγ Τ.* 17. *Καὶ τὸ σταυρό του ν' ἔκαμε Τ.* 18 et 19 vss. om. *Τ.* 20. *ἔκαμε 'σ τ' ἔντου Τ.* 21. *δὲν*

ηῦρηκε νὰ T. 22. *Τὰ δυὸ — τὰ — τὰ πολυ — T.* 23. *Ὄμπρὸς T.* 24. *ἀρκουμπουζιαὶς T.* 27. *ἀρκουμπουζιαὶς T.*

CXVI.

Ο ΠΛΙΑΤΣΚΑΣ.

Faur. I, 32. Ζαμπ. 610, 18.

1810.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

Κείτετ' ὁ Πλιάτσκας, κείτεται στὴν ἔρημην τὴ βρύσι·
Πέρνει νερὸ νὰ δροσιστῇ, παλὲ νερὸ γυρεύει·
Μὲ τὰ πουλιὰ συντύχαινε καὶ μὲ τὰ χελιδόνια·

„Τάχα πουλιὰ θὰ γιατρευθῶ; τάχα πουλιὰ θὰ γιάνω;
Πλιάτσκα μ' ἂν θέλῃς γιάτρεμμα, νὰ γιάνουν ἡ πληγαῖς σου,
Ἔβγα ψηλὰ στὸν Ὄλυμπο στὸν ὄμορφο τὸν τόπο·
Ἀντρεῖοι 'κεῖ δὲν ἀρρωστοῦν κι' ἄρρωστοι ἀντρειώνουν.
Ἐκεῖ 'ν' οἱ κλέφτες οἱ πολλοὶ, τὰ τέσσερα πρωτάτα·
Ἐκεῖ μεράζονται φλωριὰ κ' ἐκεῖ καπετανάτα.
Τοῦ Νίκου πέφτ' ἡ Ποταμιὰ, τοῦ Χρήστ' ἡ Ἀλασσῶνα,
Ὁ Τόλιος καπετάνεψε φέτος στὴν Κατερίνη,
Καὶ τὸ μικρὸ Λαζόπουλο πῆρε τὴν Πλαταμῶνα." —
Κι' ὁ Πλιάτσκας ὁ κακόμοιρος, ὁ κακομοιριασμένος
Τὸν Τούρναβο κατέβαινε, στὸν Ὄλυμπο να πάγῃ.
Κ' οἱ Τοῦρκοι πούταν πίσω του τρεῖς τουφεκιαῖς τοῦ ρίξαν.
Τὸν καρτεροῦνε σύντροφοι, τὸν κλαῖνε τὰ λαγκάδια.

1. *'ς τὸν πλατανὸ ἀποκάτω T. p. 331.* 2. *μὲ τὰ ποδάρια 'ς τὸ νερὸ F.* 3. *ὠμίλησε καὶ τὰ πουλιὰ ῥωτοῦσε T. p. 331.* 4. *Θὰ F. νὰ T. l. c.* 6. *Νὰ πᾷς ψηλὰ τὸν Ὄλυμπο καὶ ταῖς κρυαῖς βρυσοῦλες T. 'ς τὸν καθαρὸν ἀγέρα Z.* 9. *Ποῦ T. τὰ δώδεκα T. μοιράζουν F.* 15. *Καὶ οἱ ἐχτροὶ κατόπι του τοῦ πῆραν τὸ κεφάλι F.* 16. vs. om. *F.*

CXVII.

ΓΙΩΤΗΣ ΚΑΙ ΠΛΙΑΤΣΚΑΣ.

U.

1810.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

„Τί συλλογιέσαι Γιώτη μου, τί βάνεις μὲ τὸ νοῦ σου;
Μὴ συλλογιέσαι γιὰ κλεψιὰ, κλέφτης γιὰ νὰ βαρέσῃς;" —
„Δὲν συλλογιῶμαι γιὰ κλεψιὰ, κλέφτης γιὰ νὰ βαρέσω.

Μὸν συλλογιῶμαι τὸν καιρό, τὸ τί καιρὸς μᾶς εὗρε,
Ποῦ τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν Ἀρβανίταις.“ —
Ψαρᾶς πῆρε τὴν Ῥάψανη, πῆρε τὴν Ἀλασσῶνα
Καὶ τὰ μικρὰ Λαζόπουλα πῆραν τὴν Κατερίνη.
Κείτετ' ὁ Πλιάτσκας, κείτεται, κείτεται λαβωμένος,
Μὲ τὰ ποδάρια ξτὸ νερό, πάλε νερὸ χαλεύει.
„Νάχα νερ' ἀπ' τὸν τόπο μου καὶ μῆλ' ἀπ' τὴ μηλιά μου,
Νάχα καὶ τὴ μανοῦλά μου, νὰ πλαίνῃ τοὺς γιαράδες,
Νὰ πλαίνῃ ταῖς λαβωματιαῖς, ὁποῦμαι λαβωμένος.“ —
Μὲ τὰ πουλιὰ ἐμάλωνε καὶ μὲ τὰ χελιδόνια·
„Τάχα πουλιά μ' θὰ γιατρευθῶ, τάχα πουλιά μ' θὰ γιάνω.“ —
„Πλίατσκα μου σὰν θέλεις γιατριά, σὰν θέλεις νὰ γυρέψῃς
Νάβγῃς ἀπάνω ξτ' Ἄγραφα, ψηλὰ ξτ' Ἀγραφοβούνια,
Ποῦναι τὰ κρύα τὰ νερὰ καὶ τ' ὥμορφα κορίτσια.“ —

CXVIII.

Ο ΓΙΩΤΗΣ.

Faur. I, 126. Ἀγγελ. 63.

1800—1810.

ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ξτῆς Παναγιᾶς τὸν πύργο,
Τὰ τρί' ἀράδα ἔκλαιαν, πικρὰ μυριολογοῦσαν·
„Τί συλλογιέσαι Γιώτη μου; τί βάνεις μὲ τὸ νοῦ σου;
Καιρὸς δὲν εἶν', ἁρματωλὸς ἢ κλέφτης φέτος νἄβγῃς;
Τί τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν Ἀρβανίταις.“ —
„Κι' ἂν τὰ ντερβένια τούρκεψαν, τὰ πῆραν Ἀρβανίταις,
Παρακαλέστε τὸν Θεὸ καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους,
Νὰ γιατρευθῇ τὸ χέρι μου, νὰ πιάσω τὸ σπαθί μου,
Νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνὰ, δίπλα τὰ κορφοβούνια,
Νὰ πιάσ' ἀγάδαις ζωντανοὺς καὶ Τούρκους κι' Ἀρβανίταις,
Νὰ φέρουν τ' ἄσπρα ξτὴν ποδιὰ καὶ τὰ φλωριὰ ξτὸν κόρφο.“ —

CXIX.

Ο ΓΙΩΤΗΣ.

Fmor. I, 12. Ζαμπ. 606, 12. U.

1810.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

Σηκώνομαι πολὺ ταχυὰ δυ' ὥραις, ὅσο νὰ φέξῃ·
Πέρνω νερὸ καὶ νίβομαι, νερὸ νὰ ξαγρυπνήσω.
Ἀκουὼ τὰ πεύκια ποῦ βροντοῦν καὶ ταῖς ὀξυαῖς ποῦ τρίζουν,
Καὶ τὰ γιατάκια τῶν κλεφτῶν ποῦ κλαῖν τὸν καπετάνιο·
„Γιὰ σήκ' ἀπάνω Γιώτη μου καὶ μὴ βαρυοκοιμᾶσαι.
Μᾶς πλάκωσεν ἡ παγανιὰ, τὸ καραοῦλι σκούζει.“ —
„Ἐγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκω.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ, βάλτε με νὰ καθήσω,
Καὶ στρῶστέ μου δεντροῦ κλαρὶ ν' ἀναπαγῶ λιγάκι,
Φέρτε μου καὶ τὸν ταμπουρᾶ νὰ ψιλοτραγουδήσω,
Νάπῶ τὸ μυρολόγι μου καὶ τὸ στερνὸ τραγοῦδι·
Μουστάκι μου καραμπογιὰ καὶ φρύδια μου γραμμένα
Καὶ σὺ τσαμπᾶ περήφανε ποῦσαι μακρὺς ςταῖς πλάταις,
Ἀχ' θὰ σᾶς φάγ' ἡ μαύρη ἡ γῆ τὸ ἔρημο τὸ χῶμα. —
Παιδιὰ μὲ τὰ χαντσάρια σας φτιάστε μου τὸ κιβοῦρι,
Φτιάστε μου τὸ κιβοῦρί μου ἴσια μὲ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ κι' ὀλόρτος νὰ γεμίζω·
Καὶ ςτὴ δεξιά μου τὴ μεριὰ ν' ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ κρούζ' ὁ ἥλιος τὸ ταχὺ, τὴ νύχτα τὸ φεγγάρι,
Νὰ λάμπουν τὰ τσαπράζια μου, ν' ἀστράφτῃ τὸ σπαθί μου,
Κι' ὅταν περνοῦν κλεφτόπουλα νὰ μὲ καλημερίζουν·
Καλή σου μέρα Γιώτη μου. καλῶς τὰ παλληκάρια.“ —

3. Ἀκούου Z. Apud U. altera pars carminis (inde a vs. 9) haec est:

Καὶ φέρτε μ' νιὸ πνευματικὸ, νὰ με ξομολογήσῃ,
Νὰ ξέρῃ κι' ἀπὸ λόγου του, νὰ μή με κανονίσῃ,
Γιατ' ἔχω πολλὰ κρίματα κ' εἶμαι κριματισμένος.
Ξῆντα κοράσια φίλησα, τρακόσιαις παντρεμμέναις
Καὶ καλογριαῖς καὶ παπαδιαῖς, λογαριασμὸ δὲν ἔχουν.
Μιὰ παπαδιὰ στὸ Μαραθιὰ τριῶν μερῶν λεχόνα.“ —
Τὰ κεραμίδια σείστηκαν, τὰ κεραμίδια σειοῦνται.
Γιώτη μ' δὲν εἶσαι χριστιανός, δὲν εἶσαι βαφτισμένος. —

Ursus alius est carminis finis ap. F.:

Μᾶς πλάκωσεν ἡ παγανιὰ, θέλουν νὰ μᾶς βαρέσουν.“ —
„Τί νὰ σᾶς πῶ, μωρὲ παιδιὰ, καϋμένα παλληκάρια;
Φαρμακερὸ τὸ λάβωμα, πικρὸ καὶ τὸ μολύβι.
Τραβᾶτέ με νὰ σηκωθῶ, βάλτε με νὰ καθήσω,
Καὶ φέρτε μου γλυκὸ κρασὶ νὰ πιῶ καὶ νὰ μεθύσω,

Νὰ πῶ τραγούδια θλιβερὰ καὶ παραπονεμένα·
Νἄμουνα στὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ στοὺς χοντροὺς τοὺς ἴσκιους,
Πουνὰι τὰ στεῖρα πρόβατα καὶ τὰ παχειὰ κριάρια." —

CXX.

Ο ΝΤΕΛΗΣ ΙΣΚΟΣ.

Ζαμπ. 619, 29.

1810.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Λαλοῦν οἱ κοῦκκοι στὰ βουνὰ κ' ἡ πέρδικες στὰ δάση·
Τί νὰ λαλήσουν, τί νὰ ποῦν καὶ τί νὰ μολογήσουν;
Ὁ Ντελῆ Ἴσκος στὰ βουνὰ ψηλὰ στὰ κορφοβούνια.
Τὰ παλληκάρια μάζωνεν, ὅλ' Ἀρβανιτοπαίδια
Μὲ τὰ σπαθιὰ τὰ νταμασκιὰ, τουφέκια καρυοφύλλια.
„Παιδιὰ ποιὸς θέλει λεβεντιὰ, ποιὸς θὲ νὰ καζαντίσῃ;
Κρασὶ μὴν παραπίνετε, σὲ χήραις νὰ μὴν πᾶτε·
Βάλτε τσελίκι στὴν καρδιὰ καὶ σίδερα στὰ πόδια,
Τριῶ μερῶ περπατησιὰ, μι' νύχτα νὰ τ' πᾶρτε
Νὰ πᾶμε νὰ πατήσωμε τοῦ Νικολοῦ τὰ σπίτια." —
„Γειά σου, χαρά σου Νικολό." — Καλῶς τὸν Ντελῆ Ἴσκο." —
„Κοναίκι θέλουν τὰ παιδιὰ, κρασὶ τὰ παλληκάρια
Κι' ἀτός μου θέλω πέντ' ἀρνιὰ καὶ δυὸ παχειὰ κριάρια,
Θέλω τὴν κόρη τοῦ παπᾶ κρασὶ νὰ μᾶς κεράσῃ." —
„Κορίτσι μὴν ἀκαρτερεῖς, κορίτσι μὴν ἐλπίζῃς·
Ἡ κόρη τοῦ παπᾶ φύγε, πῆγε στὸ μοναστῆρι,
Πῆγε νὰ γίνῃ καλογριὰ, νἀγιάσῃ τ' ψυχή της." —

CXXI.

Ο ΚΟΛΙΑΣ.

Σχιν.

Aetate Alis p.

ΒΥΤΙΝΗ.

Τοῦ Κόλια μάνα κάθεται σὲ μιὰ ψηλὴ βαχοῦλα,
Καὶ μὲ τ'ν ἥλιο μάλωνε, μὲ τὸ λαμπρὸ φεγγάρι·
„Ἥλιε μου καὶ τρισήλιε μου καὶ κοσμογυριστή μου,
Μεῖδες τὸν Κόλια πούπετα, τὸν Κόλια Βυτινιώτη;" —
„Τὸν Κόλια τὸν ἐπιάσανε καὶ πᾶν νὰ τὸν κρεμάσουν.
Χίλιοι Τοῦρκοι τὸν πᾶν ἐμπρὸς καὶ χίλιοι ἀπὸ πίσω

Καὶ δυο χιλιάδες στὸ πλευρὸ κι' ὁ Κόλιας μὲς στὴν μέση.
Ἦταν χλωμὸς καὶ κιτερνὸς σὰ μῆλο μαρμμένο.
Στ' Ἀλῆ πασᾶ τὸν πήγανε, στ' Ἀλῆ πασᾶ τὸν πᾶνε.
Κι' ἀπὸ μακρυὰ τὸν χαιρετᾷ κι' ἀπὸ κοντὰ τοῦ λέγει·
„Γειάσου, χαράσ' Ἀλῆ πασᾶ.“—„Καλῶς τονε τὸν Κόλια.“—
Καὶ τοῦ τσαούση μίλησε καὶ τοῦ τσαούση λέγει·
„Ψῆστε τοῦ Κόλια 'να καφὲ κι' ἀνάψτε τοῦ τὴ βέργα
Καὶ φέρτε του τὸν ταμπουρᾶ νὰ πῇ ἕνα τραγοῦδι.
Πόσους Τούρκους ἐσκότωσε, πόσους μπουλουκμπασίδες.“ —
Κι' ὁ Κόλιας ἀποκρίθηκε, τ' Ἀλῆ πασᾶ τοῦ λέγει·
„Χιλιοὺς Τούρκους ἐσκότωσα κι' ὄχτω μπουλουκμπασίδες.“ —
„Ἀκόμα σὺ ἐγλύτωσες ἀπ' τὰ δικά μου χέρια;“ —
Καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ ἅρπαξε, τοῦ κόβγει τὸ κεφάλι.“

CXXII.

ΟΙ ΛΑΖΑΙΟΙ.

U.

1812.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνται στὸν Ἔλυμπο στὴ βάχη,
Τὄνα τηράει τὴν θάλασσα, τἄλλο τὴν Κατερίνα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ πάθαμε ἐμεῖς οἱ μαῦροι κλέφτες;
Μᾶς χάλασ' ὁ Βελῆ πασᾶς, μᾶς πῆρε σὲ γαζέπι,
Μᾶς πῆρε ταῖς γυναῖκές μας, μᾶς πῆρε τὰ παιδιά μας.
Στὸν Τούρναβο τοὺς πάγησε, πεσκέσι τοῦ βεζύρη.
Μπροστὰ πηγαίν' ἡ Δήμαινα καὶ πίσ' ἡ συννυφάδα.
Κι' ἀπὸ κοντὰ ἡ Κώσταινα μὲ τὸ παιδὶ στὸ χέρι,
Σὰν μῆλο, σὰν τριαντάφυλλο, σὰν μοῦλα στολισμένη·
Βελῆ πασᾶς ἀγνάντεψε ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Ποιαῖς εἶν' αὐταῖς ἡ κλέφτισσαις κ' ἡ καπετανερέϊσσαις;“ —
„Σκλάβαις σου εἶν' ἀφέντη μου, γυναῖκες τῶν Λαζαίων.“ —
„Γιὰ πάρτ' αὐταῖς ταῖς μπροστιναῖς καὶ βάλτε ταῖς στὴ χάψη.“ —

CXXIII.

ΟΙ ΛΑΖΑΙΟΙ.

T. 386.

1812.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ςτὸν Τούρναβο ςτὸ κάστρο,
Μυρολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυρολογοῦν καὶ λέγουν·
Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ πάθαμε αὐτὸ τὸ καλοκαῖρι;
Μᾶς χάλαϲ' ὁ Βελῆ παϲᾶς, μᾶς πῆρε ταῖς γυναῖκες,
Στὸν Τούρναβο ταῖς ἔϲτειλαν, ςτὸν Τούρναβο ταῖς πᾶνε.
Μπροϲτὰ πηγαίν' ἡ Δήμαινα καὶ πίϲ' ἡ ϲυννυφάδα
Κι' ἀπὸ κοντὰ ἡ Κώϲταινα μὲ τὸ παιδὶ ςτὰ χέρια
Σὰ μῆλο, σὰ τριαντάφυλλο, κυδῶνι μαραμμένο.
Βελῆ παϲᾶς ἀγνάντεψεν ἀπὸ τὸ παραθύρι,
Τϲοχανταραίους ἔκραξε, τϲοχανταραίους λέγει·
„Ποιαῖς εἶν' αὐταῖς ἀρχόντιϲϲαις κι' αὐτήναις αἱ κυράδες;" —
„Εἶναι τοῦ Δήμου φαμηλιὰ καὶ τοῦ Κώϲτ' ἡ γυναῖκα." —
„Γιὰ πάρτ' αὐτὴ τὴν Δήμαινα, πάρτε τὴν ςτὸ τουμροῦκι,
Καὶ πάρτε καὶ τὴν Κώϲταινα, βάλτε τὴν ςτὸ χαρέμι." —
Γονατιϲτὰ τὸν προϲκυνοῦν καὶ τεμενᾶ τοῦ κάνουν·
„Ἀλήθει' ἀφέντη μ' φταίξαμε καὶ νὰ μᾶς ϲυμπαθήϲῃς." —
„Δὲν εἶναι γιὰ ϲυμπάθιϲμα, καὶ νὰ ϲᾶς ϲυμπαθήϲω." —

1. *κάθονταν T.* 3. *Τίν T.* 6. *ὀπίϲω T.* 7. *Κόνϲταινα T.* 8. *κηδόνι T.* 9. *ἀγνάντενε T.* 11. *αὐτίναις T.* 12. *καὶ* om. *T.* 13. *μπουτροῦμι T.* 15. *ντεμενὰ T.*

CXXIV.

ΟΙ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΑΙΟΙ.

Παν. 87.

1830—1840.

ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Συννέφιαϲεν ὁ οὐρανός, πάλαι νὰ βρέξῃ θέλει,
Κατέβαϲαν τὰ ῥέμματα, γεμίζουν τὰ λαγκάδια,
Κατέβαϲε κι' ὁ Ζάϲτανος πολὺ νερὸ ποῦ φέρνει·
Φέρνει λιθάρια ῥιζωμιὰ, δέντρα ξερῥιζωμένα,
Φέρνει καὶ μιὰ γλυκομηλιὰ ςτὰ μῆλα φορτωμένη·
Κι' ἀπάνω 'πὸ τὰ μῆλά της τριὰ 'δελφι' ἀγαπημένα.
Τὄν' ἦταν ὁ γραμματικός, τἄλλο ὁ Παναγιώτης,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦτον ὁ καπετάνιος.
Ἡ μάνα τους τοὺς ἔκλαιε κ' ἡ ἀδελφὴ τοὺς σκούζει·
„Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ ἔπαθα 'γὼ τούτην τὴν ἡμέρα,
Πνιγήκανε τ' ἀδέλφια μου κι' ὁ καπετάνος Κώστας·
Τοὺς κλαῖνε χώραις καὶ χωριὰ, τοὺς κλαῖνε βιλαέτια,
Τοὺς κλαῖνε καὶ τρεῖς μπέϊδες ἀπὸ τὸ Πατρατσίκι.
Δὲν σ' τῶπα Κώστα μιὰ βολὰ, δὲν σ' τῶπα Κώστα δύο,
Τί χάλευες, τί γύρευες αὐτοῦ στὰ Βλαχοχώρια;" —
„'Επῆγα κ' ἐπολέμησα μὲ τοὺς Κοντογιαναίους,
Καὶ μ' ἔφαγαν μὲ ἀπιστιὰ, μὲ φάγανε μὲ μπέσα." —

1. *Σύγκρ. Π.* 11. *κι' ὁ καπετὰν Π.*

CXXV.

Η ΑΓΓΕΛΙΚΗ.

Ζαμπ. 617, 27.
1840.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Τὸ λὲν ἡ Καραμπάρισες, τὸ λὲν κ' ἡ Ζαγορίσιες,
Τὸ λὲν κ' ἡ Νεγαδιώτισες, τὸ λὲν τὸ μυρολόγι,
Τὸ λὲν καὶ τὰ Ζακόπουλα πέρα στὴ Βαλιακάρδα,
Ποῦ πῆραν τὴν Μπαλάναινα καὶ τὴν κυρὰ Φροσύνη
Μὲ δώδεκα συντρόφισες καὶ μὲ σαράντα δούλαις,
Κ' ἡ 'Αγγελικὴ τῆς Κούμαινας ἡ πολυχαϊδεμένη
Ὅλαις πηγαίνουν ὀμπροστὰ κι' αὐτὴ πομένει πίσω.
„Περβάτει κυρ' 'Αγγελικὴ καὶ μὴ πομένῃς πίσω,
Μήνα τὰ ῥοῦχά σου βαροῦν, μήνα καὶ τὰ τουμάνια;" —
„Οὐδὲ τὰ ῥοῦχά μου βαροῦν, οὐδὲ καὶ τὰ τουμάνια,
Μὸν μοῦ βαρ' ἡ ξυποδησιά· δὲν ἤμουν μαθημένη·
'Ανάθεμα στὸν ἄντρα σας καὶ στὸν δικό μ' ἀντάμα,
Τὸ πῶς μᾶς ἐκατάντησαν στὰ κλέφτικὰ τὰ χέρια." —
Στὴ μέση ταῖς ἐβάλανε καὶ ταῖς συχνορωτοῦνε·
Τὸ ποιὰ 'χει τὸν ἀξιώτερο καὶ ποιὰ 'χει παλληκάρι;
'Η 'Αγγελικὴ τῆς Κούμαινας ἔχ' ἄντρα παλληκάρι,
Σὰν Ἕλληνας ἔχει τσαμπᾶ καὶ στήθια σὰ λιοντάρι.

2. *Κιγαδόπισσες Ζ. Νεγαδιώτισες Χρον. τ' Ἠπ.* I, 380.

CXXVI.
ΑΔΩΣΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ.

Ζαμπ. 656, 73.
1835.
ΛΕΙΒΑΔΙΑ.

Οἱ κλέφταις ἐσυνάζουνταν μὲς στὴν ἁγιὰ Τριάδα,
Ὁ Τσάπας ἀπ' τὸ Μέτσοβο, οἱ πέντε Μπαχλαβαῖοι,
Ζαχαῖοι 'πὸ τὰ Γραβανὰ κ' οἱ τρεῖς Κοντογιαναῖοι,
Γιωργάκης ὁ Ξερόμερος μ' αὐτὸ τὸ Σκυλοδῆμο,
Σωτήρης ἀπὸ τ' Ἄγραφα κι' ὅλ' οἱ Μπουκοβαλαῖοι.
Πιάνουν καὶ γράφουν γράμματα, τὰ στέλνουνε μὲ βία·
„Σ' ἐσᾶς ἀρχόντοι Καστανιᾶς, σ' ἐσᾶς κοτσαμπασίδες,
Νὰ στείλετε χίλια φλωριὰ καὶ χίλιαις φουστανέλαις,
Νὰ φᾶν τὰ παλληκάρια μας κ' οἱ κλέφταις νὰ ντυθοῦνε." —
Κ' ἐκεῖν' ἀποκριθήκανε σὰν ἄρχοντες λεβέντες·
„Τουφέκι' ἐμεῖς δὲ δίνουμε καὶ μήτε φουστανέλαις." —
Κ' οἱ κλέφταις ἐμαζώσανε, στὴν Καστανιὰ κινοῦνε·
Τὴν Καστανιὰ τὴν κάψανε κι' αὐτοὺς τοὺς ἐσκλαβῶσαν·
Ἐπῆραν ταῖς ἀρχόντισσαις καὶ ταῖς ἀρχοντοπούλαις·
Μυριολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυριολογοῦν καὶ λέγουν·
„Ἀνάθεμά σας ἄρχοντες καὶ σεῖς κοτσαμπασίδες,
Ποῦ μᾶς ἐπαραδώσετε σὲ κλέφτικα λημέρια." —

1. *εἰς τὴν Ζ.* 12. *ἐμανιώσανε Ζ.*

CXXVII.
Ο ΚΑΤΣΑΡΟΣ.

Ζαμπ. 637, 75.
1825—1830.
ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Μᾶς πῆρ' ἡ μέρα κ' ἡ αὐγή, μᾶς πῆρε μεσημέρι,
Καὶ ποῦ νὰ λημεριάσωμε, νὰ κάμωμε λημέρι;
Πέρα σ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ καὶ στὴν ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Πῶχει τὰ πεῦκα τὰ ψηλὰ καὶ τὰ νερὰ τὰ κρύα." —
Τὸ λόγο δὲν ἀπέσωσε, τὸ λόγο δὲν ἀπόειπε·
Ἀκούει τὰ πεῦκα καὶ βογκοῦν καὶ ταῖς ὀξυαῖς καὶ τρίζουν·
Ψηλὴ φωνίτσαν ἔσυρε, ὅσο κι' ἂν ἠμποροῦσε.
„Παιδιά μ' μᾶς ἦρτ' ὁ Κόρακας, ἦρθε νὰ μᾶς βαρέσῃ." —

Τὸ λόγο δὲν ἀπέσωσε, τὸ λόγο δὲν ἀπόειπε,
Τρία τουφέκια τῶδωκαν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα.
Τῦνα τὸν πῆρε ξώδερμα καὶ τ' ἄλλο στὸ κεφάλι,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ μὲς στῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα.
Τὸ στόμα τ' αἷμα γιώμισε, τὰ χείλη του φαρμάκι,
Κ' ἡ γλῶσσά του ἀηδονολαλεῖ καὶ θλιβερὰ φωνάζει·
„Πούσ' ἀνεψιὲ Καταξράχιά, τὸ αἷμά μου νὰ πάρῃς." —

CXXVIII.

Ο ΚΟΡΑΚΑΣ.

Ζαμπ. 694, 120.
1830.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Τ' ἔχεις καϋμένε Κόρακα, ποῦ σκούζεις καὶ φωνάζεις;
Μήνα διψᾷς γιὰ αἵματα, μήνα πεινᾷς γιὰ λέσια;
Γιὰ παρακάλει τὸ θεὸ ν' ἀνοίξῃ τὸ σεφέρι,
Νὰ φᾷς κεφάλια Τούρκικα, κεφάλια τῶν πασάδων,
Νὰ φᾷς τῆς χήρας τὸν ὑγιό, π' ἄλλ' ἀδερφὸ δὲν ἔχει." —
Πέντε κρατοῦν τὰ χέρια του καὶ πέντε τὰ ποδάρια,
Κι' ἄλλοι πέντε τὸν ἔσφαξαν, τοῦ πέρνουν τὸ κεφάλι.

CXXIX.

Ο ΚΑΤΣΑΡΟΣ.

Ζαμπ. 620, 30.
1825 — 1830.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Παιδιὰ μᾶς πῆρ' ἡ χαραγὴ, μᾶς πῆρε μεσημέρι,
Καὶ ποῦ θὰ λημεριάσωμε, ποῦ θὰ λημεριαστοῦμε;" —
„Σὲ κεῖν' τὴ βάχη τὴν ψηλὴ, ποὖναι μιὰ κρυὰ βρυσοῦλα,
Πώχει τὰ πεῦκα τὰ πολλὰ, καὶ ταῖς ὀξυαῖς ποῦ τρίζουν,
Ἐκεῖ θὰ λημεριάσωμε καὶ θὰ λημεριαστοῦμε." —
„Αἴντ' ἀδερφέ μ' νὰ φύγωμε, ἄιντε κοσὶ νὰ πᾶμε,
Τί ὁ Κόρακας μᾶς πλάκωσε μὲ δύναμες μεγάλαις." —
Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸ λόγο δὲν τελειώνει,
Τρία τουφέκια τῶρριξαν τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα.
Τῦνα τὸν πῆρε ξώδερμα, τ' ἄλλο μὲς στὴν παλάσκα,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πῆρε στὴν καρδοῦλα.

Τὸ στόμα τ' αἷμα γιώμισε, τὰ χείλη του φαρμάκι,
Κι' ἀκόμ' ἡ γλῶσσά του λαλεῖ καὶ τὴν καλή του κράζει.

7. κόρακας Z.

CXXX.

Ο ΚΑΤΑΡΑΧΙΑΣ.

Ζαμπ. 651, 67.

1838.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Δὲν εἶν' ὁ περσινὸς καιρὸς, δὲν εἶν' ὁ Ταφὶλ Μπούζης,
Νὰ περβατῇς ντερβέναγας, νὰ περβατῇς καβάλα.
Φέτο τὸ λὲν Καταῤῥαχιὰ, τὸ λένε Καραμῆτσο,
Τὸ λὲν παιδιὰ Τσαπόπουλα, Δημήτρη καὶ Γιωργάκη,
Τὸ λένε καὶ Ζακόπουλο, τὸ λὲν Μαμαλυγγίδη.
Γράφουν οἱ κλέφταις γράμματα, στὰ Τρίκαλα τὰ στέλνουν·
„Σ' ἐσὲ κὺρ Νάσσο προεστὲ, σ' ἐσᾶς κοτσαμπασίδες.
Νὰ στείλετε τὴν ξαγορὰ, μιὰ κατοστὴ πουγγι' ἄσπρα,
Νὰ μὴν καοῦνε τὰ χωριὰ Φανάρι καὶ Καρδίτσα,
Κ' ἐμποῦμε καὶ στὰ Τρίκαλα καὶ κάμωμέσας σκλάβους." —
Σιαμήμπεης σὰν τ' ἄκουσε, βαρυὰ ἐχολοτάρτη·
Πιάνει τοὺς κάνει γράμματα καὶ βάνει μαύρη μπούλα·
„Τί ξαγορὰ γυρεύστε; τί ξαγορὰ ζητᾶτε;
Ἂν δὲ σᾶς πιάσω ζωντανοὺς κ' ἂν δὲ σᾶς παλουκώσω." —
Καταραχιὰς σὰν τ' ἄκουσε μὲ τὸ Γιωργάκη Τσάπο,
Τὰ κριθαράκια πιάσανε καὶ τὰ ταμπούρια φτιάνουν,
Φτιάνουν ταμπούρια μὲ κλαριὰ μὲ φτέραις καὶ μὲ δέντρα·
Κι' ὅντ' ἔκαμαν κι' ἀγνάντεψαν τοὺς κάμπους τῶν Τρικάλων,
Βλέπουν τὸν Σιάμη πῶρχεταν μ' Ἀρβανιτιὰ, μ' ἀσκέρι.
Καταραχιὰς ἐχούγιαξε μὲ τὸ Γιωργάκη Τσάπο·
„Τουφέκια νὰ μὴ ῥίξωμε, τραγούδια νὰ μὴ ποῦμε,
Ὅσο νάρθῃ ὁ Σιαμήμπεης νὰ πιάσῃ τὸ τουφέκι,
Νἄρθῃ κοντὰ, τόσο κοντὰ νὰ φτάνῃ τὸ μολύβι." —
Κι' ὅντ' ἔκαμαν κ' ἐξύγωσαν κ' ἔφτανε τὸ μολύβι,
Καταραχιὰς ἐφώναξε μὲ τὸ Γιωργάκη Τσάπο·
„Ποῦ πᾷς μπρὲ Σιάμη βρωμερὲ, ποῦ πᾷς μωρὲ παμπέσα;
Ποῦ σκότωσες τὸν μπάρμπα μου κι' αὐτὴν τὴν ἀνεψιά μου;"—

11. χυλοτάρτη Z. 21. νὰ om. Z. μὴν εἰποῦμε Z. 26. παμπάσα? Z.

CARMINA CLEPHTICA INCERTI AEVI.

CXXXI.

Ο ΟΛΥΜΠΟΣ.

Faur. I, 38. U. Ζαμπ. 605, 10. Ἀγγελ. 57.

Ὁ Ὄλυμπος κι' ὁ Κίσσαβος τὰ δυὸ βουνὰ μαλώνουν;
Τὄνα παινιέται στὰ σπαθιὰ καὶ ἄλλο στὰ τουφέκια
Γυρίζ' ὁ γέρος Ὄλυμπος καὶ λέγει τοῦ Κισσάβου·
„Μὴ μὲ μαλώνεις Κίσσαβε μπρὲ Τουρκοπατημένε,
Ποῦ σὲ πατοῦν ἡ Τούρκισσαις τσιγγάναις τῶν κονιάρων.
Ἐγὼμ' ὁ γέρος Ὄλυμπος στὸν κόσμο ξακουσμένος,
Ἔχω σαράντα δυὸ κορφαῖς κ' ἑξῆντα δυὸ βρυσούλαις,
Κάθε κορφὴ καὶ φλάμπουρο, κάθε κλαδὶ καὶ κλέφτης,
Καὶ στὴν ψηλή μου τὴν κορφὴν αὐτὸς εἶν' καθισμένος,
Ὁποῦ κρατεῖ στὰ νύχια του κεφάλ' ἀντρειωμένου·
Κεφάλι τεῖναι πῶχαμες κ' εἶσαι κριματισμένο;
Πῶς σοὔρτε κ' ἐκατάντησες στὰ νύχια τὰ δικά μου;" —
„Φάγε πουλὶ τὰ νιάτα μου, φάγε καὶ τὴν ἀντρειά μου,
Νὰ κάμῃς πῆχυ τὸ φτερὸ καὶ πιθαμὴ τὸ νύχι.
Στὰ Χάσια καὶ στὸν Ὄλυμπο δωδεκα χρόνους κλέφτης,
Στὸ Λοῦρο, στὸ Ξηρόμερο ἁρματωλὸς ἐστάθην·
Ἑξῆντ' ἀγάδαις σκότωσα κ' ἔκαψα τὰ χωριά τους·
Κι' ὅσους στὸν τόπον ἄφησα καὶ Τούρκους κι' Ἀρβανίταις,
Εἶναι πολλοὶ πουλάκι μου καὶ μετριμοὺς δὲν ἔχουν.
Τώρα ἐρθ' ἀράδα μου κ' ἐμὲ στὸν πόλεμο νὰ πέσω." —

2 et 5 om. *F.* 3. *Γυρίζει τόν' ὁ F. γέρως* (6) Z. 4. *Κονιαροκατημένε F.* 8. *Πᾶσα βρυσὴ — παντοῦ F. Καθὲ βρυσὶ — παντοῦ A.* 10. *καὶ εἰς τὰ νύχια F. A. κεφάλια* Z. 11. *Κεφάλι μου τί ἔκαμες F. A.* 15 et 16 vss. transmutati sunt ap. A. 18. *ἄφηκα* Z. 20. *Πλὴν ἤρθε κ' F. A.. μοῦ στὸν F. A.* Finis carminis ap. U. hic est:

10 *Καὶ μὲ τὸν ἥλιο μάλωνε, μὲ τὸν ἥλιο μαλώνει.*
„Ἥλιε μ' δὲν κροῦς τ' ἀποταχύ, μόν' κροῦς τὸ μεσημέρι
Νὰ ζεσταθοῦν τὰ νύχια μου, τὰ νυχοπόδαρια μου." —

CXXXII.
Ο ΟΛΥΜΠΟΣ.

Kind. Anthol. 26. Neugr. Poes. 1.

Ὁ Ὄλυμπος κι' ὁ Κίσσαβος τὰ δυὸ βουνὰ μαλώνουν,
Τὸ ποιὸ νὰ βίξῃ τὴν βροχὴ, τὸ ποιὸ νὰ βίξῃ χιόνι.
Ὁ Κίσσαβος βίχνει βροχὴ κι' ὁ Ὄλυμπος τὸ χιόνι.
Γυρίζει τότ' ὁ Κίσσαβος καὶ λέγει τοῦ Ὀλύμπου·
„Μὴ μὲ μαλώνῃς Ὄλυμπε μπρὲ κλεφτοπατημένε·
Ἐγὼμαι ἕνας Κίσσαβος στὴν Λάρσαν ξακουσμένος.
Μὲ χαίρεται ἡ κονιαριὰ κ' οἱ Λαρσινοὶ ἀγάδες." —
Γυρίζει τότ' ὁ Ὄλυμπος καὶ λέγει τοῦ Κισσάβου·
„Μπρὲ Κίσσαβε, μπρὲ ἄσχημε, κονιαροπατημένε,
Ποῦ σὲ πατάει ἡ κονιαριὰ κ' οἱ Λαρσινοὶ ἀγάδες.
Ἐγὼμ' ὁ γέρος Ὄλυμπος στὸν κόσμο ξακουσμένος·
Ἔχω ἑξῆντα δυὸ κορφαῖς, σαράντα μοναστήρια,
Πᾶσα ῥαχοῦλα κ' ἐκκλησιὰ, πᾶσα κορφὴ καὶ βρύσι.
Ἔχω γιατάκια κλέφτικα, ποῦ ξεχειμάζουν κλέφταις,
Καὶ ὅταν πέρν' ἡ ἄνοιξις κι' ἀνοίγουν τὰ κλαδάκια,
Γεμίζουν τὰ βουνὰ κλεφτιὰ καὶ τὰ λημέρια σκλάβοι.
Ἔχω καὶ τὸν χρυσὸν αὐτὸ, τὸν χρυσοπλουμισμένο·
Πάνω στὴν πέτρα κάθεται καὶ μὲ τὸν ἥλιο λέγει·
Ἥλιε μ' δὲν κρούεις τὸ ταχὺ, μὸν κροῦς τὸ μεσημέρι,
Νὰ ξεσταθοῦν τὰ νύχια μου, τὰ νυχοποδάρια μου·
Θέλω νὰ πιάσω πέρδικες καὶ τ' ἄγρια περιστέρια." —

3. δίπτει *K.* 18. Ἐπάν *K.* 21. καὶ ἄγρ. *K.*

CXXXIII.
Ο ΠΑΠΑΣ ΚΛΕΦΤΗΣ.

Faur. I, 204. Ζαμπ. 668, 87.

Ἕνας πασᾶς ἐβγῆκε στὴν Εὐρύπολι,
Ἀρματωλοὺς μαζώνει, κλέφταις κυνηγᾷ,
Καὶ τὸν παπᾶ γυρεύει τὸ γραμματικό·
„Πούσαι παπᾶ μου κλέφτη καὶ γραμματικέ;
Ἔλα νὰ πολεμήσῃς μὲ τ' ἀδέρφια σου
Καὶ μὲ τοὺς ἐδικούς σου τὰ ξαδέρφια σου·

Σὲ κλαῖν τὰ μονοπάτια ποῦ περπάταες,
Σὲ κλαῖν ἡ κρυοβρυσοῦλες μὲ τὸ κρυὸ νερό.

5. *πρασκυνήσης F.*

CXXXIV.

ΕΥΧΗ ΚΛΕΦΤΩΝ.

Ζαμπ. 703, 137. cfr. Εὐλ. 22.

Νἄξερα καὶ νὰ κάτεχα τί μῆνα θὰ πεθάνω,
Σὲ τ' ἐκκλησιὰ θὰ νὰ θαφτῶ, σὲ τ' ἅγιο μοναστῆρι,
Νἄπερνα τὰ πελέκια μου νὰ μπῶ σὲ περιβόλι,
Νὰ βρῶ τ' ἀφράτο μάρμαρο, τ' ἀτίμητο λιθάρι,
Νὰ βρῶ καὶ πρωτομάστορα νὰ τὸν παρακαλέσω·
„Μάστορα, πρωτομάστορα φτιάσε μ' ὡριὸ κιβοῦρι,
Νἆναι πλατὺ γιὰ τ' ἅρματα, μακρὺ γιὰ τὸ κοντάρι,
Καὶ στὴ δεξιά μου τὴ μεριὰ νἄχ' ἕνα παραθύρι,
Νὰ μπαινοβγαίνουν ὥμορφαις, νἄρχωνται μαυρομάταις,
Νὰ λέν, ὁ Θιὸς σχωρέσονε τὸ νιὸ ποῦ μᾶς ἀγάπα." —

2. *σὲ τί μνῆμα μὲ βάνουν E.* 4. *Νὰ βρῶ νὰ κάμ' ὡρηὸ κιβοῦρι E.*
10. *σχωρέστονε Z.* Eul. hunc habet finem carminis:
6 *Νὰ παίρν' ἀγέρα τὴν αὐγὴ, δρόσια τὸ μεσημέρι,*
Νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ, νὰ φέρνουν τὰ μαντάτα,
Μαντάτ' ἀπὸ τὸ σπιτί μου, μαντάτ' ἀπ' τὰ παιδιά μου.

CXXXV.

ΤΑ ΟΠΛΑ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Ζαμπ. 603, 7.

Τ' ἀντρειωμένου τ' ἅρματα δὲν πρέπει νὰ πουλιῶνται,
Μὸν πρέπει τους στὴν ἐκκλησιὰ κ' ἐκεῖ νὰ λειτουργιῶνται.
Πρέπει νὰ χρέμωνται ψηλὰ σ' ἀραχνιασμένο πύργο,
Ἢ σκούρια νὰ τρώῃ τ' ἅρματα κ' ἡ γῆ τὸν ἀντρειωμένο.

CXXXVI.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ.

U. Kind. Eunom. 3. M. I, 296. cfr. Παν. 9.

Βγῆκα ψηλὰ στὸν Ἔλυμπο κι' ἀγνάντεψα τριγύρου,
Τριγύρου γύρου θάλασσα κι' ἀπὸ στερι' Ἀρβανίταις

Κι' ἀπὸ μεριὰ κλεφτόπουλα μὲ τὰ σπαθιὰ στὰ χέρια·
Καὶ πάλε πίσω γύρισα μὲς στὰ παλιὰ λημέρια,
Βρίσκω γιατάκ' ὅλ' ἔρημα κι' ὅλα χορταριασμένα.
Μὲ πῆρε τὸ παράπονο καὶ κάθομαι καὶ κλαίω.
Τ' Ἀλεξανδράκη φώναξα, τ' Ἀλεξανδράκη λέγω·
„Πούσαι κουμπάρ' Ἀλεξανδρῆ, ἔβγα στὸ καραούλι." —
Κανεὶς δὲ μ' ἀποκρίθηκε, κανεὶς δὲν ἀπλογιέται.
Κι' ὁ ψυχογιός του μίλησε κι' ὁ ψυχογιός του λέγει·
„Ἀλεξανδρῆς δὲν εἶν' ἐδῶ, πάγει στὴν Ἐλασσῶνα,
Πάγει νὰ μάσ' Ἀρβανιτιὰ, νἀρθῇ νὰ σὲ βαρέσῃ." —
„Τί τὄκαμα τοῦ κερατᾶ νἀρθῇ νὰ μὲ βαρέσῃ·
Ἦρθε μὲ παλιοπίστολα, καὶ τοῦ φτιάσ' ἀσημένια,
Ἦρθε μὲ παλιοτούφεκο καὶ τοῦ φτιάσ' ἀσημένιο,
Ἦρθε μὲ παλιοπάλασκαις καὶ τοῦ φτιάσ' ἀσημένιαις,
Ἦρθε μὲ παλιοτσάρουχα καὶ τοῦ φτιάσα πλεγμένα.
Πέντε παιδιὰ τὸν βάφτισα· κανένα νὰ μὴ ζήσῃ." —
„Φεῦγ' ἀπ' ἐδῶ κουμπάρε μου, μὴ χάσῃς τὴ ζωήν σου·
Νὰ μὴ σὲ δγῇ κι' ὁ μπουλουκτσῆς, σοῦ πάρῃ τὸ κεφάλι."
„Καὶ ποῦ νὰ παὼ σκιάζομαι, καὶ ποῦ νὰ παὼ φοβοῦμαι,
Νὰ μὴ μ' εὑρῇ κι' ὁ ἁρματωλὸς, καὶ πάρῃ τὸ κεφάλι." —

1. *ἀνέβγηκα 's τὸν Ὄλυμπον K. M. Καὶ κύτταξα K. M. Ἐδῶ ψηλὰ 's τὸν Ὄλυμπο, ψηλὰ 's τὰ Κορφοβούνια Π.* 2. *Τὴν μιὰ μεριὰ τὸ πέλαγο κι' ἀπ' τὴν Π.* 3. *Στὴ μέση τὰ Π. Τὰ εὑρίσκω ὅλ' ἔρ. K. M.* 7. *ψηλὴν λαλίτσαν ἔκβολα ὅσον κἂν ἠμποροῦσα K. M.* 8. *Ποῦσαι Ἀνδρίτσε μπράτιμε κι' Ἀλέξανδρε κουμπάρα K. M.* 11. *πῆγ' εἰς τὴν Ἐλασσῶνα K. M.* 12. *πῆγε — ν' ἔλθῃ K. M.* 13. *Καὶ τί κακὸν τὸν ἔκαμα, θέλει K. M.* 14. *παλαιογραβάνια, τὸν ἔκαμα καινούρια K.* 3. 6. 10. 19—22 om. *K. M.*

CXXXVII.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ.

Ζαμπ. 630, 41. Τ. 362.

Ἀνέβηκα στὸν Ὄλυμπο κι' ἀγνάντεψα τριγύρου,
Ἀπ' ἕνα μέρος θάλασσα κι' ἀπ' ἄλλ' οἱ Ἀρβανίταις,
Κι' ἀπὸ μακρυὰ κλεφτόπουλα μὲ τὰ σπαθιὰ στὸ χέρι.
Ὀμπρὸς νὰ παὼ σκιάζομαι, πίσω νὰ παὼ φοβοῦμαι,
Καὶ πάλε πίσω γύρισα στὰ κλέφτικα λημέρια.
Βρίσκω λημέρια ἔρημα, χωριὰ χορταριασμένα,
Μὲ πῆρε τὸ παράπονο, καὶ κάθομαι καὶ κλαίω·

Ψηλὴ φωνίτσαν ἔσυρα ὅσο κἂν ἠμποροῦσα·
„Ποῦστε καϋμένη συντροφιά, καϋμένα παλληκάρια;
Τὸ τί νὰ γίν' ὁ 'Αλεξανδρῆς κι' ὁ ψυχογιὸς ὁ Γιῶργος;" —
'Ο Γιῶργος τότε μ' ἔκρινεν ἀπὸ ψηλὴ ραχοῦλα·
„'Αλεξανδρῆς δὲν εἶν ἐδῶ, πῆγε στὴν 'Αλασσῶνα,
Κ' ἐγὼ μὲ τἄλλα τὰ παιδιὰ τὸν πόλεμο κρατοῦμε." —

6. *πολλὰ T.* 9. *καϊμένη — καϊμένα Z.*

CXXXVII a.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.

Conze.

Θέλετε δέντρ' ἀνθήσετε, θέλετε μαραθῆτε,
Στὸν ἴσκιον σας δὲν κάθομαι μήτε καὶ στὴν δροσιά σας;
Μοὺν καρτερῶ τὴν ἄνοιξι, τ' ὄμορφο καλοκαῖρι
Ν' ἀνοίξ' ὁ γαῦρος καὶ γιοξὰ, νὰ πιάσουν τὰ λημέρια,
Νὰ ζώσω τὸ σπαθάκι μου, νὰ πάρω τὸ τουφέκι,
Νὰ βγῶ στῆς Γούρας τὰ βουνὰ, στὰ κλέφτικα λημέρια,
Γιὰ νὰ σουρίξω κλέφτικα τὸ γυὸ καταχαϋμένα,
Νὰ μάσω τὰ μπουλούκια μου, ποῦ εἶναι σκορπισμένα.

2. *σας δέντρα. δὲν? K.*

CXXXVIII.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΚΟΙΜΩΝΤΑΣ.

Ζαμπ. 682, 108. T. 356.

Θέλω νὰ πάρ' ἀνήφορο, νὰ πάρ' ἀνηφοράκι·
Βρίσκω κλαράκι φουντωτὸ καὶ ριζωμνιὸ λιθάρι.
Κ' ἐκεῖ γερνῶ νὰ κοιμηθῶ, τὰ μάτια νὰ σφαλίσω,
Κι' ἀκούω μιᾶς πέρδικας λαλιὰ, μιᾶς πέρδικας ἀντάρα.
Ξυπνῶ καὶ τὴν ψιλορωτῶ καὶ τὴν ψιλορωτάγω·
„Τὸ τ' ἔχεις περδικοῦλά μου καὶ κλαῖς κι' ἀναστενάζεις;" —
„Μὲ κυνηγάει ἕνας αἴτὸς τὴ μαύρη νὰ μὲ φάγῃ." —
„Κάλλιο νὰ φάῃ τὰ νύχια του τὰ κλαδοπόδαρά του,
Παρὰ νὰ φάῃ τὴν πέρδιχα τέτοια γλυκοφωνοῦσα,
Ποῦ κελαϊδεῖ κάθε πουρνὸ, τὸ λέει καὶ κάθε βράδυ,

Κράζει τὰ λάφια στὴ βοσκή, τ' ἀλούπια στὸ κυνῆγι,
Ξυπνάει πουρνὸ τὴ λεβεντιὰ σύντας γλυκοκοιμᾶται." —

1. καὶ βαχοῦλα Z. 2. δίξημνιὸ Z. T. 3. Κ' ἔγειρα ν' ἀποκοιμηθῶ λίγον ὕπνον νὰ πάρω T. 8. ψηλορατάγω T. Z. 10. Ὅπου λαλεῖ — πρωὶ T. 11. γιὰ β. — γιὰ κυνῆγ. T. 12. Καὶ τὴν λεβ. σ' ποῦ T.

CXXXIX.

ΟΙ ΚΛΕΦΤΑΙ ΤΟΥ ΒΑΛΤΟΥ.

Faur. I, 84. U. Ζαμπ. 654, 71. Ἀγγελ. 61.

Κάτου στοῦ Βάλτου τὰ χωριὰ
Ξηρόμερο καὶ στ' Ἄγραφα
Καὶ στὰ πέντε βιλαέτια
Βάλτε μπρὲ νὰ πιοῦμ' ἀδέρφα.
Ἐχ' εἶν' οἱ κλέφτες οἱ πολλοὶ,
Οὗλοι ντυμένοι στὸ φλωρὶ,
Κάθουνται καὶ τρῶν καὶ πίνουν
Καὶ τὴν Ἄρτα φοβερίζουν.
Πιάνουν καὶ γράφουν μιὰ γραφὴ,
Χέζουν τὰ γένεια τοῦ κατῆ,
Γράφουνε καὶ στὸ κομπότη,
Προσκυνοῦν καὶ τὸ δεσπότη·
Μπρὲ Τοῦρκοι κάμετε καλὰ,
Γιατὶ σᾶς καῖμε τὰ χωριά·
Γλήγωρα τ' ἁρματωλῆκι,
— Γιατ' ἐρχόμαστε σὰ λύκοι." —

2. Ξηρόμερον καὶ Ἀγρ. F. A. 4. Ἔβγατε νὰ ἰδῆτ' F. A. 7. κάθονται F. U. A. 12. προσκυνοῦνε Z. 13. Συλλογιστῆτέ τα F. Z. 14. 16. Ὅτε F. 15. Θέλομεν U. 16. πέφτομε Z.

CXL.

Ο ΠΑΛΛΗΚΑΡΗΣ.

M. I, 312.

Σηκώνομαι πολὺ ταχὺ μαῦρος ἀπὸ τὸν ὕπνο,
Πέρνω νερὸ καὶ νίβομαι, νερὸ νὰ ξενυστάζω.
Ἀκῶ τὰ πεύκια πῶς βροντοῦν καὶ ταῖς ὀξυαῖς πῶς τρίζουν,
Τεῖναι ὁ βρόντος ὁ πολύς; ὁ βρόντος ὁ μεγάλος;

Τὰ παλληκάρια ἀπερνοῦν καὶ πᾶν νὰ πολεμήσουν,
Καὶ πᾶν νὰ πολεμήσουνε τὸν σκύλο τὸν Μουσάγα·
Κάθε δεντρὶ καὶ φλάμπουρον, πέτρα καὶ παλληκάρι.

4. *Τί εἶν' M.*

CXL a.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.

Fragm.
T. 87.

Ὅλοι κουρσεύανε χωριὰ, ὅλοι κουρσεύαν χώραις,
Κ' ἐκούρσευα 'γὼ ἐκκλησιαῖς καὶ ἅγια μοναστήρια.
Ὅλοι 'δεναν τσοὺ μαύρους τους σὲ κάμπους, σὲ λειβάδια,
Κ' ἐγῶδενα τὸ μαῦρό μου τσὴ Παναγιᾶς τὴν πόρτα.

2. κ' *T.* 3. κὲ *T.*

CXL b.

ΟΙ ΜΑΝΙΑΤΑΙ.

Ross Wanderungen in Griechènl. II, 220.

Σ' αὐτὰ τὰ ὄρη φύγανε οἱ μαῦροι οἱ Σπαρτιάταις
Καὶ εἶν' αὐτοὶ ποῦ λέγονται τὴν σήμερον Μανιάταις.
Γιὰ νὰ φυλάξουν τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλευθερία,
Ἔκτισαν χώραις στὰ βουνὰ καὶ περισσὰ χωρία.
Δὲν ἦτον φυσικὸν σ' αὐτοὺς νὰ γένουν σκλάβοι δοῦλοι,
Ἀλλὰ νὰ ἦν' ἐλεύθεροι γιατὶ δὲν ἦτον μοῦλοι.

CXLI.

ΟΙ ΚΛΕΦΤΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ.

Zαμπ. 703, 138.

„Ποῦσουν περιστεροῦλά μου τόσον καιρὸ χαϊμένη;" —
„Πῆγα νὰ μάσω κάστανα μαζὺ μὲ τὴ Βασίλω,
Κ' ἐκεῖ κλέφταις μᾶς εἶδανε πέρ' ἀπ' τὸ καραούλι.
Κορίτσια μαυρομάτικα ποῦ πᾶτε μοναχά σας;
Γιὰ 'λᾶτε στὸ λημέρι μας δυὸ λόγια νὰ σᾶς ποῦμε.
Βουνὰ μᾶς ἐδιαβήκανε, λαγκάδια μᾶς περάσαν,
Τὸ βράδ' ἐφάγαμαν ψωμὶ στὸ κλέφτικο λημέρι.

Κορίτσια μαυρομάτικα, πέτε μας τὴν ἀλήθεια,
Μὴν ἦρταν Τοῦρκοι στὰ χωριὰ, μὴν ἦρταν κι' Ἀρβανίταις;
Ἐμεῖς ἐβγήκαμε ταχυὰ μὲς ἀπὸ τὸ χωριό μας,
Καὶ πουθενὰ δὲν εἴδαμε Τούρκους κι' οὐδ' Ἀρβανίταις.
Σαράντα κλέφταις ἤτανε τριγύρω ξαπλωμένοι,
Κ' ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο ντυμένο στὸ χρυσάφι,
Ἀπιδια μᾶς ἐφίλεψε καὶ κρυὸ νερ' ἀπ' τὴ βρύσι.
Σύρτε κορίτσια στὸ καλὸ κι' ἀνθρώπου μὴν τὸ πῆτε." —

15. *κεῖτε* Z.

CXLII.
Ο ΠΑΠΑΣ ΛΑΜΠΡΟΣ.

Σχιν.

Στοῦ παπᾶ Λάμπρου τὴν αὐλὴν μαυρίζουν καλιοντσήδαις,
Μαυρίζουν τὰ τουφέκια τους καὶ λάμπουν τὰ σπαθιά τους·
Θαρρῶ κ' οἱ κλέφταις ἤρτανε, θαρρῶ 'ν' ὁ Κλεφτογιάνος.
„Παπᾶ ψωμὶ, παπᾶ κρασὶ, νὰ πιοῦν τὰ παλληκάρια·
Παπᾶ ποὖν' τὸ κορίτσι σου, κρασὶ νὰ μᾶς κεράσῃ." —
„Ἡ κόρη μου δὲν εἶν' ἐδῶ, πῆγε στὸ μοναστῆρι·
Πῆγε νὰ γένῃ καλογριὰ, τὰ ξάσα νὰ φορέσῃ." —
„Σύρε παπᾶ καὶ φέρε την, σοῦ κόβω τὸ κεφάλι." —
Κ' ἡ παπαδιὰ 'ναι φρόνιμη καὶ πάγει καὶ τὴν φέρνει.

CXLIII.
Ο ΚΕΝΤΡΟΣ.

Ζαμπ. 618, 28.

Ὁ Κέντρος ἐσηκώθηκε μ' ἑξῆντα παλληκάρια.
„Ἰσάτε παλληκάρια μου νὰ πᾶμε στὴν Κατοῦνα,
Πούναι ψητὰ, πούναι βραστὰ, κριάρια σουβλισμένα,
Πῶχ' ὁ παπᾶς καὶ λυγερὴ κρασὶ νὰ μᾶς κερνάει." —
Μπαίνουνε βράδυ στὸ χωριὸ καὶ στοῦ παπᾶ κονεύουν.
„Γειὰ καὶ χαρὰ ντελῆ παπᾶ." — „Καλῶς τονε τὸν Κέντρο." —
„Παπᾶ ψωμὶ, παπᾶ φαγὶ, νὰ φᾶν τὰ παλληκάρια,
Καὶ φέρε καὶ τὴν τσοῦπρά σου κρασὶ νὰ μᾶς κερνάει." —
„Ἐδῶ ψωμὶ κ' ἐδῶ φαγὶ κι' ἂς φᾶν τὰ παλληκάρια,
Μὰ τσοῦπρα δὲν ἔχ' ὁ παπᾶς κρασὶ νὰ σᾶς κερνάσῃ." —

„Τί λὲς μωρὲ ντελῆ παπᾶ; τὸν Κέντρο τονὲ ξέρεις;
Φέρε τὴν τσοῦπρα τὴ μικρὴ πούναι δεκάξι χρόνων."—
Ἐπῆγε καὶ τὴν ἔφερε σὰ νύφη στολισμένη.
Ἔχει τὰ μάγουλα φωτιὰ, τὰ μάτια δὲν τὰ σκώνει.
Κερνάει τὸν Κέντρο δύο φορᾶς, τὰ παλληκάρια μία,
Καὶ τὸ λεγένι ἅπλωσε καὶ τὰ φλωριὰ μαζώνει.
Τῆς ρίχν' ὁ Κέντρος δυὸ φλωριὰ, τὰ παλληκάρια τόνα,
Κ' ἕνα πρωτοπαλλήκαρο τῆς ρίχνει δεκαπέντε.
Τοῦ Κέντρου κακοφάνηκε καὶ τ' ἅρματα τηράζει.
„Τί τὰ τηράζεις τ' ἅρματα, τὰ ἔρμα σου τσαπράζια;
Σὰ θέλῃς πάρε τὸ σπαθὶ καὶ πέρνω τὸ δικό μου,
Καὶ πᾶμε νὰ παλαίψωμε σὲ μαρμαρέν' ἀλῶνι,
Ἐσὺ δεξιὰ κ' ἐγὼ ζερβιὰ κ' ἡ τσοῦπρα μὲς στὴ μέση."—
Μὲ τὰ σπαθιά τους βγαίνουνε καὶ πᾶνε νὰ παλαίψουν,
Πέρνουν τὴν κόρη τοῦ παπᾶ σὰ νύφη στολισμένη,
Στὴ μέση τήνε βάνουνε σὲ μαρμαρένι ἀλῶνι·
Ἀπ' τὸ πουρνὸ παλεύανε κ' ἐπῆρ' ὁ ἥλιος μέρα,
Καὶ μπρὸς τὸ γύρμα τῆς μερὸς ὁ Κέντρος ἐλαβώθη,
Ὁ Κέντρος ἐλαβώθηκε στὸ πόδι καὶ στὸ χέρι·
Ψηλὴ φωνὴ ἐφώναξεν ὅσον κι' ἂν ἐδυνότουν·
„Τουφέκι μου περήφανο, πιστόλα μ' ἀσημένια
Καὶ σὺ σπαθί μου νταμασκὶ σὲ τί χέρια θὰ πέσῃς;" —

1 etc. παλλικάρια Z. 4. Πῆχει Z. 16. λεγένιν Z. 10 etc. μαζόνει Z. 24. παλέψουν Z.

CXLIV.

Ο ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΣ.

Ζαμπ. 700, 134.

Σαράντα δυὸ κλεφτόπουλα μιὰ κόρην ἀγαποῦσαν,
Κόρη πανώρια κι' ὥμορφη καὶ στὰ φλωριὰ χωσμένη·
Μιὰ κυριακὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ ποῦ χόρευαν ἀντάμα,
Κι' ὅνας τὴν τήραξ' ἀπ' ἐδῶ κι' ἄλλος τὴ χαιρετοῦσε,
Ἡ κόρη πούταν φρόνιμη, τοὺς κράζει καὶ τοὺς λέγει·
„Μέσα στὸ περιβόλι μου, στὴ μέση στὴν αὐλή μου,
Εἶν' ἕνας βράχος παλαιγὸς, λιθάρι ριζωμένο,
Καὶ ποῦ τὸν σκώσ' ἀπὸ τ' ἐσᾶς, γυναῖκα νὰ μὲ πάρῃ." —
Κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε, κανεὶς δὲν πολογιέται·
Καὶ τῆς Μαριᾶς ὁ ψυχογιὸς, τ' ἄξιο τὸ παλληκάρι,

Μὲ τόνα χέρι τόσκωσε, στὴν πλάτη του τὸ βάνει·
„Μὴν κοκκινίζεις λυγερὴ κ' ἔλα στὴν ἀγκαλιά μου.“ —

CXLV.

Ο ΓΙΑΝΗΣ.

Ζαμπ. 679, 104. Τ. 162.

Τρεῖς Τοῦρκοι, τρεῖς Γιανίτσαροι κ' οἱ τρεῖς μου τσελεμπίδες,
Οἱ τρεῖς τὸ Γιάνο γύρευαν κ' οἱ τρεῖς τὸ Γιάνο θέλουν.
Τὸ Γιάνο δὲ μποροῦν νὰ βροῦν, βρίσκουνε τὴν καλή του,
Ὁπῶπλενε τὰ χέρια της σ' ὁλόχρυσο λεγένι·
„Μωρὴ κρυστάλλα τοῦ γιαλοῦ καὶ πάχνη τοῦ χειμῶνα,
Μωρή, τὸ ποῦν' τὸν ἄντρα σου, τὸ ποῦναι τὸ καλό σου;“ —
„Θιαμαίνομαι, λογίζομαι γιὰ ποιὸν ἄντρα ποῦ λέτε,
Ποῦ 'γὼ δὲν ἐπαντρεύτηκα καὶ σαστικὸ δὲν ἔχω.“ —
Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸ λόγο δὲν ἀπόειπε,
Νἄτος κι' ὁ Γιάνος πῶρχεται στὸ κάμπο καβαλάρης
Σπιθοβολοῦν τὰ πέταλα κι' ὁ μαῦρος χλημιτράει,
Τἄμορφα στήθια τῆς καλῆς σὰν τὸ πουλὶ πετοῦσε.
„Γειά σας, χαρά σας μπέηδες, καλοί μου τσελεμπίδες
Θέτε φαγί, θέτε πιοτό, θέτε ψηλὸ τραγοῦδι;“ —
„Μεῖς γιὰ φαγὶ δὲν ἤρταμε κι' ἀλλ' οὔτε γιὰ τραγοῦδι,
Γιὰ ποῦ φερμάνι σῶχομε, βασιλικὸ φερμάνι,
Ἢ σκοτωμέν' ἢ ζωντανὸ στὴν Πόλι νὰ σὲ πᾶμε,
Στὴν Πόλι νὰ σὲ φέρωμε, στὴν πόρτα τοῦ σουλτάνου.“ —
„Σὰν τί κακὸ τῶκαμ' ἐγὼ, στὴν Πόλι νὰ μὲ πᾶτε;
Ἐγὼ κακὸ δὲν ἔκαμα, κανένα δὲ φοβοῦμαι.
Παιδιά μου, σταματήσετε νὰ γένουμε χαζίρι.“ —
Τραβιέται δυὸ πατήματα καὶ σέρνει τὸ σπαθί του·
Χύνεται σὰν τὴν ἀστραπὴ, τοὺς τρεῖς τοὺς πετσοκόβει.

1. τσελεπίδες *T.* 4. *Ὁποῦ ἔπλενε τὰ χέργια της μὲ τὸ μαργαριτάρι T.* 8. *Ποῦ ἐγὼ ἔχω Γιάννον ἄδερφον, ἔχω καὶ Γιάννον ἄνδρα. Ἔχω καὶ Γιάννο ξάδερφο στὴν Πόλι ξακουσμένο T.* 10. *Ἰδοῦ T.* 11. *Μὲ τ' ἄλογό του παίζοντας, μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι T.* 12. om. *T.* 13. *καὶ τρεῖς T.* 15. *Ἐμεῖς φιρμάνι ἔχομε, μέσα ἀπὸ τὴν Πόλι T. Μεῖς γιὰ φαγὶ δὲν ἤρταμε καὶ μιὰ ψηλὰ τραγούδια T.* 16. *φιρμάνι T. Z.* 17. *νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃς T.* 18. *Καὶ μ' ἔχει ὀργισμένο.* Finis carminis ap. *T.* hic est:

Ἐγὼ κακὸ δὲν ἔκαμα, κανένα δὲν φοβοῦμαι.“ —
Κι' ἀποτραβίχτη ἀπ' ὀμπροστὰ καὶ βγάλει τὸ σπαθί του.
Μὲ μιᾶς ἐρίχτηκε σ' αὐτοὺς, τοὺς τρεῖς τοὺς πετσοκόβει.

CXLVI.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Zαμπ. 672, 94. Cfr. T. 329.

Σαράντα κλέφταις ἤμαστε, σαράντα χαραμίδες,
Κ' ἐκάμαμ' ὅρκο στὸ σπαθί, τρεῖς ὅρκους στὸ τουφέκι,
Ἂν ἀρρωστήσ' ὁ σύντροφος, ὅλοι νὰ τὸν βοηθοῦμε,
Σὰν τὄθελεν ἡ μοῖρά του, τὸ βαρειοροιζικό του.
Ἀρρώστησ' ὁ καλήτερος, ὁ πλούσιος κι' ἀντρειωμένος.
Ἕνας τὸν ἄλλο κανονεῖ κ' ἕνας τὸν ἄλλο λέγει·
„Σύντροφοι τί τὸν κάνουμε τὸν ξένο μὲς στὰ ξένα;" —
Κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε μὲ τὸν καϋμὸ στὰ χείλη·
„Παιδιὰ στὰ χέρια πάρτε με καὶ μὲς στὴν ἀγκαλιά σας,
Καὶ μὲ τὰ χέρια σκάψετε τὴ γῆ ποῦ θὰ μὲ φάγῃ·
Φουχτιὰ χῶμα καὶ φίλημα, φουχτιὰ χῶμα καὶ δάκρυ·
Καὶ βίξτε με τὰ πίστομα νὰ μὴ σᾶς διῶ ποῦ πᾶτε.
Κι' ἂν δγῆτε τὴ μανοῦλά μου τὴν πολυκαταροῦσα,
Ὅποῦ μὲ καταριούτανε ταῖς τρεῖς φοραῖς τὸ χρόνο,
Ἡ μιὰ 'ταν τοῦ βαγγελισμοῦ, ἡ ἄλλη τοῦ βαγιῶνε
Κ' ἡ τρίτ' ἡ πλιὸ φαρμακερὴ μὲ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη,
Μὴν πῆτε πῶς ἀπέθανα μήτε πῶς μ' ἐσκοτῶσαν,
Μόνε πῶς ἐπαντρεύθηκα πολὺ μακρυὰ στὰ ξένα." —

7. *εἰς τὰ Z. T.* 14. *καταριώτουνε?* Z. Finis carm. ap. T. hic est:

Καὶ φέρτε μου γλυκὸ κρασὶ ἀπὸ τὴν βαραβάδα,
Νὰ πλύνω τὴν λαβωματιά, ὁπούμαι λαβωμένος.
Καὶ φέρτε μου παὶ ταμπουρᾶ, πικρὰ νὰ τὸν βαρέσω,
Νὰ πῶ τραγούδια θλιβερά, τραγούδια μυρολόγια,
Πικρὸ πούναι τὸ βάρημα, φαρμακερὸ τὸ βόλι.

CXLVII.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

U.

Σαράντα κλέφταις ἤμαστε, σαράντα χαραμίδες·
Ὅλον τὸν ὅρκο κάμαμε μὲς στὸ ἅγιο βαγγέλιο,
Κἂν ἀρρωστήσ' ὁ σύντροφος, νὰ τὸν βαστοῦν οἱ ἄλλοι.
Ἦρθε καιρὸς κι' ἀρρώστησε ὁ ἔρημος ὁ ξένος.
Σὺν δυὸ, σὺν τρεῖς κουβέντιαζαν, σὺν πέντε κουβεντιάζουν.
„Σαπῆκαν τὰ γελέκια μας, φάγαμε τ' ἅρματά μας,

Λάτε κι' ἂς τὸν ἀφήσωμε τὸν ἔρημο τὸ ξένο.
Κι' αὐτὸς τοὺς ἀποκρίθηκε καὶ τοὺς γλυκομιλάει·
„Ἀδέρφια μου μ' ἀφήσετε στὸν ἔρημο τὸν λόγκο;
Γιὰ πάρτε με καὶ σύρτε με σὲ μιὰ ψηλὴ βαχοῦλα,
Νὰ γλέπω νιούς, νὰ γλέπω νιούς, νὰ γλέπω παλληκάρια,
Νὰ γλέπω κι' ἀπ' τὸν τόπο μου τὴν ἔρημη τὴ μάνα,
Νὰ γλέπω καὶ πῶς χλίβεται, πῶς χύνει μαῦρα δάκρυα.
Στὰ παραθύρια κάθεται, ταῖς στράταις ἀγναντεύει,
Ταῖς στράταις καὶ τὰ πέλαγα κι' ὅλα τὰ κορφοβούνια.
Σὰν περδικοῦλα χλίβεται, σὰν τὸ παππὶ μαδιέται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ, κάνει τὴν φορεσιά της." —

CLXVIII.

Η ΤΟΥ ΜΝΗΜΑΤΟΣ ΒΟΗ.

ΚΥΠΡΟΣ.

Σύντας περάσῃς τὰ βουνὰ καὶ πᾷς εἰς τὴν Κιθρέαν,
Δεξιὰ μεριὰν ἕνα στρατὶ σὲ βγάλλει σ' ἕνα λόγγον,
Ποῦ τὸν σκεπάζουνε ἰτιαῖς, πεῦκα καὶ κυπαρίσσια.
Στὴν μέσην ἀπὸ τὰ δεντρὰ ἕνα ρυάκι ῥέει.
Γλυκὺν εἶναι τὸ ῥέμα του καὶ καθαροσταλάζει·
Πήγαινε τότε τὰ πίσω τοῦ ρυαμιοῦ καὶ τρέχει,
Θὲ νὰ σὲ βγάλλει Γιῶργό μου σ' ἕνα μεγάλο σπίτι.
Πέρνα δεξιὰ καὶ θὲ νὰ βρῇς δυὸ μνήματα χτισμένα.
Μὴν τὰ πατήσῃς Γιῶργό μου, τί κλαίουν καὶ τὰ δυό τους,
Καὶ βγάνουν ἄγριαις φωναῖς καὶ μπουμπουνάει ὁ λόγγος·
Τί φταῖμε τὰ δυὸ ἔρημα τὰ κακοσκοτωμένα;
Ποιὸς εἶναι κ' ἤρτε καὶ πατεῖ τὴν πλάκα τοῦ μνημάτου;
Δὲν φτάνει ποῦ μᾶς φάασιν δυὸ Τοῦρκοι σκοτωμένα,
Σύντας ἡ μάνα στὸ βυζὶ μᾶς εἶχε καὶ τὰ δυό μας·
Μὸν ἤρτωνε νὰ χάσωμε καὶ τὸν γλυκύν μας ὕπνο·
Σκύψε ψηλὴ κυπάρισσος κι' ἀρχίνα μυρολόγια,
Κλάψε τὴν ὥρα τὴν κακιὰν ὁποῦρταμε στὸν κόσμο,
Κλάψε τοὺς μαύρους μας γονιούς, ποῦ κλαῖν τὸ θάνατό μας,
Κλάψε τοὺς χρόνους τοὺς γλυκούς, ποῦ χάσαμε τῆς νιότης,
Κλάψε τὴν μοίραν τὴν κακὴ ποῦρτε νὰ μᾶς μαράνῃ,
Καὶ καταριώσου τὸ σκυλὶ ποῦ πῆρε τὴ ζωή μας.

CXLIX.

Ο ΝΕΚΡΟΣ.

U. Zαμπ. 697, 13. Kind. Eunom. III, 50. Anth. 25. Cfr. T. 352. Faur. II, 402. Πανδ. 85. Εὐλ. 20 et Belloc: Bonaparte et les Grecs. p. 152.

Σαββάτο μέρα πίναμε τὴν κυριαχ' ὅλη μέρα
Καὶ τὴ δευτέρα τὸ ταχὺ ἐσσώθη τὸ κρασί μας.
Κι' ὁ καπετάνος μ' ἔστειλε κρασὶ νὰ πᾶ νὰ φέρω.
'Εγὼμαι ξένος κι' ἀτσαμὴς, τὴν στράτα δὲν τὴν ξέρω,
'Επῆρα στράταις, ξώστραταις, χαμένα μονοπάτια·
Τὸ μονοπάτι μ' ἔβγαλε σὲ μιὰ παλιοκλησοῦλα,
Πούταν τὰ μνήματα δασειὰ, ἀδέρφια καὶ ξαδέρφια·
Κ' ἕνα μνῆμ' ἦτον ξέχωρα, ξεχωριστὰ 'πὸ τἄλλα,
Δὲν τοὔδα καὶ τὸ πάτησα ἀπάνου στὸ κεφάλι,
Κι' ἄκου τὸ μνῆμα καὶ βογγᾷ καὶ βαρυαναστενάζει·
„Ἂν ἦσαι Τοῦρκος, πάτει με· 'Εβριὸς, κορνιάχτισέ με·
Κι' ἂν ἦσαι 'πὸ τὸ αἷμά μου, δυὸ λόγια νὰ σοῦ κρίνω.“ —
„Τ' ἔχεις μνημοῦρι καὶ βογγᾷς καὶ βαρυαναστενάζεις;
Μήνα τὸ χῶμα σὲ βαρεῖ κ' ἡ πέτρα σ' ἡ μεγάλη;“ —
„Μηδὲ τὸ χῶμα μὲ βαρεῖ μηδ' ἡ μεγάλη πέτρα.
Δὲν εὗρες τόπο νὰ διαβῇς καὶ δρόμο νὰ περάσῃς;
Μὸν ἦλθες καὶ μὲ πάτησες ἀπάνου στὸ κεφάλι.
Τάχα δὲν ἤμουν κ' ἐγὼ νιὸς, δὲν ἤμουν παλληκάρι;
Τάχα δὲν ἐπερπάτησα νύχτα χωρὶς φεγγάρι;
Τάχα δὲν ἐπολέμησα σὰν ἄξιο παλληκάρι;
Μὲ δέκα πιθαμαῖς σπαθὶ, μὲ μιὰν ὀργυιὰν τουφέκι;
Σαράντα Τούρκους ἔσφαξα σὲ τρία μερονύχτια
Κι' ἄλλους σαράντα λάβωσα στὸν πόλεμον ἐπάνω,
Μὰ τὸ σπαθὶ τσακίστηκεν, ἐγίνη δυὸ κομμάτια·
Κ' ἕνας ἐχτρὸς Τουρκόσκυλος μὲ τ' ἄτι μὲ πρεφταίνει,
Τὸ γιαταγάνι τἄβγαλε κι' ἀπάνου μου τὸ σέρνει,
Τὸ γιαταγάνι τὄπιασα μὲ τὸ δεξί μου χέρι·
Κ' ἔβγαλε τὴν πιστόλα του κι' ἀπάνου μου τ' ἀδειάζει,
Στὸ χῶμα καὶ μὲ ξάπλωσεν, ἐδῶ ποῦ μὲ κυττάζεις.
Κλάψε με φίλε, κλάψε με, γιατεἶσαι βαφτισμένος.“ —

2. τὸ κουρνὸ Z. τὴν αὐγὴ Π. 'σώθηκε Z. 3. Ὁ κ. Z. νὰ πάω κρ. Z. πάγ' Κ. 4. Ξένος ἐγὼ κι' ἀμάθητος, δὲν ἤξερα τὸν δρόμο Z. τοὺς δρόμους δὲν τοὺς — Κ. 5. Κ' ἐπ. Z. Πῆρα στρατούλας ἔρημες κ' ἔρημα Κ. 6. ς'. Ἕνα ῥημοκλησάκι Κ. σὲ μιὰ ψηλὴ ῥαχοῦλα Z. 7. γιομάτη μν. παλληκαριῶνε πλάκαις Z. Inde a vs. 8 usque ad vs. 12 habet Z:

Δὲ μ' ἄρεσε γιὰ νὰ διαβῶ κι' οὐδὲ γιὰ νὰ περάσω,

Μὸν ἔκατζα κ' ἐμέτρουνα τὰ μνήματα ποσᾶναι·
Ἦταν τὰ μνήματ' ἑκατὸ, τὰ μάρμαρα διακόσια,
Κ' ἕνα μνημοῦρι μοναχὸ, ξεχωριστὰ 'πὸ τἄλλα.
Κἄπως τὸ παραπάτησα ἀπάνου στὸ κεφάλι
Κι' αὐτὸ φωνίτσαν ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κάτου κόσμο.

11—12. om. *K.* 13. *μνῆμα C.* 14. *μήνα κ' ἡ μαύρη πλάκα Z.* 15. *ἡ μαύρη πλάκα Z.* 16. *στράταν K. Μὸν τὄχω μάρα κ' ἐντροπὴ, τὄχω γιὰ καταφρόνιο Z.* 17. *Ἰῶς τὸ κεφάλι μου πατεῖ παλληκαριοῦ ποδάρι Z.* 19. *Δὲν ἔπερ. κ' ἐγὼ — Z. τὴν ν. μὲ F. C. K.* 21. *σὲ βράχους καὶ λαγκάδια Z.* 20 et 21. *Μὲ δέκα κ. τ. λ. Τάχα δὲν κ. τ. λ. C. K.* 22. *Τρίαντ' ἐχθροὺς ἀπέσφαξα εἰς ἓν ἡμερονύκτι K.* 23. *πολλοὺς ἔπιακα σκλάβους Z.* 24. *καὶ K.* 25. *κακὸς Τουρ. Z. προφτάνει K.* 26. *ἔκβαλε K. σύρει E. K. C. ἔβγαλε E.* 27. *Τὸ σέρνει κ' ἐγὼ πιάνω τω μὲ — Z. ἔπιασα E. K.* 28. *Κ' ἔκβαλε K. Ἔβγαλε Z. μὲ μιᾶς μου τὴν Z. μοῦ ἀδ. E. K.* 29—31.

Καὶ μ' ἐξαπλώνει προύμυτα στοῦ λαγκαδιοῦ τὸν ὄχτο.
Κλάψε με κλέφτη, κλάψε με, φέρε καὶ τοὺς δικούς σου
Στὸ χῶμα τ' ἀλουλούδιστο, στὸ μαῦρό μου τὸ μνῆμα.

F. habet vss. 1—17. Eul. vss. 18—30. *Π.* autem post vs. 8. hunc offert finem carminis:

Δὲν τῶδα καὶ τὸ πάτησα ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ μάτια.
Κ' εἶχε τὰ μάτια τ' ἀνοιχτὰ κ' ἐμπῆκε χῶμα μέσα·
Ἂν ἦσαι νιὸς νὰ χαίρεσαι, καὶ νιὰ νὰ καμαρώνῃς,
Κι' ἂν ἦσαι γέρος σὰν ἐμὲ νὰ κάθεσαι νὰ κλαίῃς.
Τάχα δὲν ἤμουν κ' ἐγὼ νιὸς, δὲν ἤμουν παλληκάρι;
Τάχα δὲν ἐπερπάτησα τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιὰ ὅσω νὰ πάρ' ἡμέρα;
Τάχα δὲν ἐκυνήγησα κ' ἐγὼ στοῦτον τὸν τόπον;
Τὰ παλληκάρια μ' ὁμπρόστα κ' ἐγὼ πάω στὴ μέση
Κ' ἐπῆγα κι' ἀποκλείστηκα ψηλὰ σ' ἕνα καστράκι.
Τρεῖς μέραις κάνω πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις,
Κάνω γιουρούσι μιὰ φορὰ, κάνω γιουρούσι πέντε·
Τὸν ἀδερφό μου σκότωσαν τὸν καπετάνο Γιάνη,
Κι' ἂν κάμ' ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ κ' οἱ ἅγιοι πουὺν' ἀπάνω,
Νὰ πιάσω τὸ τουφέκι μου, νὰ βγάλω τὸ σπαθί μου,
Νὰ κάμω μάναις δίχως γιούς, γυναῖκες δίχως ἄντρες,
Νὰ κάμω καὶ μιὰ ἀρχόντισσα, νὰ περπατῇ νὰ κλαίῃ.

10. 11. *ἦναι? Π. χαίρεται καμερώνῃ κ. τ. λ.* 11. *σάντ'? Π.* 17. *ψυλὰ 'ς Π.* 20. *καπετὰν Γιάννη Π.* 21. *πουὺν? Π.*

CL.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Πανδ. 76.

,,Ἀνάθεμά σε Μπουγδανιὰ μὲ τὰ ποτάμια ποὖχεις·
Ἔχεις ποτάμι ἀπέραγα, βουνὰ κατακλεισμένα.
Κ' ἔστειλα τὸν πετρίτη μου, κυνῆγι νὰ μοῦ φέρῃ,
Κι' οὐδ' ἦλθε κι' οὐδ' ἐφάνηκε κι' οὐδὲ κυνῆγι φέρνει.
Διαλαλητάδες ἔβαλα σ' ὅλα τὰ κατιλίκια·
Ποιὸς ἔχει βρόχια στὰ βουνὰ κι' ἀντίβεργα στοὺς κάμπους,
Κ' ἔπιασε τὸν πετρίτη μου κ' ἔπιασε τὸ πουλί μου;

Ἂν εἶναι νιὸς νὰ χαίρεται καὶ νιὸς νὰ καμαρώνῃ,
Κ' ἂν εἶν' κανένας γέροντας νὰ κάθεται νὰ κλαίῃ.
Τάχα δὲν ἤμουν κ' ἐγὼ νιὸς, δὲν ἤμουν παλληκάρι;
Τάχα δὲν ἐπερπάτησα τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιὰ, ὄντα λαλοῦν τ' ἀηδόνια;
Τ' ἀηδόνια πᾶνε σταῖς φωλιαῖς κ' ἡ ὤμορφαις νὰ πλύνουν.
Κ' ἐπῆρα τὸ τουφέκι μου καὶ ζώνω τὸ σπαθί μου
Καὶ κάνω τὸν ἀνήφορο σὲ μιὰ ψηλὴ βαχοῦλα·
Κ' ἐπῆγα καὶ ξημέριασα μέσα στὸ μοναστῆρι·
Σαράντα χρόνους ἔκαμα ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης,
Καὶ τώρα μοῦρτ' ὁ θάνατος καὶ θέλω ν' ἀπεθάνω." —
Τρεῖς λυγεραῖς τὸν κέρναγαν καὶ δυὸ μπιρμπιλομάταις.
Ἡ μιὰ κερνᾶ μὲ τὸ γυαλὶ, κ' ἡ ἄλλη μὲ τὴν κοῦπα·
Κ' ἡ τρίτ' ἡ ὠμορφήτερη μὲ μαστραπᾶ 'σημένιο.
„Σήκω ἀφέντη μ' ἀπ' τὴ γῆς καὶ σήκω 'πὸ τὸ στρῶμα,
Νὰ σὲ κερνάω δυὸ φοραῖς, νὰ σὲ κερνάσω πέντε.
Μὴ λὲς πῶς ἦρτ' ὁ θάνατος καὶ θέλεις νὰ πεθάνῃς.
Δὲν εἶν' καιρὸς γιὰ θάνατο νὰ θέλῃς νὰ πεθάνῃς." —
„Σύρτε κορίτσια μ' στὸ καλὸ καὶ στὴν καλὴ τὴν ὥρα,
Κ' ἐγὼ θὰ πάω στοὺς πολλοὺς, θὰ πάω στὸν κάτω κόσμο." —

11. *νύκτα.* 15. *ψιλὴ Π.* 16. *κ' ἐξημ. Π.*

CLI.

Ο ΛΑΒΩΜΕΝΟΣ ΚΛΕΦΤΗΣ.

Ζαμπ. 608. 14.

„Φᾶτε καὶ πιέτε μπρὲ παιδιὰ καὶ μὴν παραπονιέστε,
Τί 'γὼ δὲν ἔχω τίποτε, μὸν εἶμαι λαβωμένος.
Κακὸ πουῦναι τὸ λάβωμα, κακὸ πουῦναι τὸ βόλι.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω.
Βάλτε μ' ἐκεῖ στὸ κρύο νερὸ, στὴ ῥίζα τοῦ πλατάνου,
Καὶ φέρτε καὶ γλυκὸ κρασὶ ἀπὸ τοὺς παπαδάδαις,
Νὰ πλύνω ταῖς λαβωματιαῖς, ν' ἀλλάξω τοὺς γιαράδαις
Κι' ἂν ἀπεθάνω μπρὲ παιδιὰ, πέντ' ἔπηγαν γιὰ μένα,
Νὰ διῶ νὰ μὴ μ' ἀφήσετε στὸν ἔρημο τὸν τόπο·
Μὸν πάρτε με καὶ σύρτε με στὸ πρῶτο σταυροδρόμι,

Ὅθε διαβαίνουν φίλοι μου, περνοῦνε παλληκάρια,
Τὰ παλληκάρια νὰ πονοῦν κ' οἱ φίλοι μου νὰ κλαίγουν.

1. *Φάται Z.* 9. *Μὰ 'δῶ Z.*

CLII.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Faur. I, 50. Ζαμπ. 606, 11. Kind. Anth. 22. Ἀγγελ. 59.

Ῥοβόλα κάτου στὸ γιαλό, κάτου στὸ περιγιάλι.
Βάλε τὰ χέρια σου κουπιά, τὰ στήθη σου τιμόνι
Καὶ τὸ λιγνό σου τὸ κορμὶ βάλε το σὰν καράβι
Κι' ἂν κάμ' ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ νὰ πλέξῃς νὰ περάσῃς,
Νὰ πᾷς πρὸς τὰ λημέρια μας ὁπῶχομε καβοῦλι
Ποῦ ψήσαμε τὰ δυὸ τραγιὰ τὸν Φλώρα καὶ τὸν Τόμπρα·
Κι' ἂν σ' ἐρωτήσ' ἡ συντροφιὰ τίποτε γιὰ τ' ἐμένα,
Μὴν τοὺς εἰπῇς πῶς χάθηκα, πῶς πέθαν' ὁ καϋμένος,
Μονὲ νὰ πῇ παντρεύθηκα στὰ ἔρημα τὰ ξένα,
Πῆρα τὴν πλάκα πεθερά, τὴ μαύρη γῆ γυναῖκα,
Κι' αὐτὰ τὰ μαυροσκούληκα πῆρα γυναικαδέρφια.

1. *κάτω F. K. A.* 2. *τεμόνι F. K.* 3. *κάμε το γιὰ Z.* 5. *καὶ φτάσῃς 'ς τὰ λημ. Z.* 7. *Κι' om. K. Z.* 8. *Νὰ μὴν F. A.* 11. *λιανολίθαρα ὅλα F. K. A.*

CLIII.

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Ζαμπ. 600, 3. Ἀγγ. 58.

„Μάνα σοῦ λέω δὲν ἠμπορῶ τοὺς Τούρκους νὰ δουλεύω,
Δὲν ἠμπορῶ, δὲ δύναμαι, ἐμάλλιασ' ἡ καρδιά μου·
Θὰ πάρω τὸ τουφέκι μου, νὰ πάω νὰ γένω κλέφτης,
Νὰ κατοικήσω στὰ βουνὰ καὶ στὶς ψηλὲς βαχούλες,
Νᾶχω τοὺς λόγκους συντροφιὰ, μὲ τὰ θεριὰ κουβέντα,
Νᾶχω τὰ χιόνια γιὰ σκεπὴ, τοὺς βράχους γιὰ κρεββάτι,
Νᾶχω μὲ τὰ κλεφτόπουλα καθημερνὸ λημέρι.
Θὰ φύγω μάνα καὶ μὴν κλαῖς, μὸν δός μου τὴν εὐχή σου,
Κ' εὐχήσουμε μανοῦλά μου, Τούρκους πολλοὺς νὰ σφάξω·
Καὶ φύτεψε τρανταφυλλιὰ καὶ μαῦρο καρυοφύλλι,
Καὶ πότιζέ τα ζάχαρι καὶ πότιζέ τα μόσκο·

Κι' ὅσο π' ἀνθίζουν μάνα μου καὶ βγάνουνε λουλούδια,
Ὁ γιός σου δὲν ἀπέθανε καὶ πολεμάει τοὺς Τούρκους·
Κι' ἂν ἔρθῃ μέρα θλιβερή, μέρα φαρμακωμένη,
Καὶ μαραθοῦν τὰ δυὸ μαζὺ καὶ πέσουν τὰ λουλούδια,
Τότε κ' ἐγὼ θὰ λαβωθῶ, τὰ μαῦρα νὰ φορέσῃς." —
Δώδεκα χρόνοι πέρασαν καὶ δεκαπέντε μῆνες,
Π' ἀνθίζαν τὰ τραντάφυλλα κι' ἀνθίζαν τὰ μπουμπούκια.
Καὶ μιὰν αὐγὴ νοιξάτικη, μιὰ πρώτη τοῦ μαΐου,
Ποῦ κελαϊδοῦσαν τὰ πουλιὰ κι' ὁ οὐρανὸς γελοῦσε,
Μὲ μιᾶς ἀστράφτει καὶ βροντᾷ καὶ γίνεται σκοτάδι·
Τὸ καρυοφύλλι στέναξε, τρανταφυλλιὰ δακρύζει,
Μὲ μιᾶς ξεράθηκαν τὰ δυὸ κ' ἐπέσαν τὰ λουλούδια·
Μαζὺ μ' αὐτὰ σωριάστηκε κ' ἡ δόλια του μανοῦλα.

CLIV.

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Ζαμπ.' 695, 126.

Ἐνύχτωσε κ' ἐβράδιασε, πάησε καὶ τούτ' ἡ μέρα.
Σύρτε παιδιά μου γιὰ ψωμὶ πέρα στὸ μοναστῆρι,
Καὶ φέρτε καὶ παλιὸ κρασί, κρασὶ τριοχρονίσσιο,
Νὰ πλύνω ταῖς λαβωματιαῖς, ποῦ τρῶν τὰ σώτικά μου.
Κι' ὅσο νὰ πᾶτε στὸ καλὸ παιδιά μ' καὶ νὰ γυρίστε,
Γιὰ φέρτε μου τὸν ταμπουρᾶ νὰ λιανοτραγουδήσω
Τὴν πίκρα τῆς λαβωματιᾶς καὶ τοῦ βολιοῦ τὸ χάλι,
Νὰ κάμω τὴ γυναῖκά μου νὰ βαρυαναστενάξῃ·
Κι' ἂ δὲ μ' εὑρῆτε ζωντανὸ παιδιά, μὴ μ' ἀρνηθῆτε.
Τί γιὰ τ' ἐσᾶς στερεύομαι μάνα καὶ συγγενάρια,
Μάνα γιὰ τὴν κεροδοσιά, γυναῖκα γιὰ τὸ ξόδι,
Παπάδες καὶ πνεμματικοὺς γιὰ τὸ καλὸ τὸ σχώρι.
Μὸν κλεῖστέ μου τὰ μάτια μου, φιλῆστέ μ' ἕνας ἕνας,
Καὶ κόψτε κλαριά, στρῶστέ μου κλαριὰ προσκεφαλάρι,
Φτιάστε καὶ τὸ κιβοῦρί μου πλατὺ γιὰ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γιωμίζω.

15. κυβοῦρι Z. 16. γιομίζω Z.

CLV.

ΚΑΠΕΤΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ζαμπ. 673, 95.

Ἕνα καπετανόπουλο τρανὸ καὶ ξακουσμένο,
Πῶκοψ' ἀγάδωνε κορμιὰ, καὶ μπέηδων κεφάλια,
Πῶκαψε Τούρκισσων καρδιαῖς, στὸν πόλεμο λαβώθη·
„Παιδιὰ κι' ἂν πάτε στὸ χωριὸ, στὸ ἔρημο βιλαέτι,
Τουφέκια νὰ μὴ ῥίξετε, τραγούδια νὰ μὴν πῆτε,
Μὴ σᾶς ἀκούσ' ἡ μάνα μου κ' ἡ δόλια μου γυναῖκα.
Κι' ἂν σᾶς ῥωτήσουν γιὰ τ' ἐμὲ, πρώτη φορὰ μὴν πῆτε·
Κι' ἂν σᾶς διπλορωτήσουνε καὶ δεύτερη καὶ τρίτη,
Μὴν πῆτε ποῦ σκοτώθηκα, νὰ μὴν κακοκαρδίσουν,
Μὸν πέστε πῶς ἀπέθανα ἀπ' βαρειὰ ἀρρώστια." —

5. *μὴν εἰπῆτε Z.*

CLVI.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Παν8. 18.

Παιδιά μου μὴ σκανιάζεστε καὶ μὴ παραπονιέστε·
Ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτες, λίγο 'μαι λαβωμένος·
Πικρὸ εἶναι τὸ λάβωμα, γλυκὸ 'ναι τὸ μολύβι.
Τραβᾶτέ με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω·
Πάρτε με παλληκάρια μου λίγα κι' ἀντρειωμένα·
Γιὰ πάρτε με καὶ βγάλτε με σὲ μιὰ ψηλὴ ῥαχοῦλα·
Καὶ στρῶστέ μου χλωρὰ κλαδιὰ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω.
Καὶ φέρτε μου γλυκὸ κρασὶ ἀπὸ τοὺς παπαδάδαις,
Νὰ πλύνω τὴν λαβωματιὰ ὁπού 'μαι λαβωμένος·
Καὶ πάρτε τὸ μαχαῖρί μου τ' ἀσημοχάντσερό μου,
Καὶ φκιάστέ μου τὸ μνῆμά μου, καὶ φκιάστε τὸ κιβοῦρι,
Νάναι πλατὺ, νάναι μακρὺ, νὰ πέρνῃ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ, νὰ πέφτω, νὰ γιωμίζω.
Καὶ στὴν δεξιά μου τὴν μεριὰ ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ μπαινοβγαίνουν τὰ πουλιὰ, τῆς ἄνοιξις τ' ἀηδόνια.

1. *μου σπάνιαζ. Π.* 3. *εἶναι — εἶναι Π.* 9. *ποῦ εἶμαι Π.*

CLVII.
Ο ΓΙΑΝΗΣ.

U.

ΡΟΥΜΗΛΗ.

Δὲν πρέπει 'γὼ νὰ χαίρωμαι μηδὲ κρασὶ νὰ πίνω,
Μὸν πρέπει νάμαι σ' ἐρημιά, σ' ἕνα μαρμαροβοῦνι,
Νὰ κοίτωμαι τὰ πίστομα, νὰ χύνω μαῦρα δάκρυα,
Νὰ γίνῃ λίμνη καὶ γιαλὸς, νὰ γίνω κρύα βρύσι,
Γιὰ νἄρχωντ' ἡ κομποτιαναῖς, νὰ πλαίνουν καὶ λευκαίνουν·
Τὸ τίνος εἶν' τ' ἄσπρο κορμί, κορμὶ χωρὶς κεφάλι;
Ἄλλη τὸ λέγει Τούρκικο, ἄλλη τὸ λέγει Φράγκου·
Κεῖνο δὲν εἶναι Τούρκικο, κεῖνο δὲν εἶναι Φράγκου·
Παρ' εἶν' τοῦ Γιάνη τὸ κορμὶ, ὁπούναι ξαπλωμένο·
Μαῦρα πουλιὰ τὸ τρώγανε κι' ἄσπρα τὸ τριγυρίζαν,
Κ' ἕνα πουλὶ θαλασσινὸ, αὐτὸ δὲν θέλ' νὰ φάγῃ.
Καὶ τὸ πουλὶ, καλὸ πουλὶ κάθεται καὶ τὸ κλαίγει·
„Κεφάλι κακοκέφαλο τί ἔπαθες καϋμένε;
Φάγε καὶ σὺ πουλάκι μου 'π' ἀντρειωμένου πλάτη,
Νὰ κάμῃς πήχη τὸ φτερὸ καὶ πνθαμὴ τὸ νύχι,
Νὰ πᾷς καὶ στὴν πατρίδα μου, νὰ πῇς καὶ τὰ χαμπέρια."—

CLVIII.
Ο ΔΗΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΜΑΥΡΟΣ.

Faur. II, 134. Ζαμπ. 669, 89.

Στὸ Βαρδάρι, στὸ Βαρδάρι καὶ στοῦ Βαρδαριοῦ τὸν κάμπο
Δῆμος ἦτον ξαπλωμένος καὶ τοῦ λέει ὁ πιστὸς μαῦρος·
„Σήκ' ἀφέντη μου νὰ πᾶμε, γιατὶ φεύγ' ἡ συντροφιά μας."—
„Δὲν μπορῶ μαῦρε νὰ πάγω, τί κοντεύω ν' ἀπεθάνω·
Σύρε, σκάψε μὲ τὰ νύχια, μὲ τ' ἀργυροπέταλά σου,
Κ' ἔπαρέ με μὲ τὰ δόντια, ῥίξε με μέσα στὸ χῶμα.
Ἔπαρε καὶ τ' ἅρματά μου, νὰ τὰ πάγῃς τῶν δικῶν μου·
Ἔπαρε καὶ τὸ μαντύλι, τὸ χρυσὸ τὸ δαχτυλίδι,
Νὰ τὸ πάγῃς τῆς καλῆς μου, νὰ μὲ κλαί', ὅταν τὸ βλέπῃ."—

1. *F.* ex uno vs. efficit duos. 2. *Βέβρος F. καὶ ὁ μαῦρός του τὸν λέγει F.* 3. *Ὅτι πάγ' F.* 4. *Ὅτι θέλω F.* 5. *τὸ χρυσὸ τὸ δαχτυλίδι* om. *F.*

CLIX.
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΓΡΙΒΑΣ.

Ζαμπ. 669, 90.

„Μπρὲ Γιανάκη, κὺρ Γιανάκη ποιὸς σ' ἐλάβωσε καϋμένε;" —
„Μὲς στὸ Μπόμποβο πουκάτου τὰ σκύλ' οἱ Παραμυθιώταις.
Μῶδεσαν καὶ τ' ἄλογό μου ξέμακρα σὲ ῥίζα δέντρου.
Κουὼ τὸ γρίβα χλημηντράει· — „Σήκ' ἀφέντη, καβαλίκα." —
„Δὲν μπορῶ καϋμένε γρίβα, γιατὶ μ' ἔχουν λαβωμένο
Τὰ σκυλιὰ οἱ Παραμυθιώταις στὴν καρδιὰ καὶ στὸ κεφαλι.
Πάρε με καϋμένε γρίβα, πάρε μ' ἂν πονῇς γιὰ μένα,
Κάμε λάκκο μὲ τὰ νύχια, ῥίξε με καὶ σκέπασέ με." —

CLX.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΥ.

Ζαμπ. 647, 60.

Στοῦ Θοδωράκη τὴν αὐλὴ, στοῦ Μήτρου τὸ σαράγι
Κόσμος πολὺς μαζώνεται, πολλ' εἶναι μαζωμένοι,
Μήνα καὶ γάμος γίνεται μήνα καὶ πανηγύρι;
Μήτε καὶ γάμος γίνεται μήτε καὶ πανηγύρι,
Μὸν εἶν' ὁ Μῆτρος ἄρρωστος βαρυὰ γιὰ νὰ πεθάνῃ.
Ἐμπαινοβγαίνουν οἱ γιατροὶ καὶ γιατρεμὸ δὲν ἔχει,
Τὸν κλαῖν' τὰ παλληκάρια του, τὸν κλαίει κ' ἡ ἀδερφή του,
Τὸν κλαίει κ' ἡ μανοῦλά του κι' ὁ δόλιος τ' ὁ πατέρας.
„Ἂν θέλῃς Μῆτρο πάντρεμμα, γυναῖκα νὰ σοῦ δώσω." —
„Δὲ θέλω μάνα πάντρεμμα, σκύψε νὰ σὲ φιλήσω,
Νὰ μῶχῃς ἔγνοια τὰ παιδιὰ, τὰ μαῦρα παλληκάρια,
Φέρε μου τὸ σπαθάκι μου μάνα νὰ τὸ φιλήσω,
Καὶ φέρε τὸ τουφέκι μου νὰ τ' ἀποχαιρετήσω.
Ὁ Χάρος μ' ἀρραβώνιασε, μ' ἔχ' ἀρραβωνιασμένο,
Μῶχει τὴν πλάκα πεθερὰ, τὸ μνῆμα γιὰ γυναῖκα,
Κι' αὐτὰ τὰ μαυροσκούληκα ἀδέρφια καὶ ξαδέρφια." —

11. μ' ὤχεις Z.

CLXI.
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΥ.

U. Παν8. 21.

ΔΑΥΛΙΣ.

Νὰ μὴ θὲλ' ἔβγ' ὁ θεριστὴς, νὰ μὴ θὲλ' ἔβγ' ὁ μάης,
Ποῦ βλόγιασανε τὰ παιδιὰ κι' ὅλα τὰ παλληκάρια
Κι' ὅλα μανάδες εἶχανε καὶ τὰ κουμανταρίζουν·
Κι' ὁ Μῆτρος μάνα δὲν ἔχει, νὰ τὸν κουμανταρίσῃ·
Στὸ παραθύρι κάθεται, στοὺς κάμπους ἀγναντεύει,
Βλέπει συντρόφους ποὖρχονται, τὸν ταμπουρᾶ βαρῶντας,
Τοὺς ταμπουράδες παίζοντας κι' ἀτοὺς τοὺς τραγουδῶντας.
Τὸν πῆρε τὸ παράπονο καὶ κάθεται καὶ κλαίει·
„Τραβᾶτέ με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω
Καὶ φέρτε μου τὸν ταμπουρᾶ, τὸ χλιβερὸ παιγνίδι,
Νὰ τὸ βαρέσω χλιβερὰ καὶ νὰ τὸ πῶ καϋμένος,
Ποῦ 'γὼ μανοῦλα δὲν ἔχω, νὰ μέ κουμανταρίσῃ·
Κλάψετε δέντρα καὶ κλαδιὰ καὶ σεῖς κοντοραχούλαις
Καὶ βρύσεις, ποὖπινα νερὸ, ὅλαις νὰ μαραθῆτε·
Κ' ἐγὼ πεθαίνω σήμερα, πάγω στὸν ἄλλο κόσμο.

15. om. *Π.*

CLXII.
ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΥ.

Παν8. 68.

„'Εσεῖς πουλάκια μ' ἄγρια, ἄγρια κ' ἡμερωμένα,
Διαβᾶτ' ἀπὸ τὰ Μαραζιὰ, τοῦ Καρπενῆ τὰ σπίτια.
Νὰ πῆτε τῆς ἀγάπης μου, τῆς ἀγαπητικῆς μου,
Νὰ μὴν ἀλλάξῃ τὴ λαμπρὴ, στὴν ἐκκλησιὰ μὴν μπάῃ,
Νὰ μὴν τὰ πλέξῃ τὰ μαλλιὰ, νὰ μὴν τὰ βίξῃ πίσω,
Νὰ μὴν τὰ βάλῃ τὰ φλωριὰ, νὰ μὴν τὰ καμαρώσῃ,
Γιατεῖν' ὁ Μῆτρος ἄρρωστος καὶ θέλει ν' ἀπεθάνῃ." —
„Μῆτρό μου ντύσου κι' ἄλλαξε καὶ ντύσου κι' ἁρματώσου,
Γιατὶ θὲ νἄρθ' ἡ κυριακὴ νὰ πᾶμε γιὰ τὴ νύφη." —
„'Εγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκω;" —
„Μῆτρό μ' σὲ κλαίει νύχτα κι' αὐγὴ, σὲ κλαίει τὸ μεσημέρι,
Σὲ κλαίει κι' ὁ πατέρας σου, ποῦ θέλεις νὰ πεθάνῃς,
Σὲ κλαίει καὶ ἡ μάνα σου κ' ἡ δόλι' ἡ ἀδερφή σου,

Σὲ κλαίει κ' ἡ γυναῖκά σου, πούν' ἀρραβωνιασμένη." —
„Ἐγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκω;" —
„Μῆτρό μου; τί μοῦ κάκιωσες, Μῆτρο τί μῶχεις κάκια;" —
„Ἐγὼ σ' ἀφίνω τὴν ὑγειὰ καὶ πάω στὸν ἄλλο κόσμο." —

11. ἡ νύκτα Π.

CLXIII.
ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΥΛΠΕΤΡΑ.

Ζαμπ. 677, 102.

Ποιὸς θὲ ν' ἀκούσῃ κλάμματα, δάκρυα καὶ μυριολόγια;
Μυριολογιέται μιὰ κυρὰ, τοῦ Κύλπετρ' ἡ γυναῖκα.
Σὰν περδικοῦλα κάθεται καὶ σὰν παππὶ μαδιέται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ βάφει τὴ φορεσιά της.
Στὸ παραθύρ' ἀνέβηκε, τὰ πέλαγ' ἀγναντεύει,
Βλέπει βαρκούλαις κ' ἔρχουνταν, καΐκια κι' ἀρμενίζαν.
„Βαρκούλαις ποῦ διαβαίνετε, καΐκια ποῦ περνᾶτε,
Μὴν ἴδετε τὸν Πέτρο μου, τὸν τσοβαϊρικό μου;" —
„Ἐψὲς ἀργὰ τὸν εἴδαμε, τὸν πέρναν στοῦ βεζύρη,
Τὸν πέρνανε δεμένονε ἐννιὰ μπουλουκμπασάδες." —
Βεζύρης τόνε ξέταζε καὶ πάλε τὸν ξεταίζει·
„Πές μοῦ, νὰ ζήσῃς Κύλπετρα, μολόγα μοῦ τὸ βιό σου,
Νὰ σοῦ χαρίσω τὴ ζωὴν ἐσὲ καὶ τῶν παιδιῶν σου." —
„Σὰ μοῦ χαρίζῃς τὴν ζωὴ, σοῦ μολογαὼ τὸ βιό μου·
Δώδεκα μούλαις φόρτωσα ἀσῆμι καὶ λογάρι.
Κι' ἀρίθμητα διαμαντικὰ, ζαφύρια καὶ ρουμπίνια." —
Πρώτη σπαθιὰ ποῦ τῶδωσε, τοῦ πῆρε τὸ κεφάλι.

10. πασάδες Ζ.

CLXIV.
Ο ΓΙΑΝΗΣ.

Πανδ. 64.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΛΙΣ.

Κάτου σταῖς πέντε βρύσαις καὶ στὸ κρυὸ νερὸ
Ὁ Γιάνης ξαπλωμένος τ' Ἀνδριανόπουλο,
Κομμένος καὶ σφαμμένος κι' ἀνεγνώριστος.
Τοῦρκοι τὸν τραγουνδᾶνε καὶ Ῥωμιοὶ τὸν κλαῖν,

Καὶ πάρθενα κορίτσια τὸν μυρολογοῦν·
„Γιάννη μ' δὲν ἔχεις μάνα, μάνα κι' ἀδελφὴ
Καὶ μιὰ καλὴ γυναῖκα νὰ σὲ κλαίῃ κι' αὐτή." —
„Τὸ πῶς δὲν ἔχω μάνα, μάνα κι' ἀδελφὴ
Καὶ μιὰ καλὴ γυναῖκα νὰ μὲ κλαίῃ κι' αὐτὴ,
'Εγὼμ' ὁ ἀντρειωμένος, τ' 'Ανδριανόπουλο,
Ποῦ τρέμ' ὁ κόσμος ὅλος κι' ὅλα τὰ χωριὰ
Καὶ τρέμουν τρεῖς πασάδες ποῦ πολέμαα." —

5. *Κι' ἀπράθενα? Π.* 10. *'Εγὼμ' ὁ Γιάννης ὁ. ἄν. Π.*

CLXV.

ΓΕΩΡΓΟΣ.

T. 340.

Βουνὰ πῶς δὲν μαραίνεστε; λημέρια πῶς δὲν κλαῖτε;
Τὸν Γιῶργο τὸν ἐβάρεσαν ψηλὰ στὸ Μακρυκάμπι.
Τρία τουφέκια τῶριξαν 'πὸ μὲς ἀπ' τὴν Χωβάδα.
Τ̃ὄνα τὸν πῆρε ξώδερμα καὶ τ' ἄλλο λιγολάκι,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πῆρε μὲς στὸ στόμα.
Τὸ στόμά τ' αἷμα γιώμισε, τ' ἀχείλη του φαρμάκι,
Κ' ἡ γλῶσσά τ' ἀηδονολαλεῖ σὰν τὸ χελιδονάκι·
„Πούστε παλληκαράκια μου λίγα καὶ διαλεγμένα;
Τὸ αἷμά μου νὰ πάρετε 'πὸ τοὺς ντερβεναγάδες
Κ' ἐδῶ νὰ μὴ μ' ἀφήσετε στὸν Τούρκικο τὸν τόπο,
Πῶρχοντ' οἱ Τοῦρκοι καὶ πατοῦν ἐπάνω στὸ κεφάλι.
Μὸν πάρτε με καὶ σύρτε με σὲ μιὰ ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Κόψτε κλαριὰ καὶ στρῶστέ μου κλαριὰ προσκεφαλάδα.
Σκάψτε καὶ τὸ κιβοῦρί μου ἴσια γιὰ δυὸ νομάτους,
Νὰ στέκ' ὀρτὸς νὰ πολεμῶ, καθόντας νὰ γεμίζω." —

CLXVI.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΝΤΑ.

Zαμπ. 615, 24.

„Λεβέντες δυὸ, λεβέντες τρεῖς, λεβέντες ποῦ περνᾶτε,
Μὴν εἴδετε τὸν Κωσταντᾶ στοὺς κάμπους καβαλάρη;" —
„'Εμεῖς ἐχτὲς τὸν εἴδαμε σ' ἕνα χορὸ πιασμένο

Καὶ σήμερα τὸν εἴδαμε στὸν ἄμμο ξαπλωμένο.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε κι' ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν
Κ' ἕνα πουλί, καλὸ πουλὶ δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ." —
„Φᾶτε πουλιά μου, φᾶτέ με, φᾶτε, χορτάστε μέτε,
Κι' ἀφῆτε μοῦ τὴ γλῶσσά μου καὶ τὸ δεξί μου χέρι,
Νὰ κάμω τρία γράμματα, τρία φαρμακωμένα·
Ἕνα νὰ πάῃ στὴ μάνα μου, στὴ δόλια μου τὴ μάνα,
Καὶ τ' ἄλλο στὸν πατέρα μου νὰ κλάψουνε γιὰ μένα·
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ νὰ πάῃ στὴ σαστικιά μου." —

CLXVII.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ.

U. Παν8. 20.

ΘΕΣΣΑΛΩΝΙΚΗ.

Σηκώνομαι μιὰ χαραυγὴ μαῦρος ἀπὸ τὸν ὕπνο,
Πέρνω νερὸ καὶ νίβομαι μαντύλι καὶ σφουγγιῶμαι·
Ἀκουὼ τὰ δεντρὰ καὶ βροντοῦν καὶ ταῖς ὀξυαῖς καὶ τρίζουν,
Καὶ τὰ λημέρια τῶν κλεφτῶν καὶ βαρυαναστενάζουν.
"Εκατσα καὶ ταῖς ῥώτησα γλυκὰ σὰν τὴν μητέρα·
„Τί ἔχετ' ὀξυαῖς, ποῦ χλίβεστε, λημέρια ποῦ βουγγᾶτε;" —
Κ' ἐκεῖνα μ' ἀποκρίθηκαν βαρυαναστεναγμένα·
„Ἐχάσαμε τὴν κλεφτουριὰ καὶ τὸν λεβέντη Κώστα,
Ὁποὺχε δώδεκ' ἀδερφοὺς καὶ τριάντα δυὸ ξαδέρφια,
Ποῦ φέρνε σκλάβαις παπαδιαῖς μὲ ταῖς παπαδοπούλαις,
Ποῦ φέρνε καὶ ταῖς μπεῖσσαις μ' αὐταῖς ταῖς μπεϊοπούλαις." —

8. *Μίτσο Π.*

CLXVIII.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΚΛΕΦΤΟΥ.

Ζαμπ. 693, 123. Τ. 435.

Ἀετὸς ξέβγαιν' ἀπὸ τὴ γῆ, καϋμέν' εἶν' τὰ φτερά του,
Κι' ἄλλος ἀετὸς τὸν ῥώταγε κι' ἄλλος ἀετὸς τοῦ λέγει·
„Γιὰ πές μας, πές μας σταυραϊτέ, τί κάνουν οἱ δικοί μας;" —
„Εἶδες ἐμὲ τὸ σταυραϊτὸ πῶς εἶναι τὰ φτερά μου;
"Ετσ' εἶν' τῆς μάνας τὰ παιδιά, τῶν ἀδερφιῶν τ' ἀδέρφια,

Ἔτσ' εἶν' τῶν κακοροιζικῶν τὰ πρῶτά τους αἰτέρια,
Τὰ πρῶτά τους καὶ τὰ καλὰ (τὰ πολυαγαπημένα.
Γιὰ κάτσετε, σιγήσετε, νὰ διοῦμε, ποιὸς μᾶς λείπει;
Μᾶς λείπ' ὁ κάλλιος τοῦ σπιτιοῦ, ὁ πρωτονοικοκύρης,
Ποὺταν στὸ σπίτι φλάμπουρο, στὴν ἐκκλησιὰ φανάρι·
Τὸ φλάμπουρο τσακίστηκε καὶ τὸ φανάρι σβύστη·
Κρίμα σ' ἐκεῖνο ποὖπεσε κι' ἀλλοιὰ σ' ἐκεῖον πωσταίνη."

6. τ' ἀγαπημένα αἰτ. Z. 7. om. Z.

CLXIX.
ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΓΙΑΝΟΥ.

Σχιν.

Μὲς στὰ σαράντα . . . . . .
Γιανὸς ψυχομαχάει, βαρυὰ κείτεται·
Κι' ὅλα τὰ παλληκάρια κι' ὅλα τὰ παιδιὰ
Τὸν ἐρωτοῦν καὶ λένε· „Γιάνο πέ μας το·
Μὴν ἔχῃς Γιάνο μάνα, μάνα κι' ἀδερφό;" —
„Ἐγὼχω καὶ μανοῦλα, ἔχω κι' ἀδερφὸ,
Εἶμαι καὶ παντρεμμένος· νὰ τὴν πῶρχεται
Μὲ δυὸ παιδιὰ στὰ χέρια κι' ἄλλο στὴν κοιλιά,
Καὶ δυὸ μαῦρα λιθάρια στηθοδέρνωντας." —
„Δὲ σοῦ τὠπα μπρὲ Γιάνο, πόλεμο μὴ θέῃς;" —
„Σώπα μωρὴ γυναῖκα, μὴ μὲ κατεχῇς·
Δὲν ἦταν μήτε πέντε μήτε δεκοχτώ·
Μὸν ἑφτ' ἦταν χιλιάδες, ὅλη ἡ Τουρκιά·
Κι' ἀπὸ ἑφτὰ χιλιάδες ἕνας γλύτωσε·
Ποὖχε λαγοῦ πηλάλι καὶ ξαρκοπήδαγε,
Καὶ κεῖνος λαβωμένος καὶ μὲ λάβωσε." —

6. μάνα Σ. 11. μπρὲ Σ. 12. ἦτανε πέντε Σ. 14. 'ταν ἑφτὰ Σ.

CLXX.
ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΚΑΤΑ ΚΛΕΦΤΩΝ.

Ζαμπ. 661, 79.

Κλέφταις γινῆκαν μάζωξι καὶ γίνηκαν μπουλοῦκι·
Φορτῶσαν γρόσια στ' ἄλογα κι' ὅλο φλωρὶ σταῖς μούλαις,

Στὴ θάλασσα κατέβηκαν καὶ σὲ καράβι μπαίνουν.
Καραβοκύρης μάργιολης μ' ὅλον τὸν ταϊφᾶ του,
Σὰ δυὸ σὰν τρεῖς κουβέντιαζαν κ' ἐκρυφοκουβεντιάζαν.
„Βάλτε παιδιά μου τὰ κουπιὰ νὰ βγοῦμε σὲ ζιαφέτι
Καὶ πάρτε νὰ ψαρέψετε ἐκεῖο τὸ ξερονῆσι.“ —
Σὰ δυὸ, σὰν τρεῖς κουβέντιαζαν καὶ ματακουβεντιάζαν.
Πῆρε τοὺς κλέφταις κι' ἄρραξε σ' ἐκειὸ τὸ ξερονῆσι,
Τοὺς ἄφησε χωρὶς ψωμὶ, χωρὶς κανὲν μεντάτι,
Καὶ ξταῖς σαράντα ὀμπροστὰ γυρίζει τὸ καράβι.
Βρίσκει τὸ Γιώργο ζωντανὸ, τὸ Λιὰ πού ψυχομάχα,
Κ' ἕνας τὸν ἄλλο τρώγουνταν καὶ κώκαλα μασοῦσαν.

9. ξερονῆση Z. 10. κάνα? Z. 11. κ' ἐμπροστὰ Z. 13. κόκκαλα Z.

CLXXI.

ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ ΚΛΕΦΤΩΝ.

Faur. II, 330. Ζαμπ. 667, 86.

„Νικόλα κάτσε φρόνιμα σὰν καπετάνος πούσαι·
Μὴν τὰ μαλώνῃς τὰ παιδιὰ, τὸν κόπο τοὺς μὴν πέρνῃς,
Ἔβαλαν τὴν κακὴ βουλὴ καὶ θὲ νὰ σὲ σκοτώσουν.“ —
„Ποιὸς τὰ λογιάζει τὰ παιδιὰ καὶ ποιὸς τὰ χαμπερίζει;
Ἄχ πότε νἄρθ' ἡ ἄνοιξι, νἄρθῃ τὸ καλοκαῖρι,
Νὰ βγῶ στὰ ξερολίβαδα καὶ στὰ παλιὰ λημέρια,
Νὰ πάρω καὶ τὴν Μάρω μου, νὰ πάρω τὴν κοντοῦλα,
Νὰ τήνε ντύσω στὸ φλωρὶ καὶ στὸ μαργαριτάρι.“
Τὰ παλληκάρια τ' ἄκουσαν, πολὺ τοὺς κακοφάνη,
Πῶς παραπάει τὴν συντροφιὰ καὶ πέρνει τὴν κοντοῦλα·
Τρεῖς τουφεκιαῖς τοῦ δώσανε, ταῖς τρεῖς φαρμακωμέναις·
Βαρεῖτέ τον τὸν κερατᾶ, βαρεῖτέ τον τὸν πούστη,
Ὅπου μᾶς πῆρε τὰ φλωριὰ, νὰ παντρευτῇ τὴ ῥοῦσσα,
Ἡ ῥοῦσσα τούναι πιστολιὰ καὶ τὸ σπαθὶ κοντοῦλα.

2. καὶ μὴν τὰ παραβρίζῃς F. πέρνεις Z. 5. Πότε κ. τ. λ. F. 7. Πάγω νὰ τὴν πανδρευθῶ — μιὰν κοντ. F. 8 et 10. vs. om. A. F. 11. τὸν δώσ. F. 14. εἶναι ἡ πιστ. — σπαθὶ ἡ κοντ. Z.

CLXXII.

ΑΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΟΥ.

Faur. II, 326. Ζαμπ. 698, 132.

Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ συντρόφοι τὰ σκοτώνουν
Χωρὶς κανένα φταίξιμον, χωρὶς κακὸ κανένα.
Ὁ καπετάνος τὸ σκυλὶ — ἡ γῆ νὰ μὴν τὸ φάγῃ —
Πέρνει τὰ κεφαλάκια τους καὶ βίχνει τὰ κορμιά τους.
Στὸ σταυροδρόμι τὰ πετοῦν, κορμιὰ χωρὶς κεφάλι·
Κι' ὅσοι διαβάτες κι' ἂν περνοῦν, καθονται κ' ἐρωτοῦνε
„Παιδιὰ ποῦν' τὰ γελέκια σας; ποῦναι καὶ τ' ἅρματά σας;" —
„Δὲν λὲς ποῦν' τὰ κεφάλια μας; μόν λὲς ποῦν' τ' ἅρματά μας;
Συντρόφοι πῆραν τ' ἅρματα, καὶ τἄκαμαν χαράτσι·
Κι' ὁ καπετάνος τὸ σκυλὶ — ἡ γῆ νὰ μὴν τὸ φάγῃ —
Μᾶς πῆρε τὰ κεφάλια μας κ' ἔρριξε τὰ κορμιά μας." —

2. *νὰ φταίξουν τὰ καϋμένα F.* 3. 10. *ποῦ γῆ — λυώσῃ* Z. 4. *Ἐπῆρε — π' ἔρριξε* Z. 5. *κορμὶ* Z.

CLXXIII.

Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ.

Ζαμπ. 631, 42.

ΜΩΡΕΑ.

Διψοῦν οἱ κάμποι γιὰ νερὸ καὶ τὰ βουνὰ γιὰ χιόνια,
Διψάει κ' ἡ δόλια ἡ Ἀρετὴ ψηλὰ στὰ κορφοβούνια,
Δώδεκα μέραις νηστικιὰ καὶ δέκα διψασμένη.
Κ' ἡ μάνα της τῆς ἔλεγε κ' ἡ μάνα της τῆς λέγει·
„Δός μ' Ἀρετή μ' τὸ λόγο σου γιὰ νὰ σ' ἀρραβωνιάσω." —
„Δὲ σ' τῶπα μάνα μιὰ φορά, δὲ σ' τῶπα τρεῖς καὶ πέντε,
Δὲν πάγω 'γὼ στὴ Δήμιτσα κι' οὔτε στὴ Δημιτσάνα,
Θὰ πάγω στὰ Καλάβρυτα ποῦναι τὰ παλληκάρια.
Ὁποῦ φοροῦν τὰ τσάμικα, ταῖς ἀσημοπιστόλαις,
Ὁποῦ φοροῦν ταῖς φέρμελαις κ' ἔχουν βαρειὰ τουφέκια." —

CLXXIV.

Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ.

Σχιν. cfr. T. 161. Ζαμπ. 684. 110.

Ποιὸς εἶδε ψάρι σὲ βουνὸ κ' ἐλάφι σὲ λιμάνι;
Ποιὸς εἶδε τέτοια λιγερὴ, τέτοια πανώρια κόρη,
Νὰ προπατῇ, νὰ γράφεται δώδεκα χρόνους κλέφτης;
Κανέναις δὲν τὴν γνώρισε πῶς ἤτανε κοράσι·
Καὶ μιὰν αὐγὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ, μιὰ πίσημην ἡμέραν
Βγῆκαν νὰ παίξουν τὰ σπαθιὰ, νὰ ῥίξουν τὸ λιθάρι,
Κι' ἀπὸ τὸ σεῖσμα τὸ πολὺ κι' ἀπὸ τὴν λεβεντιά της
Ἐκόπη τ' ἀσημόκομπο κ' ἐφάνη τὸ βυζί της·
Κι' ἄλλοι τὸ λένε μάλαμα κι' ἄλλοι τὸ λὲν ἀσῆμι·
Μάνα μικρὸ κλεφτόπουλο ἐκεῖνο τὴν γνωρίζει·
„Μάπο δὲν εἶναι μάλαμα, ἐκειὸ δὲν εἶν' ἀσῆμι,
Μὸν εἶν' τῆς κόρης τὸ βυζὶ ποῦ λάμπει σὰν τὸν ἥλιο.“ —
Κι' ὀχ τὰ μαλλιὰ τὸν ἔπιασε καὶ χάμου τόνε ῥίχνει,
Καὶ τὸ σπαθί της ἔβγαλε καὶ τὸν βαρεῖ στὴν πλάτη·
Καὶ κεῖνος ἀναστέναξε μὲς ἀπὸ τὴν καρδιά του·
„Πατέρας μου νὰ τῶξερε κ' ἡ μαύρη μ' ἡ μανοῦλα.“ —
„Γιὰ πές μου ποῦν' ἡ μάνα σου, γιὰ πές μου τὸν πατέρα.“ —
„Ἡ μάνα μ' ὀχ τὰ Γιάνινα κι' ὁ κύρης μ' ὀχ τὴν Ἄρτα,
Κ' ἔχω μιὰν ἀδερφὴ μικρὰν, παράμορφη στὸν κόσμο.“ —
Σὰν τ' ἄκουσε, ταράχτηκε ἡ λιγερὴ ἡ κόρη
Κι' ἀπὸ τὴν γῆν τὸν σήκωσε, στὴν πλάτη της τὸν ῥίχνει,
Καὶ στὸ γιατρὸ τὸν πήγαινε γιὰ νὰ τόνε γιατρέψῃ·
„Γιατρὲ ποῦ γιάτρεψες πολλοὺς νεκροὺς κι' ἀποθαμένους,
Γιάτρεψ' τὸν ἀδερφούλη μου, τὰ μάτια καὶ τὸ φῶς μου,
Που 'γὼ γι' αὐτήνον ἔκαμα δώδεκα χρόνους κλέφτης.“ —
„Στοῦ Χάρου τῆς λαβωματιαῖς βοτάνη δὲν χορτάει.“ —
Κ' εὐθὺς τὸν λόγο ποῦσωσε, ἡ μαύρ' ἀναστενάζει
Καὶ τὴν πιστόλα ἔβγαλε κι' ἀπάνω τῆς ἀδειάζει

2. *κόρη ἀνύπανδρη (ος T.) 's τὰ κλέφτικα νδυμένη Z. T.* 3. *Δώδεκα χρόνους ἔκαμεν ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης Z. T.* 4. *Κανέναις δὲν τὴν ἐλόγιαζε, κανέναις δὲν τὴν εἶδε Z. T.* 5. *Μιὰ κυριακὴ καὶ Z. T. πίσημο T.* 6. *Ἐβγῆκαν τὰ κλεφτόπουλα Z. T.* 7. *Κ' ἡ κόρη ἀπὸ τὸ πήδημα κι' ἀπ' τὴν πολλὴ τὴ ζώση Z. T.* 8. *Τὸ Θελίκι της Z. T.* 9. *λέγουν T.* 12. *σὰν ἀσῆμι T. λογάρι Z.* 15. *μέσα ἀπ' Σ.* 16. *μου ἡ μάνα Σ.* 22. *τὸν Σ.* 26. *χοράει? Σ.* 27. *ἀναξένα? Σ. Z. et T. om. vss. 11—28.*

CLXXV.

Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ.

Ζαμπ. 616, 7, 26.

Στὸν Αϊ' Ελιὰ, στὸν Πλάτανο, ψηλὰ στὴν κρυὰ τὴ βρύσι
Ἔχουν οἱ κλέφταις μάζωμα, τὰ τριὰ καπιτανάτα,
Ἔχουν ἀρμὰ ποῦ ψένουνε, κριάρια σουβλισμένα,
Ἔχουνε καὶ γλυκὸ κρασὶ γιὰ τὸ καλὸ τὸ κέφι,
Ἔχουν καὶ κόρην ὤμορφη ποῦ τοὺς κερνάει καὶ πίνουν,
Κόρη σὰν ἥλιος ὤμορφη, ξανθὴ καὶ μαυρομμάτα.
Τέσσαρους χρόνους περπατεῖ μ' ἁρματωλοὺς καὶ κλέφταις,
Κανεὶς δὲν τὴν ἐγνώριζεν ἀπὸ τὴν συντροφιά της·
Κ' ἐκεῖ ποῦ ξίχνουνταν σταῖς τρεῖς κ' ἐρρίχναν τὸ λιθάρι,
Ἀπὸ τὴ ζώρη τὴν πολλὴ κι' ἀπ' τὴν πολλὴν ἀντρειά της
Ξεθλυκωθῆκαν τὰ κομπιὰ, τσὴ βγῆκαν τὰ τσαπράζια,
Καὶ τῆς φανῆκαν τὰ βυζιὰ σὰν κίτρα, σὰ λεϊμόνια.
Οἱ καπετάνοι τὴν κυττοῦν κι' ὅλα τὰ παλληκάρια,
Ὄνας τηράει τὸν ἄλλονε, τὸ τί νὰ ποῦν, δὲν ξέρουν.
Ἀρχίνησαν καὶ τὴ ρωτοῦν κι' ὅλοι τήνε ξετάζουν·
„Κόρη μ' τί μάνα σ' ἔκαμε, τί μάνα σ' ἔχει κάμει;" —
„Παιδιά μου μὴ θυμιάνεστε, μὴ παραξενευτῆτε,
Κ' ἐμὲ μάνα μ' ἐγέννησε, μάνα σὰν τὴν δική σας·
Ἔκαμα Τούρκαις ὀρφαναῖς, ἔκαμα Τούρκαις χήραις,
Τώρα ποῦ βγῆκ' ὁ κόρφος μου, καλόγρια πάω νὰ γένω." —

11. τζ' ἀβγ. Z. 15. τὴν ἐξετ. Z. 17. παραξηνευτῆτε Z.

CLXXVI.

Η ΔΙΑΜΑΝΤΩ.

Εὐϊ. 30. M. I, 320.

Ποιὸς εἶδε ψάρι στὸ βουνὸ καὶ θάλασσα σπαρμένη;
Ποιὸς εἶδε κόρην εὔμορφη στὰ κλέφτικα ντυμένη;
Δώδεκα χρόνους ἔκαμεν ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης,
Κανεὶς δὲν τὴν ἐγνώρισε, πῶς ἦταν ἡ Διαμάντω.
Μιὰ μέρα καὶ μιὰν ἑορτὴ καὶ μιὰ λαμπρὴν ἡμέρα
Βγῆκαν νὰ παίξουν τὸ σπαθὶ, νὰ ρίξουν τὸ λιθάρι.
Κι' ὅπως ἐπαίζαν τὸ σπαθὶ κ' ἐρρίχναν τὸ λιθάρι,
Ἐκόπη τὸ θηλύκι της κ' ἐφάνη τὸ βυζί της.

Τότες ὁ ἥλιος ἔλαμψε καὶ τὸ φεγγάρι στράφτει,
Κ' ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο τὸ βλέπει καὶ γελάει.
„Τ' ἔχεις μωρὲ κλεφτόπουλο κι' ὅλο γελᾷς μ' ἐμένα;" —
„Εἶδα τὸν ἥλι' ὁπῶλαμψε καὶ τὸ φεγγάρ' ἀστράφτει,
Εἶδα καὶ τ' ἄσπρο σου βυζὶ ποὖν' ἄσπρο σὰν τὸ χιόνι." —
„Σώπα μωρὲ κλεφτόπουλο καὶ μὴν τὸ μαρτυρήσῃς,
Καὶ νὰ σὲ πάρω ψυχογιό, βαρυὰ νὰ σὲ πλουτίσω,
Γιὰ νὰ βαστᾷς τὸ νταμασκὶ καὶ τὸ χρυσὸ τουφέκι." —
„Ἐγὼ δὲν θέλω ψυχογιός, βαρυὰ νὰ μὲ πλουτίσῃς,
Γιὰ νὰ βαστῶ τὸ νταμασκὶ καὶ τὸ χρυσὸ τουφέκι,
Μὸν θέλω σε γυναῖκά μου καὶ νὰ μὲ πάρῃς ἄντρα." —
Σὰν τόνε πιάν' ἀπ' τὰ μαλλιὰ, καὶ τόνε ῥίχνει κάτω . . .
„Ἄφσε με κόρ' ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ἀπ' τὸ χέρι,
Καὶ νὰ σοῦ γένω ψυχογιός, πιστὰ νὰ σὲ δουλέψω." —

9. 12. *ἀστράπτει E.* 10. *ἄνδρα E.*

CLXXVII.
Ο ΣΑΚΑΡΕΛΗΣ.

U.

Δαγούταγας ἐκίνησε στὸ Νέπακτον ἐπάνου,
Νὰ κυνηγήσῃ πέρδικαις μ' ἓν εὔμορφο σαΐνι.
Γιῶμα κάνει στὸ Νιόκαστρο καὶ δεῖπνο στὸ Ῥηγάνι,
Καὶ τ' ἄλλο γέμμα τὸ καλὸ πηγαίνει στὴν Φαμίλα,
Στοῦ Σακαρέλου τὸ χωριό, τοῦ πρώτου καπετάνου.
Τὸν Σακαρέλ' ἀπάντησε καὶ τόνε χαιρετάει·
„Τί κάνεις Σακαρέλι μου, πῶς εἶν' τὰ παλληκάρια;" —
„Σὲ προσκυνοῦν Δαγούταγα καὶ σοῦ φιλοῦν τὸ χέρι." —
Τὸν ψυχογιό του φώναξε, καφὲ γιὰ νὰ τοὺς ψήσῃ·
Κι' ὁ ψυχογιὸς τοὺς κέρναε μ' ἕνα χρυσὸ φιλτσιάνι,
Τρεῖς πιστολιαῖς τοῦ δόσανε πικραῖς φαρμακωμέναις.
Ἡ μιὰ τὸν πέρνει στὴν καρδιὰ κ' ἡ ἄλλ' μέσα στὸ στόμα,
Κ' ἡ τρίτη ἡ φαρμακερὴ στὴ μέση στὸ κεφάλι.
Τὸ στόμα τ' αἷμα γιώμισε κ' ἡ γλῶσσά του λαλάει,
Ἡ γλῶσσά τ' ἀηδονολαλεῖ, σὰν παλληκάρι ποὖταν.
Ταῖς δυὸ πιστόλαις τ' ἔβγαλε ἀπάνου στὸν Δαγούτην
Καὶ τὸ κεφάλι τοὔκοψαν, τ' ἀσκέρι τοῦ Δαγούτη·

Καὶ τὸ πηγαίνουν ϛτὸν πασᾶ, ϛτὸν ἴδιον τὸν βεζύρη,
Χίλια φλωριὰ τοὺϛ ἔδωσε. (τὸ ἕτερον λείπει.)

10. *φλίτσανι U.*

CLXXVIII.
Ο ΚΥΡΙΤΣΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ.

Faur. I, 212. Ζαμπ. 704, 140.

Θέλω νὰ κάτσω νὰ σᾶϛ πῶ, πολλὰ νὰ θαμαχθῆτε·
Τίϛ ἦτον ποῦ τὸν ἔλεγαν κυρίτσος ὁ Μιχάλης.
Εἶχε τὸν βιὸν ἀρίφνητο, τὴν ἀφεντιὰ μεγάλη·
Καὶ κάθουνταν ϛτὸ σπίτι του, κακὸ δὲν εἶχ' ὁ νοῦϛ του.
Κ' ἕνα βοκᾶ διαβάσανε οἱ Τοῦρκοι ϛτὸ ντιβάνι·
Ποῦ τυραννεύει τὸν ντουνιᾶ, τὸν πόλεμο γυρεύει.
Σὰν ἄκουσεν ὁ βασιλιὰϛ γιὰ τὸν καλὸ Μιχάλη,
Μηνᾷ τὸν καπουτσίμπαση, γοργὰ τὸν συντυχαίνει·
„Γοργὰ νὰ πᾷϛ ϛτὸν Ἀχελὸν ϛτὸ σπίτι τοῦ Μιχάλη,
Κ' ἐκεῖ μπροστὰ ϛτὴν πόρτα του νὰ δγῇϛ νὰ τὸν κρεμάσῃϛ,
Καὶ τὸ μικρό του τὸ παιδὶ γὰ δγῇϛ νὰ τόνε πιάσῃϛ·
Φυλάγου κι' ἀπ' τὸ πρᾶμά του βελόνι νὰ μὴ χάσῃϛ." —
Μεσάνυχτα ξεπόρτισε, ϛτὸν Ἀχελὸν ἐπῆγε,
Σὰν τὸ πουλὶ ἐπέταξεν, σὰν τὴ σαγίτα πῆγε.
Τὸν εἶδε ὁ Μιχάλμπεης κ' ἐπροσηκώθηκέ τον.
„Καλῶϛ ἦρθεϛ ἀφέντη μου, κάτσε νὰ φᾶμ' νὰ πιοῦμε." —
„Δὲν ἦρτ' ἐδῶ γιὰ τὸ φαγὶ οὐδὲ γιὰ τὸ ποτῆρι·
Τὸν λόγο πούπ' ὁ βασιλιάϛ, πρέπει νὰ τόνε κάμω." —
Καὶ τὸ σκοινὶ ἐπέταξε καὶ τὸ λαιμὸ τοῦ βρῆκε,
Κ' εὐθὺϛ μπροστὰ ϛτὴν πόρτα του πιάνει τον καὶ κρεμνᾷ τον,
Πιάνει καὶ τὸ μικρὸ παιδὶ, ϛτὰ σίδερα τὸ βάνει.,
Μαζώνει κι' ὅλο του τὸ βιὸ, μὲ δαῦτα πάει ϛτὴν Πόλι.

1 et 2. *Ἄρχοντας ἦταν ξακουστὸς Κυρίτσης ὁ Μιχάλης.* 4. *κάθουνταν F. Πούχε κ. τ. λ. Z.* 5. *Ἕνα F. ἐδιαβάσανε Z. ἀνάγνωσαν F.* 6. *Ὅπου τὸν κόσμο χάλασε F.* 7. *Ὡς τ' ἄκ. — πολλὰ τὸν κακοφάνη F.* 10. *Ἐκεῖ ὁμπρὸς τὴν F. τὰ μοῦ τονὲ Z.* 11. *τὸν υἱὸ F. νὰ μοῦ τὸ πιάσ. Z.* 12. *πράμμα Z.* 13. *ξεκίνησε Z.* 14. *Οὐ παράπειται παρ. Z.* 15. *Σὰν τὸν ἄδεν F.* 16. *Ἦρτ. καλῶϛ F. νὰ γευματίσῃϛ F.* 17. *γὼ διὰ F.* 18. *τὸ θέλημα νὰ F.* 19. *σχοινὶν F. τ' εὑρῆκε F. τοῦ εὑρ. Z.* 20. *ὁμπρὸϛ F. κρεμᾷ F.* 21. *Καὶ τὸν μικρὸν του τὸν υἱὸν εἶδεν καὶ τόνε πιάνει F.* 22. *Σ τὸ κάτεργον τὸν ἔβαλε μὲ ὅλον του τὸν βίον F.*

CLXXIX.

Ο ΙΑΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ.

Ζαμπ. 616, 25.

Στοὺς Καλαρρύταις τὰ βουνὰ σκώνονται μυρολόγια,
Κ' ἐκεῖ σμὰ στὰ Γιάνινα μεγάλα ξόδι' ἀκούω·
'Οντσάκι τῶν Καλαρρυτῶν πραμματευτὴ μεγαλο
Τὸ Γιάνη Λάμπρο ξακουστὸ τὸν τρανοξακουσμένο
Στὰ Γιάνινα στὴ φυλακὴ τὸν ἔχουνε βεέμι,
Κι' ἀποφασίσαν τὰ σκυλιὰ τὸ δόλιο νὰ κρεμάσουν·
Κ' ἕνα πουλὶ σὰν τ' ἄκουσεν ἐπέταξε κ' ἐπῆγε
Στὰ κάγγελα τῆς φυλακῆς καὶ τῶδωσε χαμπέρι.
Πουλὶ πετώμεν' ἦτανε κι' ἀνθρώπινα λαλοῦσε·
„Γιάνο μ' ἂν ἔχῃς κρίματα, κι' ἂν ἔχῃς ἁμαρτίαις,
Γιὰ κράξε τὸν πνευματικὸ γιὰ νὰ σὲ ξαγοράσῃ·
Κι' ἂν ἔχῃς καὶ μηνύματα στὸ ταῖρί σου νὰ στειλῃς,
Πές μου τὰ μένα Γιάνο μου, παγαίνω τῆς τὰ λέγω.“ —

9. πετούμενο Z. 12. στ' αἰτέρι Z.

CLXXX.

Ο ΖΑΜΠΑΡΔΟΥΝΙΑΣ.

Ζαμπ. 697, 130.

'Εσεῖς πουλιὰ τῆς 'Ρούμελης, κοτσίφια Ζαμπαρδούνίας,
Τὸ μάη νὰ μὴ λαλήσετε, σταῖς βεμματιαῖς μὴν πᾶτε,
Τί ὁ Ζαμπαρδούνιας πέθανε στῆς 'Ρούμελης τὰ μέρη,
Κ' ἤρταν τὰ παλληκάρια του κ' ἐφέραν τ' ἅρματά του,
Φέρνουν καὶ μιὰ πικρὴ γραφὴ στὸν πρωτοξάδερφό του.
'Απέξου λέει τ' ἀπόγραμμα καὶ μέσα λέει τὸ γράμμα·
„Νὰ μῶχῃς ἔγνοια τὰ παιδιά, τ' ἄξια τὰ παλληκάρια·
Τί μένα μ' ἔστειλ' ὁ πασᾶς στὴ Σόφια νὰ πεθάνω,
Μὲ τοὺς Μοσκόβους νὰ βαλτῶ, μ' αὐτοὺς νὰ πολεμήσω.
Πέρνω γιὰ νύφη μαύρη γῆ, τὴν πέτρα συννυφάδα
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοχάλικα τὰ κάνω συγγενάδια.“ —

CLXXXI.

Ο ΖΑΜΠΑΡΔΟΥΝΙΑΣ.

Σχιν.

Ἐσεῖς πουλιὰ τῆς Ρούμελης κι' ἀηδόνια τῆς Μπαρδούνιας
Τὸ μάη νὰ μὴν λαλήσετε μηδ' ἄνοιξι νὰ φέρτε,
Γιατ' ὁ Μπαρδούνιας πέθανε στῆς Σόφιας τὸ σεφέρι
Κ' ἤρταν τὰ παλληκάρια του κ' ἔφεραν τ' ἅρματά του·
Φέρει καὶ μιὰ πικρὴ γραφὴ σὲ τρεῖς μεριαῖς καϋμένη
Κι' ἀπόξω λέγ' τ' ἀπόγραμμα καὶ μέσα λέγ' τὸ γράμμα·
„Σὲ σὲ Μπραΐμη μ' ἀδελφὲ, φιλέ μ' ἀγαπημένε.
Νὰ μοῦχῃς ἔγνοια τὸ παιδὶ, τὸν πύργον τῆς Μπαρδούνιας.
Τί μένα μ' ἔστειλ' ὁ πασᾶς στῆς Σόφιας τὸ σεφέρι,
Στοὺς πεθαμμένους μπίμπασης νἆμαι νὰ τοὺς φυλάγω.
Κι' ἂν κάμ' ὁ Θιὸς κι' ἀνοίξ' ἡ γῆς νὰ βγῶ στὸν ἄξω κόσμο,
Νἄρτουν τὰ μπαϊράκια μου, νὰ πάω νὰ πολεμήσω." —

12. *γιὰ νὰ πολ. Σ.*

CLXXXII.

Ο ΤΣΟΥΛΚΑΣ.

Ζαμπ. 692. 122. T. 425.

Τρία πουλάκια κάθουνταν στὸν Ἔπαχτο στὴ ῥάχη,
Τἕνα τηράει τὴ Βόνιτσα, τ' ἄλλο τηράει τὸν κάμπο,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Φύσα μαΐστρο δροσερὲ πουνέντε δροσισμένε,
Γιὰ νὰ δροσίσῃς τὰ παιδιὰ τοῦ Τσούλκα τοῦ ἀντρειωμένου,
Ποῦ πολεμάει κατάκαμπα μὲ δώδεκα χιλιάδες.
Τρεῖς μέραις εἶν' ποῦ μάχεται, τρεῖς νύχταις ἀγωνιέται
Χωρὶς ψωμὶ, χωρὶς νερὸ, χωρὶς ὕπνο στὸ μάτι,
Τόσο ποῦ κάνει τὰ κομπιὰ βόλια τοῦ τουφεκιοῦ του·
Τσοῦλκα δὲ βγάνεις τὸ σπαθὶ, δὲ ῥίχνεσαι γιουροῦσι;
Καὶ τὸ σπαθί του τράβηξε κ' ἐρρίχτηκε γιουροῦσι.
Πέρνει τοὺς Τούρκους στὸ κοντὸ σὰν πρόβατα, σὰ γίδια,
Βάνει φωτιὰ καὶ στὰ χωριὰ καὶ τὴν Τουρκιὰ σκορπίζει,
Κλαίγουνε μάναις γιὰ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ γιὰ μάναις." —

T. post vs. sextum hunc habet:
Τρεῖς ἡμεροῦλες πολεμάει, ἡμέραις καὶ τρεῖς νύχταις
Χωρὶς ψωμὶ, χωρὶς νερὸ, χωρὶς καμμιὰ βοήθεια.

Κ' ἔλυσε τ' ἀσημόκομπα, βόλια τοῦ τουφεκιοῦ του,
Καὶ τὸ σπαθὶ του τράβηξε καὶ μπῆκε μὲς στ' ἀσκέρι·
Κι' ὁ Θιός του τὸν ἐφύλαξε ἀπ' τῶν Τουρκῶν τὸ χέρι.
Βάνει φωτιὰ μὲς στὰ χωριὰ, τοὺς Τούρκους τοὺς σκοτώνει
Καὶ στὰ λαγκάδια τὰ στενὰ ὅλους μέσα τοὺς χώνει.

12. *καὶ ὁ Θεὸς τὸν T.* 14. *ἀείποτε T.*

CLXXXIII.

Ο ΤΣΟΥΛΑΣ.

Σχιν.

Φύσα μαΐστρο δροσερὲ, μαΐστρο χαϊδεμένε,
Γιὰ νὰ δροσίσῃς τὰ παιδιὰ τοῦ Τσούλκα τοῦ καϋμένου,
Ποῦ πολεμᾷ κατάκαμπα στὰ Γιάνινα στὸν κάμπο.
Τρία πουλάκια κάθουνται στοῦ Τσούλκα τὸ λημέρι,
Τὄνα τηράει στὰ Γιάνινα, τἄλλο μέσα στὴν Ἄρτα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τοῦ Τσούλκα πάει καὶ λέγει·
„Σήκω Τσούλκα νὰ φύγωμε κι' ἀπόλυε τους τοὺς σκλάβους.“ —
„Ὅσο 'ν' ὁ Τσούλκας ζωντανὸς, τοὺς σκλάβους δὲν ἀφίνει·
Θὰ κάμω πόλεμο φρικτὸ, στὸν κόσμο νὰ τ' ἀκούσουν.
Ντερβέναγας ἐπλάκωσε μὲ χιλιους πεντακόσιους.
Παιδιὰ χαζηρευθήκετε, πιάστε τὰ μετερίζια,
Τί θὲ νὰ πολεμήσωμε σὰν τ' ἄξια παλληκάρια.“ —

CLXXXIV.

Ο ΒΙΒΑΣ.

U.

ΡΟΥΜΕΛΗ.

Ζακόνι τὄχουν τὰ βουνὰ καὶ βρέχουν καὶ χιονίζουν,
Τὸ καλοκαῖρι πράσινα καὶ τὸν χειμῶνα μαῦρα.
Κανένας δὲν τὰ χάρηκεν ἀπ' τοὺς καπεταναίους,
Κατσίγιανος τὰ χάρηκε μὲ τὸν Βίβα ἀντάμα·
Ἀνταμα τρῶν καὶ πίνουνε, ἀντάμα χαιρετιοῦνται.
Κι' ὁ Βίβας πίνει μὲ γυαλὶ, μὲ μαστραπᾶ σημένιο,
Κι' ὁ δόλιος ὁ Κατσίγιανος κάθεται μαραμμένος,
Κι' ὁ Βίβας τόνε ρώτησε καὶ τὸν συχνορωταέι·
„Κατσίγιανε δὲ χαίρεσαι; δὲν τραγουδᾷς; δὲν πίνεις;“ —
„Τὸ τί χαλὸ 'χω νὰ χαρῶ, νὰ πιῶ, νὰ τραγουδήσω;

'Απόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο, ποῦ κοιμώμουν·
Εἶχα μιὰ γοῦνα κόκκινη ἀπ' τὴν κορφὴν στὰ νύχια.
Τὸ κόκκινο 'ναι γλήγωρα ἀπ' τὴν αὐγὴ στὸ γέμμα." —
Κι' ἀκόμα λόγος ἔστεκε καὶ ἐσυχνοκρατεῖτο,
Κ' ἡ παγανιὰ τοὺς πλάκωσε ἀπάνω στὰ λημέρια.
Μιὰ μπαταριὰ τοὺς ἔδωσαν πικρὴ φαρμακωμένη,
Τὸν Βίβα πέρνει στὴν καρδιὰ, τὸν ψυχογιὸν στὸ χέρι,
Τὸν δόλιον τὸ Κατσίγιανον τὸν πέρνει στὸ κεφάλι.
Τ' ἀσκέρι του μαράθηκε.

CLXXXV.
Ο ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ.

Zαμπ. 650, 66.

Καπετὰν Νικηταρᾶ,
Πῶχεις στὰ νύχια σου φτερὰ,
Πιάνεις καὶ γράφεις γράμματα·
„Τοῦρκοι γιὰ δόστε τ' ἅρματα.
Γιὰ δόστε Τοῦρκοι τ' ἅρματα
Νὰ γλύσουν τὰ παιδιά σας." —
„Τ' ἅρματα δὲν τὰ δίνομε·
Τὸ αἷμά μας τὸ χύνομε." —

CLXXXVI.
ΓΕΩΡΓΗΣ.

Sand. p. 16. cfr. C. 33.

ΜΩΡΕΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνται στὸ κάστρο τῆς Πλατιάνας.
Τὄνα τηράει τὴν Κρίσταινα καὶ τἄλλο τὴν Πλατιάνα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τοῦ Γιώργη πάει καὶ λέγει·
„Σήκου Γιῶργε νὰ φύγωμε, σήκου Γιῶργε νὰ πᾶμε·
Τἀκουὼ ταμποῦρλα καὶ βαροῦν, τρομπέταις καὶ λαλοῦνε."—
„Ἂς ἔρχονται" — . . . . . .
„Γιῶργε πουλιέτ' ἡ μπάλα σου σαράντα κολονάτα,
Πουλιένται τὰ κουμπούρια σου γιὰ πεντακόσια γρόσια." —
„Μπρὲ σὰν πουλιένται, πάρτε τα — . . . . . .

Κι' ἂν δώσῃ ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ καὶ σηκωθῶ στὰ πόδια,
Θὰ κάψω τὴν Ἀνδρίτσαινα, τὰ τρία Κανελόπλα
Καὶ στὴν Πλατιάνα 'γὼ περνῶ, στὸν πύργο γιὰ νὰ πάγω,
'Οπῶχω μι' ἀγαπητική" — . . . . . .

7. *Ηάλα S.*

CLXXXVII.
Ο ΓΙΑΝΗΣ.

Πανδ. 65.

ΜΩΡΕΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνται στὸν Ἄλονο στὴ ῥάχη,
Τὄνα τηράει τὰ Νιζερὰ, τ' ἄλλο τὴ μέσα Μάνη,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυρολογάει καὶ λέγει·
„'Ο Γιάνος τί νὰ γίνηκε ὁ υἱὸς τοῦ παπ' Ἀντρέα;
Οὐδὲ στὴ Μάνη φάνηκε, οὐδὲ στὄρημο Θιάκι,
Κι' οὐδὲ στῆς Πάτρας τὰ χωριὰ, ποῦ τὄχ' ἁρματωλίκι." —
„Τάχα νὰ μὴν περπάτησα κ' ἐγὼ σ' αὐτὸν τὸν τόπο;
Τὰ παλληκάρια μου μπροστὰ μ' ἐξῆντα, μὲ τριάντα,
Καὶ τώρα πάγω μοναχὸς καὶ πάω νὰ μὲ χρεμάσουν;
'Αφίνω γειὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ χαμηλοί μου κάμποι.
'Αφίνω γειὰ τῆς Βλάχισσαις καὶ γειὰ τῆς Βλαχοπούλαις,
Βρυσούλαις μὲ τὰ κρυὰ νερὰ νὰ μὴ κρουσταλιαστῆτε
Κ' ἐγὼ θὰ πάω νὰ κρεμαστῶ . . . . . .
'Εγὼμ' ὁ Γιάνος ξακουστὸς ὁ υἱὸς τοῦ παπ' Ἀντρέα,
Μένα μὲ ξέρ' οὖλος Μωριὰς, μὲ ξέρ' ἡ μέσα Μάνη,
Μὲ ξέρουν καὶ τὰ Τρίκαλα ποῦ τὄχ' ἁρματωλίκι." —

CLXXXVIII.
Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΑΝΗΣ.

Πανδ. 34.

„Μ' ἐγέλασεν ἡ χαραυγὴ τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι,
Κ' ἐβγῆκα νύχτα στὸ βουνὸ ψηλὰ στὰ κορφοβούνια
Κι' ἀκουὼ τὸν ἄνεμο κ' ἠχᾷ καὶ τὰ βουνὰ μαλώνουν·
'Εσεῖς βουνὰ τῶν Γρεββενῶν καὶ πεύκη τοῦ Μετσόβου,
Τ' ἔχετε καὶ μαλλώνετε, τ' ἔχετε καὶ βριζέστε;
Μήνα τὰ χιόνια σᾶς βαροῦν, μήνα τὸ κρυὸ νεράκι;" —

„Μηδὲ τὰ χιόνια μᾶς βαροῦν μηδ' εἶν' τὸ κρυὸ νεράκι,
Μὸν βγῆκαν κλέφταις στὸ μαντρὶ κι' ὁ καπετάνος Γιάνης·
Καὶ μᾶς ἐπῆραν τὰ παιδιὰ καὶ μᾶς τὰ πῆραν σκλάβους,
Χαλεύουνε τὴν ξαγορὰ πέντε χιλιάδες γρόσια,
Καὶ θέλουνε τὸ Μέτσοβο, θέλουνε τὸ Ζαγόρι,
Καὶ θέλουν καὶ τὸ Γρεββενὸ, νὰ μένῃ καπετάνος." —
„Τρεῖς μέραις μὸν σᾶς καρτερῶ καὶ τρία μερονύχτια
Καὶ θέλω τὸν μουρασαλῆ, νὰ γένω καπετάνος,
Νὰ περπατῶ στὸ Μέτσοβο, νὰ πάγω στὸ Ζαγόρι,
Ζαγόρι ποὖναι ξακουστὸ στὴν πόλι ξακουσμένο.
Κι' ἀλλῶς νὰ μὴν τὸ κάμετε, κι' ἀλλῶς νὰ μὴν τὸ πῆτε,
Βάνω φωτιὰ μὲς στὰ χωριὰ, καίω τὰ μοναστήρια." —
Τὰ βιλαέτια τ' ἄκουσαν, πολ' ἀχαμνὰ τοὺς ἦρθε,
Τρέχουνε μὲς στὰ Γιάνινα, πηγαίνουν στὸν βεζύρη·
„Τ' εἶν' τὸ κακὸ ποῦ πάθαμε ἀπ' τὸν καπ'τάνιο Γιάνη,
Ποῦ μᾶς ἐπῆρε τὰ παιδιὰ καὶ μᾶς τὰ πῆρε σκλάβους;" —

5. *βρυξέστε Π.* 6. *μήνα νἂν' τὸ νερὸ κρυὸ Π.* 7. *τὸ νερὸ κρυὸ Π.* 8. *μάντρι ὁ Π.* Inter vss. 12 et 13. habet *Π. Γρήγορα τὸ Μ.* 13. *μερούλαις σᾶς Π.* 18. *καίω τὰ . . . . . Π.* 21. *καπετάν Π.*

CLXXXIX.

Ο ΔΕΛΙΓΙΩΡΓΗΣ.

Ζαμπ. 639, 51.

Τίνος μανοῦλά θλίβεται; τίνος μανοῦλα κλαίει;
Τοῦ Γιώργ' ἡ μάνα θλίβεται, τοῦ Γιώργ' ἡ μάνα κλαίει.
Στὸ παραθύρι κάθεται, τοὺς κάμπους ἀγναντεύει·
„Σ' ὅλο τὸν κόσμο ξαστεριὰ, σ' ὅλο τὸν κόσμο ἥλιος,
Στὰ ριζοβούνια τ' Ἀχονοῦ πολὺς καπνὸς κι' ἀντάρα·
Μήν' ἀπ' τὰ χιόνια τὰ πολλὰ, μήν' ἀπὸ ταῖς βροχάδαις;
Μήτ' ἀπ' τὰ χιόνια τὰ πολλὰ, μήτ' ἀπὸ ταῖς βροχάδαις,
Τὸν Δελιγιώργη κλείσανε Τοῦρκοι ἐννιὰ χιλιάδαις.
„Ἔβγα Γιώργη, προσκύνησε, τσουράκη νὰ σὲ κάμω." —
„Δὲν εἶμαι νύφη Πατρινιά, νάβγῶ νὰ προσκυνήσω·
Χίλιαις φοραῖς τὸ αἷμά μου τὴ γῆ νὰ κοκκινήσῃ,
Παρὰ νὰ δώσω τ' ἅρματα, τὸ ἔρμο μου νταλιάνι." —

8. *ὡς ἐν. Ζ.*

CXC.

Ο ΡΟΥΠΑΚΙΑΣ.

Ζαμπ. 661, 78.

Τί καπετάνος εἶσαι σύ; δὲ ξίχνεις δύο τουφέκια,
Νὰ μαζωχτῇ τ' ἀσκέρι του κι' ὅλοι οἱ καπιταναῖοι,
Νὰ διοῦμε ποιὸς μᾶς λείπεται ἀπὸ τὰ παλληκάρια;
Ὁ Ῥουπακιὰς μᾶς λείπεται μὲ τὸ Γερχουσάδα.
Σὲ τί βουνὰ νὰ βρίσκωνται, σὲ τί κοντοραχοῦλες;
Σὰν ποῦ νὰ ψένουν πρόβατα, σὰν ποῦ νὰ ψένουν γίδια;
Τοὺς κλαῖνε χώραις καὶ χωριὰ, τοὺς κλαῖνε βιλαέτια,
Τοὺς κλαίγ' ἡ τσοῦπρα τοῦ παπᾶ, αὐτ' ἡ μαυρομματοῦσα,
Αὐτ' ἡ φεγγαρομέτωπη καὶ χαμηλοβλεποῦσα,
Μὲ τὰ μαλλάκια ξέπλεγα, τὰ χέρια σταυρωμένα.
Σὰν τὴν τρυγῶνα θλίβεται, σὰν τὸ παππὶ μαδιέται.

CXCI.

ΤΟ ΜΑΡΚΟΣ.

Σχιν.

Ἕνα πουλὶ ξοβόλαγε ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι,
Ἐλάλησε βραχυὰ, βραχυὰ, βραχυὰ καὶ κακιωμένα.
Ὅσα πουλιὰ τ' ἀκούσανε, ὅλα τοὺς πικραθῆκαν,
Κι' ὅσοι κάμποι τ' ἀκούσανε, τὰ δέντρα ξεραθῆκαν.
Τ' ἀκούσανε δυὸ Ἕλληνες καὶ τρεῖς παλιοκαστρίταις·
„Πές μας, πές μας πουλάκι μου κ' ἕνα καλὸ μαντάτο·
Πές μας γιὰ τὸν ἀφέντη μας, τὸν πρωτοκαπετάνο.“ —
„Ἔχτες, προχτὲς περπέρναγα στοῦ Σκόντρα τὸ ντσαντῆρι,
Κι' ἄκουσα τὸ μουσαβερὲ τοῦ Μάρκου τὴν κουβέντα.
Τὸν Μάρκον τὸν ἐσκότωσαν οἱ ἄπιστοι συντρόφοι.“ —

3. ὅλα τὰ *Σ*. 8. *κατήρη Σχ*.

CXCII.

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ.

T. 434.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Στὴν πρύμνη βάνουν τὸ σταυρὸ, στὴ πλώρη τὸ βαγγέλιο,
Τὴν Παναγιὰ τὴ δέσποινα στὸ μεσινὸ κατάρτι.
„Μάϊνα καράβι τὰ πανιὰ, μαϊνάρε τὰ κατάρτια.“ —
„Δὲν μαϊνάρω 'γὼ πανιὰ, πῶς νὰ τὰ βίξω κάτου;
Μὴν εἶμαι κόρη λυγερὴ, νὰ βίξω τὰ μαλλιά μου,
Νὰ κάμῃς σκάλαις ν' ἀναβῇς, νὰ πιάσῃς τὰ βυζιά μου·
Εἶμαι καράβι ξακουστὸ, καράβι ξακουσμένο,
Στὴν Πόλι καὶ στὴν Βενετιὰ εἶμαι ζωγραφισμένο.
Ἂς ἔρτουν δώδεκ' ἀπὸ 'μπρὸς καὶ δώδεκ' ἀπὸ πίσω,
Καὶ δεκοχτ' ὀχ' τὴ μιὰ μεριὰ καὶ δεκοχτ' ὀχ' τὴν ἄλλη·
Τότες νὰ δγῇς τὸν πόλεμο, ποῦ κάνουν τὰ γαλέρια.“ —
Μιὰ μπαταριὰ τοὺς ἔδωσε, μιὰ μπαταριὰ τοὺς δίνει,
Γιωμίζ' τὸ πέλαο πανιὰ, ἡ θάλασσα κουφάρια.

3. *μαΐνα δί τὰ κάτου? T.*

II.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.

CARMINA HISTORICA.

1361 - 1820.

CXCIII.

ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ ΚΟΥΡΣΕΥΜΕΝΗ.

Paskl. I, 165. Sand. 2. M. I, 188.

1361.

ΚΑΝΔΙΑ.

Κλαίγουν τἀηδόνια τῆς Βλακιᾶς καὶ τὰ πουλιὰ στὴν δύσιν,
Κλαίγουν ἀργὰ, κλαίγουν ταχυὰ, κλαίγουν τὸ μεσημέρι, ——
Κλαίγουν τ᾽ ν ᾽Αδριανούπολιν τὴν βαριὰ κουρσευμένη,
᾽Αποῦ τὴν ἐκουρσέψανε τσὶ τρεῖς ἑορταῖς τοῦ χρόνου,
Τοῦ Χριστογέννου γιὰ κηρὶ καὶ τοῦ βαΐου γιὰ βάϊα,
Καὶ τῆς λαμπρῆς τὴν κυριακὴ γιὰ τὸ Χριστὸς ἀνέστη.

CXCIV.

ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Faur. I, 338. Kind. Anth. 42.

1453.

Πῆραν τὴν πόλι, πῆράν την, πῆραν τὴ Σαλονίκη,
Πῆραν καὶ τὴν ἁγιὰ Σοφιὰ, τὸ μέγα μοναστῆρι,
Πούχε τριακόσια σήμαντρα κ᾽ ἑξῆντα δυὸ καμπάναις·
Κάθε καμπάνα καὶ παπᾶς, κάθε παπᾶς καὶ διάκος.
Σιμὰ νάβγοῦν τὰ ἅγια κι᾽ ὁ βασιλιὰς τοῦ κόσμου,
Φωνὴ τοὺς ἦρτ᾽ ἐξ οὐρανοῦ ἀγγέλων ἀπ᾽ τὸ στόμα·
„᾽Αφῆτ᾽ αὐτὴ τὴν ψαλμωδιὰ, νὰ χαμηλώσουν τ᾽ ἅγια·
Καὶ στεῖλτε λόγο στὴν Φραγκιὰ, νἄρτουνε νὰ τὰ πιάσουν,
Νὰ πάρουν τὸν χρυσὸ σταυρὸ καὶ τ᾽ ἅγιο τὸ βαγγέλιο,
Καὶ τὴν ἁγία τράπεζα, νὰ μὴ τὴν ἀμολύνουν“ ——
Σὰν τ᾽ ἄκουσεν ἡ δέσποινα. δακρύζουν ἡ εἰκόνες·

„Σώπασε κυρὰ δέσποινα, μὴν κλαίγῃς, μὴ δακρύζῃς·
Πάλε μὲ χρόνους, μὲ καιρούς, πάλε δικά σας εἶναι.“ —

1. *Πῆραν F. K.* 3. *Ποῦ εἶχε F. K.* 9. *τ' ἅγιον εὐαγγέλιο F. K.* 12. *Σώπα κυρία F.* 13. *σου F. K.*

CXCV.

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

U.

1453.

Σημαίν' ὁ Θιὸς, σημαίν' ἡ γῆ, σημαίνουν τὰ πουράνια,
Σημαίνει κ' ἡ ἁγιὰ Σοφιὰ, τὸ μέγα μοναστῆρι,
Μὲ τετρακόσια σήμαντρα, μ' ἑξῆντα δυὸ καμπάναις,
Πῶχει τριακόσιαις καλογριαῖς καὶ χίλιους καλογέρους·
Ψάλλει ζερβὰ ὁ βασιλιὰς, δεξιὰ ὁ πατριάρχης·
Φωνὴ τοὺς ἦρτ' ἀπὸ τὸ Θιὸ κι' ἀπ' τὴν ἀγγέλου κρίσι·
„Πάψτε παπάδες τὰ χαρτιὰ καὶ κλεῖστε τὰ βαγγέλια·
Πῆραν τὴν Πόλι, πῆρανε, πῆραν τὴν Σαλονίκη,
Πῆραν καὶ τὴν ἁγιὰ Σοφιὰ, τὸ μέγα μοναστῆρι,
Πῆραν παιδιὰ 'π' τὸ δάσκαλο, κοράσι' ἀπ' τὸ γκεργκέφι,
Πῆραν μανάδες μὲ παιδιὰ, κυράδες μὲ τοὺς ἄντρες.“ —

CXCVI.

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Ζαμπ. 599, 1.

1453.

Σημαίν' ὁ Θιὸς, σημαίν' ἡ γῆ, σημαίνουν τὰ πουράνια,
Σημαίνει κ' ἡ ἁγιὰ Σοφιὰ, τὸ μέγα μοναστῆρι,
Μὲ τετρακόσια σήμαντρα κ' ἑξῆντα δυὸ καμπάναις,
Κάθε καμπάνα καὶ παπᾶς, κάθε παπᾶς καὶ διάκος,
Νὰ μποῦνε στὸ Χερουβικὸ καὶ νάβγ' ὁ βασιλέας.
Περιστερὰ κατέβηκεν ἀπὸ τὰ μεσουράνια·
„Πάψετε τὸ Χερουβικὸ κι' ἂς χαμηλώσουν τ' ἅγια·
Παπάδες πάρτε τὰ γιερὰ καὶ σεῖς κεριὰ σβυστῆτε,
Γιατεῖναι θέλημα Θεοῦ ἡ Πόλι νὰ τουρκέψῃ.
Μὸν στεῖλτε λόγο στὴ Φραγκιὰ, νάρτουνε τριὰ καράβια,
Τὄνα νὰ πάρῃ τὸ σταυρὸ καὶ τ' ἄλλο τὸ βαγγέλιο,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τὴν ἅγια τράπεζά μας,
Μὴ μᾶς τὴν πάρουν τὰ σκυλιὰ καὶ μᾶς τὴ μαγαρίσουν." —
Ἡ δέσποινα ταράχτηκε κ' ἐδάκρυσαν ἡ κόνες..
„Σώπασε κυρὰ δέσποινα καὶ σεῖς κόνες μὴν κλαῖτε·
Πάλε μὲ χρόνους, μὲ καιροὺς, πάλε δικά σας εἶναι." —

CXCVII.

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Ζαμπ. 600, 2.

1453.

Καλόγρια ἐμαγέρευε ψαράκια στὸ τηγάνι,
Καὶ μιὰ φωνή, ψιλὴ φωνὴ ἀπάνωθεν τῆς λέγει·
„Πάψε γρία τὸ μαγερειὸ κ' ἡ Πόλι θὰ τουρκέψῃ." —
„Ὅταν τὰ ψάρια πεταχτοῦν καὶ βγοῦν καὶ ζωντανέψουν,
Τότες κι' ὁ Τοῦρκος θὲ νὰ μπῇ κ' ἡ Πόλι θὰ τουρκέψῃ." —
Τὰ ψάρια πεταχτήκανε, τὰ ψάρια ζωντανέψαν,
Κι' ὁ ἀμηρᾶς εἰσέβηκεν ἀτός του χαβαλάρης.

2. *ἀκανωθειὸ* Z. 5. *καὶ ὁ* Z. *θέλει μπῇ* Z. 6. *ἐπεταχτήκανε* Z.

CXCVIII.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙΑ.

Ξανθοπ. Φιλολ. συνέκδημ. 401. M. I, 94.

1453—1460.

ΤΡΑΠΕΖΟΤΣ.

Τὴν πόλιν ὅταν ἔκτιζεν ὁ Ζάπι Κωνσταντίνων,
Εἶχεν πορτάρους δίκλεπους κι' ἀφέντας φοβετσάρους,
Εἶχεν καὶ σκύλον μάρμαρον, ποῦ ἔδουνεν τὰ κλειδία.

. . . . . .

Κ' ἕναν πουλίν, καλὸν πουλίν κι' ἀπὲ τὴν πόλιν ἔρται,
Καὶ τ' ἕναν τὸ φτεροῦλν'αθε στ' αἷμαν ἔτον βαμμένον,
Καὶ στ' ἄλλο τὸ φτεροῦλν'αθε χαρτὶν περιγραμμένον,
Κι' οὐδὲ στὴν ἄμπελον κόνευ' μηδὲ στὸ περιβόλι,
Ἐπῆγεν καὶ ἐκόνεψεν στοῦ κυπαρέσσ' τὴν ρίζαν.
Ἔρχονται χίλιοι πατριάρχ' καὶ μύριοι δεσποτάδες,
Κανεὶς ἀτὸ πάλ' κι' ἀναγνώθ', κανεὶς ξαν κι' ἀναγνώθει.
Χέρας υἱὸς Γιανίκας ἕν', ἀτὸς ἀτ' ἀναγνώθει.

Σίτ' ἀναγνώθ', σίτ' ἀνακλαίγ', σίτ' ἀνακρούγ' τὴν καρδιαν·
Ν' ἀοιλλοῖ ἐμᾶς, νὰ βάι ἐμᾶς, ἡ Ῥωμανία πάρθεν,
Ἐπάρθαν τὰ προπύλαια καὶ τὰ βασιλοσκάμνια,
Ἐπάρθαν καὶ αἱ ἐκκλησιαῖς κι' ὅλα τὰ μοναστήρια,
Ἐπάρθεν καὶ Ἁγεσοφιὰ, τὸ μέγαν μοναστῆριν·
Εἶχεν σαράντα καλογέρ'ς κ' ἑξηνταπέντε διάκους·
Εἶχεν δώδεκα σήμαντρα, δεκαοχτὼ καμπάνας·
Εἶχεν καὶ τὴν ἐγάπην μου ςτ' ἕναν καφὲς κρυμμένην.
Τὸν κόσμον ἐθιαπάτεσα, τὴν γῆν τροχὸν ἐποῖκα,
Κι' ἀμὸν ἐσὲν τὸ κόρασιον ςτὴν οἰκουμένην 'κ εὗρα·
Τ' ὀμμάτια σ' κόφνε τὸν πασᾶν, τ' ὀφρύδια ςτὸν βεζύρην,
Κι' ἀτὸ τὸ ματοχόσιαμαν σκοτόν' ἐμὲν κ' ἄλλ' ἕναν.

CXCIX.

ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΟΥΡΝΑΒΟΥ ΚΑΙ ΛΑΡΣΗΣ.

Ζαμπ. 696, 128.

1770.

'Απόψ' εἶδα ςτὸν ὕπνο μου, ςτὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Σὰ μάτ' ἐκάη ὁ Τούρναβος, σὰ μάτ' ἐκάη ἡ Λάρσα,
Πῆραν μανάδαις μὲ παιδιὰ, γυναίκαις μὲ τοὺς ἄντραις,
Πήρανε καὶ μιὰ νιόνυφη τριῶ μερῶ λεχῶνα.
Χίλιοι τὴν πάγουν ὀμπροστὰ καὶ πενταχόσιοι πίσω.
„Σταθῆτε παλληκάρια μου, σταθῆτε λεβεντάδαις,
Γιὰ νὰ φασκιώσω τὸ παιδὶ, νὰ τὸ βυζάξω γάλα.“ —
Τὰ παλληκάρια στάθηκαν κ' οἱ λεβενταδαις στέκουν.
„Πέτρα σ' ἀφίνω τὸ παιδὶ, καλὰ νὰ τὸ φυλάξῃς,
Ὅσο νὰ πάω κι' ὅσο νάρτω καὶ πίσω νὰ γυρίσω,
Ὅσο ν' ἀσπρίσ' ὁ κόρακας, νὰ γένῃ περιστέρι.“ —

CC.

Ο ΜΟΥΡΤΟΣ.

Faur. I, 218. Sand. p. 2. Ζαμπ. 705, 141.

1770.

ΜΩΡΕΑ.

Μιὰ προσταγὴ μεγάλη προστάζ' ὁ βασιλιὰς,
Νὰ καταιβῇ ἡ ἁρμάδα κι' ὁ καπετὰν πασᾶς.

'Αρμάδα ν' ἐκατέβη, στ' 'Ανάπλιν ἄραξε
Κι' αὐτὸς ἀπ' τὰ ντερβένια μ' ἀσκέρι διάβηκε.
Πιάνει καὶ χαρτιὰ στέλνει, χαρτιὰ καὶ προβοδᾷ·
„Σ' ἐσένα Μοῦρτο Χάμζα, σ' ἐσᾶς 'Αρβανιτιά,
Γλήγωρα νὰ σκωτῆθε αὐτοῦθ' ἀπ' τὸ Μωριά." —
„'Εγὼ χαρτιὰ 'χω χίλια καμμένα στὴ φωτιὰ
Καὶ σένανε σὲ γράφω στὴν κάτου τὴ μεριά." —
„Σώπα, σώπα μπρὲ Μοῦρτο καὶ μὴ παραμιλᾷς,
Γιατ' ἔχεις λίγ' ἀσκέρι καὶ τὸ ματανογᾷς." —
„Μπεκιάρικα τουφέκια χιλιάδες ἓξ, ὀχτὼ
Καὶ σεῖς οἱ καλιουντσῆδες χιλιάδες ἑκατό." —
Τὸ ἀλλὰχ ἀλλὰχ κράζουν, τραβοῦνε τὰ σπαθιά,
Βάνουν μπροστὰ τοὺς Τούρκους σὰ λάφια, σὰν τραγιά.

3. κι' ἀρ. *F. S.* 10. παραμιλῆς *S.* 11. μετανοεῖς *F. S.* 12. ἓχ' *Z.* 14. ἀλλὰ *F. S.* τὸ λένε *F. S.* 15. μπροστὰ ὡσὰν τραγ. *F. S.*

CCI.

Η ΠΡΕΒΕΖΑ.

U.

1708.

„Βάστα καϋμένη Πρέβεζα τ' 'Αλῆ πασᾶ τ' ἀσκέρια." —
„Τί νὰ βαστάξω, δὲν μπορῶ καὶ τί νὰ νταγιαντίσω,
'Αλῆ πασᾶς μὲ πέτρωσε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες·
Πέρνουν τὰ τόπια σὰν βροχὴ κ' ἡ μπόμπαις σὰν χαλάζι
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα σὰν σιγαλὴ βροχοῦλα." —
Σκλάβαις πᾶνε στὰ Γιάνινα, σκλάβαις στὸ Τεπελένι,
Πῆραν τὴν κὺρ Γιωργάκαινα μ' ὅλαις της ταῖς νυφάδες.
Μπροστὰ πήγαιν' ἡ πεθερὰ καὶ πίσω τσὴ νυφάδες,
Κ' ἡ νύφη ἡ μικρότερη δὲν πάει κοντὰ σταῖς ἄλλαις·
„Περβάτα νύφη θαρρετὰ, νὰ μὴ κοντὰ ναμένῃς,
Μὴν σὲ βαραίνει τὸ φλουρὶ καὶ τὸ μαργαριτάρι;" —
„Δὲν μὲ βαραίνει τὸ φλουρὶ καὶ τὸ μαργαριτάρι,
Μὸν μὲ βαραίνει τὸ παιδὶ, ποῦ τ' ἄφησα στὴ κούνια.
Κούνια μου, κούνια τὸ παιδὶ καὶ γάλα χόρτασέ το,
Ὅσο νὰ πάω κι' ὅσο νἀρτῶ κι' ὅσο νὰ πογυρίσω·
Ποῦ κόψανε τὸν ἄντρα μου πάνω στὰ γόνατά μου
Καὶ πέφταν τὰ χεράκια του ἀπάνω στὴν ποδιά μου." —

BELLA SULIOTICA.

1792 1804.

CCII.

ΟΙ ΣΟΥΛΙΩΤΑΙ.

Ζαμπ. 685, 112.

1792—1804.

Ἐπρασινήσαν τὰ βουνὰ κ' ἐλάλησαν οἱ κοῦκκοι,
Κι' ὁ Ἀλέξης δὲν ἐφάνηκε νὰ βγῇ πρὸς τὸ Ζαγόρι,
Νὰ μάσῃ Τούρκους ὁμπροστὰ, Ῥωμαίους ἀπὸ πίσω·
Μὸν τὸν Κασήμη στὸ πλευρὸ κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει·
„Σύρε Κασήμ' στὰ σπίτια μου στὰ ἔρημα σαράγια,
Κι' ἂν σὲ ῥωτήσ' ἡ μάνα μου κ' ἡ δόλι' ἡ ἀδερφή μου,
Νὰ πῇς πάγω στὰ Γιάνινα μέσα στὸ μπεξεστένι,
Νὰ μάσω Σουλιωτόπουλα νὰ βγῶ πρὸς τὸ Ζαγόρι." —
Τρία μπαϊράκια τ' ἔστησε στὴν ῥάχη στὴν Τσοδίλα,
Τὄνα 'ταν τοῦ Ταΐραγα καὶ τ' ἄλλο τοῦ Κασήμη,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦταν τοῦ κὺρ Ἀλέξη.

4. μόν Z.

CCIII.

Ο ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑΣ.

Faur. I. 288. Ζαμπ. 685, 113.

1792.

„Τρία πουλάκια κάθουνταν στὸν Ἄϊ Ἠλιὰ στὴ ῥάχη.
Τὄνα τηράει τὰ Γιάνινα, τ' ἄλλο τὸ Κακοσοῦλι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Ἀρβανιτιὰ μαζώχτηκε, πάγει στὸ Κακοσοῦλι.
Τρία μπαϊράκια κίνησαν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα·
Τὄνα 'ταν τοῦ Μουχτὰρ πασᾶ, τ' ἄλλο τοῦ Μιτσομπόνου,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦταν τοῦ σελιχτάρη." —
Μιὰ παπαδιὰ τ' ἀγνάντεψεν ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα·
„Ποῦστε παιδιὰ τοῦ Μπότσαρη, παιδιὰ τοῦ Κουτσονίκα;

'Αρβανιτιὰ μᾶς πλάκωσε, θέλει νὰ μᾶς σκλαβώσῃ,
Στὸ Τεπελένι νὰ μᾶς πάῃ, ν' ἀλλάξωμε τὴν πίστι." —
'Ο Κουτσονίκας χούϊαξεν ἀπὸ τὸν 'Αβαρίκο·
„Μὴν τὸ φοβᾶσαι παπαδιά· στὸ νοῦ σου μὴν τὸ βάνῃς.
Τώρα νὰ δγῇς τὸν πόλεμο, τὰ κλέφτικα τουφέκια,
Πῶς πολεμοῦν ἡ κλεφτουριὰ κι' αὐτ' οἱ Κακοσουλιῶτες." —
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὴν συντυχιὰ δὲν εἶπε,
Νὰ δγῇς τοὺς Τούρκους κ' ἔφευγαν πεζοῦρα καὶ καβάλα.
"Αλλ' ἔφευγαν κι' ἄλλ' ἔλεγαν· „πασᾶ μ' ἀνάθεμά σε.
Μέγα κακὸ μᾶς ἤφερες τοῦτο τὸ καλοκαῖρι·
'Εχάλασες τόση Τουρκιὰ σπαΐδαις κι' 'Αρβανίταις." —
Κι' ὁ Μπότσαρης ἐφώναξε μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι·
„"Ελα πασᾶ, τί κάκιωσες καὶ φεύγεις μὲ μενζίλι;
Γύρισ' ἐδῶ στὸν τόπο μας στὴν ἔρημη τὴν Κιάφα,
'Εδῶ νὰ στήσῃς τὸ θρονί, νὰ γένῃς καὶ σουλτάνος." —

11. *παΐ F.* 17. *ἔφυγαν Σ.* 22. *μεντίλι Σ.* 23. *γόρνα F.*

CCIV.

Ο ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑΣ.

Faur. I, 294.

1792.

Στὰ μέσα στὰ Τσερίτσανα, στὴν ἀκρ' ἀπὸ τὸ Σοῦλι,
Μπουλουκμπασίδες κάθουνταν ψηλὰ στὸ παλιοκλῆσι
Κ' ἐκύτταζαν τὸν πόλεμο, ποῦκαναν οἱ Σουλιῶτες,
Πῶς πολεμοῦν μικρὰ παιδιά, γυναῖκες σὰν τοὺς ἄντρες.
Κι' ὁ Κουτσονίκας φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Παιδιά μ' σταθῆτε ὅλ' στερνὰ, σταθῆτε ὅλ' ἀντρειωμένα.
Γιατ' ἔρχετ' ὁ Μουχτὰρ πασᾶς μὲ δώδεκα χιλιάδες." —
Καὶ ὕστερα ἐγύριζε τὸν λόγο πρὸς τοὺς Τούρκους·
„Ποῦ πᾷς Μουχτὰρ τ' 'Αλῆ πασᾶ; ποῦ πάγεις παλιολιάπη;
Δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Χόρμοβο, δὲν εἶν' ὁ "Αϊ Βασλῆς,
Νὰ πάρῃς σκλάβους τὰ παιδιὰ, νὰ πάρῃς ταῖς γυναίκαις.
Εἶναι τὸ Σοῦλι τὸ κακὸ στὸν κόσμο ξακουσμένο,
Ποῦ πολεμᾷ Τσαβέλαινα σὰν ἄξιο παλληκάρι·
Βαστᾷ φυσέκια στὴν ποδιὰ καὶ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι,
Καὶ μὲ τουφέκι σισανὲ ἐμπρὸς ἀπ' ὅλους πάγει." —

2. *Μπουλουκπασάδες K.* *κάθονταν F.* 6. *μ' om. F.* 7. *Ὅτ' F.*

CCV.

Η ΧΑΪΔΩ.

U.

1792.

Ποιὸς εἶδε ψάρι σὲ βουνὸ κι' ἀλάφι σὲ λιμάνι;
Ποιὸς εἶδε κόρ' ἀνύπαντρη μέσα στὰ παλληκάρια;
Δώδεκα χρόνους ἔκαμεν ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης,
Κανεὶς δὲν τ' ἐγνώρισε ἀπὸ τὴν συντροφιά της,
Καὶ μιὰ λαμπρή, μιὰ κυριακὴ, μιὰ πίσημον ἡμέρα
Βγῆκαν νὰ παίξουν τὰ σπαθιὰ, νὰ ῥίψουν τὸ λιθάρι.
Τὸ ῥίχν' ἡ Χάϊδω μιὰ φορὰ, τὰ παλληκάρια δέκα,
Κ' ἡ κόρ' ἀπὸ τὴ σφίξη της κι' ἀπὸ τὴν ἔντροπή της
Ἔκόπη τὸ γελέκι της καὶ φάνη τὸ βυζί της.
"Αλλος τὸ λέγει μάλαγμα, ἄλλος τὸ λέγ' ἀσῆμι·
Κ' ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο ἐκεῖνο τὴν γνωρίζει·
„Κεῖνο δὲν εἶναι μάλαγμα, κεῖνο δὲν εἶν' ἀσῆμι.
Κεῖνο 'ν' τῆς Χάϊδως τὸ βυζί, τῆς Χάϊδως χαϊδεμένης." —
„Σώπα σώπα κλεφτόπουλο καὶ μὴ μὲ μαρτυρήσῃς,
Νὰ σοῦ χαρίσω τὴν ζωὴ κι' ὅλα τὰ ἅρματά μου." —

CCVI.

Η ΜΟΣΧΩ.

Χριστοφ. Περρ. Ἱστ. τ. Σουλ. I, 51.

1792.

Τρία μπαϊράκια φαίνονται 'πὸ κάτ' ἀπὸ τὸ Σοῦλι,
Τόνα 'ναι τοῦ Μουχτὰρ πασᾶ, τἄλλο τοῦ σελιχτάρη,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο εἶναι τοῦ Μιτσομπόνου.
Ὁ Δῆμο Δράκος φώναξε 'πὸ πάν' ἀπὸ τὸ Σοῦλι·
Ποῦ πᾶς Μουχτάρη Σκοταρᾶ καὶ σκύλε σελιχτάρη;
Δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Χόρμοβο, δὲν εἶν' ἡ Λαμποβίτσα,
Νὰ πάρτε σκλάβους τὰ παιδιὰ, γυναῖκες δίχως ἄντρες.
Ἐδῶ 'ν' τὸ Σοῦλι τὸ κακὸ, ἐδῶ 'ν' τὸ Κακοσοῦλι,
Ποῦ πολεμοῦν μικρὰ παιδιὰ. γυναῖκες δίχως ἄντρες,
Ποῦ πολεμάει Τσαβέλαινα σὰν τ' ἄξιο παλληκάρι.
Ἡ κύρα Μόσχω φώναξε 'πὸ πάνω 'πὸ τὴν Κιάφα·
„Ποῦστε παιδιὰ Σουλιώτικα καὶ σεῖς οἱ Τσαβελάται;
Μαζύ μου ὅλοι τρέξετε καὶ ἄντρες καὶ γυναῖκες.

Τοὺς Τούρκους κατακόψετε, σπόρο νὰ μὴν ἀφῆστε,
Νὰ μείνουν χήραις κι' ὀρφανὰ, γυναῖκες καὶ παιδιά τους,
Νὰ λέν στὸ Σοῦλ' τοὺς σκότωσαν Σουλιώτισσες γυναῖκες." —
Ἡ Μόσχω τότε ὥρμησε μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι.
Γώρα νὰ δγῆτε πόλεμο, γυναικικὰ τουφέκια.
Σὰν τοὺς λαγοὺς ἐφεύγανε καὶ πίσω δὲν κυττάζουν,
Πετάξαν τὰ τουφέκια τους, μόνον γιὰ νὰ γλυτώσουν.

18. 20. *δουφέκια X.*

CCVII.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ ΤΖΑΒΕΛΑΣ.

Faur. I, 291. Ζαμπ. 687, 115.

1792.

Ἐφώναξε μιὰ παπαδιὰ μὲς ἀπ' τὸν Ἀβαρίκο·
„Πούστε τοῦ Λάμπρου τὰ παιδιά; πούστε οἱ Μποτσαραῖοι;
Πολλὴ μαυρίλλα πλάκωσε, πεζοῦρα καὶ καβάλα·
Δὲν εἶναι μιὰ, δὲν εἶναι δυὸ, δὲν εἶναι τρεῖς καὶ πέντε·
Εἶναι χιλιάδες δεκοχτὼ, χιλιάδες δεκαννέα." —
„Ἂς ἔρτουν οἱ Παλιότουρκοι, τίποτε δὲ μᾶς κάνουν·
Ἂς ἔρτουν πόλεμο νὰ διοῦν καὶ Σουλιωτῶν τουφέκια,
Νὰ μάθουν Λάμπρου τὸ σπαθὶ, Μπότσαρη τὸ τουφέκι,
Τ' ἅρματα τῶν Σουλιωτισσῶν, τῆς ξακουσμένης Χάϊδως." —
Ὁ πόλεμος ἀρχίνησε κι' ἀνάψαν τὰ τουφέκια,
Τὸν Ζέρβα καὶ τὸν Μπότσαρη ἐφώναξ' ὁ Τσαβέλας·
„Παιδιά μ' ἦρθ' ὥρα τοῦ σπαθιοῦ κι' ἂς πάψῃ τὸ τουφέκι." —
„Δὲν εἶναι, λέγ' ὁ Μπότσαρης, σπαθιοῦ καιρὸς ἀκόμα·
Παιδιὰ σταθῆτε στὸ κουντρὶ, βαστᾶτε τὸ λιθάρι·
Γιατεῖν' οἱ Τοῦρκ' ἀμέτρητοι καὶ λίγ' εἶν' οἱ Σουλιῶτες." —
„Μωρὲς τί σκιάζεστε παιδιὰ, Τσαβέλας ματαλέγει·
Ἀκόμα τοὺς φυλάγομε τοὺς σκύλους τσ' Ἀρβανίτες;" —
Πιάνουν καὶ σπάνουν ὅλοι τους ταῖς θήκαις τῶν σπαθιῶν τους,
Τοὺς Τούρκους βάνουνε μπροστὰ, το 'ς βάνουν σὰν κριάρια,
Βελῆ πασᾶς τοὺς φώναζε νὰ μὴ γυρνοῦν ταῖς πλάταις,
Κ' ἐκεῖνοι τ' ἀποκρίνονταν, πετῶντας τὰ τουφέκια·
„Δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Δέλβινο, δὲν εἶναι τὸ Βιδίνι·
Εἶναι τὸ Σοῦλι τ' ἀκουστὸ, στὸν κόσμο ξακουσμένο,
Εἶναι τοῦ Λάμπρου τὸ σπαθὶ, τὸ τουρκοματωμένο,

Πῶκαμε τὴν Ἀρβανιτιὰ κι' ὅλη φορεῖ τὰ μαῦρα,
Κλαίγουν μανάδες γιὰ παιδιὰ, γυναῖκες γιὰ τοὺς ἄντρες.

1. *Μιὰ π. ἐφών. — ἀπὸ F.* 2. *Πού εἶστε Λάμπρου — ποῦ εἶστε F.* 3. *ἐρχεται F.* 5. *χιλιάδες Ἀρβανίταις Z.* 6. *ἔρχωντ' F.* 7. *νὰ ἴδουν π. Z.* 8. *Τί πάει νάπῃ Λαμπρού σπαθὶ καὶ Μπότζαρη τουφέκι Z.* 9. *Σουλιώτισσώνε τζάκισμα, λαβωματιὰ τῆς Χάϊδως Z.* 10. *Σὰν ἄρχισεν F.* 12. *Ἤρτεν ἡ ὥρ. F.* Vs. inter 11 et 12 ap. F. interpositus: *Μποτζάρης ἀποκρίθηκεν ἀπὸ τὸ μετερίζι.* 13. *φώναξε βαρειὰ F.* 14. *Σταθῆτ' ἀκόμα F.* 15. *Ὅτι οἱ Τοῦρκ' εἶναι πολλοὶ F.* 16. *Τότε τὰ παλληκάρια του χουιάζει ὁ Τζαβέλλας F.* 17. *τσ' om. F.* 18. *κι' ὅλ' ἔπιασαν καὶ ἔσπασαν F.* 19. *καὶ ἔμπροστα τοὺς ἔβαλαν τοὺς T. F.* 21. *μὲ δάκρυα 'ς τὰ μάτ. F.* 25. *ἔκαμε F.* 26. *καὶ κλαίουν μάννες τὰ παιδ., τοὺς ἀνδ. των γυναῖκ. F.*

CCVIII.

Η ΤΣΑΒΕΛΑΙΝΑ.

Faur. I, 284. Ζαμπ. 688, 116. Ἀγγελ. 67.

1792.

Ἕνα πουλάκι κάθουνταν ἀπάνου στὸ γεφύρι·
Μυριολογοῦσε κ' ἔλεγε, τ' Ἀλῆ πασᾶ τοῦ λέγει·
Δὲν εἶν' ἐδῶ τὰ Γιάννινα νὰ φτιάσῃς σάντιρβάνια,
Δὲν εἶναι μήτ' ἡ Πρέβεζα, πῶκαμες παλιομέρι·
Μὸν εἶν' τὸ Σοῦλι ξακουστὸ, τὸ Σοῦλι ξακουσμένο,
Ποῦ πολεμοῦν μικρὰ παιδιὰ, γυναῖκες καὶ κορίτσια,
Ποῦ πολεμάει Τσαβέλαινα μὲ τὸ παιδὶ στὸ κόρφο,
Στὄνα της χέρι τὸ σπαθὶ καὶ στ' ἄλλο τὸ τουφέκι
Καὶ τὰ φυσέκια στὴν ποδιά, τὰ βόλια μὲς σταῖς ζάβαις.

4. *Δὲν εἶν' ἐδῶ ἡ Πρ. νὰ φτιάσῃς F.* 7. *Τσαβέλλενα Z. μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι F.* 8. *Μὲ τὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιὰ, μὲ τὸ τουφέκι στ' ἄλλο F.* 9. *Μὲ τὰ φυσέκια στὴν ποδιὰ . . . F.*

CCIX.

Η ΤΣΑΒΕΛΑΙΝΑ.

U.

1792.

A choro puellarum seu puerorum in medio quoque versu cantatur: μώρη Φωτοτσαβέλαινα *et in fine* κακετὰν Φωτοτσαβέλα.

Τρεῖς περδικούλαις κάθουνται στὸ Σοῦλι μὲς στὸ κάστρο,
Ἡ μιὰ τηράει τὰ Γιάννινα, ἡ ἄλλη τὸ Γεπελένι

Κ' ἡ τρίτη ἡ καλήτερη μυριολογάει καὶ λέγει·
'Εδῶ δὲν εἶν' τὸ Χόρμοβο, δὲν εἶν' τὸ Τεπελένι·
Μὰ εἶν' τὸ Σοῦλι τὸ κακὸ, τὸ Σοῦλι ξακουσμένο,
Ποῦ πολεμοῦν μικρὰ παιδιὰ, γυναῖκες γκαστρωμέναις,
Ποῦ πολεμάει Τσαβέλαινα κ' ἡ Χάϊδω μοναχή της,
Πῶχει τουφέκι μαντσαρὶ καὶ τὰ κουμπούρι' ἀσήμια
Καὶ τὸ σπαθί της ντιρεσκὶ τὸ βγάζει καὶ ξορμάει.

CCX.

ΣΟΥΛΙΩΤΕΣ.

U.

1792.

A choro puerorum seu puellarum in medio quoque versu cantatur: παιδιὰ Σουλιώτικα.

Τρία μπαϊράκια στήσανε στοῦ Ἄϊ 'Ελιὰ τὴ ῥάχη,
Τἕνα 'ναι τοῦ Μουχτὰρ πασᾶ, τἄλλο τοῦ σελιχτάρη,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο ἦτον τοῦ Μιτσομπόνου·
Κατὰ τὸ Σοῦλι πήγαιναν, κατὰ τὸ Βουργαρέλι·
Στὰ δόντια σέρνουν τὰ σπαθιὰ, στὰ χέρια τὰ τουφέκια.
Μιὰ παπαδιὰ τοὺς χοήγιαξε, μιὰ παπαδιὰ τοὺς λέγει·
„Ποῦ πᾷς μωρὲ Μουχτὰρ πασᾶ καὶ σὺ μπρὲ σελιχτάρη;
'Εδῶ δὲν εἶν' τὸ Χόρμοβο, νὰ κάψῃς νὰ σκοτώσῃς,
'Εδῶ 'ν' τὸ Σοῦλι τὸ κακὸ κι' ἀντρεῖα παλληκάρια,
Ποῦ πολεμοῦν μωρὰ παιδιὰ, γυναῖκες σὰν τοὺς ἄντρες.
Σέρνουν φυσέκια στὴν ποδιὰ καὶ πέτραις στὸ μαντύλι,
Πίσω μωρὲ Μουχτὰρ πασᾶ καὶ σὺ μπρὲ σελιχτάρη,
Μὴ χάστε τὰ κεφάλια σας κι' ὅλο τὸ στράτεμμά σας." —
Κι' ὁ πόλεμος ἀρχήνισε . . . . . .

2. 7. 12. *Σουληχτάρη U.*

CCXI.

Η ΑΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΔΕΛΒΙΝΟΥ.

Faur. I, 296. Ζαμπ. 689, 117.

1800.

Σύγνεφο μαῦρο σκέπαζε τὸ Σοῦλι καὶ τὴν Κιάφα·
'Ολημερῆς ἐχιόνιζεν, ὁλονυχτῆς χιονίζει·

Κι' ἀπ' τὸ Συστράνι πρόβαινεν ἕνας λιγνὸς λεβέντης,
Ποῦ ἀπὸ τὰ Γιάνινα πικρὰ μαῦρα μαντάτα φέρνει.
„Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ τὰ χάνουν οἱ συντρόφοι.
Ἀκοῦστε Φώτου τὰ παιδιὰ, τοῦ Δράκου παλληκάρια,
Τὸ Δέλβινο τὸ ἄπιστο πρόδωκε τὰ παιδιά σας·
Τ' Ἀλῆ πασᾶ τοῦ τἄφερε, τὰ ἑξ ἀράδ' ἀράδα,
Κι' αὐτὸς τὰ τέσσαρ' ἔσφαξε, δυονῶν ζωὴ χαρίζει,
Τοῦ Δήμου Δράκου τὸν υἱὸ κ' ἕν' ἀδερφὸ τοῦ Φώτου." —
Κ' ἐκεῖνοι καθὼς τ' ἄκουσαν, βαρυὰ τοὺς κακοφάνη·
„Δέσποτα καὶ πρωτοπαπᾶ βάλε τὸ πετραχῆλι,
Νὰ ψάλῃς τὰ μνημόσυνα τῶν ἑξ παλληκαριῶν μας.
Τὰ δυὸ, καθὼς τὰ τέσσαρα σφαμμένα τὰ μετροῦμε·
Οὔτε κι' ὁ τύραννος ζωὴ τῶν Σουλιωτῶν χαρίζει,
Οὔτε Σουλιώτης ζωντανὸς τὰ χέρια του λογιέται." —

2. Ὀλημερσοῦλα ἔβρεχεν *F.* 3. Κι' om. *Z.* 8. Σ τ' Ἀλῆ πασᾶ τ' ἔφ. *F.* 9. Κι' om. *F.* τῶν δυὸ *F.* 15. Κι' om. *F.* 16. λογᾶται *F.*

CCXII.

Ο ΦΩΤΟΣ ΤΣΑΒΕΛΑΣ.

Faur. I, 298.

1803.

Μὴν προσκυνᾶτε μπρὲ παιδιὰ, ραϊάδες μὴ γενῆτε.
Ὅσο 'ν' ὁ Φῶτος ζωντανὸς, πασᾶ δὲν προσκυνάει.
Πασᾶ 'χει Φῶτος τὸ σπαθὶ, βεζύρη τὸ τουφέκι.
Εἰς τὴν Φραγκιὰ τὸν ξώριζαν καὶ στ' ἄλλα τὰ ρηγάτα.
Ἀνάθεμά σε Μπότσαρη κ' ἐσένα Κουτσονίκα,
Μὲ τὴν δουλιὰ ποῦ κάμεταν τοῦτο τὸ καλοκαῖρι,
Βάλεταν τὸν Βελῆ πασᾶ μέσα στὸ Κακοσοῦλι.

CCXIII.

ΠΤΩΣΙΣ ΣΟΥΛΙΟΥ.

Faur. I, 299. Ζαμπ. 692, 121.

1804.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινε 'πὸ μές ἀπὸ τὸ Σοῦλι·
Εἶχε θολὰ τὰ μάτια του καὶ μαῦρα τὰ φτερά του·
Παργιῶτες τὸ ρωτήσανε, Παργιῶτες τὸ ρωτοῦνε·

„Πουλάκι, ποῦθεν ἔρχεσαι; πουλάκι, ποῦ παγαίνεις;“ —
„Ἀπὸ τὸ Σοῦλι ἔρχομαι καὶ στὴ Φραγκιὰ παγαίνω.“ —
„Πουλάκι πές μας τίποτε, πές μας καλὰ μαντάτα.“ —
„Ἄχ, τί μαντάτα νὰ σᾶς πῶ; τί νὰ σᾶς μολογήσω;
Πῆραν τὸ Σοῦλι, πήρανε κι' αὐτὸ τὸν Ἀβαρίκο,
Πῆραν τὴν Κιάφα τὴν κακὴ, πῆραν καὶ τὸ Κιοῦγκι
Κ' ἔκαψαν τὸν καλόγερο μὲ τέσσαρες νομάτους.“ —

1. *ξίβγαινε μέσα ἀπὸ F.* 2. om. *F.* 4. *πουλί μου F. πηγαίνεις F.* 5. *Σοῦλιν Z.* 6. *κανὲν καλὸν μαντάτον F.*

CCXIV.

Η ΔΕΣΠΩ.

Faur. I, 301. Ζαμπ. 686, 114.

1804.

Ἀχὸς βαρὺς ἀκούεται, πολλὰ τουφέκια πέφτουν.
Μήνα σὲ γάμο βίχνονται; μήνα σὲ χαροκόπι;
Οὐδὲ σὲ γάμο βίχνονται οὐδὲ σὲ χαροκόπι.
Ἡ Δέσπω κάνει πόλεμο μὲ νύφαις καὶ μ' ἀγγόνια.
Ἀρβανιτιὰ τὴν πλάκωσε στοῦ Δημουλᾶ τὸν πύργο.
„Γιώργαινα ρῆξε τ' ἅρματα· δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Σοῦλι·
Ἐδῶ 'σαι σκλάβα τοῦ πασᾶ, σκλάβα τῶν Ἀρβανίτων.“ —
„Τὸ Σοῦλι κι' ἂν προσκύνησε, κι' ἂν τούρκεψεν ἡ Κιάφα,
Ἡ Δέσπ' ἀφέντα Λιάπιδαις δὲν ἔκαμε, δὲν κάνει.“ —
Δαυλὶ στὸ χέρι ἅρπαξε, κόραις καὶ νύφαις κράζει·
„Σκλάβες Τουρκῶν μὴ ζήσωμε· παιδιά μ' ἀγκαλιαστῆτε“—
Χίλια φυσέκια 'ταν ἐκεῖ κι' αὐτὴ φωτιὰ τοὺς βάνει
Καὶ τὰ φυσέκι' ἀνάψανε κι' ὅλαις φωτιὰ γινῆκαν.

3. *εἰς — εἰς F.* 10. *χέριν Z.* 11. *μαζὶ μ' ἐλᾶτε F.* 12. om. *F.* 13. *ὅλοι F.*

CCXV.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΙΤΣΟΥ ΜΠΟΤΣΑΡΗ.

U.

1813.

Ὁ ἥλιος ἐσκοτίδιασε καὶ τὸ φεγγάρι χάθη,
Ποῦ βάρεσαν τὸν Μπότσαρη, τ' ἄξιο τὸ παλληκάρι·

Ποῦ στὸν ντουνιὰ δὲν ἤτανε καὶ δὲν μεταγενιέται.
Ὁ Γυφτογῶγος τὸ σκυλὶ ἀντάμα μὲ τὸν Νούρη
Βαλμέν' ἀπ' τὸν Ἀλῆ πασᾶ κι' ἀπὸ τὸν σελιχτάρη
Στὸν τόπον ποῦ κοιμώτανε, τὸν ἔφαγαν μὲ μπέσα.
Τρία τουφέκια τοῦ ρίξαν ὅλα μὲ μπαλαρμάθες,
Λίγη φωνίτσαν ἔσυρε, πριχοῦ νὰ ξεψυχήσῃ·
„Τὸ πούσαι Νότη μ' ἀδελφὲ καὶ σὺ Μάρκε παιδί μου,
Τὸ αἱμά μου νὰ σύρετε στ' Ἀλῆ πασᾶ τὸ ντσάκι,
Δὲν τὄχω πῶς μὲ βάρεσαν μηδὲ πῶς ἀποθαίνω,
Μοὺν τὄχω πῶς δὲν ἔζησα σ' ἕνα μεγάλο τσέγκι,
Νὰ δειάσω τὸ τουφέκι μου, νὰ παίξω τὸ σπαθί μου.
Δόστε μαντάτα στοὺς Κορφοὺς, στοὺς μαύρους τοὺς συντρόφους.
Τούρκους νὰ μὴ πιστεύουνε."

12. ἔντεσα μεγ.? U.

CCXVI.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΙΤΣΟΥ ΜΠΟΤΣΑΡΗ.

Faur. II, 344. Ζαμπ. 646, 59.

1813.

ΤΟΥΡΝΑΒΟΣ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν στῆς Ἄρτας τὸ γιωφύρι,
Τὄνα τηράει τὰ Γιάνινα, τ' ἄλλο κατὰ τὸ Σοῦλι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
Ὁ Μπότσαρης ἐκίνησε στὰ Γιάνινα νὰ πάγῃ.
Γιὰ νὰ μπουλώσῃ μπουγιουρντὶ στὸ Βουργαρέλι νἄρθῃ.
Γιὰ νὰ μαζώξῃ τ' ἄσπρα του ὁποὺχε δανεισμένα·
Κι' ἀπὸ τὴν Ἄρτα διάβηκε κονάκι νὰ τοῦ κάμουν·
Κ' ἐκεῖ κονάκι τὤκαμαν στοῦ παπουτσῆ τοῦ Ῥίζου,
Κ' ἐκεῖ τραπέζι βάλανε ψωμὶ γιὰ νὰ δειπνίσουν.
Τρία τουφέκια τὤρριξαν, τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα.
Τὄνα τὸν πέρνει στὸ πλευρὸ, τ' ἄλλο μέσα στὰ στήθη,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ τὸν πέρνει μὲς στὸ στόμα.
Τὸ στόμα αἷμα γιώμισε καὶ κειλαδεῖ καὶ λέγει·
„Καθῆστε παλληκάρια μου καὶ σὺ μπρὲ ψυχογιέ μου,
Τί τοῦτο δὲν εἶναι γιὰ σᾶς· πάρτε μου τὸ κεφάλι,

Νὰ μὴ τὸ πάρῃ ἡ Τουρκιά, τὸ φέρῃ στοῦ βεζύρη·
Τὸ διοῦν ὀχτροὶ κι' ἀγκαλιαστοῦν, φίλοι καὶ λυπηθοῦνε." —

5. *μπουγιορτὶ F.* *νὰ πάγῃ F.* 8. *Κ' εὐθὺς F.* 9. *δειπνήσουν F.* 10. *ἀρράδα Z. F.* 13. *τοῦ αἵμ. Z.* 16. *πάρῃ ν' ἡ Z. τὸ πάγῃ 'ς τοὺ F.* 17. *Καὶ χαίρουνται οἱ φίλοι καὶ λυποῦνται F.*

CCXVII.

ΑΛΩΣΙΣ ΜΠΕΡΑΤΙΟΥ.

Fauv. II, 4. Ζαμπ. 689, 118. cfr. Χρονογρ. τ. Ἠπείρ. II, 303.

1810.

Μαῦρο πουλὶ ἐκάθουνταν στοῦ Μπερατιοῦ τὸ κάστρο·
Μυρολογοῦσε θλιβερὰ κι' ἀνθρώπινα λαλοῦσε·
„Σήκου πασᾶ μ' νὰ φύγουμε, νὰ πᾶμε στὸν Αὐλῶνα.
Ἀλῆ πασᾶς μᾶς πλάκωσε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδαις·
Φέρνει καὶ τὸν Ὁμὲρ μπεὴ, φέρνει τὸν χασνατάρη,
Γιὰ νὰ σὲ δώσῃ ζωντανὸ στὰ χέρια τοῦ βεζύρη.
Ἔρχονται καὶ τῶν Χριστιανῶν πολλὰ καπιτανάτα,
Ὁ Ἴσκος ἀπ' τὴν Δούνιτσαν, ὁ γιὸς τοῦ Γρίβα Γιώργου,
Τσόγκας ἀπ' τὸ Ξερόμερο, ὁ Γιώργης Βαρνακιώτης,
Τοῦ Μπουκοβάλα τὰ παιδιὰ μὲς στοὺς Σκυλοδημαίους;
Ὁ Δίακος μὲ τὸν Πανουργιὰ κ' οἱ δυὸ Κοντογιαναῖοι." —
Σὰν ἄναψεν ὁ πόλεμος κι' ἄναψαν τὰ τουφέκια,
Πέσανε βόλια σὰ βροχὴ, κανόνια σὰ χαλάζι·
Κ' οἱ κλέφταις ξεσπαθώσανε κ' ἐπήδησαν στὸ κάστρο.
Τότες ἐβγῆκε μιὰ φωνὴ 'ποῦ μὲς ἀποῦ τὸν πύργο.
„Παιδιά μου τί σκοτώνεστε; σταθῆτε παλληκάρια.
Τί τόσο αἷμα χύνετε; ψυχᾶτε τὴν ἀντριά σας.
Γιὰ τὰ κλειδιὰ σᾶς φέρνομε τοῦ παινεμένου κάστρου." —

1. *ἐκάθονταν F.* 5. *τὸν ἔχει F.* 8. *Δούνιτσα F. Z. Δούκνιτσα Χρον.* 10. *Καὶ οἱ Σκ. F.* 11. *Καὶ ὁ Π. F.* 12. *Καὶ ἡ φωτιὰ ἐκῆρεν F.* 15. *Τότε φωνὴ ἀκούσθηκε μέσα F.* 18. *Σταθῆτε τώρα — τοῦ κάστρου F.*

CCXVIII.
ΟΙ ΜΠΕΡΑΤΙΝΑΙΟΙ.

Παν̃δ. 80.

1810.

Χρυσὸς ἀϊτὸς ἐκάθουνταν στὸ ξ̔ρημο τὸ Λοῦρο,
Πάσα μεροῦλα κυνηγᾷ ἀηδόνια καὶ περδίκια·
Γαῖς δεκαπέντε τοῦ μαρτιοῦ δὲν θέλ' νὰ κυνηγήσῃ,
Μὸν μαραμένος περπατεῖ καὶ πικραμένος στέκει,
Καὶ τὴν φωλιά του χάλαε καὶ τὰ πουλιὰ σκορπάει.
Κι' ἄλλος ἀϊτὸς ἐδιάβαινε, στέκει καὶ τὸν ρωτάει·
„Τ' ἔχεις καϋμένε σταυραϊτὲ καὶ στέκεις πικραμένος
Καὶ τὴ φωλιά σου χάλασες, σκορπᾷς καὶ τὰ πουλιά σου;" —
„Τί νὰ σοῦ πῶ μπρὲ σταυραϊτέ, τί νὰ σοῦ μολογήσω;
'Απόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν,
Εἶδα πῶς πῆγα στὸν πασᾶ στὸν Κούρτη στὸ Μπεράτι
Κι' ἄκουα τὸν μουσαβερὲ καὶ τ' Ἄγου τὴν κουβέντα.
'Ο Ἄγος ἐπαράγγειλε στὸν βασιλιὰ στὴν πόλι,
Σακκούλαις ὅσαις θέλετε, φλωριὰ νὰ σᾶς τὰ φτιάσω.
Θέλω νὰ γένω βόϊβοντας στὴν Ἄρτα καὶ στὸ Λοῦρο,
Νὰ διώξω τοὺς Μπερατινοὺς, νὰ διώξω τοὺς Κουρταίους,
Νὰ διώξω τοὺς Μπερατινοὺς νὰ πᾶνε στὸ Μπεράτι.
'Εδῶ δὲν εἶν' ἡ 'Αρβανιτιὰ, δὲν εἶναι ἡ Αὐλῶνα,
'Εδῶ τὸ λένε Γιάνινα, ἐδῶ τὸ λένε Ἄρτα,
Ποῦ πολεμᾶν μικρὰ παιδιὰ, γυναῖκες σὰν τοὺς ἄντρες." —

CCXIX.
ΑΛΩΣΙΣ ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ.

Παν̃δ. 61. (Fauv. II, 11 et Ζαμπ. 690, 19 [cfr. Sand. 8.] habent vss. 1—12.)

1812.

Κοῦκκοι νὰ μὴ λαλήσετε, πουλιὰ νὰ βουβαθῆτε
Καὶ σεῖς καϋμέν' 'Αρβανιτιὰ οὖλοι νὰ πικραθῆτε.
Τὸ κάστρο ἐπροσκύνησε κι' αὐτήν' ἡ Χουμελίτσα,
Γαρδίκι δὲν προσκύνησε, δὲν θὲ νὰ προσκυνήσῃ,
Μόνε γυρεύει πόλεμο, θέλει νὰ πολεμήσῃ.
Κι' 'Αλῆ πασᾶς σὰν τ̔ὅμαθε, πολὺ τοῦ κακοφάνη,
Γράφει καὶ στέρνει μπουγιουρντὶ μὲ τὸ διό του τὸ χέρι·

„Σ' ἐσέν' Ἰουσούφη κεχαγιά, σ' ἐσέν' Ἰουσοὺφ Ἀράπη,
Τώρα νὰ δγῇς τὸ γράμμα μου, νὰ δγῇς τὸ μπουλουρδί μου.
Θέλω Δεμίρη ζωντανὸ κι' αὐτὸ καὶ τὰ παιδιά του,
Θέλω τὸν Μουσταφᾶ πασᾶ μ' ὅλην τὴν γενεά του." —
„Μετὰ χαρᾶς ἀφέντη μου ἐγὼ νὰ σᾶς τοὺς φέρω." —
Ὁ Ἰουσοὺφ ἐσηκώθηκε καὶ πάγει στὸ Γαρδίκι·
Σὰν πᾶν νὰ πολεμήσουνε μ' αὐτοὺς τοὺς Γαρδικιώταις,
Σμαὴλ Δελβίνης ἔκρινε 'πὸ μὲς ἀπὸ Γαρδίκι·
„Ποῦ πᾶς καϋμέν' Ἰουσοὺφ ἀγᾶ, καϋμέν' Ἰουσοὺφ Ἀράπη,
Ἐδῶ δὲν εἶν' τὰ Γιάνινα, δὲν εἶν' τὸ Τεπελένι,
Μὸν εἶν' Γαρδίκι ξακουστό, στὸν κόσμο ξακουσμένο,
Ποῦ πολεμοῦν μικρὰ παιδιά, γυναῖκες σὰν τοὺς ἄντρες,
Ποῦ πολεμᾷ Δεμὶρ ἀγᾶς σὰν ἄξιο παλληκάρι." —
Τρεῖς μέραις ἔχουν πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις,
Αὐτοῦνοι παραδόθηκαν στοῦ Ἰουσοὺφ ἀγᾶ τὰ χέρια.
Μὸν ὁ Σμαὴλ μπέης πολεμᾷ στὴ μέση στὸ Γαρδίκι.
„Ἔβγα Σμαὴλ μπεή, γιὰ νὰ δγῇς τὰ μάτια τοῦ βεζύρη." —
„Ἐγὼ ποτὲ δὲν προσκυνῶ, ποτὲ δὲν προσκυνάω.
Ἔχω τουφέκι φαβερὸ καὶ διαλεγμέν' ἀσκέρι." —
Κ' ἐχύθηκαν κ' ἐπιάστηκαν μὲ τὰ σπαθιὰ στὰ χέρια.
Καὶ πιάνουν τὸν Σμαὴλ μπεή, τὸν Ἰσμαὴλ Δελβίνη,
Καὶ πιάνουν τὸν Δεμὶρ ἀγᾶ καὶ τὸν Δεμίρη Ντώστη,
Καὶ πῆραν καὶ τὸν πήγανε στὴν πόρτα τοῦ βεζύρη·
Σκύφτουν, τοῦ πέρνουν τὴν ποδιὰ καὶ τοῦ φιλοῦν τὸ χέρι·
„Σοῦ φταίξαμε ἀφέντη μου καὶ νὰ μᾶς συμπαθήσῃς." —
„Δὲν εἶν' ἐδῶ συμπάθισμα γιὰ νὰ σᾶς συμπαθήσω,
Γιὰ πάρτε τους καὶ σύρτε τους στὴν ἄκρ' ἀπὸ τὴν λίμνη,
Πάρτε σανίδια δυνατὰ καὶ δυνατὰ περόνια·
Σύρτε νὰ τοὺς καρφώσετε, πετάξτε τους στὴ λίμνη,
Ὁλημεροῦ νὰ κολυμποῦν, ὁλημεροῦ νὰ λάμνουν." —

1. *Ἀηδόνια μὴ* – κοῦκκοι *Π.* 2. *καιμένοι Π. πολὺ νὰ Ζ.* 3. *κάστρον — χουμενίτσα Π.* 4. *Καὶ τὸ Γαρδίκι τὸ κακὸ Π.* 5. *Μόνον F.* 6. *Ὁ Ζ. ἀχαμνὰ τοῦ ἤλθε Π.* 7. *μπουλουρτὴ Π. σ' ὅλους τοὺς μπιμπασάδαις Π. δεξί του χέρι F.* 9. om. *F. Ζ.* 10. *μαζὺ μὲ τὰ Π. Πιάσ' καὶ τὸν Ζ.* 11. 12. om. *Π.* 13. *πάει Π.* 15. *Ἰσμαὴλ Π.* 18. *Μόν' εἶν' τὸ Π.* 20. *πολεμᾶν Π.* Inter vs. 20 et 21 *Π.* habet quattuor hos vss.:

Σὰν ἔκαμαν κ' ἐχύθηκαν μὲ τὰ σπαθιὰ στὰ χέρια·
Ὁ Τσόγκας πάγει στο Πριγκὶ καὶ πάγει στὸ Γαρδίκι
Κι' ὁ Ἰουσοὺφ ἀγᾶς ἐδιάβηκε καὶ στέκει τὰ τσαντήρια·
„Τί λὲς μωρὲ Δεμὶρ ἀγᾶ, τί λὲς μπρὲ Δεμὶρ Ντώστη;" —

22. *Γιουσῆφ Π.* 23. *Κι' ὁ Ἰσ. Π.* 24. *Ἰσμαηλ μπ. νὰ ἰδῇς Π.* 29. *Δώστη Π.* 37. *κολυμβοῦν Π.* Sequuntur in *Π.* septem versus, qui ex alio carmine huc nobis translati videntur:

Κι' ὁ Δελβίνης ἐχούιαζε καὶ ὁ Δελβίνης κρένει·
„Μωρὲ, Ἀλῆ πασᾶ σκυλὶ γιὲ τσῆ παλιοπουτάνας,
Λὲς θὰ χαθῇ ἡ Ἀρβανιτιὰ κ' αὐτὴν' οἱ Γαρδικιώταις,
Ποῦ τὄβαλες στὴν Βαλιαρῆ τῆς Βαλιαρῆς τὸ χάνι·
Κ' ἔβαλες, καὶ τοὺς ἔκοβαν σὰν τὰ παχιὰ κριάρια.
Μὰ οὐδὲ στὴν πόλι ἔκοβες, μὰ οὐδὲ καὶ στὴν Ῥουμελία.
Μὸν κόβουνε στὴν Βαλιαρῆ στὴν μέσ' ἀπὸ τὸν κάμπο.“ —

CCXX.

Ο ΛΟΙΜΟΣ ΕΙΣ ΡΑΨΑΝΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΝΑΒΟ.

Kind. Eunom. III, 36.

1814.

Ὅλαι αἱ χῶραι μόλεψαν κι' ὅλαι παρηγοροῦνται·
Ἡ Ῥάψανη κι' ὁ Τύρναβος παρηγοριὰν δὲν ἔχουν.
Πέντε χιλιάδες πέθαναν κι' ἀκόμη ἀποθνήσκουν,
Καϋμένη Ῥάψανη.
Τρεῖς χιλιάδες στὸν Τούρναβον κι' ἀκόμη ἀποθνήσκουν,
Καϋμένε Τούρναβε.
Κλαίουν μανοῦλαι γιὰ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ γιὰ μάναις·
Κλαίει καὶ μιὰ οἰκοκυρὰ, ἡ πρώτη γεροντίνα·
Τὴν πέθαναν τρία παιδιὰ καὶ τρία κοριτσάκια.
Ἐσεῖς χρυσβρυσίτσαι μου ὅλαι νὰ ξεραθῆτε·
Ποιὰ θὰ ἔλθῃ, νὰ πάρ' νερὸ, ποιὰ θὰ ἔλθῃ, νὰ πλύνῃ;
Ὅλαι αἱ νύφαι πέθαναν κι' ὅλα τὰ κοριτσάκια·
Αἱ βάχαι λέσια γέμισαν καὶ τὰ κλαδιὰ ρωχίτσια.

7. μαννοῦλαι διὰ — διὰ μάνας K. 12. νύμφαι K.

CCXXI.

Η ΠΑΡΓΑ.

Πανδ. 16.

1819.

Κάποτες ἐμαλλώνανε οἱ Παργηνοὶ κ' οἱ Τοῦρκοι,
Ἐπιάσαμε τὸν πόλεμο ὀχ τὸ πουρνὸ στὸ βράδυ.
Κι' αὐτοῦ στὸ γέρμα τοῦ ἥλιου, δυὸ ὧραις νὰ βασιλέψῃ,
Ἐπάψαμε τὸν πόλεμο καὶ πᾷ νὰ μετρηθοῦμε.
Μετροῦντ' οἱ Τοῦρκοι τὰ σκυλιὰ καὶ λείπουν πεντακόσοι·

Μετροῦνται καὶ οἱ Παργηνοὶ καὶ λείπ' ἕνας λεβέντης.
Μὰ ἰδὲ αὐτὸς δὲν ἔλειψε, μὰ ἰδὲ αὐτὸς δὲν λείπει,
Καὶ τὸ τουφέκι χάλασε καὶ πάει νὰ τὸ φκιάσῃ.

1. *T*... 5. *οἱ*... 8. *εἰδ' — εἰδ' Π.*

CCXXII.
Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΠΑΡΓΙΩΝ.

Vgo Foscolo, Parga p. 443. Ζαμπ. 641, 54. Χρονογρ. τ. Ἠπ. II, 204 sq.

1819.

„Μαῦρο πουλάκι πῶρχεσαι ἀπὸ τ' ἀντίκρυ μέρη,
Πές μου τί κλάψαις θλιβεραῖς, τί μαῦρα μυρολόγια
Ἀπὸ τὴν Πάργα βαίνουνε, ποῦ τὰ βουνὰ ραγίζουν;
Μή νὰ τὴν πλάκωσε Τουρκιὰ καὶ πόλεμος τὴν καίει;" —
„Δὲν τὴν ἐπλάκωσε Τουρκιά, πόλεμος δὲν τὴν καίει·
Τοὺς Παργηνοὺς ἐπούλησαν σὰ γίδια, σὰ γελάδια,
Κι' ὅλοι στὴν ξενιτιὰ θὰ πᾶν νὰ ζήσουν οἱ καϋμένοι·
Θ' ἀφήσουνε τὰ σπίτια τους, τὸν τάφο τοῦ γονιοῦ τους,
Θ' ἀφήσουν τὸ προσκύνημα, Τοῦρκοι νὰ τὸ πατήσουν.
Τραβοῦν γυναῖκες τὰ μαλλιά, δέρνουν τ' ἄσπρα τους στήθια,
Μυριολογοῦν οἱ γέροντες μὲ μαῦρα μυρολόγια,
Παπάδες μὲ τὰ δάκρυα γδύνουν ταῖς ἐκκλησιαῖς τους.
Βλέπεις ἐκείνην τὴν φωτιά, μαῦρον καπνὸ ποῦ βγάνει;
Ἐκεῖ καίγονται κώκαλα, κώκαλα ἀντρειωμένων,
Ποῦ τὴν Τουρκιὰ τρομάξανε καὶ τὸ βεζύρη κάψαν.
Ἐκεῖ 'ναι κώκαλα γονιοῦ, ποῦ τὸ παιδὶ τὰ καίει,
Νὰ μὴν τὰ βροῦν οἱ Λιάπιδες, Τοῦρκοι μὴν τὰ πατήσουν.
Ἀκοῦς τὸ θρῆνον τὸν πολὺν ὁποῦ βοργοῦν τὰ δάση,
Καὶ τὸ δαρμὸ ποῦ γίνεται, τὰ μαῦρα μυρολόγια;
Εἶναι π' ἀποχωρίζονται τὴν δόλια τὴν πατρίδα,
Φιλοῦν ταῖς πέτραις καὶ τὴ γῆ κι' ἀσπάζονται τὸ χῶμα." —

7. *καϊμένοι* Z. 8. *σπήτια* Z. 9. *προσκήνυμα* Z. 17. *βροῦνε Λιάπ.* Z.

CCXXIII.

ΤΟ ΜΥΡΟΛΟΓΙ ΤΗΣ ΠΑΡΓΑΣ.

Ζαμπ. 642, 35. Τ. 379.

1817.

Τρία πουλιὰ 'π' τὴν Πρέβεζα διαβήκανε στὴν Πάργα,
Τὄνα κυττάει τὴν ξενιτειὰ, τἄλλο τὸν Ἄϊ Γιανάκη,
Τὸ τρίτο τὸ κατάμαυρο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Πάργα Τουρκιὰ σ' ἐπλάκωσε, Τουρκιὰ σὲ τριγυρίζει·
Δὲν ἔρχεται γιὰ πόλεμο, μὲ προδοσιὰ σὲ πέρνει·
Βεζύρης δὲν σ' ἐνίκησε μὲ τὰ πολλὰ τ' ἀσκέρια,
Ἔφυγαν Τοῦρκοι σὰ λαγοὶ τὸ Παργηνὸ τουφέκι.
Κ' οἱ Λιάπιδες δὲν ἤθελαν νἄρτουν νὰ πολεμήσουν.
Εἶχες λεβέντες σὰ θεριὰ, γυναῖκες ἀντρειωμέναις,
Πῶτρωγαν βόλια γιὰ ψωμὶ, μπαροῦτι γιὰ προσφάγι.
Τ' ἄσπρα πουλήσαν τὸ Χριστὸ, τ' ἄσπρα πουλοῦν κ' ἐσένα."—
„Πάρτε μανάδες τὰ παιδιὰ, παπάδες τοὺς ἁγίους·
Ἄστε λεβέντες τ' ἄρματα, ἀφῆστε τὸ τουφέκι,
Σκάψτε πλατειὰ, σκάψτε βαθυὰ ὅλα σᾶς τὰ κιβούρια,
Καὶ τ' ἀντρειωμένα κώκαλα ξεθάψτε τοῦ γονιοῦ σας.
Τούρκους δὲν ἐπροσκύνησαν· Τοῦρκοι μὴν τὰ πατήσουν."—

1. *διαβῆκαν εἰς Ζ. τρεῖα Τ. ὰκ τὴν Π. Τ.* 13. *κι' ἀφ. Ζ.* 16. *ἐπροσκήνυσ. Ζ.*

CCXXIV.

ΤΟ ΜΥΡΟΛΟΓΙ ΤΗΣ ΠΑΡΓΑΣ.

Ζαμπ. 643, 56.

1819.

Μαῦρο μαντάτο δώθηκε,
Στοὺς Παργηνοὺς εἰπώθηκε,
Ὅλοι γιὰ νὰ ῥωτηθοῦνε,
Ἂν ἐδῶ θὰ νὰ σταθοῦνε.
Κι' ὅσοι θελήσουν νὰ σταθοῦν
Στὸν Τοῦρκο θὰ νὰ ποταχτοῦν,
Κι' ὅσοι θὰ νὰ σηκωθοῦνε
Στὰ νησιὰ νὰ μεραστοῦνε·
Ἐκάμαν τὴν ἐρώτησι,
Καὶ δίνουν τέτοι' ἀπόκρισι
Παιδιὰ κι' ἄντρες μὲ μιὰ γνώμη

Σὰν τὸ σίδερο ςτ' ἀμῶνι·
„Ἐμεῖς ἀποφασίζομε —
Τὸ θέλουμε, τ' ὁρίζομε —
Πῶς παρὰ νὰ σκλαβωθοῦμε,
Ἀπ' τὴν Πάργα νὰ σκωθοῦμε,
Γιατὶ οἱ Τοῦρκ' εἶναι κακοὶ,
Βάνουνε ὅλους ςτὸ σπαθὶ,
Ποῦ τοὺς εἴχαμεν διωγμένους
Στοὺς πολέμους νικημένους.
Καὶ θὰ μᾶς φήσουν τὰ παιδιὰ
Παλσυκωμένα ςτὰ σουβλιὰ,
Κι' ἂν μᾶς πάρουνε ςτὸ χέρι,
Μᾶς περνοῦν ἀπ' τὸ μαχαῖρι." —
Ἡ ἅγια μέρα ἡ Λαμπρὴ
Ἦτανε μέρα φλογερή·
Ποῦ ςτὴν ἐκκλησιὰν ἐπῆγαν
Καὶ τὰ μάτια τους δακρύζαν.
Σταῖς Ἀπριλιοῦ εἴκοσ' ἑπτὰ
Ἔδωκ' ἡ Πάργα τὰ κλειδιὰ,
Τοῦ Χαμίμπεη τὰ δίνει,
Παρευθὺς σεισμὸς ἐγίνη.

18. *Βάνουν* Bl. Z. Post vs. 28 sequuntur apud Z. decem vss. a vulgari carminis metro abhorrentes:

Κ' ἕνας τὸν ἄλλον ἐλέγανε·
„Ἀχ τί ἐπάθαμε οἱ καϊμένοι
Κι' εἰ πολυβασανισμένοι;
Χάνομε τὰ σπίτια μας,
Τὴ γλυκειὰ πατρίδα μας,
Πούνε χώρα στολισμένη
Καὶ ςτὸν κόσμο ξακουσμένη,
Πῶχει τόσα κρυὰ νερὰ,
Κήπους, δροσεροὺς ἀέρες
Κι' ἀξετίμωτους μπαχτσέδες." —

CARMINA HISTORICA.

Inde ex a. 1821 usque ad nostram aetatem.

CCXXV.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ.

Carmen compositum esse dicitur a Salik Pascha, filio Alis.
Faur. II, 348. Ζαμπ. 691, 120.
1821.

Σουλτὰν Μαχμούτης πρόσταξε σεφέρι τοῦ βεζύρη·
Κράζει τοὺς βεζυράδαις του, τοὺς ἔκαμε χαζίρι
Καὶ τοὺς προστάζει αὐστηρὰ νὰ πᾶνε νὰ τὸν κλείσουν·
Κι' ἂν δὲν τὸ κάνουν τίποτες, πίσω νὰ μὴ γυρίσουν.
Ἀλῆ πασᾶς σὰν τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη·
Συλλογισμένος στέκεται καὶ τὸ κεφάλι πιάνει.
Μουχτὰρ πασᾶ, Βελῆ πασᾶ, τὰ δυὸ παιδιά του κράζει,
Μέσα στὸν Παντοκράτορα κρυφὰ τοὺς κουβεντιάζει·
„Παιδιά μου βλέπετε καλὰ καὶ πάρετε ἰμπρέτι·
Ὁ βασιλιὰς μ' ὠργίστηκε, μὲ πῆρε τὸ χαζέπι." —
„Μπάμπα μας χρεία μὴν ἔχεις· στάσου καλά, στοχάσου
Ἔχομε βιὸν ἀμέτρητον γιὰ κάθε σιγουριά σου." —
„Ἐγὼ στὸ βιὸ δὲν πείθομαι, δὲν πείθομαι στ' ἀσκέρι·
Ἐλπίδα μου μὸν στέκεται στῶν Χριστιανῶν τὸ χέρι·
Αὐτοὶ 'ν' ἀντρειοὶ καὶ τολμηροί, πιστοὶ καὶ βωμαλέοι,
Γιατὶ μ' ἐμὲ δειχτήκανε πάντα χοσμηκιαρέοι,
Κι' ἀκόμα χάλια πολεμοῦν στ' Ἄγραφα καὶ στὸν Βάλτο,
Π' ἂν ἐνωθοῦνε, πέρνουνε καὶ κάστρα μὲ ῥισάλτο.
Πρέπει λοιπὸν νὰ δώσωμε συγχώρεσι μεγάλη
Κ' ἐλευθεριὰ μαζὺ μ' αὐτὴν ὡς ἔκαμαν οἱ Γάλλοι.
Γιατὶ τὸ γένος τῶν Γραικῶν εἶναι καθὼς τῶν Γάλλων,
Ποῦ θέλ' αὐτοὺς σ' ὑποταγή, λάθος ἔχει μεγάλον,
Εἴδετε τὸ παράδειγμα τῶν φοβερῶν Σουλιώτων,
Ὄχι μονάχα τῶν ἀντρῶν, μὰ καὶ τῶν γυναικῶν των·

Θάνατον ἐπροτίμησαν αὐτοὶ παρὰ σκλαβία,
Μ' ὅλον ποῦ τοὺς ἐτάξαμεν ἅρματα καὶ φλωρία.

1. *Βεζίρη F.* 3. *πρόσταξε τους Z.* 5 *βαρυὰ Z.* 7. *στέλνει καὶ τοὺς φωνάζει F.* 11. *ἔχης σὺ F.* 12. *τὸ βιὸ ποῦ ἔχ' πολὺ F.* 13. *οὐδὲ καὶ στὸ F.* 14. *Ἀλλ' ἡ ἐλπίς μου στέκ' εἰς τῶν Γραικῶν F.* 15. *Αὐτοὶ ἀνδρ. τολμ. F.* 16—19. F. haec habet:

Καὶ χωριστὰ εὑρίσκονται ἀὲ μὲ χοσμικιαρέοι,
Μὲ μὲ πάντα πολέμησαν μ' ἡρωισμὸν μεγάλον
Κι' ἀκόμη χάλια πολεμοῦν στὰ Ἄγραφα καὶ στὸν Βάλτον
Κι' ἀκόμη δὲν ὑπόταξα μήτε σχέδον τὸ τρίτον
Ἀπὸ τὸν τόπον ἔχομε γιὰ νὰ μᾶς δώσουν τρίτον.

20. *Ἐλευθερίαν ἐν ταύτῃ F.* 22. *κ' ὅποιος θαρρεύ' F.* 23. *ἐκείνων τῶν Σ. F.* 24. *ἀλλὰ τῶν F.* 25. *ἀπ' τὴν σκλ. F.* 26. *ὁποῦ τοὺς ἔταξα F.*

CCXXVI.

ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΗΣ.

Faur. II, 43. Ζαμπ. 660, 77. Kind. Anth. 8.

1821.

Πέντε παλάδες κίνησαν ἀπὸ τὴν Ἰμπραΐλα·
Στράτεμμα φέρουν περισσό, πεζοῦρα καὶ καβάλα·
Σαίρουν καὶ τόπια δώδεκα καὶ βόλια χωρὶς μέτρο.
Ἔρχεται κι' ὁ Τσαπάνογλους ἀπὸ τὸ Βουκορέστι·
Ἔχ' ἀντρειωμένο στράτεμμα, ὅλο Γιανιτσαραίους·
Στὰ δόντια σαίρουν τὰ σπαθιὰ, στὰ χέρια τὰ τουφέκια.
Τότ' ὁ Γιωργάκης φώναξεν ἀπὸ τὸ μοναστῆρι·
„Ποῦστε μπρὲ παλληκάρια μου, λεβέντες ξακουσμένοι;
Γλήγωρα ζῶστε τὰ σπαθιὰ, πάρετε τὰ τουφέκια·
Πιάστε τὸν τόπο δυνατὰ, πιάστε τὰ μετερίζια,
Γιατὶ Τουρκιὰ μᾶς πλάκωσε καὶ θέλει νὰ μᾶς φάγῃ" —
Δίχως ψωμὶ δίχως νερὸ τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις
Βαρειὰ βαροῦσαν τὸν ἐχτρὸ κάτω στὸ Κομπουλάκι·
Τούρκων κεφάλια κόψανε, Τούρκωνε τρεῖς χιλιάδαις·
Τότε Φαρμάκης φώναξεν ἀπὸ τὸ μοναστῆρι·
„Ἀφῆτε τὰ τουφέκια σας, σύρετε τὰ σπαθιά σας,
Γιουροῦσ' ἀπάνω κάμετε, στὸ Ἂϊ Ἐλιὰν ἐβγῆτε." —
Οἱ Τοῦρκοι τὸ χαρήκανε, τρέχουν στὸ μοναστῆρι.
Τότ' ὁ Φαρμάκης ζωντανὸς φώναξ' ἀπὸ τοῦ Σέκου·
„Ποῦσαι μπρὲ Γιώργη μ' ἀδερφὲ καὶ πρῶτε καπετάνε;
Τουρκιὰ πολλὴ μᾶς πλάκωσε καὶ θέλει νὰ μᾶς φάγῃ·

Πέφτουν τὰ τόπια σὰ βροχὴ, τὰ βόλια σὰ χαλάζι.“ —
Ὁ Γιώργης εἶχε σκοτωθῆ, τὰ βόλια δὲν τ' ἀκούει.

5. Ἔχει ἀνδρεῖον F. 7. μοναστήρι K. 8. ποῦ εἶσθε F. μ' ἀνδρειωμένοι F. 10. μετρέῖζα Z. 11. Ὅτι F. 14. κεφάλια ἔκοφαν F. K. κεφάλια ἐκόψανε Z. κόντα τρεῖς F. 15. καὶ ὁ F. 17. 'ς τὴν Τουρκιὰ κατὼ Z. 22. Ῥήχνει F. K. 23. Μὰ ὁ Z. τότ' εἶχε χαθῆ καὶ πλέον δὲν τὸν εἶδαν F.

CCXXVII.

ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΗΣ.

Faur. II, 48. Zapp. 658, 78.

1821.

Μᾶς ἦρθ' ἡ ἄνοιξι πικρὴ, τὸ καλοκαῖρι μαῦρο,
Μᾶς ἦρθε κι' ὁ χινόπωρος πικρὸς φαρμακωμένος.
Μαζὺ ἐσυμβουλεύονταν Γιωργάκης καὶ Φαρμάκης·
„Γιωργάκ' ἔλα νὰ φύγωμε στὴν Μοσκοβιὰ νὰ πᾶμε.“ —
„Καλὰ τὸ λὲς Φαρμάκη μου, καλὰ τὸ συντυχαίνεις.
Μάναι μοῦ φαίνεται ντροπή· κι' ὁ κόσμος θὰ γελάσει.
Καλήτερ' ἂς βαστάξωμε σ' αὐτὸ τὸ μοναστῆρι·
Ὅσο νἀβγῆ ὁ Μόσκοβας νἀρθῆ νὰ μᾶς βοηθήσῃ.“ —
Καὶ τὰ λημέρια φώναξαν 'πὸ πέρ' ἀπὸ τοῦ Σέκου·
Πολλὴ μαυρίλλα πλάκωσε καὶ τὰ βουνὰ μαυρίζουν.
Μήνα βοήθεια ἔρχεται; μήνα συντρόφοι φτάνουν; —
Οὔτε βοήθεια ἔρχεται κι' οὔτε συντρόφοι φτάνουν,
Μόναι Τουρκιὰ μᾶς πλάκωσε χιλιάδαις δεκαπέντε.
Στοῦ Σέκου καθὼς ἔφτασαν κ' ἐπιάσανε τὸν τόπο,
Ἔστησαν τόπια περισσὰ γύρου στὸ μοναστῆρι.
Πέντε τὸ κροῦν ἀπὸ μεριὰ καὶ πέντ' ἀπὸ τὴν πόρτα,
Τ' ἄλλα τὰ μεγαλήτερα τὸ κροῦν ἀπὸ τὴ ῥάχη·
Ὡς χίλιοι Τοῦρκοι ἔπεσαν μέσα στὸ παλιοκλῆσι,
Χίλι' ἄλλοι σκοτωθήκανε μπροστὰ στὸ λιθοτοῖχι.
Τότ' ἡ Τουρκιὰ τραβίχτηκε πίσω στὸ Κομπουλάκι.
Μάνας πασᾶς ἀγνάντευε 'πὸ πέρ' ἀπὸ τοῦ Σέκου.
Ψηλὴ φωνὴν ἐσήκωσεν· „Ἀμέτη Μωχαμέτη,
Πιάστε τὸν τόπο δυνατὰ, ζῶστε τὸ μοναστῆρι.“ —
Ὅση Τουρκιὰ κι' ἂν ἦτανε, ὅσοι καὶ Γιανιτσάροι,
Τὸν τόπον ὅλον ἔζωσαν κ' ἐκλείσανε τὸ Σέκο.
Φαρμάκης ἐπικράθηκε καὶ βαρυαναστενάζει·

Τὰ παλληκάρια φώναξεν ἀπὸ τὸ μοναστῆρι·
„Πούστε μπρὲ παλληκάρια μου κι' ἀντρεῖοί μου λεβέντες;
Πιάστε με, πάρτε τὰ φλωριὰ καὶ τὰ χρυσᾶ γελέκια,
Πάρετε καὶ τ' ἀσήμια μου, νὰ ξελαφρώσω λίγο·
Καὶ τὰ σπαθιά σας σύρετε, σπάσετε τὰ φηκάρια,
Γιουροῦσι γιὰ νὰ κάμωμε, νὰ διώξωμε τοὺς Τούρκους." —
Ἕνα πρωτοπαλλήκαρο στέκεται καὶ τοῦ λέγει·
„Μαῦρα μᾶς εἶναι τὰ σπαθιά, πικρὰ μᾶς τὰ τουφέκια·
Εἶν' ἡ Τουρκιὰ ἀμέτρητη καὶ τὰ βουνὰ μαυρίζει." —
Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὴν συντυχιὰ δὲν εἶπε,
Καὶ ζωντανὸς ἐπιάστηκεν ὁ Γιάνης ὁ Φαρμάκης.
„Δὲν σ' τὦπα Γιάνη μ' μιὰ φορά, δὲν σ' τὦπα τρεῖς καὶ πέντε,
Μὴν ἀπομείνῃς στὴν Βλαχιά, στοῦ Σέκου μὴ καθήσῃς;" —
„Ποῦ νὰ τὸ ξέρω ὁ πικρός, στὸ νοῦ μου ποῦ νὰ μ' ἤρθῃ,
Πῶς οἱ κονσόλοι Χριστιανοὶ ποτὲ θὰ μᾶς προδώσουν;
Ἐσεῖς πουλιά, ποῦ λεύθερα πετᾶτε στὸν ἀέρα,
Εἴδησι δόστε στὴ Φραγκιὰ στῶν Χριστιανῶν τοὺς τόπους·
Δόστε καὶ τὴν Φαρμάκαινα μαντάτα τοῦ θανάτου." —

3. *Μαζύ ν' ἐσυμβουλεύονταν Z.* 6. *Πλὴν εἶν' ὀλίγ. F.* 8. *Ἴσως ἐβγῇ — κ' ἔρθ' εἰς βοηθεία μας F.* 9. *πέρα ἀπό F.* 10. *μανούλλα ἔρχεται F.* 11. *βοήθεια ἔρχεται F.* 11. 12. *συντρόφοι εἶναι F.* 14. *καὶ ἔπιασαν F. κι' ἐπιάσανε Z.* 15. *τόπια ἄρνετα F.* 18. *Τοῦρκοι ν' ἔπεσαν Z.* 20. *ἐσύρθηκε F.* 21. *Ἕνας F. ἀγνάντευεν πέρα ἀπὸ F. ἀγνάντευε πέρα μεριὰ τοῦ Z.* 25. *ἔκλεισαν F.* 30. *νὰ ἐλ. ὀλίγον F. ξελ. ὀλίγον Z.* 38. *Δὲν σὲ τὸ εἶπα μιὰν φορὰν Ἰάννη καὶ τρεῖς καὶ πέντε F.* 42. *ὅσα ψηλὰ F. ἔχουν νὰ Z.* 44. *τῆς Φαρμακαίνας Z.*

CCXXVIII.

Ο ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ.

Vout. lettr. 194. Kind. Eunom. III, 16. M. I, 272.

1821.

ΜΩΡΕΑ.

Πολλαῖς μανούλαις θλίβονται κι' ὅλαι παρηγοροῦνται·
Τοῦ Γιώργ' ἡ μάνα θλίβεται, παρηγοριὰν δὲν ἔχει,
Στὸ παραθύρι κάθεται, τοὺς κάμπους ἀγναντεύει,
Τὰ ῥιζοβούνια τοῦ Λουνοῦ βλέπει σκοτιδιασμένα·
Μὴν' ἀπ' τὰ χιόνια τὰ πολλὰ εἴτ' ἀπὸ τὸν χειμῶνα;
Μήτ' ἀπ' τὰ χιόνια τὰ πολλὰ, μήτ' ἀπὸ τὸν χειμῶνα,
Τὸν μαῦρο Γιώργη ἔκλεισαν οἱ ἄπιστοι Λαλέοι.

Αὐτοὶ δὲν ἦταν λιγοστοί, ἦταν δύο τρεῖς χιλιάδες,
Κι' ὁ Γιῶργος ἦτο μοναχὸς μὲ δώδεκα νομάτους.
Ντερβῆς Ἀράπης φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Ἔβγα Γιώργη προσκύνησε καὶ δῶσε τ' ἅρματά σου." —
Ἐγὼμαι Γιώργης τοῦ Γιανιᾶ, τοῦ πρώτου καπετάνου,
Καὶ θὰ βαστάξω πόλεμον μὲ δώδεκα νομάτους." —
Μακροπανάγος φώναξεν ἀπὸ ψηλὴν ραχοῦλα·
„Βάστα Γιώργη τὸν πόλεμον, βάστα καὶ τὸ τουφέκι,
Κ' ἐγὼ μεντάτι σ' ἔρχομαι μὲ δυὸ μὲ τρεῖς χιλιάδες." —
„Τί νὰ βαστάξω θεῖέ μου τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις
Δίχως ψωμὶ δίχως νερὸ δίχως καμμιὰ κυβέρνα;
Ποιὸς εἶν' ἄξιος καὶ γρήγορος στὰ Τρίκορφα νὰ πάγῃ
Γιὰ νὰ τῇ τὴν Γεώργαινα, τὴν νεοπαντρεμμένη,
Νὰ μὴν ἀλλάξῃ τὴν λαμπρὰ, φλωριὰ νὰ μὴ κρεμάσῃ;
Τὸν Γιώργην τὸν ἐσκότωσαν . . . . . .

1. παρηγοροῦνται *K. M.* 8. δὲ *K. M.* 11. Ἔκβα *K. M.* 14. ἀπ' ὑψ. *M.* 20. Διὰ *K. M.*

CCXXIX.

Η ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ.

Vout. lettr. p. 199. Kind. Eunom. III, 20. M. I, 266.

1821.

Διαβᾶτ' ἀπ' τὴ Μονεμβασιὰ ἀπ' τὸ παλιοκαστρίτσι,
Ἐκεῖ νὰ δγῆτε αἵματα, ἐκεῖ νὰ δγῆτε λέσια·
Ποῦ βγῆκ' ὁ κεχαγιὰ μπέης μ' ὅλους τοὺς Ἀρβανίταις·
Κ' οἱ κλέφταις ὅταν τὄμαθαν, πολὺ τοὺς κακοφάνη·
Βάνουνε βίγλες καὶ βιγλοῦν, βάνουν καὶ καραούλια.
Ἡ κάτω βίγλα φώναζε τὸ κάτω καραοῦλι·
Πιάστε τὸν τόπο δυνατὰ καὶ φτιάστε τὰ ταμπούρια.
Ὁ κεχαγιὰς μᾶς πλάκωσε μ' ὅλους τοὺς Ἀρβανίταις,
Πρώτη μπατάλια ποὔπεσε, τὴν ρίχν' ὁ Κυριακούλης,
Βαρεῖ τὸν μπαϊρακτάραγα κι' αὐτὸν τὸν σιλιχτάρη.
Πέρνει μουλάρια μὲ φλωρὶ, μουλάρια μὲ χρυσάφι.
„Ποῦσαι καϋμένε Θώδωρε καὶ σὺ Κολοκοτρώνη;
Ποῦ ξεπατώνεις τὴν Τουρκιὰ καὶ τοὺς παλιοὺς ἀγάδες.
Τί λὲς σκυλὶ Κιαμὶλ μπέη καὶ σὺ μπρὲ Κιμουρτάτη;
Θὰ πιάσω σκλάβους μπέηδες καὶ σκλάβους βεζυράδες,

Θὰ πιάσω τὰ ξετσάλια σου κι' ὅλα σου τὰ χαρέμια." —
Πιάνουν χαρέμια δεκοχτὼ καὶ μπέηδες δεκαπέντε.

5. *βίγλας K. M. βάλλουσι — βάλλουν K. M.* 7. *πιάστε M.* 12. *καϊμένε K. M.* 16. *βιτσύλια K.*

CCXXX.

ΤΟ ΝΙΟΚΑΣΤΡΟ.

Ζαμπ. 649, 64.

1821.

Θέλω νὰ πάω στὸ Νιόκαστρο ποῦ γένονται πολέμοι,
Καὶ πάλε συλλογίζομαι καὶ πάλε συλλογιῶμαι,
Π' ἂν λαβωθῶ 'γὼ τ' ὀρφανὸ κι' ἂν λαβωθῶ τὸ μαῦρο,
Δὲν ἔχω μάνα νὰ μὲ κλαίῃ καὶ νὰ πονῇ γιὰ μένα·
„Σὲ κλαῖν οἱ φίλοι ξένε μου, σὲ κλαῖν καὶ τὰ μπραζέλια,
Σὲ κλαίω κ' ἐγὼ 'πὸ κοντὰ στὰ μαῦρα φορεμένη,
Τρεῖς χρόνους κάνω ξέπλεγη, τρεῖς χρόνους καὶ τρεῖς μήναις,
Κι' ἂν μὲ ρωτήσ' ἡ μάνα μου κ' ἡ δόλια ἡ ἀδερφή μου,
Ποὖν' ὁ ἄντρας μου; — στὸ Νιόκαστρο ποῦ γένοντ' οἱ πολέμοι·
Δὲν ξέρω ἂν λαβώθηκε κι' ἂν εἶναι λαβωμένος." —

CCXXXI.

Ο ΤΟΜΠΑΖΗΣ.

Ζαμπ. 647, 61.

Μαρτυρᾶτέ το Φραντσέζοι,
Πέστε το καὶ σεῖς 'Ιγγλέζοι,
Πῶς μιὰ σκοῦνα τοῦ Τομπάζη
Τὴν Τουρκιὰ τήνε τρομάζει.

CCXXXII.

ΤΟ ΒΡΑΧΩΡΙΟΝ.

Voul. lettr. p. 202. Kind. Eunom. III, p. 22.

1821.

Τρία πουλάκια κάθονται ψηλὰ στὸν Παλιοπύργο.
Τὄνα τηρᾷ τ' 'Απόχωρο καὶ τ' ἄλλο τὰ γεφύρια,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυρολογᾷ καὶ λέγει·
„Μᾶς ἤρθεν ἄνοιξι πικρὴ, τὸ βαμαστάνι μαῦρο,
Μᾶς ἐγέλασαν οἱ Ῥωμιοί, Χρῆστος καὶ Μεγαπάνος,
Κ' ἐφέρανε τὴν κλεφτουριὰ ἀπὸ τὰ βιλαέτια." —
Ὁ Θωδωράκης φώναξ' ἀπ' τὸν πλάτανο στὴν βρύσι·
„Βαλτε φωτιὰ στ' Ἀλάμπεην στὸν ἔρημό του κοῦλα." —
Κι' Ἀλάμπεης σὰν τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη,
Τὸ ἄτι του ἐγύρευε, στὸν Νοῦρκα γιὰ νὰ πάγῃ.
„Τί λὲς Νοῦρκα, νὰ κάμωμε, τί λὲς Νοῦρκα, νὰ γένῃ;" —
„Ἀλάμπεης προσκύνησε στὸν καπετὰν Γιωργάκην,
Ἔβγα καὶ σὺ μπρὲ Νοῦρκά μου, ἔβγα νὰ προσκυνήσῃς." —
„Δὲν εἶμαι κόρη, γιὰ νἀβγῶ, νἀβγῶ νὰ προσκυνήσω·
Γιουροῦσι κάνω, γιὰ νἀβγῶ."

1. κάθοντο *K.* 2. Τ' ἕνα *K.* 9. τὸν *K.* 10. διὰ *K.* 13. Ἔκβα *K.* 14. ν' ἐκβῶ γιὰ νὰ *K.* νἀβγῶ γιὰ νὰ *K.*

CCXXXIII.

Η ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑ.

Faur. II, 58. Ζαμπ. 636, 48. Ναυπλ. 37.

1821.

Ἦτανε μέρα βροχερὴ καὶ νύχτα χιονισμένη,
Ὅταν γιὰ τὴν Τριπολιτσὰ ξεκίνησ' ὁ Κιαμίλης.
Νύχτα σελώνει τ' ἄλογο, νύχτα τὸ καλιγώνει·
Καὶ μὲς στὸν δρόμο τὸν Θεὸ παρακαλεῖ καὶ λέγει·
„Θεέ μ' ἐκεῖ τοὺς προεστοὺς, ἐκεῖ τοὺς δεσποτάδαις
Νὰ βρῶ, μὴ στὸ κεφάλι τους πάρουνε τοὺς βαϊάδαις,
Νὰ μὴ σηκώσουν ἅρματα καὶ πάγουν μὲ τοὺς κλέφταις."—
Σὰν ἔφτασ', εἶχαν οἱ Γραικοὶ τὸ κάστρο πλακωμένο,
Τοὺς Τούρκους κλείσανε στενὰ, βαρυὰ τοὺς πολεμοῦσαν·
Κολοκοτρώνης φώναξεν ἀπὸ τὸ μετερίζι·
„Προσκύνησε Κιαμὶλ μπέη στοὺς Κολοκοτρωναίους,
Νὰ σὲ χαρίσω τὴ ζωὴν, ἐσὲ καὶ τὰ παιδιά σου,
Ἐσὲ καὶ τὰ χαρέμια σου κι' ὅλη τὴν γενεά σου." —
„Μετὰ χαρᾶς σας Ἕλληνες κ' ἐσεῖς καπεταναῖοι,
Εὐθὺς νὰ προσκυνήσωμε στοὺς Κολοκοτρωναίους." —
Μπουλούκμπασης ἐφώναξεν ἀπάνου 'πὸ τὴν τάμπια·
„Δὲν προσκυνοῦμεν ἄπιστοι σ' ἐσᾶς βρωμοραϊάδαις·

Ἔχομε κάστρα δυνατὰ καὶ βασιλιὰ στὴν πόλι·
Ἔχομ' ἀσκέρι ξακουστὸ καὶ Τούρκων παλληκάρια·
Τρώγουνε πέντε στὸ σπαθὶ καὶ δέκα στὸ τουφέκι,
Καὶ δεκαπέντε στ' ἄλογο, διπλοῦς στὸ μετερίζι." —
„Τώρα νὰ δγῆτε, φώναξε τότ' ὁ Κολοκοτρώνης,
Νὰ δγῆτ' Ἑλληνικὰ σπαθιὰ καὶ κλέφτικα τουφέκια·
Πῶς πολεμοῦν οἱ Ἕλληνες, πῶς πελεκοῦν τοὺς Τούρκους."—
Τρίτη, τετράδη θλιβερὴ, πέφτη φαρμακωμένη,
Παρασκευὴ ξημέρωσε ποτὲ νὰ μ' εἶχε φέξει,
Ἔβαλαν οἱ Γραικοὶ βουλὴ τὸ κάστρο νὰ πατήσουν.
Σὰν ἀετοὶ πηδήσανε καὶ μπῆκαν σὰν πετρίτες,
Κι' ἄδειασαν τὰ τουφέκια τους, τὴν λιανομπαταρίαν.
Κολοκοτρώνης φώναξεν ἀπ' Ἄϊ Γωργιοῦ τὴν πόρτα·
„Μολᾶτε τὰ τουφέκια σας, σύρετε τὰ σπαθιά σας·
Βάλετε τὴν Τουρκιὰ μπροστὰ σὰν πρόβατα στὴν μάντρα."—
Τοὺς πῆγαν καὶ τοὺς ἔκλεισαν στὴν τάμπια τὴ μεγάλη,
Ἀπολογᾶτ' ὁ κεχαγιὰς πρὸς τὸν Κολοκοτρώνη·
„Κάμε ἰνσάφι στὴν Τουρκιὰ, κόψε, μόν' ἄφσε κι' ὅλας." —
„Τί τσαμπουνᾷς βρωμότουρκε; τί λὲς παλιαμουρτάτη;
Ἰνσάφι ἔκαμες ἐσὺ στὴν πικρὴ τὴ Βοστίτσα,
Ὁπῶσφαξες τ' ἀδέρφια μας κι' ὅλους τοὺς ἐδικούς μας;" —

1. *Ἦταν ἡμέρα F. Z.* 4. *καὶ εἰς F.* 6. *νὰ εὕρω στὸ — νὰ πάρουν F.* 8. *καὶ οἱ Γραικοὶ ἐπλάκωσαν F.* 12. *σοῦ Z.* 19. *ἀνδρεῖον στράτευμα F.* 20. *Ποῦ τρῶνε Z.* 24. *Νὰ ἰδῆτε, σὰν τὸ θέλετε τὸ φίδι Θὰ σᾶς φάγῃ Z.* 33. *στὴν μεγάλην ταμπίαν F.* 35. 37. *Νίσαφι Z.* 36. *Τί φλναφεῖς F.*

CCXXXIV.

Ο ΔΙΑΚΟΣ.

Faur. II, 33. Ζαμπ. 632, 44. Kind. Anth. 4. cfr. Mullach Gramm. 253.

1821.

Τρία πουλάκια κάθουνταν στοῦ Διάκου τὸ ταμποῦρι.
Τὄνα τηράει τὴν Λειβαδιὰ καὶ τἄλλο τὸ Ζητοῦνι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογᾷ καὶ λέγει·
Πολλὴ μαυρίλλα πλάκωσε, μαύρη σὰν καλιακοῦδα·
Μὴν ὁ Καλύβας ἔρχεται, μὴν ὁ Λεβεντογιάννης;
Οὐδ' ὁ Καλύβας ἔρχεται οὐδ' ὁ Λεβεντογιάννης·
Ὀμὲρ Βρυόνης πλάκωσε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες.

Ὁ Διάκος σὰν τ' ἀγροίκησε, πολὺ τοῦ κακοφάνη·
Ψηλὴ φωνὴν ἐσήκωσε, τὸν πρῶτό του φωνάζει·
„Τὸ στράτεμμά μου σύναξε, μάσε τὰ παλληκάρια.
Δός τους μπαρούτη περισσὴ καὶ βόλια μὲ ταῖς φούχταις.
Γληγώρα· καὶ νὰ πιάσωμε κάτω στὴν Ἀλαμάνα,
Ποὺνε ταμπούρια δυνατὰ κι' ὥμορφα μετερίζια." —
Πέρνουνε τὰ λαφρὰ σπαθιὰ καὶ τὰ βαρειὰ τουφέκια,
Στὴν Ἀλαμάνα φτάνουνε καὶ πιάνουν τὰ ταμπούρια·
„Καρδιὰ παιδιά μου φώναξε, παιδιὰ μὴ φοβηθῆτε·
Σταθῆτ' ἀντρειὰ σὰν Ἕλληνες καὶ σὰ Γραικοὶ σταθῆτε." —
Ἐκεῖνοι φοβηθήκανε κ' ἐσκόρπισαν στοὺς λόγκους.
Ἔμειν' ὁ Διάκος στὴν φωτιὰ μὲ δεκοχτὼ λεβέντες.
Τρεῖς ὥραις ἐπολέμαε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες.
Σχίστηκε τὸ τουφέκι του κ' ἐγίνηκε κομμάτια.
Σέρνει καὶ τὸ λαφρὸ σπαθὶ καὶ στὴ φωτιὰ χουμάει,
Ἔκοψε Τούρκους ἄπειρους κ' ἑφτὰ μπουλουκμπασίδες.
Καὶ τὸ σπαθί του σχίστηκεν ἀπάν' ἀπὸ τὴν φοῦχτα,
Κ' ἔπεσ' ὁ Διάκος ζωντανὸς εἰς τῶν ἐχτρῶν τὰ χέρια.
Χίλιοι τὸν πῆραν ἀπὸ μπρὸς καὶ δυὸ χιλιάδες πίσω.
Κι' Ὁμὲρ Βρυόνης μυστικὰ στὸν δρόμο τὸν ἐρώτα·
„Γένεσαι Τοῦρκος Διάκο μου, τὴν πίστι σου ν' ἀλλάξῃς;
Νὰ προσκυνᾷς εἰς τὸ τσαμί, τὴν ἐκκλησιά ν' ἀφήσῃς;" —
Κ' ἐκεῖνος τ' ἀπεκρίθηκε καὶ μὲ θυμὸ τοῦ λέγει·
„Πᾶτε κ' ἐσεῖς κ' ἡ πίστις σας μουρτάτες νὰ χαθῆτε.
Ἐγὼ Γραικὸς γεννήθηκα, Γραικὸς θὰ νὰ παιθάνω.
Ἂν θέλετε χίλια φλωριὰ καὶ χίλιους μαχμουτιέδες,
Μόνον ἑφτὰ μερῶν ζωὴ θέλω νὰ μοῦ χαρίστε,
Ὅσο νὰ φτάσ' ὁ Ὀδυσσεὺς κι' ὁ Βάγιας ὁ Θανάσης." —
Σὰν τ' ἄκουσ' ὁ Χαλίλ μπέης, ἀφρίζει καὶ φωνάζει·
„Χίλια πουγγιὰ σᾶς δίνω 'γὼ κι' ἀκόμα πεντακόσια,
Τὸν Διάκο νὰ χαλάσετε, τὸν φοβερὸ τὸν κλέφτην·
Γιατὶ θὰ σβύσῃ τὴν Τουρκιὰ κι' ὅλο μας τὸ ντεβλέτι." —
Τὸν Διάκον τότε πέρνουνε καὶ στὸ σουβλὶ τὸν βάζουν,
Ὁλόρτο τὸν ἐστήσανε κι' αὐτὸς χαμογελοῦσε.
Τὴν πίστιν τους τοὺς ὕβριζε, τοὺς ἔλεγε μουρτάτες·
„Σκυλιὰ κι' ἂν μὲ σουβλίσετε, ἕνας Γραικὸς ἐχάθη·

Ἂς εἶν' ὁ Ὀδυσσεὺς καλὰ κι' ὁ καπετὰν Νικήτας.
Αὐτοὶ θὰ φᾶνε τὴν Τουρκιὰν θὰ κάψουν τὸ ντεβλέτι.“—

1—3. vss. om. *F. Z. K.* 10. *τὸν ταϊφά μου σύναξε Z.* 12. *καὶ γλήγωρα Z.* 13. *Καλὰ ταμ. Z. Ὅπου — ἔχει καὶ F.* 14. *Π. ἐκῆραν F.* 15. *ἔφθασαν κ' ἔπιασαν F.* 17. *Ἀνδρεία ὥσαν – ὥσαν F.* 20. *ἐπολέμαε F.* 22. *Καὶ τὸ σπαθί του ἔσυρε — χουμάει F.* 24. *Πλὴν — ἔσπασεν F.* 32. *θέλ' F.* 34. *Πεν. τ' ἔξη ἡμερῶν F. ζωὴ νὰ μοῦ F.* 35. *Καὶ ὁ Θανάσης Βάϊας F.* 36. *μὲ δακρύα F.* 38. *Εὐτὺς νὰ τὸν Z.* 40. *Πήρανε — βάλαν F.* 42. *Τοὺς ἔβριζε τὴν πίστι τους Z.* 43. *Ἐμέν' ἂν ἐσουβλίσετε F.* 44. *Ἂς ἦν' καλὰ ὁ — F. Z. (εἶν' Z.)* 45. *κάψουν F. κι' ὁλόν σας F.*

CCXXXV.

Ο ΔΙΑΚΟΣ.

Ζαμπ. 631, 43. T. 381.

1821.

Τρία πουλάκια κάθουνταν κάτω στὴν Ἀλαμάνα,
Τὄνα τηράει τὴ Λειβαδιὰ καὶ τ' ἄλλο τὸ Ζητοῦνι,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Σήκω νὰ φύγῃς Διάκο μου στὴν Λειβαδιὰ νὰ πᾶμε·
Μᾶς πλάκωσεν Ὀμὲρ πασᾶς, Ὀμὲρ μπέης Βρυόνης.“ —
„Ἂς ἔρθ' ἂν θέλ' ὁ κερατᾶς κι' ἂς φανιστῇ μουρτάτης,
Τώρα νὰ δγῇ τὸν πόλεμο κι' ἁρματωλῶν τουφέκια,
Νὰ δγῇ τοῦ Διάκου τὸ σπαθὶ πῶς παίζει μὲς στὸ αἷμα.“ —
Σὰν ἄρχισαν τὸν πόλεμον ἀπ' τὸ ταχ' ὡς τὸ βράδυ,
Ἀφῆκαν τὰ τουφέκια τους κ' ἐβγάλαν τὰ σπαθιά τους·
Κ' ἐρρίχτηκαν μὲς στὴν Τουρκιὰ σὰν τὰ ἄγρια τὰ λιοντάρια.
Μετριῶντ' οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖς καὶ λείπουν τρεῖς χιλιάδες·
Μετριῶνται κ' οἱ ἁρματωλοὶ καὶ λείπουν τρεῖς λεβέντες·
Κἄνε σὲ γάμο λείπουνε, κἄνε σὲ πανηγύρι.
Ὁ Διάκος τότε φώναξεν, ὅσο κι' ἂν ἐδυνήθη·
„Πούσαι Βασίλη μ' ἀδερφὲ καὶ Γούρ' ἀγαπημένε;
Τὸ αἷμά τους νὰ πάρετε ἀπ' τὸν Ὀμὲρ Βρυόνη,
Κι' ὡς τόσο φέρτε τὸ σταυρὸν ὅλοι ν' ἀνασπαστοῦμε.“ —

1. *κάθονταν T.* 6. *Ἂς ἔρχεται ὁ κερατᾶς κι' ἂς ἔρχεται T.* 7. *Ν' ἀκούσῃ μαῦρο Z.* 11. *μὲ ὅλην τὴν ἀνδρείαν τους T.* 18. om. *T.* 5. 17. *Βριόνης Z.*

CCXXXVI.
Ο ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ.

U.

1822.

Ἀρβανίτες παινεμένοι
Ποὖν' Ἀλῆ πασᾶς, καϋμένοι;
Ποὖταν ἀπ' τὸ Τεπελένι
Κι' ἄλλος τέτοιος δὲ τὰ γένῃ.
Ὅλου τοῦ ντουνιᾶ λιτάρι,
Τῆς Ἀρβανιτιᾶς καμάρι
Καὶ τῆς Ῥούμελης νταϊάκι.

CCXXXVII.
Ο ΚΙΑΜΙΛ ΜΠΕΗΣ

Fauv. II, 61. Ζαμπ. 634, 46. Ναυπλ. 29.

1822.

Πῆραν τὰ κάστρα, πῆράν τα, πῆραν καὶ τὰ ντερβένια,
Πῆραν καὶ τὴν Τριπολιτσά, τὴν ξακουσμένη χώρα·
Κλαίουν στοὺς δρόμους Τούρκισσες, κλαίουν Ἐμιροπούλες,
Κλαίει καὶ μιὰ χανούμισσα τὸν δοῦλο τὸν Κιαμίλη·
„Ἀχ πούσαι καὶ δὲ φαίνεσαι καμαρωμέν' ἀφέντη;
Ἤσουν κολόνα στὸν Μωριὰ καὶ φλάμπουρο στὴν Κόρθο,
Ἤσουν καὶ στὴ Τριπολιτσὰ θεμελιωμένος πύργος.
Στὴν Κόρθο πλιὰ δὲ φαίνεσαι οὐδὲ μὲς στὰ σαράια.
Ἕνας παπᾶς σοῦ τὰ κάψε τὰ ἔρμα τὰ παλάτια.
Κλαίουν τ' ἀχούρια γι' ἄλογα καὶ τὰ τσαμιὰ γι' ἀγάδες·
Κλαίει καὶ ἡ Κιαμίλαινα τὸν δόλιο της τὸν ἄντρα·
Σκλάβος ραϊάδων ἔπεσε καὶ ζῇ ραϊὰς ραϊάδων.“ —

1. *πῆραν F.* 5. *Ποῦ εἶσαι F.* 7. *πυργός θεμ. F.* 8. *οὐδὲ εἰς τὰ F.*

CCXXXVIII.
ΟΙ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΟΙ.

Σχιν.

1822.

Πολλὴ μαυρίλλα φαίνετ' ἀπ' τοὺς Κολοκοτρωναίους,
Ὅταν πᾶνε στὴν ἐκκλησιὰ, νὰ πᾶν νὰ προσκυνήσουν

Μὲ τὰ σπαθιά τους τὰ χρυσᾶ, τὰ πόσια τὰ σημένια.
Νὰ κι' ὁ Γιανάκης μίλησε καὶ τοῦ Γιωργάκη λέγει·
„Τοῦτα τὰ ξεύκια πῶχομε σὲ λύπη θὰ μᾶς ἔρθῃ." —
„Γέλναι Γιανάκ' αὐτὰ ποῦ λὲς καὶ τελν' αὐτὰ ποῦ κρένεις;
Ποτὲ δὲν ἐπατήθηκεν ὁ πύργος τῆς Λαρίσσας,
Γιατ' ἔχει ἄντρας δυνατοὺς καὶ πολλ' ἀντρειωμένους." —
Μιλεῖ τὸ καραούλι τους καὶ λέγ' τῶν ἀλλωνῶνε·
„Πολλὴ μαυρίλλα φαίνεται κάτω στὸ μέγα λάκκο.
Παιδιὰ χαζιρευθήκετε, πιάστε τὰ μετερίζια·
Τί σήμερ' εἶναι πόλεμος, σήμερα θὰ χαθοῦμε." —

CCXXXIX.

ΤΟ ΑΝΑΠΛΙ.

Ναυπλ. p. 44. M. I. p. 100.

1822.

Τρεῖς Τουρκοπούλαις κάθουνται στοῦ 'Ναπλιοῦ τὴν πόρτα,
Μυρολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυρολογοῦν καὶ λέγουν·
„Τ' εἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται τὸν φετεινὸν τὸ χρόνο,
Ποῦ κίνησε μιὰ κλεφτουριὰ μ' αὐτούνους τοὺς Σπαρτιάνους,
Κ' ἔκαμαν ὅλην τὴν Τουρκιὰ κ' ἐκλείστη μὲς στὰ κάστρα,
Τὸ κρίμα νἄχ' ὁ βασιλιὰς καὶ τ' ἄδικ' ὁ βεζύρης,
Ποῦ δὲν μᾶς στέλνουν ζαχιρὲ νὰ πολεμοῦν τὰ κάστρα·
Μπρὲ 'Ανάπλι γιὰ δὲν χαίρεσαι; γιὰ δὲν βαρεῖς παιγνί-
δια;" —
„Καὶ τί καλὸ 'χω νὰ χαρῶ καὶ νὰ βαρῶ παιγνίδια;
Στεριᾶς μὲ δέρν' ὁ Πρίγγιπας, πελάγ' ἡ Μπουμπουλίνα,
Πέφτουν κανόνια σὰν βροχὴ καὶ μπόμπαις σὰν χαλάζι,
Πέφτουν τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄιμος τῆς θαλάσσης." —
„'Ανάπλι δός τα τὰ κλειδιά, 'Ανάπλι παραδόσου." —
„Πῶς νὰ τὰ δώσω τὰ κλειδιά, καὶ πῶς νὰ παραδώσω;
Ποῦ μέν' μεντάτι πλάκωσε στεριᾶς καὶ τοῦ πελάγου.
Φρεγάδες δεκατέσσαρες μαζὺ μ' ὀκτὼ ντελίνια,
Στεριᾶς ἀσκέρι δυνατό, χιλιάδες ἑξδομῆντα,
Ἑπτὰ πασάδες ἔρχονται γιὰ νὰ μ' ἐλευθερώσουν,
Νὰ κάψουν χώραις καὶ χωριά, νὰ κλάψουνε μανάδες,
Νὰ ἐρημάξουν τὸν Μωριά, νὰ σφάξουνε τοὺς κλέφταις,

Νὰ διώξουν τὴν Μανιατουριὰ κ' οἱ Τοῦρκοι νὰ γλυτώσουν." —
„'Ανάπλι δόσε τὰ κλειδιά, 'Ανάπλι παραδόσου.
Καὶ νὰ ποὺ ἀπελπίστηκες καὶ ἀπὸ τὸ μεντάτι." —
„Πῶς νὰ τὰ δώσω τὰ κλειδιὰ καὶ πῶς νὰ παραδώσω:
Ποῦ 'γώμ' 'Ανάπλι ξακουστὸ κι' 'Ανάπλι παινεμένο,
Στὴν Πόλι καὶ στὴ Βενετιὰ μ' ἔχουν ζωγραφισμένο." —

7. πέμπουν ζαχ. N. M. 11. βόμβες N. M. πεύτουν N. M. 14. δόσω N. M. 15. μεντάτι N. M. 26. Sequuntur ap. M. decem versus, quos a nostro carmine plane separandos esse satis apparet. Ceterum falso M. ex binis versibus unum effecit:

'Σ ταῖς τριάντα νοεμβρίου
Τοῦ Ἀνδρέος τοῦ Ἁγίου
Χριστιανοὶ τί καρτερεῖτε
Εἰς τ' Ἀνάπλι γιὰ νὰμπῆτε;
Σταίνος μὲ τὰ παλληκάρια
Μπήκανε σὰν λεοντάρια·
Σήμερα τὸ Παλαμῆδι
'Σ Ἕλληνας εἶναι παιγνίδι,
Παλαμηδι καὶ τὸ κάστρο
Ἔγινε ῥωμαικάτο.

6. ὡσὰν λιόντ. M.

CCXL.

ΤΟ ΑΝΑΠΛΙ.

Ζαμπ. 640, 53.
1822.

„'Ανάπλι τί δὲ χαίρεσαι καὶ δὲ βαρεῖς παιγνίδι;" —
„Σὰν πῶς μοῦ λὲς νὰ χαίρωμαι καὶ νὰ βαρῶ παιγνίδι,
Ὁποῦμ' 'Ανάπλι ξακουστὸ κι' 'Ανάπλι παινεμένο,
Πάχω τὰ τέτια γιὰ χαρὰ, τουφέκια γιὰ παιγνίδι,
Καὶ σὺ μὲ θέλεις γιὰ ξαγιὰ, μὲ θὲς χαρατσωμένο;" —
„'Ανάπλι δές τα τὰ κλειδιὰ, 'Ανάπλι παραδόσου.
Γιατ' ὅσο αἷμα κι' ἂν χυθῇ. θὰ τὄχεις στὸ λαιμό σου." —
„Δὲν παραδίνω 'γὼ κλειδιὰ καὶ δὲν ἔχω χαμπέρι·
Στὸ Παλαμῆδι κρέμονται καὶ σύρε νὰ τὰ πάρῃς." —

2. βαρῶ Z. 8. χαμπέρι Z.

CCXLI.

ΤΟ ΑΝΑΠΛΙ.

Evλ. 36.

1822.

„Ἀνάπλι τί δὲ χαίρεσαι, γιὰ δὲ βαρεῖς παιγνίδια;
Ποῦ σ' εἶσ' Ἀνάπλι ξακουστὸ κι' Ἀνάπλι ξακουσμένο,
Στὴν Πόλι καὶ στὴ Βενετιὰ καὶ σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη." —
„Σὰν πῶς μοῦ λέτε νὰ χαρῶ καὶ νὰ βαρῶ παιγνίδια;
Ποῦ μένα μ' ἀποκλείσανε στεριὰς καὶ τοῦ πελάγου;
Πέφτουν ἡ μπόμπαις σὰ βροχὴ, τὰ τόπια σὰ χαλάζι,
Πέφτουν τὰ λιακοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης." —

. . . . . .

1. *παιχνίδια K.*

CCXLII.

ΤΟ ΑΝΑΠΛΙ.

Sand. p. 2. M. I p. 104.

1822.

Ποτὲ δὲν ἐθυμώμουνε τὸν μάη νὰ χιονίζῃ,
Τὸν μάη καὶ τὸν θεριστὴ κι' ὅλον τὸν ἀλωνάρη.
Σημάδι' εἶν' ἀπ' τὸν οὐρανὸν μιὰ βοῦλ' ἀπ' τὸν βεζύρη
Τουρκομανιὰ μαζώνεται στ' Ἀνάπλι γιὰ νὰ πάγῃ.
„Μπρὲ Ἀνάπλι μου δὲν χαίρεσαι καὶ δὲν βαρεῖς παιγνίδια;" —
„Καὶ τί χαρὰ 'χω νὰ χαρῶ, παιγνίδια νὰ βαρέσω;" —
„Μπρὲ Ἀνάπλι δός τα τὰ κλειδιὰ, μπρὲ Ἀνάπλι παράδοσου." —
„Καὶ πῶς νὰ δώσω τὰ κλειδιὰ, πῶς νὰ τὰ παραδώσω.
Ἤμουν στὴν Πόλι ξακουστὸ καὶ στὸ Μωριὰ κολόνα,
Καὶ τώρα μ' ἀποκλείσανε στεριὰ κι' ἀπὸ πελάγου." —

1. *χιονίζει S.* 3. *Σημάδι' ἀπὸ S.* 7. *δόσε S.*

CCXLIII.

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ.

Ζαμπ. 706. 143.

(1822—1826?)

Ἐμαραθῆκαν τὰ βουνὰ, μαράθηκαν κ' οἱ κάμποι,
Μαράθηκε ἡ Καστανιὰ, ὁ πύργος τῆς Καστάνιας,

Πούχε τοὺς κλέφταις τοὺς πολλοὺς τοὺς Κολοκοτρωναίους,
Ποὺ πήγαιναν στὴν ἐκκλησιὰ τ' ἀσῆμι φορτωμένοι.
Τ' ἀσῆμι καὶ τὸ μάλαμμα καὶ τὰ σπαθιὰ ζωσμένα,
Κ' ἐβγαίναν κ' ἐκουβέντιαζαν στῆς ἐκκλησιᾶς τὴν πόρτα·
Κι' ὁ Κωσταντῆς τοὺς ἔλεγε, κι' ὁ Κωσταντῆς τοὺς λέγει·
„Τούτ' ἡ χαρὰ πῶχομ' ἐμεῖς, θὲ νὰ μᾶς φέρῃ λύπη·
Ἀπόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποὺ κοιμώμουν,
Κ' ἐκάηκε τὸ πόσι μου κ' ἡ φοῦντα τοῦ σπαθιοῦ μου.
Τὸ πόσι μ', ἡ γυναῖκά μου, τὰ μαῦρα τὰ παιδιά μου.
Τούτ' ἡ χαρὰ πῶχομ' ἐμεῖς, θὲ νὰ μᾶς φέρῃ λύπη." —
Τ' ἀκούει ὁ Παναγιώταρος καὶ τὸν τσακᾶν τὰ γέλοια·
„Τὶ λὲς κουμπάρε Κωσταντῆ καὶ σὺ Κολοκοτρώνη;
Ποτὲ δὲν ἐπατήθηκεν ὁ πύργος τῆς Καστάνιας,
Μάιτε πρωτά, μάιτε στερνά, μάιτε τωρὰ πατιέται·
Μον βγάλτε τὰ μπαϊράκια σας καὶ στῆστέ τα στὸν πύργο,
Νὰ βλέπ' ὁ καπεντάμπασας μὲ τοὺς Γιανιτσαραίους." —

CCXLIV.

ΓΛΗΜΠΗΔΗΣ ΑΛΗΣ.

Pashl. I. 110.

1822.

ΣΦΑΚΙΑ. ΚΡΗΤΗ.

Ἄνθρωπος δὲν εὑρέθηκε νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια,
Ὁ κουμαντάντης στὸ Λουτρὸ ἂν ἔχει κρίνει δίκαια.
Μὰ ἕνα φιρμάν' ἔστειλε στὴν μπάντα τοῦ Ῥιθύμνου,
Νὰ πιάσουν τὸν Γλημήδ' Ἀλῆ, τὸν ἄντρα τοῦ πολέμου.
Καὶ σύρνει τὸ μαχαίρι του κοντὰ τῶνι σιμώνει·
Καὶ κινοῦντ' ὅλ' ἀπάνω τοῦ ὡσὰν τὸ χελιδόνι.
Εἷς Σφακιανὸς ἐχύθηκε ὡσὰν τὸ περιστέρι,
Κ' ἔκοψε τὸ κεφάλι του μὲ τὸ δεξιό του χέρι,
Ἔκοψε τὸ κεφάλι του τ' Ἀλῆ τοῦ Γλημηδάκι
Καὶ βάστα τὸ στὴν χέρα του ὡσὰν τὸ μπαϊράκι.
Μὰ τοῦ Γλημήδ' ἡ κεφαλὴ ἡ πολὺ παινεμένη·
Τοῦ Ῥούσσου τὴν ἐπήγασαν στὸ αἷμα κυλισμένη.
Βγάνει καὶ δυὸ βενετικὰ, μπαχσῆσι τῶν τὰ δίδει,
Διατὶ τὸν ἐσκοτώσασι αὐτόνι τὸν Γλημήδη,
Διατ' ἔκαψε πολλαῖς καρδιαῖς κι' ἀκόμ' ἤθελε κάψει·

Ἀποῦ νὰ βγοῦν τὰ μάτια του, 'ποῦ θέλει τόνι κράψει·
Γλημήδη τὸ κεφάλι σου ἀποῦ θέλε νταϊαντίσει
Στὸ 'Ρέθυμνο καὶ στὰ Χανι ' νὰ βγῇ νὰ πολεμήσῃ·
„Γλημήδη τὸ κεφάλι σου ποῦβανες τὰ τσιζέκια.
Τώρα τὄχουν οἱ Σφακιανοὶ σημάδι ' στὰ τουφέκια,
Τρομαζωχτῆτε στὸ γιαμμὶ Τοῦρκοι καὶ Γιανιτσάροι
Νὰ δγῆτε τὸν Γλημήδ' 'Αλῆ τ' ὥμορφο παλληκάρι." —

CCXLV.

ΜΠΟΥΖΟ ΜΑΡΚΟΣ.

Pashl. I, 78.

1822—23.

ΣΦΑΚΙΑ. ΚΡΗΤΗ.

Τρεῖς ἀντρειομένοι πορπατοῦν τὴν Κρήτην τὴν καϋμένη.
Σὰν ἐξαδέρφοι κι' ἀδερφοί, σὰ φίροι πιστευμένοι.
Σὰν ἦσαν ἀπὸ μιὰ κοιλιά, σὰ φάγα ἕνα γάρα,
Ἔτσι ἀγαπηθήκανι περίσσια καὶ μεγάρα.
Τὸν ἕνα λέγα Ξεπαπᾶ, τὸν ἄρρο Μπούζο Μάρκο
Κ' ὁ καπιτάνι Παναγῆς ἀποῦ φυράγη στὸ κάστρο.
Μὰ αὐτοὶ ἀποφασίσανι (τὴν) Γραμποῦσα νὰ παπήσουν.
Καὶ στὴν Γραμποῦσα τῆς Τουρκιᾶς ἕνα νὰ μὴν ἀφήσουν.
Ὁ Μπούζο Μάρκος ἔβγανε πρῶτος εἰς τὸ μπεντένι
Κ' ἐφτὰ νομάτους ἔκοψε μόνο μὲ τὸ μαχαίρι.
„Μὰ ἀλλάσθ' ἀπάνω μπρὲ παιδιὰ στοὺς Τούρκους νὰ γιουργιάρω,
Διατὶ δὲν βγαίνω 'γὼ 'π' ἐδᾶ ὄξω καὶ ν' ἀπεθάνω.
. . . . . .
Ὁ πρῶτος ὁ σκοτώθηκεν ἦτον ὁ Μπούζο Μάρκος
. . . . . .
Μ' ἔπειτας ἐσκοτώθηκαν οἱ τρεῖς καπιτανέοι.

A P. singuli versus in binos divisi sunt.

CCLXVI.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ.

Pasm. 165 sq.

1822—23.

ΣΦΑΚΙΑ. ΚΡΗΤΗ.

Ὁ κουμαντάντης τοὔστειλε μιὰ διαταγὴ γραμμένη,
Τοὔρκος νὰ μὴ πομείνῃ πλιὸν σ' ὅλη τὴν οἰκουμένην.
Ἡ μάνα του τὸν μήνυσε καρὰ νὰ πολεμήσῃ,
Τῶν Ἀρναούτων τἄλογα κανένα μ' ἂν ἀφήσῃ.
Στὸ Σερβιλὶ κατέβηκε κ' ἔστασε τὰ τσαντήρια,
Στὸ Γάζι ἐκατέβηκε κ' ἔπαιξαν τὰ παιγνίδια.
Πορροὺς Τούρκους ἐσκότωσεν ὁ φοβεραγριασμένος,
Μὰ ἦτον ἡ Τουρκιὰ πορρὴ κ' ἐκεῖνος κουρασμένος.
..Οἱ Μυλοποταμίται μας πόρρ' εἶναι σὰν τὰ δάση,
Λημερινοὺς νὰ τσ' ἀπαντᾷς, φεύγουνε σὰ βραδυάση.
Καιεμένοι πάρτ' τα Ἀνωιανοὶ κ' ἔτι οἱ Χρουσανιῶται,
Ἠοὺ πολεμᾶτε μὲ τὴν Τουρκιὰ ὡσὰν κ' οἱ Λακιῶται;
Ὤφου καιεμένε μ' ἀδερφέ, διατὶ νὰ σ' ἀποβγάρω;
Νὰ μὴ βοηθήξῃς ἐπ' ἐδά, νὰ πάρω ἕνα ζάρο:
Ὤφου καιεμένε μου δερφέ, νἄθελες τὸ κατέχει,
Πῶς σήμερον σκοτώθηκα· χαμπέρ' ἐσὺ δὲν τὄχεις.
Χαιρετᾶτέ μου τσὴ Σφακιανοὺς κι' ὅρα τὰ παλληκάρια,
Καὶ πέ τση ὅπως μου κάμασιν οἱ Ἀρναοῦται μάγια." —

CCXLVII.

Ο ΤΖΕΛΕΠΗΣ.

Pashl. II, 131.

1822—23.

ΣΦΑΚΙΑ. ΚΡΗΤΗ.

Νἄχῃ βουλίσ' ἡ κυριακὴ καὶ νὰ βαυίσ' ἡ τρίτη,
Ὅντεν ἐκειὸς ὁ Τσελεπὴς ἦλθε νὰ πολεμήσῃ.
Καὶ τὸν Γαοῦρη γύρευγε εἰς τοῦ σταυροῦ τὸ σπίθι
Καὶ τὸ κανόνι τοὔσυρνε νὰ τὼνι πολεμήσῃ.
Τὸ μαχαιράκι τοὔσυρε τὸ δῶμα νὰ τρυπήσῃ,
Νὰ τὼνι βάνῃ καὶ φωτιὰ κι' ὅλους νὰ τσὶ κεντήσῃ.
Τὸ Ζουναλάκη τοὔπαιξε καὶ τοὔστεκε τσελέκι,
Γιὰ τὶ τὰ 'στην ξάιωσε κα' Τσελεπὴ στὸ μπέτι.

Στὸ μπέτι του τὴν ξάμωσε, στὸ στόμα του τὴ βάνει
Καὶ τότες ἐφωνάξενι ὁ Τσελεπῆς, ἀμάν.
„Σήκωσ' ἀπάνω Τσελεπῆς νὰ κάμωμε γεροῦσι.
Μπορετὸ νὰ περίσουσι ἀπὸ τὸ σπίθ' οἱ Τοῦρκοι.
Καὶ πασῶν νὰ τόνι θάψουνι στῶν Σφακιανῶν τὴν χώρα,
Διατὶ τὄλεγαν Τσελεπῆ κ' ἦτον κι' ὡσὰν ἡ βιόλα.
Κι' ἀργὰ ὡσὰν ἐμούδισε, περίζουνι κ' οἱ Τοῦρκοι.
Δὲν ξεύρουνι τὸν Τσελεπῆ πῶς εἶν' στὸ ταμπούτι." —

7. Ζουναΐάκι P. 8. τούτην ἔξαμ. P. 12. Ἐμπορετο P. 13. Πά γουν P. 14. τὸν ἔλ. καὶ ὥσὰν P.

CCXLVIII.

ΘΟΔΩΡΑΚΗΣ ΓΡΙΒΑΣ.

U.

1823.

Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται κ' ἡ ταραχὴ μεγάλη
Στὴ μέση στὸ Ξερόμερο, στὴν κάτοχη στὴ χώρα;
Τὸ Θοδωράκη κλείσανε τὰ πέντε βιλαέτια.
Ἦρθ' ὁ Μακρὴς ἀπ' τὸ Ζυγὸ κι' ὁ Πισιλὶς ἀτός του.
Ἦρθεν καὶ ἀπὸ τ' Ἄγραφα ἀτὸς ὁ Καραϊσκάκης,
Ἦρθε κι' ἀπὸ τὴν Βόνιτσα ἀτὸς ὁ Βλαχοτσόγκας.
Ἦρθε κι' ὁ Μάρκο Μπότσαρης μὲ χίλιους πενταχόσους.
Τὸν Θοδωράκη πολεμοῦν τὰ πέντε βιλαέτια.
Κ' ἔλεγε· εἶχε τὰ ὑφὰ ἀτοὺς τοὺς Βαρνακιώτας,
Κι' αὐτόνε τὸν παράμησαν μὲ δεκαφτὰ νομάτους
Τρεῖς μέραις κάνει πόλεμο, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχτες,
Καὶ Βλαχοτσόγκας φώναξε ἀπὸ τὸ μοναστῆρι·
„Βάλτε φωτιὰ καὶ κάψετε τὸ Θοδωράκι Γρίβα·
Μπὰχ, καὶ τὸν πιάσομ' ζωντανό, κομμάτια νὰ τὸν φᾶμε." —
Κι' ὁ Θοδωράκη φώναξε μὲ τὸ σπαθὶ στὰ χέρια·
„Τί λὲς ἀτοῦ Παλιόβλαχε, μωρὲ Παλιογουρνάρτη,
Ἐμὲ μὲ λένε Θόδωρη, μὲ λένε γιὸ τοῦ Γρίβα,
Ἔβγα μὲ δεκατέσσαρους κ' ἐγὼ μὲ τὸν Ἀράπη." —
Κι' ὁ Τσόγκας τ' ἀποκρίθηκε κι' ὁ Τσόγκας τοῦ φωνάζει·
„Δὲν βγαίνω 'γὼ στὸν πόλεμο μὲ σένα Θοδωράκη,
Μὰ θὰ σὲ κάψω ζωντανὸ μὲ τὸ πολὺ τ' ἀσκέρι." —
Καὶ τὴν φωτιὰ τοῦ βάλανε ἀπὸ τὸ μεσημέρι.

Κι' ὁ ἥλιος ἐβασίλεψε κι' ὁ ἥλιος βασιλεύει·
Κι' ὁ Θοδωράκης φώναξε κι' ὁ Θοδωράκης λέγει·
„Χαζιρευθῆτε μπρὲ παιδιὰ νὰ κάμωμε γιουροῦσι." —
Καὶ τὸ σπαθί του ἔβγαλε καὶ τὸ σταυρό του κάνει,
Καὶ μὲς στὴ μέση πέρασε ἀπ' αὐλά τους τ' ἀσκέρια.
Τριάντα τους πελέκυσε καὶ τ' ἄνοιξεν τὸν δρόμο,
Κι' ὁ Θοδωράκης γλύτωσε μὲ μιὰ πληγὴ στὸ χέρι.
Κι' Ἀντρέας τὸν καρτέρεσε μὲ τὸν Κίτσο Τσαβέλα·
„Καλῶς τόνε τὸν ἀρχηγὸν τὸν Θοδωράκη Γρίβα,
Ἐμεῖς μεντάτ' ἐρχόμεθα, βοήθεια γιὰ νὰ λάβῃς
Κ' ἐρχόμασταν μ' ἀπόφασιν γιὰ νὰ χαθοῦμε ὅλοι." —
Κι' ὁ Θοδωράκης τοὺς φιλεῖ καὶ τοὺς σφιχταγκαλιάζει·
„Ἐγὼ πολὺ σᾶς χαριστῶ, πὼρχόσασταν μεντάτι,
Μὲ μένα φύλαξε ὁ Θιὸς καὶ γλύτωσα ἀτός μου
Καὶ σκότωσα κι' ἀφάνισα κ' ἔκοψα τοὺς ἐχτρούς μου." —

Carmen sua manu conscriptum Grivas Ulricho dono dedit, qui cum orthographiam verborum plane negligat, carmini nonnulla insunt non satis aperta velut in vs. 9 *εἶχε τὰ ψᾶ* et in vs. 2 *στὴν κάτοχη στὴν*. Quo anno istud acciderit, Grivas his verbis addidit: *ἐτούτο ἐσήναβε ἡς τὰ 1823 μίνα μαγίαν.*

CCXLVIII a.

Ο ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

M. I. 138.

1823.

Εἰς τοῦ Γέροντα τὸν κάβο
Καραντὶ κάνει μεγάλο.
Μιὰ φεργάδα βόλτα βόλτα,
Φοβερίζει τὰ μπουρλότα.
Ὁ Μπουρλότο τῆς μολίσανε,
Στὴν πρύμνη, πλὴν τὸ σβύσανε.
Ἄλλο ἕνα τῆς μολάρουν
Καὶ στὴν μπάντα τὴν τακάρουν·
Ἐπῆρ' ὁ τζιμπχανὲς φωτιὰ,
Καὶ φοβηθῆκαν τὰ σκυλιά.
Μπρ' ἀπόψε θὰ μᾶς κάψουνε,
Καὶ σκλάβους θὰ μᾶς πιάσουνε!
Χάντε γιόσου μωρ' ναβέτα,

Πούκαμες ταῖς μπάλες νέτα.
Νᾶταν δυὸ σὰν τὸν Μιαούλη,
Καίγαν τὴν ἁρμάδα οὖλη.
Νᾶταν ἄλλη μιὰ ναβέτα,
Κάναν τὴν ἁρμάδα νέτα.

8. *τρακάρουν M.*

CCXLIX.

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.

U.

1823. a. d. III. Id. Aug.

„Καλ' ἤσουν Μάρκε στὸ γιαλό, καλὰ στὸ Μισολόγγι,
Καλ' ἔτρωγες, καλ' ἔπινες, καλ' ἔχτενες τὸ κάστρο.
Στὸ Καρπενῆσι τ' ἤθελες νὰ πᾷς, νὰ πολεμήσῃς.
Μαῦρα χαμπέρια σοῦφεραν ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι,
Νὰ βγῇς Μάρκο μου γλήγορα μ' ὅσους κι' ἂν ἠμπορέσῃς,
Νὰ πιάσῃς τὴν Ἀταράινα, νὰ πιάσῃς τὰ γεφύρια.“ —
Κι' ὁ Μάρκος ἐξεκίνησε μὲ χίλιους πεντακόσιους
Κ' ἐβγῆκε στὴν Ἀτάραινα κ' ἔπιασε τὰ γεφύρια.
Πιάνει κι' ἀλλάζει γράμματα μὲ τοὺς καπεταναίους,
Οἱ Τοῦρκοι ποῦθε κάμανε κι' αὐτοῖν' οἱ Σκοντραλίδες.
Ὁ Καραϊσκάκης τοὔγραψε καὶ τόνε χαιρετάει·
„Σὲ χαιρετάω Μάρκο μου καὶ σοῦ φιλῶ τὰ μάτια.
Ἂν ἐρωτᾷς γιὰ τὴν Τουρκιὰ 'γὼ νὰ σοῦ φανερώσω.
Στὸν Μαραθιὰ ἔχουν τ' ὀρντί κ' ἐκ' ἔχουν τὰ τσαντήρια.“ —
Καὶ τοῦ τζασύση τ' ἔκραξε καὶ τοὺς μπουλουκμπασίδες·
„Τζασύση μοίρασ' τὸ ψωμὶ καὶ μοίρασ' τὰ φυσέκια.
Παιδιὰ θὰ κάμω πόλεμο τ' ἀντέτι τῶν Σουλιώτων.
Στὰς πέντε ὧρας τῆς νυχτὸς θ' ἀνοίξω τὸ τουφέκι,
Θέλω πασάδες ζωντανοὺς καὶ μπέικα κεφάλια
Κι' αὐτὸν τὸν Σκόντρα τὸν πασᾶ ἀτός μου θὰ τὸν πάρω.“ —
Πρωὶ γιουροῦσι ἔκαμε κ' ἐμπῆκε στὰ τσαντήρια
Καὶ Τούρκικα τοὺς φώναξε καὶ λέγει τῶν συντρόφων·
„Τουφέκι νὰ μὴ ῥίξετε, τουφέκι νὰ μὴ πέσῃ.
Τ' ἀκονισμένα σας σπαθιά· νὰ κόψωμε τοὺς Τούρκους.“ —
Κ' οἱ Τοῦρκοι τότ' ἐσκούζανε κ' ἕνας τὸν ἄλλο λένε.
„Τεῖν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται ἀπόψ' αὐτὴ τὴν νύχτα;“ —

Κι' ὁ Μάρκος τοὺς ἐφώναξε καὶ Τούρκικα τοὺς λέγει·
„Γιαγκίνι γίνεται παιδιὰ ἀπόψ' αὐτὴ τὴν νύχτα." —
Δέκα τσαντήρια ἔκαψε, πασᾶ μέσα δὲν ηὗρε.
Κι' ὁ Μάρκος ἐβαρέθηκε κι' ὁ Μάρκος ἐλαβώθη,
Κ' ἡ συντροφιὰ τὸν πήρανε, τὸν ἔβγαλαν στὴ ῥάχη.

26. 28 cfr. *νύκτα C.*

CCL.

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.

Ζαμπ. 644, 37.

1823. a. d. III. Id. Aug.

„Τ' εἶναι τοῦτα τὰ κλάμματα κι' αὐτὰ τὰ μυρολόγια,
Κύριε μου τί νὰ γίνηκε στὸ δόλιο Μισολόγγι;" —
„Τοῦτα τὰ κλάμματα ῥωτᾷς κι' αὐτὰ τὰ μυρολόγια;
Γι' αὐτὸν τὸν Μάρκο γένονται τὸν ἐλευθερωτή μας.
Ὅσοι Ῥωμαιοὶ κι' ἂν τὄμαθαν κι' ὅσοι τ' ἀφουκραστῆκαν,
Ὅλοι στὰ μαῦρα μπήκανε, τὰ μελανὰ φορέσαν.
Κίτσος Τσαβέλας φώναξε καὶ τοὺς παρηγοροῦσε·
„Παιδιά μου μὴν πικραίνεστε καὶ μᾶς πλακώσ' ἀῤῥώστια,
Καὶ νὰ μᾶς ζήσ' ὁ Κωσταντᾶς κι' ὁ υἱὸς τοῦ καπετάνιου,
Πρῶτα νὰ τόνε κάμωμε σὰν ποῦχαμε τὸ Μάρκο.
Ἔτσι τὄχ' ἡ πατρίδα μας, ἔτσι τὸ Σοῦλι τὄχει,
Ἀπὸ τουφέκι καὶ σπαθὶ κανεὶς νὰ μὴ γλυτώσῃ.
Καθὼς κ' οἱ πατεράδες μας. ἔτσι κ' ἐμεῖς νὰ πᾶμε." —

5. *Ῥωμαιοὶ Z. ἀφουκρασθῆκαν Z.*

CCLI.

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.

Kind Neugr. Poes. 10. Eunom. III, 24. M. I, 110.

1823. a. d. III. Id. Aug.

Τρία πουλάκια κάθουνταν πέρα στὰ λιβαδάκια,
Ἀπὸ βραδὺ μυρολογοῦν καὶ τὴν αὐγὴ φωνάζουν.
„Παιδιά μου, Σκόντρας πλάκωσε μὲ δύναμιν μεγάλη·
Φέρει τὸν Τσέλαδιν μπέη, φέρει τὸν Νιαγιάφα,
Τὸν Νικοθέα τὸ σκυλὶ τὸν χριστιανομάχο." —

Αὐτὸς δὲ στέλνει γράμματα πρὸς τοὺς καπιτανέους·
„Τώρα νὰ προσκυνήσετε, γιὰ νὰ σᾶς συμπαθήσω.
Θέλω τὸν Μάρκο Μπότσαρη δεμένο νὰ τὸν φέρτε,
Γιὰ νὰ τὸν στείλω ζωντανὸν στὸν βασιλιὰ στὴν πόλι."
Ὁ Μάρκος ὅταν τ' ἄκουσε, τὸ μούστακό του στρέφει,
Τὸν Λάμπρο Βέκκο ὁμιλεῖ, κρυφὰ τὸν συμβουλεύει·
„Λάμπρε μάζεψε τὰ παιδιά, τὰ πρῶτα παλληκάρια.
Τὸ βράδυ θὲ νὰ φύγωμε, στὸ Καρπενῆσ' νὰ πᾶμε." —
Στὸ Καρπενῆσι πέζεψεν ἄνω στὰ λιβαδάκια,
Τὰ παλληκάρι' ἐρμήνευε, στέκει καὶ τὰ διατάζει·
„Παιδιὰ νὰ πολεμήσωμε τὸν Σκόντρα δὲν μποροῦμε·
Μόνον ὁρμὴν ἂς κάμωμε, κι' ἂς εὕμεθα κι' ὀλίγοι." —
Διακόσιοι διαλεχτήκανε μὲ τὰ σπαθιὰ στὸ χέρι·
Μικρὴν ὁρμὴ κατέφεραν στοῦ Σκόντρα τὸ τσαντῆρι,
Χίλιους διακόσιους ἔκοψαν χωρὶς τοὺς λαβωμένους.
Ἕνας Λατῖνος τὸ σκυλὶ τὸ χέρ' ποῦ νὰ τοῦ πέσῃ,
Μικρὸ τουφέκι ἔρριψεν στοῦ Μάρκου τὸ κεφάλι.
Ψηλὴ φωνὴ ἀνέδωκεν, ὅσον κι' ἂν ἐδυνήθη·
„Ποῦσαι μπρὲ Κώστα μ' ἀδελφέ· τὸν πόλεμο μὴ πάψῃς.
Σουλιῶται μὴ μὲ κλάψετε, μὴ μαυροφορεθῆτε.
Ὅτι μὲ κλαίει ὅλ' ἡ Ἑλλάς, κλαίει ὅλο τὸ γένος.
Γράψετε στὴν γυναῖκά μου, τὴν δυστυχῆ γυναῖκα,
Ὁποῦναι μέσα στὴν Φραγκιά, Ἀγκῶνα μὲς στὴν πόλι,
Ἔννοιαν νὰ μ' ἔχῃ τὸ παιδί, γράμματα νὰ τὸ μάθῃ."

1. κάθονταν K. M. 3. Σκόνδρας K. M. 5. Νικοθέα M. 6. πέμπει K. M. 7 et 9. διὰ M. 10. ὅτε K. M. 12. μάζεψε K. M. 18. διαλέχθησαν K. M. 19. τσαδῆρι K. M. 21. εἴδε K. M. 23. παῦσαι K. M. 25. κλαύσετε K. M. 26. ὅλ' E. K M. 28. εἰς τὴν πόλιν K. M. 29. Νὰ μ' ἔχῃ ἔννοιαν M.

CCLII.

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.

T. 432.

1823. a. d. III. Id. Aug.

Τὸ ἀκούει ἡ μαύρη γῆ· τρεῖς χρόνους δὲ χορτιάζει.
Τὸ ἀκοῦνε καὶ τὰ βουνὰ κ' ἐκεῖνα ραΐστηκαν,
Τὸ ἀκούει κι' ὁ οὐρανός, τρεῖς χρόνους δὲν σταλάζει·
Ὁ Μάρκος ἐσκοτώθηκε κ' ἐσκότωσε καὶ χίλιους.

CCLIII.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ.

Kind. Eunom. 28.

1823.

Ἕνα πουλὶ ναστέναξε μὲς στὸν ἅγιον Νικόλα,
Κ' ἐμαράνθηκαν τὰ κλαδιά, ὅλα τὰ περιβόλια,
Στοὺς κάμπους ὅπ' ἀκούστηκε, μαράνθησαν τὰ χόρτα.
Τ' ἄκουσαν καὶ δυὸ Ἕλληνες, δυὸ Ἀνατολικιῶται.
„Τέχεις πουλάκι μου καὶ κλαῖς στὸν ἥλιον καὶ μαδιέσαι;" —
„Ἀντιπροχτὲς ἐδιάβαινον ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι,
Ἤκουσα, νὰ συνομιλοῦν στοῦ Σκόντρα τὸ τσαντῆρι,
Κ' ἐλέγανε στὸ σύμβουλι τὸ κάτω τὸ χαμπέρι·
Ὁ Μάρκος ἐσκοτώθηκεν, μὰ ἔσφαξε χιλίους.
Ὁ Σκόντρας ὅταν τὄμαθε, πολὺ τοῦ κακοφάνη,
Εὐθὺς τὸ ἄτι ζήτησε, νὰ τὸ καβαλικέψῃ.
„Ἄντε νὰ πᾶμ' ἀσκέρι μου στὸ ἔρημο Βραχῶρι."
Ἐβγῆκαν καὶ ξεπέζεψαν μὲς στῆς Γουριᾶς τὸν κάμπο,
Ἔστησαν τὰ τσαντήρια των, ἔδεσαν τ' ἄλογά των,
Κ' ἤρθανε, γιὰ νὰ πολεμοῦν τοὺς Ἀνατολικιώτας.
Σκοτώθη κ' ἕνας μπιμπασῆς, ὁ πρῶτος σερασκέρης·
Κι' ὁ Σκόντρας ὅταν τὄμαθε, πολὺ τοῦ κακοφάνη.
Τὸν Τσέλαδι μπέην ἔκραξε, κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει,
Νὰ δώσῃ λόγον στὸν Μωριάν, στῆς Πάτρας τὸ καστέλι,
Νὰ βγάλλουν τόπια τρομερὰ καὶ μπόμπας τρομασμένας,
Νὰ πάρουν τ' Ἀνατόλικο κι' αὐτὸ τὸ Μισολόγγι.
Ὁμὲρ πασᾶς ἐφώναξεν ἀπὸ τὸν Ἀϑανάσῃ·
„Τί λὲς αὐτοῦ μπρὲ Σκόντρα μου καὶ σὺ παλιοχαϊντούτης;
Ἐδῶ δὲν εἶν' τὸ Βίδινι οὐδὲ τὸ σερασκέρι·
Ἐδῶ τὸ λέγουν Κάρελι, ἔχει καπετανέους,
Εἶν' ὁ Μακρῆς ἀπ' τὸν Ζυγὸ κι' ὁ Τσόγκας ἀπὸ πέρα,
Εἶναι κι' ὁ Κώστας Μπότσαρης ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μάρκου·
Ὅταν ἐβγάλλουν τὸ σπαθὶ, σηκώσουν τὸ τουφέκι,
Πρόσθεν Τοῦρκος δὲν φαίνεται." —

1. *Πουλάκι ἀναστέναξε στὸν Κ.* 2. *μαράνθησαν Κ.* 6. *ἀντιπροχθὲς Κ.* 10 *ctt. Σκόνδρας Κ.* 11. *καβαλλικεύσῃ Κ.* 13 *ctt. Ἐκβῆκαν Κ. εἰς τῆς Γ. Κ.* 20. *βόμβας Κ.* 19. *καστέλλι Κ.* 23. *παλιοχαλδούπης? V. L. ap. K.*

CCLIV.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ.

Ζαμπ. 630, 65. M. I, 186.

1824.

Ποιὸς θὲ ν' ἀκούσῃ κλάμματα, δάκρυα καὶ μυρολόγια;
Διαβᾶτ' ἀπὸ τὴν Λειβαδιὰ καὶ σύρτε στὴ Βελίτσα·
Κ' ἐκεῖ ν' ἀκοῦστε κλάμματα, δάκρυα καὶ μυρολόγια,
Ν' ἀκοῦστε τὴν Ἀνδρούτσαινα τὴ μάνα τοῦ Δυσσέα,
Πῶς σκούζει, πῶς μυριολογᾷ καὶ σὰν τρυγόνι κλαίει.
Σὰν περδικοῦλα θλίβεται καὶ σὰν παπὶ μαδιέται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ μαυρίζ' ἡ φορεσιά της.
„Δὲν σ' τούπα 'γὼ Δυσσέα μου, δὲν σ' τούπα 'γὼ παιδί μου,
Μὲ τὴ βουλὴ μὴν πάνεσαι μὲ τοὺς καλαμαράδες;
Κάνουν τὸν Γούρα κεχαγιὰ καὶ τὸν Νικέλα πρῶτο." —

1. *Θέλ' M.* 2. *διαβῆτ' M.* 3. *κλαῦματα Z. μυριολόγια Z.* 4. *Δυσσέαινα M. Δυσσέα Z. Δυσσέου M.* 5. *ὡσὰμ M. μ' ὡσὰν Z. κλαίει M.* 8. *Δυσσέο M. σ'* om. *M.* 9. *μὴμ M. σὰμ M* ctt.

CCLIV a.

Η ΣΑΜΟΣ.

M. I, 160 sqq.

1824.

Στὰ χίλια ὀκτακόσια καὶ στὰ εἰκοσιτρία
Τοπάλ πασᾶ τοῦ κάμανε ὅτι τοῦ κάνει χρεία.
Στὴν κάτσα τὸν ἐβάλανε τὰ Ἑλληνικὰ καράβια,
Καὶ τρεῖς φεργάδες τοὔκαψαν μέσα στὰ νταπογάζια.
Πέντε φεργάδες ἔβαλε στὴν κάτσα ἡ ναβέτα,
Κι' ὁ καπετάνος ἔστεκε πάνω στὰ φυλαρέτα.
Ἀνάργυρος ἐφώναξε μὲ τὴν τρόμπα μαρίνα·
„Καρδιὰ νὰ κάμετε παιδιά, θὰ μποῦμε μὲς στὴν λίνια." —
Οἱ Τοῦρκοι σὰν τοὺς εἶδανε πῶς πᾶν μὲ τὴν καρδιά των,
Ἀρχίνισαν καὶ ἔχαναν ὅλοι τὰ λογικά των.
Τὸν Μωχαμέτ' ἐφώναζαν γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσῃ,
Ὁ ντουνιαμᾶς νὰ μὴν χαθῇ εἰς τὸ Γαϊδουρονῆσι.
Τοπάλ πασᾶς ἐτράβιξε τὰ φοβερὰ ζιαρέτια,
Τὸν στόλον του ἐφώναξε νὰ κάμουνε κουβέντα.
Τὸν ριάλα ἐκαμάρισε γιὰ νὰ τὸν συμβουλέψῃ,

Τ' ἀσκέρι πῶχει στὴν ξηρὰν νὰ μὴ τὸ ῥεμπελέψῃ.
Τ' ἀσκέρι του ἐσκόρπισε πλέον δὲν τὸ μαζώνει.
Ὁ ντουνανμᾶς πάγει στὴν Κῶ, πάγει καὶ ξαρματώνει.

4. *νταρπογάζια M.* 8 *μβοῦμε εἰς τὴν M.* 13. *σιαρέτια M.* 15. *συμβουλεύσῃ M.* 16. *πὄχει M.* 17. *μαζόνει M.* 18. *ξαρματόνει M.*

CCLV.

ΤΟ ΜΙΣΟΛΟΓΓΙ.

T. 432.

1825.

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα νὰ πήγαινα τοῦ ψήλου,
Ν' ἀγνάντευα ἀπὸ μακρυὰ τὸ δόλιο Μισολόγγι,
Σὰν πολεμοῦν οἱ Ἕλληνες μὲ Τούρκους, μὲ πασάδες.
Πέφτουν κανόνια σὰν βροχὴ κ' ἡ μπόμπες σὰν χαλάζι.
Κι' αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης.
Ὀμὲρ πασᾶς ἐφώναξε τὸν Μάρκο καὶ τοῦ λέγει·
„Μάρκο νὰ φέρνῃς τὰ κλειδιὰ καὶ τ' ἅρματά σας ὅλα.
Κ' ἔλα μ' ἐμὲ στὴν Ῥούμελη νὰ γένῃς καπετάνος.
Στὴν Πόλι γράφω πάραυτα φερμάνι νὰ σοῦ φέρνουν." —
Κι' ὁ Μάρκος τοῦ ποκρίθηκεν· „Ὀμὲρ πασᾶ τί λέγεις;
Δὲν εἶν' ἐδῶ τὰ Γιάνινα, ἐδῶ δὲν εἶν' ἡ Ἄρτα." —

CCLVI.

Ο ΤΣΑΜΑΔΟΣ.

Kind. Anth. 14. M. I, 174.

1825.

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πάω στὸ Μισολόγγι,
Νὰ διῶ, πῶς παίζουν τὸ σπαθὶ, πῶς ξίχνουν τὸ τουφέκι,
Πῶς πολεμοῦν τῆς Ῥούμελης τ' ἀνίκητα ξεφτέρια.
Κ' ἕνα πουλὶ χρυσόφτερο κελαϊδιστὰ μοῦ λέγει·
„Στάσου Γιωργάκη, κι' ἂν διψᾷς τ' Ἀράπικο τὸ αἷμα,
Εἶναι κ' ἐδῶ ἀγαρηνοὶ νὰ σφάξῃς, ὅσους θέλεις.
Βλέπεις ἐκεῖ στὰ μακρινὰ τὰ Τούρκικα καράβια;
Ὁ Χάρος στέκει πάνω τους καὶ θὰ γενοῦνε στάχτη." —
„Πουλάκι μου πῶς ἔμαθες ἐτοῦτα; ποῦ μοῦ λέγεις;" —
„Ἐγὼ πουλὶ σοῦ φαίνομαι, ἀλλὰ πουλὶ δὲν εἶμαι·

Κεῖν' τὸ νησί, ποῦ 'γνάντεψα, εἶναι τῶν Ναβαρίνων,
Ἐκεῖ τὴν ὕστερη πνοὴ ἄφησα πολεμῶντας.
Ὁ Τσαμαδὸς εἶμαι ἐγὼ καὶ ἤρτα μὲς στὸν κόσμο·
Στοὺς οὐρανούς, ποῦ κάθομαι, καθάρια σᾶς ξανοίγω,
Μὰ νὰ σᾶς διῶ ἀπὸ κοντά, εἶνε ἡ ἐπιθυμιά μου." —
„Καὶ τί νὰ δγῇς τώρα σ' ἡμᾶς στὸν δυστυχό μας τόπον;
Δὲν ἔμαθες, τί γίνηκε καὶ τεῖναι στὸν Μωρέαν;" —
„Γιωργάκη μου μὴ χάνεσαι, μὴ θέλῃς ν' ἀπελπιέσαι.
Κἂν ὁ Μωριὰς δὲν πολεμᾷ, καιρὸς πάλιν θὰ νἄρθῃ,
Νὰ πολεμήσουν σὰν θεριὰ καὶ τὸν ἐχτρὸν νὰ διώξουν.
Κώκαλα μαῦρα θὰ σπαρτοῦν μπροστὰ στὸ Μισολόγγι
Καὶ τὰ λιοντάρια τοῦ Σουλιοῦ ἐκεῖ θὲ νὰ χαροῦνε." —
Καὶ τὸ πουλὶ ἐπέταξεν, στοὺς οὐρανοὺς ἀνέβη.

1. *Ν' ἤμουν K. M.* 11. *ἀγνάντια K. M.* 13. *ἤλθα εἰς τὸν K. M.* 17. *Μωρεάν K. M.*

CCLVII.

ΤΟ ΜΙΣΟΛΟΓΓΙ.

U.

1825.

Ποιὸς θὲ ν' ἀκούσῃ κλάμματα, δακρυὰ καὶ μυρολόγια,
Πέρασ' ἀπὸ τὸ Κάρελι κι' ἀπὸ τὸ Μισολόγγι,
Ἐκεῖ ν' ἀκοῦστε κλάμματα, ἐκεῖ ν' ἀκοῦστε δάκρυα·
Χωριὰ κλαῖν' ἢ ἀνύπαντρες καὶ χωρι' ἢ παντρεμμέναις.
Κλαίει καὶ μιὰ Σουλιώτισσα τριγύρω στὰ μπεντένια.
Τοὺς σκοτωμένους μάζουνε, ὅλο τσοχανταραίους,
Τὸ χῶμα αἷμα γιώμισε κι' ὅλο τὸ Μισολόγγι.
Κἄ.ε βουβάλια σφάζονται, κἄνε στοιχειὰ παλεύουν;
Μηδὲ βουβάλια σφάζονται, μηδὲ στοιχειὰ παλεύουν.
Μοῦν πολεμοῦν οἱ Ἕλληνες μὲ τὸν Σουλτὰν Μαχμούτη·
Μάτον οἱ δέλιοι λογιστοί, ὡς τέσσαρες χιλιάδες,
Τῶν Τούρκων ἤτανε πολλοί, ἑξῆντα δυὸ χιλιάδες.
Τί νὰ βαστάξουν ὀρφανοὶ καὶ τί νὰ νταγιαντήσουν,
Ποῦ σώσανε τὸ τζεμπχανὲ κι' ὅλο τὸ ζαϊρέ τους;
Μπραΐμ πασὰς συντάζεται σαράντ' ὀχτὼ χιλιάδες,
Στὴν Πάτρα μπαρκαρίζεται, στὸ Βασιλὰδ' ἀράζει.
„Πολλὰ τὰ ἔτη Κιουταχῆ." — „Καλὸ στὸν Ἰμπραΐμη.

Μπραΐμ μου τ' ἤθελες ἐδῶ, ἐδῶ στὸ Βασιλάδι;
Ἐδῶ δὲν εἶναι Νιόκαστρο, Κορώνη καὶ Μοθώνη,
Ἐδῶ τὸ λένε Κάρελι, τὸ λένε Μισολόγγι,
Ποῦ πολεμᾷ ὁ Κιουταχῆς μ' ἑξῆντα δυὸ χιλιάδες.
Σήκου Μπραΐμ μου, φεῦγ' ἐδῶ, φεῦγ' ἀπ' τὸ Βασιλάδι,
Νὰ μὴ χαθῇ τ' ἀσκέρι σου κ' ἐσένα τὸ κεφάλι." —
„Τί λὲς ἐδῶ μπρὲ Κιουταχῆ; τί λὲς αὐτοῦ βεζύρη;
Ὅλο τ' ἀσκέρι νὰ χαθῇ κ' ἐμένα τὸ κεφάλι,
Στὸ Μισολόγγι θὲ νἀμπῶ, να στάσω τὸ τσαντῆρι,
Νὰ πάρω τοὺς γιαούριδες, νὰ στεφλω στὸ Μεσίρι,
Νἆναι οἱ σκλάβοι στὴν Τουρκιά." —

5. *μπιτένια U.* 14. *τζημπχανὲ U.* 24. *μῶρ' U.*

CCLVIII.

ΤΟ ΜΙΣΟΛΟΓΓΙ.

Ζαμπ. 613. 32. T. 429.

1826.

Ποιὸς θὲ ν' ἀκούσῃ κλάμματα, γυναίκια μυρολόγια,
Πέρασ' ἀπὸ τὸ Κάρελι κι' ἀπὸ τὸ Μισολόγγι,
Κ' ἐκεῖ ν' ἀκούσῃ κλάμματα, γυναίκια μυρολόγια,
Πῶς κλαῖν' ἡ μάναις γιὰ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ γιὰ μάναις.
Δὲν κλαῖνε γιὰ τὸ σκοτωμὸ ποῦ θὲ νὰ σκοτωθοῦνε,
Μὸν κλαῖνε γιὰ τὸ σκλαβωμὸ ποῦ θὲ νὰ σκλαβωθοῦνε.
Ἦταν σαββάτ' ἀπὸ βραδὺ, ἀνήμερα Λαζάρου,
Τρανὸ τελάλι βάρεσαν μέσα στὸ Μισολόγγι·
Σταῖς ἐκκλησιαῖς μαζώχτηκαν ὅλοι μικροὶ μεγάλοι,
Κ' ἕνας τὸν ἄλλον ἔλεγε κ' ἕνας τὸν ἄλλο λέγει·
„Ἀδέρφια τί θὰ κάμωμε στὸ χάλι ποῦ μᾶς ηὗρε;
Εἴκοσι μέραις πέρασαν ποῦ ὁ ζαϊρὲς ἐσώθη,
Φάγαμ' ἀκάθαρτα σκυλιὰ καὶ γάτους καὶ ποντίκια·
Τὸ Βασιλαδι ἔπεσε, τ' Ἀντολικὸ ἐχάθη,
Ἦλθαν καὶ τὰ καράβια μας καὶ πάλαι πίσω πάνε." —
Θανάσης Κότσκας φώναξε, Θανάσης Κότσκας λέγει·
„Ἀδέρφι' ἂς πολεμήσωμε τοὺς Τούρκους σὰ λιοντάρια.
Καὶ τὸ γιουροῦσ' ἂς κάμωμε, ἂς καὶ διαβοῦμε πέρα.
Μπροστὰ θὰ νἄβγουν οἱ γεροὶ, στὴ μέσην ἡ γυναῖκες." —
Ἐγίνηκε τὸ τσάκισμα μὲς στοῦ Μακρῆ τὴν τάπια,

Καὶ τὸ γεφύρι χάλασαν καὶ τὰ παιδιά τὰ πνίξαν·
Ἄρρωστοι μέσα μείνανε μαζὺ μὲ τὸ Δεσπότη·
Φωτιὰ στὸ κάστρο βαλανε κανένας δὲ σκλαβώθη.

1. *Θέλεις νὰ ἀκ.* Z. 2. *Διαβᾶτ'* T. 3. *ἀνδρίκια* T. 4. *μαννάδαις* T. 7. *Κ' ἠτον* T. 11. *Πῶς* T. 12. *μᾶς σ.* T. 13. *Καὶ τὰ σκολιὰ τὰ φάγαμε* T. 15. *Καὶ τ. κ. ἠλθανε* T. 17. *Ἀδέλφια πολεμήσωμε ὡσὰν τὰ* T. 18. *Γιουρ. Θὲ νὰ κάμωμεν ἔξω διὰ νὰ βγοῦμεν* T. *Ἰουροῦσι* Z. 20. T. *τσακ. ἐγίν.* T. *πάει καὶ* Z. 21. *τζοὺ πν.* Z. 23. *ἐβάλανε* Z.

CCLIX.

ΜΙΣΟΛΟΓΓΙ.

U.

1826.

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πήγαινα τοῦ ψηλοῦ,
Ν' ἀγνάντευα τὴν Ῥούμελη τὸ ἔρμο Μισολόγγι,
Πῶς πολεμᾷ μὲ τὴν Τουρκιὰ, μέ τέσσαρους πασάδες.
Πέφτουν κανόνια στὴν στεργιὰ καὶ μπόμπαις τοῦ πελάγου,
Πέφτουν τὰ λιανοτούφεκια σὰν ἄμμος, σὰ χαλάζι.
Καὶ ὁ Μακρῆς τοὺς φώναξε καὶ ὁ Μακρῆς φωνάζει·
„Παιδιὰ βαστᾶτε τ' ἅρματα καὶ τὰ βαρειὰ τουφέκια,
Καὶ τὸ μιντάτ' μας ἔρχεται στεργιὰ καὶ τοῦ πελάγου,
Ὁ Καραϊσκάκης τῆς στεργιᾶς κ' Ὑδραῖοι τοῦ πελάγου." —
Μήτε μιντάτι ἔφτασε, μήτε βοήθεια φτάνει,
Καὶ οἱ κλεισμένοι ξώρμησαν μὲ τὰ σπαθιὰ στὰ χέρια·
Κ' οἱ Τοῦρκοι τοὺς ἐσταύρωσαν καὶ τοὺς διαμοιράζουν,
Πῆραν κεφάλι' ἀμέτρητα καὶ ζωντανοὺς ἀμέτρους,
Καὶ λίγοι ξεγλυτώσανε πλεόντας μὲς στὸ αἷμα.

6. *καὶ ὁ Μακρ. τοὺς λέγει U.* 11. *ὥρμησαν U.*

CCLX.

Ο ΚΑΛΤΣΟΔΗΜΟΣ.

U.

1825. (*Μισολόγγι.*)

Στὴν ξίζ' ἀπ' ἕνα ἔλατο κάθετ' ὁ Καλτσοδῆμος
Μὲ τὴν Κρουστάλλω στὸ πλευρὸ, μὲ τὴν παπαδοπούλα,
Ὁ Γούλας ἀπ' τὴν μιὰ μεριὰ κι' ὁ Δῆμος ἀπ' τὴν ἄλλη

Κι' ὁ Διάκος ὁ σταυραδελφὸς στὰ μάτια τὴν κυττάζει·
„Τί μὲ τηρᾷς σταυραδελφέ, τί μὲ τηρᾷς μπρὲ Διάκο·
Πιάσε καὶ φτιάσε μιὰ γραφὴ καὶ στεῖλε τ' Ἀναγνώστη,
Φωτιὰ νὰ κάψῃ τ' ἄσπρα του καὶ φλόγα τὰ φλωριά του,
Ποὺ 'γὼ κοιμοῦμαι μοναχὴ στὰ κλεφτικὰ λημέρια
Μὲ τὸ σπαθὶ προσκέφαλο καὶ τὸ τουφέκι στρῶμα.

1. *Μὲς στὴν καρνὰ στὸν ἔλατο κάθετ' ὁ Καλτσοδήμος. V. L. ap. U.*
5. *Τί μὲ κυττᾷς κ. τ. λ. V. L. ap. U. 6. φιάσε U.?*
8 10. *Κ' ἐγὼ κοιμοῦμαι μοναχὴ στὸν λόγκο μὲ τοὺς κλέφταις*
Τὸ χέρι σου προσκέφαλο καὶ τὸ σπαθί σου στρῶμα
Καὶ τὸ λιγνό σου τὸ κορμὶ μὲ τὸ δικό μ' ἀντάμα. V. L. ap. U.

CCLXI.

Ο ΓΛΗΓΟΡΗΣ ΔΙΑΚΑΤΑΣ.

Ζαμπ. 652, 107. T. 428.
a. d. IV Id. Mart. 1826.

Χρυσὸς ἀϊτὸς τριγύριζεν ὄξ' ὀχ τὸ Μισολόγγι·
Ῥωτᾷ στὴν τάμπια τοῦ Μακρῆ, στὴν τάμπια τοῦ Δεσπότη·
„Μὴν εἴδατε τὸ Διάκατα τὸν καπετὰν Γλιγώρη;" —
„Σύρε πουλί μ' στ' Ἀντολικὸ καὶ κύτταξε τριγύρου,
Κι' ἀγνάντεψε πρὸς τὸν Ντουλμᾶ, κι' ἀντίκρυ 'πὸ τὸν πόρο
Ἐκεῖ νὰ δγῇς ἄσπρα κορμιὰ καὶ κόκκαλα στὸν ἄμμο,
Κι' ἂν ἠμπορέσῃς διάλεξε τὸν καπετὰν Γλιγώρη." —

1. *ἐξ T. ὦξ' Z. 2. τάπια Z. 3. Γρηγόρη T. 5. Τουλμᾶ Z. κατ' T.*

CCLXII.

Ο ΠΕΤΜΙΜΕΖΑΣ.

Σχιν.
1826?

Ἕνα πουλὶ καταίβαινε ἀπὸ ψηλὴ βαχοῦλα·
Οἱ κλέφταις τ' ἀπαντήσανε οἱ Κολοκοτρωναῖοι·
„Πουλάκι ποῦθεν ἔρχεσαι καὶ πούθενε πηγαίνεις;
Καὶ τί χαμπέρια ξέρεις σὺ γιὰ νὰ μᾶς μολογήσῃς;" —
„Τί νὰ σᾶς πῶ μαῦρα πουλιά, τί νὰ σᾶς μολογήσω;
Πετμιμεζᾶς εἶν' ἄρρωστος βαρυὰ γιὰ νὰ ποθάνῃ·
Ὀμπρὸς τὸν δέρν' ἡ Παναγιά, πίσω τὸν δέρν' ὁ Χάρος.
Κοντογιωργάκης τοὺς μιλεῖ μαζὺ καὶ Βαρνακιώτης.

Εἶναί κι' ὁ Μοῦρτος Ζόρταβας, ὁ Μοῦρτος ὁ Λαλιώτης.
„Αιντε παιδιά, μὴ στέκετε, πᾶμε νὰ τὸν γλυτῶμε.“ —
Στὴν στράτα ποῦ πηγαίνανε. στὴν στράτα ποῦ πηγαίνουν,
Ἁρματωλοὶ τὸν πλάκωσαν, τὸν πῆραν τὸ κεφάλι.

CCLXIII.

ΟΙ ΠΕΤΜΙΜΕΖΑΔΑΙΣ.

Ζαμπ. 706. 142.

1826?

Τρεῖς πέρδικοῦλες κάθουνταν ψηλὰ στὸν Ἄι Θανάση
Κ' εἶχαν τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερὰ βαμμένα,
Εἶχαν καὶ τὰ κεφάλια τους στὸ αἷμα βουτισμένα,
Μυριολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυριολογοῦν καὶ λένε·
„Γεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται στὴ μέση στὸ Λεβύδη;
Μήνα βουβάλια σφάζονται, μήνα θεριὰ μαλώνουν;
Μάιτε βουβάλια σφάζονται, μάιτε θεριὰ μαλώνουν,
Πετμιμεζάδες πολεμοῦν μ' ἐννιὰ χιλιάδες Τούρκους,
Μ' Ὁμὲρ πασᾶ, μὲ Κοὺρ πασᾶ, μὲ τὸ Σμάηλη Πλιάσα.
Μαυραναγνώστης χούγιαξε μέσα ἀπ' τὸ ταμπούρι·
„Τὸ πούσαι μπάρμπα Κωσταντὴ καὶ ξάδερφε Βασίλη
Καὶ Νικολάκη Γλήγωρα κι' ἄξια μου παλληκάρια,
Ἐλάτε νὰ μὲ βγάλετε ἀπ' τσ' ἄπιστους Λαλιῶτες.“ —
Σὰν ἔκαμαν κ' ἐκίνησαν, σὰν ἔκαμαν καὶ πᾶνε,
Πέτρα τὴν πέτρα περβατοῦν, λιθάρι τὸ λιθάρι·
Στὰ δόντια σέρνουν τὰ σπαθιά, στὰ χέρια τὰ τουφέκια,
Βάνουν τοὺς Τούρκους ἐμπροστὰ σὰν τὰ παλιογελάδια,
Σὰν τὴ κοπὴ τὰ πρόβατα, σὰν τὴ κοπὴ τὰ γίδια.

6. *μαλόνουν* Z. 9. *Ὁμέρπασα* ctt. Z. 11. *πούεισε* Z. 12. *γλήγωρα* Z. 13. *βγάλεται* Z. 14. *καὶ κ.* Z.

CCLXIV.

Η ΑΛΟΝΙΤΣΑΙΝΑ.

U.

1826.

ΜΩΡΕΑ.

Βουνὰ τῆς Ἀλονίτσαινας καὶ τῆς ἀπάνω χώρας
Γιατὶ βουρκώσατε πολὺ καὶ εἶστε βουρκωμένα;

Μὴν σᾶς ἐφύσηξε βορριὰς κ' ἕνα κακὸ χαλάζι; —
Δὲν μᾶς ἐφύσηξε βορριὰς οὔτε κακὸ χαλάζι·
Μπραΐμ πασᾶς μᾶς πολεμᾷ μὲ τοὺς στραβαραπάδες,
Δέκα χιλιάδες ταχτικὸ, ἕξη καβαλαρία·
Πῆραν τὴν Ἀλονίτσαινα, σκλαβῶσαν τὴν Βυτίνα,
Ἐπῆγαν στὰ Μαγούλιανα, περάσαν στὰ λαγκάδια,
Πῆραν μανοῦλες μὲ παιδιὰ, γυναῖκες μὲ τοὺς ἄντρας,
Κ' ἐκεῖ ν' ἀκοῦστε κλάμματα, δάκρυα καὶ μυριολόγια,
Κλαῖν' ἡ μανάδες γιὰ παιδιὰ, γυναῖκες γιὰ τους ἄντρας.

7. *Βητῆνα U.*

CCLXV.

Ο ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗΣ.

U.

1826.

Γύρισμα· Καραϊσκάκη μου.

Σείστηκ' ἡ Μάνα, σείστηκε, τρέμουν καὶ τὰ Βαρδούσια,
Τρέμει κ' ἡ μαύρη Ῥούμελη ἀπ' τὸν Καραϊσκάκη,
Τὴν ἐκστρατειὰν ὁπῶκαμε νὰ πάγῃ στὴν Ἀθήνα.
Τὰ βιλαέτια τὄμαθαν κι' οὖλοι καπεταναῖοι,
Πιάνουν καὶ γράφουν γράμματα πρὸς τὸν Καραϊσκάκη·
„Νὰ μὴ μᾶς πάρῃς στὸ λαιμὸ ἐμᾶς καὶ τὰ παιδιά μας,
Τέχομε δώσει στὴν Τουρκιὰ ῥεχέμια τὰ παιδιά μας,
Ῥεχέμια ταῖς γυναῖκές μας, ῥεχέμια μοναχούς μας." —
Ὁ Καραϊσκάκης τὄμαθε, πολὺ τοῦ κακοφάνη,
Πιάνει καὶ γράφει γράμματα πρὸς τοὺς καπεταναίους·
„Σ' ἐσένα Μῆτσο κερατᾶ κι' Ἀντρέα φαντασμένε,
Καὶ σὺ Σταμούλη παλαβὲ καὶ Τσόγκα σαποκοίλη,
Παρακαλῶ τὴν Παναγιὰ καὶ προσκυνῶ τοὺς Ἁγιους,
Νὰ μοῦ χαρίσουν τὴν ζωὴν ἀκόμ' τοῦτον τὸν χρόνον
Νὰ πάρω ντέβρι τὰ χωριὰ, ντέβρι τὰ βιλαέτια,
Τότες νὰ δγῆτε πόλεμον ἀπ' τὸν Καραϊσκάκην." —

CCLXVI.

Ο ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗΣ.

U.

1827.

Γύρισμα· Καραϊσκάκη μου, Καραϊσκάκη μου.

Τρία πουλάκια κάθονται ἐπάνω στὸν Πειρέα,
Μυρολογοῦσαν κ' ἔλεγαν, μυρολογοῦν καὶ λέγουν·
Τρίτη, τετράδη θλιβερή, πέφτη φαρμακωμένη,
Παρασκευὴ ξημέρωσε, νὰ μ' εἶχε ξημερώσῃ.
Νησιῶτες κάμουν τὴν βουλή, νὰ πᾶν νὰ πολεμήσουν,
Ὁ Καραϊσκάκης τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ βαρυφάνη,
Καὶ τὸν τσαούσην ἔκραξε καὶ τὸν σεΐζῃ λέγει·
„Σεΐζῃ στρῶσε τ' ἄλογο, θὰ πάω νὰ πολεμήσω.
Καὶ τὸ σπαθί του τόβγαλε καὶ πάει νὰ πολεμήσῃ." —
Καὶ στὴν Τουρκιὰ ποῦ πήγαινε γιὰ νὰ τοὺς πολεμήσῃ,
Πικρὴ βολιὰ τὸν χτύπησε, πικρὴ φαρμακωμένη.
Κι' ὅλο τ' ἀσκέρι γειότεψε κι' ὅλα τὰ παλληκάρια,
Κι' αὐτὸς τ' ἀσκέρι φώναξε, στέκει καὶ τὸ διατάζει·
„Παιδιά μ' νὰ μὴ σκορπίσετε κι' ἀφῆστε τὰ ταμπούρια,
Κ' ἐγὼ θὰ πάω στὴν Κούλουρη νὰ γιάνω τὸν γιαρᾶ μου.
Σὲ πέντε μέραις εἶμ' ἐδῶ, σὲ δέκα θὰ γυρίσω." —
Κ' οἱ στρατηγοὶ σὰν τ' ἄκουσαν, πῆγαν νὰ πολεμήσουν.
Κι' ὁ Κιουταχῆς τοὺς πλάκωσε μ' εἰκοσιοχτὼ χιλιάδες.
Ἐμπρὸς τοὺς πῆρ' σὰν πρόβατα, σκοτώνει καὶ τοὺς κόβει,
Χίλια κεφάλια πῆρ' αὐτῶν καὶ ζωντανοὺς τριακόσιους.
Καὶ ἔτσι ἐχαθήκανε τ' ἀντρεῖα παλληκάρια.

21. *καὶ οὕτως U.*

CCLXVII.

ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗΣ.

Ζαμπ. 670, 91.

1827.

Τρεῖς περδικούλαις κάθουνται στὸν κάμπο τῆς Ἀθήνας,
Εἶχαν τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερὰ γραμμένα,
Εἶχαν καὶ τὰ κεφάλια τους στὸ αἷμα βουτισμένα,
Ἀπὸ βραδὺ μυρολογοῦν καὶ τὸ ταχὺ φωνάζουν·
„Τρίτη, τετράδη θλιβερή, πέφτη φαρμακωμένη,
Παρασκευὴ ξημέρωνε, νὰ μ' εἶχε ξημερώσῃ,

Ἀφέντες ἔβαλαν βουλὴ τὸν πόλεμο νὰ πιάσουν·
Καραϊσκάκης φώναξε πάνω ἀπ' τ' ἄλογό του·
„Ποῦστε μπρὲ Ρουμελιώταις μου, παιδιά μου ἀντρειωμένα,
Γυμνώστε τὰ λαφρὰ σπαθιὰ καὶ βῆξτε τὰ τουφέκια,
Βάλτε μου Τούρκους στὰ μπροστὰ καὶ κόψτε καὶ σκοτώστε.“ —

Ἤρτε μεντάτι τῶν Τουρκῶν πεζοὶ καὶ καβαλάροι·
Δὲν ἦταν λίγ' οὐδὲ πολλοί. ἦταν ἐννιὰ χιλιάδαις·
Πρώτο γιουροῦσι πῶκαμαν, δεύτερο τράκο κάμαν,
Λαβώνεται ὁ Καραϊσκὰς κι' ὁ καπετὰν Νικήτας·
Κι' ὁ Καραΐσκος φώναξε. ψηλὴ φωνίτσα βγάζει·
„Ἕλληνες μὴν κιοτέψετε. παιδιὰ μὴ φοβηθῆτε,
Καὶ πάρ' τὸ γιουχα ἡ Τουρκιὰ κ' ἐρθῇ καὶ μᾶς χαλάσῃ.
Σὰν Ἕλληνες βαστάξετε καὶ σὰν Γραικοὶ σταθῆτε,
Κ' ἐγὼ κὰν ἐλαβώθηκα κι' ἂν εἶμαι πληγωμένος.
Τώρα θὰ πάω στὴν Κούλουρι καὶ στὴ Φανερωμένη,
Ποῦναι βασιλικὸς γιατρὸς, πάει καὶ μὲ γιατρέψῃ.“ —

10. βῆξτε Z. ντουφέκια Z. 12. μαντάτι Z. 19. κι' ὡσὰν Z.

CCLXVIII.

Ο ΣΑΦΑΚΑΣ.

Ζαμπ. 671. 93.

1827.

Ἦταν ἡ μέρα βροχερὴ κ' ἡ νύχτα χιονισμένη,
Σαφάκα καπετάνε μου κι' ἄξιο μου παλληκάρι
Πῶφυγες ἀπ' τὰ Γιάννινα ὁποῦσουνε βεζίρι,
Καὶ στὴν σαρτάνα πέρασες ἀπάν' ἀπ' τὸ γεφύρι,
Καὶ τὸ σταυρό σου ἔκανες, τὸ Θιὸ παρακαλοῦσες,
Πότε νὰ βρῇς τοὺς φίλους σου καὶ τὸ Σωτήρη Στράτο,
Τὸν ἔχεις φίλο κι' ἀδερφὸ καὶ βλάμη στὸ βαγγέλιο.
Μικρὸ καρτέρι σῶκαμε στὸ μόναχο τὸ δέντρο·
Τρία τουφέκια σῶρριξε. τὰ τρί' ἀράδ' ἀράδα.
Τόνα σὲ πῆρε ξώδερμα καὶ τἄλλο μὲς στὸ χέρι,
Τὸ τρίτο τὸ χειρότερο στὴ μέση ἀπὸ τὰ φρύδια.
„Λόγκοι χαμπλώστε τὰ κλαριὰ, βουνὰ νἀμεριστῆτε,
Νὰ πάῃ ἡ φωνὴ στὴ μάνα μου, στὴ μαύρη μου γυναίκα.

Καὶ σεῖς ἀγέρες πάψετε νἀκούσ' ὅλος ὁ κόσμος;
Βγῆκ' ὁ Σωτήρης ἄπιστος κι' ἀρνήθη τὸ βαγγέλιο." —

5. σου ν' ἔκανες Z.

CCLXIX.

Ο ΧΑΤΣΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ.

Pashl. II, 136.

1827.

ΚΡΗΤΗ.

Πᾶσα λαμπρὴ καὶ κυριακή, πᾶσ' ἑορτὴ μεγάλη
Ἀφρουκαθῆτε νὰ σᾶς πῶ διὰ τὸν Χατσῆ Μιχάλη.
Ἐκάβσαν οἱ Γραμπουσιανοὶ καὶ γράψαν ἀρζουχάλι·
Στὸν Μοριὰν τὸ πέψανι νἀλθῇ Χατσῆ Μιχάλη.
Κ' ἔπεψαν γράμμα τοῦ Χατσῆ τοῦ παλαιοῦ Μορείτη,
Νὰ περμαζώξῃ τἄλογα, νὰ καταβῇ στὴν Κρήτη.
Σ' Ἀνάπλι μονομέρισε ἑξῆντα πέντ' ἀτλίδαις,
Στὴν Κρήτη διὰ νὰ καταβῇ, ἀπούναι Μισιρλίδαις·
Ἀπκεῖ τσὴ μονομέρισε, τσῆβαλε στὰ καράβια,
Ἐδιάλεξεν τσὴ Ῥούμελης τῶμορφα παλληκάρια,
Πάγει καὶ ξεμπαρκάρε τσὴ στὴν ἔρημη Γραμποῦσα,
Κ' ἠρώτα τσὴ Γραμπουσιανοὺς, ἂν ἔχουσι μπαρούθια.
„Ἡμεῖς μπαρούθια ἔχομεν, βόλια νὰ πολεμοῦμεν,
Ἄλογα μόνον θέλομεν στὴν στεριὰ νὰ βγοῦνι." —
Μὰ πάλιν δὲν ἐπίστεψε, μὰ μπῆκε στὰ καΐκια,
Νὰ ξεμπαρκάρῃ στὸ Λουτρὸ νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια.
Ἐυρίσκει κεῖ τσὴ Σφακιανοὺς ἀπούτον ἀντρειωμένοι
Κ' ἤτσνι κ' εἰς τὸν πόλεμον περίσσια τιμημένοι.
„Ἐλᾶσθ' ὑσεῖς οἱ Σφακιανοὶ καὶ νἄλθουν οἱ Ῥιζίταις,
Νὰ πᾶμε νὰ σηκώσωμεν καὶ τσὴ Κατωμερίταις.
Ἐλᾶσθ' ὑσεῖς οἱ Σφακιανοὶ, ἀπούσθε παλληκάρια,
Νὰ πολεμοῦμε τὴν Τουρκιὰ κι' ἀφεῖσθε τὰ κοπάδια." —
Καὶ ὁ πασᾶς ὡς τἄκουσε, πολλὰ τοῦ βαρυφάνει —
Στὸ Κάστρο καὶ στὸ Ῥίθυμνο τὸ μουκαριέμι φθάνει.
„Περμαζωκτεῖτε τῆς Τουρκιᾶς πρόβολα παλληκάρια,
Νὰ πᾶμε νὰ τὸν σφίξωμεν, νὰ πιάσῃ τὴν Μαδάρα,
Ἢ στὴν Μαδάρα νὰ χαθῇ ἢ στὸ γιαλὸ νὰ πέσῃ
Ἢ νὰ τόνι σκοτώσωμεν γιατ' ἦλθε σὰν πεσκέσι." —

Μὰ ὁ κιαγᾶς του τὸ γροικᾷ, γυρίζει καὶ τὸ κάνει·
..Δὲν φεύγει Μουσταφᾶ πασᾶ γιατεῖναι παλληκάρι.
Δὲν εἶν' αὐτὸ Ναξόπουλος νὰ πιάσῃ τὴν Μαδάρα,
Μόνον εἶν' ἀπ' τὴν Ῥούμελη καὶ σύρνει παλληκάρια.
Καὶ σύρνει Βυλγαρόπουλα, ἀτλίδαις τιμημένοι
Καὶ θὰ μασὺ σκοτώσουσι κι' ἂς εἴμεσθα γνοιασμένοι." —
.."Ἔτσι φοβοῦμαι 'γὼ κιαγᾶ; μὲ τόσους καβαλλάρους
Σὰν τὴν σαλάτα τρώγω τσή, ὡς τρῶνι τσὴ ψαρογάρους."—
Καὶ ὁ πασᾶς ὡς τ' ἤκουσε, ἐκείνηνα τὴν ὥρα
Μονομέρισε τσὴ ἄλλους του καὶ βιαὶν' ἀπὸ τὴν χώρα.
Μηνύουνι καὶ τῶν Καστρινῶν νἄλθουν κ' οἱ Ῥιθυμνιώταις,
Νἄλθουνι νἀνταμώσουνι μαζὺ μὲ τσὴ Χανιώταις·
Νἄλθουνι νἀνταμώσουνι, νὰ κάμουνι κολόνα,
Νὰ πάουνι νὰ πατήσουνι τὴν Σφακιανῶν τὴν χώρα.
Πάγουν καὶ μονομερίζουνι τσὴ Ἑλληνικαῖς καμάραις,
Καὶ τὸ γροικοῦνι κ' οἱ Ῥωμιοὶ καὶ πιάνουνι τσὴ Μαδάραις.
Τὸ ἀσχέρι τὸν παρακαλεῖ, ὅλοι μικροὶ μεγάλοι·
..Χατσὴ μὴν μπῇς στὸν πόλεμον διατεῖσαι τὸ κεφάλι,
Διατεῖσαι τὸ κεφάλι μας καὶ διὰ καταφυγήν μας,
Κι' ἂν εἶν' νὰ σᾶς σκοτώσουνε, χάνωμεν τὴν ζωήν μας." —
..Μιὰ φόλα ἐγεννήθηκα, μιὰ φόλα θὰ πεθάνω,
Καμμιὰ νὰ τὸν ἀπαρνηθῶ τὸν κόσμον τὸν ἀπάνω.
Καλλήτερα νὰ σκοτωθῶ, καλλιὰ 'χω νὰ πεθάνω,
Παρὰ νἄχω τὴν ἐντροπὴ στὸν κόσμον τὸν ἀπάνω.
Σελλώσατέ μου τ' ἄλογο στὸν πόλεμον νὰ κάψω,
Κι' ἀκουὼ ὁ πασᾶς ἀποὔρχεται, νὰ πάγω νὰ τόνι πιάσω."—
Καὶ κάνει παρακάλεσιν, δέησιν στὸ Θεόν του,
Καὶ πιάνει τ' ἄλαφρο σπαθί, κρεμνᾷ το στὸ λαιμόν του.
Καὶ κάνει παρακάλεσιν καὶ τὸ σταυρόν του κάνει,
Καὶ πιάνει τὰ πιστόλια του, στὴν μέσην του τὰ βάνει.
Ὅντεν ἐκαβαλλίκευε, ἔκλαιε τ' ἄλογό του·
Καὶ τότεσα τὸ γνώρισε, πῶς εἶν' ὁ θάνατός του.
Ἔκανε παρακάλεσιν, στὴν σέλλα του καθίζει·
Δούδει βιτσιὰ τ' ἀλόγου του, στὴν πόρτα ξωπορίζει.

6. ἄλογα P. 14. βγοῦμεν? 20. γροικᾷ P.

CCLXIX a.

Ο ΚΟΔΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.

(*XOPOT.*)

Conze.

ΜΩΡΕΑ.

Τῆς Λεονίδας τὸ φαθὶ
Κολοκοτρώνης τὸ φορεῖ,
Τοῦρκος κἂν τὸ δγῇ, λιγώνει
Καὶ τὸ αἷμά του παγώνει.
Πολεμοῦν στὰ Δολιανὰ,
Κλαῖν' ἡ καδέναις τὰ παιδιὰ,
Πολεμοῦνε στὸ Βαλτέτσι,
Πέφτουν οἱ Τοῦρκαι σὰν λελέκοι.
Πολεμοῦν καὶ στὴν Λάλα,
Φωνάζουνε οἱ Τοῦρκοι
Ἀλλὰχ, ἀλλάχ.

Primum usque ad octavum versum canunt modico gradu ingredientes, deinde exsilire incipiunt.

CCLXX.

Ο ΓΙΑΝΑΚΗΣ.

Sand. p. 14. M. I, 262.

1832—33.

ΜΩΡΕΑ.

Γιανάκη τεῖσαι κίτρινος καὶ τεῖσαι μαραμμένος;
„Παιδιὰ, σὰν μ' ἐρωτήσετε, νὰ σᾶς τὸ μολογήσω.
Ἀπόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, εἶδα στὸ ὄνειρό μου,
Εἶδ' ὅτι σκόρπισ' ὁ ταϊφᾶς καὶ μῶφυγε τ' ἀσκέρι,
Καὶ πῶς μὲ πιάνουν ζωντανὸ αὐτοίν' οἱ Βαρβαρέζοι." —
Χίλιοι τὸν πᾶν ἀπὸ μπροστὰ καὶ δύο χιλιάδες πίσω.
Κ' οἱ πρόκριτοι τοῦ λέγανε, κ' οἱ πρόκριτοι τοῦ λένε·
„Μαρτύρα τὸν Κολιόπουλο καὶ τὸν Κολοκοτρώνη." —
„Παιδιὰ πῶς μ' ἐπεράσετε νὰ ψευδομαρτυρήσω;
Μονάχος μου τὸ σήκωσα μὲ τὴν παλιοκαπότα.
Ξῆντα παράδες τὸ σφαχτιὸ, δύο γρόσια τὸ μοσκάρι
Καὶ τρία γρόσια τ' ἄλογο, ποιὸς θιὸς τὸ ὑποφέρει;" —

CCLXXI.

Ο ΙΜΗΝ ΠΑΣΑΣ.

Ζαμπ. 664, 84.

m. Ian. 1831.

ΒΕΑΤΣΙΣΤΑ.

Τρία πουλάκια κάθονται στοῦ Ῥάικου τὸ γιοφύρι,
Τ᾽ ἕνα τηράει τὰ Γιάνινα, τ᾽ ἄλλο τὴ Βαλητσήστα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τοῦ Μὴν πασᾶ τοῦ λέγει·
„Οἱ Τσάμιδες τὸ σήκωσαν μὲ τοὺς Παραμυθιώταις,
Ἐδιώξαν τὸν Ῥοῦσιὰ μπέη πὸ μὲς ὀχ τοὺς Φιλιάταις,
Καὶ στὴν Βαλτσήστα πέρασε μ᾽ ἕξη μ᾽ ἑφτὰ νομάτους.“ —
Ῥοῦσιὰ μπέης περπάταγε, τρεῖς μέραις περπατοῦγε,
Τὸ Μὴν πασὰν ἐγύρευε, τὸ Μὴν πασᾶ γυρεύει,
Πάισε καὶ τὸν ἀνταμωσε μὲς στὰ Γραμμενοχώρια,
Σκύφτει, τοῦ κάνει τεμενᾶ καὶ τοῦ φιλεῖ τὸ μέστι·
„Πολλά σου χρόνια Μὴν πασᾶ, νὰ ζήσ᾽ ὁ Σατραζέμης.“ —
„Οἱ Τσάμιδες τὸ σήκωσαν μὲ τοὺς Παραμυθιώταις,
Στοῦ Ῥάικου ῥίξανε τ᾽ ὀρντί, στοῦ Ῥάικου τὸ γιοφύρι.“ —
Πιάνουν καὶ γράφουν γράμματα, στέλνουν στὴν Βαλητσήστα·
„Σὲ σᾶς χωριὸ Βελτσεστηνοί, σὲ σᾶς κοτσαμπασίδες,
Νὰ μᾶς μαζώξετε ψωμὶ νὰ φᾶν τὰ παλληκάρια,
Γιατὶ σᾶς καῖμε τὸ χωριό, σᾶς πέρνωμε καὶ σκλάβους.“ —
Τὸ χαρτοφόρο λάβωσαν στοῦ Γιώργη Σιέμ᾽ τ᾽ ἀλώνι·
Στὸ Μὴν πασᾶ τὸν πάισαν, στὸ Μὴν πασᾶ τὸν πάνε,
Κι᾽ ὁ Μὴν πασᾶς τὸν ῥώτησε κι᾽ ὁ Μὴν πασᾶς τοῦ λέγει·
„Μωρὲ παιδὶ Τσαμόπουλο καὶ γυιὲ τοῦ καπετάνου,
Πόσαις χιλιάδαις ἔρχονται γιὰ νὰ μὲ πολεμήσουν;“
„Ἐννιὰ χιλιάδαις ἔρχονται γιὰ νὰ σὲ πολεμήσουν·
Λὲν νὰ σὲ πιάσουν ζωντανό, λὲν νὰ σὲ πάρουν σκλάβο.“ —
Κι᾽ ὁ Μὴν πασᾶς σὰν τ᾽ ἄκουσε, βαρυὰ τοῦ κακοφάνη,
Τοὺς φύλακάς του φώναξε, τοὺς φύλακάς του κράζει·
„Γιὰ πάρτε τον τὸν κερατᾶ, βάλτε τον στὸ κατῶγι
Καὶ ῥίξτε του τὰ σίδερα, κόψτε του τὸ κεφάλι.“ —

3. Ἰμὴν Z. 4. Τζάμιδες Z.

CCLXXII.
Η ΑΡΒΑΝΙΤΙΑ.

Ζαμπ. 623, 35.
1847.

Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται κ' ἡ ταραχ' ἡ μεγάλη;
Ἡ Ἀρβανιτιὰ μαζώχτηκε κ' ἐσήκωσε κεφάλι.
Ἤὤχουν οἱ πρῶτ' ἀπόκρυφο κ' οἱ ταπεινοὶ στὸ φόρο·
Βάνουν τὸν Χόδο μπίμπασι, Γκιουλέκκα σερασκέρη·
Κι' ὁ βασιλιὰς σὰν τὄμαθε, πολὺ τοῦ κακοφάνη.
Στέλνει τὸν σερασκὲρ πασᾶ, κονεύει στὸ Μπεράτι,
Πιάνει καὶ καίγει τὰ χωριὰ, πιάνει καὶ καίει τὰ σπίτια,
Πιάνει καὶ δένει τὴν πρωτιὰ καὶ τοὺς μικρο῾ς νιζέμι·
Στὸ Δέλβινο τοὺς κίνησε χωρὶς ἕνα τουφέκι.
Στέλνει καὶ τὸν Χουσὶν πασᾶ, κονεύει στοὺς Φιλιάταις,
Μαζώνει καὶ τοὺς Τσάμιδες ὅλους μὲ τὴν ἀράδα·
Σὰν τὴν κοπὴ τὰ πρόβατα καὶ τὰ παχειὰ κριάρια,
Στὰ Γιάνινα τοὺς κίνησε, στὴν Πόλι νὰ τοὺς πάῃ.
Ἀχμὲτ ἀγᾶς βγαίνει πεζὸς, Ντσιαφὰρ ἀγᾶς καβάλα.
Κλαίουν μανάδαις γιὰ παιδιὰ, γυναῖκες γιὰ τοὺς ἄντραις,
Κλαίει καὶ τοῦ Τσελήμαμα ἡ ἄχαρ' ἡ κυρά του·
„Ἄχ πούσαι καὶ δὲ φαίνεσαι, καμαρωμέν' ἀφέντη,
Τρεῖς μήναις σ' ἐκαρτέρεσα, τρεῖς μήναις ποῦ παθειάζω.“ —

CCLXXII a.
ΣΜΥΡΝΗ.
(ΧΟΡΟΥ.)

Conze.

Τρία πουλάκια κάθονται κατὰ τὴν τραμοντάνα,
Τὄνα κυττάει τὴν Λειβαδιὰ καὶ τ' ἄλλο τὴν Μπουιάνα,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο μυριολογάει καὶ λέγει·
„Τεἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται σὲ τούτην πολιτείαν;
Σκώθηκαν οἱ μικρότεροι καὶ κόβουν τοὺς μεγάλους,
Κόβουν τῆς Σμύρνης τὸν μουλᾶ ποῦ ἦτον Μπασαγιάντης,
Χαλᾶν τὸν καπ'τάν' Κωσταντῆ, τῆς πόλιος καπετάνος,
Βλέπουν καράβια κ' ἔρχονται . . . . . .
Φεργάδαις ἀρμενίσουνε, στὴν Σμύρνη πᾶν κι' ἀράζουν,

Σέρνουν παντιέραις μὲ σταυρούς, σαντσιάκια τοῦ πολέμου,
Γυρίζουν καὶ τὰ τόπια τους, τὴν Σμύρνη διὰ νὰ κάψουν.
Σκυλιὰ μὴν κόφτε τὸν βαιᾶ καὶ μὴν τούσε χαλοῦτε.
Σκυλιὰ μπρὲ κάμετε καλά . . . . . .

κεντάει? C. 10. *Ἰσέρνουνε C.* 11. *καύσουνε C.* Apud *C* ex uno versu duo confecti sunt neque altera vss. 8. 13. pars omissa esse indicatur.

III.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΟΙΚΙΑΚΑ.

CARMINA NUTRICULARUM.

CCLXXIII.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.
U.

Ἦταν ἕνας γέρος κ' εἶχεν ἕνα πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.
Ἦλθε μία γάτα κ' ἔφαγε τὸν πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.
Κ' ἦλθε μία ἀλωποῦ κ' ἔφαγε τὴν γάτα,
Ποῦφαγε τὸν πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.
Κ' ἦλθεν ἕνας λύκος, κ' ἔφαγε τὴν ἀλωποῦ,
Ποῦφαγε τὴν γάτα,
Ποῦφαγε τὸν πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.
Κ' ἦλθεν ἕνας λέων κ' ἔφαγε τὸν λύκον,
Ποῦφαγε τὴν ἀλωποῦν,
Ποῦφαγε τὴν γάτα,
Ποῦφαγε τὸν πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.
Κ' ἦλθεν ἕνας ποταμὸς, πῆρε τὸν λέοντα,
Ποῦφαγε τὸν λύκον,
Ποῦφαγε τὴν ἀλωποῦ,
Ποῦφαγε τὸν πετεινὸ,
Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα τὸ μαῦρο τὸ γέρο.

CCLXXIV.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.
Sand. 56. M. II, 344.

Ἦταν ἕνας γέρος
Κ' εἶχ' ἕνα πετεῖνι,

Ποῦ λάλει καὶ ξύπνα
Τὸν ἔρμο τὸ γέρο.
Ἤρτε τὸ ἀλέπι,
Ἔφαγ' τὸ πετεῖνι,
Ποῦ λάλει κ. τ. λ.
Ἤρτε καὶ ὁ σκύλος
Κ' ἔφαγε τ' ἀλέπι,
Πῶφαγ τὸ πετεῖνι,
Ποῦ λάλει κ. τ. λ.
Ἔπεσε τὸ ξύλο,
Σκότωσε τὸ σκύλο,
Πῶφαγε τ' ἀλέπι κ. τ. λ.
Ἤρτε καὶ ὁ φοῦρνος
Κ' ἔκαψε τὸ ξύλο,
Ποῦ σκότωσ' κ. τ. λ.
Ἤρτε τὸ ποτάμι
Κ' ἔσβυσε τὸ φοῦρνο κ. τ. λ.
Ἤρτε καὶ τὸ βόδι
Κ' ἔπιε τὸ ποτάμι κ. τ. λ.
Ἤρτε καὶ ὁ λύκος
Κ' ἔφαγε τὸ βόδι κ. τ. λ.
Ἤρτε κι' ὁ τσοπάνης,
Σκότωσε τὸ λύκο κ. τ. λ.
Ἤρτε κ' ἡ πανοῦκλα,
Πῆρε τὸν τσοπάνη,
Ποῦ σκότωσ' τὸ λύκο κ. τ. λ.

CCLXXV.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

U.

ΣΑΛΩΝΙΚΗ.

Νᾶχαμε, τί νᾶχαμε;
Νᾶχαμ' ἕνα γέροντα,
Νὰ μᾶς φυλάῃ τὸν κῆπον
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.
Νᾶχαμε, τί νᾶχαμε;
Νᾶχαμ' ἕνα γάϊδαρο,

Νὰ καβαλκεύ' ὁ γέρος,
Ποῦ μᾶς φυλάῃ τὸν κῆπον
Μὲ τὰ τριαντάφυλλα.
Νᾶχαμε, τί νᾶχαμε;
Νᾶχαμ' ἕνα τάβανον,
Νὰ τσίμβησε τὸν γάιδαρον,
Νὰ κρήμνισε τὸν γέροντα, ποῦ κ. τ. λ.
Νᾶχαμ' ἕνα πετεινὸν,
Νᾶτρωγε τὸν τάβανον,
Ποῦ τσίμβησε τὸν γάιδαρον,
Ποῦ κρήμνισε τὸν γέροντα.
Νᾶχαμ' ἕναν ἄλπαρον,
Νᾶτρωγε τὸν πετεινὸν,
Ποῦφαγε τὸν τάβανον κ. τ. λ.
Νᾶχαμ' ἕνα σκύλον,
Νᾶτρωγε τὸν ἄλπαρον
Κι' ὁ ἄλπαρος τὸν πετεινὸν
Κι' ὁ πετεινὸς τὸν τάβανον,
Ποῦ τσίμβησε κ. τ. λ.
Νᾶχαμ' ἕνα ξύλον,
Νὰ δέρναμε τὸν σκύλον,
Ποῦφαγε κ. τ. λ.
Νᾶχαμ' ἕνα φοῦρνο,
Νὰ καίγαμε τὸ ξύλον,
Ποῦδειρε τὸν σκύλον,
Ποῦφαγε κ. τ. λ.
Νᾶχαμ' ἕνα ποταμὸν,
Νᾶσβενε τὸν φοῦρνο,
Ποῦκαψε τὸ ξύλον,
Ποῦδειρε κ. τ. λ.

CCLXXVI.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

U.

ΣΑΛΩΝΙΚΗ.

Μιὰ γρηὰ, κακὴ γρηὰ
Μὲ ταῖς κόττσις μάλωνε

Καὶ μὲ τὸ κατσουλάκι της.
Τσὶτ καὶ ξοῦ.
Μωρὲ ξημάδια, ποῦν' ἀφέντης σας;
Μιὰ γρηὰ, κακὴ γρηὰ
Μὲ ταῖς κότταις μάλωνε
Καὶ μὲ τὸ κατσουλάκι της
Καὶ μὲ τὸ σκυλάκι της.
Ὅστ καὶ τσὶτ καὶ ξοῦ.
Μωρὲ ξημάδια, ποῦν' ἀφέντης σας; κ. τ. λ.
Μιὰ γρηὰ, κακὴ γρηὰ
Μὲ ταῖς κότταις μάλωνε
Καὶ μὲ τὸ κατσουλάκι της
Καὶ μὲ τὸ σκυλάκι της
Καὶ μὲ τὸ γουρουνάκι της
Καὶ μὲ τὸ γαϊδουράκι της
Καὶ μὲ τὸ βοϊδάκι της
Καὶ μὲ τὸ φωλίτσι της.
Φοῦ, ὦ, ἄ, γοὺτσ, ὅστ, τσὶτ, ξοῦ.
Μωρὲ ξημάδια, ποῦν' ἀφέντης σας;

CCLXXVII.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Sand. 138.

Ὁ παπᾶς μου ὁ καλὸς
Πῶχει τ' ἄσπρα τὰ πολλὰ,
Γόρασ' ἕνα πετεινό.
Κικιλίχ ὁ πετεινός.
Ὁ παπᾶς μου ὁ καλὸς
Πῶχει τ' ἄσπρα τὰ πολλὰ,
Γόρασε μιὰν ὄρνιθα.
Κακακὰχ ἡ ὄρνιθα,
Κικιλίχ ὁ πετεινός.
Ὁ παπᾶς μου ὁ καλὸς
Πῶχει τ' ἄσπρα τὰ πολλὰ,
Γόρασ' ἕνα γάιδαρο.
Γαγαγὰ ὁ γάιδαρος,

Καχαχὰχ ἡ ὄρνιθα,
Κικικὶχ ὁ πετεινός.

CCLXXVIII.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

V. Sand. 110.

ΑΝΔΡΟΣ.

Φεγγαράκι μου λαμπρὸ
Φέγγε μου νὰ περπατῶ
Νὰ πηγαίνω ςτὸ σχολειὸ,
Νὰ μαθαίνω γράμματα,
Τοῦ θεοῦ τὰ πράγματα,
Ῥαψίματα, κεντήματα,
Τοῦ θεοῦ θελήματα.

2. *Φώτα με S.* 6. 7. om. *S.*

CCLXXIX.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Sand. 137. M. II, 244.

Ἔλα ὕπνε κ' ἔπαρέ το,
Ἔλα κι' ἀποκοίμισέ το,
Νὰ τὸ πᾶς ςτ' ἀγᾶ τ' ἀμπόλια
Καὶ ςτ' ἀγᾶ τὰ περιβόλια,
Νὰ τὸ δώσ' ἀγᾶς ςταφύλι
Κ' ἡ ἀγάδηνα τὸ βόδι
Καὶ ἡ σκλάβα τὸ μυκῆκι.
Νάνι, τὸ πουλί μου, νάνι.

CCLXXX.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Sand. 140.

Κοῦποι Μανόλη,
Νὰ πᾶμε ςτὴν πόλι,
Νὰ φέρωμε λαδάκι

Καὶ Σαμολαδάκι,
Νἀλείψωμε τὴ γάτα
Καὶ τὰ γατουδάκια.

CCLXXXI.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Faur. II, 429.

ΚΥΠΡΟΣ.

Νανὰ, νανὰ τὸ γιοῦδί μου
Καὶ τὸ παλληκαροῦδί μου,
Κοιμήσου γιοῦδί μ' ἀκριβὸ,
Κ' ἔχω νὰ σοῦ χαρίσω·
Τὴν Ἀλεξάνδρεια ζάχαρι,
Καὶ τὸ Μισίρι ῥύζι,
Καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν,
Τρεῖς χρόνους νὰ ὁρίζῃς·
Κι' ἀκόμη ἄλλα τριὰ χωριὰ,
Τρία μοναστηράκια·
Σταῖς χώραις σου καὶ στὰ χωριὰ
Νὰ πᾷς νὰ σεργιανίσῃς,
Στὰ τρία μοναστήρια σου
Νὰ πᾷς νὰ προσκυνήσῃς.

11. κ' εἰς *F.*

CCLXXXII.

ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Faur. II, 430. Kind. Anth. 40.

ΚΥΠΡΟΣ.

Ἅγια Μαρίνα κοίμισ' το,
Κι' ἅγια Σοφιὰ νανούρισ' το,
Ἔπαρ' το, πέρα γύρισ' το,
Νὰ δῇ τὰ δένδρη πῶς ἀνθοῦν,
Καὶ τὰ πουλιὰ πῶς κιλαδοῦν·
Καὶ πάλε στράφου, φέρε το,
Μὴν τὸ γυρέψ' ὁ κύρης του,
Καὶ δείρῃ τοὺς βαΐλους του·

Μὴν τὸ γυρέψ' ἡ μάνα του
Καὶ κλάψῃ καὶ χολιχιαστῇ
Καὶ πιχραθῇ τὸ γάλα της.

CCLXXXIII.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Faur. II, 429. Kind Anth. 18.

ΧΙΟΣ.

Νάνι, θἄρτ' ἡ μάνα σου
'Απ' τὸ δαφνοπόταμο
Κι' ἀπαὶ τὸ γλυκὸ νερὸ
Νὰ σοῦ φέρῃ λούλουδα,
Λούλουδα τριαντάφυλλα
Καὶ μοσχογαρούφαλα.

4. 5. *πούλουδα F. K.*

CCLXXXIV.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

Faur. II, 432.

ΧΙΟΣ.

Νὰ μοῦ τὸ πάρῃς ὕπνε μου· τρεῖς βίγλαις θὰ τοῦ βάλω,
Τρεῖς βίγλαις, τρεῖς βιγλάτοραις κ' οἱ τρεῖς ἀντρειωμένοι·
Βάλλω τὸν ἥλιον στὰ βουνά, τὸν ἀϊτὸν στοὺς κάμπους,
Τὸν κὺρ Βοριὰ τὸν δροσερὸν ἀνάμεσα πελάγου.
'Ο ἥλιος ἐβασίλεψεν, ἀϊτὸς ἀπεκοιμήθη,
Κι' ὁ κὺρ Βοριὰς ὁ δροσερὸς στῆς μάνας του ὑπάγει.
„Γιέ μου ποῦσουν χτὲς, προχτές; ποῦσουν τὴν ἄλλην νύχτα;
Μήνα μὲ τ' ἄστρη μάλωνες; μήνα μὲ τὸ φεγγάρι;
Μήνα μὲ τὸν αὐγερινό, ποῦμεστ' ἀγαπημένοι;" —
„Μήτε μὲ τ' ἄστρη μάλωνα, μήτε μὲ τὸ φεγγάρι,
Μήτε μὲ τὸν αὐγερινό, ὁποῦστ' ἀγαπημένοι·
Χρυσὸν ὑγιὸν ἐβίγλιζα στὴν ἀργυρῆ του κούνια." —

11. *Ποῦ εἶστ' F.*

CCLXXXV.

Η ΚΑΤΑΡΑ.

Sand. 122.

Γαμῶ τὴν μάνα σ' τὴ νιὰ,
Ποὖχει δώδεκα μουνιὰ,
Τὄν' ἀνοῖ καὶ τἄλλο κλεῖ
Καὶ τὸν θιὸν παρακαλεῖ,
Νὰ τῆς δώσῃ μιὰ ψωλὴ,
Νὰ γαμιέται μοναχή.

CCLXXXVI.

Η ΚΑΤΑΡΑ.

Sand. 122.

Τὴ μάνα σ' θὰ καταρισθῶ,
Πικρὰ κατάρα θὰ τὴν πῶ,
Τὴν μάνα σου χήρα νὰ διῶ
Τὴν ἀδερφήν σου καλόγριὰ,
Τὸν ἀδερφό σ' στὰ σίδερα.
Κ' ἐμένα Φράγκος μ' ἀγαπᾷ
Καὶ τὸ μικρὸν Φραγκόπουλο
Λεμόνι μῶδωσε χρυσό.
Δὲν τὄφαγα, δὲν τὄρριξα,
Μὸν στὸ σεντοῦκι τὄβαλα.

CCXXXVII.

ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΥΓΑ.

Sand. 119.

Βάια, βάια τοῦ βαϊοῦ
Ὡς τὴν ἄλλην κυριακὴ
Μὲ τὰ κόκκινα τ' αὐγὰ,
Μὲ τὴν σοῦβλα τὸ τσιτσὶ,
Μὲ τὴν μποῦκλα τὸ κρασί.

CCLXXXVIII.
ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΥΓΑ.

Sand. 124.

Βάια, βάια κυριακὴ
Ὡς τὴν ἄλλη κυριακὴ
Πίτσι, πίτσι τὸ κοκὸ,
Μάμου, μάμου τὸ τσιτσί.

CCLXXXVIII a.
ΝΑΝΝΑΡΙΣΜΑ.

V.

ΑΝΔΡΟΣ.

Ἄνδρα ἀντρειωμένη,
Γῆνο τιμημένη,
Σύρα ψεῖρα,
Μύκονο κασίδα.

CCLXXXIX.
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΣΜΟΣ.

Faur. II, 70. Ζαμπ. 648, 62.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Φεγγαράκι μου λαμπρὸ,
Φέγγε καὶ περπάτειγε,
Γιὰ νὰ σ' ἐρωτήσωμε
Γιὰ τὰ δυὸ Γραικόπουλα
Τὰ Γρεβενητόπουλα.
Χήρα Τούρκα δούλευαν,
Ὅλ' ἡμέρα στὸ ζυγὸ,
Τὸ βραδὺ στὸν κρεμασμό.
„Μπρὲ παιδιὰ Γραικόπουλα
Καὶ Γρεβενητόπουλα,
Γένεστε Τουρκόπουλα,
Νὰ χαρῆτε τὴν Τουρκιὰ,
Τ' ἄλογα τὰ γλήγωρα,
Τὰ σπαθιὰ τὰ νταμασκιά." —
„Μπρὲ κυρά μου Τούρκισσα,

Καλλιο γένε σὺ Ῥωμιὰ,
Νὰ χαρῇς τὴ Λαμπριὰ
Μὲ τὰ κόκκινα τ' αὐγὰ,
Νὰ χαρῇς τὴν ἐκκλησιὰ,
Τὴ χρυσὴ τὴν κοινωνιά." —

16. *Γένεσαι καὶ F.* 20. om. *F.*

CCXC.

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΣΜΟΣ.

U.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Φεγγαράκι μου λαμπρὸ,
Φέγγε μου νὰ περπατῶ,
Φέγγε καὶ χαμήλωσε,
Γιὰ νὰ σὲ ῥωτήσωμε.
Δυὸ παιδιὰ, πού χάσαμε,
Εἶπαν, πῶς τὰ πιάσανε,
Στοῦ καντῆ τὰ πήγανε
Καὶ τὰ ἐζητήσανε.
„Μπρὲ παιδιὰ Ῥωμιόπουλα,
Γίνεστε Τουρκόπουλα,
Νὰ χαρῆτε τὴ Τουρκιὰ,
Τουρκοπούλαις μὲ φλωριά." —

CARMINA

diebus festis sive anniversariis canenda.

CCXCI.

Η ΧΡΙΣΤΟΓΕΝΝΑ.

Sand. 133. M. II, 158.

Καλὴ ἡμέρα ἄρχοντες· ἂν ἦναι ὁρισμές σας
Χριστοῦ τὴν θείαν γέννησιν νὰ πῶ ςτ' ἀρχοντικό σας.
Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βεθλεὲμ τῇ πόλει,
Οἱ οὐρανοὶ ἀγάλλονται, χαίρει ἡ κτίσις ὅλη·
Ἐν τῷ σπηλαίῳ τίκτεται, ἐν φάτνῃ τῶν ἀλόγων
Ὁ βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιητὴς τῶν ὅλων.
Πλῆθος ἀγγέλων ψάλλουσι τὸ „Δόξα ἐν ὑψίστοις".
Πρώτη τὸν ἀξιώνεται ἡ τῶν ποιμένων πίστις.

. . . . . .

Ἂν ἦστ' ἀπὸ τοὺς πλούσιους, φλωριὰ μὴν τὰ λυπᾶσθε,
Ἂν ἦστ' ἀπὸ τοὺς δεύτερους, ξηντάραις καὶ ζολόταις,
Κι' ἂν ἦστ' ἀπὸ τοὺς πάμφτωχους, ἕνα ξευγάρι κότταις.
Καὶ σὰς καλονυχτίζομε, πᾶτε νὰ κοιμηθῆτε·
Ὀλίγον ὕπνο πάρετε, πάλι νὰ σηκωθῆτε,
Στὴν ἐκκλησιὰν νὰ τρέξετε μὲ ἄκραν προθυμίαν,
Καὶ τοῦ θεοῦ ν' ἀκούσετε τὴν θείαν λειτουργείαν.

CCXCII.

Η ΧΡΙΣΤΟΓΕΝΝΑ.

Sand. 134. M. II, 160.

Χριστόγεννα, πρωτόγεννα, πρώτη ἑορτὴ τοῦ χρόνου.
Γιὰ βγᾶτε, δγέτε, μάθετε, ὁποῦ Χριστὸς γεννᾶται,
Γεννᾶται κι' ἀνατρέφεται μὲ μέλι καὶ μὲ γάλα.
Τὸ μέλι τρώγουν ἄρχοντες, τὸ γάλα οἱ ἀφεντάδες,
Ἀνοῖχτε τὰ κουτάκια σας τὰ κατακλειδομένα
Καὶ δόστ' ἐμᾶς τὸν κόπον μας ἀπ' τὸ χρυσὸ πουγγί σας.

CCXCIII.

ΤΑ ΦΩΤΑ.

T. 401.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

Ἤλθανε τὰ φῶτα κι' ὁ φωτισμὸς
Κ' ἡ χαρὰ μεγάλη κι' ὁ ἁγιασμός·
Ἦλθε κι' ὁ Κύριος μας εἰς τὴν πηγὴ
Καὶ τὸν ἅγι Γιάνη παρακαλεῖ.
„Μέγα μ' ἅγι Γιάνη καὶ βαφτιστή,
Ἔλα νὰ βαφτίσῃς Θεοῦ παιδί." —
„Τοῦτο πῶς νὰ κάμω· δὲν ἐμπορῶ,
Νὰ βαφτίσω σένα ὁπ τ' οὐρανό.
Ποὖλθες νὰ συντρίψῃς τὰ εἴδωλα,
Νὰ καταπατήσῃς τὸν δαίμονα." —

6. *βαπτήσῃς T.* 8. *βαπτήσω T.*

CCXCIV.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

T. 276. cfr. Εὐλ. 64.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

Σήμερ' ἐχοῦμ' ἀποκοπὴ κι' αὔριον ἀρχὴ τοῦ χρόνου,
Ἀρχημηνιὰ κι' ἀρχηχρονιὰ κι' ἀρχὴ τοῦ Γεναρίου.
Κι' ἅγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρεία,
Βασταίν' εἰκόνα καὶ σταυρὸ, χαρτὶ καὶ καλαμάρι,
Βασταίνει κρίθινο ψωμὶ καὶ μιὰ χεριὰ χορτάρια.
„Βασίλη πόθεν ἔρχεσαι; Βασίλη ποῦ παγαίνεις;" —
„Ἀπ' τὸ σχολειό μου ἔρχομαι, στὴν μάνα μου παγαίνω." —
„Βασίλ' ἂν ξέρῃς γράμματα, πές μας τ' ἀρφαβητάρι." —
Καὶ τὸ βαβδί τ' ἀπήωσε νὰ πῇ τ' ἀρφαβητάρι·
Καὶ τὸ βαβδὶ ποὖτον ξηρὸν, χλωροὺς βλαστοὺς πετάει,
Κ' ἐπάνω στοὺς χλωροὺς βλαστοὺς περδίκια καρκαριόνται,
Κι' ὄχι περδίκια μοναχὰ, μονὲ καὶ περιστέργια.
Μ' ἂν ἦναι μὲ τὸν ὁρισμὸ στ' ἀρχοντικὸ νὰ ποῦμε,
Ἐπαίνους καὶ ταῖς χάραις σας τώρα νὰ διηγηθοῦμε.
Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ποὖρταμε, πέτρα νὰ μὴν βαγίσῃ,
Κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ πολλοὺς χρόνους νὰ ζήσῃ.
Ἀφέντ', ἀφέντ', ὁλάφεντη, ἀφέντη φημισμένε,

Στὴν ξενιτιὰ καὶ στὴ Φραγκιά, στὸν κόσμο ξακουσμένε.
Ἀφέντη μ' βῆγα νὰ σὲ διῶ ἢ μπάιλο στὴ Πόλι,
Καὶ βασιλιὰ στὸν τόπο σου νὰ σὲ τιμήσουν ὅλοι.
Πολλὰ πάμε τ' ἀφέντη μας· ἂς ποῦμε τῆς κυρᾶς μας.
Κυρὰ χρυσῆ καὶ λυγερὴ, κυρὰ χαριτωμένη,
Μὲ φρονιμάδαις κ' εὐμορφιαῖς ἐσ' εἶσαι στολισμένη.
Κυρά μου ὅταν βούλεσαι στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάγῃς,
Νὰ προσκυνήσῃς τὸν Θεὸν, τὴν προσευχὴ νὰ κάνῃς,
Βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στῆθι
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸν βάνεις γαϊτανοφρύδι.
Ἐσὲ κυρά μου σ' ἔπρεπε, βασίλισσα νὰ γένῃς,
Νὰ κάθεσαι στὸ θρόνο σου ταῖς εὐμορφιαῖς νὰ κρίνῃς.
Κυρὰ μὲ τοὺς πολλοὺς υἱοὺς τοὺς μοσχαναθρεμμένους
Στὴν προκοπὴ καὶ στὰ καλὰ καλοσυνηθισμένους,
Ποῦ λούζεις τους, χτενίζεις τους καὶ στὸ σχολειὸ τοὺς στέλνεις,
Νὰ μάθουν χάριν κι' ἀρχοντιές, πολλὰ τοὺς παραγγέρνεις.
Κ' ἐκεῖ τοὺς δέρν' ὁ δάσκαλος κ' ἐκεῖ τοὺς μαγχλαβίζει,
Μὲ τριὰ κλαδιὰ βασιλικοῦ πάντα τοὺς φοβερίζει.
Χιλιὰ καλονυχτίζομε τ' ἀφέντη μας τὸ σπίτι,
Μὲ τὴν ὑγιὰ, μὲ τὴν χαρὰ, ποτὲ νὰ μὴν τοῦ λείπῃ.
Ἄνοιξε τὸ πουγκάκι σου τ' ἀργυροχρυσωμένο
Κι' ἄπλωσε τὸ χεράκι σου τὸ μοσχοβολισμένο,
Κι' ἂν ἦν' ἀσῆμι, βύψε το, ἀφέντη νὰ τὸ διοῦμε,
Κι' ἂν ἔχῃς καὶ γλυκὸ κρασὶ, στεῖλέ το νὰ τὸ πιοῦμε.

Ap. Eul. habes versus 1—12. 1. *Ἂν εἶναι μὲ τὸ Θέλημα τὰ κάλαντα νὰ ποῦμε*: E. 2. *κι' ἀρχὴ καλός σας χρόνος* E. 3. *Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται, Γενναρης ξεμερόνει* E. 4. *Βαστᾶ κονδύλι καὶ χαρτὶ* E. 6. *καὶ πόθεν μᾶς κοπιάζεις*; E. 7. *Ἀπὸ τὸ σπῆτι μ' ἔρχομαι καὶ στὸ σχολειὸ μου πάγω* E. 8. *ξέρεις* E. 9. *Καὶ στὸ ῥαβδὶ τ' ἀκούμβησε* E. 10. *Χλωρὸ δὲν ἦτον τὸ ῥαβδὶ, χλωροὺς βλαστοὺς ἔβγαλε* E. 11. *πέρδικια κελαϊδοῦσε* E. 12. *ἀλλὰ T.* 19. *βάηλο T.* — Carminum St. Basilii finis hic esse solet: *Ἀνοῖχτε τὰ κουτάκια σας τὰ κατακλεισωμένα* (vid. Sand. 117). In fautores parum dantes poetae isti mendici invehi paratissimi sunt verbis insolentibus, velut:

Ἀπὸ χρόνους σᾶς πολλοὺς
Κ' ἕνα τάσι ποντικούς
Κ' ἕνα κοσκινὸν βολβούς.
Μὲ τόνα χέρι ξύμωνε, μὲ τ' ἄλλο ξεῖ τὸν κῶλον.

CCXCV.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

M. II, 192.

Ἐδῶ ποῦ τραγουδήσαμε, πέτρα νὰ μὴ βαΐσῃ,
Κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χίλιους χρόνους νὰ ζήσῃ.
Ἀφέντη μου εὐγενικέ, πῶχεις μεγάλη χάρι,
Ποῦ σ' ἔχομε στὸν τόπο μας σὰν τὸ λαμπρὸ φεγγάρι,
Ἄνοιξε τὸ πουγγάκι σου τὸ μαργαριταρένιο,
Ἂν ἔχῃς γρόσια, δὸς μάς τα· ἂν ἔχῃς καὶ παράδες,
Ἂν ἔχῃς καὶ γλυκὸ κρασί, βγάλε νὰ μᾶς κεράσῃς.
Πολλὰ πάμε τ' ἀφέντη μας, ἂς ποῦμ' καὶ τῆς κυρᾶς μας
Κυρὰ σεμνή, κυρὰ τρανή, κυρὰ καμαρωμένη,
Κυρά μ' ὄντας ἐβούλιοσουν γιὰ νὰ ντυθῇς ν' ἀλλάξῃς,
Ἡ φάσσα φέρνει τὸ νερὸ κ' ἡ κίσσα τὸ σαπούνι,
Κ' ἡ πέρδικ' ἡ ὡριόπλουμη φέρνει τὰ τρία ροῦχα,
Τὸ κόκκινο, τὸ πράσινο, τ' ἄσπρο καὶ τὸ χιονάτο.
Κυρά μ' ὄντας ἐκίνησες, νὰ πᾷς στὴν ἐκκλησία,
Βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγαρι στήθη
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ βάνεις καμαροφρύδι.
Ἡ στράτα βόδα γέμισε κ' ἡ ἐκκλησι· τὸ μόσκο.
Κυρά μ' ὁπῶχεις τοὺς ὑγιοὺς, ὁ θιὸς νὰ σ' τοὺς χαρίνῃ
Κι' ὁ μέγας Ἀβάσιλης νὰ σ' τοὺς πολυχρονίσῃ.

14. *Κυρὰ ν' M.*

CCXCVI.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Σχιν.

Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρείαν,
Βαστᾷ λιβάνι καὶ κερὶ, χαρτὶ καὶ καλαμάρι.
Τὸ καλαμάρι ἔγραφε καὶ τὸ χαρτὶ ὡμίλει·
„Βασίλη πόθεν ἔρχεσαι κι' ἀπὸ ποῦ καταβαίνεις;" —
„Ἀπὸ τὴν μάνα μ' ἔρχομαι καὶ στὸ σχολειὸ πηγαίνω·
Κάθσε νὰ φᾷς, κάθσε νὰ πιῇς, κάθσε νὰ τραγουδήσῃς." —
„Ἐγὼ γράμματα μάθαινα, τραγούδια δὲν ἠξεύρω." —
„Λοιπὸν ἠξεύρεις γράμματα, πέ μας τὴν ἄλφα βῆτα." —
Καὶ στὸ ραβδὶ ἀκούμπησε νὰ πῇ τὴν ἄλφα βῆτα.
Καὶ τὸ ραβδὶ ἦτον ξηρὸ κ' ἐβλάστησε κλονάρια

Κ' ἐπάνω στὰ κλονάρια του βρύσαις ἐκυματοῦσαν
Κ' ἐκατεβαῖναν τὰ πουλιὰ κ' ἔλουναν τὰ πλεκά των,
Κ' ἔλουναν τὸν ἀφέντη των τὸν πολυχρονισμένον·
„Ἐσέν' ἀφέντη μ' πρέπει σου στὰ πεύκια νὰ καθήσῃς·
Τὄνα σου χέρι νὰ μετρᾷ καὶ τἄλλο νὰ δανείζῃ.
Καὶ πάλιν ξαναπρέπει σου ςτ' ἀλόγο νὰ καθήσῃς
Καὶ ν' ἀπερνᾷς τὸν πόταμο στὴν γῆν νὰ μὴν ἐγγίζῃς,
Καὶ πάλιν ξαναπρέπει σου καράβι ν' ἁρματώσῃς
Καὶ τὰ σκοινιὰ τοῦ καραβιοῦ νὰ τὰ μαλαματώσῃς.
Πολλὰ πάμε τ' ἀφέντη μου, ἂς ποῦμε τῆς κυρᾶς μας.
Κυρὰ μαρμαροτράχηλη, κορῶνα φορημένη,
Στοῦ Βασιλῆ τὴν κάμερα σ' ἔχουν ζωγραφισμένη.
Ἔχεις καὶ γιὸν στὰ γράμματα καὶ γιὸν καὶ στὸ κοντύλι·
Ὁ θιός νὰ σὲ τονὲ χαρῇ, νὰ βάλῃ πετραχήλη·
Ἔχεις καὶ κόρην εὔμορφην, ποῦ δὲν ἔχει σουρέαν,
Οὐδὲ στὴν Πόλιν βρίσκεται οὐδὲ στὴν Καισαρείαν.

CCXCVII.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Sand. 132.

Ἄγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρείαν·
Βαστάει κόλλαν καὶ χαρτὶ, χαρτὶ καὶ καλαμάρι,
Τὸ καλαμάρι ἔγραφε καὶ τὸ χαρτὶ 'ναγνώνει·
„Βασίλη ξεύρεις γράμματα, Βασίλη ξέρ' ς τραγούδια;" —
„Ἐγὼ γράμματα μάνθανα, τραγούδια δὲν ἠξεύρω." —
Καὶ στὸ ῥαβδάχ' ἀκούμπησε νὰ πῇ τὸ ἄλφα βῆτα.
Ξερόχλωρ' ἦτον τὸ ῥαβδὶ, χλωροὺς βλαστοὺς πεταίει,
Κι' ἀπάνω στὰ βλαστώματα περδίκια κελαδοῦσαν.
Δὲν εἶν' περδίκια μοναχὰ, μὸν κι' ἄγρια περιστέρια.

8. *βλαδώματα S.*

CCXCVIII.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Faur. II, 248.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἄγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρείαν·
Βαστᾷ χαλκῶν ποδήματα καὶ σιδερένια μάτια.

„Βασίλη μ' πόθεν ἔρχεσαι καὶ πόθεν καταιβαίνεις;" —
„Ἀπὸ τὸν δάσκαλ' ἔρχομαι, στὴν μάνα μου παγαίνω." —
„Ἂν ἔρχεσ' ἀπ' τὸν δάσκαλο, πέ μας τὴν ἄλφα βῆτα." —
Στὴν πατερίτσ' ἀκούμπησε νὰ πῇ τὴν ἄλφα βῆτα,
Κ' ἡ πατερίτσ' ἦταν χλωρὴ κι' ἀχάμησε κλονάρι,
Κλονάρι χρυσοκλόναρο κι' ἀργυροκεντημένο.

CCXCIX.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Faur. II, 251.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἀφέντη μου, ἀφέντη μου καὶ τρεῖς βολαῖς ἀφέντη,
Πρῶτα σ' ἐτίμησ' ὁ Θεὸς κ' ὕστερ' ὁ κόσμος ὅλος·
Σ' ἐτίμησε κι' ὁ Βασιλιὰς καὶ σ' ἔχει χαζνατάρην
. . . . . .
Κι' αὐτὰ τὰ κοσκινίσματα κέρνα τὰ παλληκάρια,
Κέρνα τ' ἀφέντη μ', κέρνα τα . . . . . .
Πολλὰ πάμεν κι' αὐτὸν τὸν νιὸν ἂς ποῦμε πέσιμά του·
Νὰ ζήσῃ χίλιαις πασχαλιαῖς καὶ δυὸ χιλιάδαις φῶτα,
Ν' ἀσπρίσῃ σὰν τὸν Ὄλυμπο, σὰν τ' ἄσπρο περιστέρι.

3. καὶ σ' ἔχ. χαζν. om. *F.*

CCC.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Faur. II, 250.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Κυρὰ χρυσῆ τὴν κυριακὴ κι' ἀργύρω τὴν δευτέρα,
Σὰν ἔβανες νὰ στολιστῇς ἀπ' τὸ ταχ' ὡς τὸ γέμμα,
Βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στῆθι·
Πολλὰ πάμεν κι' αὐτὴν τὴν νιὰν ἂς ποῦμε πέσιμά της·
Νὰ ζήσῃ χίλιαις πασχαλιαῖς καὶ δυὸ χιλιάδαις φῶτα,
Ν' ἀσπρίσῃ σὰν τὸν Ὄλυμπο, σὰν τ' ἄσπρο περιστέρι.

Inter vss. 3 et 4 F. vs. deesse suspicatur.

CCCI.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Faur. II, 254.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Κυρά μου τὸν ὑγιόκαν σου, κυρὰ τὸν ἀκριβόν σου,
Πέντε μικρὲς τὸν ἀγαποῦν καὶ δεκοχτὼ μεγάλες·
Καὶ μιὰ τῆς ἄλλης ἔλεγε καὶ μιὰ τῆς ἄλλης λέγει·
Ἐλᾶτε κι' ἂς τὸν πάρωμε κουμπὶ καὶ δαχτυλίδι·
Τὸ δαχτυλίδι νὰ φορῇ καὶ τὸ κουμπὶ νὰ παίζῃ,
Νὰ περπατῇ, νὰ χαίρεται στοὺς κάμπους καβαλάρης.
Στοὺς κάμπους πιάνει τοὺς λαγοὺς, στὰ πλάγια τὰ περδίκια,
Κι' αὐτοῦ στὰ στρεφολάγκαδα πιάνει τρί' ἀλαφομόσχια.
Ἕνα τὸ πάει τῆς μάνας του, τ' ἄλλο τῆς ἀδερφῆς του,
Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο τῆς ἀγαπητικῆς του.
Ἐδῶ ποῦ τραγουδήσαμεν, πέτρα νὰ μὴ ῥαγίσῃ,
Κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χρόνους πολλοὺς νὰ ζήσῃ,
Νὰ ζήσῃ χρόνους ἑκατὸν καὶ νὰ τοὺς ἀπεράσῃ
Κι' ἀπὸ τοὺς ἑκατὸν κ' ἔμπρὸς ν' ἀσπρίσῃ νὰ γεράσῃ.

CCCII.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Faur. II, 254.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἀφέντη μου στὰ σπίτια σου χρυσῆ καντήλα φέγγει,
Φέγγει τοὺς ξένους νὰ δειπνοῦν, τοὺς ξένους νὰ πλαγιάζουν,
Φέγγει καὶ τὴν καλοῦδάν σου, νὰ στρώνῃ νὰ κοιμᾶσαι,
Νὰ στρώνῃ στὰ τριαντάφυλλα, νὰ πέφτῃς στὰ μυρίτσια,
Νὰ πέφτουν τ' ἄνθ' ἀπάνω σου, τὰ μῆλα στὴν ποδιά σου
Καὶ τὰ καρφολογίσματα τριγύρω στὸν λαιμόν σου.

6. κορφολ. — *F.?*

CCCIII.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Faur. II, 252.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Γραμματικέ, γραμματικέ, γραμματικὲ καὶ ψάλτη,
Τὸν οὐρανὸ ἔχεις χαρτί, τὴν θάλασσα μελάνι,

Κι' ἂν ἔγραφες, κι' ἂν ξέγραφες, τὴν δόλια τὴν ἀγάπη,
. . . . . .
. . . . . .
Διαλαλητάδαις ἔβαζες σ' ὅλα τὰ καδιλίκια·
„Ποιὰ εἶναι ἄξια καὶ καλὴ τὰ ροῦχά μου νὰ πλύνῃ;" —
. . . . . .
. . . . . .
„'Εγὼμαι ἄξια καὶ καλὴ τὰ ροῦχά σου νὰ πλύνω·
Βάζω τὸ δάκρυ μου θερμὸ, τὸ σάλι μου σαπροῦνι,
Τὴν φλόγα τῆς καρδίας μου ἥλιο νὰ τὰ στεγνώσω."—

CCCIV.

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ.

Sand. 106. M. II, 196.

'Εσένα πρέπ' ἀφέντη μου φρεγάδα νἀρμαρτώσῃς,
Νἄχῃ τὴν πρύμνη του ψηλὴ, τὴν πλώρη σὰν λιοντάρι,
Νἄχῃ κατάρτια προύζινα καὶ ξάρτια συρματένια.
Καὶ τὰ πανιὰ μεταξωτὰ κι' ἀντένναις ἀτσαλένιαις·
Στὴν πλώρη κάθετ' ὁ Χριστὸς, στὴν μέσ' ἡ Παναγία
Καὶ πίσω στὸ τεμόνι του κάθετ' ἅγιος Νικόλας.
Στὴν 'Εγγλεντέρα νὰ διαβῇς, φλουρὶ νὰ τὴν φορτώσῃ,
Χρόνους πολλοὺς νὰ χαίρεσαι πάντα εὐτυχισμένος,
Σωματικὰ καὶ ψυχικὰ νἆσαι καὶ πλουτισμένος.
'Εδῶ ποῦ τραγουδήσαμε, καρφὶ νὰ μὴν βαγίσῃ
Κι' ὁ καπετάνος καραβιοῦ πολλοὺς χρόνους νὰ ζήσῃ.

9. *νὰ εἶσαι πλ. S.*

CCCIV a.

BAIA.

Carmen cantatum a litterarum studioso Patrensi.
Conze.

Καλ' ἡμέρα σας, καλὴ χρονιά σας
Καλῶς (σὰς) ἠῦραμεν τὴν ἀφεντιά σας.
Κάπου λάλησε πουλὶ κι' ἀηδόνι
Κι' ἀπλοήθηκε τὸ χελιδόνι.
Δό μου μπάλσαμο, δό μου λεμόνι
Νὰ μὲ φυτέψουν στὰ περιβόλια

Στ' ἀρχοντόσπιτα τὰ τιμημένα,
Ποῦ μοσχοβολοῦν νύχτα καὶ μέραν.
Ἦρθ' ὁ Λάζαρος, ἦρθαν τὰ βάια,
Ἦρθε κι' ὁ γιὸς τῆς Παναγίας.
Μάρτα χαίρεται, προυπαντάει,
Σκύβει, χαιρετάει καὶ προσκυνάει.
Φέντ' ὁ Λάζαρος ἔψὲς ἐχάθη
Καὶ μὲ τοὺς νεκροὺς στὴ γῆς ἐβάλθη·
Λυπήσαν μὲ τὴν λυπημένη,
Σπλαχνίζου μὲ τὴν σπλαχνισμένη
Κι' ἀνάστησόν μου τὸν ἀδελφό μου,
Τὸν νικήτα μου τὸν καρδιακό μου.
Καὶ ἄλλα πόλλ' ἠθέλομε
Ἄρχοντες νὰ σᾶς εἰποῦμε·
Χρόνους πολλοὺς καὶ εὐτυχοὺς
Καὶ ἀπὸ χρόνια.

2. σάς? 13. Ἀφέντ' C. 18. μου om. C. νικήτα? 22. V. L. καὶ τοῦ χρόνου.

CCCV.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ.

Kind. Anth. 72. M. II. 178.

Χελιδόνι ἔρχεται,
Θάλασσαν ἀπέρασε,
Τὴν φωλιὰ θεμέλιωσε,
Κάθησε κ' ἐλάλησε·
Μάρτη, μάρτη χιονερὲ
Καὶ φλεβάρη βροχερέ·
Ὁ ἀπρίλης ὁ γλυκὺς
Ἔφτασε, δὲν εἶν' μακρύς·
Τὰ πουλάκια κελαϊδοῦν,
Τὰ δεντράκια φυλλανθοῦν,
Τὰ ὀρνίθια νὰ γεννοῦν
Ἀρχινοῦν καὶ νὰ κλωσσοῦν·
Τὰ κοπάδια ξαρχινοῦν
Ν' ἀναβαίνουν στὰ βουνιὰ,
Τὰ κατσίκια νὰ πηδοῦν

Καὶ νὰ τρώγουν τὰ κλαδιά.
Ζῶα, ἄνθρωποι, πουλιὰ
Χαίρονται ἀπὸ καρδιᾶς·
Ἔπαψαν τὰ παγωτιὰ
Καὶ τὰ χιόνια κι' ὁ βοριάς.
Μάρτη, μάρτη χιονερὲ
Καὶ φλεβάρη λασπερέ.
Ἦρτ' ἀπρίλης ὁ καλὸς,
Μάρτη πρίτσ. φλεβάρη πρίτσ.

Aliter constituit numeros *K*. 1. *χελιδόνι ἔρχεται ἀπ' τὴν μαύρην θάλασσαν K*. 3. *πύργον ἐθεμελίωσε K*. 8. *'ναι μακρυὰ K*. 14. *βουνὰ K*. 19. *Ἔπαυσαν K*. *ἡ παγωταῖς K*.

CCCVI.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ.

T. 280.

ΚΕΡΚΥΡΑ.

Χελιδόνι μου γοργὸ,
Χελιδόνι μου γοργὸ,
Πούλθες ἀπ' τὴν ἐρημὸ,
Τί καλὰ μὰς ἔφερες;
Τὴν ὑγειὰ καὶ τὴν χαρὰ
Καὶ τὰ κόκκινα τ' αὐγά.

T. numeros aliter constituit. 1. 2. *Χελιδονάκι μου γοργὸ, γοργό μου χελιδόνι T*. 3. *ἀπὸ T*.

CCCVII.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ.

Faur. II, 256. Kind. Poes. p. 12.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Χελιδόνα ἔρχεται
Ἀπ' τὴν ἄσπρη θάλασσαν·
Θάλασσαν ἐπέρασε
Καὶ σπείρ' οἰκονόμησε,
Κάθησε καὶ λάλησε,
Πέτραν καταλύσαι.
Μάρτη μ', μάρτη μου καλὲ

Καὶ φλεβάρη φοβερὲ,
Κἂν χιονίσῃς, κἂν πουντίσῃς,
Πάλιν ἄνοιξιν μυρίζεις.

. . . . . .

Ὄρσε μὲ ὁ δάσκαλος,
Νὰ μοῦ δώσῃς πέντ' αὐγὰ,
Πέντ' αὐγὰ καὶ ὄρνιθα
Κ' ἕνα κοττοπέτεινον
Ἐφέτος καὶ τοῦ χρόνου.

vss. 3. 4. 5. 11—15. om. *F*. 1. *Τὴν μὲν χελ. κ. τ. λ. F.* 3. *Κ' ἂν περ. K.*

CCCVII a.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ.

Kind.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἦρθεν, ἦρθε χελιδόνα,
Ἦρθε κι' ἄλλη μελιηδόνα,
Κάθησε καὶ λάλησε,
Καὶ γλυκὰ κελάδησε·
„Μάρτη, μάρτη μου καλὸ
Καὶ φλεβάρη φοβερὲ,
Κἂν φλεγίσῃς, κἂν τσικνίσῃς,
Καλοκαῖρι θὰ μυρίσῃς·
Κἂν χιονίσῃς, κἂν κακίσῃς,
Πάλιν ἄνοιξιν θ' ἀνθήσῃς.
Θάλασσαν ἐπέρασα,
Τὴν στεριὰν δὲν ξέσχασα,
Κύματα κἂν ἔσχισα,
Ἔσπειρα, κονόμησα,
Ἔφυγα κι' ἀφῆκα σῦκα,
Καὶ σταυρὸν καὶ θημωνίσταν,
Κ' ἦρθα τώρα κ' ἤβρα φίτρα,
Κ' ἤβρα χόρτα, σπάρτα, βλίτρα,
Βλίτρα, βλίτρα, φίτρα, φίτρα.
Σὺ καλὴ οἰκοκυρὰ
Ἔμπα στὸ κελλάρι σου,
Φέρ' αὐγὰ περδικωτὰ

Καὶ πωλιὰ σαρακοστά,
Δόσε καὶ μιὰν ὀρνιθίτσαν,
Φέρε καὶ μιὰν κουλουρίτσαν.
Ὥρισεν ὁ δάσκαλος,
Καὶ ὁ θιὸς ποῦ τἄδωκε,
Ν' ἀγοράσωμεν ὀχτώ,
Νὰ πωλῶμεν δεκοχτώ,
Νὰ κερδαίνωμεν τριάντα,
Διάφορα μεγάλα πάντα,
Καὶ στὸ σπίτι καὶ στὴν χώρα
Μέσα 'δῶ ποῦρθαμεν τώρα
Μέσα γειὰ, μέσα χαρὰ
Στὸν ἀφέντην, στὴν κυρὰν,
Στὰ παιδιὰ καὶ στοὺς γονεῖς,
Σ' ὅλους τους τοὺς συγγενεῖς.
Μέσα μάρτης, ἔξω ψυλλοι,
'Εξ' ὠχθροὶ, σᾶς τρῶν οἱ σκύλοι.
Μέσα φίλοι, μέσα ὑθηνιὰ
Καὶ χαραῖς, χοροὶ, παιγνίδια
Κ' ἐφέτος καὶ τοῦ χρόνου
Καὶ τοῦ χρόνου κι' ἄλλα χίλια.

CCCVIII.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ.

T. 281.

„Χελιδονάκι μου λοργὸ, γοργό μου χελιδόνι,
Θὰ νὰ σὲ στείλω π' ἀγαπῶ καὶ π' ἀγαπᾷ ἡ καρδιά μου.“ —
„Δὲν ἀδειάζω ἀφέντη μου· φωλιὰ θέλω νὰ κτίσω.“ —
„Σύρε ἐσὺ πουλάκι μου κ' ἐγὼ θὲ σοῦ τὴν κτίσω.“ —
'Επῆγε κ' ἦλθε τὸ πουλὶ καὶ τὴν φωλιὰ δὲν ηὗρε,
Κάθησε καὶ βλασφήμαε πικρὰ φαρμακωμένα·
„'Ανάθεμα π' ἀγάπαε πολὺ μακρὰ στὰ ξένα
Καὶ δὲν ἀγάπαε σ' ἐμᾶς, ἐδῶ στὴν γειτονιά μας,
Νᾶχω τὸν ὕπνο διάφορο καὶ τὴ τροφή μου κέρδος.“ —

2. *Θὰ σὲ ὁποὺ T.* 3 4. *κτήσω T.* 4. *Θὰ σοῦ δὲν κτ. T.* 6. *Καὶ καθ. καὶ βλαστήμας T.* 9. *Νάχα T.*

CCCIX.

Ο ΜΑΡΤΗΣ.

T. 279.

Μάρτης ἦρθε, ὄρ' ἀνθεῖτε,
Τ' πουλάκια κελαϊδεῖτε.
Λέγε, λέγε χελιδόνα·
Ποῦ τὴν παραδιάβασες;
Ποῦ τὴν οἰκονόμησες; —
Ἀπὸ πάνω 'πὸ τὸ θρόνι. —
Σήκω συ καλὴ κυρὰ,
Δός μ' ἐμένα πέντ' αὐγὰ
Κι' ἄλλα πέντε κόκκινα.
Ἔχω δάσκαλο καλὸ
Καὶ πρωτόσκαλο κακό.
Ἂν ἀργήσω, δέρνει μας·
Πάλιν μεταδέρνει μας. —
Ὄξω ψύλλ', ὄξω κορεῖς,
Σᾶς φωνάζουν οἱ Ἑβραῖοι.
Φᾶτε, φᾶτ' ὅλο τὸ αἷμα,
Κι' ἂς πομένῃ τ' ἅγιο πνεῦμα.
Καὶ ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ
Ποὖμεθ' ὅλοι ταπεινοὶ,
Θὰ χαροῦμε τὴ λαμπρά μας,
Ὅπως θέλει ἡ καρδιά μας.

1. *Μάρτης (μας) ἤλθε. Ὄρη ἀνθῆτε T.* 2. *Πουλάκια T.* 13. *Καὶ πάλιν T.* 17. *Ἢ? T.*

CCCX.

Ο ΜΑΗΣ.

M. II, 372. cfr. Εὐλ. 52.

Ἐμπῆκ' ὁ μάης, ἐμπῆκ' ὁ μάης, ἐμπῆκ' ὁ μάης ὁ μῆνας,
Ὁ μάης μὲ τ' τριαντάφυλλα κι' ἀπρίλης μὲ τὰ ρόδα.
Ἀπριλ' ἀπριλ' ἀφόρετε, μάη μου κανακάρη,
Ὅλο τὸν κόσμο γέμισες στ' ἄνθη καὶ στὸ λουλοῦδι
Κ' ἐμένα περικύκλωσες στῆς κόρης τῆς ἀγκάλαις.
Γιὰ μήνυσέ μου λιγερὴ, γιὰ μήνυσέ μου κόρη,
Νὰ δώσω τὸν χαιρετισμὸν ὅσῳ π' ἀνθοῦν οἱ κάμποι,

Στεφάνια νὰ μᾶς πλέξουνε μὲ τ' ἀνθισμένο κλῆμα,
Νὰ στρώσουνε τὴν κλίνη μας μὲ τῆς μυρτιᾶς τὰ ἄνθη.
Ἐδῶ ποῦ τραγουδήσαμε, πέτρα νὰ μὴ ῥαΐσῃ,
Κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χίλιους χρόνους νὰ ζήσῃ.
Ἀφέντη μου εὐγένικε, πῶχεις μεγάλη χάρι,
Ποῦ σ' ἔχομε στὸν τόπο μας σὰν τὸ λαμπρὸ φεγγάρι,
Ἄνοιξε τὸ πουγγάκι σου τὸ μαργαριταρένιο,
Ἂν ἔχῃς γρόσια, δός μάς τα, ἂν ἔχῃς καὶ παράδες,
Ἂν ἔχῃς καὶ γλυκὸ κρασί, βγάλε νὰ μᾶς κεράσῃς.
Πολλὰ πάμε τ' ἀφέντη μας, ἂς ποῦμ' καὶ τῆς κυρᾶς μας·
Κυρὰ σεμνή, κυρὰ τρανή, κυρὰ καμαρωμένη,
Κυρὰ μ' ὄντας ἐβούλιοσουν γιὰ νὰ ντυθῇς ν' ἀλλάξῃς,
Ἡ φάρσα φέρνει τὸ νερὸ κ' ἡ κόσσα τὸ σαπούνι,
Κ' ἡ πέρδιχ' ἡ ὡριόπλουμη φέρνει τὰ τρία ῥοῦχα,
Τὸ κόκκινο, τὸ πράσινο, τ' ἀσπρὸ καὶ τὸ χιονάτο.
Κυρὰ μ' ὄντας ἐκίνησες νὰ πᾷς στὴν ἐκκλησία,
Βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ βάνεις καμαροφρύδη·
Ἡ στράτα ῥόδα γέμισε κ' ἡ ἐκκλησιὰ τὸ μόσχο.
Κυρὰ μ' ὁπῶχεις τοὺς ὑγιοὺς, ὁ θιὸς νὰ σ' τοὺς χαρίνῃ
Κι' ὁ μέγας Ἁγιθάνασιος νὰ σ' τοὺς πολυχρονήσῃ.

19. 23. 27. *Κυρὰ ν' E. (?) κυρὰ ὄντ. M.*

CCCX a.

ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ.

Kind.

Ἡ Παναγιὰ ἐκάθετο μόνη καὶ μοναχή του,
Τὴν προσευχήν της ἔκαμνε γιὰ τὸ μονογενῆ της.
Ἀκουεῖ βοὴ καὶ ταραχὴ καὶ σύγχυσι μεγάλη,
Βαίν' ὄξω ἀφ' τὴν πόρτα της, ὄξ' ἀφ' τὴν γειτονιά της,
Βλέπει τὸν οὐρανὸ θολὸ καὶ τ' ἄστρα βουρκωμένα,
Τὸ φεγγαράκι τὸ λαμπρὸ στὰ δάκρυα βουτημένο,
Τὸν ἅγιο Γιάνη κ' ἤρχετο κλαμένος καὶ δαρμένος·
Ἐβάστα καὶ στὸ χέρι του μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς του,
Ἐβάστα κι' ἀπὸ τ' ἄλλο του ἕνα μαντύλι δάκρυα.
„Γιὰ πέ μου ἅγιε Γιάνη μου, γιὰ πέ μ' ἅγιε μου Γιάνη,

Εἶδες ἐμὸν τὸν γκιόκα μου καὶ σὸν τὸν δασκαλό σου;“ —
„Δὲν ἔχω στόμα νὰ τὸ πῶ, χεῖλη νὰ τ' ὁμιλήσω,
Μηδ' ἡ καρδιά μου τὸ κρατεῖ νὰ σοῦ τ' ὁμολογήσω.
Ἄ μ', ἂν τι καὶ μ' ἐρώτησες, ἂς σοῦ τὸ πῶ κι' ἂς ἦναι.
Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὶ πούναι ψηλὸ καὶ μέγα;
Ἐκεῖ τὸν ἔχουν οἱ Ἐβριοὶ ἐξάγκωνα δεμένο,
Σὰν κλέφτη τὸν ἐπιάνουνε καὶ σὰν φονιὰ τὸν πᾶνε.“ —
Σὰν τ' ἄκουσεν ἡ δέσποινα, ἤπεσε καὶ λιγώθη,
Σταμνὶ, νερὸ τῆς περιχοῦν καὶ τριὰ κανάτια μόσχου
Κ' ὑστέρι τὸ ροδόσταμα, ὅσο νὰ συνεφέρῃ.
Συνέφερεν, ἡ δέσποινα τὸν πρῶτο λόγο λέγει·
„Ἂς ἔρθῃ Μάρθα καὶ Μαριὰ κ' ἡ ἄλλ' ἡ Ἐλισάβα·
Ἂς ἔρθῃ ποῦ τὸν εὕρομεν, πριχοῦ τόνε σταυρώσουν,
Πριχοῦ τοῦ βάλουν τὰ καρφιὰ καὶ τόνε θανατώσουν.“ —
Στὴν στράτα ποῦ διαβαίνανε, στὴν στράτα ὁποῦ πᾶσι,
Ὥραις ἤκλαι' ἡ δέσποινα, ὥραις ἐμυριολόγα.
Εὑρίσκουν ἕν' ἀτσίγκανο κ' ἤκαμνε τὰ καρφιά του.
„Μπρὲ σκύλε, σκύλ' ἀτσίγκανε, εἶντα 'ν' αὐτὰ ποῦ κάμνεις;“ —
„Ἕνα θὲ νὰ σταυρώσωμε καὶ κάμνω τ' καρφιά του.
Μὸν τριὰ μοῦ παρηγγείλανε κ' ἐγὼ τοὺς κάμνω πέντε.
Τὰ δυὸ στὰ δυό του γόνατα, τὰ δυὸ στὰ δυό του χέρια,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ μὲς στὴν καρδιά του μέσα.“ —
„Μπρὲ σκύλε, σκύλ' ἀτσίγκανε ποτ' ἀχιλιὰν μὴν κάμῃς.
Κἂν κάμῃς καὶ τὴν ἀχιλιά, ἄνεμος νὰ τὴν πάρῃ.“ —
Καὶ τὸ στρατὶ ταῖς ἔβγαλε εἰς τοῦ λῃστῆ τὴν πόρτα.
Ἡ πόρταις ἦταν σφαλισταῖς, ἦταν καὶ πετρωμέναις
Κ' ἐκείναις ἀφ' τὸν φόβο των ἀνοίξαν μοναχαῖς των.
Μπαίνει μέσα ἡ δέσποινα δαρμένη καὶ κλαμένη.
Ἐκεῖ στεκοῦνταν οἱ Ἐβριοὶ καὶ τὸν ἐπαραστέκαν
Κι' ἄλλος τὸν φτεῖ κι' ἄλλος τὸν βρεῖ κι' ἄλλος τὸν περιπαίζει.
Βλέπει τον τόνε γιόκα της εἰς τὸν σταυρὸ ἀπάνω.
„Δὲν ἔν' μαχαῖρι νὰ σφαγῶ, γκρεμὸς γιὰ νὰ γκρεμίσω;“ —
Ἀπολογᾶτ' ὁ γιόκας της ἀφ' τὸν σταυρὸν ἀπάνω.
„Μάνα μου κι' ἂν σφαγῇς ἐσὺ, σφάζετ' ὁ κόσμος ὅλος,
Ἔπαρε μάν' ἀπομονὴ νὰ πάρ' ὁ κόσμος ὅλος.“ —
„Γιὰ πέ μου, πέ μου γιόκα μου πότε νὰ σ' ἀπαντέχω;

Ἢ τὴν λαμπρή, τὴν κυριακὴ ἢ μέρα τοῦ Σαββάτου;“ —
„Σύρε μάνα στὴν πόρτα μας, σύρε στὴν γειτονιά μας,
Στρῶσαι χαμηλοτράπεζο στὴ μέση τοῦ σπιτιοῦ μας,
Νὰ φᾶσι μάναις μὲ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ μὲ μάναις,
Νὰ φᾶσι κ' ἡ καλόπαντρες μὲ τοὺς καλοὺς των ἄντρες
Κι' ὅλαις ὁπού μᾶς ἀγαποῦν κι' ὁπού μᾶς πιάνουν θλίψι.“ —

37. φόβο τως — μ. τως *K.*

CCXI.

ΠΕΡΠΕΡΙΑ.

Kind. Anth. 76. M. II, 216.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Περπεριὰ δροσολογιὰ
Δρόσισε τὴν γειτονιά.
Καὶ στοὺς δρόμους περπατεῖ·
Τὸν Θεὸν παρακαλεῖ·
Θιέ μου βρέξε μιὰ βροχὴ,
Μιὰ βροχίτσαν σιγανὴ,
Νὰ καρπίσουν τὰ χωράφια
Καὶ ν' ἀνθίσουν τ' ἀμπελάκια,
Τὰ σπαρτά μας νὰ ψωμίζουν
Καὶ τὸν κόσμο νὰ πλουτίσουν
Τὰ σιτάρια,
Τὰ κριθάρια,
Καλαμάκια καὶ μπαμπάκια,
Βρίζαις, ῥύζια, σταφυλάκια,
Εἰς τοὺς κήπους μας χαραῖς
Κι' ἀβραγιαῖς μας δροσεραῖς.
Μπάραις, μπάραις τὸ νερὸ
Καὶ τὸ γέννημα σωρὸ,
Κάθε στάχυ καὶ κοιλὸ,
Κάθε κούρβουλο φορτιό.
Ἔξω ξέρα καὶ πτωχειὰ,
Μέσα δρόσος καὶ βλογιά.

4. om. *K. M.* 13 καλαμπόκια κ. βαμβάκια *K. M.*

CCCXII.

ΠΕΡΠΕΡΟΥΝΑ.

Kind. Anth. 74. M. II, 214.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Περπερούνα περπατεῖ,
Γιὰ βροχὴ παρακαλεῖ·
Κύριε βρέξε μιὰ βροχὴ,
Μιὰ βροχὴ καμπατερή.
Μπάραις, μπάραις τὰ νερά·
Λίμναις, λίμναις τὰ κρασιά·
Κάθε κούτσουρο καλάθι,
Κάθε στάχυ καὶ ταγάρι,
Γιὰ νὰ σκάζ' ὁ ἀλεβρᾶς,
Γιὰ τί δὲν πωλεῖ 'κριβὰ
Καὶ νὰ χαίρητ' ὁ φτωχὸς
Μ' ὅλη του τὴ φαμιλιά.

CCCXIII.

ΠΕΡΠΕΡΟΥΝΑ.

Kind. Anth. 74. Sand. 110. M. II, 216.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Περπερούνα περπατεῖ,
Τὸν Θεὸν παρακαλεῖ·
Θιέ μου βρέξε μιὰ βροχὴ,
Μιὰ βροχὴ μιὰ σιγανὴ,
Νὰ φυτρώσουν καὶ ν' ἀνθίσουν
Καὶ τὸν κόσμο νὰ πλουτίσουν
Τὰ σιτάρια, τὰ μπαμπάκια,
Τὰ δροσερὰ χορταράκια.
Μπάραις, μπάραις τὸ νερὸ
Καὶ τὸ γέννημα σωρὸ,
Κάθε στάχυ καὶ κοιλὸ,
Κάθε κοῦρβλον καὶ φορτιό.

3. *Θιέ μου, Θιέ μου K. M.* 5. *νὰ ἀνθ. S.* 8. *Καὶ – χορτάρια S.* 10. *Καὶ σωρὸς τὸ γέννημα K. S. M.*

CCCXIV.

Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΟΘΩΝ.

Ross. W'and. I, p. 52.

1831.

ΡΟΥΜΕΛΗ.

Ὦ βασιλέα μ' ὄξιε, ὦ βασιλιά μ' ἀντρεῖε
Ποῦ μάζωξες τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ τοὺς καπεταναίους
Καὶ στὸ γουλὶ τοὺς ἔρριξες μέσα εἰς τὸ μπουδροῦμι
Δὲν φταίν' αὐτοὶ οἱ ἀρχηγοὶ μήθ' οἱ καπεταναῖοι,
Μὸν φταίν' τῆς Μάνης τὰ σκυλιά, οἱ Σκυλομωραΐταις
Διότι καὶ συνείθισαν καὶ ἐπὶ τῆς Τουρκίας
Τὸ ὅμοιον ἐκάμανε καὶ εἰς τὸν κυβερνητήν.

7. κυβερνήτης h. e. *Ἰωάν. Καποδίστριας.*

CCCXV.

Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΟΘΩΝ.

Ross. W'and. I, 50.

ΑΡΑΧΩΒΑ.

Κάτω στὸν κάμπον τὸν πολὺν, τὸν εὔμορφον τὸν τόπον,
Ἐκεῖ βουλιῶντ' ἡ εὔμορφαις νὰ στήσουν μοναστῆρι.
Ἔκτισαν κι' ἀποκτίσανε, Γιάνουμ χορὸ χορεύουν,
Μέρια χορεύουν χωριαναὶς, μέρια χωριατοπούλαις
Κι' αὐτοῦ στὴν δίπλην τοῦ χοροῦ χορεύ' ἡ Ζερβοπούλα,
Ποῦ λάμπουν τὰ μανίκια της κι' ἀστράφτ' ἡ φορεσιά της.
Ὁ βασιλιάς μας ξέβγαινε νὰ πάῃ νὰ κεσερίσῃ,
Νὰ κεσερίσῃ τὰ βουνὰ, νὰ κεσερίσ' τοὺς κάμπους,
Χιλιάδες φέρνει στὴν στεριὰ, χιλιάδες στὸ πελάγο
Καὶ χίλιους εἰς τὰ δυὸ πλευρὰ, γίνηκαν τρεῖς χιλιάδες.
Γ' ἀσκέρι τὸν κοντοκρατεῖ καὶ τὸν χορὸ κυττάζει.

Numeros aliter constituit *R.*

CCCXVI.

Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΟΘΩΝ.

Ross. Wand. I, 381.

1834.

ΡΟΤΜΕΛΗ.

Καλὸ στὸν βασιλέα μας πῶρχετ' ἀπ' τὸ Λιβάδι,
Πῶρχετ' ἀπὸ τὸν Παρνασσὸν μὲς ἀπ' τὸ Σαραντᾶυλι.
Καὶ πῶς ἐκαλοπέρασες σημέρα στὸ Λιβάδι;
Μάζου τοῦ μάισυ τὴν δροσιὰ καὶ φτιάσ' τήνε μυντέρι,
Τἰ θὰ διαβῇ ὁ βασιλιὰς, νὰ κάμῃ μεσημέρι.

ΓΥΡΙΣΜΑ.

Μάτια μυγδαλοσχισμένα
Κι' ἀπ' τὸν κόπο ντραλωμένα.

Τό τί τραγοῦδι νὰ σοῦ πῶ, βασιλιὰ νὰ σ' ἀρέσῃ;
Πῶχεις ἀγγελικὸ κορμὶ καὶ δαχτυλίδι μέσῃ.

ΓΥΡΙΣΜΑ.

Τὰ δυό σου μαῦρα μάτια
Μ' ἐκάμανε κομμάτια.

Τὸ μπόγι σου τὸ τέριασα σὰν μιὰ μηλιὰ στὴν Πόλι,
Νοπσῦ τὴν ἔχ' ὁ βασιλιὰς μεσὰ στὸ περιβόλι.
Βέργα μου, ἀσημόβεργα κυπαρισσιοῦ φουντάνι,
Νὰ ζήσ' ὁ βασιλέας μας κ' ἐμεῖς ἂς πᾶμ' κορμπάνι.
Τὸ κυπαρίσσο κλόναρο, τὸ μυρισμένο ξύλο
Νάνε κι' ὁ βασιλέας μας στὸ κάδρο καὶ στὸ ψῆλο.
Τὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὶ ποῦ νάν' στὴν ἅγια Μαῦρα,
Ἔτσὶ κ' ἡ μέση σου λιανὴ καὶ τὰ μαλλιά σου μαῦρα.

Numeros aliter constituit *R.* 11. *κορμπάνι R.*

CCCXVII.

Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΟΘΩΝ.

Ross. W'and. I, 54.

1834.

ΡΟΤΜΕΛΗ.

Ὥρα καλή σου βασιλιά, ὥρα καλή σ' αὐθέντη.
Αὐτοῦ ποῦ βούλεσαι νὰ πᾷς, στὴ Λιάκουρα ν' ἀναίβῃς,
Νὰ πᾷς νὰ δγῇς τὸν Παρνασσὸν; τὸν εὔμορφον τὸν τόπον,
Νοπῶχει τὸ ψηλὸ βουνὸ, ψηλότερον ἀπ' ὅλα.
Περικαλῶ σε βασιλιά, περικαλῶ σ' αὐθέντη,
Ἀγάλι', ἀγάλια νἄρχεσαι, ἀγάλια νὰ διαβαίνῃς.
Μὴν ἀποστάσῃς βασιλιά, μὴν ἀποστάσῃς ῥῆγα,
Γιατεἶν' ὁ τόπος ξαβωτὸς, καβάλα δὲν διαβαίνεις.
Μπροστὰ πηαίνουν οἱ ὁπλοφόροι πίσω καπετάναῖοι,
Στὴ μέση πάει ὁ βασιλιὰς, παρατηρεῖ τὸν τόπον.

CARMINA HOSPITALIA.

Cantata ab adolescentibus, qui amicis sive propinquis valedicentes domum relinquunt.

CCCXVIII.

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

U. Faur. II, 210.

Γύρισμα· Κλαῖν' τὰ μάτια μ', ἀμάν.

Ἄνοιξε θλιβερὴ καρδιὰ καὶ πικραμμένο χεῖλι,
Ἄνοιξε πές μας τίποτε καὶ παρηγόρησέ μας.
Παρηγοριὰ 'χ' ὁ θάνατος κ' ἐλεημοσύν' ὁ Χάρος·
Ὁ ζωντανὸς ὁ χωρισμὸς παρηγοριὰ δὲν ἔχει·
Χωρίζ' ἡ μάνα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴν μάνα,
Χωρίζονται τ' ἀντρόγυνα τὰ πολυαγαπημένα.
Πέρασ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ, πουῦναι ψηλὸ μεγάλο,
Πῶχ' ἀνταρούλα στὴν κορφὴ καὶ καταιχνιὰ στὸν πάτο,
Ἀνάμεσα στὰ δυὸ βουνὰ, δυὸ δέρφια εἶν' θαμμένα
Κι' ἀνάμεσα στὰ μνήματα 'να κλῆμα φυτεμμένο·
Κάνει σταφύλια κόκκινα καὶ τὸ κρασὶ φαρμάκι,
Κι' ὅσες μανοῦλες κι' ἂν τὸ πιοῦν, καμμιὰ παιδὶ δὲν κάνει.
Νὰ τῶχε πιεῖ κ' ἡ μάνα μου, νὰ μή μ' εἶχε γεννήσει.

7. *Πέρα 'ς ἐκ. τ. β.. τὸ ὑψηλὸν καὶ μέγα F.* 8. *Ποῦ ἔχ' ἀνταράν F.* 9. *Δυὸ ἀδέρφια κοίτονται ἀπὸ ἐκεῖ θαμμένα F.* 10. *κλῆμα 'ναι φυτευμ. F.* 12. *Καὶ ὅσες μάννες F.*

CCCXIX.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Faur. II, 170.

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ.

Πουλάκι μ' ἀλεφαντινὸ καὶ παραπονεμένο,
Αὐτοῦ ποῦ βούλεσαι νὰ πᾷς, νὰ πᾷς νὰ ξεχειμάσῃς,
Αὐτοῦ κλαράκι δὲν εἶναι μηδὲ καὶ χορταράκι.

Κατακαμπῆς ἀγνάντεψα κ' εἶδα 'να κυπαρίσσι,
Τὸν μάη ἀνθίζει νιὸ καρπὸ, τὸν θεριστὴ σὰν κλήμα·
Κι' ὅποιος τὸν κόψῃ, κόβεται, κι' ὅποιος τὸν πιῇ, πεθαίνει,
Κι' ὅποιος τὸν πάρῃ σπίτι του, ψυχὴ δὲν ἀπομένει.

CCCXX.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Fauv. II, 196. Ζαμπ. 728, 15.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Βουλιοῦμαι μιά, βουλιοῦμαι δυό, βουλιοῦμαι τρεῖς καὶ πέντε,
Βουλιοῦμαι νὰ ξενιτευθῶ, στὰ ξένα νὰ πηγαίνω·
Κι' ὅσα βουνὰ κι' ἀνὶ διαβῶ, ὅλα τὰ παραγγέλλω·
„Βουνά μου μὴ χιονίσετε, κάμποι μὴ παχνιαστῆτε,
Βρυσοῦλες μὲ τὸ κρυὸ νερὸ, νὰ μὴ κρουσταλλιαστῆτε,
Ὅσο νὰ πάγω καὶ νάρτω καὶ πίσω νὰ γυρίσω.“ —
Ἡ ξενιτειὰ μ' ἐπλάνεσε τὰ ἔρημα τὰ ξένα·
Καὶ πιάνω ξέναις ἀδερφαῖς καὶ ξέναις παραμάναις·
Κάνω καὶ ξένην ἀδερφὴν, τὰ βοῦχα νὰ μοῦ πλένῃ.
Τὰ πλένει μιά, τὰ πλένει δυό, τὰ πλένει τρεῖς καὶ πέντε,
Κι' ἀπὸ ταῖς πέντε κι' ὁμπροστὰ τὰ ῥίχνει στὰ σοκάκια·
„Ξέν' ἔπαρε τὰ βοῦχά σου, ἔπαρε τὰ σκουτιά σου
Καὶ γύρισε στὸν τόπον σου, σύρε καὶ στὰ δικά σου,
Νὰ δγῇς ξένε τ' ἀδέρφια σου, νὰ δγῇς τοὺς συγγενεῖς σου.“ —

3. καὶ ἂν *F.* 6. κι' ὁπ. *F. Z.* 12. ἔπαρ' καὶ *Z.*

CCCXXI.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Stackelb. Apoll. Temp. 7. Eunom. III, 48.

ΑΡΚΑΔΙΑ.

Βουλιοῦμαι μιά, βουλιοῦμαι δυό, βουλιοῦμαι τρεῖς καὶ πέντε,
Βουλιοῦμαι νὰ ξενιτευθῶ πολὺ μακρὰν στὰ ξένα·
Κι' ὅσα βουνὰ κι' ἀνὶ διαβῶ, ὅλα τὰ παραγγέλλω·
„Βουνά μου μὴ χιονίσετε, κάμποι μὴ παχνιαστῆτε,
Κ' ἐσεῖς καλαὶ κρυοβρύσεις μὴν παγοκρυσταλλιᾶστε,
Ὅσο νὰ πάγω καὶ νάρτω καὶ πίσω νὰ γυρίσω. —

Καὶ βρίσκω χιόνια στὰ βουνά, τοὺς κάμπους πάχνισμένους,
Καὶ τὰς καλὰς κρυοβρύσεις παγοκρυσταλλιασμένας,
Καὶ πάλιν πίσω γύρισα πολὺ μακρὰν στὰ ξένα,
Κ' ἔπιασα ξέναις ἄδελφαις καὶ ξέναις παραμάναις.
Ξέναι πλύνουν τὰ ροῦχά μου καὶ ξέναι τὰ σκουτιά μου·
Τὰ πλύνουν μιά, τὰ πλύνουν δυό, τὰ πλύνουν τρεῖς καὶ πέντε
Κι' ἀπὸ ταῖς πέντε κι' ὁμπροστὰ τὰ βίχνουν στὸ σοκάκι.
Πάρε ξένε μ' τὰ ροῦχά σου, πάρε καὶ τὰ σκουτιά σου
Καὶ σύρε στὴν μανοῦλά σου." —

1. *Βούλομαι* ctt. *K.* 3. *K' ἂν K.* 6. *ν' ἐλθῶ K.* 10. *ξένας ἀδελφὰς* ctt. *K.* 13. *τὰς K.*

CCCXXII.

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ.

Faur. II. 169.

„Ἀλικό μου καρυοφύλλι καὶ γαλάζιο μου ζιμπίλι,
Σκύψε νὰ σὲ χαιρετήσω καὶ νὰ σὲ γλυκοφιλήσω.
Κάπου θέλω νὰ κινήσω, κι' ὁ χωρὶς μου δὲ μ' ἀφίνει.
Ἀλικό μου καρυοφύλλι καὶ γαλάζιο μου ζιμπίλι,
Σκύψε νὰ σὲ χαιρετήσω καὶ νὰ σὲ γλυκοφιλήσω.
Κάπου θέλω νὰ κινήσω κ' ἡ μάνα μου δὲν μ' ἀφίνει.
Ἦρθεν ὁ καιρὸς κ' ἡ ὥρα, ὅπου θὲ νὰ χωριστοῦμε.
Καὶ νὰ μὴν ἀνταμωθοῦμε κ' ἡ καρδίτσα μου μὲ σφάζει,
Ὅτι πῶς θὰ χωριστοῦμε καὶ νὰ μὴν ἀνταμωθοῦμε·
Καὶ τὰ μάτια μου δακρύζουν καὶ σὰν τοὺς τροχοὺς γυρίζουν,
Ὅτι πῶς θὰ χωριστοῦμε καὶ νὰ μὴν ἀνταμωθοῦμε." —

CCCXXIII.

Η ΞΕΝΙΤΕΙΑ.

Zαμπ. 748, 37.

„Σ' ἀφίνω γειὰ μανοῦλά μου, σ' ἀφίνω γειὰ πατέρα,
Ἔχετε γειὰ δερφάκια μου καὶ σεῖς ξαδερφοπούλαις.
Θὰ φύγω θὰ ξενιτευτῶ, θὰ πάω μακρυὰ στὰ ξένα·
Θὰ φύγω μάνα καὶ θὰρτῶ καὶ μὴν πολυλυπιέσαι.

Ἀπὸ τὰ ξένα, ποῦ βρεθῶ, μηνύματα σοῦ στέλνω
Μὲ τὴ δροσιὰ τῆς ἄνοιξης, τὴν πάχνη τοῦ χειμῶνα,
Καὶ μὲ τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ, τὰ ῥόδα τοῦ μαΐου.
Θὰ νὰ σοῦ στέλνω μάλαμα, θὰ νὰ σοῦ στέλν' ἀσῆμι,
Θὰ νὰ σοῦ στέλνω πράμματα, π' οὐδὲ τὰ συλλογιέσαι.
Παιδί μου πάαινε στὸ καλὸ κι' ὅλ' οἱ ἅγιοι κοντά σου,
Καὶ τῆς μανοῦλας σου ἡ εὐχὴ νάναι γιὰ φυλαχτό σου,
Νὰ μὴ σὲ πιάνῃ βάσκαμα καὶ τὸ κακὸ τὸ μάτι.
Θυμήσου με παιδάκι μου κ' ἐμὲ καὶ τὰ παιδιά μου,
Μὴ σὲ πλανέσ' ἡ ξενιτειὰ καὶ μᾶς ἀλησμονήσῃς.
Κάλλιο μανοῦλά μου γλυκειά, κάλλιο νὰ σκάσω πρῶτα,
Παρὰ νὰ μὴ σᾶς θυμηθῶ στὰ ἔρημα τὰ ξένα." —
Δώδεκα χρόν' ἀπέρασαν καὶ δεκαπέντε μῆνες,
Καράβια δὲν τὸν εἶδανε, ναύταις δὲν τόνε ξέρουν.
Πρῶτο φιλὶ, ναστέναξε, δεύτερο, τὸν πλανάει,
Τρίτο φιλὶ φαρμακερὸ, τὴ μάν' ἀλησμονάει.

CCCXXIV.

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

Ζαμπ. 726, 12.

Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε;
Ἀνάμεσα στὰ δυὸ βουνὰ δυ' ἀδέρφια 'ναι θαμμένα,
Κι' ἀνάμεσα στὰ μνήματά 'να κλῆμα φυτρωμένο,
Κάνει σταφίδα ξαξακὶ καὶ τὸ κρασὶ μοσκάτο.
Κι' ὅποιος τὸ κόψῃ, κόβεται, κι' ὅποιος τὸ φάῃ, πεθαίνει,
Κι' ὅποιος τὸ πάῃ στὸ σπίτι του, ποτὲ κλήρα δὲν κάνει.
Νάχε τὸ φάῃ κ' ἡ μάνα μου, νὰ μὴ 'χε μὲ γεννήσει.
Σὰ μ' ἔκαμε τί μ' ἤθελε; σὰ μ' ἔχει τί μὲ θέλει;
Ἐγὼ ταῖς νύχταις προβατῶ, σταῖς προβολαῖς κοιμοῦμαι·
Ξέναις μοῦ πλένουν τὰ σκουτιὰ, ξέναις μοῦ τὰ μπαλώνουν·
Τὰ πλένουν μιὰ, τὰ πλένουν δυὸ, σταῖς τρεῖς μοῦ τὰ πετάνε·
„Πάρε ξένε τὰ ῥοῦχά σου, πάρε καὶ τὰ σκουτιά σου,
Τὸ δῶ νερὸ δὲ βρίσκεται κ' ἡ γούρνας δὲ χωρούνε."
Κάνω τὰ δάκρυα μου νερὸ, τὴν ἀπαλάμη γοῦρνα
Καὶ τὸ ξεστό μου τὸν ἀχνὸν ἥλιο νὰ τὰ ψυχήσῃ.

3. κλῆμα 'ναι Z. 4. ῥαξακὶ Z. 7. πάῃ κ' ἡ Z. 13. 14. σγούρναις. σγοῦνρα Z. 15. ψιχήσῃ Z.

CCCXXIV a.

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

Kind.

Πίσω στὰ κεραμίδια μας τρέχει νέρο κρυσταλλι,
Ὅσαις μανάδαις τὄπιναν, καμμιὰ παιδὶ δὲν κάνει·
Ἂς τὄπινε κ' ἡ μάνα μου νὰ μὴ μὲ κάμ' ἐμένα,
Ποῦ μ' ἔκαμε καὶ γέντηκα κ' ἐδιάβηκα στὰ ξένα.
Ξέναις πλύνουν τὰ ροῦχά μου. ξέναις τὰ σαπουνίζουν·
Τὰ πλύνουν μιὰ, τὰ πλύνουν δυὸ, τὸ τρίτο ὀνειδίζουν·
Πάρε ξένε τὰ ροῦχά σου, σύρε 'ποκεῖ ποῦ ἦρθες·
'Εδῶ νερὸ δὲν βρίσκεται, σαποῦνι δὲν πωλιέται,
'Εδῶναι πέτραις ξύγιασταῖς, τὸ χῶμα μὲ τὸ δράμι.

CCCXXV.

Ο ΞΕΝΙΤΕΥΜΟΣ.

Kind. Anth. 48.

Τώρα μαϊὰ, τώρα δροσιὰ, τώρα τὸ καλοκαῖρι,
Τώρα κι' ὁ ξένος βούλεται νὰ πάγῃ στὰ δικά του.
Πιάνει, σέλλῶν' τὸν μαῦρόν του, πιάνει, τὸν χαλιγώνει,
Βάνει τὰ πέταλα χρυσᾶ καὶ τὰ καρφιὰ σημένια,
Βάνει τὰ φτερνιστήρια του, ζώνει καὶ τὸ σπαθί του·
Τοὺς φίλους τ' ἀποχαιρετάει κι' ὅλους τοὺς γνωρίμους του,
Καὶ ἡ καλή του τὸν ῥωτάει μὲ μάτια δακρυσμένα·
„'Εσὺ θὰ πᾷς ἀφέντη μου κ' ἐμένα ποῦ μ' ἀφίνεις;" —
„Σ' ἀφίνω στὴν μανάκα σου, στοὺς φίλους κ' ἐδικούς σου,
Κ' ἐγὼ πάγω στὸ σπίτι μου, νἄβρω τοὺς συγγενεῖς μου." —
„Πάρε μ' ἀφέντη μ', πάρε με κ' ἐμένα κεῖ ποῦ πάγεις,
Νὰ μαγειρεύω νὰ δειπνᾷς, νὰ στρώνω νὰ κοιμᾶσαι,
Νὰ πλύνω τὰ ποδάρια σου στὴν ἀργυρῆ λεκάνη." —
„'Εκεῖ ποῦ πάγω κόρη μου, κοράσια δὲν πηγαίνουν·
Εἶναι ἡ στράτα μακρυνὴ κ' ἔχει πολλὰ φαρμάκια·
Δὲν μαγειρεύουν νὰ δειπνοῦν, δὲν στρώνουν νὰ κοιμοῦνται,
Δὲν πλύνουν τὰ ποδάρια τους στὰῖς ἀργυραῖς λεκάναις.
Κάθου κόρη μ' στὸ σπίτι σου, κάθου στὰ πατρικά σου,
Κι' ἂν τύχῃ, πάλε γιὰ νἀρτῶ, θὰ νἆσαι ἡ δικὴ μου
'Εγὼ δὲν σ' ἀστοχῶ ποτὲ, ὅσο καιρὸ θὰ ζήσω." —

16. κοιμῶνται *K.* 19. πάλιν *K.*

CCCXXVI.

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

Fauv. II. 126. Zαμπ. 675. 99.

Τώρα μαϊά, τώρα δροσιά, τώρ' ἄνοιξι κι' ἀηδόνια·
Βγῆκαν οἱ βλάχοι στὰ βουνά, βγῆκαν τὰ παλληκάρια,
Νὰ βγῇ κι' ὁ Δῆμος βούλεται στσὴ κλεφτουριᾶς τὴ στράτα.
Νύχτα σελλώνει τ' ἄλογο, νύχτα τὸ καλιγώνει,
Βάν' ἀσημένιὰ πέταλα, καρφιὰ μαλαμματένια,
Βάνει καὶ τὰ σκαλόλουρα μὲ τὸ φιλὶ πλεμμένα.
Κ' ἡ νιὰ ποῦ τὸν ἀγάπουνε, κ' ἡ νιὰ ποῦ τόνε θέλει,
Κρατεῖ κερὶ καὶ φέγγει του, ποτῆρι καὶ κερνᾷ τον·
Κι' ὅσα ποτήρια τὸν κερνᾷ, τόσαις φοραῖς τοῦ λέγει·
„Πάρε μ' ἀφέντη, πάρε με κ' ἐμένα ποῦ παγαίνεις,
Νὰ μαγειρεύω νὰ δειπνᾷς, νὰ στρώνω νὰ ξεστρώνω,
Νὰ σὲ κερνάγω βασιλειά, βῆγα νὰ σὲ κοιμίζω." —
„Κεῖ ποῦ παγαίνω λύγερὴ, κορίτσια δὲν παγαίνουν,
Ἐκ' εἶναι λύκωνε φωλιαῖς καὶ συντυχιὰ θεριῶνε,
Πᾶνε λιοντάρι' ἁρματωλοὶ καὶ κλέφταις ἀντρειωμένοι." —
„Πάρε μ' ἀφέντη, πάρε με κ' ἐμένα ποῦ παγαίνεις·
Δό μου πιστόλ' ἁρματωλοῦ καὶ κλέφτου καρυοφύλλι,
Στὸ πλάϊ σου νὰ πολεμῶ, στὸν ἴσκιο σου ν' ἀδειάζω." —
„Κεῖ ποῦ παγαίνω λύγερὴ, κορίτσια δὲν παγαίνουν,
Πᾶνε λεβένταις ξακουστοὶ, ποῦ τὰ σπαθιὰ τραβοῦνε." —
„Γιὰ ντύσε με στὰ τσάμικα, βάλλε μ' ἀντρίκια ροῦχα,
Δό μου κ' ἕνα γοργάλογο μὲ σέλλα χρυσωμένη,
Κι' ἂ δὲν τραβιξῶ σὰν ἐσέ, στεῖλέ με πάλε πίσω." —
„Κόρη μὴν κλαῖς, κι' ἂν βούλεσαι, σὲ πέρνω μὲ τ' ἐμένα
Κι' ἂς περπατήσωμε μαζὺ σὲ χιόνια καὶ σὲ πάγους." —

Ap. F. habes paucos vss.

CCCXXVII.

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

v.

Ὅλα τὰ δέντρα τὴν αὐγὴ δροσιὰ 'ναι φορτωμένα
Καὶ τὰ πουλάκια στὰ κλαριὰ βαρυὰ βαλαντωμένα,
Κ' ἡ κόρη σταῖς ἀγκάλαις μου βαρυὰ 'ναι ὑπνωμένη.
„Βαρυὰ κοιμᾶσαι κόρη μου, βαρυὰ 'σαι ὑπνωμένη." —

„Νὰ μ' εἶχα πέσει ποῦπεσα ἀφέντη μὲ τ' ἐσένα.
Εἶδ' ὄνειρο στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμοῦμαν,
Εἶδα τὸ ψάρι σου γυμνὸ, τὴν σέλλα τσακισμένη
Καὶ τὸ σπαθάκι σ' τ' ἀργυρὸ στὴ μέση χωρισμένο
Καὶ τὸ μαντύλι σ' τὄμορφο στὴν ἄκρη λερωμένο." —
„Κόρη μ' μὴ βασανίζεσαι, σὲ βάσανα μὴ μπαίνῃς·
Ὁ ψάρης μ' εἶν' ἡ ξενιτειὰ κ' ἡ σέλλα μ' εἶν' ὁ δρόμος
Καὶ τὸ σπαθάκι μ' τ' ἀργυρὸ εἶν' ὁ ξεχωρισμός μας
Καὶ τὸ μαντύλι τὸ λερὸ τὰ δάκρυα ποῦ θὰ χύσῃς." —
„Αὐτοῦ ποῦ πᾷς ἀφέντη μου, πάρε κ' ἐμὲ κοντά σου,
Νὰ μαγειρεύω νὰ δειπνᾷς, νὰ στρώνω νὰ κοιμᾶσαι,
Νὰ πλύνω τὰ ποδάρια σου, τὰ πλύματα νὰ πίνω." —
„Ἐδῶ ποῦ πάγω κόρη μου, γυναῖκες δὲν παγαίνουν,
Δὲν μαγειρεύουν, δὲν δειπνοῦν, δὲν στρώνουν, δὲν κοιμοῦνται,
Στὴ σέλλα τρῶνε τὸ ψωμὶ, στὴν σέλλα γιωματίζουν." —

CCCXXVIII.

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ.

Ζαμπ. 608. 15.

„Τί 'χεις καρδιὰ καὶ μοῦ πονεῖς, τί 'χεις κι' ἀναστενάζεις;
Καρδιὰ δὲν παίζεις, δὲ γελᾷς, σὰν ποῦσουν μαθημένη." —
„Τὸ τί καλὸ μοῦρθε μπροστὰ νὰ παίξω νὰ γελάσω,
Ἢ πούρθ' ἡ ὥρα γιὰ σκλαβιὰ κ' ἡ ὥρα γιὰ τὰ ξένα;
Χωρίζ' ἡ μάνα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάνα,
Χωρίζονται τ' ἀντρόγυνα τὰ πολυαγαπημένα,
Κ' ἐκεῖ ποῦ ξεχωρίζονται, χορτάρι δὲ φυτρώνει."

CCCXXIX.

Ο ΜΙΣΕΥΜΟΣ.

Faur. II, 420.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

„Ὁ μισεμμὸς εἶναι κακὸ, τὸ ἔχε γειὰ φαρμάκι,
Καὶ τὸ καλόν σου γύρισμα ὅλο φιλιὰ κι' ἀγάπη.
Ἐμίσεψες καὶ μ' ἄφηκες ἕνα γυαλὶ φαρμάκι,
Νὰ γεύωμαι καὶ νὰ δειπνῶ, ὅσο νὰ πᾷς καὶ νἄρθῃς.
Τὴν πλάκα ὅπου πάτησες κ' ἐμπῆκες εἰς τὴν μπάρκα,

Θέλω νὰ πᾶ νὰ τὴν εὑρῶ, νὰ τὴν γεμίσω δάκρυα." —
„Μισεύω καὶ σ' ἀφίνω γειὰ, σ' ἀφίνω κι' ἀμανάτι,
Τὰ δυὸ βυζιὰ τοῦ κόρφου σου ἄλλος νὰ μὴν τὰ πιάσῃ." —

5. *βάρκα F.*

CCCXXX.

Ο ΜΙΣΕΥΜΟΣ.

B.

Ἦλθ' ἡ ὥρα νὰ μισέψω, λαχταρίσω καὶ δειλιῶ,
Δὲν ἠξεύρ' ὡς ποῦ θὰ πάγω, ἂν μεταγυρίσω πλιὸ,
Σὲ βουνὰ καὶ σὲ λαγκάδια, σ' ἄγριους τόπους, σ' ἐρημιαῖς,
Κεῖ ποῦ κατοικοῦν ἀγρίμια κι' ὅπου κάνουσι φωλιαῖς.
Νὰ καιρὸς ἀπελπισίας, νὰ καιρὸς ἀπελπισμοῦ,
Ἡ ἀπόφασις ἐγίνει τοῦ δικοῦ μας χωρισμοῦ.
Ἕως τόσον χαιρετῶ σε κορασιά μου τρυφερὴ,
Θὰ μισέψω 'πὸ κοντά σου κ' ἔχω λύπη φλογερή.

Numeros aliter constituit *B.* 2. *πλειὸν B.*

CCCXXXI.

Ο ΜΙΣΕΥΜΟΣ.

Sand. 112. M. 11, 152.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Τὴν πέτραν ὅπου πάτησες κ' ἐμπῆκες εἰς τὴν μπάρκα,
Νὰ ἤξευρα ποῦ ἤτανε νὰ τὴν γεμίσω δάκρυα.
Κ' ἐκεῖ ποῦ πᾷς πουλάκι μου κ' ἐκεῖ ποῦ θὲ ν' ἀράξῃς,
Πολλαῖς κοπέλαις θὲ νὰ δῇς κ' ἐμένα θὰ ξεχάσῃς.
Κι' ἂν μὲ ξεχάσῃς μάτια μου κι' ἂν πιάσῃς ἄλλο ταῖρι,
Σκλάβο νὰ σὲ πουλήσουνε στῆς Μπαρμπαριᾶς τὰ μέρη,
Νὰ σὲ φορέσουν ἄλυσον καὶ στὸ λαιμὸ κορδέλα,
Ν' ἀναστενάξῃς καὶ νὰ λὲς, πῶς τὰ φορῇς γιὰ μένα.

6. *Βαρβαριᾶς S. M.*

CCCXXXII.

ΜΙΣΕΥΜΟΣ.

T. 43.

ΕΠΤΑ ΝΗΣΟΙ.

Idem fere carmen, quod tamen dubito populare esse, habes ap. M. II, 138.

Ἦλθ' ἡ ὥρα νὰ μισέψω, λαχταρίζω καὶ δειλιῶ,
Δὲν ἠξεύρω ἂν γυρίσω κι' ἂν σὲ ματαΐδω πλιό.
Μόνον ἀποχαιρετῶ σε κορασιά μου τρυφερή.
Θὰ μακρύν' ἀπὸ σιμά σου κ' ἔχω φλόγα καυστερή.
Μαῦρα ῥάσα θὰ φορέσω, μοναχὸς θὲ νὰ γενῶ,
Καὶ στὴν ἔρημον θὰ πάγω γιὰ τσ' ἀγάπης τὸν καϋμό.
Σὲ βουνὰ καὶ σ' ἄγρια δάση, σὲ σπηλιαῖς καὶ σ' ἐρημιαῖς,
Καὶ ποῦ κατοικοῦν λιοντάρια καὶ θεριὰ 'χουσι φωλιαῖς.
Θὰ βρῶ μιὰ σπηλιὰ γιὰ σπίτι καὶ τὴν γῆ γιὰ κλίνη μου
Καὶ προσκέφαλο μιὰ πέτρα· ἔτσ' ἦτον τῆς τύχης μου.
Νἄχω τὰ θεριὰ γειτόνους, τὰ λιοντάρια συντροφιά.
Σὰν ἀκούσουν τόσα πάθη, θὲ νὰ λάβουν ἐσπλαγχνιά.

6. *Κ' εἰς T.* 8. *Ὁποῦ T.*

CCCXXXIII.

Ο ΞΕΝΟΣ.

M. II, 208.

ΒΟΣΠΟΡΟΣ.

Ἦλθ' ὁ μάρτης μὲ τὸν μαΐ, γύρισαν τὰ χελιδόνια
Καὶ στὰς βρύσαις καταβαίνουν, ταῖρι ταῖρι τὰ τριγώνια.
Κ' ἐγὼ πάντα χωρὶς ταῖρι, ἄνοιξι καὶ καλοκαῖρι,
Κλαίω καὶ μὲ ξέναις πέτραις χτυπῶ μόνη τὸ κεφάλι.
Σὰν τὴν θάλασσαν ποῦ νοίγει καὶ χτυπᾷ τὸ περιγιάλι.
Ταῖρι μου πίσω δὲν βλέπω τῆς καρδιᾶς μου διὰ τὸν πόνον,
Παρὰ σύννεφα τὰ μαῦρα στοὺς ἀνέμους βλέπω μόνον.
Σύννεφα εὐτυχισμένα, στὴν πατρίδα μου σὰν πᾶτε,
Ἀπὸ μέρος μου τοὺς κήπους τοῦ Βοσφόρου χαιρετᾶτε.

Numeros aliter constituit *M.* 1. *χηλιδόνια M.*

CCCXXXIV.

Ο ΞΕΝΟΣ.

M. II, 232.

„Ξένε μου τὸ μαντύλι σου γιατεῖναι λερωμένο;" —
„Ἡ ξενιτειὰ τὸ λέρωσε καὶ εἶναι λερωμένο." —
„Δός μου το ξένε, δός μου το, δός μου το, νὰ τὸ πλύνω." —
„Ἐδῶ νερὸ δὲν βρίσκεται, σαποῦνι δὲν πωλεῖται,
Ἄφες το κόρη μ', ἄφες το, νὰ εἶναι λερωμένο." —
„Δός μου το ξένε, δός μου το, γὰ τὸ μαρμαροπλύνω·
Τὸ δάκρυ μου βάνω νερὸ, τὸ σάλι μου σαποῦνι,
Τὰ στήθη μ' πλάκαν μάρμαρο βάνω καὶ τ' ἀσπροπλύνω,
Νὰ μὴ τὸ δῇ ἡ μάνα σου, τὸ διοῦν ἡ ἀδερφῆς σου,
Καὶ κλαῖν καὶ λέν· στὴν ξενιτειὰν ὅσοι κι' ἂν ξενιτεύουν,
Κακοπαθοῦν, σὰν ὀρφανὰ παιδιὰ κακοπορεύουν." —

3. μοῦ — μοι — μοι *M.* 6. μοι — μοι *M.*

CCCXXXV.

Ο ΞΕΝΟΣ.

M. II, 10.

Ξενιτεμμένο μου πουλὶ καὶ παραπονεμένο,
Ἡ ξενιτειὰ σὲ χαίρεται κ' ἐγὼ 'χω τὸν καϋμό σου·
Νὰ στείλω γράμμα, χάνεται, δὲν βρίσκει τὸ παιδί μου,
Νὰ μάθῃ, ὅσα νὰ τῷ πῇ, διψάει ἡ καρδιά μου·
Νὰ στείλω μῆλο, σήπεται, λουλοῦδι μαραγκιάζει·
Νὰ στείλω καὶ τὸ δάκρυ μου σ' ἕνα ψιλὸ μαντύλι,
Τὸ δάκρυ μ' εἶναι καυτερὸ καὶ καίει τὸ μαντύλι.
Φεγγάρι μου λαμπρὸ, λαμπρὸ καὶ κυκλογυρισμένο,
Αὐτοῦ ψηλὰ ποῦ περπατεῖς καὶ χαμηλὰ μᾶς βλέπεις,
Δὲν εἶδες που τὸν γιόκα μου τὸν πολλ' ἀγαπημένο;
Τίνος ματάκια βλέπουν τον, καὶ τὰ δικά μου κλαίγουν;
Τίνος τὰ χεῖλη τοῦ μιλοῦν, καὶ τὰ δικά μου κλαίγουν;
Τίνος καρδιὰ τὸν χαίρεται, καὶ ἡ δική μου σκάζει;
Τίνος χεράκια τὸν κιρνοῦν, καὶ τὰ δικά μου τρέμουν;
Ἀνάθεμά σου ξενιτειὰ γιὰ τὰ κακὰ ποῦ κάνεις.
Ξενίτεψες τὸν ἄντρα μου κ' ἔκαμες νὰ χηρέψω·
Ξενίτεψες καὶ τὸ πουλί μ' τώρα δώδεκα χρόνους.
Ἀνάθεμά σου ξενιτειά, ἀνάθεμα στοὺς Τούρκους,
Ποῦ ῥήμωσαν τὸ σπίτι μου καὶ μ' ἔντυσαν τὰ μαῦρα.

15. 18. σοι *M.*

CCCXXXVI.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Ζαμπ. 725, 11.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

„Ξενιτεμμένο μου πουλὶ καὶ παραπονεμένο,
Ἡ ξενιτειὰ σὲ χαίρεται, σὲ χαίρονται τὰ ξένα
Κ' ἐγὼ σὲ κλαίω, σὲ μύρομαι στὰ μαῦρα φορεμένη.
Τί νὰ σοῦ στειλω ξένε μου, τί νὰ σοῦ προβοδήσω;
Νὰ στειλω μῆλο, σέπεται, κυδῶνι, μαραγκιάζει,
Νὰ στειλω μοσκοσταφυλο, κ' ἐκεῖνο σταφιδιάζει.
Νὰ στειλω κἂν τὰ δάκρυα μου σ' ἕνα ψιλὸ μαντύλι,
Τὰ δάκρυα μοὖναι καυτερὰ καὶ καίγουν τὸ μαντύλι . . .
— Τί νὰ σοῦ στειλω ξένε μου, τί νὰ σοῦ προβοδήσω;“ —

Ap. *F.* habes vs. 1—3. 6. 2. κ' *ἔγω 'χω τὸν καημόν σου F.* 7. *χρυσὸν μαντ. F.*

CCCXXXVII.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Ζαμπ. 713, 3. T.

Κορίτσ' ἀγγελοκάμωτο κ' ἐρωτοπληγωμένο
Στὸ παραθύρι τοῦ γιαλοῦ ἐγλυκοτραγουδοῦσε·
Τὰ μάτια βλέπουν τὸ γιαλὸ καὶ μαῦρα δάκρυα χύνουν.
Μὲ μιὰ φωνὴ ἀγγελικὴ τὰ πάθη της δηγᾶται,
Τὰ κύματα παρακαλεῖ καὶ στὸν ἀγέρα λέγει.
Ὅπου κι' ἂν δισῦν τὸν ἀγαπᾷ νὰ τῆς τὸν χαιρετοῦνε·
Κ' ἐκεῖ καράβι διάβαινε μὲ τὰ πανιὰ 'πλωμένα·
Ναύταις ποῦ ἀκοῦνε στὴ φωνὴ καὶ βλέπουν τέτοια κάλλη,
Ἀλλησμόνοῦνε τὰ πανιὰ κι' ἀφήνουν τὰ κουπιά τους,
Νὰ ταξιδέψουν δὲν μποροῦν. δὲν ξέρουν ν' ἀρμενίσουν.
„Σύρετε ναύταις στὸ καλὸ καὶ στὴν καλὴ τὴν ὥρα,
Τί 'γὼ δὲν ἐτραγούδησα γιὰ μπάρκαις, γιὰ καράβια.
Παρακαλῶ τὰ κύματα, μὲ τὸν ἀγέρα κρένω
Καὶ στέλνω χαιρετίσματα στὸν κλέφτη τῆς ἀγάπης.“ —

6. *Π' ὅπου Z. ὅπου ἰδοῦν T.* νὰ τονε *T.* 8. *Θωροῦν τὴν εὐμορφιά της T.* 9. *ἀφήνουν τὴ δουλιά τους Z.* 10. *Κι' ἀλλ' οὔτε ν' ἀρμ. Z.* 11. *Ἄμιτε T.* 3 et 4. om. *F. Z.* 6. om. *F.* Finis carminis ap. *T.* est hic:

12 Κ' ἐγὼ κἂν ἐτραγούδησα σὲ μυρολόγι τοὔπα,
Ναῦτές μου μὴν ἀκούετε μαύρης καρδιᾶς τὰ πάθη.“ —

CCCXXXVIII.

Ο ΞΕΝΟΣ.

T. 47.

Θάλασσα, πικροθάλασσα τώρα γλυκιὰ νὰ γένῃς,
Αὐτὸν τὸν νιὸ ποῦ σῶστειλα μὴ μοῦ τόνε πικραίνῃς.
Ἀνάθεμα στοὺς ξυλουργοὺς ποῦ κάνουν τὰ καράβια
Καὶ πὰν καὶ ξενιτεύουνται τεύμορφα παλληκάρια.
Ὦ οὐρανὲ μὴ βρέξῃς πλιὸ καὶ κάμε μου τὴν χάρι
Κ' ἐγὼ μὲ τὰ ματάκια μου ποτίζω τὸ χορτάρι.
Ἐμίσεψες χρυσέ μ' αἰτὲ καὶ σοὔβγαλα τραγούδι,
Τσαντσαμινάκι μου χρυσό, πολύτιμο λουλοῦδι,
Ἐμίσεψες καὶ μ' ἄφησες μ' ἕνα γυαλὶ φαρμάκι.
Νὰ γεύωμαι καὶ νὰ δειπνῶ, ὥστε νὰ πᾷς καὶ νἄρθῃς·
Ἐμίσεψες χρυσέ μ' αἰτέ· ἂχ μὴ μὲ λησμονήσῃς,
Στὴν ξενιτειὰ ποῦ περπατεῖς, ἄλλη μὴν ἀγαπήσῃς.

2. σ' ἔστειλα *T.*

CCCXXXIX.

Η ΝΕΟΝΥΦΗ.

Ζαμπ. 736. 26.

Τριῶ μερῶνε νιόνυφη κι' ἄντρας της πάει στὰ ξένα,
Δώδεκα χρόνους ἔκαμε στῆς ξενιτειᾶς τὰ μέρη,
Κ' ἡ δόλια μυριολόγανε, πικρὰ μυριολογάει·
..Τί νὰ σοῦ στείλω ξένε μου, τί νὰ σοῦ προβοδήσω;
Νὰ στείλω μῆλο, σέπεται, κυδῶνι, μαραγκιάζει,
Νὰ στείλω μοσκοστάφυλο, κ' ἐκεῖνο σταφιδιάζει·
Στηκώνομαι τὴ χαραγή, στηκώνομ' ἀπ' τὸν ὕπνο,
Βγαίνω στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, τριάζ' ὁλόγυρά μου,
Καὶ βλέπω ταῖς γειτόνισσαις μὲ τὸ παιδὶ στὰ χέρια.
Μ' ἐπῆρε τὸ παράπονο κι' ἀρχίνησα νὰ κλαίω.
Γυρίζω πίσω θλίβωντας, ἰσφογγίζωντας τὰ δάκρυα·
Βαρέθηκ' ἡ καρδοῦλά μου, μπιζέρισ' ἡ ψυχή μου,
Χωρὶς ἀντρὰ στὴν ἀγκαλιά, χωρὶς παιδὶ στὰ χέρια."

3. μυριολόγουνε? Z. 4. προβοδώσω Z. 11. Γυρίζ' ὀπίσω Z. 12. μπεζέρησαν Z.

CCCXL.

Ο ΞΕΝΟΣ.

C.

ΑΘΗΝΑΙ.

Σύρτε μαῦρά μου πουλάκια, σύρτε στὸ καλό,
Χαιρετίσματα νὰ πᾶτε τῆς ἀγάπης μου·
Κι' ἄνε πᾶτ' ἀπ' τὴν Ἀθήνα κι' ἀπ' τὸν τόπο μας,
Γὼ μηλιὰ 'χω στὴν αὐλή μας καὶ στὴν πόρτα μας·
Καὶ στὰ φύλλα ν' ἀναβῆτε, νὰ λαλήσετε,
Τῆς παλιᾶς μου τῆς ἀγάπης νὰ μιλήσετε·
Πλιὸ νὰ μὴ με παντεχαίνῃ, μὴ μὲ χαρτερῇ,
Καὶ δῶ πούρθα 'γὼ καϋμένος 'γὼ σκλαβώθηκα·
Πήρα χήρας θυγατέρα καὶ τῆς μάγισσας,
Ποῦ μαγεύει τὰ ποτάμια, καὶ δὲν σύρνουνε,
Καὶ ταῖς θάλασσαις μαγεύει, καὶ δὲν ἁρμενοῦν,
Καὶ μαγεύει καὶ ταῖς βρύσαις, καὶ δὲν βέσουνε,
Καὶ μὲ μάγεψε κ' ἐμένα, καὶ δὲν ἔρχομαι·
Ὅτανε βουλιῶμαι νάρτω, χιόνια καὶ βροχαῖς,
Ὅτανε γυρίζω πίσω, ἥλιος ξαστεριάι

CCCXLI.

Η ΞΕΝΙΤΕΙΑ.

Zαμπ. 726, 13.

Παρακαλῶ σε κύριε μου καὶ προσκυνῶ σε Θέ μου,
Τοῦ ξένου δός του ξενιτειὰ κι' ἀρρώστια μὴ τοῦ δίνεις,
Τί ἡ ἀρρωστιὰ θέλει στρώματα, θέλει προσκεφαλάδια,
Θέλει μανοῦλα στὸ πλευρὸ, γυναῖκα στὸ κεφάλι,
Θέλει κι' ἀρσενικὸ παιδὶ κρυὸ νερὸ νὰ φέρνῃ.
Γὼ τὸ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου σ' ἕναν ἀπεθαμμένον·
Τὸν πῆγαν καὶ τὸν ἔθαψαν σὰν τὸ σκυλὶ στὸν τάφο
Δίχως θυμιάμα καὶ κερὶ, δίχως παπᾶ καὶ ψάλτη.

6. 8. 14. ἀλάτρι, ἀλάτρεμα κ. τ. λ.

CCCXLII.

Ο ΞΕΝΟΣ.

T. 402.

Ὁ ξένος εἰς τὴν ξενιτειὰ πρέπει νὰ βγάλῃ μαῦρα
Γιὰ νὰ τόνε γνωρίζουνε πῶς στὴν καρδιὰ 'χει λαῦρα.
'Εμ' εἶδανε τὰ μάτια μου τοὺς ξένους πῶς τοὺς θάφτουν
Δίχως λιβάνι καὶ κερὶ, δίχως παπᾶ καὶ διάκο.

1. *βάφῃ λαῦρα T.* 2. *Διὰ T.*

CCCXLIII.

Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Faur. II, 201. Ζαμπ. 735, 23.

Ὅλες ἡ μάνες τὰ παιδιὰ τὰ φκιῶνται νὰ προκόψουν,
Καὶ μιὰ μανὰ, κακὴ μανὰ τὸν γιόν της καταριέται.
„Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με μὲ ξύλα μὲ λιθάρια,
Γιὰ νὰ μὲ πάρῃ τὸ κακὸ, νὰ σηκωθῶ νὰ φύγω,
Νὰ πάγω 'γὼ μανοῦλά μου, ποῦ πᾶν τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νὰ γυρνοῦν κ' ἐγὼ νὰ πάγ' ἀκόμα,
Νὰ κάμω χρόνους δώδεκα καὶ μήναις δεκαπέντε,
— Ν' ἀσπρίσουν τὰ ματάκια σου κυττάζωντας σταῖς στράταις,
Καὶ νὰ μαλλιάσ' ἡ γλῶσσά σου ῥωτῶντας τοὺς διαβάτες·
Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, στρατιῶτες ποῦ περνᾶτε,
Μὴν εἴδετε τὸν γιόκα μου, τὸ μοναχὸ παιδί μου;" —
„Κι' ἀνίσως κι' ἂν τὸν εἴδαμε, μαύρ' ὀρφανὴ μανοῦλα,
Ποῦθε νὰ τὸν γνωρίσωμε, γιὰ πὲς μας τὰ σημάδια." —
„Ἦταν ψηλὸς, ἦταν λιγνὸς, ἦταν καὶ μαυρομμάτης·
Εἶχε τὰ μάτια σὰν ἐλιαῖς, τὰ φρύδια σὰν γαϊτάνι." —
„Ἐμεῖς ἐψὲς τὸν εἴδαμε στὸν κάμπο ξαπλωμένον·
Μαῦρα πουλιὰ τὸν ἔτρωγαν, κι' ἄσπρα τὸν τριγυροῦσαν·
Κ' ἕνα πουλὶ, μικρὸ πουλὶ, σὰν ἕνα χελιδόνι,
Οὐδ' ἔτρωγεν οὐδ' ἔπινεν οὐδὲ χαροκοποῦσε·
Φάτε πουλάκια, φάτε τον κι' ἀφῆστέ μου τὸ χέρι,
Γιὰ νὰ τὸ δγῇ ἡ μάνα του, νὰ χύσῃ μαῦρα δάκρυα" —

1. *'ύχονται F.* 5. *πάνω F. στὴν Ἀραπιὰ Z. χελιδόνια Z.* 6. *πηαίν' Z.* 7. *δεχοτὼ Z.* 8. *στραβωθοῦν Z. τηρῶντας εἰς ταῖς F.* 12. *Καὶ τὸν F.* 13. *δεῖξέ μας F.* 16. *Ἂν ἦν' αὐτὸς, τὸν Z.* 19. om. *Z.* 20. *Φάγε πουλὶ καὶ σὺ πουλὶ κι' ἄσε μου μὸν τὸ Z.* 21. *μανοῦλα Z.*

CCCXLIV.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.
U.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με κ' ἐγὼ νὰ φύγω θέλω,
Νὰ σκαπετίσω τριὰ βουνὰ, σαράντα πέντε βάχαις,
Νὰ πάω κ' ἐγὼ μανοῦλά μου, ποῦ πᾶν τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται κ' ἐγὼ νὰ πάω ἀκόμη,
Ν' ἀσπρίσουν τὰ ματάκια σου, ταῖς ντυμασιαῖς τηρῶντας,
Καὶ νὰ σαπίσ' ἡ μπόλια σου τὰ δάκρυα σου σφουγγῶντας,
Νὰ σκάσῃ τὸ χειλάκι σου βωτῶντας τοὺς στρατιώτας·
„Διαβάτες μου, στρατιῶτες μου, καλόν μοὺ στρατολάτον,
Μὴν εἴδετε τὸν γιούλη μου, τὸν μοναχὸν τὸν γιόν μου;" —
„Ξένη μου κι' ἂν τὸν εἴδαμε, ποῦ νὰ τὸν φέρ' ὁ νοῦς μας;
Γιὰ πές μας τὰ σημάδια του, σημάδια τοῦ κορμιοῦ του." —
Ἦταν ψηλὸς, ἦτάν λιγνὸς, ἦταν καμπυλοφρύδης,
Καὶ στὸ δεξιὸ τὸ δάχτυλο εἶχε τὴν ἀρραβῶνα·
Πλιὸ ἔλαμπε τὸ δάχτυλο παρὰ τὸ δαχτυλίδι." —
Ναὶ ψὲ, προψὲ τὸν εἴδαμε στὸν ἄμμο ξαπλωμένο·
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε κι' ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν
Κ' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ δὲν τρώγ', μὸν τριγυρίζει·
Τἄλλα πουλιὰ τοῦ λέγανε, τἄλλα πουλιὰ τοῦ λένε·
„Δὲν τρῷς κ' ἐσὺ καλὸ πουλὶ, ἀπ' ἀντρειωμένου πλάταις
Νὰ κάμῃς πήχη τὰ φτερὰ καὶ πυθαμὴ τὰ νύχια;" —

5. *δημασιαῖς U.* 6. *δάκρυα σφουγγ. U.* 14. *Πλὴν U.*

CCCXLV.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.
Sand. 44.

Δέρνε με μάνα, δέρνε με κ' ἐγὼ ταχυὰ παγαίνω,
Παγαίνω μὲ τὰ κάτεργα, μὲ τὰ τρανὰ καράβια,
Καὶ κάνεις χρόνους νὰ μὲ δγῇς, χρόνους νὰ μ' ἀπαντήσῃς,
Κι' ἀνήμερα τ' ἄι Γιωργιοῦ θὰ πᾷς στὴν ἐκκλησιά σου,
Θὰ δγῇς ταῖς νιαῖς, θὰ δγῇς τοὺς νιοὺς, θὰ δγῇς τὰ παλληκάρια,
Θὰ δγῇς τὸν τόπο μ' ἀδειανὸ καὶ τὸ στασίδι μ' ἄδειο.

Ν' ἀσπρίσουν τὰ ματάκια σου κυττάζωντας ξαΐς στράταις,
Καὶ νὰ μαλλιάσ' ἡ γλῶσσά σου βωτῶντας τοὺς διαβάταις·
„Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, περάτες ποῦ περνᾶτε;
Μὴν εἴδετε τὸν γιόκα μου τὸν παρακαμαριάρον;" —
„Μάνα μου κι' ἂν τὸν εἴδαμε, μαῦρ' ὀρφανὴ μανοῦλα,
Ποῦθε νὰ τὸν γνωρίσωμε; δεῖξέ μας τὰ σημάδια." —
„Ἦταν ψηλός, ἦταν λιγνός, ἦταν καγγελοφρύδης
Καὶ στὸ μικρό του δάχτυλο μπούλ' εἶχε δαχτυλίδι." —
„Ἐχτὲς, προχτὲς ποῦ πέρναγα ἀπ' κάτ' ἀπὸ τὴν Πάτραν,
Μαῦρα πουλιὰ τὸν ἔτρωγαν, ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν,
Κ' ἕνα πουλί, καλὸ πουλὶ ἀπάνω τριγυρίζει." —
„Φάγε καὶ σὺ χρυσὸ πουλὶ ἀπ' ἀντρειωμένου πλάτη,
Νὰ κάμῃς πήχην τὸ φτερὸ καὶ πιθαμὴ τὸ νύχι." —

12. *Πόθεν S.* 13. *κάγγελοφρ. S.* 15. *Ἐχθὲς S.*

CCCXLVI.

Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Εὐλ. 62.

Διῶχνέ με μάνα, διῶχνέ με καὶ νὰ μισέψω θέλω,
Μακρυὰ θὲ νὰ ξενιτευθῶ καὶ θὲ νὰ ργήσω νἄρτω.
Νὰ πᾷς μάνα μ' τ' ἅγι Γιωργιοῦ, νὰ κάμῃς τὸ σταυρό σου,
Νὰ δγῇς τοὺς νιοὺς, νὰ δγῇς τῇς νιαῖς, νὰ δγῇς τὰ παλληκάρια,
Νὰ δγῇς τὸν τόπο μ' ἀδειανὸ καὶ τὸ στασίδι μ' ἄδειο,
Νὰ καταιβῇς καὶ στὸ γιαλὸ καὶ νἀρωτᾷς τοὺς ναύταις·
„Ναύταις μου παλληκάρια μου μὴν εἴδετε τὸ γιό μου;" —
„Ἐμεῖς ἐψὲς τὸν εἴδαμε, στὸν ἄμμο ποῦ κοιμώτουν,
Εἶχε τὸν ἄμμο πάπλωμα, τὴ θάλασσα σιντόνι,
Τὰ πετραδάκια τοῦ γιαλοῦ, τἄχε προσκεφαλάκι.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε κι' ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν
Κ' ἕνα πουλί, καλὸ πουλὶ δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ." —
„Φάγε καὶ σὺ καλὸ πουλὶ ἀπ' ἀντρειωμένου πλάτη,
Νὰ κάμῃς πιθαμὴ φτερὸ καὶ πήχη τὴ φτερούλα,
Νὰ γράψω τρία γράμματα, τρία φαρμακωμένα·
Τόνα τὸ πᾷς τῆς μάνας μου, τἄλλο τῆς ἀδερφῆς μου·
Νὰ τὸ διαβάζ' ἡ μάνα μου, νὰ κλαίῃ ἡ ἀδερφή μου,

Νὰ τὸ διαβάζῃ ἡ ἀδερφή, νὰ κλαίῃ ἡ ποθητή μου,
Νὰ τὸ διαβάζ' ἡ ποθητή, νὰ κλαίῃ ὁ κόσμος ὅλος." —

5. *στασιδικό μου E.* 6. *εἰς τ. E.* καὶ om. *E.* 8. *κοιμᾶτο E.*

CCCXLVII.

Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

T. 213.

Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με μὲ ξύλα μὲ λιθάρια,
Νὰ πάω κ' ἐγὼ στὰις ἐρημιαῖς, ποῦ πᾶν τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται κ' ἐγὼ μὸν νὰ πηγαίνω.
Θἀρθῇ καιρὸς νὰ πικραθῇς, θἀρθῇ καιρὸς νὰ κλάψῃς·
„Παρακαλῶ σε ξενιτειὰ καὶ προσκυνῶ σε πόλι,
Αὐτὸ τὸ νιὸ ποῦ σ' ἔστειλα, καλὰ νὰ τὸν φυλάξῃς,
Νὰ μὴ τὸν δώσῃς ἀρρωστιά, νὰ μὴν δ·ῇ ἀστενείαν." —
Ἡ ἀρρώστια θέλει στρώματα, θέλει προσκεφαλάκι,
Θέλει μανούλας γόνατα, θέλει πατρὸς ἀγκάλαις,
Θέλ' ἀδερφάκια γκαρδικὰ νὰ στρώνουν νὰ ξεστρώνουν,
Θέλει νερὸ 'π' τὸν τόπο του καὶ μῆλ' ἀπ' τὴν μηλιά του.
Θὰ σκάσῃ τ' ἀχειλάκι σου ξωτῶντας τοὺς διαβάτες·
„Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, διαβάτες ποῦ περνᾶτε;
Μὴν εἴδετε τὸν γιόκα μου, τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου;" —
„Γιὰ πές μας τὰ σουσούμια του, σουσούμια τοῦ κορμιοῦ του." —
„Ἦταν ψηλὸς σὰν τὸ βεργί, λιγνὸς σὰν τὸ καλάμι,
Ἦταν φεγγαροπρόσωπος, ἦταν καγγελοφρύδης,
Φοροῦσε καὶ στὸ χέρι του μαλαμματένια μπούλα." —
„Ἐψὲς, προψὲς τὸν εἴδαμεν στὴ μὲς ἀπὸ 'να κάμπο.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε, ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν,
Κ' ἕνα πουλί, καλὸ πουλὶ δὲν τρώγει, μὸν τὸν κλαίγει." —
„Φάγε καὶ σὺ πουλάκι μου ἀπ' ἀντρειωμένου πλάταις,
Νὰ κάμῃς πήχη τὸ φτερὸ καὶ δυὸ πήχαις κοντύλια.
Ὅλον πουλί μου φᾶτέ με κι' ὅλον κατάλυστέ με,
Ἀφῆτε μὸν τὴν πλάτη μου καὶ τὸ δεξιό μου χέρι,
Νὰ γράψω τρία γράμματα πικρὰ φαρμακωμένα,
Νὰ στειλω 'να τῆς μάνας μου, τ' ἄλλο τῆς ἀδερφῆς μου,
Τὸ τρίτο τὸ πικρότερο νὰ στείλω τῆς καλῆς μου,
Νὰ τ' ἀναγνώ' ἡ μάνα μου, νὰ κλαίγῃ ἡ ἀδερφή μου,

Νὰ τ' ἀναγνώνῃ ἡ ἀδερφὴ, νὰ κλαίγῃ ἡ καλή μου,
Νὰ τ' ἀναγνώνῃ ἡ καλὴ, νὰ κλαίγ' ὁ κόσμος ὅλος.“ —

1. *διώξαι Τ.* 10. *ἀδερφάκια ἐγκ. Τ.* 13. *αὐτοῦ ὁποῦ περν. Τ.* 15. *τοῦ κορμιοῦ Τ.* 16 *οἰο τὸ — οἰο τὸ Τ.* 17. *κι' ἀγγελοφρύδης Τ.*

CCCXLVIII.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Πανδ. 2.

Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με μὲ ξύλα μὲ λιθάρια,
Διῶξέ μ' ἀπὸ τὸ σπίτι μας, τὸ σπίτι τοῦ πατρός μου.
Τί σοῦκαμα μανοῦλά μου κι' ὅλο μὲ καταριέσαι,
Θὰ καπετίσω δυὸ βουνὰ καὶ δυὸ τρανὰ ποτάμια·
Νὰ πάω κ' ἐγὼ μὲ τὰ πουλιὰ καὶ μὲ τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται κ' ἐγὼ μὸν νὰ πηαίνω,
Ποῦ νὰ μαλλιάσ' ἡ γλῶσσά σου ξωτῶντας τοὺς διαβάταις·
Καὶ νὰ σαπήσ' ἡ μπόλια σου σφουγγίζωντας τὰ δάκρυα.
„Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, περάτες ποῦ περνᾶτε,
Μὴν εἴδετε τὸ Γιάνη μου, τὸ Γιάνη μ' τὸ λεβέντη;
Σὲ τί βουνὸ νὰ βρίσκεται, σὲ τί κάμπους νὰ πηαίνῃ;“ —
„Ἐμεῖς ἐψὲς διαβαίναμε μὲς στὸν τρανὸ τὸν κάμπο,
Πήγαμε καὶ τὸν ηὕραμε κομμένο καὶ σφαμμένο.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τριγυρνοῦν κι' ἄσπρα τὸν τριγυρίζουν,
Κ' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ μὲ τὰ φτερὰ σημένια
Ἔστεκε, τὸν ἐρώταε, στέκει καὶ τὸν ῥωτάει·
„Γιάνη μου τί κακὸ κάμες καὶ σ' ἔχουνε κομμένο;“ —
„Ἐγὼ Τούρκους ἐσκότωσα, Τούρκους καὶ πέρνω σκλάβους
Κ' ἐπῆγα καὶ πολέμησα στὴ μέσ' ἀπὸ τὸν κάμπο.
Γιουροῦσι κάνω στὴν Τουρκιὰ καὶ μ' ἔχουνε κομμένο.“ —

8. *σάπη Π.* *σφογγίζωντας Π.*

CCCXLIX.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Τ. 210.

Ἐσὺ μάνα μαλώνεις με κ' ἐγὼ θὲ νὰ μισέψω,
Θὰ πάγω μὲ τὰ κάτεργα, μὲ τὰ χοντρὰ καράβια,

Νὰ κάμῃς χρόνους νὰ μὲ δγῇς καὶ μήνας νὰ μ' ἀκούσῃς,
Νὰ καταιβαίνῃς στοὺς γιαλοὺς καὶ νὰ ρωτᾷς τοὺς ναύταις·
„Ναῦτές μου μὴν τὸν εἴδετε τὸν ἀκριβὸ τὸν γιό μου,
Τὸν γιό μου ποῦ τὸν μάλωνα καὶ μ' ἔφυγε στὰ ξένα;" —
„Γιὰ πές μας τὰ σουσούμια του κ' ἐμεῖς νὰ σοῦ τὸ ποῦμε." —

1. *Κ' ἐγὼ μ. Θέλω Τ.* 2. *Νὰ πάγ. Τ.*

CCCL.

ΘΡΗΝΟΣ ΜΗΤΡΙΚΟΣ.

Fauv. II. 188.

Ποιὸς θ' ν' ἀκούσῃ κλάμματα καὶ μαῦρα μυριολόγια,
Ἂς πᾷ στὰ κάστρη τοῦ Μωριᾶ, στῆς πόλης τὰ καντούνια,
Ποῦ κλαίγ' ἡ μάνα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάνα.
Στὸ παραθύρι κάθουνται καὶ τὸ γιαλὸ τηροῦσιν·
Σὰν περδικοῦλες θλίβονται καὶ σὰν πάπιες μαδιοῦνται,
Σὰν τοῦ κεράκου τὰ φτερὰ μαυρίζ' ἡ φορεσιά τους.
Βαρκοῦλες βλέπουν κ' ἔρχονται, καράβια καὶ προβαίνουν·
„Καράβια καραβόπουλα καὶ σεῖς μικρὲς μπαρκοῦλες,
Μὴν εἴδετε τὸν Γιάνη μου, τὸν Γιάνη τὸ παιδί μου;" —
„Ἂν τοὔδα κι', ἂν τ' ἀπάντησα, ποῦθε νὰ τὸ γνωρίσω;
Δεῖξέ μου τὰ σημάδια του, ἴσως καὶ τὸ γνωρίσω." —
„Ἦταν ψηλός, ἦταν λιγνός, ἴσιος σὰν κυπαρίσσι·
Εἶχε καὶ στ' ἀκροδάχτυλον πανώραιαν δαχτυλίδι,
Κ' ἔλαμπε πλιὸ τὸ δάχτυλο παρὰ τὸ δαχτυλίδι." —
„Ἐψὲς βραδὺ τὸ εἴδαμεν στῆς Μπαρμπαριᾶς τὸν ἄμμο·
Ἄσπρα πουλιὰ τὸ ἔτρωγαν, μαῦρα τὸ τριγυρίζαν
Κ' ἕνα πουλί, καλὸ πουλί δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ,
Κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε μὲ τὰ ψημένα χείλη·
Φάγε πουλί, καλὸ πουλὶ ἀπ' ἀντρειωμένου πλάταις,
Νὰ κάμῃς πήχη τὸ φτερὸ καὶ πιθαμὴ τὸ νύχι,
Νὰ γράψω στὰ φτερόβλια σου τριὰ βλιβερὰ γραμμάτια,
Τ' ὄνα νάναι στὴ μάνα μου, τ' ἄλλο στὴν ἀδερφή μου,
Τὸ τρίτο τὸ ὑστερινὸ νάναι τῆς ποθητῆς μου·
Νὰ τ' ἀναγνώῃ ἡ μάνα μου, νὰ κλαίγῃ ἡ ἀδερφή μου,
Νὰ τ' ἀναγνώῃ ἡ ἀδερφὴ, νὰ κλαίγ' ἡ ποθητή μου,
Νὰ τ' ἀναγνώῃ ἡ ποθητὴ, νὰ κλαίγ' ὁ κόσμος ὅλος." —

11. *πόθε F.* 15. *Βαρβ. F.* 22. *Τὸ ἕνα εἰς τὴν F.*

CCCLI.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Σχιν.

Ἕνα πουλὶ θαλασσινὸ κι' ἄλλο πουλὶ βουνίσιο
Μαλώνει κι' ἀνταρεύεται καὶ λέγει τοῦ βουνίσιου·
..Μὴ μὲ μαλώνῃς μπρὲ πουλὶ καὶ μὴ μὲ παραπέρνῃς,
Τί 'γὼ πολὺ δὲν κάθομαι στὸν ἐδικό σου τόπο.
Τὸν μάη καὶ τὸν θεριστὴ κι' ὅλο τὸν ἁλωνάρη,
Ἀκόμα καὶ τὸν αὔγουστο· στὸν τρυγητὴ μισεύω.
Ἔχετε γειὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ σεῖς χαμολαγκαδια,
Βρυσοῦλες μὲ τὸ κρυὸ νερό. τί 'γὼ μισεύω τώρα.
Κλάψετε φῶλοι. κλάψετε κ' ἐσεῖς μωροὶ χαρῆτε,
Κ' ἐσεὶς ἀγαπημέναις μου στὰ μαῦρα νὰ ντυθῆτε,
Γιατὶ πλιὰ 'γὼ δὲν ἔρχομαι στὸν ἐδικόν σας τόπο,
Μὸν πάγω στὴν μανοῦλά μου, πάγω στὴν αδελφή μου." —

12. *Καὶ Σ.*

MYROLOGIA.

Carmina composita a feminis mortem propinqui lugentibus.

CCCLII.

ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

Ι'. Ἀνθ. Ἀγγελ. 70.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Εἴθε νὰ γίνομουν πουλὶ, ψηλὰ νὰ ἐπετοῦσα
Ν' ἀντάμωνα τὸν σταυραϊτὸ καὶ νὰ τὸν ἐρωτοῦσα,
Στὸν τόπο ποῦ σκοτώθηκες, γραμμένο μου ξεφτέρι
Ποῖα πουλιὰ σ' ἐφάγανε νὰ μ' ἔδιδε χαμπέρι,
Νὰ σφάζουμουν, νὰ μ' ἔτρωγαν κ' ἐμένα τὴν καϋμένη,
Νὰ διάβαινα στὸ στόμα των ὅλη κομματιασμένη,
Νὰ εὕρισκα στὰ σπλάγχνα των καὶ τὰ δικά μου μέλη
Κ' ἐκεῖ νὰ ἤμεθα κ' οἱ δυὸ πάλιν ἀνταμωμένοι.

CCCLIII.

ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

Ι'.

ΔΑΔΙ.

Ἄλλο δέν σε μαραίνομαι, ἄλλο δέν σε λυποῦμαι·
Τὴν πρώτη νύχτα μὲς στὴν γῆν πῶς θὰ τὴν ὑποφέρῃς;
Θὰ βρῇς τὰ φίδι' ἀγκαλιαστὰ, ὀχιαῖς περιπλεγμέναις,
Κ' ἕνα φίδι, μαυρόφιδο, φίδι με δυὸ κεφάλια
Πῆγε κ' ἔφτιασε τὴν φωλιὰ μὲς στὰ κλεισμένα φρύδια.

CCCLIV.

ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

Ι'.

ΨΑΡΑ.

Ποτέ μου δὲν ὡρέχτηκα τὴν πλάκα νὰ παινέσω,
Τώρα γιὰ τὸ χατῆρί σου, θὰ τὴν μυριοπαινέσω·

CCCLX.

Η ΜΗΤΗΡ ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΗ.

T. 214.

Μὲ τί ψυχή, μὲ τί καρδιὰ θὲ νἄμπω 'γὼ στὸν ἅδη,
Ν' ἀφήσω τὰ παιδάκια μου, νὰ κλαῖν' αὐγὴ καὶ βράδυ,
Νὰ κλαῖνε, νὰ φωνάζουνε, μανοῦλά μας ποῦ νᾶσαι;
Βαρυὰ ποῦ πονσυμήθηκες κ' ἐμᾶς δὲ μᾶς θυμᾶσαι.
. . . . . .

CCCLXI.

Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΡΑΣΤΗΝ.

Βρούθυλος.

ΕΤΒΟΙΑ.

'Εγὼμ' ἐκεῖνο τὸ πουλὶ ποῦ τὸ λέγουν κανάρι·
Εἰς τὰ φτερά του πράσινον καὶ ἡ καρδιά του μαύρη·
Ἂν κρούσω καὶ σ' ἐνθυμηθῶ καὶ σ' ἀναβάλ' ὁ νοῦς μου,
Σὰν θάλασσα ἐρεύγομαι, σὰν κῦμα δέρν' ὁ νοῦς μου.

CCCLXII.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

C.

'Εξήλεψε τὰ χαμαῖλι
'Η μάνα, ἡ μανοῦλά μου,
Τὸ κλέφτικο τουφέκι·
Κλαῖγέ με μάνα, κλαῖγέ με,
Τουφεκισμένο λέγε με.
'Εξήλεψε τὰ χαμαῖλιὰ
'Η μάνα, ἡ μανοῦλά μου,
Ταῖς ἀσημοκομπούραις.
Κλάψε με μάνα, κλάψε με,
'Αποθαμμένο γράψε με.
'Εξήλεψε τὰ χαμαῖλιὰ
'Η μάνα, ἡ μανοῦλά μου,
Ταῖς ἀσημοπαλάσκαις.
Κλάψε με μάνα, κλάψε με,
'Αποθαμμένο γράψε με.

CCCLXIII.

Ο ΞΕΝΟΣ ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

Ἀνάθεμά σε Μπουγδανιὰ, Βλαχιὰ καὶ Βουκορέστι,
Πῶχεις ποτάμι' ἀπέραγα, βουνὰ ποῦ δὲν πατιοῦνται,
Κ' ἔστειλα τὸν πετρίτη μου, νὰ πάῃ νὰ κυνηγήσῃ.
Οὔτε κυνῆγι μοὔφερε οὔτε κι' αὐτὸς του ἤρτε,
Διαλαλητάδες ἔβαλα σ' οὖλα τὰ καδιλίκια·
Ποιὸς ἔχει βρόχια στὰ βουνὰ κι' ἀντίβροχα στοὺς κάμπους;
Μὴν πιάστηκ' ὁ πετρίτης μου, μὴν πιάστηκεν ὁ γιός μου;

CCCLXIV.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΒΟΣΤΙΤΣΑ.

„Καϋμένα νίατα καὶ καιροὶ ὁποὖστε περασμένα,
Τάχα θὲ νὰ γυρίσετε καϋμένα νίατα πίσω;
Ὅταν θ' ἀσπρίσ' ὁ κόρακας νὰ γίνῃ περιστέρι,
Τότε θὲ νὰ γυρίσουνε τὰ μαῦρα νίατα πίσω.
Ἔχετε γειὰ ψηλὰ βουνὰ κ' ἐλάτια μὲ τοὺς ἴσκιους,
Κ' ἐγὼ πάγω νὰ παντρεφτῶ νὰ πάρω μιὰ γυναῖκα,
Πῆρα τὴν πλάκα πεθερὰ, τὴ μαύρη γῆ γυναῖκα·
Κι' αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα ὅλα γυναικαδέρφια.“ —

CCCLXV.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

Pott (Philol. XI, 261).

Bona. Calabria.

Mezzofanti transtulit in litteras Graecas.

Ex lectione Caroli Witte. *(Mezzofanti.)*

Capsella cè a su pone i cardia, Κοπέλλα καὶ ἂν σοῦ πονῇ ἡ καρδία,
Thoronda to stauro ti umbro mu pai, Θωρώντας τὸ σταυρὸ τί ἐμπρός μου πάει,
Piri me dhelu sti Sta Maria, Φέρει μὲ θέλουν στὴ σαντὰ Μαρία

CCCXLII.

Ο ΞΕΝΟΣ.

T. 402.

Ὁ ξένος εἰς τὴν ξενιτειὰ πρέπει νὰ βγάλῃ μαῦρα
Γιὰ νὰ τόνε γνωρίζουνε πῶς στὴν καρδιὰ 'χει λαῦρα.
Ἐμ' εἶδανε τὰ μάτια μου τοὺς ξένους πῶς τοὺς θάφτουν
Δίχως λιβάνι καὶ κερὶ, δίχως παπᾶ καὶ διάκο.

1. *βάφῃ λαῦρα T.* 2. *Διὰ T.*

CCCXLIII.

Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Faur. II, 201. Ζαμπ. 735, 23.

Ὅλες ἡ μάνες τὰ παιδιὰ τὰ φκιῶνται νὰ προκόψουν,
Καὶ μιὰ μανὰ, κακὴ μανὰ τὸν γιόν της καταριέται.
„Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με μὲ ξύλα μὲ λιθάρια,
Γιὰ νὰ μὲ πάρῃ τὸ κακὸ, νὰ στηκωθῶ νὰ φύγω,
Νὰ πάγω 'γὼ μανοῦλά μου, ποῦ πᾶν τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νὰ γυρνοῦν κ' ἐγὼ νὰ πάγ' ἀκόμα,
Νὰ κάμω χρόνους δώδεκα καὶ μήναις δεκαπέντε,
Ν' ἀσπρίσουν τὰ ματάκια σου κυττάζωντας ξταῖς στράταις,
Καὶ νὰ μαλλιάσ' ἡ γλῶσσά σου ρωτῶντας τοὺς διαβάτες·
Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, στρατιῶτες ποῦ περνᾶτε,
Μὴν εἴδετε τὸν γιόκα μου, τὸ μοναχὸ παιδί μου;" —
„Κι' ἀνίσως κι' ἂν τὸν εἴδαμε, μαύρ' ὀρφανὴ μανοῦλα,
Ποῦθε νὰ τὸν γνωρίσωμε, γιὰ πές μας τὰ σημάδια." —
„Ἦταν ψηλὸς, ἦταν λιγνὸς, ἦταν καὶ μαυρομμάτης·
Εἶχε τὰ μάτια σὰν ἐλιαῖς, τὰ φρύδια σὰν γαϊτάνι." —
„Ἐμεῖς ἐψὲς τὸν εἴδαμε ξτὸν κάμπο ξαπλωμένον·
Μαῦρα πουλιὰ τὸν ἔτρωγαν, κι' ἄσπρα τὸν τριγυροῦσαν·
Κ' ἕνα πουλὶ, μικρὸ πουλὶ, σὰν ἕνα χελιδόνι,
Οὐδ' ἔτρωγεν οὐδ' ἔπινεν οὐδὲ χαροκοποῦσε·
Φάτε πουλάκια, φάτε τον κι' ἀφῆστέ μου τὸ χέρι,
Γιὰ νὰ τὸ δγῇ ἡ μάνα του, νὰ χύσῃ μαῦρα δάκρυα" —

1. *Ἔχονται F.* 5. *πάνω F. ξτὴν Ἀραπιὰ Z. χελιδόνια Z.* 6. *πηαίν' Z.* 7. *δεκοχτὼ Z.* 8. *στραβωθοῦν Z. τηρῶντας εἰς ταὶς F.* 12. *Καὶ τὸν F.* 13. *δειξέ μας F.* 16. *Ἂν ἦν' αὐτὸς, τὸν Z.* 19. om. Z. 20. *Φάγε πουλὶ καὶ σὺ πουλὶ κι' ἄσε μου μὸν τὸ Z.* 21. *μανοῦλα Z.*

CCCXLIV.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

U.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με κ' ἐγὼ νὰ φύγω θέλω,
Νὰ σκαπετίσω τριὰ βουνὰ, σαράντα πέντε ῥάχαις,
Νὰ πάω κ' ἐγὼ μανοῦλά μου, ποῦ πᾶν τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται κ' ἐγὼ νὰ πάω ἀκόμη,
Ν' ἀσπρίσουν τὰ ματάκια σου, ταῖς ντυμασιαῖς τηρῶντας,
Καὶ νὰ σαπίσ' ἡ μπόλια σου τὰ δάκρυα σου σφουγγῶντας,
Νὰ σκάσῃ τὸ χειλάκι σου ῥωτῶντας τοὺς στρατιώτας·
„Διαβάτες μου, στρατιῶτες μου, καλόν μοὺ στρατολάτον,
Μὴν εἴδετε τὸν γιούλη μου, τὸν μοναχὸν τὸν γιόν μου;“ —
„Ξένη μου κι' ἂν τὸν εἴδαμε, ποῦ νὰ τὸν φέρ' ὁ νοῦς μας;
Γιὰ πές μας τὰ σημάδια του, „σημάδια τοῦ κορμιοῦ του.“ —
Ἦταν ψηλὸς, ἦταν λιγνὸς, ἦταν καμπυλοφρύδης,
Καὶ στὸ δεξιὸ τὸ δάχτυλο εἶχε τὴν ἀρραβῶνα·
Πλιὸ ἔλαμπε τὸ δάχτυλο παρὰ τὸ δαχτυλίδι.“ —
Ναὶ ψὲ, προψὲ τὸν εἴδαμε στὸν ἄμμο ξαπλωμένο·
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε κι' ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν
Κ' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ δὲν τρώγ', μὸν τριγυρίζει·
Τἄλλα πουλιὰ τοῦ λέγανε, τἄλλα πουλιὰ τοῦ λένε·
„Δὲν τρῷς κ' ἐσὺ καλὸ πουλὶ, ἀπ' ἀντρειωμένου πλάταις
Νὰ κάμῃς πήχη τὰ φτερὰ καὶ πυθαμὴ τὰ νύχια;“ —

5. *δημασιαῖς U.* 6. *δάκρυα σφουγγ. U.* 14. *Πλὴν U.*

CCCXLV.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Sand. 44.

Δέρνε με μάνα, δέρνε με κ' ἐγὼ ταχυὰ παγαίνω,
Παγαίνω μὲ τὰ κάτεργα, μὲ τὰ τρανὰ καράβια,
Καὶ κάνεις χρόνους νὰ μὲ δγῇς, χρόνους νὰ μ' ἀπαντήσῃς,
Κι' ἀνήμερα τ' ἄι Γιωργιοῦ θὰ πᾷς στὴν ἐκκλησιά σου,
Θὰ δγῇς ταῖς νιαῖς, θὰ δγῇς τοὺς νιοὺς, θὰ δγῇς τὰ παλληκάρια,
Θὰ δγῇς τὸν τόπο μ' ἀδειανὸ καὶ τὸ στασίδι μ' ἄδειο.

Ν' ἀσπρίσουν τὰ ματάκια σου κυττάζωντας ςταῖς στράταις,
Καὶ νὰ μαλλιάσ' ἡ γλῶσσά σου ρωτῶντας τοὺς διαβάταις·
„Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, περάτες ποῦ περνᾶτε;
Μὴν εἴδετε τὸν γιόκα μου τὸν παρακμαριάρον;" —
„Μάνα μου κι' ἂν τὸν εἴδαμε, μαῦρ' ὀρφανὴ μανοῦλα,
Ποῦθε νὰ τὸν γνωρίσωμε; δεῖξέ μας τὰ σημάδια." —
„Ἦταν ψηλός, ἦταν λιγνός, ἦταν καγγελοφρύδης
Καὶ ςτὸ μικρό του δάχτυλο μπούλ' εἶχε δαχτυλίδι." —
„Ἔχτες, προχτὲς ποῦ πέρναγα ἀπ' κάτ' ἀπὸ τὴν Πάτραν,
Μαῦρα πουλιὰ τὸν ἔτρωγαν, ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν,
Κ' ἕνα πουλί, καλὸ πουλὶ ἀπάνω τριγυρίζει." —
„Φάγε καὶ σὺ χρυσὸ πουλὶ ἀπ' ἀντρειωμένου πλάτη,
Νὰ κάμῃς πήχην τὸ φτερὸ καὶ πυθαμὴ τὸ νύχι." —

12. *Πόθεν S.* 13. *καγγελοφρ. S.* 15. *Ἔχθὲς S.*

CCCXLVI.

Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Εὐλ. 62.

Διῶχνέ με μάνα, διῶχνέ με καὶ νὰ μισέψω θέλω,
Μακρυὰ θὲ νὰ ξενιτευθῶ καὶ θὲ νὰ ργήσω νἄρτω.
Νὰ πᾷς μάνα μ' τ' ἅγι Γιωργιοῦ, νὰ κάμῃς τὸ ςταυρό σου,
Νὰ δγῇς τοὺς νιούς, νὰ δγῇς τῆς νιᾶς, νὰ δγῇς τὰ παλληκάρια,
Νὰ δγῇς τὸν τόπο μ' ἀδειανὸ καὶ τὸ ςτασίδι μ' ἄδειο,
Νὰ καταιβῇς καὶ ςτὸ γιαλὸ καὶ νάρωτᾷς τοὺς ναύταις·
„Ναύταις μου παλληκάρια μου μὴν εἴδετε τὸ γιό μου;" —
„Ἐμεῖς ἐψὲς τὸν εἴδαμε, ςτὸν ἄμμο ποῦ κοιμώτουν,
Εἶχε τὸν ἄμμο πάπλωμα, τὴ θάλασσα ςιντόνι,
Τὰ πετραδάκια τοῦ γιαλοῦ, τἄχε προσκεφαλάκι.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε κι' ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν
Κ' ἕνα πουλί, καλὸ πουλὶ δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ." —
„Φάγε καὶ σὺ καλὸ πουλὶ ἀπ' ἀντρειωμένου πλάτη,
Νὰ κάμῃς πιθαμὴ φτερὸ καὶ πήχη τὴ φτεροῦλα,
Νὰ γράψω τρία γράμματα, τρία φαρμακωμένα·
Τὄνα τὸ πᾷς τῆς μάνας μου, τἄλλο τῆς ἀδερφῆς μου·
Νὰ τὸ διαβάζ' ἡ μάνα μου, νὰ κλαίῃ ἡ ἀδερφή μου,

Νὰ τὸ διαβάζῃ ἡ ἀδερφή, νὰ κλαίῃ ἡ ποθητή μου,
Νὰ τὸ διαβάζ' ἡ ποθητή, νὰ κλαίῃ ὁ κόσμος ὅλος.“ —

5. στασιδικό μου E. 6. εἰς τ. E. καὶ om. E. 8. ποιμᾶτο E.

CCCXLVII.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

T. 213.

Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με μὲ ξύλα μὲ λιθάρια,
Νὰ πάω κ' ἐγὼ ςταῖς ἐρημιαῖς, ποῦ πᾶν τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται κ' ἐγὼ μὲν νὰ πηγαίνω.
Θάρθῃ καιρὸς νὰ πικραθῇς, θάρθῃ καιρὸς νὰ κλάψῃς·
„Παρακαλῶ σε ξενιτειὰ καὶ προσκυνῶ σε πόλι,
Αὐτὸ τὸ νιὸ ποῦ σ' ἔστειλα, καλὰ νὰ τὸν φυλάξῃς,
Νὰ μὴ τὸν δώσῃς ἀρρωστιά, νὰ μὴν δγῇ ἀστενείαν.“ —
Ἡ ἀρρώστια θέλει στρώματα, θέλει προσκεφαλάκι,
Θέλει μανούλας γόνατα, θέλει πατρὸς ἀγκάλαις,
Θέλ' ἀδερφάκια γκαρδικὰ νὰ στρώνουν νὰ ξεστρώνουν,
Θέλει νερὸ 'π' τὸν τόπο του καὶ μῆλ' ἀπ' τὴν μηλιά του.
Θὰ σκάσῃ τ' ἀχειλάκι σου ξωτῶντας τοὺς διαβάτες·
„Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, διαβάτες ποῦ περνᾶτε;
Μὴν εἴδετε τὸν γιόκα μου, τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου;“ —
„Γιὰ πές μας τὰ σουσούμια του, σουσούμια τοῦ κορμιοῦ του.“ —
„Ἦταν ψηλὸς σὰν τὸ βεργί, λιγνὸς σὰν τὸ καλάμι,
Ἦταν φεγγαροπρόσωπος, ἦταν καγγελοφρύδης,
Φοροῦσε καὶ στὸ χέρι του μαλαμματένια μπούλα.“ —
„Ἐψὲς, προψὲς τὸν εἴδαμεν στὴ μὲς ἀπὸ 'να κάμπο.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε, ἄσπρα τὸν τριγυρίζαν,
Κ' ἕνα πουλί, καλὸ πουλὶ δὲν τρώγει, μὸν τὸν κλαίγει.“ —
„Φάγε καὶ σὺ πουλάκι μου ἀπ' ἀντρειωμένου πλάταις,
Νὰ κάμῃς πήχη τὸ φτερὸ καὶ δυὸ πήχαις κοντύλια.
Ὅλον πουλί μου φᾶτέ με κι' ὅλον κατάλυστέ με,
Ἀφῆτε μὸν τὴν πλάτη μου καὶ τὸ δεξιό μου χέρι,
Νὰ γράψω τρία γράμματα πικρὰ φαρμακωμένα,
Νὰ στειλω 'να τῆς μάνας μου, τ' ἄλλο τῆς ἀδερφῆς μου,
Τὸ τρίτο τὸ πικρότερο νὰ στειλω τῆς καλῆς μου,
Νὰ τ' ἀναγνώ' ἡ μάνα μου, νὰ κλαίγῃ ἡ ἀδερφή μου,

Νὰ τ' ἀναγνώνῃ ἡ ἀδερφὴ, νὰ κλαίγῃ ἡ καλή μου,
Νὰ τ' ἀναγνώνῃ ἡ καλὴ, νὰ κλαίγ' ὁ κόσμος ὅλος." —

1. *διώξαι T.* 10. *ἀδερφάκια ἐγκ. T.* 13. *αὐτοῦ ὁποῦ περν. T.* 15. *τοῦ κορμιοῦ T.* 16 *οἷο τὸ — οἷο τὸ T.* 17. *κι' ἀγγελοφρύδης T.*

CCCXLVIII.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Παν∂. 2.

Διῶξέ με μάνα, διῶξέ με μὲ ξύλα μὲ λιθάρια,
Διῶξέ μ' ἀπὸ τὸ σπίτι μας, τὸ σπίτι τοῦ πατρός μου.
Τί σοῦκαμα μανοῦλά μου κι' ὅλο μὲ καταριέσαι,
Θὰ καπετίσω δυὸ βουνὰ καὶ δυὸ τρανὰ ποτάμια·
Νὰ πάω κ' ἐγὼ μὲ τὰ πουλιὰ καὶ μὲ τὰ χελιδόνια,
Τὰ χελιδόνια νἄρχωνται κ' ἐγὼ μὸν᾽νὰ πηαίνω,
Ποῦ νὰ μαλλιάσ' ἡ γλῶσσά σου ξωτῶντας τοὺς διαβάταις·
Καὶ νὰ σαπήσ' ἡ μπόλια σου σφουγγίζωντας τὰ δάκρυα.
„Διαβάτες ποῦ διαβαίνετε, περάτες ποῦ περνᾶτε,
Μὴν εἴδετε τὸ Γιάνη μου, τὸ Γιάνη μ' τὸ λεβέντη;
Σὲ τί βουνὸ νὰ βρίσκεται, σὲ τί κάμπους νὰ πηαίνῃ;" —
„Ἐμεῖς ἐψὲς διαβαίναμε μὲς στὸν τρανὸ τὸν κάμπο,
Πήγαμε καὶ τὸν ηὕραμε κομμένο καὶ σφαμμένο.
Μαῦρα πουλιὰ τὸν τριγυρνοῦν κι' ἄσπρα τὸν τριγυρίζουν,
Κ' ἕνα πουλὶ, καλὸ πουλὶ μὲ τὰ φτερὰ σημένια
Ἔστεκε, τὸν ἐρώταε, στέκει καὶ τὸν ῥωτάει·
„Γιάνη μου τί κακὸ κάμες καὶ σ' ἔχουνε κομμένο;" —
„Ἐγὼ Τούρκους ἐσκότωσα, Τούρκους καὶ πέρνω σκλάβους
Κ' ἐπῆγα καὶ πολέμησα στὴ μέσ' ἀπὸ τὸν κάμπο.
Γιουροῦσι κάνω στὴν Τουρκιὰ καὶ μ' ἔχουνε κομμένο." —

8. *σάπῃ Π. σφογγίζωντας Π.*

CCCXLIX.
Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

T. 210.

Ἐσὺ μάνα μαλώνεις με κ' ἐγὼ θὲ νὰ μισέψω.
Θὰ πάγω μὲ τὰ κάτεργα, μὲ τὰ χοντρὰ καράβια,

Νὰ κάμῃς χρόνους νὰ μὲ δγῇς καὶ μήνας νὰ μ' ἀκούσῃς,
Νὰ καταιβαίνῃς στοὺς γιαλοὺς καὶ νὰ ῥωτᾷς τοὺς ναύτας·
„Ναῦτές μου μὴν τὸν εἴδετε τὸν ἀκριβὸ τὸν γιό μου,
Τὸν γιό μου ποῦ τὸν μάλωνα καὶ μ' ἔφυγε στὰ ξένα;“ —
„Γιὰ πές μας τὰ σουσούμια του κ' ἐμεῖς νὰ σοῦ τὸ ποῦμε.“ —

1. *Κ' ἐγὼ μ. θέλω Τ.* 2. *Νὰ πάγ. Τ.*

CCCL.

ΘΡΗΝΟΣ ΜΗΤΡΙΚΟΣ.

Faur. II, 188.

Ποιὸς θὲ ν' ἀκούσῃ κλάμματα καὶ μαῦρα μυριολόγια,
Ἂς πᾷ στὰ κάστρη τοῦ Μωριᾶ, στῆς πόλης τὰ καντούνια,
Ποῦ κλαίγ' ἡ μάνα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάνα.
Στὸ παραθύρι κάθουνται καὶ τὸ γιαλὸ τηροῦσιν·
Σὰν περδικοῦλες θλίβονται καὶ σὰν πατιὰ μαδιοῦνται,
Σὰν τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ μαυρίζ' ἡ φορεσιά τους.
Βαρκοῦλες βλέπουν κ' ἔρχονται, καράβια καὶ προβαίνουν·
„Καράβια καραβόπουλα καὶ σεῖς μικρὲς μπαρκοῦλες,
Μὴν εἴδετε τὸν Γιάνη μου, τὸν Γιάνη τὸ παιδί μου;“ —
„Ἂν τοὔδα κι' ἂν τ' ἀπάντησα, ποῦθε νὰ τὸ γνωρίσω;
Δεῖξέ μου τὰ σημάδια του, ἴσως καὶ τὸ γνωρίσω.“ —
„Ἦταν ψηλός, ἦταν λιγνός, ἴσιος σὰν κυπαρίσσι·
Εἶχε καὶ στ' ἀκροδάχτυλον πανώραιαν δαχτυλίδι,
Κ' ἔλαμπε πλιὸ τὸ δάχτυλο παρὰ τὸ δαχτυλίδι.“ —
„Εἶδες βραδὺ τὸ εἴδαμεν στῆς Μπαρμπαριᾶς τὸν ἄμμο·
Ἄσπρα πουλιὰ τὸ ἔτρωγαν, μαῦρα τὸ τριγυρίζαν
Κ' ἕνα πουλί, καλὸ πουλὶ δὲν ἤθελε νὰ φάγῃ,
Κ' ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε μὲ τὰ ψημένα χείλη·
Φάγε πουλί, καλὸ πουλὶ ἀπ' ἀντρειωμένου πλάταις,
Νὰ κάμῃς πήχη τὸ φτερὸ καὶ πιθαμὴ τὸ νύχι,
Νὰ γράψω στὰ φτεροῦλια σου τριὰ θλιβερὰ γραμμάτια,
Τὄνα νάναι στὴ μάνα μου, τ' ἄλλο στὴν ἀδερφή μου,
Τὸ τρίτο τὸ ὑστερινὸ νάναι τῆς ποθητῆς μου·
Νὰ τ' ἀναγνώ' ἡ μάνα μου, νὰ κλαίγῃ ἡ ἀδερφή μου,
Νὰ τ' ἀναγνώνῃ ἡ ἀδερφὴ, νὰ κλαίγ' ἡ ποθητή μου,
Νὰ τ' ἀναγνώ' ἡ ποθητὴ, νὰ κλαίγ' ὁ κόσμος ὅλος.“ —

11. *πόθε F.* 15. *Βαρβ. F.* 22. *Τὸ ἕνα εἰς τὴν F.*

CCCLI.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Σχιν.

Ἕνα πουλὶ θαλασσινὸ κι' ἄλλο πουλὶ βουνίσιο
Μαλώνει κι' ἀνταρεύεται καὶ λέγει τοῦ βουνίσιου·
„Μὴ μὲ μαλώνῃς μπρὲ πουλὶ καὶ μὴ μὲ παραπέρνῃς,
Τί 'γὼ πολὺ δὲν κάθομαι στὸν ἐδικό σου τόπο,
Τὸν μάη καὶ τὸν θεριστὴ κι' ὅλο τὸν ἀλωνάρη,
Ἀκόμα καὶ τὸν αὔγουστο· στὸν τρυγητὴ μισεύω.
Ἔχετε γειὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ σεῖς χαμολαγκαδια,
Βρυσοῦλες μὲ τὸ κρυὸ νερό, τί 'γὼ μισεύω τώρα.
Κλάψετε φίλοι, κλάψετε κ' ἐσεῖς μωροὶ χαρῆτε,
Κ' ἐσεῖς ἀγαπημέναις μου στὰ μαῦρα νὰ ντυθῆτε,
Γιατὶ πλιὰ 'γὼ δὲν ἔρχομαι στὸν ἐδικόν σας τόπο,
Μὸν πάγω στὴν μανοῦλά μου, πάγω στὴν αδελφή μου.“ —

12. *Καὶ Σ.*

MYROLOGIA.

Carmina composita a feminis mortem propinqui lugentibus.

CCCLII.

ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

C. Ἀνθ. Ἀγγελ. 70.

ΗΠΕΙΡΟΣ.

Εἴθε νὰ γίνομουν πουλὶ, ψηλὰ νὰ ἐπετοῦσα
Ν' ἀντάμωνα τὸν σταυραϊτὸ καὶ νὰ τὸν ἐρωτοῦσα,
Στὸν τόπο ποῦ σκοτώθηκες, γραμμένο μου ξεφτέρι
Ποῖα πουλιὰ σ' ἐφάγανε νὰ μ' ἔδιδε χαμπέρι,
Νὰ σφάξουμουν, νὰ μ' ἔτρωγαν κ' ἐμένα τὴν καῦμένη,
Νὰ διάβαινα στὸ στόμα των ὅλη κομματιασμένη,
Νὰ εὕρισκα στὰ σπλάγχνα των καὶ τὰ δικά μου μέλη
Κ' ἐκεῖ νὰ ἤμεθα κ' οἱ δυὸ πάλιν ἀνταμωμένοι.

CCCLIII.

ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

C.

ΔΑΔΙ.

Ἄλλο δέν σε μαραίνομαι, ἄλλο δέν σε λυποῦμαι·
Τὴν πρώτη νύχτα μὲς στὴν γῆν πῶς θὰ τὴν ὑποφέρῃς;
Θὰ βρῇς τὰ φίδι' ἀγκαλιαστὰ, ὀχιαῖς περιπλεγμέναις,
Κ' ἕνα φίδι, μαυρόφιδο, φίδι με δυὸ κεφάλια
Πῆγε κ' ἔφτιασε τὴν φωλιὰ μὲς στὰ κλεισμένα φρύδια.

CCCLIV.

ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

C.

ΨΑΡΑ.

Ποτέ μου δὲν ὡρέχτηκα τὴν πλάκα νὰ παινέσω,
Τώρα γιὰ τὸ χατῆρί σου, θὸ τὴν μυριοπαινέσω·

Πλάκ' ἀργυρῆ, πλάκα χρυσῆ, πλάκα μαλαμματένια,
Μὴ φᾷς ἀχείλι κόκκινο, μὴ φᾷς καὶ μαῦρα μάτια,
Μὴ φᾷς καὶ τὴν γλωσσίτσα του τὴν ἀηδονολαλοῦσαν,
Ὅπου τὴν εἶχαν τὰ πουλιὰ, σκοπὸν καὶ κελαϊδοῦσαν.
Εἶχες τὰ μάτι' ὁλόμαυρα, τὰ φρύδια σὰν ἀβδέλλαις,
Ἐσὺ 'σουνε ὁ σεβδαλῆς ἀπάνω ςταῖς κοπέλλαις·
Ἀκόμ' ὁ γάμος σου βαστᾷ καὶ τὸ τραπέζι στέκει,
Ἀκόμα τὰ στεφάνια σου τοῦ λιβανιοῦ μυρίσουν.

CCCLV.

ΕΙΣ ΑΝΔΡΑ Η ΓΥΝΗ.

U.

ΨΑΡΑ.

Ψηλὸ κυπαρισσάκι μου ἐγύραν τὰ κλονιά σου
Κι' ἀπ' τὴν ἁγιὰ παρασκευὴ ἔρχετ' ἡ μυρωδιά σου·
Σμυρνιὰ μὲ τὰ χρυσὰ μαλλιὰ, Χιώτισσα μὲ τὸ διῶμα.
Κρίμα 'ταν τὸ κορμάκι σου νὰ σοῦ τὸ φάῃ τὸ χῶμα.
Κρίμα 'τανε νὰ φάῃ ἡ γῆ τὰ μάτια τὰ ζαφύρια,
Ποὺ τἄχαν τὰ ῥηγόπουλα πέτραις ςτὰ δαχτυλίδια.

CCCLVI.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΔΑΔΙ.

„Βαλαντωμένη περπατῶ, λερὴ μὲ μαῦρα ῥοῦχα,
Στέκω καὶ συλλογίζομαι, τ' ἔπαθ' ὁ γῦρος ποὺχα,
Ὁποὺχα κάστρο φαμιλιὰ καὶ κάστρο γενιαλόγι.
Καὶ τώρ' ἔμεινα μοναχὴ σὰν ἔρμο χελιδόνι,
Κι' ἀναστενάζω χλιβερὰ καὶ κλαίγω πικραμένα,
Ποὺ δὲν εὑρέθηκε γιατρὸς μὲς ςτὸ ντουνιὰ γιὰ μένα.
Τὸν πόνο πῶχω ςτὴν καρδιὰ, ἂς εἶχα ςτὸ κορμί μου,
Νὰ μὲ μυρολογοῦσανε οἱ φίλοι κ' οἱ ὀχτροί μου.“ —

7. νὰ εἶχα *U.*

CCCLVII.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΨΑΡΑ.

„Ἤθελα νἄρθω μιὰ βραδυὰ, νὰ σᾶς καλημερήσω,
Νὰ κάτσω ςτὸ τραπέζι σας, νὰ σᾶς παρηγερήσω.
Μοὐν ἔχω χνῶτ' ἀπὸ τὴν γῆν καὶ μυρωδι' ἀπ' τὸν ἅδη."—
„Ἂν ἔχῃς χνῶτα, θέλω σε, καὶ μυρωδιά, γαπῶ σε,
Κι' ἂν ἦσαι κι' ἀπ' τὴν μαύρη γῆ, μυριοπαρακαλῶ σε."—

CCCLVIII.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΨΑΡΑ.

Στρατιῶταις σκάψετε βουνὰ καὶ καβαλάρης κάμπο,
Νὰ θάψετε αὐτὸν τὸν νιὸ κάτω ςτὸ περιγιάλι,
Ν' ἀκούῃ ἀχνιὰ τῆς θάλασσας καὶ ταραχὴ τ' ἀγέρα,
Ν' ἀκούῃ καὶ τοὺς συντρόφους του, ποῦ λέν τὸ ἕα μόλα.

CCCLIX.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΨΑΡΑ.

„Καλημέρα σ' ἀνατολή, καλημέρα σου δύσι,
Καλημέρα σου μαύρη γῆ μ' οὔλους τσ' ἀποθαμμένους." —
Κ' ἐκεῖνος πολογήθηκε μὲ τὸ καϋμένο χεῖλι·
„Τὴν καλημέραν ἔχετε εἰς τὸν ἀπάνω κόσμο,
Ποῦ περπατεῖτε μὲ δροσιὰ, ποῦ φέγγετε μὲ λύχνο.
Κ' ἐγὼ τὸ βαρυοριζικο ςτὴν γῆ πολλὰ καϋμένο
Χωρὶς νερὸ βρεγμένο 'μαι, χωρὶς φωτιὰ καϋμένο,
Χωρὶς μαχαίρια καὶ σπαθιὰ σπαθοκονταρεμμένο." —

CCCLX.

Η ΜΗΤΗΡ ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΗ.

Τ. 214.

Μὲ τί ψυχή, μὲ τί καρδιὰ θὲ νἄμπω 'γὼ στὸν ἅδη,
Ν' ἀφήσω τὰ παιδάκια μου, νὰ κλαῖν' αὐγὴ καὶ βράδυ,
Νὰ κλαῖνε, νὰ φωνάζουνε, μανοῦλά μας ποῦ νἆσαι;
Βαρυὰ ποῦ πονειμήθηκες κ' ἐμᾶς δὲ μᾶς θυμᾶσαι.

. . . . . .

CCCLXI.

Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΡΑΣΤΗΝ.

Βρούθυλος.

ΕΤΒΟΙΑ.

'Εγὼμ' ἐκεῖνο τὸ πουλὶ ποῦ τὸ λέγουν κανάρι·
Εἰς τὰ φτερά του πράσινον καὶ ἡ καρδιά του μαύρη·
Ἂν κρούσω καὶ σ' ἐνθυμηθῶ καὶ σ' ἀναβάλ' ὁ νοῦς μου,
Σὰν θάλασσα ἐρεύγομαι, σὰν κῦμα δέρν' ὁ νοῦς μου.

CCCLXII.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

V.

'Εζήλεψε τὰ χαμαῖλι
'Η μάνα, ἡ μανοῦλά μου,
Τὸ κλέφτικο τουφέκι·
Κλαῖγέ με μάνα, κλαῖγέ με,
Τουφεκισμένο λέγε με.
'Εζήλεψε τὰ χαμαῖλιὰ
'Η μάνα, ἡ μανοῦλά μου,
Ταῖς ἀσημοκομπούραις.
Κλάψε με μάνα, κλάψε με,
'Αποθαμμένο γράψε με.
'Εζήλεψε τὰ χαμαῖλιὰ
'Η μάνα, ἡ μανοῦλά μου,
Ταῖς ἀσημοπαλάσκαις.
Κλάψε με μάνα, κλάψε με,
'Αποθαμμένο γράψε με.

CCCLXIII.

Ο ΞΕΝΟΣ ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

'Ανάθεμά σε Μπουγδανιά, Βλαχιὰ καὶ Βουκορέστι,
Πῶχεις ποτάμι' ἀπέραγα, βουνὰ ποῦ δὲν πατιοῦνται,
Κ' ἔστειλα τὸν πετρίτη μου, νὰ πάῃ νὰ κυνηγήσῃ.
Οὔτε κυνῆγι μοὔφερε οὔτε κι' αὐτός του ἤρτε,
Διαλαλητάδες ἔβαλα σ' οὖλα τὰ καδιλίκια·
Ποιὸς ἔχει βρόχια στὰ βουνὰ κι' ἀντίβροχα στοὺς κάμπους;
Μὴν πιάστηκ' ὁ πετρίτης μου, μὴν πιάστηκεν ὁ γιός μου;

CCCLXIV.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

U.

ΒΟΣΤΙΤΣΑ.

„Καϋμένα νίατα καὶ καιροὶ ὁποὺστε περασμένα,
Τάχα θὲ νὰ γυρίσετε καϋμένα νίατα πίσω;
"Οταν θ' ἀσπρίσ' ὁ κόρακας νὰ γίνῃ περιστέρι,
Τότε θὲ νὰ γυρίσουνε τὰ μαῦρα νίατα πίσω.
"Εχετε γειὰ ψηλὰ βουνὰ κ' ἐλάτια μὲ τοὺς ἴσκιους,
Κ' ἐγὼ πάγω νὰ παντρεφτῶ νὰ πάρω μιὰ γυναῖκα,
Πῆρα τὴν πλάκα πεθερὰ; τὴ μαύρη γῆ γυναῖκα·
Κι' αὐτὰ τὰ λιανόλιθαρα ὅλα γυναικαδέρφια." —

CCCLXV.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

Pott (Philol. XI, 261).

Bona. Calabria.

Mezzofanti transtulit in litteras Graecas.

Ex lectione Caroli Witte. *(Mezzofanti.)*

Capsella cè a su pone i cardia, Κοπέλλα καὶ ἂν σοῦ πονῇ ἡ καρδία,
Thoronda to stauro ti umbro mu pai, Θωρώντας τὸ σταυρὸ τί ἐμπρός μου πάει,
Piri me dhelu sti Sta Maria, Φέρει μὲ θέλουν στὴ σαντὰ Μαρία

Sti sepurtura pu me recopai, Στὴ σεπουρτούρα ποῦ μὲ ξιζοφάει.
Eci me clivu ma podda clidia, Ἐκεῖ μὲ κλείουν μὲ πολλὰ κλειδία,
E citte ossu dha na eghuemno mai, Ἐκεῖθεν ὅσο θὰ νἀβγαίν' ὁ μάη,
Esu pu pu pai, ce erchese spitia, Ἐσὺ ποῦ ποῦ πάεις κ' ἔρχεσαι σπουδία·
Ripse mu aghio nero, a me gapai. Ῥίψε μ' ἅγιο νερό, ἂν μὲ γαπάει(ς).

2. ὅτι *M.* 4. ῥεκοπάει *M.*; ῥεκοπάει a v. corrompere s. coprire derivandum censet *P.* 6. ὁπού δὲν θὰ βγαίνω *M.* δὲν ἐβγαίνω, mavult *P.* 7. Ἐσὺ ποῦ πάγεις καὶ — συχνὰ *M.* spitia cfr. σπιδὲς, Ital. spesso. — ποῦ ποῦ = ποῦ καὶ ποῦ. σπουδία = σπουδαία. 8. μου *M.* ἀγαπάεις *M.*

CCCLXVI.

Η ΓΥΝΗ ΜΥΡΟΛΟΓΟΥΝΤΑΣ.

V.

ΨΑΡΑ.

Νὰ πάρω τὸ στρατί, στρατὶ καὶ τ' ἄγριο μονοπάτι,
Τὸ μονοπάτι μ' ἔβγαλε κάτω στὸ περιγιάλι·
Θωρῶ τὴν θάλασσα θολή, στέκω νὰ ξεσταλάξῃ,
Κι' ἀπάγω ποῦ ξεστάλαξε, ἔπλυνα τὴν καρδιά μου,
Ἄναψαν καὶ καήκανε μέσα στὰ σωτικά μου.
Πότ' ἀπ' τὴν πρύμνη καραβιοῦ δὲν λείπ' ἡ πρασινάδα,
Μήτ' ἀπὸ τὸ χειλάκι μου, δὲν λείπει φαρμακάδα.

CCCXLVII.

Η ΓΥΝΗ ΜΥΡΟΛΟΓΟΥΝΤΑΣ.

Παν. 35.

Δὲν πρέπ' ἐγὼ νὰ χαίρωμαι οὐδὲ κρασὶ νὰ πίνω·
Μὸν πρέπ' ἐγὼ νἄμ' σ' ἐρημιὰ σ' ἕνα μαρμαροβοῦνι,
Νὰ κείτωμαι τὰ πίστομα, νὰ χύνω μαῦρα δάκρυα,
Νὰ γείνω λίμνη καὶ γυαλὶ, νὰ γείνω κρύα βρύσι,
Νἄρχωνται ἡ Κομποτιαναῖς, νὰ πλένουν, νὰ λευκαίνουν,
Νὰ πλένουν τὰ ποδάρια τους, τὸν ἄσπρο τὸ λαιμό τους.

2. εἶνα *Π.*

CCCLXVIII.

ΜΥΡΙΟΛΟΓΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΔΗ.

Evλ. 12. M. I. 408.

Κάτω στὰ τάρταρα τῆς γῆς, κάτω στὸν κάτω κόσμο,
Μυριολογοῦν ἡ λύγεραις καὶ κλαῖν τὰ παλληκάρια.
Σὰν τελν' τὸ μυριολόγι τους; σὰν τελν' τὸ κλάψιμό τους;
Τάχα νὰ στέκ' ὁ οὐρανός; νὰ στέκ' ὁ πάνω κόσμος;
Νὰ στέκονται ἡ ἐκκλησιαῖς μὲ τῆς χρυσαῖς εἰκόναις;
Νὰ στέκονται οἱ ἐργαλειοὶ, ποῦ φαίνουν ἡ κυράδαις;

Numeros aliter constituerunt *E* et *M*.

CCCLXIX.

ΤΑ ΤΑΡΤΑΡΑ ΤΗΣ ΓΗΣ.

I'.

ΨΑΡΑ.

Κάτω στὰ τάρταρα τῆς γῆς τὰ κρυοπαγωμένα
Ἐκεῖ κάθουνται πέντε νιαῖς καὶ πέντε παλληκάρια,
Μυριολογοῦν ἡ λύγεραις καὶ κλαῖν τὰ παλληκάρια.
Τάχα δὲν ἠμάστανε νιοὶ, δὲν ἤμαστ' παλληκάρια;
Τάχα δὲν ταξιδέψαμε μὲ Ψαριανὰ καράβια;

CCCLXX.

Ο ΓΑΜΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΔΗ.

Evλ. 16. M. I. 414.

Ἡ μάνα μου κάνει χαρὰ, κάνει τοῦ γιοῦ μου γάμο·
Πάγει στῆς βρύσαις γιὰ νερὸ καὶ στὰ βουνὰ γιὰ χιόνι,
Καὶ στῆς περιβολάρισσαις γιὰ μῆλο γιὰ κυδῶνι.
„Δόστε μου βρύσαις κρυὸ νερὸ καὶ σεῖς βουνὰ τὸ χιόνι,
Καὶ σεῖς περιβολάρισσαις τὸ μῆλο τὸ κυδῶνι.
Ἐμένα φίλος μῶρχεται ἀπ' τὸν ἀπάνω κόσμο·
Οὐδ' ἀπ' τὰ ξένα μῶρχεται οὐδ' ἀπ' τὸ ξένο κόσμο,
Μὸν εἶναι τὸ παιδάκι μου τὸ πολυαγαπημένο." —

CCCLXXI.

Η ΧΗΡΑ.

Εὐλ. 21. Μ. II, 84.

Ἐμὲ μου πρέπουν κλάμματα, δάκρυα καὶ μυριολόγια,
Νὰ κλαίω τὸ βράδυ σιγανὰ καὶ τὴν αὐγὴ γεμάτα
Κι' αὐτοῦ στὰ ξημερώματα νὰ σέρνω μυριολόγι.
Κλάψετε μάτια μ', κλάψετε νὰ σύρετε ποτάμι,
Νὰ γέμῃ λίμνη καὶ γιαλὸς, νὰ πάῃ στὸν κάτω κόσμο,
Γιὰ νὰ βρεχοῦντ' οἱ ἄβρεχοι, νὰ πιοῦν οἱ διψασμένοι,
Νὰ βάλουν κ' οἱ γραμματικοὶ νερὸ στὸ καλαμάρι,
Νὰ γράψουνε τὰ βάσανα τῶν πολυαγαπημένων,
Ὅπου περνοῦν τὸν ποταμὸ καὶ πίνουν τὸ νερό του
Καὶ λησμονοῦν τὰ σπίτια τους καὶ τ' ὀρφανὰ παιδιά τους...

Numeros aliter constituerunt *E* et *M*. 5. *πάγῃ E. M.* 10. *τὰ ὀρφ. E. M.*

CCCLXXII.

Η ΓΥΝΗ ΜΥΡΟΛΟΓΟΥΝΤΑΣ.

Καιν. II. 262.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

Τί χάλευες; τί γύρευες στὴν ἔρημη τὴν Δούνα;
Χορτάριασαν ἡ θύρες σου, ἐρήμωσ' ἡ αὐλή σου·
Κλαίουν τ' ἀχούρια γι' ἄλογα, τὰ σπίτια σου γι' ἀγάδαις·
Κλαίει κι' ὁ μαῦρος χοτσερὲς γιὰ κρίσαις, γιὰ νταυάδαις.

CCCLXXIII.

Ο ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΖΩΝΤΑΝΟΥΣ.

Εὐλ. 10. Μ. I. 412.

Σὰν τί μὲ τριγυρίζετε ὅλαις ἡ πονεμέναις;
Μὴν ἀπ' τὸν ᾅδην ἤλθα 'γώ; μὴν ἀπ' τὸν κάτω κόσμο;
Ἐγὼ τώρα συντάζομαι καὶ τώρα θὲ νὰ πάγω,
Ὀπὼχει λόγ' ἂς τόνε πῇ, καὶ μήνυμ' ἂς μηνύσῃ·
Πὼχει πολὺ παράπονο, ἂς κάμ' γραφὴ νὰ στείλῃ." —

Numeros aliter constituerunt *E* et *M*. 3. *συντάξομαι M.* 4. *τὸν εἰπῇ M.*

CCCLXXIV.
ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΙΡΟΣ ΤΗΝ ΘΥΓΑΤΕΡΑ.

Εὐλ. 6. M. I, 398.

„Κόρη μ' αὐτοῦ ποῦ βούλιεσαι νὰ καταιβῇς στὸν ᾅδη,
Αὐτοῦ πετείνας δὲν λαλεῖ, κόττα δὲν καρκαριέται,
Αὐτοῦ νερὸ δὲν βρίσκεται, χορτάρι δὲν φυτρώνει.
Ὄντας πεινᾷς, δὲν γεύεσαι, ὄντας διψᾷς, δὲν πίνεις,
Κι' ὄντας θέλῃς νὰ κοιμηθῇς, τὸν ὕπνο δὲν χορταίνεις.
Κάθου κόρη στὸ σπίτι σου, κάθου στὰ γονικά σου." —
„Δὲν ἠμπορῶ, πατέρα μου, μητέρ' ἀγαπημένη·
Ἐψὲς ἐγὼ παντρεύθηκα, ἐψὲς ἀργὰ τὸ βράδυ.
Ὁ ᾅδης εἶν' ὁ ἄντρας μου, ἡ πλάκ' ἡ πεθερά μου." —

Numeros aliter constituerunt *E* et *M*.

CCCLXXV.
Ο ΥΙΟΣ ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

T. 465.

Γονεῖς μου μὲ λυπεῖστε
Διότι θὰ ποθαίνω.
Στὸν ᾅδη κατεβαίνω
Κ' ἐκεῖ σᾶς καρτερῶ.
Φέρετε δὲ μαζύ σας
Ἐκείνη ποῦ 'γαποῦσα,
Στὸν κόσμο ὅταν ζοῦσα,
Μ' αὐτὴ νὰ νυμφευθῶ.

1. μὲ om. *T*.

CCCLXXVI. 376
Η ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΑ.

M. II, 40.

„Πέρα σ' ἐκεῖνο τὸ βουνό,
Ὀπῶχ' ἀντάρα στὴν κορφὴ
Καὶ καταχνιὰ στὸν πάτο,
Ἐκεῖν' τὸ ληστοβότανο.
Τὸ τρῶνε προβατίναις,

Καὶ λησμονοῦν τ' ἀρνία των.
Σύρε καὶ σὺ μανοῦλά μου,
Νὰ μὲ ἀλησμονήσῃς." —
„Μυριάδες κι' ἂν τὸ φάγ' ἐγὼ,
Ἀλησμονιὰν δὲν ἔχω." —

CCCLXXVII.
Ο ΕΡΑΣΤΗΣ ΑΠΟΘΑΙΝΟΝΤΑΣ.

Faur. II, 221.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΑ.

Πότε νὰ μάθῃς κόρη μου, πῶς εἶμ' ἀρρωστημένο,
Νἀρθῇς τὸ γληγορότερο, μὲ βρίσκεις πεθαμμένο·
Καὶ ὅταν ἔρθῃς καὶ ἐμπῇς στὴν θύρα τὴν μεγάλη,
Τότες ἀγαπημένη μου ξέπλεξε τὸ κεφάλι·
Κ' ἐρώτα τὴν μανοῦλά μου· „κυρὰ ποῦναι ὁ γιός σου;" —
„Ὁ γιός μουναι στὴν κάμερη, στὸ στρῶμα μοναχός του." —
Ἴσιασε τὸ προσκέφαλο, νὰ ἰσιάσῃ τὸ κορμί μου·
Καὶ πιάσε τὸ κεφάλι μου, ὅσον νάβγ' ἡ ψυχή μου.
Κι' ὅτανε δγῇς καὶ τὸν παπᾶ νὰ βγάλῃ πιτραχῆλι,
Τότες ἀγαπημένη μου φιλεῖ με μὲς στὰ χεῖλη.
Καὶ ὅταν μὲ σηκώσουνε τέσσερα παλληκάρια.
Τότες ἀγαπημένη μου μάσ' τους μὲ τὰ λιθάρια.
Καὶ ὅταν μ' ἀπεράσουνε ἀπὸ τὴν γειτονιά σου,
Τότες ἀγαπημένη μου κόψε καὶ τὰ μαλλιά σου.
Καὶ ὅταν μ' ἀκουμπήσουνε στῆς ἐκκλησιᾶς τὴν πόρτα,
Τότες ἀγαπημένη μου μαδέψου σὰν ἡ κόττα.
Καὶ ὅταν μ' ἀποψάλουνε καὶ σβύσουν τὰ κηριά μου,
—Καὶ τότ' ἀγαπημένη μου σέν' ἔχω στὴν καρδιά μου.

5. *ποῦ εἶν' F.* 6. *νἱὸς μοῦ εἶν' F.* 18. *σὲ F.*

CCCLXXVII a.
Ο ΕΡΑΣΤΗΣ ΑΠΟΘΑΙΝΟΝΤΑΣ.

Conze.

(*ΧΟΡΟΥ.*)

Περιπλεγμένη λειμονιὰ μὲ τ' ἄνθη πλουμισμένη.
Τὴ ὥραν ὅπου σ' ἀγάπησα ἦτονε βλογημένη.

Καὶ τώρα ποῦ ἀρρώστησα κ' ἐκβλίβομαι στὸ στρῶμα,
Ἔλα τρανταφυλλένια μου καὶ φίλει με στὸ στόμα.
Καὶ σὰν ἐρθῇς στὸ σπίτι μου, μὴν κρύβῃς τὸν καϋμό σου,
Μὸν 'ρώτα τὴν μανοῦλά μου· „κυρὰ καὶ ποῦν' ὁ γιός σου;" —
Κ' ἐκείνη θὰ σ' ἀποκρινθῇ μὲ τὴν καρδιὰ καϋμένη·
„Νάτος ἐκεῖ ποῦ κείτεται· λέγε πῶς ἀποθαίνῃ." —
„Τί ἔχεις δυό μου μαλάκια μου ποῦ κείτεσαι στὸ στρῶμα;" —
Ἔλα τρανταφυλλένια μου καὶ φίλει με στὸ στόμα,
Ἔλα κάτσῃ στὴν κλίνη μου κοντὰ στὴν κεφαλή μου,
Πιάσε καὶ μυριολόγησε ὥστε νὰ βγῇ ἡ ψυχή μου.
Ὄντες νὰ δγῇς μικρὸ παιδὶ μὲ θυμιατὸ στὸ χέρι,
Τότες τρανταφυλλένια μου πάει τὸ δικό σου ταῖρι.
Κι' ὄντες νὰ μὲ περάσουνε νεκρὸ 'π' τὴ γειτονιά σου,
Τράβα τὰ μαγουλάκια σου καὶ τράβα τὰ μαλλιά σου.
Κι' ὄντες νὰ μὲ περάσουνε ψάλλοντες οἱ παπάδες,
Ἔβγα κρυφὰ 'π' τὴ μάνα σου κι' ἀνάψε τρεῖς λαμπάδες.
Κι' ὄντες νὰ μοῦ τὸ σβέσουνε παπάδες τὰ κηριά μου,
Τότες τρανταφυλλένια μου βγαίνεις ἀπ' τὴν καρδιά μου.
Κι' ὄντες νὰ μὲ κουμπήσουνε στὴν ἐκκλησιὰ τὴν πόρτα,
Σύρε μεγάλην σου φωνὴ νὰ μαραθοῦν τὰ χόρτα.
Κι' ὄντες νὰ μὲ κουμπήσουνε στὴν ἐκκλησιὰ τὴν μέση,
Σύρε με μιὰν ψιλὴν φωνὴ κι' ὁ κρέββατος νὰ πέσῃ.
Κι' ὄντες νὰ μὲ κουμπήσουνε στὴν μέση μὲς στὸ μνῆμα,
Σύρε με μιὰν ψιλὴ φωνὴ νὰ βγῇς ἀπὸ τὸ κρίμα.
Κι' ὄντες νὰ σοῦ τὰ φέρουνε, τὰ κολυβά μου φᾶ τα,
Φᾶ τα καὶ τρεῖς μακάρισαι τὸν νιὸν ὁποῦ σ' ἀγάπαε.

CCCLXXVIII.

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ.

M. II, 24.

Δεινὰ ποῦ δὲν τἄδγ' ὁ ἥλιος, πῶς τὰ γιάνουν οἱ γιατροί;
Κ' ἕνας μὲ τὸν ἄλλο λέγει, πῶς δὲν εἶναι γιὰ ζωή.
Τοῦ πατέρα της τὸ χέρι ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιὰ,
Καὶ τοῦ λέγει· „ἄχ πατέρα ἐγὼ δὲν θὰ ζήσω πλιά." —
Τῆς μητέρας της τὸ χέρι ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιὰ,
Καὶ τῆς λέγει· „ἄχ μητέρα ἐγὼ δὲν θὰ ζήσω πλιά.
Φέρτε μου τὸν ἐραστή μου διὰ νὰ τόνε ἀσπαστῶ,

Τὴν ζωήν μου νὰ τ' ἀφήσω κι' ἀπ' αὐτὸ νὰ χωριστῶ." —
Ἤρθε καὶ ὁ ἐραστής της, ἔσκυψε, τὸν φίλησε
Καὶ κρυφὰ, κρυφὰ στ' ἀφτί του λόγο τοῦ ὁμίλησε.
..Σὰν πεθάνω ἐραστή μου, στόλισε τὸν τάφο μου,
Καθὼς ἤθελες τὸ κάμει τότε εἰς τὸν γάμον μου." —
Καθὼς εἶπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους, εὐθὺς ἐξεψύχησε.
Τρέχ' ἡ μάνα κι' ἀδελφή της, πλὴν δὲν ταῖς ὁμίλησε ....

Numeros aliter constituit *M.* 7. *τὸν M.* Insunt quaedam carmini, in lingua vulgari minus usitata veluti *τότε εἰς τὸν, εὐθὺς ἐξεψύχησε.*

CCCLXXIX.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΑΠΟΘΑΜΜΕΝΟΣ.

Ζαμπ. 736, 44. T. 39.

Ἐψὲς ἐπέθαν' ὁ βοσκὸς, καὶ τέσσαροι στὸν ὦμο,
Τέσσαροι τὸν πηγαίνανε στὸν ὕστερό του δρόμο.
Βραχνόφων' ὁ καλόγερος ἀνάδευε τὰ χείλια·
Τοῦ νεκροκρέββατου συχνὰ ἐτρίζανε τὰ ξύλα.
Ἀλλοίμονο, πόσαις φοραῖς ἐκάτσαμε στὴ βρύσι,
Λέγωντας ποιὸς ἀπὸ τ' ἐμᾶς περσότερο θὰ ζήσῃ.
Καὶ λέγωντας ποιὸς ἀπὸ μᾶς περσότερο θὰ ζήσῃ,
Βούιζ' ἐδῶθ' ἡ καλαμιὰ, κεῖθε τὸ κυπαρίσσι.
Δυστυχισμένη συμφορὰ, ποῦ τὸ χαρούμεν' ἄνθι
Τῆς νιότη μου τῆς τρυφερῆς ὀγλήγωρα μαράνθη.
Ὦ θάνατε λυπήσου με, λυπήσου με καὶ φτάσε,
Ἓν ἀναστέναγμα γλυκὸ μοῦ φαίνεται πῶς θἄσαι.
Μοῦπανε πῶς μεσάνυχτα σὲ βάνουνε στὸ μνῆμα,
Καὶ ξέδωκα τὸ βοῦχό μου γιὰ τὸ στερνό σου ντύμα.
Αὐτοὶ ποῦ θὰ μὲ θάψουνε, κι' αὐτοὶ ποῦ μ' ἀγαποῦνε,
Ἂς βάλουνε τὰ χέρια μας νεκρὰ ν' ἀγγαλιαστοῦνε.

2. *Μοῦ τὸν ἐπεῖραν τέσσαροι T. τὸ δρόμ. Z.* 3. *Βροχόφωνα T. χείλια T.* 4. *συχνὰ τοῦ τρίζ. T.* 5. *Θυμιοῦμαι ποῦ καθούμαστεν ἀντάμα ἐκεῖ T.* 6. *ποιὸς ἀπὸ μᾶς — ἐλέγαμε — T.* 8. *Φτὺς κατὰ μᾶς ἐβούηξε φρικτὰ τὸ ποιὸς θὰ ζήσῃ; T.* 9. *συντροφιὰ Z.* 10. *μᾶς Z.* 13. *τὸν Z.* 14. *του Z.* 15. *Κεῖνοι — θάψανε T.*

CCCLXXX.

Η ΝΕΟΧΗΡΕΥΜΕΝΗ.

Εὐλ. 18. Μ. 1, 378.

Μιὰ κόρη ἐτραγούδησεν ἀπ' ὥραιο παραθύρι,
Κι' ὅσα καράβια τ' ἄκουσαν, ὅλ' ἀράζουν καὶ δένουν.
Κ' ἕνα καράβι τρομερό, καράβι τοῦ πολέμου,
Οὐδὲ μαζώνει τὰ πανιὰ οὔτ' ἤθελε ν' ἀράξῃ.
„Μάσε καράβι τὰ πανιὰ, μάσ' τα καὶ βάλ' τα κάτω.
Ἐγὼ κι' ἂν ἐτραγούδησα, σὲ μυριολόγι τοὔπα.
Ἔχω 'ν' ἄντρα κ' εἶν' ἄρρωστος, κ' εἶναι γιὰ νὰ παιθάνῃ,
Ξαρρωστικὸ μοῦ γύρεψα, νὰ φάγῃ γιὰ νὰ γιάνῃ.
Τσ' ἀγριολαφίνας τ' ἄλειμμα, τ' ἀγριογιδιοῦ τὸ γάλα.
Ὥστε ν' ἀναίβω στὸ βουνό, νὰ καταιβῶ στοὺς κάμπους,
Νὰ φτιάξω στροῦγκα καὶ μαντρί, νὰ πιάσω τὴν λαφίνα,
Ἄντρος μου ἐπαντρεύθηκε κι' ἄλλη γυναῖκα πῆρε,
Πῆρε τὴν πλάκα πεθερά, τὴ μαύρη γῆ γυναῖκα." —

9. *Τς Ε. Μ.*

CCCLXXXI.

Η ΧΗΡΑ.

Παν. 23.

„Χήρα μ' γιὰ δὲν παντρεύεσαι, δὲν πέρνεις γι' ἄλλον ἄντρα;" —
„Μπρὲ πῶς μοῦ λὲς νὰ παντρευθῶ κι' ἄλλον ἄντρα νὰ πάρω,
Ποῦ ἄντρας μοῦναι ἄρρωστος κι' ἀρρωστικὸ γυρεύει;
Γυρεύ' ἀπὸ λαγὼ τυρὶ κι' ἀπ' ἄγριο γίδι γάλα.
Ὅσο ν' ἀναιβῶ στὰ βουνὰ, νὰ καταιβῶ στοὺς κάμπους.
Νὰ φκιάσω στροῦγκα τοῦ λαγοῦ, ν' ἁρμέξω τ' ἄγριο γίδι,
Ἀρρώστησε, ξαρρώστησε κι' ἄλλη γυναῖκα πῆρε·
Πῆρε τὴν πέτρα πεθερά, τὴν μαύρη γῆ γυναῖκα
Κι' αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα ὅλα γυναικαδέρφια." —

CCCLXXXII.
Η ΧΗΡΑ.

Ζαμπ. 746, 33. Τ. 169.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

Δώδεκα μερῶνε νύφη χήρα πάει στὴ μάνα της,
Τὰ στεφάνια στὴν ποδιά της κ' ἔκλαιε τὸν ἄντρα της.
Κ' ἡ μανοῦλά της τῆς λέγει· „σώπα, μὴν πικραίνεσαι·
Κ' εἶσαι νιὰ καὶ κοπελοῦλα, πάλαι νύφη γένεσαι."
„Ὦ πῶς μου τὸ λὲς μπρὲ μάνα, γιὰ νὰ ματαπαντρευθῶ,
Σὰν τὸν ἄντρα πῶχα πρῶτον, ποῦ νὰ πάγω νὰ τὸν βρῶ.
Ποῦταν ὥμορφος στὰ κάλλη, ἄσπρος καὶ στήνε θωριά,
Ἦταν καὶ παλληκαράκι, πῶλαμπε σὰν τὴ χαρά.
Καὶ γιὰ μένα τὸν ἐσφάξαν σὰν ἀρνὶ στὸ μακελλειό,
Καὶ τοῦ χύσανε τὸ αἷμα σὰν στ' αὐλάκι τὸ νερό." —

1. *Τέσσαρο* Z. 2. *κλαιώντας* Z. 3. *Ἔλε'* Z. *καὶ τὴν παρηγόρουνε. Σώπα μάτια θυγατέρα, σώπα μὴν πικραίνεσαι* Z. 4. *Κι' ἄντρες βρίσκεις, ὅσους θέλεις καὶ ματαπανδρεύεσαι* Z. 5. *Καὶ σὰν πῶς τὸ λὲς μανοῦλα* Z. 6. *Ποῦ ἄνδρα εἶχα κ' ἐκοιμώτουν στὸ δεξί μου τὸ πλευρό* Z. 7 et 8. om. Z. 9 et 10. om. T. Numeros aliter constituit Z. In Cephallene finis carminis hic est: *Ποῦ ἐγὼ ἔχασα ἕνα νιόν, ποῦ δὲν τὸν βρίσκω πλιό.*

CCCLXXXIII.
Η ΧΗΡΑ.

Ζαμπ. 681, 106.

Βάνουν φωτιὰ στὸν Καπασὰ καὶ καίγουν ταργαστήρια·
Πέρνουνε γρόσια καὶ φλωριά, πέρνουν καὶ μαχμουντιέδες,
Πέρνουν μανάδες μὲ παιδιὰ καὶ πεθεραῖς μὲ νύφαις,
Πήρανε καὶ μιὰ νιόνυφη πέντε μερῶ νυφοῦλα,
Ποὖχε τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ μαλλιά της τάλι.
Πῆράν την καὶ τὴν πάησαν πεσκέσι τοῦ βεζύρη.
„Ποῦ πᾶς Λενίτσα μ' μοναχὴ τώρα τὸ βράδυ βραδύς;" —
„Παγαίνω γιὰ νὰ γκρεμιστῶ, παγαίνω να πεθάνω.
Τί μῶκοψαν τὸν ἄντρα μου μέσα στὴν ἀγκαλιά μου
Κ' ἐγώμισαν τὸν κόρφο μου ὀχ τ' αἷμα τοῦ καλοῦ μου.
Πήρανε τὸ κεφάλι του, στὴν Πόλι τὸ παγαίνουν.
Βγῆκαν ἀρχόντοι τὸ τηροῦν, κυράδες τὸ θιαμαίνουν." —

6. *πάϊσαν* Z. 11. *ἐπῆραν* Z. 12. *Θιαμμαίνουν* Z.

CCCLXXXIV.

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ.

U.

„Δὲν τὄξευρ' ἡ κακότυχη, δὲν τὄξευρ' ἡ καϋμένη"
Νἄχα τοῦ δώσει τὸ φιλί, νὰ τὸν παρηγορήσω,
Περὶ ποῦ τὸν ξενίτεψα (καὶ χάθηκε στὰ ξένα." —
Καράβια πᾶνε τοῦ γιαλοῦ κ' ἡ κόρη πάει τὴν ἀκρη,
Μὲ τὰ μαλλάκια ξέπλεγα, τὰ χέρια σταυρωμένα·
Ψηλὴ φωνοῦλα ἔσυρε, ὅσο κι' ἂν ἠμποροῦσε·
„Καραβοκύρη κι' ἀδερφὲ καὶ πολυαγαπημένε,
Αὐτὸν τὸν νιὸν ποῦ σῶστειλα κι' αὐτὸ τὸ παλληκάρι,
Καλὰ νὰ τὸν τηράξετε, καλὰ νὰ τὸν φυλᾶτε.
Συχνὰ, συχνὰ τὰ γιῶμά του, συχνὰ τὸ δειλινό του,
Συχνὰ νὰ τὸν ἀλλάζετε σταῖς τέσσαρες, σταῖς πέντε." —
„Μηγάρις εἶμ' ἡ μάνα του, μηγάρ' ἡ ἀδελφή του·
Μένα με λένε μαύρη γῆ καὶ πέτρα σκοτισμένη,
Σαράντα μέραις τὸν βαστῶ, σαράντα μερονύχτια
Κι' ἀπὲ βγαίνουν τὰ νύχια του, καὶ πέφτουν τὰ μαλλιά του
Καὶ λύετ' τὸ κορμάκι του ἀπ' τὴν κορφὴ στὸ πάτο." —

12. *Μηδάρης U.*

CCCLXXXV.

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ.

Ζαμπ. 750, 39.

Παρακαλῶ σε μοῖρά μου, νὰ μὴ μὲ ξενιτέψῃς
Κι' ἂν λάχῃ καὶ ξενιτευθῶ, θάνατο μὴ μοῦ δώσῃς,
Γιατ' εἶδανε τὰ μάτια μου τοὺς ξένους πῶς τοὺς θάφτουν,
Χωρὶς λιβάνι καὶ κερὶ, χωρὶς παπᾶ καὶ ψάλτη,
Χωρὶς λαδὶ στὰ μάτια του, σε χέρισο χωράφι.
Φέρνουν ζευγάρι ἀπ' τὰ βουνὰ κι' ἀλέτρ' ἀπὸ τοὺς κάμπους,
Φέρνουν γενὶ 'πὸ μάστορα καινούρι' ἀπὸ καμίνο,
Γιὰ ν' ἀλετρέψουνε τὴ γῆ, νὰ σπείρουνε κριθάρι·
Κι' ὁ νιὸς ὁπού τὰ κέντουνε πολὺ 'ταν τεχνεμμένος.
Μὲ τὸ κοντάρι τὰ βαρεῖ, μὲ τὸ σπαθὶ τὰ γέρνει
Καὶ μὲ τ' ἀσημομάχαιρο βαρυὰ τὰ σαλαγάει.
Πρώτ' ἀλετριὰ ὁπῶδωκε, ξέθαψε τὰ ποδάρια,
Καὶ δεύτερην ἐξέθαψε πανώριο παλληκάρι·

'Αφίν' ὁ νιὸς τ' ἀλέτρεμα καὶ πιάνει μυρολόγι·
„Ἂν εἶχα τέτοιο σύντροφο, τέτοι' ἀδερφὸ λεβέντη,
Στὴ γῆ ποτὲ μὴν πήγαινε, νὰ τόνε φάῃ τὸ χῶμα.
Ἤθελα πάω γιαλὸ γιαλό, κάτου στὸ περιγιάλι,
Νὰ κόψω κιτροκάλαμο, νὰ κάμω' να κυβοῦρι,
Νὰ βάλω πάτους βάλσαμο καὶ πάτους καρυοφύλλι,
Στὴ μέση τὸν ἁμάραντο, ποτὲ νὰ μὴ μαράνῃ." —

CCCLXXXVI.

Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ.

Εὐλ. 14. M. I, 416.

'Απόψε τί μ' ἐπάνεσε τὴ μαύρη ἡ καρδιά μου,
Καὶ ξύπνησα κ' ἐρώταα την, πάλι ξαναρωτῶ την·
„Καρδιά μου τ' ἔχεις καὶ πονεῖς καὶ βαρυαναστενάζεις;
Ἐσὺ βαρέμι δὲν βαστᾷς, βουνὸ δὲν ἀναβαίνεις." —
„Κάλλιο ν' ἀνέβαινα βουνό, βολύμι φορτωμένη,
Παρὰ τὸ θαῦμα πούδα 'γὼ ἔψὲς ἀργὰ τὸ βράδυ.
Δυὸ 'δέρφια σέρν' ὁ ποταμὸς μὲ τὸ φιλὶ πλεγμένα·
Κ' ἕνας τὸν ἄλλον ἔλεγε κ' ἕνας τὸν ἄλλον λέγει·
„Βάστ' ἀδελφέ μου, βάστα με, νὰ μὴ πεχωριστοῦμε,
'Ανίσως καὶ χωρίσωμε. δὲν μετασμίγομ' ἄλλο." —

2. *Κ' ἐξυπν. E. M.*

CCCLXXXVII.

Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ.

T. 317.

Τὸ ποιὰ 'ν' ἡ Καραγιάναινα πρώτη κοτσαμπασένα;
Πῶχω δυὸ λόγια νὰ τῆς πῶ, τρία νὰ τῆς μιλήσω.
Ποιὰ μάνα ἔχει δυὸ παιδιὰ ποῦ ψαροκυνηγοῦνε;
Πέ της νὰ μὴ τὰ καρτερῇ, νὰ μὴν τὰ παντυχαίνῃ.
Κι' ὁ Σαλαμπριὰς κατέβασε μὲ ἥλιο μεσημέρι.
Φέρνει λιθάρια ῥιζωμνιά, δέντρα ξεριζωμένα,
Φέρνει καὶ μιὰ γλυκομηλιὰ τὰ μῆλα φορτωμένη,
Κι' ἀνάμεσα στοὺς κλόνους της δυὸ 'δέρφι' ἀγκαλιασμένα.
Γωρίζει τὸ μικρότερο καὶ λέγει τοῦ μεγάλου·
„Κ' εἶναι ζωὴ καὶ θάνατος, τάχα θ' ἀνταμωθοῦμε;" —

„Ὄντας θ' ἀνθήσ' ὁ ξέρακας, νὰ βγάλῃ νιὰ κλονάρια
Καὶ νὰ στερέψ' ἡ θάλασσα, νὰ γένῃ περιβόλι,
Τότε κ' ἐγὼ 'δερφούλη μου πάλιν θὰ σ' ἀνταμώσω." ––

CCCLXXXVIII.
Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ.

II.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἡ μάνα πῶχει δυὸ παιδιά, ποῦ ψαροκυνηγοῦνε,
Πές της νὰ μὴν τὰ καρτερῇ, ν' μὴν τ' ἀπαντυχαίνῃ·
Ἡ Σαλαμπριὰ κατέβασε μὲ ἥλιο, μὲ φεγγάρι,
Κι' αὐτὰ στὴ μέση κολυμποῦν σὰν ψάρια πελαγήσια,
„Κρατήσου, κράτει μ' ἀδελφὲ κ' ἔλα νὰ φιληθοῦμε.
Τάχα θὰ ματασμίξωμε, θὰ ματανταμωθοῦμε." —
„Φόντας θ' ἀνθίσ' ὁ ξέρακας, νὰ βγάλῃ νιὰ βλαστάρια.
Φόντας ἀσπρίσ' ὁ κόρακας, νὰ γίνῃ περιστέρι,
Τότε θὰ σμίξωμε κ' ἡμεῖς, θὰ ματανταμωθοῦμε,
Νὰ πᾶμε στὴ μανοῦλά μας τὰ δυὸ ἀνταμωμένα." —

CCCLXXXIX.
Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ.

Faur. II, 68.

ΛΑΡΙΣΣΑ.

Τρία πουλάκια κάθουνταν ψηλὰ στὴν Κατερίνην,
Τὄνα τηρᾷ τὴν Λάρισσα, τἄλλο τὴν Ἀλασσῶνα,
Τὸ τρίτο καὶ φαρμακερὸ μυριολογᾷ καὶ λέγει·
„Ποιὰ μάνα εἶχε δυὸ παιδιὰ, ποιὰ μάνα πρωεστίνα;
Πές την νὰ μὴν τὰ καρτερῇ, νὰ μὴν τ' ἀπαντυχαίνῃ·
Ἡ Σαλαμπριὰ κατέβασε μὲ ἥλιο, μὲ φεγγάρι,
Κι' αὐτὰ στὴν μέση κολυμποῦν σὰν ψάρια πελαγήσια κ. τ. λ.

1. *κάθονταν F.* 5. *Εἰπὲ F.*

CCCXC.

ΟΙ ΝΑΥΤΑΙ.

Εὐλ. 36. M. II, 58.

Σὲ περιγιάλι κάθουνταν τῶν ναύτων αἱ γυναῖκες,
Τῶν ναύτων καὶ τῶν ναύκληρων, τῶν καραβοκυρέων,
Ἔχουν γουλιὰ στὸν κόρφον τους, χαλίκια στὴν ποδιά τους,
Τὴ θαλασσα πετροβολοῦν, τὴ θαλασσα λιθιάζουν·
„Θάλασσα πικροθάλασσα καὶ λευκοχυματοῦσα,
Θάλασσα ποῦν' οἱ ἄντρες μας καὶ ποῦναι κ' οἱ καλοί μας;" —
Τί νὰ σᾶς πῶ καϋμέναις μου τὰ μαῦρα τὰ μαντάτα;
Οἱ ἄντρες σας ἐπνίγηκαν στὴν ἄβυσσό μου κάτω.

2. vs. om. *M.*

CCCXCI.

Ο ΝΑΥΤΗΣ.

Faur. II, 104.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Ποιὸς κόρην ἔχ' ἀνύπαντρην, νὰ τὴν παντρέψ' ἂν θέλῃ,
Κάλλι' ἂς τῆς δώσῃ γέροντα παρὰ νιὸν ναύτην ἄντρα.
Ὁ ναύτης ὁ βαρυόμοιρος, ὁ κακοπαθημένος,
Ἂν γιωματίσῃ, δὲν δειπνᾷ, ἂν στρώσῃ, δὲν κοιμᾶται.
Κρίμα στὸν νιὸ τὸν ἄρρωστο στοῦ καραβιοῦ τὴν πλώρη,
Μάναν δὲν ἔχει νὰ τὸ δγῇ, κύρην νὰ τὸν λυπᾶται,
Οὐδ' ἀδερφὸν οὐδ' ἀδερφὴν, κανένα μὲς στὸν κόσμο.
Μόναι τὸν λέγ' ὁ ναύκληρος μὲ τὸν καραβοκύρη·
„Ἔ σήκ' ἀπάνω ναύτη μας καὶ καλογνωριστή μας,
Νὰ κομπασάρῃς τὸν καιρὸ, νἄμπωμεν σὲ λιμένα." —
„Ἐγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκου.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ, βάλτε με νὰ καθήσω·
Σφίξετε τὸ κεφάλι μου μὲ δυὸ, μὲ τριὰ μαντύλια·
Μὲ τῆς ἀγάπης τὸ χρυσὸ δέστε τὰ κατακλείδια,
Καὶ φέρτε μου τὴν χάρτα μου τὴν παντερημασμένην.
Βλέπετ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε,
Πῶχ' ἀνταρσύλαν στὴν κορφὴ καὶ καταιχνιὰν στὴν ρίζα;
Πάγετ' ἐκεῖ ν' ἀρράξετε· ἔχει βαθὺ λιμένα.
Πρὸς τὰ δεξιὰ τὰ σίδηρα, ξερβιὰ τὰ παλαμάρια,
Καὶ τὴν μεγάλην ἄγκυρα ρίξετε πρὸς τὸν νότο.

Τὸν ναύκληρο παρακαλῶ καὶ τὸν καραβοκύρη,
Νὰ μή με θάψουν σ' ἐκκλησιὰ μηδὲ σὲ μοναστῆρι,
Μόναι στὴν ἄκρη τοῦ γιαλοῦ, στὸν ἄμμο ἀποκάτω·
Ἐκεῖ οἱ ναῦτες νἄρχωνται, ν' ἀκούω τὴν φωνή τους.
"Ἐχετε γειὰν συντρόφοι μου καὶ σὺ καραβοκύρη,
Καὶ σὺ ἔα λέσα μου γλυκὸ, γλυκότερον ἔα μόλα." —
Ἔλυωσαν τὰ ματάκια του, ἔλυωσαν καὶ δὲν βλέπει.

7. εἰς τὸν F. 10. εἰς F. 13. δυὸ, τρία F. 17. Ποῦ ἔχ' ἀντίραν F. 17. Πᾶτε ἐκ. F. 22. εἰς F.

CCCXCI a.

Ο ΝΑΥΤΗΣ.

(XOPOΣ.)

Conte.

Κρίμα τὸν νιὸ ποὺ 'ρρώστησε στοῦ καραβιοῦ τὴν πλώρη.
Δὲν ἔχει μάνα νὰ τὸν κλαίῃ, κανεὶς νὰ τὸν λυπᾶται.
Παρὰ τὸν κλαίει ὁ ναύκληρος μὲ τὸν καραβοκύρη·
„Γιὰ σήκ' ἀπάνω ναύτη μου καὶ πρῶτο γεμεντσῆ μου,
Νὰ κουμπασάρῃς τὸν καιρὸ νὰ πᾶμε σὲ λιμάνι." —
„Ἐγὼ σᾶς λέγω, δὲν μπορῶ, καὶ σεῖς μοῦ λέτε, σήκω.
Γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βάλτε με νὰ κάτσω,
Καὶ φέρτε τὸν πνευματικό, τοῦ πῶ τὰ κρίματά μου,
Καὶ φέρτε μιάπηχυ μαντύλι νὰ δέσω τὸ κεφάλι,
Καὶ φέρτε μου τὴν χάρτα μου καὶ τ' ἀργυρὸ κουμπάσο
Νὰ κουμπασάρω τὸν καιρὸ, νἀμποῦμε σὲ λιμάνι.
Θεωρεῖτ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε,
Ποὖχει λαγκάδια στὴν κορφὴ καὶ παρακάτ' ἀσπράδα;
Ἐκεῖ νὰ πᾶμ' ν' ἀράξομε ποὖναι καλὸ λιμάνι.
Δεξιὰ μεριὰ τὰ σίδηρα, ξερβιὰ τὰ παλαμάρια,
Καὶ στὴν καϋμένη τὴν νωτιὰ ρίξε τὰ σιγουράντσα.
Κ' ἐμένα νὰ μὲ θάψετε πίσω 'π' τὸν ἅγιον Γιώργη,
Νἀκούσω τὰ μουτσόπουλα, ποὺ λέν· ἐλέσα ἰαλέσα."

CCCXCII.
ΤΟ ΠΡΙΝΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟΝ.

Σχιν.

ΚΡΗΤΗ.

„Ξύπνησε πριντσιπόπουλο καὶ καστροπελεμίτη,
Ὅπου μᾶς ἐπαράγγειλες πῶς εἶσαι γιὰ τὴν Κρήτη.
Ξύπνησε πριντσιπόπουλο καὶ γράψε μὲ τὸ χέρι,
Νὰ στείλωμε τῆς κόνταινας ποῦ δὲν ἔχ' ἄλλο ταῖρι.
Ξύπνησε, φτιάσε μιὰ γραφὴ καὶ νὰ τὴν ἀναγνώσω,
Νὰ στείλωμε τῆς κόνταινας νὰ πικραθῇ καμπόσο.
Ξύπνησε πριντσιπόπουλο καὶ στόμα ξαχαρένιο,
Νὰ δγῇς ὁπού σοῦ φτιάνουνε τὸ μνῆμα μαρμαρένιο.
Ξύπνησε πριντσιπόπουλο ποὖσ' ἄσπρος σὰν τὸ κρίνο,
Ποῦ πᾶνε νὰ σὲ χώσουνε στὸν ἅγιο Κωνσταντίνο." —
Ὅταν ἐπῆγε 'νας παπᾶς νὰ πάγῃ νὰ τὸν βγάλῃ,
Μικροὶ, μεγάλοι κλάψανε, κρίμα στὸ παλληκάρι.
Ὄμπρὸς πήγαιν' ὁ πίσκοπος μὲ τὸ σταυρὸ στὸ χέρι,
Ἀγαλ' ἀγάλια περπατεῖ κι' ἀκολουθάει τ' ἀσκέρι.
Ὄμπρὸς πήγαιν' ὁ πίσκοπος καὶ πίσ' οἱ Μοσκοβίταις.
Μ' ἀλήθεια τὸν ἐψάλανε παπάδες Μωραΐταις
Καὶ γράφουνε στὸ μνῆμά του . . . . .

9. ποῦ σ'.

CCCXCIII.
Η ΕΡΕΙΝΗ.

M. II, 2.

Μέ πόνον κλάψετε ὦ λυπημέναις,
Μὲ πόνον μέγα ἀγαπημέναις
Τὸν πικρὸ θάνατο μιανῆς θεᾶς.
Μιὰ ὡραιοτάτη, εὔμορφ' Ἐρείνη,
Ποῦ διὰ 'να τύραννο φαρμάκι πίνει
Καὶ φαρμακώνεται θανατερά.
„Χρυσή μ' ἀγάπη διά σ' ἀπεθαίνω,
Χάνω ζωή μου διά σ' ἡ καϋμένη,
Καὶ σὺ σκληρότατε δὲν μὲ πονεῖς.
Κοπέλαις εὔμορφαις μαῦρα ντυθῆτε
Μὲ πόνον μέγα καὶ στολιστῆτε

Μὲ δάφναις πράσιναις καὶ μὲ μυρτιαῖς.
Μάνα τί κλαίεις; στὸν θεὸν σ' ἀφίνω.,
Ποῦ διὰ 'να τύραννο φαρμάκι πίνω
Καὶ φαρμακώνομαι θανατερά.
Μάνα πόχηρη δυστυχισμένη,
Κορίτσι εὔμορφο ποῦ σ' ἀπεθαίνει
Στὸν ἅδη πάγει, σὲ καρτερεῖ.
Ἄσπλαγχνε λύπησαι· δὲν μὲ λυπᾶσαι;
Πόνους καὶ βάσανα δὲν μοῦ θυμᾶσαι;
Τώρα μὲ χάνεις παντοτεινά." —
Ὄντας τὴν θάψανε, τὴν μαύρ' Ἐρείνη,
Μωραί, μεγάλοι θρήνους ἐβγάνει,
Καὶ τὴν ἐκλάψανε λυπητερά.

Numeros aliter constituit *M.*

CCCXCIV.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ.

Starketh. Apoll. Temp. zu Baxs. p. 113 sqq. Kind. Eunom. III, 58. M. II, 30. cfr. Pouqueu. hist. d. l. régénerat. d. l. Grèce I, 161 sqq.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

Ἠκούσατε, τί ἔγινε στὰ Γιάνινα στὴν λίμνη;
Ποῦ ἔπνιξαν τὰς δέκ' ἑπτὰ καὶ τὴν κυρὰ Φροσύνη.
Ἄχ Φροσύνη μ' παινεμένη,
Τί κακὸ πάθες καϋμένη;
Ἄλλη καμμιὰ δὲν ἔβαλε ποτὲ λαχοῦρι σάλι·
Μὸν ἡ Φροσύνη τ' ἔβαλε κ' ἐπῆγε στὸ χαμάμι.
Ἄχ Φροσύνη παινεμένη,
Μὲς στὴν λίμνη ξαπλωμένη.
Δὲν σ' ἔλεγα Φροσύνη μου, μὴ βάλλῃς δαχτυλίδι;
Τ' ἀκούει ὁ Ἀλῆ πασᾶς, σὲ ρίχνει μὲς στὴν λίμνη.
Ἄχ Φροσύνη καὶ κυρά μου,
Ἔκαψες τὰ ζωτικά μου.
Ἂν ἤστε Τοῦρκ', ἀφῆστέ με· χίλια φλωριὰ σᾶς δίδω,
Νὰ πάγω στὸν Μουχτὰρ πασᾶ, δυὸ λόγια νὰ τὸν κρίνω.
Ἄχ Φροσύνη καὶ κυρά μου κ. τ. λ.
Σήκου πασᾶ ἐγρήγορα καὶ στὸν παπᾶ νὰ σώσῃς,
Διὰ νὰ τὸν κάμῃς τὸν ρητσᾶν, ἐμένα νὰ γλυτώσῃς.

Ἂχ Φροσύνη κ. τ. λ.
Ἐγὼ κἂν πάγω στὸν παπᾶ, ῥιτσάδες δὲν περνάνε,
Τὸ βλέπω Φροσυνίτσα μου, τὰ ψάρια θὰ σὲ φᾶνε.
Ἂχ Φροσύνη κ. τ. λ.
Φροσύνη μου, σὰν τ' ἔξευρες, δὲν μἔστειλες χαμπάρι;
Νὰ στειλω τὴν κοσόκα μου κι' ἄνθρωπον, νὰ σὲ πάρῃ.
Ἂχ Φροσύνη κ. τ. λ.
Χίλια καντάρια ζάχαρι θὰ ῥίξω μὲς στὴν λίμνη,
Διὰ νὰ γλυκάνῃ τὸ νερὸ, νὰ πίῃ κυρὰ Φροσύνη.
Ἂχ Φροσύνη κ. τ. λ.
Φύσ' ἀεράκι μου βοριὰ, φύσα κατὰ τὴν λίμνη,
Χαιρετᾷ μου τὰς δέκ' ἑπτὰ καὶ τὴν κυρὰ Φροσύνη.
Ἂχ Φροσύνη κ. τ. λ.

1. *Ἰωάννινα K. M.* 6. *ῥίπτει K. M. εἰς τὴν K. M.*

CCCXCV.

Η ΑΒΑΗ.

ΚΥΠΡΟΣ.

„Μαῦρο κρεββάτι μάνα μου στὴ σάλα σ' ἀντικρύζει
Κ' ἐπάνω του κατάμαυρα στραμμένα λουλουδάκια,
Θανάτου κιτρινόκερφ μισόσβεστο στὴν ἄκρη
Καὶ λιβανιῶν μαῦρο καπνὸ ἐδῶ κ' ἐκεῖ στραφτμένο,
Κ' ἕνα κορμὶν στὰ κάταστρα στὸ στρῶμα 'ν' ξαπλωμένο.
Ξαναπλωμένα τὰ μαλλιὰ στὸν ὦμόν του τὰ ἔχεις.
Ἴντα 'χεις μάνα μ' πές μού το, γιὰ πές μού το κ' ἐμένα.
Μανὰ κανένας ξάδερφος ξεψύχησε μάνα μου;
Καὶ κλαίουν τόνε οἱ ἄδελφοι καὶ κλαίουν τον οἱ φίλοι;
Μανὰ κανένας θεῖός μου ξεψύχησε μάνα μου;" —
„Μηδὲ κανένας ξαδερφος ξεψύχησε παιδί μου,
Καὶ κλαίουν τόνε οἱ ἀδελφοὶ καὶ κλαίουν τον οἱ φίλοι,
Μηδὲ κανένας θεῖός σου ξεψύχησε παιδί μου,
Ἡ Λέλην τὴν ἐδάγκασε κουφὴ φαρμακευμένη,
Ἴνταν ἐπῆεν τὸ σταμνὶ νερὸ νὰ τὸ γεμίσῃ." —

CCCXCVI.

Ο ΑΝΘΟΣ ΚΑΙ Η ΑΥΓΗ.

Ζαμπ. 751, 40.

– ⏑ – ⏑ – ⏑ sive – ⏑ – ⏑ – ⏑ –
– ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – ⏑ – ⏑
– ⏑ – ⏑ – ⏑

Ἡ Αὐγοῦλα ποῦ νάναι;
Κοντεύει τὸ βράδυ
Καὶ μαῦρο σκοτάδι
Πλακώνει τὴ γῆ.
Παγαίνει 'κεῖ ποὺναι
Μακρὺ κυπαρίσσι,
Παγαίνει στὴ βρύσι·
Δὲν εἶν' οὐδὲ 'κεῖ.
Στ' ἀλῶνι στ' ἀμπέλι
Στὸ δρόμο κυττάζει
Καὶ τέλος φωνάζει·
Αὐγοῦλά μ', Αὐγή.
Αὐγή μου συχνότατα
Τοῦ βγῆκ' ἀπ' τὰ στήθη
Κι' Αὐγή μ' ἀπεκρίθη
Μιὰν ἀλλὴ φωνή.
Πῶς εἶν' τῆς Αὐγούλας.
Ὁ Ἀνθὸς ἐστοχάσθη·
Καὶ πρόθυμ' ἐβιάσθη,
Νὰ πάη νὰ τὴ βρῆ.
Ἐγύρευ' ἀνήσυχος
Ὡσὰν περιστέρι
Γιὰ νὰ βρῆ τὸ ταῖρι
Καὶ δὲν τοῦ βολεῖ.
Καὶ τρέχει καὶ τρέχει,
Κι' ὁλοῦθε κυττάζει,
Καὶ δίχως νὰ κράζῃ.
Δὲν μένει στιγμή.
Τὴν εἶδε προβαίνοντας
Στὴ μέση, κ' ἐφώναξ'
„Αὐγοῦλά μ', ἐτρόμαξ'

Ὁ Ἀνθός σου πολύ."
Ἐτοῦτα λαλῶντας
Κοντάτης παγαίνει.
Ἡ Αὐγοῦλα σιωπαίνει
Καὶ δὲν τοῦ μιλεῖ.
Προσκέφαλο κόκκινο
Τῆς κειτ' ἀπουκάτου,
Κρεββάτι θανάτου
Στενὸ καὶ πικρό.
Θανάτου στεφάνι
Τριγύρου στὴν κόμη·
Εἶν' εὔμορφ' ἀκόμη
Στὴν ὄψι πολύ.
Ὁ Ἄγγελος ἴσως
Ποῦ πέρνει τὸ μίλημ',
Τῆς πῆρε μὲ φίλημ'
Γλυκὸ τὴν ψυχή.
Γιατ' ἔχει χαμόγελο
Ἀκόμη στὸ στόμα,
Ποῦ λὲς μὲς στὸ χῶμα,
Δὲν πρέπει νὰ μπῇ.
Δὲν εἶν' πεθαμένη·
Τὴν ὄψι τηράτε,
Κοιμᾶται, κοιμᾶται
Εἰς ὕπνο βαθύ.
Τῆς πέρνει μὲ χέρι
Ἀργὸ τὸ στεφάνι,
Τὸ βγάνει, τὸ βάνει
Ἀπ' τὴν κεφαλή.
Ἡ Αὐγοῦλα κοιμᾶται,
Ἀλήθεια σοῦ λέγω.
Μὴν κλαῖς, γιατὶ κλαίγω,
Μανοῦλα κ' ἐγώ;
Ἰδοῦ τὸ στεφάνι της.
Μὴν γέρνῃς στὴν ἄλλη
Μεριὰ τὸ κεφάλι,
Τὰ μάτια μὴν κλῇς.
Σ' τ' ἀφίνω στὰ γόνατα,

Κι' ἀκόμ' ἂν ἀργήσῃ
Ἡ Αὐγὴ νὰ ξυπνήσῃ,
Ἐμὲ τὸ φορεῖς.

23. *ναὺρῆ* Z. 30. 31. *ἐφώναξε — ἐτρόμαξε* Z. 40. *πικρὸ?* exspectaveris *πικρύ*. 46. 47. *μίλημα — φίλημα* Z. 64. *ἐγὼ?* innim: *κ' ἐσύ*.

CCCXCVII.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΑΡΡΩΣΤΟΣ.

M. II. 44.

Ὁ πόνος πάντα βρίσκεται· τὸ ντέρντι πῶς θὰ γιάνω;
Διὰ ἐσὲ ἀρρώστησα, καὶ μὲς στὸν ᾅδη θἄρτω
Πέρνω καὶ πάγω στὸν γιατρὸ νὰ δγῇ τεῖν' ἡ γιατριά μου.
Ὁ γιατρὸς μὲ λέει· „Καρτέρεσε ν' ἀνοίξω τὰ χαρτιά μου" —
Καρτέρεσα ὁ δυστυχὴς ἀπ' τὴν αὐγ' ὡς τὸ βράδυ,
Καὶ τὰ χαρτιά του ἄνοιξε γιὰ νὰ βρῇ τὸ ντερμάνι.
„Σύρε λεβέντη μ' στὸ καλὸ κ' ἐσ' ἀρρωστιὰ δὲν ἔχεις·
Ἀγάπης ντέρντια σὲ βαροῦν, καὶ γιατρεμὸ δὲν ἔχεις." —
Πῆρα τὰ χέρια σταυρωτὰ καὶ τὴν καρδιὰ κρατῶντας,
Ηὔρα καὶ τὴν ἀγάπη μου παίζοντας καὶ γελῶντας.
Ἐσ' εἶσαι κόρη μ' ὁ γιατρὸς κ' ἐγὼμ' ὁ λαβωμένος,
Δόσε με κόρη τὸ φιλὶ νὰ γιατρευθῶ ὁ καϋμένος.
„Καὶ πῶς τὸ δίδω τὸ φιλὶ νὰ μὴ βαρ' ἀρρωστήσῃς,
Ἀπ' τὸν Θεὸν στὰ χέρια σου νὰ μὴν τὸ μαρτυρήσῃς." —
Δὲν εἶμαι δέντρο νὰ κοβῶ καὶ βέργα νὰ λυγίσω,
Δὲν εἶμαι τέτοιος ἄνθρωπος γιὰ νὰ σὲ μαρτυρήσω.
Ὅταν θὰ μάθῃς κόρη μου, ποῦ εἶμ' ἀρρωστημένος,
Νἄρθῃς τὸ γρηγορώτερο προτοῦμ' ἀποθαμμένος.
Στὴν κάμαρά μ' ὅταν θἄρθῃς, δεξιὰ εἶνε τὸ στρῶμα,
Σκύψε καὶ γλυκοφίλει με κόρη μου μὲ τὸ στόμα.
Κ' ἡ μάνα μου θὲ νὰ σε πῇ λόγια νὰ σὲ ψυχράνῃ,
Σὰν εἶσ' ἀγάπη μου πιστή, στὸν νοῦ σου μὴ τὰ βάνῃς.
Ἄπλωσε εἰς τὴν τσέπη μου καὶ πάρε τὰ κλειδιά μου,
Ἄνοιξε τὴν κασέλα μου, βγάλε τὰ σάβανά μου,
Καὶ μέσα στὸ παραχλῆσι τριαντάφυλλα καὶ ῥόδα,
Καὶ μοίρασ' τα σταῖς εὔμορφαις νὰ ποῦν τὰ μυρολόγια.

Ὅταν θὰ δῇς ὁπ' ἔρχεται παπᾶς μὲ πετραχεῖλι,
Φώναξε μιὰ ψηλὴ φωνή, πούστε δικοί μου φίλοι.
Ὅταν θὰ δῇς ὁπ' ἔρχεται μὲ θυμιατὸ στὸ χέρι,
Φώναξε μιὰ ψηλὴ φωνή, πάγ' τὸ δικό μου ταῖρι.
Ὅταν καὶ θὰ μὲ σηκώσουν τέσσαρα παλληκάρια,
Φώναξε μιὰ ψηλὴ φωνή, νὰ σκάσουν τὰ λιθάρια.
Ὅταν καὶ θὰ μὲ περάσουν ἀπὸ τὴν γειτονιά σου,
Ἔβγα κρυφ' ἀπ' τὴν μάνα σου καὶ τράβα τὰ μαλλιά σου.
Ὅταν θὰ μ' ἀκουμπήσουνε στῆς ἐκκλησιᾶς τὴν πόρτα,
Φώναξε μιὰ ψηλὴ φωνή, νὰ μαραθοῦν τὰ χόρτα.
Ὅταν θὰ μ' ἀκουμπήσουνε στῆς ἐκκλησιᾶς στὴν μέση,
Φώναξε μιὰ ψηλὴ φωνή, ἡ ἐκκλησιὰ νὰ πέσῃ.
Ὡσὰν θὰ μὲ καταιβάσουν τρία σκαλιὰ στὸν ἅδη,
Τότε νὰ πῇς πουλάκι μου, ἡ ἀγάπη μου ἐχάθη.
Ὡσὰν θὲ νὰ σὲ τὰ δώσουν τὰ κόλλυβά μου, φᾶ' τα
Καὶ πές· „Θεὸς ἂς συγχωρῇ τὸν νέον ποῦ μ' ἀγάπα." —

1. 8. *ντέρτια M.* 2. *μὲ στὸν M.* 4. *λέγει M.* 6. *ὕρη τ. ντερμάνη M.* 13. *φηλὶ M.* 18. *πρωτοῦμ' M.* 31. 33. 39. nescio an verbis *σηκώσουν, περάσουν, καταιβάσουν* pronomen *μὲ* postponendum sit.

CCCXCVIII.

Η ΑΛΑΦΙΝΑ.

Faur. II. 84. C.

Carmen compositum est ab Andrea Ixco anno 1830.

Κλάψε με μάνα, κλάψε με τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιά, ὅσο νὰ φέξ' ὁ ἥλιος,
Νἄρτουν τ' ἀλάφι' ἀπ' τὰ βουνὰ νὰ σὲ παρηγορήσουν.
Ὅλα τ' ἀλάφια βγήκανε κι' ὅλο δροσολογιοῦνται·
Καὶ μιὰ λαφίνα ταπεινὴ δὲν πᾷ κοντὰ μὲ τ' ἄλλα·
Ὅλα τ' ἀπόσκια περπατεῖ κι' ἀντίξερβα κοιμᾶται.
Κι' ὅτ' εὗρε γάργαρο νερὸ, θολώνει καὶ τὸ πίνει.
Κι' ὁ ἥλιος τὴν ἀγνάντεψεν ἀπὸ ξερὸ κλαράκι·
„Μωρὴ λαφίνα ταπεινὴ δὲν πᾷς κοντὰ μὲ τ' ἄλλα;
Μόνον τ' ἀπόσκια περπατᾷς κι' ἀντίξερβα κοιμᾶσαι." —
„Ἐγὼ λεγα ἡλάκι μου, πῶς δὲν θὰ μ' ἐρωτήσῃς.
Μὰ τώρα, ποῦ μ' ἐρώτησες, νὰ σὲ τ' ὁμολογήσω.
Τὸ ντέρντι μου, τὸ πάθι μου, κανεὶς νὰ μὴ τὸ πάθῃ,
Μηδὲ Τοῦρκος μηδὲ Ῥωμαίος μηδὲ καραβοκύρης.

Δώδεκα χρόνους ἔκαμα στέρφα χωρὶς μοσκάρι
Κι' αὐτοῦ στοὺς δεκατέσσαρους βγῆκα μὲ τὸ μοσκάρι,
Γιὰ μένα βγῆκ' ὁ κυνηγὸς μὲ τὸ πικρὸν τουφέκι,
Κ' ἔρριξε καὶ μοῦ σκότωσε τὸ μοναχὸ μοσκάρι
Κ' ἐγὼ τ' ἀπόσκια περπατῶ, ἀντίζερβα κοιμοῦμαι
Κι' ἂν εὕρω γαργαρὸ νερό, θολώνω καὶ τὸ πίνω.
'Ανάθεμά σε κυνηγὲ καὶ σὺ καὶ τὰ καλά σου:
Σὺ ἔκαψες κι' ὠρφάνεψας ἀπὸ παιδὶ κι' ἀπ' ἄντρα.

1. *Ὅλην τὴν μαύρην κι' ἄγριαν νύχτα μὲ τὸ φεγγάρι F.* 2. *Αὔγὴν μὲ τὴν — ῥήξ' ὁ ἥλ. F.* 3. *Τρέχουν F.* στὰ *F. ἀλαφομάσχια F.* 5. *Μιὰ ἀλ. F. πάγει μὲ τὰ F.* 6. *καὶ τὰ F.* 8. *ἀπάντησε, στέκει καὶ τὴν ῥωτάει F.* 9. *Τί ἔχεις ἀλ. μου — καὶ σὺ F.* 15. *Κι' ἀπὸ τοὺς δῶδεκα κ' ἔμπρὸς ἀπόχτησα μοσχάρι.* Post vs. 15 habet *F.*: *Τὸ ἔθρεψα, τ' ἀνάθρεψα, τόκαμα δύο χρόνων.* 16. *Καὶ κυνηγὸς τ' ἀπάντησε, ῥήχνει καὶ τὸ σκοτόνει F.* vss. 4. 10. 12. 13. 17 - 19. om. *F.* 20. 21: om. *U.*

CCCXCIX.

Η ΑΛΑΦΙΝΑ.

Σχιν.

„Κλαῖγέ με μάνα, κλαῖγέ με τὴν νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγοῦλα μὲ δροσιά, ὅσο νὰ φέξ' ὁ ἥλιος,
Ποῦ πᾶν τὰ λάφια στὴ βοσκή, ποῦ πᾶν κ' ἡ ἀλαφίναις·
Μόνε στοὺς ἴσκιους ἂς πατῇς, στοὺς ἴσκιους παρατρέχῃς." —
Κι' ὁ ἥλιος τὴν ἐρώτησε καὶ τὴν ξαναρωτάει·
„Μωρὴ λαφίνα ταπεινὴ, λαφίνα λυπημένη,
Γιατὶ στοὺς ἴσκιους προπατεῖς, στοὺς ἴσκιους παρατρέχεις;" —
„Ἥλιε ποτὲ μ' ἐρώτησες, ποῦ μ' ἐρωτᾷς καὶ τώρα;
Δώδεκα χρόνους ἔκαμα, ποῦ λάφι δὲν ἠξεύρω,
Κι' ἀπὸ τοὺς δώδεκα κι' ὁμπρὸς ἐγέννησα μοσκάρι·
'Ολονυχτῆς τὸ ἔκρυβα μέσα στοὺς κάτω λόγγους,
Κι' ὁλημερῆς τὸ ἔβοσκα μέσα στῆς περιβόλαις·
Καὶ κυνηγὸς ἐφύλαξε, ῥίχνει καὶ τὸ σκοτώνει
Κ' ἐμένα δὲν ἐσκότωσε παρὲξ τὸ μοσκοπούλι." —

CCCC.

Η ΑΛΑΦΙΝΑ.

Παν. 35.

Σηκώνομαι πολὺ ταχὺ μαῦρος ἀπὸ τὸν ὕπνο,
Καὶ πέρνω δίπλα τὰ βουνὰ, δίπλα τὰ κορφοβούνια,
Ποῦ μὲ τὸν ἥλιο μάλωναν, μὲ τὸν ἥλιο μαλώναν·
„Ἥλιε δὲν κρούᾳς ἀπὸ ταχυὰ, μὸν κρούᾳς τὸ μεσημέρι
Νὰ βγοῦν τὰ λάφια στὰ βουνὰ, νὰ μὲ παρηγορήσουν.“ —
Ὅλα τὰ λάφια βγήκανε κι' ὅλα δροσολογιῶνται,
Καὶ μιὰ λαφίνα ταπεινὴ δὲν πάει κοντὰ μὲ τ' ἄλλα,
Ὅλο τ' ἀπόσκια περπατεῖ καὶ τὰ ζερβὰ κοιμᾶται,
Κι' ὅπ' εὕρῃ γάργαρο νερὸ, θολώνει καὶ τὸ πίνει.
Δώδεκα χρόνους ἔκαμε στέρφα δίχως μοσκάρι
Κι' ἀπὸ τοὺς δώδεκα κ' ὁμπρὸς ἐβγῆκ' ἀγγαστρωμένη.
Τὸ κύτταξε, τ' ἀνάθρεψε, τὸ φκιάνει τριῶν χρονῶνε.
Εἶχε τ' ἀπρίλι τὴ δροσιὰ, τοῦ μάη τὰ λουλούδια,
Κι' ὁ κυνηγὸς τὸ βίγλιζε ἀπὸ ψηλὴ ῥαχοῦλα,
Πῆγε καὶ τὸ χαρτέρεψε σ' ἕνα στενὸ σωκάκι,
Καὶ ῥίχνει καὶ τὸ σκότωσε καὶ τὄχει σκοτωμένο.
„Καὶ τὸ κακὸ τείν' ποὖκαμε μ' ἐμὲ τὴν ἀλαφίνα,
Καὶ τώρα μοῦ τὸ σκότωσε καὶ τὄχει σκοτωμένο;
Ἔχει σταυρὸ στὰ κέρατα καὶ κούπα μὲς στὴν μπάλα.
Σὲ καταριῶμαι θλιβερὰ καὶ προκοπὴ μὴν κάμῃς.
Θὰ περπατῇς νὰ θλίβεσαι, νὰ σκούζῃς, νὰ φωνάζῃς.“ —

3. *μάλλοναν Π.* 10. *χρόνια Π.* 15. *σένα Π.* 17. *Καὶ τίν' τὸ ποὺ καμε Π.*

CCCCI.

Η ΑΛΑΦΙΝΑ.

ΚΥΠΡΟΣ.

„Λάφι μου χρυσοκέρατο ἴντ' ἔχεις καὶ δακρύζεις
Καὶ μὲ τῆς πέτραις δέρνεσαι τὴ μέρα καὶ τὴ νύχτα;
Μὲ τἄλλα λάφια νὰ βοσκᾷς δὲν θέλεις μὲς στοὺς λόγγους;
Γιατὶ χτυπᾷς τὰ πόδια σου, τὰ χρυσοκέρατά σου;
Γιατὶ τὰ τρίβεις καὶ βογκᾷς σὰν νἄσουν λαβωμένο;
Πές μού το λάφι, πές μού το, πές μού το, κι' ἂν μπορέσω,
Δῶ σου βοήθι' ὅση μπορῶ, ὅσ' ἔχω κι' ὅση θέλεις.“ —

„Δὲν ἠμπορεῖς, ποταμί μου, τί ποτε νὰ μὲ κάμῃς.
Βαθυὰ ὁ πόνος τὴν φωλιὰν μὲς στὴν καρδιά μου ἔχει. — θη
Καὶ τί καλὸν στὴν γῆν αὐτὴν ἔχω, γιὰ νὰ μπορέσω
Μὲ τἄλλα λάφια γλήγωρης στοὺς λόγγους νὰ πετάξω;
Δύο λαφάκια πῶχαμα ψιλὰ χρυσοντυμένα
Κ' ἐκεῖνα μοῦ τὰ πήρανε κι' ὀρφάνεψ' ἀπὸ κεῖνα.
Τὄνα τὸ βρῆκε κυνηγὸς νὰ πίνῃ στὸ ποτάμι.
Μιὰν τουφεκιὰν ἔδωκέν του, τὄριξεν εὐθὺς κάτω,
Καὶ τἄλλο τὸ μικρότερο μιὰ μέρα μὲς στοὺς λόγγους
Μὲ τἄλλα λάφια ἔτρωγεν κι' ἀντίκρυζεν τὸν ἥλιο·
Ἀναθεμά την τὴν στιγμὴν ποῦ ἄφσεν τἄλλα λάφια.
Ἐμπλέχθηκεν μὲς στὰ κλαδιὰ καὶ μὲς στὰ χορταράκια,
Ἐβόσκωτουν μονάχο του κ' ἔτρωεν τὴν γλυστρίδα·
Ἀκόμη δὲν ἀπόφαεν καὶ νάσου ἕνας λῦκος·
Ἐπάνω τοῦ πεταχθηκεν, μοῦ τὄφαεν μανά μου.
Δός μου ποταμί μου νερὸ τὴν δίψαν μου νὰ σβύσω.“ —
„Πάρε καὶ πιὲ ὅσο μπορεῖς μάνα μ' ὀρφανεμένη.“ —

CCCCII.

Η ΚΟΡΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΝΙ.

Ζαμπ. 736, 24.

„Πές μου· θυμᾶσ' ἀγάπη μου τὴν εὔμορφη παιδοῦλα,
Ὁποὖχε στὰ ξανθὰ μαλλιὰ νιοθέριστη μυρτοῦλα;
Ὁποὖχε σὰν παρθενικὸ τριαντάφυλλο τὸ στόμα,
Ποὖχε τὰ μάτια γαλανὰ σὰν τ' οὐρανοῦ τὸ χρῶμα;
Ποῦ πρὸς τὸ βραδυ πάντοτε μονάχη περπατοῦσε,
Κ' εἶχε σιμά της ἓν ἀρνὶ ποῦ τὴν ἀκολουθοῦσε;
Ποῦ καθημένη βρίσκαμε στὸ ἔρμο περιγιάλι,
Καὶ λυπηρὰ τραγούδουνε τῆς ἄνοιξις τὰ κάλλη;“ —
Τὴ μαύρη τὴν ἀπάντησα τὸ χάραμμα στὸ δρόμο,
Ἀλλὰ τὴν κόρη τέσσαροι τὴν εἶχανε στὸν ὦμο.
Χυμέν' ἦτανε σ' ὅλο της τὸ λείψανο ποῦ εὐόδα,
Μοσκιαῖς καὶ νεκρολούλουδα, τριαντάφυλλα καὶ ῥόδα·
Σβυμμέν' ἦταν τὰ μάτια της ποῦ λάμψαν σὰν ἀστέρια,
Καὶ μὲ κορδέλαις κόκκιναις δεμέν' εἶχε τὰ χέρια.
Ἄχ, κατεβάζωντάς την εἱ τέσσαρ' ἀπ' τὸ βράχο,

Κανεὶς δὲν τὴν ἀκλούθουνε παρὰ τ' ἀρνὶ μονάχο.
Ἄσπρα λουλούδια, κίτρινα, τοῦ κάνανε στολίδια,
Λουλούδι' ἄσπρα καὶ κίτρινα, ποῦ τἄχε μάσει ἡ ἴδια.
Ἔτρεχε κ' ἔσκουζε βραχνά, μπὲ μπὲ μπὲ μπὲ φωναζει,
Πάλε μπὲ μπὲ, πάλε μπὲ μπὲ, καὶ τὴν κυρά του κράζει·
Μὲ τὸ κουδοῦνι στὸ λαιμὸ τὰ γρέμπανα περπάτει,
Ντὶν ντὶν ντὶν ντὶν κουδούνιζε στὸ νεκρικὸ κρεββάτι.
Ἔτσι τὴν εἶδ' ἀγάπη μου, τὴν εὔμορφη παιδοῦλα,
Ὁποὖχε στὰ ξανθὰ μαλλιὰ νιοθέριστη μυρτοῦλα,
Ὁποὖχε σὰν παρθενικὸ τριαντάφυλλο τὸ στόμα,
Κ' εἶχε τὰ μάτια γαλανὰ σὰν τ' οὐρανοῦ τὸ χρῶμα."

CCCCIII.

ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ.

ΚΥΠΡΟΣ.

Δυὸ περιστέρια κάτασπρα στ' αὐγά τους καθομένα
Κάθονται καὶ μυρολογοῦν, κλαίουν, παραπονιοῦνται,
Τ' ἀρσενικὸ τοῦ θηλυκοῦ γυρίζει καὶ τοῦ λέει·
„Ἴντα κλωσσᾷς γυναῖκά μου, κάτασπρη περιστέρα,
Νὰ κάμῃς θέλεις ὥμορφα κάτασπρα περιστέρια;
Κρίμα, χάνεις τοὺς κύπους σου καὶ λύπαις θὲ νὰ φέρῃς,
Δὲν ἐνθυμᾶσαι τἴπαθες στὴν ἄλλην τὴν κλωσσιά σου;
Τρία καὶ μόνα τἄκαμες, τἄχασες καὶ τὰ τρία·
Τὄνα τὸ πῆρεν ἄγριο γεράκι πεινασμένο
Καὶ τ' ἄλλα τἄβραν κυνηγοὶ στὸν ποταμὸν νὰ πίνουν,
Καὶ μὲ τὰ δίκτυα τἄπιασαν, τί ξέρεις κι' ἂν τὰ φάαν.
Σήκω, σήκω καὶ μὴν κλωσσᾷς καὶ μὴ μᾶς φέρῃς πόνους,
Γιατὶ ποιὸς ξέρει ὕστερα καὶ τοῦτ' ἴντα θὰ γένουν.

CCCCIV.

ΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ.

Παν̃δ. 3.

„Πουλί μου ποῦ ξεχείμασες, ποῦσουν τὸ καλοκαῖρι;" —
„Στὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὸ ἔφτιασα τὴ φωλιά μου,
Κ' ἔβγανα τὰ πουλάκια μου κ' ἔφτιανα τὴν φωλιά μου·
Χρυσὸς ἀϊτὸς ἐπέρασε ψηλὰ στὸ κυπαρίσσι,

Καὶ τὴν φωλιά μου χάλασε, μοῦ τρώγει τὰ πουλιά μου.
Τεῖν' τὸ κακὸ ποῦ μῶκαμες ἀϊτέ μου σταυραϊτέ μου;
Χάλασες τὴν φωλοῦλά μου, μοῦ τρῷς καὶ τὰ πουλιά μου,
Σὲ καταριῶμαι θλιβερὰ καὶ προκοπὴ δὲν κάνεις.
'Εγὼμαι κεῖνο τὸ πουλὶ τὸ παραπονεμένο,
'Οπούξω στ' ἴσκιο κάθουμαι κλαράκι καὶ κοιμοῦμαι,
Κι' ὁπούν' λημέρι κλέφτικο, πάγω καὶ λημεριάζω·
Σηκώνομαι πολὺ ταχύ, τούς λέγω 'να τραγοῦδι·
Πούστε μωρὲ κλεφτόπουλα μικρὰ καὶ παινεμένα,
Ποῦ τρέμουν χώραις καὶ χωριὰ, χώραις καὶ βιλάετια,
Ποῦ τρέμει κ' ἕνας ἄρχοντας ἀπὸ τὴν Μακρινίτσα,
Πούπῆρε σκλάβους τὰ παιδιὰ καὶ σκλάβαις ταῖς νυφάδες
Καὶ τοῦ σκοτῶσαν 'να παιδὶ κι' ἀλλὸ παιδὶ δὲν ἔχει;
Καὶ τοῦ ζητᾶτε ξαγορὰ 'κατὸ χιλιάδες γρόσια,
Κι' αὐτὸς δὲν ἔχ' ὁ ἔρημος νάρθῃ νὰ ξαγοράσῃ,
Μὸν περπατεῖ μὲς στὸ ντουνιὰ καὶ περπατεῖ καὶ κλαίγει;
Παιδιὰ δὲν κάμετε καλὰ σ' αὐτὸ τὸ μέγα σπίτι,
Σᾶς ἐξεδικιμάζ' ὁ θιὸς καὶ προκοπὴ δὲν κάν'τε.
Θὰ περπατεῖται τὰ βουνὰ κι' ὅλα τὰ ἀγριοβούνια." —

2. *κυπαρίσι Π.* 10. *ὄορω: Π.* 12. *ἀπὸ Π.* 13. *παιδεμένα Π.*

CCCCV.

ΤΟ ΤΡΥΓΟΝΙΟΝ.

Παν. 39.

Οὒλα τ' ἀηδόνια τὴν αὐγὴ, οὒλα λαλοῦν καὶ λένε,
Κ' ἐγὼ ἡ τρυγόν' ἡ θλιβερὴ δὲν ἔχω, ποῦ νὰ μείνω,
Νὰ φκιάσω τὴ φωλοῦλά μου, νὰ βγάλω τὰ πουλιά μου.
Μ' ἐπῆρε τὸ παράπονο καὶ τὸ πολὺ βερέμι,
Κ' ἐπῆγα καὶ τὴν ἔφκιασα στῆς καλαμιᾶς τὸν κάμπο.
Βάνουν φωτιὰ στὴν καλαμιὰ νὰ κάψουνε τὸν κάμπο·
Κ' ἔκαψαν τὴν φωλοῦλά μου κ' ἔκαψαν τὰ πουλιά μου.
'Επῆγα καὶ τὴν ἔφκιασα σὲ ριζωμιὸ λιθάρι.
Πάει ὁ πετρίτης κ' ἔκατσε ἀπάνω στὸ λιθάρι.
Σήκω πετρίτη μ' ἀπ' αὐτοῦ, σήκω 'πὸ τὴν φωλιά μου
Καὶ μὄφαγες τὸ ταῖρί μου καὶ θὲ νὰ φᾷς καὶ μένα.
Σὲ καταριῶμαι θλιβερὰ καὶ προκοπὴ δὲν κάνεις·
Κάλλιο νὰ φᾷς τὰ νύχια σου, τὰ νυχοπόδαρά σου,

Παρὰ νὰ φᾷς τὴν πέρδικα τὴν ἀηδονολαλοῦσα,
Τὸ ποῦ λαλεῖ τὴν ἄνοιξι, τὸ μάη, τὸ καλοκαῖρι.

2. *Τριγόνα Π.* 4. *τερέμη? Π.* 5. 6. *Καλαμιὰς Π.* 11. *ταϊτέρι Π.*

CCCCVI.

Η ΠΕΡΔΙΚΑ.

Εὐλ. 38.

Αὐγίτσα θὲ νὰ σηκωθῶ, δύ' ὧραις νὰ ξημερώσῃ,
Παίρνω νερὸ καὶ νίβομαι, νερὸ νὰ ξαγρυπνήσω,
Καὶ παίρνω τὸ στρατὶ — στρατὶ, τ' ὡριὸ τὸ μονοπάτι,
Γιὰ νἄβρω πέτρα ῥιζωμιὰ, νὰ διπλωθῶ νὰ κάτσω,
Ν' ἀκούσω γερακιοῦ λαλιὰ, σφυρισματιὰ πετρίτη,
Ν' ἀκούσω καὶ τὴν πέρδικα τὴν ἀηδονολαλοῦσα,
Παραπονιέται στὸν αἰτὸ, κλαίεται στὸν πετρίτη·
„Πετρίτη μου στὰ πετρωτὰ καὶ σταυραϊτὲ στοὺς κάμπους
Μοῦ φάγετε τὸ ταῖρί μου, μ' ἀφήσετε μονάχη." —

1. *Αὐγήτζα E.* 8. *μου om. E.*

CCCCVII.

Η ΠΕΡΔΙΚΑ.

Τ. 171.

Αὐγίτσα θὰ νὰ σηκωθῶ 'πὸ τοῦ βουνοῦ τὴ ῥίζα,
Νὰ σώσω νὰ ξημερωθῶ στὴ κορυφή του πάνω,
Ν' ἀκούσω γεραχιὰ φωνὴ, σφυρισματιὰ πετρίτη,
Ν' ἀκούσω καὶ τὴν πέρδικα, τὸ πῶς παραπονιέται·
„Παραπονιέται στὸν αἰτὸ, θλίβεται στὸν πετρίτη·
Αἰτὲ νὰ φᾷς τὴ μύτη σου, πετρίτη τὰ φτερά σου,
Ποῦ μῶφαγες τὸ ταῖρί μου κ' ἔμεινα μοναχή μου." —

2. *κορφὴ τοῦ ἀπ. T.* 3. *σουρισματιὰ T.* 7. *τὸ αἰτέρι T.*

IV.

Ο ΧΑΡΟΣ.

CARMINA

quibus Charon omnes mortales superans describitur.

CCCCVIII.

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΜΑΝΑ ΤΟΥ.

Zαμπ. 732, 19. T. 293.

Ὁ Χάρος ἐκαλίγωνεν ὄξου στὸ φεγγαράκι
Κ' ἡ μάνα του τόνε ρωτάει κ' ἡ μάνα του τοῦ λέγει·
„Γιέ μ' στὸ κυνῆγι ποῦ θὰ πᾷς καὶ στὸ κυνήγημά σου,
Μὴν πάρῃς μάναις μὲ παιδιὰ κι' ἀδέρφια μ' ἀδερφάδαις,
Μὴν πάρῃς πρωταντρόγυνα, πρωτοστεφανωμένα." —
„Ὁπῶβρω τρεῖς, πέρνω τοὺς δυό, κι' ὁπῶβρω δυὸ τὸν ἕνα,
Κι' ὁπῶβρω κ' ἕνα μοναχό, κ' ἐκείνονε τὸν πέρνω." —

1. *ἐκαλίγονε T. ὄξω T.* 2. *τὸν ἐρωτάει T.* 3. *μου εἰς τὸ κυνῆγι σου καὶ πρὸς τὸ κίνημά σου T.* 4. *τῃ ἀδερφαὶς μ' ἀδέρφια T.* 5. *ἀνδρόγενα Z. τὰ πολυαγαπημένα T.* 6. *τρεὶς π' T.* 7. *τὸν πέρνω, δὲν ἀφίνω T.*

CCCCIX.

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΨΥΧΑΙ.

Faur. II, 228. Zαμπ. 731, 18.

Γιατ' εἶναι μαῦρα τὰ βουνὰ καὶ στέκουν βουρκωμένα;
Μήν' ἄνεμος τὰ πολεμᾷ; μήνα βροχὴ τὰ δέρνει;
Κι' οὐδ' ἄνεμος τὰ πολεμᾷ κι' οὐδὲ βροχὴ τὰ δέρνει·
Μόνε διαβαίν' ὁ Χάροντας μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους·
Σέρνει τοὺς νιοὺς ἀπὸ μπροστὰ, τοὺς γέροντας κατόπι,
Τὰ τρυφερὰ παιδόπουλα στὴν σέλλ' ἀραδιασμένα.
Παρακαλοῦν οἱ γέροντες, τ' ἀγώρια γονατίζουν·
„Χάρε μου κόνεψ' εἰς χωριὸ, κόνεψ' εἰς κρύα βρύσι,
Νὰ πιοῦν οἱ γέροντες νερὸ κ' οἱ νιοὶ νὰ λιθαρίσουν,
Καὶ τὰ μικρὰ παιδόπουλα νὰ μάσουν λουλουδάκια." —
„Κι' οὐδ' εἰς χωριὸ κονεύω 'γὼ κι' οὐδὲ εἰς κρύα βρύσι·

Ἔρχοντ' ἡ μάνες γιὰ νερὸ, γνωρίζουν τὰ παιδιά των·
Γνωρίζονται τ' ἀντρόγυνα καὶ χωρισμὸ δὲν ἔχουν." —

1. *Τί F.* 7. *κ' οἱ νέοι F.* 10. *μάσουνε λουλούδια Z.* 11. *οὐδὲ σὲ Z.* 12. *Κι' ὄχι! χωριὰ δὲ θέλω 'γὼ, σὲ βρύσαις δὲν κονεύω Z.* 13. *χωρισμοὺς Z.*

CCCCX.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.

Εὐλ. 8. M. I, 418.

Ἕνα πουλάκι ξέβγαινεν ἀπὸ τὸν κάτω κόσμο·
Εἶχε τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερά του μαῦρα,
Τὰ νύχι' ἀπὸ τὰ αἵματα καὶ τὰ φτερ' ἀπ' τὸ χῶμα.
Τρέχουν μανάδες γιὰ νὰ διοῦν κ' ἡ ἀδελφαῖς νὰ μάθουν,
Γυναῖκες τῶν καλῶν ἀντρῶν νὰ πάρουν τὴν ἀλήθεια.
Ἡ μάνα φέρει ζάχαρι κ' ἡ ἀδελφὴ τὸ μόσκο,
Γυναῖκες τῶν καλῶν ἀντρῶν ἀμάραντο στὰ χέρια.
„Φάγε πουλὶ τὸ ζάχαρι καὶ πιὲ κι' ἀπὸ τὸ μόσκο,
Μυρίσου τὸν ἀμάραντο, γιὰ νὰ μᾶς μολογήσῃς." —
„Καϋμέναις, τεἶδα, τί νὰ πῶ καὶ τί νὰ μολογήσω;
Εἶδα τὸν Χάρο κ' ἔτρεχε στοὺς κάμπους καβαλάρης·
Σέρνει τοὺς νιοὺς ἀπ' τὰ μαλλιὰ, τοὺς γέρους ἀπ' τὰ χέρια.
Φέρνει καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ στὴ σέλλ' ἁρμαθιασμένα." —

1. *πουλάκ' ἐξ. E. M.* 6. 8. *μόσχο E. M.*

CCCCXI.

Ο ΧΑΡΟΣ.

T. 305.

„Γιὰ πές μου πές μου, μάτια μου, τὸ πῶς σ' ἐδέχτ' ὁ Χάρος;" —
„Στὰ γόνατά μου τὸν κρατῶ, στὰ στήθη μ' ἀκουμπάει
Κι' ἂν τὸν πεινάσῃ γιὰ φαγὶ, τρώγ' ἀπὸ τὸ κορμί μου,
Κι' ἂν τὸν διψάσῃ γιὰ νερὸ, πίν' ὀχ τὰ δυό μου μάτια." —

CCCCXII.

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.

T. 311.

Μάνα, μανοῦλά μου γλυκειά,
Ὄνειρο ποὖδ' ἐψὲς ἀργά;" —
„Πές μου τὸ θυγατέρα μου,
Νὰ σ' τὸ διαλύνω 'φέντρα μου." —
„Ἐγὼδα πύργον ἀργυρὸ,
Ὁπωἶχε παραθύρια δυὸ
Καὶ δυὸ βρυσούλαις μὲ νερό·
Τὰ δυό μ' ἀδέρφια μ' ἀκλουθοῦν." —
„Ὁ πύργος ἦταν ἄντρας σου,
Τὰ παραθύρια γάμος σου,
Κ' ἦ δυὸ βρυσούλαις τὸ νερὸ,
Τὰ δυό σ' ἀδέρφια τ' ἀκλουθοῦν." —
„Μάνα, μανοῦλά μου γλυκειά,
Δὲν μοῦ τὸ διάλυνες καλά.
Ὁ πύργος ἦτ' ὁ Χάρος μου,
Τὰ παραθύρι' ὁ τάφος μου,
Κ' ἦ δυὸ βρυσούλαις μὲ νερὸ,
Τὰ δυὸ μ' ἀδέρφια μὲ κρατοῦν." —

5. Ἐγὼ om. *T.* 6. *Πούχε T.* 12. *ν' ἀκλ. T.*

CCCCXIII.

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.

T. 310.

Μιὰ λυγερὴ παινέθηκε, πῶς Χάρο δὲ φοβᾶται,
Γιατ' ἔχει τσοὺς ἐννιὰ 'δερφοὺς, τὸν Κωνσταντῖνο γι' ἄντρα.
Κι' ὁ Χάρος κάπου τ' ἄκουσε, κάτι πουλὶ τοῦ τῶπε,
Κ' ἐπῆγε καὶ τοὺς ἔσωσε στὸ γιῶμα πὼγεύονταν·
„Καλῶς τὰ χαίρεστ' ἄρκοντες κι' ὅλο τ' ἀρκοντολόι." —
„Καλῶς ἦρτες κὺρ Χάροντα, καλῶς ἦρτες κὺρ Χάρο.
Κάτσε στὸ γιῶμα νὰ γεφτῆς, κάτσε νὰ γιωματίσῃς." —
„Δὲν ἦρτα γιὰ τὸ γιῶμά σας μηδὲ γιὰ τὸ φαΐ σας,
Μὸν ἦρτα γιὰ τὴ λυγερὴ ποῦ Χάρο δὲν φοβᾶται." —
Ὄχ τὰ μαλλιὰ τὴν ἔπιασε, στὰῖς πλάταις του τὴ βίχνει·

„Ἄσε με Χάρ' ὀχ τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ὀχ τὰ μπράτσα,
Ν' ἀφήκω γειὰ τσὴ μάνας μου καὶ γειὰ καὶ τσ' ἀδερφῆς μου,
Καὶ γειὰ καὶ τοῦ πατέρα μου καὶ γειὰ καὶ τ' ἀδερφοῦ μου.
Μάνα κι' ἂν ἔρτ' ὁ Κωσταντᾶς, μὴν τὸν κακοκαρδίσῃς·
Βάλε του γιῶμα νὰ γεφτῇ καὶ δεῖπνο νὰ δειπνήσῃ,
Κ' ἐγὼ πάω μὲ τὸ Χάροντα καὶ τώρα δὲν μὲ βλέπει." —

1. *ἐπαινήθηκε T.* 7. 13. *γευτῆς T.* 10. *τζὴ T.*

CCCCXIV.

Η ΕΥΓΕΝΟΥΛΑ.

Εὐλ. 24. M. II, 72.

Ἡ Εὐγενοῦλ' ἡ εὔμορφη κ' ἡ μικροπαντρεμένη
Ἐβγῆκε κ' ἐπαινεύθηκε, τὸν Χάρο δὲν φοβᾶται,
Γιατ' ἔχει τοὺς ἐνι' ἀδερφοὺς, τ' ἄξια τὰ παλληκάρια.
Κι' ὁ Χάρος κάπου τ' ἄκουσε — κάποιο πουλὶ τοῦ τ' εἶπε —
Καὶ ρίχνει τὴ σαΐτα του. καὶ τήνε σαϊτεύει.
Κ' ἐμπαινοβγαίνουν οἱ γιατροὶ, καὶ γιατρειὰ δὲν ἔχει,
Κ' ἐμπαινοβγαίν' ἡ μάνα της μὲ τὰ μαλλιὰ στὰ χέρια.
„Πεθαίνεις Εὐγενοῦλά μου καὶ τί μου παραγγέλνεις;" —
„Τί παραγγελιὰ 'χω ἐγὼ, καὶ νὰ σοῦ παραγγείλω;
Μάνα κι' ἂν ἔλθ' ὁ Κωνσταντᾶς. νὰ μὴν τόνε πικράνῃς." —
Καὶ νά, κι' ὁ Κώστας πῶρχεται στοὺς κάμπους καβαλάρης,
Φέρνει τὰ λάφια ζωντανὰ, τ' ἀγρίμια μερωμένα,
Φέρνει κ' ἕνα λαφόπουλο στὴ σέλλα του δεμένο.
Βλέπει σταυρὸ στὴν πόρτα του, παπάδες στὴν αὐλή του,
Καὶ τοὺς διαβάταις ρώτησε, τί στέκοντ' οἱ παπάδες;
„Ἡ Εὐγενιά σου πέθανε καὶ πᾶνε νὰ τὴ θάψουν." —
Τὸ χρυσομάχαιρ' ἔβγαλεν ἀπ' τὴ χρυσῆ τὴ θήκη,
Ψηλὰ, ψηλὰ τὸ σήκωσε καὶ στὴν καρδιὰ τ' ἐμπῆκε.
Ἐκεῖ, ποῦ θάψανε τὸν νιόν, ἐβγῆκε κυπαρίσσι·
Κ' ἐκεῖ, ποῦ θάψανε τὴν νιὰ, ἐβγῆκε καλαμιῶνας.
Κι' ὄντας φυσάει ὁ κὺρ βοριὰς, σκύφτει τὸ κυπαρίσσι,
Κι' ὄντας φυσάει ὁ ξέφυρας — λυγίζ' ὁ καλαμιῶνας,
Λυγίζ' ὁ καλαμιῶνας — φιλεῖ τὸ κυπαρίσσι.

CCCCXV.
Η ΕΥΓΕΝΟΥΛΑ.

Ζαμπ. 715, 2.

Ἡ Εὐγενοῦλ' ἡ ὥμορφη κ' ἡ μικροπαντρεμμένη
Κακηώραν ἐπαινιούνταν, πῶς Χάρος δὲν τ' ν πιάνει,
Γιατ' ἔχει τοὺς ἐννι' ἀδερφοὺς κ' ἔχ' ἄντρα παλληκάρι,
Ἔχει καὶ σπίτι' ἀρχοντικὰ μ' αὐλαῖς καὶ περιβόλια.
Κάποιο πουλὶ, κακὸ πουλὶ τοῦ Χάρου πάει τὸ λέγει,
Κι' ὁ Χάρος τὴ σαγίτεψε κ' ἡ κόρη κιτρινιάζει·
Δευτέρη, τρίτη σαγιτιὰ κλινάρη τήνε βίχνει.
„Μάνα μ' ἐγὼ σ' ἀφίνω γειὰ καὶ ντύσε με σὰ νύφη·
Κι' ἂν ἔρτ' ὁ Κωνσταντάκης μου, μὴ τὸν πικροκαρδίσῃς,
Μὸν στρώστου γιῶμα νὰ γεφτῇ καὶ δεῖπνο νὰ δειπνήσῃ.
Κι' ἄπλωσε μὲς στὴν τσέπη μου καὶ πάρε τὸ κλειδί μου,
Καὶ βγάλ' τὴν ἀρραβώνά μου τὴν πεντερημασμένη,
Καὶ δός τηνε τοῦ Κωνσταντᾶ ἄλλοῦ ν' ἀρραβωνιάσῃ,
Νὰ κάμῃ ξένους ἐδικοὺς καὶ ξένα συγγενάρια." —
Κι' ὁ Κωνσταντᾶς ἐρχότουνε στὸν κάμπο καβαλάρης
Μὲ πεντακόσιους ἄρχοντες, μὲ χίλια παλλικάρια.
Βλέπει σταυρὸ στὴν πόρτα του, παπάδες στὴν αὐλή του·
Βλέπει σταυρὸ καὶ φλάμπουρο, κρεββάτι στολισμένο.
„Κάποιος δικός μ' ἀπέθανε, κάποιον δικό μου πᾶνε;" —
Δίνει βουτσὰ τοῦ μαύρου του καὶ στὴν αὐλή του μπαίνει.
„Γειά σας, χαρά σας λαγικοὶ καὶ σεῖς γιεροντυμένοι,
Γειά σου κ' ἐσένα κυβουρέ· ποιανοῦναι τὸ κυβοῦρι;" —
„Τῆς Εὐγενούλας τσ' ὥμορφης τῆς μικροπαντρεμμένης,
Πῶλεγε κ' ἐπαινιούνταν, πῶς Χάρος δὲν τὴν πιάνει." —
„Κάμε τὸ λάκο κυβουρέ, ἴσια γιὰ δυὸ νομάτους,
Λάκο πλατύ, λάκο βαθύ, νὰ πέρνῃ καὶ τοὺς δυό μας." —
Κ' ἐκεῖ μαχαῖρι ἔβγαλε καὶ στὴν καρδιὰ τὸ μπήγει,
Κι' ὅταν τοὺς κατεβάζανε μέσα στὸν ἴδιο λάκο,
Κλαίγανε ξένοι καὶ δικοί, κλαίγανε καὶ παπάδες.
Στὸν ἕνα βγῆκε καλαμιά, στὸν ἄλλο κυπαρίσσι·
Βοριὰς βογγίζει στὰ κλαριά, σκύφτουνε καὶ φιλιοῦνται.
Γιὰ δές τα τὰ λιγόζωα, τὰ λιγοζωημένα·
Ποῦ ἂν δὲν φιλιοῦνται ζωντανά, φιλιοῦνται πεθαμμένα.

7. κλινάρι Ζ. 31. σκίφτουνε Ζ.

CCCCXVI.

ΤΟ ΕΥΓΕΝΑΚΙ.

U.

ΑΡΚΑΔΙΑ.

Τὸ Εὐγενάκι τὸ μικρὸ, τὸ μοσκοναπρεμμένο,
Μικρὸ καθότουν κ' ἔλεγε, τὸν Χάρο δὲ φοβᾶται.
Κι' ὁ Χάρος, ὅπου τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ καμαρώνει·
Μικρὸ φιδάκι' ἐγίνηκε κ' ἐδιάβη νὰ τὴ φάγῃ·
Ἐπῆγε καὶ τὴν ἔφαγε στὸ χέρι καὶ στὸ πόδι
Καὶ στὸ μικρό της δάχτυλο, πῶχε τὴν ἀρραβῶνα.
Καὶ μπαινοβγαίνουν οἱ γιατροὶ τὰ γιατρικὰ στὰ χέρια,
Καὶ μπαινοβγαίν' ἡ μάνα της τὰ χέρια σταυρωμένα.
„Βγενιό μου ἀποθαίνεις σὺ καὶ τί μου παραγγέλνεις;" —
„Μάνα κἂν ἔλθ' ὁ Κωσταντῆς ὁ Μικροκωσταντάκης,
Βάλ' του τραπέζι χλιβερὸ καὶ παραπονεμένο,
Καὶ τὸ γυαλί του, ποῦ θὰ πιῇ, στὴν ἄκρη βαγισμένο." —
Κι' ὁ Κωσταντῆς ξανάφανε στὸν κάμπο καβαλάρης,
Καὶ τ' ἄλογο τ' ἐβάσταξε, τὴν πεθερὰ γναντεύει,
Βλέπει μεγάλη σύναξι, ὁποὖναι μαζεμμένη·
„Μῆνα βαρίζια ρίχνουνε καὶ τὰ χαρτιὰ μοιράζουν;" —
Μήτε βαρίζια ρίχνουνε, μήτε χαρτιὰ μοιράζουν.
Καὶ τ' ἄλογο τ' ἐβάρεσε στοῦ πεθεροῦ νὰ πάγῃ.
Βρίσκει μαστόρους κ' ἔχτισαν τῆς Εὐγενιᾶς κυβοῦρι.
„Ὥρα καλὴ μαστόροι μου." — „Καλῶς τὸ παλληκάρι." —
„Ποιανοὖναι πέτε μαστόροι μ' ἐκεῖνα τὸ κυβοῦρι;" —
„Βγενιῶς τῆς ὑπερήφανης, τῆς πολυπαινεμένης." —
Καὶ τὸ χαντσάρ' ἐτράβιξε καὶ στὴν καρδιὰ τὸ μπήχνει.
„Μαστόροι μου νὰ χτίσετε δυὸ νοματῶν κυβοῦρι,
Καὶ στὴν δεξιά του τὴν μέρια ν' ἀφῆστε παραθύρι,
Νὰ μπαίν' ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴ, δροσιὰ τὸ μεσημέρι,
Νὰ μπαινοβγαίνῃ τὸ πουλὶ, νὰ φέρῃ τὰ χαμπέρια." —

CCCCXVII.

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.

Faur. II, 112.

Μιὰ κόρη ξεκαυχήθηκε, τὸν Χάρο δὲν φοβᾶται,
Γιατ' ἔχει τοὺς ἐννιὰ 'δερφοὺς, τὸν Κωνσταντῖνον ἄντρα,

Πῶχει τὰ σπίτια τὰ πολλά, τὰ τέσσερα παλάτια.
Κι' ὁ Χάρος ἔγινε πουλὶ σὰ μαῦρο χελιδόνι·
'Επέταξε καὶ ςτὴν καρδιὰ σαΐτεψε τὴν κόρη·
Κ' ἡ μάνα της τὴν ἔκλαιε κ' ἡ μάνα της τὴν κλαίει·
„Χάρε κακὸ ποὺ μῶκαμες ςτὴν μιά μου θυγατέρα,
Στὴ μιά μου καὶ τὴ μοναχὴ καὶ τὴ καλή μου κόρη." —
Νὰ καὶ ὁ Κώστας προβαλεν ἀπὸ ψηλὴ λαγκάδα
Μὲ τετρακόσιους νοματοὺς, μ' ἑξήντα δυὸ παιγνίδια.
„Σώνετε τώρα τὴν χαρὰ, σώνετε τὰ παιγνίδια.
Κ' ἕνας ςταυρὸς ἐπρόβαλε ςτῆς πεθερᾶς τὴ πόρτα·
Κἂν πεθερά μου πέθανε κἂν πεθερός μου χάθη,
Κἂν ἀπὸ τοὺς κουνιάτους μου κανεὶς εἶν' λαβωμένος;" —
Κλωτσιὰ βαρεῖ τοῦ μαύρου του, ςτὴν ἐκκλησιὰ παγαίνει.
Βρίσκει τὸν πρωτομάστορη, ποῦ κάνει τὸ μνημοῦρι·
„Πέ μου νὰ ξήσῃς μάστορα, τίνος εἶν' τὸ μνημοῦρι;" —
„Εἶναι τῆς κόρης τῆς ξανθῆς, ξανθῆς καὶ μαυρομμάτας,
'Οπῶχει τοὺς ἑννιὰ ἀδερφοὺς, τὸν Κωνσταντῖνον ἄντρα,
Πῶχει τὰ σπίτια τὰ πολλά, τὰ τέσσερα παλάτια." —
„Παρακαλῶ σε μάστορα, νὰ ᾽ρτιάσῃς τὸ μνημοῦρι
Λίγο μακρύ, λίγο πλατύ, νἆναι γιὰ δυὸ νοματους." —
Χρυσὸ μαχαῖρι ἐπέταξε καὶ σφάζει τὴν καρδιά του·
Τοὺς δυὸ μαζὺ τοὺς ἔθαψαν, τοὺς δυὸ σ' ἕνα μνημοῦρι.

1. *ἐκαυχήθηκε F.* 2. *Ὅτ' ἔχ' ἐννέα F.* 8. *μ' ἕκαμες F.* 13. *ἦ ἦ F.* 14. *ἦ F.* 18. *μαυρομάτας F.* 19. *Ποὺ εἶχ' ἐννέα F.* 22. *ὅσον γιὰ F.* 24. *'ς F.*

CCCCXVIII.

Η ΜΟΝΟΘΥΓΑΤΕΡΑ.

U.

ΣΑΛΩΝΑ.

Στὴν πέρα δῶθε γειτονιὰ, ςτὴν πέρα δῶθε ῥοῦγα
'Εκεῖ Χάρος δὲν ἔμπαινε καὶ Χάρος δὲν πρεδεύει.
Νὰ μιὰ λαμπρὴ, μιὰ κυριακὴ, μιὰ πίσημη ἡμέρα
'Επῆγε καὶ διαλέγεψε κόρ' ἀρραβωνιασμένη,
'Οποῦ τὴν εἶχ' ἡ μάνα της ςτὰ χάιδια χαϊδεμένη.
Καθόταν καὶ τὴν ἔκλαιγε πάν' ςτὸ προσκέφαλό της·
„Σηκώσῃ πάνω Μάρουδιά μ'· ἦλθον ἡ συμπεθέροι." —
„Ἂν ἦλθαν, καλῶς ἦλθανε· βάλ' τοὺς ψωμὶ νὰ φᾶνε,
Βάλτε ταῖς τάβλαις χλιβεραῖς καὶ τὰ πιστέρια μαῦρα,

Ταῖς κούπαις μὲ ταῖς ἔρκαψες στὴν ἄκρη βαγισμέναις·
Βάλτε καὶ τὸν κερνάτορα νάνε πολὺ χλιμμένος." —
Ὁ Γιάνας ἐξαγνάντεψε στοὺς κάμπους καβαλάρης
Μὲ πέντε, ἕξη φλάμπουρα μ' ἐννιὰ ζυγιαῖς παιγνίδια.
Πουλάκι πῆγε κ' ἔκατσε δεξιὰ μεριὰ ἀπ' τὴν στράτα.
Δὲν ἐκελάιδα σὰν πουλί, δὲν λέγει σὰν τ' ἀηδόνι,
Μὸν ἐκελάιδα κ' ἔλεγεν ἀνθρώπινη λαλίτσα·
„Στοῦ πεθεροῦ σου τὴν αὐλὴ πολλ' εἶναι μαζωμένοι." —
„Κἂν πεθερός μου πέθανε, κἂν πεθερά μου χάθη,
Κἂν ἀπ' γυναικαδέρφια μου κανένα πάῃ στὴν Πόλι;" —
„Ὁ πεθερὸς δὲν πέθανε, ἡ πεθερὰ δὲν χάθη,
Μήτ' ἀπ' γυναικαδέρφια σου κανένα πάῃ στὴν Πόλι
Μὸν τὸ δικό σου ῥιζικὸ τὸ πῆρε τὸ ποτάμι." —
„Γιὰ χαμηλώστε φλάμπουρα, πάψτε καὶ σεῖς παιγνίδια,
Νὰ διῶ, τί λέγει τὸ πουλί, νὰ διῶ, τί λέει τ' ἀηδόνι." —
Βυτσιὰ δίνει τὸν μαῦρο του, στὴν πεθερὰ παγαίνει·
Βρίσκει ψαλτάδες κ' ἔψαλλαν, μυριολογίστραις κλαῖνε.
„Μεριὰ σταθῆτε ψάλταδες, μεριὰ μυριολογίστραις,
Νάμπω, νὰ διῶ τὸν ἄρρωστον, ὡς τ' ἄρρωστιὰ τραβάει." —
Χρυσὸ μαντύλι σήκωσε, τὴν εὗρε πεθαμμένη.
Καὶ πάλιν ξαναχτύπησε, στὴν ἐκκλησιὰ παγαίνει·
Βρίσκει σκαφτάδες, ποὖσκαφταν, μυριολογίστραις κλαῖνε.
„Σκαφτάδες ὅπου σκάφτετε τῆς Μάρως τὸ κυβοῦρι,
Νάναι πλατύ, νάναι μακρύ, νάναι γιὰ δυὸ νομάτους." —
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλε ἀπ' ἀσημένιο φκάρι,
Στοὺς οὐρανοὺς τὸ πέταξε καὶ στὴν καρδιά του βρέθη.
Ὁ Γιάνας γίνει κάλαμος κ' ἡ Μάρω κυπαρίσσι,
Ἀντιπερνάει ὁ κάλαμος, φιλάει τὸ κυπαρίσσι.
Τηρᾶτε τὰ κοψοήμερα, τὰ κοψοζωτσμένα·
Ποὺ δὲν φιλιοῦνται ζωντανά, φιλιοῦνται πεθαμμένα.

CCCCXIX.

ΕΙΣ ΝΕΚΡΑΝ ΠΑΡΘΕΝΟΝ.

Χαμπ. 789, 30.

Κάλλιο νὰ μὴν τὴν εἶχα δῃῆ. — Γερμένη 'ναι στὸ στρῶμα,
Τήνε φιλοῦν στὸ μέτωπο, τήνε φιλοῦν στὸ στόμα·
Ζερβιά, δεξιὰ στὸ λεύψανο δέκα παιδούλαις κλαῖνε,

Ξαδέρφαις, πρωτοξάδερφαις τὰ μυρολόγια λένε·
Κ' ἡ μάν', ἡ μαύρη μάνα της μὲ ξέπλεγο κεφάλι
Κλαίει ταῖς χαμέναις ὠμορφιαῖς καὶ τὰ χαμένα κάλλη.
Ἄχ, στὄνα χέρι τὸ σταυρὸ τῆς εἶχανε βαλμένο,
Στ' ἄλλο κλαρὶ βασιλικό, τὸ χάραμα κομμένο·
Δὲν ἐμαράνθη τὸ κλαρὶ στὸ μαρμαρένιο χέρι,
Καὶ σειοῦνται κι' ἀναδεύονται τὰ φύλλα του στ' ἀγέρι·
Τόσο ποῦ λὲς κι' ἀκόμα ζῇ, καὶ θὰ μιλήσ' ἀκόμα.
Λὲς κ' εἶν' τὸ πρῶτο φίλημα θὰ δώσ' ἐκειὸ τὸ στόμα.
Λὲς ποῦ σὰ νύφη ντροπαλὴ κοντεύει γιὰ ν' ἁπλώσῃ,
Τ' ἀρραβωνοδαχτύλιδο τοῦ Δήμου της νὰ δώσῃ.
Κι' ὅλοι τὸ ξέρουν τὸ κακὸ, κι' ὁ Δῆμος δὲν τὸ ξέρει·
Σὰν ποιὸ πουλὶ, μαῦρο πουλὶ τὸ λόγο θὰ τοῦ φέρῃ...
Ὤιμε, νάτος ποῦ πλάκωσε καβάλα στὸ γιοφύρι·
Τηράει γιὰ σκέπη τοῦ σπιτιοῦ, τηράει γιὰ παραθύρι,
Στὴν πόρτα 'λπίζει νὰ τὴ βρῇ, γροικάει καὶ τὴν φωνή της...
Βρίσκει σταυρὸ στὴν πόρτα της, παπάδες στὴν αὐλή της.

10. Θὰν'? Z.

CCCCXX.

Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.

C. Kind. Anth. 40. T. 296. M. I, 392.

ΑΡΑΧΩΒΑ.

Γύρισμα· καμαροβεργολυγερή.

Καλὰ τὄχουνε τὰ βουνά, καλόμοιρ' εἶν' οἱ κάμποι,
Ποῦ Χάρο δὲν παντέχουνε, Χάρο δὲν καρτεροῦνε
Τὸ καλοκαῖρι πρόβατα καὶ τὸν χειμῶνα χιόνια.
Τρεῖς ἀντρειωμένοι βούλονται τὸν ἅδη νὰ τσακίσουν,
Ὄνας λέγει τὸν μάι νἀβγῇ κι' ἄλλος τὸ καλοκαῖρι
Κι' ὁ τρίτος τὸ χινόπωρο, ὁποὖναι τὰ σταφύλια.
Κόρη ξανθὴ τοὺς μίλησε αὐτοῦ στὸν κάτω κόσμο·
„Πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου κ' ἐμὲ σ' ἀγέρα κόσμο.“ —
„Κόρη βροντοῦν τὰ ροῦχά σου, φυσοῦν καὶ τὰ μαλλιά σου,
Χτυπάει καὶ τὸ καλίγι σας καὶ μᾶς νοιάζει ὁ Χάρος.“ —
„Ἐγὼ τὰ ροῦχα βγάνω τα καὶ τὰ μαλλιὰ τὰ κόβω,
Καὶ τὰ καλιγοπάπουτσα στὴν σκάλα τ' ἀποθώνω.
Πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου κ' ἐμὲ στὸν πάνω κόσμο,
Νὰ πάω νὰ διῶ τὴν μάνα μου, πῶς χλίβεται γιὰ μένα,
Νὰ πάω νὰ διῶ τ' ἀδέρφια μου, πῶς κλαίουνε γιὰ μένα.“ —

„Κόρη μ' σένα τ' ἀδέρφια σου μὲς στὸν χορὸ χορεύουν,
Κόρη μ' σένα ἡ μάνα σου στὴν ῥοῦγα κουβεντιάζει." —

Γήρισμα om. *K. T. M.* 11. *διὰ T. M. θλίβεται M.* 16. *μ'* om. *U. T. εἰς τὸν U. T. K.* 17. *μ'* om. *T. M. U.*

CCCCXXI.
Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.

Παν8. 25.

Τρεῖς ἀντρειωμένοι βούλονται νἄλθουν στὸν πάνω κόσμο,
Κ' ἡ λυγερὴ τ' ἀγρεύκησε κ' ἡ λυγερὴ τοὺς λέγει·
„Πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου κ' ἐμὲ στὸν πάνω κόσμο." —
„Πῶς νὰ σὲ πάρω λυγερή, πῶς νὰ σὲ πάρω κόρη,
Ποῦ σὲ βροντοῦν τὰ ῥοῦχά σου, φυσοῦν καὶ τὰ μαλλιά σου,
Χτυπᾷ καὶ τὸ καλίγι σου καὶ μᾶς ἀκούει ὁ Χάρος;" —
„Ἐγὼ τὰ ῥοῦχα βγάνω τα καὶ τὰ μαλλιὰ τὰ κόβω,
Καὶ τὰ καλιγοπάπουτσα στὴν σκάλα τ' ἀποθώνω.
Πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου κ' ἐμὲ στὸν πάνω κόσμο,
Ποῦ ἄφησα μικρὸ παιδί, μικρὸ παιδὶ στὴν κούνια,
Κλαίει τὴν νύχτα γιὰ βυζὶ καὶ τὴν αὐγὴ γιὰ μάνα,
Καὶ στὰ γλυκοχαράματα ποιὸς νὰ τὸ λυσοδέσῃ;" —

3. 9. *ἐμὲ τὸν Π.*

CCCCXXII.
Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.

T. 294.

Τρεῖς ἀντρειωμένοι βούλονται νὰ φύγουν ὀχ τὸν ᾅδη,
Νὰ πάρουν τ' ᾅδη τὰ κλειδιὰ, τοῦ Χάρου τ' ἀντικλείδια.
Μιὰ κόρη τοὺς παρακαλεῖ μὲ σταυρωμένα χέρια·
„Πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου κ' ἐμὲ στὸν πάνω κόσμο." —
„Δὲν ἠμποροῦμε λυγερή, δὲν ἠμποροῦμε κόρη
Φυσομανοῦν τὰ ῥοῦχά σου κι' βστρέφτουν τὰ μαλλιά σου,
Χτυπάει τὸ φελλοκάλιγο καὶ μᾶς ἀκούει ὁ Χάρος." —
„Ἐγὼ τὰ ῥοῦχα βγάνω τα καὶ τὰ μαλλιά μου κόβω,
Κ' ἐκειὸ τὸ φελλοκάλιγο μὲς στὴν φωτιὰ τὸ ῥίχνω." —
„Δὲν ἠμποροῦμε λυγερή, δὲν ἠμποροῦμε κόρη." —
„Ἂν ἦν καὶ δὲν μὲ πέρνετε εἰς τὸν ἀπάνω κόσμο,

Νὰ πῆτε τσὴ μανούλας μου τσὴ πολυκαταρούσας,
Ὅπου μ' ἐκαταριώτουνε τοῦτο τὸ τριὰ σαβάττα,
Τσ' Ἀποκριαῖς καὶ τσὴ Τυρναῖς καὶ τῶν Ἁγιῶ Θοδώρω,
Νὰ μοῦ βυζάνῃ τὸ παιδί, νὰ τὸ χορταίνῃ γαλα." —

4. *εἰς τὸν ἀπάν. T.* 9. *εἰς τὴν T.* 14. *Τριναῖς T.* 15. *νὰν T.*

CCCCXXIII.
Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.

T. 298.

Τρεῖς ἀντρειωμένοι βάλθηκαν νἄρτουν στὸν πάνου κόσμο·
Κλέφτουν τοῦ Χάρου τὰ κλειδιὰ, τοῦ γιοῦ του τ' ἀντικλείδια.
Μιὰ λυγερὴ τσ' ἀπείκασε, γυρίζει καὶ τσοὺ λέγει·
„Γιὰ πάρτε μ' ἀντρειωμένοι μου, νἄβγω στὸν πάνου κόσμο."—
„Πῶς σὲ περνοῦμε λυγερὴ, νἄρθῃς στὸν πάνου κόσμο;
Βροντάει τὸ ξωνάρι σου, μᾶς ἀπεικάζ' ὁ Χάρος." —
„Τὸ βγάνω τὸ ξωνάρι μου, στὴ πούρσα μου τὸ βάνω." —
„Βροντᾶνε τὰ καλίγια σου, μᾶς ἀπεικάζ' ὁ Χάρος." —
„Τὰ βγάνω τὰ καλίγια μου, στὸν κόρφο μου τὰ βάνω." —

5. *Νἄρτω κ' ἐγὼ μαζήσας V. Z. ap. T.*

CCCCXXIV.
Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.

Ζαμπ. 733. 21.

Καλότυχα ψηλὰ βουνὰ καὶ κάμποι βλογημένοι,
Ποῦ Χάρο δὲν παντέχετε, Χάρο δὲν καρτερεῖτε.
Τὸ καλοκαῖρι πρόβατα καὶ τὸ χειμῶνα χιόνια.
Τρεῖς ἀντρειωμέν' ἐπέτονταν νἀβγοῦν ἀπὸ τὸν ᾅδη,
Ὄνας νἀβγῇ τὴν ἄνοιξι κι' ἄλλος τὸ καλοκαῖρι,
Ὁ τρίτος τὸ χινόπωρο, ποῦ πέφτουνε τὰ φύλλα.
Μιὰ κόρη κοσμαχάπητη καὶ κοσμαχαπημένη...
Μιὰ κόρη τοὺς παρακαλεῖ τὰ χέρια σταυρωμένα·
„Ἀγουροι πάρτε με κ' ἐμὲ στὸν κόσμο τὸν ἀπάνου,
Γιὰ νὰ βυζάξω τὸ παιδὶ κι' ἀπὲ ματαγυρίζω." —
„Δὲν ἠμποροῦμε λυγερὴ, δὲν ἠμποροῦμε κόρη·

Βροντομαχοῦν τὰ ξοῦχά σου καὶ λάμπουν τὰ μαλλιά σου,
Χτυποῦν τ' ἀσημοχρύσαφα καὶ μᾶς ἀκούει ὁ Χάρος." —
„Ἐγὼ τὰ ξοῦχα βγάνω τα καὶ τὰ μαλλιὰ πλακῶ τα
Κι' αὐτὰ τ' ἀσημοχρύσαφα τὰ δένω στὸ μαντύλι." —
„Ὁ Χάρος εἶναι πονηρὸς πιτήδειος πρωτοκλέφτης,
Ξέρει κλεφτοπατήματα, πονήριαις γυναικῶνε." —
Κι' ὁ Χάρος πούταν πονηρὸς, στὴ στράτα τσ' ἀπανταίνει·
Πιάνει τὴν κόρ' ἀπ' τὰ μαλλιὰ τσ' ἀγούρους ἀπ' τὴ μέση·
„Ἄσε με Χάρ' ἀμ' τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ἀπ' τὸ χέρι,
Κι' ἂν δώκῃς γάλα τοῦ παιδιοῦ, πλιὰ δὲ σοῦ ματαφεύγω." —

CCCCXXV.

Η ΚΟΡΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΔΗΝ.

Εὐλ. 4.

Τρεῖς ἀντρειωμέν' ἐβούλιοντο νάβγοῦν ἀπὸ τὸν ᾅδη,
Κλέφτουν τοῦ Χάρου τὰ κλειδιὰ, τῆς πλάκας τ' ἀντικλείδι·
Μιὰ λυγερὴ τσ' ἀντίκρισεν ἀπὸ τὸν ᾅδη μέσα·
„Ἄγουρ' αὐτοῦ ποῦ βούλιεστε νάβγῆτ' ἀπὸ τὸν ᾅδη,
Ἐπάρτε με κ' ἐμὲ τὴν νιὰν εἰς τὸν ἀπάνω κόσμο,
Ποῦ ἄφησα μικρὸ παιδὶ, μικρὸ στὴ σαρμανίτσα.
Τὴν νύχτα κλαίει γιὰ βυζὶ, τ' ἀποταχυὰ γιὰ μάνα,
Καὶ στὸ γύρισμα τσ' ἡμερὸς κλαίει γιὰ τὸ σεργιάνι."
„Κόρη τρίζουν τὰ ξοῦχά σου κι' ἀστράφτουν τὰ μαλλιά σου,
Χτυποῦν τὰ χρυσοκάλιγα καὶ μᾶς ἀκούει ὁ Χάρος." —
„Ἐγὼ τὰ ξοῦχ' ἀφίνω τα καὶ τὰ μαλλιά μου κόφτω·
Ἐγὼ τὰ χρυσοκάλιγα στὸν ᾅδη τὰ παριάζω." —

3. τ's *E.* 8. *Κι' αὐτοῦ 's τὸ γύρισμα τ's ἡμερὸς E.?*

CCCCXXVI.

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΣΟΠΑΝΗΣ.

U. Kind. Anth. 38. T. 302. M. I. 403.

ΑΡΑΧΩΒΑ.

Τὸ βλέπεις κεῖνο τὸ βουνὸ πούνε ψηλὸ καὶ μέγα,
Πῶχ' ἀνταρσὺλα στὴ κορφὴ καὶ καταχνιὰ στὴ βίζα.
Ἀπέκεινα κατέβαινε ἕνας ντελὴ λεβέντης,

Φέρνει τὸ φέσι του στραβὰ καὶ τὸν γαμπᾶ στριμμένο.
Κι' ὁ Χάρος τὸν ἐβίγλισεν ἀπὸ ψηλὴ ξαχοῦλα,
Βγῆκε καὶ τὸν ἀπάντησε σ' ἕνα στενὸ σοκάκι.
„Καλὴ μέρα σου Χάρο μου." — „Καλῶς τον τὸν λεβέντη. —
Λεβέντη πούθεν ἔρχεσαι, λεβέντη ποῦ παγαίνεις;" —
„Γὼ; 'πὸ τὰ πρόβατ' ἔρχομαι, στὸ σπίτι μου παγαίνω,
Πάγω νὰ πάρω τὸ ψωμὶ καὶ πίσω νὰ γυρίσω." —
„Λεβέντης μῶστειλε ὁ Θιὸς νὰ πάρω τὴν ψυχή σου." —
„Δίχως ἀρρώστια κι' ἀφορμὴ ψυχὴ δὲν παραδίδω." —
„Γιά ἔβγα νὰ παλέψομε σὲ μαρμαρένι' ἀλῶνι, —
Κι' ἂν μὲ νικήσῃς Χάρο μου, νὰ πάρω τὴν ψυχή σου,
Κι' ἂν σὲ νικήσω Χάρο μου, νὰ πάρω τὴν ψυχή μου." —
Πιαστῆκαν καὶ παλέψανε δυὸ νύχτες καὶ τρεῖς μέραις,
Κι' αὐτοῦ τὴν τρίτη τὴν αὐγὴ κοντὰ στὸ γιῶμα, γιῶμα,
Φέρν' ὁ λεβέντης μιὰ βολὰ, τοῦ Χάρου κακοφάνη,
'Απ' τὰ μαλλιὰ τὸν ἄδραξε, στὴ γῆν τὸν ἀβροντάει.
'Ακοῦν τὸ νιὸν καὶ βόγγιξε καὶ βαρυαναστενάζει·
„Ἄσε με Χάρο μ', ἄσε με τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχτες·
Τὰς δυὸ νὰ φάγω καὶ νὰ πιῶ, τὴν μιὰ νὰ σεργιανίσω,
Νὰ πάω, νὰ διῶ τοὺς φίλους μου, νὰ διῶ καὶ τοὺς δικούς μου,
Πῶχω γυναῖκα παρανιὰ καὶ χήρα δὲν τῆς πρέπει,
Πῶχω καὶ δυὸ μικρούτσικα κι' ὀρφάνια δὲν τοὺς πρέπει,
Πῶχω τὰ πρόβατ' ἄκουρα καὶ τὸ τυρὶ στὸ κάδι." —
Κι' αὐτοῦ κοντὰ στὸ δειλινὸ τὸν κάταβάν' ὁ Χάρος.

3. *Τζοπάνης ἐρουβόλαγεν ἀπὸ τὰ κορφοβούνια T. M* 6. *Εἰς τὸ στενὸ κατέβηκε κ' ἐκεῖ τὸν καρτεροῦνε T. M.* (*καρτεροῦσε M.*) 10 *ὀπίσω T. M.* 12. *Χωρὶς T. M. ἀσθένειά κι' ἀρρωστιὰ M. U.* 13. *παλεύσωμε T.* 15. om. *T.* 16. *τρεῖς ἡμέραις T. M.* 21. *ἄφσε με ἀκόμη τρεῖς ἡμέραις T. M.* 24. *νὰ ἰδῶ τοὺς ἰδικούς μου T. M.* 27. om. *T. U.*

CCCCXXVII.

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΣΟΠΑΝΗΣ.

T. 304. cfr. T. 302.

„Γειά σου, χαρά σου Χάροντα." — „Καλῶς τον τὸν — λεβέντη.
„Λεβέντη μῶστειλε ὁ Θιὸς, ψυχὴ γιὰ νὰ σοῦ πάρω." —
„Διχῶς ἀστένια κι' ἀρρωστιὰ ψυχὴ δὲν παραδίνω.
Μὸν ἔλα κι' ἂς παλέψουμε· κι' ὅποιος νικήσ' ἂς πάρῃ." —

Τ' ἀποβραδὺς ἐπιάσανε δυ' ὥραις νὰ ξημερώσῃ·
Ἀκοῦν τὸν νιὸν κ' ἐβόγγιξε καὶ βαρυαναστενάζει,
Καὶ ἡ γλῶσσά του λάλησε σὰν τοῦ πετροχελιδόνιου·
„Ἄσε με Χάρ' ὀχ τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ὀχ τὸ χέρι,
Καὶ δεῖξέ μου τὴν τέντα σου νὰ πάγω μοναχός μου." —
„Νὰ δγῇς ἐσὺ τὴν τέντα μου, ὁ τρομιασμὸς σὲ πιάνει,
Ὀπῶχω τὰ μικρὰ παιδιὰ ποῦ φέρνουνε τ' οἱ Ἀγγέλοι,
Ὀπῶχω τὰ τεντόξυλα, παλληκαριῶνε μπράτσα,
Κι' ὀπῶχω τὰ τεντόσχοινα ἐρωτιαριῶν πλεξίδαις,
Ὀπῶχω κασελόπουλα μικρῶν παιδιῶν κεφάλια." —
„Χάρε μου χάρισε τὴ ζωὴ μόνον γιὰ τρεῖς ἡμέραις,
Πῶχω τὰ πράτ' ἀκούρευτα καὶ τὸ τυρὶ στὸ ζύγι,
Πῶχω γυναῖκα παρανιὰ καὶ χήρα δὲν τῆς μοιάζει,
Πῶχω μικρούτσικα παιδιὰ κι' ὀρφάνια δὲν τοὺς μοιάζει." —
„Τὰ πράτα σου κουρεύονται καὶ τὸ τυρὶ ζυγιάσται
Καὶ τ' ὀρφανὰ πορεύονται καὶ χήραις κυβερνιοῦνται." —

7. του ἐλάλησε σὰν τοῦ πετρ. T. 11. *φέρνουν T.* 14. *καρτιλόψυχας? T.* 15. *Χάρισ' μου T.*

CCCCXXVIII.

Ο ΧΑΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΣΟΠΑΝΗΣ.

T. 306.

ΕΠΙΤΑΝΗΣΟΣ.

Τρεῖς ἀντρειωμένοι λέγανε πῶς Χάρο δὲν φοβοῦνται
Κι' ὁ Χάρος κάπου τ' ἄκουσε, κάτι πουλὶ τοῦ τὤπε.
Καὶ νάσου τὸν κ' ἐπρόβαλε τσοὺ κάμπους καβαλάρης,
Σὰν ἀστραπὴ 'ν' τὸ βλέμμα του, σὰν τὴ φωτιὰ ἡ βαφή του,
Σὰν δυὸ βουνὰ 'ν' οἱ ὦμοί του, σὰν κάστρ' ἡ κεφαλή του.
Κ' ἐπῆγε καὶ τοὺς ηὗρηκε στὴν τάβλα ποῦ γευόνταν.
„Καλῶς σᾶς ηὗρηκ' ἄρχοντες, καλῶς τὰ γιωματᾶτε." —
„Καλῶς τον τὸν κὺρ Χάροντα." —
„Κάτσε Χάρο γιὰ νὰ γεφτῇς, κάτσε νὰ γιωματίσῃς,
Νὰ φᾷς τσαπλάν' ἀπὸ λαγοὺς, στηθάμ' ἀπὸ περδίκια,
Νὰ πιῇς τριῶν χρονῶν κρασὶ ποῦ πίνουν οἱ ἀντρειωμένοι."
„Δὲν ἦρτ' ἐγὼ γιὰ νὰ γεφτῶ οὐδὲ νὰ γιωματίσω,
Μὸν ἦρτα γιὰ τὰ κάλλη σας, τοῦ Χάρο δὲ φοβᾶστε." —
Κανεὶς καὶ δὲν τοῦ μίλησε, κανεὶς δὲν τ' ἀπεκρίθη,

Παρὰ μιανῆς χήρας ὑγιὸς ποῦ τὸν ἐλέγαν Γιάνη·
„Χάρ' ἂς παρασαρταίρωμε, Χάρ' ἂς παραδιαβοῦμε
Στὰ μαρμαρένι' ἀλώνια μας." —
Σαρταίν' ὁ νιὸς, ὁ νιούτσικος βγαίνει σαράντα πήχαις,
Σαρταίνει κι' ὁ κὺρ Χάροντας, βγαίνει σαράντα πέντε.
Κι' ὀχ τὰ μαλλιὰ τὸν ἄρπαξε, στ' ἄλογο τόνε ρίχτει.
„Ἄσε με Χάρ' ὀχ τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ὀχ τὸ χέρι,
Κι' ἄσε με σ' ὄρη, σὲ βουνὸ καὶ ρίξε μου ἀσκέρι,
Κι' ἂν δὲν πετάξω σὰν πουλὶ, νὰ φύγω σὰν πετρίτης,
Κόψε μου τὸ κεφάλι μου στὴν τέντα σου πουκάτου." —
„Μωρὲ ἂν δηγῇς τὴν τέντα μου, ὅλος ἀνατρομάζεις." —

1. ἐλέγασι T. 5. νῶμοι T. 6. ἐπῆε T. ποῦ ἐγενόητα T. 13. τὸ κάλλη T. 18. νεούτζικος T.

CCCCXXIX.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ.

Πανδ. 11.

Λεβέντης ἐρροβόλαε ἀπὸ ψηλὴ βαχοῦλα,
Εἶχε τὸ φέσι του στραβὰ καὶ τὸν τσαμπᾶ στριμμένο.
Κι' ὁ Χάρος τὸν ἀγνάντεψε ἀπὸ ψηλὴ βαχοῦλα,
Πῆγε καὶ τὸν καρτέρεσε σ' ἕνα στενὸ σοκάκι.
„Καλή σου μέρα Χάρε μου." — „Καλῶς τον τὸν λεβέντη.
Λεβέντη ποῦθεν ἔρχεσαι; λεβέντη ποῦ πηγαίνεις;" —
„Ἀπὸ τὰ πράτα μῶρχομαι, στὸ σπίτι μου πηγαίνω.
Πάγω νὰ πάρω τὸ ψωμὶ καὶ πίσω νὰ γυρίσω·
Κ' ἔχω τὰ πράτα μ' μοναχὰ καὶ τὸ τυρὶ στὸ ζύγι,
Καὶ τὰ σκυλιά μου μοναχὰ νὰ πάω νὰ τὰ ταΐσω." —
„Λεβέντη μῶστειλε ὁ Θιὸς νὰ πάρω τὴν ψυχή σου." —
„Ἄφσε με Χάρε μ', ἄφσε με ἀκόμη τρεῖς μερούλαις,
Νὰ πάω νὰ κάμω σπίτι μου, νὰ πάω στοὺς ἐδικούς μου,
Νὰ τοὺς ἀφήσω τήνε γειὰ, νὰ τοὺς φιλήσω χέρι." —
„Δὲν ἠμπορῶ λεβέντη μου, γιατεῖμαι προσταμμένος,
Ἐμένα μῶστειλε ὁ Θιὸς, νὰ πάρω τὴν ψυχή σου." —
„Ἄφσε με Χάρε μ', ἄφσε με, γιατεῖμαι παρανέος,
Κ' εἶμαι λεβέντης ξακουστὸς, λεβέντης ξακουσμένος,
Κ' ἡ μάνα μου ἐγέρασε κι' ἄλλο παιδὶ δὲν κάνει." —

„Τί νὰ σοῦ πῶ λεβέντη μου; ῥιτσάδες δὲν περνᾶνε,
Τεῖναι προστάγμ' ἀπὸ τὸ Θιό νὰ πάρω τὴν ψυχή σου." —

8. κι' ὀπίσω Π. 14. τὴν ὑγειά Π. 21. προσταγὴ Π.

CCCCXXX.

Ο ΧΑΡΟΣ.

Eὐλ. 26.

Τρίτ' ἐγεννήθ' ὁ Διγενής, τρίτη θὲ νὰ πεθάνῃ·
Στέλνει, φέρνει τοὺς φίλους του, ὅλους τοὺς ἀντρειωμένους·
Νἄρθ' ὁ Μηνᾶς, ὁ Μαυραΐλης κι' αὐτὸς ὁ γιὸς τοῦ Δράκου.
Κ' ἐπῆγαν καὶ τὸν ηὕρανε στὸν κάμπο ξαπλωμένο·
Βογγάει — τρέμουν τὰ βουνά, βογγάει — τρέμουν οἱ κάμποι.
„Σὰν τί νὰ σ' ηὗρε Διγενὴ καὶ θέλεις ν' πεθάνῃς;" —
„Ὀγδόντα χρόνους ἔζησα εἰς τὸν ἀπάνω κόσμο,
Κανένα δὲ φοβήθηκα ἀπ' τοὺς ἀντρειωμένους,
Τώρ' εἶδα 'να ξυπόλυτο καὶ λαμπροφορημένο·
Φορεῖ τοῦ ἥλιου τὰ μαλλιά, τῆς ἀστραπῆς τὰ μάτια·
Μὲ κράζει νὰ παλέψωμε στὰ μαρμαρένι' ἀλώνια·
Κι' ὅποιος νικήσ' ἀπὸ τοὺς δυὸ, νὰ παίρνῃ τὴ ψυχή του."
Κ' ἐπῆγαν κ' ἐπαλέψανε στὰ μαρμαρένι' ἀλώνια·
Κι' ὅθε χτυπάει ὁ Διγενῆς, τὸ αἷμ' αὐλάκι κάνει·
Κι' ὅθε χτυπάει ὁ Χάροντας, τὸ αἷμα τράφο κάνει...

CCCCXXXI.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ.

Fauv. II. 90. Ζαμπ. 732, 20. cfr. Mullach. Gramm. 84.

Λεβέντης ἐρροβόλουνε ψηλὰ 'πὸ κορφοβούνια,
Εἶχε τὸ φέσι του στραβὰ καὶ τὰ μαλλιὰ κλωσμένα.
Κι' ὁ Χάρος τὸν ἀγνάντεψε ἀπὸ ψηλὴ βαχοῦλα,
Σὲ στένωμα κατέβηκε κ' ἐκεῖ τὸν καρτεροῦσε.
„Λεβέντη μ' ποῦθεν ἔρχεσαι; λεβέντη μ' ποῦ πηγαίνεις;" —
„Ἀπὸ τὰ πράτα μ' ἔρχομαι, στὸ σπίτι μου πηγαίνω." —
„Τί πᾶς νὰ κάμῃς σπίτι σου καὶ πᾶς τόσο τρεχάτος;" —
„Ψωμὶ νὰ πάρω καὶ κρασὶ καὶ πίσω νὰ γυρίσω." —
„Οὐδὲ τὸ σπίτι σου θα πᾶς κι' οὐδὲ πίσω γυρίζεις.

Τρεῖς μῆνες ποῦ σ' ἀκαρτερῶ νὰ πάρω τὴν ψυχή σου." —
„Ἄσε με Χάρε μ', ἄσε με, παρακαλῶ νὰ ζήσω.
Πῶχω γυναῖκα παρανιὰ καὶ δὲν τῆς πρέπει χήρα·
Κι' ἂν περπατήσῃ γλήγορα, τῆς λὲν πῶς ἄντρα θέλει,
Κι' ἂν περπατήσῃ ταπεινά, τῆς λὲν πῶς καμαρώνει.
Ἄσε με Χάρε μ', ἄσε με τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις,
Πῶχω κι' ἀντίλικα παιδιὰ κι' ὀρφάνια δὲν τοὺς πρέπει,
Πῶχω τὰ πρόβατ' ἄκουρα καὶ τὸ τυρὶ στὸ καδί.
Τρεῖς μέραις μόνο σοῦ ζητῶ, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις.
Ταῖς δυὸ νὰ φάγω καὶ νὰ πιῶ, τὴ μιὰ νὰ σεργιανίσω,
Νὰ πάω, νὰ διῶ τοὺς φίλους μου, νὰ διῶ καὶ τοὺς δικούς μου."
Κι' ὁ Χαρος δὲν τὸν ἄκουγε, θέλει νὰ τόνε πάρῃ·
„Χάροντ' ἂν ἀποφάσισες κι' ἂν θέλῃς νὰ μὲ πάρῃς,
Χωρὶς ἀστένεια κι' ἀρρωστιὰ ψυχὴ δὲν παραδίνω·
Πρῶτα θὰ νὰ παλαίψωμε σὲ μαρμαρένι' ἀλῶνι,
Κι' ἂν μὲ νικήσῃς Χάροντα, μοῦ πέρνεις τὴν ψυχή μου·
Κι' ἂν σὲ νικήσω παλ' ἐγὼ, νὰ μὲ χιλιοχρονήσῃς." —
Πήγανε καὶ παλαίψανε ἀπ' τὸ πουρνὸ ὡς τὸ γιῶμα,
Κι' αὐτοῦ κοντὰ στὸ δειλινὸ τὸν καταβάν' ὁ Χάρος.

1. ἐρροβόλαιν ἀπὸ *F.* 4. καὶ εἰς στενὸν *F.* 6. στάνη *F.* ἔρχομαι *F.* 7. 15. 17. 20. 23. om. *F.* 7. πάγω νὰ πάρω τὸ ψωμὶ καὶ πίσω νὰ γυρίσω *F.* 9 et 10. *K' ἐμένα μοῦστειλε ὁ Θιὸς νὰ πάρῃ τὴν ψυχή σου F.* 11. τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις *Z.* 13. 14. περβατήσῃ *Z.* λέγουν *F.* 14. ἤσυχα *F.* λέγουν *F.* 26. πήγαινε 's τὸ παλόν σου *F.*

CCCCXXXII.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ.

Blau et Schlottmann Berichte d. A. d. W. Berl. 1855 p. 601.

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ.

Λεβέντης ἐκαταίβαινε πὸ 'να ψηλὸ παγ'ὶ·
Εἶχε τὸ φέσι του στ' αβὰ καὶ τὰ πετζά του κάτω.
Ὁ Χά'ος τὸν ἐκύτταξε, πολὺ τὸ κακοφάνη.
Ἀπ' τὰ μαλλιὰ τὸν ἔπιασε καὶ πὸ τὸ δεξί του χέρι.
„Ἐμένα ὁ Θιὸς ἀπέστειλε νὰ πάω τὴν ψυχήν σου." —
„Ἄφισ' με Χά'ε πὸ τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσ' μ' ἀπὸ τὸ χέρι.
Καὶ χάιδι νὰ παλαίψωμε σὲ μα'μα'ένι' ἀλώνια,
Κι' ὅποιος νικήσ' πὸ τοὺς δυὸ νὰ πάῃ τὴν ψυχήν του." —

Λεβέντης ὅπου τόπιασεν αἷμα καὶ τὸν ἐβγάνει.
Ὁ Χά'ο ὅπου τόπιασε τὰ ὄ'η κ'έας χο'ταίνουν.
..Πα'ακαλῶ σε Χά'ο τὰ μὴ πά'ῃς τὴν ψυχήν μου.
Κ' ἔχω π'όρατα ἄκο'α καὶ τὸ τυ'ὶ ςτὸ ζύγι·
Ἔχω γυναῖκα ὁμο'φὴν καὶ χή'α δὲν τὴν π'έπει·
Ἔχω παιδιὰ μικ'ουτσικὰ κι' ὄ'φανα δὲν τὴν π'έπει." —
..Τὰ π'όρατα κο'εύονται καὶ τὸ τυ'ὶ ζυγιάζει,
Κ' αἱ χή'αις καὶ πο'εύονται, τ' ὄ'φανα κυβε'νιοῦται." —
„Πα'ακαλῶ σὲ Χά'ο τὰ μὴ πά'ῃς τὴν ψυχήν μου.
Σὺ δεῖξέ μου τὴν τέντα σου καὶ ν' ἄ'τω μόναχός μου.
Σὰ πᾶς κ' ἰδῇς τὴν τέντα μου θέλεις νὰ συντ'ομάξῃς,
Διατ' εἶν' ἀπόξω π'άσινη καὶ μέσα μαυ'ομένη.
Μ' ἄνοιξε τὸ στομάτι σου νὰ πάω τὴν ψυχήν σου." —

CCCCXXXIII.

Ο ΖΑΧΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΟΣ.

Ζαμπ. 730, 17.

Ζάχος ἐκαβαλίκεψε νὰ πάῃ νὰ βρῇ τὸν ᾅδη
Μὲ ἕνα σιδερικ' ἄλογο, μὲ χρυσωμένη σέλλα.
Σκαλί, σκαλί κατέβαινε, σκαλὶ τὸ ματανοιώνει·
Τὸν εἶδ' ἡ Γῆ κ' ἐτρόμαξε κι' ὁ Χάρος ἐκρουβήθη,
Κι' ὅσοι νεκροὶ τὸν εἶδανε ὅλοι τὸν ἐρωτῆσαν·
„Ζαχό μου τ' ἤθελες ἐδῶ; Ζαχό μου τί γυρεύεις;" —
„Ἤρτα νὰ διῶ τοὺς φίλους μου καὶ πίσω νὰ γυρίσω." —
„Ζάχ' ἀλλευνοῦ δὲν ἔδινες κἄνε τὴ χρύση σέλλα,
Ποὖρτες σὲ τόπον ἄγυρτο, σὲ τόπο ῥαχνιασμένο,
Χωρίζουν μάναις τὰ παιδιὰ καὶ τὰ παιδιὰ ταῖς μάναις;" —
Κι' ὁ Χάρος ἀναδράνισε κι' ἀπ' τὰ μαλλιὰ τὸν πιάνει·
„Ἄσε με Χάρ' ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ἀπ' τὰ χέρια,
Νὰ δγῇς τοῦ Ζάχου τὴν ἀντρειὰ, νὰ δγῇς ἂν σὲ φοβᾶται." —
Τὸν ἄφηκε 'πὸ τὰ μαλλιὰ, τὸν ἔπιακ' ἀπ' τὰ χέρια,
Πιάνει τὸν Χάρο, τρεῖς φοραῖς τὸν ἔριξ' ἀπουκάτου.
Καὶ πάλε ματαδράνισε κι' ἀπ' τὰ μαλλιὰ τὸν πιάνει·
„Ἄσε με Χάρ' ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ἀπ' τὰ χέρια,
Καὶ πλιὰ δέ σ' ἀντιστέκομαι, κάμε μ' ὅτι θελήσῃς."
„Πᾶμε νὰ δγῇς τὴν τέντα μου νὰ στραβοκατινίσῃς.
Ἀπόξ' ἔχω τὰ κόκκινα καὶ μέσ' ἔχω τὰ μαῦρα·

Τῆς ἔχω γιὰ τεντόξυλα ἀντρειωμένων χέρια
Καὶ γιὰ σκοινιὰ καὶ κομπωταῖς πλεξούδαις κορασιῶνε." —

2. *αιδέρια'* Z. 4. *ἐκρουβίθη* Z. 18. *κἀμέμ'* Z.?

CCCCXXXIV.
ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ.

Παν. 24.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Ὁ Χάρος ἐβουλήθηκε νὰ κάμῃ περιβόλι,
Βάνει ταῖς νιαῖς γιὰ τὰ δεντρά, τοὺς νιοὺς γιὰ κυπαρίσσια,
Βάνει καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ γιὰ ταῖς γλυκομηλίτσαις.
Θεὲ καὶ νὰ μὲ βάνανε πραγματευτὴ στὸν ᾅδη,
Νὰ βάσταα στὸ κεφάλι μου κανίστραις μὲ στολίδια,
Νὰ βάσταα καὶ στὸν ὦμό μου παλληκαριῶν ἀρκιμποῦζα,
Νὰ βάσταα καὶ στὴν ζώνη μου γερόντων κλαδευτήρια,
Νὰ βάσταα καὶ σταῖς μπούρσαις μου μικρῶν παιδιῶν
κουλούρια,
Νἄρχοντ' οἱ νιοὶ γιὰ τ' ἄρματα κ' ἡ νιαῖς γιὰ τὰ στολίδια,
Νἄρχονται καὶ οἱ προεστοὶ νὰ πέρνουν κλαδευτήρια,
Καὶ τὰ μικρὰ παιδόπουλα νὰ πέρνουν τὰ κουλούρια.
Παρακαλῶ σε Παναγιά, καὶ προσκυνῶ σε πόλι,
Νὰ μοῦ δοθοῦνε τὰ κλειδιά, νὰ μπῶ στὸ περιβόλι.
Παρασκευὴ τὰ ξήτησα, σαββάτο μοῦ τὰ δῶσαν,
Τὴν κυριακὴν ἀνήμερα ἄνοιξα, μπῆκα μέσα.
Βλέπω ταῖς νιαῖς χορεύουνε, τοὺς νιοὺς καὶ τραγουδοῦνε,
Βλέπω τὰ συμπαλλήκαρα κ' ἐπαίζανε τσικμάδαις,
Βλέπω ταῖς νιαῖς κ' ἐστρώνανε τὰ ξήστρωτα κρεββάτια,
Γιὰ νἄρτ' ὁ νιὸς νὰ κοιμηθῇ, πῶρχετ' ἀποσταμμένος
Μεταξωτὰ παπλώματα καὶ βένσινα σεντόνια.

CCCCXXXV.
ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ.

Ε'.

ΨΑΡΑ.

Χρυσῆ λεγένη τοῦ πασᾶ μαλαμοκαπνισμένη,
Τριγύρω τὸ διαμαντικὸ στοῦ χρυσοχοῦ πλεγμένη,

Ὁ Χάρος ἐδιαλάλησε, νὰ κτίσῃ περιβόλι,
Ὅποιος βρεθῇ καὶ κτίσῃ το, νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ.
Τρέχουν ἡ νιαῖς μὲ λεμονιαῖς κ' οἱ νιοὶ μὲ κυπαρίσσια,
Τρέχουν καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ βασιλικὸ στὰ χέρια,
Ἐκτίσαν κι' ἀποκτίσανε κ' ἐλευθεριὰ δὲν εἶχαν.

V.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΑΛΑΣΤΑ.

CARMINA

quibus a rhapsodis ad chordarum sonum cantatis res sive adversae sive secundae enarrantur puellarum puerorumque sese amantium.

CCCCXXXVI.

Η ΝΥΦΗ ΚΟΥΜΠΑΡΑ.

Ζαμπ. 744. 32. Τ. 109.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Προξενητάδες ἔστειλεν ὁ Ῥάλλης γιὰ γυναῖκα·
Τὴν βρήκανε ὁπῶφαινε τοῦ Ῥάλλη τὸ ζωνάρι·
Ἄσῆμι, ἀσῆμι τῶρριχνε, μάλαμμα καὶ λογάρι,
Κι' ἀσῆμι, κι' ἀσημόγνεμα, κλονὶ μαργαριτάρι·
ὁ Τῶφανε καὶ τὸ ξύφανε, στὸν κόρφο της τὸ βάνει.
„Μάνα νερὸ δὲν ἔχομε, νερὸ πάγω νὰ φέρω." —
Χρυσὸ συκλάκι ἅρπαξε, στὴ βρύσι κατεβαίνει,
Κ' ἐκεῖ βρῆκε τσὴ ὄμοιαις της καὶ τσὴ χειρότεραίς της·
„Μωρὴ καρυδομάγουλη κι' ἀμυγδαλογελάστρα,
Μωρὴ νεράιδα τοῦ γιαλοῦ κι' ἀνευροχορταρίστρα,
Ὁ Ῥαλλης ἐπαντρεύτηκε, ἄλλη γυναῖκα πῆρε,
Καὶ σὲ κουμπάραν ἔκραξε νὰ τόνε στεφανώσῃς." —
„Μὰ 'γὼ κι' ἂν ἐπαντρεύτηκε κι' ἄλλη γυναῖκ' ἂν πῆρε,
Κι' ἂν ἄλλη βαβωνιάστηκε μὲ γειά του, μὲ χαρά του·
Νὰ παντρευτῶ θέλω κ' ἐγὼ κοντὰ στὴ γειτονιά του,
Νὰ πάρω ἀπ' τὴ γένna του κι' ἀπ' τὴ γενολογιά του,
Καὶ νὰ περνῶ 'πὸ κεῖθενε, νὰ καίγετ' ἡ καρδιά του." —
Νά σου κι' ὁ Ῥάλλης ἔρχεται στὸ μαῦρο καβαλάρης,
Στὴ βρύσιν ἐκατέβηκε, τὴν κόρη χαιρετάει·
„Βγάλε μου κόρη μου νερὸ, νὰ πιῶ κ' ἐγὼ κι' ὁ μαῦρός·
Κόρη μ' τί ἔχεις καὶ θλίβεσαι; τί ἔχεις κι' ἀναστενάζεις;" —
„Ἔμαθα ποῦ παντρεύτηκες μὲ γειά σου, μὲ χαρά σου·
Κ' ἐγὼ πέρν' ἀπ' τὴ γένna σου κι' ἀπ' τὴ γενολογιά σου,
Νὰ μὲ θωρεῖν τὰ μάτια σου, νὰ καίγετ' ἡ καρδιά σου." —
„Κόρη μ' κι' ἂν ἐπαντρεύτηκα, κουμπάρα νὰ σὲ κάμω,

Ν' ἀλλάξῃς τὰ στεφάνια μου, νὰ πῇς τὸ ξοιζικό μου." —
Πέρνει καὶ πάει ςτὸ σπίτι της σὰ μῆλο μαραμμένο,
Σὰ μῆλο, σὰν τριαντάφυλλο, σὰν Πατρινὸ κεράσι.
Κ' ἡ μάνα της τὴν ἐρωτᾷ κ' ἡ μάνα της τσὴ λέγει·
„Τί ἔχεις Μαριό μ' καὶ θλίβεσαι; τί ἔχεις καὶ μοῦ στενάζεις;" —
„Τί νὰ σοῦ πῶ μανούλα μου, τί νὰ σοῦ μελογήσω,
Κουμπάρα μ' ἐκαλέσανε, νὰ πάω νὰ στεφανώσω." —
„Καὶ δἄχεις πόδια νὰ σταθῇς καὶ μάτια νὰ τηράξῃς,
Καὶ χέρια βεργολύγιστα ν' ἀλλάξῃς τὰ στεφάνια;"
Κοντεύαν ἡ ἀποκριαῖς, ἐκόντευε κι' ὁ γάμος·
Καὶ μιά της θειὰ, μιὰ πρωτοθειὰ, μιὰ πρώτη της ξαδέρφη,
Τρεῖς μέραις τὴν ἐχτένιζαν, τρεῖς μέραις τὴν ἐπλέκαν·
Βάνουν της ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ βάνουν καμαροφρύδι·
'Επῆρε ντάνταις ἀπ' ὀμπρὸς καὶ δούλαις ἀπὸ πίσω,
Κι' ὅταν τὴν εἶδ' ἡ ἐκκλησιὰ, ἀπ' ἄκρην ἄκρη σείστη.
Παπᾶς τὴν εἶδ' ἐσώπασε, διάκος δὲν ἐλειτούργα,
Κ' ἐκειὰ τ' ἀναγνωστόπουλα φῆκαν τὰ συναξάρια·
„Ψάλλε παπᾶ μ' σὰν ἔψαλλες, διάκο σὰν ἐλειτούργας,
Κ' ἐσεῖς ἀναγνωστόπουλα πέστε τὰ συναξάρια." —
Κι' ὁ 'Ράλλης ἀπλογήθηκε κι' ὁ 'Ράλλης ἀπλογιέται·
„Βλόγα παπᾶ μου, βλόγησε κι' ἂν θέλῃς δυὸ πουγγι' ἄσπρα,
Γύρε τὰ στεφανάκια σου καὶ βάλ' τα τῆς κουμπάρας,
Κάμε τὴ νοῦνα νύφη μου, τὴ νοῦνα σαστικιά μου." —
„Καλῶς τὴ θυγατέρα μου τὴ διπλοκαλομοίρα,
Κουμπάρα τσου τὴν ἔστειλα καὶ νύφη μου τὴν φέραν." —

2. *Εὗρηκαν* Z. 6. *κ' ἐγὼ πάω T.* 8. *ταῖς — ταῖς* Z. 12. *Κ' ἐσὲ T.* 13 et 14. *Μὰ ἐγὼ κι' ἂν ἐπανδρεύτηκε μὲ γά του μὲ χαρά του. T.* 16. *Κι' ὀχ T.* 19. *καὶ τὸ καπέλλο χάμηλο T.* 20. *Κ' ἐγ' ὁ καϋμένος T.* 21. *τί ἔχεις κορὴ T.* 22. *κ' ἐπαντρεύτηκες T.* 24—26.

Νὰ πανδρευτῶ θέλω κ' ἐγὼ κοντὰ στὴ γειτονιά σου
Νὰ πάρω 'πὸ τὴ γένναν σου κι' ὀχ τὴ γεννολογιά σου
Καὶ νὰ περνῶ κ' ἐκεῖθενε, νὰ καίγετ' ἡ καρδιά σου. T.

27. *πάει σπίτι T.* 30. *κι' ἀναστενάξεις T.* Finis carminis ap. *F.* inde a vs. 31 hic est:

„Ὁ 'Ράλλης ἐπαντρεύτηκε κι' ἄλλη γυναῖκ' ἐπῆρε
Κ' ἐμὲ κουμπάραν ἔκραξε νὰ τόνε στεφανώσω." —
„Μωρὴ 'χεις πόδια νὰ σταθῇς καὶ μάτια νὰ τηράξῃς
Καὶ χέρια βεργολύγιστα ν' ἀλλάξῃς τὰ στεφάνια."
„Μὰ 'χω πόδια νὰ σταθῶ καὶ μάτια νὰ τηράξω
Καὶ χέρια βεργολύγιστα ν' ἀλλάξω τὰ στεφάνια." —

Κ' ἡ μιά της θειὰ καὶ πρωτοθειὰ καὶ πρώτη της ξαδέρφη.
Τρεῖς μέραις τὴν ἐχτένιζε, τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχτες.
Τσὴ βάνει τ' ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη
Καὶ τοῦ κοράκου τὰ φτερὰ βάνει ἀγγελοφρύδι
Τὸν ἄμπο τὸν ἀμέτρητο βάνει γιὰ δακτυλίδια,
Κι' ὅσα γουλιὰ στὸν πόταμο βάνει μαργαριτάρι.
Τὸ μαῦρο καβαλίκεψε, στὴν ἐκκλησιὰ παγαίνει.
Τ' εἶδε παπᾶς δὲν ἔψαλλε, διάκος δὲν ἐλειτούργα
Κ' ἐκεῖ τ' ἀναγνωστόπουλα φῆκαν τὰ συναξάρια.
„Ψάλλε παπᾶ, σὰν ἔψαλλες, διάκο σὰν ἐλειτούργας
Κ' ἐσεῖς ἀναγνωστόπουλα, πέστε τὰ συναξάρια." —
Κι' ὁ Ράλλης ἀπλογήθηκε, κι' ὁ Ράλλης ἀπλογιέται·
„Κάμε παπᾶ μου γιὰ τὸ Θιό, κάμε γιὰ τὴ ψυχή σου
Καὶ βίξ' τὰ στεφανάκια μου καὶ βάλε τα μπροστά της." —
„Καλῶς τὴ θυγατέρα μου τὴ μυριοτιμημένη
Πωπῆγε γιὰ κουμπάρισσα κ' ἤρτε στεφανωμένη." —

CCCCXXXVII.

ΟΙ ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΙ.

Faur. II, 380.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Μιὰ λυγηρὴ βαρυαρρωστᾷ γιὰ 'νὸς ἀγούρ' ἀγάπην,
Γιὰ 'νὸς ἀγούρου καὶ ξανθοῦ κ' ἔχει περίσσα πάθη·
Καὶ τρεῖς καλὲς συντρόφισσες πᾶν τὴν παρηγορήσουν·
Ἡ μιὰ κρατεῖ βασιλικό, ἄλλη κρατεῖ ἀπίδι,
Κι' ὁποῦ τὴν ἀγαπᾷ καλὰ, τὰ δάκρυα στὸ μαντύλι
Ἡ μιὰ τήνε κατηγορεῖ κ' ἡ ἄλλη τὴν ὑβρίζει·
„Δὲν ἀγαπήσαμεν κ' ἡμεῖς ἀγάπην σὰν κ' ἐσένα;
Μᾶχαμε σιδερὴ καρδιὰν, συκότια μαραμμένα."
Κι' ὁποῦ τὴν ἀγαπᾷ καλὰ, γλήγωρ' ἀπολογιέται·
„Ἐσεῖς κᾶν ἀγαπήσετε, μαῦρ' ἦτον κι' ἄσχημ' ἦτον·
Μὰ τούτη κᾶν ἀγάπησεν, ἀγγελομμάτης ἦτον."
„Κόρη σὰν μοῦ τὸν ἐπαινᾷς, πᾷς νὰ μοῦ τόνε φέρῃς;"
„Βράσ' ἄλουσι καὶ λοῦσέ με, μὲ χτένι χτενισέ με,
Πλέξε μου τὰ μαλλάκια μου, νὰ πάω νὰ σοῦ τὸν φέρω."
„Λούω σε καὶ χτενίζω σε· φοβοῦμαι μὴ τὸν πάρῃς."
„Ὄχι, νὰ ζῶ συντρόφισσα, δὲν εἶμαι ἀπ' ἐκείναις." —
„Πάρε τὰ ὄρη πίσω σου καὶ τὰ βουνὰ μπροστά σου·
Σὰν δγῇς παντιέραν πράσινην, ἐκ' εἶν' τὰ γονικά του."
Πέρνει τὰ ὄρη πίσω της καὶ τὰ βουνὰ μπροστά της·
Βλέπει παντιέραν πράσινην, βρίσκει τὰ γονικά του·
Βλέπει τον κ' ἔτρωγ', ἔπινε μ' ἄρχοντας καὶ παροίκους,

Εἶχε καὶ τόσαις ἀπ' ἐδῶ καὶ τόσαις ἀπ' ἐκεῖθε,
Καὶ δὲν τὸν περιφτάσανε, μὸν ἐρωτᾷ κ' ἐκείνην·
„Πές μου, νὰ ζήσῃς λυγηρή, ποῦ πᾷς καὶ ποῦ διαβαίνεις;" —
„Ἐσ' ἔχεις τόσαις ἀπ' ἐδῶ καὶ τόσαις ἀπ' ἐκεῖθε,
Καὶ δὲν σὲ περιφτάνουσι, μὸν ἐρωτᾷς κ' ἐμένα:
Μὰ μιὰν ὁποῦ βλογήθηκες κ' ἔβαλες τὸ στεφάνι,
Μάλιστα ποῦναι κ' εὔμορφη, πῶς τὴν ἀποξεχάνεις;"
„Γιὰ ποιὰν μὲ λέγεις λυγηρή; γιὰ ποιὰν μὲ συντυχαίνεις;
Γιὰ μιὰν ξανθὴν καὶ μιὰν λυγνὴν, μιὰν χαμηλοβλεπούσαν,
Ὁποῦ γελᾷ καὶ πέφτουνε τὰ ῥόδα στὴν ποδιά της;" —
„Ἀφ' οὗ λοιπὸν τὴν ἐπαινεῖς, πῶς τὴν ἀποξεχάνεις;"
„Εἶπά σου τὰ παινέματα, νὰ πῶ καὶ τὰ ψεγάδια·
Ἂν τὴν φιλήσω, γόζεται, ἂν τὴν τσιμπήσω, κλαίει·
Κι' ἂν πιάσω τὰ βυζάκια της, τῆς μάνας της τὸ λέγει." —
„Ἔλα πᾶμε φεγγίτη μου κ' ἐγὼ μένω ἐγγύτρα." —
„Ἂν κάμ' ὁ κόρακας αὐτὸν κ' ἡ πέρδικα γεράκι,
Κι' ἂν ἡ σταφίδα γιασουμὶ, θὰ κάμωμεν ἀγάπην."
Πέρνει καὶ πᾷ καὶ λέγει της τὰ πικραμμένα λόγια.
Σὰν πέρδικα μυριολογᾷ, σὰν περιστέρα κλαίει,
Σιγά, σιγὰ σηκώνεται, στὸ παραθύρι βγαίνει·
Βλέπει τον κ' ἐκατέβαινε στοὺς κάμπους καβαλάρης,
Μὲς στὰ χρυσᾶ βενέτικα, στὰ μαῦρα βουτημένος,
Καὶ μὲς στὰ κατακόκκινα πύργος θεμελιωμένος.
Τὰ κουτουνιὰ τ' ἀστράπτασι, ποῦτανε τ' ἀντεριά του,
Καὶ τὰ σγουρά του τὰ μαλλιὰ, τὸν ἥλιον λαμπυρίζουν.
„Ἂν τόνε πῶ κλημόβεργα, τὸ κλῆμα κόμπους ἔχει·
Κι' ἂν τόνε πῶ λυγόβεργα, βέργα εἶναι καὶ λυγίζει·
Κι' ἂν τόνε πῶ βασιλικὸν, ἀπ' τὴν κοπριὰν ἐβγαίνει·
Κ' ἂν τόνε πῶ χήρας υἱὸν, ἴσως κακοφανῇ του.
Γιὰ νὰ τοὔπ' ὅ,τι πρέπει του κι' ὅ,τι πρεπούμενόν του·
„Βέργα μου ἀσημίτης μου, σπαθί μου διαμαντένιο,
Πρασινοπτέρουγ' αἰτέ, ποῦ πᾷς νὰ κυνηγήσῃς;" —
„Ἐμένα μὲ παντρεύουνται κάτω στὸ σταυροδρόμι·
Κι' ἂν θὲς καὶ καταδέχεσαι, ἔλα καὶ σὺ στὸν γάμο,
Νὰ πιάσῃς καὶ τὰ στέφανα, νὰ γένῃς καὶ κουμπάρα."
„Αὐτοῦ ποῦ πᾷς νὰ κουμηθῇς καὶ μ' ἄλλην νιὰν νὰ μείνῃς,
Τὰ κάλλη μου θυμήσου τα, ταῖς εὐμορφιαῖς μου πές της·
Ταῖς ἀγνωσιαῖς μου ταῖς πολλαῖς μὴν τῆς ταῖς φανερώσῃς·

Ἤτον τὰ χείλη μου νερὸ, τὸ στόμα μου πηγάδι,
Κ' ἔπεφτες στὸν παράδεισον, λούλουδ' ἐκεῖ νὰ κόβῃς." —
„'Εκ' ἂς ξωδιάσουν καρδιὰ, κι' ἂς χαλαστοῦν οἱ γάμοι·
Κ' ἔλα κ' ἡμεῖς κοκόνα μου νὰ κάμωμεν ἀγάπην." —

1. *βαρε' ἀρ. F.* 17. 19. *ἐμπρὸς F.* 23. *Καὶ εἶχε F.* 27. *πού εὐλογ. F.* 47—50. *τὸν εἰπῶ F.*

CCCCXXXVIII.

Ο ΑΞΑΦΝΟΣ ΓΑΜΟΣ.

Faur. II, 376.

ΧΙΟΣ.

Ὅσον ἐκάθουν κ' ἤπλεκα τοῦ Κύρκου μου γατάνι,
Τοῦ Κύρκου καὶ τ' ἀφέντη μου καὶ τ' ἀγαπητικοῦ μου,
Χρυσὸ πουλάκιν ἤκατσε εἰς τὸ ξυλόχτενό μου.
Δὲν ἐκηλάδιε σὰν πουλὶ, σὰν κηλαδοῦν τ' ἀηδόνια,
Μόνο κηλάδιε κ' ἤλεγε μ' ἀνθρώπινη λαλίτσα·
„'Εσὺ γατάνι πλέκεσαι, κι' ὁ Κύρκος σου βλογᾶται,
Βλογᾶτ', ἀρραβωνιάζεται κι' ἄλλην γυναῖκα πέρνει." —
Κουβάριν ἐκουβάριαζα καὶ στὴν γωνιὰν τὸ ῥίχτω,
Κι' ἀνοίγω τὸ παράθυρο τὸ καταχλειδωμένο·
Βλέπω τον καὶ κατέβαινε στοὺς κάμπους καβαλάρης.
Ἂν τόνε πῶ κληματιανὸν, τὸ κλῆμα κόμπους ἔχει,
Ἂν τόνε πῶ βασιλικὸν, ἀπ' τὴν κοπριὰν ἐβγαίνει.
Κάλλιο νὰ πῶ τὰ πρέπια του καὶ τὰ καθολικά του.
Καλῶς τοῦ μόσκου τὸ κλαδὶ, τοῦ σχοίνου τὸ βαβοῦλι.
Ποῦ πᾷς ἐσὺ καὶ ἔντυσαι στὸ φλῶρι καὶ στ' ἀσῆμι;" —
„'Εγὼ κόρη παντρεύομαι κι' ἄλλην γυναῖκα πέρνω.
Κι' ἂν θέλῃς κι' ἂν ὀρέγεσαι, κόπιασε καὶ στὸ γάμο,
Νὰ πιάσῃς καὶ τὰ στέφανα, νὰ γένῃς καὶ κουμπάρα." —
„Κόρη μ' πολὺ κακόπαθες, κόρη τρελλάδα ἔχεις." —
„'Εγὼ μηδὲ κακόπαθα μηδὲ τρελλάδα ἔχω·
Ὁ ἀγαπός μου παντρεύεται κι' ἄλλην γυναῖκα πέρνει,
Κ' εἶπέ μου ἂν ὀρέγωμαι νὰ πάγω καὶ στὸ γάμο,
Νὰ πιάσω καὶ τὰ στέφανα, νὰ γένω καὶ κουμπάρα."
„Βάλε τὸν ἥλιον πρόσωπον καὶ τὸ φεγγάρι στῆθος,
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸν βάλε γαϊτανοφρύδι." —
Παπᾶς τὴν εἶδε κ' ἤσφαλε, διάκος κι' ἀποξεχάθη,

Καὶ τὰ μικρὰ διακόπουλα ἔχασαν τὰ χαρτιά τους.
„Ψάλλε παπᾶ μ', σὰν ἔψαλλες, διάκο, σ 'ν ἐλειτούργεις,
Κ' ἐσεῖς μικρὰ διακόπουλα εὕρετε τὰ χαρτιά σας·
Παπᾶ μ' ἂν ἦσαι χριστιανὸς κι' ἂν ἦσαι βαφτισμένος,
Παράγυρε τὰ στέφανα, βάλε τα τῆς κουμπάρας." —

3. *πουλάκι F.* 4. 5. *κοιλάδια F.* 11. 12. *τὸν εἰπῶ F.* 15. 17. *κ' εἰς F.* 21. *μου* om. *F.* Inter vs. 25 et 26. haec habet *F.*: *Ὡσὰν ἡ μιὰ τὸ ἔλεγε, τὸ ἔκαμαν οἱ ἄλλοι.* 30. *μ'* om. *F.*

CCCCXXXIX.

Η ΑΡΠΑΓΗ.

Faur. II, 140. Zampi. 72 f. 9.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Καθούμουν κ' ἔτρωγα ψωμὶ μ' ἀρχόντους καὶ μὲ πρώτους
Κι' ὁ μαῦρός μου χλημάντρισε, ῥάισε τὸ σπαθί μου.
Κ' ἐγ' ἀπονοῦς μου τὄνοιωσα, παντρεύουν τὴν καλή μου,
Μὲ κάποιον ἄλλο τὴ βλογοῦν, μ' ἄλλον τὴ στεφανώνουν,
Παντρευαρραβωνιάζουν την κ' ἐμένα μ' ἀστοχοῦνε.
Πέρνω καὶ πάω ςτοὺς μαύρους μου τοὺς ἑβδομηνταπέντε·
„Μαῦροί μ' ἀκριβοτάγιστοι καὶ μοσκαναθρεμμένοι,
Ποιὸς εἶν' καλὸς ἀπὸ τ' ἐσᾶς τοὺς ἑβδομηνταπέντε,
Ν' ἀστράψῃ ςτὴν ἀνατολὴ καὶ νὰ βρεθῇ ςτὴ δύσι;" —
Οἱ μαῦροι ὅσοι τ' ἄκουσαν, ὅλ' αἷμα κατουρῆσαν·
Κ' ἡ μαῦρες ὅσες τ' ἄκουσαν, ὅλες πουλάρια ῥίξαν,
Κ' ἕνας παλιὸς γερούτσικος καὶ σαραντοπληγιάρης·
„Ἐγὼμαι γέρως κι' ἄρρωστος, ταξείδια δὲν μοῦ πρέπει.
Μὰ γιὰ χατῆρι τῆς κυρᾶς νὰ μακροταξειδέψω,
Ὅπου μ' ἀκριβοτάγιζε ςτὸ γῦρο τῆς ποδιᾶς της,
Κι' ὁποῦ μ' ἀκριβοπότιζε ςτὰ χοῦφτα τοῦ χεριοῦ της." —
Στρώνει γοργὰ τὸ μαῦρό του, γοργὰ καβαλικεύει.
„Ἀφέντη μ' σφίξ' τὸ μέτωπο μ' ἐννιὰ πηχῶν μαντύλι,
Καὶ μὴ σὲ πάρῃ κουρτεσιὰ καὶ βάλῃς φτερνιστῆρι,
Καὶ θυμήθῶ τὴν νιότη μου καὶ κάμω σὰν πουλάρι,
Καὶ σπείρω τὰ μυαλούλια σου σ' ἐννιὰ πηχῶν χωράφι." —
Δίνει βουτσιὰ τοῦ μαύρου του καὶ πᾷ σαράντα μίλια,
Καὶ μεταδευτερώνει του καὶ πᾷ σαρανταπέντε.
Στὴ στράταν ὅπου πήγαινε, τὸ Θιὸν ἐπαρακάλει·

„Θέ μου νὰ βρῶ τὸν κύρη μου ςτ' ἀμπέλι νὰ κλαδεύῃ." —
Σὰ χριστιανὸς ποῦ τὄλεγε, σὰν ἅγιος ἐξακούστη·
Κι' ἀπάντησε τὸν κύρην του ποῦ κλάδευε ςτ' ἀμπέλι.
„Καλῶς τὰ κάνεις γέροντα καὶ τίνος εἶν' τ' ἀμπέλι;" —
„Τῆς ἐρημιᾶς, τῆς σκοτεινιᾶς, τοῦ γιοῦ μου τοῦ Γιανάκη·
Σήμερα τῆς καλήτσας του τῆς δίνουν ἄλλον ἄντρα,
Μὲ κάποιον ἄλλο τὴ βλογοῦν, μ' ἄλλον τὴ στεφανώνουν." —
„Γιὰ πές μου, πές μου γέροντα, φτάνω τους ςτὸ τραπέζι;" —
„Ἂν ἔχῃς μαῦρο γλήγωρο, φτάνεις τους ςτὸ τραπέζι,
Κι' ἂν ἔχῃς μαῦρον πάρνακα, φτάνεις τους νὰ βλογοῦνται." —
Δίνει βουτσιὰ τοῦ μαύρου του καὶ πᾷ σαράντα μίλια
Καὶ μεταδευτερώνει του καὶ πᾷ σαρανταπέντε.
Στὴ στράταν ὅπου πήγαινε, τὸ Θιὸν ἐπαρακάλει·
„Θέ μου νὰ βρῶ τὴ μάνα μου ςτὸν κῆπο νὰ ποτίζῃ."
Σὰ χριστιανὸς ποῦ τὄλεγε, σὰν ἅγιος ἐξακούστη·
Κ' εὗρηκε τὴ μανοῦλά του, ποῦ πότιζε ςτὸν κῆπο.
„Καλῶς τὸ κάνεις γραῖά μου καὶ τίνος εἶν' ὁ κῆπος;" —
„Τῆς ἐρημιᾶς, τῆς σκοτεινιᾶς, τοῦ γιοῦ μου τοῦ Γιανάκη·
Σήμερα τῆς καλήτσας του τῆς δίνουν ἄλλον ἄντρα,
Μὲ κάποιον ἄλλο τὴ βλογοῦν, μ' ἄλλον τὴ στεφανώνουν." —
„Γιὰ πές μου, πές μου γραῖά μου, φτάνω τους ςτὸ τραπέζι;" —
„Ἂν ἔχῃς μαῦρο γλήγωρο, φτάνεις τους ςτὸ τραπέζι,
Κι' ἂν ἔχῃς μαῦρον πάρνακα, φτάνεις τους νὰ βλογοῦνται." —
Δίνει βουτσιὰ τοῦ μαύρου του καὶ πᾷ σαράντα μίλια
Καὶ μεταδευτερώνει του καὶ πᾷ σαρανταπέντε.
Ὁ μαῦρος ἐχλιμήντρισε κ' ἡ κόρη τὸν γνωρίζει.
„Κόρη μου πὲς, ποιὸς εἶμ' ἐγὼ καὶ ποιὸς σὲ συντυχαίνει;" —
„Ἐσ' εἶσ' ὁ πρῶτός μ' ἀδερφὸς, μοῦ φέρνεις τὰ προικιά μου." —
„Ἂν εἶσ' ὁ πρῶτός σ' ἀδερφὸς, ἔβγα νὰ μὲ κεράσῃς." —
Χρυσὸ ποτῆρι ν' ἄρπαξε νὰ βγῇ νὰ τὸν κεράσῃ·
„Δεξιὰ μοῦ κέρνα μ' ἀδερφὴ, δεξιὰ κέρνα με κόρη."
Κι' ὁ μαῦρος ἐγονάτισε κ' ἡ κόρ' ἀπάν' εὑρέθη·
Τρέχει εὐθὺς σὰν ἄνεμος, Τοῦρκοι κρατοῦν τουφέκια,
Μηδὲ τὸν μαῦρον εἶδανε, μηδὲ τὸν κονιαρτό του·

Ὁποὖχε μαῦρο γλήγωρο, εἶδε τὸν κονιαρτό του,
Ὁποὖχε μαῦρο πάρνακα, μηδὲ τὸν κονιαρτό του.

1. Ὡς καθούμουν καὶ ἔτρωγα εἰς μαρμαρένιαν ταύλαν F. 4. 31, Μ' ἄλλον ἄνδρα τὴν εὐλογοῦν F. 5. κι ἄλλον τῆς δίνουν ἄνδρα F. 7. om. F. 8. Π. ἐ. ἀπὸ τοὺς μαύρους μου F. 9. νὰ εὑρεθῇ F. 10. κανεὶς δὲν πολογήθη Z. 11. om. Z. 12. ἄσχημος F. 14. Γι' ἀγάπην τῆς καλῆς F. 18. Σφίξε τὸ κεφαλάκι σου F. 20. κάμ' ὡσὰν F. Z. 25. Θεὶ F. 26. ποῦ om. F. 27. καὶ εὗρηκε τὸν κύρην του ς τ' ἀμπέλι νὰ κλαδεύῃ F. 30. τῆς δίνουν ἄλλον ἄνδρα Z. 40. Εὗρηκε καὶ τὴν μάνα του, ς τὸν κ. νὰ π. F. μπρὶ γριὰ Z. 52. Εἶναι ὁ F. προικία F. 51. ποιὸς σοῦ ὁμιλᾷ; F. 53. ἦν' F. νὰ τὸν κερ. F. Inter vss. 53 et 54. hace habet F.:

Ἂν ἦν' ὁ ἀγαπητικός, νὰ βγῶ νὰ τὸν σκοτώσω. —
Εἶναι ὁ πρῶτος μ' ἀδερφός, μου φέρνει τὰ προικία.

CCCCXL.

Ο ΑΚΡΙΤΑΣ.

Ξανθοπ. Φιλολ. συνεκδ. 436.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Ἀκρίτες ὄντας ἔλαμνεν στὸ μέγαν τὸ χωράφιν,
Ἐπέγνεν κ' ἔρτουν κ' ἔλαμνεν τὴν μέραν πέντ' αὐλάκια.
Πουλὶν ἔρθεν κ' ἐκόνεψεν στοῦ ζυγονιάτ' τὴν ἄκραν.
„Ἀκρίτα μ' δὴν τὸ καθεσαι καὶ δὴν τὸ περιμένεις;
Τά γονικά σ' ἐχάλασαν καὶ τὴν καλήν σ' ἐπῆραν." —
„Ὀπίσ' πουλίν, ὀπίσ' πουλίν, μὴ τρῶς βουρδοκεντρέαν." —
Ἐσκῶθεν καὶ καλεκόνεψεν καὶ στ' ἀλετροκαλάμιν.
„Ἀκρίτα μ' δὴν τὸ κάθεσαι καὶ δὴν τὸ περιμένεις;
Τὰ γονικά σ' ἐχάλασαν καὶ τὴν καλήν σ' ἐπῆραν." —
Καρφώνει τὸ βουκέντριν ἀτ', σουρίζ' καὶ τὸ καλάμ'ν ἀτ',
Καὶ τὰ πουλιὰ φοβέριζεν νὰ μὴ τρῶγνε τὰ σπόρα.
Τσοὶ λύκ'ς πάλ' ἐφοβέριζεν νὰ μὴ τρῶγνε τὰ βούδι' ἀτ',
Τσοὶ κλέφτας ἐφοβέριζεν νὰ μὴ κλέφνε τὸ γύνν' ἀτ'.
Τότες κι' ἀτὸς Ἀκρίτες μου στ' ἀχυροπόρτ' ἐπῆγεν·
„Στὸν θιὸν ἐσοῦν ναὶ μαῦροί μου, ἐφτάνεις κοντοφτάνεις;" —
„Γιὰ τσὴ κυρᾶς μου τὸ χατήρ' ἐφτάνω καὶ διαβαίνω." —
Κι' ἀκόμαν 'κ' ξεκαμπάτησεν, ῥακάνια ἐπιδέβεν.
Εὗρεν καὶ τσοὶ πομπίδες του, κάθουν καὶ λογαριάζουν.
„Στὸν θιὸν ἐσοῦν πομπίδες μου ἐφτάνω, κοντοφτάνω; —
„Ἂν ἔν' ὁ μαῦρος δυνατός, ἐφτάνεις, κοντοφτάνεις,
Κι' ἂν 'κ' ἔν' ὁ μαῦρος δυνατός, ἐμπένε καὶ κουκλοῦνταν." —
Κι' οὖς νὰ πηγαίν' Ἀκρίτες μου, ἐσέβαν καὶ κουκλώταν.

Λίγνε μῆλον στὸ χέρι ἀτ' ς καὶ παῖζνε τὸν 'Ακρίταν.
Σύρον κόρη τὸ μῆλόν σου κι' ἔλα καὶ σὺ ἐντάμαν.
Σύρει κ' ἡ κόρ' τὸ μῆλον ἀτ' ς στ' 'Ακρίτα τὴν ἀγκαλιαν.
Ἔπερεν ἀτὴν κ' ἔφυγεν ἐννεὰ μεροὺς καὶ νύχτας.
'Επῆγαν καὶ ν' ἐκόνεψαν στὸ πράσινον λειβάδι·
'Ανοίγει τὸ μαντύλιν ἀτ' καὶ τραπεζών' τὴν κόρην,
'Εβγάλλ' καὶ τὸ δισάκιν ἀτ', οἰνάρ καὶ παξημάτιν.
„Γιὰ φᾶ καλή, γιὰ φᾶ καλή· ἂς πέρω ἕναν ὕπνον." —
Σίτ' ἔτρωγεν, σίτ' ἔπινεν, σίτ' ἔτερνεν τὰς στράτας,
Ὄντας τερῇ τὸ πέραν κα', φουσάτον κατηβαίνει.
'Εντρέπεται νὰ λέγι' ἀτόν· „γιὰ σοὺκ, γιὰ σοὺκ 'Ακρίτα."
Τὸ δάκρυν ἀτῆς ἔσταξεν κ' ἐγνέφιζεν 'Ακρίτας.
„Στὸν Θιό σ', στὸν Θιό σ' ναὶ κόρασιον εἶνε πολλὰ χιλιάδες;" —
„Μηδὲ πολλά, μηδὲ λίγα, ἐννέα χιλιάδες." —
„Στὸν Θιό σ', στὸν Θιό σ' ναὶ κόρασιον, κανέναν πάλ' γνωρίζεις;" —
„'Εμπρὸς περνοῦν οἱ πρασινοί, νὰ εἶν' τ' ἐμά τ' ἀδέλφια,
'Αλλ' ἀποπίσ' ποῦ ἔρχουνταν τ' ἀδέλφια μ', τὰ ξαδέλφια." —
'Απόκορφης ἐπίασεν κι' ἀπόρριζα ἐχπᾶγεν,
Τὸ χέριν ἀτοῦ ἔσυρεν, κοιλὸν βαβδὶν ἐποῖκεν·
Τσ' ἄλλους ψηλὰ ἐκρέμασε, τσ' ἄλλους στὰ χαμαϊλιῶνας,
Κι' ἄλλ' ἀποπίσ' ὁ κύρις ἀτ' ς τὴν γοῦλαν κρεμισμένος.

CCCCXLI.

Η ΠΙΣΤΗ ΣΥΖΥΓΟΣ.

U. Kind. Anth. 42. cfr. T. 143. Παν. 26.

Μαλαγματένιος ἀρχαλιὸς κ' ἐλεφαντένιο χτένι
Κ' ἕνα κορμὶ ἀγγελικὸ ποῦ κάθεται καὶ φαίνει,
Πραγματευτὴς ἀπέρασε στὸν μαῦρο καβαλάρης,
Κοντοκρατεῖ τὸν μαῦρό του καὶ τὴν καλημεράει.
„Καλή σου μέρα κόρη μου." — „Καλῶς τὸν ξένο πούρτε." —
„Κόρη πῶς δὲν παντρεύεσαι, νὰ πάρῃς παλληκάρι;" —
„Κάλλιο νὰ σκᾷ σ' ὁ μαῦρός σου παρὰ τὸν λόγο πούπες.
Ἄντρα μου 'χω στὴν ξενιτειὰ, δώδεκα χρόνους λείπει,
Κι' ἀκόμα τρεῖς τὸν καρτερῶ καὶ τρεῖς τὸν ἀπαντέχω,

Κι' ἂν δὲν ἐρθῇ κι' ἂν δὲν φανῇ, καλόγραια θὰ γένω,
Καὶ στὸ κελλὶ θὰ σφαλιστῶ, τὰ μαῦρα θὲ νὰ βάλλω." —
„Κόρη μ' ἄντρας σου πέθανε, κόρη μ' ἄντρας σου χάθη,
Τὰ χέρια μου τὸν κράτησαν, τὰ χέρια μου τὸν θάψαν.
Ψωμὶ . κερὶ τοῦ μοίρασα, κ' εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσῃς." —
„Τὸν κράτησες; τὸν ἔθαψες; θιὲς νὰ σοῦ τὸ πλερώσῃ.
Ψωμὶ, κερὶ τοῦ μοίρασες; ἐγώ σου τὸ πλερώνω." —
„Ἐγὼ φιλὶ τὸν δάνεισα, κ' εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσῃς. —
„Φιλὶ κι' ἂν τὸν ἐδάνεισες, τρέχε καὶ γύρευέ το." —
„Κόρη μ' ἐγὼμ' ὁ ἄντρας σου, ἐγὼμαι ὁ καλός σου." —
„Ἂν ἦσαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν ἦσαι ὁ καλός μου,
Δεῖξε σημάδια τῆς αὐλῆς κι' ἀπέκει νὰ σ' ἀνοίξω." —
„Μηλιὰν ἔχεις στὴν πόρτα σου καὶ κλῆμα στὴν αὐλή σου,
Κάνει σταφύλια ῥαζακιὰ καὶ τὸ κρασί του μέλι,
Κι' ὅποιος τὸ πιῇ, δροσίζεται καὶ παλ' ἀναζητᾷ το." —
„Αὐτά 'ν' σημάδια τῆς αὐλῆς· τὰ ξέρ' ὁ κόσμος ὅλος.
Δεῖξε σημάδια τοῦ σπιτιοῦ κι' ἀπέκει νὰ σ' ἀνοίξω." —
„Χρυσῆ καντήλα κρέμεται στὴν μέση τοῦ ὀντᾶ σου,
Φέγγει σου καὶ γυμνώνεσαι καὶ βγάνεις τὰ κουμπιά σου." —
„Αὐτὰ τὰ ξέρ' ἡ γειτονιὰ, τὰ ξέρ' ὁ κόσμος ὅλος.
Δεῖξε σημάδια τοῦ κορμιοῦ κι' ἀπέκει νὰ σ' ἀνοίξω." —
„Ἐλιὰν ἔχεις στὸ μάγουλο, ἐλιὰν στὴν ἀμασκάλη,
Καὶ στὸ δεξί σου τὸ βυζὶ μικρὴν δαγκαματίτσα." —
„Βάγιαις τρεχᾶτ' ἀνοίξετε, αὐτὸς εἶν' ὁ καλός μου." —

2. *Ποῦ* om. *U. K. Π.* Post vs. 2. haec habet *Π*:
Μ' ἐξῆντα δυὸ πατήματα, σαράντα δυὸ καρούλλια
Καὶ βρόντος καὶ ηχος πολὺς ἀπ' τὰ ψηλὰ τραγούδια.
3. *Ξενιτεντὴς Π.* 5. *Καλὴ ἡμέρα σου κυρὰ Π.* 7—10. *Π.* eadem affert quae *U.* in altera lectione (vid. infr.). 11. *Ἐχ' ἄνδρα εἰς τὴν ξενιτειὰ τώρα δώδεκα χρόνους Π.* 14. *δάνεισα Π.* 15. *σ' Κ. Π.* 16. *δάνεισες — νὰ σοῦ τὸ δώσω Π.* 17. *Φιλὶ ἐγὼ Π.* 18. *Φιλὶ ἂν Π.*
24 *Τὸ πίνει ἡ Γιαντσαριὰ καὶ πάει νὰ πολεμήσῃ,*
Τὸ πίνει ἡ φτωχολογιὰ καὶ λησμονάει τὰ χρέη. Κ. Π. V. L.
ap. *U.* 25—28. om. *K. Π. — V. L.* ap. *U.*:
Ἐχάραξε ἡ ἀνατολὴ καὶ ῥόιδισεν ἡ δύσις,
Πάν τὰ πουλάκια στὴν βοσκὴ κ' ἡ ὁμορφαις ταῖς βρύσαις,
Πίρνω κ' ἐγὼ τὸν μαῦρό μου καὶ πάω νὰ τὸν ποτίσω·
Στὸν δρόμον ὁποῦ πάγαινα, στὴν βρύσι ποῦ παγαίνω.
5 *Βρίσκω μιὰ κόρη κ' ἔπλυνε σὲ μαρμαρένια γοῦνα.*
Ἄσπρα πλύνεν, ἄσπρα πλύνε, μαῦρα 'τον φορεμένη,
Νεράκι τῆς ἐγύρεψα, νὰ πιῶ κ' ἐγὼ κι' ὁ μαῦρος.
Σαράντα τάσια μ' ἔδωσε, τὰ μάτια της δὲν εἶδα,
Καὶ στὰ σαράντα τέσσαρα τὴν εἶδα βυνρκωμένη·
10 *„Τί ἔχεις κόρη μ' καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυναστενάζεις;"* —

„Ἐγὼ λέγα ξενάκι μου, πῶς δὲν θὰ μ' ἐρωτήσῃς,
Καὶ τώρα ποῦ μ' ἐρώτησες, νὰ σοῦ τ' ὁμολογήσω·
Ἔχ' ἄντρα εἰς τὴν ξενιτειὰ τώρα δωδεκα χρόνους.

V. L. ap. *T.* 143. inde a ve. 4.:

Καὶ τ' ἄλογο σταμάτησε, τὴν κόρη χαιρετάει.
„Καλ' ὥρα νἄχῃς κόρη μου." — „Καλῶς τον τὸν στρατιώτη." —
„Ξαπίζα πὸ τὸν μαῦρό σου νὰ πιῇς, νὰ ξεδρώσῃς." —
„Κόρη μου ἂν ἦσαι ἀνύπαντρος, νὰ πάρῃς παλληκάρι;" —
„Κάλλια νὰ σκάσῃ ὁ μαῦρός σου παρὰ τὸν λόγο ποὺπες.
Ἐγὼ 'χω ἄντρα στὴν ξενιτειὰ καὶ λείπει δέκα χρόνους,
Κι' ἀκόμη τρεῖς τὸν καρτερῶ καὶ τρεῖς τὸν παντιχαίνω,
Κι' ἅμα θὰ κόψω τὰ μαλλιὰ καὶ καλογριὰ θὰ γένω.
Ὅταν μοὺποὺν πῶς πέθανε γιὰ μένα δὲν εἶν' ἄλλο." —
„Κόρη μ' ἐγὼμ' ὁ ἄντρας σου καὶ ποθητὸς καλός σου."

CCCCXLII.

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ.

Ζαμπ. 718, 5.

Ἐρόδισ' ἡ ἀνατολὴ καὶ ξημερώνει ἡ δύσι·
Γλυκοχαράζουν τὰ βουνὰ κι' ὁ αὐγερινὸς τραβιέται,
Ἠᾶν τὰ πουλάκια στεῖς βοσκαῖς καὶ ἡ ὥμορφαις στὴ βρύσι,
Βγαίνω κ' ἐγὼ κι' ὁ μαῦρός μου μὲ τὰ λαγωνικά μου.
Βρίσκω μιὰ κόρη πῶπλυνε σὲ μαρμαρένια γοῦρνα,
Τὴ χαιρετάω, δὲ μοῦ μιλεῖ, τῆς κρένω, δὲ μοῦ κρένει·
„Κόρη γιὰ βγάλε μας νερὸ, τὴν καλὴ μοῦρα νἄχῃς,
Νὰ πιῶ κ' ἐγὼ κι' ὁ μαῦρός μου καὶ τὰ λαγωνικά μου." —
Σαράντα σίκλους ἔβγαλε, στὰ μάτια δὲν τὴν εἶδα,
Κι' ἀπάνου στοὺς σαράντα δυὸ τὴ βλέπω δακρυσμένη.
„Γιατὶ δακρύζεις λυγερὴ καὶ βαρυαναστενάζεις;
Μήνα πεινᾷς, μήνα διψᾷς, μὴν ἔχῃς κακὴ μάνα;" —
„Μήτε πεινῶ μήτε διψῶ μήτ' ἔχω κακὴ μάνα·
Ξένε μου κι' ἂν ἐδάκρυσα κι' ἂν βαρυαναστενάζω,
Τὸν ἄντρα 'χω στὴν ξενιτειὰν ἐδῶ καὶ δέκα χρόνους,
Κι' ἀκόμη τρεῖς τὸν καρτερῶ, πέντε τὸν παντεχαίνω,
Κι' ἀπὲ θὰ κόψω τὰ μαλλιὰ, καλόγρια θὰ νὰ γένω,
Θὰ πάγω σ' ἔρημα βουνὰ, νὰ στήσω μοναστῆρι,
Ἐκειὸν νὰ τρώγ' ἡ ξενιτειὰ κ' ἐμὲ τὰ μαῦρα ξάσα." —
„Κόρ' ὁ καλός σου πέθανε, κόρ' ὁ καλός σου χάθη,
Κ' ἐγὼ παπάδες πλέρωσα κ' εἶπε νὰ μὲ πλερώσῃς,
Κ' ἐγῶκαμα τὰ κόλυβα κ' εἶπε νὰ τὰ πλερώσῃς,
Τὸν ἔδωκα κ' ἕνα φιλὶ κ' εἶπε νὰ μοῦ τὸ δώσῃς." —

„Ἔσ' ἂν παπάδες πλέρωσες, διπλὰ νὰ σὲ πλερώσω,
Κι' ἂν ἔκαμες τὰ κόλυβα, διπλὰ νὰ σοῦ τὰ δώσω,
Μὰ γιὰ τ' ἐκεῖνο τὸ φιλί, τρέχα καὶ γύρευέ το." —
„Κόρη μου 'γὼμ' ὁ ἄντρας σου, ἐγὼμαι κι' ὁ καλός σου." —
„Πές μου σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, καὶ τότε σοῦ πιστεύω." —
„Ἔχεις μηλιὰ στὴν πόρτα σου καὶ κλῆμα στὴν αὐλή σου,
Κ' ἔχεις καὶ μὲ τὰ χέρια σου μιὰ λεϊμονιὰ φτεμένη." —
„Κι' ὅποιος κακός μου γείτονας σοῦ τἄπε καὶ τὰ ξέρεις·
Πές μου σουσούμια τοῦ κορμιοῦ, καὶ τότε σοῦ πιστεύω."
„Ἔχεις ἐλιὰ στὰ στήθη σου κ' ἐλιὰ στὴν ἀμασκάλη,
Κι' ἀνάμεσα στὰ δυὸ βυζιὰ τ' ἀντροῦ σου φυλαχτάρι." —
„Ξένε μ' ἐσὺ εἶσ' ὁ ἄντρας μου, ἐσὺ 'σαι κι' ὁ καλός μου." —

5. *σγοῦρνα Z.*

CCCCXLIII.

Ο ΕΡΧΟΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΥ.

Ross. Inscr. III, 184. cfr. Faur. II, 422.

ΚΡΗΤΗ. ΚΑΡΠΑΘΟΣ.

„Πίνω το μάνα τὸ κρασὶν, πίνω το νὰ μεθύσω,
Πίνω το νὰ ξενιτευθῶ καὶ πάλι νὰ γυρίσω. —
„Ἄνοιξε πόρτα τῆς ξανθῆς, πόρτα τῆς μαυρομάτας." —
„Ποιὸς εἶσ' ἐσὺ καὶ πῶς σὲ λὲν καὶ θὰ σ' ἀνοίξω νἄμπῃς;" —
„Ἐγὼμαι ποῦ σοῦ τἄστειλα τὰ μῆλα στὸ μαντύλιν,
Τὰ μῆλα, τὰ βερίκουκα καὶ τὸ γλυκὸ σταφύλιν." —
„Αὐτὰ ξένε μου ξεύρεις τα κ' ἡ γειτονιὰ σοῦ τἄπε.
Πέ μου σημάδια τῆς αὐλῆς καὶ νὰ σ' ἀνοίξω νἄμπῃς." —
„Ἔχεις μηλιὰ στὴν πόρτα σου καὶ κλῆμα στὴν αὐλή σου,
Κάνει σταφύλιν βαζακὶ, κάνει κρασὶν μοσκάτον,
Κι' ὅποιος τὸ παῇ, μαραίνεται καὶ πάλ' ἀναζητᾷ το." —
„Ψώματα λὲς μαριόλου γιὲ κ' ἡ γειτονιὰ σοῦ τἄπε.
Πέ μου σημάδια τοῦ σπιτιοῦ καὶ νὰ σ' ἀνοίξω νἄμπῃς." —
„Χρυσῆ καντήλα κρέμαται στὴν μέσην τοῦ σπιτιοῦ σου,
Χωρὶς βασταδιν κρέμαται, χωρὶς φυτήλ' ἀνάφτει,
Καὶ φέγγει σου καὶ γδύνεσαι καὶ πέφτεις καὶ κοιμᾶσαι." —
„Ψώματα λὲς μαριόλου γιὲ κ' ἡ γειτονιὰ σοῦ τἄπε.
Πέ μου σημάδια τοῦ κορμιοῦ καὶ νὰ σ' ἀνοίξω νἄμπῃς." —
„Ἔχεις ἐλιὰ στὸ μάγουλον κ' ἐλιὰ στὴν ἀμασκάλην

Κι' ἀνάμεσα στὰ δυὸ βυζιὰ τ' ἄστρη καὶ τὸ φεγγάρι.“ —
„Σύρτε σκλάβαις ἀνοίξετε τοῦ ξένου νάμπη μέσα,
Κ' ἐσεῖς ἡ βάγιαις στρώσετε τὴν νυμφικιάν μου κλίνην.“ —
Τρία κρεββάτια τσάκισεν, ὥστ' νὰ χαράξ' ἡ μέρα,
Κι' ἄλλα τριὰ ἐτσάκισεν, ὥστε νἀβγῇ ὁ ἥλιος.
„Χριστέ μ' μὴ κράξ' ὁ πετεινὸς καὶ μὴ χαράξ' ἡ μέρα,
Γιατ' ἔχω στὴν ἀγκάλην μου μιὰν ἄσπρην περιστέρα.“ —

2. *Μὲ δέρνει νύχτα καὶ αὐγὴ στῆς ἀγαπῶ τὴν πόρτα R.* 4. *Πῶς λένε τὄνομά σου F. νάμβης R.* 5. *σὲ τάφερνα — μαντῆλι F.* 6. *τὰ ῥοδάκινα F. Μεσσηγὺς F.* 7 et 8. *F.* haec habet: *Ἐγὼμαι ποῦ τὰ φίλησα τὰ κόκκινά σου χείλη.* 8. 13. *σημάδι — ν' ἀνοίξω νάμπης μέσα F.* 9. *στὴν θύρα F.* 10. *τρασάκι καὶ τὸ R.* 11. *δροσίζεται F. καὶ ἐζητᾶ το R.* 12. 17. *Ἀντὰ ξένε μου ξεύρεις τα R.* 11. *τοὺ ὀντᾶ σου F.* 15. om. *F.* 16. *Φέγγει σου καὶ γυμνώνεσαι κ' ἐβγάνεις τὰ κουμπιά σου F.* Finis carminis ap. *F.* hic est: *Τρέξετε βάιες, τρέξετε κι' ἀνοίξετε ταὶς θύραις.*

CCCCXLIV.

Η ΠΙΣΤΗ ΣΥΖΥΓΟΣ.

Εὐλ. 58. M. I, 332.

Ἕνας καλὸς ἁρματωλὸς κ' εὔμορφο παλληκάρι,
Τὸν ἴσκιον — ἴσκιο πάγαινε κι' ὅλο τὴ ῥίζα — ῥίζα,
Νὰ μὴ τὸν κάψ' ὁ κορνιαχτὸς καὶ τὸν μαράν' ὁ ἥλιος.
Σὲ κρύα βρύσ' ἐπῆγ' ὁ νιὸς τὸ μαῦρο νὰ ποτίσῃ,
Μιὰ κόρη ν' ἔβγαινε νερὸ μὲ τὸ χρυσὸ τὸ σίκλο.
Σαράντα σίκλους ἔβγαλε, στὰ μάτια δὲν τὴν εἶδε,
Κι' ἀπάνω στοὺς σαράντα δυὸ τὴν βλέπει δακρυσμένη.
„Τ' ἔχεις κόρη καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυαναστενάζεις;“ —
„Ἔχω 'ν' ἄντρα στὴ ξενιτειὰ καὶ λείπει δέκα χρόνια,
Κι' ἀκόμη δυὸ τὸν καρτερῶ κι' ἀπὲ καλογερέυω.“ —
„Κόρη μ' ἄντρας σου πέθανεν ἐδῶ καὶ τρία χρόνια.
Ἐγὼ κερὶ τοῦ μοίρασα κ' εἶπε νὰ μὲ πλερώσῃς.“ —
„Ἄνι κερὶ τοῦ μοίρασες, ἐγὼ νὰ σ' τὸ πλερώσω.“ —
„Ἐγὼ φιλὶ τοῦ δάνεισα, πρέπει νὰ μοῦ τὸ δώσῃς.“ —
„Ἄνι φιλὶ τοῦ δάνεισες, σύρε καὶ χάλευέ το.“ —
„Κόρη μ' ἐγώμ' ὁ ἄντρας σου, ἐγώμαι κι' ὁ καλός σου.“ —
„Ἂν ἦσαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν ἦσαι κι' ὁ καλός μου,
Πές μου σημάδια τοῦ σπιτιοῦ κ' ἐγὼ νὰ σοῦ πιστεύσω.“ —
„Ἔχεις μηλιὰ στὴ θύρα σου, κλῆμα μὲς στὴν αὐλή σου,

„Ἔχεις καὶ χρυσοκάντηλο στὴ μέση τοῦ σπιτιοῦ σου.“ —
„Εἶπες σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, νἀπῇς καὶ τοῦ κορμιοῦ μου.“ —
„Ἔχεις ἐλιὰ στὸ μάγουλο, ἐλιὰ στὴν ἀμασκάλην,
Ἐλιὰ στὸ παραδάγκαλο, ποῦ δὲ σ᾽ τὴν εἶδαν ἄλλοι.“ —
Ἀπὸ τὸ χέρο τὸν κρατεῖ, στὸ σπίτι τους πηγαίνουν,
Τῆς μάνας της ἐφώναξε, τῆς μάνας της καὶ λέγει·
„Μάνα μ᾽ ἐδῶναι κι᾽ ἄντρας μου, ἐδῶναι κι᾽ ὁ καλός μου.“ —

CCCCXLV.

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ.

T. 148.

Ἐχάραξεν ἀνατολὴ καὶ ξύδισεν ἡ δύσι,
Πὰν τὰ πουλάκια σταῖς βοσκαῖς καὶ ἡ ὥμορφαις νὰ πλύνουν,
Ἤρα κ᾽ ἐγὼ τὸ γρίβα μου νὰ πάω νὰ τὸν ποτίσω.
Βρίσκω μιὰ κόρη πῶπλυνε σὲ μιὰ κρυὰ βρυσοῦλα,
Κ᾽ ἐγὼ νερὸ τῆς γύρεψα κι᾽ ἄπλωσε νὰ μοῦ δώσῃ.
Δώδεκα κούπαις μῶδωκε, στὰ μάτια δὲν τὴν εἶδα·
Καὶ σὲ ταῖς δεκατέσσαραις τὴν εἶδα δακρυσμένη·
„Τ᾽ ἔχεις κόρη μ᾽ καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυαναστενάζεις;“
„Ἐγὼχ᾽ ἄντρα στὴν ξενιτειὰ τώρα δώδεκα χρόνους,
Κι᾽ οὐδὲ χαρτὶ δὲ μῶστειλεν οὐδὲ ἀτός του ἦλθε,
Κι᾽ ἀκόμα δυὸ τὸν καρτερῶ, ὡς τρεῖς τὸν παντυχαίνω,
Κι᾽ ἀπαὶ θὰ γένω καλογριὰ, τὰ βάσα νὰ φορέσω.“ —
„Ὁ ἄντρας σοὖταν ἄρρωστος, βαργιὰ γιὰ νὰ πεθάνῃ,
Καὶ τὸν ἐδάνεισα πανὶ, μοὖπε νὰ μὲ τὸ δώσῃς.“ —
„Ἂν τὸν ἐδάνεισες πανὶ, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ δώσω.“ —
„Γὼ τὸν ἐδάνεισα κερὶ, μοὖπε νὰ μὲ τὸ δώσῃς.“
„Ἂν τὸν ἐδάνεισες κερὶ, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ δώσω.“ —
„Γὼ τὸν ἐδάνεισα φιλὶ, μοὖπε νὰ μὲ τὸ δώσῃς.“ —
„Ἂν τὸν ἐδάνεισες φιλὶ, νὰ πάγῃς νὰ τὸ πάρῃς.“ —
„Κόρη μ᾽ ἐγὼμ᾽ ὁ ἄντρας σου, ἐγὼμαι κι᾽ ὁ καλός σου.“ —
„Ἂν ἦσαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν ἦσαι ὁ καλός μου,
Πές μας σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, τότε νὰ σὲ γνωρίσω.“ —
„Ἔχεις μηλιὰ στὴ θύρα σου καὶ κλῆμα στὴν αὐλή σου,
Κάμει σταφύλια βαζακιὰ καὶ τὸ κρασὶ μοσκάτο.“ —
„Ἐγὼμουν κρασοπούλισσα καὶ διάβηκες καὶ τάδες.

Ἂν ἦσαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν ἦσαι ὁ καλός μου,
Πές μου σημάδια τοῦ κορμιοῦ, τότε νὰ σὲ γνωρίσω.“ —
„Ἔχεις ἐλιὰ ςτὸ στῆθός σου κ᾽ ἐλιὰ ςτὴν ἀμασκάλη.“ —
„Καλέ μ᾽ ἐσὺ ᾽σαι ὁ ἄντρας μου, ἐσὺ ᾽σαι κι᾽ ὁ καλός μου.“ —

16 et 18. *Τῳ T.*

CCCCXLVI.

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ.

T. 150.

. . . . . .

Τὴν στράτα ὁποῦ πήγαινε, τὸν Θιὸν παρακαλοῦσε·
„Κύριε μ᾽ νὰ βρῶ τὴν κόρη μου ςτὴ βρύσ᾽ ὁποῦ νὰ πλένῃ.“ —
Καθὼς ἐπαρακάλουνε, ἐπῆγε καὶ τὴν ηὗρε.
„Καλημέρα σου κόρη μου.“ — „Καλῶς τὸ ξένο ποὖρτε.“ —
„Κόρη γιὰ βγάλε μας νερὸ νὰ πιῶ κ᾽ ἐγὼ κι᾽ ὁ μαῦρος.“ —
Σαράντα σίκλους ἔβγαλε, ςτὰ μάτια δὲν τὴν εἶδε,
Κι᾽ ἀπ᾽ τοὺς σαράντα κι᾽ ὁμπροστὰ τὴν βλέπει δακρυσμένη.
Στέκεται καὶ τὴ ῥώτησε, στέκει καὶ τὴ ῥωτάει·
„Τ᾽ ἔχεις κόρη μ᾽ καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυαναστενάζεις;“ —
„Ξένε μου κι᾽ ἂν μ᾽ ἐρώτησες, νὰ σοῦ τὸ μολογήσω·
Ἄντρα ἔχω ςτὴ ξενιτειὰ τώρα δεκάξη χρόνους,
Κι᾽ ἀκόμη δυὸ τὸν καρτερῶ, καλόγρια θὲλ᾽ νὰ γένω.“ —
„Κόρη μ᾽ ἄντρας σου πέθανεν εἰς τὰ δικά μου χέρια·
Κ᾽ ἐγὼ πανὶ τὸν δάνεισα, μοὖπε νὰ μοῦ τὸ δώκῃς,
Κ᾽ ἐγὼ κερὶ τὸν δάνεισα, μοὖπε νὰ μοῦ τὸ δώκῃς,
Κ᾽ ἐγὼ φιλὶ τὸν δάνεισα, μοὖπε νὰ μοῦ τὸ δώκῃς.“ —
„Πανὶ κι᾽ ἂν μοῦ τὸν δάνεισες, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ δώσω,
Κερὶ κι᾽ ἂν μοῦ τὸν δάνεισες, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ δώσω,
Φιλὶ κι᾽ ἂν μοῦ τὸν δάνεισες, περπάτει, γύρεψέ το.“ —
„Κόρη μ᾽ ἐγώμ᾽ ὁ ἄντρας σου, ἐγώμαι κι᾽ ὁ καλός σου.“ —
„Ξένε μ᾽ ἂν ἦσ᾽ ὁ ἄντρας μου, ἐγὼ δὲ σὲ πιστεύω·
Δεῖξε σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, σημάδια τοῦ κορμιοῦ μου.“ —
„Εἶχες μηλιὰ ςτὴ πόρτα σου, μηλιὰ ςτὸ παραθύρι.“ —
„Πραματευτὴς ἐδιάβαινες κ᾽ ἐμπόριες νὰ τὰ ξέρῃς·
Δεῖξε σημάδια τοῦ κορμιοῦ κι᾽ ἀπαὶ νὰ σὲ πιστέψω.“
„Εἶχες ἐλιὰ ςτὸν κόρφο σου, ἐλιὰ ςτὴν ἀμασκάλη,

Καὶ στὸ μικρὸ τὸ δάχτυλο καθάριο δαχτυλίδι,
Τὴν χαντσαριὰ ποῦ σῶδωκα τὴν ἀποκριὰ τὸ βράδυ.“ —

5. *Κόρη βγάλε Τ.*

CCCCXLVII.
Η ΚΑΛΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΡΑ.

Fauv. II, 398.

Κάτω στὸν γιαλὸν, κάτω στὸ περιγιάλι,
Κόρη ἔπλωνε τ' ἀντρός της τὸ μαντύλι,
Κ' ἐτραγούδιε τὸ παραπόνεμά της.
Κ' ἔβγαλ' ὁ γιαλὸς τὸν σιγαλὸν ἀέρα,
Κ' ἔτσ' ἐσήκωσε τὸ γυροφύστανό της,
Κ' ἔτσ' ἐφάνηκε τὸ ποδαστράγαλό της.
Ἤλαμψ' ὁ γιαλός, ἔλαμψ' ὁ κόσμος ὅλος·
Κάτεργα περνοῦν, γαλιότ' ἁρματωμένη,
Καὶ τοὺς θάμπωσεν ὅλους ἡ εὐμορφιά της·
Κ' εὐθὺς ἔπαψεν ἀπ' τὸ νὰ τραγουδάῃ.
Τότ' ὁ ναύκληρος τὴν διπλοχαιρετάει,
Τὸ τραγοῦδί της λέγει ν' ἀκολουθάῃ.
Κ' ἡ κόρ' λέγει του· „ἐγὼ δὲν τραγουδοῦσα,
Μὰ τὸν ἄντρα μου πικρὰ μυριολογοῦσα,
Ὁποῦ μὲ παράτησε γιὰ τὴν πατρίδα·
Εἰς τὴν μάχην ἔτρεξε μὲ τὴν ἐλπίδα,
Σταῖς ἀγκάλαις μου νὰ ξαναεπιστρέψῃ,
Καὶ μὲ στέφανον νὰ τόνε στεφανώσω.
Χρόνοι δέκα πέρασαν, ποτὲ μαντάτον
Ἄνθρωπος κανεὶς δὲν μ' ἔφερε γιὰ ταὐτον.
Καὶ ἀκόμη δυὸ τὸν καρτερῶ νὰ ἔλθῃ,
Κ' ὕστερα λοιπὸν κ' ἐγὼ καλογερεύω.“ —
Ὁ ναύκληρος λέγει την· „πῶς ἦτον τ' ὄνομά του;
Ἴσως νὰ τὸν γνώρισα στὸ στράτεμμά του.“ —

23. Numerus versus a ceterorum abhorret.

CCCCXLVIII.

Η ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ.

Zαμπ. 678, 103. T. 152.

Ἐρχόμαστ' ἀπ' ἀνατολὴ σὲ μιὰ χρυσὴ γαλιότα·
Πέντε πασάδαις εἴχαμε, π' ὥμορφα τραγουδοῦσαν,
Κ' εἴχαμε σκλάβους ὥμορφους στὰ σίδερα δεμένους,
Στὰ σίδερα, σταῖς ἄλυσσοις καὶ σταῖς βαρειαῖς κατέναις.
Ὁ σκλάβος ἀναστέναξεν ἀπ' τῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα·
Δίνει κι' ἄλλο 'να στεναγμὸ κ' ἐστάθηκ' ἡ γαλιότα.
Κι' ὁ μπέης τὸ κατέλαβε κ' ἐφώναξ' ἀπ' τὴ πρύμη·
„Ἂν ἦν' ἀπὸ τοὺς ναύταις μου, ἀνάθεμά τους ὅλους,
Κι' ἂν ἦν' ἀπὸ τοὺς σκλάβους μου, νὰ τὸν ἐλευθερώσω.
Σκλάβε πεινᾷς, σκλάβε διψᾷς, σκλάβε μου ῥοῦχα θέλεις;" —
„Μήτε πεινῶ, μήτε διψῶ, μήτε καὶ ῥοῦχα θέλω.
Θυμήθηκα τὴ μάνα μου, τὴ δόλια μου γυναῖκα,
Ποῦμουνα δυὸ μερῶ γαμπρὸς, δώδεκα χρόνους σκλάβος." —
„Σκλάβο μου γιὰ τραγούδησε γιὰ νὰ σ' ἐλευθερώσω." —
„Πόσαις φοραῖς τραγούδησα κ' ἐλευθεριὰ δὲν εἶδα·
Μ' ἂν ἦναι γιὰ τὴ λευθεριὰ νὰ ματατραγουδήσω.
Φέρτε μου τὸ λαγοῦτό μου μὲ τ' ἀσημένια τέλια,
Νὰ τραγουδήσω καὶ νὰ πῶ γιὰ τῆς σκλαβιᾶς τὰ πάθη.
Δώδεκα χρόνους ἔκαμα στῆς Μπαρμπαριᾶς τὸν ἄμμο,
Κ' ἐννιὰ καρυαῖς ἐφύτεψα στῆς φυλακῆς τὴν πόρτα,
Κι' ἀπὸ τσ' ἐννιὰ καρπῶφαγα κ' ἐλευθεριὰ δὲν εἶδα.
Ἂν ἔχῃς μάνα καὶ παιδιά, πασᾶ λευθέρωσέ με." —

1. *Ἀπ' τὸν πανιέντε ἐρχόμαστε καὶ στὸ λεβάντε πᾶμε T.* 5 et 6. *Κι' — ἀναστ. καὶ στάθηκ' ἡ φρεγάδα T.* 7. om. Z. 9. *Ποῖος ἦτον ποῦ ἀναστέναξε κ' ἐστάθηκ' ἡ φρεγάδα T. ἐλευτέρωσω Z.* 13. *Ποῦμουν τριῶν T.* 15. *βολαῖς T.* 2. 6. 18—22. om. *T.*

CCCCXLIX.

Η ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ.

T. 152.

. . . . . .

Φέρτε με τὸ λαγοῦτό μου, τὸ δόλιο ταμπουρᾶ μου,
Νὰ τ' ἀρχινήσω θλιβερὰ καὶ νὰ τὰ πῶ καϋμένα.
Σαράντα κάτεργ' εἵμεστε ἑξῆντα δυὸ στ' Ἀνάπλι.

Σαράντα πάνε στὸν Μωριὰ καὶ ξῆντα δυὸ στ' Ἀνάπλι.
Εἶχε καὶ σκλάβους ὥμορφους στὰ σίδερα βαλμένους.
Κι' ὁ σκλάβος ἀναστέναξεν καὶ ῥάγισ' ἡ φρεγάδα.
Κι' ὁ μπέης τους τοὺς ἐρωτᾷ κι' ὁ μπέης τους τοὺς λέγει·
„Ποιὸς ἦτον ποῦ ναστέναξε καὶ ῥάγισ' ἡ φρεγάδα;
Ἂν ἦν' ἀπὸ τοὺς ναύταις μου, ταῖς ῥόγαις νὰ τοῦ δώσω·
Κι' ἂν ἦν' ἀπὸ τοὺς σκλάβους μου, ἐλευθεριὰ νὰ δώσω." —
Κ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθηκε μὲ τὸ καϋμένο χεῖλι·
„Ἐγὼμαι ποῦ ναστέναξα καὶ ῥάγισ' ἡ φρεγάδα." —
„Σκλάβε πεινᾷς; σκλάβε διψᾷς; σκλάβε ῥόγα σοῦ λείπει;" —
„Οὔτε πεινῶ οὔτε διψῶ οὔτε ῥόγα μοῦ λείπει.
Μὰ σήμερ' ἔλαβα γραφὴν ἀπὸ τὰ γονικά μου,
Σήμερα σπίτια μὲ πουλοῦν, τ' ἀμπέλια μὲ κλαδεύουν,
Σήμερα τὴν γυναῖκά μου μ' ἄλλο τήνε παντρεύουν,
Καὶ τ' ὀρφανά μου τὰ παιδιὰ ἄλλο κυρὶ γνωρίζουν." —
„Ἂν ἦναι σκλάβε, σὰν μὲ λὲς καὶ σὰν μὲ κουβεντιάζεις,
Ἔμπα στὸν στάβλον, ἔπαρε, θέλεις τὴν παιγνιδιάρη,
Θέλεις τὴν μοῦλαν . . . . . .
. . . . . .
Στὴν στράταν ὁποῦ πήγαινε, στὸν δρόμο ποῦ περπάτει,
Ἀπάντησ' ἕνα γέροντα κ' εἶχ' ἐργατιὰ στ' ἀμπέλι.
„Πές μου νὰ ζήσῃς γέροντα, ποιανοῦ σὰν εἶν' τ' ἀμπέλι;" —
„Τῆς ἐρημιᾶς, τῆς ἀκληριᾶς τοῦ γιοῦ μου τοῦ Γιανάκη.
Σήμερα σπίτια του πουλοῦν, τ' ἀμπέλια του κλαδεύουν,
Σήμερα τὴν γυναῖκά του μ' ἄλλο τήνε παντρεύουν,
Καὶ τ' ὄρφανά του τὰ παιδιὰ ἄλλον κυρὶ γνωρίζουν." —
„Λές μου νὰ ζήσῃς γέροντα τοὺς φτάνω 'γὼ στὸν γάμο;" —
„Ἂν ἔχῃς γλήγωρ' ἄλογο, στὴν ἐκκλησιὰ τοὺς φτάνεις,
Ἂν νάναι τ' ἄλογό σ' ὀκνὸ, στὸ σπίτι θὰ τοὺς φτάνεις." —
Βαρεῖ βιτσιὰ τ' ἀλόγου του, στὴν ἐκκλησιὰ προφτάνει,
Βρίσκει ταῖς πόρταις κλειδωταῖς καὶ τὰ κλειδιὰ παρμένα.
Βαρεῖ βιτσιὰ τ' ἀλόγου του, στὸ σπίτι τοὺς προφτάνει.
„Στὴν μπάντα, μπάντ' οἱ ἄρχοντες, στὴν μπάντ' οἱ ἀφεντάδες,
Στὴν μπάντα τὸ παπαδαριὸ νὰ μὲ κεράσ' ἡ νύφη." —
Τόνε κερνάει μιὰ καὶ δυὸ, στὰ μάτια τὸν τηράξει.
„Συμπεθεριό μου σπίτι σας, γεννειά μου στὸ δικό σας,
Κ' ἐσὺ ἄντρα μου προκαιρνὲ, σύρε, κάμε δουλειά σου,

Ὅπου μέν' ἦρτ' ὁ Γιάνης μου, τό πρῶτό μου στεφάνι." —
Τὰ δυὸ ἀγκαλιστήκανε, σὰν δυὸ κεριὰ σβυστῆκαν.

17. *τὴν ὑπ. T.* 31. *Ἂν εἶν' τὸ T.* 41. *Ποῦ μένα T.*

CCCCL.

Η ΕΡΩΜΕΝΗ ΤΟΥ ΜΠΕΚΙΟΥ.

Ζαμπ. 762, 48.

Τρίτη, τετράδι θλιβερὴ καὶ πέφτη μαυρισμένη,
Παρασκευὴ ξημέρωσε — νὰ μ' εἶχε ξημερώσῃ —
Ποῦ Μπέκιος ἐκουβέντιασε μιὰ Φραγκορωμιοπούλα.
Παρασκευῇ τὴν ἀγαπᾷ, σαββάτῳ κι' ὅλῃ μέρᾳ
Καὶ κυριακῇ τὸν πιάσανε, καὶ στὸν καντῆ τὸν πέρνουν.
Ὁ Μπέκιος πάγ' ἀπ' ὀμπροστά, σὰ νύφη στολισμένη,
Καὶ πίσω πάγ' ἡ μάνα του μὲ πίκρα, μὲ φαρμάκι·
Κ' ἡ Ῥωμιοπούλα τῶλεγεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Μπέκιο μου σύρε στὸ καλὸ καὶ στὴν καλὴ τὴν ὥρα,
Κι' ἂν ἦναι γιὰ τὴν ξαγορά, ἐγὼ σὲ ξαγοράζω·
Βάνω τὰ γρόσια στὴν ποδιά, καὶ τὰ φλωριὰ στὴν τσέπη,
Κι' ἂν δὲ μοῦ σώσουνε κι' αὐτά, πουλῶ καὶ τἀργαστήρια,
Ὅπου τὰ ξετιμώσανε δέκα χιλιάδαις γρόσια·
Κι' ἂν δὲ μοῦ σώσουνε κι' αὐτά, πουλῶ τὸ ντουλαμᾶ μου,
Κι' ἂν δὲ μοῦ σώσῃ κι' οὐδ' αὐτὸς, πουλιῶμαι καὶ αὐτή μου.
Τόνα μ' ἀχεῖλι χίλια ἔχ' καὶ τἄλλο δυὸ χιλιάδαις,
Καὶ τὸ καμαροφρύδι μου ἀμέτρητο λογάρι." —
Ἐντύθ' ἡ νιά, στολίστ' ἡ νιὰ καὶ στοῦ καντῆ παγαίνει,
Λαμποκοποῦν τὰ μάτια της, ἀστράφτ' ἡ φορεσιά της·
Κ' ἐκεῖ π' ἀνέβη στοῦ καντῆ, πέφτει καὶ προσκυνάει·
„Ῥωμιά μου, νιὸς δὲν θιάμαξα καὶ γέροντας θιαμάζω,
Πές μου τὸν πόνο σου Ῥωμιὰ, καὶ δίκιο νὰ σοῦ δώσω." —
„Σὰν ποιὸ χωράφι σπάρτηκε, καὶ δὲ θὰ ν' τὸ θερίσουν;
Σὰν ποιὰ κόρη γεννήθηκε, καὶ δὲ θὰ ν' τὴ φιλήσουν;
Ἐγὼ τὸν Μπέκιον ἀγαπῶ κ' ἐγὼ τὸν Μπέκιο θέλω,
Κι' ὅτι κι' ἂν τόνε κάμετε, δικός μου θὰ νὰ γένῃ." —
„Μπέκιο δὲν ἔχεις ἄδικο, τὸ δίκιο σου μεγάλο,
Τώρα ποῦ τὴν κουβέντιασες, γυναῖκα νὰ τὴν πάρῃς." —

CCCCLI.

Η ΚΑΤΑΡΑ.

Faur. II, 176. T. 33.

Χρυσὸ λαμπρὸ φεγγάρι μου ποῦ πᾷς νὰ βασιλέψῃς,
Χαιρέτα μου τὸν ἀγαπῶ, τὸν κλέφτη τῆς ἀγάπης·
Αὐτὸς μ' ἐφίλιε κ' ἔλεγε· „ποτὲ δὲ σ' ἀπαρνιοῦμαι,"
Καὶ τώρα μ' ἀπαρνήτηκε σὰν καλαμιὰ στὸ κάμπο,
Σὰν ἐκκλησι' ἀλειτούργητη, σὰν χώρα κουρσεμμένη.
Θέλω νὰ τὸν καταραστῶ καὶ πάλε τὸν λυποῦμαι,
Καὶ μοῦ πονοῦν τὰ σπλάγχνα μου, πονεῖ καὶ ἡ ψυχή μου.
Μὰ κάλλι' ἂς τὸν καταραστῶ κι' ἂς κάμ' ὁ Θιὸς τί θέλει.
Στοὺς πόνους κι' ἀναστεναγμοὺς, στὰς λαύραις, στὰς κατάραις,
Σὲ κυπαρίσσι ν' ἀναιβῇ, νὰ πάρῃ τὸ λουλοῦδι·
Ἀπὸ ψηλὰ νὰ κρημνιστῇ καὶ χαμηλὰ νὰ πέσῃ,
Σὰν τὸ γυαλὶ νὰ συντριφτῇ, σὰν τὸ κηρὶ νὰ λυώσῃ·
Νὰ πέσ' εἰς Τούρκικα σπαθιὰ, εἰς Φράγκικα μαχαίρια,
Πέντε γιατροὶ νὰ τὸν κρατοῦν καὶ δέκα νὰ τὸν γιάνουν,
Κ' ἐγὼ ἐκεῖθε νὰ διαβῶ καὶ νὰ τοὺς ξαγναντέψω.
Καλῶς τὰ κάνετε γιατροὶ, καλῶς τὰ πολεμᾶτε,
Ἂς κόβουν τὰ ξουράφια σας, μὴν σᾶς πονῇ ἡ ψυχή σας,
Γιατὶ παινοῦνταν κ' ἔλεγε πῶς δὲν μὲ ἀπαρνιέται·
Καὶ τώρα μ' ἀπαρνήτηκε σὰν καλαμιὰ στὸν κάμπο.
Ἀνοίξτε τ' ὅλαις ταῖς πληγαῖς ὁπῶχει στὸ κορμί του,
Ἔχω πανιὰ γιὰ τὸ ξαντὸ, σεντόνια νὰ τοῦ στρώσω.
Κι' ἂν δὲν δινάσουν τὰ πανιὰ, κόβω καὶ τὴν ποδιά μου·
Κι' ἂν δὲν δινάσῃ κ' ἡ ποδιὰ, κόβω καὶ τὸ βελέσι·
Κι' ἂν θέλῃ αἷμα γιατρικὸ, πάρετ' ὀχ τὴν καρδιά μου.

18. *ἀπαρίστετε? T.* 22. *δικήσουν? T.* 23. *δικήσῃ? T.* 15—24. vss. om. *F.*

CCCCLII.

Η ΚΑΤΑΡΑ.

U. (Sand. 135 vss. 1—6.)

ΣΜΥΡΝΑ.

Στὴν παραπάνω γειτονιὰ, στὴν παρακάτω ῥοῦγα
Ἐκεῖ κάθουνταν μιὰ γραιὰ, κάθουνταν κ' ἕνας γέρος,

Εἶχαν κ' ἕνα κακὸ σκυλὶ κ' ἐν' ὥμορφο κορίτσι,
Κορίτσι κρυφαγκάλιαστο καὶ κρυφεγκαστρωμένο·
Στὸ παραθύρι κάθεται, τοὺς μῆνας λογαριάζει.
„Τί μήναν ἐγκαστρώθηκες, τί μῆνα θα γεννήσῃς;" —
„Σεπτέμβρ'. ὀκτώβρη δροσερὸ, νοέμβρη καὶ δεκέμβρη,
Γεννάρη, γέννα τοῦ Χριστοῦ, πρώτη γιορτὴ τοῦ χρόνου,
Φλεβάρης, φλέβες μ' ἄνοιξε ταῖς βόγαις τῶν βυζιῶν μου,
Γιὰ νὰ βυζάσω τὸ παιδὶ καὶ νὰ τὸ μεγαλώσω.
Μάρτη μου μὲ τὰ λουλουδα, ἀπρίλη μὲ τὰ ῥόδα,
Μάι μου μαγεψὲ τόνε τὸν νιὸν ὁποῦ μ' ἀγάπα.
Φόνταις μὲ φίλιε, ἔλεγε· τὸ πῶς δὲν μ' ἀπαρνιέται,
Καὶ τώρα μ' ἀπαρνήτηκε σὰν καλαμιὰ στὸν κάμπο·
Σπέρνουν, θερίζουν τὸν καρπὸν κ' ἡ καλαμιὰ πομένει·
Βάνουν φωτιὰ στὴν καλαμιὰ, μαυρίζ' ὅλος ὁ κάμπος·
Ἔτσι κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου, μαὺρ' εἶναι σὰν τὸ Χάρο.
Θέλω νὰ τὸν καταραστῶ, καὶ τὸν πον' ἡ ψυχή μου·
Ἀπ' ἄλμπερο νὰ κρεμνιστῇ, εἰς κάσταρα νὰ πέσῃ,
Σὰν τὸ γυαλὶ νὰ ῥαγιστῇ, σὰν τὸ κερὶ νὰ λυώσῃ·
Πέντε γιατροὶ νὰ τὸν τηροῦν, καὶ δέκα μαθητάδες,
Καὶ δεκοχτὼ γραμματικοὶ νὰ γράφουν τοὺς γιαράδες.
Κ' ἐγὼ διαβάτρα νὰ περνῶ, διαβάτρα νὰ διαβαίνω·
Καλῶς τὰ κάνετε γιατροὶ, καλῶς τὰ πολεμᾶτε,
Ἂς κόβουν τὰ ξουράφια σας, ἂς μὴ πονῇ ἡ ψυχή σας,
Κ' ἔχ' Ἀλεξανδρινὸ πανὶ, σαράντα πέντε πήχαις,
Ταῖς πέντε βάζω γιὰ ξαντὸ καὶ τ' ἄλλο τυλωμάδι·
Κι' ἂν δυνάσῃ τὸ πανὶ, βάνω καὶ τὴν ποδιά μου." —
„Μωρὴ σκύλα, κόρη ἄνομη, μωρὴ καταραμένη,
Δὲν ἤτον κρίσι, νὰ μὲ πᾷς καντῆς γιὰ νὰ μὲ κρίνῃς,
Μόν' ἔριξές με στὸν θεὸν, ποὺναι δικαιοκρίτης." —

1 et 2. *Κάτω στὸν Φραγγομαχαλὰν, στοὺς Φραγγομαχαλάδες S.* 3. *Κάθετ' ἕνα κακὸ σκυλὶ κ. τ. λ. S.* 4. *κρυφογγάστρωτο S.* 6. *Τί μῆνα θὰ τὸ κάμῃς S.* 9. *ἡ φλέβαις τῶν β. S.*

CCCCLIII.

Η ΚΑΤΑΡΑ.

Ζαμπ. 741, 29.

Ἐψὲς μὲ τὴν ἀστροφεγγιὰ, μὲ τὸ λαμπρὸ φεγγάρι
Κόρη καθότουν κ' ἔκλαιγε, τὸν οὐρανὸ ῥωτοῦσε·

„Φεγγάρι μου λαμπρό, λαμπρό, τριγύρου κυκλωμένο,
Αὐτοῦ ψηλὰ ποῦ περπατεῖς καὶ χαμηλὰ λογιάζεις,
Μὴν εἶδες, μὴν ἐλόγιασες τὸν ἀγαπητικό μου,
Ὁποῦ παινιότουν κ' ἔλεγε τὸ πῶς δὲ μ' ἀπαρνιέται,
Καὶ τώρα μ' ἀπαρνήτηκε σὰν καλαμιὰ στοὺς κάμπους;
Σὲ τί παλάτια κάθεται, σὲ τί καλύβαις πίνει;
Τίνος ματάκια τὸν θωροῦν; καὶ τὰ δικά μου κλαίουν.
Τίνος ἀχεῖλι τὸν φιλεῖ; καὶ τὸ δικό μου σκάει.
Τίνος χεράκι τὸν κερνᾷ, καὶ τὸ δικό μου τρέμει.
Τρέμει σὰ φυλλολέιμονο, ποῦ τὸ φυσοῦν οἱ ἀνέμοι.
Θέλω νὰ τὸν καταραστῶ καὶ πάλι τὸν λυποῦμαι.
Τεῖν' ἀκριβὸς τῆς μάνας του καὶ μοναχὸς δικός μου.
Σὲ κυπαρίσσι ν' ἀνεβῇ κι' ἀπὸ ψηλὰ νὰ πέσῃ,
Σὰν τὸ ὑαλὶ νὰ ῥαγιστῇ, σὰν τὸ κερὶ νὰ λυώσῃ·
Πέντε γιατροὶ νὰ τὸν κρατοῦν, δυὸ νὰ τὸν παραστέκουν,
Κ' ἐγὼ διαβάτης νὰ διαβῶ, νὰ τοὺς καλημερίσω·
„Καλῶς τὰ κάνετε, γιατροί." — „Καλῶς τηνε τὴν ξένη." —
„Γιατροὶ γιὰ σφίξτε τὰ πανιά, διπλώστε τὰ βοτάνια.
Κι' ἂν μοῦ τόνε γλυτώσετε, σκλάβα σας νὰ μὲ πάρτε." —

CCCCLIV.

Η ΚΩΣΤΑΙΝΑ.

Fauv. II, 70. Ζαμπ. 675, 98.

Δὲν φταίεις μαύρη Κώσταινα, δὲν φταῖς ἐσὺ καϋμένη·
Μὸν φταί' ἡ σκύλ' ἡ πεθερὰ, ποῦ σοῦπε γιὰ νὰ στρώσῃς·
„Στρῶσε νυφοῦλα στὸν ὀντᾶ, στρῶσε καὶ τὸ κρεββάτι,
Γιατὶ θὰ νάρτ' ὁ Κωσταντῆς, νὰ σὲ γλυκοφιλήσῃ." —
Κι' αὐτοῦ πρὸς τὸ ξημέρωμα, δύ' ὧραις πρὸ τοῦ νὰ φέξῃ,
Βαροῦν τ' ἀσήμια στὰ βυζιὰ καὶ τὰ κομπιὰ στὰ στήθη.
Καὶ τότε τὸν κατάλαβε, πῶς ἦταν ὁ Ζαβέρης,
Βάνει καὶ σκούζει τρεῖς βολαῖς, ὅσο κι' ἂν ἠμποροῦσε·
„Τί ἔκαμες σκύλα πεθερὰ τοῦ Κωσταντῆ τοῦ γιοῦ σου;" —

1. *φταίεις σὺ F.* 2. *σκύλλα πέθερα F. σ' εἶπε F.* 3. *ψηλὰ εἰς τὸ κρεβ. F.* 4. *Ὅτι θὰ ἔρθ' F.* 5. om. Z. 7. *ἀπείκασεν ὅτ' εἶναι F.* 9. om. *F.*

CCCCLV.

Η ΚΩΣΤΑΙΝΑ.

Πανδ. 37.

Μιὰ νύφ' ἀπ' τὴ Ζαρίτσαινα καὶ πεθερὰ 'π' τὴ χώρα
'Επρόδωκε τὴ νύφη της στὰ Τούρκικα τὰ χέρια.
„Σήκω νυφοῦλά μ' κι' ἄλλαξε καὶ ντύσου κι' ἁρματώσου
Καὶ βράδυ θἄρθ' ὁ Κωσταντῆς. θὲ νἄρθῃ ὁ ὑγιός μου." —
„Τὸ ποῦ τὸ ξέρεις πεθερά, τὸ ποῦ τὸ ξέρεις μάνα;" —
„Ψὲς ἤτανε στὴ Νιάουστα κι' ἀπόψε στὴν Καβάλα
Καὶ βράδυ θἄρθῃ σπίτι του, θἄρθῃ στοὺς ἐδικούς του." —
„Δὲν τὸ πιστεύω πεθερά, δὲν τὸ πιστεύω μάνα,
'Ο Κωσταντῆς δὲν ἔρχεται, ὁ Κωσταντῆς δὲν φάνη,
'Ο Κώστας δὲν ξεκίνησε ἀπ' τῆς Βλαχιᾶς τὸν κάμπο.
Μάνα μου τί μὲ πρόδωκες στὰ Τούρκικα τὰ χέρια,
Στὰ Τούρκικα τ' ἀγαρινὰ καὶ τῶν Τουρκῶν τὰ χέρια;" —
„Αἰτε νυφοῦλά μ', κ' ἔρχεται θἀρθῇ ὁ Κωσταντῆς μού." —
„Δὲν τὸ πιστεύω πεθερά, δὲν τὸ πιστεύω μάνα.
Ἄλλοι τὸν λένε, πέθανε· ἄλλοι τὸν λέν, ἐχάθη·
Κ' ἐγὼ ποῦ τὸν ἀκαρτερῶ τώρα τριάντα χρόνους.
Θὰ πάγω στὸν πατέρα μου, θὰ παὼ νὰ μὲ παντρέψῃ
Κ' ἐγὼμαι νύφη ξακουστὴ καὶ νύφη ξακουσμένη." —

10. *Κωσταντὴς Π.*

CCCCLVI.

ΤΑ ΚΑΚΑ ΠΕΘΕΡΙΚΑ.

Ἰον. Ἀνθολ. Φαγ. 2, 400. U. T. IV, 135. Ζαμπ. 758, 41.

Κατ' ὑπαγόρευσιν κόρης τινὸς εἰς τὸ χωρίον τῆς Ἐπισκέψεως.

Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ ποὖναι ψηλὸ καὶ μέγα;
'Απὸ 'κεῖ κατεβάζανε τῆς ὀρφανούλας γάμο
Μὲ τετρακόσα δύ' ὄργανα, μὲ χίλιους συμπεθέρους·
Οἱ συμπεθέροι στὰ χρυσὰ κι' ὅλοι καβαλαρέοι
Κ' ἡ νύφη στὰ μεταξωτά, γαμπρὸς στὰ κατηφένια,
Στὴ στράτα ποῦ παγαίνανε, στὸ σπίτι ποῦ σημώσαν,
Τοὺς δέχτ' ἡ μάνα τοῦ γαμπροῦ κ' ἡ πεθερὰ τῆς νύφης·
„Καλῶς τονε τὸ γιόκα μου, καλὴ γυναῖκα φέρνεις,
Καλήτερ' ἀπὸ σένανε κι' ἀπὸ τὴν ἀδερφά σου." —
„Μάνα μου δός της τὰ κλειδιά, δὸς καὶ τὰ παρακλείδια,

Τείν' ὥμορφη καὶ νόστιμη ἄξια καὶ προκομμένη." —
„Ταχυὰ τὰ δίνω τὰ κλειδιὰ, ταχυὰ νοικοκυρεύει." —
Μὲς στὴν καρδιὰ τσὴ μπήκανε σαράντα δυὸ μαχαίρια.
„Μάγειρα ποῦ μαγέρεψες πολλὰ φαγιὰ τοῦ γάμου,
Μαγέρεψε τῆς νύφης μου τριῶν φιδιῶν κεφάλια,
Τῆς ὄχεντρας καὶ τῆς γαλιᾶς καὶ τῆς μονομερίδας." —
Ὅλοι στὴν τάβλα κάθησαν κ' ἡ νύφη τρώγει χώρια·
„Πᾶμε νυφοῦλα στὸν ὀντᾶ, γιατ' εἶσαι φοβισμένη,
Θαρρῶ ποῦ πείνασες πολύ, κ' ἐντρέπεσαι νὰ κρίνῃς·
Γιὰ πάρε νύφη μιὰ χαψιὰ, γιὰ πάρε νύφη δυό." —
Ἁπλώνει μιὰ κι' ἁπλώνει δυὸ, τὴν τρίτα φαρμακώθη,
Κι' ἀπὸ τὴν τάβλα σκώθηκε χλωμοκυτρινιασμένη·
Κάνει σταυρὸ τὰ χέρια της, στὴν πεθερά της πάει·
„Κάμε κυρὰ καὶ πεθερὰ γιὰ μιὰ στάλα νεράκι." —
„Νύφη νερὸ δὲν ἤφερες κ' ἡ ξέστα ποῦ νὰ τὄβρῃ;
Πῆραν τὰ γνέφη τὸ νερὸ, κι' ὁ ἥλιος τὸ πηγάδι·
Σύρε στὸν κῦρι πεθερὸ, κι' ἂν τὄχῃ, σοῦ τὸ δίνει,
Κι' ἂν τὄχῃ, δὲ σοῦ τὸ κρατεῖ καὶ δὲ σοῦ τὸ στερεύει" —
Κάνει σταυρὸ τὰ χέρια της καὶ τήνε προσκυνάει,
Πηγαίνει καὶ στὸν πεθερὸ καὶ ματαπροσκυνάει·
„Κάμε κυρὶ καὶ πεθερὲ γιὰ μιὰ στάλα νεράκι." —
„Νύφη νερὸ δὲν ἤφερες κ' ἡ ξέστα ποῦ νὰ τὄβρῃ;
Πῆραν τὰ γνέφη τὸ νερὸ κι' ὁ ἥλιος τὸ πηγάδι·
Σύρε καὶ στὴ συγγένισσα, κι' ἂν ἔχῃ, σοῦ τὸ δίνει,
Κι' ἂν τὄχῃ, δὲ σοῦ τὸ κρατεῖ καὶ δὲ σοῦ τὸ στερεύει." —
Κάνει σταυρὸ τὰ χέρια της καὶ τόνε προσκυνάει,
Πηγαίνει στὴ συγγένισσα καὶ ματαπροσκυνάει·
„Κάμε κυρὰ συγγένισσα γιὰ μιὰ στάλα νεράκι." —
„Νύφη μου πότε τὄφερες κ' ἡ ξέστα ποῦ νὰ τὄβρῃ;
Πῆραν τὰ γνέφη τὸ νερὸ κι' ὁ ἥλιος τὸ πηγάδι." —
Παγαίνει καὶ στὸ ταῖρί της καὶ τέτοιο λόγο λέει·
„Κάμε ταιράκι μου γλυκὸ γιὰ μιὰ στάλα νεράκι.
Τὶ ψήθηκαν τὰ χείλια μου ἀπὸ τ' ἀψὶ φαρμάκι." —
Χρυσὸ σταμνάκι ἅρπαξε, στὴ βρύσι κατεβαίνει,
Κι' ὅσο νὰ πάῃ κι' ὅσο νὰ ρτῇ, τὴ βρίσκει πεθαμμένη.
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλεν ἀπ' ἀργυρὸ θηκάρι,
Στοὺς οὐρανοὺς τ' ἀπόλυσε καὶ στὴν καρδιά του βρέθη.
Κ' ἐκεῖ ποῦ θάψανε τὸ νιὸν, ἐβγῆκε κυπαρίσσι,

Κ' ἐκεῖ ποῦ θάψανε τὴ νιὰν ἐβγῆκε καλαμιῶνας·
'Αντικοτάει ἡ καλαμιὰ, φιλεῖ τὸ κυπαρίσσι.
Κ' ἕνα πουλὶ ποῦ κάθιζε στῆς καλαμιᾶς τὰ φύλλα,
Δὲν ἐκελάιδε σὰν πουλὶ, σὰν κελαϊδοῦσ' τ' ἀηδόνια,
Μὸν ἐκελάιδε κ' ἔλεγε μ' ἀνθρώπινη λαλίτσα·
„Γιὰ δέτε τὰ βαρυόμοιρα, τὰ βαρυοχωρισμένα,
Ποῦ δὲ φιλιῶνται ζωντανὰ, φιλιῶνται πεθαμμένα." —

2. ὀρφανοπούλας *I.* 4. ὀλόφουχοι *I.* 5. βελουδένια *I.* 8. Ὅμορφ' εἶν' ἡ γυναῖκά σου, ὅμορφ' εἶν' ἡ νυφά σου *I. U. T.* 9. om. *T.* 16. ὀχιᾶς *I. U. F.* 17. Ἄπλωσε νύφη μ', ἄπλωσε σὲ τοῦτα τὰ ψαράκια *I. U. F.* Inter vs. 24 et 25. *I. U. F.* haec habent: Ἐφίθηκε τ' ἀχείλί μας ἀπὸ τ' ἀφὶ φαρμάκι. 52. 53. ἐκελάδει Z. 54. δέστα Z. 55. Π' ἂν Z. 10—14. 18—21. 22. 23. 26. 29. 30—33. 35—37. 40. 51—53. om. *I. U. T.*

CCCCLVII.

ΤΑ ΚΑΚΑ ΠΕΘΕΡΙΚΑ.

U.

Τὸ βλέπεις κεῖνο τὸ βουνὸ, τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε,
Πῶχ' ἀνταροῦλα στὴν κορφὴ καὶ καταχνιὰ στὴ ῥίζα.
Στὸ πέρα βόσκουν πρόβατα, στὸ δῶθε βόσκουν γίδια,
Κι' ἀνάμεσα στὰ δυὸ βουνὰ κλῆμα 'τον φυτεμμένο,
Κάνει σταφύλι ῥαζακὶ καὶ τὸ κρασὶ μουσκάτο.
'Εκεῖθεν ἐρεζόλαε τῆς ὀρφανῆς ὁ γάμος,
'Εξῆντα δυὸ φορτώματα, βδομῆντα δυὸ λεβέντες,
Στὴν στράταν, ὁπώρχότανε, στὴν στράταν, ὁπώρχέται,
Μιὰ σκαλίτσα βρέθηκε.
Κ' ἐσκανταλίστη τ' ἄλογο κ' ἐξεσκευάστ' ἡ νύφη,
Τὴν εἶδ' ἡ σκύλη πεθερὰ, ἡ Εὔα ἀντραδέρφη.
Πέρνει καὶ πάει στοὺς μάγερας, στοὺς μάγερας πηγαίνει·
„Μάγεροι μαγειρέψετε ἐννιὰ φιδιῶν κεφάλια,
Νὰ φάγ' ἡ νύφ' ὁπῶρχετ' ἀπ' τὸν μακρυνὸν τὸν δρόμο.
Γιὰ κάτσε νύφη μου νὰ φᾷς, κάτσε νὰ γιωματίσῃς." —
Πρώτη μπουκιὰ ποῦ ἄπλωσεν, εὑρέθη λιγωμένη.
„Δός μου νερὸ μανοῦλά μου, νερὸ γιὰ τὴν ψυχή σου." —
„'Εδῶ νερὸ δὲ βρίσκεται, νερὸ καὶ δὲν πωλιέται." —
Πέρνει καὶ πάει στὸν πεθερὸν, στὸν πεθερὸν πηγαίνει.
„Δός μου νερὸ ἀφέντη μου, νερὸ γιὰ τὴν ψυχή σου." —
„'Εδῶ νερὸ δὲ βρίσκεται, νερὸ καὶ δὲν πωλιέται." —

Πέρνει καὶ πάει στὴν ἀντραδέρφ', στὴν ἀντραδέρφ' πηγαίνει.
„Δός μου νερὸ κυροῦλά μου, νερὸ γιὰ τὴν ζωήν σου." —
„Ἐδῶ νερὸ δὲ βρίσκεται, νερὸ καὶ δὲν πωλιέται." —
Πέρνει καὶ πάει στὸν ἄντρα της, στὸ δόλιο νοικοκύρη.
„Δός μου ἀντρούλη μου νερό, νερὸ γιὰ τὴν ζωήν σου." —
Πέρνει καὶ πάγει γιὰ νερό.
Ὅσον νὰ πάγῃ καὶ νἀρθῇ, τὴν βρίσκει πεθαμμένη·
Ὡς κ' οἱ παπάδες ψάλλουνε, γυναῖκες καὶ τὴν κλαῖνε.

CCCCLVIII.

ΤΑ ΚΑΚΑ ΠΕΘΕΡΙΚΑ.

Ζαμπ. 755, 42.

Ὁ Κωσταντῖνος ὁ μικρὸς κι' ὁ μικροπαντρεμμένος
Τὸ μάι φυτιὰν ἐφύτεψε, τὸ μάι γυναῖκα πῆρε,
Τὸ μάι τοὔρτε μήνυμα νὰ πάγῃ στὸ σεφέρι,
Καὶ τὸ σεφέρι του μακρὺ κ' ἡ ξόγα τοὔναι λίγη·
Τὸν παραστέκ' ἡ κόρη του καὶ στεφανωτικιά του.
„Μισεύεις Κωσταντάκη μου; κ' ἐμένα ποῦ μ' ἀφίνεις;" —
„Πρῶτά σ' ἀφίνω στὸ Θεὸ καὶ δεύτερα στσ' Ἁγίους
Καὶ τρίτα στὴ μανοῦλά μου, στὰ δυὸ γλυκά μ' ἀδέρφια." —
Μήτ' ἕνα μιλι λείπ' ὁ νιὸς μήτ' ἕνα μήτε δύο,
Στὸ σκάνιο τὴν ἐβάλλανε καὶ τὴν τριχοκουρέψαν,
Τῆς κόψαν τὰ ξανθὰ μαλλιά, τὴν ὥμορφη πλεξίδα,
Τῆς δίνουν γιδοπρόβατα κ' ἐκεῖνα ψωριασμένα,
Τῆς δίνουνε κ' ἕνα σκυλὶ κ' ἐκεῖνο λυσσιασμένο,
Τῆς δίνουνε καὶ τριὰ ψωμιὰ κ' ἐκεῖνα μουχλιασμένα,
Κι' ἀπὸ τὸ χέρι τὴν κρατοῦν, καὶ τσ' ἄμοιρης τσὴ λένε·
„Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ βαρυχιονισμένο;
Ἐκεῖ θὰ πᾷς νὰ βραδιαστῇς κ' ἐκεῖ νὰ κατοικήσῃς,
Κι' ἃ δὲ χιλιάσῃς πρόβατα κι' ἃ δὲ μυριάσῃς γίδια,
Στὸν κάμπο νὰ μὴ κατεβῇς νὰ τὰ περιβοσκήσῃς,
Καὶ στὸ ποτάμι μὴν ἐρθῇς νὰ τὰ περιποτήσῃς." —
Πέρνει τὴ στράτ' ἡ ὀρφανή, πέρνει τὸ μονοπάτι,
Κι' ὡς τὄθελεν ἡ μοῖρά της τ' ὡριὸ τὸ βοιζικό της,
Τ' ἀρνί τσ' ἀρνὶ τῆς γέννουνε κ' ἡ προβατίνα πέντε,
Κ' ἐχίλιασε τὰ πρόβατα κ' ἐμύριασε τὰ γίδια·
Καὶ σὰν ἐχίλιασε τ' ἀρνιὰ κ' ἐμύριασε τὰ γίδια,

Περνάσαν χρόνοι καὶ χρονιαῖς καὶ μῆνες κ' ἑβδομάδαις,
Στοὺς κάμπους ἐκατέβηκε νὰ τὰ περιβοσκήσῃ,
Καὶ στὸ νερὸ τοῦ ποταμιοῦ νὰ τὰ περιποτήσῃ.
Νά σου κι' ὁ Κώστας πῶρχονταν στὸν κάμπο καβαλάρης.
„Γειά σου, χαρά σου πιστικέ.“ — „Καλῶς τὸ παλληκάρι.“ —
„Ποιανοῦν' αὐτὰ τὰ πρόβατα; ποιανοῦν' αὐτὰ τὰ γίδια;“ —
„Τὰ πρόβατα 'ναι τῆς βροντῆς, τῆς ἄστραπῆς τὰ γίδια.“ —
„Ποιανοῦ κι' ὁ χαϊδοπιστικὸς, πῶχ' ἀηδονιοῦ λαλίτσα;“ —
„Ὁ πιστικὸς ποῦ τὸ βοσκεῖ τοῦ Κώστα ἡ γυναῖκα.“ —
„Καλὰ τὤπ' ἡ καρδοῦλά μου, καλὰ τὤπ' ἡ καρδιά μου.“ —
Βουτσιὰ δίνει τοῦ μαύρου του, στὸ σπίτι του παγαίνει·
„Γειά σου, χαρά σου μάνα μου.“ — „Καλῶς το τὸ παιδί μου.“ —
„Μάνα ποῦν' ἡ γυναῖκά μου; μάνα ποῦν' ἡ καλή μου;“ —
„Παιδί μου κείνη πέθανε ἐδῶ καὶ τόσους χρόνους.“ —
„Δεῖξέ μου τὸ μνημοῦρί της, νὰ πάω νὰ τὸ συγκλάψω,
Νὰ βάλω κερολίβανο γιὰ τὸ μνημόσυνό της.“ —
„Ἐκεῖνο γιέ μου χόρτιασε, καὶ γνωρισμοὺς δὲν ἔχει,
Τὸ πλάκωσε ξεραγκαθιά, τὸ σκέπασε τσουκνίδα.“ —
„Κι' ἂν ἦν' ἀκόμα ζωντανὴ, τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω;“ —
„Ἂν ἦν' ἀκόμα ζωντανὴ, κόβε μου τὸ κεφάλι.“ —
„Μάνα μ' ἄξια ἡ χρίσις σου κι' ὁ Θιὸς νὰ σ' τὸ πλερώσῃ.“ —
Βουτσιὰ δίνει τοῦ μαύρου του, στὸν κάμπο κατεβαίνει,
Κι' ὁ μαῦρος ἐγονάτισε κ' ἡ κόρ' ἀπάνω βρέθη.
Παλὲ βουτσι᾽ τοῦ βάρεσε, στὸ σπίτι του γυρίζει·
„Μάνα ν' τὴν ἡ γυναῖκά μου, μάνα ν' τὴν ἡ καλή μου.“ —
„Κώστα μου σὰν τὴν εὕρηκες, κόψε μου τὸ κεφάλι.“ —

25. *Καὶ ἐμ.* Z. 40. *πᾶ'* Z. 42. *νἰέ μου ἐχορτ.* Z. 46. *Θιὸς νὰ στὸ* Z. 50. *Μάννά ντηνε — μάννά ντηνε* Z.

CCCCLIX.

Η ΞΕΝΟΥΛΑ.

Ζαμπ. 728, 16. Τ. 208.

Ἑλένη προξενολογοῦν, Ἑλένη κάνουν νύφη,
Μῆνες τσὴ τάζουν τὰ προικιὰ καὶ χρόνους τ' ἀντιπροίκια,
Τσὴ τάζει κι' ὁ πατέρας της κάτεργ' ἁρματωμένα,
Τσὴ τάζουν καὶ τ' ἀδέρφια της καράβια φορτωμένα,

Τσὴ τάξει κ' ἡ μανοῦλά της κρυφὰ δέκα χιλιάδες.
Χρυσὸ θρονὶ νὰ κάθεται, χρυσὸ μῆλο νὰ παίζῃ.
Μάρταν' οἱ χρόνοι δύσεχτοι κ' οἱ μῆνες ὀργισμένοι,
Κ' ἔφαγ' ὁ νιὸς τὰ πλούτη του κ' ἡ κόρη τὰ προικιά της.
Ἡ πεθερὰ ξενόπλενε κ' ἡ νύφη ξεναλέθει,
Ὁ πεθερὸς ξενόσκαφτε κι' ὁ νιὸς ξενοκλαδεύει.
Μιὰ κυριακὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ μιὰ πίσημη ἡμέρα
Τὴν πῆρε τὸ παράπονο, πίκρα πολὺ μεγάλη.
„Θέλω νὰ πάω στὴ μάνα μου, νὰ πάω στὰ γονικά μου." —
„Ἑλένη πλούσια σ' ἤφερα, φτωχὴ ποῦ νὰ σὲ πάω,
Ποῦ ντρέπομαι τ' ἀδέρφια σου, φοβοῦμαι τσοὺ δικούς σου;" —
Κ' ἐκείνη δὲν τὸν ἄκουσε, μονάχη της κινάει,
Πέρνει πουρνὸ στρατὶ στρατὶ καὶ τ' ὥριο μονοπάτι·
Στὴ στράταν ὁποὺ πήγαινε τὸ Θιὸν ἐπαρακάλει·
„Χριστὲ νὰ βρῶ τσὴ δούλαις μου στὴ βρύσι νὰ λευκαίνουν."—
Κι' ὁ Θιὸς τὴν ἐσυνάκουσε κ' ἡ χάρι τσὴ παρθένο,
Κ' ἤρε τσὴ δούλαις στοῦ σπιτιοῦ στὴ βρύσι ποῦ λευκαίναν.
„Καλῶς την τὴν ξενοῦλά μας· τί θέλεις, τί γυρεύεις;" —
„Νὰ πιῶ νερὸ γιατὶ διψῶ κι' ἀπὲ σᾶς κουβεντιάζω·
Νὰ πῆτε τσὴ κυρούλας σας δούλα της νὰ μὲ πάρῃ." —
„Ξένη μ' κοπέλαις ἔχομε, κοπέλαις καὶ κοπέλια,
Κ' ἐσένα τί σὲ θέλομε; σὰν τί δουλειὰ νὰ κάνῃς;" —
Σαράντα δούλαις ἤτανε, σαράντα σίκλια φέρνουν,
Φέρνουν καὶ τῆς καλῆς κυρᾶς τ' ὁλόχρυσο σικλάκι.
„Δούλαις ποιὸς ἔπιε στὸ σικλί; χνῶτα καλὰ μυρίζουν." —
„Κυρὰ μιὰ ξένην ἤραμε στὴν βρύσιν ἀπουκάτου,
Μιὰ ξένη ποῦ μᾶς ἔλεγε δούλα σου νὰ τὴν πάρῃς." —
„Δούλαις δὲν τὴν ρωτούσετε, μὴν ἦταν ἡ Ἑλένη;" —
„Ξωθειὸ, ξωθειὸ κυροῦλά μου, πῶς θἄνε τὸ παιδί σου;" —
„Σύρτε ρωτήσετέ την, τὸ τί νἄν' ἡ δουλειά τσή." —
„Ξέν' ἡ κυρίτσα μας ρωτᾷ τί ξέρεις νὰ δουλέψῃς." —
„Ξέρω καὶ φαίνω στὸ βλατὶ καὶ φαίνω στὸ βελοῦδο." —
„Σύρτε νὰ τήνε βάλλετε στὸν ἀργαλειὸ τσ' Ἑλένης." —
Ἐπῆγαν καὶ τὴν ἔβαλαν στὸν ἀργαλειὸ τσ' Ἑλένης,
Κ' ἐκείνη φαίνοντας βλατὶ, βλατὶ ν' ἐμυριολόγα·
„Γάγιο μου, χρυσογάγιο μου, παλε μοῦ χρυσογάγιο,
Βλατί μ' ὄντες σ' ἀνάσταινα, μ' ἐπροξενολογοῦσαν,
Μὴνες μωτάζαν τὰ προικιὰ καὶ χρόνους ἀντιπροίκια,

Μῶταξεν ὁ πατέρας μου κάτεργ' ἁρματωμένα,
Μῶταξαν καὶ τ' ἀδέρφια μου καράβια φορτωμένα,
Μοῦ τάζει κ' ἡ μανοῦλά μου κρυφὰ δέκα χιλιάδες,
Χρυσὸ θρονὶ νὰ κάθωμαι, χρυσὸ μῆλο νὰ παίζω.
Μᾶρταν οἱ χρόνοι δύσεχτοι κ' οἱ μῆνες ὀργισμένοι,
Ἴρώγ' ἄντρας μου τὴν προῖκά μου κ' ἐγὼ τὸ μερτικό του.
Ἡ πεθερὰ ξενόπλενε κ' ἐγὼ ἐξεναλέθα,
Ὁ πεθερὸς ξενόσκαφτε κι' ὁ νιὸς ξενοκλαδεύει." —
Κ' ἡ μάνα παραμόνευε, στὸν κόρφὸ τσὴ τὴ βάνει.
„Ἐσ' εἶσαι μάτια μου Λενιό; καλῶς το τὸ παιδί μου." —

3. 4. 5. *Τσὴ T. Τῆς Z.* 7. *δύσεφτοι T.* (47.) 8. *τὸ προίκιο T.* 12. *κ' ἡ πίκρα τζ' ἡ μεγ. T.* 15. *τοὺς δικ. Z.* 16. *Μονάχη τῆς κινάει* om. *T.* 17. *Κ' ἐπῆρέ το T.* 20. *Καὶ ἡ κυρὰ τοῦ κόσμου T.* 21. *τοῦ σπητ. 'στὴ Z. Καὶ εὕρηκε T.* 25. *Πιῶ δότε μου τὸ T.* 38. 39. *εἰς τὸ βλαντὶ T.* 39. *Κι' ἀρκίνησε καὶ ἔφαινε κ' ἔλεγε μοιρολόϊ T.* 41. *ὅταν Z.* 43. 44. *Μοῦ τάζει (τάζαν) T.* 51. *Ὀπίσω ἀπὸ τὴν πόρτα T.* Post vs. 51. habet *T.*: *Τρέχει ὀγλίγωρα ἐκεῖ, γλυκὰ τὴν ἀγκαλιάζει.* 52. *Ἐσ' εἶσαι ἡ Ἑλένη μου, ἐσ' εἶσαι τὸ παιδί μου T.* Inde a vs. 27. usque ad vs. 35. haec habet *T*:

Ἐνὰν τὸ ποῦμε τσὴ κυρᾶς, ἀνίσως καὶ σὲ θέλει. —
„Μωρὲς, ποιὸς ἔπιε στὸ συκλί; ἐδὼ χνῶτα μυρίζουν." —
„Κυρὰ, μιὰ ξένην ἔλαχε στὴ βρύσιν ἀπουκάτου,
Καὶ μᾶς ἐπαρακάλεσε γιὰ δούλα νὰ τὴ πάρῃς." —
„Μωρὲς, δὲν τὴν ρωτούσετε, μὴν εἶναι ἡ Ἑλένη;" —
„Κυρὰ, τὴν ἐρωτήσαμε· μὰ δὲν εἶν' ἡ Ἑλένη,
Δὲν εἶναι ἡ Ἑλένη σου, δὲν εἶναι τὸ παιδί σου." —
„Σύρε, ρώτησετέ τηνε τὸ τ' εἶναι ἡ δουλειά της." —
„Μᾶς εἶπεν ἡ κυρίτσα μας, τί ξέρεις καὶ δουλεύεις;"

CCCCLX.

Ο ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΑΙ Ο ΙΑΝΙΤΣΑΡΗΣ.

Faur. II, 132.

ΛΑΡΙΣΣΑ.

„Μπρὲ Μανόλη, μπρὲ λεβέντη, μπρὲ καλὸ παιδί,
Τ' εὔμορφην γυναῖκα ἔχεις καὶ δὲν χαίρεσαι." —
„Ποῦ τὴν εἶδες; ποῦ τὴν ξεύρεις, μπρὲ Γιανίτσαρη;" —
„Γὼ τὴν εἶδα καὶ τὴν ξεύρω καὶ τὴν ἀγαπῶ." —
„Σὰν τὴν εἶδες καὶ τὴν ξεύρεις καὶ τὴν ἀγαπᾷς,
Τί λογῆς φοριὰ φοροῦσε καὶ τί βάσταζε;" —
„Ἄσπρον φουστανὶ φοροῦσε, κόκκινον κουκλί." —
Κι' ὁ Μανόλης μεθυσμένος καὶ τὴν ἔσφαξε.
Τὸ πρωὶ ξεμεθυσμένος καὶ τὴν ἔκλαιε.

„Σήκου δόμνα καὶ καλή μου, σήκου κι' ἄλλαξε·
Σήκου, νίψου καὶ στολίσου κ' ἔβγα στὸν χορόν,
Νὰ σὲ διοῦν τὰ παλληκάρια, νὰ μαραίνωνται,
Νὰ σὲ διῶ κ' ἐγὼ καϋμένος καὶ νὰ χαίρωμαι." —

1. ctt. *Βρὲ F.* 12. *σ' ἰδοῦν F.* 13. *σ' ἰδῶ F.*

CCCCLX a.

Ο ΜΑΥΡΑΙΔΗΣ.

Stephan. Reis. 1843. S. 32.

ΕΥΒΟΙΑ.

Δυὸ ἀδελφοὶ μαλώνανε σ' ἕν' ὑψηλὸ τραπέζι,
'Αντάμα τρῶν καὶ πίνουνε κ' ὑψηλοτραγουδᾶνε.
Ἕνας παινεύει τ' ἄσπρα του κ' ἕνας τὴν εὐμορφιά του,
Παινεύεται κι' ὁ Μαυραϊδὴς, πούχ' εὔμορφη γυναῖκα·
„Μὴ παινεύεσαι Μαυραϊδὴ πούχεις . . . . .
Αὐτήνε ἄλλον ἀγαπᾷ κ' ἐσένα δὲν σὲ θέλει." —
„Γιά, ποῦ τὸ ξεύρεις ἀδελφὲ, πῶς ἀγαπᾷ τοὺς ξένους;
Νὰ πάρω στράτα μακρυνὴ καὶ 'τοιμασιὰ μεγάλη,
Νἄβγω ἀγνάντι' ἀγνάντερα εἰς τοῦ παπᾶ τὸ σπίτι·
Τί ὡραιότης εἶναι αὐτὴ, τί κάλλος καὶ τί νοῦρι;
Καὶ τί κορμὶ ἀγγελικὸ χωρὶς νἄχῃ κουσοῦρι;
. . . . . .

7. *Γιὰ* om. *St.* 11. Ap. *Steph.* sequuntur haec:
Ἔχεις φῶς μου κάλλος νοῦρι, φέργεδα ἐρωτικὰ
Καὶ δροσερὸν ἀέρα· ἀπ' τὰ δυό σου μαῦρα μάτια τρέχει ἀθάνατον νερόν·
Φῶς μου εἶμαι διψασμένος, νὰ τὸ πιῶ ν' ἀναστηθῶ . . . .

CCCCLXI.

Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

Faur. II, 370. Zαμπ. 743, 31.

Στὴν ἀποπέρα γειτονιά, στὴν παρακάτου ῥοῦχα
Μιὰ λυγερὴ κοιμώτουνε στὴν ἀγκαλιὰ τ' ἀντρός τση·
Κ' ὕπνος δὲν τῆς ἐρχότουνε κ' ὕπνος δὲν τῆς παγαίνει·
Ὅλο τ' ἀντρός τση ἔλεγε κι' ὅλο τ' ἀντρός τση λέγει·
„Βαρυὰ κοιμᾶσαι Κωνσταντῆ, ὕπνο βαρὺ ποῦ κάνεις.
Ἠ μπάρκαις ἀρμενίσανε, μίσεψ' ἡ συντροφιά σου." —

„Ἄσε μ' ἀκόμα λυγερὴ μέσα στὴν ἀγκαλιά σου,
Νὰ κοιμηθ' ὡς τὸ χάραμα, ὕπνο νὰ πάρω λίγο." —
„Βαρυὰ κοιμᾶσαι Κωνσταντῆ, ὕπνο βαρὺ ποὺ κάνεις.
Ἠ μπάρκαις ἀρμενίσανε, μίσεψ' ἡ συντροφιά σου." —
„Πολὺ μὲ βιάζεις λυγερὴ, πολὺ μὲ βιάζεις κόρη·
Μὴν κάποιον ἄλλον ἀγαπᾷς καὶ θέλεις νὰ μισέψω;" —
„Ἀνίσως κι' ἄλλον ἀγαπῶ καὶ θέλω νὰ μισέψω,
Σπαθὶ βαστᾷς στὴ μέση σου, κόψε μου τὸ κεφάλι.
Νὰ ματωθοῦν τὰ ῥοῦχά μου κ' ἐσένα τὸ σπαθί σου." —
Ὁ Κώστας καβαλίκεψε, πηγαίν' μιὰν ὥραν δρόμο,
Καὶ τὸν τορβᾶν ἀστόχισε, γυρίζει νὰ τὸν πάρῃ.
Βρίσκει ταῖς πόρταις του κλεισταῖς, βαρυὰ μανταλωμέναις,
Βρίσκει κι' αὐτὴ τὴ λυγερὴ, ποῦ μ' ἄλλον ἐκοιμώτουν.
„Σήκω καὶ ντύσου λυγερὴ καὶ πές μου ποιὸς σ' ἀρέσει,
Ποιὸν ἔχεις ὠμορφότερο καὶ ποιόνε παλληκάρι;" —
„Στὴν ὠμορφιὰ καὶ στὸ σπαθὶ ἄξιος ἡ ἀφεντιά σου,
Καὶ στὸ γλυκὸ τὸ φίλημα καλλήτερος ἐκεῖνος." —
Σπαθὶ ξεσέρν' ὁ Κωνσταντῆς, λιανὰ λιανὰ τὴν κάνει·
Ματώθηκαν τὰ ῥοῦχά της κ' ἐκείνου τὸ σπαθί του.
Γιὰ δὲς κορμάκ' ἀγγελικό, γυναῖκα δίχως πίστι.

1. παραπάνου *F.* 2. λυγηρὴ κοιμάτανε στ' ἀνδρός της ταῖς ἀγκάλαις *F.* 3. καὶ — ἔρχονταν καὶ — πάγει *F.* 4. της *Z. F.* 6. Καὶ τὰ καράβι' *F.* — κ' ἡ συντροφιά σου πάγει *F.* 7. πάρ' ὀλ. *Z. F.* 7 et 8. Ἄφσε μ' ἀκόμα λυγηρὴ, ὕπνο νὰ πάρ' ὀλίγον. *F.* 12. Μὴν om. *F.* κι' ἄλλον θέλεις νὰ πάρῃς *F.* 13. ἀνίσως ἄλλον *F.* κ' ἄλλον θέλω νὰ πάρω *F.* 16. καὶ πάγει δυ' ὧρ. *F.* 17. Τὸ καλαμάρ' *F.* 20. ἀπάνω λυγ. νὰ ἰδοῦμε ποιὸς σ' ἀρέσει *F.* 21. Ποιὸς εἶναι ὁμορφώτερος καὶ ἄξιον *F.* 23. Στὸ φίλημα, στ' ἀγκάλιασμα ἄξιος ἡ *F.* ἀφεντιά του *F.* 24. Καὶ τὸ σπαθί του ἔβγαλε *F.* 26. Γιὰ om. *F.* κορμί *F.* 9. 10. 25. om. *F.*

CCCCLXII.

Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

Παν. 29.

Μικρὸς μικρὸς στὰ γράμματα, μικρὸς καὶ στὸ ψαλτῆρι,
Κι' ὁ δάσκαλος τὸ σχόλαζε νὰ πᾷ νὰ γεμματίσῃ·
Στὸν δρόμον ὅπου πήγαινε, τὸ Θιὸ παρακαλοῦσε·
„Θέ μου νὰ βρῶ τὴν μάνα μου μαζὺ μὲ τὸν πατέρα." —
Βρίσκει τὴν μάνα κ' ἔπαιζε μὲ ξένο παλληκάρι·

„Τί ἔκαμες μανοῦλά μου μὲ ξένο παλληκάρι;
Τὸ βράδυ νἄρθ' ἀφέντης μου καὶ θὰ τὸ μαρτυρήσω." —
„Καὶ τί θὰ πῆς σκυλόπαιδο καὶ τί θὰ μαρτυρήσῃς;" —
„Ὅτ' εἶδαν τὰ ματάκια μου, αὐτὸ θὰ μαρτυρήσω." —
Τὸ γέλασε, τὸ πλάνεσε μὲ μόσκο καὶ κανέλα.
Στὴν κάμαρά της τὄβαλε καὶ σὰν τραγὶ τὸ σφάζει,
Σὰν μακελλάρης φυσικὸς τοῦ βγάζει τὰ συκότια·
Κ' ἔδωκέ τα τοῦ μάγειρα, γιὰ νὰ τὰ τηγανίσουν·
Τ' ἁλάτισε καὶ τάπλυνε καὶ πάλιν αἷμα στάζουν·
Καὶ στὸ τηγάνι τάβαλε, γιὰ νὰ τὰ τηγανίσῃ.
Νὰ κι' ὁ πατέρας ἔρχεται στὸ κάμπο καβαλάρης,
Φέρνει τὰ λάφια ζωντανὰ, τὰ λάφια μερωμένα,
Κ' ἕνα μικρὸ λαφόπουλο νὰ παίζ' ὁ Κωνσταντῆς του.
„Γυναῖκα ποῦν' ὁ Κωνσταντῆς καὶ ποῦναι τὸ παιδί μας;" —
„Τὸ ἔλουσα, τὸ χτένισα καὶ στὸ σχολειὸ τὄπηγα." —
Ζεγγιὰ βαρεῖ τοῦ μαύρου του, στὸ δάσκαλο πηγαίνει·
„Δάσκαλε ποῦν' ὁ Κωνσταντῆς καὶ ποῦναι τὸ παιδί μου;" —
„Τρεῖς μέραις ἔχω νὰ τὸ διῶ καὶ τρεῖς νὰ τὸ διαβάσω." —
Ζεγγιὰ βαρεῖ τοῦ μαύρου του, στὸ σπίτι του πηγαίνει.
„Γυναῖκα ποῦν' ὁ Κωνσταντῆς καὶ ποῦναι τὸ παιδί μας;" —
„Δουλειὰν εἶχα καὶ τόστειλα, ὅπου κι' ἂν εἶνε θἄρθῃ.
Κάτσε νὰ φᾷς, κάτσε νὰ πιῇς, κάτσε νὰ γιωματίσῃς." —
Τὸ συκοτάκι τοὔβαλε σ' ἕν' ἀσημένιο πιάτο.
Πρώτη μπουκιὰ ὁποὔβαλε, τὸ συκοτάκι πῆρε·
Τὸ συκοτάκι μίλησε, τὸ συκοτάκι λέγει·
„Ἂν ἦσαι Τοῦρκος, φάγε με, κ' Ἕβριὸς κατάλυσέ με·
Ἂν ἦσαι σὺ πατέρας μου, σκύψε καὶ φίλησέ με." —
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλε ἀπὸ χρυσὸ φηκάρι
Καὶ στὸ λαιμό της τὄβαλε, τῆς κόβει τὸ κεφάλι·
Καὶ στὸ ταγάρι τὄβαλε, στὸ μύλο ποῦ τὸ πάγει.
Στὸν δρόμον ὁποῦ πήγαινε, τὸν Θιὸ παρακαλοῦσε·
„Θεέ μου νἄναι ἀνοικτὸς καὶ τὸ νερὸ βαλμένο." —
Βρίσκει τὸν μύλον ἀνοικτὸ καὶ τὸ νερὸ βαλμένο.
„Σήκω, νὰ βάλῃς τὸ νερό, ν' ἀλέσῃ, νὰ ξαλέσῃ
Μιᾶς λυγερῆς τὴν κεφαλή, ἡ λυγεραῖς ν' ἀκούσουν
Νὰ μὴ τὸ ματακάνουνε . . . . . .
Τὸν πῆρε τὸ παράπονο κι' ἀρχίνησε νὰ κλαίῃ·

„Θεέ μου ποῦν' ὁ Κωνσταντῆς καὶ πούναι τὸ παιδί μου;
Θεέ μου ποῦν' ἡ λυγερή." . . . . . .

3. παρακαλιέται *Π.* 12 ctt. σηκότι *Π.* 19. μας om. *Π.* 27. σὲ ἀσ. *Π.* 29. ποῦ ἔβ. *Π.* 36. παρακαλιέται *Π.*

CCCCLXIII.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

Τ. 353.

Μιὰ ὥμορφη ἀρχόντισσα ἔρραφτε κ' ἐτραγούδα
Κ' εἶχε παιδὶ στὰ γράμματα, τὸ λέγανε Γιανάκη·
Κι' ὀχ τὸ σκολειὸ τοῦ σκέλασε νὰ πᾷ νὰ γιωματίσῃ.
„Μάνα τεἶναι ποῦ πολεμᾷς, μάνα τεἶναι ποῦ κάνεις;" —
„Τοῦ φίλου μου ποκάμισο κ' ἐσέναν καβάδι." —
Τσώπασε μάνα, τσώπασε κι' ἃ δὲ σὲ μολογήσω,
Κι' ἃ δὲ τούπῶ τοῦ Κωσταντᾶ, νὰ σὲ κουτσομυτίσῃ." —
Καὶ μὲ τὸ μῆλο τὸ πλανᾷ καὶ μὲ τὸ καρυδάκι,
Στὴν κάμαρα τὸν ἔμπασε, τὸ σφάζει σὰν ἀρνάκι,
Καὶ τὸ σκοτάκι τοὔβγαλε, τοῦ μάγερα τὸ δίνει.
„Μάγερα, ποῦ μαγείρεψες ἀλάφια καὶ μοσκάρια,
Μαγείρεψε κ' ἐμένανε ἐτοῦτο τὸ σκοτάκι." —
Ἐννιὰ νεράκια τὤπλυνε κ' ἐκειὸ πλυμοὺς δὲν εἶχε.
Καὶ νά σου 'τὸς κι' ὁ Κωσταντᾶς τσοὺ κάμπους καβαλάρης,
Φέρνει τ' ἀλάφια τ' ἤμερα, τ' ἀλάφι' ἡμερωμένα,
Κ' ἕνα μικρ' ἀλαφόπουλο τοῦ γιοῦ του, τοῦ Γιανάκη.
Ἔτσ' ἔσωσε στὸ σπίτι του, τὴν ποθητὴ ρωτάει·
„Ποὖναί μας ὁ Γιανάκης μας καὶ τ' ἀρχοντόπουλό μου;" —
„Τρεῖς μέραις εἶναι σήμερα πὼδῶ Γιανὴς δὲν ἦρθε,
Ποῦ τὤλουσα, ποῦ χτένισα καὶ στὸ σκολιό του πῆγε." —
Φτερνιὰ δίνει τ' ἀλόγου του καὶ στὸ σκολιὸ παγαίνει.
„Καλῶς σ' εὑρῆκα δάσκαλε μ' οὔλους τοὺς μαθητάδες,
Καὶ ποῦν' ἐμ' ὁ Γιανάκης μου καὶ τ' ἀρχοντόπουλό μου;" —
„Τρεῖς μέραις εἶναι σήμερα πὼδῶ Γιανὴς δὲν ἦρθε." —
Φτερνιὰ δίνει τ' ἀλόγου του καὶ στὴ μποτέγα πάει.
„Καλῶς σᾶς εὗρηκ' ἄρχοντες, καλῶς τὸ πολεμᾶτε,
Καὶ ποῦν' ἐμέν' ὁ Γιάνης μου καὶ τ' ἀρχοντόπουλό μου;" —
„Τρεῖς μέραις εἶναι σήμερα, πὼδῶ Γιανὴς δὲν ἦρθε." —
Φτερνιὰ δίνει τ' ἀλόγου του, στὴν πεθερά του πάει.

„Καλῶς σ' εὑρῆκα πεθερά." — „Καλῶς τὸν Κωσταντᾶ μου." —
„Καὶ ποῦν' ἐμέν' ὁ Γιάνης μου καὶ τ' ἀρχοντόπουλό μας;" —
„Τρεῖς μέραις εἶναι σήμερα, πῶδῶ Γιανὴς δὲν ἦρθε." —
Φτερνιὰ δίνει τ' ἀλόγου του, στὸ σπίτι του παγαίνει.
„Βαλέ μου κούρβα νὰ γεφτῶ, κούρβα νὰ γιωματίσω." —
Πρῶτο πιατάκι τῶβαλε, τοῦ Γιάνη τὸ σκοτάκι,
Καὶ τὸ σκοτάκι μίλησε μὲς ἀπὸ τὸ πιατάκι·
„Ἂν ἦσαι σκύλος, φάε με· Ῥωμιὸς μαγάρισέ με·
Κι' ἂν ἦσαι κι' ὁ πατέρας μου, σκύψε καὶ φίλησέ με." —
Χρυσὸ σπαθάκι τὄβγαλεν ἀπ' ἀργυρὸ φηκάρι,
Μισουρανῆς τὸ πέταξε τσὴ κούρβας τὸ κεφάλι
Καὶ στὸν τορβᾶ του τὄβγαλε, στὸ μύλο νὰ τὸ πάγῃ.
„Ἄλεσε μύλο μ', ἄλεσε τσὴ κούρβας τὸ κεφάλι,
Κάμε τ' ἀλεῦρι πάσπαλη" . . . . .

1. *Μιὰ ὡ. ἀρχ. T.* 11. *μαγιρέψες T.* 14. *νὰ σοντὸς T.* 18. *Καὶ ποῦναι ὁ T.* 24. 32. *ἦλθε T.* 27. *ἐμὲ ὁ T.* 31. *ἐμέν' om. T.* 36. *ἐμίλησε T.* 39. *φυκάρι T.* 41. *τῶβαλε T.*

CCCCLXIV.

Ἡ ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

T. 130.

. . . . . .
Κι' ὁ Κωσταντῆς ἐδιάβαινε βαρῶντας τὸ λιοντάρι,
Βαρῶντας καὶ τὸν ταμπουρᾶ καὶ ψηλοτραγουδάει.
„Ἀνέβα πάνω Κώστα μου, ἀνέβα Κωσταντῖνο." —
„Σκιάζομαι Μάρο, σκιάζομαι τὸ Γιάνο τὸν φοβοῦμαι." —
„Ὁ Γιάνης παίει στὴν παγανιὰ κι' ἀλαφοκυνηγήση." —
Ἀκόμα λόγος ἔστεκε κ' ἡ συντυχιὰ κρατιόνταν,
Νὰ κι' ὁ Γιάνης ὁπῶφτασε μ' ὅλο του τὸ κυνῆγι.
Φέρνει τ' ἀρκούδια ζωντανὰ, τ' ἀλάφι' ἡμερωμένα,
Φέρνει κ' ἕν' ἀλαφόπουλο, ἡ Μάρο του νὰ παίζῃ.
„Ἄνοιξε Μάρο μ', ἄνοιξε νὰ μπάσω τὸ κυνῆγι." —
„Γιανό μ' τ' ἀρκούδια σκιάζομαι, τ' ἀλάφια τὰ φοβοῦμαι,
Γιανό μ' σύρ' τα τῆς μάνας σου, ὁποῦναι μαθημένη." —
„Ἄνοιξε μάνα μ', ἄνοιξε νὰ μπάσω τὸ κυνῆγι." —
„Γιανό μ' σύρ' τα τσὴ Μάρος σου, πῶχει τὸν Κώστα μέσα." —
Κλωτσιὰ δίνει τσὴ πόρτας του καὶ τοῦ παραθυριοῦ του,

Τὴ Μάρο πιάν' ἀπ' τὰ μαλλιὰ, τὸν Κώστ' ἀπὸ τὸ χέρι·
Καὶ τὸ σπαθί του τὄβγαλε, λιανὰ καρφιὰ τσοὺ κάνει,
Καὶ στὸ σακκὶ τσοὺ ἔβγαλε, στὸ μύλο τσοὺ παγαίνει.
„Ἄλεσε μύλο μ', ἄλεσε, ἄλεσε μαῦρα μάτια,
Ἄλεσε χείλη κόκκινα καὶ δυὸ χρυσὰ κορμάκια." —
Βγάνει τ' ἀλεύρια κόκκινα, τὴ πάσπαλη μελάνη.
. . . . . .

5. *πάγει T.* 7. *πῶφτασε T.* 17. *ἔβγαλε T.*

CCCCLXV.
Η ΚΩΣΤΑΙΝΑ.
U.

Οὔλα τοῦ κάμπου τὰ πουλιὰ, οὔλα νὰ τὰ πλανάω,
Τὴν πέρδικα τὴν πλουμιστὴ μόνον νὰ μὴ πλανέσω,
Πῶχει τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερὰ γραμμένα,
Κι' ἀνάμεσα στὰ δυὸ φτερὰ κάθεται κόρη μέσα.
Γυαλὶ κρατεῖ στὰ χέρια της, τὰ κάλλη της τηράει·
„Ἄ κάλλη, κάλλη μ' ὥμορφα κι' ἀστῆθί μου χιονάτο,
Δὲν ξέρω, ποιὸς θὰ σᾶς χαρῇ καὶ ποιὸς θὰ σᾶς κερδίσῃ." —
Ὁ Κώστας βγῆκε στὰ βουνὰ, νὰ λαφοκυνηγήσῃ·
Φέρνει τὰ λάφια ζωντανὰ, τ' ἀρκούδι' ἁλυσωμένα,
Φέρνει κ' ἕνα λαφόπουλο, πεσκέσι τῆς καλῆς του.
„Ἄνοιξε κόρη μ', ἄνοιξε, νὰ μποῦν τὰ λάφια μέσα." —
„Σκιάζομαι Κώστα μ', σκιάζομαι, νὰ μή με φᾶν τ' ἀρκούδια." —

V. L. ap. U.:
7 Μὴ νἄν' ὁ γιὸς τοῦ Βασιλιᾶ, μὴ νἄν' ὁ γιὸς τοῦ Ῥῆγα,
Νὰ γένω γῆ νὰ μὲ πατῇ, γιωφῦρι νὰ διαβαίνῃ,
Νὰ γένω κι' ἀσημόκουπα νὰ τὸν κερνῶ νὰ πίνῃ.

CCCCLXVI.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.
Ζαμπ. 737, 25.

Ἄλλο τί δὲ μ' ἐμάρανε μὲς στὸν ἀπάνου κόσμο,
Σὰν τ' ἄλογο τὸ γλήγωρο καὶ τ' ἄξιο τὸ ζευγάρι,
Καὶ τὴ γυναῖκα τὴν πιστὴ, ποῦ νὰ τιμάῃ τὸν ἄντρα.

Ἦταν δυὸ 'δέρφια γκαρδιακὰ καὶ πολυαγαπημένα,
Κι' ὁ πειρασμὸς ἐβάλθηκε γιὰ νὰ τὰ ξεχωρίσῃ.
'Αγάπησ' ὁ μικρότερος τοῦ πρώτου τὴ γυναῖκα·
Καὶ μιὰ γιορτὴ, μιὰ κυριακὴ καὶ μιὰν λαμπριὰν ἡμέρα
'Εβγῆκ' ἡ κόρ' ἀπὸ λουτρὸ κι' ὁ νιὸς ἀπ' ἀργαστῆρι.
Κ' ἐσυναπαντηθήκανε σὲ ξώμερο μονάχοι.
„Νύφη μου κάπως σ' ἀγαπῶ, νύφη κάπως σὲ θέλω." —
„Τί λὲς καϋμέν' ἀντράδερφε καὶ μαῦρε νοικοκύρη;
Ἂ μ' ἀγαπᾷς σὰ σ' ἀγαπῶ καὶ θές με σὰ σὲ θέλω,
Τὸν ἀδερφό σου σκότωσε, γυναῖκα νὰ μὲ πάρῃς." —
„Καὶ σὰν τί δίκιο νὰ τοῦ βρῶ γιὰ νὰ τόνε σκοτώσω;" —
„'Εσᾶς ὁ θιὸς σᾶς ἔδωκεν ἀμπέλια καὶ χωράφια,
Σύρτε νὰ τὰ μεράσετε τ' ἀμπελοχώραφά σας·
'Απὸ ταῖς ἄκραις δόσε του κι' ἀπὸ τὰ παλιοπύργια,
Κι' ὅθε βρουκλὰ καὶ καρπερὰ στὸ μέρος τὸ δικό σου,
Κι' ὅθ' ἄκρη καὶ περίτραφος στὸ μέρος τὸ δικό του." —
Τὸ μαῦρο καβαλίκεψε καὶ στὸ χωράφι πάγει·
„Καιρὸς ἦρτε μπρὲ Κωσταντῆ, καιρὸς νὰ χωριστοῦμε,
Ἔλα γιὰ νὰ μεράσωμε τ' ἀμπελοχώραφά μας,
'Απὸ ταῖς ἄκραις πάρε σὺ κι' ἀπὸ τὰ παλιοπύργια,
Κι' ὅθε βρουκλὰ καὶ καρπερὰ στὸ μέρος τὸ δικό μου." —
„Γιατὶ, γιατὶ δερφοῦλί μου νὰ πάρ' ἀπὸ ταῖς ἄκραις,
Ἂν θέλῃς, νὰ μεράσωμε, καθὼς μεράζουν ὅλοι." —
„Πάρ' ἀπ' ταῖς ἄκραις Κωσταντῆ, γιατὶ θὰ σκοτωθοῦμε."
„Χαλάλι σ' ἀδερφοῦλί μου, κι' ὅλα δικά σου νάναι,
Παρὰ νὰ ξεχωρίσωμε, πάρε καὶ τὸ δικό μου." —
Τὸν πῆρε τὸ παράπονον, εἶδε τ' ἀδίκημά του,
Τραβιέται σὲ παράμερο καὶ κάθεται καὶ κλαίει·
Τὸ μαῦρο καβαλίκεψε καὶ στὸ χωριὸ γυρίζει·
Τὴ νύφη του ν' ἐφώναξε, τὴ νύφη του φωνάζει·
„Νύφη γιὰ βγάλε μου νερὸ νὰ πλύνω τὸ σπαθί μου
'Απὸ τὸ αἷμα τὸ πολύ, τὸ αἷμα τ' ἀδερφοῦ μου."
Κι' αὐτὴ 'πὸ τὴν πολλή της βιὰ κι' ἀπ' τὴν πολλὴ χαρά της
Τὸ μαστραπὰ φτὺς ἅρπαξε, κρασὶ 'τανε γιωμάτος,
Τὴ σκάλαν ἐκατέβηκε νερὸ γιὰ νὰ τοῦ χύσῃ.
Ἂχ τὰ μαλλιὰ τὴν ἅρπαξε, λιανὰ λιανὰ τὴν κόβει,
Τὴν ἔλιασε, τὴν ξέλιασε, στὸ μύλο τὴν παγαίνει·
„Ἄλεσε μύλο μ', ἄλεσε τῆς κούρβας τὸ κεφάλι,

Κάμε μ' ἀλεῦρι κόκκινο καὶ τὴν πασπάλη μαύρη,
Νἄχουν φτιασίδι ἡ ὥμορφαις, φτιασίδι τιμημένο,
Νἄχουνε κ' οἱ γραμματικοὶ μελάνι νὰ τὸ λένε." —

9. σ' ἐξ. Z. 30. 'υτὺς Z.

CCCCLXVII.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

Ross Inselreis. III. 182 sq.

ΚΑΡΠΑΘΟΣ.

Τριὰ πράγματα μ' ἀρέσασιν εἰς τὸν ἀπάνω κόσμον,
Τὸ κάτεργον ποῦ περπατεῖ καὶ τ' ἄλογον τὰ τρέχει,
Τὰ δυ' ἀδελφάκια τὰ καλὰ σὰν εἶν' ἀγαπημένα.
Μὰ θέλησεν ὁ πειρασμὸς γιὰ νὰ τούσε πειράξῃ·
Κι' ἀγάπησεν ὁ δεύτερος τοῦ πρώτου τὴν γυναῖκα.
„Ἂν μ' ἀγαπᾷς κουνιάδα μιάν, 'γὼ σ' ἀγαπῶ τριάντα." —
„Τὸν ἀδελφόν σου σκότωσε, γυναῖκα νὰ μὲ πάρῃς." —
„Ἴντ' ἀφορμὴν νὰ τοῦ εὑρῶ γιὰ νὰ τόνε σκοτώσω;" —
„Ἐσᾶς ὁ θιὸς σᾶς ἔδωσεν ἀμπέλια καὶ χωράφια,
Κάμε τα νὰ μοιράσητε τ' ἀμπελοχώραφά σας.
Κι' ὁποῦ μηλιὰ καὶ κυδωνιὰ νὰ παίρνῃς ἰδικήν σου,
Κι' ὁπ' ἀχλαδιὰ καὶ χαρουπιὰ νὰ δίνῃς τ' ἀδελφοῦ σου." —
Κ' ἐκεῖνος εἶν' ἀγάθυμος καὶ θὲ νὰ σοῦ μιλήσῃ.
Ἔβγαλε τὸ σπαθάκιν σου νὰ κόψῃς κεφαλήν του.

4. ἐπειράξῃ R. 8. ἐσκοτώσω R. 9. καὶ σᾶς R. Ἐπούρι? 14. τὴν κεφ. R.

CCCCLXVII a.
Η ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ.

Kind.

Μέσα σ' ὥριον περιβόλι ἤσυρα μιὰν ὁμματιά,
Μέσα κόρη κ' ἐκοιμᾶτο κ' ἤλαμπεν ὡσὰν φωτιά.
Λέγω της νὰ τὴν φιλήσω· λέγει μου „δὲν εἶν' καλά,
Γιατ' εἶν' ἄντρας μου ζουλιάρης, λείπει καὶ στὴ ξενιτειά,
Καὶ φοβοῦμαι μὴν τὸ μάθῃ καὶ μοῦ κόψῃ τὰ μαλλιά." —
„Ποιὸς ἔχει τὴν ἀπομονὴ ὡσὰν τὴν ἐδική μου;
Καὶ ποιὰ καρδιὰ φλογίζεται σὰν καὶ τὴν ἐδική μου;" —

„—Ἔλα ξένε μου νὰ μ' εὕρῃς κι' ἂς σὲ πιάσῃ κ' ἡ βροχὴ,
Κ' ἔχω ῥοῦχα γιὰ ν' ἀλλάξῃς, στρῶμα γιὰ νὰ κοιμηθῇς,
Σεντονάκια λευκαμένα ἔχω γιὰ νὰ σκεπαστῇς.“ —

Numeri versuum 6 et 7. a ceterorum decedunt.

CCCCLXVII b.

Ο ΑΠΙΣΤΟΣ ΝΕΟΣ.

Kind.

Ἀκούσετε νὰ σοῦ εἰπῶ μία καινούρια νόβα,
Γιὰ μιὰν ποῦ φαρμακώθηκε στὴν Σμύρνη στὸ Μπουρνόβα.
Αὐτὴ ἀγάπα ἕνα νιὸ κι' ἀγάπα τὴν ἐκεῖνος,
Ἡ νέα ἦταν σταθερὴ, μὰ δίγνωμος ἐκεῖνος.
Αὐτὴ γυρίζει καὶ τὸν λέ· „πᾶμε νὰ παντρευτοῦμε,
Ἴσως καὶ ἠμπορέσομεν στὴν ἐκκλησιὰ νὰ μποῦμε.“ —
Κι' αὐτὸς τὴν ἀποκρίθηκε μὲ τόση γλιγωράδα·
„Πάν' εὗρε ἄντρα κ' ἔπαρε, ποῦ νἄχῃ νοστιμάδα,
Ἂς εἶν' καὶ τὰ μαλάματα, ποῦ σῶχω καμωμένα,
Σοῦ τὰ χαρίζω μάτια μου καὶ λεῖψ' ἀπὸ τὰ μένα.“ —
Ἔστειλε καὶ ἀγόρασε τὸ ἔρημο φαρμάκι,
Στὴν κάμερά της τὄβαλε, σφαλίστηκε μονάχη,
Μέσα στὴν κοῦπα τὄβαλε μὲ τόση γλιγωράδα,
Τὸ σήκωσε καὶ τὄπινε σὰν νἄπινε χουμάδα.
Μὲς σταῖς εἰκοσιτέσσεραις ἐβγῆκεν ἡ ψυχή της,
Στὴν κόλασιν ἐπάτησεν ἡ σκύλα τὴ ψυχή της,
Ἔπεσαν της καὶ τὰ μαλλιὰ ἀπὸ τὴν κεφαλή της.

CCCCLXVIII.

Ο ΓΙΑΝΗΣ.

Παν. 70.

„Ἐγὼ γιὰ τὴν ἀγάπη μου τρεῖς βίγλαις θὲ νὰ βάλω·
Βάνω τὸν ἥλιο στὰ βουνὰ, τὸ σταυραϊτὸ στοὺς κάμπους,
Καὶ τὸν βοριὰ τὸν δροσερὸ βάνω στὰ παραθύρια.
Βάνω στὰ παραθύρια μου γιὰ μάτια καὶ γιὰ φρύδια.
Παραθυρίτσα μ' ὥμορφη κι' ἀργυροκαρφωμένη
Γιὰ νοίξετε, γιὰ κλείσετε, γιὰ πέστε τῆς κυρᾶς σας,

Γιὰ πέστε τῆς κυρούλας σας νὰ βγῇ στὸ παράθύρι·
Δὲν εἶμαι φιδι νὰ τὴν πιῶ, αἰτὸς νὰ τὴν ἀδράξω,
Μὸν εἶμ' ἐκεῖνο τὸ πουλὶ τὸ παραπονεμένο,
Τὸ ποῦ βρῶ ἴσκιο κάθομαι, κλαράκι καὶ κοιτοῦμαι,
Καὶ ποῦ βρῶ κόρην ὥμορφη, φιλῶ την καὶ διαβαίνω.
Φιλῶ τὴν κόρη μιὰ φορὰ, φιλῶ τὴν κόρη δύο.
Κόρη μου γιὰ δὲν ἔρχεσαι στὴν μάνα μου νὰ πᾶμε,
Νὰ πᾶμε στὸν πατέρα μου, γιὰ νὰ σὲ στεφανώσω;" —
„Ἐγὼ Γιάνη μ' δὲν ἔρχομαι στὴν μάνα σου νὰ πᾶμε,
Σκιάζομ' ἀπὸ τ' ἀδέλφια μου, μὴν πᾶν καὶ μὲ σκοτώσουν." —
„Τὸ ποῦ ξέρουν τ' ἀδέλφια σου, τὸ ποῦ θὰ πάγ' ὁ Γιάνης;"
„Θὰ τοὺς τὸ ποῦνε τὰ πουλιὰ, τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια." —
„Τὸ ποῦ τὸ ξέρουν τὰ πουλιὰ, τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια;" —
„Θὰ τοὺς τὸ ποῦν τὰ σύγνεφα πῶρχονται μὲ τσ' ἀέραις." —
„Τὸ ποῦ ξέρουν τὰ σύγνεφα, πῶρχονται μὲ τσ' ἀέραις;" —

2. *σταυράετο Π.* 8. *ὄφις Π.* 10. *Κ' ὁπού εὑρῶ Π.* 17. *σου Π.*

CCCCLXIX.

Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

Ζαμπ. 739, 27. Τ. 66.

ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

Ὅσο 'ν' ὁ μάκρος τ' οὐρανοῦ κ' ἡ θάλασσα τοῦ βάθου,
Τόσο πανὶ διαζότουνε ἡ κόρη στὴν αὐλή της·
Σὰν οὐρανοὺς τὸ διάζεται, στὴν περατειὰ τὸ φαίνει,
Καὶ στὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας τὸ πλένει, τὸ λευκαίνει.
Κι' ὁ γιὸς τοῦ κόντε πέρασε στὸ μαῦρο καβαλάρης,
Βουτσιὰ δίνει τ' ἀλόγου του, τὴ κόρη χαιρετάει·
„Κυρὰ, ποῦ κάθεσαι ψηλὰ καὶ γνέθεις τὸ λινάρι,
Δός μου κ' ἐμένα μιὰ κλονὰ, δικό σου θυμητάρι,
Δός μου κ' ἐμένα μιὰ κλονὰ κ' ἕνα κουβάρι μάσσε,
Νὰ σὲ θυμῶμαι πάντοτε καὶ σὺ μὴ μὲ θυμᾶσαι." —
„Ἂν διάζωμ', ἂν τηλύγωμαι, ἐσέναν θυμῶμαι,
Καὶ τὴν ἡμέρα στὴν αὐλὴ, τὴ νύχτα ποῦ κοιμῶμαι·
Εἰς τὸ πανὶ γραμμένονε καὶ στὸ ξυλόχτενό μου,
Στὴ μύτη τσὴ σαγίτας μου σ' ἔχω γιογραφισμένο." —
Κ' ἡ μάνα της ταγροίκησεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·

„Μωρὴ σκυλὰ, μωρὴ μιαρὴ, μωρὴ γεβεντισμένη,
Μωρὴ μὲ ποιὸ 'ναι ποῦ μιλεῖς, μὲ ποιόνε κουβεντιάζεις;
Ἄσε νἀρτοῦν τ' ἀδέρφια σου κι' ἂν δὲ σὲ μαρτυρήσω." —
Καὶ νά σου καὶ τ' ἀδέρφια της τὴ σκάλαν ἀναιβαίνουν.
„Μωρὲς μι' ἀδερφὴ ἔχετε κ' ἐκείνη γελασμένη." —
Κρεμιέτ' ὁ Γιάνης στὸ σπαθὶ κι' ὁ Κώστας στὴν πιστόλα
Κι' ὁ τρίτος ὁ μικρότερος κρεμιέται στὸ μαχαῖρι.
Τὴν πέρνουνε, τὴν κόβουνε καὶ στὴν αὐλὴ τὴ ῥίχνουν.
Κι' ὁπόταν τὴ σκοτώσανε, πῆγαν καὶ τὴ ῥωτοῦσαν·
„Τί θέλεις Ἀρετοῦσά μου, τί θέλεις Ἀρετή μου;
Θέλεις τὰ βελουδένια σου ἢ τὰ μεταξωτά σου;" —
„Βάλτε μου τὰ φορέματα τὰ ματοχειλισμένα,
Καὶ σύρτε με, περάστε με ἀπ' τοῦ κόντε τὸ σπίτι,
Ἀπὸ τοῦ κόντε ταῖς αὐλαῖς κι' ἀπὸ τὰ παραθύρια." —
Κι' ὁ γιὸς τοῦ κόντ' ἐπρόβαλεν ἀπὸ τὸ παραθύρι.
Βλέπει σταυροὺς πωρχόντανε, παπάδες πώδιαβάζαν·
„Τίνος εἶναι τὸ λείψανο, τὸ ξόδι τίνος εἶναι;" —
„Τῆς Ἀρετῆς τὸ λείψανο, τῆς Ἀρετῆς τὸ ξόδι." —
Κι' ὁ Κώστας ὅπου τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη·
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλε ἀπ' ἀργυρὸ φηκάρι,
Μισουρανὶς τὸ πέταξε καὶ στὴ καρδιά του μπῆχτη.
Σ' ἕνανε λάκο τσῶβαλεν καὶ σ' ἕνα μαξιλλάρι.
Κ' ἡ κόρ' ἐγίνη καλαμιὰ κι' ὁ νιὸς κυπαρισσάκι·
Αὐγάει τὸ φυλλοκάλαμο, φιλεῖ τὸ κυπαρίσσι·
Κ' ἐκεῖν' ἁπλώνει τὰ κλαδιά, τὴν καλαμιὰ σκεπάζει.

1. ὁ οὐρανὸς φηλὰ *T.* 5 ctt. *Κόντε T. Z.* 6. *Κλότζια T.* 9. *Ἐσὺ κορή μου διάζεσαι κ' ἐμένα δὲ θυμᾶσαι T.* 15. *τὴν ἀγροικάει T.* 16. *μωρὴ κακὴ γυναῖκα T.* 18. *μαρτυρήσω T.* 19. *νὰ σοῦ τὰ T.* 21. *ὁ Κώστας — ὁ Γιάνης T.* 22. *Καὶ ὁ ἄλλος ὁ πουλιὸ στερνὸς T.* 24. *κι' ἀπόντας T.* 27. *σκουτάκια T.* 36. *φάνη T.* 37. *Σ' ἕνα λακκὸ τζωβάλανε, σ' ἕνα μαξιλλαράκι T.* 39. *Κουνεῖ ἄνεμος τὴν καλαμιὰ T.* 39. *Ἂν δὲ φιλιῶνται ζωντανοί, φιλιῶνται ποθαμμένοι T.* vss. 3. 4. 8—10. 17. 23. om. *T.* 34. om. *Z.*

CCCCLXX.

Η ΚΑΚΗ ΜΑΝΑ.

T. 68.

ΕΠΙΤΑΝΗΣΟΣ.

Ὅσο 'ν' ὁ μάκρος τ' οὐρανοῦ κ' ἡ θάλασσα τοῦ βάθου,
Τόσο πανὶ διαζότουνε ἡ κόρη στὴν αὐλήν της,

Κι' ὁ γιὸς τοῦ κόντ' ἐπέρασε στὸ μαῦρο καβαλάρης,
Τὸ μαῦρό του κοντοκρατεῖ, τὴν κόρη χαιρετάει.
„Διάξεσαι κόρη μ', διαξεσαι κ' ἐμένα δὲ θυμᾶσαι." —
„Διάζομαι κόντε, διάζομαι κ' ἐσένανε θυμοῦμαι.
Σ' ἔχω γραμμένο στὸ πανὶ καὶ στὸ ξυλόχτενό μου,
Στὴ πόντα τσὴ σαγίτας μου σ' ἔχω 'γιογραφιστόνε." —
Κ' ἡ μάνα της τὴν ἄκουσεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Μωρὴ μὲ ποιὸ 'ναι ποῦ μιλεῖς, μὲ ποιόνε κουβεντιάζεις:
Ἄσε νἀρτοῦν τ' ἀδέρφια σου κι' ἃ δὲ σὲ μολογήσω·
Κι' ἃ δὲν τοὺπῶ τοῦ Κωσταντᾶ νὰ σὲ κουτσομυτίσῃ." —
Νά σου καὶ τ' ἀδερφάκια της τὴ σκάλα κι' ἀνεβαίνουν.
Κ' ἡ μάνα τους ποῦ τσ' ἀγροικᾷ, τρέχει καὶ τσ' ἀπανταίνει.
„Μωρὲς μι' ἀδέρφη ἔχετε κ' ἐκείνη γελασμένη." —
„Μάνα καὶ ποιὸς μᾶς τὴ γελᾷ καὶ ποιὸς μᾶς τὴ πλανάει; " —
„Ὁ γιὸς τοῦ κόντε τὴ γελᾷ κ' ἐκειὸς τήνε πλανάει." —
Ὁ ἕνας πιάνει τὸ σπαθὶ κι' ὁ ἄλλος τὸ κοντάρι
Κ' ἐκειὸς ὁ Μικροκωσταντᾶς τσὴ κόβει τὸ κεφάλι.
Ἀφόντες τὴ σκοτώσανε, κάθουνται καὶ τὴν κλαῖνε·
„Τί θέλεις Ἀρετοῦσά μου, τί ῥοῦχα νὰ σοῦ βάλω;
Θέλεις τὰ βελουδένια σου ἢ τὰ μεταξωτά σου;" —
„Δὲν θέλω μὰ εἴτε κόκκινα, μὰ εἴτε βελουδένια,
Μονὲ θέλω τὰ ῥοῦχά μου τὰ ματοχειλισμένα·
Κι' ὁλούθενε περάστε με κι' ὁλούθενε διαβῆτε
Κι' ἀπὸ τοῦ κόντε τὴν αὐλὴ μὴν πᾷ νὰ μὲ διαβῆτε.
Ντεσπέτο τσὴ ἐκάμανε κι' ὁλοῦθεν τὴν περάσα,
Κι' ἀπὸ τοῦ κόντε τὴν αὐλὴ τὴν ἐσυχνοπεράσαν.
Κι' ὁ γιὸς τοῦ κόντ' ἐπρόβαλεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Τίνος εἶναι τὸ λεύψανο καὶ τὸ παπαδοκέρι;" —
„Τῆς Ἀρετῆς τὸ λεύψανο, τῆς Ἀρετῆς τὸ ξόδι,
Ἐκείνην ὅπ' ἀγάπησες κι' ὁποῦ θέλες νὰ πάρῃς " —
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλεν ἀπ' ἀργυρὸ φηκάρι,
Μισουρανὶς τὠπέταξε καὶ στὴν καρδιὰ τοῦ πάγει
Ἐπῆγαν καὶ τσὠβάλανε σ' ἕνα μαξιλαράκι.
Ὁ νιὸς ἐβγῆκε καλαμιὰ κ' ἡ νιὰ κυπαρισσάκι·
Κουν' ἄνεμος τὴν καλαμιά, φιλεῖ τὸ κυπαρίσσι.
Γιὰ δγέστε σεῖς οἱ ἄρχοντες κι' ὅλο τ' ἀρχοντολόγι,
Ποῦ ἃ δὲ φιλιῶνται ζωντανοί, φιλιῶνται πεθαμμένοι.

CCCCLXXI.
ΤΟ ΛΕΝΑΚΙ.

T. 72.

„Ποῦ πᾶς Λενάκι μ' μοναχὴ τώρα τὸ βράδυ, βράδυ;" —
„Πάω στὴ θειά μου τὴ Γιανοῦ, πάω νὰ νυχτερέψω,
Νὰ γνέσω τὸ μπαμπάκι μου, νὰ φκιάσω τὰ προικιά μου,
Νὰ φκιάσω μπόλια τοῦ γαμπροῦ, μπόλια τῆς πεθερᾶς μου." —
Πήγαινε κι' ἀνταμώθηκαν στοῦ κατωγιοῦ τὴ πόρτα·
Φιλ' ὁ Λιμάζης στὸ λαιμὸ, στὰ μάτια καὶ στὰ φρύδια,
Κι' ἀνάμεσα στὰ δυὸ βυζιὰ δαγκαματιὰ τῆς κάνει.
Γλήγωρα φέρε τ' ἄλογο, γλήγωρα σέλλωσέ το,
Νὰ βάλω πάνω τὸ Λενιὸ, νὰ πάγῃ στὴν Ἀθήνα.

7. ἀνάμενα — δαγκοματιὰ *T.*

CCCCLXXII.
Ο ΑΓΟΥΡΟΣ.

T. 77.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ. ΚΕΡΚΥΡΑ.

„Ἐψὲς ἔκατσ' ἡ μάνα μου νὰ μὲ μοσκοκτενίσῃ,
Καὶ μὲ τὸ κτένι μοῦπλεκε καὶ μὲ τὸ τραγουδάκι.
Κ' ἐννιὰ βολιᾶς ἐθιάβ' ὁ νιὸς, ὥστε νὰ μ' ἀποπλέξῃ.
Τὴν μιά μου γύρεψε νὰ πιῇ, τ' ἄλλην τροφὴ τ' ἀλόγου·
Τὴν μιὰ μὲ βρίσκει μοναχὴ καὶ τὸ φιλὶ γυρεύει.
Ἄγουρε θέλεις φίλημα, θέλεις καὶ μαῦρα μάτια;
Ἔλα βραδὺ στὴν κλίνη μου, ἔλα στὴν κάμαρή μου.
Στὴν κάμαραν ὁπούμ' ἐγὼ, εἶναι καὶ τριὰ κρεββάτια,
Τὸ δῶθ' εἶναι τῆς μάνας μου, τὸ κεῖθε τσ' ἀδερφῆς μου,
Καὶ μένα τὸ κρεββάτι μου εἶναι μὲ κορδελίναις·
Κι' ἀγάλι' ἀγάλια πάτησε, μὴ τρίξει τὸ κλινάρι." —
Κι' ὁ νιὸς ἐστεριοπάτησε, τριζοκοπιέτ' ἡ κλίνη.
Κ' ἡ ἀδερφή της πονερὴ τῆς μάνας της τὸ λέγει·
„Μωρὴ σὰν τ' ἔχ' ἡ κλίνη σου, τί ἄλο τριζοκοπιέται;" —
„Μάνα ψυχή, μάνα καρδιά, μάνα μου τὸ κεφάλι." —
„Δὲν εἶν' ψυχή, δὲν εἶν' καρδιά, δὲν εἶναι τὸ κεφάλι·
Μὸν εἶν' ἀγούρου φίλημα κι' ἀγούρου μαῦρα μάτια." —

CCCCLXXIII.

ΤΟ ΜΑΡΙΟ.

T. 24.

„Μαριό μου τί ἔχ' ἡ κλίνη σου καὶ τρίζει σὰν καλάμι;" —
„Μάνα μου ψύλλος μ' ἔφαγε στὴ ῥώγα τοῦ βυζιοῦ μου." —
„Μωρὴ ψύλλος δὲν ἦτανε, μὸν ἦταν παλληκάρι,
Ἦταν ὁ νιὸς ποῦ σ' ἀγαπάει κι' ὁ νιὸς ποῦ θὰ σὲ πάρῃ." —
„Μάνα μὴν κριματίζεσαι, μάνα μὴν πέρνῃς κρίμα,
Κ' ἐμέν' ὁ νιὸς ποῦ μ' ἀγαπάει, λείπει μακρυὰ στὰ ξένα." —

0. λύπει *T.*

CCCCLXXIV.

Ο ΜΑΥΡΙΑΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Ζαμπ. 719, 6.

Μιὰ κυριακὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ, μιὰν ὥμορφη ἡμέρα
Ὁ Μαυριανὸς κ' οἱ ἄρχοντες ἐκάνανε τραπέζι,
Κι' ἀθηβολὴ δὲν εἶχανε κι' ἀθηβολὴ δὲν πέρνει
Γιὰ τσ' ὥμορφαις, γιὰ τσ' ἄσχημαις καὶ γιὰ ταῖς τιμημέναις
Ὄνας παινάει τὴ μάνα του κι' ἄλλος τὴν ξαδερφή του,
Ἀρχίνησε κι' ὁ Μαυριανὸς, παινάει τὴν ἀδερφή του.
„Σὰ μὲ τὴν ἀδερφοῦλά μου κανένας δὲν τὴν ἔχει.
Ἀφλητη κι' ἀτσίμπητη καὶ γελασμοὺς δὲν ἔχει·
Τί δὲν πλανιέται γιὰ φιλὶ, γιὰ 'σῆμι, γιὰ λογάρι
Κι' οὐδὲ πλανιέται γιὰ φλωρὶ καὶ γιὰ μαργαριτάρι." —
Ὁ Βασιλιὰς ποῦ τ' ἄκουσε, γυρίζει καὶ τοῦ λέγει·
„Κι' ἂν τὴν πλανέσω Μαυριανὲ, τί νἄν' τὸ χάρισμά μου;" —
„Ἐμένα τὸ κεφάλι μου κ' ἐσένα τὰ καλά σου." —
Κι' ὁ Βασιλιὰς σηκώνεται, τὸ Μαυριανὸ χωρίζει.
Εἴκοσι μούλαις φόρτωσεν ἀσῆμι καὶ λογάρι,
Πέντε τῆς στέλνει τὴν αὐγὴ, πέντε τὸ μεσημέρι
Κ' ἴσα μὲ τὸ κοντόβραδο δέκα τῆς ἐπροβόδα.
„Χίλιων καλῶς ποῦ τἄστειλε, χιλιων καλῶς τὰ στέλνει·
Ὁ Μαυριανὸς νἄναι καλὰ, γιὰ νὰ τὰ ξαντιμέψῃ." —
Πάλε τῆς ματαμήνυσε καὶ πάλε τῆς μηνάει·
Πέντε τῆς στέλνει τὴν αὐγὴ, πέντε τὸ μεσημέρι·
„Ὁ ῥήγας ποῦ σ' ἀγάπησε κι' ὁ ῥήγας ποῦ σὲ θέλει,
Ζητάει κυρὰ ξαντίμεμα νὰ βραδιαστῇ μ' ἐσένα,

Κι' ἀπὲ σὲ στεφανώνεται, βασίλισσα σὲ κάνει." —
"Ακουσ' ἡ κόρη τοὺς σκοπούς, τὴν πονηριὰ γνωρίζει·
Καὶ μπαίνει μὲς ςταῖς ντάνταις της ταῖς πολυαγαπημέναις.
„Ντάνταις κι' ἂν ἦστε ντάνταις μου κι' ἂν εἶμαι 'γὼ δική σας,
Πάρετε σεῖς τὰ ροῦχά μου καὶ δέμτε τὰ δικά σας." —
Καμμιὰ δὲν ἀποκρένεται, καμμιὰ δὲν πολογιέται,
Μπαίνει καὶ μὲς ςταῖς δούλαις της ταῖς πολυαγαπημέναις·
„Δούλαις κι' ἂν ἦστε δούλαις μου κι' ἂν εἶμαι 'γὼ δική σας,
Πάρετε σεῖς τὰ ροῦχά μου καὶ δόμτε τὰ δικά σας." —
Καμμιὰ δὲν ἀποκρένεται, καμμιὰ δὲν πολογιέται,
Κι' ἀπ' ὅλαις ἡ μικρότερη ποκρένεται καὶ λέγει·
„Δό μου κυρὰ τὰ ροῦχά σου κὰι πάρε τὰ δικά μου." —
Πέρν' ἡ κυρὰ τὰ ροῦχά της καὶ βάνει τὰ δικά της,
Τ' ἧς δένει τὴν πλεξοῦδά της μὲ μιὰ χρυσὴ κορδέλα,
Τ' ἧς βάνει καὶ ςτὸ δάχτυλον ὥμορφο δαχτυλίδι·
Τ' ἧς στρώνει τὸ κρεββάτι της μὲ τὰ χρυσὰ σεντόνια,
Καὶ βάνει ψιὰ προσκέφαλο τ' ἄστρα μὲ τὸ φεγγάρι·
„Δούλα κι' ἂν ἦσαι δούλά μου κι' ἂν εἶμαι 'γὼ δική σου,
Ὅ,τι σοῦ κάμ' ὁ βασιλιὰς, ὅλα νὰ τὰ πομείνῃς." —
Τὸ πρῶτο ποῦ τῆς ἔκαμε, τὸ πρῶτο ποῦ τῆς κάνει,
Γῆς πέρν' ἀπὸ τὸ δάχτυλο τ' ὥριο τὸ δαχτυλίδι.
Κόβει καὶ τὴν πλεξοῦδά της μὲ τὴν χρυσὴ κορδέλα·
Καὶ τὴν αὐγὴ χαρούμενος ςτὴν Ἔλεψι παγαίνει·
„Γειά σας, χαρά σας ἄρχοντες κι' ὅλο τ' ἀρχοντολόγι,
Ἐδῶ 'ναι τὸ σημάδι μου κ' ἐδῶ ἡ ἀπόφασί μου."
Φέρνουνε καὶ τὸ Μαυριανὸ, φέρνουν καὶ τὸν τσελάτη.
„Φέρτε τὴν ἀδερφοῦλά μου γιὰ τὴν ἀπόφασί μου." —
Ἐντύθηκε, στολίστηκε, ςτὴν Ἔλεψι παγαίνει·
„Γειά σας, χαρά σας ἄρχοντες κ' ὅλο τ' ἀρχοντολόγι,
Αὐτόνε μὲ τὰ κόκκινα ποτέ μου δὲν τὸν εἶδα." —
„Δὲ μ' εἶδες, δὲ μ' ἐγνώρισες, μιὰ χιλιοπομπεμένη.
Ποῦ ψὲς ἐβραδιαστήκαμε σ' ἕνα προσκεφαλάδι;" —
Συέται, λιγιέτ' ἡ λυγερὴ καὶ πέφτ' ὁ μαχραμᾶς της·
„Ποιανῆς λείπ' ἡ πλεξοῦδά της μὲ τὴ χρυσὴ κορδέλα;" —
Καὶ πάλε ματασύστηκε καὶ πέφτει τὸ χερόχτι·
„Ποιανῆς ἀπὸ τὸ δάχτυλο λείπει τὸ δαχτυλίδι;

Σύρ' ἔπαρε τὴ μοῦλά μου, νὰ πᾷς νὰ φέρῃς ξύλα·
Τὴ δοῦλά μου κοιμήθηκες καὶ δοῦλός μου νὰ γένῃς."

6. ξδερφὴ Z. 7. μου om. Z.

CCCCLXXVI.
Η ΚΟΡΗ ΤΑΞΙΔΕΥΤΡΙΑ.

Faur. II, 98.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Μιὰ κόρ' ἀπὸ τὴν εὐμορφιὰν νὰ ταξιδέψῃ θέλει·
Νὰ ταξιδέψῃ δὲν μπορεῖ, νὰ λάμῃ δὲν κατέχει.
Δίν' ἑκατὸν βενέτικα, καράβι νὰ ναυλώσῃ
Κι' ἄλλ' ἑκατὸν βενέτικα νὰ πᾷ μὲ τὴν τιμή της.
Ὄντ' ἤτονε δυὸ μίλια τριὰ μακρυὰ ἀπὸ τὸ κάστρον,
Ὁ ναύκληρος τοῦ καραβιοῦ ἁπλώνει στὰ βυζιά της.
Ἡ κόρ' ἀπὸ τήνε ντροπὴν ἔπεσε κ' ἐλιγώθη.
Ὁ ναύκληρος ἐπίστεψε, πῶς εἶν' ἀπεθαμμένη·
Ἀπὸ τὸ χέρι τὴν κρατεῖ, στὴν θάλασσα τὴν ρίχνει·
Κ' ἡ θάλασσα τὴν ἄραξε στὸ Μωριανὸν πηγάδι.
Πᾶν αἱ Μωριάτες γιὰ νερὸν, πᾶν αἱ Μωριανοποῦλες
Καὶ ρίχνουν τὰ λαγήνια τους καὶ πιάνουν τὰ μαλλιά της.
„Ἰδὲς κορμὶ γιὰ ντουλαμᾶν, δάχτυλα γιὰ τὴν πέναν,
Ἰδὲς ἀχελὴ γιὰ φιλί, κι' ἂς ἦν' καὶ ματωμένα.
Κόκκιν' ἀχελὴ φίλησα κ' ἔβαψάν τα δικά μου,
Καὶ μὲ μαντύλι τἄσουρα, κ' ἔβαψε τὸ μαντύλι·
Καὶ σὲ ποταμὶ τὄπλυνα, κ' ἔβαψε τὸ ποταμί,
Ἔβαψε ἡ ἄκρη τοῦ γιαλοῦ κ' ἡ μέση τοῦ πελάγου,
Ἔβαψε κ' ἕνα κάτεργον κ' ἓν εὔμορφον γαλοῦνι,
Καὶ πάλ' ἐβάψαν τῶμορφα, τὰ γλήγωρα ψαράκια."

CCCCLXXVII.
Ο ΞΕΝΟΣ ΚΑΙ Η ΧΗΡΑ.

Zamm. 727, 14.

Μ' αὐτὴ τὴν ἀσημόκουπα θέλω νὰ πιῶ πέντ' ξῆ,
Κι' ἃ δὲ μεθύσω κόρη μου, κέρνα μ' ὅσο νὰ φέξῃ,
Ὥστε νὰ σκάσ' ὁ αὐγερινὸς, νὰ πάρῃ κ' ἡ πούλια γιῶμα,

Νὰ κάτσω νὰ σοῦ δηγηθῶ τῆς ξενιτειᾶς τὰ ντέρτια.
Ἀπὸ μικρὸς ὀρφάνεψα 'πὸ μάνα κι' ἀπὸ κύρι,
Καὶ πῆγα καὶ βογιάστηκα σὲ μιὰ χῆρα γυναῖκα.
Δώδεκα χρόνους ἔκαμα, τὰ μάτια της δὲν τᾶϊδα,
Κι' ἀπὸ τοὺς δώδεκα κ' ἐκεῖ τῆς τᾶϊδα δακρυσμένα.
„Δός μου κυρὰ τὴ ῥόγα μου, δός μου τὴ δούλεψί μου,
Μοῦ μήνυσ' ἡ μανοῦλά μου νὰ πάω νὰ μὲ παντρέψῃ." —
„Δώδεκα σκλάβαις ἔχω 'γὼ καὶ πάρ' ὅποια σ' ἀρέσῃ·
Θέλεις τὴ βοῦσσαν, ἔπαρε, θέλεις τὴ μαυρομμάτα,
Κι' ἂν θέλῃς πάρε τὴ λιγνή, ποὖναι φλωρὶ γιωμάτη." —
„Οὐδὲ τὴ βοῦσσα θέλω 'γὼ κι' οὐδὲ τὴ μαυρομμάτα
Κι' οὐδὲ τὴ σκλάβα τὴ λιγνή, ποὖναι φλωρὶ γιωμάτη·
Χῆρα 'χε πάρ' ὁ κύρης μου, χῆρα κ' ἐγὼ θὰ πάρω." —
„Ἡ χῆρα ξέρει χάιδεμμα, ξέρει πολλὰ παιγνίδια·
Γιὰ βάλλε με στὸν κόρφο σου, νὰ δῇς πολλὰ ποῦ ξέρω."

CCCCLXXVIII.

ΜΑΡΩ ΚΑΙ ΓΙΑΝΗΣ.

U.

ΧΟΡΕΤΤΙΚΟΝ.

– ⏑ – ⏑ – ⏑ – | – ⏑ – ⏑ –

Ὁ Γιάνης κι' ὁ Γιανάκης κι' ὁ Πλανόγιανος
Ποῦ πλάναε τὰ κορίτσια καὶ ταῖς εὔμορφαις,
Τὴν Μάρω, τὴν Μαροῦλα, τὴν ἀπλάνευτη
Δὲν μπορ' νὰ τὴν πλανέσῃ καὶ μαραίνεται,
Στὴν μάνα του παγαίνει καὶ προσκλαίεται·
„Γιὰ πές μου, πές μου μάνα μ', τί νὰ γένω 'γώ;" —
„Σώπα, σώπα Γιανάκη μ', δὲν ἀποτολμῶ,
Γιατ' εἶμαι γραιὰ γυναῖκα καὶ κολάζομαι." —
Στὴν νύφη του πηγαίνει καὶ προσκλαίεται·
„Γιὰ πές μου, πές μου νύφη, τί νὰ γένω 'γώ;" —
„Σώπα, σώπ' ἀφεντάκη μ', δὲν ἀποτολμῶ,
Γιατ' εἶμ' ἀντρὸς γυναῖκα καὶ χωρίζομαι." —
Στὴν ἀδερφή του πάγει καὶ προσκλαίεται·
„Γιὰ πές μου, πές μου Κάλω, τί νὰ γένω 'γώ;" —
„Σώπα, σώπα Γιανάκη μ', μὴ μαραίνεσαι,
Κ' ἐγὼ νὰ τὴν πλανέσω τὴν ἀπλάνευτη.

Γυναίκια ῥοῦχα ντύσου σμαραγδόρουχα,
Καὶ διάβ' ἀπ' τὴν αὐλή της, καλημέρα την." —
„Καλή σου μέρα Μάρω." — „Καλῶς τὴν Κάλω μου." —
„Ἄιντε Μάρω μ' νὰ πᾶμε στὰ λειβάδια μας,
Νὰ μάσωμε καὶ ἴτσα κι' ἀνθολούλουδα." —
Ἡ Μάρω τὰ μαζώνει κι' ὁ Γιάνος τὰ σκορπάει·
„Μάρω μ' νᾶμουν ὁ Γιάνος, τί θὲ νᾶκανες." —
„Κάλω μ' νᾶσουν ὁ Γιάνος, 'γὼ κρημνίζομουν." —
„Μαροῦλά μ' 'γὼμ' ὁ Γιάνος, μὴ κρημνίζεσαι." —
„Γιάνο μ' κι' ἂν μὲ πειράξῃς, τὰ φίδια νὰ σὲ φᾶν." —
„Μαροῦλά μ' κι' ἂν σ' ἀφήκω, τὰ φίδια ἂς μὲ φᾶν,
Κι' ἀρκούδια ἂς με σχίσουν μὲς στὰ τρίστρατα." —

CCCCLXXIX.

Ο ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΟΥ.

Ζαμπ. 764, 49.

Χρῆστέ μου τί καμάρωσε τοῦ Κωσταντίν' ὁ μαῦρος;
Γιατ' ἔχει σελλ'ὁλόχρυση κι' ἀργυροσαλιβάρι,
Ἔχει καὶ τὰ σκαλόλουρα μὲ τὸ φιλὶ πλεμμένα.
Τὸν Κωσταντῖν' ὅσαις κι' ἂν διεῦν, ὅλαις τὸν ἀγαπιοῦνε,
Κι' ὅσα κοράσια τόνε διεῦν, ὅλα φιλιὰ τοῦ δίνουν·
Μιὰ κόρη Ἐγριπιότισσα τὸν βλέπει, δὲν τοῦ δίνει,
Μόνε τόνε συχνορωτάει, ἂν ἦναι παντρεμμένος·
„Ἐγὼ κόρ' εἶμ' ἀνύπαντρος, νὰ παντρευτῶ γυρεύω." —
Κι' ὁ μαῦρος δὲν εἶχε φωνή, μὲ μιᾶς φωνὴ λαβαίνει·
„Κοράσια μὴν πιστεύετε τοῦ ψεύδη τ' ἀφεντός μου·
Σὲ κάθε χώρα ἔχει τρεῖς, σὲ κάθε κάστρο πέντε,
Ἔχει καὶ στ' Ἀργυρόκαστρο τὴ στεφανοτικιά του." —
Ἐτούταις φεύγουν ἀπ' ἐδῶ κ' ἐκείναις ἀπὸ κεῖθε,
Φεύγουνε σὰ λαφόπουλα, γρίμια κυνηγημένα·
Ἄσε με μαῦρέ μ', ἄσε με κ' ἐγὼ νὰ σ' τ' ἀντιμέψω·
Νὰ σὲ περάσ' ἀπ' ἁλικαῖς, νὰ σὲ φορτώσ' ἁλάτι·
Νὰ βίξω μόδι ἀπ' τὴ μιὰ καὶ μόδι ἀπ' τὴν ἄλλη,
Νὰ βίξω μισοσάμαρα βουβάλα γκαστρωμένη·
Κι' ὅθε 'ναι λάσπαις καὶ νερὰ νὰ σὲ καβαλικεύω,
Κι' ὅθε 'ναι λιανοστούρναρο νὰ σὲ ξεκαλιγώνω." —

„Ἄσε μ' ἀφέντη μ', ἄσε με κ' ἐγὼ νὰ σ' τ' ἀντιμέψω·
Νὰ κατεβῇς σὲ πόλεμο, νάμπῃς νὰ πολεμήσῃς;
Νὰ σκύψω τὸ κεφάλι μου, νὰ κόψουν τὸ δικό σου." —

5. *τὸν ἰδοῦν* Z. 6. *Αἰγυπτιόπ.* Z. 10. *Πιστεύεται* Z. *ψεύτη* Z. 11. *τρεῖς ἐχεῖ* Z.

CCCCLXXX.
Η ΒΟΥΡΓΑΡΑ.

U.

Ἕνας πασᾶς ξοβόλαε στῆς Βουργαριᾶς τὸν κάμπο,
Βλέπει τὸν κάμπο κ' εἶν' πλατὺς καὶ τὸ νερὸ περίσσια·
Βάνει ζευγάρια τριάντα δυὸ, ζευγίταις τριανταπέντε,
Βάνει κ' ἕνα κρασόπουλο, μικρὴ Βουργαροπούλα.
Ὅσοι διαβάταις κἂν διαβοῦν, ὅλοι κρασὶ γυρεύσουν.
Διαβαίν' κ' ἕνας πραγματευτὴς κ' ἕνας καλὸς ἀφέντης·
„Βουργάρα βάλλε μας κρασὶ, κρασὶ, βακὶ νὰ πιοῦμε." —
Καὶ τὸ κρασί της εἶν' ξυνὸ καὶ τὸ βακὶ φαρμάκι.
„Χίλια φλωριὰ καζάντησα καὶ πεντακόσια γρόσια·
Πάρ' τὰ Βουργάρα μιὰ βραδυὰ νὰ κοιμηθοῦμ' ἀντάμα." —
„Μετὰ χαρᾶς σ' ἀφέντη μου νὰ κοιμηθῶμ' ἀντάμα.
Σήκου Μαριὸ καὶ στρῶσέ μας ἔξω στὸ περιβόλι,
Στρῶσε πάτους βασιλικοὺς καλοὺς καὶ μανζουράνες,
Βάλλε καὶ στὸ προσκέφαλο σαράντα λίτραις μόσκο."
Κι' ὁ νιὸς ἀπὸ ταῖς μυροδιαῖς ἔπεσ', ἀποκοιμήθη
Καὶ τὸ ταχὺ σηκώθηκε σὰν μῆλο μαραμμένο.
„Δός μου κυρά μ' τὰ γρόσια μου, δός μου καὶ τὰ φλωριά μου." —
„Ἐγὼ χωράφι σοῦδωσα νὰ σπείρῃς, νὰ θερίσῃς,
Μᾶτον τὰ βόδια σ' ἀχαμνὰ, τ' ἀλέτρια τσακισμένα
Καὶ τὸ γυννὶ ξεμπούλωτο." —

CCCCLXXXI.
Η ΑΠΑΤΗ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνεδ. 130.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Ἕταιρος κ' ἡ λυγερὴ πάγν' ὅλον τὸν ποταμόν.
Εὕρανε θολὸν ποταμ' καὶ θολὸν κι' ἀπέρνιστον.

„Πέρνισόν με ν' ἔταιρε κ' ἴνταν θέλῃς ἔπαρ' με.
Ἂς τὴν ψῦ μ' κι' ἀνέτερον ἴνταν θέλῃς ἔπαρ' με."
Ἂς τὸ χέρ' ἐπέρπαξεν, πέραν ποταμοῦ σύρεν.
„Δός με κόρη μ' τ' ἔταξες καὶ τὸ συνετάγαμεν." —
„Ἀκεῖ πέραν ὁμάλια 'ν', πᾶμ' ἐκεῖ καὶ δίγωσε." —
„Ἤρθαμεν κ' ἐξέρθαμεν κ' ἐξεκαμπανίσθαμεν.
Δός με κόρη τ' ἔταξες καὶ τὸ συνετάγαμεν."
„Ἀκεῖ πέραν ὁρμίτσια 'ν', πᾶμ' ἐκεῖ καὶ δίγω σε." —
„Ἤρθαμεν κ' ἐξέρθαμεν κ' ἐξεκαμπανίσθαμεν.
Δός με κόρη τ' ἔταξες καὶ τὸ συνετάγαμεν."
„Ἀκεῖ πέραν ὁσπίτια 'ν', πᾶμ' ἐκεῖ καὶ δίγω σε." —
„Ἤρθαμεν κ. τ. λ.
Δός με κ. τ. λ.
„Ἀκεῖ πέραν λειβάδια 'ν', πᾶμ' ἐκεῖ καὶ δίγω σε." —
„Ἤρθαμεν κ. τ. λ.
Δός με κ. τ. λ.
„Ἀκεῖ πέραν χωρόπα 'ν', πᾶμ' ἐκεῖ καὶ δίγω σε.
Σκυλίτσια μ', λαγωνίτσια μ' ἀπέμπρου πάρτε τον." —

CCCLXXXII.

Ο ΕΜΙΡ ΑΛΗΣ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνεκδ. 404. Δ'.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Οἱ Τοῦρκ' ὅταν ἐκούρσευαν τὴν πόλ' τὴν Ῥωμανίαν,
Ἐπάτνανε τὰς ἐκκλησιὰς κ' ἐπέρναν τὰς εἰκόνας.
Ἐπῆραν καὶ τὴν μάναν μου, στ' ἐμὲν ἔμπαιδος ἔτον·
Ἐπῆγεν καὶ ἐποῖκέ με στ' Ἐμὶρ Ἀλῆ τὰς σκάλας.
Στὰ σίδερα κουλοπονᾷ, στὴν φυλακὴν γεννᾷ με.
Ὁ μὶρ Ἀλῆς (πεσλέγεβε) μὲ τὸ μέλ' μὲ τὸ γάλαν,
Μὲ τὸ μέλιν μὲ τὸ γάλαν καὶ μὲ τ' ἀρνὶ τὸ κρέας.
Στὰ φανερὰ ταντάνιζε, στὰ κρύφα διαρμενεύει·
„Γιέ μ' ἂν ζῇς κι' ἂν γίνεσαι κι' ἂν πᾷς στὴν Ῥωμανίαν,
Ἔχεις κύριν Ἀνδρόνικον καλάδελφον Ξανθῖνον
. . . . . .
Ὀπίσ' ὀπίσ' ναὶ Ξάνθινε, ὀπίσ' ψυχή μ' κι' ὀμμάτια μ',
Ἐσὲν κανεὶς 'κ ἐντόκε σε, ἐσὲν ἔχουν καὶ πάγνε.
Χριστέ μ' νὰ ποδεδίζω σὲ καὶ κύρα Παναγία,

'Απόθεν ἐκατέβασες ἐννέα χιλιάδες." —
Τὸν λόγον ἀτ' σ' κ' ἐπλέρωσε, φουσάτον κατηβαίνει·
Ἔρθανε κεν ἐντόκανε σπαθία, τσακοῦνταν τὰ σπαθία·
Χτυποῦνε μουστανέας, ἐντόκεν κεν ὁ Ξάνθινον,
Τὸ γαῖμαν οὖς τὴν γοῦλαν ἐντόκεν καὶ αἰχμάλωτον.

CCCCLXXXIII.
Ο ΚΟΝΤΟΣ ΚΟΝΤΟΥΤΣΙΚΟΣ.

T. 246.

Ἕνας κοντὸς κοντούτσικος εἶχ' ὥμορφη γυναῖκα·
Τοῦ τὴ ζουλεύ' ἡ γειτονιὰ, τοῦ τὴ ζουλεύ' ἡ χώρα.
Χρέη πολὺ ν' ἐχρώσταε, καὶ θὲ νὰ τὴν πουλήσει.
Ὄχ τὸ χέρι τὴν ἔπιασε, περὶ γιαλοῦ τὴν πάγει·
„Καράβια πούστενε ψηλὰ, καράβια πούστ' ἀντίκρυα,
Ἐγὼ πουλῶ μιὰ λυγερὴ, παρώμορφη τοῦ κόσμου." —
Κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε ἀπ' ὅλο 'κειὸ τὸ τσοῦρμα,
Παρὰ μιανῆς χήρας ὑγιὸς, ποῦ τόνε λέγαν Γιάνη.
„Πές μας νὰ ζῇς κοντούτσικε, σὰν πόσο μᾶς τὴν κάνεις;" —
„Τὰ μάτια μύρια δώδεκα, τ' ἀχείλια δυὸ χιλιάδες
Κι' ὁ γύρος τσὴ ποδούλας της κάστρο θὰ ξαγοράσει,
Ὄχὶ τὸ κάστρο μοναχὸ μὸν ὅτι ἔχει μέσα." —
Κι' ἀρχίνησεν ὁ νιούτσικος νὰ παίζῃ, νὰ γελάῃ.
Κ' ἕνα πουλὶ καθότουνε στοῦ καραβιοῦ τὴν πρύμνη·
„Μεγαλοδύναμε θεὲ, μεγάλο τ' ὄνομά σου.
Φιλ' ἀδερφὸς τὴν ἀδερφὴ κι' ἄνθρωπος δὲν τὸ ξέρει." —
Κι' ὁ νιούτσικος ποῦ τ' ἄκουσε, πολλὰ τοῦ κακοφάνη·
„Κράτει κοντὲ μ' τὸ φέσι σου, ἄμετρα νὰ σ' τὰ δώσω
Κ' ἐπαρ' καὶ τὴ γυναῖκά σου, σύρε κάμῃ δουλειά σου." —

19. καμπδουλειά? *T.*

CCCCLXXXIV.
Ο ΚΟΝΤΟΣ ΚΟΝΤΟΥΤΣΙΚΟΣ.

T. 247.

Ἕνας κοντὸς κοντούτσικος εἶχ' ὥμορφη γυναῖκα,
Τόσο τὴν ἐβαρέθηκε κ' ἐπῆε νὰ τὴν πουλήσῃ.

Ἀπὸ τὸ χέρι τὴν κρατεῖ, περὶ γιαλοῦ τὴν πάγει,
Βλέπει καράβια πῶρκουνται, καράβια π' ἁρμενίζουν·
„Καράβια λᾶτ' ἐδῶ στὴ γῆ, κάτεργα λᾶτ' ἀράδου,
Νὰ πάρετε μιὰ λυγερὴ καὶ μιὰ ξανθομαλλοῦσα.“ —
„Τσιτῶτ' ἀντένες καὶ ντουπιὰ, σουρίστραις τοῦ πελάγου,
Ν' ἀκούσωμε τὸ νιούτσικο σὰν τὸ τραγοῦδι λέγει,
Σάν τι τραγοῦδι τραγουδᾷ, σὲ τί 'ν' ἦχο τὸ πάγει.
Καλῶς τόνε τὸ νιούτσικο· τὸ τ' εἶν' ἡ πουλησιά σου;“ —
„Τὰ μάτια τσ' ἔχουν ἑκατὸ, τ' ἀχείλια τσὴ διακόσια
Κι' ὁ γύρος τῆς ποδούλας της ἔχ' ἑκατὸ χιλιάδες.“ —
„Κράτει κοντὲ τὴ σκούφια σου κι' ἀμέτρητα στὰ βάνω.“ —
Κι' ἀφόντες ἐμολάρανε δυὸ μίλι' ἀπὸ τὴ χώρα,
Ἡ κόρ' ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν ἔπεσε λιγωμένη.

CCCCLXXXV.

Η ΩΡΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ.

Kind Neugr. Poes. 6. Anth. 30.

Ὅσα καστριὰ κι' ἂν εἶδα κι' ὅσα λόγιασα,
Σὰν τῆς Ὡριᾶς τὸ κάστρο δὲν ἐλόγιασα.
Σαράντα πύργους ἔχει, ὅλο μάλαγμα,
Κι' ἄλλους σαράντα πέντε γιὰ τὸν πόλεμο.
Τοῦρκος τὸ πολεμάει χρόνους δώδεκα,
Δ' ἐμπόρει νὰ τὸ πάρῃ τ' Ὡραιόκαστρο.
Ἕνας κακὸς Τουρκάκης, ἕνας κόνιαρος,
Πάγει στὸν βασιλέα καὶ τὸν προσκυνάει·
„Ἀφέντη βασιλέα τεῖν' τὸ τάγμα σου;“ —
„Χίλια φλωριὰ σὲ δίνω κι' ἄλογο καλό,
Καὶ δυὸ σπαθιὰ 'σημένια γιὰ τὸν πόλεμο.“ —
„Οὐδὲ τ' ἄστρα σου θέλω οὐδὲ τὰ φλωριὰ
Οὐδὲ καὶ τ' ἄλογό σου κι' οὐδὲ τὰ σπαθιά·
Μόνε τὴν κόρη θέλω, ποὖναι στὰ γυαλιά.“ —
„Ὡσὰν τὸ κάστρο πάρῃς, χάρισμα κι' αὐτή.“ —
Καλογεράκ' ἐγίνη, βάσα φόρεσε,
Πάγει στὴν πόρταν, κλαίει, πέφτει, προσκυνάει,
Κλαίει καὶ γονατίζει καὶ παρακαλάει·
„Ἄνοιξ', ἄνοιξε πόρτα, πόρτα τῆς Ὡριᾶς,
Πόρτα τῆς μαυρομμάτας τῆς βασίλισσας.“ —

„Σὺ εἶσ' ἕνας Τουρκάκης, ἕνας κόνιαρος·
Φεύγα, καὶ σὲ σκοτώνουν, φεύγα, σὲ χρεμνοῦν." —
„Μὰ τὸν σταυρὸν κυρά μου, μὰ τὴν Παναγιάν;
Οὐδὲ Τουρκάκης εἶμαι οὐδὲ κόνιαρος·
Εἶμαι καλογεράκης ἀπ' ἀσκηταριό.
Τῆς πείνας ἀποθαίνω καὶ λυπήσου με." —
„Γιὰ δότε τον ψωμάκι· κι' ἄ με στὸ καλό." —
„Κυρὰ στὴν ἐκκλησίαν νὰ προσευχηθῶ.
Ἄνοιξ', ἄνοιξε πόρτα, πόρτα τῆς Ὡριᾶς,
Πόρτα τῆς μαυρομμάτας τῆς βασίλισσας." —
„Τὰ βίξετε τοὺς γάντσους, νὰ τὸν πάρητε." —
„Γιὰ, βάσα μ' εἶναι σάπια καὶ ξεσχίζονται." —
„Γιὰ βίξετε τὸν σάκο, νὰ τὸν πάρητε." —
„Ἂ μὴ κυρὰ τὸν σάκο, κι' ἀντραλίζομαι." —
Ἡ πόρτα μισανοίγει· γέμισ' ἡ αὐλή·
Ἄλλοι στ' ἄσπρα χυθῆκαν κι' ἄλλοι στὰ φλωριά,
Κι' αὐτὸς μέσα στὴν κόρην, πούναι στὰ γυαλιά,
Κ' ἡ κόρη σὰν τὸν εἶδε, πέσε στὸν γιαλό.

Ross (Reisen und Reiserouten dürch Griechenl. I, 86) affert paucos versus carminis popularis, quod in insula Cythno cantatur et cuius argumentum nostro simillimum est:

Χρόνους δώδεκα τὸ πολεμούσανε
Κι' ἄλλους δεκατεσσάρους δὲν ἐμπορούσανε.
Ἕνα Τουρκὶ Τουρκάκι χήρανε γίνηνε,
Μαῦρα φορέθηνε·
„Ἀνοίξ'τε μου κ' ἐμένα τῆς βαρνόμοιρης,
Πούμαι ἐγκαστρωμένη καὶ στὸν μηνά μου." —
Σὰν ἄνοιξ' ἡ πόρτα χίλιοι ἐμπήκανε,
Κι' ὅσο νὰ καλανοίξῃ, δὶν ἐμετριούντανε.

Praeterea duo versus huius carminis esse videntur qui leguntur ap. Ross (Wanderung in Griechenl. II, 208):

Ἐπῆγα σ' ὅλ' τὰ κάστρα καὶ σ' ὅλα τὰ βουνά,
Σὰν τῆς ὡριᾶς τὸ κάστρο δὲν εἶδα πουθενά.

CCCCLXXXV a.

Η ΩΡΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ.

Conze.

ΘΑΣΟΣ.

— *Γύρισμα· Σ' ἀγαπῶ καδινοκοῦλά μου.**) —

Σὲ ποιοῦ καστρὶ καὶ μπῆκα καὶ μπουρπάτησα· —
Σὰν τῆς ὡριᾶς τὸ κάστρο, κάστρο δὲν εἶν' ἀλλοῦ, —

*) *Σ' ἀγαπῶ* ex coni. Metropuli. *σεργοπῶ C.*

Ὅπου τὸ πολεμοῦσαν χρόνους δώδεκα —
Κι' ἄλλους δεκατεσσάρους Τοῦρκοι καὶ Ῥωμαῖοι, —
Μὲν 'να σκυλὶ Τουρκάκι καὶ Ῥωμαιογενῆ —
Καλόγερος ἐγένη, βάσο φόρησε· —
„Ἀνοίξετε ταῖς πόρταις, νὰ μποῦν' ὀρφανός." —
Κι' ὡστὰν ἀνοίξ' ἡ πόρτα, χίλιοι μπήκανε, —
Κι' ὡστὰν νὰ καλανοίξῃ, τὴν ἐπήρανε. —
Ἀπὸ γυαλένιο πύργο κόρη κρέμνιασε —
Οὐδὲ σὲ πέτρα δῶκε οὐδὲ σὲ μάρμαρο, —
Μόνον σ' ἀγοραγκάλιας ψυχομάχησε. —
„Ἂς εἶν', ἂς εἶναι πύργε μου, πύργε μου φονειά —
Θὰ δὲ σὲ ῥίζω κάτω ἀπὸ θεμέλιού —
Μὲ ἀσημένια φκιάρια καὶ μ' ἀργυρᾶ τσαπιά." —

CCCCLXXXV b.

Η ΩΡΑΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ.

Conze.

ΘΑΣΟΣ.

Μάλτα χρυσῆ, Μάλτ' ἀργυρῆ, Μάλτα μαλαματένια,
Μάλτα γιὰ δός μας τ' κλειδιά, γιὰ δός μας τ' ἀντικλείδια,
Ν' ἀνοίξουμε ταῖς ἐκκλησιαῖς, νὰ διοῦμε τὰ βαγγέλια.
Τὰ τὰ βαγγέλια γράφανε, τρεῖς Τοῦρκοι θὰ σὲ κόψουνε,
Τρεῖς Τοῦρκοι, τρεῖς Γενίτσεροι, τρεῖς Μορφογενίτσεροι.

CCCCLXXXVI.

Ο ΠΟΡΦΥΡΗΣ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνέδημ. p. 402 sq.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Καλλέγρια γιὸν ἐγέννεσεν κε ἀπάνω στὸ πορφῦριν,
Κι' ἀτὸν πορφῦρ' καλέστ' ἀτὸν κι' ἀτὸν πορφῦριν πέτε·
Μονόημερος ἐγένετον κ' ἔφαγεν τὸ φουνταρι·
Διήμερος ἐγένετον, φᾶγεν ἀρνὶν καὶ πρόβαν·
Πεντάημερος ἐγένετο κ' ἐξέβεν κ' ἐκαυχέθεν·
Ἀγάπα εἴκοσ' ὕπαντρους καὶ δεκοχτὼ χεράδες·
Ἀγάπα κ' ἕναν παπαδιὰν κ' ἐκόψαν τὸ χεροῦλν' ἀτ'.
Ὁ βασιλιὰς ἐμήνυσε κι' ὁ πολυχρονισμένος·

„Τσὶς πάγ' φέρ' με τὸν πορφυρᾶν κ' ἐξάγκωνα δεμένον.“—
Κανεὶς κανεὶς κ' ἐλάλησεν, κανεὶς κ' ἀπελογέθεν.
—Ἕναν Σαρακηνὸν παιδὶν λαλεῖ κι' ἀπηλογᾶται·
„Τρώγω τὸ καθαρόψωμον, γλυκὺ οἰνιάριν,
Φιλῶ τὴν θαγατέρα σου στ' ἀνέργια μαξιλάρια·
Πάγω φέρω τὸν πορφυρᾶν κ' ἐξάγκωνα δεμένον.“
Τὸν Θὸν ἐπαρακάλεσεν τὴν Παναγίαν δόσια,
Νὰ πάῃ βρίσκῃ τὸν πορφυρᾶν κι' ἂς τὸ λευτρὸν στὸν ὕπνον
Στὸ μονοσιδερίασμαν νὰ μὴ ξυπνονοήσῃ,
Στὸ διπλοσιδερίασμαν νὰ ξυπναναστορήσῃ·
. . . . . .
„Στ' ὅλα τὰ κάστρα φέρτε με δεμένον καὶ φλυγμένον,
Καὶ στὴν Κωνσταντινούπολιν λυτὸν καὶ χαρεμένον.“ —
Ἐλέπ' ἀτὸν τὸ κόρασιον κι' ἀτόναν διαρμενεύει·
„Πορφύρ' σεῖξον τ' ὠμίτσια σου κι' ἂς σείουντ' τὰ βαχία,
Τίναξον τὸν βραχιόνια σου, κι' ἂς κόφτουντ' τ' ἀλυσίδια.“ —
Ἔσειξεν καὶ τ' ὠμίτσια του κ' ἐσείαν τὰ βαχία,
Τίναξεν τὰ βραχιόνια του κ' ἐκόπαν τ' ἀλυσίδια.
Κ' ἐπέρεν καὶ τὴν κάλην ἀτ' κ' ἔφυγεν στὰ βαχία.

23. κόφκουντ' Ξ.

CCCCLXXXVII.

ΟΙ ΧΑΡΑΜΙΔΕΣ.

Ζαμπ. 765, 50.

Ὁ Γιάνης ὁ πραμματευτὴς, ὁ Γιάνης ὁ στρατιώτης
Σέρνει μουλάρια δώδεκα, λογάρι φορτωμένα,
Στὰ πέντε σούρνει τὸ φλωρὶ, στὰ ἕξη τὸ λογάρι,
Κ' ἡ μοῦλ' ἡ χρυσοκάλιγη σούρνει τὸν νιὸν ἀφέντη.
Μᾶπεσ' ὁ νιὸς στὴν ἐρημιὰ, στὰ Τούρκικα λειβάδια,
Ποῦ στέκουν κλέφταις στὰ βουνὰ καὶ χαραμοὶ στοὺς κάμπους.
Στέκει καὶ διαλογίζεται καὶ διασκορπάει τὸ νοῦ του.
„Τάχα μὴν εἶναι κλέφταις δῶ. μὴν εἶν' καὶ χαραμίδαις;“—
Νά σου κ' οἱ κλέφταις πῶρχονταν σαράντα δυὸ νομάτοι,
Ἔπιασαν κ' ἐξεφόρτωναν τὰ ἔρημα μουλάρια.
„Παιδιὰ μὴ ξεφορτώνετε τὰ ἔρημα μουλάρια,
Γιατεἰμ' ὁ ἔρμος μοναχὸς καὶ δέμπορ' ἀ φορτώσω.“ —
„Τηρᾶτε τοῦ διαβόντρ' ὁ γιὸς, τῆς μάντισσας ἡ κλήρα,

Δὲν κλαίει τὴ ζωίτσα του, πούθελα τὸν σκοτώσουν,
Μοὺν κλαίει τὸ ξεφόρτωμα, ποῦ δέμπορ' ἂ φορτώσῃ." —
"Ολοι βαροῦν τον μὲ σπαθιὰ κι' ὅλοι μὲ τὰ χαντσάρια,
Κι' ὁ καπετάνος τὸν βαρεῖ μὲ μυτερὸ πυνιάλι·
Πρῶτα τὸν ἐμακέλεψαν κ' ὕστερα τὸν ῥωτάνε·
„Πές μας, πές μας πραμματευτὴ καὶ σὺ καϋμένε Γιάνη,
Ποῦθε κρατεῖ τὸ σώι σου, ποῦθε κρατ' ἡ σειρειά σου;" —
„Κακὸ ζακόνι πῶχετε ἐσεῖς οἱ χαραμίδαις,
Πρῶτα σκοτώνετ' ἄθρωπο κ' ὕστερα τὸν ῥωτᾶτε.
Ἡ μάνα μ' ἀπ' τὸ Γαλατᾶ κι' ὁ κύρης μου ἀφ' τὴ Πόλι,
Κ' ἔχ' ἀδερφὸ στὴ ξενιτειά, ποῦ λείπει δέκα χρόνια,
Κι' ἄλλοι μοῦ λὲν τ' ἀπέθανε, κι' ἄλλοι μοῦ λὲν τ' ἐχάθη,
Κι' ἄλλοι μοῦ λὲν τ' εἶν' χαραμῆς καὶ μὲ τοὺς κλέφταις
πάει." —
Σκύφτει καὶ τὸν ἀγκάλιασε καὶ τὸν γλυκοφιλάει·
Στὸν ὦμό του τὸν ἔκοψε καὶ στὸν γιατρὸ τὸν σώνει·
„Γιατρὲ πολλοὺς ἐγιάτρεψες σφαμμένους καὶ κομμένους,
Κ' ἐμὲ τὸν ἀδερφούλη μου θὰ μοῦ τόνε γιατρέψῃς."
„Μὰ 'γὼ πολλοὺς ἐγιάτρεψα σφαμμένους καὶ κομμένους,
Μὰ τ' ἀδερφοῦ σ' ἡ πυναλιὰ δὲ γιαίνει, δὲ γιατρεύει." —
Χρυσὸ μαχαῖρι ἔβγαλεν ἀπ' ἄργυρο φηκάρι,
Ψιλὴ φωνίτσαν ἔσουρε καὶ στὴ καρδιὰ τὸ μπήγει·
„Μαστόροι Καλαβρυτινοὶ πετροπελεκυτάδαις
Νὰ πελεκύστε μάρμαρα, νὰ φκιάστ' ἕνα κυβοῦρι,
Μάιτε πλατύ, μάιτε στενὸ ἴσια γιὰ δυὸ νομάτους,
Καὶ στὴ ζερβιὰ δεξιὰ μεριὰ ν' ἀφῆστε παραθύρια,
Νὰ μπαίν' ὁ ἥλιος τὴν αὐγή, δροσιὰ τὸ μεσημέρι,
Νὰ μπαινοβγαίνῃ τὸ πουλί, νὰ φέρνῃ τὰ μαντάτα,
Νὰ γράφω στὴ φτεροῦγά του τῆς μαύρης μας μανούλας." —

12. 15. μπορ α Z. 17. 32. μπηνιάλι Z. 34. Ψυλὴ Z.

CCCCLXXXVIII.
ΟΙ ΧΑΡΑΜΙΔΕΣ.

Faur. II, 129. cfr. T. 249.

Πραμματευτὴς κατέβαινεν ἀπὸ τὰ κορφοβούνια·
Σέρνει μουλάρια δώδεκα καὶ μούλαις δεκαπέντε.

Καὶ κλέφταις τὸν ἀπάντησαν καταμεσῆς τοῦ δρόμου,
Κ' ἔπιασαν τὰ μουλάρια του, γιὰ νὰ τὰ ξεφορτώσουν·
Νὰ διοῦν, μὴν ἔχῃ σιριαγὲ κρυμμένο στὰ σακιά του·
Κι' αὐτὸς τοὺς παρακάλεσε, νὰ μὴ τὰ ξεφορτώσουν·
„Ἄχ μὴ τὰ ξεφορτώνετε τὰ ἔρημα μουλάρια,
Τί σάπηκαν τὰ στήθια μου, φορτῶντας, ξεφορτῶντας.“
Κι' ὁ καπετάνος θύμωσε, στέκεται καὶ τοῦ λέγει·
„Ἰδὲς τοῦ σκύλου τὸν υἱόν, τῆς κούρβας τὸ κοπέλι·
Δὲν κλαίει τὴν ζωίτσαν του, μὸν κλαίει τὰ μουλάρια.
Ποῦστε παλληκαράκια μου; φώναζ' ὁ καπετάνος·
Βαρεῖτέ τον μιὰ μαχαιριὰ, στὸν τόπον ν' ἀπομείνῃ.“ —
Κι' αὐτοὶ τὸν ἐλυπήθηκαν, ὅτ' ἦταν ἀντρειωμένος,
Κι' ὁ καπετάνος γύθηκε σὰν ἓν' ἄγριο λιονταρι,
Ἔβγαλε τὸ μαχαῖρί του καὶ στὰ πλευρὰ τὸν πέρνει.
Κι' αὐτὸς βαρυαναστέναξε κι' ὅσον μπορεῖ φωνάζει·
„Ποῦσαι κύρη μου νὰ μὲ δγῇς; μάνα μου νὰ μὲ κλάψῃς;“ —
„Τὸ πόθεν εἶν' ἡ μάνα σου, γραφὴν γιὰ νὰ τῆς γράψω;“ —
„Ἡ μάνα μ' εἶναι Ἀρτινὴ, ὁ κύρης μ' ἀπ' τὴν Κρήτην,
Κ' εἶχ' ἀδερφὸν προτήτερον κι' αὐτὸς ξέβγαινε κλέφτης.“ —
Κι' ὁ καπετάνος τρόμαξε, στὶς ἀγκαλιαῖς τὸν πέρνει,
Στὶς ἀγκαλιαῖς τὸν ἔφερνε καὶ στοὺς γιατροὺς τὸν πάνει.
„Ἐσεῖς πολλοὺς γιατρέψετε σφαμμένους καὶ κομμένους.
Γιατρέψετε κι' αὐτὸν τὸν νιόν· αὐτὸς εἶν' ἀδερφός μου.“ —
„Ἐμεῖς πολλοὺς γιατρέψαμε σφαμμένους καὶ κομμένους.
Σὰν τὴν δικήν του μαχαιριὰν κανένας δὲν γιατρεύει.“ —
Κι' αὐτὸς τὸν παρακάλεσε νὰ πάρῃ τὰ μουλάρια·
„Γιὰ πάρε τὰ μουλάρια μας, σύρε τα τοῦ κυρῆ μας.“ —
„Καὶ πῶς νὰ πῶ τὸν κύρη μας, πῶς τὴν πικρήν μας μάνα;
Τὸν ἀδερφό μοῦσφαξα 'γὼ κ' ἐπῆρα τὰ μουλάρια.“ —

3. *τὸν δρόμον Γ. L.* πρ. *Τ.* 249. 10. *Βρὲ δὲς στι. νὰ ἰδοῦν F.* 12. *Ποῦ εἶστε παλληκάρια F.* 13. *Γιὰ βάρτε τον Τ.* 15. *σὰν ἄγριο F.* 16. *καὶ ἐγγάλει Τ.* 17. *βαραστενάζω F.* 18. *Ποῦ εἶσαι κύρη F.* 19. *Καὶ πόθεν Τ.* 21. *ἐξέβγε F.* 29. *Καὶ σύρ'τα 'σ' τὸν κυρί μας Τ.* 30. *Τὴν μάννα Τ.* 31. *μου ἔσφαξα κ' F.*

CCCCLXXXIX.

Ο ΧΑΡΑΜΙΔΗΣ.

Παν. 82.

Τρι' ἀηδόνια τῆς ἀνατολῆς καὶ τριὰ πουλιὰ τῆς δύσης
Βιγλοῦσαν τὴν ἀνατολὴ καὶ τὴν μεσιὰ τῆς δύσης,
Βιγλοῦσαν κ' ἕνα νιούτσικο, ποῦ πάει νὰ μεταλάβῃ.
Μπροστὰ πηγαίν' ἡ μάνα του καὶ πίσω ἡ ἀδελφή του,
Στὴν μέση πάει ὁ νιούτσικος σὰν μῆλο μαραμμένο,
Σὰν μῆλο, σὰν τριαντάφυλο, σὰν δροσερὸ σταφύλι.
Κι' ὅτι τὸν εἶδαν ἡ κλησιαῖς, ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη σειῶνται·
„Μανοῦλά μ' τὸν καλὸ καιρὸ καὶ τὰ καλὰ ζαμάνια,
Ἄλλοι κουρσέβουν πρόβατα κι' ἄλλοι κουρσέβουν γίδια,
Κ' ἐγὼ μανοῦλα κούρσεβα κλησιαῖς καὶ μοναστήρια." —
„Τεῖν' τὸ κακὸ ὁπούπαθες, τί τὸ κακὸ ποῦ κάνεις;
Ἐὰν δὲν ἦσουν χριστιανός, δὲν ἦσουν βαφτισμένος." . . .

CCCCLXXXIX a.

Ο ΛΗΙΣΤΗΣ.

Conze.

M. II, 248.

Τὰ ζῶά μου ἀργὰ μ' ἐμὲ περνοῦσαι τὰ στενὰ
Τῆς λιάκουρας καὶ τοὺς δρυμοὺς κι' αὐταῖς ταῖς στενωπαῖς.
Κ' ἐξαίφνης παρευθὺ βλέπω λῃστὴν μὲ τὸ σπαθὶ
Στεκόμενον εἰς τὰ νερὰ κι' αὐτοῦ στὰ δροσερά.
Ὄιμοι τί ἔχω νὰ γενῶ,
Φοβοῦμαι μήπως καὶ χαθῶ
Ἐδῶ μὲς στὸ βουνό.
Ἀλλὰ τὸ σοβερὸ, ἀγέρωχο καὶ τρομερὸ,
Ἦφος τ' ἀντρὸς καὶ τὸ κορμὶ μ' ἔσφαξε στὴν ψυχή·
Καὶ 'κεῖ ἀπ' τὰ κλαδιὰ ἐβγῆκαν ἑξ ἑπτὰ παιδιὰ
Μ' ἐντύματα πολλὰ λερὰ καὶ μὲ σπαθιὰ γυμνά.
Φρίχη σ' ἐμὲ τὸν δυστυχῆ,
Ὅστις εὑρέθηκα ἐκεῖ
Εἰς τὴν αὐτὴν στιγμή.
Κ' εὐθὺς μὲ τὸν λῃστὴ ὁρμοῦν σ' ἐμὲ σὰν ἀετοί,
Τὰ χέρια μου εἰς τὰ κλειδιὰ ἔδεσαν ταπεινά.

Πλὴν σὰν παρακαλῇς, ποσῶς δὲν πείθετ' ὁ λῃστής,
Σὰν τύραννος προστάζ' εὐθὺς διὰ νὰ ἐκδυθῇς.
Ὄιμοι κ. τ. λ.
Σοῦ βάζει καὶ φρουρὰν, ἕναν ἀχρεῖον μαχαιρᾶν:
Καὶ σοῦ ζητεῖ διὰ ξαγορὰ πέντε πουγκιὰ φλωριά.
Φρίκη σ' ἐμὲ κ. τ. λ.

1. τὰ βοννὰ *M.* 2. *Ταῖς λιακουραῖς M. τοὺς δρυμοὺς καὶ τοὺς στεναγμούς M.* 4. *ἐκεῖ M.* 5. *Οἴμοι M.* 7. *εἰς τὸ β. M.* vss. 5—11. om. *C.* 15. *ὡς M.* 19. *Ὡς M.*

CCCCXC.

Ο ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ.

Ζαμπ. 701. 136.

Στ' Ἄι Γιωργιοῦ τὲν πλάτανο γένεται πανηγύρι,
Τέσσερα μόδια 'ν' ὁ χορὸς καὶ δεκαπέντ' ὁ τόπος·
Βαροῦνε τἄργανα, βαροῦν, τ' ἀγώρια τρῶν καὶ πίνουν,
Κ' οἱ γέροντες παρακαλοῦν, τάζουν στὸν Ἄι Γιώργη,
Καλὰ νὰ πᾶν, καλὰ νἀρτοῦν, μαλώματα μὴν εὕρουν.
Μ' αὐτὸς ὁ γιὸς τοῦ Ἰσαμαϊδοῦ χαλάει τὸ πανηγύρι.
Νάτος πῶρχεται τρέχωντας στ' ἄλογο καβαλάρης,
Δεκαλιτράρικο κερὶ στὸ χέρι του βαστῶντας,
Βροντομαχῶντας τ' ἄρματα, λαλῶντας τὰ τσαπραΐζια.
Ἐμπῆκε κ' ἐπροσκύνησε, κ' ἐβγῆκε κ' ἐκαυχιώτουν·
„Τὸ ποιὸς εἶν' ἄξιος καὶ καλὸς, ποιὸς εἶναι παλληκάρι,
Ποιὸς ἔχει στήθη μάρμαρο καὶ χέρια σιδερένια,
Νὰ πᾶμε νὰ παλαίψωμε σὲ μαρμαρένι' ἀλῶνι." —
Κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε, κανεὶς δὲν πολογήθη·
Κ' ἕνας κοντὸς κοντούτσικος, τοῦ Ἰσαμαϊδίνου μοῦλος,
Πέταξε τὸ γελέκι του καὶ τὸ χορὸν ἀφίνει·
„Ἐγὼμαι ἄξιος καὶ καλὸς, ἐγὼμαι παλληκάρι,
Ἐγὼχω στήθη μάρμαρο καὶ χέρια σιδερένια,
Νὰ πᾶμε νὰ παλαίψωμε σὲ μαρμαρένι' ἀλῶνι." —
Βγαίνουν οἱ δυὸ μὲ τὰ σπαθιὰ καὶ πᾶνε νὰ παλαίψουν,
Ἀπὸ κοντὰ καὶ τἄργανα, κοντὰ καὶ τὸ φουσάτο.
Κ' ἐκεῖ ποῦ πάτειε ὁ Ἰσαμαϊδὸς, ἐβούλωνε τ' ἀλῶνι,
Κ' ἐκεῖ ποῦ πάτειε τὸ παιδὶ, ἐβούλωνε κ' ἐβύθα·
„Βάστα παιδὶ κι' ἄξιο παιδὶ, δυὸ λόγια νὰ σοῦ κρίνω·

„Ἐμεῖς εἰμάστενε δικοί κ' εἰμάστενε γειτόνοι." —
„Ἐδῶ ποῦ καταντήσαμε, δικολογιαῖς δὲν πιάνουν·
Βάρει μου σὺ νὰ σοῦ βαρῶ, κρυῦέ μου νὰ σὲ κρούω." —
Κι' ὁ Τσαμαϊδὸς τὸ βάρεσεν ἀνάμεσα στὰ στήθη,
Πέντε πλευρὰ τοῦ τσάκισε καὶ δεκαπέντε τσάκους·
Καὶ τὸ παιδὶ τόνε βαρεῖ ἀνάμεσα στὰ φρύδια,
Καὶ τὰ μυαλὰ τοῦ ξύπισεν ἐννιὰ μοδιῶνε τόπο.

CCCCXCI.

Η ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ.

Ζαμπ. 700, 135.

Ψυχομαχάει ὁ Διγενὴς κ' ἡ γῆς ἀνατρομάζει·
Τὸ μάθανε τρεῖς φίλοι του, τρεῖς μπιστεμμένοι φίλοι·
Κι' ὅνας τοῦ φέρνει κρύο νερό, ὁ ἄλλος ἀφράτο μόσκο,
Ὁ τρίτος τὸν ἀντίψυχο νὰ μὴ ψυχομαχήσῃ.
Στὴν ταύλα ποῦ καθούντανε καὶ ποῦ ψωμὶ ν' ἐτρῶγαν,
Ἀθιβολὴ δὲν εἶχανε κι' ἀθιβολὴν εὑρῆκαν·
„Τρεῖς ἀντρειωμέν' εἰμάστενε κ' οἱ τρεῖς καλ' ἀντρειωμένοι,
Μὰ σὰν τὸν ἄντρα ποὺδα χτὲς στοῦ Δράκου τὸ λειβάδι,
— Χαράζ τον ποῦ τὸν ἔσπειρε κι' ὁποῦ τὸν κοιλοπάνα
Σὰ βράχος εἶν' ἡ πλάταις του, σὰν κάστρ' ἡ κεφαλή του
Καὶ τὰ πλατειὰ τὰ στήθια του τεῖχος χορταριασμένος."
Σὰν κάπως τ' ἄκουσ' ὁ νεκρὸς καὶ βαρυαναστενάζει·
„Φέρτε μου 'δῶ κρασὶ νὰ πιῶ, φέρτε μ' ψωμὶ νὰ φάω
Καὶ σὺ γραμματικόπουλε κατέβασ' τὸ σπαθί μου
Καὶ τὸ βαρειὸ κοντάρι μου ν' ἀναστηθ' ἡ καρδιά μου."
Κάνει τὰ χέρια βασταριὸ, ἀντριεύθη κι' ἀσηκώθη·
Ντύνεται τσάκους δώδεκα καὶ δεκαπέντε δίπλαις
Καὶ χάλκινο πουκάμισο καὶ σιδερένιο πόσι,
Κ' ἐπῆγε καὶ τὴν εὗρηκε στὸν κάμπο ποῦ κυνήγα·
„Ποιὸς εἶσαι σὺ ποῦ κυνηγᾷς στοῦ Δράκου τὸ λειβάδι;" —
„Ἀφέντης μου καὶ κύρης σου κι' ἀφέντης τ' ἀφεντός μου." —
„Βαρεῖ μου σὺ νὰ σοῦ βαρῶ, κρυῦέ μου νὰ σὲ κρούω." —
Σὰν ἀστραπὴ τὸ μάτι του καὶ σὰ βροντ' ἡ φωνή του.
Μιὰ πρώτη τοῦ κατέβασε, μιὰ δεύτερη τοῦ δίνει.
Τὸ στόμα αἷμα γιώμισε, τὸν ξάπλωσε τοῦ μάκρου
Κι' ὅλος ὁ κόσμος ἔτρεξε νὰ δγῇ τὸ λαβωμένο·

„Χαράς τον τὸν κοιτάμενο τὸ μισαπεθαμμένο,
Χαρὰς καὶ τέτοιονε γιατρὸ ποῦ νεκροθεραπεύει.“ —

17. *τσάρκους? Z.*

CCCCXCI a.

Ο ΔΟΥΛΟΣ.

Πανδ. 7. 81.

Ἐμένα ὁ ἀφέντης μου μὲ βάνει καὶ κερνάω,
Κι' ἀπὸ τὸ συχνοκέρασμα κι' ἀπ' τὰ ψηλὰ τραγούδια
Τρεμούλιαξε τὸ χέρι μου, μοῦ πέφτει τὸ ποτῆρι.
Οὔτε σὲ πέτραν ἔπεσε, οὔτε καὶ σὲ λιθάρι,
Μὰ στῆς κυρᾶς μου τὴν ποδιά, στ' ἀφέντη μου τὸ γόνα.
Τ' ἀφέντη βαρυφάνηκε καὶ πάει νὰ μὲ πουλήσῃ,
Διαλαλητάδες ἔβαλε σ' οὖλα τὰ κατηλίκια.
„Ποιὸς θέλει δοῦλον εὔμορφο νὰ τὸν κερνᾷ νὰ πίνῃ;“ —
„Μὴ μὲ πουλῇς ἀφέντη μου καὶ μὴ μὲ μπαζαρεύζῃς,
Κ' ἐγὼμαι δοῦλος εὔμορφος καὶ δοῦλος προκομμένος.“ —
„Θὰ σὲ πουλήσω δοῦλέ μου καὶ θὰ σὲ μπαζαριάσω.“ —
„Ἄδικ' ἀφέντη μ' ἄδικο σὲ τέταιο παλληκάρι.
Μὲ ξέρουν οὖλος ὁ ντουνιᾶς, μὲ ξέρ' οὖλος ὁ κόσμος. —
„Σύρε δοῦλέ μου στὸ καλὸ ποτὲ μὴ μ' ἀντιμώσῃς.“ —

1. *Τώρα τὴν αὐγή, τώρα ἡ αὐγὴ χαράζει· Μένα ὁ ἀφ. μου με κ. τ. λ. Π.* 81. 2. *Καὶ ἀπ' τὸ κέρασμα καὶ ἀπ' τὸ πολὺ τραγούδι Π.* 81. 4. *Μὰ οὐδὲ — ἐβάρεσε — μὰ οὐδὲ σὲ — Μὸν — Π.* 81. 10. om. *Π.* 81. *V. L.* in *Π.* 81. post vs. 11.:

Καὶ Θὰ σὲ στείλω μακρυὰ, πολὺ μακρυὰ στὰ ξένα
Κι' οὐδὲ νάκουῦς οὐδὲ νὰ ἰδῇς οὐδὲ πίσω νὰ γυρίσῃς.“ —
„Τί σῶκαμα μπρὲ ἀφέντη μου καὶ θὲς νὰ μὲ πουλήσῃς.“ —
„Ἐσὺ αὐτὸ ποῦ ἔκαμες, κανένας δὲν τὸ κάνει,
Μὰ οὐδὲ Τοῦρκος οὐδὲ Ῥωμιὸς οὐδὲ καραβοκύρης.“ —

CCCCXCII.

Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΩΝΑΣ.

Πανδ. 90.

Καλόγερο τὸν Σεραφεὶμ οἱ Τοῦρκοι τὸν παράσιδαν
Στὸ μοναστῆρ' ἀσκήτευε, τὸ λένε τῆς Κορώνας,
Εἰς κυπαρίσσινο κλαδὶ τὸν κρέμασαν τὸν δόλιο,
Καὶ τὸ κλαδὶ ξεράθηκε, τὸ κυπαρίσσ' ἀνθίζει,

Χλωρὴ εἶναι ἡ ῥίζα του, χλωρὴ κ' ἡ κορυφή του.
Τοῦ ῥίξαν τὸ κεφάλι του μ' ἄλλα κλεφτῶν κεφάλια·
Τσοπάνης στὸν ἀφέντη του στὰ Τρίκαλα πηγαίνει,
'Ακοίμητ' ἀπ' τὸν οὐρανὸ φῶς στὰ κεφάλια βλέπει.
Τὸ εἶπε στὸν ἀφέντη του κι' αὐτὸς τοῦ εἶπε· „σύρε,
Κεφάλι παῦβρης λαμπρὸ, στὴν ἐκκλησιὰ νὰ φέρῃς." —
Τὴ νύχτα πάγει, κάθησε. βλέπει τὸ φῶς νὰ φέγγῃ,
Κατὰ μεσῆς ἡ κεφαλὴ τοῦ Σεραφεὶμ φωτίζει,
Ξαμώνει στὰ πολλὰ μαλλιὰ καὶ πέρνει τὸ κεφάλι·
Γιανίτσαροι τὸν ἀπαντοῦν, θέλουν νὰ τοῦ τὸ πάρουν.
Τρέχει αὐτὸς, τὸν κυνηγοῦν στὴ Σαλαμπριὰ ἐφτάσαν.
Εἰς τὸ ποτάμι πέταξε τσοπάνης τὸ κεφάλι·
Γυρίζει στὸν ἀφέντη του, λέγει τὸ κάμωμά του.
Οἱ δυὸ πηγαίνουν γιὰ νυκτὸς στὸ σιγαλὸ ποτάμι·
Εἶδαν λαμπάδα στὰ νερὰ καὶ τὸ κεφάλι βρῆκαν.
Στὸ Ντοῦσκο στ' 'Ασπροπόταμο, στὴν ἐκκλησιὰ τὸ θέτουν
Οἱ 'Αγραφιώταις ἄρχοντες κι' αὐτοὶ στὴν Πόλιν στέλνουν,
Τὸ ζήτησαν, τὸ πήρανε, τὄχουνε στὴν Κορώνα
Καὶ τὸ πανηγυρίζουνε σὰν κάρα τοῦ ἁγίου.
Οἱ δύο οἱ Γιανίτσαροι εἶναι ζωγραφισμένοι,
Στὸ ἅγια τὸ κόνισμα μαζὶ μὲ τὸν τσοπάνη.
'Απὸ πανοῦκλα ὁ ἅγιος χώραις, χωριὰ γιατρεύει,
Μὲ τὸ κορμάκι τὴν βαρεῖ καὶ τὴν πατεῖ στὰ πόδια.

VI.

ΒΛΑΧΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.

CARMINA PASTORALIA.

CCCCXCIII.
Η ΠΕΡΔΙΚΑ.

U. Kind Neugr. Poes. 16.

Μιὰ πέρδικα καυχήστηκε σ' ἀνατολὴ σὲ δύσι,
Πῶς δὲν εὑρέθη κυνηγὸς, νὰ τήνε κυνηγήσῃ.
Ὁ κυνηγὸς σὰν τ' ἄκουσε, πολὺ τοῦ κακοφάνη,
Ῥίχνει τὰ βρόχια στὸ γιαλὸ, τὰ ξόβεργα στοὺς κάμπους,
Τὰ δίχτυα τὰ μεταξωτὰ στὴν βρύσι στὴν χιονάτη·
Πάγει ἡ πέρδικα νὰ πιῇ καὶ πιάνετ' ἀπ' τὴ μύτη.
„Ἀχαμνοπιάσ' με κυνηγέ· τώρ' ἡ ψυχή μου βγαίνει.“ —
Καὶ μὲ τ' ἀχαμνοπιάσματα κάνει φτερὰ καὶ φεύγει.
„Ὥρα νὰ σ' εὕρῃ κυνηγὲ, ἀχαμνοκυνηγάρη·
Ἄφῆκες τέτοια πέρδικα, νὰ σοῦ τὴν πάρουν ἄλλοι.“ —

5. *εἰς τοῦ Χωνᾶ τὴν βρύσι U. K.*

CCCCXCIV.
ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΤΑ ΜΕΤΑΞΩΤΑ.

Εὐλ. 56. M. II, 338.

Μιὰ περδικοῦλα ν' ἔβγαινε ἀπ' τὸ λουτρὸ λουσμένη,
Κ' ἐκεῖ τὴν ἐχαιρέτησα κ' ἐκείνη δὲν μοῦ κρένει.
Νὰ στήσω βρόχια στὰ βουνὰ καὶ ξόβεργα στοὺς κάμπους,
Τὰ δίχτυα τὰ μεταξωτὰ στῆς μαρμαρένιαις βρύσαις·
Νὰ πά' ἡ πέρδικα γιὰ νερὸ, νὰμπερδευθῇ στὰ δίχτυα.
Καλῶς τήνε τὴν πέρδικα, κι' ὅν ἔκαμε καὶ κόπο,
Ὁπούρτε κ' ἐνοστίμησε τὸν ἔρημο τὸν τόπο.

***M.* et *E.* numeros aliter constituerunt.**

CCCCXCV.

Η ΠΕΡΔΙΚΑ.

Faur. II, 392.

Μιὰ Ἐβριοπούλα θέριζε κ' ἤτανε βαρεμένη·
Ὡραῖς ὡραῖς ἐθέριζε κι' ὡραῖς ἐπειλοπόνα,
Καὶ στὸ δεμάτ' ἀκούμπισε, χρυσὸν ὑγιὸν τὸν κάνει,
Καὶ στὴν ποδιὰ τὸν ἔβαλε, νὰ πᾷ τὸν βεμματήσῃ.
Μιὰ πέρδικα τὴν ἀπαντᾷ, μιὰ πέρδικα τῆς λέγει·
„Μωρὴ σκύλα, μῶρ' ἄνομη, Ἐβριὰ μαγαρισμένη,
Ἐγὼχω δεκοχτὼ πουλιὰ καὶ πάσχω νὰ τὰ θρέψω
Κ' ἐσ' ἔχεις τὸν χρυσὸν ὑγιὸν καὶ πᾷς τὸν βεμματήσῃς."—

1. *καὶ ἤτον F.*

CCCCXCVI.

ΤΟ ΠΟΥΛΙ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΥΛΙ ΒΟΥΝΙΣΙΟ.

Zαμπ. 708, 145.

Ἕνα πουλὶ θαλασσινὸ κ' ἕνα πουλὶ βουνίσιο,
Τὰ δυὸ πουλιὰ μαλώνανε, τὰ δυὸ πουλιὰ μαλώνουν
Γιὰ τὰ βουνὰ, γιὰ τὴ βοσκὴ καὶ γιὰ τὰ περιγιάλια·
Γυρίζει τὸ θαλασσινὸ καὶ λέγει τοῦ βουνίσιου·
„Σύρε πουλὶ στὸν τόπο σου, σύρε στοὺς ἐδικούς σου,
Πολὺν καιρὸ σ' ἀπόμεινα, τώρα δὲ σ' ἀπομένω." —
„Μὴ μὲ μαλώνῃς μπρὲ πουλὶ καὶ μὴ μὲ παραδιώχνῃς,
Τί 'γὼ πολὺ δὲν κάθομαι στὸν τόπο τὸ δικό σου·
Ἂν κάτσω μάι καὶ θεριστὴ κι' ὅλον τὸν ἀλωνάρη
Κι' ἂν πάρω κι' ἀπ' τὸν ἄγουστο πέντ' ἕξι δέκα μέραις,
Κι' ἀπέκεια πάω στὸν τόπο μου, γυρνῶ στοὺς ἐδικούς μου."—

11. *γέρνω Z.*

CCCCXCVI. a.

Η ΜΗΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΓΕΡΑΚΙ.

T. 59.

Σὰ μιὰ μηλιὰ γλυκομηλιὰ μὲ μῆλα φορτωμένη·
Ἕνα γεράκι γύριζεν ἐπάνου στὰ κλονάρια.
„Μηλιά μου στὰ κλονάρια σου φωλιὰ θέλω νὰ στήσω."—
„Δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ δεχτῶ γεράκι πλουμισμένο,
Τί μοῦ τινάζεις τ' ἄνθια μου καὶ χάνω τὸν καρπό μου." —

CCCCXCVII.

* ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΠΟΥΛΙΟΥ.

Ζαμπ. 761, 46.

Ἕνα πουλ' ἔκαμε φωλιὰ στῆς λεϊμονιᾶς τὸ φύλλο.
Φύσισ' ἀνεμοστρόβιλος κ' ἐπῆρε τὴ φωλιά του.
Τὸ πῆρ' ἡ παραπόνεσι κ' ἡ λαῦρα τῆς καρδιᾶς του.
Κ' ἐπῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ στὰ χείλια στὴν πηγάδα·
Πάν τὰ κοράσια γιὰ νερὸ καὶ τοῦ τήνε χαλοῦνε·
Τὸ πῆρ' ἡ παραπόνεσι κ' ἡ λαῦρα τῆς καρδιᾶς του.
Κ' ἐπῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ μέσα στὸν καλαμιῶνα·
Κ' ἐκεῖ βοριὰς ἐφύστησε, τοῦ πῆρε τὴ φωλιά του·
Τὸ πῆρ' ἡ παραπόνεσι κ' ἡ λαῦρα τῆς καρδιᾶς του.
Πῆγε καὶ μυριολόγουνε στῆς μυγδαλιᾶς τὸ φύλλο.
Βασιλοπούλα τ' ἄκουσεν ἀπ' ὥριο παραθύρι·
„Νάχα πουλὶ τὰ κάλλη σου καὶ τὸν κελαϊδισμό σου.
Τ' ὡριόπλουμό σου τὸ φτερό, τὴν ὥρια σου λαλίτσα.“ —
„Τί τάθελες τὰ κάλλη μου καὶ τὸν κελαϊδισμό μου.
Τ' ὡριόπλουμό μου τὸ φτερό, τὴν ὥρια μου λαλίτσα,
Ποῦ τρῶς τὸ διαλεχτὸ φαγὶ κ' ἐγὼ λιανοστουρνάρι.
Ποῦ πίνεις τὸ καλὸ κρασὶ κ' ἐγὼ νερὸ 'π' τ' αὐλάκι.
Ποῦ σὺ πέφτεις σὲ πάπλωμα, σὲ κεντητὰ σεντόνια,
Κ' ἐγὼ τὸ βαρυοριζικο στοὺς κάμπους καὶ στὰ χιόνια,
Ποῦ καρτερεῖς τὸν ἄγουρο νὰ παίξῃς νὰ γελάσῃς,
Καὶ καρτερῶ τὸν κυνηγὸ γιὰ νὰ μὲ κυνηγήσῃ.
Γιὰ νὰ μὲ ψήσῃ στὴν φωτιὰ νὰ κάτσῃ νὰ δειπνήσῃ.
Στέκουν στὸν τόπο σου κυρὰ κ' ἐμὲ μὴ μὲ ζηλεύῃς,
Γιατὶ τὸν πόνο τ' ἀλλουνοῦ κανεὶς δὲν τόνε ξέρει.“ —

12. 14. κιλαϊδισμό? Z.

CCCCXCVIII.

ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΠΟΥΛΙΟΥ.

Τ. 9.

Πουλάκιν ἐκελάιδησε κάτου στὸν καλαμιῶνα,
Δὲν ἐκελάιδισε σὰν πουλί, σὰν κελαϊδοῦν τ' ἀηδόνια,
Μὸν ἐκελάιδισε κ' ἔλεγε πῶς πιάνεται ἡ ἀγάπη.
Βασιλοπούλα πρόβαλεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·
„Νάχα πουλὶ τὴν χάρη σου καὶ τὸ κελαϊδισμόν σου.“ —

„Βασιλοπούλα ζουλαριὰ τί 'χω καὶ μοῦ ζουλεύεις;
Πώσὺ κοιμᾶσαι σ' πάπλωμα, σ' ἀγερικὰ σεντόνια,
Κ' ἐγὼ κοιμῶμαι στὰ βουνὰ, τσὴ πάχναις καὶ στὰ χιόνια.
. . . . . .
. . . . . .
'Εσὺ παντέχεις ἄγουρο νἄρθῃ νὰ σ' ἀγκαλιάσῃ,
Κ' ἐγὼ παντέχω κυνηγὸ, νἄρθῃ νὰ μὲ σκοτώσῃ." —

1. *V. L.* ap. *T.*: στοῦ περναριοῦ τὴ ῥίζα. *b.* τοῦ *T.*

CCCCXCIX.

ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΑΗΔΟΝΙΟΥ.

U. Παν. 19.

ΦΩΚΙΣ. ΣΜΥΡΝΑ.

Οὒλο τὸ βιό μου ξόδεψα νὰ κάμω περιβόλι·
Καὶ περιβόλι ἔκαμα περίσσια προκομμένο.
Κι' ὅσαις μηλιαῖς γλυκομηλιαῖς, οὒλαις ταῖς ἔχει μέσα,
Κι' ὅσα νερὰ τρεχούμενα, οὒλα τρέχουνε μέσα,
Κι' ὅσα πουλιὰ ποὺ κελαϊδοῦν, οὒλα λαλοῦνε μέσα,
Καὶ μέσα σ' οὒλα τὰ πουλιὰ εἶναι καὶ τ' ἀηδονάκι,
'Επῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ στοῦ πηγαδιοῦ τ' ἀχείλη.
Πᾶν τὰ κοράσια γιὰ νερὸ καὶ τοῦ τήνε χαλᾶνε.
Τὸ πῆρε τὸ παράπονο κ' ἡ πίχρα ἡ μεγάλη,
Κ' ἐπῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ κάτου στὸ περιγιάλι.
Πηγαίνουν ναύταις γιὰ νερὸ καὶ τοῦ τήνε χαλᾶνε.
Μιὰ πῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ στοῦ καραβιοῦ τὴν πρύμνη,
Μιὰ φύσηξ' ὁ ντελιβοριὰς καὶ τοῦ τήνε χαλάει.
Μιὰ πῆγε καὶ κατέκατσε σ' ἓν' ἔρημο δεντράκι.
'Εκεῖ κελάιδε κ' ἔλεγε, πῶς πιάνεται ἡ ἀγάπη,
'Απὸ τὰ μάτια βάν' ἀρχὴ, στὰ χείλη καταιβαίνει,
Κι' ἀπὸ τὰ χείλη στὴν καρδιὰ καὶ στὴν καρδιὰ 'ναμένει.
Βασιλοπούλα τ' ἄκουσεν ἀπ' ὥριο παραθύρι·
„Πουλί μ' νάχα τὴν χάρη σου, νάχα καὶ τὴν λαλιά σου."—
„Βασιλοπούλα ζουλαριὰ τεἶδες καὶ μοῦ ζουλεύθης;
Ποῦ σὺ τρῷς παστρικὰ ψωμὶ κ' ἐγὼ τρώγω χορτάρι,
Ποῦ σὺ πίνεις γλυκὸ κρασὶ κ' ἐγὼ νερ' ἀπ' τ' αὐλάκια,
Ποῦ σὺ κοιμᾶσ' στὰ στρώματα, σ' ὁλόχρυσα σεντόνια,
Κ' ἐγὼ κοιμοῦμαι στὰ κλαδιὰ καὶ σ' ἐρημιαῖς καὶ κάμπους,

Ποῦ σὺ παντέχεις ἕνα νιὸν νὰ σὲ γλυκοφιλήσῃ,
Κ' ἐγὼ παντέχω κυνηγὸ γιὰ νὰ μὲ κυνηγήσῃ."

8. 13. *τὴν ἐχαλάει Π. Γ.*

D.

Ο ΑΕΤΟΣ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνεκδημ. 401 Ε'.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Τὸ κυπαρέσσι τὸ λιγνὸν ποῦ στέκει στ' ἅγιον ὄρος,
Κι' οὐδὲ πουλὶν εὐγαίν' ἀτὸ καὶ μήδε χελιδόνι·
Ἕνας ἀγιτὸς εὐγαίν' ἀτὸ καὶ κτίζ' ἐπάν' φωλέαν,
Ἐφώλευσεν κ' ἐπούλωσεν κ' ἐποίκεν τριὰ πουλία.
Τ' ἕναν βαπτίζει ὁ Χριστὸς, τ' ἄλλο ἡ Παναγία,
Τὸ ὅλον τὸ μικρότερον φωτίζ' ὁ κόσμος σύλων.

DI.

Ο ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΣ.

Παν. 8.

Τρεῖς σταυραΐτοι καθούντανε ψηλὰ σ' ἕνα λιθάρι·
Κ' οἱ τρεῖς τὰ ντέρτια τσ' ἔλεγαν καὶ τὰ παράπονά τους.
Ἕνας ἤπιε πολὺ κρασὶ κ' ἐκεφαλοπονοῦσε,
Τ' ἄλλου τοὔπεσαν τὰ πουλιὰ ἀπάν' ἀπ' τὴ φωλιά του,
Κι' ὁ τρίτος τοὺς παρηγορεῖ, στέκεται καὶ τοὺς λέγει·
„Ἐσὺ ποὔπιες πολὺ κρασὶ νὰ πιῇς κι' ἄλλο νὰ γιάνῃς,
Κ' ἐσὺ ποὔπεσαν τὰ πουλιὰ κ' ἐσὺ ἄλλ' ἀποκαίνεις,
Ἀλλ' ὀχ σ' ἐμὲ, ποῦ γέρασα κ' ἔπεσαν τἀ φτερά μου,
Δὲν ἠμπορῶ νὰ σηκωθῶ, δὲν μπορῶ νὰ πετάξω,
Νὰ πάρ' ἀπάνου τὰ βουνὰ, πάνου τὰ κορφοβούνια,
Γιατὶ θὰ βγῇ ὁ βασιλιὰς, θὰ βγῇ νὰ κυνηγήσῃ
Μὲ τετρακόσιους ἄρχοντας, ὅλοι καβαλαραῖοι,
Σέρνουν καὶ τὰ λαγώνικα μὲ τσ' ἄλυσους δεμένα.
Καὶ πῶς νὰ κάμω νὰ σκωθῶ, νὰ πήγαινα τὰ ψήλου,
Γιὰ νἄπεφτα στὴν ἔρημο στὰ ὄρη καὶ στὰ δάση,
Νὰ μὴ μ' εὑρῇ ἡ παγανιὰ καὶ νὰ μὴ μὲ σκοτώσῃ." —

DII.

Ο ΓΕΡΑΛΑΦΟΣ.

U. (Reis. 142.) T. 374. Ζαμπ. 683, 109.

ΑΓΡΑΦΑ.

Πέρα 'κεῖ στὸν Ὄλυμπο,
'Κεῖ στὰ κοντοέλατα,
Καθουνταν γεράλαφος,
Κι' οὒλο κλαῖν τὰ μάτια του,
Χύνουν δάκρυα κόκκινα,
Κόκκινα καὶ πράσινα,
Κι' οὒλο καταγάλαξα.
Ζάρκαδος ἐπέρνας,
Στέκει καὶ τὸν ρώταε·
„Τί ἔχεις μπρὲ γεράλαφε
Κι' οὒλο κλαῖν τὰ μάτια σου,
Χύνουν δάκρυα κόκκινα,
Κόκκινα καὶ πράσινα,
Κι' οὒλο καταγάλαξα;" —
„Ἤρταν Τοῦρκοι στὸ χωριὸ,
Ἔχουν καὶ λαγωνικὰ,
Ἑβδομῆντα δυὸ σκυλιά." —
„Γὼ τὰ πέρνω στὸ κοντὸ,
Καὶ τὰ βίχνω στὰ νησιὰ,
Στὰ νησιὰ στὰ πέλαγα." —
Ἴσια μὲ τὸ δειλινὸ
Πιάσανε τὸ ζάρκαδο,
Κ' ἴσα μὲ τὸ θάμπωμα,
Πιάσαν τὸ γεράλαφο.

4. Π' Ζ.

DIII.

Ο ΒΛΑΧΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ.

'Αποκοιμήθ' ὁ πιστικὸς μὲς στὸ ῥαβδὶ τ' ἀπάνω·
Καὶ χάνει χίλια πρόβατα καὶ δυὸ χιλιάδες γιδια·
Καὶ πῆρε μιὰ ῥημόστρατα, ἕνα ἐρημοπάτι·
Γερόλυκον ἀπάντησε, στέκει καὶ τὸν ρωτάει·

„Λύκο μὴν εἶδες πρόβατα, λύκο μὴν εἶδες γίδια;“ —
„Μηγάρις μ' εἶχες πιστικὸ νὰ σοῦ φυλάῃ τὰ γίδια;
Ἐκεῖ στὸ πέρα τὸ βουνὸ, στὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε·
Στὸ πέρα βόσκουν πρόβατα, στὸ δῶθε βόσκουν γίδια.
Πῆγα κ' ἐγὼ νὰ φάγ' ἀρνὶ καὶ τρυφερὸ κατσίκι,
Μὲ πέρν' ἡ σκύλ' ἡ κολοσυβὴ καὶ τὸ σκυλὶ τὸ ζάβο,
Μοῦ τσάκισαν τὰ δυὸ πλευρὰ καὶ τὴν τραγὴ κωκάλα.“ —

DIV.

Ο ΒΛΑΧΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ.

Ζαμπ. 752, 11.

Βλάχος ἀποκοιμήθηκε ψηλὰ σ' ἕνα λιθάρι,
Καὶ χάνει χίλια πρόβατα καὶ πεντακόσια γίδια.
Ὅταν ξυπνάῃ ὁ πιστικὸς κι' ὅταν ξυπνάῃ ὁ βλάχος,
Χαλεύει γιὰ τὰ πρόβατα, τηράζει γιὰ τὰ γίδια,
Τηράει δεξιὰ, τηράει ξερβιὰ καὶ δὲ βλέπει κανένα.
Ἔπιασε τὸ στρατὶ, στρατὶ, χαλεύοντας τὰ γίδια·
Στὴ στράταν ὁποῦ πήγαινε, κουτσὸ λύκο πανταίνει·
„Λύκο μὴν εἶδες πρόβατα; λύκο μὴν εἶδες γίδια;“ —
„Πότε μ' ἔβαλες πιστικὸ, μ' ἔβαλες τυροκόπο,
Ποῦ μ' ἐρωτᾷς γιὰ πρόβατα, ποῦ μ' ἐρωτᾷς γιὰ γίδια;
Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ ποὖναι ψηλὸ καὶ μέγα;
Στὸν πάτο 'ναι τὰ πρόβατα καὶ στὴν κορφὴ τὰ γίδια,
Κ' ἕνα σκυλάκι τὰ φυλάει, σκυλὶ τοῦ γιδοκλέφτη·
Κάνω νὰ πιάκω τὸν' ἀρνὶ καὶ πιάνω τὸ κατσίκι,
Καὶ τὸ κατσίκι φώναξε κι' ὁ σκύλος τὸ γροικάει·
Σαράντα ξάχαις μ' ἔβγαλε κ' ἑξῆντα μονοπάτια,
Κ' ἐκεῖ ποῦ μὲ κωλόσερνε, χορτάρη μὴ φυτρώσῃ.“ —

DV.

Ο ΕΡΩΣ ΤΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνεκδημ. 128.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Στὴν ἔντιμον, στὴν ἔντιμον στ' ἀπάν' τὸ μαχαλόπον
Ἐννιὰ τσοπάν' ὡρίασαν ἐννιὰ κοπάδι' ἀρνία.

Οἱ πέντ' ἐγένταν στὴν φιλὴν κ' οἱ τρίω στὴν ἐγάπην·
Πέντε νυχτοὺς, πέντε μεροὺς ὁ Γιάννης 'κ' ἐκοιμέθεν·
Στὴν ῥάβδον ἐπεκούμπησε λίγον ὕπνον νὰ πάρῃ·
Κι' ὄντες γνεφῇ καὶ τερῇ, πουθὲν προβάτον 'κ' εἶδεν.
'Εποῖκεν σιδηρὸν ῥαβδὶν καὶ χάλκινα τσαρούχια.
Τὸν κόσμεν ὅλον γύρισεν, πουθὲν προβάτον 'κ' ηὗρεν.
Μόνον λύκον ἐπέντεσεν ἀπάν' στὸ σταυροδρόμιν·
„Στὸν Θιὸν, στὸν Θιὸν ναὶ λυκουδᾶ πουθὲν προβάτον 'κ' εἶδες;" —
„Στὸν Θιό μ' κι' ἂν ἐκατῶρξές με, τὴν ἀληθείαν λέγω.
Χίλια ἔφαγα τὴν πυρνὰν, μυριὰ τὸ μεσημέρι,
Καὶ στοῦ ἡλιοῦ τ' ἀπόκλοσμα ἐκρέμασα τὰ πόστια." —

DVI.

Ο ΒΛΑΧΟΣ.

Sand.. 114.

Τσοπάνης ἐκοιμώτανε ἀπάνω στὸ ῥάβδί του· — χόι τσανῆ.
Τρεῖς χρόνους ἐκοιμώτανε — γιὼ γιὼ — ἀπάνω στὸ ῥαβδί του,
σιδερένιο τὸ ῥαβδί του.
. . . . . [καὶ] τὸν μουργό του τὸν σκύλον
. . . . . [καὶ] τὴν κούντουρη τὴν σκύλαν
— χόι, χόι περιζοΐνανι· —
Στοὺς τρεῖς ἀπάνω ξύπνησε — γιὼ γιὼ —, στοὺς τρεῖς ἀπάν' ξυπνάει — χόι, χόι, περιζοΐνανι· —
Γερόλυκον ἀπάντησε — οὔτσκα, βούτσκα γιὼ —, στέκει καὶ τὸν ῥωτάει·
„Λύκο μὴν εἶδες πρόβατα; — ντουντουρῆ τσανῆ — λύκο μὴν εἶδες γίδια;" —
Τὸ βλέπεις κεῖνο τὸ βουνί — οὔτσκα, βούτσκα γιὼ — τὸ δῶθε καὶ τὸ κεῖθε; — χόι, χόι, περιζοΐνανι, —
Στὸ δῶθε βόσκουν πρόβατα — ντουντουρῆ τσανῆ, — στὸ κεῖθε βόσκουν γίδια — χόι, χόι, περιζοΐνανι —.

2 ctt. *γιὸ γιὸ S.* 6. *σχεκ. κ. τ. ῥωτ.* om. *S.* 7. *δουδουρῆ S.*

DVII.

ΟΙ ΚΛΕΦΤΑΙ.

U. (Reisen S. 142.) T. 408. Zαμπ. 759, 45.

Βγῆκαν κλέφταις στὰ βουνὰ,
Γιὰ νὰ κλέψουν ἄλογα·
Κι' ἄλογα δὲν ηὗρανε,
Πῆραν τὰ ἀρνάκια μου
Καὶ τὰ κατσικάκια μου.
Πᾶνε, πᾶνε, πᾶνε, πᾶν.
Ὤχ καϋμένος, ὤχ καϋμένος, ὤχ καϋμένος.
Προβατάκια μ',
Κατσικάκια μ',
Βάι.
Πῆραν τὴν καρδάρα μου,
Ποὖπηξα τὸ γάλα μου·
Πῆραν τὴν φλογέρα μου
Μὲς ἀπὸ τὰ χέρια μου.
Πᾶνε, πᾶνε, πᾶνε, πᾶν.
Ὤχ καϋμένος, ὤχ καϋμένος, ὤχ καϋμένος.
Φλογερίτσα μ',
Καρδαρίτσα μ',
Βάι.
Πῆράν μου τὸ λαγιαρνί,
Πούχε τὸ χρυσὸ μαλλί,
Γ' ἀσημένιο κέρατο.
Πᾶνε, πᾶνε, πᾶνε, πᾶν.
Ὤχ καϋμένος, ὤχ καϋμένος, ὤχ καϋμένος.
Προβατάκι μ',
Λαγιαρνάκι μ',
Βάι.
Περκαλῶ σε Παναγιά,
Νὰ παιδέψῃς τὴν κλεψιά.
Αἰ, καὶ νὰ τοὺς πλάκωναν
Καὶ νὰ τοὺς ξαρμάτωναν
Μέσα στὰ λημέρια τους,
Κείνους καὶ τὰ τέρια τους.
Ὤχ καϋμένος, ὤχ καϋμένος, ὤχ καϋμένος.
Προβατάκια μ',

Κατσικάκια μ',
Βάι.
Ἂν μ' ἀκούσ' ἡ Παναγιὰ
Καὶ παιδέψῃ τὴν κλεψιά
Καὶ νὰ διῶ τὸ λαγιαρνὶ
Μέσα πάλιν στὸ μαντρὶ,
Τὴν ἡμέρα τὴν λαμπρὴ
Θὲ νὰ ψήσω ἓν' ἀρνὶ,
Ποῦ νὰ πέφτ' ἀπ' τὸ σουβλί.
Ὄχ καϋμένος, ὤχ καϋμένος, ὤχ καϋμένος.
Προβατάκι μ',
Λαγιαρνάκι μ',
Βάι.

6. 15. 23. *Καὶ πάνε, πάνε, πὰν V.* 7. 16 cit. *Οὔχ Z.* 10. 19. 27 cit. *Γιοῦ, γμοῦ, γμοῦ, γμοῦ, γμοῦ, γμοῦ V. L. ap. V.* 20. *Μοῦ 'πηραν V. λάγιο ἀρνὶ Z.* 30. *Ἄχ Z. ἐπλάκωναν Z.* 31. *Ἄχ καὶ cit. Z.* 40. *Ματαιδῶ τὸ λαγιαρνὶ Z.* 41. *Στὸ δικό μου τὸ μαντρὶ Z.* 42. *παχὺ ἀρν. Z.* 28—37.:

Θέ μ' καὶ νὰ τοὺς ἔπιασαν
Καὶ νὰ τοὺς ξαρμάτωναν
Μέσα στὰ λημέρια τους
Ὅλους καὶ τὰ τέρια τους
Νὰ ἰδῶ τὸ λαγιαρνὶ,
Νὰ γυρίσῃ στὸ μαντρί cit. V. L. ap. V.

DVIII.

Ο ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΔΡΑΚΟΝΤΑΣ.

Faur. II, 390. Ζαμπ. 734, 22.

Ἤψες ἀργὰ ψιχάλιζε κι' ὁ Γιάνης ἐτραγούδα,
Τόσον τραγούδαε γλυκὰ καὶ νόστιμα κελάιδει,
Τοῦ πῆρ' ἀγέρας τὴ φωνὴ, τοῦ δράκοντα τὴν πάγει·
Προβαίν' ὁ δράκος κ' εἰπέ του· „Γιάνη θὰ νὰ σὲ φάω." —
„Δράκο μου, καὶ τί σῶκαμα γιὰ νὰ μὲ φᾷς τὸ δόλιο;" —
„Γιατὶ διαβαίνεις πάρωρα καὶ τραγουδᾷς πανώρια,
Πῶχω τὸν ὕπν' ἀγοραστὸ καὶ βαρυπλερωμένο,
Ξυπνᾷς τ' ἀηδόνια στσὴ φωλιαῖς, κράζεις πουλιὰ τοῦ κάμπου,
Ξυπνᾷς κ' ἐμὲ τὸ δράκοντα μὲ τὴ δρακόντισσά μου." —
„Ἄσε με δράκο, νὰ διαβῶ, ἄσε με νὰ περάσω,
Τί κάνει γάμ' ὁ βασιλιὰς καὶ μ' ἔχει καλεσμένον
Γιὰ νοῦνο, γιὰ παράνουνο, ξεφαντωτὴ τσὴ τάβλας." —

„Σύρε στὸ γάμο, στὴ χαρά, κι' ἀνὶ γυρίσῃς πάσω,
Φέρε μου γιὰ τὴν ξαγορὰ μαντύλι ξομπλιασμένο." —

1. *ψιχάδιζε F.* 2. om. *Z. τραγούδειε F.* 3. *στοῦ — τὴν φέρει F.* 4. *Ἐβγῆκε F.* 5. *Γιατὶ δρακὸ, γιατὶ θηριὸ, γιατὶ θὰ μὲ σκοτώσῃ F.* 8. *Ἀπ' ταῖς — καὶ π. ἀπ' τοὺς F.* 11. *Τραπάξια ἔχ' F.* 12. *Μ' ἔχει γιὰ πρῶτον μουσικὸν, πρῶτον τραγουδιστὴν του F.* 7. 13. 11. om. *F.*

DIX.

Ο ΓΙΑΝΗΣ ΚΑΙ Ο ΔΡΑΚΟΝΤΑΣ.

U.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ποιὸς ἤτανε ποῦ πέρασε τὴν νύχτα τραγουδῶντα;
Ξυπνάει τ' ἀηδόνι' ἀπ' ταῖς φωλιαῖς καὶ τὰ στοιχειὰ 'π' τοὺς βράχους,
Ξυπνάει καὶ μιὰ δράκισσα 'π' τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ δράκου·
Τοῦ δράκου κακοφάνηκε, πολὺ γινάτι τοὺρθε·
„Ποιὸς ἤταν ποῦ τραγούδησε, θέλω νὰ τόνε φάγω."
„Ἄσε με δράκο, ἄσε με ἀκόμη πέντε μέραις,
Τὴν κυριακὴ 'ν' ὁ γάμος μου, δευτέρα ἡ χαρά μου
Καὶ τὴν τετράδη τὸ ταχὺ πέρνω καὶ τὴν καλή μου."
Ὁ ἥλιος ἐσκοτίδιασε καὶ τὸ φεγγάρ' ἐχάθη
Κι' ὁ καθαρὸς αὐγερινὸς πάγει νὰ βασιλέψῃ·
„Καλῶς στὸ γιῶμα ποὖρχεται, καλῶς στὸ δειλινό μου." —
„Λιθάρια νἆν' τὸ γιῶμά σου, πέτραις τὸ δειλινό σου,
Ποῦ 'γώμαι τσ' ἀστραπῆς ὁ γιὸς, τοῦ βρόντ' ἡ θυγατέρα.
Ἄιντε Γιανάκη μ' στὸ καλὸ μαζὺ μὲ τὴν καλή σου." —

DX.

Ο ΔΡΑΚΩΝ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνεκδημ. 428.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Ὁ Γιάνες ἐπεπύρνιζεν καὶ στὸ πηγάδ' ἐπῆγεν·
Ἐκτύπησεν ἡ μαστραπᾶ κ' ἐγνέφιζεν ὁ δράκων.
Ἐξῆβεν δράκων κι' ἄγγελος καὶ θὰ τρῶγνε τὸν Γιάνεν.
„Παρακαλῶ σε δράκε μου θεοῦ παρακαλίας·
Ἄφση με δράκε μ', ἄφση με καμπόσα πέντε μέραις,

Ἂς πάγ' νὰ διῶ τὸν κύριν μου κ' ἐρχοῦμαι δράκε μ', φᾶ με." —
Ἐπῆγεν Γιάνες κ' ἔργεψεν, ὁ δράκων ἐθερῶθεν·
Καὶ τὸν λόγον ἀτ' 'κ' ἐπλέρωσεν κι' ὁ Γιάνες κατηβαίνει.
„Καλῶς, καλῶς τὸ πρόγευμα, καλῶς τὸ δειλινάρι,
Καλῶς τὸ τρώγω καὶ πίνω καὶ κεῖμαι καὶ κοιμοῦμαι." —
„Ἄφση με δράκε μ', ἄφση με καμπόσα πέντ' ἡμέραις,
Ἂς πάγ' νὰ διῶ τὴν μάναν μου κ' ἐρχοῦμαι δράκε μ', φᾶ με." —
Ἐπῆγεν Γιάνες κ' ἔργεψεν, ὁ Γιάνες ἐθερῶθεν·
Κι' ὅταν τερῇ τὸ πέραν κὰ, κι' ὁ Γιάνες κατηβαίνει.
„Καλῶς, καλῶς τὸ πρόγευμα, καλῶς τὸ δειλινάρι,
Καλῶς τὸ τρώγω καὶ πίνω καὶ κεῖμαι καὶ κοιμοῦμαι." —
„Ἄφση με δράκε μ', ἄφση με καμπόσα πέντ' ἡμέραις,
Ἂς πάγ' νὰ διῶ τ' ἀδέλφια μου κ' ἐρχοῦμαι, δράκε μ' φᾶ με." —
Ἐπῆγεν Γιάνες κ' ἔργεψεν, ὁ δράκων ἐθερῶθεν·
Ὅταν τερῇ τὸ πέραν κὰ, κι' ὁ Γιάνες κατηβαίνει.
Πάγει Γιάνες, πάγ' ὁ Γιάνες τὴν γοῦλαν κρεμισμένος,
Κι' ἀλλ' ἀποπίσ' ὁ κύρις ἄτ', τὰ γένεια φτουλιγμένα,
Ἀλλ' ἀποπίσ' ἡ μάνα του τὰ γαίματα λουγμένη
Κι' ἀλλ' ἀποπίσ' τ' ἀδέλφια του κλαιμένοι καὶ θρημμένοι,
Ἀλλ' ἀποπίσ' ἡ κάλη του, σίτ' παίζ' καὶ κατηβαίνει,
Χρυσὸν μῆλον ξτὸ χέρι ἀτ'ς, σίτ' παίζ' καὶ κατηβαίνει.
„Καλῶς, καλῶς τὸ πρόγευμα, καλῶς τὸ δειλινάρι,
Καλῶς τὸ τρώγω καὶ πίνω καὶ κεῖμαι καὶ κοιμοῦμαι." —
„Φαρμάκι νὰ ἐν' τὸ πρόγευμά σ', τσουμάχ' τὸ δειλινάρι." —
„Κι' ἂς ἐρωτῶ σε κορασιὸν τὰ γονικά σ' ἀπόθεν;" —
„Τὰ γονικά μ' 'π' τοὺς οὐρανοὺς κ' ἡ μάνα ἀπ' τὰς λίβας,
Τ' ἀδέλφια μ' στράπτουν καὶ βροντοῦν κ' ἐγὼ τρώγω τοὺς δράκους." —

DXI.

Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ.

Ζαμπ. 737, 43. cfr. Ἰον. Ἀνθ. φαν. 3, 591. U. T. 178.

ΚΕΡΚΥΡΑ.

Σαράντα πέντε μάστοροι κ' ἑξῆντα μαθητάδες
Τρεῖς χρόνους ἐδουλεύανε τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι·

Ὁλημερῆς ἐχτίζανε κι' ἀπὸ βραδὺ γκρεμιέται.
Μυριολογοῦν οἱ μάστορες καὶ κλαῖν' οἱ μαθητάδες·
„Ἀλλοίμονο στοὺς κόπους μας, κρίμα σταῖς δούλεψαίς μας,
Ὁλημερῆς νὰ χτίζωμε, τὸ βράδυ νὰ γκρεμιέται." —
Καὶ τὸ στοιχειὸ ποκρίθηκεν ἀπ' τὴ δεξιὰ καμάρα·
„Ἂν δὲ στοιχειώσετ' ἄνθρωπο, τεῖχος δὲ θεμελιώνει·
Καὶ μὴ στοιχειώσετ' ὀρφανό, μὴ ξένο, μὴ διαβάτη,
Παρὰ τοῦ πρωτομάστορα τὴν ὥρια τὴ γυναῖκα,
Πῶρχετ' ἀργὰ τ' ἀποταχυά, πῶρχετ' ἀργὰ στὸ γιῶμα." —
Τ' ἄκουσ' ὁ πρωτομάστορας καὶ τοῦ θανάτου πέφτει,
Κάνει γραφὴ καὶ στέλνει την μὲ τὸ πουλὶ τ' ἀηδόνι·
„Ἀργὰ ντυθῆ, ἀργ' ἀλλαχτῆ, ἀργὰ νὰ πάῃ στὸ γιῶμα,
Ἀργὰ νὰ πάῃ καὶ νὰ διαβῇ τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι." —
Καὶ τὸ πουλὶ παράκουσε κι' ἀλλοιῶς ἐπῆγε κ' εἶπε·
„Γοργὰ ντύσου, γοργ' ἄλλαξε, γοργὰ νὰ πᾷς τὸ γιῶμα,
Γοργὰ νὰ πᾷς καὶ νὰ διαβῇς τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι." —
Νά την κ' ἐξανάφανεν ἀπὸ τὴν ἄσπρη στράτα·
Τὴν εἶδ' ὁ πρωτομάστορας, ξαγλίζετ' ἡ καρδιά του.
Ἀπὸ μακρυὰ το 'ς χαιρετᾷ κι' ἀπὸ μακρυὰ τοὺς λέγει·
„Γειά σας, χαρά σας μάστορες καὶ σεῖς οἱ μαθητάδες,
Μὰ τ' ἔχει ὁ πρωτομάστορας κ' εἶν' ἔτσι χολιασμένος;" —
„Τὸ δαχτυλίδι τώπεσε στὴν πρώτη τὴ καμάρα,
Καὶ ποιὸς νὰ μπῇ καὶ ποιὸς νὰ βγῇ τὸ δαχτυλίδι νἄβρῃ;" —
„Μάστορα μὴν πικραίνεσαι, κ' ἐγὼ νὰ πά' σ' τὸ φέρω·
Ἐγὼ νὰ μπῶ κ' ἐγὼ νὰ βγῶ τὸ δαχτυλίδι νἄβρω." —
Μηδὲ καλὰ κατέβηκε, μηδὲ στὴ μέσ' ἐπῆγε·
„Τράβα καλέ μ' τὴν ἄλυσο, τράβα τὴν ἀλυσίδα,
Τ' ὅλον τὸν κόσμ' ἀνάγυρα καὶ τίποτες δὲν ηὗρα." —
Ἕνας πηχάει μὲ τὸ μυστρὶ κι' ἄλλος μὲ τὸν ἀσβέστη,
Πέρνει κι' ὁ πρωτομάστορας καὶ βύχνει μέγα λίθο·
„Ἀλλοίμονο στὴ μοῖρά μας, κρίμα στὸ ριζικό μας,
Τρεῖς ἀδερφάδες ἤμασταν κ' ἡ τρεῖς κακογραμμέναις.
Ἡ μιὰ χτίσε τὸ Δούναβι κ' ἡ ἄλλη τὸν Αὐλῶνα
Κ' ἐγὼ ἡ τλιὸ στερνότερη τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι.
Καθὼς τρέμ' ἡ καρδοῦλά μου, νὰ τρέμῃ τὸ γιοφῦρι.
Κι' ὡς πέφτουν τὰ μαλάκια μου, νὰ πέφτουν οἱ διαβάταις."—
„Κόρη τὸν λόγον ἄλλαξε κι' ἄλλη κατάρα δόσε.
Πῶχεις μονάκριβ' ἀδερφό, μὴ λάχῃ καὶ περάσῃ." —

Κι' αὐτὴ τὸν λόγον ἄλλαξε κι' ἄλλη κατάρα δίνει·
„Σίδερον ἡ καρδοὺλά μου, σίδερο τὸ γιοφῦρι,
Σίδερο τὰ μαλλάκια μου, σίδερο κ' οἱ διαβάταις.
Τί ἔχω 'δερφὸ στὴν ξενιτειὰ, μὴ λάχῃ καὶ περάσῃ." —

1 et 2. *χίλιοι μαστόροι ἐκτίζανε τῆς Ἄρτας τὸ γιοφῦρι I. T.* 5. *κρίμα Z.* 6. *Ἤλθε βοὴ ἀπ' οὐρανοὺς κι' ἀπ' Ἀρχαγγέλου στόμα I. T.* 10. *Μιὰ πὸ ταῖς μαστόρισσαις τοῦ πρώτου τὴν γυναῖκα I. T.* 12. *Τὄμαθ' περὶ θ. π. I. T.* 14. 14. 17. *πάῃ τὸ Z.* 16. *ἀλληῶς Z.* 20. *Τὴν βλίπ' ὁ πρωτομ. περὶ θανάτου πέφτει I. T.* 22 et 23. *Σὰν τέχνι ὁ πρωτομάστορας κ' εἶναι βεργομισμένος; I. T.* 24. *στὰ βάθη τοῦ θεμέλιου I. T.* 26. *Ἐγὼ πά' ἐγὼ ἔρχομαι I. T.* 31 et 32. *Ἕνας τὴν κρούβει μὲ πηλὸν, κι ἄλλος μὲ τὸν ἀσβέστη, Πιάνει κι' ὁ πρωτομ. πέντ' ἔξη ματσουκάκια I. T.* 34. *εἴμεθα I. T.* 37. *Ὡς τρέμει τὸ καρυόφυλλο I. T.* 38. *Κόρη μου μετενόησε νὰ σώσῃς τὴν ψυχή σου I. T.* 39. *δενδρό φύλλα I. T. οἱ ἄνθρωποι I. T.* 40. *ὀπώχεις ἀκριβὸ I. T.* vss. 11. 27 30. om. *I. T.* Finis carminis ap. *I. T.* hic est:

Ἂν τρέμουν τ' ἄγρια βουνὰ, νὰ τρέμῃ τὸ γιοφῦρι,
Κι' ἂν πέφτουν τ' ἄγρια πουλιὰ, νὰ πέφτουν οἱ ἄνθρωποι.

DXII.

Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ.

T. 180.

Σαρανταπέντε μάστορες κ' ἑξήντα λαβουρέντες
Πύργον ἐθεμελιώνανε τσῆς Ἄρτας τὸ διοφῦρι.
Ὁλτιμερῆς τὸ κτίζανε, τὸ βράδυ γκρεμιζώτουν.
Κλαῖν' οἱ μαστόροι, κλαῖνέ το, κλαῖνε, μυριλογάνε,
Κ' οἱ λαβουρέντες χαίρουνται· γιατὶ πέρνουν ντσορνάτα.
Μιὰ κυριακὴ καὶ μιὰ λαμπρὴ, μιὰ πάσημον μεροῦλα
Ἔπεσ' ὁ πρωτομάστορας λιγὸν ὕπνο νὰ πάρῃ·
Κ' εἶγδ' ὄνειρο στὸν ὕπνο του, στὴν ὑποφαντασιά του,
Σὰ δὲ σκοτώσουν ἄνθρωπο, πύργος δὲ θεμελιώνει.
Μήτ' ἄρχοντα μήτε φτωχὸ μήτε κανεὶς στὸν κόσμο
Παρὰ τοῦ πρωτομάστορος γυναῖκα νὰ στεριώσῃ.
Τὸ λαβουρέντη τὤκραξε, θέλημα νὰν τοῦ κάμῃ·
„Σύρε νὰ πῇς κυρούλας σου, τσὴ καραβοκυρά σου.
Σὰ ναντυθῇ, νὰ στολιστῇ, νὰ βάλῃ τὰ χρυσά της,
Νὰ βάλῃ τ' ἀσημένια της καὶ τὰ μεταξωτά της·
Γοργὰ νὰ πᾷς, γοργὰ νὰρθῇς, γοργὰ νὰν τσὴ τ' ὁρίσῃς."—
Ἐπῆγε καὶ τὴν ηὗρηκε πῶρραφτε κ' ἐτραγούδα.
„Καλῶς την τὴν κυρούλά μου, τὴν καραβοκυρά μου.
Μ' ἔστειλ' ὁ πρωτομάστορας νὰ βάλῃς τὰ χρυσά σου,

Νὰ βάλῃς τ' ἀσημένια σου καὶ τὰ μεταξωτά σου,
Νάρθῃς νὰ γιωματίσωμε" . . . . . .
'Εντύθηκ', ἐστολίστηκε, ἔβαλε τὰ χρυσά της,
"Εβαλε τ' ἀσημένια της καὶ τὰ μεταξωτά της·
'Επῆγε καὶ τοὺς ηὕρηκε στὴν τάβλα ποὺ καθόνταν.
„Καλῶς την τὴν κυρούλά μου, τὴν καραβοκυρά μου.
Μῶπες' ἡ ἀρραβωνά μου, τὸ πρῶτο δαχτυλίδι·
Γιὰ τοῦτο σοῦ ἐμήνυσα νάρθῃς νὰ μοῦ τὸ σώσῃς.
Κι' ἀφόντες ἐκατέβηκε κείνη μὲς στὸ διοφῦρι.
"Ενας τὴν σκάει μὲ τὸν πηλὸ κι' ἄλλος μὲ τὸν ἀσβέστη,
Κ' ἐκειος ὁ πρωτομάστορας μὲ τὸ σφυρί τσὴ σκάει.
„Τρεῖς ἀδερφάδες εὕμαστε κ' ἡ τρεῖς ἐσκοτωθήκαν,
'Η μιὰ σκοτώθη σ' ἐκκλησιὰ κ' ἡ ἄλλ' σὲ μοναστῆρι
Κ' ἡ τρίτη ἡ καλήτερη τσὴς "Αρτας στὸ διοφῦρι.
'Ως τρέμουν τὰ χεράκια μου, νὰ τρέμουν ἡ κολόναις,
Κι' ὡς τρέμει ν' ἡ καρδοῦλά μου, νὰ τρέμῃ τὸ διοφῦρι." —

1. 5. 12. *Λαγουρέντα T.* 9. *Πῶς T.* 10. *Μὰ εἴτε — μὰ εἴτε T.* 28. *κείνη om. T.*

DXIII.

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ.

Faur. II, 80.

Κοράσιον ἐτραγούδησεν ἐπάνω σὲ γεφῦρι·
Καὶ τὸ γεφῦρι ῥάγισε καὶ τὸ ποτάμι στάθη,
Καὶ τὸ στοιχειὸν τοῦ ποταμοῦ κι' αὐτὸ στὴν ἄκρ' ἐβγῆκε·
„Κόρη μου πάψε τὸν ἀχὸν κ' εἰπὲ κι' ἄλλο τραγούδι." —
"Αχ πῶς νὰ πάψω τὸν ἀχὸν, κι' ἄλλο νὰ πῶ τραγούδι;
"Εχω τὸν ἄντρα μ' ἄρρωστον κι' ἀρρωστικὸν γυρεύω.
. . . . . .
Νὰ κάμω στρούγγαν τοῦ λαγοῦ, τὸ γάλα του ν' ἀρμέξω. —

DXIV.

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ.

Πανδ. 86.

Μὲς στὴν καρυὰ, μὲς στὴν ἐλιὰ, μὲς στῆς καρυᾶς τὴν ῥίζα
'Εφανερώθ' ἕνα στοιχειὸ καὶ τρώει τσ' ἀντρειωμένους.

Τοὺς ἔφαγε, τοὺς ἔσωσε, κανένα δὲν ἀφίνει.
Κι' ὁ βασιλιὰς ποῦ τὄμαθε, πολ' ἀχαμνιὰ τοῦ ἦλθε·
Στέλνει καὶ φτιάν' ἕνα χαρτὶ κ' ἕνα κομμάτι γράμμα,
Στέλνει στῆς χήρας τὰ παιδιὰ στὸν Κώστα καὶ στὸν Γιάνη·
..Παιδιά μ' σὰς θέλ' ὁ βασιλιάς, παιδιά μ' σὰς θέλ' ὁ ρήγας." —
..Μήνα μὰς θέλ' γιὰ κρέμασμα, νὰ πάῃ νὰ μὰς κρεμάσῃ;"—
..Δὲν σὰς θέλει γιὰ κρέμασμα, νὰ πάῃ νὰ σὰς κρεμάσῃ,
Μόνε σὰς θέλ' γιὰ τὸ στοιχειὸ ποῦ τρώγει τσ' ἀντρειωμένους.
Τοὺς ἔφαγε, τοὺς ἔσωσε, κανένα δὲν ἀφίνει." —
Κι' ὁ Γιάνης ἐξεκίνησεν ἀνταμα μὲ τὸν Κώστα,
Καὶ κάνουν τὸν κατήφορο καὶ πᾶν κατὰ τὸν κάμπο,
Κι' ὁ τόπος ἐταράζουνταν καὶ τὰ βουνὰ ἐσειῶνταν,
Καὶ τὸ στοιχειὸ ξεκίνησε, νὰ πάῃ ν' ἀνταμωθοῦνε·
Κ' ἐπήγανε κ' ἐπιάστηκαν στῆ μέσ' ἀπὸ τὸν κάμπο,
Κι' ἀκοῦν τὸν Γιάνη κ' ἔσκουζε τὸν Κώστα καὶ φωνάζει·
..Τὸ πούσαι Κώστα μ' ἀδελφὲ καὶ πολυαγαπημένε,
Γιὰ γύρνα πίσω, βγάλε με κ' ἐγὼ εἶμαι ὁ Γιάνης,
Κ' ἐγὼμ' ὁ Γιάνης ξακουστὸς, Γιάνης ὁ ξακουσμένος,
Ποῦ τὰ σκοτώνω τὰ στοιχειὰ στῆ μέσ' ἀπὸ τὸν κάμπο."
Κι' ὅσο πάῃ ὁ Κώστας 'κεῖ, τὸ βρίσκει σκοτωμένο.
Κι' ὁ Γιάνης ἐχουχούτισε, ψιλὸ τραγοῦδι λέει·
..Κώστα μ' σύρε στῆ μάνα μας, σύρε στὴν ἀδελφή μας,
Ν' πάγῃ μὲς στοῦ βασιλιὰ, νὰ πάρῃ συγχαρίκια,
Ποῦ τὸ στοιχειὸ τὸ σκότωσα καὶ τὄχω σκοτωμένο."

10. *Μόνε* om. *Π.* 14. *ἐσειῶντα Π.* 17. *τὸν Ἰάννη καὶ φ. Π.* 19. *Γύρνα ὀπίσ. Π. κ' ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰάν.: Π.* 22. *ὅσω Π.* 25. *πάῃ Π. συχαρίκια Π.*

DXV.

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ.

Ζαμπ. 762, 47.

Ὁ Κωσταντῆς κι' ὁ βασιλιὰς ἀντάμα τρῶν καὶ πίνουν,
Κι' ἀθηβολὴν εὑρήκανε ποιὸς ἔχει κάλλιο μαῦρο.
Ὁ βασιλιὰς βάνει φλωριὰ, τί ἔχει πολὺ λογάρι,
Κι' ὁ Κωσταντῆς εἶναι φτωχὸς καὶ βάνει τὸ κεφάλι.
Ὡς τ' ἄκουσε κ' ἡ λυγερὴ τοῦ Κωσταντῆ ἡ γυναῖκα,
Στὸ σταῦλον ἐκατέβηκε, βρῶμι στὸ σφράιστο βάνει·

„Ἂν ἀπεράσῃς μαῦρέ μου τοῦ βασιλιῶς τὸ μαῦρο,
Θὰ νὰ σοῦ σκώσω τὴν ταγὴ σαρανταπέντε φοῦχτες·
Τούταις ταῖς ζάβαις ποῦ φορῶ, πέταλα θὰ ϛταῖς κάμω
Καὶ τὰ σκολαρικάκια μου καρφιὰ τῶν πεταλιῶν σου.“ —
Σαράντα μίλια τρέξανε καὶ τὰ σαράντ' ἀντάμα
Καὶ ϛτὰ σαράντα τέσσερα πρὸς τὰ σαράντα πέντε,
Στέκει καὶ διαλογίζεται τὰ λόγια τῆς κυρᾶς του.
Σὰν ἀστραπὴ τοὔρτ' ἀπ' ὀμπρὸς καὶ σὰ βροντ' ἀπὸ πίσω,
Τὸν ἄφηκ' ἀπὸ πίσω του δέκα μιλιῶνε τόπο·
„Στέκα κ' ἐγώμαι βασιλιάς, μὴ μὲ παραντροπιάζῃς,
Τὸ στοίχημα ποῦ βάλλαμε, διπλὸ νὰ σοῦ τὸ δώσω.“ —

DXVI.

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΟ ΕΛΑΦΙ.

Παν8. 15. Βρούθυλος.

ΕΥΒΟΙΑ.

Τρίτη γεννήθ' ὁ Διγενὴς καὶ τρίτη θὰ πεθάνῃ.
Πιάνει, καλεῖ τοὺς φίλους του κι' ὅλους τοὺς ἀντρειωμένους·
Νἄρθ' ὁ Μηνᾶς κι' ὁ Μαυραλῆς, νἄρθῃ κι' ὁ γιὸς τοῦ Δράκου,
Νἄρθῃ κι' ὁ Τρεμαντάχειλος, ποῦ τρέμ' ἡ γῆ κι' ὁ κόσμος.
Ἐπῆγαν καὶ τὸν ηὗρανε ϛτὸν κάμπο ξαπλωμένο.
„Ποῦσουν ἐσὺ μπρὲ Διγενῆ καὶ θέλεις νὰ πεθάνῃς;“ —
„Φᾶτε καὶ πιάτε φίλοι μου κ' ἐγὼ σᾶς ἀφηγιῶμαι·
Στῆς Ἀλαμάνας τὸ βουνὸ, ϛτῆς Ἀραπιᾶς τὸν κάμπο,
Ἐκεῖ ποῦ πέντε δὲν πέρνουν καὶ δέκα δὲν διαβαίνουν,
Περνᾶν πενῆντα κ' ἑκατὸ καὶ νἂν' κι' ἁρματωμένοι.
Κ' ἐγὼ μαῦρος ἀπέρασα πεζὸς κι' ἁρματωμένος.
Τριακόσι' ἀρκούδια σκότωσα κ' ἑξῆντα δύο λιοντάρια·
Ἐπέτυχα κ' ἐβάρεσα τὸ στοιχειωμένο λάφι,
Πούχε σταυρὸ ϛτὰ κέρατα κι' ἀστέρι ϛτὸ κεφάλι,
Κι' ἀνάμεσα ϛτὰ δίπλατα εἶχε τὴν Παναγία.
Αὐτὸ τὸ κρίμα μ' ἔσωσε καὶ θέλω νὰ πεθάνω.
Τριακόσους χρόνους ἔζησα 'δῶ ϛτὸν ἀπάνω κόσμο·
Κανένα δὲν φοβήθηκα ἀπ' τοὺς ἀντρειωμένους.
Τώρ' εἶδ' ἕνα ξεσκάλτσωτο πεζὸ κι' ἁρματωμένο,
Πούχε τοῦ ῥήσου τὰ πλουμιὰ, τῆς ἀστραπῆς τὰ μάτια,

Τὸν εἶδανε τὰ μάτια μου κ' ἐλάβωσ' ἡ καρδιά μου·
Κεῖνο τὸ κρίμα μ' ἔσωσε καὶ θέλω νὰ πεθάνω." —

1. θ' ἀποθάνει *B.* 2. τσ' *Π.* 3. *Μαυρουδῆς B.* 4. *νἄλθη Π.* 5. *ὑπῆγαν B.* 6. *Τί ἔχεις σὺ βρὲ B.* 7. *ἀφηγοῦμαι B.* 9. *Ἐκεῖ εἰς — δέκα B.* 10. *ἂν εἶν' B.* 16. 22. *μέλλω B.* 19. *Καὶ τώρα Π. ἀνδρειωμένο B.*

DXVII.

Ο ΒΟΥΡΚΟΛΑΚΑΣ.

Fauv. II, 406. Zαμπ. 713, 1. cfr. T. 345.

ΧΙΟΣ.

Μάνα μὲ τοὺς ἐννιά σου γιοὺς καὶ μὲ τὴ μιά σου κόρη,
Τὴ κόρη τὴ μονάκριβη τὴν πολυαγαπημένη,
Τὴν εἶχες δώδεκα χρονῶν κ' ἥλιος δὲ σοῦ τὴν εἶδε,
Στὰ σκοτεινὰ τὴν ἔλουζες, στ' ἄφεγγα τὴν ἐπλέκες,
Στ' ἄστρη καὶ στὸν αὐγερινὸ τσ' ἔφκιανες τὰ σγουρά της·
Ὅπου σοῦ φέρναν προξενιὰν ἀπὸ τὴν Βαβυλώνη,
Νὰ τὴν παντρέψῃς τὰ μακρυὰ, πολὺ μακρυὰ στὰ ξένα·
Ὄχτ' ἀδερφοὶ δὲ θέλουνε κι' ὁ Κωσταντῖνος θέλει·
„Δός τηνε μάνα, δός τηνε τὴν Ἀρετὴ στὰ ξένα,
Στὰ ξένα 'κεῖ ποῦ περβατῶ, στὰ ξένα ποῦ παγαίνω,
Νὰ 'χω κ' ἐγὼ παρηγοριὰ, νὰ 'χω κ' ἐγὼ κονάκι." —
„Φρόνιμος εἶσαι Κωσταντῆ κι' ἄσχημ' ἀπηλογήθης:
Κι' ἂν μῶρθη γιέ μου θάνατος, κι' ἂν μῶρθη γιέ μ' ἀρρώστια,
Κι' ἂν τύχῃ πικρὰ γῆ χαρὰ, ποιὸς θὰ μοῦ τήνε φέρει;" —
Τὸ Θιὸ τῆς ἔβαλ' ἐγγυτὴ καὶ τοὺς ἁγιοὺς μαρτύρους,
Ἂν τύχῃ κ' ἔρθῃ θάνατος, ἂν τύχῃ κ' ἔρθ' ἀρρώστια,
Κι' ἂν τύχῃ πικρὰ γῆ χαρὰ, νὰ πάῃ νὰ τήνε φέρῃ.
Καὶ σὰν τὴν ἐπαντρέψανε τὴν Ἀρετὴ στὰ ξένα
Κ' ἐμπῆκε χρόνος δύσεφτος καὶ μῆνας ὀργισμένος
Κι' ἔπεσε τὸ θανατικὸ κ' οἱ ἐννιὰ 'δερφοὶ πεθάναν.
Βρέθηκ' ἡ μάνα μοναχὴ σὰν καλαμιὰ στὸν κάμπο·
Στ' ὀχτὼ μνήματα δέρνεται, στ' ὀχτὼ μυριολογάει,
Στοῦ Κωσταντίνου τὸ θαφτὸ ταῖς πλάκαις ἀνασκώνει·
„Σήκου Κωσταντινάκη μου, τὴν Ἀρετή μου θέλω·
Τὸ Θιὸ μοῦ βάλες ἐγγυτὴ καὶ τοὺς ἁγιοὺς μαρτύρους.
Ἂν τύχῃ πικρὰ γῆ χαρὰ, νὰ πᾷς νὰ μοῦ τὴ φέρῃς." —

Τ' ἀνάθεμα τὸν ἔβγαλε μὲς ἀπὸ τὸ κυβοῦρι·
Κάνει τὸ σύγνεφ' ἄλογο καὶ τ' ἄστρο σαλιβάρι
Καὶ τὸ φεγγάρι συντροφιὰ καὶ πάει νὰ τήνε φέρῃ.
Πέρνει τὰ ὄρη πίσω του καὶ τὰ βουνὰ μπροστά του,
Βρίσκει την κ' ἐχτενίζουνταν ὄξου στὸ φεγγαράκι·
Ἀπὸ μακρυὰ τὴ χαιρετᾷ κι' ἀπὸ μακρυὰ τῆς λέγει·
„Περβάτης' Ἀρετοῦλά μου, κυράνα μας σὲ θέλει." —
„Ἀλλοίμον' ἀδερφάκι μου καὶ τ' εἶναι τούτ' ἡ ὥρα;
Ἀνίσως κ' ἦναι γιὰ χαρὰ, νὰ βάλω τὰ χρυσά μου.
Κι' ἂν ἦναι πίκρα, πές μου το, νἄρτω κατὰ πῶς εἶμαι."
„Περβάτης' Ἀρετοῦλά μου κ' ἔλα κατὰ πῶς εἶσαι." —
Στὴ στράτα ποὺ διαβαίνανε, στὴ στράτα ποὺ παγαίναν,
Ἀκοῦν πουλιὰ καὶ κιλαδοῦν, ἀκοῦν πουλιὰ καὶ λένε·
„Ποιὸς εἶδε κόρην ὥμορφη νὰ σέρν' ὁ πεθαμμένος;" —
„Ἄκουσες Κωσταντάκη μου, τί λένε τὰ πουλάκια;
Ποιὸς εἶδε κόρην ὥμορφη νὰ σέρν' ὁ πεθαμμένος; —
„Λωλὰ πουλιὰ κι' ἂς κιλαδοῦν, λωλὰ πουλιὰ κι' ἂς λένε." —
Καὶ παρακεῖ ποὺ πάγαιναν, κι' ἄλλα πουλιὰ τοὺς λένε·
„Τί βλέπομε τὰ θλιβερὰ, τὰ παραπονεμένα,
Νὰ περβατοῦν οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους." —
„Ἄκουσες Κωσταντάκη μου, τί λένε τὰ πουλάκια;
Πῶς περβατοῦν οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους." —
„Πουλάκια 'ναι κι' ἂς κιλαδοῦν, πουλάκια 'ναι κι' ἂς λένε." —
„Φοβοῦμαί σ' ἀδερφάκι μου καὶ λιβανιαῖς μυρίζεις." —
„Ἐχτὲς βραδὺς ἐπήγαμε πέρα στὸν ἅι Γιάνη,
Κ' ἐθύμιασέ μας ὁ παπᾶς μὲ περισσὸ λιβάνι." —
Καὶ παρεμπρὸς ποὺ πήγανε, κι' ἄλλα πουλιὰ τοὺς λένε·
„Ὦ Θὲ μεγαλοδύναμε μεγάλο θάμμα κάνεις,
Τέτοιαν πανώρια λυγερὴ νὰ σέρνῃ πεθαμμένος." —
Τ' ἄκουσε πάλ' ἡ Ἀρετὴ κ' ἐρράγισ' ἡ καρδιά της.
„Ἄκουσες Κωσταντάκη μου, τί λένε τὰ πουλάκια;
Πές μου, ποὖν' τὰ μαλλάκια σου, τὸ πηγορὸ μουστάκι;" —
„Μεγάλη ἀρρώστια μ' εὗρηκε, μ' ἔρριξε τοῦ θανάτου,
Ποῦ πέσαν τὰ ξανθὰ μαλλιά, τὸ πηγορὸ μουστάκι." —
Βρίσκουν τὸ σπίτι κλειδωτὸ, κλειδομανταλωμένο,
Καὶ τὰ σπιτοπαράθυρα ποὖταν ἀραχνιασμένα.
„Ἄνοιξε μάνα μ', ἄνοιξε καὶ νὰ τὴν Ἀρετή σου." —
„Ἂν ἦσαι Χάρος, διάβαινε, κι' ἄλλα παιδιὰ δὲν ἔχω·

Ἡ δόλια ἡ Ἀρετοῦλά μου λείπει μακρυὰ στὰ ξένα.“ —
„Ἄνοιξε μάνα μ', ἄνοιξε, κ' ἐγὼμ' ὁ Κωσταντῆς σου·
Ἐγγυτὴ σῶβαλα τὸ Θιὸ καὶ τοὺς ἁγιοὺς μαρτύρους,
Ἂν τύχῃ πικρὰ γὴ χαρὰ, νὰ πᾷ νὰ σοῦ τὴ φέρω.“ —
Κι' ὥστε νὰ βγῇ στὴν πόρτα της, ἐβγῆκεν ἡ ψυχή της.

1. ἤλουγες 's τὸ φέγγος *F.* 5. *Τὴν ἐσφικτοκορδέλιαξες ἔξω 's τὸ φεγγαράκι F.* 6. στεῖλα *F.* 7. τὰ om. *Z. F.* 11. 'στὴν στράτα ποῦ διαβαίνω *F.* 12. κι' ἀσαχμ' *Z.* 18. τῆς βάζει *F.* 19. κ' ἔρχεται χρόνος θύσεφτος καὶ οἱ ἐννιὰ πεθάνα *F.* 23. ἄνεσπα τὰ μαλλιά της *F.* 27. *Καὶ μέσα τὰ μεσάνυχτα πάγει νὰ τῆς τὴν φέρει F.* 32. *Γιὰ ἔλα F.* 35. *Ἂν ἡ χαρὰ στὸ σπίτι μας, F.* 36. *Κι' ἂν πίκρα ἀδελφάκι μου νὰ ἐρθ' ὡς F.* 37. *Μηδὲ πικρὰ μηδὲ χαρὰ, ἔλα καθὼς ὁποῦσαι F.* 38. *Ὅπου διάβαιναν F.* 40. *Γιὰ δὲς κοπέλαν εὔμορφην νὰ σύρν' ἀπ. F.* 41. *Ἄκουε καὶ τὰ πουλιὰ τί λένε F.* 51. *Ἔξω στὸν F.* 52. *μὲ τὸ πολὺ λιβ' F.* 61. *Ἥρος — κἂν ἦσαι Ἥρος βιάβα F.* 65. *Καϋμένη F.* 67. *Τὸν Θεὸ σοῦ βάλα ἐγγυτὴ F.* 69. *ν' ἀνοίξῃ — ἐξέβγεν F.* vss. 2. 3. 7. 8. 10. 13. 16. 18. 20—22. 28—30. 42—48. 53—62. om. *F.*

DXVIII.

Ο ΒΟΥΡΚΟΛΑΚΑΣ.

T. 347.

Τσὴ καλομάνας τὸ παιδὶ, τσὴ χήρας θυγατέρα,
Ποῦ προξενιὰν ἐφέρανε μὲς ὀχ τὴ Βαβυλῶνα,
Τ' ἑφτὰ 'δερφιὰ δὲ θέλουνε κι' ὁ Κωσταντῖνος θέλει·
„Μάνα μ' ἂς τὴν παντρέψωμε τὴν Ἀρετὴ στὰ ξένα.“ —
„Καὶ ποιὸς θὰ μοῦ τὴ φέρν' ἐδῶ, τὴν Ἀρετὴ νὰ βλέπω;“ —
„Ἐγὼ τὴ φέρνω μάνα μου, τὴν Ἀρετὴ νὰ βλέπῃς,
Τὸ καλοκαῖρι τρεῖς βολαῖς καὶ τὸ χειμῶνα δύο.“ —
Κι' ἀπὸ τσὴ τὴν παντρέψανε τὴν Ἀρετὴ στὰ ξένα,
Τ' ἑφτὰ 'δερφιὰ πεθάνανε, τὸν Κωσταντᾶ σκοτῶσαν·
Κ' ἔμειν' ἡ μάνα θλιβερὴ σὰν καλαμιὰ στὸν κάμπο.
Νύχτα καὶ μέραν ἔκλαιγεν ἀπάνου 'πὸ τὸ μνῆμα,
Καὶ μάλιστα στὸν Κωσταντᾶ ἔβγανε τὰ μαλλιά της·
„Ἀσήκ' ἀπάνου Κωσταντᾶ, νὰ πᾷς νὰ μοῦ τὴ φέρῃς,
Ὁποῦ μώνιπενιάριζες τὴν Ἀρετὴ νὰ φέρῃς,
Τὸ καλοκαῖρι τρεῖς βολαῖς καὶ τὸ χειμῶνα δύο.“ —
'Απὸ τὴν κλάψα τὴν πολλὴν ὁ Θιὸς τὴ συνακούει,
Κ' ἐγίν' ἡ πλάκα ἄλογο. τὸ χῶμ' ἐγίνη σέλλα,
Καὶ τὸ σκωλῆκ' ὁ Κωσταντᾶς νὰ πᾷ νὰ τήνε φέρῃ.
„Καλῶς σέν' ηὗρηκ' Ἀρετή.“ — „Καλῶς τὸν Κωσταντᾶ μου.“ —

„Ἔλα νὰ πᾶμε Ἀρετή, νὰ πᾶμε εἰς τὸ σπίτι.“ —
„Γιὰ πές μ' ἂν ἦναι γιὰ καλὸ, νὰ βάλω τ' ἀργυρά μου·
„Γιὰ πές μ' ἂν ἦναι γιὰ κακὸ, νὰ πᾶμε καθὼς εἶμαι.“ —
„Ἔλα νὰ πᾶμε Ἀρετή, νὰ πᾶμε καθὼς εἶσαι.“ —
Στὴν στράτα ποῦ πηγαίνανε, ἕνα πουλὶ κελαίδει·
„Ὦ Θὲ μεγαλοδύναμε μεγάλο θάμμα κάνεις,
Νὰ προβατοῦν' οἱ ζώντανοι μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους.“ —
„Ἄκουσε, ἄκουσ' Κωσταντᾶ, τί λέγει τὸ πουλάκι;“
„Πουλάκ' εἶναι κι' ἂς κελαϊδῇ, πουλάκ' εἶναι κι' ἂς λέγῃ.“ —
Στὴ στράτα ποῦ πηγαίνανε, πάλι ματακελάιδει·
„Ὦ Θὲ μεγαλοδύναμε μεγάλο θάμμα κάνεις,
Νὰ προβατοῦν' οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ἀπεθαμμένους.“ —
Κ' ἡ Ἀρετὴ ποῦ τ' ἄκουσε, κ' ἐρράγισ' ἡ καρδιά της·
„Ἄκουσε, ἄκουσ' Κωσταντᾶ, τί λέγει τὸ πουλάκι;“ —
„Πουλάκι 'ναι κι' ἂς κελαϊδῇ, πουλάκι 'ναι κι' ἂς λέγῃ.“ —
Στὴ στράτα ποῦ πηγαίνανε, τὴ χώρα ξαγναντεύουν·
„Πήγαινε, πήγαιν' Ἀρετή, πήγαινε μὲς στὸ σπίτι,
Κ' ἐγὼ πάγω νὰ κοιμηθῶ, γιατ' εἶμ' ἀγρυπνησμένος,
Κι' ἀπὸ τὴν στράτα τὴν πολλὴν εἶμ' ἀγανακτησμένος.“ —
„Ἔλα νὰ πᾶμε Κωσταντᾶ ἀντάμα μὲς στὸ σπίτι.“ —
„Ἐγὼ μυρίζω λιβανιὰς καὶ δέμπορῶ νὰ ἔλθω.“ —
Στὸ σπίτι της ἔτσ' ἔσωσε, τὴ μάνα χαιρεταέι·
„Καλῶς σ' εὑρῆκα μάνα μου.“ — „Καλῶς τὴν Ἀρετή μου.
Καὶ ποιὸν ἦλθες ἐδῶ νὰ δγῇς; νὰ δγῇς τ' ὀχτώ σ' ἀδέρφια;
Τὰ ἑφτ' ἀδέρφια πέθαναν, τὸν Κωσταντᾶ σκοτῶσαν.“ —
„Καὶ τώρα μάνα μ' ἤφερε ὁ Κωσταντᾶς στὸ σπίτι.“ —
Κ' ἐσφιχταγκαλιαστήκανε μάνα καὶ θυγατέρα,
Κ' ἐμείνανε κ' ἡ δυὸ ξεραῖς κ' ἡ δυὸ ἀπεθαμμέναις,
Κ' ἐπῆγαν καὶ τσ' ἐχώσανε ἀραχνωσμένο χῶμα.

1. Τζὴ T. 3. εὐτὰ T. 4. μ' om. T. 9. ἐπέθαναν T. 13. πᾷ T. 20. πιαίνανε T. 25. 30. Θάμα T. 45. Καὶ om. T.

DXIX.

Ο ΒΟΥΡΚΟΛΑΚΑΣ.

T. 349.

Ἐψὲς ὁπὠλιανόβρεχε, ὁ Γιάνης ἐτραγούδα,
Κι' ὅλα τὰ δέντρα μάρανε κι' ὅλα ξεριζωθῆκε·

Ἐμάρανε καὶ μιὰ ξανθὴ μιᾶς χήρας θυγατέρα,
Ποὔτανε δώδεκα χρονῶν κι' ὁ ἥλιος δὲν τὴν εἶγδε.
Στὰ σκότεινα τὴν ἔλουζε, στὸ φέγγος τὴ χτενίζει·
Στ' ἄστρη καὶ στὸν αὐγερινὸ τσ' ἔπλεγ' ὀργυιῶν πλεξίδα.
Μιὰ προξενιὰ τσ' ἐστείλανε γιὰ νὰ τήνε παντρέψῃ·
Ἐννιὰ 'δερφοὶ δὲ θέλουνε κι' ὁ Κωσταντῖνος θέλει·
..Μάνα κι' ἂς τὴν παντρέψωμε τὴ Ἀρετὴ στὰ ξένα,
Γιατὶ στὰ ξένα περβατῶ, στὰ ξένα πάω καὶ μένω·
Κ' ἐγὼ σοῦ τάζω μάνα μου, γιὰ νὰ σοῦ τήνε φέρνω,
Τὸ καλοκαῖρι δυὸ φοραῖς καὶ τὸ χειμῶνα μία." —
Μᾶρταν οἱ χρόνοι δύσεφτοι κ' οἱ μῆνες ὀργισμένοι,
Κ' οἱ ἐννι' ἀδέρφοι πέθαναν, τὸν Κωσταντᾶ σκοτῶσαν.
Ἡ μάνα τους βαρυ' ἄρρωστη, βαρυὰ 'ν' ἀρρωστημένη.
Τὴν Ἀρετὴ πεθύμησε, νὰ δγῇ στὴν ἀρρωστιά της·
..Ἀνάθεμά σε Κωσταντᾶ κ' ἐσὲ καὶ τὴ βουλή σου,
Ποῦ πάντρεψες τὴν Ἀρετὴ πολλὰ μακρυὰ στὰ ξένα."
Σ' ὅλα τὰ μνήματ' ἔκλαιγε καὶ σ' ὅλα μυρολόγια,
Καὶ στοῦ καϋμένου Κωσταντᾶ ἐτράβαε τὰ μαλλιά της.
Τ' ἀνάθεμα τὸν ἔβγαλε μὲς ἀπὸ τὸ κυβοῦρι·
Τὴν πλάκα κάνει γι' ἄλογο, τὸ χῶμα κάνει σέλλα,
Καὶ τὰ ξανθά του τὰ μαλλιὰ τὰ κάνει σαλιβάρι.
Φτερνιὰ δίνει τοῦ μαύρου του, στὴν Ἀρετὴ ἀριβάρει·
..Πᾶμ' Ἀρετὴ στὸ σπίτι μας, πᾶμε κάμε δουλειά μας." —

4. χρονῶ καὶ ἥλ. *T.* 6. ἀϋμερινὸ *T.* 20. καϊμένου *T.* 25. καμεδουλιά μας? *T.*

DXX.

Η ΜΑΓΙΣΣΑ.

Ζαμπ. 721, 7.

(Τοῦτο τὸ τραγοῦδι καὶ τὸ ἑπόμενον φέρουσι τύπον μεσαιωνικῆς ἀρχαιότητος. Ζαμπ.)

Διαβάταις κι' ἂν διαβῆτε ἀπ' τὸν τόπο μου,
Μηλιὰ 'χω στὴν αὐλή μου, καὶ κονέψετε.
Σύρετε, χαιρετήστε τὴν μανοῦλά μου,
Τὴν παραπονεμένη γυναικοῦλά μου,
Τὰ δόλια μου παιδάκια, τοὺς γειτόνους μου.
Καὶ πέστε τῆς καλῆς μου, πέστε τῆς λενιῶς,
Ἂν θέλ' ἂς καρτερέσῃ, θὲλ' ἂς παντρευτῇ,

Κι' ἂν θέλῃ μαῦρ' ἂς βάλῃ, νἄρθῃ νὰ μὲ βρῇ,
Τί μένα μὲ παντρέψαν στὴν ἀνατολή,
Πῆρα μικρὴ γυναῖκα, μάγισσα πεθερά·
Μαγεύει τὰ καράβια, πλιὰ δὲν περβατοῦν,
Μ' ἐμάγεψε κ' ἐμένα, πλιὰ δὲν ἔρχομαι·
Σελλώνω τ' ἄλογό μου, ξεσελλώνεται,
Ζώνομαι τὸ σπαθί μου, καὶ ξεζώνεται·
Γράφω γραφὴ νὰ στελλω, καὶ ξεγράφεται.

DXXI.

Η ΜΑΓΙΣΣΑ.

Zαμπ. 722, 8.

Ἄσπρα μου πουλιά, μαῦρα μου χελιδόνια,
Σὰν τί μοῦ μολογᾶτε ἀπ' τὴν Ἀραπιά;
Κινῆσαν τὰ καράβια τὰ Ζαγορινά,
Κίνησε κι' ὁ καλός μου, πῆε στὴν ξενιτειά.
Δώδεκα χρόνους κάνει δίχως πολογιά·
Μοῦ στελλ' ἕνα μαντύλι μ' εἴκοσι φλωριά,
Καὶ στὸ μαντύλι μέσα μῶχει πολογιά.
„Θὲς, κόρη μου, παντρέψου, θὲς, καλόγρεψαι.
Τί ἔδω ποῦμ' ὁ καϋμένος, ἐπαντρεύτηκα·
Ἐπῆρα μιὰ γυναῖκα σκύλα μάγισσα,
Μαγεύει τὰ καράβια, δὲν κινοῦν γι' αὐτοῦ,
Μ' ἐμάγεψε κ' ἐμένα, δὲν κινῶ κ' ἐγώ.
Ἄντας κινῶ γιὰ νἄρθω, χιόνια καὶ βροχαῖς,
Ἄντας γυρίζω πίσω, ἥλιος, ξαστεριά.
Ζώνομαι τ' ἅρματά μου, πέφτουν κατὰ γῆς,
Πιάνω γραφὴ νὰ γράψω, καὶ ξεγράφεται.

Apud *Faur.* II, 182 habes tertium et quartum versum carminis; deinde sequuntur tres vss.:

Κι' οὐδὲ γραφὴν μοῦ στέλνει κι' οὐδ' ἀπολογιά,
Κι' αὐτοῦ στους δέκα χρόνους μᾶστειλε γραφή,
Σ' ἕνα χρυσὸ μαντύλι δώδεκα φλωριά·

denique accedit versus octavus, paullo dissentiens cum Zampellii lectione: *Θέλεις κόρη παντρέψου, θέλεις καλογρηά.*

DXXII.

Η ΜΑΓΙΣΣΑ.

U. Παν∂. 22.

Ἐσεῖς πουλιὰ βουνίσια καὶ θαλασσινά,
Αὐτοῦ ψηλὰ ποῦ πᾶτε κατ' τὸν τόπο μου·
Μηλιὰ 'χω στὴν αὐλή μου, κι' ἂν κονέψετε,
Νὰ πῆτε τῆς καλῆς μου, τῆς ἐρωτιαριᾶς,
Θέλει καλόγρι' ἂς γένῃ, θέλ' ἂς παντρευθῇ,
Θέλει χήρ' ἂς καθήσῃ κι' ἂς μὴν καρτερῇ·
Κ' ἐμένα μ' ἐπαντρέψαν μὲς στὸν ἁρμυρό,
Κ' ἐπῆρ' ἁρμυροπούλα, μάγισσας παιδί,
Ποῦ μάγεψε τὰ ψάρια κι' ὅλο τὸ γιαλὸ
Καὶ μάγεψε κ' ἐμένα καὶ μ' ἔκαμε γαμπρό.

DXXIII.

Η ΜΑΓΙΣΣΑ.

Ross Inselreis. III, 186.

ΧΑΛΚΗ.

⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏑ –
⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏑ –

Τέσσαρες καὶ πέντ' ἦταν, ἐννέα ἀδερφοί·
Τὸν πόλεμον ἀκοῦσαν κι' ἁρματωθήκασι.
Στὸν δρόμον ποῦ παγαίνουν, ἐδιψάσασι,
Βρίσκουν ἕνα πηγάδιν, κ' ἦτονε βαθύ,
Πενῆντ' ὀργυιαῖς τὸ πλάτος κ' ἕκατον βαθύ.
Καὶ παίζουσι τὸν λόττον, ποιὸς νὰ καταιβῇ·
Καὶ ξέπεσεν ὁ λόττός στὸ μικρὸ Κωσταντῆ.
„Δέσετε μὲ ἀδέλφια κ' ἐγὼ νὰ καταιβῶ." —
Δένουν τον τὰ ἀδέλφια, καταιβάζουν το.
Πᾶν νὰ τὸν ἀναιβάσουν, δὲν τὸν δύναντο.
Ἐξαναδευτερώνουν, κόβηκε τὸ σχοινί.
„Σύρτε ἀδέλφια μ', σύρτε στὴν μάνα τὴν καλήν.
Κι' ἂν σᾶς ρωτήσ' ἡ μάνα, ἴντ' ἐγίνηκα,
Μὴν πᾶτε νὰ τῆς πῆτε, πῶς παντρεύθηκα·
Κ' ἐπῆρα μάγου κόρην καὶ μάγισσας παιδί·

Τὰ βοῦχα ποῦ μοῦ κάνει ἂς πᾷ νὰ τὰ πουλῇ
Κι' ἀρραβωνιαστικήν μου νὰ τὴν παντρολογῇ." —

4. κ' ἦτον πολλὰ βαθὺ *R.* 6. καὶ om. *R.* 9. τ' ἀδ. καὶ *R.* 10. ἐδύναντο *R.* 12. μ' om. *B.*

DXXIV.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ Η ΛΑΜΝΙΑ.

U.

ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ. ΣΑΛΟΝΙΚΗ.

Πέντε χιλιάδες πρόβατα, δέκα χιλιάδες γίδια
Τὰ φύλαγαν τρεῖς ἀδελφοὶ κ' οἱ τρεῖς στοιχειὰ τοῦ κόσμου,
Κ' ἕνας πάγει γιὰ τὸ φιλὶ κι' ἄλλος γιὰ τὴν ἀγάπην
Κι' ὁ Γιάνης ὁ μικρότερος ἐκειὸς πίσ' ἀναμένει,
Νὰ κυβερνάῃ τὰ πρόβατα, νὰ κυβερνάῃ τὰ γίδια.
Κ' ἡ μάνα του τὸν διάταξε κ' ἡ μάνα του τοῦ λέγει·
„Γιάνη μ' σὰν θέλῃς τὴν εὐχή, ἐμὲ καὶ τοῦ πατρός σου,
Σὲ μόνο δέντρο μὴ σταθῇς, σὲ λεύκη μὴ σταλιάσῃς,
Καὶ κάτω ξτὴν ἀκρογιαλιὰ σουραῦλι μὴ λαλήσῃς,
Τί βγαῖν' ἡ λάμια τοῦ γιαλοῦ, ἡ λάμια τοῦ πελάγου." —
Κι' ὁ Γιάνης ἐπαράκουσε τῆς μάνας του τὰ λόγια,
Σὲ μόνο δέντρο στάθηκε, σὲ λεύκη καὶ σταλιάζει,
Καὶ κάτω ξτὴν ἀκρογιαλιὰ σουραῦλι καὶ λαλάει,
Καὶ βγῆκ' ἡ λάμια τοῦ γιαλοῦ καὶ λάμια τοῦ πελάγου·
„Λάλα το Γιάνη μ', λάλα το, λάλα το τὸ σουραῦλι,
Κι' ἂν μ' ἀποστάσῃς ξτὸ χορὸ, γυναῖκα νὰ μὲ πάρῃς·
Κι' ἂν σ' ἀποστάσω λάλημα, τὴ στάνη σου νὰ πάρω." —
Τρεῖς ἡμερούλαις λάλαγε καὶ τρία μερονύχτια·
Τὸν Γιάνη τὸν ἀπόστασε βαρῶντας τὸ σουραῦλι,
Ἐπῆρέ του τὰ πρόβατα κι' ὅλα του τὰ γίδια του.
Κι' αὐτὸς πῆγε νὰ βοηθιαστῇ σ' ἀφεντικὸ ποκάτω.

DXXV.

Ο ΒΟΣΚΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΑΝΕΡΑΙΔΕΣ.

Ross Inselreis. III, 180.

ΚΑΡΠΑΘΟΣ.

Ἐννιὰ χιλιάδες πρόβατα, ἐννι' ἀδελφοὶ τὰ βλέπουν.
Οἱ πέντε πάαιναν γιὰ φιλὶ, οἱ τρεῖς γιὰ τὴν ἀγάπην.

Μόνον ὁ Γιάνης πόμεινεν στὴν μέσην τῶν προβάτων.
Τὰ κυβερνάει τὰ πρόβατα καὶ βλέπει τὸ κοπάδεν.
Πάντα τοῦ λέει ἡ μάνα του, πάντα παράγγελλέ του·
„Βλέπε σὺ Γιάνη, βλέπε σὺ, σοῦ λέγω Καλογιάνη,
Σὲ μονοδέντρο μὴ 'ναιβῇς, στοὺς κάμπους μὴ καταίβῃς,
Καὶ στὸν ἀπάνω ποταμὸν μὴ παίξῃς τὸ περνιαῦλι,
Κ' ἐρτοῦν καὶ μονομαζευθοῦν τοῦ ποταμοῦ νεράιδες." —
Κ' ἐκεῖνος δὲν αὐκράστηκε τῆς μάνας του τὰ λόγια,
Σὲ μονοδέντρι 'νέβηκε, στοὺς κάμπους ἐκατέβη,
Καὶ στὸν ἀπάνω ποταμὸν ἔπαιξε τὸ περνιαῦλι,
Κ' ἐκ' ἤρταν καὶ μαζώχτηκαν τοῦ ποταμοῦ νεράιδες.
„Παῖξέ το Γιάνη, παῖξέ το, παῖξε τὸ περνιαῦλι.
Θέλεις λογάριν; ἔπαρε· θέλεις μαργαριτάριν;
Θέλεις τὴν κάλλια τοῦ χοροῦ, τὴν πλι' ὥμορφην τοῦ κόσμου;" —
„Μήτε λογάριν θέλω 'γὼ μήτε μαργαριτάριν,
Μηδὲ τὴν κάλλια τοῦ χοροῦ, τὴν πλι' ὥμορφην τοῦ κόσμου
Τὴν Εὐδοκίαν θέλω 'γὼ τὴν κηλαδοδουργοῦσαν,
Ὁποῦ κηλαύγει ταῖς αὐγαῖς καὶ τὰ πουλιὰ ξυπνοῦσι." —

DXXVI.

ΤΑ ΜΑΓΙΑ.

T. 55.

Δὲν ἤθελα τὰ μοῦτρά του παδέλα στὴ γωνιά μου,
Νὰ μαγειρεύω πίτουρα νὰ τρῶνε τὰ πουλιά μου.
Δὲν ἤθελα τὰ δόντια του παλούκια στὴν αὐλή μου,
Νὰ παλουκώνω τ' ἄλογο νὰ τρώγῃ τὸ φαγί μου.
. . . . . .
Καλῶς τονε τὸν Κωσταντὰ ποῦ γιὰ φιλὶ παγαίνεις.
. . . . . .
Τρία μηλάκια τῶδωσε, στὸν κόρφο του τὰ βάνει,
Τὄνα ῥίξε στὸν ποταμὸ κ' ἔπαψε τὸ ποτάμι.
Τἄλλο ῥίξε στὸ τριστρατὸ κ' ἔπαψαν οἱ διαβάται,
Τἄλλο ῥίξε τσὴ λυγερῆς κ' ἡ κόρη περιορίστη.
Τὰ μάγια τὴ μπουρλίσανε, τὴ νύχτα ἐσηκώθη·
„Ἐ βάγια μου καὶ δούλα μου καὶ ἀναδεξιμιαῖς μου
Χρυσοὺς φελλοὺς στὰ πόδια μου, σκέπη στὴν κεφαλή μου,

Τὸ κομπολόι δόσε μου; νὰ πάω στὴν ἐκκλησιά μου.“ —
Τὰ μάγια τὴ μπουρλίσανε κι᾽ ἀπὸ τὸ σπίτι βγῆκε,
Κ᾽ ἐπῆγε κι᾽ ἀρριβάρισε στοῦ Κωσταντᾶ τὴν πόρτα·
Ἄνοιξε μάγισσας γυιὸς καὶ μάγισσας ἐγγόνο.“ —

12 et 16. *βουρλίσανε T.*

DXXVII.

ΤΑ ΜΑΓΙΑ.

Παν θοκουλ. Φιλολ. συνέκδημ. 401. β. M. I, 364.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Ἀνάθεμα π᾽ ἐκρέμιξεν τὸ μῆλον στὸ πεγάδιν·
Τὸ μῆλον εἶχεν φάρμακον καὶ τὸ πεγάδ᾽ μαγείας·
Ἐμάγεψαν τὴν ἐγαπῶ, κ᾽ ἐπῆραν τινὰν θἐλω·
Τὴν ἐγαπῶ φορεῖ σακίν, τινὰν ᾽κὶ θἐλω ῥοῦχον.
Παρέρχεταί με τὸ σακὶν κι᾽ ἀπ᾽ τὸ ῥοῦχον καλλίον.
Ἐγάπη στὸν ἀνέφορον βαρὺν φορτίον ἕνι.
Νὰ σύρ᾽ ἀτό, ᾽κὶ σύρκεται· νὰ χάν᾽ ἀτό, ᾽κὶ χᾶται.
Πάγω νὰ πάγω ᾽κ ἐπορῶ, κάθημαι κ᾽α καὶ κλαίγω.
Νὰ σύρ᾽ ἀτό, ᾽κὶ σύρκεται· νὰ χάν᾽ ἀτό, ᾽κὶ χᾶται·
Κι᾽ ἂν σύρ᾽ ἀτὸ στὸν ποταμόν, τὸν ποταμὸν θολώνει·
Κι᾽ ἂν σύρ᾽ ἀτὸ στὴν θάλασσαν, καράβια παρματώνει·
Θέλει τὴν θάλασσαν αὐλὴν καὶ τὰ καράβια σπίτια,
Καὶ τὰ καλὰ τὰ κύματα θέλει κεν γειτονίαν.

VII.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΕΡΩΤΙΚΑ.

CARMINA AMATORIA.

DXXVIII.

ΧΟΡΟΥ.

Faur. II, 242. Zαμπ. 717, 4.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἐμπάτ' ἀγώρια στὸ χορὸ καὶ πιάστε τὸ τραγοῦδι,
Πέστε καὶ τραγουδήσετε πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη·
Ἀπὸ τὰ μάτια πιάνεται, στὰ χείλια ξεφυτρώνει,
Κι' ἀπὸ τὰ χείλια χύνεται καὶ στὴν καρδιὰ ριζώνει.

1. Ἔβγάτ' — κοράσια 'στὰ τραγούδια *F.* 2. Νὰ ἰδῆτε καὶ νὰ μάθετε *F.* 3. καταιβαίνει *F.*

DXXVIII a.

Conze.

Γράμπα τραμπαλίζομαι,
Πέφτω καὶ τσακίζομαι,
Καὶ βαρῶ τὰ γόνα μου
Καὶ μὲ κλαίει ἡ Παγωνά μου. —
Γράμπα τραμπαλίζομαι,
Πέφτω καὶ τσακίζομαι,
Καὶ βαρῶ τὸ νύχι μου
Καὶ μὲ κλαίει ἡ νύφη μου.

DXXVIII b.

ΧΟΡΟΥ.

Carmen factum a Nyctario monacho Samio.

ΣΑΜΟΣ.

Στὸ φανάρι, στὸ πετρὶ
Ἔπιασ' ἀγαπητική,

Καὶ νερὸ τῆς γύρεψα,
Καὶ νερὸ μοῦ ἔδωκε.
„Πιὲ νερὸ νὰ δροσιστῇς,
Κι' ἂν δὲν τὸ ξεκαυχηθῇς,
Ξαναγύρισε νὰ πιῇς." —

DXXVIII c.

ΧΟΡΟΥ.

Conze.

Ἀποκρέας 1858.

ΑΘΗΝΑΙ.

Ἔχεις μαλλιὰ στὴ κεφαλή, ποῦ νοστιμεύει τὸ κορμί,
Ἔχεις ἐλιὰ στὴ μασκαλή, σὰν καὶ σένα δὲν εἶναι ἄλλη. —
Κατηγοροῦν τὴν γάτα μας καὶ λὲν πῶς εἶναι γραῖα,
Πούχει τὰ μάτια γαλανὰ καὶ τὴν οὐρὰν μακρέα. —
Ἔχεις δυὸ μάτια γαλανά, δυὸ κόλους σὰν μπαρέλια,
Κι' ὁποιὸς γυρίζῃ καὶ σὲ δγῇ, λυγώνετ' ἀπ' τὰ γέλοια.

5. *βαρέλλια C.*

DXXVIII d.

ΧΟΡΟΥ.

Conze.

Ἀποκρέας 1858.

ΑΘΗΝΑΙ.

Καλῶς ἦλθαν τὰ σύγνεφα, ποὖφεραν τὸν ἀέρα,
Μοὖφεραν τὴν ἀγάπη μου ἀπὸ τὴν Ἰγγλατέρα. —
Σ' ἀφίνουν τὴν καλὴ νυχτιά, κορῶνα τοῦ Λεβάντι
Κι' ἄφρως τοῦ μαργαριταριοῦ καὶ πέτρα τοῦ διαμάντου.

DXXVIII e.

ΧΟΡΟΥ.

Carmen factum a Nyctario monacho Samio.

ΣΑΜΟΣ.

Τὸ (ρινο) χορίτσι θέ (ρινε) ρει χάδια,
Θέ (ρινε) ρει καὶ (ρινε) μαργαρι (ναρι) τάρια
Βαρ' ὁ γέρως τὴ (ρινιρινι) γουνέλα
Κ' ἡ (ρινι) γριά (ρινα) μου χα (ρινα) μογέλα.

DXXVIII f.

ΧΟΡΟΥ.

Sand. 154.

Στὴν Ἀραπιὰ θέλω νὰ πά' νὰ πάρω 'να Ἀράπη,
Νὰ κάθωμαι νὰ τὸν ῥωτῶ πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη·
Ἀπὸ τὰ μάτια πιάνεται, στὰ χείλη καταβαίνει
Κι' ἀπὸ τὰ χείλη στὴ καρδιὰ καὶ στὴ καρδιὰ 'ναιμένει.

DXXIX.

ΧΟΡΟΥ.

T. 209.

Ὦ ψηλὸ λιχνό, ψηλὸ λιχνό μου ξόδο,
Ὁποῦ γιὰ τ' ἐσὲ στερεύομαι τὸν κόσμο.
Ὦ ψηλὸ λιχνό, ψηλὸ λιχνὸ κλονάρι,
Ὁποῦ γιὰ τ' ἐσὲ γλήγωρα πάω στὸν ᾅδη·
Ὦ ψηλὸ λιχνό, ψηλό μου κυπαρίσσι,
Ὁποῦ γιὰ τ' ἐσὲ καρδιά μου θὰ ξαγίσει.

DXXX.

ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ.

M. II, 230.

Χελιδονάκι θὰ γενῶ νὰ κάτσω στὸν λαιμό σου,
Ἢ περιστέρι τρυφερὸ νὰ πετῶ στὸν ὦμό σου,
Γιὰ νὰ φιλήσω τὴν ἐλιὰ πῶχεις στὸ πρόσωπό σου.

DXXXI.

ΧΟΡΟΥ.

U.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

Ὅταν σ' ἀκούω, λακταρῶ, ὅταν σὲ βλέπω, τρέμω,
Πίπτω στὴν γῆν, λιγοθυμῶ πουλάκι μου, δὲν κρένω.
Τρώγω, μὲ τρώγ' ἡ ἔγνοια σου, μασῶ, δὲν καταπίνω.
Πίνω νερὸ νὰ δροσιστῶ· φαρμάκ' εἶναι κ' ἐκεῖνο.
Μισεύεις, κλαῖν' τὰ μάτια μου, σὰν τὸ κομμένο κλῆμα.
Μὴ μ' ἀρνηθῇς ἀγάπη μου τεῖναι μεγάλο κρίμα.

DXXXII.

ΧΟΡΟΥ.

Ἀνθ. Ἰον. φαν. I, 149. U. M. II, 92. Sand. 48

Ἐπ τοῦ χωρίου Γαστουριοῦ (ΚΕΡΚΥΡΑ).

Ὦ ἐμένα ποῦ ποθνήσκω
Καὶ καμμιὰ γιατριὰ δὲ βρίσκω,
Δὲν εὑρίσκεται βοτάνι
Εἰς τὸν κόσμο νὰ μὲ γιάνῃ
Παρὰ 'να φιλὶ δροσάτο,
Νόστιμο καὶ ζαχαράτο.
Ἔμαθα κυρὰ πῶς τὄχεις
Κ' ἔρχομαι νὰ μοῦ τὸ δώσῃς.
Κι ἂν ἐσὺ δὲν μὲ τὸ δώσῃς,
Σταῖς ὀχτὼ θὲ νὰ μὲ χώσῃς·
Καὶ νεκρὸ θὰ μ' ἀπεράσου
Κόρη μ' ἀπ' τὴ γειτονιά σου.
Καὶ νὰ πῇς ἀλλοιὰ καὶ κρίμα,
Τετοιὸ νιὸ νὰ φάῃ τὸ μνῆμα·
Τετοιὸ νιὸ παλληκαράκι
Νὰ χαθῇ γιὰ μιὰν ἀγάπη.

1. *Ὅϊ μένα 'πεθνήσκω S.*

DXXXII a.

ΤΟ ΒΡΑΔΥ.

M. I, 228.

ΑΘΗΝΑΙ.

Γιὰ δὲς τ' ὥριον φεγγάρι 'ναι, τὶ ἥσυχη βραδυά,
Τί σιγανὴ ἑσπέρα 'ναι, τί ἄστρη λαμπερά.
Μὲ ἕνα βλέμμα σου γλυκὺ παύουν τὰ δάκρυά μου,
Παύουν αἱ λύπαι τῆς καρδιᾶς καὶ τὰ παράπονά μου.
Ἐλθὲ λοιπὸν ὦ φίλη μου μαζύ μου νὰ συζήσῃς,
Καὶ στὸ ἑξῆς μὴν προσπαθεῖς τὰ πάθη μου ν' αὐξήσῃς.

1. *Γιὰ ἴδὲς τὶ ὡραῖον M.* 1 et 2. *'ναι* om. *M.*

DXXXII b.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Kind.

Νὰ μὴ σὲ βλέπω, δὲν βαστῶ,
Ὅταν σὲ βλέπω ἀρρωστῶ·
Ἐσὺ 'σ' ὁ θάνατός μου,
Ἐσὺ καὶ ὁ γιατρός μου.

Νὰ σὲ κυττάζω, ἀγαπῶ,
Κι' ὅταν σὲ διῶ, καρδιοχτυπῶ,
Λιγώνεται καρδιά μου,
Χάνω τὰ λογικά μου.

Ἔχω πολλὰ νὰ σοῦ εἰπῶ,
Κι' ὅταν σὲ βλέπω, σιωπῶ,
Βουβαίνεται καὶ μένει
Ἡ γλῶσσά μου δεμένη.

Ὅταν σὲ βλέπω, λαχταρῶ,
Καὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ χαρῶ.
Σὲ βλέπω, τυραννοῦμαι,
Ἂν δὲν σὲ διῶ, λυποῦμαι.

Νὰ σὲ θωρῶ, ἐπιθυμῶ,
Ἂν δὲν σὲ διῶ, λιγοθυμῶ,
Σὲ βλέπω, δὲν χορταίνω,
Ἂν δὲν σὲ διῶ, πεθαίνω.

Numeros aliter constituit Kind.

DXXXII c.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Kind.

Στέκομαι, διαλογίζομαι κι' ἀτός μου τὸ θαμάζω,
Πῶς δὲ βαγίζουν τὰ βουνὰ, ὅταν ἀναστενάζω;
Τρεῖς μέραις ἂν δὲ μὴ σὲ διῶ, τὸν νοῦ μου δὲν τὸν εἶχα,
Καὶ τώρα τὸ θαμάζομαι, πῶς λείπεις μέρα νύχτα.
Ἂς ἦρταν τώρα νὰ μοῦ ποῦν, κόρη καλῶς τὰ δέχτης.
Στὰ καλαμάκια στέκεται ὁ νιὸς ὁπ' ἀπαντέχεις.
Διάκο μου τὰ μαλλάκια σου ψηλὰ 'ναι σὰν μετάξι,

Κ' ἡ μιά σου τρίχα γίνεται μαχαῖρι νὰ μὲ σφάξῃ.
Ἂν πάγω καὶ στὴν ἐκκλησιὰ, δὲν πάγω γιὰ ν' ἁγιάσω,
Πάγω γιὰ τὸ πουλάκι μου, νὰ τὸ καλολογιάσω.

DXXXII d.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Kind.

Χελιδονάκια τ' οὐρανοῦ καὶ σεῖς περιστεράκια,
Ἂν δγῆτε τὸ πουλάκι μου, τοῦ πῆτε δυὸ λογάκια.
Πῆτέ του δὲν, εἶμ' ὥμορφη μηδὲ μεγαλειωμένη,
Στὰ βάσανα, ποῦ μ' ἔβαλε, δὲν ἤμουν μαθημένη,
Γ' ὄχου καὶ τ' ὄχου μ' ἔφαγε καὶ τ' ὄχου θὰ μὲ φάγῃ
Κι' ὁ ἰδικός του ὁ καϋμὸς στὸν ἅδη θὰ μὲ πάγῃ.

DXXXII e.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Kind.

Ὄχ ὀρφανοτρεμμένη μου καρδιαῖς ποῦ ταῖς μαραίνεις.
Λέγω δὲν ξαγορεύεσαι; μηδὲ ματαλαβαίνῃς;
Τόσο μὲ πέρν' ὁ λογισμὸς νὰ βουτηθῶ στὰ μαῦρα,
Νὰ μ' ἐρωτάῃ ὁ βαφεὰς, εἶν' τα τὰ θὲς τὰ μαῦρα;
Τὴν ἀγαπῶ, μ' ἀρνήθηκε, κ' ἔχ' ἡ καρδιά μου λάβρα.
Ἄμπως δὲν σ' εἶδα μάτια μου, ἡ μέρα δυὸ μου φάνῃ
Κ' ἡ ἑβδομάδα τέσσαρες ἀγάπη μου μεγάλη.

DXXXII f.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.
Kind.

Τὸν ἅγιον Γιώργην ἀγαπῶ γιατ' ἔχει τ' ὄνομά σου,
Γιατ' ἔχει κιὰ τὸ μάκρος σου καὶ τὴν πορπατησιά σου.
Νὰ κάνω θέλω τὸ στενὸ ὅλο μαργαριτάρι,
Γιὰ νὰ περάσῃ τὸ πουλὶ, τ' ὥμορφο παλληκάρι.
Ἐπέρασε κι' ἀκούμπισε κ' ἤταν περιωρισμένο
Κι' ἀπὸ μακρὰν στεκούντανε κ' ἤταν συλλογισμένο.

Ὁποιὸς μοῦ τὸ περιώρισε μὴν εὕρῃ λεημοσύνη,
Μὴν εὕρῃ χῶμα νὰ θαφτῇ στὴν χριστιανοσύνη.

Inter vss. 2 et 3. *K.* haec habet:
Ἐγὼ 'γαπῶ την τὴν ἐλιὰν ποῦ κάμνει καὶ τὸ λάδι
Ποῦ φέγγει τὸ γεράνι μου κ' ἔρχεται κάθε βράδυ.

DXXXIII.

ΧΟΡΟΥ.

Παν8. 17.

ΠΑΡΓΑ.

Στὸν ἅδη θὲ νὰ πάγω, τὸν Χάρο νὰ σμιχτῶ,
Νὰ τόνε πιάσω φίλο κι' ἀδερφοποιητό.
Μήνα καὶ μοῦ δανείσῃ σαΐταις κόφτεραῖς,
Νὰ πάω νὰ σαϊτέψω τρεῖς βεργολυγεραῖς,
Ὁποῦ μοῦ προμετάραν κ' αἱ τρεῖς τους τὸ φιλὶ
Κ' ὕστερα μ' ἐγελάσαν σὰ τὸ μικρὸ παιδί.

Numeri aliter constituti sunt in *Π.*

DXXXIV.

ΧΟΡΟΥ.

U.

ΑΘΗΝΑΙ.

Ἀπὸ ξένο τόπο κι' ἀπὸ μακρυνὸ
Ἦρθε κοριτσάκι δώδεκα χρονῶ.
Μὲ τὰ καμώματά μου τὴν πλάνησα
Καὶ στὰ γόνατά μου τὴν κάθισα.
Πιάνω, ξεκουμπώνω τἀργυρᾶ κουμπιά,
Βλέπω τῆς ἐλίτσες πῶχει στὰ βυζιά.
Κἂν σαράντα μιὰ 'ταν, κἂν σαράντα δυὸ,
Κἂν σαράντα πέντε γύρω στὸ λαιμό.
Δὲν μᾶς τῆς δανείζεις, δὲν μᾶς τῆς πουλεῖς,
Τῆς ἐλίτσες πῶχεις καὶ μᾶς τυραγνεῖς;
„Ἄιντε σύρε ξένε, σύρε στὸ καλὸ
Καὶ στὸ γύρισμά σου κόπιασ' ἀπ' ἐδῶ.
Τότε τῆς δανείζω, τότε τῆς πουλῶ,
Τῆς ἐλίτσες πῶχω καὶ σᾶς τυραγνῶ." —

DXXXV.

ΧΩΡΟΥ.

U.

ΑΘΗΝΑΙ.

„Λεϊμονάκι μυροδάτο
Κι' ἀπὸ περιβόλ' ἀφράτο
Μὴ παραμυρίζῃς τόσο
Καὶ μὲ κάμῃς καὶ νυκτώσω." —
„Κι' ἂν νυκτώσῃς παλληκάρι,
Κάτσε νἄβγῃ τὸ φεγγάρι·
Δὲν γαρ ἐμπορῶ νὰ σ' ἴδω,
Κάτσε θὲ νὰ σὲ γνωρίσω." —
„Ἀπὸ τὴ στεριὰ κρατιέσαι,
Ὅπου σειέσαι καὶ λυγιέσαι,
Ποῦ πατεῖς τὴν γῆν καὶ τρίζεις
Καὶ τὰ μάρμαρα τσακίζεις." —

DXXXV a.

ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Kind.

Σ' αὐτὸ τὸ στῆθος τὸ μαρμαρένο πῶς νὰ βρεθῇ,
Μιὰ λεϊμονίτσα μὲ τὰ λεϊμόνια νὰ βιζωθῇ;
Περιβολάρης καὶ μπαχτσεβάνης θἐλ' νὰ γενῶ,
Ἴτης λεϊμονίτσας τὰ δυὸ λεϊμόνια νὰ τὰ φιλῶ.
Μερτσάνι χεῖλη, λαιμὸς κρυστάλλι, ἄχ λαχταρῶ,
Αὐτὸ τὸ στῆθος τὸ μαρμαρένο ποῦ τρέχει γάλα κρυὸ νερό.

DXXXVI.

ΧΟΡΟΥ.

Ο ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.

U.

Ἐδῶ στουτὴ τὴν γειτονιὰ δὲν πρέπει νἄν' φεγγάρι,
Μοῦν πρέπει νἄνε συννεφιὰ κ' ἕνα βαρὺ σκοτάδι,
Γιατὶ 'χω μιὰ 'γαπητικιὰ κ' ἐκεῖν' εἶν' τὸ φεγγάρι,
Καὶ μὲ τὸν ἥλιον μάλωνε, με τὸν ἥλιο μαλώνει.
Γιὰ 'βγα ἥλιε μου, γιὰ νάβγῳ· γιὰ λάμψε, γιὰ νὰ λάμψω.

Ἔλαμψ' ὁ ἥλιος τὸ ταχὺ, μαραίνει χορταράκια,
Κ' ἐγὼ μὲ τὰς ἀκτῖνάς μου μαραίνω παλληκάρια.
Ἄσπρο τριαντάφυλλο κρατῶ, βούλομαι νὰ τὸ βάψω,
Κι' ἂν τὸ πιτύχω στὴν μπογιὰ, πολλαῖς καρδιαῖς θὰ κάψω,
Θὰ κάψω νιούς, θὰ κάψ' ἐχτρούς, θὰ κάψω παλληκάρια.

DXXXVII.

ΧΟΡΟΥ.

Ο ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.

Εὐλ. 42. (M. I, 342.) Ζαμπ. 748, 36. Kind Anth. 54. M. I, 338.

Ἀνάμεσα τρεῖς θάλασσαις — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο
— πύργος θεμελιωμένος — νεράντσι μου γραμμένο·
Κι' ἀπάνου κόρη κάθητο — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο —
καὶ τὰ φλωρι' ἀρμαθιάζει — νεράντσι καὶ λεμόνι·
Ἀρμάθιαζε, ξαρμάθιαζε — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο —
δώδεκ' ἀρμάθαις φτιάνει — κ' ἐμὲ τὸν νοῦ μου χάνει·
Ταῖς ἕξι βάνει στὸ λαιμὸ — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο —
ταῖς ἕξι στὸ κεφάλι — νεράντσι καὶ λεμόνι·
Καὶ μὲ τὸν ἥλιον μάλωνε — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο —
μὲ τὸν ἥλιο μαλώνει — νεράντσι καὶ λεμόνι·
Γιὰ 'βγα ἥλιο μου, γιὰ νὰ βγῶ — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο
— γιὰ λάμψε γιὰ νὰ λάμψω — πολλαῖς καρδιαῖς
νὰ κάψω.
Κ' ἐσὺ ἂν λάμψῃς ἥλιε μου — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο
— μαραίνεις τὰ χορτάρια — νεράντσι καὶ λεμόνι·
Κ' ἐγὼ ἂν λάμψω ἥλιε μου — τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο
— μαραίνω παλληκάρια — νεράντσι μου γραμμένο.

Numeros aliter constituerunt *K. E. M.* 1 ctt. *τριανταφυλλάκι μ' κόκκινο, νεράντσι μου γραμμένο* ctt. om. *K. Z. M.* 2. *Καὶ μέσα E. κάθονταν Z. K. M.* 3. *Ἐννι' ἀρμαθούλαις κάνει E.* 4. *Τῆς πέντε — τῆς τέσσερες 'στὰ χέρια E.* 7. *Νὰ κάψω νιούς, νὰ κάψω νιαῖς — νὰ κάψω παλληκάρια E.* 8. *Νὰ κάψω τὴν ἀγάπη μου — μέσα 'στὰ φυλλοκάρδια E.*

DXXXVIII.

ΤΟ ΚΑΥΧΗΜΑ.

Ξανθοπουλ. Φιλολ. συνέκδημ. 425.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Κοράσιον δωδεκάχρονον ἐξέβεν κ' ἐκαυχέθεν·
„Ἥλιε μ' κ' ἐσὺ πάλ' τὸ εἶσαι καὶ ἀπ' ἐμὲν καλλίων;
Ἐσὺ μαραίνεις μάραντα καὶ παλαλὰ χορτάρια,
Κ' ἐγὼ μαραίνω τ' Ἕλλενους, ρωμάικα παλληκάρια." —

DXXXIX.

Η ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΡΑ.

Ζαμπ. 740, 28.

Στὴν παραπάνου γειτονιὰ καὶ στὴν ἀπάνου βοῦγα
Ξανθὴ κόρ' ἦταν κ' ἔφαινε, ἔφαινε κ' ἐτραγούδα,
Κι' ἀπ' τὸν ἠχὼ τοῦ τραγουδιοῦ κι' ἀπ' τὸν ἠχὼ τῆς κόρης
Ὁ ἥλιος σκανταλίστηκε κι' ἀργεῖ νὰ βασιλέψῃ.
Ἴδμαθ' ἡ μάνα τοῦ ἡλιοῦ καὶ τήνε καταριέται·
„Κόρη κι' ἂν ἦς' ἀνύπαντρη, κακὴ μοῖρα νὰ λάβῃς,
Κι' ἂν ἐμικροπαντρεύτηκες, νὰ μὴ γεραματιάσῃς,
Ὁπού τὸν ἥλιο μώκαμες κι' ἀργεῖ νὰ βασιλέψῃ,
Γροικῶντας τὸ τραγοῦδί σου, τὸν ἦχο τ' ἀργαλειοῦ σου." —
Σὰν τ' ἄκουσεν ἡ λυγερὴ, πέρνει καὶ πολογιέται·
„Τὸ δίκο μου τραγούδησα καὶ περιξεφαντώνω,
Γιατὶ ἔχ' ἄντρα στὴν ξενιτειὰν ἐδῶ καὶ τόσους χρόνους,
Καὶ τώρα μῶστειλε γραφὴ, νὰ τόνε παντυχαίνω." —
Τὄμαθ' ἡ μάνα τοῦ ἡλιοῦ καὶ τήνε καλοευχέται·
„Κόρη κι' ἂν ἦς' ἀνύπαντρη, καλὴ μοῖρα νὰ λάβῃς,
Κι' ἂν ἐμικροπαντρεύτηκες, χρόνους πολλοὺς νὰ ζήσῃς." —

DXLI.
ΕΙΣ ΝΕΑΝ ΑΓΑΜΟΝ.

U.

„Μηλίτσα, πούσαι στὸν κρημνὸν καὶ μῆλα φορτωμένη,
Τὰ μῆλα σου λιμπίστηκα καὶ τὸν κρημνὸν φοβοῦμαι.“ —
„Μὰ σὰν φοβεῖσαι τὸν κρημνόν, ἔλα τὸ μονοπάτι,
Νὰ σὲ χορτάσω φίλημα, νὰ σὲ φορτώσω μῆλα·
Τὰ μῆλα ναὶν' τῆς μάνας σου, τὸ φίλημα δικό σου.“ —

DXLII.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

T. 271.

Ἐσὲ σὠμερετάριζε λετιέραις νὰ κοιμᾶσαι,
Βελοῦδα νὰ σκεπάζεσαι, ξήγισσα νὰ λογιάσαι.
Ἐσὲ σὠμερετάριζε . . . . . .
Καὶ μιὰ μανίτσ' ὁλόχρυση εἰς τὸ δεξί σου χέρι.
Ἐσὲ σὠμερετάριζε . . . . . .
Καὶ νὰ σὲ ξεσκουφώνουνε σαράντα δυὸ φιτσιάλοι.
Ἐσὲ σὠμερετάριζε . . . . . .
Καὶ νὰ σὲ ξεσκουφώνουνε σαράντα δυὸ σκλαβοῦνοι.

DXLIII.
Η ΕΥΧΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ.

Πανδ. φυλλ. 194, 48.

ΚΕΡΑΣΟΥΣ.

Χριστέ μου νὰ ἐποῖνές με σ' ἕναν ὁμάλιν δέντρον,
Νὰ δίνες με πολλὰ καρπὸν καὶ χαμελὰ κλωνάρια·
Νὰ ποῖνες καὶ στὴν ρίζαν μου ἕναν κρύον νερόπον,
Κι' ὅνταν κινοῦν τὸ κόρασια νὰ πᾶνε στὰ παρχάρεα,
Νᾶρχουνταν πίν' ἂς τὸ νερό μ', νὰ τρών' ἂς τὸν καρπό μου,
Νὰ κεῖνταν ν' ἀποκοιμηθοῦν στοῦ κλωνάρι' μ' τὸν ἴσκιον.

6. κῆνταν *Π*

DXLIV.
ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΝΕΑΝΙΔΟΣ.

Παν. φυλλ. 194, 48.

ΚΕΡΑΣΟΥΣ.

Κοράσιον εἶδεν ὄρομαν, κοιμᾶται μὲ τὸ ταῖρ' ἀτς,
Κι' ὄντες γνεφίζει καὶ τερεῖ, κοιμᾶται μοναχέσσα,
Μαλλών' μὲ τὰ παπλώματά τς καὶ μὲ τὰ μαξιλάριά τς·
Μαξιλαρίτσια μ' ἄκλερα, παπλώματ' ἀπερδάλια,
Ντ' ἐποίκετεν τὸν ἕταιρό μ' τὸ νιὸν τὸ παλληκάρι.

DXLV.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

B.

Ἄσπρη κατάσπρη μπαμπακιὰ καὶ κρυσταλλοῦσα βρύσις,
Κατέβασε τὸ κρυὸ νερὸ νὰ πίῃ τὸ κυπαρίσσι·
Ἄχ, κυπαρίσσι μου λιανό, καβάκι μου πλεγμένο·
Ἀπ' ὅλαις ποὺχ' ἡ γειτονιά, σέν' ἔχω διαλεγμένο·
Κοντὰ στὰ ξημερώματα γλυκὰ 'ναι τὰ κανάκια,
Εἰς σκότος νὰ φιλήσωμεν γλυκά, γλυκὰ στὰ μάτια,
Κοντὰ στὰ ξημερώματα γλυκὰ 'ναι τὰ παιγνίδια,
Εἰς σκότος νὰ φιλήσωμεν κρυφά, κρυφὰ τὰ φρύδια.

DXLVI.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

M. II, 144.

ΑΘΗΝΑΙ. ΣΜΥΡΝΗ.

Ἂν κλίνω τὸ κεφάλι μου στὸ τρυφερό σου γόνυ,
Θὰ γείνουν ἀνεπαίστητα καὶ βάσανα καὶ πόνοι.
Σφίγγων καὶ τὸ χεράκι σου ν' ἀκούω τὴν φωνή σου,
Ν' ἀκούσ' ἀπ' τὰ χειλάκια σου πῶς μ' ἀγαπᾷς ἐξίσου.
Γλυκὺς τότε κι' ὁ θάνατος θὰ μὲ φανῇ κοντά σου,
Ἐὰν σβυστῇ τὸ βλέμμα μου ὑπὸ τὰ βλέμματά σου ! ! !

DXLVII.
ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΜΑΤΙΑ.

T. 409.

Γύρισμα· χάνομαι, χάνομαι·

Στοῦ παπᾶ τὰ παραθύρια —
χάνομαι, χάνομαι —
Μὲ τὰ μαῦρα μάτια πούδα;
Νᾶμουν κλέφτης, νὰ τἄκλεφτα, —
χάνομαι, χάνομαι —
Κι' ἄξιος γιὰ νὰ τὰ γελάσω.
Νὰ τὰ βγάλω στὸ μπαζάρι —
χάνομαι, χάνομαι —
Τάχατες νὰ τὰ πουλήσω.
Νὰ τὰ διοῦν τὰ παλληκάρια —
χάνομαι, χάνομαι —
Καὶ τὸν νοῦ τους νὰ τὸν χάσουν.
Νὰ μὲ δώσουν τὰ φλωριά τους, —
χάνομαι, χάνομαι —
Νὰ τὰ πάρομεν νὰ πᾶμε.

4. ἄξιος νὰ *T.*

DXLVIII.
Ο ΑΣΗΜΗΣ ΚΑΙ Η ΚΟΡΗ.

Ζαμπ. 684, 111.

Τὸ μάθεταν τί γίνηκε μέσα στὸ Δελβινάκι;
Μιὰ θυγατέρα τοῦ παπᾶ, κόρη τοῦ παπᾶ Γιώργη,
'Εντύθηκ', ἁρματώθηκε στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάγῃ·
Λαμποκοπάει τὸ φέσι της καὶ τὰ σγουρὰ μαλλιά της
"Εχουν ἀράδαις τὰ φλωριὰ κι' ἀράδαις τὰ κοσάρια.
Κι' 'Ασήμης τὴν ἀγνάντεψε κι' 'Ασήμης τὴ γναντεύει,
Πάησε καὶ τὴν καρτέρεσε στῆς ἐκκλησιᾶς τὴν πόρτα.
„Κόρη μ' γιὰ δός μου φίλημα, δός μου καὶ μαῦρα μάτια." —
„'Απέρν' 'Ασήμη, πέρναγε, καθὼς περνοῦσες πρῶτα." —

DXLIX.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Sand 62.

Ἀσηκώθηκα καϋμένος μιὰν αὐγὴ μὲ τὸ καλὸ
Καὶ στὸ φέρο καταιβαίνω, γιὰ νὰ διῶ, γιὰ νὰ χαρῶ.
Βλέπω μιὰν τσελαϊγοῦλα κ' ἤτανε μισανοιχτὴ
Κ' ἤτανε μιὰ κόρη μέσα ἀγγελοζωγραφιστή.
Τὸ καπέλο μου τσὴ βγάζω καὶ τὴν γλυκοχαίρετῶ
Καὶ τσὴ λέγω· ἂν ὁρίζῃς δυὸ λογάκια νὰ σὲ πῶ.

DL.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Faur. II, 148.

IANINA.

Στην παρακάτω γειτονιὰ, στὴν παρακάτω ῥοῦγα,
Ἐκεῖ μιὰ γραῖα κάθεται, κάθεται κ' ἕνας γέρος·
Ἔχει κ' ἕνα κακὸ σκυλὶ κ' ἓν' ὥμορφον κορίτσι·
Κύριε νὰ πέθαινε ἡ γραιὰ, νὰ πέθαινε κι' ὁ γέρος,
Νὰ φαρμακῶναν τὸ σκυλὶ, νὰ πάρω τὸ κορίτσι.

DLI.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Sand 58.

Δυὸ κοπέλαις μ' ἀγαποῦνε καὶ ταῖς ἀγαπῶ κ' ἐγὼ·
Ποιὰ νὰ πάρω, ποιὰ ν' ἀφήσω, δὲν ἠξεύρω 'πὸ ταῖς δυό.
Γιὰ νὰ πάρω τὴν μικροῦλα πούναι ἄσπρη καὶ παχειὰ,
Νὰ τὴν ἔχω τὸν χειμῶνα πού' τὰ χιόνια τὰ πολλά.
Γιὰ νὰ πάρω τὴν μεγάλη πούναι μαύρη καὶ λιγνὴ,
Νὰ τὴν ἔχ' τὸ καλοκαῖρι, πού' ἡ κάψα ἡ πολλή.

3 et 5. *Νὰ πάρω* vulg. *S.* vult *Θὲ νὰ π.*, legendum *Γιὰ νὰ* aut *νὰ τήν.*

DLII.

Η ΑΓΑΠΗ.

Ξανθόπουλ. Φιλολ. συνέκδημ. 404 ς'. M. I, 362.

ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

Μάνα ἐρράγεν οὐρανὸν καὶ προσμοιράγαν τ' ἄστρα·
Κι' ἀπ' τ' οὐρανοῦ τὸ ξάγισμαν λιθάρ' ἐπεκρεμάστεν·
Λιθάρι μ' ἁγιολίθαρον μὴ κατηβαίν' 'ς καὶ κρούς με·
Κι' ἀτὸ κατέβεν κι' εὗρέ με στ' οὖλα τὰ πόνια πάνω·
Σαράντα χρόνια δούλευσα τοῦ λιθαρί' μ' τὸν πόνον·
Κι' ἀλλὰ σαράντα δώδεκα τῆς κόρης τὴν ἐγάπην.

DLII a.

ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Λυκούργος.

Θέλουν ν' ἀνθίσουν τὰ κλαριὰ κι' ὁ πάγος δὲν τὰ φύει,
Θέλω κ' ἐγὼ νὰ σ' ἀρνηθῶ κι' ὁ πόνος δὲν μ' ἀφίνει.
Χαμήλωσε τὸ φρύδι σου, πιάσε τὸ κοκκινάδι,
Νὰ μὴ φανῇ τὸ φίλημα ποῦ σ' ἔχω φιλεψοῦνε.
Τὸ χέρι σου τὸ παχουλὸ νὰ τὤχα προσκεφάλι,
Νὰ τὸ χορτάσω φίλημα, νὰ τὸ χορτάσ' ἀγκάλα.
Καὶ πὲς καὶ τῆς μανούλας σου νὰ μὴ μὲ καταριέται,
Θέλει τὴν κάνω πεθερά, θέλει τὴν κάνω μάνα.

DLIII.

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

T. 10.

Σὲ τούτηνε τὴ γειτονιὰ μωβάρτη ν' ἀγαπήσω·
Μιὰ μαυρομάτα, μιὰ ξανθὴ· τὸ πῶς νὰν τσὴ μηνύσω;
Νὰν τσὴ μηνύσω, ντρέπομαι, νὰν τσὴ τὸ πῶ, φοβοῦμαι,
Νὰν τσὴ τὸ γράψω στὸ χαρτὶ, στέκω καὶ διαλογοῦμαι.
Μὰ 'γὼ νὰ λέω τραγουδιστὰ κ' ἡ κόρ' ἂς τὸ διαλύνῃ·
Ἂν ἔχῃ πόνο γιὰ τ' ἐμὲ, ἔχω κ' ἐγὼ γιὰ κείνη.

DLIV.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

T. 313.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Νὰ πῶ γιὰ τὴ χωρίστρα σου, ποῦ τρίχα δὲν διαγέρει·
Νὰ πῶ γιὰ φτιὸ τὸ κούτελο τὸ ἔλλαμπρο φεγγάρι·
Νὰ πῶ καὶ γιὰ τ' ἀχεῖλί σου πού̓ναι σὰν τὸ κεράσι·
Χριστέ μου νὰν τὸ φίλουνα κι' ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ.
Νὰ πῶ γιὰ καὶ τὰ δόντια σου τὰ πυκνοβαλλημένα,
Ὁποῦ σοῦ τἄχ' ὁ ἔρωτας μὲ πόθο βαλλημένα.

DLV.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

T. 314.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

Νὰ πῶ γιὰ τὰ μαλλάκια σου λεπτὰ σὰν τὸ μετάξι
Ποῦ καθὲ τρίχα γένεται σαγίτα νὰ μὲ σφάξῃ·
Νὰ πῶ καὶ γιὰ τὰ φρύδια σου πῶχουν κοράκου χρῶμα.
Τὰ στήθια σού̓ναι μάρμαρο, τριαντάφυλλο τὸ στόμα·
Τὰ μάτια τοῦ χελιδονιοῦ καὶ τὰ δικά σου μοιάζουν·
Ὄντες γυρίσω καὶ τὰ διῶ, μὲς στὴν καρδιὰ μὲ σφάζουν.
Νὰ πῶ γιὰ τὴν μεσοῦλά σου πού̓ναι σὰν δαχτυλίδι·
Τῶν νέων εἶναι φάντασμα, καὶ σὴ ψυχὴ στολίδι.

DLVI.
Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΟΥ ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΥ.

Four. II, 416. Kind Anth. 50.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

„Διαβαίν' ἀπὸ τὴν πόρτα σου, σὲ βλέπω χολιασμένη
Καὶ στὸ δεξιό σου μάγουλο ἤσουν ἀκουμπισμένη·
Μὲς ἡ καρδιά μου λάχτισε, ὅσο νὰ σ' ἐρωτήσω,
Τί πίκρα ἔχεις στὴν καρδιά, νὰ σὲ παρηγορήσω.“ —
„Τί μ' ἐρωτάεις ἄπιστε; καὶ τάχα δὲν τὸ ξεύρεις.
Τὸ γιατὶ μ' ἀπαρνήθηκες κι' ἄλλην πᾷς νὰ τὴν εὕρῃς;“ —
„Ποιὸς τοὔπε περιστέρα μου, ποιὸς τοὔπε κρυά μου βρύσι;
Ὁποιὸς τοὔπε κοκόνα μου νὰ μὴν ὀκτωμερίσῃ·

Ἂν τοὔπε τ' ἄστρο νὰ χαθῇ κι' ὁ ἥλιος νὰ θαμπώσῃ·
Κι' ἂν τοὔπε κόρ' ἀνύπαντρη, ἄντρα μὴν ἀνταμώσῃ." —

2. κ' εἰς *F. K.* 3. ὅτι *F. K.* 5. καὶ om. *F. K.* ἠξεύρεις *F. K.* 6. καὶ *F. K.* τὴν om. *F. K.*

DLVII.
Ο ΕΡΩΤΑΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΟΣ.

Faur. II, 416. Kind Anth. 56.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

„Κόρη μ' ὄντας φιλιώμαστον νύχτα'ταν· ποιὸς μᾶς εἶδε;" —
„Μᾶς εἶδ' ἡ νύχτα κ' ἡ αὐγή, τ' ἄστρο καὶ τὸ φεγγάρι·
Καὶ τ' ἄστρο ἐχαμήλωσε, τῆς θάλασσας τὸ εἶπε·
Θάλασσα τοὔπε τοῦ κουπιοῦ καὶ τὸ κουπὶ τοῦ ναύτη,
Κι' ὁ ναύτης τὸ τραγούδησε στῆς λυγερῆς τὴν πόρτα." —

DLVIII.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

T. 12.

Ζάχαρι νἆν' ὁ ὕπνος σου καὶ μέλι τ' ὄνειρό σου,
Καὶ ῥόδα καὶ τριαντάφυλλα εἰς τὸ προσκέφαλό σου.
Κρύος ἀέρας θὰ γενῶ, θὰ μπῶ μὲς στὰ σεντόνια,
Νὰ σοῦ δροσίσω τὰ βυζιὰ, ποὖν' ἄσπρα σὰν τὰ χιόνια.
Ξύπνησ' ἀγγελικὸ κορμί, ζωγραφιστὸ κεφάλι,
Δυὸ λόγια ἔχω νὰ σοῦ πῶ κι' ἀποκοιμήσου πάλι.
Ξύπνησε κι' ἀποφάσισε νὰ ζήσ' ἢ νὰ πεθάνω,
Γιατὶ τόνε βαρέθηκα τὸν κόσμο τὸν ἀπάνω.
Ἐσὺ κοιμᾶσαι ξεγνοιαστὴ κ' ἐγὼ κακονυχτάω·
Κακονυχτάω γιατὶ πονῶ, πονῶ γιατὶ ἀγαπάω.

4. ποὖν' κι' *T.*

DLIX.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

Εὐλ. 66.

Μὴ φοβῆστ' ὡριὰ πουλάκια νὰ σᾶς πάρω τὴν ζωή.
Τραγουδεῖτε, τραγουδεῖτε τὸν σκοπό σας τὸν γλυκύ.

Μάθετε κ' ἐμὲ πουλάκια σὰν ἐσᾶς νὰ τραγουδῶ,
Καὶ τὸν πόνο μου νὰ ψάλλω, εἰς τὴν νιὰν ποῦ ἀγαπῶ.
Τὸ ξανθὸ, ξανθὸ κοράσι στὸ τραγοῦδι θὰ χαρῇ,
Κι' ὀρεχτ' ἴσως νὰ φιλήσῃ τὸν καλὸ τραγουδιστή.
Στὰ φιλήματά μ' ἐπάνω σᾶς θὰ εὔχομαι πουλιὰ,
Ποῦ μ' ἐδείξετε τὸν τρόπο ν' ἡμερώσω τὴν Θεά

Numeros aliter constituit *E*.

DLX.

ΠΑΤΗΝΑΔΑ.

Sand 62. M. II, 224.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

Κάτω στὸν κάμπο τὸν ξημονῆσι
Πῆρ' ὁ σουλτάνος νὰ κυνηγήσῃ·
Δὲν κυνηγοῦσε λαγοὺς κι' ἀλάφια,
Μόν κυνηγοῦσε μαῦρα τὰ μάτια·
„Μαῦρά μου μάτια, κόκκινα χείλη,
Πρόβαλε φῶς μου στὸ παραθύρι." —

DLXI.

ΠΑΤΗΝΑΔΑ.

Sand 62. M. II, 224.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

Σ' αὐτὰ τὰ σπίτια τὰ μαρμαρένια καὶ τὰ ψηλὰ
Κάθονται μέσα μάνα καὶ κόρη, ὁπ' ἀγαπῶ,
Τὴν μάνα τρέμω, τὴν κόρ' φοβοῦμαι, νὰ τῆς τὸ πῶ·
Κοκόνα Λέγκω, κοκόνα Λέγκω σέν' ἀγαπῶ.

DLXII.

ΠΑΤΗΝΑΔΑ.

Faur. II, 146.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.

Στὴν πόρταν τῆς Σαλονικιᾶς
Κάθετ' ἕνας παλλήκαρος
Μὲ τὰ μαλλιὰ χλωσμένα·

Βαστάει καὶ στὰ χέρια του
Μαλαγματένιο ταμπουρᾶ
Καὶ τραγουδᾷ καὶ λέγει·
„Παραθυράκια μου χρυσᾶ
Καὶ καφασάκια μ' ἀργυρᾶ
Εἰπέτε τὴν κυρίτσαν σας,
Νὰ βγῇ στ' ἀγνάντιον νὰ τὴν διῶ·
Δὲν εἶμαι ὄφιος νὰ τὴν πιῶ,
Λιοντάρι νὰ τὴν καταπιῶ." —

Metrum vss. 3 et 6. a ceterorum abhorret.

DLXIV.
ΠΑΤΗΝΑΔΑ.

Eunom. II, 20. M. II, 222.

Μόνος μου μὲ κιθάρα
Βγῆκα νὰ σεργιανίσω,
Τοὺς πόνους μου ν' ἀρχήσω,
Ποῦ ἔχω στὴν καρδιά.

Μὰ σὺ γλυκὰ κοιμᾶσαι,
Τίποτας δὲν σὲ μέλει·
Μὲ πλήγωνες τὰ μέλη,
Μ' ἔσφαξες τὴν καρδιά.

Ξύπνα καὶ μὴ κοιμᾶσαι,
Σήκου ἀπὸ τὴν κλίνη,
Χρυσό μου καναρίνι
Ν' ἀκούσ' πῶς τραγουδῶ.

Πρόβαλλε ν' ἀγροικήσῃς
Τοὺς πόνους τῆς καρδιᾶς μου,
Τὰ πικροβάσανά μου
Ποῦ γιατ' ἐσὲ περνῶ.

In *Eun.* ex binis vss. unus confectus est. Dubito num carmen populare sit.

DLXV.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

Pashl. I, 254.

ΚΡΗΤΗ.

Ψηλοφουντό μου γιασεμὶ, ῥόδον ἀπ' τὴν Σητεία,
Ἡ ὠμορφιά σ' ἠκούστηκε μέσα στὴν Βενετία.
Θὲ ν' ἀναβῶ στοὺς οὐρανοὺς, νὰ διπλωθῶ, νὰ κάτσω,
Νὰ πάρω πένα καὶ χαρτὶ, τὰ κάλλη σου νὰ γράψω.
Τὰ κάλλη σου κρεμοῦν πασᾶ, τὰ φρύδια σου βεζύρη,
Τ' ἀγγελικό σου τὸ κορμὶ κρεμᾷ καραβοκύρη.
Δὲν θέλω παρὰ μιὰ φορὰ τὴν χέρα μου νὰ βάνω
Στὰ μαρμαρένια σου βυζιὰ κι' ἀπέκει ἂς ποθάνω.

1. ἀπὸ *P.* 3. Θὰ *P.*

DLXV a.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Kind.

Ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα σφυριγματιὰν ἀκούω,
Σηκώνομαι τὸ 'λεινὸ, τὸ παραθύρ' ἀνοίγω.
Τὸ παραθύρι ἤνοιγα, τὰ μάτια μου κ' ἐτρέχαν,
Κι' ἀφ' τῆς ἀγάπης τὸν καϋμὸ ἴδρως μὲ περιέχα,
Ἔλεγα γυατσιντάκι μου πῶς εἶσαι θὰ δικό μου.
Σὰν εἶσαι τιμησιάρικο, βρίσκω κ' ἐγὼ δικό μου.

DLXV b.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Kind.

„Ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα, ὥρα ποῦ βγαίνουν τ' ἄστρα,
Μοῦκλεψαν τὸ βασιλικὸ μὲ τὰ γυαλένια γλάστρα.
Κι' ἂ θὲ μοῦ πάρουν τὸ γυαλὶ κι' ἂ θὲ μοῦ τὸ τσακίσουν,
Καὶ τὸ σγουρὸ βασιλικὸ ἂ θὲ μοῦ τὸν ἀφήσουν." —
„Καὶ σώπα μὴν πικραίνεσαι γιὰ τὸ βασιλικό σου,
Κ' ἐκεῖνος ποῦ τὸν ἤκλεψεν εἶν' ἀγαπητικό σου.
Ἐμίσεψες κ' ἡ γειτονιὰ γείνηκ' ἐρημονῆσι,
Ἔλα πουλί μου γλήγωρα, πάλι νὰ τὴν πλουμίσῃς." —

DLXV c.
ΕΡΩΤΙΚΟΝ.

Conze.

Ὦ νέα γλυκυτάτη ὡραιὰν περιστεράν
Πῶς εἶσαι σφαλισμένη τόσον λυπητεράν,
Βεβαία σφαλισμένη μέσα εἰς τὸ κλουβί
Μὲ σίδερα τριγύρου σὰν νἄσουνα πουλί.
Πόθουν καὶ πιθυμοῦσα ὡραιὰν περιστεράν,
Τὰ σίδερα νὰ σποῦσα νὰ βγῇς ἀπ' τὴ σκλαβιάν,
Πόθουν καὶ πιθυμοῦσα πουλάκι τρυφερόν,
Μὰ δὲν μπορεῖ νὰ γένῃ παρὰ μὲ τὸν καιρόν.
Λοιπὸν παρακαλῶ σε, λάβε ὑπομονήν,
Ὥστε νἄλθῃ ἡ ὥραν κ' ἐκείνη ἡ στιγμήν.
Κανέναν μὴ φοβάσῃ, κανέν' μὴν λυπηθῇς,
Χαρούμενην νὰ εἶσαι κ' ἐμένα νὰ πονθῇς.

5 et 7. *Πόθον καὶ πενθυμοῦσα C.*

DLXVI.
Η ΕΜΕΡΙΣΣΑ.

Σχιν.

Μιὰ ἐμίρισσα, ἐμιροπούλας κόρη
Ἐπεθύμησε κατὼ γιαλὸ νὰ πλύνῃ·
Ἀνεφύσησε γλυκὺς βοριὰς ἀέρας·
Κι' ἀνεσήκωσε τῆς κόρης τὴν ποδίτσα,
Κι' ἀνεφάνηκεν ὁ ποδαστράγαλός της·
Ἔλαμψ' ὁ γιαλός, ἔλαμψαν τὰ καράβια·
Κάτεργ' ἔρχοντο καὶ λάμψανε κ' ἐκεῖνα.

7. *κ' ἔλαμψαν κ' ἐκεῖνα Σ.*

DLXVII.
Η ΚΟΡΗ ΑΓΑΠΗΤΙΚΗ.

T. 118.

Καὶ τοῦ γέρου τὰ καναάκια
Σὰ νεροβραστὰ σπανάκια.
Καὶ τοῦ γέρου τὰ παιγνίδια

Εἶναι σὰν κούφια καρύδια.
Καὶ τοῦ νέου ἡ ξυλιαῖς
Ὅλο γέλοια καὶ χαραῖς.
Κόκκινο γαρουφαλάκι, μαρουλάκι δροσερό,
Ποιὸς ἀρνήθη τὴν ἀγάπη νὰ τὴν ἀρνηθῶ κ' ἐγώ;
Δὲν τὴν ἀφησ' ἕνας γέρος πούταν ἑκατὸ χρονῶν,
Κ' ἐγὼ νιὸς παλληκαράκι πῶς νὰ τὴν ἀπαρνηθῶ;

V. L. vss. 9 et 10.:
Τὴν ἀρνήθηκ' ἕνας γέρος πούτον ἑκατὸ χρόνων. —
Ἄσε κόρη νὰ γεράσω, νὰ τὴν ἀρνηθῶ κ' ἐγώ.

DLXVIII.
Η ΩΡΑΙΑ ΧΙΟΥ.

M. II, 266.

ΧΙΟΣ.

Εἰς τοῦ βουνοῦ τοὺς πρόποδας, στὴν λάμψιν τῆς σελήνης,
Εἰς τὴν σιωπὴν τῆς μοναξιᾶς καὶ τῆς τερπνῆς γαλήνης,
Μία ὡραιὰ ἐκάθητο εἰς ἕνα πεζουλάκι,
Στὰ γόνατά της ἔχουσα ἕνα μικρὸ σκυλάκι.
Καὶ τὴν κιθάραν παίζουσα μὲ μέλος συμφωνοῦσε,
Φωνήν της τὴν ἀγγελικὴν, γλυκὰ ἐτραγουδοῦσε.
Ἂς ἤμουνε κιθάρα σου, ἂς ἤμουνε σκυλί σου,
Ἂς ἤμουνε, ἂς ἤμουνε φίλος καὶ ἐραστής σου.

2. *'ς τὴν M.* 3. *'κάθητο M.*

DLXIX.
Η ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΑ.

Stephani Reise durch einige Gegend. d. nördl. Griechenl. 1843 p. 31. 32. Kind Anth. 52. M. I, 348.

ΕΥΒΟΙΑ.

Ὅλοι μὲ λὲν ἀρνήθηκες τὴν 'Αρβανιτοπούλα.
Καὶ πῶς νὰ τήνε 'παρνηθῶ τὴν 'Αρβανιτοπούλα,
Πούν' τὸ κορμί της μάλαγμα κ' ἡ μέση τῆς ἀσῆμι;
Στὸν χρυσοχὸ θὰ νὰ πάω, νὰ τὴν ἀναλυγώσω,
Νὰ βγάλω λίτρα μάλαγμα . . . . .,
Νὰ φτιάσω κοῦπα καὶ σταυρὸ, καθάριο δαχτυλίδι,

Τὸ δαχτυλίδι νὰ φορῶ, τὴν κοῦπα γιὰ νὰ πίνω
Καὶ τὸν σταυρὸ νὰ προσκυνῶ διὰ τὴν χριστιανοσύνη.

A *K.* et *M.* pars prior versus sexti quinto adiuncta est et ex versibus 6, 7 et 8. facti sunt quinque.

DLXX.

Η ΝΕΥΡΟΠΟΛΙΤΙΣΣΑ.

U.

„Μωρὴ Νευροπολίτισσα, μωρὴ ξεπατωμένη,
Τὸν ἄντρα σου δὲν ἀγαπᾷς, τὸν ξένον τί τὸν θέλεις;“ —
„Ἄντρας μ' ἂς γίνῃ μάρμαρο κι' ὁ ξένος κυπαρίσσι,
Πέρνω, πατῶ τὸ μάρμαρο, φιλῶ τὸ κυπαρίσσι.“ —

Numeros aliter constituit *U.*

DLXXI.

Η ΑΘΗΝΑΙΑ.

U. cfr. Sand 64.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΤΗΟΛΙΣ.

Οὒλα τὰ πουλάκια ζυγά, ζυγά,
Τ' ὄρημο τ' ἀηδόνι τὸ μοναχὸ
Περπατεῖ στοὺς κάμπους μὲ τὸν ἀετό,
Περπατεῖ καὶ λέγει καὶ κελαϊδεῖ·
„Ἀντριανοπολίτη πραγματευτή,
Καὶ Μεσολογγίτη ξενιτευτή,
Ποῦ τὴν ηὗρες ξένε μ' αὐτὴν τὴν νιὰ
Τὴν ξανθομαλλοῦσα τὴν Ἀθηνιά;“ —
„Ἀπ' τὴν Πόλ' ἐρχόμουν κι' ἀπ' τὰ νησιὰ
Κι' ἀπ' τὴ γειτονιά της ἐπέρασα.
Τὰ βασιλικά της ἐπότιζε
Καὶ τὸ δυοσμαρίνι ἐδρόσιζε,
Ἔκοψε κλωνάρι καὶ μ' ὤδωσε,
Μοῦπε κ' ἕνα λόγο καὶ μ' ἄρεσε·
Μπρὲ παλληκαράκι ἂν μ' ἀγαπᾷς,
Τί περνοδιαβαίνεις καὶ δὲ ῥωτᾷς;
Στεῖλε προξενήτριαις σαράντα δυὸ
Καὶ προξενητάδες πενῆντα δυό.“ —

S. habet octo carminis versus. 2. *μοναχὶ S.* 5. *Ἄνδρα μου πολίτη S.* 6. *Μεσσολογγίθε S. ξενιτευτεῖ S.*

DLXXII.

Η ΑΘΗΝΑΙΑ.

Sand 68. M. I, 386.

ΑΘΗΝΑΙ.

'Απ' τὴν Πόλ' ἐρχόμην κι' ἀπ' τὰ νησια
Κι' ἀπ' τὴν γειτονιά της ἐπέρασα.
Τὸ βασιλικό της ἐπότιζε
Καὶ τὸ δυοσμαρίνι ἐδρόσιζε,
Κ' ἔκοψε κλωνάρι καὶ μῶδωκε,
Εἶπε κ' ἕνα λόγο καὶ μ' ἄρεσε·
„Μπρὲ Μωραϊτάκη κι' ἂν μ' ἀγαπᾷς,
Τί περνοδιαβαίνεις καὶ μὴ μιλᾷς;
Στεῖλε προξενήτριαις στὴ μάνα μου
Καὶ προξενητάδες στὸν ντάντα μου." —
„Τοὺς προξενητάδες ἐδιώκανε
Καὶ ταῖς προξενήτριαις μαλλώνανε." —

10. τάτα *S.*

DLXXIII.

ΞΗΡΟΜΕΡΟΣ.

U.

'Η "Αρτα πέτρα νὰ γενῇ κι' ὁ Βάλτος νὰ βουλιάξῃ,
Τὸ δόλιο τὸ Ξηρόμερο θεὸς νὰ τὸ φυλάγῃ,
'Οπῶχει τὰ γλυκιὰ κρασιὰ καὶ τὄμορφα κοράσια.
Στὸ Μαχαλᾶ 'ν' ἡ ὄμορφαις καὶ στὴν Κατοῦν' ἡ ἄσπραις
Κι' αὐτοῦ στὸ Μπόικο στὰ χωριὰ ξανθαῖς καὶ μαυρομάταις.

5. στὰ χερὰ? *U. V. L.*: κοντούλαις καὶ γιομάταις.

DLXXIV.

Η ΡΩΜΑΙΟΠΟΥΛΑ.

U. (Morgenblatt 173.) Ross Wanderung. I, 53.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

Κάτω στὴν 'Ρόιδο καὶ στὴν 'Ροΐδοπούλα
Τοῦρκος ἀγάπησε μιὰ 'Ρωμιοπούλα.
Κ' ἡ 'Ρωμιοπούλα δὲν τὸν ἐθέλει
Κ' ἡ σκύλ' ἡ μάνα της τὴν προξενεύει.

Πάρ' τένε κόρη μου τὸν λεβεντάκη,
Νὰ σ' κόψῃ ξοῦχα κι' ἄσπρο φουστανάκι." —
„Μάνα μου σφάζομαι, τὰ ὄρη παίρνω,
Τὸν Τοῦρκον ἄντρα μου δὲν τὸν ἐθέλω." —

6. *Νὰ σοῦ R.*

DLXXIV a.
Η ΡΩΜΑΙΟΠΟΥΛΑ.

T. 61.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.

„Μάνα μου σφάζομαι, Τοῦρκο δὲν πέρνω,
Χελιδόνι γένομαι, τὰ δάση πέρνω." —
„Μάτια μου κι' ἂ γενῇς, κι' ὅ,τι κι' ἂν κάνῃς,
Κυνηγάρης γένεται καὶ μοῦ σὲ πιάνει." —

DLXXIV b.
Η ΜΟΙΡΑ.

Wordworth Athen. p. 225. C.

ΚΗΦΙΣΣΙΑ.

Στὸν Ὄλυμπον στὸν κόλυμπον
Τὰ τρία ἄκρα τ' οὐρανοῦ
Ὅπου' αἱ μοῖραι τῶν μοιρῶν,
Ὦ ἰδιά μου μοῖρα
Ἂς ἔλθῃ τώρα νὰ μὲ δγῇ.

3. *Ὅποῦ αἱ H'.* 4. *ἠδειὰ H'.*

DLXXV.
Η ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ Η ΘΥΓΑΤΗΡ.

Sand 54. M. II, 324.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

Ἀπάνω στ' ὥριο τὸ βουνὸ
Μάνα καὶ θυγατέρα δυὸ
Μάζωναν τὸν ἀμάραντο
Καὶ τὸ μελισσοχόρταρο.
Μὰ 'κεῖ ποῦ τὸ μαζώνανε

Καὶ τὸ χεριοδιαλέγανε,
Βρίσκουνε κ' ἕνα νιόγαμπρο
Χώρι' ἀπὸ τὴν νυφοῦλά του·
„Μανοῦλά μ' ἂς τὸν πάρωμε
Τὸν ξένον εἰς τὸ σπίτι μας." —
„Μπρὲ μεῖς ψωμὶ δὲν ἔχομε,
Τὸν ξένον τί τὸν θέλομε;" —
„Μάνα μ' τὸ περδικοῦλί μου
Μὲ σών' ἐμέν' καὶ κείνονε." —
„Μπρὲ μεῖς στρῶμα δὲν ἔχομε,
Τὸν ξένο τί τὸν θέλομε;" —
„Μάνα μ' τὸ στρωματάκι μου
Μὲ σών' ἐμέν' καὶ κείνονε." —

1. στῶρεο *S. M.*

DLXXVI.

Η ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ Η ΘΥΓΑΤΗΡ.

Sand 56. M. II, 320.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

„Κάλη μάνα πάντρεψέ με,
Σπιτονοικοκύρεψέ με." —
„Νὰ σὲ δώσω μπακαλάκι
Ὥμορφο παλληκαράκι;" —
„Κάλη μάνα δὲν τὸν θέλω,
Γιατὶ πέφτω καὶ πεθαίνω.
Δὲν τὸν πέρνω, τὸν μπακάλη,
Ποῦ βρωμάει ἐλιαῖς καὶ λάδι." —
„Νὰ σὲ δώσω μπερμπεράκι
Ὥμορφο παλληκαράκι;" —
„Κάλη μάνα δὲν τὸν θέλω,
Γιατὶ πέφτω καὶ πεθαίνω,
Ὅλη μέρα μπερμπερίζει
Καὶ τὸ βράδυ μουρμουρίζει." —
„Νὰ σὲ δώσω 'να ῥαφτάκι
Ὥμορφο παλληκαράκι;" —
„Κάλη μάνα δὲν τὸν θέλω,
Γιατὶ πέφτω καὶ πεθαίνω,

„Ὅλη μέρα βάφτει, βάφτει,
Καὶ τὸ βράδυ μύιαις χάφτει.“ —

3. 7. *μπασκαλάκι S.*

DLXXVII.

Η ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ Η ΘΥΓΑΤΗΡ.

Sand. 66. M. II. 334.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΛΙΣ.

Γύρισμα· μωρὴ Δολιάνα.

Μὲς στ' ἀγρὸ τὸ περιβόλι
Κάθεται πουλὶ κι' ἀηδόνι
Καὶ γλεντᾷ τὸν Παππάντωνη·
„Σώπα μάνα, πάντρεψέ με,
Σπιτοδικοκύρεψέ με.
Γέρον ἄντρα μὴ μοῦ δώσῃς,
Τί ὕστερα θὰ μετανοιώσῃς,
Γιατ' ὁ γέρος τὰ ξετάζει·
Ποῦν' τ' ἀλεῦρι; ποῦν' τ' ἀλάτι;
Ποῦν' τ' αὐγὰ τῆς ἑβδομάδας;
Τάποτσήρουλα τῆς τάβλας; —
Τί τοῦ γέρου τὰ παιγνίδια
Σὰ νερόβραστα κρεμμύδια,
Τί τοῦ γέρου τὰ κανάκια
Σὰ νερόβραστα σπανάκια,
Τί τοῦ νιοῦ τὰ παιχνιδάκια
Εἶναι μοσκοκαρυδάκια.“ —

DLXXVII a.

Η ΙΑΝΟΥΛΑ.

Faur. II, 160.

ΙΑΝΙΝΑ.

Ὅλες ἡ νιὲς παντρεύονται καὶ παίρνουν παλληκάρια,
Κ' ἐγὼ Γιανούλ' ἡ εὔμορφη πῆρα τὸν μαραζάρτη.
Σιμά του πάντα κάθομαι· τοῦ κρένω, δὲν μοῦ κρένει·
Ψωμὶ τὸν δίνω, δὲν τὸ τρώει, κρασὶ, καὶ δὲν τὸ πίνει.
Τοῦ στρώνω πέντε στρώματα, πέντε προσκεφαλάκια·
„Σήκου μαράζη, πλάγιασε, σήκου μαράζη, πέσε·

Κι' ἅπλωσε τὰ ξερόχερα στὸν ἀργυρό μου κόρφο,
Τοῦ μάι νὰ πιάσῃς τὴν δροσιά, τ' ἀπριλι τὰ λουλούδια,
Νὰ πιάσῃς δυὸ μικρὰ βυζιὰ ἴσια μὲ δυὸ λεμόνια." —

DLXXVIII.
ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΚΟΠΕΛΑΙ.

U.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

Γύρισμα· Γιὰ μωρὲ γιά.

Τρεῖς κοπέλαις λυγεραῖς
Πᾶν τὸν δρόμο μοναχαῖς.
Μνιὰ τῆς ἄλλης λέγανε·
„Μωρ' ἐδῶ, ποῦ πᾶμ' ἐμεῖς,
Τάχα νὰ μὴν ἦν' κανείς;" —
Σταυραετὸς καθότανε
Καὶ δροσολογότανε·
„Θέ μου δός μου λευθεριά,
Νὰ χυθῶ, νὰ πάρω μνιά.
Κἂν δὲν τὴν ἐδιάλεγα,
Ἂς μου κόβαν τὰ φτερά,
Κι' ἂς τὰ πᾶν τοῦ βασιλιᾶ." —

DLXXIX.
Η ΠΑΠΑΔΙΑ.

U.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

Κοράσια μπᾶτε στὸ χορό, νὰ μάθετε τραγούδια,
Νὰ δγῆτε κεντισταῖς ποδιαῖς πράσιναις καὶ γαλάζιαις,
Νὰ δγῆτε καὶ μιὰ παπαδιά, πῶς πάει μὲ τοὺς λεβέντες.
Πηγαίνει κι' ὁ παπᾶς κοντά, κοντὰ παρακαλῶντας·
„Κοντοκαρτέρει παπαδιά, δυὸ λόγια νὰ σοῦ κρένω.
Μωρή, ποῦ τ' ἄφκες τὰ παιδιά, τὸ ἔρημο τὸ σπίτι;" —
„Σύρε παπᾶ μ' στὸ σπίτι σου, σύρε καὶ στὰ παιδιά σου,
Κ' ἐγὼ θὰ πάω μὲ τὰ παιδιὰ μαζὺ μὲ τοὺς λεβέντες." —
„Μωρή, ποῦ τάχεις τὰ γιερά, νὰ πάω νὰ λειτουργήσω;" —
„Φωτιὰ νὰ καψῃ τὰ γιερὰ κ' ἐσένα καὶ τὸ σπίτι." —

DLXXIX a.

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΙΟΡΑ.

Sund. 73. M. II, 336.

„Ἂ κυρὰ Μαριόρα,
Ἄντρας σ' πείνασε." —
„Ἀμ' σὰν πείνασε, καὶ τί;
Κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὰ παπούτσια μου ξεσχῶ,
Τὸν χορό μ' δὲν παραιτῶ.
Τὸ ψωμὶ 'ναι στὸ ἀμπάρι
Καὶ ἂς πάγῃ νὰ τὸ πάρῃ." —

„Ἂ κυρὰ Μαριόρα,
Ἄντρας σ' δίψασε." —
„Ἀμ' σὰν δίψανε, καὶ τί;
Κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὰ παπούτσια μου ξεσχῶ,
Τὸν χορό μ' δὲν παραιτῶ.
Τὸ νερὸ 'ναι στὸ καυκὶ
Καὶ ἂς πάγῃ νὰ τὸ πιῇ." —

„Ἂ κυρὰ Μαριόρα,
Ἄντρας σ' ψυχ'μαχεῖ." —
„Ἀμ' σὰν ψυχ'μαχεῖ, καὶ τί;
Κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὰ παπούτσια μου ξεσχῶ,
Τὸν χορό μ' δὲν παραιτῶ.
Τὸ θυμιάμα στο χαρτὶ
Καὶ λαμπάδα στὸ καρφί." —

„Ἂ κυρὰ Μαριόρα,
Ἄντρας σ' πέθανε." —
„Ἀμ' σὰν πέθανε, καὶ τί;
Κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὰ παπούτσια μου ξεσχῶ,
Τὸν χορό μ' δὲν παραιτῶ.
Αἱ γυναῖκες ἂς τὸν κλάψουν
Κ' οἱ παπάδες ἂς τὸν θάψουν." —

Ante π. scribunt *M.* et *S.* μ pro ν. 6. 14. 22. 30. παραιτῶ *S. M.* 23. *Ἡ θυμ.? S. M.*

DLXXX.

Η ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ.

V.

ΑΘΗΝΑΙ.

Μὲ σταυρὸ, μὲ κομπολόγι πάει στὴν ἐκκλησιά·
Μηδὲ τὸ σταυρό της κάνει μηδὲ προσκυνάει·
Στὸ κρασοπουλιὸ πηγαίνει, πάει νὰ πιῇ κρασὶ,
Διάβηκ' ἕνας, διάβηκ' ἄλλος, διάβηκα κ' ἐγώ.
„Ἔλα πιὲ κρασὶ λεβέντη καὶ γλυκὸ ῥακί." —
„Ἄνε πιῶ κι' ἄνε μεθύσω, ποῦ μένω βραδύ;" —
„Ἄνε πιῇς κι' ἄνε μεθύσῃς, πᾶμε στὸ κελί μ',
Πῶχω πέρδικα ψημένη καὶ λαγῶν μηρί,
Νὰ φιλήσῃς, νὰ γκαλιάσῃς καλογριᾶς κορμί,
Μὲς στὰ ῥάσια τυλιγμένο σὰν χλωρὸ τυρί." —

DLXXX a.

Η ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ.

Kind.

Κάτω στὴν ἁγιὰ Μαρίνα ἢ στὴν Παναγιὰ
Δώδεκα χρονῶν κορίτσι γένει καλογριά.
Μήτε τὸ σταυρό της κάνει μήτε προσκυνᾷ,
Τὰ παλληκαράκια βλέπει καὶ μαραίνεται.
Εἰς τὸ σταυροδρόμι βγῆκε καὶ κρασὶ πουλεῖ,
Δώδεκα πουλεῖ τὴ μπότσα κ' ἕξη τὴν ὀκᾶ.
Δίψαε ἕνα παλληκάρι, πῆγε γιὰ νὰ πιῇ·
„Καλογριά μου σὰν μεθύσω, ποῦ θὰ κοιμηθῶ;" —
„Παλληκάρι μ' ἂν μεθύσῃς, ἔλα στὸ κελί,
Πῶχω πέρδικα ψημένη καὶ γλυκὸ κρασὶ,
Πῶχω πάπλωμα στρωμένο ἢ χρυσὸ χαλί,
Πῶχω κόρη, ἢ κοιμᾶται μόν' καὶ μοναχή." —

DLXXXI.
Η ΠΑΠΑΔΙΑ.

Παν. 79.

ΡΟΥΜΕΛΙ.

Μιὰ παπαδιὰ στολίζεται καὶ βάνει τ' ἅρματά της·
Βάνει τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρ' ἀστῆθι,
Βάνει καὶ τὸν αὐγερινὸ καθάριο δαχτυλίδι,
Κ' ἐκίνησε καὶ πάγαινε στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάγῃ,
Καὶ τὴν καρδιά της ρώταε, στέκει καὶ τὴν ξωτάει·
„Τί ἔχεις καρδιὰ καὶ μὲ πονεῖς καὶ βαρυναστενάζεις;
Μήγαρι πᾶς ἀνήφορο λιθάρια φορτωμένη;" —
„Κάλλια νὰ πάω ἀνήφορο λιθάρια φορτωμένη,
Παρὰ τὸ ντέρτι ποῦ κρατῶ τώρα δώδεκα χρόνια.
Μοῦ δῶκαν ἄντρα γέροντα κουφὸ καὶ κασιδιάρη·
Πάντα σιμά του κάθομαι· τοῦ κρένω, δὲν μοῦ κρένει.
Τί δὲν μοῦ κρένεις γέροντα κουφὲ καὶ κασιδιάρα;
Γιὰ σήκ' ἀπάνω γέροντα, σήκω νὰ μὲ φιλήσῃς,
Πῶχω τοῦ μαί τὴν δροσιά, τ' ἀπρίλι τὰ λουλούδια." —
„Ἄφσε με χόρη μ', ἄφσε με καὶ μὴ μοῦ ματακρένῃς·
Κ' ἐγὼμαι γέροντας κουφὸς, γέροντας κασιδιάρης." —

4. πήενε *H.* 10. 12. 16. κασσηδιάρης *Π.*

DLXXXII.
Ο ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

Fauv. II, 418.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Μιὰ κορὴ στὸ παραθύρι κι' ἀναγνώστης στὸ κελί·
Ζαχαρόπετρα τῆς ῥίχνει καὶ στὸ στῆθος τὴν βαρεῖ.
„Κάτσε φρόνιμ' ἀναγνώστη, μὴ τὸ μάθ' ἡ γειτονιὰ
Καὶ τόπουνε τοῦ δεσπότη καὶ σοῦ κόψῃ τὰ μαλλιά." —
„Τὰ μαλλιά μου κἂν τὰ κόψῃ, τὸ φεσάκι μου φορῶ,
Τὴν κοπέλ' ὅπ' ἀγαπάω, θὰ τήνε στεφανωθῶ." —

DLXXXIII.
Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ.

U.

„Καλόγερε, καλόγερε
Στὸ κελί μου τ' ἤθελες;" —
„Κυρά μ' φωτιὰν ἐγύρευα·
Τίποτε δὲν σῶκαμα." —
„Καλὰ, φωτιὰν ἐγύρευες·
Στὸ κεφάλι τ' ἤθελες;" —
„Κυρά μ' φεσάκι σῶφερα,
Τί τὰ μάτια σῶβγαλα." —
„Καλὰ, φεσάκι μῶφερες·
Στὸ λαιμό μου τ' ἤθελες;" —
„Κυρά μ' γερδάνι σῶφερα·
Τίποτε δὲν σῶκαμα." —
„Καλὰ, γερδάνι μῶφερες·
Στὰ βυζάκια μ' τ' ἤθελες;" —
„Κυρά μ' λεμόνια σῶφερα·
Τίποτε δὲν σῶκαμα." —
„Καλὰ, λεμόνια μῶφερες·
Στὴν κοιλοῦλά μ' τ' ἤθελες;" —
„Κυρά μ' ζωνάρι σῶφερα·
Τίποτε δὲν σῶκαμα." —
„Καλὰ, ζωνάρι μῶφερες·
Παρακάτω τ' ἤθελες;" —
„Κυρά μ' ἀγγούρια φύτευα,
Σκόρδα, πράσα, λάκευα." —

DLXXXIV.
Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ.

U.

ΑΝΔΡΟΣ.

Ὅλαις ταῖς σαρακοσταῖς
Καὶ μιὰ μέρα τῶν βαγιῶν
Πῆγα στὸν πνευματικὸ
Γιὰ νὰ ξομολογηθῶ.

Μοῦπε πὲς τὰ κρίματα —
Τοῦπα μιὰ σαραντριά.
Ταῖς καλαῖς ταῖς εὔμορφαις
Καὶ ὅλαις ταῖς καλογριαῖς
Σταῖς μπαμπακιαῖς πήγανε,
Γιὰ νὰ ταῖς σκαλίσουνε
Καὶ νὰ ταῖς ποτίσουνε·
Βρίσκουν τὸ νερὸ ζεστὸ,
Τὸ ποτάμι σιγαλό.
Μιὰ τὴν ἄλλη λέγανε
'λα νὰ κολυμπήσωμε,
Κ' ὕστερα ποτίζομε.
Βγάνουν τὰ βασσάκια τους,
Τὰ ποκαμισάκια τους,
Κι' ὁ ντελῆ καλόγερος
Ταῖς ἐκρυφοκύτταζε
Πίσ' ἀπὸ τὸν πλάτανο.
Πῆρε τὰ βασσάκια τους,
Τὰ ποκαμισάκια τους·
„Μπρὲ ντελῆ καλόγερε,
Δός μας τὰ βασσάκια μας,
Τὰ ποκαμισάκια μας,
Κι' ὅποια θέλεις, ἔπαρε.“ —

DLXXXV.

Ο ΠΑΠΑΣ ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

Ü. Sand 65. M. I, 368.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΙΣ.

Γύρισμα· Μὲ τάλερα, μὲ τάλερα,
Μὲ δουπιαῖς, μὲ φλωριά.

Μία εὔμορφη κεπέλα εἰς τὸ σπίτ' ἑνὸς παπᾶ
Γιὰ νὰ τὴν ξομολογήσῃ, εἶχε πάγει μιὰ φορά·
Σὰν τὴν εἶδε τέσ' ὡραῖα, κατανύχτη ὁ παπᾶς
Καὶ τῆς λέει· „καλῶς ὁρίστε, τεῖν' αὐτὸ ποῦ μὲ ξητᾷς;“ —
„Δέσποτά μου νὰ σ' ὁρίσω, ἤρτα νὰ ξεγορευθῶ·
Γιὰ νὰ μοῦ τὰ συγχωρήσῃς, τσ' ἁμαρτιαῖς ποῦ θὰ σοῦ πῶ.“ —
„Μὴ φοβᾶσαι κορασιά μου, δὲν ἄσπλαγχνος εἶν' ὁ θιὸς,

Ὡς καὶ μένα συγχωράει πούμαι ποιὸ ἁμαρτωλός.“ —
„Δέσποτά μου νὰ σ᾽ ὁρίσω τὴν ἀλήθεια τὴν σωστή,
Ἀγαποῦσα ἕνα νέον καὶ τὸν ἀγαπῶ πολύ.“ —
„Τὸ νὰ ἀγαπᾷς παιδί μου, εἶναι πρᾶγμα φυσικό,
Μὲ εὐλάβειαν μονάχα καὶ σ᾽ τὸ συγχωρῶ κ᾽ ἐγώ.“ —
„Δέσποτά μου μιὰν ἡμέρα, ποῦ καθόμαν μονάχη,
Πέρασε κι᾽ αὐτὸς ὁ νέος καὶ μοῦ δίδ᾽ ἕνα φιλί.“ —
„Ἕνα σοῦδωκε κυρά μου, ἢ μὴ σοῦδωκε πολλὰ,
Ἂν ἀπὸ τόνα καὶ πάνω, ἔστωσαν συγχωρητά.“ —
„Ἕνα, ἕνα δέσποτά μου, ἕνα, ἕνα μοναχά·
Πλὴν θωρῶ τὸ πρόσωπό σου, κ᾽ ἔγινε σὰν τὴ φωτιά.“ —
„Αἴ παιδί μου εἶναι πρᾶγμα, ποῦ τόχω ἀπὸ παιδί,
Ὡς κ᾽ ἐγὼ θὰ σὲ φιλήσω, κι᾽ ὁ θεὸς μὲ συγχωρεῖ.“ —

2. *πάγη S.* 3. *βλέποντάς την S.* 4. *Καὶ τῆς εἶπε, καλῶς ἤρτες κύρη μου τί ἀγαπᾷς; U.* 7. *Ὦ παιδί μου καλῶς ἤρτες κ᾽ ἔχει σπλάγχνα ὁ θεός U.* 8. *ἀνθρωπινὸ S* 9. *ἀλ. μοναχὴ S.* 10 *Ἀγαπάω S.* 12. *ἀγάπα καὶ ἐγὼ σ᾽ τὸ ctt. S.* 13. *ὁτοῦ ἤμουν U.* 14. *Ἔρχεται U. ᾽δῶσε S.* 15. *δῶσε — μήπως S.* 16 et 18. *om. S.* 19. *Τὸ φιλὶ δὲν εἶναι πρᾶγμα, εἶναι πρᾶγμα φυσικὸ S.* 20. *καὶ λοιπὸν σὲ συγχωρῶ S.*

DLXXXVI.

Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ.

Ζαμπ. 747, 35.

Ἀπὸ μικρὸς ὀρφάνεψα, μὲ βάγια μ᾽ ἀναθρέψαν·
Σὲ μοναστῆρί μ᾽ ἔβαλαν, καλόγερος νὰ γένω.
Εἴκοσι χρόνους ἔκαμα μέσα στὸ μοναστῆρι·
Κι᾽ ἀσκητικὰ κοιμήθηκα χρόνους τριανταπέντε·
Ποτέ μου δὲν πλανέθηκα γιὰ τὸν ἀπάνου κόσμο·
Καὶ μιὰ λαμπρὴ, μιὰ κυριακὴ, μιὰ πίσημην ἡμέρα
Προσκυνητὴ μ᾽ ἐστείλανε σ᾽ ἓν ἄλλο μοναστῆρι·
Εἶδα γυναῖκες ὥμορφαις, κορίτσια στὸν καιρό τους,
Ξανθὴ κόρη μ᾽ ἐπλάνεσε καὶ θέλω νὰ τὴν πάρω.
Ποδοπατῶ τὰ βάσα μου, βγάνω τὰ φυλαχτά μου·
Σύρτε σταυροὶ στὸν οὐρανὸ καὶ στ᾽ ἅγια μοναστήρια,
Κ᾽ ἐγὼ θὰ νὰ στεφανωθῶ τὴν κόρη ποῦ ᾽γαπάω.

DLXXXVII.

Η ΡΩΜΑΙΟΠΟΥΛΑ.

Ζαμπ. 649, 63.

Ἕνα μικρὸ Τουρκόπουλο, τοῦ Βασιλιῶς κοπέλι,
Μιὰ 'Ρωμιοπούλ' ἀγάπησε καὶ κείνη δὲν τὸ θέλει·
Πέρνει ταῖς ξάχαις ὀμπροστὰ καὶ τὰ βουνὰ 'πὸ πίσω
Κ' ἡ τύχη της τὴν ἔβγαλε μὲς στ' ἅι Γιωργιοῦ τὴν πόρτα.
„Ἅιε μου Γιώργη βόηθα μ' ὀχ τῶν Τουρκῶν τὰ χέρια,
Τὰ κοφτερά τους τὰ σπαθιὰ, τὰ μυτερὰ μαχαίρια." —
Τὰ μάρμαρα σχιστήκανε κ' ἐμπῆκ' ἡ κόρη μέσα.
Ν' ἀτὸς κι' ὁ Τοῦρκος πῶρχεται στὸν ἅι Γιώργη ἀπάνου,
Στὸν ἅι Γιώργ' ἀνέβηκε, σκύφτει καὶ προσκυνάει·
„Ἅιε μου Γιώργη λυτρωτὴ συγχώρεσε κ' ἐμένα,
Κ' ἐγὼ νὰ πάω νὰ βαφτιστῶ καὶ Χριστιανὸς νὰ γένω,
Νὰ πάρω καὶ τὴ λυγερὴ, νάναι κυρὰ μεγάλη." —

DLXXXVIII.

Η ΕΒΡΑΙΟΠΟΥΛΑ.

Rosa Inselreis. III, 179.

ΚΡΗΤΗ.

Μιὰ κυριακὴ ἡμέραν, δευτέραν τὸ ταχὺ
Σηκώνομαι κ' ὑπάγω κάτω στὴν Ἑβραϊκὴν,
Βρίσκω μιὰν Ἑβριοπούλαν, ὁποιὰ κτενίζετο
Μ' ἕνα χρυσὸ κτενάκι καὶ διαστολίζετο.
Πριχοῦ νὰ τῆς μιλήσω, πριχοῦ νὰ τῆς εἰπῶ,
Γυρίζει καὶ μοῦ λέγει· καλὸ στὸν ἀγαπῶ.
Καλὸ στὰ δυό μου μάτια, ὁποῦ τὰ πιθυμῶ.
Λέγω τῆς Ἑβριοπούλας, νὰ γίνῃς Χριστιανὴ,
Νὰ λούνεσαι σαββάτο, ν' ἀλλάζῃς κυριακὴ,
Καὶ νὰ μεταλαμβάνῃς πάσχα καὶ λαμπρή.
Τῆς μάνας της τὰ λέγει, νὰ δγῇ τί θὰ τῆς πῇ·
„Μάνα 'Ρωμιὸς μου λέγει, νὰ γίνω Χριστιανὴ,
Νὰ λούνωμαι σαββάτο, ν' ἀλλάζω κυριακὴ,
Καὶ νὰ μεταλαμβάνω πάσχα καὶ λαμπρή." —
„Κάλλια σὲ φάγῃ κόρη τοῦ Τούρκου τὸ σπαθὶ,
Παρὰ τὸν λόγο πούπες, νὰ μὴ τὸν ξαναειπῇς." —

DLXXXIX.

Η ΕΒΡΑΙΟΠΟΥΛΑ.

Kind Eunom. III, 44. M. I, 332.

ΣΜΥΡΝΗ.

Ἕνα σάββατο βραδὺ, μιὰ κυριακὴ ταχὺ
Πῆγα νὰ σεργιανίσω εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν,
Κ' εὑρίσκω μιὰ 'βριοπούλαν μόνην καὶ μοναχήν·
Τὴν λέγω· „Ἔλα κόρη, νὰ γένῃς Χριστιανὴ,
Νὰ λούεσαι σάββατο, ν' ἀλλάζῃς κυριακή." —
„Μάνα Γραικὸς μὲ λέγει, νὰ γένω Χριστιανὴ,
Νὰ λούωμαι σάββατο, ν' ἀλλάζω κυριακή." —
„Κάλλιο νὰ σὲ διῶ κόρη μ' στοῦ Τούρκου τὸ σπαθί,
Παρὰ αὐτὸ ποῦ λέγεις, νὰ γένῃς Χριστιανὴ,
Νὰ λούεσαι σάββατο, ν' ἀλλάζῃς κυριακή." —

DXC.

ΧΟΡΟΥ.

ΣΑΜΟΣ.

„Ἔπαρέ τον κόρη
Αὐτὸν τὸν Τοῦρκον ἄντρα,
Νὰ σοῦ κάμῃ ῥοῦχα
Καὶ κόκκινα καβάδια·
Ἔπαρέ τον κόρη." —
„Μάνα μ' δὲ τὸν θέλω.
Φαρμακάκι τρώγω,
Μάνα μ' καὶ πεθαίνω." —

DXCI.

ΤΟ ΣΤΑΜΝΙ ΤΣΑΚΙΣΜΕΝΟ.

U. Faur. II, 414. Kind Anth. 50.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.

Οὒλαις ἡ βέργαις εἶν' ἐδῶ
Καὶ μιὰ βεργοῦλα π' ἀγαπῶ,
Πάγει στὴν βρύσι γιὰ νερὸ,
Πάγω κ' ἐγὼ κάτω νὰ πιῶ,
Νὰ τῆς θελώσω τὸ νερὸ,

Νὰ τῆς τσαχίσω τὸ σταμνί,
Νὰ πάῃ ςτὴν μάνα τσ' ἀδειανή·
„Μωρὴ ποὖν' εἶναι τὸ σταμνί;" —
„Μάνα μου στραβοπάτησα
Κ' ἔπεσα καὶ τὸ τσάκισα." —
„Δὲν εἶν' στραβοπατήματα,
Μὸν εἶν' ἀντρὸς φιλήματα." —

Carmen ap. *F.* et *K.* incipit his verbis:
„Σὰν πᾶς Μαροῦ μου ςτὸ νερὸ
Πές μου κ' ἐμένα τὸν καιρό,
Νὰ στέκω, νὰ σὲ καρτερῶ,
Νὰ σοῦ τσακίσω τὸ σταμνὶ ett.

11. *εἶναι στραβοπάτημα F. K.* 12. *εἶναι σφιχταγκάλιασμα F. K.*

DXCI a.
ΤΟ ΛΙΜΠΟΛΑΓΗΝΙΟΝ.

Kind.

Μιὰ κόρη Κιτριανάσαινα ὕφαινε κ' ἐτραγούδιε,
Πουλὶν ἐπῆγεν κ' ἤκατσεν εἰς τὸ ξυλόχτενόν της.
Δὲν ἐκειλάδιε σὰν πουλί, δὲν ἤλεγε σ' ἀηδόνι,
Μόνον κειλαδιε κ' ἤλεγεν ἀνθρώπινην λαλίτσαν·
„Χριστὲ νὰ ξάγῃ ἡ κλωστή, νὰ πέσεν ἡ σαΐτα,
Κ' ἡ κόρη νὰ βαθύμησε, νὰ βγῇ ςτὸ παραθύρι,
Νὰ πάρῃ τὸ λιμπόσχοινον καὶ τὸ λιμπολαγῆνι,
Νὰ πάγῃ ςτὴν λιμπόβρυσιν, νὰ πᾷ λιμπανεσύρῃ."

DXCII.
Η ΚΟΡΗ ΚΑΙ Η ΛΕΒΕΝΤΙΑ.

Ζαμπ. 725, 10.

Ξανθὴ κόρη κοιμήθηκε σὲ μιὰ μηλιὰ πουκάτου,
Τ' ἀποταχυὰ σηκώθηκε σὰ μῆλο μαραμμένο,
Σὰ μῆλο σὰ νταμάσκινο, σὰν Πατρινὸ κεράσι.
Βρίσκει τὸν κόρφο τσ' ἀνοιχτὸ, τὰ χείλη φιλημένο·
Στριγγιὰ φωνὴν ἐβάρεσεν ὅσω κἂν ἐδυνώτου·
„Κοράσια μὴν κοιμάστετε σὲ περιβόλια μέσα,
Τί τώρα σκώθη λεβεντιὰ καὶ προβατεῖ τὴ νύχτα·

Βαστοῦν ψωμὶ γιὰ τὰ σκυλιὰ, κρεὰς γιὰ τὰ λιοντάρια,
Βαστοῦν κι' ἀγαποχόρταρο γιὰ τὰ ξανθὰ κοράσια." —

DXCIII.

Ο ΚΟΡΗ ΚΑΙ Ο ΧΡΥΣΙΚΟΣ.

T. 14.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

Τ' Ἁι-Θωδώρου τὸ βουνὸ κανεὶς δὲν τ' ἀνεβαίνει·
Μιὰ λυγερὴ τ' ἀνέβηκε πλέκοντας τὸ γαϊτάνι,
Πλέκοντας καὶ ξομπλιάζωντας καὶ λιανοτραγουδῶντας.
Κι' ὁ χρυσικὸς τὴν ἄκουσε καὶ τὴ φωνὴ τση βάνει·
„Εὐτοῦ σοῦ στέρνω λυγερὴ τριὰ σκουλιὰ λινάρι,
Νὰ κάμῃς τριὰ ποκάμισα καὶ τέσσερα σεντόνια,
Κι' ἂ σ' ἀπομείνῃ τίποτες, κάμε μου ντεστεμέλι,
Νἄχῃ τὸ ντεστεμέλι μου σαρανταπέντε πήχαις." —
„Εὐτοῦ σοῦ στέρνω χρυσικὲ τριὰ κουκιὰ χρυσάφι,
Νὰ κάμῃς 'κόνα καὶ σταυρὸ χρυσὸ παρανυχίδι,
Κι' ἂ σ' ἀπομείνῃ τίποτες, κάμε μου δαχτυλίδι,
Νἄχῃ τὸ δαχτυλίδι μου σαρανταπέντε πέτραις,
Κι' ὄντες μὲ δέρν' ἡ μάνα μου, νὰ κρύβομαι σὲ δαῦτε." —

V. L. ap. T. 15.:
Νὰ κόψω μῆλο πόκκινο, νὰ πιῶ νερὸ δροσάτο,
Νὰ πέσω ν' ἀποκοιμηθῶ σὲ μιὰ μηλιὰ πουκάτω,
Νὰ πέσουν τ' ἄνθη πάνω μου, τὰ ῥόδα στὴν ποδιά μου
Κ' ἕνα μικρὸ γαρούφαλο φιλῇ τὸ μάγουλό μου.

vs. 15. in Cephalleue hic est:
Νὰ πέσουν τὰ γαρούφαλα ἀπάνω στὰ βυζιά μου.

DXCIV.

Η ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ.

T. 155.

ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

Ἄρχως μὲ τὴν ἀρχόντισσα χρυσὴ σκάλ' ἀναβαίνει.
Κάθε σκαλὶ τήνε φιλεῖ καὶ κάθε δυὸ τῆς λέγει·
„Δέστε τὰ περιστέρια σου, μὴν ἔλθουν στὴν αὐλή μου,
Πέρνουν τὸ ῥύζι, τρῶνέ το, λαθύρι τὸ τσιμπᾶνε,
Πέρνουν καὶ μὲ τὰ πόδια τους τὸ χῶμ' ἀπ' τὴν αὐλή μου.
Κ' ἐγὼ τὸ χῶμα θέλω το, κάμαρα γιὰ νὰ στήσω,

Γιὰ ν' ἀναβαίνω καὶ θωρῶ φούσταις καὶ μπεργαντίνια.
Φοῦστά μου μπαρμπαρέσικη σιδεραρματωμένη,
Σὰν τί λιμένι θὲ νάμπῃς, σὰν τί γιαλὸ θ' ἀράξεις;" —
„Στὴν Κίμωλο θέλω νάμπω, στὴν Κύπρο θὲ ν' ἀράξω,
Νὰ βγάλω ναῦτες γιὰ φιλὶ καὶ κόμιδες γιὰ πόθο." —

4. *λαθῆρι T.* 10. *Κύμολο T.*

DXCV.

Η ΕΡΩΜΕΝΗ.

Βενθύλος.

ΕΤΒΟΙΑ.

Ἐδῶ εἰς τούταις ταῖς αὐλαῖς ταῖς μαρμαροστρωμέναις,
Ἐδῶ κοιμᾶτ' ἀφέντης μας, τ' εὔμορφον παλληκάρι,
Τ' εὔμορφον καὶ τ' ἀνύμφευτον, ἀλλ' ἀρραβωνιασμένον.
Κανεὶς δὲν ἀποκότησε νὰ πᾷ νὰ τὸ ξυπνήσῃ,
Μόνον κόρη τὸν ἀγαπᾷ κι' ὁπού καλὸν τὸν θέλει.
Πέρνει κλωνὶ βασιλικὸν καὶ δυὸ κλωνάρια μόσκου·
„Νὰ τὸν βρέξω μὲ τὸ νερό, φοβοῦμαι μὴ κρυώσῃ,
Νὰ τὸν βρέξω μὲ τὸ δακρί, φοβοῦμαι μὴ μεθύσῃ·
Σηκώσου πάνω 'φέντη μου καὶ μὴ γλυκοκοιμᾶσαι." —

DXCVI.

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΙΟΥ.

Παν. 6.

Ὥρα τὴν αὐγή, τώρα ἡ αὐγὴ χαράζει,
Τώρα τὰ πουλια, τώρα τὰ χελιδόνια
Ὅλα κελαϊδοῦν ςτ' ἀφέντη μου την πόρτα.
„Ξύπν' ἀφέντη μου, ξύπνα γλυκό μου ταῖρι,
Ξύπνα, φίλησε, φίλησε μαῦρα μάτια
Καὶ ἄσπρο τὸ λαιμό, βυζάκια σὰν λεμόνια." —
„Ἄς με λυγερὴ λίγον ὕπνο νὰ πάρω·
Γιάτ' ἀπόστασα καὶ τελμ' ἀποσταμένος
Ἀπ' τὸν πόλεμο κι' ἀπ' τὰ πολλὰ τουφέκια.
Μέν' ἀφέντης μου ὅλο μπροστὰ μὲ στέλνει
Γιὰ νὰ σκοτωθῶ, νὰ πάγω σκοτωμένος." —
„Μπό, μπὸ μάτια μου, μπό, μπὸ γλυκό μου ταῖρι·

Δὲς μὴν σκοτωθῇς, μὴν πάγῃς σκοτωμένος·
Ποῦ θὰ σ' εὕρω 'γὼ γιὰ ν' ἀνταμωθοῦμε;" —
„Δῶ ποῦ πάω κόρη μ', πότε δὲν μ' ἀνταμώνεις." —

4 et 12. ἠτέρι *Π.* 9. καὶ ἀπ' τὰ πόλλ' *Π.* 15. Ἐδῶ *Π.*

DXCVII.

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΙΟΥ.

Faur. II, 162.

ΖΑΓΩΡΙ.

Τώρα τὰ πουλιὰ, τώρα τὰ χελιδόνια
Τὴν αὐγὴν ξυπνοῦν καὶ γλυκοκελαϊδοῦνε·
Τώρα ἡ εὔμορφες συχνολαλοῦν καὶ λέγουν·
„Ξύπν' ἀφέντη μου, ξύπνα γλυκειά μ' ἀγάπη,
Ξύπν', ἀγκάλιασε κορμὶ σὰν κυπαρίσσι,
Κάταστρο λαιμὸ, βυζιὰ σὰν τὰ λεμόνια." —
„Ἄφσε λυγερὴ, ὕπνο νὰ πάρω λίγον.
Μέν' ἀφέντης μου στὴν βίγλαν μ' εἶχ' ἀπόψε·
Καὶ στὸν πόλεμον ὁλόμπροστα μὲ βάνει,
Γιὰ νὰ σκοτωθῶ ἢ σκλάβο νὰ μὲ πάρουν.
Μὰ μ' ἔδωκ' ὁ θιὸς μιὰ δύναμι μεγάλη,
Καὶ ξεσπάθωσα σὲ εἴκοσ' ἢ τριάντα·
Δυὸ ἐσκότωσα καὶ τέσσεραις στὸ ἔβγα,
Κι' ἄλλοι μ' ἔφευγαν καὶ πέντε λαβωμένοι.
Παίρνω τὸ στρατὶ, παίρνω τὸ μονοπάτι,
Χώρα γιὰ νὰ βρῶ, χωριὸν γιὰ νὰ καθήσω,
Καὶ οὐδὲ χώρ' εὗρηκα κι' οὐδὲ χωράκι·
Ἄφσε λυγερὴ, ὕπνον νὰ πάρω λίγον." —

6. *Λαιμὸ κατ' F.* 7 et 18. *πάρ' ὀλίγον F.* 8. *Ὁ ἀφ. F.* 12. *εἰς F.* 16. *Χώρα νὰ εὑρῶ, χωρίον νὰ F.* 17. *χώραν εὕρα F.*

DXCVIII.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ.

M. II, 309 sq.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΛΙΣ.

Τώρα στὸ γλυκοχάραγμα στὸν ὕπνο μου λιγάκι,
Μοῦ φάνηκε πὼς ἤμουνε σ' ὡραῖον λιβαδάκι.

Ἐκ' ἦτον ἡ ἀγάπη μου μ' ἄλλαις κορασιδούλαις,
Ποῦ ἔκοβαν τριαντάφυλλα καὶ δροσεραῖς μυρτούλαις.
Τότες ἐκάθησα κ' ἐγὼ ν' ἀναπαυθῶ λιγάκι,
Στοῦ πόθου τὴν ξεφάντωσιν νὰ πιῶ κρυὸ νεράκι.
Ἐκάθησ' ἡ ἀγάπη μου, στσ' ἀγκάλας της μὲ πέρνει,
Τὸ στόμα της στὸ στόμα μου σιμὰ σιμὰ τὸ φέρνει.
Ὅτ' ἤρχισε γλυκύτατο φιλὶ νὰ μὲ χαρίσῃ,
Ὁ ἔρωτας ὁ δίβουλος ἦρθε νὰ μὲ ξυπνήσῃ·
Ἔρωτα τί σοῦ ἔφταιξα κ' ἦρθες νὰ μὲ ξυπνήσῃς,
Ὁπώχεν ἡ ἀγάπη μου φιλὶ νὰ μὲ χαρίσῃ;

M. numeros aliter constituit. 3. Ἐκεῖ ητονε *M.* 7. 'ς τὰς *M.* 10 et 11. ἤλθε νὰ μ' ἐξ. *M.* 12. Ὅπου εἶχεν *M.*

DXCIX.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ.

B.

Ἀπόψε χαϊδεμένη μου σὲ διῶ στὸ ὄνειρό μου,
Καὶ μεγαλοτερὴ χαρὰ δὲν εἶδα στὸν καιρό μου.
Τὸν θιὸν ἐπαρακάλεσα παρακαλιὰν μεγάλην
Ὡ καὶ ν' ἀποκοιμούμουνα, νὰ σὲ ξαναειδῶ πάλιν.
Ἀναθεμά σας ὄνειρα, ποῦ μὲ καρδιοφλογᾶτε·
Καὶ φέρνετ' τὴν ἀγάπη μου καὶ πάλι τὴν ἁρπᾶτε.

2. εἶδω *B.*

DC.

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

Pott Philol. XI, 261.

ΒΟΥΑ. ΚΑΛΑΒΡΙΑ.

In litteras Graecas transtulit Mezzofanti.

To 'spero certa ti esu me gapai.
„Τὸ ξεύρω certa τί ἐσὺ μὲ γαπάεις.

Non ti criju, no no, perfidi mia.
Non ti criju, no nò, perfidi mia.

Me tu saddu (tus addu) pezzi se ghelai
Μὲ τοὺς ἄλλους παίζεις καὶ γελάεις

Ed a mia mi mustri tanta tyrannia.
Idhela nàrto metezzu eci pu pai,
L' ostinati penseri sui co tia.
Came mu finta che esu me gapai.
Che notte e jurno sempre penso a tia.

Ed a mia mi mustri tanta tyrannia.
Ἴθελα νἄρτω μαζὺ σοῦ 'κεῖ ποῦ πάεις
L' ostinati penseri su co tia.
Κάμε μου finta τί ἐσὺ μὲ γαπάεις
Che notte e jurno sempre penso a tia.

1. *σὺ M.* mavult. *δέν. ἀγαπᾷς* ctt. *M.* 1 et 7. *ὅτι M.* 5. *νὰ ἔλθω M. σοῦ ὁποῦ πάγεις M.*

DCI.

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

Pott Philol. XI, 249.

ΒΟΝΑ. ΚΑΛΑΒΡΙΑ.

In litteras Graecas transtulit Mezzofanti.

Ilio pu olo to cosmo perpati,
Pu ando levanti sto ponente
pai,
Ecine pu ego gapao, essu to dhori,
Chereta mu — to, cè vre — a su gelai:
Cè a sucedepsi, pu na saroti,
Pe — tu ti ego pateghuo podda guai;
Cè a sucedepsi, na mi sa arotisi,
Consolamento na mi echi mai.

Ἥλιο ποῦ ὅλο τὸ κόσμο περπατεῖς,
Ποῦ ἀπ' τὸ λεβάντι στὸ ποννέντε πάεις,
Ἐκειὸ ποῦ ἐγὼ γαπάω ὅσο τὸ θωρεῖς,
Χαιρέτα μού το, καὶ βρὲ — ἂν σοῦ γελάῃ'
Κι' ἂν σουκεδέψῃ, ποῦ νὰ σ' ἐρωτῇ,
Πέ του τί ἐγὼ παθαίνω πολλὰ guai,
Κι' ἂν σουκεδέψῃ νὰ μὴ σ' ἐρωτῇ,
Κονσολαμέντο νὰ μὴν ἔχῃ mai.

2. ando i. q. *ἀπάνω P.* rectius *M.* 3. *Ἐκεῖνο — ἂν σὺ M.* 4. *Καὶ ἰδὲ M. βρὲ* i. q. *βλέπε P.* idem est quod *μπρέ.* 5. *σουκεδέψῃ* recte Pott derivat a v. succedere (*συμβαίνει*) cfr. *παχτεύω* (pactum), *πραιδεύω* (praedari), *καντουνεύω* (cantono), *διφιντεύω* (defendo). 6. *ὅτι M.* in vv. *πολλὰ* guai inesse videtur v. *πολλαπλάσιον.* 7. *ἐρωτήσῃ M.* 8. mai i. q. *μᾶλλον.*

DCII.

Ο ΚΟΛΟΧΕΡΗΣ.

Ἀνθολ. Ἰον. Φακ. I, 147. U. Kind Anth. 60. T. 17.

ΕΠΙΤΑΝΗΣΟΣ.

Ν' ἄγουρος πετροπελεκάει μὲ τὄνα του τὸ χέρι,
Μὲ τὄνα του, μὲ τ' ἄλλο του, μὲ τὸ δεξί του χέρι.
Ξανθὴ κόρη ἐδιάβαινε καὶ θὰ τὸν ἐρωτήσει·
„Μ' ἄγουρε, πούν' τὸ χέρι σου καὶ πελεκᾷς μὲ τὄνα;" —
„Μιὰ κορασιὰν ἐφίλησα, μ' ἐκόψανε τὸ χέρι,
Μᾶθελα φίλουνα καὶ σὲ κι' ἂς μ' ἔκοφταν καὶ τ' ἄλλο." —
„Κακὸ νὰ λάβῃς ἄγουρε παρὰ τὸν λόγο πούπες.
Κάλλιο, νὰ σὲ σκοτώσουνε, γιὰ νὰ χαρ' ἡ καρδιά μου.
Κάλλιο, νὰ διῶ τὸ αἱμά σου νὰ τρέχῃ σὰν τὴ βρύσι,
Παρὰ νὰ διῶ τὰ χείλη σου κοπέλα νὰ φιλήσῃ.
Κάλλιο, νὰ διῶ τὸ αἱμά σου νὰ στάζῃ στὴν σκουτέλα,
Παρὰ νὰ διῶ τὸ χέρι σου ν' ἁπλώσῃ σὲ κοπέλα." —

1. τ' ἕνα *K. T.* 5. κ' ἐκ. *K. T.* 6. εἴθε νὰ φίλουνά σε *K. T.* 7. σου *K. T.* 10. φιλήσουν *K. T.*

DCIII.

Ο ΚΟΛΟΧΕΡΗΣ.

Kind Anth. 60. M. I, 359.

ΕΠΙΤΑΝΗΣΟΣ.

Κάτω στ' ἀφράτο μάρμαρο . . . . . .
Ἄγουρος πέτραν πελεκάει μὲ τὄνα του τὸ χέρι.
Ξανθὴ κόρη ἐπέρασε καὶ νὸ καλημεράει·
„Τί ἔχεις καλ' ἄγουρέ μου καὶ πελεκάεις μὲ τὄνα;" —
„Ξανθὴ κόρη ἐφίλησα καὶ μοῦκοψαν τὸ χέρι.
Ἂς τὴν φιλοῦσα κι' ἄλλη μιὰ κι' ἂς μοῦκοβαν καὶ τἄλλο,
Κι' ἂς ἔλεγαν τῆς μάνας μου, ὁ γιός σ' ὁ κολοχέρης." —

Numeros aliter constituerunt *K. M.*

DCIV.
Ο ΚΟΛΟΧΕΡΗΣ.

Παν∂. 5.

Πέρα σ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ ποὖνε ψηλὸ καὶ μέγα
Τὴν ἀποκεῖθε τὴν μεριὰ εἶναι μιὰ κρύα βρύσι.
Ἄγουρος πέτρα πελεκᾷ μὲ τόνα του τὸ χέρι,
— Μὲ τόνα του τὸ χέρι κόνα ζωγραφισμένη. —
Ἄγουρος ἄλλος διάβαινε καὶ τὸν καλημεράει·
„Ἄγουρε ποὖν' τὸ χέρι σου καὶ πελεκᾷς μὲ τόνα;" —
„Ἐτώρα ποῦ μὲ ρώτησες νὰ σοῦ τὸ μαρτυρήσω.
Κόρη ξανθὴν ἐφίλησα καὶ μοῦκοψαν τὸ χέρι,
Ἂς τὴν ἐτριτοφίλαγα κι' ἂς μ' ἔκοβαν καὶ τ' ἄλλο,
Ἂς τήνε μεταφίλαγα κι' ἂς μ' ἔκοβαν κ' ἐμένα." —
„Ἄγουρέ μ' κάκο πῶκαμες καὶ σοῦκοψαν τὸ χέρι,
Κ' ἡ μάνα σου σὲ καρτερεῖ κι' αὐτὴ σὲ παντυχαίνει." —
„Ἐγὼ πίσω δὲν ἔρχομαι καὶ πίσω δὲν πηγαίνω·
Κι' ἂν πᾶτε μὲς στὸν τόπο μας κεῖ κάτω στὰ χωριά μας,
Νὰ πῆτε τῆς μανούλας μου, νὰ πῆτε τσ' ἀδερφῆς μου,
Ποτὲ νὰ μὴ μὲ καρτεροῦν, νὰ μὴ μὲ παντυχαίνουν." —

DCV.
Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

M. II, 302.

Ἐσηκώθην ὁ καϋμένος μιὰν αὐγὴ μὲ τὸ δροσιό·
Καὶ σὲ περιβόλι μπαίνω γιὰ νὰ διῶ καὶ νὰ χαρῶ.
Βλέπω μιὰ μικρὴ πορτοῦλα, πούτον μισοανοιχτὴ,
Κι' ἀπὸ μέσα μία κόρη εὔμορφη ζωγραφιστή.
Τὸ καπέλο μου τῆς βγάζω καὶ τὴν διπλοχαιρετῶ
Καὶ τῆς λέγω ἂν ὁρίζῃ δυὸ λογάκια νὰ τῆς πῶ.
Καὶ ἐκείνη μὲ προσβάλλει καὶ τὴν τσελετσοῦλα κλεῖ,
Καὶ ἡ δούλη της μὲ λέγει, δὲν εἶσ' ἄξιος γιὰ δαυτή.
Πέφτω κάτω λιγωμένος κ' οἱ γειτόνοι μὲ κρατοῦν·
Δὲν ἐβάσταξ' ἡ καρδιά της νὰ μηνύσ' ἑνὸς γιατροῦ.

7. *τὴν δὲ τα. M.* 8. *γιὰ αὐτὴ M.* 9. *πίπτω M.*

DCVI.
ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ.

T. 139.

„Καθρέφτη μ' 'Αλεξανδρινὲ πάντ' ἄσχημη μὲ κάνεις;
Πάντ' ἄσχημη, πάντα χλωμὴ, πάντα ἡλιοκαϋμένη.
Μήτ' ὀχ τὸν ἥλιο εἶμ' ἄσχημη, μήτ' ὀχ τὸν ἥλιο μαύρη,
Μὸν ὀχ τὸν ἄντρα τὸν κακὸ τὸν παραβαργομιάρη,
'Οπού μου δίνει τὸ ψωμὶ στοῦ μαχαιριοῦ τὴν κόψη
Καὶ τὸ νερὸ τὸ ῥοδιανὸ στοῦ ποτηριοῦ τὸν κῶλο." —

2. *τοῦ ἡλίου T.*

DCVII.
ΤΑ ΒΑΣΑΝΑ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ.

T. 315.

Μιὰ κόρ' ὥμορφη καὶ παινεμένη
'Απὸ τὸν κυρί της ἦταν διωγμένη
Κι' ἀπὸ τὴ μάνα της βαργομισμένη·
Κ' ἐκέντα κ' ἔλεγε τὰ βάσανά της·
Δυὸ βρύσαις ἤτανε τὰ μάτια της·
„'Ασήκω μάνα μου καὶ πάντρεψέ με
"Η κόψε σάβανο, σαβάνωσέ με." —

DCVIII.
ΟΔΥΡΜΟΣ ΕΡΑΣΤΟΥ ΚΟΡΗΣ.

Βενθύλος.

ΕΥΒΟΙΑ.

Στὸν οὐρανὸν κἂν ἀναβῇς νὰ πᾷς μὲ τὰ ξεφτέρια,
Σὺ ξεγλυτωμὸν δὲν ἔχεις ἀπ' τὰ δικά μου χέρια.
Νᾶμουν στὴν πόλιν λεμονιὰ, στὴν Σκίαθον κυπαρίσσι
Καὶ στὴν Φαράκλα κρυονερὸν καὶ κρυσταλλένια βρύσι.

Κόρην ἀπάγει ὁ πατὴρ ἵνα ἐμποδίσῃ τὸν γάμον ἐκ τοῦ χωρίου Φαράκλα εἰς τὴν πόλιν Χαλκίδα τὴν πρωτεύουσαν τῆς Εὐβοίας. ἄλλοτε δὲ πάλιν εἰς τὴν πλησίον νῆσον Σκίαθον καὶ πάλιν μεταγάγει εἰς τὴν Φαράκλαν. B.

DCIX.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ.

Eunom. III, 42.

ΣΜΥΡΝΗ.

Σ' ὡραῖον περιβόλι μὲ ἄνθη στολισμένον
Μιὰν ταχυνὴ διαβαίνω, νὰ παρηγορηθῶ,
Νὰ διασκεδάσ' ὁ νοῦς μου ἀπ' τοὺς διαλογισμούς μου,
Διότι μὲ βασανίζει μιὰ νιὰ, ὁπ' ἀγαπῶ.
Κ' ἐκεῖ, ποῦ περπατοῦσα στὸ περιβόλι μέσα,
Τὰ ἄνθη ποῦ μ' ἀρέσαν, στέκω καὶ τὰ θωρῶ.
Εἰς μιᾶς κιτριᾶς κλαδάκι ἦτον ἕνα πουλάκι,
Καὶ γλυκοκελαδοῦσε τὸ καθαυτὸ πουλί.
Μὰ ὁ κελαδισμός του μ' ἐφάνηκε νὰ λέγῃ
Δγέτε τὰ σεῖς ὦ νέοι πῶς εἶν' προσωρινά,
Νέοι, νέαι, χαρῆτε, καιρὸν μὴ καρτερῆτε,
Διότ' ὁ καιρὸς διαβαίνει, δὲν μεταστρέφει πλιά.

DCX.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ.

B.

Τέτοια τύχη ὀργισμένη
Καὶ ζωὴ τυραννισμένη,
Τέτοια νιάτα πικραμένα
Ποιὸς τἄχει ὡσὰν κ' ἐμένα;

Τὰ δικά σου τὰ σεργιάνια
Εἶν' καθημερ'νὰ τυράννια.
Οἱ δικοί μ' οἱ ἐγλεντσέδες
Εἶναι ντέρντια καὶ σκεντσέδες.

Μὲς στὴν συλλογὴν νταλντίζω,
Καὶ τὰ ντέρντια μου σαητίζω,
Ξυντροφιὰν ἔχω τὴν λύπη,
Κι' ἀπὸ τὴν καρδιὰν δὲν λείπει.

Καὶ τὰ μαῦρα δάκρυά μου
Εἶναι ἡ παρηγοριά μου.
Ὅποιος δῇ τὸ πρόσωπό μου,
Δὲν γνωρίζει τὸν καϋμό μου.

Μὰ ἡ καρδίτσα μου τὸ ξέρει
Σὰν τί πόνους ὑποφέρνει.
Ἂν ἡ τύχη εἶν' ὀχτρός μου,
Τέλος Χάρος εἶν' γιατρός μου.

8. *ντέρτια B.* 9. *Μὲ B.* 12. *Κι' ἀπ' — K. μου.*

DCXI.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ.

Eunom. III, 54. M. II, 134.

ΣΜΥΡΝΗ.

Ἀγάπη δὲν ἐστάθη ποτὲ χωρὶς καϋμούς,
Μὲ βάσανα, μὲ πόνους καὶ μ' ἀναστεναγμούς.
Νυκτὰ κ' ἡμέραν φῶς μου διὰ σένα λακταρῶ,
Φίλον πιστὸν δὲν ἔχω, τὰ πάθη μου νὰ πῶ.
Ἤμουν ἕνα πουλάκι χωρὶς συλλογισμούς,
Ἐμπῆκα στὴν ἀγάπην καὶ εἰς πολλοὺς καϋμούς.
Ἐλεύθερα πουλάκια, μὴ μπῆτε στὸ κλουβί,
Στοῦ Ἔρωτος τὴν πλάνην καὶ στὴν ἐπιβουλήν.

DCXII.

Η ΑΠΙΣΤΙΑ.

T. 155.

Ἄλλη βολὰ σ' ἀγάπησα καὶ σ' εἶχα στὴν καρδιά μου
Καὶ τώρα δὲν σὲ δέχομαι κορδέλα στὰ μαλλιά μου.
Μ' ἔφυγ' ὁ πόθος ἀπ' ἐσὲ κ' ἡ ὄρεξί μου χάθη,
Κ' εἶχα γαρούφαλο στ' αὐτὶ καὶ τώρα σ' ἔχ' ἀγκάθι.
Ἀφόντες δὲν σ' ἐφίλησα, τὸ χεῖλί σου μαράνθη,
Ἡ ὄψις σου μελάνιασε κ' ἡ ἐμμορφιά σου χάθη.
Σύρε στὸ μυριανάθεμα καὶ στὴν ἀνεμοζάλη
Κ' ἐγὼ γαρουφαλὸ κρατῶ κι' ἀγάπη βρίσκω κι' ἄλλη.

6. *εὐμορφιὰ ἐχάθη T.*

DCXIII.
Ο ΚΥΝΗΓΟΣ.

M. I, 382.

Ξύπνα καὶ μὴν κοιμᾶσαι χρυσό μου καναρίνι,
Ξύπνα ἀπὸ τὸν ὕπνον, νὰ δῃῖς πῶς τραγουδῶ.
Ξύπνησα τὸ καϋμένον σὰν παραπονεμένον,
Καὶ τ' ἅρματά μου βάζω, πάγω νὰ κυνηγῶ.
Λαγοὺς περδίκα νὰ βρῶ, πουλάκια νὰ σκοτώσω,
Καὶ σὲ νὰ τὰ προσφέρω κορμί μ' ἀγγελικό.
Ψιλὴ βροχίτσα πιάνει, πολὺ μοῦ κακοφάνη,
Κλίνην γιὰ νὰ πλαγιάσω νὰ βρῶ δὲν ἐμπορῶ.
Ἐκεῖ βλέπ' ἕνα πύργο κ' ἔλαμπε σὰν τὸν ἥλιο,
Νέα κάθεται μέσα καὶ γλυκοτραγουδεῖ.
Καὶ ὁ κελαδισμός της μ' ἐφάνηκε νὰ λέγῃ,
Χαρεῖτε σεῖς ὦ νέοι, ποὖχετε τὸ καιρὸν,
Νέοι, νέαι χαρεῖτε, καιρὸν μὴν καρτερεῖτε,
Γιατ' ὁ καιρὸς διαβαίνει καὶ δὲν γυρίζει πλιά.
Ἔτσι καὶ ἡ νεότης, χρυσό μου καναρίνι,
Μαραίνεται, διαβαίνει καὶ δὲν γυρίζει πλιά.

DCXIV.
ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΝ.

Ζαμπ. 742, 30.

Μόσκος καὶ λιβανόχορτο, γυόσμος καὶ καρυοφύλλι.
Ἐκάθουνταν κ' ἐπέτουνταν σὰν ποιὸ μυρίζει κάλλιο.
Βγαίνει καὶ τὸ τριαντάφυλλο τὸ μοσκομυρουδάτο·
..Σωπᾶτε βρωμολούλουδα κ' ἐσεῖς βρωμοβοτάνια,
Ἐγὼμαι τὸ τριαντάφυλλο τὸ μοσκομυρουδάτο.
Τὸ μάη τὸ μῆνα βρίσκομαι στοῦ βασιλιᾶ τὴν τάβλα,
Καὶ μὲ σηκών' ὁ βασιλιὰς καὶ μὲ μοσκοβολιέται,
Μὲ σκώνει κ' ἡ βασίλισσα, στὸν κόρφο της μὲ βάνει·
Μὲ κάνει καὶ ῥοδόσταμα κι' ἀλείφει τὰ μαλλιά της·
Ἐγὼ φουμίζω ζωντανοὺς, στολίζω πεθαμμένους,
Τῆς παντρεμμένης τὰ μαλλιὰ, τσ' ἀνύπαντρης τὸν κόρφο,
Τῆς χήρας τὸ προσκέφαλο, τῆς καλογριᾶς τὸ ῥάσο." —

DCXV.
ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΝ.

Παν. 23.

Ὁ δυόσμος κι' ὁ βασιλικὸς καὶ τὸ μακεδονίσι,
Αὐτὰ τὰ τριὰ μαλώνανε ποιὸ κάλλιο νὰ μυρίζῃ.
Πετιέται τὸ τριαντάφυλλο τὸ μοσκομυρισμένο·
„Σωπᾶτε βρωμοχόρταρα καὶ σεῖς βρωμοκανίθραις,
Νὰ κρίνῃ τὸ τριαντάφυλλο τὸ μοσκομυρισμένο,
Ποῦ τὸν χειμῶνα κρύβεται στῆς ἀγκαθιᾶς τὴν ῥίζα,
Τὸ μάη τὸν μῆνα φαίνεται σὲ νιοῦ γαμπροῦ κεφάλι,
Σὲ παντρεμμένης μάγουλο, σὲ κοριτσοῦ βυζάκι,
Στῆς χήρας τὸ προσκέφαλο νυχτώνει, ξημερώνει.“ —

DCXVI.
Η ΔΑΦΝΗ ΚΑΙ Η ΜΗΛΙΑ.

Τ. 58.

Μέσα σ' ἕνα περιβόλι δάφνη καὶ μηλιὰ μαλώνει,
Λέγει ἡ μηλιὰ τῆς δάφνης· „δάφνη πῆρες μοῦ κλονάρι;“ —
„Δὲ σώπῃρα 'γὼ κλονάρι, μὰ τ' ἀστρὶ, μὰ τὸ φεγγάρι.
Κι' ἂ σώπῃρα 'γὼ κλονάρι, νὰ καῇ τ' ἀπομονάρι,
Νὰ καῇ ἡ κορφὴ κ' ἡ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα, πώμυρίζα.“ —

DCXVII.
Ο ΑΓΙΟΣ ΓΙΩΡΓΙΟΣ.

Μ. II, 168.

Γαμπρέ μου καλορίζικε νὰ ζήσῃς, νὰ γεράσῃς,
Τὴν νέαν ποῦ ἀπόλαψες καλὰ νὰ ἀπεράσῃς.
Ἄραξες εἰς τὸν λιμένα, φουρτοῦνες δὲν θὰ δγῇς,
Ἔρωτα νὰ μὴν φοβᾶσε πλέον εἰς τὸ ἐξῆς.
Γαμπρὲ ποιὰ νὰ τὴν χαίρεσαι νύφην τὴν ἐδική σου,
Γιατὶ τὴν στεφανώθηκες κατὰ τὴν θέλησί σου.
Μὲ ὅλη σου τὴν βούλησιν τὴν στεφανώθηκες
Καὶ 'στήνε νεὰν τοιαύτην ἐπαραδόθηκες.
Νὰ ζῆστε νὰ γεράσητε, νὰ δγῆτε ἀπογόνους,
Ν' ἀφήσετε 'στὴν γενεὰν ὑγιοὺς καὶ κληρονόμους,

Νὰ δγῆτε καὶ ἀπόγονους καὶ νὰ γεράσητε
Καὶ οἱ δύο μὲ μιὰ γνώμη νὰ ἀπεράσητε.
Ἂν θέλετε νὰ ζήσετε, τὸν κόσμο νὰ χαρῆτε,
Νὰ μὴν θυμώνετέ ποτε, νὰ μὴ μελαγχολῆτε.
Χαρὰ καὶ ἡ ὁμόνοια κ' ἡ ἄκρα συμφωνιὰ
Εἰς δύο ὑποκείμενα εἶναι μιὰ βασιλειά.

3. Fortasse leg. *εἰς τὸν λίμενα.* 4. *φοβᾶσι?* 11. *Καὶ* om. *M.*

DCXVIII.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Faur. II, 236.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἀφίνω γειὰν στὸν μαχαλᾶν, καὶ γειὰν στοὺς ἐδικούς μου,
Ἀφίνω καὶ στὴν μάνα μου τριὰ ὑαλιὰ φαρμάκι·
Τὄνα νὰ πίνῃ τὸ ταχύ, τ' ἄλλο τὸ μεσημέρι,
Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ ταῖς πάσημαις ἡμέραις.

DCXIX.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Faur. II, 238.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἡ περιστεροῦλα, ἡ νύφη μας
Κάθεται στὸν πόρο καὶ τραγουδᾷ·
Κι' οὐδὲ νιὸν φοβᾶται οὐδ' ἄγωρον,
Μὸν τὴν ἀντραδέρφην τὴν πύρινην,
Ὁποῦ τὴν σηκώνει πολλὰ ταχύ·
„Σήκου κυρὰ νύφη, ὅτ' ἔφεξε.
Πότε θὰ ζυμώσῃς ἐννιὰ ψωμιὰ,
Νὰ ξεπροβοδήσῃς ἐννιὰ βοσκοὺς,
Καὶ νὰ καρτερέσῃς ἄλλους ἐννιά;" —

DCXX.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Faur. II, 236.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ἀπὸ τὰ τρίκορφα βουνὰ
Γιεράκι ἔσυρε λαλιά·
„Πάψετ' ἀέρες, πάψετε
Ἀπόψε κι' ἄλλην μιὰ βραδυά·
Ἀγώρου γάμος γίνεται,
Κόρη ξανθὴ παντρεύεται." —

DCXXI.
ΑΙ ΣΥΝΝΥΜΦΑΔΕΣ.

M. II, 230.

Αἱ κακαὶ μου συννυφάδες ἀκαμάτραν μὲ φωνάζουν.
Κ' ἐγὼ γνέθω, τηλυγ' διάζω πέντε μῆνας, πέντ' ἀτράχτια,
Πέντε μῆνας, πέντ' ἀτράχτια· πότε τἄγνεσ' ἡ καϋμένη.

2. 3. *ἀθράχτια M.*

DCXXII.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Εὐλ. 48. M. II, 170.

1. Ὅταν χτενίζουν τὴν νύφη.

Ἔχεις μαλλιὰ τετράξανθα, στῆς πλάταις σου ῥιμμένα,
Ποῦ σ' τὰ χτενίζουν οἱ ἄγγελοι μὲ τὰ χρυσᾶ τὰ χτένια.

2. Ὅταν ἐνδύνουν τὴν νύφη.

Ὄντας σ' ἐγέννˈ ἡ μάνα σου, ὅλα τὰ δέντρ' ἀνθοῦσαν,
Καὶ τὰ πουλάκια στῆς φωλιαῖς κ' ἐκεῖνα κελαϊδοῦσαν.

3. Ὅταν στολίζουν τὴν νύφη.

Ὄντας σ' ἐγέννˈ ἡ μάνα σου, ὁ ἥλιος ἐκατέβη,
Καὶ σ' ἔδωκε τὴν εὐμορφιά, καὶ πάλι μετανέβη.

4. Ὅταν ἀποστολίσουν τὴν νύφη.

Σήμερα λάμπ' ὁ οὐρανός, σήμερα λάμπ' ἡ μέρα,
Σήμερα στεφανώνεται αἰτὸς τὴν περιστέρα.

5. Ὅταν δίδουν τὴν νύφη τῷ γαμβρῷ.

Ἐπήραμεν τὴν πέρδικα τὴν πενταπλουμισμένη,
Κι' ἀφήκαμε τὴν γειτονιὰ σὰν χώρα κρουσεμμένη.

6. Τραγοῦδι τῆς μητέρας.

Ἀνοῖξαν οἱ ἑφτ' οὐρανοί, τὰ δώδεκ' Εὐαγγέλια,
Κ' ἐπῆραν τὸ παιδάκι μου μὲς ἀπ' τὰ δυό μου χέρια.

DCXXIII.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Kind Neugr. Poes. 15.

Τρεῖς ἄρχοντες ἐγεύονταν σ' ἕνα χρυσὸ τραπέζι.
Χρυσᾶ 'ταν τὰ χουλιάρια του κι' ὅλα τὰ καϋκιά του,
Καὶ τὰ ποτήρια τοὺς κερνοῦν, ἁγνὸ μαργαριτάρι.
Ἔχουν καὶ δούλους εὐμόρφους, ποῦ τοὺς κερνοῦν καὶ πίνουν,
Κι' ἀπὸ τὸ πυκνοκέρασμα κι' ἀπ' τὰ πολλὰ ποτήρια
Ἐσείστηκαν τὰ χέρια των, κ' ἔπεσε τὸ ποτῆρι.
Οὐδ' εἰς πέτραν ἐβάρεσεν οὐδ' εἰς μηλιᾶς κλονάρι·
Ἐκεῖ, ποῦπηγ' κ' ἐβάρεσεν, εἶν' τῆς κυρᾶς τὸ γόνυ.

DCXXIII a.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Sand 72.

Πέντε ποντικοὶ καὶ δεκοχτὼ νυφίτσαις
Γάμο κάναν μ' ἕνα σπειρὶ σιτάρι,
Καὶ τ' ἀλέθανε στοῦ σφοντυλιοῦ τὴν τροῦπα
Καὶ τὸ ζύμωναν στῆς ψείρας τὸ τομάρι.
Ψεῖρα ζύμωνε, κονίδα κοσκινοῦσε,
Κι' ὁ γερόψυλλος τὸν φοῦρνο συνταβλοῦσε.
Σπίθα πέταξε καὶ καίει τὸ παλληκάρι.
Ἔδωσε χωριὸ γειτόνοι,
Γιατ' ὁ ψύλλος δὲν γλυτώνει.

6. *γερόψυλας S.*

DCXXIV.

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Faur. II, 240.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ὅλες ἡ μελαχροινὲς κ' ἡ μαυρομάτες,
Μὲ ταῖς ἐλιαῖς γεμάτες,
Ὅλες φιλὶ μοὔδωσαν, μιὰ δὲν μοῦ δίνει·
Πολὺν καϋμὸν μ' ἀφίνει.
Εἰς βουνὸν θὲλ' ἀναιβῶ, νὰ κάμω κῆπον·
Ἐκεῖ νὰ στήσω κῆπον,
Κῆπον καὶ παράκηπον, κι' ὡραιὸν ἀμπελι
Καὶ θύραν νὰ ἐμπαίνῃ,
Νἄρχωνται ἡ εὔμορφες, νὰ τρῶν σταφύλια,
Μὲ φίλημα στὰ χείλια.
Νὰ ταῖς, ὅλες ἔρχονται ἡ μαυρομάτες,
Ὅλαις ἀνάθεμά ταις.
Τὸν δραγάτην φώναξαν· Δός μας σταφύλια,
Καὶ φίλει μας στὰ χείλια. —
„Βγάλτε τὰ παπούτσια σας κ' ἐμπᾶτε μέσα,
Μέσα καὶ παραμέσα.
Θέλεις μῆλον, ἔπαρε, θέλεις κυδῶνι·
Κανεὶς δὲν σᾶς μαλώνει·
Θέλεις μοσκοστάφυλον, θέλεις παρμάκι,
Γιὰ τὴν γλυκειὰν ἀγάπη." —

3. *καὶ μιὰ δὲν μοῦ τὸ F.*

DCXXV.

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

M. II, 362.

ΚΡΗΤΗ.

Γύρισμα· Τὸ μελαχροινούτσικο.

Μὰ ὅλα τὰ μελαχροινὰ φιλὶ μοῦ δῶσαν,
Κ' ἕνα τὸ μελαχροινὸ
Μοῦδωσε φιλὶ γλυκό.
Τὸ μελαχροινούτσικο.
Μὰ σὲ βουνὸ θὰ ἀνεβῶ νὰ στήσω κῆπο,
Κῆπο καὶ παράκηπο

Καὶ ὡραῖον ἀμπελό.
Τὸ μελαχροινούτσικο.
Γιὰ νἄρχωντ' ἡ μελαχροιναῖς νὰ τρῶν σταφύλι,
Σταφύλι, μοσκοστάφυλο,
Ῥόδο καὶ τριανταφυλλο.
Τὸ μελαχροινούτσικο.
Μὰ νὰ ταῖς ποῦ προβάλανε, στ' ἄσπρ' ἐντυμέναις,
Στ' ἄσπρ' καὶ στὰ κόκκινα,
Στὸ χεῖλι τὸ φίλημα.
Τὸ μελαχροινούτσικο.
Ἐκεῖ καυγὰ ἐστήσανε μὲ ταῖς εὔμορφαις
Κ' ἐκέρδισ' ἡ μελαχροινὴ
Ποῦτον ἡ τύχη της καλή.
Τὸ μελαχροινούτσικο.

Numeros aliter constituit *M.* 9. 10. *σταφίλι M.* 15. *Μὲ φίλημα στὸ χειλι M.* 17. *μελάχροιναις μ. τ. M.*

DCXXVI.
ΧΟΡΟΥ.
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

U. Stackelberg d. Apoll. Temp. z. Bassae. Eunom. III, 56. M. II, 290.

ΜΩΡΕΑ.

A. Ποιὸς εἶδε πράσινο δεντρὶ,
B. Μαυροματοῦσα καὶ ξανθὴ,
A. νἄχῃ γεράνια φύλλα;
B. Μαῦρα μάτια, μαῦρα φρύδια.
A. Καὶ στὴ κορφὴ μαλάμματα,
B. Κορίτσια μὲ τὰ κλάμματα
A. στὴν ρίζα κρύα βρύσι.
B. Ποιὸς τὴν εἶδε τέτοια κρίσι;
A. Ἐχ' ἔσκυψα νὰ πιῶ νερὸ,
B. Μαῦρα 'ν' τὰ μάτια π' ἀγαπῶ,
A. νὰ πιῶ καὶ νὰ γεμίσω.
B. Μαῦρα μάτια νὰ φιλήσω.
A. Κ' ἔπεσε τὸ μαντύλι μου,
B. Καϋμὸ πῶχει τ' ἀχείλη μου;
A. τὸ βαρυξομπλιασμένο,

B. Μιὰ χαρὰ 'ταν τὸ καϋμένο.
A. Ὁποῦ μοῦ τὸ κεντούσανε
B. Κοράσια τραγουδούσανε
A. τριὰ πάρθενα κοράσια
B. Σὰν τοῦ μαὴ τὰ κεράσια.
A. Ἡ μιὰ κεντάει τὸν ἀετὸ
B. Δὲν βγαίνεις ἔξω νὰ σὲ διῶ
A. κ' ἡ ἄλλη τὸν πετρίτη.
B. Μιὰ παρασκευὴ καὶ τρίτη.
A. Τῦνα 'ν' ἀπὸ τὸ Γαλατὰ
B. Μάσε τὸν νοῦ σου δυνατὰ
A. καὶ τ' ἀλλ' ἀπ' τὸ Μπουχῶρι.
B. Τοῦ Κατσιγιανάκη κόρη.

5—8. *V. L.* ap. *U.*:
A. Νάχη καὶ στὰ ῥιζοῦλά του,
B. Καῦμὸ πῶχ' ἡ καρδοῦλά μου,
A. νάχη μιὰ κρύα βρύσι.
B. Ποιὸς τὴν κάνει τέτοια κρίσι;
St. K. W. U. numeros aliter constituerunt. 3. *ἀσημένια St. E. M.* 5. *Κοράσια St. E. M.* 7. *Κ' St. E. M.* 8. *Μὰ τῆς ἀγάπης τὸν καυμὸ St. E. M.* 10. *V. L.* ap. *U. Μ' ἔχασα* — 13. *Ἐκεῖ ποῦ St. E. M.* 14. *Καὶ μοῦ τὸ U.*

DCXXVII.

ΧΟΡΟΥ.

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

U. Conze.

ΡΟΤΜΕΑΙ.

A. Θαυμάζομαι τὸ κρυὸ νερό,
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. ὁπόθεν καταιβαίνει;
B. νεραντσοφιλημένη.
A. Ἀπὸ κρεμνὸ κρεμνίζεται,
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. σὲ περιβόλι μπαίνει,
B. νεραντσοφιλημένη.
A. Ποτίζει δέντρα καὶ κλαδιὰ,
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. ποτίζει λεϊμονίτσαις,
B. χαρά σας κοπελίτσαις.

A. Καὶ ἡ δική μου λεϊμονι'
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. στὸν ἄμμο φυτεμμένη,
B. νεραντσοφιλημένη
A. Διχῶς νερὸ ποτίζεται,
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. διχῶς καρπὸ ποτίζει·
B. νεραντσοφιλημένη.
A. Κάνει λεϊμόνια μάλαμα
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. τὰ φύλλα σύρμ' ἀσῆμι,
B. κόρη κάμ' λεημοσύνη.
A. Ὁποιὸς τὸ κόψῃ, κόβεται·
B. Τὸ νεραντσοφίλημα,
A. ὁποιὸς τὸ φάῃ, πεθαίνει,
B. νεραντσοφιλημένη.
A. Ἐγ' ἂς τὸ κόψω κι' ἂς κοβῶ,
B. Τὸ νεραντσοφίλημα
A. ἂς τὸ φαὼ κι' ἂς πεθαίνω,
B. νεραντσοφιλημένη.

U. et *C.* numeros aliter constituerunt. 1. *γιὰρ καὶ ποῦθε C.* 2. 4 ctt. *μορ' C.* 3 ctt. *γιὰρ σὲ C.* 6. *γιὰ χαρὰ U.*

DCXXVIII.

ΧΟΡΟΥ.

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

U.

Τὸ γλέπεις κεῖνο τὸ βουνὸ τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε,
Πῶχ' ἀνταροῦλα στὴν κορφὴ καὶ καταχνιὰ στὸν πάτο,
Στὴν ἀποκεῖθε τὴν μεριὰ εἶναι μιὰ κρύα βρύσι·
Ἐκ' ἔσκυψα νὰ πιῶ νερὸ, νὰ πιῶ καὶ νὰ γεμίσω,
Μοῦπεσε τὸ μαντύλι μου τὸ βαρυξομπλιασμένο
Μὲ τετρακόσια δυὸ φλωριὰ, μ' ἑξῆντα δράμια μόσκο·
Δὲν κλαίνω μαῦρος τὰ φλωριὰ, δὲν κλαίνω καὶ τὸν μόσκο,
Μοῦν κλαίνω τὸ μαντύλι μου τὸ βαρυξομπλιασμένο,
Ὁποῦ τὸ βαρυξόμπλιασαν τριὰ πάρθενα κοράσια,
Τόνα κεντάει τὸν ἀετὸ καὶ τ' ἄλλο τὸν πετρίτη,

Τὸ τρίτο τὸ καλήτερο γράφει μου τ' ὄνειρό μου,
Γιὰ νὰ μὲ πάρῃ ἄντρα της, γιὰ νὰ μὲ πάρῃ ἄντρα.

DCXXIX.

ΧΟΡΟΥ.

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

U.

A. Ὄμορφο κίνημα 'καμα σήμερο τὴν δευτέρα,
B. Ῥόιδό μου ζαχαρένιο.
A. Παπαδοπούλ' ἀπάντησα, πούρχετ' ἀπὸ τ' ἀμπέλι,
B. Τριανταφυλλι' ἀνθισμένη.
A. Φέρνει τὰ μῆλα στὴν ποδιά, τὰ κίτρα στὸ μαντύλι,
B. Τείν' τὸ κακό, ποῦ γίνῃ;
A. Δυὸ μῆλα τῆς ἐγύρεψα, κι' αὐτὴ μοῦ δίνει πέντε.
B. Ῥόιδό μου ζαχαρένιο.
A. Δὲν θέλω 'γὼ τὰ μῆλά σου τὰ ζαλοπατημένα,
B. Δὲν εἶναι γιὰ τ' ἐμένα.
A. Θέλω τὰ δυὸ τοῦ κόρφου σου τὰ μοσκομυρισμένα.
B. Αὐτὰ 'ναι γιὰ τ' ἐμένα.
A. „Γιάνο μ' μὲ δέρν' ἡ μάνα μου, μὲ δέρν' ὁ ἀδερφός μου.
B. Αὐτὸς εἶν' ὁδηγός μου.“ —
A. „Μάρω μ', ποῦ ξέρ' ἡ μάνα σου, ποῦ ξέρει κι' ἀδερφός σου,
B. Ὅπου ναι ὁδηγός σου;“ —
A. „Γιάνο μ' τῆς λένε τὰ πουλιὰ, τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια,
B. Τὰ πετροχελιδόνια.“ —
A. „Μάρω μ', ποῦ ξέρουν τὰ πουλιά, τῆς ἄνοιξης τ' ἀηδόνια,
B. Τὰ πετροχελιδόνια;“ —

DCXXX.

ΧΟΡΟΥ.

ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

U.

A. Ποιὸς εἶδε ἥλι' ἀποβραδύ;
B. Μαυροματοῦσα καὶ ξανθή,
A. Γὲμ κι' ἀστρὶ τὸ μεσημέρι;

B. Κόρη μ' ἀρραβωνιασμένη·
A. Ποιὸς εἶδε κόρην ὥμορφη;
B. Μαυρομματοῦσα καὶ ξανθὴ,
A. Γὲμ στὸν ἀργαλιὸν ὑφαίνει,
B. Κόρη μ' ἀρραβωνιασμένη·
A. Ὑφαίνει τὰ μεταξωτὰ,
B. Ὄχ ἀγάπη μου παλαιὰ,
A. Γλυκι' ὑφαίνει τὰ βελοῦδα
B. Γλυκι' ἀγάπη μου καινούρια.
A. Γὲμ ὅσ' ἄρχοντες τ' ἄκουσαν,
B. Μαυρομματοῦσα καὶ ξανθὴ,
A. Ὄχ ὅλοι τὰ φέσια γέρνουν
B. Κι' ὅλοι τὰ παραστραβώνουν.
A. Κ' ἕνα μικρ' ἀρχοντόπουλο,
B. Μαυρομματοῦσα καὶ ξανθὴ,
A. Γὲμ μηδὲ τὸ φέσι γέρνει·
B. Μηδὲ τὸ παραστραβώνει.
A. Ἐγὼδα κόρην ὥμορφη,
B. Μαυρομματοῦσα καὶ ξανθὴ,
A. Γὲμ στὸν ἀργαλιὸν ὑφαίνει
B. Ὅλο μένα μὲ ζουρλαίνει.

5—8. *V. L. ap. U.*:
Ποιὸς εἶδε τέτοια λυγερὴ, τέτοια πανούρια κόρη,
Νἄχ' ἀσημένιο ἀργαλιὸ καὶ φιλτισένιο χτένι.

DCXXXI.

ΧΟΡΟΥ.

Ο ΚΗΠΟΥΡΟΣ.

U.

ΑΡΚΑΔΙΑ. ΑΧΑΙΑ.

A. Στὸ βουνὸ θὲ ν' ἀναβῶ νὰ φτιάσω κῆπο,
B. Ἴσως καὶ σ' ἐπιτύχω.
A. Κῆπο καὶ παράκηπο κι' ὡραιὸ ἀμπέλι,
B. Σὲ τόπο ποῦ θὰ γένῃ;
A. Νἄρχωντ' αἱ μελάγχροινες κ' ἡ μαυρομάταις,
B. Ποῦ μυριαναθεμάταις.
A. Νἀμιλᾶνε· κηπουρὲ, δός μας σταφύλι,
B. Καὶ δάγκα μας στὰ χεῖλη,

A. Βγάλ' τὰ πατσουμάκια σου κ' ἔμπα στὴ μέση
B. Καὶ κόψ' ὁποιὸ σ' ἀρέσῃ. —
A. Κι' ὅσο νάμπῃ, κι' ὅσο νάβγ' ἀπὸ τ' ἀμπέλι,
B. Ἐβγῆκε φιλημένη.
A. Κ' ἡ μάνα της τὴν ἐρωτᾷ κι' ἀπόκρυφα τῆς λέγει·
B. Κόρη μ' ἀγαπημένη,
A. Τί ἔχ' τὸ φουστανάκι σου πούν ματωμένο,
B. Τὸ ἀστραποκαϋμένο; —
A. Μάνα μ' χτὲς ἐσφάζανε πιτσούνια στὸ σχολειό μου
B. Γιὰ ροιζικὸ δικό μου·
A. Ὅλοι τὰ κρατούσανε κ' ἐγὼ σφαξά τα,
B. Τὰ μυριαναθεμάτα.

Numeri versuum 13 et 17. a ceterorum decedunt.

DCXXXII.

ΧΟΡΟΥ.

Ο ΚΗΠΟΥΡΟΣ.

T. 70.

„Τί ἔχει ἡ ποδοῦλά σου κ' εἶναι ματωμένη
Ἡ μοσκομυρισμένη;" —
„Πιτσουνάκια φέρανε μάνα σ' σκολειό μου
Γιὰ ροιζικὸ δικό μου,
Κι' ὅλαις τὰ μαδούσανε κ' ἐγὼ τἄσφαξά τα
Τὰ μυριαναθεμάτα." —
„Τί ἔχει ἡ κοιλοῦλά σ' κ' εἶναι φουσκωμένη
Ἡ μοσκομυρισμένη;" —
„Χρωροκούκια φέρανε μάνα σ' σκολειό μου
Γιὰ ροιζικὸ δικό μου,
Κι' ὅλαις τὰ παστρεύανε κ' ἐγὼ τρωγά τα
Τὰ μυριαναθεμάτα."

DCXXXII a.

Ο ΚΗΠΟΥΡΟΣ.

Kind.

A. „Ὅλαις ἡ μελαχροιναῖς, ὅλαις ἡ μαυρομάταις,
B. Μάνα μ', π' ἀναθεμάταις,
A. Ὅλαις μ' ἐδῶσαν τὸ φιλί, μία δὲν μοῦ τὸ δίνει,
B. Πολὺ καϋμὸ μ' ἀφίνει." —
A. „Ἀμπελουργέ, ἀμπελουργὲ δός μου ἕνα σταφύλι,
B. Καὶ φλει μου τὸ χεῖλι."
A. „Βγάλε τὰ κοντουράκια σου κ' ἔμπα μέσα στ' ἀμπέλι,
B. Ὡσὰν καλοκοπέλι.
A. Θέλεις μῆλο, ἔπαρε· θέλεις κυδῶνι,
B. Κανεὶς δὲν σοῦ μαλώνει." —
A. Κι' ὅσο νάμπῃ κι' ὅσο νάβγῃ, εὑρέθ' ἐγκαστρωμένη,
B. Ἡ δόλια ἡ καϋμένη.
A. Κ' ἡ μάνα της τὴν ἐρωτᾷ κ' ἡ μάνα της τὴ λέγει,
B. Ἡ δόλια ἡ καϋμένη.
A. „Τί ἔχουν τὰ ματάκια σου κ' εἶναι βουρκωμένα;
B. Τὰ δόλια τὰ καϋμένα." —
A. „Λείψαν' ἀπεράσαν' ἀπ' τὸ σχολειό μου·
B. Γιὰ τὸ βοιζικό μου.
A. Ὅλαις τὸ κυττάζανε κ' ἐγῶκλαιά το
B. Μάνα μ' π' ἀναθεμάτο.
A. „Τί ἔχουν αἱ ποδίτσαι σου κ' εἶναι ματωμέναις;
B. Αἱ δόλιαις, αἱ καϋμέναις."
A. „Περιστέρια φέρανε εἰς τὸ σχολειό μου,
B. Γιὰ τὸ βοιζικό μου.
A. Κι' ὅλαις τὰ παστρεύανε κ' ἐγῶσφαξά τα.
B. Μάνα μ' π' ἀναθεμάτα." —
A. Τί ἔχει ἡ κοιλίτσα σου κ' εἶναι φουσκωμένη;
B. Ἡ δόλια ἡ καϋμένη."
A. „Βρεχτοκούκια φέρανε εἰς τὸ σχολειό μου,
B. Γιὰ τὸ βοιζικό μου.
A. Ὅλαις τὰ ξεμάτιζαν κ' ἐγῶτρωγά τα,
B. Μάνα μ' π' ἀναθεμάταις." —

Nonnulli versus numeris a ceteris decedunt.

DCXXXIII.

ΧΟΡΟΥ.

C.

ΑΧΑΙΑ.

Περιβόλι μ' ὀργωμένο,
Μαργαριταροπαρμένο,
Ἔχεις γύρω γύρ' ἀϊλτάνες
Καὶ στὴ μέση μαντουράνες·
Ἔχεις μιὰ μηλιὰ στὴ μέση
Ποῦ βεργολυγάει νὰ πέσῃ.
Πάει ὁ νιὸς νὰ κόψῃ μῆλο
Καὶ μαραίνεται τὸ φύλλο.
Κ' ἡ μηλιὰ γλυκοφωνάζει,
Τὸν περιβολάρη κράζει·
„Πούσ' ἀφέντη, ποῦ μ' ὁρίζεις,
Καὶ κυρά, ποῦ μὲ ποτίζεις;" —

DCXXXIV.

ΧΟΡΟΥ.

U.

ΑΘΗΝΑΙ.

Α. Μέσα σ' ὡραιὸ περιβολάκι μπαίνω
Μὲ δάφναις, μὲ μουρτιαῖς περιπλεγμένο.
Β. Μὲ μουρτιαῖς, μὲ κυπαρίσσια
Πᾶν τὰ μάτια μου περίσσια.
Α. Κ' ἔχει μιὰ λεϊμονιὰ στὴ μέση,
Ὅπου λυγίζεται νὰ πέσῃ.
Λεϊμονιὰ λεημόνησέ με,
Δυὸ λεϊμόνια δάνεισέ με.
Β. Τἄχ' ἀφέντης μετρημένα,
Στὸ καντάρι περασμένα.
Α. Θυμήσου λεϊμονιὰ πῶς θὰ γεράσῃς,
Θἀρθῇ καιρὸς νὰ κιτρινοφυλλιάσῃς·
Β. Τἄχ' ἀφέντης μετρημένα,
Στὸ κουμέρκι περασμένα.
Α. Νὰ πέσουνε τὰ δρόσερά σου φύλλα
Καὶ νὰ καῇ ἡ καρδοῦλά σου μπρὲ σκύλα.

DCXXXV.
ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ.

Evl. 40. M. II. 380.

Α. Δέντρον εἶ — Β. μωρὴ Διαμάντω.
Α. Δέντρον εἶχα στὴν αὐλή μου
Β. Δέντρον εἶχα στὴν αὐλή μου.
Α. Γιὰ παρηγοριὰ δική μου.
Καὶ δὲν ξέ — Β. μωρὴ Διαμάντω.
Α. Καὶ δὲν ξέρω, τί δέντρο 'ναι
Β. Καὶ δὲν ξέρω, τί δέντρο 'ναι.
Α. Πῶχ' ὁλόχρυσα τὰ φύλλα
Β. Πῶχ' ὁλόχρυσα τὰ φύλλα.
Α. Κι' ἀσημένια τὰ κλωνάρια.
Καὶ στὴν ῥί — Β. μωρὴ Διαμάντω.
Α. Καὶ στὴν ῥίζα κρύα βρύσι
Β. Καὶ στὴν ῥίζα κρύα βρύσι
Α. Ποιὸς τὴν κάνει τέτοια κρίσι;
[Κ' ἐκ' ἔσκυψα νὰ πιῶ νερὸ,
Φιλῶ τὰ μάτια της τὰ δυό.]
Γιὰ νὰ πιῶ καὶ νὰ γεμίσω
Καὶ τὴν κόρη νὰ φιλήσω.

vss. 15 et 16. spurios habemus. 15. *Γιὰ* om. *E. M.*

DCXXXVI.
ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΑΙΟΝ.

M. II, 10.

ΣΜΥΡΝΗ.

Σ' ὡραῖον περιβόλι
Μὲ ἄνθη στολισμένο
Μιὰ ταχυνὴ διαβαίνω
Νὰ παρηγορηθῶ,
Νὰ διασκεδάσ' ὁ νοῦς μου
Ἀπ' τοὺς διαλογισμούς μου,
Διότι μὲ βασανίζει
Μιὰ νιὰ ὅπ' ἀγαπῶ.
Κέκεῖ ποῦ περπατοῦσα

Στὸ περιβόλι μέσα,
Τὰ ἄνθη, ποὺ μ' ἀρέσα,
Στέκω καὶ τὰ θωρῶ·
Εἰς μιᾶς κιτριᾶς κλαδάκι
Ἤτον ἕνα πουλάκι,
Καὶ γλυκοκελαδοῦσε
Πουλὶ τὸ καθαρό.
Καὶ ὁ κελαδισμός του
Μ' ἐφάνηκε νὰ λέγῃ,
Δγέτε τα σεῖς, ὦ νέοι,
Πῶς εἶν' προσωρινά.
Νέοι, νέαι, χαρῆτε,
Καιρὸ μὴ καρτερῆτε,
Διότ' ὁ καιρὸς διαβαίνει,
Δὲν μεταστρέφει πλιά.

DCXXXVII.

ΤΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ.

Εὐλ. 46. M. I, 314.

Γύρισμα· Καλέ μου, τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Ἕνας ἄγουρος κ' ἕνας καλὸς στρατιώτης,
Κάστρο γύρευε, — καλέ μου,
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Κάστρο γύρευε, χωριὸ νὰ πάῃ νὰ μείνῃ·
Οὐδὲ κάστρ' ηὗρῆκ', — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Οὐδὲ κάστρ' ηὗρῆκ', οὐδὲ χωριὸ νὰ μείνῃ
Μόν' ἕνα δεντρὶ, — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Μόν' ἕνα δεντρὶ, τὸ λένε κυπαρίσσι·
„Δέξου με δεντρὶ, — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

„Δέξου με δεντρὶ, δέξου με κυπαρίσσι."
„Νὰ κ' οἱ κλῶνοί μου, — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Νὰ κ' οἱ κλῶνοί μου καὶ κρέμασ' τ' ἅρματά σου.
Νὰ κ' ἡ ῥίζα μου, — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Νὰ κ' ἡ ῥίζα μου, καὶ δέσε τ' ἄλογό σου,
Νὰ κι' ὁ ἴσκιος μου, — καλέ μου
Τρίκλωνε βασιλικέ μου.

Νὰ κι' ὁ ἴσκιος μου, καὶ πέσ' ἀποκοιμήσου." —

4. *πάγη E. M.* 5. 7. *ηὔρε E. M.* 8 ctt. *δένδρι E. M.*

DCXXXVIII.

Η ΚΡΥΦΗ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ.

M. II, 382.

ΣΜΥΡΝΗ.

Ο ΝΕΟΣ.

Σὲ μάτια μου ἐμπρόβαλα· σὰν εἶσαι μαθημένη,
Τὸ μῆνα βγαίνεις μιὰ φορὰ, πέρδικα πλουμισμένη.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Μπὰχ, καὶ πέρδικα 'μαι 'γώ;

Ο ΝΕΟΣ.

Δὲν 'σαι μάτια μου πέρδικα· μὰ ν' τὰ καμώματά σου,
Καὶ κάψαν καὶ φλογίσανε αὐτὰ τὰ ψέμματά σου.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Μπὰχ, καὶ ψεύτισσα 'μαι 'γώ;

Ο ΝΕΟΣ.

Δὲν 'σαι μάτια μου ψεύτισσα, καὶ 'γὼ ψέμματα λέγω·
Μὰ 'γὼ διὰ τὸ κορμάκι σου νύχτα καὶ μέρα κλαίγω.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Ἄχ μπὰχ, καὶ διὰ τί κλαῖς;

Ο ΝΕΟΣ.

Κλαίγω διὰ τὸ κορμάκι σου, ποῦ εἶναι σὰν τὸ σύρμα·
Στὴν πόρτα σου θὰ κρεμαστῶ κ' ἔχεις ἐσὺ τὸ κρίμα.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Ἄχ μπὰχ, καὶ ποιὸς εἶσ' ἐσύ;

Ο ΝΕΟΣ.

Ἐγὼμαι νιὸς ψηλὸς λιγνὸς, ἐγὼμ' ὁ γνωρισμένος,
Περίφημος στὴν γειτονιὰ καὶ παντοῦ χαδεμμένος.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Μπὰχ, καὶ ποιὸς σ' ἐχάδεψεν;

Ο ΝΕΟΣ.

Μ' ἐχάδεψεν ἡ μάνα μου καὶ ὅλη ἡ γενιά μου,
Μὰ 'χω τὰ θάρρη μου στὸν θιό, νάρθῃς στὴν ἀγκαλιά μου.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ.

Ψέμματα λὲς, δὲν μὲ περνᾷς στὸ γῦρο τοῦ καπλοῦ σου·
Ἐμένα λὲς πῶς μ' ἀγαπᾷς, μὰ 'χεις ἄλλην στὸ νοῦ σου.

Ο ΝΕΟΣ.

Ὅσ' ἄστρα 'ναι στὸν οὐρανὸ, τόσα σπαθιὰ κυρά μου,
Ἀνίσως καὶ δὲν σ' ἀγαπῶ, νάμπουν μὲς στὴν καρδιά μου.

M. falso singulos versus divisit in duas partes. 3. *Καὶ μβὰ πέρα, καὶ — M.* quibus verbis explicari nobis videtur v. *μπάχ.* 12. *Ἄχ* om. *M.* 13. *Ἐγὼμαι ὁ γνωρισμένος νέος ψηλὸς καὶ λιγνὸς M.* satis apparet priorem partem vs. ap. *M.* in fine ponendum esse, sed dubitari potest, utrum legendum sit, quod in textum recepimus, an: *Ἐγὼμ' ὁ νέος ὁ ψηλὸς, λιγνὸς καὶ γνωρ.* 14. *μὲς τὴν γειτόνια M.* 16. *ἐχαδέψεν M.* 17. *γεννιά M.* 18. *Ψεύμα — περώνῃς M. καπέλλου M.* 19. *ἀγάπας M.*

DCXXXIX.

Ο ΔΟΥΛΟΣ.

Sand. 68.

ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΛΙΣ.

Α. Ἐγὼμαι ὀρφανὸ παιδὶ,
Β. Ὀρφανὸ παιδὶ,
Α. [illegible]ἔχω καὶ χήρα μάνα
Β. Τῆς Δομνίτσας παραμάνα.
Α. Μ' ἐπῆγε καὶ μὲ σύμβασε
Β. Καὶ μὲ ῥόγιασε

A. σὲ μιὰ κυρὰ κοπέλι·
B. Ἡ καρδίτσα μ' σένα θέλει.
A. Ἐπῆγα καὶ ρογιάστηκα
B. Καπαριάστηκα
A. σὲ μιὰ κυρὰ κοκόνα·
B. Δὲν τὴν εἶδα στὸν αἰῶνα.
A. Δώδεκα χρόνους δούλεψα,
B. Μάνα μ' δούλεψα
A. στοὺς δέκα τρεῖς τῆς λέω·
B. Τὴν ρογίτσα μου γυρεύω
A. Δός με κυρὰ μ' τὴ ρόγα μου
B. Τὴ ρογίτσα μου
A. δός, με τὴν δούλεψί μου,
B. Σὲ βαρέθηκε ψυχή μου,
A. Νὰ κουβαλῶ κρυὸ νερὸ
B. Στὸν κακὸ καιρὸ,
A. ἀπ' τὸν πασᾶ τὴν βρύσι.
B. Ποιὸς τὴν κάμ' αὐτὴν τὴν κρίσι;
A. Νὰ πλένω τὰ ποδάρια της
B. Τὰ ξηράδια της,
A. σὲ μιὰ χρυσὴ λεκάνη.
B. Μαύρη γῆ νὰ τὰ ξηράνῃ,
A. Νὰ στρώνω δύο στρώματα
B. Δυὸ παπλώματα
A. καὶ ἄσπρα σιντονάκια
B. Νὰ κοιμοῦνται δυὸ κορμάκια.

5. *Μιὰ κυρὰ μιὰ μανζουράνα V. L.* ap. *S.* 6. om. *S.* 10. κουβανῶ *S.*

DCXL.

ΧΟΡΟΥ.

1. Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ.

U. cfr. Sand. 200.

„Γωργάκη μου ποιὰν ἀγαπᾷς
Κι' ὁλομερῆς τὴν τραγουδᾷς;" —
„Τὴν Παυλοπούλα, τὴν Ντουτοῦ,
Αὐτὴ μ' ἐστήκωσε τὸν νοῦ,

Πῶχει τὴν κεφαλὴ χρυσὴ,
Δεμένη μὲ τὸ γεμενὶ,
Ἔχει καὶ τὰ μαλλιὰ ξανθὰ
Δεμένα μὲ τὰ φουντουκιά.

Ἔχει τὸ βλέφαρο πλατὺ
Σὰν ἕνα Τουρκικὸ χαρτί.
Ἔχει δυὸ φρύδια τορνευτὰ
Σὰν τὰ σπαθιὰ ἐγγλέζικα.

Ἔχει δυὸ μάτι' ἁρπακτικὰ,
Δὸς μοῦ τα καὶ τρελάθηκα.
Ἔχει δυὸ μάτια σὰν τροχοὺς,
Μαραίνει Τούρκους καὶ Ῥωμιούς.

Ἔχει τὴν μύτη της λιανὴ,
Μὲ τρέλανε ἡ ὀρφανή.
Ἔχει τὸ μῆλο μάγουλο,
Μὲ τρέλανε τὸ ἄμοιρο.

Καὶ κόκκινο 'ν' τ' ἀχεῖλί της,
Τὴν τραγουδοῦν οἱ φίλοι της,
Ἔχει σαγόν' ἐρωτικὸ,
Μὲ τρέλανε τὸν ὀρφανό.

Ἔχει ἀστῆθι καὶ λαιμὸ,
Βυζάκι σὰν τὸ κρυὸ νερό.
Ἔχει τὴν μέση της λιανὴ
Ζωμένη μὲ τὸ λαχουρί.

Φορεῖ φουστάνι ταφακλὶ,
Ζυγιάζεται μὲ τὸ φλωρὶ,
Φορεῖ σαλβάρι ταμπχανὲ
Τὸ ζύγιαζουν μὲ ντουκουμέ." —

ΧΟΡΟΥ.

2. Η ΑΓΑΠΗΤΙΚΗ.

υ.

„Ντευτοῦ μου ποιόνε ἀγαπᾷς
Κι' ὁλομερῆς τὸν τραγουδᾷς;" —

„Ἐγὼ τὸν Γιῶργον ἀγαπῶ,
Κ' ἐντρέπομαι νὰ τοῦ τὸ πῶ.

Σύρε μάνα καὶ πές τού το,
Γλυκὰ κουβέντιασέ τού το.“ —
Πέρνει τὴν δουλά της καὶ πάει
Καὶ τόνε γλυκοχαιρετάει.

„Γιώργη μ' ἡ κόρη σ' ἀγαπάει,
Κ' ἐντρέπεται νὰ σ' τὸ μηνάει.“ —
„Σὰν μ' ἀγαπάει, δὲν ἔρχεται;
Ξένος εἶμαι κ' ἐντρέπεται.“ —

DCXL a.

ΧΟΡΟΥ.

Conze.

Τὴν Παυλοπούλα μανέμαναν,
Τὴν Παυλοπούλα τὴν Ντουτοῦ
Κείνη μου σάχτισε τὸν νοῦ
Ποῦ ἔχει καὶ ἀμάν ἀμάν,
Ποῦχει καὶ τὰ ξανθὰ μαλλιὰ,
Πλεγμένα καὶ ἀμάν ἀμάν,
Πλεγμένα μὲ τὰ φουντουκλιά.

DCLXI.

Η ΜΗΛΙΑ.

Τερτσέτης· Τί τὸ ὡραῖον τῆς τέχνης.

ΜΗΛΟΣ.

Ποτάμι ἐπλημμύρισε κ' εἰς περιβόλι μπαίνει,
Ποτίζει δέντρα καὶ μηλιαῖς, μηλιαῖς καὶ κυδωνίτσαις.
Καὶ μιὰ μηλιά, γλυκομηλιὰ δὲν σώνει νὰ ποτίσῃ.
Ἄλλη μηλιὰ τὴν ἐρωτᾷ κι' ἄλλη μηλιὰ τῆς λέγει·
„Μηλιὰ τὰ μῆλα σὲ βαροῦν ἢ ὁ καρπὸς σὲ βλάπτει,
Ἢ ὁ περιβολάρης σου νερὸ δὲν σὲ ποτίζει;“ —
„Μηδὲ τὰ μῆλα μὲ βαροῦν μηδ' ὁ καρπὸς μὲ βλάπτει,
Μηδ' ὁ περιβολάρης μου νερὸ δὲν μὲ ποτίζει,

Μονάχα στὴ βιζοῦλά μου ἀντρόγυν' εὐλογήθη,
Κι' ἔρχ' ἔκαμε στοὺς κλόνους μου νὰ μὴν ἀποχωρήσῃ·
Τώρα θωρῶ χωρίζονται καὶ κιτρινοφυλλιάζω." —

2. μηλιαῖς om. *T.*

DCXLII.

ΧΟΡΟΥ.

Ο ΔΗΜΟΣ.

Faur. II, 154. Kind Neugr. Poes. 8.

Α. Αὐτὰ τὰ μάτια Δῆμό μ' τὄμορφα,
Τὰ φρύδια τὰ γραμμένα,
Β. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου,
Α. Τὰ φρύδια τὰ γραμμένα,
Β. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου.
Α. Αὐτὰ μὲ κάμνουν Δῆμό μ' κι' ἀρωστῶ,
Μὲ κάμνουν κι' ἀποθαίνω,
Β. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου,
Α. Μὲ κάμνουν κι' ἀποθαίνω.
Β. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου.
Α. Ἔβγαλε Δῆμό μ' τὸ σπαθάκι σου
Καὶ κόψε τὸν λαιμό μου,
Β. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου,
Α. Καὶ κόψε τὸν λαιμό μου,
Β. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου.
Α. Καὶ μάσε Δῆμό μ' καὶ τὸ αἷμά μου
Σ' ἕνα χρυσὸ μαντύλι.
Β. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου,
Α. Μὲ κάμνουν κι' ἀποθαίνω.
Β. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου.
Α. Καὶ σύρ' το Δῆμό μ' στὰ ἐννιὰ χωριὰ,
Στὰ δέκα βιλαέτια.
Β. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου,
Α. Καὶ κόψε τὸν λαιμό μου.
Β. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου.
Α. Κι' ἂν σ' ἐρωτήσουν Δῆμό μ', τεῖν' αὐτό;
Τὸ αἷμα τῆς ἀγάπης.
Β. Σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου,

Α. Μὲ κάμνουν κι' ἀποθαίνω.
Β. Μπρὲ γειά σ' ἀγάπη μου.

Extremos tres versus cuiusque strophae om. *F.* 22. δεκαπέντε κάστρα *K.*

DCXLIII.

(Fragmentum.)

ΟΙ ΡΑΦΤΑΔΕΣ.

Sand. 206.

Α. Τῆς γαλανῆς τὸ φόρεμα, τῆς βούσσας τὸ φουστάνι
Πέντε βαφτάδες
Β. Ῥίγα μου, νὰ ζήσῃ πάππια, χήνα μου.
Α. τῶρραβαν καὶ δέκα μαθητάδια.
Κ' ἕνα μικρὸ βαφτόπουλο βάβει καὶ τραγουδάει·
Νὰ ξέρα ποιὸς θὰ
Β. Ῥίνα μου, νὰ ζήσῃ πάππια, χήνα μου.
Α. σὲ φορῇ καὶ ποιὸς θὰ σὲ φορέσῃ . .

DCXLIV.

Carmen cantatum a duobus Albanitis Ionimensibus.

Conze.

Καράβια ἁρματώνουνε, καράβια ἁρματώνουν,
τὰ μπρούμτα.
Μπρούμτα, μπρούμτα, ταριταριρά.
καράβια ἁρματώνουν.
Καὶ τὰ πανιὰ μεταξωτά, κατάρτια σιδερένια
τὰ μπρούμτα
Μπρούμτα κ. τ. λ.
κατάρτια σιδερένια.
Σὺ μπρὲ φεγγαροπρόσωπε τὸν ἥλιον θυγατέρα,
κ. τ. λ.
Μὲ ἔκαμες κι' ἀρνήτηκα μητέρα καὶ πατέρα.
κ. τ. λ.
Γριανταφυλλάκι μ' κόκκινο μὴ καμαρώνῃς τόσο.
κ. τ. λ.

Ἐγὼμαι ποῦ σὲ καϊτέρησα τρεῖς χρόνους καὶ καμπόσο.
κ. τ. λ.
Τώρα γυρίζεις καὶ μὲ λὲς ποῦσ' εἶδα καὶ σ' ἐξεύρω.
κ. τ. λ.

DCXLV.

Fragmentum.

Conze.

ΘΑΣΟΣ.

„Μικρὴ μ' ἀρραβωνιάσανε, στρίψῃ τὴν ἀρραβῶνα
Κι' ἂν σοῦ μαλλώσ' ἡ μάνα σου, πές την· μικρὴ 'μ' ἀκόμα." —
„Στὸ φεγγαράκι τὸ λαμπρὸ δύ' ἀδέρφια σκοτωμένα
Ἔτσι θὰ σκοτωθῶ κ' ἐγὼ κόρη μου γιὰ τὰ σένα.
Τὰ μάτια σου μ' ἐκάνανε κι' ἂν στρώσω δὲν κοιμοῦμαι.
Σὰν πάρουν τ' ἄρματα φωτιὰ, θὰ κάψουν τὸ κορμί μου·
Τότε θὰ μὴ τὴν πάρουνε τὴν ἀγαπητική μου.
Νάλι καὶ δὲν μοῦ τὴν μοῦ λὲς τὴν παραπόνησί σου,
Νὰ ταῖς ἴθλι βγοῦμι κ' ἐγὼ τῆς ἐδεκῆς καϋμῆς σου.
Ξέν' εἶμ' κι' ἂν πᾷς στὴν ξενιτειὰ, ποιὰ στρώνει ποῦ κοιμᾶσαι,
Ποιὰ μαγειρεύει καὶ δειπνᾷς καὶ μένα δὲν 'νθυμᾶσαι.
Τίσουν χερούδια σὲ κερνοῦν καὶ μένα δὲν 'νθυμᾶσαι·
Τίσουν ἀχείλια σὲ φελοῦν καὶ τὰ 'δεκά μου τρέμουν·
Τίσουν ματούδια σὲ θουροῦν καὶ τὰ 'δεκά μ' δακρύζουν,
Ὄχ φῶς μου, ὄχ ψυχίτσα μου, ἀγκάρδια 'κόμη ταῖρι,
Θὲ νὰ σὲ κάνουν μαγικὰ μ' ἕνα κουκὶ πιπέρι,
Νὰ μὴ κλουθᾷς κατόπι μου μ' ἕνα βρακὶ στὸ χέρι,
Καρδιά μου, πῶς τὰ ταντεῖς; ψυχή μ' πῶς τὰ 'πομένεις;
Καὶ σὺ θιλβέρι κουκουρμί, μὰ πῶς τὰ ὑποφέρεις;

8. *Νάλι* idem significare dicitur quod *διατί*, *ἴθλι* autem interpretatus est, a quo *C.* accepit carmen: *τὸ ὁποῖον θυσιάζει ὁ ἄνθρωπος.* ceterum ambo versus obscuri sunt. 13. 14. 15. *Τίσουν* (*C.* scr. *τις ουν*) = *τίνος*? 16. h. e. *μὲ ἕνα κόκ. πιπέρι θέλουν νὰ σὲ μαγεύσουν.* 17. *μ' ἕνα βρακὶ?*

DCXLVI.
ΧΟΡΟΥ.

Quemque versum a praecentore recitatum chorus canendo repetit.

Conze.

Ἕνας θεὸς μᾶς ἔπλασεν ἐσέν' κ' ἐμέν' τρυγῶνα,
Ἔλα νὰ φιλινθούμασθε στὰ χείλη καὶ στὸ στόμα.

Δυὸ μάτια 'χεις ἀγάπη μου μαῦρα σὰν τὸ μελάνι,
Ἐσένα δίνουν ἐμμορφιὰ κ' ἐμένα μὲ τρελάνουν.

Γρεῖς χάραις σοῦδωσε ὁ θιὸς μὰ τὴν ἁγιὰ Τριάδα·
Τὰ κάλλια καὶ τὴν ἐμμορφιὰ κι' σῦλην τὴν νοστιμάδα.

Τέσσερα κάντουν' 'χει ὁ σταυρὸς, κρέμεται στὸ λαιμό σου,
Οὒλοι φιλοῦνε τὸν σταυρὸ κ' ἐγὼ τὸ μαγουλιό σου.

Πέντε μαχαίρια ἔβαλα στοῦ μπουτσακτσῆ τ' ἀκόνι,
Καὶ στὴν καρδιά μου τἄβαλα, νὰ μὲ διαβοῦν' οἱ πόνοι.

Ἐξάνθηκα στὰ χέρια σου, κόρη στὴν ἐμμορφιά σου
Καὶ στὸ λιγνό σου τὸ κορμὶ καὶ στὴν περπατησιά σου.

Ἑπτὰ βολαῖς λιγώθηκα ἐτούτην τὴν ἡμέρα,
Τρεῖς τὸ ταχὺ, τρεῖς τὸ βράδυ, χρυσῆ μου περιστέρα.

Ὀχτὼ ποδιὰ 'χει ὁ κάβουρας καὶ πάει ὁμπρὸς καὶ πίσω,
Ἔχω ὀλπίδα εἰς τὸν θιὸν διὰ νὰ σὲ παρατήσω.

Ἐννιὰ φεργάδαις ἔφτιασα με προύζινα κομμάτια
Καὶ τὸ κουπὶ ἐτράβουνα διὰ τὰ δικά σου μάτια.

Δεκάτισαν τὰ λόγια σου καὶ πέ τα δέκα δέκα,
Ὥστε νὰ γένουντ' ἑκατὸ καὶ σὲ πέρνω γυναῖκα.

Εἴκοσι μῆλα μῶστειλες δεμένα στὸ μαντύλι
Καὶ διάλεξα καὶ σοῦπειρα τὸ κόκκινο σὰν χεῖλι.

Τριαντάφυλλα ἐφύτεψα κόρη στὰ σωτικά σου,
Μὲ τὸ νερὸ νὰ πότισα τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς σου.

Σαράντ' ὀργυιαῖς τὴν ἔσκαψα κόρη μου τὴν αὐλή σου,
Νὰ βγάλλω τὸν ῥοδόσταμον, νὰ πλύνω τὸ κορμί σου.

Πέτρα πενηντοκάντουνη, βολύμι κρουσταλλένιο,
Τὴν νιότη μου στὰ χέρια σου ἔχω παραδομένη.

Ἐξηντοβέργινο κλουβὶ διὰ νὰ μᾶς βάλλουν μέσα
Νὰ πάρ' ὁ Τοῦρκος τὰ κλειδιὰ νὰ μείνομ' οἱ δυὸ μέσα.

Στοὺς ἑβδομήντους περασμοὺς ἐπέρασα καϋμένος
Γιὰ σέν' ἀγάπη μου γλυκὴ νὰ μὴν σὲ βάλλω χρέος.

Στὰ ὀγδοῆντα μάρμαρα ἐμπῆα νὰ σεργιανίσω
Γιὰ σένα ντσοβαϊρένια μου νὰ μὴν σὲ παρατήσω.

Σταῖς ἐννενῆντα ἐκκλησιαῖς ἐπῆα νὰ προσκυνήσω
Γιὰ σέν' ἀγάπη μου χρυσὴ νὰ μὴν σ' ἀλησμονήσω.

Σ' ἑκατὸ βρύσεις μὲ νερὸ καὶ σ' ἑκατὸ λαγκάδια
Δὲν σ' ἀπαρνιοῦμαι μάτια μου, σ' ἔχω στὰ φυλλοκάρδια.

VIII.

ΔΙΣΤΙΧΑ.

I. DISTICHA AMATORIA.

1. *T. 357.*

'Αγάλι' ἀγάλια μὲ καιρὸ κ' ἡ ὥρα δὲν ἐχάθη·
Καὶ μὲ τὰ βότανα τσὴ γῆς γιατρεύονται τὰ πάθη.

2. *T. 54. Sand. 154.*

'Αγάπα με σὰν σ' ἀγαπῶ, θέλε με σὰν σὲ θέλω,
Γιατ' ἔχει νἄρθῃ 'νας καιρὸ, νὰ θὲς καὶ νὰ μὴ θέλω.

2. *Ταχυὰ θἀρθῇ ἕνας — T.*

3. *T. 454.*

'Αγάπη δὲν ἐσταύθηκε ποτὲ χωρὶς καϋμό,
Μὲ βάσανα, μὲ πίκραις κι' ἀναστεναγμό.

4. *Faur. 280.*

'Αγάπη θέλει φρόνησι, θέλει ταπεινοσύνη,
Θέλει λαγοῦ περπατησιὰ, ἀϊτοῦ γληγοροσύνη.

5. *Faur. 280.*

'Αγαπημένο μου πουλὶ κι' ὡραῖό μου γιεράκι,
'Η ξενιτειὰ σὲ χαίρεται κ' ἐγὼ πίνω φαρμάκι.

6. *T. 449.*

'Αγάπη μ' ἦρθα νὰ σὲ διῶ κ' εὗρηκά σὲ κλεισμένα
Καὶ γύρισα καὶ πήγαινα μὲ δυὸ χείλη καϋμένα.

7. *Pashl. I, 250. Creta.*

'Αγάπη μου δὲν ἤσουνι, ἐγὼ θὲ νὰ σὲ κάμω,
Τσιτσέκι βαρακληδικὸ στ' αὐτί μου νὰ σὲ βάνω.

8. *T. 453.*

'Αγάπησα· τί ἀπόκτησα; τῆς γῆς τὴν ὄψι ἐπῆρα,
Τοῦ κόσμου τὴν καταφυγιὰ καὶ προκοπὴ δὲν εἶδα.

9. *Curtius. Aegina.*

Ἀγάπη σὰν ἔχω ζωὴ — μὰ ἐγὼ ζωὴ δὲν ἔχω,
Σὰν κλῆμα μὲ κλαδεύουνε καὶ κλαδευμὸ δὲν ἔχω.

10. *T. 138.*

Ἀγγελικοῦλα ζάχαρη κι' ἀγγελικοῦλα μέλι
Κι' ἀγγελικοῦλα κρυὸ νερὸ ποῦ πίνουνε οἱ ἀγγέλοι.

11. *T. 138.*

Ἄγγελοι δότε μου φτερὰ καὶ δύναμι τσὴ πλάταις,
Νὰ περβατῶ, νὰ κυνηγῶ ξανθαῖς καὶ μαυρομάταις.

12. *T. 343.*

Ἄγγελοι σ' ἱστορήσανε ὄξου στὸ φεγγαράκι
Κ' ἐγίνης ἄσπρη καὶ λαμπρὴ σὰ μαργαριταράκι.

13. *T. 123.*

Ἀγέρα βάνουν ἡ στεριαῖς κι' ὅλα τὰ δέντρα σειῶνται,
Κρίμα τσὴ βεργολυγεραῖς νὰ μὴ γλυκοφιλιῶνται.

14. *T. 324.*

Ἀγέρα μου ποιὸς σ' ἔστειλε νἄρθῃς νὰ μὲ δροσίσῃς;
Α σ' ἔστειλεν ἡ ἀγάπη μου νὰ μοῦ πολυχρονίσῃς.

15. *T. 282.*

Ἄγρια περιστέρα μου, κύτταξε ν' ἡμερώσῃς.

16. *T. 355*

Ἃ δὲ σ' ἀρέσῃ νὰ περνῶ, βάλε νὰ μὲ σκοτώσου,
Βάλε τὰ φίδια νὰ μὲ φᾶν καὶ νὰ μὲ θανατώσου.

17. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Ἀερινὸν βασιλικὸν ἔχεις στὴν κεφαλήν σου,
Ψεγάδιν δὲν εὑρίσκεται ἀπάνω στὸ κορμίν σου.

18. *T. 442.*

Ἃ θέλῃς παναγία μου ν' ἀνάφτω τὰ κεριά σου,
Νὰ μοῦ φυλᾷς τὴν πέρδικα ποὖχω στὴ γειτονιά σου.

1. *ἀναβῶ T.*

19. *Curtius. Aegina.*

Ἀιδόνι τοῦ περιβολιοῦ πῶς δὲν λαλεῖς καθάρια,
Μὸν κ' εἰς παλληκαριῶν καρδιαῖς μασὺ στὰ φυλλοκάρδια.

20. *T. 283.*

Ἄιντε μου χρυσοπράσινε μὲ τσ' ἀσημένιαις πλάταις,
Ὄντες περνᾷς ἐδώθενε, μοσκοβολοῦν ἡ στράταις.

21. *T. 171.*

Ἄιντε νἀβγοῦν τὰ νύχια σου, πετρίτη τὰ φτερά σου,
Σὰν ἔφαγες τ' ἀϊτέρι μου καὶ θὲ νὰ φᾷς κ' ἐμένα.

22. *Sand. 194.*

Ἄιντε νὰ πᾶμε κεῖ ποῦ λὲς
Ποῦ κάμνουν τὰ πουλιὰ φωλιαῖς.

23. *U.*

Ἀκόμη δὲν ἐμίσεψα, κι' ἀρχήνισες νὰ κλαίῃς,
Καὶ τῆς καϋμένης θάλασσας τραγούδια νὰ τῆς λέγῃς.

24. *T. 355.*

Ἀκόμη δὲν συλλογᾶσαι στὸ κακὸ ποῦ γίνεται,
Ποῦ τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς μου γιὰ τ' ἐσένα χύνεται;

25. *U.*

Ἀκόμ' ὁ γάμος σου βαστᾷ καὶ τὸ τραπέζι στέκει,
Ἀκόμα τὰ στεφάνια σου τοῦ λιβανιοῦ μυρίζουν.

26. *T. 226.*

Ἀκούω τὴν καρδιά μου καὶ μέσα μοῦ πονεῖ.

27. *T. 165.*

Ἀλησμονισοῦνται κ' ἡ φιλιαῖς, ἀρνοῦνται κ' ἡ ἀγάπαις,
Ξυναπαντιῶνται καὶ μιλοῦν σὰν ξένοι, σὰν διαβάταις.

28. *T. 106.*

Ἄλλην βολὰν σ' ἀγάπουνα, τώρα δὲν σ' ἔχω χρεία.

29. *Curtius. T. 435. Aegina.*

Ἄλλην φορ' ἤμουν ἄγγελος, τώρ' ἀγγελίζουν ἄλλοι·
Στὴν βρύσι ποῦπινα νερὸ, τώρα τὸ πίνουν ἄλλοι.

1. *Μιὰ Α.*

30. *Fauv. II, 284.*

Ἀλλοί, δὲν μὲ λυπᾶσαι, δὲν μὲ στλαχνίζεσαι·
Ἐγὼμαι ν' ἀπαιθάνω, καὶ σὺ στολίζεσαι.

31. *T. 124.*

Ἀλλοίμονο, δὲ βρίσκουνται δυὸ μῆλα κολλησμένα,
Σὰν τὰ βυζιὰ τοῦ κόρφου σου τὰ μοσκομυρισμένα.

32. *Sand. 196.*

Ἀλλοίμονον δὲν νταγιαντῶ
Γιὰ τὸν δικό σου τὸν καϋμό.

33. *B.*

Ἀλλοίμονον καὶ πάλ' ἀλλοί,
Ξενιτευμένο μου πουλί.

34. *B.*

Ἀλλοίμονο κι' ἀλλοίμονο,
Χρυσὸ μου δεντρολίβανο.

35. *T. 136.*

Ἀλλοίμονον ὁ δυστυχὴς ὁποῦ κι' ἂν ἀγαπήσω,
Σὲ φαίνεται φωτιὰ βαστῶ, τὸν κόσμο νὰ φλογίσω.

36. *Sand. 198.*

Ἀλλοίμονον σ' ἐμένα κρίμα στὰ νιάτα μου
Σὰν βρύσαις τὸν χειμῶνα τρέχουν τὰ μάτια μου.

2. Στὰ *S.*

37. *Sand. 198.*

Ἀλλοίμονον σ' ἐμένα, πολὺ ποῦ τὄπαθα,
Ποῦ μπῆκα στὸ σεβντᾶ σου κ' ἐθανοτώθηκα.

38. *Fauv. II. 290.*

Ἀλλοίμονον, τὰ πάθη μου κανεὶς νὰ μὴν τ' πάθῃ,
Οὐδὲ καράβι στὸν γιαλὸν οὐδὲ πουλὶ στὰ δάση.

39. *B.*

Ἀλλοίμονον τὰ πάθη μου ποιὰ πέτρα νὰ τὰ λέγω·
Κ' ἡ πέτρα νὰ μὴν μὲ λαλῇ, νὰ ἔρχομαι νὰ κλαίω.

40. *T. 356*

Ἀλλοίμονο δὲν βρίσκεται στὴν Ῥούμελη βοτάνι,
Κ' ἕνας γιατρὸς, καλὸς γιατρὸς τοὺς πόνους μου νὰ γιάνῃ.—
Μὰ 'γώμουνα ποθὸς γιατρὸς κ' εἶχα καὶ τὸ βοτάνι
Κ' ἐγιάτρεψα μιὰν κορασιὰν ποῦ πῆγε ν' ἀπεθάνῃ.

41. *T. 355.*

Ἀλλοίμονον δὲν βρίσκεται στὴ Ῥούμελη λεμόνι,
Νὰ μοῦ τὸ ζίψουν νὰ τὸ πιῶ, νὰ μοῦ διαβοῦν οἱ πόνοι;

2. ζύφουν *T.*

42. *T. 118.*

Ἄλλος φιλεῖ τ' ἀχείλι σου κ' ἐγὼ 'χω τὸν καῦμό σου.

43. *T. 151. 458.*

Ἀλύπητη λυπήσου με καὶ δὲς τὰ βάσανά μου,
Καὶ κάμ' ἐσπλάγχνος εἰς ἐμὲ ἀφέντρα καὶ κυρά μου.

44. *Curtius. Aegina.*

Ἀλύπητη λυπήσου με, πάγω ν' ἀνοίξω μνῆμα,
Γιὰ νἄμπω μέσα ζωντανὸς, νἄχῃς ἐσὺ τὸ κρίμα.

45. *T. 157.*

Ἂν ἀγαπήσω, μὲ μισοῦν· ἂν ἐπαινάω, μὲ βρίζουν·
Τὴν εὐμορφιά σου δούλεψα κι' ὅλοι μὲ φοβερίζουν.

46. *Sand. 178.*

Ἀνάθεμα κι' ἂν δὲν πονῶ κι' ἂν δὲν ἀναστενάζω
Κι' ἂν δὲν μ' ἔπαιρ' ὁ πόνος σου καὶ βγαίνω καὶ φωνάζω.

47. *T. 29.*

Ἀνάθεμα τὰ μάτια σου, σὰν τάχεις μαθημένα·
Σύντα περνῶ καὶ βλέπω τα, τάχεις χαμηλωμένα.

48. *T. 431. Zacynthus.*

Ἀνάθεμα τὰ ὅλα σου,
Φαρμάκερα 'ν' τὰ λόγια σου.

49. *Sand. 200.*

Ἀνάθεμα τὴν κατηφιὰ καὶ τὸ πολὺ κακοῦρι,
Ποῦ χάλασε τῆς κοπελιᾶς τὴν ἔμμορφη τὴ μούρη.

1. κατσηφιὰ *S.*

50. *T. 315.*

Ἀνάθεμα τὴ μάνα σου κι' ὀχὶ τὴν ἐδική μου,
Σὰ δὲ μᾶς ἀρραβώνιαζεν ἐσὲ κ' ἐμὲ πουλί μου.

51. *T. 315. Sand 190.*

Ἀνάθεμα τὴ μάνα σου, τὴ γραιὰ τὴ ζαρωμένη,
Ποῦ δὲ σ' ἀφίνει νὰ σὲ διῶ μιὰ ὥρα στολισμένη.

2. μάτια μου στὴν πόρτα νὰ προβαίνῃς *T.*

52. *Curtius. Aegina.*

Ἀνάθεμα τὸν ἔρωτα καὶ ποιὸς τὸν παάσει φιλο
Καὶ ποιὸς τὸν ἐμπιστεύθηκε τὸν ἄπονον τὸν σκύλο.

53. *T. 453.*

Ἀνάθεμα τὸν ἔρωτα ποῦ μ' ἔβανε ςτὰ πάθη
Κι' ἀπὸ μικρὸ μὲ μπέρδεψε ςτὴν ἐδική σ' ἀγάπη.

54. *T. 453.*

Ἀνάθεμά τον πῶλεγε, πῶς εἶν' γλυκειὰ ἡ ἀγάπη,
Μὰ ἐγὼ τὴν ἐδοκίμασα κ' εἶναι πικριὰ φαρμάκι.

2. πρικιὰ *T.*

55. *T. 324.*

Ἀνάμεσ' ἀπ' τὴν θάλασσαν ἡ ἀγάπη μου κομᾶται·
Παρακαλῶ σας κύματα, νὰ μ 'ν τόνε ξυπνᾶτε.

56. *T. 63.*

Ἀνάμεσα ςτὸ ςτῆθί σου δίκτυ χρύσο πλεμμένο·
Πρῶτο πουλάκι ποῦ διαβῆ, πιάνεται τὸ καϋμένο.
Πρῶτο πουλί, πῶδιάβηκε, ἐγῶμουνα κυρά μου·
Παρακαλῶ σ' ἀφέντρα μου, δός μου τὴ λευθεριά μου.

57. *U.*

Ἀνάμεσα ςτὰ φρύδια σου ἕνα τσαμὶ θὰ κτίσω,
Καὶ ντερβισάκι θὰ γενῶ, νἄρτω νὰ προσκυνήσω.

58. *Sand. 172.*

Ἀναστενάζω, βγαίν' ἀχνὸς καὶ μέσα βράζ' ὁ πόνος,
Καὶ ὅποιος μᾶς ξεχώρισε νὰ μὴ τὸν εὕρ' ὁ χρόνος.

59. *T. 453.*

Ἀναστενάζω, βγαίν' ἀχνὸς καὶ μέσα μέν' ἡ λαῦρα·
Δὲ μοῦ σβυῆτε τὴ φωτιὰ πῶχω ςτὰ φυλλοκάρδια.

60. *U. Athenae.*

Ἂν ἀποθάνω, θάψε με μὲς ςτὰ βασιλικά σου,
Νὰ μὲ δροσοποτίζουνε τὰ χέρια τὰ δικά σου.

61. *Sand. 188.*

Ἂν ἀποθάνω, θάψε με ςτὴν γοῦβα τἀργαλειοῦ σου,
Νὰ μὲ πατοῦν τὰ πόδια σου κ' ἡ σέλλα τοῦ μπρακιοῦ σου.

1. πἀργαλειοῦ *S.*

62. *T. 166.*

Ἂν ἀρχινήσω καὶ τὰ πῶ τὰ πάθη μου τραγοῦδι,
Ἡ μαύρη γῆ ξεραίνεται, δὲν κάνει πλιὸ λουλοῦδι.

63. *T. 247.*

Ἂν ἀρχινήσω νὰ σοῦ πῶ παινέματα καὶ χάραις,
Ἀπὸ τὰ νύχι' ὡς τὴν κορφή σου βρίσκω νοστιμάδαις.

64. *T. 167.*

Ἂν ἐκακοτραγούδησα, νάμαι συμπαθισμένος·
Ἔπια νέρ' ὀχ τὴ βρύσι σας καὶ εἶμαι βραχνιασμένος.

64 a. *Sand. 196.*

Ἂν δὲν τὸ πιάσω δαίμονα
Τὰ δυό σου κιτρολέιμονα.

65. *T. 270.*

Ἂν ἔλλειπ' ἡ ἀγράμπελη κ' ἐκειὸ τὸ κοκκινάδι,
Γενόνταν ἡ ἀρχόντισσαις σὰν παλιοχεροπάνι.

66. *T. 325.*

Ἂν γίν' ὁ οὐρανὸς χαρτὶ κ' ἡ θάλασσα μελάνι,
Νὰ διηγηθῶ τὰ πάθη μου, ἀκόμα δὲν μὲ φτάνει.

67. *T. 106.*

Ἀνεμοστάτης θὰ γενῶ κι' ἀνέμη νὰ γυρίζω,
Κι' ἂν ἀνεμοῦρ' ὁλόχρυσο γιὰ νὰ σὲ περιορίζω.

68. *Sand. 146.*

Ἂν ἤθελες νὰ μ' ἀρνηθῇς, γιατὶ νὰ μ' ἀγαπήσῃς;
Πρῶτα ν' ἀνάψῃς τὴν φωτιὰ κ' ὕστερα νὰ τὴ σβύσῃς;

2. *V. L. νὰ μ' ἀφίσῃς.*

69. *T. 42. Sand. 180.*

Ἂν ἦτον τρόπος κι' ἂν ἐμποροῦσα,
Μὲς στὴν καρδιά μου νὰ σὲ βαστοῦσα.

70. *Sand. 180.*

Ἂν ἦτον τρόπος χρυσὲ πουλί μου
Νὰ σὲ βαστοῦσα μὲς στὴν ψυχή μου.

71. *T. 157.*

Ἄνθρωπος κακορίζικος στὸν κόσμον δὲν ἐστάθη·
Καὶ τὰ δικά μου βάσανα, κανεὶς νὰ μὴν τὰ πάθῃ.

72. *T. 396.*

Ἀνίσως καὶ δὲν σ' ἀγαπῶ, νὰ δώσ' ὁ Θιὸς κυρά μου
Μὲ τὸ μαχαῖρι ποῦ βαστῶ, νὰ δώσω στὴν καρδιά μου.

73. *B.*

Ἀνίσως καὶ μ' ἀπαρνιστῇς καὶ κάμῃς κι' ἄλλο ταῖρι,
Σκλάβον νὰ σὲ πουλήσουνε στῆς Μπαρμπαριᾶς τὰ μέρη,
Καὶ νὰ σὲ βάλλουν σίδερα καὶ στὸ λαιμὸ κατένα,
Ν' ἀναστενάξῃς καὶ νὰ πῇς πῶς τἄβαλες γιὰ μένα.

74. *T. 439.*

Ἀνίσως καὶ σ' ἀπαρνηθῶ, ν' ἀδικοθανατήσω,
Σὲ Τούρκου χέρια νὰ πιαστῶ καὶ ν' ἀλλαξοπιστήσω.

75. *T. 37.*

Ἀνίσως καὶ σοῦ φέρουνε τὰ κόλυβά μου, φά' τα,
Κ' εἰπές· ὁ Θιὸς συγχώρησε τὸν νιὸν ὁποῦ μ' ἀγάπα.

76. *Sand. 192.*

Ἂν μ' ἀγαπᾷς κι' ἂν μὲ πονῇς,
Ἔβγα τ' ἀγνάντια νὰ μὲ δγῇς.

77. *Βυβιλάκης. Sand. 160. Creta.*

Ἂν μ' ἀγαπᾷς μὲς στὴν καρδιά, δεῖξέ μου σημαδάκι,
Ὅταν κρατοῦμεν στὸν χορὸν, σφίγξε μου τὸ χεράκι.

78. *Lycurgus.*

Ἀνοίξαν οἱ ἑφτὰ οὐρανοὶ καὶ μοῦπανε μιὰ βίμα·
Ὅποῦ 'γαπήσει κι' ἀρνηθῇ, νἄχῃ διπλὸ τὸ κρίμα.

79. *T. 355.*

Ἄνοιξε γῆς, κατάπιε με καὶ σκέπασέ με χῶμα,
Γιατ' ἀφορμὴ δὲ μοῦ μιλεῖ τὸ ζαχαρένιο στόμα.

80. *T. 355.*

Ἄνοιξε γῆς μέσα νἄμπω καὶ σκέπασέ με χῶμα,
Νὰ λείψω 'πὸ τὰ βάσανα κι' ἀπ' τῶν ἐχτρῶν τὸ στόμα.

81. *T. 448.*

Ἄνοιξε μάτια μ', ἄνοιξε τὴν πόρτα τὴν γυαλένια
Γιὰ νἄμπω 'φέντρα νὰ σοῦ πῶ δυὸ λόγια ζαχαρένια.

82. *T. 138.*

Ἄνοιξε πύργο μὲ γυαλιά, καθρέφτη μὲ σιντέφια,
Ἐσὺ 'σ' ἡ ὠμορφότερη ἀπ' ὅλα σου τ' ἀδέρφια.

83. *T. 357.*

Ἄνοιξε τ' ἀχειλάκι σου τὸ μελανὸ κυρά μου,
Καὶ δόσε μου παρηγοριά, νὰ ξήσῃς πέρδικά μου.

84. *T. 441.*

Ἀνοίξετε τὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάω νὰ πέσω στ' ἅγια,
Γιατὶ μ' ἐπεριορίσανε τσὴ ἀγάπης μου τὰ μάγια.
Τὰ μάγια δὲν τὰ πίστεψα, τὰ μάγια εἶμ' ἀτός μου,
Πολλαῖς καρδιαῖς ἐμάραινα, μὰ σ' εἶσ' ὁ θανατός μου.

85. *Βυβιλάκης. Creta.*

Ἀνοίξετε τὸν κλήδονα στ' ἂι Γιανοῦ τὴν χάρι,
Σήμερον θέλει νὰ βρεθῇ ἀπούναι ῥιζικάρη.
Καὶ πάλιν τὸν ξανοίξετε νὰ βγῇ καὶ τὸ δικό τση,
Τσὴ καλομοίρας καὶ ξανθῆς νὰ δγῇ τὸ ῥιζικό τση.

3. *δικότζη B.* 4. *ναϊδῇ — ῥιζικότζη B.*

86. *T. 105.*

Ἄνοιξ' τὰ κρουσταλλένια σου χέρια κι' ἀγκάλιασέ με,
Καὶ τὸ δακτυλιδένιο σου στόμα καὶ φίλησέ με.

87. *T. 94.*

Ἄνοιξ' τὸ παρακάσελο κ' ἔβγαλ' τὰ ζαχαράτα
Καὶ δόσε τοῦ προξενητῆ, ποῦ φέρνει τὰ μαντάτα.

88. *T. 140.*

Ἂν παντρευτῇς, παντρεύομαι, κι' ἂν ἔτσι μείνῃς, μένω,
Κι' ἂν πᾷς νὰ γένῃς καλογραιά, στὰ βάσα καὶ 'γὼ μπαίνω.

89. *T. 449.*

Ἀντίκρυα μοῦρτες κ' ἔκατσες σὰν ἥλιος, σὰ φεγγάρι,
Κ' ἐρρούφτξες τὸ αἷμά μου σὰν τὸ ξερὸ σφογγάρι.

90. *T. 449.*

Ἀντίκρυα μοῦ κι' ἀγνάντια μοῦ κάθετ' ἡ ποθητή μου,
Καὶ κρύος, κρύος ἵδρωτας τρέχ' ἀπὸ τὸ κορμί μου.

91. *B.*

Ἀντίκρυα στὰ ματάκια μου στέκ' ἡ παρηγοριά μου·
Νὰ τὴν λαλήσω δὲν μπορῶ, καὶ καίεται ἡ καρδιά μου.

92. *Βυβιλάκης. Sand. 166. Creta.*

Ἀπ' ἀγαπᾷ, 'ναι γνωριστὸς ἀπ' τὴν περπατηξιάν του.
Ἐμπρὸς κι' ὀπίσω του τηρᾷ νὰ δγῇ τὴν πιθυμιάν του.

93. *B.*

Ἀπελπίστηκα σὲ ὅλα καὶ τὸν θάνατον ζητῶ
Καὶ τὸν σκοτεινὸν τὸν ᾅδην εὐχαρίστως ἀπαιτῶ.

1. *εἰς* B.

93 a. *Βυβιλάκης. Sand. 176. Creta.*

Ἀπάντρευτος σὰν παντρευθῇ, δὲν πρέπει νὰ χορεύῃ,
Μόνον σακὶ στὸν ὦμόν του κριθάρι νὰ γυρεύῃ.

94. *Sand. 164.*

Ἀπεφάσισα τὰ μαῦρα νὰ φορῶ παντοτεινὰ
Καὶ νὰ κλαίω μέρα νύκτα τὴν δικήν σ' ἀπονιά.

95. *Curtius. T. 245. Aegina.*

Ἀπ' ὅλο σου τὸ πρόσωπο τὰ μάτια σου μ' ἀρέσα,
Πούχουνε τὸ αὐγερινὸ καὶ τὸ φεγγάρι μέσα.

1. *οὐλα τοῦ προσώπου σου T.* 2. *Γιατὶ ἔχουν T.*

96. *T. 152.*

Ἀπὸ μικρὸς στὰ βάσανα κι' ἀπὸ μικρὸς στὰ πάθη
Κι' ἀπὸ μικρὸς μπερδεύθηκα στὴν δικήν σ' ἀγάπη.

97. *T. 120. cfr. Eunom. II, 123. Creta.*

Ἀπ' ὅλα τὰ πετούμενα ὁ ψύλλος ἔχει χάρι,
Στῶν κορασίδων τὰ βυζιὰ πάγει καὶ σουλατσάρει.

2. *Γιατὶ πετᾷ σταῖς κοπελαῖς σὰν ἄξιος παλληκάρι Eun.*

98. *T. 174.*

Ἀπόντες δὲν ἐπέρασα, χορτάριασ' ἡ αὐλή σου·
Θὲ ν' ἀρκινήσω νὰ περνῶ, νὰ σκάσουν οἱ ἐχτροί σου.

99. *T. 323.*

Ἀπόντας ἐμολάρισα δύο μιλια 'πὸ τὴν χώρα,
Θυμῶντας τὴν ἀγάπη μου ἡ μπάρκα δὲν μ' ἐχώρα.

100. *T. 104.*

Ἀπόντες σ' εἶγδα κ' ἔβαλες στὸ χέρι δαχτυλίδι,
Τότες κ' ἐμένα μ' ἔσφαξε μὲς στὴν καρδιὰ τὸ φιδι.

102. *Sand. 182.*

Ἀπὸ τὰ μπεντένια πέφτω, πέφτω γιὰ νὰ σκοτωθῶ
Καὶ ἀγάπη μου φωνάζει· πιάστε τον γιὰ τὸν Θεό.

103. *U. Sand. 188. M. II, 418.*

Ἀπὸ τὴν πόρτα σου περνῶ, τ' ἀχνάρι σου γνωρίζω,
Σκύβω καὶ τὸ γλυκοφιλῶ καὶ δάκρυα τὸ γεμίζω.

2. Σκύφτω *S.* καὶ om. *S. M.*

104. Βυβιλάκης. *Sand. 151. Creta.*

Ἀπὸ τὸν πόρο τσ' ἐκκλησιᾶς ὅσο νὰ πᾷς στη μέση,
Κάνε μετάνοιας καὶ σταυρούς, ἴσως νὰ μὲ κερδέσῃς.

105. *Sand. 168.*

Ἀπόψ' εἶδα στὸν ὕπνον μου πῶς μὲ κλεψαν μιὰν κοῦπα
Γεμάτη τὸ βασιλικὸ καὶ τὴν ἀγάπη πούχα.

106. *T. 448.*

Ἀπόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου ποῦ μοναχός μου μίλουν·
Τὰ μάρμαρα τῆς πόρτας σου γονατιστὸς ἐφίλουν.

107. *T. 442.*

Ἀπόψε μ' ἀνατρίχιασε τσ' ἀγάπης ἡ κρυάδα
Κι' ὅλους τσ' ἁγίους ἔκραξα

107 a. *U.*

Ἀπόψε νὰ μὴ κοιμηθῇς, παρὰ νὰ καρτερέσῃς,
Νταγιάντα τον, τὸν ὕπνο σου, ὅσο κι' ἂν ἠμπορέσῃς.

108. *Sand. 200.*

Ἀπόψε τὸ εἶδα στ' ὄνειρο πικρὸ φαρμακωμένο,
Πῶς θὲ νὰ μὲ σκοτώσανε ἄδικα τὸ καϋμένο.

109. *T. 11.*

Ἀπόψε τὸ εἶδα τ' ὄνειρον τὸ τρισκαταραμένον,
Πῶς ἀποχωριστήκαμε πουλὶ μ' ἀγαπημένον.

110. *Sand. 152. M. II, 414.*

Ἀπόψε στὰ μεσάνυχτα σηκώθηκα νὰ γράψω,
Καὶ κοντυλιὰ δὲν ἔσυρα χωρὶς ν' ἀναστενάξω.

1. τὰ *S.*

111. *B.*

Ἄραγε δὲ ἀξιωθῶ φῶς μου νὰ σ' ἀπολάψω
Κι'-ἀπάνω μὲς στὸ στῆθός σου τοὺς πόνους μου νὰ κλάψω;

112. *B.*

Ἄρχισε γλῶσσά μου πικρὴ, χεῖλι φαρμακεμμένο,
Κορμί μου κακορίζικο στὰ πάθ' ἀναθρεμμένο.

113. *U.*

Ἂς ἔχῃ τὴν ὑπομονὴ, κι' ἂς ἔχω τὴν ἐλπίδα,
Ὡς μὲ καιρὸ τὸ γιασεμὶ ἀνθεῖ καὶ βγάζει φύλλα.

114. *Sand. 182.*

Ἂς πηγαίνω τί προσμένω; πάγ' ἡ ὥρα ταῖς ἐννιά·
Κ' ἐγὼ διάφορο δὲν ἔχω ἀπ' αὐτὴν τὴν γειτονιά.

115. *B.*

Ἂς πᾶμε μὲς στὴν πόλιν, στὸ φραγκομαχαλᾶ,
Ποὖχουνε τὰ κορίτσια τὰ πέντε στὸν παρά.

116. *Sand. 198.*

Ἀσπλαγχνη δὲν μὲ λυπᾶσαι; ἄσε με στὸ χάλι μου·
Τί μου σήκωσες τὸν νοῦ μου ἀπὸ τὸ κεφαλι μου.

117. *T. 132.*

Ἄσπρα 'ν' τὰ ξοῦχα ποῦ φορεῖς, ἄσπρα 'ν' ἡ φορεσιά σου
Κι' ἄσπρα λουλούδια πέφτουνε ὁχ τὴν περπατησιά σου.

118. *T. 271.*

Ἄσπρα 'σαι σὰν τὰ γάλατα ποῦ κάνουν ἡ προβάταις·
Ἔτσι κ' ἐγὼ σ' ἐδιάλεξα μὲς ὄχ τσὶ μαυρομάταις.

119. *T. 270.*

Ἄσπρη κατάσπρη δὲ φελᾷ σὰν πατημένὸ χιόνι.
Μελάχροινη 'ναι νόστιμη, γλυκειὰ σὰν τὸ πεπόνι.

119 a. *U. Athenae.*

Ἄσπρη κατάσπρη δὲν φελᾷς σὰν πατημένο χιόνι,
Ὁποῦ τὸ βίχν' ἀπὸ βραδὺ κι' ὡς οὗ νὰ φέξῃ λυώνει.

120. *T. 122.*

Ἄσπρη μου τριανταφυλλοῦλα καὶ κιτριά μου διαλεχτή,
Ἠ εὐμορφιαῖς ὁπῶχεις κόρη, δὲν παινοῦνται σὲ χαρτί.

121. *Ross Inscr. III, 176. Creta. Casus.*

Ἄσπρης τριανταφυλλιᾶς κλαδίν, κοκκίνης περιχάλιν,
Εἰς ὅλαις ταῖς ἐλεύθεραις ἐσ' εἶσαι τὸ κεφάλιν.

122. *B.*

Ἄσπρον μου γιασεμάκι μὲ φύλλα πράσινα,
Πάρ' με στὴν ἀγκαλιά σου, νὰ βγῶ 'π' τὰ βάσανα.

123. *Sand. 184.*

Ἄσπρο 'ναι τὸ πρόσωπό σου σὰν ἐγγλεζικὸ χαρτί,[1]
Ποῦ τὸ γράφει ὁ Κοχράνης τοῦ Σουλτάνου μπουγιουρντί.

124. *Ross Inscr. III, 176. Creta. Casus.*

Ἄσπρον τριανταφυλλάκι μου μὲ τὰ τριάντα φύλλα,
Τρέμ' ἡ καρδιά μου σὰν σὲ διῶ σὰν τῆς μυρτιᾶς τὰ φύλλα.

125. *T. 53.*

Ἀσπρὸ παχὺ τρυγῶνί μου γιὰ σένα κινδυνεύω,
Κι' ἀπὸ τὰ μαῦρα μάτια σου ἐλεημοσύν' γυρεύω.

2. *ἔλεος T.*

126. *T. 102.*

Ἄσπρος γεννιέτ' ὁ κόρακας καὶ μαῦρος κατανταίνει·
Καὶ ποῦ γαπήσει κι' ἀρνηθῇ, ἔτσι κι' αὐτὸς νὰ γένῃ.

2. *στὸ στάτο του T.*

127. *U.*

Ἄσπρο κάτασπρο δὲν φελᾷς, μόν νὰ μελαγχροινίζῃς
Νὰ τὄχῃ καὶ ἡ ὄψις σου νὰ ῥοδοκοκκινίζῃς.

128. *T. 162.*

Ἂς τάξω ὁ κακορίζικος, πῶς δὲν σ' εἶδά ποτέ μου,
Κ' ἕνα κερὶ 'ναπτούμενον ἐκράτουν κ' ἔσβυσές μου.

129. *T. 325.*

Ἀστρὰ πολλὰ κι' ἀρίφνητα ποῦ φέγγετε τὴν νύχτα,
Γιὰ πέστε τῆς ἀγάπης μου, πῶς ἔλειπα καὶ ἤρτα.

130. *T. 390.*

Ἀστροπελέκια καὶ βρονταῖς καὶ πιστολιαῖς νὰ πέσουν,
Μάτια μου, στὸ κορμάκι σου μὴ μ' ἀρνηθῇς ποτέ σου.

131. *T. 460.*

Ἀσφελαχτέ μου τί κεντᾷς; βάτε μου τί ἀγκελώνεις;
Ἐκεῖ ποῦ δὲ σὲ θέλουνε, τί πᾷς καὶ ξεριζώνεις;

1. *βάτε τί T.*

132. *Sand. 170. Conze.*

Αὐτὰ τὰ μαῦρα ποῦ φορεῖς, δὲν τὰ φορεῖς γιὰ λύπη,
Μὸν τὰ φορεῖς γιὰ ἐμμορφιὰ καὶ γιὰ τὸ ζαριφλῆκι.

2. ταραφλῆκι *S.*

133. *B.*

Αὐτὴν τὴν φλόγα ποῦ θωρεῖς, πρῶτ' ἤτανε τσιμπίδα,
Τώρ' εἶν' φωτιὰ καὶ καίομαι, δὲν ἔχω πλιὸν ἐλπίδα.

133 a. *U.*

Αὐτοῦ ςτὰ παραθύρια σου θὰ στήσω τὸν ὀντᾶ μου
Νἄχω τὸν ὕπνο διάφορο καὶ τὸ φιλὶ κοντά μου.

134. *B.*

Ἄφησ' τὸν μοῦλον κι' ἄς βροντᾷ καὶ τὸ νερὸ κι' ἄς τρέχῃ·
Ἄφησ' τὸν νιὸν νὰ σ' ἀγαπᾷ, ποῦ διάφορον δὲν ἔχει.

135. *T. 447.*

Ἀφίνω σου καλὴ νυχτιὰ· πέσε κόρη, κοιμήσου,
Γύρισε, ξαναγύρισε κ' ἐμὲ κόρη θυμήσου.

136. *Sand. 145.*

Ἀφίνω σου καλὴ νυχτιά, στρῶσε πλατειά, κοιμήσου,
Καὶ ςτ' ὄνειρό σου νὰ μὲ δγῇς σκλάβον καὶ δουλευτή σου.

137. *B.*

Ἄ φῶς μου πλέον δὲν πονεῖς, δὲν μεταβάλλεις ἦθος;
Δὲν βλέπεις πῶς λιγοθυμῶ γιὰ τῶν πληγῶν τὸ πλῆθος.

2. ἀτὸ *B.*

138. *B.*

Ἄ φῶς μου τί σκληρότητα ἔχεις πάντα μαζύ μου;
Καὶ ἐσπλαγχνιὰ τί θὲ νὰ πῇ, δὲν ξέρεις ςτὴν ζωήν σου.

2. ἀσπλ. *B*

139. *B.*

Ἀχὶ γροικῶ πῶς σ' ἀγαπῶ, βαρειὰ ποῦ ἀναστενάζω·
Στὴν ὥραν δεκατρεῖς φοραῖς τὸν θάνατόν μου κράζω.

1. γρύκφ *B.*

140. *Pashl. I, 248. Creta.*

Ἄχι καὶ κουζουλάθηκα διὰ μιᾶς Ῥωμιᾶς χατῆρι,
Τὴν εἶδα μόνον μιὰ φορὰ ἀπὸ τὸ παραθύρι.

141. *T. 282.*

Ἄχολη περιστέρα
Λιγοψυχιαῖς γιὰ σένανε μῶρχονται κάθε μέρα.

142. *Sand. 186.*

Ἄχ οὐρανὲ μὴ βρέξῃς πλιὰ, κάμε αὐτὴν τὴν χάρι,
Κάθε πρωῒ στὴν πορτα σου φυτρώνω σὰν χορτάρι.

143. *B.*

Βάλε σύντροφον τὸν ἥλιον, τὸ φεγγάρι ταῖρί σου,
Ἡ ζωὴ κι' ὁ θάνατός μου στέκουσι στὸ χέρι σου.

144. *Kind.*

Βάλε τὸ κορμί σου μπάρκα, τὰ χεράκια σου κουπιὰ,
Τὴν σερβέτα σου πανάκι κ' ἔλα ἔπαρέ κ' ἐμέ.

144 a. *Conze.*

Βάλε τὸ φέσι σου στραβὰ καὶ τὴ φλωκάτα δίπλα
Καὶ πάρ' τὸ τσιγαράκι σου κ' ἔλα δύ' ὧραις νύχτα.

145. *T. 35. Zacynthus.*

Βάρει μοῦ μὲ τὸ στιλέτο,
Κι' ὅσο αἷμα βγάλω, πιέ το.

146. *T. 464.*

Βάσανα, πίκραις καὶ καῦμοὶ ἀφῆτέ με νὰ ζήσω·
Τοῦτο τ' ὀλίγο τὸ καιρὸ πώβρῆκα ν' ἀγαπήσω.

147. *T. 227.*

Βάσανα, πίκραις καὶ καῦμοὶ ἀφῆστε τὴν καρδιά μου,
Γιατὶ τὴν φλόγα δὲν βαστῶ, ποῦ καίει τὰ σωθικά μου.

148. *O. Sand. 176.*

Βασιλικὲ πλατύφυλλε μὲ τὰ σαράντα φύλλα,
Σαράντα σ' ἀγαπήσανε καὶ παλ' ἐγὼ σ' ἐπῆρα.

1. *Βασιλικὸς πλατύφυλλος S.*

149. *T. 285.*

Βασιλικὸν ἐφύτεψα πίσω ἀπὸ τ' αὐτί σου,
Κ' ἐκ' ἄπλωσε κ' ἐφούντωσεν ὅλη τὴ κεφαλή σου.

150. *T. 70. Kind.*

Βασιλικὸ μυρίζ' ἐδῶ, ἡ ἀγάπη μου διαβαίνει·
Ἀφῆστέ με νὰ τὴν εἰδῶ, διατ' ἡ ψυχή μου βγαίνει.

1. *Ἐμύρισε, πολίτης κατεβαίνει K.* 2. *νὰ πῶ νὰ — τώρ' ἡ ψυχή K.*

151. *T. 100.*

Βασιλικὸν κι' ἂ μαρανθῇ, τὴ μυρουδιὰ τὴν ἔχει·
Ἡ ἀγάπη μου κι' ἂν παντρευθῇ, τὴν ἔγνοια μου τὴν ἔχει.

152. *Faur. II, 280.*

Βασιλικὸς μυρίζ' ἐδῶ,
Καὶ παριβόλι δὲν θωρῶ·
Καμμιὰ τὸ ἔχει στὰ βυζιά,
Κ' ἐβγάζει τέτοια μυρωδιά;

153. *Curtius. Aegina.*

Βασιλικὸς στὰ κάτεργα καὶ δυόσμος στὰ καράβια
Νἆναι ὑγιὰ σταῖς κοπελαῖς κ' ὑγιὰ στὰ παλληκάρια.

154. *Curtius. Aegina.*

Βασιλικὸς στὰ κάτεργα καὶ δυόσμος τῆς φρεγάδες
Νἆναι ὑγιὰ σταῖς εὔμορφες κ' εἰς οὔλας τὰς κυράδες.

155. *Sand. 170.*

Βασιλικὸς στὴν γειτονιὰ καὶ μεῖς τὴν πιθυμοῦμε,
Κ' ἔρχοντ' ἀπ' ἄλλη γειτονιὰ καὶ τὸν κορφολογοῦνε.

156. *T. 247.*

Βασιλοπούλα νάσουνε, δὲν εἶχες τέτοια χάρι,
Νὰ σοῦ ζυγιάζουν τὸ φιλὶ μὲ τὸ μαργαριτάρι.

157. *B.*

Βέβαια στὴν καρδίαν μου εἶσαι κατοικημένη
Καὶ μὲς στὰ φυλλοκάρδια μου εἶσαι ζωγραφισμένη.

158. *T. 120.*

Βραγιαῖς βραγιαῖς βασιλικὸ σου στρώνω νὰ κοιμᾶσαι,
Νὰ κόβῃς νὰ μυρίζεσαι κ' ἐμένα νὰ θυμᾶσαι.

159. *Curtius. Aegina.*

Βραδυάζει καὶ παρακαλῶ ὅταν ἀνοίξ' ἡ πόρτα,
Νὰ διῶ τ' ἀγγελικὸ κορμί, τὰ μυρισμένα χνῶτα.

160. *T. 447.*

Βραδώνει καὶ περικαλῶ ποτε νὰ ξημερώσῃ,
Γιὰ νὰ σὲ διοῦν τὰ μάτια μου κι' ὁ νοῦς μου νὰ 'μερώσῃ.

161. *T. 438.*

Βρυσοῦλα πεντοκάνουλη, νερό μου χαϊδεμένο,
Ἀγγελικό μου πρόσωπο πῶς εἶσαι πικραμένο.

162. *T. 316.*

Γαλάζια πέτρα τοῦ γιαλοῦ, μαλαγματένια μπούλα,
Νὰ σὲ χάρ' ἡ μανοῦλά σου, ποῦ σ' ἔχει μοναχούλα.

163. *T. 104.*

Γαρυφαλιά μ' ἀπότιστη, πυΐσαι στὰ κεραμίδια,
Νὰ φλουνα τὸν ποτιστὴ στὰ μάτια καὶ στὰ φρύδια.

164. *T. 101.*

Γαρυφαλιᾶς γαρύφαλο καὶ κανελιᾶς κανέλα,
Ἔχω τσ' ἀγκάλαις ἀνοικταῖς κι' ὁπότα θέλῃς, ἔλα.

165. *T. 101.*

Γαρύφαλό μου κόκκινο πλεμμένο μὲ χρυσάφι,
Νὰ σ' ἔντενα στὰ χέργια μου, μ' ἐπαύανε τὰ πάθη.

166. *B.*

Γαρύφαλο μὴν μαρανθῇς, κοντσέ μου μὴν μαδίσῃς,
Κ' ἔσ' ἄσπρο γιασεμάκι μου στὰ ξένα μὴν ἀργήσῃς.

167. *T. 93.*

Γειτόνισσαις, γειτόνισσαις πούν' ἡ γειτόνισσά σας,
Πούν' ἡ ἀγαπημένη σας κ' ἡ καπετάνισσά σας;

168. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Γιὰ δές με καὶ λυπήσου με, κλάψε μ' ἂν ἐκατέχῃς,
Βάλε με στ' ἀγκαλάκια σου, μὰ μαθημένον μ' ἔχεις.

169. *Sand. 194.*

Γιὰ δές τηνε πῶς περπατεῖ
Μὲ τὰ γαρύφαλα στ' αὐτί.

170. *Sand. 194.*

Γιὰ δές τηνε τὴν πέρδικα,
Πῶς περπατεῖ λεβέντικα.

171. *Sand. 194.*

Γιὰ δές τονε πῶς περπατεῖ
Σὰν ἄγγελος μὲ τὸ σπαθί.

172. *Curtius. Conze. T. 224. Aegina.*

Γιὰ μαῦρα μάτια χάνομαι, γιὰ γάλανα πεθαίνω,
Γιὰ 'κεινὰ τὰ καταγάλανα στὸν ᾅδη κατεβαίνω.

1. 2. *διὰ T. 2. κεῖνα τὰ μαυροδερὰ σκάβω τὴν γῆν κ' ἐμβαίνω Curt.*
2. *αὐτὰ — σκίζω τὴ γῆ καὶ μπαίνω C.*

173. *T. 446.*

Γιὰ νὰ συναναστρέφωμαι ὁλημερῆς μ' ἐσένα,
Μπερδεύτηκα στὰ κάλλη σου, κι' ἀλλοίμονον σ' ἐμένα.

174. *T. 454.*

Γιὰ νάχα φίλο γκαρδιακὸ καὶ τῆς ἀγάπης γνώρα
Νὰ τοῦλεγα τὰ πάθη μου· ἴσως μὲ παρηγόρα.

1. *Γιὰ* om. *T.*

175. *T. 465.*

Γιὰ πές μ' ἀγαπημένη μου, μή μ' ἔχῃς στὴν καρδιά σου;

176. *Sand. 150.*

Γιά πέ μου, ποιὸς σοῦ ἔκοψε στενὸν τὸν ἀλατσιά σου,
Καὶ δὲν χωρεῖ τὸ χέρι μου, νὰ πιάσω τὰ βυζιά σου;

177. *T. 325.*

Γιὰ πινομή σου μάτια μου ὅτι μοῦ πῇς νὰ κάμω,
Νὰ κάθωμαι, νὰ διαμετρῶ κοκκὶ κοκκὶ τὸν ἄμμο.

2. *κλονὶ, κλονὶ T.*

178. *T. 167.*

Γιὰ πινομὴ τοῦ φίλου μου ἤρτα νὰ τραγουδήσω,
Νὰ πῶ τραγούδια ὥμορφα νὰ τὸν εὐχαριστήσω.

179. *B.*

Γιὰ τί νὰ πῶ τὴν μοίραν μου, ποῦ μ' ἔφταιξε κ' ἐκείνη;
Κ' ἐὰν μ' ἔφταιξε κι' ἄλλος κανείς, ὁ θιὸς ἂς τόνε κρίνει.

180. *T. 232.*

Γιατὶ νὰ ζοῦν τ' ἀδέρφια μου, γυναῖκα δὲν μὲ πέρνεις.

181. *T. 355.*

Γλήγωρ' ἔλα θάνατε νὰ πάρῃς τὴ ζωή μου,
Νὰ πάψουνε ἡ πίκραις μου καὶ οἱ ἀναστεναγμοί μου.

182. *Sand. 200.*

Δασκάλισσα, δασκάλισσα σχόλασε τὴν Ἑλένη,
Γιατεῖναι Σαββατόβραδυ καὶ ἡ καρδιά μου βγαίνει.
Δασκάλισσα, δασκάλισσα σχόλασε κι' ἀπ' ἀτή σου,
Καὶ ἔμπα μὲς στὴν κάμαρα καὶ λύσε τὸ μπρακί σου.

183. *B.*

Δὲν βλέπεις διὰ ἀγάπην σου, φῶς μου πῶς ἀπεθαίνω;
Καὶ σὺ σκληρὴ καὶ ἄπονη μὲ λέγεις τί πεθαίνω;

2. οὐ *B.*

184. *T. 61.*

Ἄνδρας· Δὲν εἶδανε τὰ μάτια μου τέτοια μαυρομάτοῦσα,
Τέτοια σιγαλομίλητη, καμαροπερπατοῦσα.
Γυναῖκα· Δὲν εἶδανε τὰ μάτια μου τέτοιονε κυνηγάρη,
Νὰ κυνηγάῃ τσὴ πέρδικαις τὴ νύχτα στὸ σκοτάδι.

185. *T. 326.*

Δὲν εἶν' καράβια στὸ γιαλὸ, δὲν εἶν' πανὶ ἁπλωμένο;
Δὲν εἶν' καμμιὰ στὴ γειτονιὰ νὰ μ' ἀγαπάῃ κ' ἐμένα;

186. *T. 458.*

Δὲν εἶναι κρίμα κι' ἄδικο, δὲν εἶναι κι' ἁμαρτία,
Νὰ τυραγνᾷς τὴν πόθη μας χωρὶς καμμιὰν αἰτία.

187. *Sand. 188. M. II, 418.*

Δὲν εἶναι κρίμα κι' ἄδικο ἡ βρύσι νἄν' ἐμπρός μου,
Νερὸ νὰ μὴν μπορῶ νὰ πιῶ νὰ εἶν' ὁ θάνατός μου;

188. *Sand. 188.*

Δὲν εἶναι κρίμα κι' ἄδικο τὰ δυὸ ἀγαπημένα,
Νἆναι στὸν κόσμο ζωντανὰ καὶ πάλι χωρισμένα;

189. *T. 447.*

Δὲν εἶναι κρίμα κι' ἁμαρτιὰ σ' ἐμένα τὸν καϋμένα
Νἄχω ὄμορφαις γειτόνισσαις καὶ μοναχὸς νὰ μένω;

190. *T. 447.*

Δὲν εἶναι κρίμα νὰ δυφῶ κ' ἐμπρός μου νἆναι βρύσι;
Νερὸ νὰ μὴν μπορῶ νὰ πιῶ, ποιὸς εἶδε τέτοια κρίσι;

191. *Curtius. Aegina.*

Δὲν εἶναι κρίμα τὸ κορμὶ, νὰ τὸ νικοῦν τὰ πάθη,
Νὰ τὸ ξυπνοῦν οἱ λογισμοὶ τὴν νύκτα στὸ κρεββάτι.

192. *T. 243.*

Δὲν εἶναι μιὰ, δὲν εἶναι δυὸ, τρεῖς εἶν' ἀναθεμάταις·
Πέτε μου ποιὰν ν' ἀπαρνηθῶ, ποὺν' ὅλαις μαυρομάταις.

193. *B.*

Δὲν εἶναι πρᾶμα ν' ἀρρωστᾷ, πρᾶμα νὰ θανατώνῃ,
Σὰν τὴν ἀγάπην τὴν κρυφὴν, ποῦ δὲν ξεφανερώνει.

194. *Faur. II, 284.*

Δὲν εἶσαι σὺ ποῦ μ' ἔλεγες· ἂν δὲν μὲ δγῇς παιθαίνεις;
Τώρα μὲ βλέπεις κι' ἀπερνῶ, καὶ δὲν μοῦ συντυχαίνεις.

195. *Steph. Reis. II, 90.*

Δὲν ἤσουν σὺ ποῦ μοὔλεγες, τί ἂν δὲν μὲ δγῇς παιθαίνεις,
Τώρα μὲ βλέπεις κι' ἀπερνᾷς, καὶ δὲν μὲ συντυχαίνεις.

196. *B. T. 454.*

Δὲν ἐμπορῶ τὰ μάτια μου ψηλὰ νὰ τ' ἀσηκώσω
Καὶ τσὴ καϋμένης μου καρδιᾶς παρηγοριὰ νὰ δώσω.

197. *Lycurgus.*

Δὲν ἔτυχέ ποτε νὰ δγῇς, πῶς πολεμοῦν τὰ μάτια
Δίχως μαχαίρια καὶ σπαθιὰ καὶ γίνονται κομμάτια.
Δὲν ἔτυχέ ποτε νὰ δγῇς, πῶς τρώει τὸ φίδι φυλλο,
Ἔτσι δαγκάν' ὁ νιὸς τὴν νιὰ σὰν ἄρρωστος τὸ μῆλο.

198. *T. 316.*

Δὲν ἤθελες εἰπεῖς ποτέ· κι' ἂς τὸν καλοκαρδίσω,
Τσὴ πικραμένης τὸν ὑγιὸ φιλὶ νὰ τοῦ χαρίσω;

199. *T. 396.*

Δὲν ἤλπιζα τὸν οὐρανὸν στὴν γῆ νὰ βρέξῃ αἷμα,
Μηδὲ καὶ τὰ χειλάκια σου νὰ ποῦν κακὸ γιὰ μένα.

200. *U.*

Δὲν ἤλπισα στὸν οὐρανὸν λειβάδια νὰ γινοῦνε·
Δὲν ἤλπισα, τὰ μάτια μου τὸν χωρισμὸν νὰ διοῦνε.

201. *Sand. 160.*

Δὲν ἠμπορῶ, δὲν δύναμαι τὰ μάτια νὰ σηκώσω,
Καὶ τῆς καϋμένης μου καρδιᾶς παρηγοριὰ νὰ δώσω.

202. *T. 128.*

Δὲν ἠμπορῶ, δὲν δύναμαι τὴν πόρτα νὰ τσακίσω,
Τὴν πόρτα καὶ τὴ κλειδονιὰ, νἄμπω νὰ σὲ φιλήσω.

203. *Sand. 156.*
(*Cfr. Δὲν τὸ μπορῶ, 219.*)

Δὲν ἠμπορῶ νὰ κάμ' ἀλλοιῶς μὸν νὰ σὲ ζωγραφήσω,
Νὰ σὲ θωρῶ στὴ ζωγραφιὰ νὰ μὴ σὲ λησμονήσω.

204. *T. 226.*

Δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ τὸ πῶ τί ἔχ' ἡ καρδιά μου μέσα.

204 a. *U.*

Δὲν ἤσουν σὺ ποῦ μ' ἔλεγες, σὰ δὲ σὲ διῶ, πεθαίνω,
Καὶ τώρα περπατεῖς καὶ λὲς, ποῦ σ' εἶδα; ποῦ σὲ ξέρω;

205. *T. 70.*

Δὲν θέλω 'γὼ μανοῦλά μου νἄμαι στὸ περιβόλι,
Κάλλιον μὲ τὴν ἀγάπη μου μέσα στὰ μαῦρα ὄρη.

206. *T. 448.*

Δὲ θέλω πάρε μιὰ βολὰ νἄρχεσαι τὴν ἡμέρα,
Νὰ σὲ θωροῦν τὰ μάτια μου, νὰ πέρνουν λίγ' ἀέρα.

207. *T. 29.*

Δὲν θέλω πλιὸ μοῦ ν' ἀγαπῶ μητὲ νὰ μ' ἀγαποῦνε,
Γιὰ νἄμαι λεύθερο πουλὶ, νὰ μὲ περιχαλοῦνε.

208. *U.*

Δὲν θέλω τὴν ἀγάπη σου, νὰ μοῦ τήνε χαρίσῃς,
Στῆς Ἔγριπος τὸ γιακεντὶ νὰ πᾷς νὰ τήνε ῥίψῃς.

2. διακεντὶ *U.*

209. *B.*

Δὲν θέλω τὴν ἀγάπην σου τὴν καταφρονεμένην·
Γιατ' ὅπου δᾶν τὰ μάτια σου, ὁ νοῦς σ' ἐκεῖ πομένει.

210. *T. 441.*

Δὲν θέλω τὴν ἀγάπη σου . . . . . .
Γιὰ νἄβγω 'πὸ τὰ βάσανα κι' ἀπὸ τὴν ἁμαρτία.

211. *B.*

Δὲν θωρεῖς πῶς ἀπεθαίνω, τὸ λοιπὸν τί καρτερεῖς;
Σὰν μὲ βάλουσι στὸν ᾅδην, τότε θὰ μὲ λυπηθῇς;
Βράζ' ἡ καρδιά μου, βράζει καὶ γίνεται μαβιά,
Καὶ πῶς 'δῶ σὲ ξεχάσω, γλυκειά μου συντροφιά.

212. *T. 122.*

Δὲν λαλεῖς καϋμέν' ἀηδόνι
Νὰ ξυπνήσῃς τὸν ἀφέντη,
Ν' ἀγκαλιάσῃ τὴν κυρά;

213. *T. 458.*

Δὲν μὲ λυπῆσ' ἀλύπητη, δὲν μὲ πονεῖ ἡ ψυχή σου,
Ποῦ ἔχασα τὴν νιότη μου δι' ἀγάπην ἐδική σου.

214. *T. 438.*

Δὲν μὲ λυπᾶσαι, δὲν πονεῖς, δὲν βλέπεις, δὲν πιστεύεις,
Ὁπῶλυσα σὰν τὸ κερὶ κι' ἀκόμα μὲ παιδεύεις.

215. *B.*

Δὲν μοῦ λέτε τί νὰ κάμω μὲ τὸν τωρινὸ σεβντᾶ;
Ποῦ ὁ λογισμὸς μὲ φέρνει, γιὰ νὰ πάρω τὰ βουνά.

1. *σεντὰν B.*

216. *Sand. 190.*

Δὲν μοῦ τὸ λὲς, ποιὸς σ' ἔμαθε νὰ περπατῇς ἔδ' ἔτσι,
Γιὰ νὰ μαραίνῃς τὴν καρδιὰ ἐκείνου ποῦ σὲ βλέπει;

217. *T. 461. Sand. 180.*

Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τὸ ποιὸ εἶν' ἡ ἀφορμὴ,
Ποιὸς μοῦ σ' ἔβαλε στὰ λόγια, πλουμισμένο μου κορμί.

1. *τίνος S.* 2. *Ποῦ T.*

218. *T. 167.*

Δὲν πρέπ' ἐγὼ νὰ τραγουδῶ μητὲ κρασὶ νὰ πίνω,
Νὰ κάθωμαι σὲ μιὰ μεριὰ, τὰ δάκρυα μου νὰ χύνω.

219. *Pasм. I, 250. Creta.*

Δὲν τὸ μπορῶ νὰ κάμω ἀλλιῶς μὰ θὰ σᾶς ζωγραφήσω,
Νὰ σὲ βαστῶ στὸ κόρφο μου, νὰ μὴ σὲ λησμονήσω.

220. *T. 462.*

Δὲν τὄχω νὰ τικραίνωμαι δι' ἀγάπη ν' ἀρρωστήσω,
Γιατ' εἶμαι περικαλεστὸς ὅθεν κι' ἂν ἀγαπήσω.

221. *T. 108.*

Δεξί μου χέρ' ἀρχίνησε, γράψε τὰ βάσανά μου·
Μ' ἄλλον ἐστεφανώθηκεν ἡ ἀγαπητικιά μου.

222. *T. 355.*

Δὲ σ' εἶγδα ψὲς καὶ σήμερα, κι' ἃ δὲ σ' εἶγδῶ κι' ἀπόψε,
Κι' ἃ δὲ σὲ εἶγδῶ κι' ὡς τὴν αὐγὴ, τὸ σάβανό μου κόψε.

223. *T. 448.*

Διαβαίνω ἀπὸ τὴν πόρτα σου κι' ἀπὸ τὴν γειτονιά σου,
Ν' ἀκούσω τὴν κουβέντα σου καὶ τὴν χρυσὴ λαλιά σου.

224. *Lycurgus.*

Διαβαίν' ἀπὸ τὴν πόρτα σου, τὴν βρίσκω κλειδωμένη,
Σκύφτω, φιλῶ τὴν κλειδωνιὰ μὲ τὴν καρδιὰ καϋμένη.

225. *T. 51.*

Διοφῦρι θέλω νὰ γενῶ, νἄρχεσ' ἡ ἀφεντιά σου.

226. *T. 395.*

Δόσε μου τὸ μαντύλι σου τὸ κοκινοβαμμένο,
Νὰ δέσω τὸ χεράκι μου, τὸ ματοχειλισμένο.

227. *Sand. 146.*

Δός το, τὸ φιλι νὰ γιάνω,
Νὰ μὴν πέσω κι' ἀπαιθάνω.

228. *T. 122.*

Δροσίζεις τὴν καρδιά μου μὲ τὰ γλυκὰ νερά.

229. *T. 245.*

Δύο ἀστέρια σ' λαμπηρὰ εἶναι τὰ δυό σου μάτια,
Ποῦ ποιὸν κυττάξουν, τὴν καρδιὰ τοῦ κάνουν δυὸ κομμάτια.

230. *T. 245.*

Δυὸ ζαφύργια 'χεις Κυρὰ ἀνάμεσα σ' δυὸ μῆλα,
Ποῦ ποιὸν κυττάξουν καίουν τον μὲς στῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα.

231. *T. 57.*

Δυὸ κοπέλαις μ' ἀγαποῦνε καὶ ταῖς ἀγαπῶ κ' ἐγώ·
Ποιὰ νὰ πάρω, ποιὰ ν' ἀφήσω, δὲν ξέρω 'πὸ ταῖς δυό.
Εἶν' ἡ μία γαλανοῦλα κ' ἔχει καὶ ξανθὰ μαλλιά,
Κ' ἡ ἄλλη μαυρομματοῦσα ποῦ λυγάει σὰν τὴ λυγειά.

4 *μαυρομμάτια T.*

232. *B.*

Δυστυχιὰ εἶναι μεγάλη νἀγαπᾷ τινὰς καμμιά,
Νὰ θέλῃ νὰ τὴν μιλήσῃ, νὰ μὴν βρίσκῃ μοναξιά.

233. *T. 186.*

Δυὸ ὧραις ἔβαρήσανε κ' εἶν' τρεῖς ποῦ περπατοῦνε,
Κι' ἄκεμη ἡ ἀγάπη μου δὲν ἦλθε νὰ γεφτοῦμε.

234. *T. 218.*

Ἐβάφτισα καὶ τὸ παιδί κ' ἔβγαλα τ' ὄνομά σου·
Μηδὲ στὰ κάλλη σῶμοιασε μηδὲ στὴν εὐγενιά σου.

1. *Καὶ τὸ παιδὶ πού βαπτ. T.* 2. *ὠμορφιά T.*

235. *Sand. 198.*

Ἔβγα στὸ παραθύρι, καθάριο μάλαγμα,
Ἐγγλέζικη φρεγάδα, κορμὶ στ' ἀγκάλιασμα.

236. *Sand. 196.*

Ἔβγα στὸ παραθύρι νὰ δγῇς τί γίνεται,
Τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς μου γιὰ σένα χύνεται.

237. *Faur. II, 250.*

Ἔβγα στὸ παραθύρι νὰ γδῇς τὸν οὐρανὸν,
Πῶς παίζει τὸ φεγγάρι μὲ τὸν αὐγερινόν.

238. *T. 285.*

Ἔβγα στὸ παραθύρι σου, γδὲς τὴ γαρουφαλιά σου
Καὶ πότιζέ τηνε συχνὰ γάλ' ἀπὸ τὰ βυζιά σου.

239. *Sand. 11.*

Ἐγέρασαν τὰ πάθη μου σὰν τοῦ Χαλμοῦ τὸ χιόνι,
Π' ὅσον νὰ λυώσῃ τὸ παλαιὸ, καινούργιο τὸ πλακώνει.

240. *Passh. I, 247. Creta.*

Ἐγροικουνα τὰ κάλλη σου κ' ἤλθα νὰ τὰ ξανειξω,
Καὶ δὲν μοῦ δίδ' ὁ νοῦς μου πλιὸ νὰ φεύγω νὰ τὰ φήσω.

241. *T. 284.*

Ἐγὼ 'γαπάω τὴν ἐλιὰ, γιατὶ κάνει τὸ λάδι,
Καὶ φέγγει τῆς ἀγάπης μου, ὁπού δειπνάει τὸ βράδυ.

242. *Passh. I, 248. Creta.*

Ἐγ' ἀγαπῶ σε μὰ τὸ ναΐ, ὁ κύριος τὸ κατέχει·
Ἐκεῖνος ἀπού συννεφιᾷ κι' ἀπεβροντᾷ καὶ βρέχει.

243. *U. Conze.*

Ἐγὼ γιὰ τὴν ἀγάπη σου καὶ γιὰ τὴν ἐμμορφιά σου
Θὰ νὰ βαφτίσ' ἕνα παιδὶ νὰ βάλω τ' ὄνομά σου.

1. *τὸ χατίρι C.*

244. *B.*

Ἐγὼ δὲν σοῦ γυρεύω πλοῦτ' οὐδὲ καλὰ,
Μόνο νὰ θὲ μιλήσῃς πουλί μου μιὰ βολά.

245. *T. 121. Zacynthus.*

Ἐγῶχω μέσα στὴν καρδιὰ μιὰ λεϊμονιὰ μὲ τ' ἄνθη,

246. *T. 227.*

Ἐγὼ κι' ἂν παίζω, κι' ἂν γελῶ καὶ δυὸ καρδιαῖς κι' ἂν ἔχω,
Ἡ μία παίζει καὶ γελᾷ καὶ ἡ ἄλλη ξέρει τί ἔχω.

247. *U. T. 119.*

Ἐγὼμαι κεῖνο τὸ πουλὶ τὸ παραπονεμένο,
Ποῦ φτιάνει τὴ φωλίτσα του σὲ δέντρο μαραμένο.

2. *Ποῦ πῆγε κ' ἔκαμε φωλιὰ T.*

247 a. *U.*

Ἐγὼμ' ἐκεῖνο τὸ πουλί, ὁποῦ τὸ λὲν σαΐνη,
Ποῦ χάνει τὸ ταιράκι του καὶ πλιὸ νερὸ δὲν πίνει.

248. *T. 270.*

Ἐγὼμαι μαῦρος κι' ἄσχημος, δὲν ἀγαπῶ κυράδες,
Μὸν ἀγαπῶ μελαχροιναῖς πῶχουνε νοστιμάδες.

249. *T. 110.*

Ἐγὼ μὲ τ' ὄχου γεύομαι καὶ μὲ τ' ἀγλοὶ δειπνάω,
Καὶ μὲ τὸν ἀναστεναγμὸ μὲς στὸ κρεββάτι πάω.

250. *T. 313.*

Ἐγὼ ῥωτῶ τὸν ἔρωτα τί βοῦχο νὰ φορέσω,
Ἢ λατιζίν' ἢ κόκκινα, ταῖς λυγεραῖς ν' ἀρέσω.

251. *B.*

Ἐθάρρεψ' ἡ ἀγάπη μας νὰ ἦτον περιβολι,
Νὰ κάμῃ ἄνθη καὶ καρποὺς, νὰ τὸ ζηλεύουν ὅλοι.
Μὰ τώρα ἐχωρίσαμε σὰν κεῖνα τὰ πουλάκια,
Π' ἀφίνουν ταῖς φωλίτσαις των καὶ πᾶνε στὰ κλαδάκια.

252. *T. 315.*

Εἶδα τὰ μάτια σ', εἶδά τα, εἶδά τα κ' εἶν' κλαμμένα.
Τάχα καὶ μὴ στὰ μάλωσεν ἡ μάνα σου γιὰ μένα;

1. κ' ἐφ' *T.*

253. *Conze. Patrac.*

Ἐγὼ ταῖς νύχταις περπατῶ, βάλλε κι' ἂς μὲ σκοτώσουν,
Βάλλε τὰ φίδια ν' ἂς μὲ φᾶν καὶ ἂς μὲ θανατώσουν.

254. *T. 116.*

Εἶναι ψηλὸ τὸ ταῖρί σου καὶ χαμηλοζωσμένο,
Βάνει τὴν σκούφια του στραβὰ σὰν πᾶσα χαϊδεμένο.
Τὸ χαΐδου' ἡ μανοῦλά του κι' ἔλη ἡ γειτονιά του.
Τάχα νὰ ζήσω νὰ σὲ διῶ στὰ χέρια τὰ δικά του;

255. *Faur. II, 276.*

Εἶπαν τὰ μάτια τῆς καρδιᾶς· καρδιὰ γιατὶ ἔχεις λύπη; —
Εἶστε τυφλά; δὲν βλέπετε, ὁ φίλος σας σᾶς λείπει; —

256. *T. 85.*

Εἶσαι κοντὴ κοντούτσικη, κλονὶ μαργαριτάρι,
Ἀπὸ τσὴ γῆς δὲ φαίνεσαι καὶ θέλεις παλληκάρι.

257. *T. 85.*

Εἶσαι κοντὴ κοντουτσικὴ σὰν τὴ τριανταφυλλοῦλα,
Ἔχεις δυὸ μάτια ὥμορφα μαῦρα σὰν τὴν ἐλοῦλα.

258. *T. 85.*

Εἶσαι κοντὴ κοντούτσικη, στὴν τσέπη μου σὲ βάνω,
Ἂν πᾶμε καὶ σὲ πλατωσιὰ μοῦ πέφτεις καὶ σὲ χάνω.

259. *T. 485.*

Εἶσαι κοντὴ σὰν κόπανος, χοντρὴ σὰ μιὰ μπαρέλα,
Ἀλήθεια πέρν' τὸ στόμα σου μιὰ λίτρα φουρμαγέλα.

260. *Pashl. I, 248. Creta.*

Εἶσαι ὡς μιὰ βασίλισσα κι' ὅλον τὸν κόσμ' ὁρίζεις,
Κἂν θέλεις, πέρνεις τσὴ ψυχαῖς, κἂν θέλεις, τσὴ χαρίζεις.

261. *T. 124.*

Εἶσαι ψηλὴ κ' εἶσαι λιγνὴ καὶ λιανοκαλάτη,
Σοῦ πρέπει νὰ σὲ βάλουνε σὲ γυάλινο παλάτι.

262. *Pashl I, 250. Creta.*

Εἰς μιὰν μεγάλην ἐκκλησιὰ ἀποῦ νὰ λειτουργᾶται,
Θὲ νὰ σὲ γράψω ἀγάπη μου νὰ μὴ σὲ λησμονᾶται.

263. *T. 458.*

Εἰς τὴν ἀρχὴ τῶν τραγουδιῶν τὸ ἄχ εἶναι γραμμένο.
Αὐτὸ τὸ ἄχ ὅταν τὸ εἰπῶ, φωτιὰ βγαίνει, πουλί μου,
Μὲς ἀπ' τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς καὶ καίγει τὸ κορμί μου.

264. *U.*

Εἶχες τὰ μάτι' ὁλόμαυρα, τὰ φρύδια σὰν ἀβδέλλαις,
Ἐσὺ σ' εἶσουν ὁ σεβνταλῆς ἀπάνω στὶς κοπέλλαις.

265. *B.*

Ἔκαμες καὶ σ' ἀγαπάω ποῦ νὰ τὄβρῃς ἀπ' τὸν Θιό,
Κι' ὅλη νύχτα δὲν κοιμοῦμαι ἀπὸ τὸν διαλογισμό.

1. τάβγαις *B.*

266. *T. 63.*

Ἑκατὸ βολαῖς τὸ λέγω πῶς νὰ μ' ἤθε γεννηθῶ;
Κι' ἄλλαις ἑκατὸ τὸ λέγω, κάλλιο πὠγγενήθηκα;
Μὲ ταῖς δικαῖς σ' ἀγκάλαις ἤρτα κ' ἐμπερδεύτηκα.

1. ἔτθε *T.*

267. *Sathl. 184.*

Ἑκατὸ φοραῖς τὸ εἶπα· νὰ μὴν εἶχα γεννηθῶ
Καὶ στὴν δικήν σ' ἀγάπη νὰ μὴν εἶχα μπερδευθῶ.

268. *T. 459.*

Ἐκεῖ συμώνω ὅλος μὲ τρόμο,
Τὸ χέρι ἁπλώνω μὴν τὴν ξυπνίσω,
Μιὰ τρίχα κόπτω καὶ τὴν φιλῶ.

269. *Pashl. I, 248. Creta.*

Ἐκλείδωσ' ἡ καρδοῦλά μου σὰν τῶν Χανιῶν ἡ πόρτα,
Καὶ δὲν ἀνοίγει, δὲν γελᾷ καθὼς ἐγέλα πρῶτα.

270. *B.*

Ἐχτίκιασα πουλάκι μου καὶ περπατῶ καὶ βήχω
Κ' ἔσυρα καὶ ἀκούμπησα στὸν ἐδικό σου τεῖχο.

271. *B.*

Ἐχτίκιασα πουλάκι μου κι' ὅλ' οἱ γιατροὶ τὸ λένε·
Πῶς εἶναι βέβαια τὸ χτικιὸ καὶ ζωντανὴ μὲ κλαῖνε.

272. *Sand. 192.*

Ἔλα, ἔλα σὰ σὲ λέγω,
Μὴ μὲ τυραννῇς καὶ κλαίγω.

273. *T. 62. Zacynthus.*

Ἔλα, ἔλα τὸ πουλί μου
Τώρα πούμαι μοναχή μου.

274. *T. 62. Zacynthus.*

Ἔλα μάτια καὶ ψυχή μου
Χάρε μου κι' ἀπαντοχή μου.

275. *T. 62. Zacynthus.*

Ἔλα μάτια μου μ' ἐμένα
Σὰν τὴ μάνα ποῦ σ' ἐγέννα.

276. *Sand. 196.*

Ἔλα κοντά μου κάτσε καὶ πιάσ' τὸ χέρι μου,
Καὶ ρώτα τὴν καρδιά μου, πῶς εἶν' τὸ κέφι μου.

278. *T. 156.*

Ἔλα πουλί μου γλήγωρα
Καὶ μ' ἔχουνε στὰ σίδερα.

279. *B.*

Ἔλα πουλί μου μὴν ἀργῇς,
Στὸν δρόμον ἔλα νὰ μὲ δγῇς.

1. *ἔχω B.*

280. *Sand. 180.*

Ἔλα ποῦ νὰ μὴν ἔρθῃς· τρεῖς ὧραις καρτερῶ,
Τὸ ἔρμο παραπόρτι ἀφίνω ἀνοιχτό.

281. *T. 7. Zacynthus.*

Ἐλᾶτε νὰ χορέψωμε κοπέλλαις
Κοπέλλαις μαυρομάταις μαυροφρύδαις,
Μαυροκόκκιναις σταφίδαις.

282. *Sand. 196.*

Ἔλα τὸ γλιγορώτερο
Νὰ σ' ἀγαπήσω πλειότερο.

283. *T. 206.*

Ἐλεημοσύνη σου ζητῶ ὡσὰν τὸ διακονάρη
Ὁποῦ τοῦ δίνουν τὸ ψωμὶ καὶ σ' ἄλλη πόρτα πάγει.

284. *B.*

Ἐλπίδα ἔχω φῶς μου πάλιν νὰ σένα διῶ.
Κοντά σου νὰ καθίσω, τοὺς πόνους μου νὰ πῶ.

285. *B.*

Ἐλπίδα, φόβος κ' ἔρωτας ὅλα μὲ πολεμοῦσι,
Ὅμως ἐλπίζω μὲ καιρὸν φῶς μου νὰ νικηθοῦσι.

286. *T. 106.*

Ἔμαθα κ' ἐπαντρεύτηκες μὲ γειά σου μὲ χαρά σου,
Ὅλοι νὰ φᾶν τὸ γάμο σου κ' ἐγὼ τὰ κόλυβά σου.

287. *T. 108.*

Ἔμαθα κ' ἐπαντρεύτηκες . . . .
Νὰ πέσῃ θεῖκὰ φωτιὰ νὰ κάψῃ τὸ στεφάνι.

2. *Θεϊκιὰ T.*

288. *T. 452.*

Ἔμαθα πῶς μ' ἀρρώστησες, πολὺ μοῦ κακοφάνει,
Καὶ μέσα ἡ καρδοῦλά μου πολὺ μαράζη βάνει.

289. *T. 139.*

Ἔμαθες καὶ τὸν ταμπουρᾶ κ' ἔμαθες καὶ τὴν λύρα·
Χαρᾶς τ' ἂν ὁποῦ σ' ἀγαπᾷ καὶ θᾶχει τέτοια μοῖρα.

290. *T. 42.*

Ἔμαθα πῶς θὰ μ' ἀρνηθῇς, μάθε το πῶς πεθαίνω,
Καὶ ζωντανὸ ποχωρισμὸν ἐγὼ δὲν ὑποφέρνω.

291. *T. 273.*

Ἔπαρε τ' ροκοῦλά σου κ' ἔλα στὴ φράχτη, φράχτη
Κι' ἂ σ' ἐρωτήσῃ ἡ μάνα σου, πὲς ἔχασα τ' ἀδράχτι.

292. *B.*

Ἐμαύρισαν τὰ μάτια μου, τὴν θάλασσαν νὰ βλέπω,
Τοὺς καραβιώταις νὰ ρωτῶ κ' ἐσένα ν' ἀπαντέχω.

293. *T. 272. S. 202.*

Ἐμαύρισ' ἡ καρδοῦλά μου σὰν τοῦ ψωμᾶ τὴ πάνα,
Ποῦ σ' εἶγδα κ' ἐκουβέντιασες μὲ τὸν ὀχτρό μ' ἀντάμα.

1. *μπάνα T.* 2. *ὅτ' εἶδα τὴν ἀγάπην μου S.*

294. *T. 464.*

Ἐμεῖς τὰ δύο 'γαπούμαστε κι' ὁποῦ ζουλεύ', ἂς σκάσῃ,
Τσὴ πριγκοδάφνης τὸ νερὸ, ἂς πιῇ νὰ τοῦ περάσῃ.

295. *T. 292.*

Ἐμίσεψες· ποῖον νὰ διῶ, ποιόνε νὰ χαιρετήσω,
Ποιὸν ἀπὸ τ' ἀδερφάκια σου νἄβρω νὰ σοῦ μηνύσω;

296. *Faur. II, 280.*

Ἐμίσεψε τὸ γιασεμὶ, πάγει τὸ κυπαρίσσι·
Δὲν ἔχω φίλον γκιαρδιακὸν, νὰ πᾷ νὰ τὸν γυρίσῃ.

2. καρδιακὸν *F.*

297. *T. 441.*

Ἐμίσεψε τὸ σμάρδο μου, πουλιὸ νὰ μὴ γελάσω,
Πουλιὸ σαββάτο νὰ λουστῶ καὶ κυριακὴ ν' ἀλλάξω.

298. *B.*

Ἔμπροστεν εἰς τὴν πόρτα σου θὰ γείνω χορταράκι
Διὰ νὰ περνᾷ, νὰ μὲ πατῇ τ' ἀσπρό σου ποδαράκι.

1. Θῶ γύνω *B.*

299. *T. 51. cfr. 324.*

Ἕνα καΰκι ὁπῶρκεται καὶ τὰ πανιὰ μαζώνει,
Μέσα 'ν' ὁ νιὸς ποῦ μ' ἀγαπᾷ κι' ὁποῦ μὲ καμαρώνει.

300. *T. 42.*

Ἕνα πουλάκι ξάνοιξε σὲ πράσινο κλαράκι,
Καὶ κελαϊδεῖ γλυκὰ, γλυκὰ καὶ κράζει τὴν ἀγάπη.
Πουλάκι μου ποῦ μ' ἔτρεφες μὲ τὸν κελαϊδισμό σου
Καὶ τώρα πῶς τονὲ βαστῶ τὸν ἀποχωρισμό σου;

301. *B.*

Ἐνθυμᾶσε, ἀπὸ πότε ἤρχησα νὰ σ' ἀγαπῶ,
Ἢ τὸ ξέχασες τελείως καὶ προσμένεις νὰ σ' τὸ πῶ;
Φεγγαράκι ἦτον τότε, καλοκαιρινὴ βραδυὰ
Ὅπου ἔπερνε τ' ἀέρι ἡ ἀθλία μου καρδιά.

302. *T. 151.*

Ἐννιὰ καρυὲς ἐφύτεψα στῆς φυλακῆς τὴν πόρτα
Κι' ἀπὸ τ' ἐννιὰ καρπ' ἔφαγα κ' ἐλευθεριὰ δὲν εἶδα.

303. *T. 20.*

Ἐνύχτωσε καὶ βράδυασε, πάγει καὶ τούτ ἡ μέρα,
Κ' ἡμεῖς δὲν φιληθήκαμεν, ἄσπρη μου περιστέρα.

304. *T. 125.*

Ἐνύσταξα κ' ἐπλάγιασα κόρη στὰ γόνατά σου,
Δὲν μ' ἄφηκες νὰ κοιμηθῶ ἀπὸ τὰ κλάμματά σου.

305. *T. 451.*

Ἔξαφνα μ' ἐπλακώσανε βρονταῖς κι' ἀστροπελέκια
Καὶ μ' ἀσηκώσανε τὸν νοῦ τὰ μάτια τὰ γυναίκια.

306. *Βυβιλάκης. Sand. 176. Creta.*

Ἐπήραμεν τὴν πέρδικα τὴν πενταπλουμισμένη
Κι' ἀφήκαμεν τὴ γειτονιὰ σὰν χώραν κρουσευμένη.

307. *B. M. II. 410.*

Ἐπλήβυνε ἡ ἀγάπη μας πουλί μ' ἀνάμεσόν μας,
Καὶ σὰν παιγνίδι φαίνεται ὁ θάνατος ὁμπρός μας.

1. *ἀναχαμένο M.* 2. *φάντασμα φρικῶδες M.*

308. *B.*

Ἔρωτα ἀνάθεμά σε τριχαταράτε σκληρέ,
Ποῦ τῶν νέων ταῖς καρδίτσαις, ταῖς πληγώνεις πονηρέ.

309. *Curtius. Aegina.*

Ἔρωτα δὲν σου ζήτησα, κοκόνα νὰ μου βγάλῃς,
Στὰ βάσανα ποῦ μ' ἔρριξες, πάσχισε νὰ μὲ βγάλῃς.

310. *B.*

Ἔρωτα μὴ μὲ τυραννῇς καὶ φτάνει πλιὸ ὡς τώρα·
Ἄφησ' κ' ἐμένα νὰ χαρῶ τὸν κόσμον μίαν ὥρα.

311. *Curtius. Aegina.*

Ἔρωτα παναθεμά σε
Τυραννεῖς, μὰ δὲν λυπᾶσαι.

312. *B. M. II. 410.*

Ἔρωτα πονηρὸν πουλὶ γιατὶ νὰ μὲ γελάσῃς;
Νὰ πάρῃς τὴν καρδίτσα μου καὶ τήνε νὰ χτικιάσῃς;

2. *μου τήνε χτ. B. νὰ μὴν τὴν ἡσυχάσῃς M.*

313. *T. 355.*

Ἔρωτα ποῦ μ' ἐλάβωσες, δός μου καὶ τὸ βοτάνι,
Γιατὶ δὲν βρίσκω γιατρικὸ στὸν κόσμο νὰ μὲ γιάνῃ.

314. *T. 454.*

Ἔρωτα πῶς μ' ἐπλήγωσες καὶ γιατρικὸ δὲν ἔχω,
Τὸν κόσμο τὸν βαρέθηκα, τὸ στρῶμα δάκρυα βρέχω.

315. *Faur. II, 278.*

Ἔρωτα ταῖς σαΐταις σου νὰ ταῖς μαλαματώσῃς,
Γιατὶ δὲν ἄφηκες καρδιὰν νὰ μὴ τήνε λαβώσῃς.

316. *T. 446.*

Ἔρωτα τί μὲ ξύπνησες, ποῦ ἐγὼ γλυκὰ κοιμώμουν,
Καὶ μῶβαλες τοὺς λογισμούς, πῶγω δὲν ἐθυμώμουν.

317. *T. 313.*

Ἐρώτησα τὸν ἔρωτα τί βοῦχο νὰ φορέσω,
Κι' αὐτῆνος μοῦπε, κόκκινο, τσὴ ἀγάπης μου ν' ἀρέσω.

2. αὐτὸς *T.*

318. *Sand. 148.*

Ἐσ' ἀπ' αὐτοῦ κ' ἐγ' ἀπ' ἐκεῖ κι' ὁ τοῖχος μὲς στὴ μέση·
Τάξε κηρὶ στὴν Παναγιὰ νὰ κρεμνιστῇ νὰ πέσῃ.

319. *Sand. 148.*

Ἐσ' ἀπ' ἐδῶ κ' ἐγ' ἀπ' ἐκεῖ, νὰ δώσωμε τὰ χέρια,
Νὰ μὴ μᾶς ξεχωρίσουνε ἐχτροὶ μὲ τὰ μαχαίρια.

320. *T. 111.*

Ἐσ' εἶσαι τῆς ψυχῆς ψυχὴ καὶ τῆς καρδιᾶς μ' ὁ στύλος,
Ἐσ' εἶσαι τ' ἀϊτεφάκι μου κι' ὁ μπιστεμμένος φίλος.

321. *T. 118.*

Ἐσεῖς οἱ νέοι τὄχετε τὸ δέντρο ν' ἀγαπᾶτε,
Κι' ἀπὸντες φᾶτε τὸν καρπὸν, τὸ δέντρο λησμονᾶτε.

322. *Sand. 200.*

Ἐσένα πρέπει κόρη μου στὰ πεύκια νὰ καθίζῃς,
Μὲ τὄνα χέρι νὰ μετρᾷς, μὲ τ' ἄλλο νὰ δανείζῃς.

323. *T. 51.*

Ἐσ' ἀποφτοῦ κ' ἐγ' ἀποδῶ, νὰ κτίσωμε γιοφῦρι,
Ἐσὺ νὰ βάλῃς μάλαμα κ' ἐγὼ καθάρι' ἀσῆμι.

2. μάρμαρο κ' ἐγὼ τὰ βάλω *T.*

324. *T. 118.*

Ἐσὺ αὔριο παντρεύεσαι κ' ἐμένα ποῦ μ' ἀφίνεις;

325. *T. 268.*

Ἐσὺ 'σαι διαμαντόπετρα κι' ὁ ἥλιος τῆς ἡμέρας.
Εἶσαι φεγγάρι τῆς νυχτὸς, τῆς εὐμορφιᾶς τὸ τέρας

1. ὁ om. *T.*

326. *T. 26, 7. Sand. 190.*

Ἐσὺ 'σαι ἕνας ἥλιος, φεγγάρι λαμπρό,
Μὲθάμπωσες τὴ βλέψι καὶ δὲ μπορῶ νὰ διῶ.

2. *Πῶς — τὸ φῶς μου S.*

327. *Sand. 162.*

Ἐσὺ 'σαι ἡ αἰτία ποὺ μέλλω νὰ χαθῶ
Καὶ τὸν ἐπάνω κόσμο νὰ τόνε στερηθῶ.

2. *τὸν ὑστερ. S.*

328. *T. 355.*

Ἐσὺ 'σαι κόρη μ' ὁ γιατρὸς κ' ἐγὼμ' ὁ λαβωμένος,
Δός μού το κόρη τὸ φιλὶ, νὰ γιατρευτῇ ὁ καϋμένος.

329. *T. 449.*

Ἐσὺ 'σ' ἥλιος τῆς ἡμέρας
Καὶ φεγγάρι τῆς νυχτὸς,
Τῆς καρδιᾶς μου κρυὸς ἀέρας
Καὶ τῶν ὀμματιῶν μου φῶς.

330. *T. 465.*

Ἐσὺ 'σαι τ' οὐρανοῦ κλειδὶ, τῆς κάτω γῆς ἡ βρύσι
Κι' ἀνάμεσα σ' ὅλαις ταῖς νιαῖς εἶσαι τὸ κυπαρίσσι.

331. *T. 437.*

Ἐσὺ 'σαι τ' οὐρανοῦ κλειδὶ, τοῦ παραδείσου μπούλα,
Νὰ σὲ χαρῇ ἡ μανοῦλά σου ποῦ σ' ἔχει μοναχοῦλα.

332. *T. 138.*

Ἐσὺ 'σουνε ποῦ μῶλεγες, ἂν δὲ μὲ δγῇς ν' ἀπ'θαίνῃς·
Καὶ τώρα κακοθάνατε ψωμὶ δὲ μὲ χορταίνεις.

333. *Sand. 188.*

Ἐσ' ἀπ' αὐτοῦ μαραίνεσαι κ' ἐγὼ 'π' ἐδῶ λυποῦμαι,
Τάξε κηρὶ στὴν Παναγιὰ μπέλτας κι' ἀνταμωτοῦμε.

334. *Lycurgus.*

Ἐσ' ὥμοιασες τοῦ τρυγωνιοῦ εἰς τὴν ἐμπιστοσύνη,
Ὁποῦχασε τ' ἀϊτέρι του καὶ πλιὸ νερὸ δὲν πίνει.

335. *Sand. 198.*

Ἐσὺ στὸ παραθύρι κ' ἐγὼ διαβαίνωντας —
Ῥίξε μου τὸν τσεβρέν' σου νὰ πάγω παίζωντας.

336. *T. 448. Sand. 146.*

Ἐσὺ στὸ παραθύρι κ' ἐγὼ στὸ λιακωτὸ
Τὰ χέρια σταυρωμένα καὶ σὲ περικαλῶ.

2. ἀπουκάτω ὁ νιὸ *T.*

337. *Curtius. Aegina.*

Ἐσὺ τὸ βλέπεις — χάνομαι, τί μ' ἐρωτᾷς ποῦ πάγω,
Γιὰ νὰ βρῶ ἀθάνατο νερὸ, νὰ πιῶ νὰ μὴν ποθάνω.

338. *C.*

Ἔτσ' εἶναι μάτια μ', ἔτσ' εἶναι, ὅπ' ἀγαπᾷ καὶ χάσῃ,
Τοῦ ἔρχεται νὰ ζουρλαθῇ καὶ τὰ βουνὰ νὰ πιάσῃ.

339. *T. 452.*

Ἐτοῦτο ντέρντι δὲν εἶναι ὁποῦχω στὴν καρδιά μου,
Μὸν εἶν' ἀγάπη φυσικιὰ ποῦ τρώει τὰ σωθικά μου.

340. *T. 156.*

Εὐμορφιαῖς καὶ νοστιμάδες εἰς ἐσένα κατοικοῦν·
Σκλάβος θέλω νὰ σοῦ γένω κι' ὅτι θέλουν ἂς μοῦ ποῦν.

341. *T. 51.*

Εὐτοῦ ποῦ πᾷς ἀφέντη μου, ἥλιος νὰ μὴ σὲ κάψῃ,
Νάβγῃ τὸ κνέφι τ' οὐρανοῦ νὰ σὲ περισκεπάσῃ.

342. *T. 51.*

Εὐτοῦ ποῦ πᾷς λεβέντη μου, λειβάδια νᾶν' ὁμπρός σου,
Καὶ νεραντσούλαις φουντωταῖς νὰ βόσκῃ τ' ἄλογό σου.

2. λεφαντζούλαις? *T.*

343. *Sand. 146.*

Εὐτοῦ ποῦ πᾷς πουλάκι μου, τὸ φιδι ν' ἀπαντήσῃς,
Καὶ μένα νὰ συλλογιστῇς καὶ πίσω νὰ γυρίσῃς.

344. *B.*

Εὐχαριστῶ σὲ τύχη μου ποῦ μ' ἔκαμες τὴν χάρι
Καὶ μ' ἔδωκες ἕνα πουλὶ, ποῦ δὲν τὸ ἔχει ἄλλη.

345. *Sand. 158.*

Ἔφταιξα, συμπάθησέ με· ὅτ' ὀρίζεις, κάμε με.
Ἄνοιξε ταῖς δυὸ σ' ἀγκάλαις καὶ στὴν μέση βάλε με.

346. *T. 102.*

Ἐφύτεψα βασιλικὸ κ' ἐβγῆκε φιανταμόρι
Κ' ἐβγῆκε καὶ τὸπότιξε μιὰ πλουμισμένη κόρη.

349. *Faur. 276. cfr. T. 342.*

Ἔχεις δυὸ μάτια γαλανὰ σὰν τ' οὐρανοῦ τὸ βέγκι,
Ὡσὰν ἡ πούλια τὴν αὐγὴν, τὄνα καὶ τ' ἄλλο φέγγει.

350. *T. 272.*

Ἔχεις στήθια γιὰ τὸ βέλο
Καὶ λαιμὸ γιὰ τὸ ντσογέλο.

351. *T. 105.*

Ἔχεις στόμα δαχτυλίδι καὶ φωνὴ σὰν τ' ἀηδονιοῦ,
Μῶκρινες ἀπ' τὸ καφάσι καὶ μ' ἐστήκωσες τὸ νοῦ.

352. *Sand. 178.*

Ἔχεις τὰ σπίτια τὰ ψηλὰ, ἔχεις καὶ τὸν ἀέρα
Καὶ ἔχεις καὶ τὸν ἥλιο πριχοῦ χαράξ' ἡ μέρα.

353. *T. 268.*

Ἔχεις σύντροφον τὸν ἥλιον, τὸ φεγγάρι ταῖρί σου,
Ἡ ζωὴ κι' ὁ θάνατός μου βρίσκεται στὸ χέρι σου.

354. *T. 269.*

Ἔχεις τοῦ ἥλιου εὐμορφιαῖς, τοῦ φεγγαριοῦ ἀσπράδες,
Τοῦ μήλου τοῦ Βενετικοῦ ταῖς ῥοδοκοκκινάδες.

355. *T. 455.*

Ἔχουν καιρὸ τὰ μάτια μου νὰ διοῦνε τὰ δικά σου,
Κ' ἔχουν παράπονο πολὺ νὰ κλαίγουν ἐμπροστά σου.

356. *U.*

Ἐχτὲς τὸ βράδυ πέρασα ἀπὸ τὴν γειτονιά σου,
Καὶ εἶδα ποῦ σὲ μάλωνε ἡ σκύλα πεθερά σου.

357. *T. 451.*

Ἔχω δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ στὰ χείλη μου γραμμένα·
Πότε νὰ σμύξωμε τὰ δυὸ, νὰ σοῦ τὰ πῶ 'να ἕνα.

358. *T. 285.*

Ἔχω τσ' ὀρπίδες μου στὸ Θιὸ, ἡ ῥόδα νὰ γυρίσῃ,
Κι' ὁποῦ μ' ἐκακοκάρδισε, νὰ μὲ καλοκαρδίσῃ.

359. *T. 119.*

Ζάχαρ' εἶν' τὸ μιλημά σου κ' ἡ κουβέντα σου γλυκειά,
Κι' ἄντρας πῶχεις, δὲ σου μοιάζει, εἶσαι παρευγενικιά.

360. *T. 125.*

Ζαχάρι νἄν' ὁ ὕπνος σου καὶ μέλ' εἶν' τ' ὄνειρό σου,
Κ' ἐμέναν ἡ ὀρπίδες μου κρεμοῦνται στὸ λαιμό σου.

361. *T. 111.*

Ζαχαροζυμωμένη μου καὶ λαμπαδοχυτή μου,
Ὡμορφη νιὰ τσὴ μάνας σου καὶ συντροφιὰ δική μου.

362. *T. 342.*

Ζαχαροζυμωμένη μου καὶ ποιὸς σοῦ τὰ σγουραίνει
Τῆς κεφαλῆς σου τὰ μαλλιὰ μὲ τ' ἀσημένιο χτένι;

363. *T. 432.*

Ζαχαροζυμωμένη μου μέλι μὲ τὴν γλυκάδα,
Φαρμάκι ὁποῦ μ' ἐπότισες αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα.

364. *B.*

Ζῆσε σὺ κ' ἐγὼ ἂς πεθάνω· τί τὴν θέλω τὴν ζωὴ
Εἰς τὸν κόσμο γιὰ σημάδι, κι' ἄλλη θὲ νὰ σὲ χαρῇ;

365. *U.*

Ζουρλάθηκα καὶ δέστε με στῆς λεῖμονιᾶς τὸν κλόνο
Νὰ πάγῃ καὶ τοὺτ' ἡ ἀκουὴ, ποῦχ' ἡ ἀγάπη πόνο.

366. *B.*

Ζουμπούλί μου βαμμένο, κρινάκι μ' ἀνοιχτό,
Ξεύρεις χωρὶς ἐσένα στὸν κόσμον τί φελῶ.

367. *Ross Inscr. II, 176. Creta. Casus.*

Ζωγραφιστὴν σ' ὅλον τὸν νοῦν ἔχω τὴν στόρησίν σου
Καὶ δὲν μπορῶ πλι' ἄλλη νὰ διῶ παρὰ τὴν ἐδικήν σου.

368. *Curtius. Aegina.*

Ζωὴ καὶ τούτη στὸ ντουνιὰ, μπαχτσὲς χωρὶς ἀηδόνι,
Χωρὶς ἀγάπη στὸ πλευρὸ βραδυάζει, ξημερώνει.

369. *T. 453.*

Ἤ ἀγάπ', ἀνάθεμά την, στὴν ἀρχὴ εἶναι γλυκειά,
Καὶ στὴ μέση παιρίζει καὶ στὸ τέλος εἶν' πρικιά.

370. *U. Athenae.*

Ἡ ἀγάπ' ἀπὸ τὰ πρῶτα 'ναι κι' ἀπὸ τὴν πρώτη πλάσι,
Κι' ὅποιος τὴν ἐπερίπαιξε, νὰ μὴν τὴν ἀποταξῃ.

371. *T. 334.*

Ἡ ἀγάπη βράχους καταλύει καὶ τὰ θηριὰ 'μερώνει
Κ' ἐγὼ τὴν ἔχω στὴ καρδιά· γι' αὐτὸ μὲ θανατώνει.

1. καταλεῖ *T.*

372. *U. Athenae.*

Ἡ ἀγάπη γίνηκε δεντρὶ, καὶ σκέπασε τὸν δρόμο
Καὶ δὲν μ' ἀφίνει νὰ διαβῶ νὰ πάγω σ' ἄλλον κόσμον.

373. *U.*

Ἡ ἀγάπη δὲν εἶν' ῥόδο μήδ' ἀνθεῖ διὰ νὰ πέσῃ·
Μὸν εἶναι βάτος μὲ κλαδιὰ κι' ἀλλοί τον ὅποιο πέσῃ.

374. *B.*

Ἡ ἀγάπη εἶν' βελόνι,
Κι' ὅπου πάγω μ' ἀγκυλώνει.

375. *B.*

Ἡ ἀγάπη ὅταν πληθύνει, δὲν εἶν' τρόπος νὰ χωθῇ,
Μὲ ματιαῖς καὶ μὲ τὰ λόγια πρέπει νὰ φανερωθῇ.

376. *B.*

Ἡ ἀγάπη σου πουλί μου ἤτανε παραπολύ,
Καὶ ἐμπῆκε στὴν καρδιάν μου καὶ δὲν ἐμπορεῖ νἀβγῇ.

377. *U.*

Ἡ ἀγάπη σου πῶς μ' ἔκαμε; νὰ στρώσω δὲν κοιμοῦμαι,
Καὶ τὸ σταυρὸ σὰν Χριστιανὸς νὰ κάμω δὲν θυμοῦμαι.

378. *T. 156.*

Ἡ εὐμορφιά σου βούλεται τὸν ἥλιο νὰ θαμπώσῃ,
Καὶ σκλάβο 'πὸ τὴν Μπαρμπαργιὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ.

379. *B.*

Ἡ θάλασσα 'ναι ἁρμυρὴ, ἀνίσως καὶ γλυκαίνει,
Ἡ στιλετιὰ ποῦ μ' ἔδωκες, τότε θέλει νὰ γιάνῃ.

380. *T. 151.*

Ἡ θάλασσα 'ναι μάνα μου, τὸ κῦμα 'ν' ἀδερφή μου
Καὶ τὰ ψαράκια τοῦ γιαλοῦ ἡ ἀγαπητική μου.

381. *B.*

Ἡ θάλασσα 'ναι μαῦρα, τὸ κῦμα δυὸ λογιῶν,
Κ' ἐγὼ 'γαπῶ σε φῶς μου τώρα τόσον καιρόν.

382. *T. 50.*

Ἡ θάλασσα καὶ τὰ βουνὰ χαίρονται τὸν καλό μου,
Κ' ἐγὼ τὸν ἐστερεύτηκα τὸν ἀγαπητικό μου.

383. *U.*

Ἡ θάλασσα μὲ μαύρισε, καὶ σὺ δὲν μὲ γνωρίζεις
Ἡ ξενιτειὰ μὲ χαιρετᾷ, καὶ σὺ μὲ φοβερίζεις.

384. *T. 121.*

Ἤθελα νὰ γενότουνε ἡ γειτονιὰ λιβάδι
Κ' ἡ κοπελλουλαις λεϊμονιαῖς κ' ἐγὼ περιβολάρης.

385. *T. 121. Chios.*

Ἤθελα νὰ γεμότουνε ἡ Χιὼ περιβολάκι
Κ' ἡ Χιοτοπούλες λεϊμονιαῖς κ' ἐγὼ νερὸ ςτ' αὐλάκι.

386. *Faur. II, 274.*

Ἤθελα νάμαι ςτὰ βουνά, μ' ἀλάφια νὰ κοιμοῦμαι,
Καὶ τὸ δικόν σου τὸ κορμὶ νὰ μὴ τὸ συλλογιοῦμαι.

387. *T. 357. Sand. 144.*

Ἤθελα νὰ πεθήνισκα καὶ πάλι νἄτον ψέμμα,
Νἄβλεπα ποιὸς μὲ ἀγαπᾷ καὶ ποιὸς πονεῖ γιὰ μένα.

1. *'γὼ ν' ἀπόθνησκα S. ψεῦμα T. S.* 2. *μ' T.*

388. *Sand. 144.*

Ἤθελα 'γὼ ν' ἀπόθνησκα κι' ὁ Χάρος νὰ κοιμᾶται
Καὶ πάλιν ν' ἀναστήνομαν τὰ διῶ ποιὸς μὲ λυπᾶται.

389. *Curtius. Aegina.*

Ἤθελα ν' ἀστρονόμαγα μέσα ςτοὺς ὀφταλμούς σου,
Νἄβλεπα ποιὸν ἀγάπαγες καὶ ποιὸν βάζεις ςτὸν νοῦ σου.

390. *Lycurgus.*

Ἤθελα νὰ σ' ἀντάμωνα νὰ σοῦλεγα καμπόσα,
Κι' ἂν δὲν σοῦ γύριζα τὸ νοῦ, ἂς μοῦκοπταν τὴ γλῶσσα.

391. *Sand. 182.*

Ἤθελα νὰ σ' ἐρωτήσω Τοῦρκα εἶσαι, γιὰ Ῥωμιά,
Γιὰ 'Εγγλέζα γιὰ Φραντσέζα πῶχεις τόση ἐμμορφιά.

392. *T. 225.*

Ἤθελα νἄχω στὴν καρδιὰν ἕνα παραθυράκι,
Γιὰ νὰ τ' ἀνοίγω κάθ' αὐγὴ νὰ βγαίνῃ τὸ φαρμάκι.

393. *B.*

Ἡ κακὴ καρδιά μου λέγει, πλιὰ μοῦ νὰ μὴν τραγουδῶ,
Μὰ μὲ συντροφιὰ ὅταν σμίξω, ὅλα τὰ ἀλησμονῶ.

394. *B.*

Ἡ καρδιά μου ἔχει λαῦρ', ὅταν σὲ δῃῆ δροσίζεται,
Ἡ ψυχή μ' ἀπ' τὸ κορμί μου φῶς μ' ἀποχωρίζεται.

2. *μοῦ ἀπὸ τ. κ. μου φ. μου B.*

395. *T. 269.*

Ἡ κόρ' ὄντας ἠθέλησε νὰ πᾷ νὰ σεργιανίσῃ,
Τσὴ φέρν' ἡ πάπια τὸ νερὸ κ' ἡ χῆνα τὸ σαπούνι,
Κ' ἕνας ἀϊτὸς χρυσὸς ἀϊτὸς τσὴ φέρνει τὸ καΐνι,
Κ' ἡ πέρδικα ἡ πλουμιστὴ τσὴ φέρνει τ' ἄμπιτά τσῃ.

396. *Sand. 192.*

Ἡ μάνα μου μὲ πάντρεψε, μιᾷδωκεν ἕνα Φράγκο,
Μοῦ γέμισε τὸ σπίτι μου ὅλο πὲρ ντίο σάγκτο.

397. *C. Athenae.*

Ἡ μάνα σου μοῦ τᾶστειλε τὰ μῆλα στὸ μαντύλι
Καὶ μ' ἔχει καὶ παραγγελιὰ, νὰ σὲ φιλῶ στὰ χείλη.

398. *Faur. 276.*

Ἡ μαυρισμένη μου καρδιὰ πολὺ παραπονεῖται,
Τί ἔκαμε τοῦ φιλου της καὶ δὲν τὴν λεημονεῖται;

399. *T. 455.*

Ἡ μέρα δὲν ἐπέρασε νὰ μὴν ἀναστενάξω,
Νὰ μὴν εἰπῶ παράπονα κι' ἀπὸ καρδιᾶς νὰ κλάψω.

400. *Curtius. Aegina.*

Ἤ μικρὸς, μικρὸς παντρέψου.
Ἤ μικρὸς καλογερέψου.

401. *T. 227.*

Ἡ ξενιτειά σου μ' ἔφαγε καὶ μ' ἔχει μαραμμένη,
Κι' ἂν ἦν' τὰ μάτια σου στεγνὰ, μέσ' ἡ καρδιά μου κλαίγει.

402. *T. 22. Zacynthus.*

Ἤρταν τὰ πιτσουνάκια σου κόρη μου ϛτὴν αὐλή μου,
Κ' ἐφάγανε τὸ στάρι μου κ' ἔπιαν καὶ τὸ νερό μου
Κ' ἐπῆραν καὶ ϛτὰ νύχια τους τὸ χῶμα τῆς αὐλῆς μου.

403. *B.*

Ἡ τύχη μὲ τὸν ἔρωτα ποτὲ δὲν συμφωνοῦσι
Καὶ τοὺς ἀθλιοὺς τοὺς ἐραστὰς πάντοτε τυραννοῦσι.

404. *T. 54.*

Ἡ ὠμορφιά σου μ' ἔκαμε ζουρλὸ καὶ δαιμονιάρη,
Κι' ἂν πάω νὰ πιάσω τὸ χαρτὶ, πέφτει τὸ καλαμάρι.

405. *T. 285.*

Ἡ ὠμορφιά σου βούλεται στραβὸ δεντρὸ νὰ σειάσῃ
Κι' ἀπὸ ψηλόπατο βουνὸ βρύσι νὰ κατεβάσῃ.

406. *T. 323.*

Θάλασσ' ἐσὺ τὸν ἄντρα μου καλὰ τόνε γνωρίζεις,
Κι' ὄχ τὰ πικρά σου κύματα μὴν τὸ βαρυκαρδίζῃς.

407. *T. 323.*

Θάλασσα μπλάβα κι' ἁρμυρή, τώρα γλυκειὰ νὰ γένῃς,
Εὐτιὸν τὸ νιὸ ποῦ σῶστειλα μὴ μοῦ τόνε πικραίνῃς.

408. *U. Athenae.*

Θάλασσα πικροθάλασσα καὶ πικροκυματοῦσα,
Τὰ ψάρια σου κάμνες γλυκὰ, καὶ σοῦσαι φαρμακοῦσα.

409. *T. 320.*

Θαλασσα π' ὅλα τὰ νερὰ καὶ τὰ ποτάμια πίνεις,
Πιέ μου καὶ μὲ τὰ δάκρυα μου, πλατύτερη νὰ γίνῃς,
Καὶ ὅταν δγῇς καὶ κατεβῇ καμμιὰ φορ' ἡ κυρά μου,
Εἰπέ της, πῶς ἐπλάτυνες ἀπὸ τὰ δάκρυά μου.

410. *T. 324.*

Θάλασσα ποῦσ' ἀγνάντια μου καὶ βλέπεις τὸν καϋμό μου,
Φέρε μου τὴν ἀγάπην μου, νὰ τήνε βλέπ' ὁμπρός μου.

411. *T. 325.*

Θὰ μάσσω ξύλ' ἀπ' τὰ βουνὰ καὶ φλόγ' ἀπ' τὴ καρδιά μου
Καὶ δάκρυ' ἀπὸ τὰ μάτια μου, γιὰ νὰ λουσθῇς κυρά μου.

412. *T. 463.*

Θὰ πάρω ὄρη καὶ βουνὰ νὰ βρῶ χελώνας αἷμα,
Γιὰ νᾷ ῥαντίσω τοὺς ἐχτροὺς, ποῦ λὲν κακὸ γιὰ μένα.

413. *Faur. 270.*

Θὰ πάρω κάμπον καὶ βουνὰ, τ' ἀγρίμια νὰ ξωτήσω,
Μήνα μὲ βροῦν τὸ γιατρικὸ γιὰ νὰ σὲ λησμονήσω·
Κι' ὁ κάμπος τί θὰ μένα πῇ; φύγ'· ὅτι σὲ λυποῦμαι,
Καὶ τόσον μ' ἐφαρμάκωσες ποῦ δὲν μεταστολιοῦμαι.

3. μὲ λίπεῖ *F.*

413 a. *Conze. Patras.*

Θὰ πάω στὴν ξενιτειὰ, νὰ πάρω 'να 'Αράπη,
Νὰ κάθωμαι, νὰ τὸν ξωτῶ πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη.

414. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Θαυμάζομεν σὰν περπατεῖς, πῶς δὲν ἀνθοῦν ἡ ῥούγαις
Καὶ πῶς δὲν γένεσ' ἀετὸς μὲ ταῖς χρυσαῖς πτερούγαις.

415. *T. 357.*

Θέλεις το μάτια, θέλεις το, θέλεις το νὰ πεθάνω,
Θέλεις το νὰ ψυχομαχῶ στὰ γόνατά σου πάνω.

416. *Faur. II, 284.*

Θέλω νὰ γένω χρυσοχὸς, νὰ φτιάνω δαχτυλίδια,
Νὰ περπατῶ νὰ τὰ πουλῶ διὰ μάτια καὶ διὰ φρύδια.

417. *T. 44.*

Θέλω νὰ πάγω στὸ βουνὸ τὴν μοῖρά μου νὰ κράξω.

418. *Lycurgus.*

Θέλω νὰ πάω στὴν 'Αραπιὰ νὰ βρῶ ἕναν 'Αράπη,
Νὰ τὸν ξωτήσω νὰ μὲ πῇ, πῶς πιάνεται ἡ ἀγάπη·
'Απὸ τὰ μάτια πιάνεται, στὰ χείλη κατεβαίνει,
Κι' ἀπὸ τὰ χείλη στὴν καρδιὰ ῥιζώνει καὶ δὲν βγαίνει.

419. *T. 463.*

Θέλω νὰ παρακινήσω κάθε νιὸν νὰ μὴν πονῇ,
Γυναικὸς νὰ μὴν πιστεύῃ, μόνο νἄχῃ πομονή.

420. *Sand. 188.*

Θέ μου καὶ νὰ γινότανε καυγᾶς στὴ γειτονιά σου,
Ὅλοι νὰ τρέχουν στὸν καυγᾶ κ' ἐγὼ στὴ ἀγκαλιά σου.

421. *T. 54.*

Θὲ νὰ σὲ κάμω νὰ γενῇς σὰ μιὰ κλωστὴ μετάξι
Κι' ὅτι κι' ἂν ἔχ' ἡ μάνα σου, τοὺς ἅγιους νὰ τὰ τάξῃ.

1. *μιὰ κλονὰ T.*

422. *T. 54.*

Θὲ νὰ σὲ κάμω νὰ γενῇς τρεῖς κόμπους στὸ μαντύλι,
Καὶ νὰ περνάῃ ἡ μέση σου ἀπὸ τὸ δαχτυλίδι.

423. *T. 453.*

Θιωρεῖς με πῶς ἐγιάνηκα μαῦρος σὰν τὸν Ἀράπη,
Δὲν εἶμαι ἀπ' τὴν Ἀραπιά, μὸν εἶμ' ἀπ' τὴν ἀγάπη.

424. *Faur. II. 298. Rhodus.*

Θεώρησα ψηλὰ βουνὰ κι' ἀνέβηκα καὶ εἶπα
Τὸν πόνον τῆς καρδούλας μου κι' ὅλοι μ' ἐλυπηθῆκα.

425. *T. 272.*

Θυμᾶσαι ποῦ σ' ἐφίλησα μέσα στὸ μαγειριό σου,
Κ' εἶχες τὴν πάνα μάρτυρα καὶ τὸ φουρνόξυλό σου.

426. *T. 146.*

Θωρῶ δεξιὰ, θωρῶ ξερβιὰ, θωρῶ 'να κυπαρίσσι,
Θωρῶ μιὰ κόρη πῶπλενε σὲ κρουσταλλένια βρύσι,
Τσὴ βίχτω τὸ μαντύλι μου τσὴ κόρης νὰ τὸ πλύνῃ.

427. *B.*

Γιὰ δές τηνε, γιὰ δὲς τηνε
Κι' ἀπέ μου λὲς ἀρνήσ' τηνε.

1. *εἰδέστινε* bis. *B.* Ἰὰ = ἰὰ *B.* 2. *ἀρνησούτινε B.*

428. *B.*

Γιὰ δές τηνε τὴν ἄχαρη,
Γλυκιὰ 'ναι σὰν τὸ ζάχαρη.

1. Ἰὰ — ἰὰ *B.*

429. *Ross Inscr. III. 176. Creta. Casus.*

Ἴνσάφι κάμε ἄπονη, μετάβαλε πλιὰ ἦθος,
Δές τι γιαγκίνην ἄναψες εἰς τὸ ἄθλιον μου στῆθος

430. *Ross Inscr. III. 176. Creta. Casus.*

Ἴντ' ἔχω κι' ἔταν θὰ σὲ διῶ, πόδια καὶ χέρια τρέμω,
Μὲ τὴν καρδιά μου σ' ἀγαπῶ, διὰ ταῦτα τὸ παθαίνω.

431. *Faur. II. 288.*

Ἴσως θαῤῥεῖς, ἂν μ' ἀρνηθῇς, πῶς θὲ νὰ κιτρινίσω,
Γαροφυλλάκι νὰ γενῶ, γιὰ νὰ σὲ δαιμονίσω.

432. *B.*

Καθρέφτης εἶναι ζωντανὸς, τὸ πρόσωπό σου φῶς μου
Ἀστράφτει κι' ἀχτινοβολεῖ στὸ θέατρον τοῦ κόσμου.

433. *T. 50.*

Καΐκι μου τριῶν ντσιφιῶν ποῦ πᾷς μὲ τὸ πανάκι·
Χαιρέτα μου τὴν ἠγαπῶ, πῶχω στὸ φαναράκι.

434. *B.*

Καὶ μ' ἀνοίξετε ταῖς πόρταις, δώσετε καὶ τὰ κλειδιά,
Γιὰ νἀμπαίν' ἡ πικραμένη καὶ ἡ δολιά μου καρδιά.

1. *Καὶ ἂν B.*

435. *T. 448.*

Καὶ μιὰν ὥρα δίχως ἐσὲ δὲν ἠμπορῶ νὰ ζήσω.

436. *T. 299.*

Καὶ μὲ τὰ τόσα βάσανα πάλ' ἡ ζωὴ καλ' εἶναι,
Κι' ὅποιος τὸ θάνατο ζητᾷ κι' ὅποιος κουζούλης εἶναι.

437. *T. 199.*

Καὶ μὲ τὸν ἀναστεναγμὸ ξυπνῶ τὸ μεσανύχτι
Καὶ μπερδεμμένη βρίσκομαι σὰν ψάρι μὲς στὸ δίχτυ.

438. *T. 57.*

Καινούρι' ἀγάπη καὶ παλαιὰ μ' ἐβάλανε στὴ μέση,
Καὶ δὲν ἠξέρω 'πὸ ταῖς δυὸ ποιὰ θέλει μὲ κερδέσει.
Μὰ τὴν παλαιὰ θὰ κάμω νιὰ, τὴ νιὰ θὰν τὴν ἀφήσω,
Γιὰ νὰ μὲ λένε μπιστευτὸν, ὅθεν κι' ἂν ἀγαπήσω.

439. *T. 138.*

Καὶ ποιὸς παττόρος σῶγραψε τὴν κοντυλάνια μέση,
Καθρέφτη μ' 'Αλεξανδρινὲ ποῦ ὅλου τοῦ κόσμ' ἀρέσει;

440. *T. 12.*

Καὶ πῶς θὰ σ' ἀποχωριστῶ καὶ πῶς θὰ σοῦ μακρύνω,
Ποῦ μιὰν ὡρὰ δίχως ἐσὲ δὲν ἠμπορῶ νὰ μείνω;

441. *Faur. II. 272.*

Καὶ τὰ τραγούδια λόγια 'ναι, τὰ λὲν οἱ παθιασμένοι·
Πάσχουν νὰ διώξουν τὸ κακὸν· μὰ τὸ κακὸν δὲν βγαίνει.

442. *T. 128.*

Καὶ τὰ τραγούδια λέγια 'ναι, τοὺς νιοὺς παρηγοροῦνε,
Μὰ ὅση παρηγοριὰ 'χω 'γὼ, τόση χαρὰ νὰ διοῦνε.

443. *U. Sand. 184. Athenae.*

Καὶ τὰ τραγούδια λόγια 'ναι, καρδιαῖς παρηγοροῦνε,
Σὰν ταῖς ψυχαῖς ποῦ χαρτεροῦν παράδεισον νὰ διοῦνε.

1. τοὺς νέους *S.*

444. *T. 48.*

Καὶ τοῦ ἀέρος θὰν τὸ πῶ νὰ μοῦ σὲ χαιρετάῃ,
Καὶ νὰ σοῦ πῇ πῶς ἕνας νιὸς γιὰ σὲ στὸν ἅδη πάει.

445. *B.*

Κακὴ καρδιὰ φεύγ' ἀπ' ἐδῶ κι' ἄιντε κι' ἀλλοῦ καὶ κάτσε,
Κ' ἐγὼ δὲν σὲ παντρεύθηκα οὐδὲ νυμφεύθηκά σε.

446. *T. 164.*

Κακόμοιραις ἡ 'Αθηνιαῖς ἡ καλομαθημέναις
Τραβοῦσι τὸν χερόμυλο καὶ κλαίγουν ἡ καϋμέναις.
'Αφῆκαν βρύσες μὲ νερὰ, δέντρα μὲ πορτογάλλια,
Κ' ἐμπῆκαν στὸ ξημόκαστρο καὶ τρώγουν τὸ λιθάρια.

3. πορτοκάλια *T.*

447. *Faur. II. 278.*

Καλὰ μὲ τὸ ἐλέγανε, πῶς εἶσαι τὸ τυράννιο,
Κι' ἂν σ' ἀγαπήσω δυνατὰ, κάνεις με ν' ἀπαιθάνω.

448. *T. 95. Cephallene.*

Καλὴ γυναῖκ' εἶν' ἀρκετὴ τὸ σπίτι ν' ἀναστήσῃ,
Καὶ ἡ εὐτυχιὰ μὲς αὐτὸ νὰ τρέχῃ σὰν τὴν βρύσι.

2. εἰς αὐτὸ *T.*

449. *T. 33.*

Καλημερὰ στὰ μάτια σου, κι' ἂς ἦναι σφαλισμένα,
Καλημερὰ στὰ χέρια σου, κι' ἂς ἦναι σταυρωμένα,
Καλημερὰ στὰ πόδια σου, κι' ἂς ἦναι τεντωμένα.

450. *Sand. 186. M. II. 418.*

Καλημέρα σου κυρά μου στὸ κορδόρο, στὸ χρυσὸ
Τί φυτεύεις; τί ποτίζεις; καὶ δὲν βγαίνεις νὰ σὲ διῶ;

451. *Sand. 184.*

Καλημερίζω μιὰ νιὰ καὶ τ' ὄνομα δὲν λέγω,
Κι' ἀνίσως κ' εἴπω τ' ὄνομα, ἂχ κάθομαι νὰ κλαίγω.

452. *T. 450.*

Καλημερίζω μιὰ ψυχὴ καὶ τ' ὄνομα δὲ λέγω,
Κι' ἂν μελετήσω τ' ὄνομα, βουρκώνομαι καὶ κλαίγω.

453. *T. 461.*

Καλή σου ὥρ' ἀγάπη μου κι' ἂν ἦσαι καὶ μακρυά μου,
Καλλι' ἔχω 'σέν' ἀπὸ μακρυὰ παρ' ἄλλο νιὸ κοντά μου.

454. *B.*

Κάλλια 'χω 'ν' ἀπεθάνω, νὰ κείτομαι νεκρὴ,
Παρὰ χωρὶς ἐσένα μιὰ ὥρα ζωντανή.

455. *Βυβιλάκης. Sand. 168. Creta.*

Κάλλιον νὰ διῶ τὸ αἷμά μου στὴν γῆν νὰ κάμῃ βρύσι
Παρὰ ν' διῶ, τὴν ἀγαπῶ, ἄλλος νὰ τὴν φιλήσῃ.

456. *Βυβιλάκης. Sand. 168. Creta.*

Κάλλιον νὰ διῶ τὸ αἷμα μου στὴν γῆν νὰ κάν' ἁλῶνι
Παρὰ νὰ διῶ, τὴν ἀγαπῶ, ἄλλος νὰ τὴν μαλώνῃ.

457. *T. 446.*

Καλὸ εἶναι καὶ τὄμορφο· μὰ ὅτ' ἡ καρδιὰ διαλέγει,
Σ' ἐκεῖνο βλέπει εὐμορφιαῖς, ποῦ κάνουν την νὰ κλαίγῃ.

458. *T. 111.*

Καλῶς ἐπιάσ' ἡ χέρα μου τὸ τρυφερό σου χέρι,
Τοῦτο σημάδ' εἶναι καλὸ γιατὶ σὲ κάμω ταῖρι.

459. *T. 216.*

Κάμε με κυρά μου δέντρο ἴσια μὲ τὰ μπέϊ σου,
Φύτεψε μὲ στὴν αὐλή σου καὶ στὸ περιβόλι σου,
Καὶ νερὸ μὴ μὲ ποτίζῃς δάκρυα ὀχ τὰ ματάκια σου.

460. *B. Kind.*

Κάμνω νὰ σὲ παραιτήσω, μὰ ἡ καρδιά μου σὲ πονεῖ,
Σ' εἶσ' ἡ πρωτή μου ἀγάπη, σ' εἶσαι κ' ἡ παντοτεινή.

1. *ἀποξεχάσω K.*

461. *Sand. 146.*

Κάμνω χάζι νὰ σὲ βλέπω στὸ γκεργκέφι ὅταν κεντᾷς,
Π' ἀκουμπᾶν τὰ δυὸ βυζιά σου καὶ τὰ βλέπεις καὶ γελᾷς.

462. *B.*

Κανάρι μου, κανάρι μου,
Σ' ἐσέν' ἔχω τὰ θάρρη μου.

463. *B.*

Κανάρι μου Βενέτικο
Μὴν ἤσαι χιανέτικο.

464. *B.*

Κανάρι μου τῶν Καναριῶν
Στολίδι τῶν παλληκαριῶν.

465. *Faur. II., 278.*

Κάνω καρδιὰν γιὰ τοὺς ἐχτροὺς καὶ λέγω, δὲν μ' ἐννοιάζει·
Κ' ἡ μαυρισμένη μου καρδιὰ κλαίει κι' ἀναστενάζει.

466. *Sand. 155.*

Κάνω καρδιὰ γιὰ τοὺς ἐχτροὺς, λέγω· πῶς δὲν μ' ἐννοιάζει;
Καὶ μέσα ἡ καρδοῦλά μου σὰν τὸ κερὶ σταλάζει.

467. *T. 324.*

Καράβι καραβάκι μ' ποῦ πᾷς γιαλὸ, γιαλό,
Σὰν φουντωμένη γλάστρα μὲ τὸ βασιλικό.

468. *Pashl. I. 248. Creta.*

Καρμπουνίστι' ἔχω στὴν καρδιὰ κ' ἕνα δέντρο στὴν μέση
Κι' ἀπὸ τὴν λαῦρα τὴν πολλὴν μαραίνεται νὰ πέσῃ.

469. *T. 226. Sand. 160. B. M. II. 410.*

Καρδιά μ' ἀπαρηγόρητη, παραγορήσ' ἀτή σου.
Εἶναι πολλοὶ στὰ πάθη μου, δὲν εἶσαι μοναχή σου.

2. *πολλαῖς κι' ἀρίφνηταις B. Κι' ἄλλαις πολλαῖς τὸ πάθανε B. S. V. L. ap. T.*

470. *T. 226.*

Καρδιά μου θέλει νὰ σφαγῇ κ' ἐγὼ τήνε μαλώνω·
Καρδιά μου λάβε τομονή· κ' ἐγὼ βαστῶ τὸν πόνο.

471. *Pashl. II. 248. Creta.*

Καρδιά μου παραπονερὰ ποιὸς σοῦ παραπονᾶται;
Ποιὸς τὰ λέγει τὰ γόια σου καὶ ποιὸς τὰ διηγᾶται;

472. *B.*

Καρδιά μου πληγωμένη, ψυχή μου ταπεινή,
Κορμὶ τυραννισμένο χάσεται τομονή.

473. *B.*

Καρδιὰ πῶς ἀποφάσισες κι' ἄφησες νὰ βιζώσῃ
Τέτοιον δέντρο στὴ μέση σου, ποῦ θὰ σὲ θανατώσῃ;
Ὀπῶχει φύλλα βλαβερὰ, καρπὸ φαρμακωμένον,
Κι' ἀπὸ τὴν ρίζα στὴν κορφὴ φίδιον 'ναι φορτωμένο.

474. *U. Sand. 147.*

Καρσί μου βγῆκες κ' ἔκατσες σὰν ἥλιος, σὰν φεγγάρι,
Μοῦ ρούφηξες τὸ αἷμά μου σὰν τὸ ξερὸ σφουγγάρι.

2. *ρούφησες S.*

475. *Sand. 146.*

Καρσὶ στὰ παραθύρια σου θὰ κτίσω τὸν ὀντᾶ μου,
Κἂν σὲ μάλωσ' ἡ μάνα σου, κίνα κ' ἔλα κοντά μου.

2. *V. L. Νάχω τὸν ὕπνον διάφορο καὶ τὴν φιλὴ κοντά μου.*

476. *Sand. 147.*

Καρσὶ στὸ παραθύρι σου θὰ κτίσω 'να σχολεῖο,
Γιὰ νὰ πηγαίν' ὁ ἔρωτας μὲ τὸ χρυσὸ βιβλίο.

477. *Lycurgus.*

Κατακαϋμένος ἄνθρωπος κομμάτ' κρέας γεννιέται,
Σὰν πύργος θεμελιώνεται, σὰν δράγυρος σκορπιέται.

478. *T. 129.*

Κατακαϋμένε ταμπουρᾶ βάρει κ' ἐσὺ γιομάτα
Μπορεῖς τὴν ξεπλανέσωμε κείνη τὴ μαυρομάτα. --
Βάλε μου κόρδαις δυναταῖς καὶ βάρει με γιομάτα,
Κι' ἂν δὲν τὴν ξεπλανέσωμε, κάμε με τριὰ κομμάτια.

478 a. *U.*

Κατερινιὸ κρυὸ νερὸ ποῦ πίνουν οἱ ἀγγέλοι,
Ἔβγα στ' ἀγνάντια νὰ σὲ διῶ λαμπάδα μου γραμμένη.

479. *T. 356.*

Καϋμὸ μεγάλο ἔχω· ποιουνοῦ νὰ τὸν εἰπῶ;
Ποῦ μ' ἔχουν πληγωμένο δυὸ μάτια π' ἀγαπῶ.

480. *B.*

Κι' ὡς κ' ἐκεῖν' ἡ ἀρωδάφνη ὅπου φαίνεται ῥοδιὰ,
Ὡς κ' ἐκείνη κοκκινίζει, μὰν' τὰ φύλλα της πικρά.

481. *T. 245.*

Κι' ἂν θέλῃς νὰ μὴν μ' ἀγαπᾷς, πές το τῶν ὀμματιῶν σου,
Νὰ μὴν μὲ σαγιτεύουνε, ὅταν περνῶ 'π' ἐμπρός σου.

482. *Sand. 150.*

Κίνησα ἔψὲς τὸ βράδυ κ' ἔπιασε ψιλὴ βροχή·
Τὸν θεὸν παρακαλοῦσα, νὰ σὲ εὕρω μοναχή.

483. *T. 24. Zacynthus.*

Κι' ὁ καιρὸς θὲ νὰ σᾶς φέρῃ
Δαχτυλίδι μὲς στὸ χέρι.

484. *T. 272.*

Κι' ὄντες περνᾷς ἐδώθενε, ἢ σούριξε ἢ βῆξε,
Πάρε χαλίκ' ὀχ τὴν αὐλή, στὰ κεραμίδια ρίξε.

485. *T. 451.*

Κι' ὄντες σὲ καλοθυμηθῶ, τρέμ' ἡ καρδιά μου, τρέμει,
Ὡσὰν τὸ φυλλοκάλαμο ποῦ τὸ φυσάει τ' ἀνέμι.

486. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Κι' ὡς σ' ἔβαλε, σ' ἐκλείδωσε, δὲν θέλει πλιὸ ν' ἀνοίξῃ,
Καὶ τὸ κλειδὶν ἐτσάκισεν, ἄλλου νὰ μὴν σὲ δείξῃ.

487. *B.*

Κλαίω, βαρυαναστενάζω, καὶ τὸ στῆθός μου χτυπῶ,
Νὰ ἤθελεν νὰ μὴν τὸ σώσω, μὲς στὰ μάτια νὰ σὲ διῶ.

488. *B*$_2$

Κλάψετε μάτια μ', κλάψετε, καὶ σᾶς ἐχτροὶ χαρῆτε,
Καὶ σᾶς γειτονοπούλαις μου στὰ μαῦρα βουλιχτῆτε.

489. *B.*

Κλάψετε μάτια μ', κλάψετε ὅσον ποῦ νὰ χυθῆτε,
Γιατὶ πλιὸν ἀπ' τὸ ταῖρί σας θὲ ν' ἀποχωρηθῆτε.

2. *διὰ B. ἀποχωρωθήτε B.*

490. *T. 12.*

Κοιμᾶτ' ὁ ἥλιος στὰ βουνὰ κ' ἡ πέρδικα στὰ χιόνια,
Κοιμᾶται κ' ἡ ἀγάπη μου στὰ δρόσερα σεντόνια.

491. *T. 55.*

Κοκκινοσωκαρδοῦλά μου ὁ θιὸς νὰ σ' τὸ πληρώσῃ,
Σὰν μ' ἔκαμες καὶ περπατῶ στὸν κόσμον δίχως γνῶσι.

Digitized by Google

492. *T. 396.*

Κομμάτια νὰ μὲ κάμουνε ὡσὰν τὸ πελεκοῦδι,
Δὲν σ' ἀπαρνοῦμ' ἐγὼ ποτὲ ὥμορφο κοπελοῦδι.

493. *B.*

Κοντ' σγουρὴ μου λεϊμονιὰ ἀπ' τὸν μπαχτσὲ κομμένη,
'Απ' ὅλαις τοῦ σταυροδρομιοῦ σὲν' ἔχω διαλεγμένη.

494. *Faur. II, 296. Rhodus.*

Κοπέλαις πιάστ' εἰς τὸν χορὸν, πέτ' ἕνα τραγουδάκι·
Παινέσετε τὸν λυριστὴν πούναι παλληκαράκι.

495. *T. 218.*

Κορή μου πὲς τσὴ μάνας σου νὰ κάμῃ κι' ἄλλη γέννα,
Νὰ κάψῃ κι' ἄλλου τὴ καρδιὰ σὰν ἔκαψε κ' ἐμένα.

496. *Sand. 202.*

Κόρη μου πρὶν νὰ παντρευθῇς, πολὺ φυσᾶ' ἡ ποδιά σου,
Σὰν παντρευθῇς, σὰν γκαστρωθῇς νὰ διῶ τὴν κατεντιά σου.

497. *Stephanopulo Voyage en Grèce. II, 90.*

Κόρη στὸ παραθύρι σου γαρουφαλιὰ δὲν πρέπει,
Τί ἐσὺ εἶσαι τὸ γαρουφαλὸ, κι' ὀπῶχει μάτια ἂς βλέπῃ.

498. *T. 437.*

Κορμάκ' ἀγγελοκάμοτον νἄχῃ σκληρὰν καρδίαν,
Εἶν' ἕνα πρᾶγμ' ἀνήκουστον, μεγάλη ἁμαρτία.

499. *Sand. 178.*

Κόρη στρογγυλοπρόσωπη, παιγνίδι τῶν ἀγγέλων,
'Εσὺ 'σαι ἡ κορῶνά τους τῶν ἀλλονῶν κοπέλων.

500. *Sand. 198.*

Κορῶνα τοῦ λεβέντε σὲ ὀνομάζουνε,
Τὸ ὄνομά σου λένε κι' ἀναστενάζουνε.

501. *Faur. II. 300. Rhodus.*

Κόψε κλωνὶ βασιλικὸ καὶ μέτρησε τὰ φύλλα·
Κ' ἐμέτρησες καὶ τὸν καιρὸν ποῦ μὲ παιδεύεις σκύλλα.

502. *B.*

Κρυὸ νερὸ μοῦ δόσε, ὦ περδικοῦλά μου,
Νὰ σβύσῃ τὸ γιαγκίνι πῶχ' ἡ καρδοῦλά μου.

523. *T. 218.*

Μὰ 'γὼ γιὰ τὴν ἀγάπη σου καὶ γιὰ τὴν ὠμορφιά σου
Θὲ νὰ βαφτίσω 'να παιδὶ νὰ βγάλω τ' ὄνομά σου.

524. *T. 226.*

Μὰ 'γῶχω μέσα στὴν καρδιὰ πόρταις καὶ παραθύρια,
Καὶ μαγεριὸ στὰ σωθικὰ ποῦ 'νάβει δίχως ξύλα.

525. *T. 21.*

Μαργαριτάρ' ἀτρύπητο κόρη μου στὸ λαιμό σου
Κ' ἕνα μικρὸ μικρόπουλο φιλὶ στὸ μάγουλό σου.

526. *T. 109.*

Μαργαριτάρ' εἶν' ὁ γαμπρὸς καὶ μάλαμα ἡ νύφη,
Κι' ὁποῦ τοὺς ἐστεφάνωσε πολλοὺς χρόνους νὰ ζήσῃ.

527. *T. 439.*

Μαρία λὲν τὴν Παναγιὰ, Μαρία λὲν κ' ἐσένα·
Κι' ἂν ἀρνηθῶ τὴν Παναγιὰ, θὲ ν' ἀρνηθῶ κ' ἐσένα.

1. λὴν' — λὴν' *T.* 2. Ἂν *T.*

528. *T. 272.*

Μαρία μου, Μαρία μου τοῦ κόντε θυγατέρα
Ποῦ κάθεσαι στὸ πέργουλο καὶ γράφεις στὸν ἀέρα.

529. *T. 316.*

Μαριὸ κ' Ἑλένην ἀγαπῶ· καλλιὸ 'χω τὴν Ἑλένη,
Γιατὶ τὴν ἔχ' ἡ μάνα της μικρὴ καὶ χαϊδεμμένη.

530. *T. 327.*

Μ' ἀρνήθηκες ἀδικητή· ποῦ νὰ σὲ βρῇ τὸ κρίμα,
Καὶ νὰ σὲ φάῃ ἡ θάλασσα, τῆς Μπαρμπαριᾶς τὸ κῦμα.

531. *T. 439.*

Μ' ἀρνήθηκες· ποῦ ν' ἀρνηθῇς τὴν πίστιν τὴν Ῥωμαία,
Ποῦ νὰ πεθάνῃς Τούρκισσα καὶ νὰ σωθῇς Ἑβραία.

532. *T. 13.*

Μ' ἀστραψιαῖς καὶ μὲ σκοτάδια, μὲ βρονταῖς καὶ μὲ νερὸ
Εἰς τὴν πόρτα σ' ἀναμένω γιὰ 'να σοῦ φιλὶ γλυκό.

533. *B.*

Ματάκια μου καὶ μάτια μου, παντοτεινό μου ταῖρι.
Τὰ τί τραβῶ διὰ λόγου σου, ἕνας θεὸς τὰ ξέρει.

534. *Sand. 196.*

Ματάκια μου, φρυδάκια μου
Τῆς νύχτης παιγνιδάκια μου.

535. *T. 165.*

Μὰ τ' ἄστρη, μὰ τὸν οὐρανὸ, μὰ τὸ θεριὸ τσὶ βρύσης
Καὶ μὰ τὴ γῆν ποῦ θὰ μᾶς φάει καὶ θὰ μᾶς κατελύσει.

536. *T. 204.*

Μάτια μου τὸ μαντύλι σου μυρίζ' ἀπὸ κανέλα,
Μυρίζ' ἀπὸ γαρούφαλο κι' ἀπ' ὥμορφη κοπέλα.

537. *T. 245.*

Μάτια ποῦ χαμηλώνετε μὲ τὴν ταπεινοσύνη,
Περικαλῶ σας; κάμετε σ' ἐμέν' ἐλεημοσύνη.

538. *T. 458.*

Μάτια σκληρὰ σκληρούτσικα, σκληρὴ ποὖν' ἡ καρδιά σας.

539. *T. 446.*

Μάτια τῶν ὀμματιῶνέ μου, προδόταις τοῦ κορμιοῦ μου,
Τὸ πῶς μοῦ τήνε βγάλετε τέτοια κυρὰ στὸ νοῦ μου.

2. *τὴν ἐβάλετε T.*

540. *B.*

Μαῦρα θέλω νὰ φορέσω καὶ ντερβίσης νὰ γενῶ,
Καὶ στὴν ἔρημον νὰ πάγω γιὰ τσ' ἀγάπης τὸν καϋμό.
Νἄχω τὰ βουνὰ γειτόνους καὶ τὰ ὄρη συντροφιὰ,
Τὰ μικρὰ χελιδονάκια θάρρος καὶ παρηγοριά.

541. *Faur. II, 284.*

Μαῦρα μάτια καὶ μεγάλα
Ζυμωμένα μὲ τὸ γάλα.

542. *Sand. 150.*

Μαῦρα μάτια ἔχεις φῶς μου, μαῦρα 'ναι σὰν τὴ ἐλιά,
Κι' ὅποιος τὰ γλυκοφιλήσῃ, Χάρο δὲν φοβᾶται πλιά.

543. *T. 343.*

Μαῦρα μάτια, μαῦρα φρύδια
Στοῦ παπᾶ τὰ παραθύρια.

544. *Faur. II, 278.*

Μαῦρα μάτια στὸ ποτῆρι,
Γαλανὰ στὸ παραθύρι.

545. *B.*

Μαῦρα 'ναι τὰ δυό σου μάτια, μαῦρα 'ναι σὰν τὴν ἐλιά,
Κι' ὅποιος τὰ γλυκοφιλήσει, Χάρον δὲν φοβᾶται πλιά.

546. *B.*

Μαῦρα 'ναι τὰ δυό σου μάτια, μαῦρα τὰ φρυδάκια σου,
Καὶ τριανταφυλλένια φῶς μου εἶν' τὰ μαγουλάκια σου.

547. *Sand. 176. T. 270.*

Μαυριδερή μου σ' εἴπανε· νὰ μὴ σοῦ κακοφάνῃ;
Μαῦρο 'ν' καὶ τὸ γαρύφαλο, πουλιέται μὲ τὸ δράμι.

1. *Μελαχροινὴ — καὶ δὲν μοῦ κακοφάνη T.*

548. *T. 460.*

Μεγάλος ἀναστεναγμὸς ἀπὸ καρδιὰ κι' ἀχείλη·
Σήμερ' ἀποχωρίζονται δυὸ μπιστεμμένοι φίλοι.

549. *Sand. 190.*

Μ' ἐκαντήντησ' ἡ ἀγάπη νὰ γυρίζω περβανὲς
Κ' ἡσυχίαν νὰ μὴν ἔχω ἀπὸ ταῖς μελαγχροιναῖς.

550. *T. 127.*

Μ' ἔκαψ' ὁ ἥλιος, μ' ἔκαψε, μ' ἔκαψε . . .
Μὰ σὰν τσ' ἀγάπης τὸν καῦμὸ δὲ μ' ἔκαψ' ἄλλο πρᾶμα.

550 a. *U.*

Μ' εἶπαν, 'π' ἀρραβωνίστηκες, μὲ γειά σου, μὲ χαρά σου·
Ὅλοι νάρτοῦν στὸ γάμο σου κ' ἐγὼ στὴν ἀγκαλιά σου.

551. *B.*

Μὲ λάθος ἡ καϋμένη χωρὶς συλλογισμὸ,
Εὑρίσκουμαι δεμένη σὲ ἄλυτο δεσμό.

552. *T. 218.*

Μελαχροινὸς, μελαχροινὴ, ὁ θιὸς νὰ σᾶς τεριάσῃ,
Νὰ κάμετε κ' ἕνα παιδὶ τὸν ἔρωτα νὰ μοιάσῃ.

554. *Sand. 152.*

Μ' ἐπῆρ' ὁ πόνος κι' ὁ καϋμός· δὲν ξέρω τί νὰ κάνω,
'Απ' τὴν ἀγάπη τὴν πολλὴ θὰ πέσω ν' ἀπαιθάνω.

555. *T. 138.*

Μέρα καὶ νύχτα περπατῶ μὲ τὸ καλαμιδάκι,
Νὰ βγάλω ψάρια τοῦ γιαλοῦ, νὰ τρώῃ τὸ πιπινάκι.

556. *T. 101.*

Μερσύνη χρυσοπράσινη τῆς ἐκκλησιᾶς στολίδι,
Δίχως ἐσὲ δὲν γίνεται κανένα πανηγύρι.

557. *T. 69.*

Μελαχρινὴν ἐφίλησα τ' ἀγούστου μιὰν ἡμέρα,
Κ' ἐμοσκοβόλ' ὁ στόμας μου σαράντα μιὰν ἡμέρα.

558. *T. 327.*

Μέσα στὰ ἄγρια κύματα θὲ νὰ ζητήσω μνῆμα
Νὰ πέσω μέσα νὰ πνιγῶ, κ' ἔχε το σὺ τὸ κρίμα.

559. *B.*

Μέσα σὲ χίλιοι νὰ σὲ διῶ, μέσα σὲ δυὸ χιλιάδες,
Γνωρίζω τὸ κορμάκι σου διότ' ἔχει νοστιμάδες.

560. *T. 437.*

Μέσα στὰ μαῦρα φαίνεσαι σὰν Παναγιὰ γραμμένη
Ἢ εὐμορφιαῖς μαζώχτηκαν καὶ σ' ἔχουν καμωμένη.

561. *Curtius. Aegina.*

Μέσα στὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς κι' ἀκόμα παραμέσα
Τὰ κάλλη σου νιστόρησα, τόσον πολλὰ μ' ἀρέσα.

562. *T. 43.*

Μέσα στὴ μέση τῆς καρδιᾶς στὴ φλόγα στὴ μεγάλη
Ἔχεῖ μάτια σώστόρησα τὰ εὔμορφά σου κάλλη.
Καὶ θρέφεται καθημερνὰ, μές στὴν καρδιὰ συρώνει,
Καὶ πίνει 'πὸ τὸ αἷμά της κι' ἀνθεῖ καὶ μεγαλώνει.

563. *T. 324.*

Μέσα στὴ μέση ταῦ γιαλοῦ εἶν' ἕνα πηγαδάκι,
Πίνουν οἱ ναῦται τὸ νερὸ κι' ἀρνιῶνται τὴν ἀγάπη.

564. *T. 324.*

Μέσα στὴ μέση τοῦ γιαλοῦ θέλω νὰ ῥίξω λάδι,
Νὰ μπουνατσάρ' ἡ θάλασσα, νὰ τρέχῃ τὸ καράβι.

565. *T. 125.*

Μέσα στὴ μυρισμένη σου καὶ στὴ γλυκειάν σ' ἀγκάλη
Νὰ πέσω, ν' ἀποκοιμηθῶ καὶ νὰ ξυπνήσω πάλι.

442. *T. 128.*

Καὶ τὰ τραγούδια λόγια 'ναι, τοὺς νιοὺς παρηγοροῦνε,
Μὰ ὅση παρηγοριὰ 'χω 'γὼ, τόση χαρὰ νὰ διοῦνε.

443. *U. Sand. 184. Athenae.*

Καὶ τὰ τραγούδια λόγια 'ναι, καρδιαῖς παρηγοροῦνε,
Σὰν ταῖς ψυχαῖς ποῦ καρτεροῦν παράδεισον νὰ διοῦνε.

1. *τοὺς νέους S.*

444. *T. 48.*

Καὶ τοῦ ἀέρος θὰν τὰ πῶ νὰ μοῦ σὲ χαιρετάῃ,
Καὶ νὰ σοῦ πῇ πῶς ἕνας νιὸς γιὰ σὲ στὸν ᾅδη πάει.

445. *B.*

Κακὴ καρδιὰ φεύγ' ἀπ' ἐδῶ κι' ἄιντε κι' ἀλλοῦ καὶ κάτσε,
Κ' ἐγὼ δὲν σὲ παντρεύθηκα οὐδὲ νυμφεύθηκά σε.

446. *T. 164.*

Κακόμοιραις ἡ Ἀθηνιαῖς ἡ καλομαθημέναις
Τραβοῦσι τὸν χερόμυλο καὶ κλαίγουν ἡ καϋμέναις.
Ἀφῆκαν βρύσες μὲ νερὰ, δέντρα μὲ πορτογάλλια,
Κ' ἐμπῆκαν στὸ ῥημόκαστρο καὶ τρώγουν τὸ λιθάρια.

3. *πορτοκάλια T.*

447. *Faur. II, 278.*

Καλὰ μὲ τὸ ἐλέγανε, πῶς εἶσαι τὸ τυράννιο,
Κι' ἂν σ' ἀγαπήσω δυνατὰ, κάνεις με ν' ἀπαιθάνω.

448. *T. 95. Cephallene.*

Καλὴ γυναῖκ' εἶν' ἀρκετὴ τὸ σπίτι ν' ἀναστήσῃ,
Καὶ ἡ εὐτυχιὰ μὲς αὐτὸ νὰ τρέχῃ σὰν τὴν βρύσι.

2. *εἰς αὐτὸ T.*

449. *T. 33.*

Καλημερὰ στὰ μάτια σου, κι' ἂς ἦναι σφαλισμένα,
Καλημερὰ στὰ χέρια σου, κι' ἂς ἦναι σταυρωμένα,
Καλημερὰ στὰ πόδια σου, κι' ἂς ἦναι τεντωμένα.

450. *Sand. 186. M. II. 418.*

Καλημέρα σου κυρά μου στὸ κορδόρο, στὸ χρυσὸ
Τί φυτεύεις; τί ποτίζεις; καὶ δὲν βγαίνεις νὰ σὲ διῶ;

451. *Sand. 184.*

Καλημερίζω μιὰ νιὰ καὶ τ' ὄνομα δὲν λέγω,
Κι' ἀνίσως κ' εἴπω τ' ὄνομα, ἂχ κάθομαι νὰ κλαίγω.

452. *T. 450.*

Καλημερίζω μιὰ ψυχὴ καὶ τ' ὄνομα δὲ λέγω,
Κι' ἂν μελετήσω τ' ὄνομα, βουρκώνομαι καὶ κλαίγω.

453. *T. 461.*

Καλή σου ὥρ' ἀγάπη μου κι' ἂν ἦσαι καὶ μακρυά μου,
Καλλι' ἔχω 'σὲν' ἀπὸ μακρυὰ παρ' ἄλλο νιὸ κοντά μου.

454. *B.*

Κάλλια 'χω 'ν' ἀπεθάνω, νὰ κείτομαι νεκρή,
Παρὰ χωρὶς ἐσένα μιὰ ὥρα ζωντανή.

455. *Βυβιλάκης. Sand. 168. Creta.*

Κάλλιον νὰ διῶ τὸ αἷμά μου στὴν γῆν νὰ κάμῃ βρύσι
Παρὰ ν' διῶ, τὴν ἀγαπῶ, ἄλλος νὰ τὴν φιλήσῃ.

456. *Βυβιλάκης. Sand. 168. Creta.*

Κάλλιον νὰ διῶ τὸ αἷμα μου στὴν γῆν νὰ κάν' ἁλῶνι
Παρὰ νὰ διῶ, τὴν ἀγαπῶ, ἄλλος νὰ τὴν μαλώνῃ.

457. *T. 446.*

Καλὸ εἶναι καὶ τὄμορφο· μὰ ὅτ' ἡ καρδιὰ διαλέγει,
Σ' ἐκεῖνο βλέπει εὐμορφιαῖς, ποῦ κάνουν την νὰ κλαίγῃ.

458. *T. 111.*

Καλῶς ἐπιάσ' ἡ χέρὰ μου τὸ τρυφερό σου χέρι,
Τοῦτο σημάδ' εἶναι καλὸ γιατὶ σὲ κάμω ταῖρι.

459. *T. 216.*

Κάμε με κυρά μου δέντρο ἴσια μὲ τὸ μπάϊ σου,
Φύτεψε μὲ στὴν αὐλή σου καὶ στὸ περιβόλι σου,
Καὶ νερὸ μὴ μὲ ποτίζῃς δάκρυα ὀχ τὰ ματάκια σου. ...

460. *B. Kind.*

Κάμνω νὰ σὲ παραιτήσω, μὰ ἡ καρδιά μου σὲ πονεῖ,
Σ' εἶσ' ἡ πρωτή μου ἀγάπη, σ' εἶσαι κ' ἡ παντοτεινή.

1. *ἀποξεχάσω K.*

461. *Sand. 146.*

Κάμνω χάζι νὰ σὲ βλέπω στὸ γκεργκέφι ὅταν κεντᾷς,
Π' ἀκουμπᾶν τὰ δυὸ βυζιά σου καὶ τὰ βλέπεις καὶ γελᾷς.

462. *B.*

Κανάρι μου, κανάρι μου,
Σ' ἐσέν' ἔχω τὰ θάρρη μου.

463. *B.*

Κανάρι μου Βενέτικο
Μὴν ἤσαι χιανέτικο.

464. *B.*

Κανάρι μου τῶν Καναριῶν
Στολίδι τῶν παλληκαριῶν.

465. *Faur. II., 278.*

Κάνω καρδιὰν γιὰ τοὺς ἐχτροὺς καὶ λέγω, δὲν μ᾽ ἐννοιάζει·
Κ᾽ ἡ μαυρισμένη μου καρδιὰ κλαίει κι᾽ ἀναστενάζει.

466. *Sand. 158.*

Κάνω καρδιὰ γιὰ τοὺς ἐχτρούς, λέγω· πῶς δὲν μ᾽ ἐννοιάζει;
Καὶ μέσα ἡ καρδοῦλά μου σὰν τὸ κερὶ σταλάζει.

467. *T. 324.*

Καρόβι καραβάκι μ᾽ πού πᾷς γιαλό, γιαλό,
Σὰν φουντωμένη γλάστρα μὲ τὸ βασιλικό.

468. *Pashl. I. 248. Creta.*

Καρμπουνίστι᾽ ἔχω στὴν καρδιὰ κ᾽ ἕνα δέντρο στὴν μέση
Κι᾽ ἀπὸ τὴν λαῦρα τὴν πολλὴν μαραίνεται νὰ πέσῃ.

469. *T. 226. Sand. 160. B. M. II. 410.*

Καρδιά μ᾽ ἀπαρηγόρητη, παραγορήσ᾽ ἀτή σου.
Εἶναι πολλοὶ στὰ πάθη μου, δὲν εἶσαι μοναχή σου.

2. *πολλαῖς κι᾽ ἀρίφνηταις B. Κι᾽ ἄλλαις πολλαῖς τὸ πάθανε B. S. V. L. ap. T.*

470. *T. 226.*

Καρδιά μου θέλει νὰ σφαγῇ κ᾽ ἐγὼ τήνε μαλώνω·
Καρδιά μου λάβε πομονή· κ᾽ ἐγὼ βαστῶ τὸν πόνο.

471. *Pashl. II. 248. Creta.*

Καρδιά μου παραπονερὰ ποιὸς σοῦ παραπονᾶται;
Ποιὸς τὰ λέγει τὰ γόια σου καὶ ποιὸς τὰ διηγᾶται;

472. *B.*

Καρδιά μου πληγωμένη, ψυχή μου ταπεινή.
Κορμὶ τυραννισμένο χάσεται πομονή.

473. *B.*

Καρδιὰ πῶς ἀποφάσισες κι' ἄφησες νὰ ριζώσῃ
Τέτοιον δέντρο στὴ μέση σου, ποὺ θὰ σὲ θανατώσῃ;
Ὀπῶχει φύλλα βλαβερὰ, καρπὸ φαρμακωμένον,
Κι' ἀπὸ τὴν ρίζα στὴν κορφὴ φίδιον 'ναι φορτωμένο.

474. *V. Sand. 147.*

Καρσί μου βγῆκες κ' ἔκατσες σὰν ἥλιος, σὰν φεγγάρι.
Μοῦ ρούφηξες τὸ αἷμά μου σὰν τὸ ξερὸ σφουγγάρι.

2. *ρούφησες S.*

475. *Sand. 146.*

Καρσὶ στὰ παραθύρια σου θὰ κτίσω τὸν ὀντᾶ μου.
Κἂν σὲ μάλωσ' ἡ μάνα σου, κίνα κ' ἔλα κοντά μου.

2. *V. L. Νἄχω τὸν ὕπνον διάφορο καὶ τὴν φιλὴ κοντά μου.*

476. *Sand. 147.*

Καρσὶ στὸ παραθύρι σου θὰ κτίσω 'να σχολεῖο.
Γιὰ νὰ πηγαίν' ὁ ἔρωτας μὲ τὸ χρυσὸ βιβλίο.

477. *Lycurgus.*

Κατακαϋμένος ἄνθρωπος κομμάτ' κρέας γεννιέται,
Σὰν πύργος θεμελιώνεται, σὰν δράγυρος σκορπιέται.

478. *T. 129.*

Κατακαϋμένε ταμπουρᾶ βάρει κ' ἐσὺ γιομάτα
Μπορεῖς τὴν ξεπλανέσωμε κείνη τὴ μαυρομάτα.
Βάλε μου κόρδαις δυναταῖς καὶ βάρει με γιομάτα,
Κι' ἂν δὲν τὴν ξεπλανέσωμε, κάμε με τριὰ κομμάτια.

478 a. *U.*

Κατερινιὸ κρυὸ νερὸ ποῦ πίνουν οἱ ἀγγέλοι.
Ἔβγα στ' ἀγνάντια νὰ σὲ διῶ λαμπάδα μου γραμμένη.

479. *T. 356.*

Καϋμὸ μεγάλο ἔχω· ποιουνοῦ νὰ τὸν εἰπῶ;
Ποῦ μ' ἔχουν πληγωμένο δυὸ μάτια π' ἀγαπῶ.

480. *B.*

Κι' ὡς κ' ἐκεῖν' ἡ ἀρωδάφνη ὅπου φαίνεται ῥοδιά,
Ὡς κ' ἐκείνη κοκκινίζει, μὰν' τὰ φύλλα της πικρά.

481. *T. 243.*

Κι' ἂν θέλῃς νὰ μὴν μ' ἀγαπᾷς, πές το τῶν ὀμματιῶν σου,
Νὰ μὴν μὲ σαγιτεύουνε, ὅταν περνῶ 'π' ἐμπρός σου.

482. *Sand. 150.*

Κίνησα ἑψὲς τὸ βράδυ κ' ἔπιασε ψιλὴ βροχή·
Τὸν θεὸν παρακαλοῦσα, νὰ σὲ εὕρω μοναχή.

483. *T. 24. Zacynthus.*

Κι' ὁ καιρὸς θὲ νὰ σᾶς φέρῃ
Δαχτυλίδι μὲς στὸ χέρι.

484. *T. 272.*

Κι' ὅντες περνᾷς ἐδώθενε, ἢ σούριξε ἢ βῆξε,
Πάρε χαλίκ' ὀχ τὴν αὐλή. στὰ κεραμίδια ρίξε.

485. *T. 451.*

Κι' ὅντες σὲ καλοθυμηθῶ, τρέμ' ἡ καρδιά μου, τρέμει,
Ὡσὰν τὸ φυλλοκάλαμο ποῦ τὸ φυσάει τ' ἀνέμι.

486. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Κι' ὡς σ' ἔβαλε, σ' ἐκλείδωσε, δὲν θέλει πλιὸ ν' ἀνοίξῃ,
Καὶ τὸ κλειδὶν ἐτσάκισεν, ἄλλου νὰ μὴν σὲ δείξῃ.

487. *B.*

Κλαίω, βαρυαναστενάζω, καὶ τὸ στῆθός μου χτυπῶ,
Νὰ ἤθελεν νὰ μὴν τὸ σώσω, μὲς στὰ μάτια νὰ σὲ δῶ.

488. *B_5*

Κλάψετε μάτια μ', κλάψετε, καὶ σᾶς ἐχτροὶ χαρῆτε,
Καὶ σᾶς γειτονοπούλαις μου στὰ μαῦρα βουλιχτῆτε.

489. *B.*

Κλάψετε μάτια μ', κλάψετε ὅσον ποῦ νὰ χυθῆτε,
Γιατὶ πλιὸν ἀπ' τὸ ταῖρί σας θὲ ν' ἀποχωρηθῆτε.

2. *διὰ B. ἀποχωρωθήτε B.*

490. *T. 12.*

Κοιμᾶτ' ὁ ἥλιος στὰ βουνὰ κ' ἡ πέρδικα στὰ χιόνια,
Κοιμᾶται κ' ἡ ἀγάπη μου στὰ δρόσερα σεντόνια.

491. *T. 56.*

Κοκκινοσωκαρδοῦλά μου ὁ θιὸς νὰ σ' τὸ πληρώσῃ,
Σὰν μ' ἔκαμες καὶ περπατῶ στὸν κόσμον δίχως γνῶσι.

492. *T. 396.*

Κομμάτια νὰ μὲ κάμουνε ὡσὰν τὸ πελεκοῦδι,
Δὲν σ' ἀπαρνοῦμ' ἐγὼ ποτὲ ὥμορφο κοπελοῦδι.

493. *B.*

Κοντ' σγουρὴ μου λεϊμονιὰ ἀπ' τὸν μπαχτσὲ κομμένη,
'Απ' ὅλαις τοῦ σταυροδρομιοῦ σέν' ἔχω διαλεγμένη.

494. *Faur. II, 296. Rhodus.*

Κοπέλαις πιάστ' εἰς τὸν χορὸν, πέτ' ἕνα τραγουδάκι·
Παινέσετε τὸν λυριστὴν πούναι παλληκαράκι.

495. *T. 218.*

Κορή μου πὲς τσὴ μάνας σου νὰ κάμῃ κι' ἄλλη γέννα,
Νὰ κάψῃ κι' ἄλλου τὴ καρδιὰ σὰν ἔκαψε κ' ἐμένα.

496. *Sand. 202.*

Κόρη μου πρὶν νὰ παντρευθῇς, πολὺ φυσᾶ' ἡ ποδιά σου,
Σὰν παντρευθῇς, σὰν γκαστρωθῇς νὰ διῶ τὴν κατεντιά σου.

497. *Stephanopulo Voyage en Grèce. II, 90.*

Κόρη στὸ παραθύρι σου γαρουφαλιὰ δὲν πρέπει,
Τί ἐσὺ εἶσαι τὸ γαρουφαλὸ, κι' ὀπῶχει μάτια ἂς βλέπῃ.

498. *T. 437.*

Κορμάκι' ἀγγελοκάμοτον νἄχῃ σκληρὰν καρδία,
Εἶν' ἕνα πρᾶγμ' ἀνήκουστον, μεγάλη ἁμαρτία.

499. *Sand. 178.*

Κόρη στρογγυλοπρόσωπη, παιγνιδι τῶν ἀγγέλων,
'Εσὺ 'σαι ἡ κορῶνά τους τῶν ἀλλονῶν κοπέλων.

500. *Sand. 198.*

Κορῶνα τοῦ λεβέντε σὲ ὀνομάζουνε,
Τὸ ὄνομά σου λένε κι' ἀναστενάζουνε.

501. *Faur. II. 300. Rhodus.*

Κόψε κλωνὶ βασιλικὸ καὶ μέτρησε τὰ φύλλα·
Κ' ἐμέτρησες καὶ τὸν καιρὸν ποῦ μὲ παιδεύεις σκύλλα

502. *B.*

Κρυὸ νερὸ μοῦ δόσε, ὦ περδικοῦλά μου,
Νὰ σβύσῃ τὸ γιαγκίνι πῶχ' ἡ καρδοῦλά μου.

503. *T. 104.*

Κρυφὰ 'ταν ἡ ἀγάπη μας σὰ σπόρος στὸ πεπόνι,
Καὶ μᾶς τὴ ξεφαυλάτισαν οἱ ἄνομοι γειτόνοι.

504. *B.*

Κυπαρισσάκι μου ψηλό, ποιὰ βρύσις σὲ ποτίζει;
Καὶ στέκεις πάντα δροσερὸ κι' ἀνθεῖς καὶ λουλουδίζεις.

505. *B.*

Κυπαρισσάκι μου ψηλό, ποῦ θρέφεσαι στὸ χῶμα,
Ὡς ποῦ νὰ ζῶ θὰ σ' ἀγαπῶ, κι' ἂς μὴν σὲ πάρω κι' ὅλα.

506. *Faur. II. 288.*

Κυπαρισσάκι μου ψηλό, σκύψε νὰ σὲ λαλήσω·
Ἔχω δυὸ λόγια νὰ σὲ πῶ κι' ἀπαὶ νὰ ξεψυχήσω.

1. *μ' ὑψηλὸν F.*

507. *T. 438.*

Κυρά μ' ἀγγελοκάμωτη, κορμάκι ζαχαρένιο,
Γιατὶ βαστᾷς τέτοι' ἀπονιὰ σ' ἐμένα καϋμένο;

508. *T. 65.*

Κυρὰ ποῦ κάθεσαι ψηλὰ καὶ γνέθεις τὸ λινάρι,
Δός μου κ' ἐμένα μιὰ κλονὰ νὰ κάμ' ἕνα ζωνάρι.

509. *T. 343.*

Λάμπει ὁ ἥλιος, λάμπει στὰ παρεθύρια σου,
Ξανθὰ 'ναι τὰ μαλλιά σου, μαῦρα τὰ φρύδια σου.

510. *Σχινᾶς.*

Λαύνετε παιδιὰ λαύνετε παλληκάρια,
Γιὰ νὰ φτάσωμεν αὐτὸ ποὖναι μπροστά μας·
Κι' ἂν εἶν' μάλαμα, νὰ τὸ διαμεριστοῦμε,
Κι' ἂν εἶν' κορίτσια, νἄν' τοῦ καραβοκύρη.

511. *T. 99.*

Λεβέντης εἶσαι μάτια μου, λεβεντικὰ χορεύεις,
Λεβεντικὰ πατεῖς τὴν γῆν καὶ κονιαρτὸ δὲ πέρνεις.

512. *B.*

Λέγω σου, μὴν μὲ πειράζῃς, ἄφσε με στὸ χάλι μου
Καὶ ἐπῆρές μου τὸν νοῦν μου ἀπὸ τὸ κεφάλι μου.

513. *T. 122.*

Λεΐμονιά μου καὶ κιτριά μου πῶχεις φύλλα δροσερά,
Δρόσισέ μου τὴν καρδιά μου κι' ὅλα μου τὰ σωθικά.

514. *Ross Inscr. III, 176. Creta. Canus.*

Λιγοθυμ' ὥστε νὰ σὲ διῶ, κι' ὅταν σὲ διῶ, τρομάζω,
Κι' ὅταν σὲ διῶ, σβύν' ἡ φωτιὰ καὶ πάλιν κατατάζω.

515. *Pashl. I, 250. Sand. 174. Creta.*

Λιγνὸ κυπαρασσάκι μου μὲ κόκκινο κορφάτο,
Ποιὸς θέλει νὰ κοιμηθῇ στὸν ἴσχιον σου ποκάτω;

2. *V. L.* ap. *S.* ποιὸς θ. νὰ μή —

516. *T. 66. Zacynthus.*

Λυγεραῖς καὶ μαυρομάταις,
Τοὺς ἀγούρους ποῦ γαπᾶτε,
Μὴν τοὺς ἀπαλησμονᾶτε.

517. *T. 455.*

Λυπήσου τα, σπλαγχνίσου τα, τὰ δάκρυ' ὄντας τὰ χύνω,
Γιατὶ πουλιὰ 'ναι τὰ δάκρυα, παρὰ νερὸ ποῦ πίνω.

518. *T. 355.*

Λυπητερά, λυπητερὰ θὲ νὰ ψυχομαχήσω,
Νὰ κράζω τ' ὄρη καὶ βουνὰ νὰ τ' ἀποχαιρετήσω.

519. *B.*

Λύσε τὴν ἀλυσίδα καὶ δώσ' μ' ἐλευθεριά,
Νὰ πάγω ν' ἀνταμώσω τὴν πρώτη μου φιλιά.

520. *T. 396.*

Μὰ ἂς ἤθελε τὴν πάρω κι' ἂς ἤθελε πεθάνω,
Κι' ἂς ἤθε μοῦ τὴ δώσουν, κι' ἂς ἤθε μὲ σκοτώσουν.

521. *Sand. 192.*

Μάγια μῶχεις καμωμένα
Καὶ τρελλαίνομαι γιὰ σένα.

522. *T. 320.*

Μὰ 'γὼ, δὲν μὲ παρηγοροῦν οὔτε δικ' οὔτε ξένοι
Ὄξα νὰ λάβω μιὰ γραφὴ ὀχ τὸ δικό της χέρι.
Κι' ἀπόντες λάβω τὴ γραφὴ κι' ἀπόντες τὴ διαβάσω,
Μέσα στὰ φυλλοκάρδια μου θέλω νὰ τὴ φυλάξω.

523. *T. 218.*

Μὰ 'γὼ γιὰ τὴν ἀγάπη σου καὶ γιὰ τὴν ὠμορφιά σου
Θὲ νὰ βαφτίσω 'να παιδὶ νὰ βγάλω τ' ὄνομά σου.

524. *T. 226.*

Μὰ 'γὼχω μέσα στὴν καρδιὰ πόρταις καὶ παραθύρια,
Καὶ μαγεριὸ στὰ σωθικὰ ποῦ 'νάβει δίχως ξύλα.

525. *T. 21.*

Μαργαριτάρ' ἀτρύπητο κόρη μου στὸ λαιμό σου
Κ' ἕνα μικρὸ μικρόπουλο φιλὶ στὸ μάγουλό σου.

526. *T. 109.*

Μαργαριτάρ' εἶν' ὁ γαμπρὸς καὶ μάλαμα ἡ νύφη,
Κι' ὁποῦ τοὺς ἐστεφάνωσε πολλοὺς χρόνους νὰ ζήσῃ.

527. *T. 439.*

Μαρία λὲν τὴν Παναγιὰ, Μαρία λὲν κ' ἐσένα·
Κι' ἂν ἀρνηθῶ τὴν Παναγιὰ, θὲ ν' ἀρνηθῶ κ' ἐσένα.

1. λῆν'. — λὲν' T. 2. Ἂν T.

528. *T. 272.*

Μαρία μου, Μαρία μου τοῦ κόντε θυγατέρα
Ποῦ κάθεσαι στὸ πέργουλο καὶ γράφεις στὸν ἀέρα.

529. *T. 316.*

Μαριὸ κ' Ἑλένην ἀγαπῶ· καλλιὸ 'χω τὴν Ἑλένη,
Γιατὶ τὴν ἔχ' ἡ μάνα της μικρὴ καὶ χαϊδεμμένη.

530. *T. 327.*

Μ' ἀρνήθηκες ἀδικητή· ποῦ νὰ σὲ βρῇ τὸ κρίμα,
Καὶ νὰ σὲ φάῃ ἡ θάλασσα, τῆς Μπαρμπαριᾶς τὸ κῦμα.

531. *T. 439.*

Μ' ἀρνήθηκες· ποῦ ν' ἀρνηθῇς τὴν πίστιν τὴν Ῥωμαία,
Ποῦ νὰ πεθάνῃς Τούρκισσα καὶ νὰ σωθῇς Ἑβραία.

532. *T. 13.*

Μ' ἀστραψιαῖς καὶ μὲ σκοτάδια, μὲ βρονταῖς καὶ μὲ νερὸ
Εἰς τὴν πόρτα σ' ἀναμένω γιὰ 'να σοῦ φιλὶ γλυκό.

533. *B.*

Ματάκια μου καὶ μάτια μου, παντοτεινό μου ταῖρι.
Τὰ τί τραβῶ διὰ λόγου σου, ἕνας θεὸς τὰ ξέρει.

531. *Sand. 196.*

Ματάκια μου, φρυδάκια μου
Τῆς νύχτης παιγνιδάκια μου.

535. *T. 165.*

Μὰ τ' ἄστρη, μὰ τὸν οὐρανὸ, μὰ τὸ θεριὸ τσὴ βρύσης
Καὶ μὰ τὴ γῆν ποῦ θὰ μᾶς φάει καὶ θὰ μᾶς κατελύσει.

536. *T. 204.*

Μάτια μου τὸ μαντύλι σου μυρίζ' ἀπὸ κανέλα,
Μυρίζ' ἀπὸ γαρούφαλο κι' ἀπ' ὥμορφη κοπέλα.

537. *T. 245.*

Μάτια ποῦ χαμηλώνετε μὲ τὴν ταπεινοσύνη,
Περικαλῶ σας; κάμετε σ' ἐμέν' ἐλεημοσύνη.

538. *T. 458.*

Μάτια σκληρὰ σκληρούτσικα, σκληρὴ ποὖν' ἡ καρδιά σας.

539. *T. 446.*

Μάτια τῶν ὀμματιῶνέ μου, προδόταις τοῦ κορμιοῦ μου,
Τὸ πῶς μοῦ τήνε βγάλετε τέτοια κυρὰ ζτὸ νοῦ μου.

2. *τὴν ἐβάλετε T.*

540. *B.*

Μαῦρα θέλω νὰ φορέσω καὶ ντερβίσης νὰ γενῶ,
Καὶ ζτὴν ἔρημον νὰ πάγω γιὰ τσ' ἀγάπης τὸν καϋμό.
Νάχω τὰ βουνὰ γειτόνους καὶ τὰ ὄρη συντροφιά,
Τὰ μικρὰ χελιδονάκια θάρρος καὶ παρηγοριά.

541. *Faur. II, 284.*

Μαῦρα μάτια καὶ μεγάλα
Ζωμωμένα μὲ τὸ γάλα.

542. *Sand. 150.*

Μαῦρα μάτια ἔχεις φῶς μου, μαῦρα 'ναι σὰν τὴ ἐλιά,
Κι' ὅποιος τὰ γλυκοφιλήσῃ, Χάρο δὲν φοβᾶται πλιά.

543. *T. 343.*

Μαῦρα μάτια, μαῦρα φρύδια
Στοῦ παπᾶ τὰ παραθύρια.

544. *Faur. II, 278.*

Μαῦρα μάτια ζτὸ ποτῆρι,
Γαλανὰ ζτὸ παραθύρι.

545. *B.*

Μαῦρα 'ναι τὰ δυό σου μάτια, μαῦρα 'ναι σὰν τὴν ἐλιά,
Κι' ὅποιος τὰ γλυκοφιλήσει, Χάρον δὲν φοβᾶται πλιά.

546. *B.*

Μαῦρα 'ναι τὰ δυό σου μάτια, μαῦρα τὰ φρυδάκια σου,
Καὶ τριανταφυλλένια φῶς μου εἶν' τὰ μαγουλάκια σου.

547. *Sand. 176. T. 270.*

Μαυριδερή μου σ' εἶπανε· νὰ μὴ σοῦ κακοφάνῃ;
Μαῦρο 'ν' καὶ τὸ γαρύφαλο, πουλιέται μὲ τὸ δράμι.

1. *Μελαχροινὴ — καὶ δὲν μοῦ κακοφάνη T.*

548. *T. 460.*

Μεγάλος ἀναστεναγμὸς ἀπὸ καρδιὰ κι' ἀχειλη·
Σήμερ' ἀποχωρίζονται δυὸ μπιστεμμένοι φίλοι.

549. *Sand. 190.*

Μ' ἐκαντήντησ' ἡ ἀγάπη νὰ γυρίζω περβανὲς
Κ' ἡσυχίαν νὰ μὴν ἔχω ἀπὸ ταῖς μελαγχροιναῖς.

550. *T. 127.*

Μ' ἔκαψ' ὁ ἥλιος, μ' ἔκαψε, μ' ἔκαψε . . .
Μὰ σὰν τσ' ἀγάπης τὸν καῦμὸ δὲ μ' ἔκαψ' ἄλλο πρᾶμα.

550 a. *U.*

Μ' εἶπαν, 'π' ἀρραβωνίστηκες. μὲ γειά σου, μὲ χαρά σου·
Ὅλοι νἀρτοῦν στὸ γάμο σου κ' ἐγὼ στὴν ἀγκαλιά σου.

551. *B.*

Μὲ λάθος ἡ καϋμένη χωρὶς συλλογισμό,
Εὑρίσκουμαι δεμένη σὲ ἄλυτο δεσμό.

552. *T. 218.*

Μελαχροινός, μελαχροινή, ὁ θιὸς νὰ σᾶς τεριάσῃ,
Νὰ κάμετε κ' ἕνα παιδὶ τὸν ἔρωτα νὰ μοιάσῃ.

554. *Sand. 152.*

Μ' ἐπῆρ' ὁ πόνος κι' ὁ καϋμός· δὲν ξέρω τί νὰ κάνω,
'Απ' τὴν ἀγάπη τὴν πολλὴ θὰ πέσω ν' ἀπαιθάνω.

555. *T. 138.*

Μέρα καὶ νύχτα περπατῶ μὲ τὸ καλαμιδάκι,
Νὰ βγάλω ψάρια τοῦ γιαλοῦ, νὰ τρώῃ τὸ πιπινάκι.

556. *T. 101.*

Μερσύνη χρυσοπράσινη τῆς ἐκκλησιᾶς στολίδι,
Δίχως ἐσὲ δὲν γίνεται κανένα πανηγύρι.

557. *T. 69.*

Μελαχρινὴν ἐφίλησα τ' ἀγούστου μιὰν ἡμέρα,
Κ' ἐμοσκοβόλ' ὁ στόμας μου σαράντα μιὰν ἡμέρα.

558. *T. 327.*

Μέσα στὰ ἄγρια κύματα θὲ νὰ ζητήσω μνῆμα
Νὰ πέσω μέσα νὰ πνιγῶ, κ' ἔχε το σὺ τὸ κρίμα.

550. *B.*

Μέσα σὲ χίλιοι νὰ σὲ διῶ, μέσα σὲ δυὸ χιλιάδες,
Γνωρίζω τὸ κορμάκι σου διότ' ἔχει νοστιμάδες.

560. *T. 137.*

Μέσα στὰ μαῦρα φαίνεσαι σὰν Παναγιὰ γραμμένη
Ἠ εὐμορφιαῖς μαζώχτηκαν καὶ σ' ἔχουν καμωμένη.

561. *Curtius. Aegina.*

Μέσα στὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς κι' ἀκόμα παραμέσα
Τὰ κάλλη σου νιστόρησα, τόσον πολλὰ μ' ἀρέσα.

562. *T. 43.*

Μέσα στὴ μέση τῆς καρδιᾶς στὴ φλόγα στὴ μεγάλη
Ἔχεῖ μάτια σώστόρησα τὰ εὔμορφά σου κάλλη.
Καὶ θρέφεται καθημερνὰ, μὲς στὴν καρδιὰ συμώνει,
Καὶ πίνει 'πὸ τὸ αἷμά της κι' ἀνθεῖ καὶ μεγαλώνει.

563. *T. 324.*

Μέσα στὴ μέση τοῦ γιαλοῦ εἶν' ἕνα πηγαδάκι,
Πίνουν οἱ ναῦται τὸ νερὸ κι' ἀρνιῶνται τὴν ἀγάπη.

564. *T. 324.*

Μέσα στὴ μέση τοῦ γιαλοῦ θέλω νὰ ῥίξω λάδι,
Νὰ μπουνατσάρ' ἡ θάλασσα, νὰ τρέχῃ τὸ καράβι.

565. *T. 125.*

Μέσα στὴ μυρισμένη σου καὶ στὴ γλυκειάν σ' ἀγκάλη
Νὰ πέσω, ν' ἀποκοιμηθῶ καὶ νὰ ξυπνήσω πάλι.

Digitized by Google

566. *T. 65.*

Μέσα στὴν πύρινη φωτιὰ μ' ἐρρίξανε νὰ 'μνώσω,
Αν ἔχ' ἀγάπη στὴν καρδιὰ νὰ σὲ ξεφανερώσω.

567. *T. 114.*

Μὲς στὴν καρδιὰ μ' ἐλάβωσε ὅθεν κι' ἂν εἶχε φλέβα.

568. *Curtius. Aegina.*

Μὲς στὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας ἡ ἀγάπη μου κοιμᾶται.,
Περικαλῶ σας κύματα, μὴ μοῦ τὴν ἐξυπνᾶτε.

569. *Ross Inschr. III, 177. Creta. Casus.*

Μέσα στοῦ ὕπνου τὰ γλυκειά, στοῦ ὕπνου μου τὴν ζάλη
Ἔρχεται καὶ ῥινεύει με βασιλικοῦ κλωνάρι.

570. *T. 65.*

Μὲ τὰ σκοινιὰ τοῦ καραβιοῦ μ' ἐδέσαν' οἱ γονοί μου,
Μὲ τὰ μαχαίρια μοῦ βαροῦν νὰ σ' ἀρνηθῶ πουλί μου.

571. *B.*

Μετάστρεψε τὸν λογισμὸ τοῦτον ὁποῦ σὲ κρίνει,
Καὶ μὴν ἀνάψῃς μιὰ φωτιὰν ὁποῦ ποτε δὲν σβύνει.

572. *T. 107.*

Μὲ τὴν γειτονοπούλά μου θέλω νὰ κάμω κρίσι,
Πώπῆγε κ' ἐπαντρεύτηκε δίχως νὰ μ' ἐρωτήσῃ.

2. *πώπῆε T.*

573. *T. 466. cfr. T. 245.*

Μὲ τὴν ζωή σοὖχα ζωὴ καὶ μὲ τὸ φῶς σου θώρουν,
Θυμῶντας τὴν ἀγάπη σου πέρναγεν ὡς ἐμπόρουν.

2. *ἐπέρναγ' T.*

574. *T. 226.*

Μὲ τὴν καρδιά μου σ' ἀγαπῶ καὶ μ' ὅλα μου τὰ μέλη,
Καὶ τὴν καρδιά μ' ἐρώτησα καὶ μοὔπε, 'σένα θέλει.

575. *T. 246.*

Μὲ τὴν ψυχή μου σ' ἀγαπῶ καὶ μ' ὅλα μου τὰ μέλη,
Καὶ τὴν καρδιά μ' ἐρώτησα καὶ μοὔπ', ἄλλο δὲ θέλει.

476. *Faur. II, 274.*

Μὲ τὸ δικό σου τὸ φιλὶ στοὺς οὐρανοὺς πετάω,
Μὲ τοὺς ἀγγέλους κάθομαι, μ' αὐτοὺς κοβέντα κάνω.

577. *Curtius Gött. Anz. Nov. 1857. p. 308.*

Μὲ τὸ μαντύλι διάνευμα καὶ μὲ τὸ μῆλο μάτι,
Καὶ μὲ τὸ συχνοπέρασμα πιάνεται ἡ ἀγάπη.

578. *Sand. 162.*

Μ' ἐτρέλλανες· νὰ τρελλαθῇς. μοῖρα νὰ μὴ γνωρίσῃς,
Καὶ τὰ προικιά σου πολεμεῖς, ἔρημα νὰ τ' ἀφήσῃς.

579. *Faur. II, 280.*

Μ' ἐφίλησες κι' ἀρρώστησα, φίλει με γιὰ νὰ γιάνω,
Καὶ πάλι μεταφίλει με, μὴν πέσω κι' ἀπαιθάνω.

580. *Sand. 152.*

Μ' ἐχτίκιασες πουλάκι μου, κι' ὅλοι γιατροὶ τὸ λένε,
Πῶς εἶναι βέβαια χτικιὸ καὶ ζωντανὸ μὲ κλαῖνε.

581. *Sand. 190.*

Μηγάρης γιὰ κρασὶ 'ρταμε; μηγάρης γιὰ νὰ πιοῦμε;
Μᾶς εἶπαν πῶς εἶσ' ἔμμορφος, κ' ἔρθαμε νὰ σὲ διοῦμε.

582. *Sand. 166.*

Μηγάρης ἐγεννήθηκα στὰ φίδια, καὶ φοβᾶσαι;
Κ' ἐμένα μάνα μ' ἔκαμε· σκύλλα, δὲν μὲ λυπᾶσαι.

583. *T. 118.*

Μὴ δώκῃς ἄλλου κηπουροῦ τὸ μῆλο νὰ τὸ φάγῃ.

584. *B.*

Μὴ θαρρῇς ὅτ' εἶναι λίγο μιὰ ἀγάπη σταθερὴ,
Ὅταν δὲν τὴν ἀπολάψω, θάνατος μὲ καρτερεῖ.

584 a. *U.*

Μῆλό μου μὴ μαραίνεσαι καὶ χάνεις τὴν θωριά σου,
Γιατ' ἄλλονε δὲν ἀγαπῶ ὡσὰν τὴν ἀφεντιά σου.

585. *T. 454.*

Μὴ μὲ κατηγορήσετε γειτόνισσαις, γειτόνοι·
Κι' ἀπὸ τσ' ἀγάπη τὸν καϋμὸ ὁ Θιὸς νὰ σᾶς γλυτρώνῃ.

586. *T. 56.*

Μήπως γιατὶ μ' ἀρνήθηκες, ταχὰ θὰ κιτρινίσω;
Γαρουφαλλάκι θὰ γενῶ γιὰ νὰ σὲ περιορίσω.

2. *V. L. δαιμονίσω.*

587. *Faur. II. 282.*

Μὴν ἀγαπήσῃς ἄνθρωπον, δίχως νὰ σ' ἀγαπήσῃ,
Κι' ἂν δὲν ἰδῇς τὰ μάτια του νὰ τρέχουν σὰν τὴν βρύσι.

588. *T. 24.*

Μὴν μὲ μαλώνῃς μάνα μου κ' ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ πῶ,
Πόσαις βολαῖς μ' ἐφίλησε ὁ νιὸς ὁπ' ἀγαπῶ.

589. *Curtius. Aegina.*

Μὴν μοῦ κατηγορήσατε φίλοι τὸν σκοτωμό μου,
Γιατ' ἤμουν ἐξαρμάτωτος, ἤμουν καὶ μοναχό μου.

590. *B.*

Μὴν τὰ πιστεύεις μάτια μου, τὰ λόγια ποῦ σοῦ λένε·
Γιατὶ σένα ζηλεύουσι κ' ἐμένα κακὸ θέσι.

591. *T. 167.*

Μήτε δὲ μ' ἐκαλέσετε κ' ἐμένανε στὸ γάμο,
Ποῦ 'γῶξερα τσὴ νύφης σας παινέσματα νὰ κάμω.

592. *Lycurgus.*

Μία ἄλφα καὶ μιὰ ἰῶτα
Ἔλα κι' ἄνοιξε τὴν πόρτα.

593. *Faur. II, 298. Rhodus.*

Μιὰ εἶναι ἡ ἀγάπη μου κ' ἕνα θεὸν δοξάζω·
Ταῖς ἄλλαις παίζω καὶ γελῶ γιὰ νὰ ταῖς δοκιμάζω.

593 a. *Conze. Athenae.*

Μιὰν βολὰ ἤμουν 'να πουλί, πουλὶ καὶ κελαϊδοῦσα
. . . . . ὄμορφα ποῦ πετοῦσα.

594. *Faur. II. 282.*

Μιὰ μαύρη πέτρα τοῦ γιαλοῦ νὰ βάλλω προσκεφάλι·
Γιατὶ δὲν φταίει τὸ κορμί, μὸν φταίει τὸ κεφάλι.

595. *T. 164.*

Μιὰ σπίθα λαμπηρότατη στὴ στάχτ' εἶναι κρυμμένη·
Ἔτσι κ' ἐμᾶς ἡ ἀγάπη μας κρυφὴ κ' ἐμπιστεμμένη.

596. *Faur. II. 270.*

Μιὰ τρίχ' ἀπ' τὰ μαλλάκια σου, τὰ μάτια μου νὰ βρέψω,
Κι' ὅρκον σοῦ κάνω στὸν Θεὸν, ἄλλην νὰ μὴν κυττάξω.

597. *Sand. 164. M. II, 414.*

Μιὰ φορὰ ἤμουν ἄγγελος, τώρ' ἀγγελίζουν ἄλλοι,
Στὴν βρύσι πούπινα νερό, τώρα τὸ πίνουν ἄλλοι.

598. *T. 101.*

Μικρὴ κορασιδούλά μου ποῦ σὰν λιγειὰ μὲ τρέμεις.

599. *Fauv. II, 288.*

Μικρήν, μικρὴν σ' ἀγάπησα, μεγάλην δὲν σ' ἐπῆρα·
Ὅμως θἀρθῇ ἕνας καιρὸς καὶ θὰ σὲ πάρω χήρα.

600. *Sand. 180.*

Μίλα μου μερτσανόχειλη καὶ μὴ μοῦ κάμῃς νάζι,
Γιατὶ ὁ θιὸς τὴν ἐμμορφιὰ σὰν ἄνθη τὴν τινάζει.

1. *μερντανόχειλη S.* 2. *τεινάζει S.*

601. *T. 229.*

Μισεύει τὸ πουλάκι μου, ὁποῦ μ' ἐπαρηγόρα,
Θὲ νὰ ξενιτευτῶ κ' ἐγώ, νὰ πάγω σ' ἄλλη χώρα.

602. *B.*

Μισεύει τὸ πουλί μου μὲ φύλλα πράσινα,
Κ' ἐμένα μὲ ἀφίνει μέσα στὰ βάσανά.

603. *T. 42.*

Μισεύω ἀπὸ τὴν γειτονιὰ καὶ πάω εἰς ἄλλο τόπον·
Ἴσως καὶ σιωπήσουνε ἡ γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων.

604. *T. 41.*

Μισεύω· κι' ὅλα τὰ πουλιὰ κλαίουν τὸν μισευμόν μου,
Μὰ 'να πουλί, καλὸ πουλί τὸν ἀποχωρισμόν μου.

605. *T. 41. Sand. 202. B.*

Μισεύω· φίλοι κλαῖτέ με κ' ἐσεῖς ἐχτροὶ χαρῆτε,
Κ' ἐσεῖς γειτονοπούλαις μου στὰ μαῦρα νὰ ντυθῆτε.

1. *κλαῦστε T.* 2. *φορηθῆτε B.*

606. *U. B.*

Μοῖρά μου δὲν βαρέθηκες, τί μ' ἔχεις καμωμένα,
Κι' ἀκόμα θέλεις νὰ τὰ δγῇς, τὰ μάτια μου κλαμμένα;

1. *δὲν θὰ τὰ B.* 2. *Ὁλημερνὶς νὰ τὰ θωρῇς B.*

607. *T. 120.*

Μπουμποῦκι τῆς τριανταφυλλιᾶς μὴν καμαρώνῃς τόσο.

608. *T. 285.*

Νἄβλεπα τὴν ἀγάπη μου ποῦ κάθεται στὸν ἴσκιο.

609. *T. 147.*

Νἄτανε βολεξάμενο ψυχή μου καὶ ζωή μου,
Νὰ σ' ἔκανα χρυσῆ μοσκιά, νὰ σ' ἔβανα στ' αὐτί μου.

610. *B. cfr. 1047.*

Νὰ δάγκανα τὸ σίσυρο, νὰ φίλουσα τὸ μῆλο,
Νἄμπαινα στὴν παράδεισο, νἀγκάλιασα τὸν κρίνο.

611. *T. 457.*

Νἄτανε νὰ μοιραίνουνε ἀπ' δυὸ φοραῖς ἡ μοίραις,
Ποτὲ δὲν ἐγενάντανε στὸν κόσμο κακομοίραις.

612. *B. M. II, 396.*

Νὰ κάμω θέλω μιὰ καρδιά, πίκραις νὰ μὴ λογιάσῃ·
Κι' ὅπως τὸν βρίσκει τὸν καιρό, ἔτσι νὰ τὸν περάσῃ.

613. *B.*

Νὰ μὲ χτικιάσῃς, πολεμᾷς καὶ μὸν αὐτὸ πασχίζεις·
Γλήγωρα τὸ ἀξιώγεσαι καὶ μὴν κακοκαρδίζεις.

614. *T. 147.*

Νἄμουνα γῆ νὰ μὲ πατῇς, πέτρα στὸ παραθύρι
Ὅπ' ἀκουμπᾷς τὸν κόλπο σου, πολύτιμο ζαφίρι.

2. *πολίτιμο T.*

615. *T. 146.*

Νἄμουνα . . . . κολέτο τοῦ λαιμοῦ σου
Καὶ τσεντουρὶ τσὴ μέσης σου καὶ φοῦντα τοῦ σπαθιοῦ σου.

616. *T. 146.*

Νἄμουνα πετροκάβουρος στὴ πέτραν ὁποῦ πλένεις,
Νὰ σῶπιανα τὸ πόδι σου, νὰ διῶ 't' ἤθελε γένεις.

617. *T. 147.*

Νἄμουνα στὴ γῆς βελόνι,
Νὰ πατῇς, νὰ σ' ἀγκελώνῃ.

618. *T. 147.*

Νἄμουνα στὴ γῆς χαλίκι
Καὶ στ' αὐτί σου σκολαρίκι.

619. *T. 146.*

Νἄμουνα στὸ σωκάρδι σου κομπὶ μαλαματένιο,
Νὰ φίλουνα τὸ στῆθί σου τὸ μαργαριταρένιο.

620. *T. 281.*

Νἄμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νἄμουνα χελιδόνι,
Νἀρκόμουνα νὰ σ' ἤβρησκα, νὰ μοῦ διαβοῦν οἱ πόνοι.

621. *T. 284.*

Νἄξερα ἡ ἀγάπη μου ποὖναι καὶ δὲν διαβαίνει,
Σὲ ῥόδα, σὲ τριαντάφυλλα εἶναι ποκοιμημένη.

622. *T. 112.*

Νἄξερα μάγια, νἄχανα, νὰ μάγευα τὸ νοῦ σου,
Νἀρκόμουνα νὰ σ' ἔπερνα μὲς ἀπὸ τοῦ γονιοῦ σου.

623. *T. 103.*

Νἄξερα ποιὸς εἶν' ἄντρας μου, ποιὸς ἄγουρος μοῦ μέλει,
Νὰ τὸν ταΐζω ζάχαρι, νὰ τὸν ποτίζω μέλι.

624. *T. 266.*

Νἄξερα ποὖν', τὸ διάβα σου, ποὖν' ἡ κουβέντιασί σου,
Χρυσὴ μηλοῦλα φύτευα γιὰ πινομὴ δική σου.

2. κουβέντιαση *T.*

625. *T. 108.*

Νἄξερα τὸν προξενητὴν ὁποὖκαμε τὸν γάμο·
Τὸ μεγαλήτερο κακὸν ἤθελα νὰ τὸν κάμω.

626. *T. 63.*

Νἄξερα τὸ πουλάκι μου, σὲ τί δεντρὸ κοιμᾶται,
Σὲ τί δεντρὸ κάμε φωλιά, κ' ἐμένα δὲ θυμᾶται.

627. *B.*

Νἄξευρες πόσον σ' ἀγαπῶ, ἤθελες νὰ θαυμάζῃς·
Αὐτὴν τὴν γνώμην ποῦ κρατεῖς, ἤθελες τὴν ἀλλάζῃς.

628. *T. 340.*

Νὰ πήγανα, νὰ ξέπλενα κ' ἐγὼ τὴν ἐδική μου,
Διὰ ν' ἀποχωριζώμουνα τὴν ἀγαπητική μου.

629. *T. 312.*

Νἄτανε βολεστάμενο ἡ νιότη νὰ πουλιώτου,
Νὰ πούλουνα τὴ νιότη μου, νὰ μὴν ἐτουραγνιώτου.

630. *T. 357.*

Νἄτανε βολεστάμενο, νὰ σῶλεγα δυὸ λόγια
Κ' ὕστερα νὰ μ' ἐχγάνανε μὲ μαῦρα μυρολόγια.

631. *T. 325.*

Νἆταν ἡ θάλασσα στεριὰ, νὰ κύλαε τὸ λεμόνι,
Νὰ φτάνα τὴν ἀγάπη μου, πούναι στὸ Μεσολύγγι.

632. *T. 325.*

Νἆταν ἡ θάλασσα στεριὰ, νἄτανε μονοπάτι,
Νἀρκόμουνα, νὰ σ' εὕρισκα ματιά μου . .

633. *T. 284.*

Νἆταν τὰ σπίτια μας κοντὰ, τριγύρου γύρου δέντρα,
Τότες ἀγαπημένη μου σ' ἐχόρταινα κουβέντα.

634. *Faur. II. 298 Rhodus.*

Νἆτον ἡ θάλασσα γυαλὶ, νὰ κύλα τὸ λιμόνι,
Νἄστελλα τῆς ἀγάπης μου ἕνα χρυσὸν κυδώνι.

635. *U.*

Νἆτον τὸ στῆθός μου γυαλὶ, νὰ βλέπῃς τὴν καρδιά μου,
Νὰ δγῇς πῶς τσιροφλίστηκαν μέσα τὰ σωτικά μου·
Μικρὴ φωτιὰ, τρανὸς φανὸς, καίγεται στὴν καρδιά μου,
Κ' ἐγέλα στὸ κεφάλι μου καὶ μὲς στὰ σωτικά μου.

636. *B.*

Νὰ φεύγω θέλω κι' ἀπ' ἐδῶ, ν' ἀλλάξω καὶ τὸν τόπο·
Ἴσως καὶ ἡσυχάσουνε ἡ γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων.

637. *T. 441.*

Νὰ χαμηλώνουν τὰ βουνὰ . . . . . .
Νἄβλεπα τὴν ἀγάπη μου, σὲ τί 'κκλησιὰ προσκύνα.

638. *T. 44.*

Νἄχω τὰ βουνὰ γειτόνους, τὰ λαγκάδια συντροφιὰ,
Τὰ καϋμένα τὰ πουλάκια μιὰ μικρὴ παρηγοριά.

639. *Faur. II. 274.*

Νἆχα τὰ στήθη μου γυαλὶ, νἄγλεπες τὴν καρδιά μου,
Πῶς εἶναι μαύρη κι' ἄλαλη γιὰ λόγου σου κυρά μου.

640. *Faur. II. 272.*

Νἆχα τὰ δυὸ τὰ χέρια μου κλειδιὰ μαλαγματένια,
Ν' ἄνοιγα τὴν καρδοὺλάν σου, ποῦ κλείστηκε γιὰ μένα.

2. *κλείσθη F.*

641. *T. 448.*

Νύχτα καὶ μέρα φῶς μου γιὰ σένα λαχταρῶ,
Φίλον πιστὸ δὲν ἔχω τὰ πάθη μου νὰ πῶ.

642. *T. 460.*

Νύχτα σκληρὴ τοῦ χωρισμοῦ γιατὶ δὲ ξημερώνεις;
Κ' ἐμὲ μὲ τ' ἀϊτεράκι μου δυ' ὧραις δὲν ἀνταμώνεις.

643. *Faur. II, 286.*

Νυχτώνει, ξημερώνει, δὲν εἶναι βολετό,
Νὰ μὴ ἀναστενάξω, τὸ ἆχ νὰ μὴν εἰπῶ.

644. *Curtius. Aegina.*

Ξαπλώσετέ με νεκρικὰ καὶ σχίξ'τε τὴν κοιλιά μου,
Νὰ δγῆτε φίδια καὶ θεριὰ πῶς τρῶν τὰ σωτικά μου.

645. *T. 30. Zacynthus.*

Ξενιτεμμένο μου πουλί, ἔλαβα τὴ γραφή σου,
Στὸν κόρφο μου τὴν ἔβαλα κ' εἶπα· καρδιὰ βαγίσου.

646. *T. 229.*

Ξενιτεμμένο μου πουλὶ κι' ἀλέγρο μου γιεράκι
Ἡ ξενιτειὰ σὲ χαίρεται κ' ἐγὼ πίνω φαρμάκι.

647. *T. 142.*

Ξέρω τραγούδια νὰ σοῦ πῶ ἕνα σακὶ γιομάτο,
Κι' ἂν ἀρκινήσω νὰ τὰ πῶ, μὲ βρίσκει τὸ σαββάτο.

648. *T. 153.*

Ξένος ἤμουν ὁ καϋμένος καὶ μικρὸς πραγματευτὴς
Νὰ πουλῶ ταῖς πραγματιαῖς μου, γιὰ νὰ γένω δουλευτής.

649. *Sand. 184.*

Ξεφτιλίσατε τὰ φῶτα καὶ ἀνάφτε τὰ λαμπρά,
Θὰ χορέψῃ μία νέα ποῦ τῆς πρέπει νοῦν' θεά.

650. *T. 166.*

Ξύπνα κι' ἀγροίκα κι' ἄκουε, πούρταν οἱ σονατόροι
Νὰ σοῦ σονάρουν τσ' ὠμορφιαῖς τὰ κάλλη πῶχεις κόρη.

651. *Faur. II. 272.*

Ξυπνῶ τὴν νύχτα κ' ἐρωτῶ τ' ἄστρα μὲ τὴν ἀράδα·
Τάχα τί κάμν' ὁ φίλος μου τώρα γιὰ πάντ' ἀράδα;

652. *T. 105.*

Ξύπνα τοῦ ἔρωτος παιδί, τῆς Ἀνεράιδος γέννα.

653. *T. 105.*

Ξύπνα τοῦ ἔρωτος παιδί, τοῦ Χάρου συντεκνάδι,
Τῆς Ἀνεράγδας γέννημα, ποῦ μ' ἔβαλες στὸν ᾅδη.

654. *T. 119.*

Ξύπνησε πετροπέρδικα καὶ τίναξ' τὰ φτερά σου
Καὶ διῶξ' τὸ νυχτοκόρακα ποῦ κείτεται κοντά σου.

655. *T. 63.*

Ξύπνησε πετροπέρδικα ποῦ 'γὼ γιὰ σέναν' ἤρτα
Νὰ μοῦ τὸ δώσῃς τὸ φιλὶ νὰ πάω κ' εἶναι νύχτα.

656. *T. 272.*

Ὁ ἄρκόντας τσοὺς ἀγαπᾷ ὥστε νὰ συνεμπάσῃ,
Νἀμπάσῃ τὴ σταφίδα του, νὰν τοῦ τὴ λογαριάσῃ.
Κ' ἔτσ' ἀρκινήσει ὁ καιρὸς νὰ βρέχῃ νὰ χιονίζῃ,
Δὲν τοῦ δινεῖ καὶ τίποτες, μὸν τόνε φοβερίζει.

657. *Curtius. Aegina.*

Ὁ ἔρωτας εἶναι πικρὸς πρασινοφορημένος,
Ἐπῆγε καὶ μὲ πρόδωσε ὁ τρισκαταραμένος.

658. *Curtius. Aegina.*

Ὁ ἔρωτας μ' ἀπάντησε σ' ἕνα στενὸ σοκάκι,
Ἐβάστα καὶ στὰ χέρια του ἕνα σταμνὶ φαρμάκι.

659. *T. 120.*

Ὁ ἔρωτας μ' ἐκάλεσε νὰ πάγω στὸν ὀντᾶ σου
Μὲ ῥόδα, μὲ τριαντάφυλλα νὰ κοιμηθῶ κοντά σου.

660. *Curtius. T. 123. Aegina.*

Ὁ ἔρωτας ποῦν' ὁ ἔρωτας πάντ' ἐρωτάσι νὰ μάθῃ,
Τῆς νύχτος τὰ καμώματα καὶ τῆς αὐγῆς τὰ πάθη.

1. ἔρωτας τὸν ἔρωτα *T.* 2. τὰ ναΰματα *T.*

661. *U.*

Ὁ ἔρωτας τὸν ἄνθρωπον ζουρλὸν τὸν καταντaίνει,
Δίχως θέρμη θερμαίνεται, δίχως τρεμοῦλα τρέμει.

663. *B. Sand. 196.*

Ὁ ἥλιος βασιλεύει κ' ἡ μέρα σώνεται
Κι' ὁ νοῦς μου διασκορπιέται καὶ δὲν μαζώνεται

2. στὸ κεφάλι δὲν συμμαζώνεται *S.*

664. *Sand. 198. M. II, 418.*

Ὁ ἥλιος βασιλεύει στὰ παραθύρια σου,
Κ' ἡ πούλια ἀνατέλλει μέσα στὰ φρύδια σου.

665. *T. 267.*

Ὁ ἥλιος βγαίνει τὴν αὐγή, στὰ στήθια του περβαίνει,
Καὶ πίσω 'πὸ τσὴ πλάταις σου πάγει καὶ βασιλεύει.

666. *Faur. II, 300. Rhodus.*

Ὁ ἥλιος ἐβασίλεψεν ἀπὸ τὰ κλάμματά μου·
Φῶς μου δὲν τὰ βαρέθηκες τὰ παραδέρματά μου.

667. *B.*

Ὁ ἥλιος ἐβασίλεψε καὶ τὰ βουνὰ δροσίζουν·
Χαρὰ σ' ἐκείναις ταῖς καρδιαῖς, ποῦ δὲν ἀναστενάζουν.

668. *B.*

Ὁ ἥλιος ἐβασίλεψε καὶ τὸ φεγγάρι βγῆκε·
Κι' ἀγάπη ποῦ δὲν ἔλπισα εἰς τὴν καρδιά μου μπῆκε.

669. *B.*

Ὁ ἥλιος ἐβασίλεψε κ' ἡ γῆ ἀκόμη βγάζει·
Ποιὸς ἔχ' ἀγάπην στὴν καρδιὰν καὶ δὲν ἀναστενάζει;

670. *Pashl. I, 247. Creta.*

Ὁ ἥλιος ὄντα πρῶτα βγῇ, στὰ στήθη σου κονεύει
Καὶ στὰ ξανθά σου τὰ μαλλιὰ πάγει καὶ βασιλεύει.

671. *U.*

Ὁ ἥλιος ἐσκοτίδιασε καὶ τὸ φεγγάρ' ἐχάθη
Κι' ὁ καθαρὸς αὐγερινὸς πάει νὰ βασιλέψῃ.

672. *T. 34.*

Ὁ γιατρὸς καὶ τὸ γιατρικὸν ἐσὺ 'σαι ἂν θελήσῃς,
Καὶ μ' ἕνα λόγον ἐμπορεῖς ζωὴν νὰ μὲ χαρίσῃς.

673. *T. 441.*

Ὅλαις μου τσ' ἀπαράτησα τοῦ κόσμου τσὴ φροντίδες.
Γιὰ νἄβγω 'πὸ τοῦ σατανᾶ τσὴ δολεραῖς παγίδες.

674. *T. 158.*

Ὅλα σου εἶναι θεϊκά, ζωγραφιστὰ 'χεις κάλλη·
Σκληρ' ἔχεις μόνο τὴν καρδιὰν, ποῦ δὲν τὴν ἔχει ἄλλη.

675. *L.*

Ὅλα τὰ μάτια 'ναι στεγνὰ, καὶ τὰ δικά μου κλαῖνε,
Στὸν κόρφον μου φωλιάζουνε καὶ στὴν καρδιά μου καΐνε.

676. *Sand. 200.*

Οὗλα τὰ μικρὰ κορίτσια τώρα βασιλεύουνε,
Πλιὸ καλὰ 'πὸ ταῖς μεγάλαις ξέρουν καὶ χορεύουνε.

677. *B.*

Ὅλα τοῦ κόσμου τὰ καλὰ νὰ τἄχω τί τὰ θέλω;
Ἂς ἔχ' ὁ κόσμος τὰ καλὰ κ' ἐγὼ 'κεῖνο ποῦ θέλω.

678. *T. 257.*

Ὅλα 'ναι φάδια τσὴ κοιλιᾶς καὶ τὸ ψωμὶ στημόνι,
Καὶ τὸ καϋμένο τὸ κρασὶ ὅλα τὰ θεμελιώνει.

679. *T. 448.*

Ὅλη νύχτα δὲν κοιμῶμαι καὶ τὴν μέρα περπατῶ,
Τὴν ἀγάπη μου γυρεύω, δὲν μπορῶ νὰν τὴν εὑρῶ.

680. *T. 45.*

Οὗλοι κακὸ μοῦ θέλουσι, ἡ πέτραις καὶ τὰ ξύλα,
Κι' ἂν ἀκουμπίσω στὸ δεντρὶ, μαραίνονται τὰ φύλλα.

681. *T. 642.*

Ὅλοι μοῦ κάνουν τὸν καλὸ καὶ λὲν πῶς εἶναι φίλοι,
Καὶ πίσω θὲ μοῦ κάνουνε σὰ λυσιασμένοι σκύλοι.

2. *Κι' ὀπίσω T.*

682. *T. 144.*

Ὅλο τὸν κόσμο γύρισα νὰ βρῶ γλυκὸ σταφύλι·
Δὲν εὗρηκα γλυκότερο σὰν το δικό σου χεῖλι.

683. *Pashl. I. 273. Creta.*

Ὅλον τὸν κόσμο γύρισα πενέντε καὶ λεβάντι·
Δὲν εἶδα τέτοιον πρόσωπον νὰ λάμπῃ σὰν διαμάντι.

684. *T. 400.*

Ὅλο τὸν κόσμο κι' ἂν θωρῶ, τὴν θάλασσαν κι' ἂν βλέπω,
Δὲν βλέπω τὴν ἀγάπη μου, καμμιὰ χαρὰ δὲν ἔχω.

685. *T. 446.*

Ὅμοιος τὸν ὅμοιον ἀγαπᾷ κι' ὅμοιος τὸν ὅμοιον θέλει.

686. *T. 219.*

Ὄντας σ' ἐγέννη ἡ μάνα σου, ἡ ἐκκλησιαὶς σημαίναν,
Οἱ ἄγγελοι ἀπὸ τσ' οὐρανοὺς ἀνεβοκατεβαίναν.

687. *Ross Inscrr. III, 156. Creta. Casus.*

Ὁ νοῦς μου γίνη ποταμὸς κι' ἀπάνω σου ξετρέχει
Καὶ ἄπονη σου ἡ καρδιὰ κάμνει πῶς δὲν κατέχει.

688. *T. 219.*

Ὄντας σ' ἐγέννη ἡ μάνα σου, ἤτανε μέρα σκύλη
Ποῦ λειτουργοῦσεν ὁ Χριστὸς κ' οἱ δώδεκ' ἀποστόλοι.

689. *T. 45.*

Ὄντας μ' ἐγέννη ἡ μάνα μου, νἄθελε πέσει στία,
Νἄθελε μὲ ξουφήξουνε δράκοντες καὶ θερία.

690. *Faur. II, 300. Rhodus.*

Ὄντας περνῶ καὶ δὲν μπορῶ μασὺ σοῦ νὰ μιλήσω,
Δὲν μοῦ περνοῦν οἱ λογισμοὶ, ἂν δὲν λογιυμήσω.

1. *πορῶ F.*

691. *T. 44.*

Ὄντες σὲ καλοθυμηθῶ, μονάχος μοῦ τὸ λέγω,
Ὅπως δὲ βάιζουν τὰ βουνὰ, ποῦ κάθομαι καὶ κλαίγω.

2. *Πῶς T.*

692. *T. 105.*

Ὄντες ντυθῇς καὶ στολιστῇς κόρη τὴν κυριακή σου,
Σὰν Ἀνεραίδα φαίνεσαι.

693. *T. 266.*

Ὄντες περνᾷς ἐδώθενε μ' οὖλη τὴ συντροφιά σου,
Ἐσὺ 'σαι τὸ χρυσὸ δεντρὶ κ' οἱ ἄλλοι τὰ κριάρια σου.

694. *T. 29.*

Ὄντες περνῶ καὶ βλέπω το τὸ παραθύρι σ' ἄδειον,
Ἔτσι κόρη μου λιάνομαι σὰν τὸ κερὶ στὸν ἅγιον.

695. *T. 29.*

Ὄντες περνῶ καὶ δὲν κειτῶ νὰ χαίρετ' ἡ καρδιά σου,
Τὸ κάνω γιὰ τὴ γειτονιὰ μὴ σέρνῃ τ' ὄνομά σου.

696. *Pashl. I, 268. Creta.*

Ὁ νοῦς μου κ' ἡ διάνοι μου ἔπεσε μὲ τ' ἐσένα,
Καὶ στέκω νὰ κουζουλαθῶ διὰ ὄνομα σουσένα.

1. *μου ἡ δ. ἔπ. Π.*

697. *T. 228.*

Ὁ ξένος εἰς τὴν ξενιτειὰ πρέπει νὰ βάφῃ μαῦρα,
Νὰ κουμπανιάρ' ἡ φορεσιὰ μὲ τῆς καρδιᾶς τὴ λαῦρα.

698. *Faur. II, 282.*

Ὁ ξένος εἰς τὴν ξενιτειὰν σὰν τὸν ἀνθὸν ἀνθίζει,
Καὶ σὰν βασιλικὸς ἀνθεῖ, μ' ἀλήθεια δὲν μυρίζει.

699. *Faur. II, 296. Rhodus.*

Ἀνάθεμά σὲ ξενιτειὰ καὶ σὲ καὶ τὰ καλά σου·
Οὐδὲ τὰ πάθη σ' ἤθελα οὐδὲ τὰ διάφορά σου.

699 a. *Faur. II, 296.*

Ὁ ξένος εἰς τὴν ξενιτειὰν ὡσὰν πουλὶ γυρίζει,
Ὡσὰν βασιλικὸς ἀνθεῖ, μ' ἀλήθεια δὲν μυρίζει.

700. *Sand. 184. Creta.*

Ὅπ' ἀγαπᾷ στὴν γειτονιά, ἔχει χαρὰ μεγάρη,
Ἔχει τὸν ὕπνον διάφορο καὶ τὰ παπούτσια χάρι.

701. *B. M. II, 398.*

Ὅποιος δὲν βαστᾷ τοὺς ὅρους τῆς φιλίας σταθερά,
Νὰ μὴν ἔχῃ τὴν ζωήν του οὔτε μιὰ στιγμὴν χαρά.

702. *Lycurgus.*

Ὅποιος δὲν μὲ πιστεύει σ' ἀγάπη νὰ τὸν διῶ,
Νὰ φτύσῃ μαῦρο αἷμα, ὡς τόφτυσα κ' ἐγώ.

703. *B. M. II, 398.*

Ὅποιος θέλει ν' ἀγαπήσῃ, πρέπει νἆναι γνωστικός,
Νἄχῃ πομονὴν ὀλίγην ἔχι τόσον βιαστικῶς.

704. *B. M. II, 398.*

Ὅποιος θέλει νὰ ζήσῃ, τὸν κόσμο νὰ χαρῇ,
Ἀγάπη νὰ μὴν κάμῃ ὅλη του τὴν ζωή.

705. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Οποιος μὲ αἷμα τῆς καρδιᾶς μιὰν ζωγραφιὰν τελειώση,
Κάνει τὴν ἔμμορφην πολλὰ καὶ δὲν μπαρεῖ νὰ λυώση.

706. *T. 226.*

Ὅποιος μὲ δγῆ στὸ πρόσωπο, λέγει δὲν ἔχω πίκρα,
Κ' ἐγὼ 'χω μέσα στὴν καρδιὰ φαρμακερὴ σαγίτα.

707. *T. 396.*

Ὅποιος μοῦ πῆ νὰ σ' ἀρνηθῶ, ἐκεῖνος εἶν' ὀχτρός μου,
Μὲ τὸ μαχαῖρι τοῦ βαρῶ, κι' ἂς ἦναι κι' ἀδερφός μου.

708. *T. 225.*

Ὅποιος μοῦ σχίσει τὴν καρδιά, μέσα σ' εὑρίσκει σκύλα.

709. *T. 456.*

Ὁποιὰς πίκρας, ποιὰ βάσανα δὲν ἔχω περασμένα
Καὶ ποιὰν ἡμέρα θὰ βρεθῆ χαρμοσυνὴ γιὰ μένα;

710. *T. 127.*

Ὅποιος πιστεύει γυναικός, βελέσι νὰ φορήση·
Ἐφτὰ βολαῖς νὰ παντρευτῆ καὶ πάλαι νὰ χαρέψη.

711. *T. 127.*

Ὅποιος πιστεύει γυναικὸς, βελέσι θὰ φορέση. —
Μὲ ταῖς πολλαῖς τῆς μαργιολιαῖς εὔκολα θὰ τὸν θέση.

712. *T. 463.*

Ὅποιος πιστεύει γυναικὸς εἰς τὰ γλυκιά της λόγια,
Θὰ πέσ' εἰς πίκρας καὶ καϋμοὺς καὶ μαῦρα μυρολόγια.

713. *T. 453.*

Ὁποιὸς σ' ἀγάπη μπερδευθῆ, κάλλιο τοῦ νὰ πεθάνη,
Τὸν ὕπνο του στερεύεται καὶ τὴν ζωή του χάνει.

714. *Curtius. Aegina.*

Ὅποιος τῆς νύκτος περπατεῖ, γιὰ κλέβει, γιὰ πορνεύει,
Γιὰ μαῦρα μάτια ἀγαπᾷ, γιὰ σκοτωμὸ γυρεύει.

715. *T. 325. U.*

Ὅποιος τοὺς ὅρκους σου γροικᾷ, τὰ λόγια σου πιστεύει,
Στὴν θάλασσαν πιάνει λαγὸν καὶ στὰ βουνὰ ψαρεύει.

1. τὰ λόγια της 'γρυκάει τοὺς ὅρκους της T. 2. κουλιὰ καὶ T.

716. *T. 270.*

Ὅποιος φιλήσει ἀρχόντισσα, φιλεῖ τὸ κεραμίδι,
Ὅποιος φιλήσει μιὰν πτωχήν, φιλεῖ τὸ καρυοφύλλι.

717. *B.*

Ὅποιος φοβᾶται τὴν φωτιά, ἂς μὴν ἔλθῃ κοντά μου,
Διὰ νὰ μὴν τόνε κάψουνε τ' ἀναστενάγματά μου.

718. *B.*

Ὁπόταν τὰ σφαιροειδὴ μάτια σου μὲ κυττάζουν,
Μυριὰ πάθη καὶ δεινὰ φῶς μου μὲ διασκεδάζουν.

719. *T. 54.*

Ὁποῦ σ' ἀγάπῃ μπερδευτῇ, ἂν ἦναι νιὸς, γεράζει,
Ἂν ἦν' καὶ φρόνιμο παιδί, ἀπὸ τὸ νοῦ τ' ἀλλάζει.

720. *Faur II, 272.*

Ὁπῶχ' ἀγάπην, φαίνεται, πρασινοκιτρινίζει·
Χέρια, ποδάρια, τ' ὀρφανὸ τίποτε δὲν ὁρίζει.

721. *Sand. 144.*

Ὁπῶχει δυὸ 'γαπητικαῖς, ἔχει χαρὰ μεγάλη,
Ἂν τὰ χαλάσῃ μὲ τὴ μιὰ, φεύγει καὶ πᾷ στὴν ἄλλη.

722. *B.*

Ὅρκον μεγάλον ἔκαμα· ποτὲ μὴ σὲ λαλήσω·
Μὴ πῶς καὶ πῶ τὸ παθος μου καὶ σὲ κακοκαρδίσω.

723. *U.*

Ὅσ' ἀστεράκ' ἐχ' οὐρανὸς κ' ἡ Πάτρα παραθύρια,
Τόσαις φοραῖς σὲ φίλησα στὰ μάτια καὶ στὰ φρύδια.

724. *T. 464.*

Ὅσ' ἄστρα εἶναι στὸν οὐρανὸ, τόσαις ἀγάπαις εἶχα·
Ὅλαις ταῖς ἀπαράτησα καὶ στὴ δική σου μπῆκα.

725. *Faur. II, 300. Rhodus.*

Ὅσ' ἄστρα εἶναι στὸν οὐρανὸν, τόσα σπαθιὰ κυρά μου,
Ἀνίσως καὶ δὲν σ' ἀγαπῶ, νἄμβουνε στὴν καρδιά μου.

2. *νὰ ἔμβουν F.*

726. *T. 117.*

Ὅσο 'ν' ὁ οὐρανὲς πλατὺς καὶ τ' ἄστρα . .
Ἐτσὶ κ' ἐγὼ σ' ἀγάπησα μὲ τὴν καρδιὰ καθάρια.

727. *B.*

Ὅταν ἤτον νὰ μ' ἀρνιστῇς διατὶ νὰ μ' ἀγαπήσῃς,
Νὰ κάψῃς τὴν καρδίτσα μου κ' ὕστερον νὰ μ' ἀφήσῃς.

728. *B.*

Ὅταν θέλω σὲ ντυμηθῶ ἀπάνω στὸ φαγί μου,
Ἡ ὄρεξίς μου κόπτεται καὶ χάνω τὴν ζωή μου.

729. *B.*

Ὅταν θέλω σὲ νθυμηθῶ κι' ὅταν σὲ βάλλ' ὁ νοῦς μου,
Σὰν θάλασσα φουσκώνεται, σὰν κύμα δέρν' ὁ νοῦς μου.

730. *T. 42.*

Ὅταν μὲ ποῦν νὰ σ' ἀρνηθῶ οἱ φίλοι κ' οἱ δικοί μου,
Μοῦ κόβονται τὰ μέλη μου, μοῦ 'δρώνει τὸ κορμί μου.

731. *U.*

Ὅταν πιάνω τὸν χορὸ,
Πιάνω χέρι δροσερό.

732. *B.*

Ὅταν σὲ βλέπω χαίρουμαι, λυποῦμ' ὅταν σὲ χάσω·
Κι' ἀπαρηγόρητα θρηνῶ, ἕως νὰ σ' ἀπολάψω.

733. *B. Sand. 180.*

Ὅταν πῶ τ' ὄνομά σου, δὲν ἠξεύρω δία τι,
Κόπτονται τ' ἥπατά μου, τὸ κορμί μ' ἀδυνατεῖ.

1. *δία τι?*

735. *B.*

Ὅταν σὲ διοῦν τὰ μάτια μου, καρδιὰ μ' ἀναστενάζει,
Κι' ἄλλην καλήτερη χαρὰν ὁ νοῦς μου δὲν λογιάζει.

736. *Sand. 156.*

Ὅταν σὲ καλοθυμηθῶ, ἂν ἤμ' ὀρθός, καθίζω,
Κι' ἂν ἤμ' εἰς τὸ προσκέφαλο, σὰν ψάρι λαχταρίζω.

737. *Ross Inselr. III, 176. B. Sand. 41. M. II, 414. Creta. Casus.*

Ὅταν σὲ πρωτοείδανε τὰ μάτια τὰ δικά μου,
Τὸ στῆθος μούτον ἄνοικτον κ' ἐμπῆκας στὴ καρδιά μου.

738. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Ὅταν σὲ πρωτοαγάπησα νὰ σοῦ τοὔπῶ πῶς ἦτον;
Ἐμπρὸς τὴν πόρταν ἔστεκες κ' ἡ μέρα κυριακ' ἦτον.

739. *Faur. II, 270.*

Ὅταν σὲ συλλογίζομαι, τὸ αἱμά μου παγώνει.
Κι' ὁ νοῦς μου διασκορπίζεται σὰν τ' ἄχυρον ςτ' ἀλῶνι.

740. *Curtius. Aegina.*

Ὅταν στερέψ' ἡ θάλασσα καὶ βγῇ μηλιὰ μὲ τ' ἄνθη,
Τότε νὰ ξεύρῃς μάτια μου ἡ ἀγάπη μας ἐχάθη.

741. *Curtius. Aegina.*

Ὅταν στερέψ' ἡ θάλασσα κ' ἐβγάλῃ κυπαρίσσι,
Τότε κ' ἡμᾶς ὁ ἔρωτας θὰ μᾶς ἀποχωρίσῃ.

742. *B.*

Ὅταν στερέψ' ἡ θάλασσα κ' ἔβγουν τὰ ψάρια ἔξω,
Τότε κ' ἐγὼ 'πὸ λόγκου σου τὸ θάρρος μου θὰ κόψω.

1. στρέψει *B.*

743. *T. 45.*

Ὁ οὐρανὸς κ' ἡ ἐρημιὰ λυποῦνται τὰ κακά μου,
Σκύλα δὲν ἐβαρέθηκας τὰ παραδέρματά μου.

2. παραδέρνατά *T.*

744. *T. 29.*

Ὁ οὔρανος κ' ἡ θάλασσα κ' ἡ γῆ κι' οὖλα τὰ πάντα
Μοῦ λένε νὰ σ' ἀπαρνηθῶ, νὰ μὴ σὲ πάρω γι' ἄντρα.

745. *T. 397.*

Ὁ οὐρανὸς κι' ἂν κατεβῇ κ' ἡ γῆς κι' ἂν πάῃ ἀπάνω,
Δὲ σ' ἀπαρνιῶ μ' ἐγὼ ποτὲ ὄξα κι' ἂν ἀπεθάνω.

746. *T. 117.*

Οὐρανὸς εἶσαι μὲ τ' ἄστρα, θάλασσα μὲ κύματα·
Πῶς νὰ σοῦ τ' ἀλησμονήσω τὰ γλυκοφιλήματα;

747. *B.*

Ὄχου γλυκειὰ μ' ἀγάπη, πῶς θὰ σὲ στερευθῶ,
Ὅπου τὸν νοῦ μου χάνω, ὅταν σ' ἐνθυμηθῶ.

748. *Sand. 190.*

Ὄχου, καϋμὸς πούναι κι' αὐτὸς νἄχ' ἄνθρωπος ἀγάπη
Νὰ μὴν τὴν βρίσκῃ μοναχὴ, νὰ τῆς εἰπῇ τὰ πάθη.

749. *B.*

Ὄχου πουλί μ' ἀθάνατον, παντότεινή μ' ἐλπίδα·
Ἀφόντες ἐχωρίσαμε πλέο χαρὰ δὲν εἶδα.

750. *B. M. II, 410.*

Ὁ χωρισμός σ' ἀγάπη εἶναι σὰν τὰ βουνά,
Ποῦ πᾶνε τὰ πουλάκια καὶ κλαίουν θλιβερά.

751. *B.*

Ὁ χωρισμός σου μάτια μου θὲ νὰ μέν' ἀφανήσῃ·
Καὶ θάνατον εἰς τὸ ἑξῆς θὲ νὰ μοῦ προξενήσῃ.

752. *B.*

Ὁ χωρισμός σου μ' ἔκαμε νὰ κείτωμαι ςτὸ στρῶμα·
Καὶ σὺ σκληρὰ δὲν ἄλλαξες τὴν γνώμην σου ἀκόμα.

753. *B.*

Παίδευε, κτύπα, πλήγωνε σκληρέ, μὴ μὲ λυπᾶσε,
Ἐν ὅσῳ δὲν θὰ σπλαγχνηστῇς, ἐγὼ δὲν λέγω, πάψε.

754. *T. 102.*

Παλαιὰ στρατιὰ δὲ χάνεται, καινούρια δὲ πατιέται,
Οὐδὲ παλαιὰ ἀγαπητικιὰ δὲν ἀπαλησμονιέται.

755. *Sand. 186.*

Πάλι σ' εἶδαν τὰ μάτια μου, πάλ' ἀνάψ' ὁ γιαρᾶς μου,
Πάλ' ἄναψαν καὶ κάισαν τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου.

756. *Sand. 170.*

Πάλι τὰ μαῦρα φόρεσες, πάλ' ἐμμορφιαῖς γυρεύεις,
Πάλι τὸν Τοῦρκον ἀγαπᾷς καὶ τὸν Ῥωμαιὸν δὲν θέλεις.

757. *T. 299.*

Πάλληκαράκια καὶ παιδιὰ τὴ νιότ' ἂς τὴ χαροῦμε,
Γιατὶ θὲ νἄρθῃ 'νας καιρὸς νὰν τήνε στερευτοῦμε.

758. *Sand. 192.*

Παναγιά μου καὶ σωτῆρα,
Δός μέ την, ἂς ἦν' καὶ χήρα.

759. *Sand. 190.*

Παντρεμμένη χωρὶς ἄντρα, ποῦ τὸ βρῆκες τὸ παιδί;
Καὶ τὸ σ' κώνεις καὶ διαβαίνεις καὶ δὲν τὄχεις ἐντροπή;

760. *T. 439.*

Παπάδες καὶ πνευματικοὶ τὸ βρίσκανε γραμμένο·
Ὅπου 'γαπάῃ κι' ἀρνηθῇ, δὲν εἶν' συγχωρημένο.

761. *T. 12.*

Πάπλωμά μου κεντημένο καὶ σεντόνι μου χρυσό,
Ποὖν' ἡ κόρη πωκοιμώτουν στὸ δεξί μου τὸ πλευρό;

762. *B.*

Πάπλωμά μου κεντημένο, μαξηλάρι μου χρυσό,
Εἰς τὴν κλίνη ποῦ κοιμᾶσαι, νάμ' ἐγὼ τὸ μοναχό.
Λεϊμονιὰ μὲ τὰ λεϊμόνια καὶ μὲ τοὺς ἀσπρους ἀνθοὺς,
Μὲ νερὸ δὲν μὲ ποτίζεις καὶ ποτίζεις μὲ καϋμούς.

763. *Faur. II, 296. Rhodus.*

Πάντοτε μ' ἀναστεναγμοὺς βραδυάζει, ξημερώνει·
Διὰ λόγου σ' ἡ καρδοῦλά μου κλαίει καὶ δὲν μερώνει.

764. *T. 266.*

Παραθυράκια μου χρυσᾶ κι' ἀργυροκαμωμένα
Νὰ πῆτε τῆς κυρούλας σας νὰ μ' ἀγαπάῃ κ' ἐμένα.

765. *Curtius. Aegina.*

Παραθυράκι μου ψηλὸ δειξέ μου τὴν κυρά σου,
Μ' ἀσῆμι κι' ὅλο μάλαγμα, νὰ ντύσω τὰ καρφιά σου.

766. *B.*

Παρακαλῶ σε θάλαττα μὴν κάμνῃς τόσον ξέμμα
Κ' ἔχω κ' ἐγὼ στὴν ξενιτειὰν δυὸ μάτια ζαχαρένια.

767. *Faur. II, 282.*

Παρακαλῶ σὲ μάτια μου παρακαλιὰν μεγάλην·
Ἀπάνω στὴν ἀγάπην μας μὴν πᾷς νὰ κάμῃς ἄλλην.

768. *T. 457.*

Πατῶ στὰ χιόνια, καίομαι καὶ στὴν φωτιὰ κρυώνω,
Στὰ κρύσταλλα ζεσταίνομαι καὶ στὴ βροχὴ στεγνώνω.

769. *T. 156.*

Πέντε χρόνους τὴ δουλεύω μίαν ἄσπλαχνο κυρὰ,
Κ' ἡ ψυχή της δὲν τὸ λέγει νὰ μοῦ δώσ' ἐλευθεριά.

770. *T. 449.*

Περπάτῶ καὶ σὲ γυρεύω σὰν τὴ μάνα τὸ παιδὶ
Καὶ παρηγοριὰ δὲ βρίσκω ὡραιότατό μου κορμί.

2. ὡρ. κορμί *T.*

771. *T. 63.*

Πέρδικα τῆς ἀκρογιαλιᾶς πωμάρανες τ' ἀηδόνι
Καὶ τῶκαμες καὶ περπατεῖ ταῖς νύχταις καὶ μαργώνει.

772. *T. 62.*

Περδικοῦλα πλουμισμένη ποῦ ςτὰ δάση περπατεῖς,
Βρόχια καὶ βεργιὰ θὰ στήσω, νὰ σὲ κάμω νὰ πιαστῆς.
Κι' ἂν εἰς τὰ βεργιά μου πέσῃς περδικοῦλα πλουμιστή,
Κάμαρα θὲ νὰ σοῦ κάμω ὅλ' ἀπὸ χρυσὸ φλωρί.

773. *B.*

Περιορισμένη μ' ἔχουσι νὰ μὴν σ' . . .
Οὐδ' εἰς τὰ μάτια νὰ σὲ διῶ οὐδὲ νὰ σὲ λαλήσω.
Τύφλα ςτὸν περιοριστὴ ὅπου μᾶς περιορίζει,
Θὲς καὶ σὺ, θέλω καὶ ἐγὼ, κανεὶς δὲν μᾶς ὁρίζει.

774. *Kind.*

Περιορισμένο σὲ θωρῶ κ' ἤθε νὰ σ' ἐρωτήσω,
Ἂν ἔν' ἀφ' τὴν ἀγάπη μου, νὰ σὲ παρηγορήσω.

775. *T. 282. cfr. T. 57.*

Περιστεράκι τ' οὐρανοῦ, κατέβα, κάμε χρίσι,
Ποῦ 'γάπησα μιὰν ἄσπλαχνη καὶ τώρα θὰ μ' ἀφήσῃ.

776. *T. 29.*

A. Περνᾷς καὶ δὲ μὲ χαιρετᾷς, βαρυέσαι νὰ μιλήσῃς
Καὶ λόγο 'πὸ τ' ἀχείλί σου νὰ μὲ παρηγορήσῃς.
B. Περνῶ καὶ δὲ σὲ χαιρετῶ, τὰ μάτια χαμηλώνω,
Τὸ κάνω γιὰ τὴ γειτονιὰ, μὰ ἐγὼ σὲ καμαρώνω.

777. *T. 104.*

Πέρνα ψηλὲ, πέρνα λιγνὲ, πέρνα γλυκό μ' ἀϊτέρι,
Ποῦ σ' ἔχουν ἡ γειτόνισσαις μὲς ςτὴν καρδιὰ μαχαῖρι.

778. *Sand. 198.*

Περπατεῖς καμαρωμένα, σείονται τὰ βυζάκια σου,
Νὰ τὰ φιλοῦν' ὁ καϋμένος τ' ἄσπρα μαγουλάκια σου.

779. *T. 128.*

Πές μου νὰ ζήσῃς ἔρωτα τί ἀξίζει μιὰ κλεισμένη;
Σὰν εἶναι καὶ δὲν φαίνεται, γράφεται πεθαμμένη.

780. *T. 106.*

Πέστε της λόγια, πέστε της, κάψετε τὴν καρδιά της,
Πέστε πῶς ἐπαντρεύτηκα κοντὰ στὴ γειτονιά της.

781. *T. 61. Zacynthus.*

Πετάξου περδικοῦλά μου
Κ' ἔλα στὴν ἀγκαλοῦλά μου.

782. *Faur. II, 290.*

Πέ το κόρη τὴν μάναν σου νὰ κάμῃ κι' ἄλλην γένναν,
Νὰ κάψῃ κι' ἀλλουνοῦ καρδιὰν, ὡς ἔκαψεν ἐμένα.

783. *Faur. II, 288.*

Ποιὸς εἶδε τέτοιον πόλεμον, νὰ πολεμοῦν τὰ μάτια,
Δίχως μαχαίρια καὶ σπαθιὰ νὰ γένωνται κομμάτια;

784. *Sand. 162.*

Ποιὸς εἶναι σιδερόκαρδος νὰ σοῦ βάστᾳ τὸν πόνο
Νὰ βλέπῃ τὸ κορμάκι σου στὸν μῆνα καὶ στὸν χρόνο.

785. *T. 102.*

Ποιὸς ἔχ' ἀγάπη στὴν καρδιὰν νὰ μὴν τόνε μαραίνῃ.

785 a. *U.*

Ποιὸς κρίνος ὡραιότατος σοῦδωσε τὴν ἀσπράδα,
Καὶ ποιὰ μηλιὰ γλυκομηλιὰ τὴν ῥοδοκοκκινάδα.

786. *T. 450.*

Πολλὰ βλέπουν τὰ μάτια μου, μὰ δὲν μπορῶ νὰ κρίνω,
Ξερὸ σφογγάρι γίνομαι κι' ὅλα τὰ καταπίνω.

787. *T. 450.*

Πολλὰ θωροῦν τὰ μάτια μου κι' ὁ νοῦς μου τὰ σκεπάζει
Καὶ ἡ θλιμμένη μου καρδιὰ κλαίγει κι' ἀναστενάζει.

788. *T. 462.*

Πολλαῖς φοραῖς ἀπὸ καρδιᾶς βούλομαι νὰ σ' ἀφήσω·
Ἡ ἀγάπη 'ναι πολὺ γλυκειὰ κι' ὅλο μὲ φέρνει πίσω.

789. *U. T. 448.*

Πολλαῖς φοραῖς μεσάνυχτα ξυπνῶ γιὰ τὸν ἀέρα,
Βλέπω τὸν κόρφον σ' ἀνοιχτὸν, καὶ λέγω πούναι μέρα.

1. *σηκώνομαι νύχτα T.*

791. *T. 192.*

Πονεῖ ἡ ψυχή, πονεῖ ἡ καρδιά, πονοῦν τὰ φυλλοκάρδια,
Πονοῦν ἡ ξώγαις τῶν βυζιῶν, ποῦ σῶδινα τὸ γάλα.

792. *T. 203.*

Πόσαις μπαρκούλαις γιὰ καιρὸ δὲν εἶναι μισεμμέναις,
Πόσαις κοπέλαις γιὰ προικιὰ δὲν εἶναι παντρεμέναις.

793. *T. 462.*

Πόσαις βολαῖς ἀπὸ καρδιὰ βούλομαι νὰ σ' ἀφήσω,
Καὶ πάλαι κλαῖν' τὰ μάτια μου· πῶς θὰ σ' ἀλησμονήσω.

794. *T. 166.*

Πόσα τραγούδια πούπαμε κ' ἡ κόρη δὲν προβαίνει·
Εἶγδὲς ἡ σκύλ' ἡ ἄσπλαγχνη, καρδιαῖς ὁποῦ μαραίνει;

795. *T. 269.*

Ποτὲ 'πὸ πρύμη καραβιοῦ δὲ λείπει πρασινάδα,
Ποτὲ κι' ὀχ τ' ἀχειλάκι σου ἡ ῥοδοκοκκινάδα.

796. *T. 166.*

Ποτέ μου δὲν ἀγάπησα κοπέλα μὲ παράδαις
Παρεὶ μὲ τὰ τραγούδια μου καὶ μὲ τσοὺ ταμπουράδαις.

797. *T. 119.*

Ποτέ μου δὲν τ' ἀπάντεχα μήτε στὸν νοῦ μου τὄχα
Ν' ἀφήσῃς τὸν βασιλικό, νὰ πιάσῃς τὴν μολόχα.

798. *B.*

Ποτὲ στὰ χείλη πηγαδιοῦ δὲν λείπει πρασινάδα
Κι' ἀγάπη χωρὶς πλεισμονὴ δὲν ἔχει νοστιμάδα.

799. *Sand. 168.*

Ποτὲ νὰ μὴν πῇ ἄνθρωπος, ἡ ἀγάπη πῶς παλαιώνει,
Ὅταν νὰ σμίξουνε τὰ δυὸ, σὰν τὴ φωτιὰ φουντώνει.

800. *T. 44.*

Ποῦθελα νὰ βρισκόμουνα σὲ μιᾶς σπηλιᾶς σκοτάδι,
Καὶ δάκρυα 'πὸ τὰ μάτια μου νὰ πίν' αὐγὴ καὶ βράδυ.

801. *V. T. 123.*

Πουλάκι μ' ἀκυνήγητο, ποιὸς θὰ σὲ κυνηγήσῃ,
Ποιὸς θὰ σὲ βάλῃ στὸ κλουβὶ, νὰ σὲ γλυκοφιλήσῃ

802. *B.*

Πουλάκι μ' ὅταν ἔρχεσαι
Σὰν ἄγγελος μοῦ φαίνεσαι.

803. *T. 281.*

Πουλάκι μου ποῦ κελαϊδεῖς κι' ὄμορφο χελιδόνι.
Ἀλλὸ εἶμαι ποῦ σ' ἀγαπῶ κι' ἀλλὸς σὲ καμαρώνει.

804. *B. Sand. 158.*

Πουλί μ' ἀγαπημένο δὲν ἀπελπίζομαι,
Ὁ κόσμος εἶναι ῥόδα καὶ μετασμίγομαι.

805. *B.*

Πουλί μ' ἀγαπημένον μιὰ χάρι ποῦ ζητῶ,
Ἐὰν εἶν' ὁρισμός σου δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ.

806. *B.*

Πουλί μου δὲν τὸ ἔλπιζα τὴν γνώμην σου ν' ἀλλάξῃς,
Κι' ἀπὸ τοὺς τόσους ὅρκους σου ἕνα νὰ μὴν φυλάξῃς.

807. *B.*

Πουλί μου μὴν μελαγχωλῇς, μὴν βάνῃς ὑποψίαν,
Καὶ ξεῦρε πῶς σέν' ἀγαπῶ χωρὶς ἀμφιβολίαν.

808. *T. 52.*

Πουλὶ νὰ γένω καὶ νὰ πετάξω
Καὶ νἄρτω φῶς μου νὰ σέν' ἁρπάξω.

809. *T. 282.*

Πούσουνε, καὶ σ' ἐγύρευα, πουλί μ' ἀγαπημένο.

810. *Βυβιλάκης. Sand. 170. Creta.*

Ποῦ πάρει χίλια πήρπυρα καὶ κακουδιὰ γυναῖκα,
Τὰ χίλια πᾶν ςτ' ἀνάθεμα κ' ἡ κακουδιὰ πομένει.

811. *Ross Inscbr. III, 176. Creta. Casus.*

Πράσινη τέντα τοῦ πασᾶ καὶ μαστραπᾶς τοῦ χάνη,
Ὅστις γυρίσῃ νὰ σὲ δῃ, τὸν λογισμόν του χάνει.

812. *T. 316.*

Πράσινη πέτρα τοῦ γιαλοῦ, δακτυλιδιοῦ πετράδι,
Χαρᾶς τὴν τὴ μανοῦλά σου κ' ἔχειον ποῦ θὰ σὲ πάρῃ.

813. *T. 493.*

Πρέπει νὰ σέν' ὀνομάσω ἀδελφὴ τῆς ἀπονιᾶς.

814. *T. 101.*

Πρόβαλ' ἀσῆμί μ' ἄδολο, βοῦλα τῶν τσεκινιῶνε,
Καμάρι τσ' μανούλας σου καὶ τῶν παλληκαριῶνε.

815. *T. 355.*

Πρόβαλε κι' ἀποφάσισε νὰ ζήσω ἢ νὰ πεθάνω,
Γιατὶ τὸν ἐβαρέθηκα τὸν κόσμο τὸν ἀπάνω.

816. *T. 451.*

Πρόβαλε ποῦ τὸν ἔσφαξες σκύλα μὲ τὴ θωριά σου
Καὶ παρηγόρησέ τονε μὲ τὴν γλυκότητά σου.

817. *T. 395.*

Πρόβαλε σκύλα φόνισσα, νὰ δγῇς τὸν σκοτομό μου,
Στὸν κάμπο μὲ τὰ λούλουδα τὸν ματοχειλισμό μου.

818. *Sand. 186.*

Πρόβαλε τὸ τρικολόρο μὲ γαρούφαλο στ' αὐτὶ,
Παρηγόρα με καὶ μένα τώρα ποὖμαι μοναχή.

819. *B.*

Προυμένοντας ἀπόλαυσιν ἡ στέρησις κοντεύει,
Καὶ ἡ ἀθλία μου καρδιὰ πῶς θὰ τὸ ὑπομένῃ;

820. *Sand. 188.*

Πῶς νἆταν νὰ σ' ἀντάμωνα, νὰ σοῦλεγα δυὸ λόγια,
Κι' ἂν δὲν σοῦ γύριζα τὸν νοῦν, ἂς μοῦκοβαν τὴ γλῶσσα.

821. *Sand 192.*

Σ' ἀγαπῶ καὶ δὲν τὸ ξέρεις,
Τὄμαθες καὶ δὲν μὲ θέλεις.

822. *T. 355.*

Σαγίτ' ἀπ' ἀρκοντόσπιτο μ' ἔχει σαϊτεμμένο,
Κι' ὅσοι γιατροὶ κι' ἂ μ' εἴγδανε, μοὔπανε πῶς πεθαίνω.

823. *T. 450.*

Σὰν ἀκούσω τὄνομά σου, δὲν ἠξεύρω διὰ τί,
Κόβονται τὰ ἥπατά μου, τὸ κορμί μ' ἀδυνατεῖ.

824. *B. M. II. 410.*

Σὰν ἀπεθάνω, βάλτε μου στὸ μνῆμά μου ἔν ἄνθη,
Στὸ κούτελόν μου γιασουμὶ, στὸ χεῖλί μ' ξοδοδάφνη.

2. *κοντά μου — πικροδάφνη M.*

825. *T. 462.*

Σὰν ἤθελες νὰ μ' ἀρνηθῇς, διατί νὰ μ' ἀγαπήσῃς;
Καὶ μιὰ φλόγα, ποῦ ἄναψες, πῶς τώρα θὰ τὴν σβύσῃς;

826. *Faur. II. 286. T. 124.*

Σὰν ἡ φωτιὰ τοῦ πιπεριοῦ μ' ἔκαψε τὸ φιλί σου,
Κι' ὁ νοῦς μου τὰ βουνὰ κρατεῖ γιὰ πιὸ μὴ δική σου.

1. *τὴν φωτιά T.*

827. *Ross Inselr. III, 176. Creta. Casus.*

Σὰν ὄφις τρέχω στὸ νερὸ, καὶ τὸ νερὸ ἐσὺ 'σαι·
Δός μου νερὸ νὰ μὴ χαθῶ κι' ἀλυπητὴ μὴν ἦσαι.

828. *B.*

Σὰν πόλι τόσαις σαΐτιαῖς καὶ τῶν ματιῶν ἀχτίναις,
Νὰ πέφτουνα στὸ στῆθός μου, νὰ μὲ κλοποῦν ἐκείναις.

829. *T. 254.*

Σὰν τί τὸ θέλεις μάτια μου, τὴ νύχτα τὸ λυχνάρι,
Πῶκεῖνο 'χεις στὸ σπίτι σου τ' ἄστρα καὶ τὸ φεγγάρι;

831. *T. 268.*

Σὰν τ' ἄνθη τῆς ἀμυγδαλιᾶς λάμπει τὸ πρόσωπό σου,
Κι' ὅποιος σὲ δγῇ, λιγώνεται καὶ ξεψυχάει μπροστά σου.

2. *ὁμπρὸς T.*

832. *Curtius. Aegina.*

Σὰν τὴν μαρμαροκολόνα στέκεις μέσα στὴν κλησιὰ
Καὶ μαραίνεις παλληκάρια, νέους, γέρους καὶ παιδιά.

833. *T. 128.*

Σὰν τί τὸ θέλεις νὰ περνῶ καὶ νὰ συχνοδιαβαίνω
Καὶ λόγ' ὀχ τ' ἀχειλάκι σου νὰ μὴ μπορῶ νὰ πέρνω;

834. *U.*

Σὰν τὸ σαΐνι θὰ χυθῶ, νὰ μπῶ στὴν κάμαρά σου,
Νὰ σοῦ φιλήσω ταῖς ἐλιαῖς, πῶχεις στὰ μάγουλά σου

835. *Curtius. Aegina.*

Σὰν τύραννος μὲ τυραννεῖς καὶ σὰν κριτὴς μὲ κρίνεις,
Τὴν λευθεριά μου νὰ ζητῶ καὶ σὺ δὲν μοῦ τὴν δίνεις.

836. *T. 442.*

Σάραντ' ἅγιοι βοηθᾶτέ μου, κ' ἕνα θεριὸ μὲ πνίγει·
Ἕνα πουλάκι' ἠμέρωσα κ' ἐκεῖνο θὰ μὲ φύγῃ.

837. *Curtius. Aegina.*

Σαράντ' ὀργυιαῖς τὴν ἔσκαφα τὴ γῆ μὲ τὸ βελόνι,
Διὰ νὰ βρῶ τὴν ἀγάπη μου τὴν μαρμαροκολόνα.

838. *Curtius. Aegina.*

Σ' ἀφίνω τὴν καληνυκτιὰ μηλιά μου μὲ τοὺς κλώνους,
Κ' ἐγὼ πάγω νὰ κοιμηθῶ μὲ δάκρυα καὶ μὲ πόνους.

839. *Curtius. Aegina.*

Σ' ἀφίνω τὴ καληνυκτιά, πέσε, γλυκὺ κοιμήσου,
Καὶ στ' ὄνειρό σου νὰ μὲ δγῇς σκλάβο καὶ δουλευτή σου.

840. *B.*

Σαστίζω 'γὼ καὶ ἀπορῶ νὰ βλέπω τὴν καρδιά σου,
Τόσο σκληρὰ καὶ ἄπονη, κρίμα στὴν εὐμορφιάν σου.

841. *B.*

Σγουρὲ βασιλικέ μου, διατὶ ἐμάρανες,
Ἄλλην ἀγάπην ἔχεις κ' ἐμὲ παραίτησες.

842. *B.*

Σγουρὲ βαιλικέ μου καὶ γαρούφαλόν μου,
Φέρε τὸ μάγουλόν σου κοντὰ στὸ στόμα μου.

843. *Sand. 200.*

Σένα νὰ πρέπῃ μπέη μου χαρτὶ καὶ καλαμάρι,
Μπογιούντσα σαμαρόγουνα καὶ λαχουρὶ ζωνάρι.

844. *Sand. 118.*

Σ' ἕνα γιαγκίνι καίγομαι, σὲ μιὰ φωτιὰ μεγάλη,
Πάρτε νερὸ καὶ σβύστε με, νὰ μὴν ἀνάφτουν ἄλλοι.

1. *χιαγκῆνι S.*

845. *B.*

Σέν' ἀγαπῶ κ' ὑπόσχουμαι ἐν ὅσῳ κ' ἐὰν ζήσω,
Τὴν μεταξὺ φιλίαν μας ποτὲ νὰ μὴν ξωφλήσω.

846. *T. 59.*

Σ' ἕνα ψηλότατο δεντρὸ μωβάρτηκε ν' ἀπλώσω.
Τόσο ψηλὸ 'ναι τὸ δεντρὸ καὶ δὲν μπορῶ νὰ σώσω.
Ἄ θέλῃ πάλαι τὸ δέντρο ἀπὸ καλή του χάρι
Νὰ ῥίξῃ τὸ κλωνάρι του κι' ἀπάνου νὰ μὲ πάρῃ.

847. *Faur. II, 284.*

Σὲ περιβόλ' ἐμπαίνω κ' εὑρίσκω μιὰ μηλιά,
Τὰ μῆλα φορτωμένην, κι' ἀπάνω κοπελιά·
Λέγω της· ἔλα κάτω νὰ κάμωμε φιλιά·
Κ' ἐκείνη κόβγει μῆλα καὶ μὲ πετροβολᾷ.

848. *T. 61.*

Σ' ἐτούτηνε τὴ γειτονιὰ δυὸ πέρδικαις κοιμῶνται
Κι' ἀγκάλια μὲ ξυπνήσουνε, διατὶ μᾶς καταριῶνται.

849. *T. 121.*

Σ' ἐτούτηνε τὴ γειτονιὰ ἔχω κ' ἐγὼ τ' ὁρίζω
Μιὰ νεραντσούλα φουντωτὴ καὶ τὴ συχνοποτίζω.

850. *Faur. II, 270.*

Σηκώνομαι πολὺ ταχυὰ, νὰ πάρω τὸν ἀέρα,
Βρίσκω τὰ στήθη σ' ἀνοιχτὰ, παντέχ' ὅτ' εἶν' ἡμέρα.

851. *T. 42.*

Σήμερα μαύρισ' ὁ οὐρανὸς, σήμερα μαῦρα μέρα,
Σήμερα ποχωρίστηκεν ἀϊτὸς τὴν περιστέρα.

852. *T. 455. B.*

Σήμερα τὰ ματάκια μου ἔκλαψαν τ' καϋμένα,
Γιατί ναθυμηθήκανε πράματα περασμένα.

2. *Διοτὶ ἐνθυμήθησαν B.*

853. *Sand. 182.*

Σήμερον κι' αὔριον εἶμ' ἐδῶ, ταχὺ καὶ τὸν σαββάτο,
Τὴν κυριακὴ σ' ἀφίνω γειὰ, μῆλό μου ξαχαράτο.

854. *U. T. 57.*

Σήμερον τὸ πουλάκι μου θὰ βγῇ νὰ σεργιανίσῃ.
Θεέ μου κάμε συννεφιὰ, ἥλιος μὴ τὸ μαυρίσῃ.

1. *ἡ ἀγάπη T.* 2. *μιὰν νοτιὰν ὁ ἡ. μ. τὸ γύξῃ T.*

855. *B.*

Σιδηροβεργινὸν κλωβὶ μ' ἔκαμαν οἱ γονεῖς μου
Καὶ μέσα μ' ἐκλειδώσανε διὰ λόγου σου πουλί μου.

856. *Sand. 202.*

Σκάσε καρδιὰ καὶ πλάνταξε, γίνου χίλια κομμάτια,
Ἡ ἀγάπη σου σ' ἀρνήθηκε, πάει στὰ ξενιτάτα.

857. *T. 122.*

Σκόρτσαις καὶ τάβλαις τοῦ σπιτιοῦ μὴν μοῦ τήνε ξυπνᾶτε,
Τὴν πολυαγαπημένη μου στὴν κλίνη ποῦ κοιμᾶται.

858. *B.*

Σ' ὅλον τὸν κόσμο πήγω ἕως μέσα στὴν Φραγκιάν,
Τὰ μάτια μου δὲν εἶδαν μιὰ τέτοια κοπελιάν

859. *Kind.*

Σμύρνη μου, τὰ λουλούδια σου κανένα μὴ βαγίσῃ,
Μηδ' ἀφ' τὰ θυμιανούσικα κανένα μὴ 'ρρωστήσῃ.

860. *T. 111.*

Σοῦ στέρνω δυὸ γαρούφαλα, τὰ δυὸ σ' ἕνα κλωνάρι,
Κ' ἔχω τσ' ὀρπίδες μου στὸ Θιὸ νὰ γένωμαι ζευγάρι.

861. *T. 48.*

Σοῦ στέρνω προσκυνήματα μὲ τὸ πουλὶ τ' ἀϊδόνι
Καὶ μὲ τὴ θάλασσα γραφὴ καὶ μὲ τὸ χελιδόνι.

862. *Lycurgus.*

Σπαθιὰ κι' ἂν βρέξῃς οὐρανὲ, μαχαίρια κι' ἂν χιονίσῃς,
Μέν' ἀπὸ τὴν ἀγάπη μου νὰ μὴ τὴν ξεχωρίσῃς.

863. *T. 355.*

Σπλαγχνίσου με, λυπήσου με, κάμε γιὰ τὴν ψυχή σου,
Καὶ μήν' ἀφήσῃς νὰ χαθῶ, κ' εἶναι ντροπὴ δική σου.

2. *Μὴ T.*

864. *T. 455.*

Στάζουν τὰ κεραμίδια σου βεγιᾶῖς, βεγιαῖς φαρμάκι,
Κ' ἐγὼ διψῶ καὶ πίνω το γιὰ τὴ γλυκειά σ' ἀγάπη.

865. *Sand. 170.*

Στὰ παραθύρια τὰ ψηλὰ κρέμονται δυὸ λεϊμόνια·
Γ'ὅνα μου σφάζει στὴν καρδιὰ καὶ τἄλλο στὰ πλεμόνια.

865 a. *T. 12. Zacynthus.*

Στὰ σεντονάκια τὰ πλουμισμένα,
Τὰ ὑψηλὰ, τὰ κεντησμένα,
Μιὰ κορασίδα εἶν' ποῦ κοιμᾶται
Καὶ τὴν ἀγάπη δὲν τὴ θυμᾶται.

866. *Sand. 146.*

Στὰ στήθη μου ἔχω φωτιὰ κι' ἀνάπτει τὴν καρδιά μου·
Ὁ ἔρως μοῦ τὴν ἄναψε χωρὶς τὴν ἄδειά μου.

867. *T. 93.*

Στὴν γειτονιά μας ζάχαρη κ' ἐμεῖς τὴν πιθυμοῦμε,
Κ' ἔρχοντ' ἀπ' ἄλλαις γειτονιαῖς καὶ μᾶς τὴν ξεπουλοῦνε.

868. *T. 157.*

Στὴ γειτονιά σου μὲ πωλοῦν σκλάβο κι' ἀγόρασέ με·
Γιὰ 'νὰ φιλὶ μὲ δίνουνε· δόσε το κ' ἔπαρέ με.

869. *L.*

Στὴν γειτονιά σου τραγουδῶ, ἔβγα νὰ μὲ λογιάσῃς,
Ν' ἀκούσῃς τὰ τραγούδια μου, νὰ βαρυαναστενάσῃς.

870. *T. 395.*

Στὴν θύραν σου ξενύχτησα σπαθὶ ξεγυμνωμένο,
Καὶ δὲν ἐβγῆκες νὰ μὲ δγῇς τὸν κακονυχτισμένο.

871. *Steph. II, 90.*

Στὴν Μπαρπαριὰ καὶ Τούνιζι, Τρίπολι κι' Ἀλιξέρη
Κεῖ βρίσκεται τ' ἀδέλφι μου χειμῶν' καὶ καλοκαῖρι.

872. *T. 401.*

Στὴν μέσην ἀπ' τὴν θάλασσαν εἶν' ἕνα πηγαδάκι,
Ἐκεῖ ξεπλένουν ταῖς καρδιαῖς κι' ἀρνοῦνται τὴν ἀγάπη.

873. *T. 324.*

Στὴν μέσην ἀπ' τὴν θάλασσαν ἔχω φτεμένα γκούλια,
Κι' ἂν τὰ διαβῇς ἀγάπη μου, μὴ μοῦ νὰ κόψῃς οὖλα.

874. *T. 270.*

Στὴν Μύκον' ἤμουν κι' ἄκουσα, ταῖς ἄσπραις δὲ πρεζάρουν,
Ταῖς καθαρομελάχροιναις κάθουν κι' ἀναζωνάρουν.

875. *T. 48.*

Στὴν πόλι σ' ἐθυμήθηκα κ' ἥλιος μ' ἐπαρηγόρα·
Τσώπα πουλάκι μου μὴν κλαῖς, κ' ἐγὼ τὴν εἶγδα τώρα.

876. *T. 167.*

Στὴν πόρτα σου ξανύχτησα . . . . . .
Κ' ἐβγῆκες καὶ μ' ἐπάτησες μὲ τ' ἄσπρο σου ποδάρι.

877. *T. 440.*

Στὴν πόρτα τοῦ παράδεισου εἶν' ὁ κριτὴς καὶ κρίνει
Καὶ κάμει μιὰν ἀπόφασιν, ὁπ' ἀγαπάει νὰ πέρνῃ.

1. *V. L.* στὸν ποιητὴν *T.*

878. *T. 325.*

Στὴ σκότα τοῦ τρουγγέτου μου σ' ἔχ' ἁγιογραφισμένη·
Σύντα μπουτάρω τὸ πανὶ, σ' εὑρίσκω μπερδεμμένη.

879. *Pashl. I, 250. Sand. 156. Creta.*

Στῆς Ἰγγλιλτέρρας τὰ νερὰ ἔλαβα τὴν γραφή σου·
Στὸ κόρφον μου τὴν ἔβαλα κ' εἶπα· καρδιὰ δροσιά μου.

2. *δροσίσου S.*

880. *Sand. 158.*

Στῆς Πάτρας τὸ ἀνήφορο θὰ πάω νὰ στήσω τέντα,
Γιὰ νὰ περνᾷ ἡ ἀγάπη μου νὰ στήκω τὴν κοβέντα.

881. *B.*

Στιγμὴν πουλί μου δὲν περνῶ ποῦ νὰ μὴν σὲ θυμοῦμαι·
Καὶ μὲ τὸ ὤχ καὶ μὲ τὸ βὰχ πάντα παρηγοροῦμαι.

882. *T. 50.*

Στὸ κυπαρίσσ' ἀνέβηκα γιὰ νὰ μὲ κρύψῃ ὁ κλόνος,
Κ' ἔκειος μὲ ξεφανέρωσε καὶ μ' εἶγδ' ὁ κόσμος ὅλος.

883. *T. 440.*

Στὸν οὐρανὸ θὲ ν' ἀνεβῶ καὶ στὸν κριτὴ τοῦ κόσμου,
Νὰ διῶ γιατὶ μ' ἀρνήθηκες ματιά, ψυχὴ καὶ φῶς μου.

884. *Lycurgus.*

Στὸν οὐρανὸ θὲ νἀνεβῶ νὰ σταυρωθῶ νὰ κάτσω,
Νὰ πάρω πένα καὶ χαρτὶ τὰ κάλλη σου νὰ γράψω.

885. *V. Sand. 148. Conze.*

Στὸ παραθύρι κάθεσαι, καὶ μῆλο καθαρίζεις,
Καὶ κόβεις τὸ χεράκι σου κ' ἐμένα φοβερίζεις.

2. *ἔκοψες C.*

886. *T. 161.*

Στὸ παραθύρι κρέμεται παλληκαριοῦ ζωνάρι
Καὶ κορασιᾶς πεκάμισο μὲ τὸ μαργαριτάρι.

887. *Faur. II. 280. Conze.*

Στὸ πάραθύρ' ὅπ' εἶσαι σὺ, γαρουφαλιὰ δὲν πρέπει·
Γιατ' εἶσαι τὸ γαρύφαλον, κι' ὅπ' ἔχει μάτι', ἂς βλέπῃ.

1. *γαρούφαλο C.* 2. *γαρούφαλο εἶσαι μόνη σου C.*

888. *U. Athenae.*

Στὸ παραθύρι πούσαι σὺ νἄμουν κ' ἐγὼ παρμάκι,
Γιὰ ν' ἀκουμπᾷς ἀπάνω μου νὰ φεύγῃ τὸ φαρμάκι.

889. *Curtius. Aegina.*

Στὸ παραθύρι τοῦ βοριᾶ κάθετ' ἕνα σαγίνι,
Φορᾷ φουστάνα κουραζὲ, δὲν θέλει νὰ μοῦ κρίνῃ.

1. *ζαχίνι C.*

890. *Curtius. Aegina.*

Στὸ παραθύρι τῆς νοτιᾶς εἶναι τρεῖς ἀδελφάδες,
Κἂν δὲν μοῦ δίδουν τὴν μικρὴ, πάγω μὲ ταῖς φρεγάδαις.

891. *B.*

Στοῦ Μασεριοῦ τὸ πέλαγος ἔλαβα τὴν γραφή σου,
Στὸν κόρφο μου τὴν ἔβγαλα κ' εἶπα· καρδιὰ ντροπίσου.

892. *B.*

Στοῦ Σευδίκοϊ τὴν βρύσιν πῆγα γιὰ νὰ πιῶ νερὸ,
Γιὰ νὰ σβύσ' ὁ ἔρωτάς μου ὅπ' ἀνάφτ' ἀπὸ καιρό.

893. *T. 269.*

Στοὺς κρίνους, στὰ τριανταφύλλα ζητῶ τὴν ἐμμορφιά σου,
Μὰ χάνονται κοντὰ σ' ἐσὲ στὰ κάλλη τὰ δικά σου.

894. *T. 275.*

Στοῦτο τὸ σπίτι ποῦμαστε τὸ μαρμαροκτισμένο,
Ὀγλήγωρα θὰ μπάσομε γαμπρὸ καμαρωμένο.

895. *Faur. II, 272.*

Στρέψε τὰ μάτια τὰ γλυκὰ καὶ λυγογυρισμένα,
Ποῦ κάνουν τὰ πικρὰ γλυκὰ καὶ τ' ἄγρια μερωμένα.

896. *Sand. 162.*

Συλλογισμένος περπατῶ κι' ἀτός μου τὸ θαμάζω,
Πῶς δὲν ραγίζουν τὰ βουνὰ ὅταν ἀναστενάζω.

897. *B.*

Συλλογισμένον σὲ θιωρῶ, κάμνω νὰ σ' ἐρωτήσω,
Κ' ἂν εἶν' ἀπ' τὴν ἀγάπην μας, νὰ σὲ παρηγορήσω.

898. *T. 106.*

Συμπάθειο 'πὸ τὴ γειτονιὰ κ' ἤρτα νὰ τραγουδήσω,
Τὴν πολυαγαπημένη μου νὰν τήνε χαιρετήσω.

899. *Sand. 169.*

Σύντας βάνεις τ' ἄστρο φέσι καὶ τὴ φοῦντα τὴ χρυσὴ,
Τρέμ' ὁ οὐρανὸς νὰ πέσῃ μὲ τὰ ἄστρα του μασύ.

900. *Faur. II. 276.*

Σύρε γιατρέ μου σπίτι σου· πάρε τὰ γιατρικά σου·
Τὸ πάθ' ὁπῶχω στὴν καρδιὰν δὲν γράφουν τὰ χαρτιά σου.
Δὲν εἶν' μαχαιροβαρετιὰ μὲ ἀλοιφὴν νὰ γιάνῃ·
Τοῦτ' εἶναι πάθι στὴν καρδιὰν, ὁποῦ θὰ μὲ ξουρλάνῃ.

901. *T. 114.*

Σύρε νὰ πῇς τσὴ μάνας σου, νὰ μὴ μὲ καταριέται,
Γιατί γαμπρός της γένομαι κι' ἂς κάτσῃ νὰ μ' εὐκιέται.

902. *T. 252.*

Σύρε πουλί μου στὸ καλὸ καὶ στὴν καλὴ τὴν ὥρα
Καὶ νὰ γεμίσῃ ἡ στράτα σου τριαντάφυλλα καὶ ρόδα.

903. *T. 460.*

Σύρε πουλί μου στὸ καλὸ, σύρε κι' ἀλλοῦ καὶ κάτσε,
Σύρε κι' ἀλλοῦ καὶ ρίζωσε κ' ἐγὼ βαρέθηκά σε.

1. *V. L.* Εὔγα κακὴ καρδιὰ 'πό με.

904. *B.*

Συχνὰ περνῶ, διαβαίνω ἀπ' τὸ σοκάκι σου,
Μὰ διάφορον δὲν ἔχω ἀπ' τὸ κορμάκι σου.

905. *T. 225.*

Σχίσετε τὴν καρδοῦλά μου μὲ συρματένια τρίχα,
Κ' εἰγδέστε τὴν ἀγάπη μου σὲ τί τόπο τὴν εἶχα.

906. *T. 225.*

Σχίσου καρδιὰ καὶ βάγισαι καὶ γένου τριὰ κομμάτια·
Πρᾶγμα ποῦ δὲν ἐλπίζανε, βλέπουν τὰ δυό μου μάτια

907. *T. 120.*

Τὰ βυζάκια σου τ' ἀσπρούλια.
Πούν' αὐγερινὸς κ' ἡ πούλια,
Τὰ βυζάκια σου θυμῶμαι,
Καὶ τσὴ νύχτες δὲν κοιμῶμαι.

908. *T. 115.*

Τ' ἀγαπημένα φαίνονται ἀπὸ τὴν περπατησιά των,
Κι' ἀπὸ τὸ σεῖσμα τῶν χερῶν κι' ἀπὸ τὸ λύγισμά των.

909. *Kind.*

Τ' ἁγιοῦ Γιωργιοῦ τάσσω κερὶ καὶ τοῦ Χριστοῦ λαμπάδα
Νὰ φέρῃ τὸ πουλάκι μου τούτην τὴν ἑβδομάδα.

910. *Faur. II, 274.*

Τὰ γέλοια μὲ τὰ κλάμματα, ἡ χαρὰ μὲ τὴν πρίκαν,
Εἰς μίαν ὥραν σπάρθηκαν, μασὺ ἐγεννηθῆκαν.

911. *Sand. 190.*

Τ' ἀηδονάκια κελαδοῦσαν μέσα ςταῖς τριανταφυλλιαῖς,
Κελαδούσανε κ' ἔλεγαν ταῖς δικαῖς σου ταῖς μορφιαῖς.

912. *T. 218.*

Τὰ πιθυμᾷς ἐσὺ κ' ἐγὼ, ὁ κύριος νὰν τὸ κάμῃ,
Νὰ κάμωμεν ἕνα παιδὶ τοῦ ἔρωτος νὰ ὁμοιάσῃ.

913. *U.*

Τὰ δέντρα τὸ ταχυὰ ταχυὰ δροσιὰ εἶναι φορτωμένα,
Κ' ἐμένα τὰ ματάκια μου δάκρυα εἶναι γεμισμένα.

914. *T. 63.*

Τὰ δίκτυα δὲν ἐγνώριζα, κι' ἀνέλπιστα πιασμένος
Εὑρήθηκ' ὁ βαρυόμοιρος καὶ εἶμαι σκλαβωμένος.

915. *T. 224.*

Τὰ δυό σου μαῦρα μάτια κ' ἡ ἄσπρη σου θωριὰ
Μ' ἔκαμαν τὸν καϋμένον καὶ κλαίω θλιβερά.

916. *T. 354. B.*

Τὰ δυό σου μαῦρα μάτια κοπελουδάκι μου
Στὸν ᾅδη θὰ μοῦ βάλουν καὶ τὸ κορμάκι μου.

1. *Τὰ μαῦρά σου ματάκια B.* 2. *τὸ β. τὸ κ. B.*

917. *Pashl. I, 250. Creta.*

Τάζω σου Παναγία μου μιὰν ἀσημένιαν ζώστρα,
Νὰ μᾶς συσμίξῃς καὶ τσὴ δυὸ σ' ἕνα κρεββατοστρῶσι.

918. *T. 13.*

Ταῖς κακονύχτιαις δὲν βαστῶ, δὲν εἶμαι μαθημένος,
Καμμιὰν βραδυὰ στὴν θύρα σου βρίσκομαι ποθαμμένος.

919. *Pashl. I, 248. Creta.*

Τὰ κάλλη σου δὲν εἶδ' ἐγὼ μούθε μὲς στὰ Καλέσια,
Μούθε στὸ Μυλοπόταμο, μούθε στὸ Κάστρο μέσα.

920. *T. 157.*

Τὰ κάλλη σου τὰ νόστιμα σήμερα μ' ἐπλακῶσα
Καὶ τὴν καϋμένη μου καρδιὰ μὲ σίδερα τὴ ζῶσα.

921. *Sand. 194.*

Τὰ μαλλιά σου κι' ὁ λαιμό σου
Μ' ἔκαμαν σκλαβὸν δικό σου.

922. *Sand. 194.*

Τὰ ματάκια σου μικροῦλα
'Ο αὐγερινὸς κ' ἡ πούλια.

923. *Sand. 194.*

Τὰ ματάκια σου τὰ μαῦρα
Μὲ γεμῶσαν ἀπὸ λαῦρα.

924. *T. 343.*

Τὰ μάτια 'ναι τὰ μάτια μου, τὰ φρύδια 'ναι δικά μου,
Καὶ τὰ χρυσά σου τὰ μαλλιὰ χόρδαις στὸν ταμπουρᾶ μου.

2. *V. L. εἶν' ἡ παρηγοριά μου.*

925. *T. 127. Sand. 152.*

Τὰ μάτια μ' ὀκ τὴν ἀγρυπνιά, κι' ὁ νοῦς μ' ὀκ τὴν ἀγάπη,
Τὰ χεῖλη μου διὰ τὸ φιλὶ ἐψήθη κ' ἐμαράθη.

1. *ἀπ' — ἀπ'.* 2. *μ' ἀπ' τὸ φίλημα S.*

926. *T. 13. Sand. 186.*

Τὰ μάτια μου νυστάζουνε, θέλουν νὰ κοιμηθοῦνε,
Γιὰ πινομή σου μάτια μου τὰ κάνω κι' ἀγρυπνοῦνε.

1. *νυστάξανε S.* 2. *Μάγω γιὰ τὴν ἀγάπη S.*

927. *T. 454.*

Τὰ μάτια μ' ὄντες σ' εἶδανε, κάλλιο ν' ἤθε τὰ βγάλω,
Παρὰ ποῦ σ' ἀγαπήσανε κ' ἔχουν καϋμὸ μεγάλο.

928. *Sand. 180.*

Τὰ μάτια μου τῆς ὀρφανῆς νἄχε μου τὰ γυρέψῃς,
Εβγαλα καὶ σοῦ τἄδιδα γιὰ νὰ μὴν ταξιδέψῃς.

929. *Ross Inscr. III. 176. Creta. Casus.*

Τὰ μάτια σοὖν' ὁλόμαυρα σὰν τῆς ἐλιᾶς τὸ ξέγκι,
Τὸ πρόσωπο σοὖναι γυαλὶ κι' ὅλος ὁ κόσμος φέγγει.

930. *U.*

Τὰ μάτια σοὖναι σὰν ἐλιὰ, ποὖναι εἰς τὸ κλωνάρι,
Τὰ φρυδια σου στεφανωτὰ σὰν δυὸ μερῶν φεγγάρι.

931. *T. 343.*

Τὰ μάτια σ' ἔχουν ἔρωτες καὶ τὰ μαλλιά σου μάγια.

932. *Faur. II, 295. Rhodus.*

Τὰ μάτια σ' ὅποιος τὰ ἰδῇ καὶ δὲν ἀναστενάξῃ,
Ἀστροπελέκι καὶ φωτιὰ νὰ πέσῃ νὰ τὸν κάψῃ.

933. *T. 440.*

Τὰ μάτια σου μ' ἐκάμανε, κι' ἂν στρώσω, δὲν κοιμῶμαι,
Καὶ τὸν σταυρὸν σὰν χριστιανὸς νὰ κάμω δὲν θυμῶμαι.

934. *Faur. II. 300. Rhodus.*

Τὰ μάτια σου μοῦ ρίξανε σαΐτας ἀσημένιας,
Καὶ στὴν καρδιάν μ' ἐμπήκανε κ' ἐβγῆκαν ματωμέναις.

935. *T. 224.*

Τὰ μάτια σου ὅποιος τὰ δγῇ. ἂν εἶν' καὶ πικραμένος,
Ταῖς πίκραις ὅλαις λησμονεῖ καὶ χαίρετ' ὁ καϋμένος.

936. *T. 438.*

Τὰ μάτια σου στοὺς οὐρανοὺς τσ' ἀγγέλους καμακίζουν,
Κ' ἐμένα τὴν καρδοῦλά μου τὴν καίγουν καὶ φλογίζουν.

937. *T. 203.*

Τὰ μάτια σου, τὰ μάτια μου ἦσαν προξενητάδες,
Μητὲ προικιὰ γυρέψανε μητὲ πολλαῖς χιλιάδες.

938. *T. 453.*

Τὰ μάτια σου τὰ μώρινα κάμουν μὲ νὰ μωρήσω,
Κάμουν με νὰ ξενιτευθῶ καὶ μαῦρα νὰ φορήσω.

939. *Sand. 150.*

Τὰ μάτια σου τὰ μαῦρα δὲν τᾶχει ἄλλη μιὰ,
Οὐδὲ στὴν Πόλι μέσα οὐδὲ στὴν Γαλατᾶ.

940. *T. 445.*

Τὰ μάτια τῆς ἀγάπης μου δὲν εἶν' τόσον μεγάλα,
Καὶ σὰν τὸ μέλι 'ναι γλυκιὰ, σὰν τὸ μελάνι μαῦρα.

2. Ὡσὰν *T.*

941. *Faur. II, 298. Rhodus.*

Τὰ μάτια τῆς μαργιόλισσας δὲν εἶν' τόσον μεγάλα,
Μόνον μικρὰ καὶ νόστιμα, μέλι μασὺ μὲ γάλα.

942. *T. 244.*

Τὰ μαῦρα μάτια δυὸ φλωριὰ, τὰ γερακάτα δέκα,
Κ' ἐκειὰ τὰ καταγάλανα σαράντα στὴ γαζέτα.

943. *T. 224.*

Τὰ μαῦρα μάτια ἡ ὥμορφαις, τὰ γερακάτ' ἡ κούρβαις,
Κ' ἐκειὰ τὰ καταγάλανα τᾶχουν ἡ ἀρχοντοπούλαις.

944. *T. 243.*

Τὰ μαῦρα μάτια ὁ ἔρωτας τὰ ἔβαψε μὲ πόθο,
Τὰ γάλανα μὲ τὸ ψηφὶ, ποῦ ἀρέσει τῶν ἀνθρώπων.

945. *Faur. II, 278. T. 123.*

Τὰ μαῦρα μάτια τὴν αὐγὴν δὲν πρέπει νὰ κοιμοῦνται,
Μόνον νὰ κολακεύωνται καὶ νὰ γλυκοφιλοῦνται.

946. *Faur. II, 296. Rhodus.*

Τὰ μαῦρα μάτια τὴν αὐγὴν δὲν πρέπει νὰ κοιμοῦνται,
Μὸν πρέπει νάναι ξυπνητὰ καὶ νὰ γλυκοφιλοῦνται.

947. *Lycurgus.*

Ταμπακέρα μὲ ταμπάκο,
Εἰρενιὼ κατέβα κάτω.

948. *T. 343.*

Τὰ ξανθά σου τὰ μαλλιὰ
Στὴν καρδιὰ μοῦναι φωτιά.

949. *T. 104.*

Τὰ ξώφυλλα τοῦ μαρουλιοῦ σκεπάζουνε τὰ μέσα,
Τὰ λόγια τῶν γειτόνων κόρη μου σ' ἐπλανέσα.

950. *T. 153.*

Τὰ σίδερα τῆς φυλακῆς εἶναι γιὰ τοὺς λεβέντες,
Κ' αἱ κάμαραις κ' αἱ τσελουδαῖς γιὰ τσ' ὥμορφαις κοπέλιαις.

951. *T. 270.*

Τ' ἀσπροπαχὺ κορμάκι τὸ λαμπρὸ
Ἄσπρον εἶν' σὰν τὸ χιόνι στὸ βουνό.

952. *Βυβιλάκης. Sand. 148. Creta.*

Τάσσω σου Παναγία μου ἀσημωτὰ καντήλια
Νὰ μᾶς ἐβάλῃς τῶνι δυὸ στὰ χέρια δαχτυλίδια.

953. *Βυβιλάκης. Sand. 148. Creta.*

Τάσσω σου Παναγία μου ὀκτάδες τὸ λιβάνι
Νὰ μᾶς ἐβάλῃς τῶνι δυὸ στὴν κεφαλὴ στεφάνι.

954. *Pashl. Creta.*

Τάσσω σου Παναγία μου μιὰν ἀσημένιαν ζῶσι,
Νὰ μᾶς συσμίξῃς καὶ τσὴ δυὸ σ' ἕνα κρεββατοστρῶσι.

955. *T. 121.*

Τὰ στήθη σοὺν' λεϊμόνια καὶ τὰ βυζιά σου κλῶνοι·
Χαρᾶς τὸν νιὸ ὁποῦ θὰ μπῇ νὰ κόψῃ τὸ λεϊμόνι.

956. *B.*

Τὰ τί πάσχω ἀφ' οὗ λείπεις, νὰ τὸ πῶ δὲν ἠμπορῶ,
Τοῦτο ξέρω πῶς παλεύω μ' ἕνα πάθος φοβερό.

957. *T. 127.*

Τ' ἀχειλί σου νὰ φίλουνα κι' ὅλα φωτιὰ τὰ κάψῃ.

958. *T. 104.*

Γειτόνισσαις κακόγνωμαις, τὰ δὲν ἰδεῖτε, λέτε,
Τὸν ἄνθρωπον μὲς στὴν φωτιὰν ῥίχτετε καὶ τὸν καῖτε.

959. *T. 144.*

Τέσσερα μῆλα σῶστειλα καὶ τὄνα δαγκαμένο,
Κι' ἀνάμεσα στὴ δαγκασιὰ σῶχω φιλὶ στερμένο.

960. *Faur. II. 288.*

Τέσσερα φύλλα 'χει ἡ καρδιὰ, τὰ δυὸ τἄχεις παρμένα,
Καὶ τ' ἄλλα δυὸ μὲ τ' ἄφησες καμμένα, μαραμμένα.

961. *T. 144. Zacynthus.*

Τὴν ἐλιά σου τὴ βαμμένη
Σοῦ τὴν ἔχω δαγκαμένη.

962. *B.*

Τὴν θάλασσαν φωνάζω καὶ μ' ἀποκρίνεται·
'Εὰν θέλῃς το πουλί σου, ντερμάντι γένεται.

963. *Ross Insclr. III. 176. Creta. Cusus.*

Τὴν λαμπηράδα τῆς φωτιᾶς ὡρέγομουν κ' ἐθώρουν,
Κ' ἐσίμωσα κ' ἐκάηκα, νὰ φύγω δὲν ἐμπόρουν.

964. *T. 112.*

Τὴ μάνα σου τὴ μάγισσα ῥακὶ θὰν τὴ ποτίσω,
Νὰ πέσῃ ν' ἀποκοιμηθῇ, νἄρτω νὰ σὲ φιλήσω.

965. *B.*

Τὴν τύχη μου τὴν βλασφημῶ, μαλώνω καὶ τὴν σφαῖρα,
Διατί δὲν ἀξιόνουμαι νὰ σένα διῶ μιὰ ὥρα.

966. *T. 397.*

Τῆς Μπαρμπαργιᾶς τὸ πέλαγο, τῆς Μάρτας τὸ κανάλι
Νὰ φάγῃ τὸ κορμάκι μου, ἂν ἀγαπήσω ἄλλη.

967. *Sand. 194.*

Τῆς ἐλιᾶς σου τὸ μαυράδι
Ζωντανὸ μὲ πάγ' στὸν ᾅδη.

968. *Kind.*

Τῆς θάλασσης τὰ κύματα ὅλα θὰ τὰ περάσω
Νὰ πάω νὰ βρῶ τὸν ἀγαπῶ, νὰ τὸν καλολογιάσω.

969. *T. 326.*

Τῆς θάλασσας τὸν ταραγμο θυμῶμαι καὶ τρομάζω,
Καὶ τῆς ἀγάπης τὸ καϋμὸ καὶ βαρυαναστενάζω.

970. *T. 114.*

Τῆς κορασίδας τὸ μυαλὸ γυρίζει σὰν τὸ μύλο.

971. *Sand. 190.*

Τῆς Λέγκως τὸ περπάτημα τῆς πέρδικας ὁμοιάζει,
Κ' ἐμένα νὰ τὸν ἄθλιον τὸν νοῦ μου ξελογιάζῃ.

2. ξελαγιάζει *S.*

972. *U. cfr. Sand. 186.*

Τῆς μάνας σοὺν' τὸ φταίξιμον ποῦ σ' ἔφερε στὸ γάμο·
Καὶ σ' εἶδαν τὰ ματάκια μου, καὶ ζάφτι δὲν τὰ κάμω.

1. Ἀνάθεμα τὴ μάνα σου ποῦ σ' ἔστειλε *S.* 2. ζάπι *S.*

973. *Sand. 196.*

Τῆς μόδας παπουτσάκια φορεῖς καὶ τρίζουνε
Κ' ἐμένα τὴν καρδιά μου τήνε βαῖζουνε.

974. *B.*

Τῆς Χίου τὰ περιστέρια, τῆς Σμύρνης τὰ πουλιὰ
Ἤλθανε καὶ μοῦ εἶπαν τὴν νέαν σου φιλιά.

975. *T. 458.*

Τί γλήγωρα πωγέρασα κ' ἐμπῆκα μὲς στὰ γένεια,
Κι' ὅσαις κοπέλαις κι' ἂ μὲ διοῦν, ξεραίνουντ' ὀχ τὰ γέλοια.

976. *U.*

Τί ἔφταιξα τῆς μάνας σου, κι' ὁποῦ μὲ βρῇ, μὲ βρίζει
Τὸν δρόμον τὸν βασιλικὸν κανεὶς δὲν τὸν ὁρίζει.

977. *T. 252.*

Τί ἔχεις καϋμένε κόρακα κ' εἶν' τὰ φτερά σου μαῦρα;
Ἂν ἔχῃς πόνο στὴν καρδιὰν, ἔλα νὰ κλαῖμ' ἀντάμα.

1. χελιδονάκι μου; *B.*

978. *T. 110.*

Τί μὲ θωρεῖς καὶ κρύβεσαι ἀπὸ τὰ σιδεράκια;
Ποῦ 'γὼ 'χω ὀρπίδες στὸν Θεὸ νὰ γένομ' αἰτεράκια.

979. *T. 458. Sand. 160.*

Τί μὲ τηρᾷς καὶ κρύβεσαι σὰν τὴν ὀχιὰ στὸ βάτο;
Ἐγὼμουν, ὁποῦ σοῦφερνα τοὺς κόρφους σ' ἄνω κάτω.

2. om. *T.*

980. *B.*

Τί νὰ κάμω, τί νὰ γίνω, νὰ σὲ γράψω μιὰ γραφή,
Νἄν' τὸ αἷμά μου μελάνι καὶ τὸ στῆθός μου χαρτί;

981. *T. 156. Sand. 182.*

Τί νὰ σοῦ κάμω ἀγάπη μου, ποῦ δὲν εἶν' ἀπ' ἐμένα;
Καὶ βασανίζουνε κ' ἐσὲ καὶ τυραννοῦν κ' ἐμένα.

2. *Ἄλλοι μ' ὁρίζουνε κ' ἐμὲ — κ' ἐσένα T.*

983. *T. 446.*

Τί νὰ σοῦ κάμω μάτια μου, ποῦ δὲν εἶν' ἀπ' ἐμένα;
Ἂν ἦταν ἀπὸ μέναν̓ε, πολλὰ 'τανε καϋμένα.

984. *Faur. II, 290.*

Τί νὰ τὴν κάμω τὴν καρδιά, σὰν εἶναι πικραμμένη;
Μήτε χειμῶνα χαίρεται, μήτε τὸ καλοκαῖρι.

985. *Sand. 154.*

Τί νὰ τῆς κάμω τῆς μικρῆς, ποὖναι μικρὴ καὶ κλαίγει;
Κι' ἂν τῆς εἰπῶ κ' ἕνα κρυφὸ, τῆς μάνας της τὸ λέγει.

985 a. *M. II, 396.*

Τί νὰ τῆς πῶ τῆς μοίρας μου, ποῦ μ' ἔφταιγε κ' ἐκείνη;
Κι' ἂν μ' ἔφταιξε ἄλλος κανείς, ὁ Θεὸς νὰ τοῦ τὸ κρίνῃ.

986. *B.*

Τί νὰ τὸ κάμω σὰν μὲ λὲς, πῶς μ' ἀγαπᾷς ἐμένα;
Καὶ τῆς καρδιᾶς σου τὰ κλειδιὰ ἀλλοῦ τἄχεις δεσμένα.

987. *U.*

Τί νὰ τοῦ κάμω τοῦ σεβντᾶ, ποὖρχεται κάθε κάρτο
Καὶ μοῦ βαρεῖ τὴ σαϊτιὰ στὸ στῆθός μ' ἀποκάτω;

988. *T. 128. Sand. 154.*

Τί νὰ τσὴ κάμω τσὴ καρδιᾶς, ποὖναι σαγιτεμμένη,
Ποῦ μοῦ τὴν ἐσαγίτεψε μιὰ μικροπαντρεμμένη;

1. *τῆς — τῆς S.*

989. *Sand. 186.*

Τεἶν' ταῦτα τὰ καμώματα π' ἀρχίνησες καὶ κάνεις;
Μώρ' δὲν φοβᾶσαι θάνατον; δὲν λὲς πῶς θὰ παιθάνεις;

990. *U.*

Τεἶν' ταῦτα τὰ καμώματα, τεἶν' ταῦτα τὰ ξεράτια;
Ἐπῆγα κ' ἐμπερδεύτηκα σ' ἕνα ζευγάρι μάτια.

901. *T. 458.*

Τί πάθη καὶ τί βάσανα καὶ πολυτυραννία,
Πῶλαβα 'γὼ γιὰ σένανε δίχως καμμιὰν αἰτία;

992. *Faur. II, 274*

Τίς εἶναι σιδερόκαρδος νὰ σοῦ βαστᾷ τὸν πόνον,
Νὰ βλέπῃ τὸ κορμάκι σου στὸν μῆνα καὶ στὸν χρόνον;

993. *Sand. 184.*

Τί σᾶς ἔκαμ' ὁ καϋμένος, καὶ μὲ λέγετε φονιά;
Μὴν ἐσκότωσα κανένα; μὴν ἐφίλησα καμμιά;

994. *Sand. 188.*

Τί σοὔκαμα καὶ μῶστειλες τὸν Χάρο νὰ μὲ πάρῃ;
Τάχα δὲν ἐνθυμήθηκες κι' ἀπὸ τ' ἐμὲ μιὰ χάρι;

995. *Sand. 176.*

Τί σοὖπα καὶ μοῦ τὄρραψες τὸ στόμα σου μὲ σύρμα;
Θέλω νὰ πάω νὰ κρεμιστῶ κ' ἔχε το σὺ τὸ κρίμα.

996. *Sand. 180.*

Τί σοὖπα καὶ μὲ χόλιασες λαμπάδα μου γραμμένη;
Γιὰ 'να φιλὶ ποῦ μοὔδωσες καὶ στέκεις πικραμμένη;

997. *Lycurgus.*

Τύλει πλῆκι καὶ κορδέλα
Πές το τῆς νενές σου κ' ἔλα.

1. *Τριπλῆκι? L.*

998. *T. 342.*

Τί τὰ χτενίζεις τὰ μαλλιὰ καὶ κάνεις τὰ βολά σου;
Γιατὶ τὸ ξέρει ἡ γειτονιά, πῶς λίγ' εἶν' τὰ προικιά σου.

999. *T. 342.*

Τί τὰ χτενίζεις τὰ μαλλιὰ ταῖς πλάταις σου βιμμένα;
Δυὸ ἄγγελοι στὰ σιάζουνε μὲ δυὸ σημένια χτένια.

1000. *T. 65.*

Τί ὥμορφη ποὖσαι μάτια μου, μὰ εἶσαι φιλημένη·
Νἄσουν πλιὸ ἀσχημότερη καὶ νἄσουν τιμημένη.

1001. *T. 119.*

Τί ὥμορφη ποὖσαι μάτια μου, μὰ κακοπαντρεμμένη·
Τόσο σὲ κλαῖν' τὰ μάτια μου, σὰ νἄσουν πεθαμένη.

1002. *T. 281.*

Τί ὥμορφη ποὖσαι, μάτια μου . . . . . .
Σὰν τὸ πουλὶ ποῦ κελαϊδεῖ τὸ μάη καὶ τὸν ἀπρίλη.

1003. *Sand. 182.*

Τί ὡραιότης εἶν' αὐτή, τί κάλλος καὶ τί νοῦρι·
Τ' ἀγγελικό σου τὸ κορμὶ δὲν ἔχει πλιὸν κουσοῦρι.

1004. *Faur. II, 286.*

Τὸ ἀηδονάκι ποὖλειπε κ' ἦτον ξενιτεμμένο,
Ἦρθε τὸν ἦχον γιὰ νὰ πῇ ποὖτανε μαθεμένο.

2. *νὰ εἰπῇ ποῦ ἦτον F.*

1005. *B.*

Τὸ ἄχ εἶναι τὸ κέρδος μου, τὸ μπάχ ἡ πληρωμή μου,
Καὶ μὲ τ' ἀναστενάγματα θὲ νἄβγῃ ἡ ψυχή μου.

1006. *Sand. 182.*

Τὸ βλέπω, τὸ γνωρίζω, δὲν εἶμαι μπουνταλᾶς,
Πῶς μὲ κουγισουναρίζεις καὶ μὲ παιζογελᾷς.

1007. *Lycurgus.*

Τὸ δέντρο ποὖναι στὸ βουνὸ ὅλ' οἱ καιροὶ τ' ὁρίζουν,
Καὶ μένα τὸ πουλάκι μου ὅλοι τὸ τριγυρίζουν.

1008. *Sand. 186. M. II, 418.*

Τὸ θάρρος τῆς ζωῆς μου στέκει σὲ μιὰ κλωστή,
Τύχη νὰ τὸ βοηθήσῃ νὰ μὴν ἀπελπιστῇ.

1009. *Sand. 180.*

Τοιγάρ' ς γιὰ ἕνα γεμενὶ πῶχ' ἑκατὸ παράδες;
Ἐγὼ σ' τὸ πέρνω μάτια μου νὰ λείψουν οἱ καυγάδες.

1010. *T. 464.*

Τοιγάρις σιδερένια 'ναι κ' ἐμένα ἡ καρδιά μου,
Νὰ κουβεντιάζῃς μ' ἄλλονε ςτὰ μάτια τὰ δικά μου;

1011. *Sand. 150.*

Τὸ κάστανο θέλει κρασὶ καὶ τὸ καρύδι μέλι,
Καὶ τὸ κορίτσι φίλημα πουρνὸ καὶ μεσημέρι.

1012. *T. 315.*

Τὸ κρίμα νἆχ' ἡ μάνα σου καὶ τ' ἄδικ' οἱ γειτόνοι,
Καὶ τὸν ἀφορισμ' ὁ παπᾶς ποῦ δὲν μᾶς στεφανώνει.

1013. *B.*

Τὸ κυπαρίσσι κάηκε κ' ἡ ρίζα του μυρίζει,
Ποιὸς ἔχ' ἀγάπην ςτὴν καρδιὰν, ὁ κόσμος τὸν γνωρίζει.

1014. *Pashl. II, 270. Creta.*

Τὸ κυπαρίσσι βέγομαι τὸ μυρισμένο ξύρο,
Ἀπού σού μοιάζει μάτια μου στὸ μάκρο καὶ στὸ ψῆρο.

1015. *Pashl. II, 270.*

Τὸ κυπαρίσσι τὸ λιανὸ ἀέρας τὸ ζευλώνει,
Τὴν κοπελιὰν τὴν ἀγριὰν ὁ νιὸς τὴν ἡμερώνει.

1016. *T. 123.*

Τὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὸ πούναι στὰ τίμια ξύλα,
Ἔτσ' εἶν' κ' ἐμέν' ἡ ἀγάπη μου . . . .

1017. *T. 124.*

Τὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὸ πούναι στὴν ἅγια Μαύρα,
Ἔτσ' εἶν' κ' ἡ μέση σου λιανὴ καὶ τὰ μαλλιά σου μαῦρα.

1018. *T. 69.*

Τὸ μαντυλάκ' ὁπού φορεῖς τὸ χρυσαλειφωμένο,
Μὲ κάποιον ἐπαιγνίδισες κ' εἶναι κουρνιαχτισμένο.

1019. *Curtius. Aegina.*

Τὸ μάτι μου τὸ ξενετᾶ,
Κάποιον θὰ διῶ ποῦ μ' ἀγαπᾶ.

1020. *T. 162.*

Τὸ Μ, τοῦ Α καὶ τοῦ Ρ καὶ δυὸ ψηφιὰ ἀκόμα
Μ' ἐκάμανε τὸν ὀρφανὸ νὰ κείτωμαι στὸ στρῶμα.

1021. *Saud. 154.*

Τὸν ἄνθρωπον τὸν σεβνταλῆ κάθου κι' ὁμίλησέ τον,
Κ' εἰπέ του λόγια τοῦ σεβντᾶ καὶ παρηγόρησέ τον.

1022. *Sand. 190.*

Τὸ λεϊμονάκι τ' ἄγουρο τρίβε το κι' ἂς μυρίζῃ,
Καὶ τὴν γειτονοπούλά σου φιλει την κι' ἂς σὲ βρίζῃ.

1023. *T. 110.*

Τὸν κλήδωνά μου ἔρριξα γιὰ νὰ σὲ βοιζικάρω,
Κι' ὁ κλήδωνάς μου μ' ὦδειξε γυναῖκα νὰ σὲ πάρω.

1024. *T. 55.*

Τὸ νοῦ μου καὶ τὸ λογισμὸ ὁποῦ μ' ὠπῆρες, δός μου.

1025. *T. 111.*

Τένα μου χέρι στὴ φωτιὰ καὶ τ' ἄλλο στὸ μαχαῖρι
Ἢ νὰ καῶ ἢ νὰ σφαῶ ἢ νὰ σὲ κάμω ταῖρι.

1026. *Sand. 184.*

Τὸν ὅρκον θὲ νὰ κάμ' ἐγὼ στὴν ἅγια Σωτῆρα,
Κι' ἂν δὲν σὲ πάρω λεύθερη, θὲ νὰ σὲ πάρω χῆρα.

1027. *Faur. II, 288.*

Τὸν οὐρανὸν κάμνω χαρτὶ, τὴν θάλασσαν μελάνη,
Νὰ γράψω τὰ πεισματικὰ καὶ πάλιν δὲν μὲ φτάνει.

1028. *Βυβιλάκης. Sand. 150. Creta.*

Τὸν τοῖχον θὲν ἀναλεκτῶ, νὰ πάω νὰ βρῶ τὸν γέρο,
Καὶ μὲ καλὸ καὶ μὲ κακὸ τὴν κοπελιά του θέλω.

1029. *B.*

Τὸν τόπο ποῦστεκες ἐχτὲς, τὰ λόγια σου νθυμοῦμαι,
Κ' ἐὰν δὲν βλέπω τὸ κορμὶ, πάλι παρηγοροῦμαι.

1030. *Sand. 192.*

Τὸν Φράγκον δὲν τὸν θέλω,
Γιατὶ φορεῖ καπέλο.
Μὸν θέλω τὸν Γιωργάκη,
Ὅπου φορεῖ καλπάκι.

1031. *B.*

Τὸ πάθος σου τ' ἀπόκτησα, ἀφ' οὗ σέν' εἶδω φῶς μου·
Καὶ πάλιν ἂν μὲ λυπηθῇς, γένεσαι ὁ γιατρός μου.

1032. *T. 44. Sand. 182.*

Τὸ περιστέρι στὴ φωλιὰ κοιμᾶται μὲ τὸ ταῖρι,
Κ' ἐγὼ κοιμῶμαι μοναχὸς σὰν τὸ λαγὸ στὴ φτέρη.

2. *χειμῶν' καὶ καλοκαῖρι S.*

1033. *T. 51.*

Τὸ πουλί μου πάγει πέρα,
Παναγιὰ μὴν κάμ' ἀγέρα.

1034. *T. 340.*

Τόσ' ἦταν ἡ ἀγάπη μας, τόσ' ἦταν ἡ φιλιά μας,
Καὶ γιὰ 'να λόγο ποῦπαμε, ἦταν ἡ χωρισιά μας;

1035. *Curtius. Aegina.*

Τὸ σίδηρο κ' αἱ φυλακαῖς εἶναι διὰ τοὺς λεβέντες,
Παπλώματα καὶ στρώματα εἶναι διὰ τὰς γυναῖκες.

1036. *B.*

Τοῦ ἔρωτα τὰ βέλη εἶναι πολλὰ σκληρά,
Κι' ἂν μπερδευθῇς πουλί μου, δὲν ξεμπερδεύεις πλιά.

1037. *Kind.*

Τοῦ κουλούμπου θὲ νὰ πέσω γιὰ νὰ ἔβγω στὸ νησί,
Κι' ἀπεκεῖ φωνάζω θέλω· ποῦσ' ἀγάπη μου πιστή.

1038. *Sand. 192.*

Τοῦ ματιοῦ σου τὸ ἀσπράδι
Μ' ἔτρωγε ταχὺ καὶ βράδυ.

1039. *Βυβιλάκης. Sand. 170. Creta. Conze. (Athenae.)*

Τοῦ παντρεμμένου δὸς φιλὴ, τ' ἀπαντρευτοῦ μιὰ πέτρη,
Νὰ πάρῃ καὶ τὴν ἐντροπὴ νὰ πᾷ νὰ βρῇ γυναῖκα.

1. *ἀννπάνδρου C.* 2. *Νὰ δέρνῃ τὸ κεφάλι του C.*

1040. *T. 269.*

Τὸ τσαντσαμίν' ὄντες ἀνθῇ, τσοὺ κλωνους του φουμίζει,
Κ' ἡ κορασιὰ ὄντες ντυθῇ, τσοὺ νιοὺς περιορίζει.

1041. *T. 127.*

Τ' ὀχτροῦ σου μὴν ἐμπιστευθῇς τὰ λόγια ποῦ σοῦ λέγει,
Μήτε ποτὲ τῆς γυναικὸς ποῦ σοῦ μιλεῖ καὶ κλαίγει.

1042. *T. 8.*

Τούτη ποῦ κρατῶ σιμά μου,
Νἄτανε γειτόνισσά μου,
Νἄτανε δικό μ' αἰτέρι
Καὶ δικό μου περιστέρι.

1043. *B.*

Τοῦτον τὸν χρόνον χαίρομαι, τὸν ἄλλον Θιὸς τὸ ξεύρει·
Ἢ θὰ ποθάνω, ἢ θὰ ζῶ, ἢ θᾶμαι σ' ἄλλα μέρη.

1044. *Sand. 182.*

Τὸ φεγγαράκ' ἀκολουθῶ, τοὺς μάγους θὰ ρωτήσω,
Ἂν μ' ἀγαπᾷς πουλάκι μου, νὰ μὴ σὲ λησμονήσω.

1045. *Lycurgus.*

Τὸ φέσι σου μὲ τὰ φλωριὰ κρασὶ θὰ τὸ γεμίσω,
Καὶ στὴν ὑγιά σου θὰ τὸ πιῶ καὶ στάλα δὲν θ' ἀφήσω.

1046. *T. 357.*

Τὸ χέρι σου τὸ παχουλὸ νἄβανα μαξιλάρι,
Ποτὲ δὲν ἐφοβώμουνα, ὁ Χάρος νὰ μὲ πάρῃ.

1047. *B. cfr. 610.*

Τὸ χεῖλι σοὖναι σίσυρο, τὸ μάγουλόν σου μῆλο,
Τὸ στῆθός σου παράδεισος καὶ τὸ κορμί σου κρίνο.

2. κρίκος *B.*

1048. *B.*

Τὸν χρόνο τὸν ἐφετινὸ θέλω νὰ τόνε γράψω,
Γιατ' ὥρα δὲν ἐπέρασε, νὰ μὴν ἀναστενάζω.

1049. *B.*

Τὸ ὤχ μεταχειρίστηκα καὶ μὲ δαυτὸ θὰ ζήσω,
Ὡς ποῦ νὰ ἔρθῃ ὁ καιρὸς φῶς μου νὰ ξεψυχήσω.

1050. *U.*

Τραγούδησε πουλάκι μου, ν' ἀκούσω τὴ λαλιά σου,
Νὰ πεταχτῶ σὰν πέρδικα μέσα στὴν ἀγκαλιά σου.

1051. *T. 128.*

Τραγούδησέ μου νὰ χαρῶ, παῖξέ με νὰ γελάσω,
Δεῖξέ μου τὰ βυζάκια σου, νὰ δγῇς ἂν δὲν τὰ πιάσω.

1052. *U.*

Τριανταφυλλένια μάγουλα καὶ μάτια μενεξέδες
Γιὰ σένα γλυκοκελαδοῦν τ' ἀηδόνια στοὺς μπακτσέδες.

1053. *T. 111.*

Τριαντάφυλλο εἶσαι τὴν αὐγή, ῥόδο τὸ μεσημέρι,
Κ' ἕνας μου φίλος γκαρδιακὸς θὰ μοῦ σὲ κάμῃ ταῖρι.

1054. *T. 137.*

Τρεῖς ἀδελφάδες εἴστενε καὶ τρεῖς χαριτομέναις,
Κ' ἔχετε χάρ' ὀχ τὸν Θεὸν . . . . . .

1055. *T. 58.*

Τρεῖς θάλασσαις μὲ κυνηγοῦν κ' ἡ μιὰ 'ναι πλιὸ μεγάλη,
Τὴν μιὰ φοβοῦμαι μὴ πνιγῶ, τὴν ἄλλη μὴ μὲ πάρῃ.

1056. *T. 106.*

Τρέμει τὸ ψάρι στὸν ψαρᾶ, σύντα ἐβγάν' ἡ τράτα,
Τρέμει κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου σύντα σὲ διῶ στὴν στράτα.

1057. *T. 106.*

Τρέμει τὸ ψάρι στὸν ψαρᾶ, τ' ἀρνὶ στὸν μακελάρη,
Τρέμει κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου γιὰ 'κειὸ τὸ παλληκάρι.

1058. *Sand. 198.*

Τριγυρωτριγυρίζω στὸ σοκακάκι σου,
Νὰ τὸ φιλήσω θέλω τὸ μαγουλάκι σου.

1059. *T. 456.*

Τρώγω ψωμὶ μὲ δάκρυα, νερὸ φαρμακωμένο,
Κι πίκραις καὶ τὰ βάσανα μ' ἔχουν ἀνατρεμμένο.

1060. *T. 8.*

Τσάκισέ το τὲ λουλοῦδι,
Κι' ὁ χορὸς θέλει τραγοῦδι.

1061. *Sand. 194.*

Τσαντσάκι μου στὴν πίστι σου,
Πάρε με βράδυ σπίτι σου.

1062. *T. 194.*

Τσαπράζια καὶ φορέματα πολλὰ νὰ σᾶς χαρίσω,
Καὶ νὰ σᾶς δώσω τ' Ἄγραφα κι' ὅλα τ' ἁρματώλίκια.

1063. *T. 48.*

Τσὴ θάλασσας τσῆς ἔταξα μαντύλ' ἀπὸ κασέλα,
Νὰ μοῦ φυλάῃ τὸν αἰτὸ στὸ σύρε καὶ στὸ ἔλα.

1064. *T. 74.*

Τσὴ κόβω τὰ μαλλιά της,
Πούταν' ἡ ὠμορφιά της

. . . . . .

Τσὴ βάνω δυὸ πιστόλαις,
Πούτανε δυὸ βιόλαις.

1065. *T. 114.*

Τσὴ κυρᾶς μου ἡ ἀγάπη εἶναι τόσο δυνατὴ,
Σὰν νερὸ μὲς στὸ καλάθι ὁποῦ στάλα δὲν κρατεῖ.

1066. *T. 271.*

Τσὴ μελαχροινῆς ἡ τσιέρα
Ὥμορφη 'ναι καθημέρα,
Καὶ τσῆς ἄσπρης τσὴς χιονάτης
Μιὰ βολὰ 'ναι ἡ ὠμορφιά της.

1067. *T. 70.*

Τσὴ χήρας τὸ προσκέφαλο μυρίζ' ἀπὸ κυδόνι,
Καὶ τὸ μυρίστηκα κ' ἐγὼ καὶ σκούζω σὰν τ' ἀηδόνι.

1068. *T. 122.*

Τσίτωσε βραχνοκόκορε ἀπὸ τὰ κεραμίδια,
Γιὰ νὰ μιλήσ' ἡ πέρδικα ἀπὸ τὰ παρεθύρια.

1069. *T. 278.*

Τώρα τὸ καλοκαιράκι πού̃ν' ὁ κόσμος μιὰ χαρὰ
Λάμπουν καὶ ἡ κορασίδες μὲ τὴν ἄσπρη φορεσιά.

1070. *Sand. 194.*

Τώρα, τώρα σ' ἀνταμώνω
Κι' ὅλα σὲ τὰ φανερώνω.

1071. *T. 294.*

Ὑπόμενε Μαρία μου τοῦ Νικολὴ τὰ λόγια,
Σὰν ἀπομένουν τὰ βουνὰ τσὴ πάχναις καὶ τὰ χιόνια

1072. *Pashl. I, 247. Creta.*

Φεγγάρι μου λαμπρότατο κι' ἅγιο Κωσταντινάτο,
Τὰ κάλλη σου δὲν εἶδ' ἐγὼ στὸν οὐρανὸν ποκάτω.

1073. *Faur. II, 280.*

Φεγγάρι μου λαμπρότατον, ζηλεύει σ' ἡ καρδιά μου,
Γιατὶ θωρεῖς τὸν ἀγαπῶ, κ' ἐμένα 'ναι μακρυά μου.

1074. *Faur. II, 282.*

Φεγγάρι, φεγγαράκι μου φέγγε με νὰ περάσω·
Γιατὶ σ' αὐτὴν τὴν γειτονιὰν τὸν νοῦν μου θὲ νὰ χάσω.

1075. *Curtius. Aegina.*

Φίδια μοῦ μαγειρέψανε μὲ τῆς συκιᾶς τὸ γάλα,
Γιὰ νὰ τὸ φάγω ν' ἀρνηθῶ τὰ μάτια σου τὰ μαῦρα.

1076. *T. 340.*

Φοβερισμένο μ' ἔχουνε ὅθε κι' ἂ σ' ἀπαντήσω,
Ἴδε στὰ μάτια νὰ σὲ διῶ, ἴδε νὰ σοῦ μιλήσω.

1077. *Curtius. Aegina.*

Φραντσέζικο κριτήριο καὶ Ῥωσσικὴ παμπάνα
Γιὰ κάψε τὴν ἀπόφασιν, νὰ κοιμηθοῦμ' ἀντάμα.

1079. *T. 52. Zacynthus.*

Φύσα μαγιστραλάκι μου,
Νὰ πᾶμε στὴν ἀγάπη μου.

1080. *Sand. 220.*

Χάιντε μωρὲ καχπὲ ντουνιᾶ σ' ἐμένα μὴν παινιέσαι,
Κ' ἐγὼμαι ποῦ σὲ γλένταρα καὶ τώρα μ' ἀπαρνιέσαι.

1. *χαΐδε S.*

1081. *T. 285.*

Χαρὰ τὴν τέτοια περγουλιὰ καὶ ποιὰ κυρὰ τὴν ἔχει,
Νὰ στάζ' ἀπὸ τὴ ῥίζα της ξεδόσταμα νὰ τρέχῃ.

1082. *Faur. II, 298.*

Χελιδονάκι θὰ γενῶ, νἄρτω στὴν κάμαρά σου,
Νὰ κάμω τὴν φωλίτσαν μου εἰς τὰ προσκέφαλά σου.

1083. *Faur. II, 298.*

Χελιδονάκι θὰ γενῶ, στὰ χείλη σου νὰ κάτσω,
Νὰ σὲ φιλήσω μιὰ καὶ δυὸ, καὶ πάλε νὰ πετάξω.

1084. *T. 281.*

Χελιδονάκι νὰ γενῶ, νὰ κάτσω στὸ ῥολό σου,
Νὰ σοῦ φιλήσω τὴν ἐλιὰ πῶχεις στὸ μάγουλό σου.

1085. *T. 101.*

Χίλια καλῶς ἐπρόβαλες, μῆλό μου μυροδάτο,
Ἴσὴ πεθερᾶς μου τὸν ὑγιὸ, τὸ μόσκο τὸν ἀκράτο.

1086. *Βυβιλάκης. Sand. 144. Creta.*

Χίλια μαχαίρια καὶ σπαθιὰ χαμαὶ στὴν γῆν στρωμένα
Γλυκοπατῶ τα καὶ περῶ κ' ἔρχομαι μὲ τ' ἐσένα.

1087. *B.*

Ψηλὰ βουνὰ καὶ πράσινα καὶ δέντραφουντωμένα
Ἢ φέρτε τὴν ἀγάπη μου ἢ πάρτε καὶ ἐμένα.

1088. *T. 343.*

Ψηλὰ 'ν' τὰ παραθύρια σου σὰν καραβιοῦ κατάρτια·
Ῥίψε μου τὰ μαλλάκια σου νὰ κάμω σκαλοπάτια.

1089. *T. 61.*

Ψηλὰ πατεῖς σὰν πέρδικα, σὰν χελιδόνι τρέχεις.

1090. *T. 124.*

Ψηλ' εἶναι σὰν Καρφυάτισσα, λιγνὴ σὰν Βενετσιάνα.

1091. *T. 216.*

Ψηλολιχνή μου κύπερη, δάφνη μου φουντωμένη,
Ἡ νιότη μου στὰ χέρια σου εἶναι παραδομένη.

1092. *T. 106.*

Ψηλὸ, λιγνὸν ἐδιάλεξα . . . . . .
Πῶχει τὰ μάτια σμερδωτὰ, μαλλιὰ σὰ μαντσουράνα.

1093. *T. 143.*

Ψυχή μου, καλῶς ἦρτες· τώρα θὰ πληρωθῶ,
Τόσων χρονῶν ἀγάπη μ' ἕνα φιλὶ γλυκό.

1094. *T. 465.*

Ψυχή μου μελαγχολικιὰ μὴν ἔχῃς ὑποψιά·
Μὲ τὴν καρδιά μου σ' ἀγαπῶ χωρὶς ἀμφιβολιά.

1095. *T. 156.*

Ψυχὴ χαριτωμένη ὡραῖά μου κυρὰ,
Ἐσὺ 'σαι σφαλισμένη τόσο λυπητερὰ,
Ἐσὺ 'σαι σφαλισμένη μέσα σ' ἕνα κλουβί.

1096. *T. 63.*

Ὦ ἔρωτ' ἀξιοδάκρυτε γιατὶ δὲν κρένεις ἴσια;
Ὁπῶντεσες μιὰ πέρδικα σ' ἑνοῦ κοράκου νύχια.

1096 a. *B.*

Ὦ ἔρωτά μου φτονερὲ γιατὶ μὲ βασανίζεις
Καὶ ἀπ' ἐμὲ τὴν δυστυχὴ πλέον δὲν βασγελίζεις;

1097. *T. 115.*

Ὦ δίβουλε, ὦ τρίβουλε, ὦ ψεύδη τῆς ἀγάπης,
Ποῦ σὺ γεννήθης διὰ τ' ἐμὲ καὶ τώρα πῶς ἐχάθης.

1098. *U.*

Ὦ θάλασσά μου οὐρανιά· ἀγάπαε τὰ ξένα,
Δὲν ἔχουνε ἄλλον κανέν', μὸν τὸν Θεὸν καὶ σένα

1099. *T. 451.*

Ὠιμὲ καὶ νἄταν βολετὸ ψυχή μου 'γαπημένη,
Δυὸ λόγια νὰ σοῦ μιλουνε ἡ γλῶσσά μ' ἡ καϋμένη.

1100. *T. 452.*

Ὠιμένανε πῶς τῶπαθα· ὅταν σὲ βλέπω, τρέμω·
Χέριά μου καὶ ποδάρια μου, ὡς κ' ἡ λαλιὰ ποῦ κρένω.

1101. *T. 44.*

Ὠιμένανε τὰ πάθη μου, τῆς πέτρας νὰ τὰ λέγω,
Κ' ἡ πέτρα νὰ τὰ λέγῃ με νὰ κάθωμαι νὰ κλαίγω.

1102. *T. 457.*

Ὠιμένανε τὸ δύστυχο, ζωὴν ὁποῦ διαβάζω·
Μήτε νὰ κλάψω δὲ μπορῶ, μήτε ν' ἀναστενάζω.

1103. *T. 447.*

Ὠιμένα πῶς κακονυχτῶ καὶ σὰν τρελὸς γυρίζω,
Κι' ἀπὸ τὴ τρέλα τὴ πολλὴ δὲ σὲ καλογνωρίζω.

1104. *T. 456.*

Ὠιμὲ τὸ κακοροίζικον, ἀπ' ἄνθρωπων κανένα
Ὡς καὶ τὰ νέφη τ' οὐρανοῦ, δὲ λὲν καλὸ γιὰ μένα.

1105. *T. 230.*

Ὠιμὲ τὸ κακοροίζικο, νἄχα κ' ἐγὼ μιὰ μάνα,
Νὰ μῶπλενε τὰ βοῦχά μου . . . . . .

1106. *T. 123.*

Ὠιμὲ πιτσοῦνι παχουλὸ καὶ δροσερό μ' ἀπίδι·
Ἴτῆς νύχτος σφιγκταγκάλιασμα καὶ τῆς αὐγῆς παιγνίδι.

1107. *B.*

Ὦ λογισμέ, ἰὼ γύρισε, πνέμμα, ἰὼ πάρε βόλτα·
Κ' ἐσὺ καϋμένη μου καρδιὰ γίνου σὰν ἦσουν πρῶτα.

1108. *T. 225.*

Ὦ λογισμέ μου, βάσταξε καὶ μὴ μοῦ πάρῃς βόλτα,
Κ' ἐσὺ καῦμένη μου καρδιά, κάμ' ἀτσαλένια πόρτα.

1109. *T. 55.*

Ὦ λογισμὲ περίφανε καὶ νοῦ διασκορπισμένε,
Σὲ βάσανα ποῦ μ' ἔντεσες ἀναθεματισμένε.

1110. *Sand. 196.*

Ὦ νυφοῦδά μ' νὰ γεράσῃς
Καὶ νὰ μὴν ἀναστενάξῃς.

1111. *B.*

Ὦ οὐρανὲ δικαιόκριτε, κατέβα, κάμε κρίσι,
Ὁ νιὸς ὁποῦ μέν' ἀγαπᾷ, γυρεύει νὰ μ' ἀφήσῃ.

1112. *T. 441.*

Ὦ οὐρανὲ πατέρα μου καὶ γῆς μάνα γλυκειά μου,
Νὰ μὴν τὰ πάθ' ἄλλος κανεὶς τὰ πάθη τὰ δικά μου.

1113. *Sand. 192.*

Ὦ οὐρανὲ ποὖσαι ψηλά, κατέβα, κάμε κρίσι,
Ἀγάπη δώδεκα χρονῶν γυρεύει νὰ μ' ἀφήσῃ.

1114. *T. 152.*

Ὦ οὐρανὲ πῶς τὰ βαστᾷς;
Καλλιὸ στὸν ᾅδη μὲ φωτιὰ
Παρεὶ στὴν πόλι μὲ σκλαβιά.

1115. *B.*

Ὦ Παναγιὰ καὶ δώσ' μου ὕπνον νὰ κοιμηθῶ,
Διατὶ δὲν ὑποφέρνω ἀγάπης τὸν καϋμό.

1116. *Pashl. I, 280. Creta.*

Ὦ πολὺ ἀγαπημένη μου τὸ μπόι σοὖναι σελβίνι,
Καὶ τὸ ῥοζανσμέντο σου μέλι μὲ ζάκκαρ εἶναι.

1117. *Pashl. I, 274. Creta.*

Ὦ πολὺ ἀγαπημένη μου ψηλοῦ δεντροῦ κλωνάρι,
Ποιὸς ἔχει νοῦν νὰ σοῦ μιλῇ καὶ νὰ σοῦ ῥοζονάρῃ.

1118. *T. 113.*

Ὥρα 'ναι μάτια μ', ὥρα 'ναι καὶ σχόλασ' τὸ βελόνι·
Πᾶμε νὰ σ' ἀρραβωνιαστῶ κ' ἡ μάνα σ' ἂς μαλώνῃ.

1119. *Sand. 146.*

Ὥρα καλή σου μάτια μου, καὶ νὰ καλοστρατήσῃς,
Στὴ στράτα νὰ μὲ θυμηθῇς καὶ πίσω νὰ γυρίσῃς.

1120. *T. 456.*

Ὡσὰν ἡ νύχτ' ἡ σκοτεινὴ ὅλα τὰ κάνει μαῦρα,
Ἐτσὶ 'ναι ὅλα ξτὴν καρδιά, ποῦ τὴν πλακών' ἡ λαῦρα.

1121. *B.*

Ὡσὰν τὰ δεντρουλάκια ποῦ κάμνουσι ἐλιαῖς,
Τὰ ἔμματά σου εἶναι γεμάτα μαργωλιαῖς.

1122. *B.*

Ὡσὰν τῆς Ἔτνης τὸ βουνό, οὕτως κ' ἐγὼ ἐβγάζω,
Φωτιὰς καὶ φλόγας φοβερὰς ὅταν ἀναστενάζω.

1. *ἀγάζω B.*

1123. *T. 227.*

Ὡσὰν τὸ γόργο τὸ νερὸ τρέχει καὶ δὲ γροικιέται,
Ἐτσὶ κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου γιὰ σένα ξανασπιέται.

1124. *U.*

Ὡς καὶ τ' ἀηδόνι, πούν' πουλί, νὰ παντρευθῇ γυρεύει
Ν' ἀφήσῃ τὴν ἐλευθεριὰ καὶ ξτὴν σκλαβιὰ νἀμπαίνῃ.

1125. *Faur. II, 276.*

Ὡς καὶ ξτὴν γῆν ὁπ' ἔφτυσα, κι' αὐτὴ δὲν μοῦ τὸ δέχτη·
Μ' εἶπε· πῶς μ' ἐφαρμάκωσες ἀπ' τὸ πολὺ τὸ πάθι;

1126. *T. 458.*

Ὡς καὶ τὰ παραθύρια σου ἀμάχη μοῦ κρατοῦνε,
Ὄντες μὲ διοῦνε καὶ διαβῶ, δίχως ἀέρα κλοῦνε.

1127. *T. 65.*

Ὡς λάμπει τ' ἄδολο κρασὶ ξτὴν ἀσημένια κοῦπα,
Λάμπει κ' ἐμ' ἡ ἀγάπη μου ξτὰ βελουδένια ῥοῦχα.

1128. *T. 325.*

Ὡς πότε μαύρη θάλασσα νὰ δέρνῃς τὸ κορμί μου,
Κι' ἄλλος νὰν τήνε χαίρεται τὴν ἀγαπητική μου.

1129. *T. 455.*

Ὡς πότε νἆν' τὰ μάτια μου τῆς γειτονιᾶς αὐλάκι;
Στὄνα νὰ τρέχῃ τὸ νερὸ καὶ ξτἄλλο τὸ φαρμάκι.

1130. *T. 451.*

Ὡς τρέμει τ' ἄστρη τ' οὐρανοῦ, ὥστε νὰ ξημερώσῃ,
Τρέμει κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου ὥστε νὰ σ' ἀνταμώσῃ.

1131. *T. 451.*

Ὡς τρέμει τοῦ λαγοῦ ἡ καρδιὰ, ὅταν τὸν κυνηγοῦνε,
Τρέμει κ' ἐμ' ἡ καρδοῦλά μου ὄντας σὲ μελετοῦνε.

1132. *T. 55. M. II, 408.*

Ὡς τρέχουνε τὰ σύννεφα καὶ τὸν καιρ' ἀκλουθοῦνε,
Τρέχουν κ' ἐμὲ τὰ μάτια μου, ὄντες σὲ θυμηθοῦνε.

1. περπατοῦν — κλωθοῦνε *M.* 2. ὡς τρέχουνε — ὅταν *M.*

1133. *B.*

Ὦ ὕστερέ μου λογισμὲ καὶ πῶς δὲν σ' εἶχα πρῶτα,
Νὰ κάμω στὴν καρδίτσα μου μιὰ σιδηρένια πόρτα.

1131. *Sand. 154.*

Ὦ ψυχή, ζωὴ καὶ φῶς μου δὲν λυπᾶσαι, δὲν πονεῖς;
Τέτοιον νιὸν ὡσὰν κ' ἐμένα κρίμα νὰ τὸν τυραννῇς.

II. DISTICHA VARIA.

1135. *Pashl. I. 116. Creta.*

Χίλια καλῶς ἐκόπιασες τοῦ ξένου στὸ χωριό μας·
Κ' ἡμεῖς τὸν καμαρώνομεν σὰν νᾶτον ἰδικό μας.

1136. *Pashl. I, 286. Creta.*

Μιὰ κυριακὴν ἡμέρα κ' ἤτονι καὶ λαμπρὴ
Τὰ σήμαντρα κτύπησαν ϛτὸν ἅγιον Κωσταντῆ.

1137. *Pashl. I, 273. Creta.*

'Εγὼμαι σ' ἀστραπῆς παιδὶ κ' ἔτσι βροντῆς ἀγόνι,
Καὶ θέλω στράφτω καὶ βροντῶ καὶ θέλω ῥίχτω χιόνι.

1138. *Pashl. II, 160. Creta.*

'Ελᾶτ ὑσεῖς οἱ Καστρινοὶ κ' ἡμεῖς οἱ 'Ριθυμνιώταις,
Νὰ πᾶμε, νὰ γλυτώσωμεν τσὴ κλέφταις τσὴ Χανιώταις.

1139. *Pashl. I, 256. Creta.*

"Εχει ὁ Θιὸς κ' ἡ Παναγιὰ κι' ὁ Κύριος νὰ δώσῃ
Πὸ τῶν Τουρκῶν τὰ χέρια νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ.

1140. *Pashl. I, 256. Creta.*

'Ω ὕψιστε Θεέ μου ἀπούσαι τσ' οὐρανούς.
Μὲ ὅλους τσὴ 'Αγγέλους βόηθα τσὴ Χριστιανούς.

1141. *Pashl. I, 256. Creta.*

Τὸν Τοῦρκον νὰ νικήσουν καὶ νὰ λευτερωθοῦν,
Κ' ἐλευτεριὰν νὰ λάβουν μὲ θέλημα Θεοῦ.

1142. *Τρικουπ. Ἱστ. I, 265.*

Γιὰ τὸ καιρὸ ποῦ διάλεξεν ὁ Χάρος νὰ μὲ πάρῃ,
Τώρα π' ἀνθίζουν τὰ κλαδιὰ καὶ βγάν' ἡ γῆ χορτάρι.

1143. *T. 234.*

Βοήθα μ' εὐχὴ τῆς μάνας μου, τοῦ δόλιου τοῦ κυριοῦ μου,
Κ' εὐχὴ τοῦ πρώτου μ' ἀδερφοῦ, τοὺς Τούρκους νὰ νικήσω.

1144. *Sutz. hist. de la revol. Grecq. 158.*

Καϋμένο Μυλοπόταμο, καϋμένο Μελιδόνι,
Ἔχει κοπέλαις εὔμορφαις καὶ δὲν ταῖς φανερώνει.

1145. *Τούρναβος. Fallmer. (Fragm. II. 215.)*

Καθὲ χώριο καὶ ζακόνι,
Καθὲ μαχαλᾶς καὶ τάξι.

1146. *B.*

Χάθηκαν αἱ αἰσθήσεις μου, τελείωσεν ἡ ζωή μου,
Τὰ σπλάγχνα μου φταρτήκανε, ἐκόπ' ἡ δύναμίς μου.

1147. *B.*

Θάνατε καὶ τί ἔγινες, θάνατε τί προσμένεις;
Σ' ἐμένα ἔχ' ὀγλίγωρα καὶ σ' ἄλλο μὴν πηγαίνεις.

2. *ὀγλύγωρα B.*

1148. *T. 396.*

Γιὰ μένα βράζουν τὰ νερὰ, γιὰ μὲ τροχοῦν μαχαίρια,
Γιὰ μένανε σημαίνουνε τὰ μαῦρα καμπανέλια.

1149. *B.*

Μέσ' στὸν ᾅδην θὰ καθίσω καὶ τὸν Χάρο νὰ τὸν βρῶ,
Πῶχω 'να ῥιτσᾶ νὰ κάμω δυὸ λογάκια νὰ τοὺπῶ.

1150. *T. 41.*

Ἦλθε καιρὸς τοῦ χωρισμοῦ, καιρὸς τοῦ μισευμάτου.
Καὶ τρέχ' ἀπ' τὸ κορμάκι μου ὁ ἵδρως τοῦ θανάτου.

1151. *U.*

Κοιμᾶτ' ἕνα λιγνὸ κορμί· μὲ τί νὰ τὸ ξυπνήσω;
Νὰ πάρω διαμαντόπετραις, νὰ τὸ πετροβολήσω.

1152. *U. Psara.*

Ὦ Χάρο τὴν σαΐτα σου νὰ τὴν μαλαματώσῃς,
Γιατὶ δὲν ἄφηκὲς καρδιά, νὰ μὴ τὴν αἱματώσῃς.

1153. *U.*

Γιὰ 'δέ τονε, πῶς κεῖτεται, σὰν νεραντσιὰ κομμένη,
Σὰν ἐκκλήσι' ἀλειτούργητη, σὰν χώρα σκορπισμένη.

1154. *B.*

Οὖλος ὁ κόσμος εἶν' δεντρὶ καὶ μεῖς τὸ πωρικό του
Ὁ Χάρος εἶν' ὁ τρυγητής· σέρνει τὸ μερτικό του.

1155. *T. 293.*

Στοῦ Χάρου ταῖς λαβωματιαῖς βοτάνια δὲν χωροῦνε,
Μήτε γιατροὶ γιατρεύουνε, μήτε κι' ἅγιοι βοηθοῦνε.

1156. *M. II, 396.*

Τοῦτον τὸν χρόνον χαίρομαι, τὸν ἄλλ' ὁ Θιὸς τὸ ξέρει,
Γιὰ θὰ πεθάνω, γιὰ θὰ ζιῶ, γιὰ θὰ πάω σ' ἄλλα μέρη.

1157. *M. II, 398.*

Δὲν εἶναι πρᾶγμα ἀδελφοὶ τερπνὸν σ' αὐτὸν τὸν βίαν,
Ὅπου νὰ μὴν ἀπέρασεν, ὡσὰν πουλὶ ἢ πλοῖον.

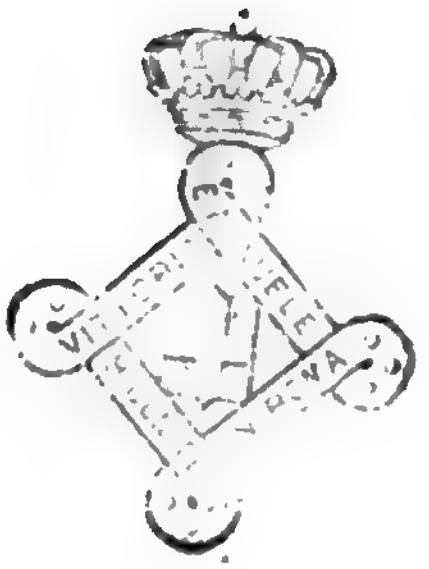

HAG 454,968

INDICES.

BIBLIOTECA

I. INDEX LOCORVM

QVAE DOMICILIA SINGVLORVM CARMINVM SVNT.

I. GRAECIA CONTINENS.

Macedonia 30. 30 a. 114.
Epirus 1.-111. 113. 125. 320. 329. 352.
Thessalia 15—17. 48. 51—54. 59. 70—74. 77—89. 95—98. 115. 120. 122. 123. 127—130. 289—290. 298—303. 307. 336. 344. 388. 509. 618—620.
Macedonia et Thessalia 311—313.
Epirus et Thessalia 2—10. 12. 91—94. 99. 100. 104—106.
Agrapha 25—29. 49. 50. 101—103. 502.
Thessalia et Agrapha 13. 14.
Acarnania 55. 56. 67. 69. 107. 108. 319.
Patratsicium 19. 20. 60. 61—65.
Phthiotis 66.
Rumelia 112. 157. 184. 314. 316. 317. 531. 574. 578. 579. 581. 627.
Livadia 31—47. 124. 126.
Sulium 202—225.
Daulis 161.
Valtus 139.
Turnavus 199. 226.
Olympus 24 a. 116—119. 131. 132. 136. 137.
Pelion 24.
Pindus 90.
Vardarium fl. 158.

Adrianopolis 164. 486. 571. 575—577. 598. 639.
Alassona 75.
Arachova 315. 420. 426.
Athenae 340. 528 c. d. 532 a. 534. 535. 546. 572. 580. 631.
Beratium 217. 218.
Cephisia 571 b.
Constantinopolis 560. 561. 585.
Cravara 109.
Dadium 353. 356.
Gardicium 219.
Grevena 21—23.
Iannina 372. 394. 550. 577 a. 644.
Larissa 389. 460.
Metsovum 110.
Parga 220—224. 533.
Prevesa 201.
Sagorium 54 a. 597.
Salona 418.
Thessalonice 167. 275. 276. 524. 562.
Veltsista 271.
Vidinium 121.
Vrachorium 68.

II. MOREA.

Morea 18. 76. 140 b. 173. 186. 187. 200. 228. 264. 269 a. 270. 627.
Arcadia 321. 416.
Arcadia et Achaia 631.
Vostitsa 11. 364.

III. INSULAE.

Andrus 278. 288 a. 584.
Archipelagus 331. 391. 437. 439. 476. 556. 557. 582. 591.
Carpathus 467. 525.
Cephallene 293. 294. 377. 472.
Chalce 523.
Chius 283. 284. 438. 517. 568.
Coreyra 306. 511. 532.
Creta 193. 244—247. 269. 392. 443. 565. 588. 625.
Cyprus 148. 281. 282. 395. 401. 403. 552.
Cythnus 485 adnot.
Euboea 361. 460 a. 516. 569. 595. 608.
Insulae Ionicae 332. 428. 456. 469. 470. 594. 602. 603.
Melus 641.
Ipsara 354. 355. 357—359. 366. 369. 435.
Samothrace 432.
Samus 528 b. c. 590.
Thasus 485 a. b. 645.
Zacynthus 192. 382. 434. 436. 554. 555. 574 a. 593.

IV. ASIA.

Cerasus 543. 544.
Bosporus 333.
Smyrna 452. 499. 546. 589. 609. 611. 636. 638.
Trapezus 198. 440. 481. 482. 486. 500. 505. 510. 527. 538. 552.

V. ITALIA.

Calabria 365. 600. 601.

DISTICHA.

Athenae 60. 119 a. 370. 372. 397. 408. 443. 593 a. 888.
Aegina 9. 19. 29. 44. 52. 95. 153. 154. 159. 172. 191. 311. 319. 337. 368. 389. 400. 561. 568. 589. 644. 657. 658. 660. 714. 740. 741. 765. 835. 889. 890. 1019. 1035. 1075. 1077.
Creta 7. 77. 85. 92. 93. 97. 104. 140. 219. 240. 242. 260. 262. 269. 306. 367. 455. 456. 468. 471. 486. 515. 670. 683. 696. 701. 810. 837—839. 879. 917. 919. 952—954. 1014—1015. 1028. 1030. 1072. 1086. 1116. 1117. 1135—1141.
Creta et Casus 17. 121. 124. 168. 414. 429. 430. 514. 569. 687. 705. 737. 738. 811. 827. 929.
Rhodus 300. 424. 491. 501. 593. 634. 666. 699. 725. 763. 932. 934. 941. 946.
Ipsara 1152.
Chius 385.
Cephallene 448.
Zacynthus 48. 145. 245. 273—275. 281. 402. 482. 516. 645. 781. 865 a. 961. 1079.
Patrae 253. 413 a.

II. INDEX VERBORVM.

A.

A ortum est ex veterum ᾱ in vv. *ἀπαντυχαίνω, ἄμπα, ἀλάφι, ἀλαφίνα* ett.

Ā euphonicum quod dicitur habes in permultis vocibus: *ἀμολύνω* pr. *μολύνω*, *ἀπερνάω* pr. *περνάω* ett.

Ἀβδέλλα ἡ i. q. *ἡ βδέλλα*, hirudo 354, 7.

Ἀβραγιὰ ἡ = *ἀβροχία* siccitas. *ἀβραγιαὶ* siccitates 311, 16.

Ἄβυσσος ἡ i. q. *ὁ βυσσὸς* vorago 330, 8.

Ἀγάθυμος adi. iracundus 467, 13.

Ἀγάλια s. *ἀγάλλια* t. agali agalli paulatim lente 472, 11.

Ἀγαναχτησμένος (*ἀγαναχτέω*) iratus, offensus 518, 38. *σ* saepius interponitur in participio perfecti verbi puri velut *ἀγρυπνησμένος*, *ἀραχνωσμένος*.

Ἀγαποχόρταρο τὸ 592, 9.

Ἀγάρινος Hagarenus, Hagaris progenies, qua voce Graeci Turcis maledicere solent 455, 12.

Ἀγᾶς ὁ t. aghā 1) dominus, 2) dux.

Ἀγγελοκάμωτος ab angelis confectus, pulcherrimus 337, 1.

Ἀγγόνι τὸ = *ἐγγόνι* (*ἔκγονος*) nepos 214, 4.

Ἀγέρας ὁ, plur. *ἀγέρες* (*ἀήρ*) ventus 268, 14 ett. D. 13, 1. 14, 1.

Ἀγέρωχος adi. ferus 489 a, 8.

Ἀγιτὸς ὁ trap. = *ἀετὸς* cfr. *ἀγέρας*. 500, 3.

Ἀγκυλώνω s. *ἀγκελώνω* (Apoll. Thyr.) *στίζω* pungere D. 131, 1. 374, 2. 617, 2.

Ἄγλοι = *ἄλλοι* s. *ἀλλοίμονο* D. 249, 1.

Ἀγνάντια adv. *ἐκ ναντίας* h. e. *ἐξ ἐναντίας* ex adverso. *ἀγναντεύω*, *προσβλέπω μακρόθεν* D. 76, 2 ett.

Ἄγουρος s. *ἄγωρος ὁ* h. e. *ἄωρος* adolescens. *ἀγώρια τὰ* id. 409, 7.

Ἀγριάμπελη ἡ = *ἡ ἀγρία ἄμπελος* D. 65, 1.

Ἀγρίμιον τὸ (Eust. *ἀγριμαῖος* opp. *ἥμερος*) bestia 330, 1.

Ἀγροικάω s. *γροικάω* (vv. med. Graec. — invenitur et *ἀγρυκάω* — etym. *ἀκροάομαι*?) audire, percipere, intelligere.

Ἄγυρτος = *ἀγύρευτος* 433, 9.

Ἀδειάζω, Eust. 1) ferias agere cfr. *ἄδεια ἀδείς*. 2) vacare aliqua re, *ἄδειος* adi. 1) otiosus, 2) vacuus D. 691, 1.

Ἀδερφοποιητὸς s. *ἀδερφοποιτὸς* 95, 5 hoc nomine utuntur, qui iureiurando adstricti societatem inter se faciunt, quam dirimere nunquam sibi licet. Die solis liturgia decantata sub divo conveniunt et sacerdote bona faustaque precato per deum optimum maximum persancte adiurant se omnia pericula per totam vitam una coniunctos obituros. fratres sive consanguinei fraternam illam societatem inire vetiti sunt. vocantur autem fratres socii consortis *σταυραδελφοί*, pater *σταυροπατέρας*.

Ἀδικοθανατέω D. 74, 1. vis mihi infertur.

Ἀδράζω i. q. *δράσσομαι* 426, 19. *ἀδράξω* 468, 8. capere.

Ἀδράχτι τὸ Coron. pret. (*ἄτρακτος*) fusus. colum D. 291, 2 ett.

Ἀεράκι τὸ (*ἀήρ*) aër. ventus.

Ἀετὸς ὁ aquila pulcherrima, quae animalibus, *ὀρνιὸ τὸ* vultur barbatus, qui cadaveribus vivit. *σταυραετὸς* aquila senex cfr. *σταυροπατέρας*.

—*αθε* trap. multa ad verba affigitur ortumque videtur ex antiquo suffixo *θεν*; vim habet possessivam velut *τὸ φτεροῦλν' αθε* i. q. *τὸ πτερὸν αὐτοῦ*, *ἡ μάν' αθε* ett. 198, 6. 7.

Ἀθιβολὴ s. *ἀθηβολὴ ἡ* (*ἀθηβολὴ* Apollon. Thyr. *ἀνθηβολὴ* Du Cange. *ἀντηβολὴ* Enman. Georg. *ἀντὶ*, *βάλλω*) sermo. colloquium 474, 3. 491, 6. 515, 2. cfr. *ἀχνός*.

Ἄθρωπος ὁ = *ἄνθρωπος* verbum in sermone vulgari rarissimum. homo 487, 22.

Ἄι = *αἰ* 507, 30.

Ἀιδης ὁ Tartarus, triste inferorum regnum, quo Charon mortuos deducit. Christianorum sedibus beatorum et improborum (*παράδεισος καὶ κόλασις*) a clephtis nulla fides habetur. *σὲ στέλλω εἰς τὸν ᾍδη* interficio te.

Ἄιντε t. ἄϊde *ἄγε*, age 67, 9. 478, 20. 500, 14. D. 20, 1. 21, 1. 22, 1. cfr. *χάιντε*.

Ἀκαρτερέω i. q. *καρτερέω* 120, 15. 455, 16.

Ἀκεῖ trap. = *ἐκεῖ* 481, 7 ctt.

Ἀκλερος adi = *ἄκληρος* pauper. miser 544, 4.

Ἀκόμη s. *ἀκόμα* = *ἀκμὴν* h. e. *ἔτι*.

Ἀκουμπίζω (accumbere) s. *ἀκουμπάω* (Suid. s. v. *ἀποείδομαι*) fulcire, inniti 495, 2 ctt. D. 270, 2 ctt. *ἀκούμπισμα τὸ* fulcrum.

Ἀκουρμαίνω (*ἀκούω* s. *ἀκρουμάζομαι*) audio 10, 3.

Ἄκουρος adi. (Aristoph.) intonsus 126, 26. *ἀκούρευτος* id. (*κουρεύω*) 427, 16.

Ἀκριβὸς adi. = *φίλος* Portius. *ἀκριβοταγίζω* 439, 15. *ἀκριβοτάγιστος* ib. 7.

Ἀκρογιαλιὰ ἡ (*αἰγιαλὸς*) ora maritima D. 771, 1.

Ἀκρουμάζομαι (*ἀκροάζομαι*) cfr. *ἀφουκράζομαι* audio 12, 35.

Ἀλάτι s. *ἁλάτι τὸ ἅλς* sal 479, 16. 577, 9. *ἁλατίζω* salire 462, 14.

Ἀλατσιᾶς ὁ (nescio utrum derivandum sit ab Italorum *allaciare*, an a Graecorum *ἀλλάζω*) vestimenti muliebris pars superior D. 176, 1.

Ἀλεβρᾶς ὁ (*ἄλευρον*) frumentarius 312, 9.

Ἀλέγρο ital. allegro, alacer 646, 1.

Ἀλέπι τὸ (*ἀλωπὸς* Ignat.) vulpes 274. *ἄλπαρο* h. e. *ἀλώπαρο* id. 275.

Ἀλέτρι τὸ (*ἀλετρεύω* molere Hom.) aratrum 480, 19. *ἀλετρίζω ἀλετρεύω* 385, 8. arare ctt. *ἀλετροκαλάμιν τὸ* trap. longurius aratri 440, 7.

Ἀλησμονάω i. q. (*ἐπι*)*λαθέσθαι* oblivisci 323, 20 ctt. *ἀπαλησμονιέται* D. 129, 1.

Ἁλικαὶ αἱ (*ἅλς*) salinae 479, 16.

Ἅλικος adi. (cfr. *ἁλουργὸς*) purpureus 322, 1.

Ἀλλᾶ s. *ἀλλὰχ* interi. (t. allāh deus) per deum immortalem. eheu 14, 14. 200, 14 ctt.

Ἀλλάζω s. *ἀλλάσσω* 1) muto, commuto, 2) vestes commuto s. pulchram vestem induo 228, 11. 511, 14. 589, 10. *ἀλλαξοπιστέω* fidem mutare D. 74, 2.

Ἀλλοιὰ interi. (*ἰαλία* cret. Hesych. = *φωνὴ* s. *ἀλλοὶ* D. 30, 1. 33, 1), 373, 2 *ἀλλοίμονον* (*ἰάλεμος* Aesch. cfr. Lob. pathol. 98, 158) au, vae 511, 33. 532, 14 ctt. D. 33, 1. 34, 1 ctt. *ἀοιλλοῖ* id. trap. 198, 11.

Ἀλλουνοῦ = *ἄλλου* alio loco 132, 8. 497, 24. Genit. *ἀλλωνοῦνε* habes 238, 9. cfr. *αὐτόνος*.

Ἄλμπερο τὸ ital. albero, *ἴστον* malus 452, 19.

Ἅλογο τὸ (Lexx. vid. Du Cange s. v.) equus.

Ἅλουσι τὸ (*λύω. ἁλουσὰ ἡ* = *σταχτὴ* Geop.) cinis lixivius 437, 13.

Ἀλτάνα ἡ ital. altana *αἴθριον* subdiale, podium 633, 3.

Ἀλοῦπι τὸ (*ἀλουποῦ* D. Cange) vulpes 138, 11.

Ἅλυσο ἡ (*ἅλυσις* Herod.) catena 72, 3. 78, 12 ctt. *ἁλυσίδα ἡ* D. 519, 1.

Ἀλωνάρης ὁ (*ἅλων* Arist.) mensis Iulius, quo frumentum deteritur.

Ἀμανάτι t. emān, emānet securitas pignus 329, 7.

Ἀμασκάλη ἡ i. q. *ἡ μασχάλη* 441, 31.

Ἀμαχένω (*ἀμαχὶ* — v. med. Graec.) pignus capere, in sequestri ponere 15, 3.

Ἀμολύνω h. e. *μολύνω* inquinare 194, 10.

Ἄμον s. *ἀμον* trap. *ἅμα* cfr. *ἦμος*. *ἄμον ἐξῆβεν ὁ ἥλιων* sole oriente.

Ἀμόν, ἡ, ὸν, trap. *ὅμοιος* similis.

Ἄμπα στ' -του h. e. *ἐν τῷ ἐμβαίνειν* opp. *στ' ἄβγα του* h. e. *ἐν τῷ ἐκβαίνειν* invadens — evadens 115, 20.

Ἀμπάζης ὁ t. abbāci, progenies Abbae, avunculi Mahometi 29, 4.

Ἀμπάρι τὸ t. ambār, horreum 579 a. 7.

Ἄμπιτο τὸ ital. abito vestis. vestimentum D. 395, 1.

Ἀμῶνι τὸ (*ἄχμων*) incus 224, 12.

Ἀνάβω s. *ἀνάβω* = *ἀνάπτω* D. 321, 2.

ἀναδρανίζω (ἀδρανὴς piger infirmus Anth. non infirmus sum, robustus sum 133, 11.

ἀναζωνάρω (ζωνάριον ζώννυμι) = ἀναζώνω succingere se D. 874, 12.

ἀναλυγώνω (λύω solvo, liquefacio 569, 4.

ἀναπαγῶ (πάγω, παγαίνω) surgere 119, 9.

ἀνασταίνω s. ἀναστήνω resuscitare aliquem. ἀναστήνομαι surgere (de mortuis dicitur) D. 388, 2.

ἀνατριχιάζω (ἀνάτριχος Porphyr.) horrere 48, 18. D. 107, 1.

ἀνεβοκατεβαίνω ire et redire, ambulare D. 686, 1.

ἀνεμοστρόβιλος ὁ = στρόβιλος turbo 497, 2.

ἀνεμοῦρι τὸ = ἀνέμη rhombus D. 67, 2. ἀνεμοστάτης ὁ ferramentum cui rhombus infixus est D. 67, 1.

ἀνεραίδες αἱ vid. s. v. νερό.

ἀνέργιος adi. (ἄνεργος) trap. ἀμεταχείριστος recens. 456, 13.

ἀνέτερο trap. = ἕτερον rursus alterum.

ἄνι s. ἀνὶ pr. ἄνε h. e. ἂν si 320, 3. 414, 13. 15. 508, 13. ἀνίσως si, fac ut D. 72—75 ctt.

ἄνοιξις ἡ (ἀνοίγνυμι) ἔαρ (Alypius. Monach.) ver. ἀνοιξάτικος 153, 19.

ἀντάμα vid. ἐντάμα, una 480, 10. ἀνταμώνω.

ἀντάρα s. ανταρούλα ἡ (ἀνταίρω) ventus, tempestas (v. med. Graec.) ἀντερία ἡ id. 437, 45. 376, 2. ἀνταριάζω procellosus sum 102, 1. ἀνταρεύομαι id. 351, 1.

ἀντένα ἡ ital. antenna. κεραία antenna 304, 7. 484, 7.

ἀντέτι t. ἄdet ἔθος. mos. 219, 17.

ἀντίβεργο τὸ (ἀντὶ βέργα) i. q. βρόχι laqueus 150, 6.

ἀντιβογέω (βογγάω) sonare, personare 18, 1.

ἀντίβροχο τὸ i. q. βρόχι laqueus 363, 6. nescio an legendum sit ἀντίβεργα.

ἀντικοτάω (κόντα?) i. q. ἀντιβεργάω appropinquare 156, 50.

ἀντιμενῶ = ἀνταμείβω (Du Cange) compensare 179, 15. 21.

ἀντραλίζομαι (τρελὸς s. τρελλός?) vertigine corripi 185, 29. ἀντράλα ἡ vertigo.

ἄντρας ὁ = ἀνήρ. ἀντρόγυνο τὸ uxor et maritus. ἀντρειωμένος ὁ gigas.

ἀνυποταγὴ ἡ (ἀνυπότακτος N. T.) contumacia 67, 14.

ἀξίζω (in med. Graec. = aestimare) dignus sum D. 779, 1.

ἀπαλάμη ἡ i. q. ἡ παλάμη 324, 14 ctt.

ἀπαντέχω s. ἀπαντεχαίνω s. ἀπαντυχαίνω (ἀπ' — ἄντα — ἔχω. nescio utrum ἐχαίνω ex ἔχω productum sit an v. ortum ex τυγχάνω vulg. τυχαίνω) exspecto. spero. — ἀπαντοχὴ ἡ spes 274, 2.

ἀπαρατέω s. ἀπαραιτέω (αἰτέω) non omittere, non negligere D. 673, 1 ctt.

ἀπέμπρου trap. = ἀπ' ἔμπρὸς 481, 20.

ἀπερδάλιος adi. (Ceras.) (πορδαλέος? s. παρδάλειος) sordidus, maculosus 511, 1.

ἀπερνάω i. q. περνάω 140, 5. 515, 7. 532, 12 ctt.

ἀπέρνιστος adi. trap. ἀπέρασστος invius.

ἀπίδι τὸ dem. ἄπιον pirum 437, 4.

ἀπλάνευτος i. q. ἀπλάνητος incorruptus 478, 3. 16.

ἀπλώνω (ἁπλόω aperio. extendo) ὀρέγω τὴν χεῖρα manus porrigere.

ἀπὸ s. ἀπ' s. ἀπὸ praep. ab. ἂς trap. = ἀπὸ. ἀπέκει (ἐκεῖ) μετὰ ταῦτα deinde.

ἀπόγραμμα τὸ inscriptio 180, 6.

ἀπόθεν trap. ἀπὸ τόπου τινός 510, 30. cfr. ἀπέκει.

ἀπόκλοσμα τὸ (κρούσμα ἡλίου solis lumen) trap. ἀ. ἡλίου vesperascit, sole occidente 505, 15.

ἀποκοπὴ ἡ finis 294, 1.

ἀποκοτέω (ἀπόκοτος in med. Graec.) audere, temerarium esse 595, 4.

ἀποκτάω sibi comparare, assequi D. 18, 1. 1031, 1. ap. vett. significat ἀποκτάομαι amittere.

ἀποκριαὶ (κρέας) antepaschale tempus 422, 14.

ἀπομονάρι τὸ (ἀπομονάρια τὰ Du Cange. reliquiae μόνος) quod reliquum est 616, 1.

ἄπονος adi. implacabilis, severus. D. 52, 1. 687, 2.

ἀπότιστος adi. aquis non irrigatus (ποτίζω) D. 163, 1.

ἀποτσήρουλα τὰ frusta 537, 11. (σαίρω?)

ἀπού cret. = ὁπού. ἀκεῖ cret. = ἐκεῖ 269, 8. 9. D. 1011, 2. 1040, 1. 242, 2.

Ἀποφωίζω (Du Cange) statuere, decernere D. 91, 1 ctt.

Ἀποφτοῦ = **ἀπ' αὐτοῦ** illine. (opp. **ἀπ' ἐδῶ**) cfr. **φτος** D. 323, 1.

Ἀρᾶγε interrog. an D. 111, 1.

Ἀράδα, **ἀραία ἀριά** t. ara, araia ex ordine 58, 1 ctt. **μὲ τὴν ἀράδα** id. 272, 11. **ἀράδαν** per ordinem 184, 5. **ἀνάρια** extra ordinem 12, 1. **ἀραδιασμένος** ordine iunctus.

Ἀράζω ἀράσσω crepo navem appellere, ubi ancora magno cum crepitu in mare demittitur 380, 2. 594, 9. 10.

Ἀραχνωσμένος = **ἀραχνιασμένος** (**ἀραχνιάω** araneis completus 518, 10.

Ἀργαλειὸς ὁ (**ἔργον, ἐργαλεῖον**) iugum textorium D. 61, 1.

Ἀργέω (cfr. vett. **ἀργέω** morari D. 166, 2 ctt.

Ἀργύρι τὸ argentum; raro componitur cum aliis vocis: **ἀργυροσελιβάρι** habena argentea 179, 2. **αργυροχαρφώνω** clavo argenteo infigo aliq. 70, 35. **ἀργυροχρυσωμένος** argentum inauratum 294, 3.

Ἀρζουχάλι τὸ t. 'arzou hāl, libellus (supplex) 269, 3.

Ἀριβάρω s. **ἀριβαρίζω** ital. arrivare **κατέρχομαι** advenire 519, 24. 526, 17.

Ἀρίφνητος adi. = **ἀναρίθμητος** innumerus 178, 3. D. 129, 1.

Ἀρκιπόδαο τὸ ital. archibuso. **του φέκι** tubus ignivomus 131, 6.

Ἀρκοντολόι τὸ s. **ἀρχοντολογιὰ ἡ** ordo nobilium 113, 5. **ἀρκοντόσπιτο τὸ** D. 822, 1.

Ἀρκοῦδι τὸ demin. **ἄρκος ὁ** et **ἡ** Ael. Suid. pr. **ἄρκτος** ursus.

Ἀρμαθιάζομαι (**ὁρμάθιον, ὁρμαθίζω**) deinceps alligare iungere 110, 13.

Ἀρματώνω (arma) armare (Gloss. Graecob. ctt. .

Ἀρμέγω (Coron. nur. **ἀμέλγω**) mulgere 381, 6.

Ἀρμενίζω (**ἄρμενα τὰ** Polyb. Ap. Rh. =vela) **πλέω**, navigo 384, 4 ctt. **ἀρμενόω** navigo 340, 10 suppl. **τὰ πλοῖα**.

Ἀρμυρὸ τὸ (**ἁλμυρὸς**) aqua salsa, mare 522; 7. **ἀρμυροπούλα ἡ** 522, 8.

Ἀρωδάφνη ἡ (**ἄρωμα**) lignum bene olens D. 180, 1.

Ἀρραβών. ἀρραβωτίζω. ἀρραβωνιάζομαι, ap. vett. i. q. **arrhabo**; nunc vero idem significat quod Albanorum **ἀρραβωτιὰς** (tosk), in matrimonium ducere.

Ἀρτηρίζω t. **arturmaq, αὐξάνω**, augeo 87, 12.

Ἀρχημηνιὰ ἡ initium mensis 294, 2. **ἀρχηχρονιὰ ἡ** initium anni ctt. ctt.

Ἀσβέστης ὁ s. **ἄσβεστος ὁ** calx viva 511, 31.

Ἀσηκώνω i. q. **σηκώνω** 518, 13. 549, 1. 607, 6.

Ἀσήμιος. ἀσημένιος adi. (**σῆμα**). **ἀργύριοι μὴ κεχαραγμένοι** cfr. Thuc. 6, 8. **ἀργύρεος**, cum permultis verbis componitur, velut: **ἀσημοπιστόλα** 173, 9. **ἀσημοπάλασκα** 372, 13. **ἀσημοχρυσαφο** ilum aureum et argentum 124, 13. **ἀσημοχαντερὸ** pugio argenteus 156, 10. **ἀσημόγνεμα** 436, 4.

Ἀσημωτος adi. argentatus D. 912, 1.

Ἀσκέρι τὸ t. 'askeri, **τὸ στράτευμα** exercitus 178, 8 ctt.

Ἀσκηταριὸ τὸ (cfr. **ἀσκητήριον**), solitudo, sedes eremitae 485, 25.

Ἄσπρα τὰ t. asper. alb. **ἀσπρέα** pecunia 216, 6 parvula moneta Turcica .

Ἀσπρούλιος adi. **ἄσπρος** albus 907, 1.

Ἀστῆθι τὸ i. q. **τὸ στῆθος** pectus 89, 12. 640, 25.

Ἀστοχέω fallere 325, 20. 439, 5.

Ἀστραφιὰ ἡ fulmen D. 532, 1.

Ἀστροπελέκι τὸ v. med. Graec.) fulmen D. 130, 1 ctt.

Ἀσφέλακτος ὁ, nescio an legendum sit **ἀσφέλωθος** (**ἀσπάλαθος**) asphalthus D. 131, 1.

Ἀτσελένιος (**ἀτζάλιν** Gloss. Graecobarb. chalybs, ital. acciaro) ferreus, adamantinus 301, 1. D. 1108, 2.

Ἄτι t. at, alb. **ἄτι** equus 149, 23 ctt.

Ἀτλίδα ὁ t. **atla ἵππεὺς** eques 260, 7. 33.

Ἀτὸς = **αὐτὸς** cfr. **θάμα** = **θαῦμα** ctt.

Ἀτράχτι τὸ vulg. ser. **ἀθράχτιον** 621, 2. 3. fusus.

Ἀτσάμης adi. t. adjémi, **ἀμαθὴς** barbarus, rudis 149, 4.

Ἀτσίγκανος ὁ v. **derivandum** videtur a ture. 'ashiq, 'ashigane h. e. amator, studiosus, fanaticus 310 a, 27. 28.

Ἀτσίμητος adi. t. adjib, **θαυμαστὸς**, admirabilis 474, 8.

Αὐγατίζω augeri 17, 17.

Ἀνθέντης ὁ (Polyb. ctt.) dominus 205, 3 ctt.

Ἀντίον τὸ s. *ἀφτί* 378, 10. *τὸ οὖς* (*ΩT*) auris. (*αὐς, αὐτός* dor.) 612, 4. D. 7, 2. 149, 1. 160, 1. 669, 1.

Ἀντοῦνος αὐτήνη, αὐτοῦνο = *αὐτός* (cfr. Mull. Gramm. 196 sqq.) 27, 16. 46, 45. 219, 22 ctt. cfr. *ἀλλουνοῦ*, (*αὐτόναν* acc. trap. 486, 21).

Ἀφέντης ὁ i. q. *αὐθέντης* cfr. *αὐτίον*. *ἀφεντὸς* Genitiv. 479, 10. 491, 21. *Ἀφέντρα ἡ* 412, 4.

Ἀφίνω (*ἀφίημι*) omitto concedo.

Ἀφόντες (cfr. *φόντες, ὄντας, ὅταν*) dum, donec 470, 10. 484, 14. 512, 28. 612, 5. *Ἀπόντες* D. 98, 100.

Ἀφουκράζομαι (*ἀπὸ, ἀκροάζομαι. ἀφοκραασθῇ* Erotocrit) audio 250, 5. *ἀφρουκαθῆτε* (*ἀφρυκαθῆτε?*) cret. 269, 2. ex *ἀφουκράζομαι* ortum est *αὐκράζομαι* 525, 10.

Ἀφράτος adi. (*ἄφαρ?* recens, recens decerptus 491, 3. 535, 2.

Ἀφρισμένος (*φρίσσω*) *λυσσασμένος*, furibundus.

Ἀχαμνὸς adi. (Apollon. Thyr. *κάμνω?* cfr. *ἄχλυσμα* et *κλύσμα*) debilis 480, 19. *ἀχαμνιὰ ἡ* infirmitas 514, 4. *ἀχαμάω* s. *ἀχαμνίζω* languesco 298, 7. *ἀχαμνοπιάζω* languide prehendo aliquid 493, 8. *ἀχαμνοπιάσμα τὸ* ib

Ἀχείλι τὸ i. q. *τὸ χείλος* labrum 354, 4 ctt. 80, 13.

Ἀχιλιὰ ἡ alb. *χιρι.* geg. *χίννι* (cinis?) *κόνις*, cinis 310 a, 33. 31. t. kul.

Ἀχίω = *ἠχίω* sono 163, 10.

Ἀχλαδιὰ ἡ (*ἀχράς* Ar. Theophr. *ἀχλάδα* Du Cange) pirum silvestre 467, 12.

Ἀχνάρι τὸ (*χνάριον, χνάρι* Gloss. Graecob. *ἴχνιον*) vestigium D. 103, 1.

Ἀχνιὰ ἡ (*ἄχνη*) spuma 358, 2.

Ἀχνὸς ὁ (*ἀτμός, ἀθνή* Du Cange *ἀτνίζω* id.) vapor. *ἀχνίζω* exhalare cfr. *ἄχνη*.

Αχολος adi. (*φάρμακον ἄχολον* Hom.) placidus, mitis D. 141, 1.

Ἀχοῦρι τὸ t. alior *ἡ ἵππος, στασία* equile 237, 10.

Ἄψιὸς adi. t. adji? s. *αὖος*? amarus 456, 42.

Ἀμυγδαλογελάστρα et *Ἀνευροχορταρίστρα* 436, 9. 10. haud scio quid significent haec maledicta; neque apparet, quae vis insit v. *ἀνάργυρος* 254 a, 7.

B.

B ap. Graecos recentiores pronuntiatur *v*, nostrum *b* scribitur *μπ*. propterea sunt quaedam verba, in quibus apud veteres *β*, nunc *μπ* ponitur, velut *βουβωνιάω* et *μπουμπουνιάζω*, *βᾶ* interi et *μπᾶ*., *βραβεύω* et *μπράβω*, *βαβάζω* et *μπαμπαλίζω*, *βαΐ*, *βὴ* et *μπαΐ*, *βομβῶ* et *μπουμπουνίζω*.

Βαβοῦλι τὸ (Agap. Geop. — faba? cfr. Mull. Gr. p. 15) calix. gemma floris 438, 14.

Βαγγελισμὸς ὁ dies festus annuntiationis Deiparae a. d. VIII Cal. April. (v. Du Cange) 146, 15.

Βάγια ἡ i. q. *βαΐα* Suid. *τροφὸς* nutrix 413, 22.

Βάγια τὰ (*βαΐς, βαΐον* Et. *M.* N. T.) dies dominica palmarum 146, 15. 287, 1. 288, 1. 584, 2. 304 a. festo illo die pueri per vicum circumferunt Lazarum confectum ex cruce lignea et vestibus vilibus.

Βάϊ latinorum vae 198, 14. 507 ctt.

Βαλαντωμένος part. v. *βαλαντώνω* h. e. *ἀσθμαίνω — ὁ ἔχων κρυφὴν λύπην εἰς τὴν καρδίαν του* C. interpr. — nescio an legendum sit *βασανωμένος* 327, 2. 356, 1.

Βαλῆς ὁ (rectius scr. *μπαλῆς*) ital. bali, praefectus provincialis 21, 11.

Βάνω s. *βάζω* = *βάλλω* (vv. med. Graec.) mittere, ponere, inducere, coniicere 130, 38 ctt. *βαλμένος* 215, 5.

Βαρακλήδικος adi. — cret. (*βαράκι* [aurum?] *κλαδιόν*) aureis ornatus ramis D. 7, 2.

Βαργομισμένος part. (*βαργεῖν* = *βαρύνειν* Gloss. Graecobarb.) offensus 607, 3.

Βαρέμι τὸ (*βαρέω, βάρημα* alb. *βrλjεμ*) fastidium. satietas 76 a, 10. 386, 4.

Βαρίζι τὸ : = *τὸ βάρος, φόρος*, vectigal 416, 16. 17.

Βάσκαμα τὸ (*βασκαίνω*) i. q. *κακὸ τὸ μάτι*, fascinum 323, 12.

Βαστάδι τὸ (*βαστάω*) funiculus, linum 113, 15.

Βαστάρι τὸ (*βαστᾶν*) fulcrum 491, 16.

Βαστάω = *βαστάζω* Gloss. Graecobarb.

Βγαλμὸς ὁ = *ἐνύγαλμὸς* eventus 13, 16.
Βεζύρης ὁ t. vezir, *ὁ ἄρχων*, magistratus Turcorum.
Βελέσι τὸ alb. *βελέντζεα* ital. vello laneum stramentum, lanea vestis 451, 23. D. 710, 1. 711, 1.
Βελόνι τὸ = *βελόνη*, acus D. 1118, 1. 2) anguilla cfr. Athen. VII p. 319C. — D. 617, 1.
Βελοῦδο τὸ Gallis veloux villosus pannus (cfr. *βέλον* s. *βῆλον* velum). *βελουδένιος* villosus holosericus D. 1127, 2.
Βέργα ἡ ital. verga. 1) virga, 2) fistula s. fumisugium 121, 13. *βεργολυγάω* h. e. *λυγίζω σὰν βέργα*. *βεργολύγιστος* 136, 34. *βεργολύγερος* D. 13, 1. 3) *βέργα* puella gracilis 591, 1. *σιδεροβέργινος* adi. D. 855, 1.
Βερέμι τό t. verem = *φθίσις* 405, 4.
Βερίκουκον τὸ (apricosa s. ital. [vera] cocca), malum Armeniacum 443, 6.
Βήχω = *βήσσω* D. 270, 1.
Βιαίνω = *βαίνω* cret. 269, 38.
Βιγλίζω ital. vigilare, *βλέπω*, conspicio 284, 12. 400, 14. *βίγλα ἡ*, *φρουρία* vigiliae 597, 8. *βιγλάτωρ ὁ*, *φρουρός*, vigil 284, 2.
Βιλαέτι τὸ t. vilajeti, regio.
Βιόλα ἡ ital. viola, viola 247, 14. D. 1064, 11.
Βίτσι τὸ (Peitsche?) flagellum 269, 62. *βιτσιὰ* s. *βουτσιὰ ἡ* plaga.
Βλάμης ὁ, *βλαμάδες οἱ* (etym. *οὐλαμὸς*?) i. q. *ἀδερφοποιητὸς* 100, 2. 268, 7.
Βλαστάρι τὸ (*βλάστη* germen 388, 7.
Βλάστωμα τὸ (V. L. *βλάδωμα*) 297, 8.
Βλατὶ τὸ (v. med. Graec.) blatha 459, 36.
Βλάχος ὁ 1) Valachus, 2) pastor. *βλάχικος*. *βλάχικα τραγούδια* carmina magica, saepius composita metro trochaico. schol. ad Theocr. ed. Kiesl. p. 805 ex carminibus agrestium Spartae et Syracusarum ortum esse confirmat cantum bucolicum cfr. Voss. Virg. Id. IV, 1—3 adn.
Βλίτρο τὸ herba esse videtur, quae Dioscoridi *θλάσπις* dicitur (*βίτρον* D. Cange) 307 a. 9. 10.
Βλογάω, *βλογιάζω* h. e. *εὐλογάω*, *εὐλογέω* N.T. beare 161, 2. 436, 16. 124, 1.
Βόδιον τὸ (*βοίδιον* tr. *βοΐδιον* Lob. Phryn. 86.) 274. 480, 19. *βοϊδάκι τὸ* 276. *βούδιον τὸ* (cret.) 440, 11.
Βοΐβοντας ὁ (v. Slav.) t. vaïvoda 1) princeps Valachiae s. Moldaviae, 2) praefectus publicae disciplinae 218, 15. 24 ctt.
Βολὰ i. q. *φορά*.
Βολεῖ licet (cfr. *βολὴ*) *βολετὸς* adi. quod fieri potest. *βολεστάμενος* id. D. 629, 1. 630, 1. *βολεξάμενος* D. 609, 1.
Βόλτα ἡ ital. volta, conversio 248 a, 2. D. 1107, 1. 1008, 1.
Βολύμι τὸ = *μολυβι* (*μόλυβδος*) plumbum 386, 5 (Coron. pret.).
Βουβάω, *βουβάομαι* (*βουβὸς* v. med. Graec. balbus) obmutescere 219, 1.
Βουβὸς adi. mutus. *βουβαίνομαι* obmutescere 532 b, 11 (vv. med. Graec.).
Βουγγάω s. *βογγάω* (*βοάω*) exclamare, lamentari 167, 6.
Βουίζω h. e. *βοΐζω* pro *βομβίζω* de apibus dicitur. — bombum facere. rare 379, 8.
Βούκεντρι τὸ (*βούκεντρον* Et. M.) stimulus. taurea 440, 10. *βουρδοκεντρέα ἡ* (burdo) id. 440, 6.
Βουκολογελάδι τὸ (*γελάδι*) grex boum 91, 22.
Βουλιάζω s. *βουλίζω* (in med. Graec. *βουλάν*. *βοῦλα* globulus. Franco-gall. boule) mergi 247, 1. 573, 1. *βουλίζομαι* indui D. 488, 2.
Βουνὸν τό, *βουνὸς ὁ* (*βουνὸς* vid. Her. 4, 199 et Eusth. Il. 11, 710) mons.
Βοῦρκος ὁ, *βοῦρκα ἡ* palus. limus. *βουρκώνω* in coeno volutare D. 452, 2. *βουρκωμένος* = *βορβορώδης*. de montibus dicitur nebulis et nubibus circumfusis (vv. med. Graec. — nescio an v. *βοῦρκος* derivandum sit a Latinorum oreus; ap. Alb. *borr* subterraneum horreum significat).
Βουρκολάκας s. *βρουκολάκας ὁ* anima infantis, quae post mortem circumvolitat.
Βουτίζω s. *βουθάω* s. *βουτάω* (*βυθίζειν*) immergere, induere 137, 43. 310 a, 6.
Βραγιὰ ἡ (nescio an legendum sit *πρασιαὶς* area (horti) D. 158, 1.
Βραδυάζει (*βραδὺς*) advesperascit. *βραδὺ τὸ* i. q. *ἑσπέρα* (Coron. pretios).
Βραχνὸς adi. (*ὁ βράγχος*) raucus. *βραχνὰ* adv. 191, 2. *βραχνιασμένος* id. D. 64, 2.

Βράχος ὁ i. q. *τὸ βράχος* 144, 12. 491, 10. D. 371, 2.
Βραχνοκόκορος ὁ gallus raucus D. 1068, 1.
Βρεῖ = *βρέχει* ut *βρεμένος* = *βρεγμένος* (?) 310 a, 40.
Βρεχτοκοῦκι τὸ = *χρωροκοῦκι* 532 a, 20.
Βρίζα ἡ (Galen.) cfr. *ῥίζα* sica 311, 11.
Βρίζω = *ὑβρίζω* invehi in aliquem. D. 976, 1.
Βρίσκω = *εὑρίσκω. βρισκόμουνα* imperfect. pass. D. 800, 1.
Βρόμι τὸ (*ὁ βρόμος*) avena 215, 6.
Βρονταριὰ ἡ (*βροντή*) strepitus 2, 1.
Βρόχι τὸ (*βροχός*) laqueus 363, 6.
Βρῶμος ὁ foetor, componitur cum multis vv. ut *βρωμοραιάδες* 233, 17. 30. *βρωμολούλουδον* 614, 4. *βρωμοχόρταρον* 615, 4. *βρωμερὸς* 130, 26. *βρωμοκανίθραις* (*κάνναι*) scirpi foedi 515, 4.
Βύζω (cfr. *βύζω* et *μύζω*) sugere. *βύζι τὸ* mamma. *βυζάνω* lactare vv. med. Graec.) 422, 15 ett.
Βρουχλὰ? 466, 18.

Γ.

Γ et *δ* permutantur: *γιὰ* = *διὰ*, *γυοσμὸς* = *δυοσμὸς* (*ὀδύς*) 611, 1; *δ* et *γ*: *διυφῦρι* = *γιοφῦρι*.

Γ saepius ex digammate ortum est apud recentiores Graecos; sic inter duos vocales ponitur ut in v. *κλαίγω*, *ἐρώταγε* ett. Initio verborum haud raro scribitur loco spiritus asperi: *γιὸς* = *υἱός*, *γυνὴ* = *ὕνις*, *ὕννη* (Hesych) 440, 30. 480, 20. *γαῖμα* = *αἷμα* (trap.) 482, 19. 510, 23. cfr. *γιώ*.

Γαγαγὰ de asino rudente 277.
Γάγιο τὸ ital. gaggio. pignus. merces 450, 40.
Γαζέπι τὸ t. ghazab vulg. ghazeb. *ἡ ὀργὴ* ira 122, 5.
Γαζέτα ἡ ital. gazzetta. acta diurna D. 942, 2.
Γαΐδαρος ὁ t. ghaizār, *ὁ ὄνος* asinus 277, 6 ett. *γαϊδαρογεννημένος* 62, 24.
Γαϊτάνι τὸ t. ghaitān s. ghaïthian *τὸ σχοινίον*, linum bombycinum 313, 15. 438, 1. 593, 2. *γαϊτανοφρύδι* 294, 27. 438, 25 (vitta, taeniola Lex. Ms. Cyrill. *αἰτάνιον* Moschopul. v. D. Cange).
Γαλάζιος adi. (*καλάϊνος* — v. med. Graec.) caeruleus. venetus 322, 1. 579, 2. D. 162, 1. *καταγάλαζος* 502, 7. *γαλανὸς* id. D. 172, 1. 2. *καταγάλανος* ib. *γαλανοῦλα* D. 231, 3.
Γάλατο τὸ = *γάλα* D. 118, 1.
Γαλιὰ ἡ γαλέη Ael. cfr. *γαλεὸς*) cercopitheeus 456, 16.
Γαλιότα ἡ ital. galeotta dem. v. *γαλιοῦνι* 417, 8. 418, 1. 6.
Γαλοῦνι τὸ ital. galeoni, navis longa Hispanorum 192, 11. 476, 29.
Γαμπὰς ὁ ital. gabbano, *ἐνδρομὶς*, pallii species 426, 4.
Γάντσο ὁ t. gāndjè s. qāndja, *ἄγκιστρον*, uncus 485, 26.
Γαρούφαλο τὸ (*γαρόφαλα* Agap. Cret.) = *καρυόφυλλον* D. 163, 1. 164, 1. *γαρουφαλιὰ ἡ* ib.
Γάτα ἡ ital. gatta. *γαλῆ*, felis 273, 3.
Γιαουριδες οἱ t. gaour, qui veram religionem non profitetur 257, 27.
Γεβεντίζω s. γυβεντίζω Francogall. gibet. — Gloss. Graecobarb. *τύπτει*, *δέρνει*, *κιβεντίζει*. fustuario afficere Du Cange ad palum aliquem deligare 469, 16.
Γελαδι τὸ = *ἀγελάδι ἀγέλη*) 1 grex bonum, 2) bos. *ἀγελάδα ἡ* vacca.
Γελέκι τὸ t. ïeleh tunica manuleata.
Γέμ = *υἱέ μου* (vid. *γ*.) 630, 3. 7. ett.
Γεμάτος adi. (*γέμω*, *γεμίζω*) plenus. repletus 371, 2. (v. med. Graec.) D. 105, 2. 1121, 2. *γιομάτος* D. 178, 1. 3.
Γεμενὶ τὸ t. ïemān (nitidus) *χρῆμνον ἔχον χρῶμά τι λαμπρὸν καὶ φαιδρόν*. velum nitidum, flammeum 640, 6. D. 1089, 1.
Γεμεντσῆς ὁ t. gemissi alb. *γιεμεδῖτι* nauta 391 a, 4.
Γέμμα s. γιῶμα τὸ (*γεύεσθαι* prandere) v. med. Graec. prandium.
Γενεαλόγι τὸ (*γενεαλογία*) stema 356, 8.
Γεραχάτος adi. (*ἱέραξ*?) niger. de oculis nigris dicitur simulque fulgentibus D. 912, 1. 913, 1.
Γεραματιάζω i. q. *γηράσκω* senescere 539, 7. (*γέραμα* senectus.)
Γεράνιος adi. = *ἠεράνιος* (*ἀήρ*) color aërius h. e. caesius, cyaneus 626, 1. (v. med. Graec.)
Γερδάνι τὸ (*ἀρδάλιον*, *ἀρδάνιον*) aqualis 583, 11. 13.
Γέροντας ὁ = *γέρων*. — *γεροντόβλαχος* pastor senex 108, 7. *γερό-*

ψυλλος ὁ pulex senex 623, 6 ctt. ctt. *γεροντίνα ἡ* 220, 8.

Γιαγκίνι τὸ t. ïanghyn. *πυρκαϊά* incendium 219, 28. D. 502, 2. D. 844, 1.

Γιακεντὶ τὸ = *διακεντὶ* (*διακεντεῖν*) fretum, fauces angustae D. 208, 2.

Γιαλὸς ὁ = *αἰγιαλός*.

Γιαμπᾶς ὁ vid. *τσαμπᾶς*.

Γιαμμὶ τὸ cret. quid significet non satis apparet. aut derivandum est a. v. *βλέπω*, *βλέμμα* (cfr. *γλέπω*), aut ab ital. chiamata aut a t. *τσαμὶ* (cfr. *γιαμπᾶς*) 244, 20.

Γιανιτσάρος ὁ t. ïeñitcheri, milites Turcici primum conscripti a Murad I. imperatore 1362 (oppressi 1826), ita appellati sunt, quod tunc *novi milites* (*νεήλυδες*) fuerunt.

Γιάνω s. *γιαίνω* h. e. *ὑγιαίνω* convalescere.

Γιαρᾶς ἡ plur. *γιαράδες* t. ïarā, *πληγή*, vulnus 266, 15. D. 755, 1.

Γιασουμὶ τὸ, Persis iasminum 437, 39. *γιασεμὶ* id. D. 113, 1. 122, 1.

Γιαταγάνι τὸ t. ïataghan, *μαχαιρίδιον*, pugio militis gregarii Turcorum 149, 26.

Γιατάκι τὸ t. ïātāq (lectum) = *λήμερι* hospitium nocturnum latronum 109, 4. 132, 14.

Γίδι τὸ (*αἴξ*) capra. *γιδοπρόβατα* grex caprarum 458, 13.

Γινάτι τὸ t. ’yınād *αὐθάδεια*, *ὀργή*, ira, audacia, contumacia 509, 4.

Γιουργιάρω idem esse videtur quod *γουργιάζω* (*γοργοῦσθαι*) clangere, ferocire, 245, 4.

Γιουρούσι τὸ t. ghourouch. *ἡ ἐφορμή*, impetus. *γιουρουστάω* impetum facio 82, 13. 87, 16. *γερούσι* cret. 247, 11.

Γιούχα, πάρ’ τὸ — (nescio utrum derivandum sit a Turcorum ivuh, ivuha (sol) an a Germanorum gouch’ abin’ hinc in malam rem 267, 18.

Γιὼ interi. = *ἰὼ* 506, 2.

Γχαρδιακὸς adi. h. e. *ἐγχαρδιακὸς* = *ἐγχάρδιος* D. 174, 1. 1053, 2.

Γχέμι τὸ t. guiem, *χαλινὸς* habena 39, 10.

Γχεργχέφι τὸ t. guierkiāv, *κεντητήριον* picturae in textili 195, 10.

Γχιοτεύω t. keutu, *ἀποδειλιῶ*, stupefactus sum 266, 12.

Γχούλι τὸ t. gul *ῥόδον*. rosa D. 873, 1.

Γλάστρα ἡ testa. olla 565 b, 2. D. 467, 2 (etym.?).

Γλεντάω s. *γλεντάρω* t. ĕïlendjè, eglendjè, *τέρπω* oblecto 42, 29. 577, 3. D. 1080, 2.

Γλέπω = *βλέπω* D. 639, 1.

Γλήγωρα s. *γρήγωρα* adv. (*ἐγρηγορότως* vigil Plut. *ἐγρήγορος AS.*) celeriter. *ὀγλήγωρα* 379, 10. vid. *ἐγρήγωρα*. — *γληγωροσύνη* D. 4, 2. *γληγωράδα ἡ* celeritas 467, 1.

Γλυκάδα ἡ (Gloss. Graecobarb.) dulcedo D. 363, 1. *γλυκοφιλέω* D. 13, 2.

Γλυστρίδα ἡ etym.? portulaca 401, 20.

Γλυτώνω (v. med. Graec. vid. Du Cange) all. scr. *κλυτώνω* s. *γλίτωνω* etym. *ἐκλύω*. invenitur etiam *γλύζω*) liberare, evadere, aufugere, vitare 623, 9 ctt. *γλυτρώνω* = *λυτρώνω* D. 585, 1. *γλυτωμὸς ὁ* fuga, salus 29, 14.

Γνάντια = *ἀγνάντια*. *γροικῶντας* = *ἀγροικῶντας* 539, 9.

Γνέθω (cfr. *γνέμα* filum. — *νήθω*. *νέω*) nere D. 508, 1.

Γνεφίζω trap. aor. *ἐγνέφιξα ἐκνεύω*? s. *γνοφόω*, *δνοφόω*, *νέφος*?), *ἐξυπνάω* expergiscor, 510, 3.

Γνώρας ὁ peritus. gnarus D. 174, 1.

Γόζομαι (derivandum videtur a v. *γοάω*. cfr. *γογγύζω* murmuro, acgre fero, clamo 437, 34.

Γόι τὸ cret. (*γοάω*) dolor. angor. sollicitudo D. 471, 2.

Γονατίζω (Poll.) genibus inniti 439, 56. *γονατιστὸς* genibus flexis D. 106, 2.

Γονὶ τὸ parentes, familia 223, 15 ctt. D. 622, 2.

Γοργὸς adi. celer. velox. *γοργὰ* s. *γουργὰ* adv. celeriter 178, 9. 511, 17. 18. *γοργάλογος ὁ* equus celer. 326, 22.

Γούβα ἡ (*γόβα* D. Cange) etym.? ital. gobba? 1) crepida, 2) ea pars iugi textorii, quam textor pedibus calcat D. 61, 1.

Γούλα ἡ (gula) v. med. Graec. — *λάρυγξ*. gula 440, 43. 482, 19. 510, 21. *γουλὶ* summa pectoris 390, 3.

Γοῦνα ἡ (vid. *γουνέλα*) vestis pellicea, gunna (v. med. Graec. et Latin. v. Du Cange) 184, 12.

Γουνέλα ἡ ital. gonna. gonnella. (v. med. Graec.) indusium, tunica interula 528 a, 3.

Γούρνα ἡ furna. — Gloss. Graeco-

barbar.) pelvis, malluvium 324, 13. 441, 5. V. L.
Γουροῦνι τὸ (*γρυ, γρύζω*, grunnio grunzen) sus. 276 ett. *γουρνομύτης ὁ* is qui rostrum suillum habet 91, 19.
Γρίβας s. *γριβανὸς* adi. (Francogall. grisibal, grigio. German. grau.) fuscus. *ὁ γρίβας* equus ex nigro albicans 159, 4.
Γρίμα τὸ h. e. *ἀγρίμι* (equus indomitus Nupt. Thes.) fera bestia 479, 14. (*ἀγριμαῖος* Eusth.)
Γρέμπανο τὸ cfr. ital. greppo, *χρημνὸς*, locus declivis. deiectus 402, 21.
Γρόσι τὸ t. ghrouch. moneta turcica, nostrorum „Piaster". — (= 40 Paras.)
Γυαλιὸ τὸ (*ὕαλος*) vitrum. *γυαλιὰ τὰ* fenestra (perspicillum D. Cange) 485, 14. D. 82, 1. *γυαλίνιος* adi. vitreus D. 81, 1. *γυάλινος* id. D. 261, 2.
Γυνὶ τὸ = *ὕνις* vid. *ῡ*.
Γυντσιντάκι τὸ hyacinthus 565 a, 5.
Γυρεύω (Strab.) s. *γυρίζω* (*γῦρος*) Gloss. Graecobarb. — vagari, indagare, redire. — *τριγύρου* adv. circum. *τριγυρίζω* circumire, circumdare. — *γυροφούστανο τὸ* indusium, quo totum corpus tamquam circumeluditur 447, 5. *γύρμα τὸ, τοῦ ἡλίου* ubi sol ex medio caelo ad oceanum redit 28, 16. *γύρμα τῆς μερὸς* 143, 27.

Δ.

Δ̄. — pro *δ̄* ubi Germanorum d est scripsimus *δ̄τ̄*.
Διαβάζω (v. med. Graec. — *βάζω*) *ἀναγιγνώσκω*, recitare, legere.
Δαγκώνω δαγκάνω δαγκάω (*δάκνω, δαγκάνω* Gramm.) mordeo. D. 197, 4 ett. *δαγκαματιὰ ἡ* i. q. *δῆγμα* 471, 7. *δαγκαματίτσα* 441, 32. *δαγκασιὰ ἡ* D. 959, 2.
Δαιμονιάρης adi. (*δαιμονιάριος* D. Cang.) daemoniacus D. 104, 1.
Δανείζω et *δανείζομαι* idem significat quod ap. vett. — *δανεικὸς* i. q. *δανειακός*.
Δαρμὸς ὁ (*δέρνειν*) ictus, inflictus 222, 19.
Δασκαλεύω = *διδασκαλεύω* 22, 2.
Δειλινάρι τὸ = *δειλινὸν* 510, 15.
Δεκατίζω (*δέκα*) decumas exigere 62, 14.
Δεκὸς h. e. *ἰδικὸς* (Thasus) 645, 9. 12. 13. cfr. *φελέω*.
Δένω i. q. *δέω* vincio 272, 8. 380, 2 ett.
Δεντρολίβανο τὸ (Agapius) rosmarinus D. 31, 1.
Δέρνω i. q. *δέρω* 345, 1. 361, 4. *δέρνομαι* 401, 2. male mulcare aliquem. *δαρμένος* 310 a, 38. *στηθοδέρνω* pectus ferire 169, 9.
Διάβα τὸ (Gloss. Graecobarb.) iter. transitus D. 624, 1.
Διαβάτρα ἡ (*διαβάτης, διαβατάρης*) peregrina. viatrix 452, 23.
Διάβοντρος ὁ = *διάβολος* 487, 13.
Διαγέρω s. *διαγέρνω* redire, ordinem relinquere 554, 1.
Διάζω, διάζομαι (Lexicogr.) telam ordior 469, 11. 621, 2 ett.
Διακονάρης ὁ (v. med. Graec.) aeruscator, mendicus D. 283, 1.
Διαλαλητάδες οἱ (*λαλέω*) internuntii 363, 5.
Διαλύνω (*λύω*) interpretor 412, 1. 12. 553, 4.
Διαμάντι τὸ ital. diamante (v. med. Graec.) adamas D. 683, 2. *διαμαντόπετρα* id. D. 325, 1. 1151, 2.
Διάνευμα τὸ i. q. *νεῦμα* nutus D. 577, 1.
Διαπατέω, nor. *ἐδιαπάτεσα* trap. = *διατρέχω*, pereurro.
Διαρμενεύω trap. (*ἑρμηνεύω*) interpretari, explorare 182, 8.
Διαστολίζω = *στολίζω* ornare 588, 4.
Διάφορον τὸ lucrum (Thuc.) D. 133 a, 2. 134, 2 ett.
Δίβουλος adi. varius, inconstans. 598, 10.
Διδάχνω = *διδάσκω* 30, 4.
Δίκλοπος adi. trap. *ἀπατηλὸς* fallax. *δικλοπία ἡ* trap. *ἀπάτη* fraus. (*κλέπτω, κλοπή*.)
Δικὸς = *ἰδικὸς* Anth.
Δινάζω (*ἀδινὸς*) *ἐξαρκέω*, sufficere 451, 21. 23. (V. L. *δικήσουν, δικήση*.)
Δίνω, δίδω (*δίδωμι*) do 513, 2 ett. imp. *ἐδοῦνεν* trap. *δούδω* cret. 269, 62. *δόμτε* 471, 28. 32. = *δότε μου* (?). *δομένος* part. pass. D. 986, 2.
Διὸς = *ἴδιος*.
Διοφῦρι τὸ h. e. *γιοφῦρι* pons 512, 2. 28. 33. D. 225, 1.

Δίπλος h. e. *ἀναριφτὸς* humero iniectus D. 144 a, 1.
Διπλὸς s. *διπλοῦς*. componuntur cum h. v. permulta vv. velut: *διπλοχαιρετάω* 46, 20. *διπλοχαλομοίρα* 436, 5. *διπλορωτάω* 155, 8.
Δισάκι τὸ (v. med. Graec. — *σάκκος*) *ἀσκοπήρα* bulga, mantica 440, 29.
Διῶ scripsimus pr. *ἰδῶ*. *δγῆς* pr. *ἰδῆς*, cfr. *βγάζω* h. e. *ἐκβάζω*.
Διῶμα τὸ = *ἰδίωμα* (*διόμα* confabulatio Nupt. Thes. ctt.) natura. indoles 355, 3.
Δόλιος adi. i. q. *δείλαιος*, miser. (*δόλος* s. *δρῦλος*.)
Δόμνα (ital.) domina, *δέσποινα* 460, 10.
Δόσι τὸ trap. *τάγμα* votum 486, 15.
Δούλεψα ἡ (*δούλευσις* Porphyr.) labor 511, 5.
Δραγάτης ὁ (etym? — v. med. Graec.) *γήωρας*, *φύλακας* Lex. Steph. custos 624, 14.
Δράζω = *δράσσομαι* capio 114, 7.
Δράργυρος ὁ h. e. *ὑδράργυρος* D. 477, 2.
Δράμι τὸ ital. dramma. drachma 628, 6. D. 547, 2.
Δροσάτος adi. (*δρόσος*, *δροσίζω*. — (v. med. Graec.) roseus 532, 5. *δροσιὰ ἡ* refectio. recreatio D. 879, 1. *δροσοποτίζω* perfundere. rigare D. 60, 1.
Δρώνω h. e. *ἱδρώνω* D. 730, 2.
Δύναμις ἡ plur. *δύναμες*, vis 129, 7.
Δυοσμαρίνι τὸ idem significare videtur quod *δύοσμος* (*ὀσμήρης* s. *ὀσμηρὸς* Athen. et Nic. al.) 517, 12.
Δύοσμος ὁ i. q. *ἡ δύοσμος* Strab. origanum maiorana 615, 1. cfr. *γυοσμός*.
Δυσεχτος s. *δύσεφτος* adi. (*ἔχω*) infelix. miser. 459, 47. 517, 19.

E.

E pr. *ῆ* semper fere habes in verbis trap., velut *ἔτον* pr. *ἦτον*, *χέρας* pr. *χῆρας* ctt. neque desiderantur similia in vulgari sermone.

Ε saepissime ad verba in *ν̄* (s. rarius in *ς̄*) terminantia apponitur velut *τήνε*, *ἔχουνε* ctt. propterea 52, 4 pro *του λαγκαδιοῦνε* legendum *τῶν λαγκαδιῶνε*.

Ἔα μόλα (*εἶα μάλα* Ar. Pax 460) de nautis dicitur, qui *lente* vela contrahere sive ancoras tollere iubentur 358, 4. 391, 26. opp. *ἔα λέσα* 391, 26.
Ἐγγυτὴς ὁ = *ἐγγυητὴς* 517, 67. *ἐγγύτρα ἡ* 437, 36.
Ἔλατο τὸ = *ἐλάτη*.
Ἔγκαψις ἡ hydrargyrum speculi. — *ταὶς κούπαις μὲ ταῖς ἔγκαψες* pocilla ansata levissima (in modum speculi levigata) 418, 10.
Ἐγλεντσέδες οἱ t. eglendjè (cfr. *γλεντάω*) *ἡδοναὶ*, voluptates 610, 7.
Ἔγνοια ἡ h. e. *ἔννοια* cura. studium D. 151, 2. *ἐγνοιάζομαι* ctt. curare 16, 18.
Ἐγρήγωρα vid. *γλήγωρα* 394, 9.
Ἐδά cret. = *ἐδῶ* 245, 12. 246, 14.
Ἐκατῶρξες aor. trap. v. *κατοργίζω* 505, 11.
Ἐκείνηνα pr. *ἐκείνηνε* cret. 269, 37. *ε̄* enim haud raro ap. Cret. in *ᾱ* mutatur.
Ἐκκαμπανίζομαι trap. in campum descendere, advenire 481, 8.
Ἐλάμνω trap. (*ἐλανύω*) *ἀροτριῶ*, aro.
Ἐλέπω = *βλέπω* trap. 456, 21.
Ἐλέσα = *ἔα λέσα* ut *ἰαλέσα* = *εἶα λέσα* 391 a, 18.
Ἐλευθεριὰ ἡ 1) libertas, 2) agilitas 578, 8.
Ἐλιάζω et *ξελιάζω* = *ἡλιάζω* soli exponere 466, 40.
Ἔλλαμπρος adi. (ap. vett. *ἐλλαμπρύνομαι*) nitidus 554, 2.
Ἔλλενος ὁ apud Trap. et Arcades virum robustum et fortem significat. cfr. 125, 17. *Ἔλλην* = Graecus 191, 5. 233, 11. 234, 17.
Ἐμπάζομαι curae mihi est D. 655, 1. *συνεμπάζομαι* ib. 2.
Ἔμπαιδος s. *ἔμποδος* adi. trap. *ἔγκυος* gravidus.
Ἐμπιστοσύνη ἡ (*ἔμπιστος*) fides D. 334, 1.
Ἔνι, ἔν' trap. = *εἶναι*, *ἐστί*.
Ἐντάμα adv. (*ἐν τῷ ἅμα*) 440, 20. *ἐνταμώνω* convenio. cfr. *ἀντάμα*.
Ἐντένω (*τείνω*) inhaerescere in aliq. re *νὰ σ' ἔντενα στὰ χέρια μου* utinam in manus meas incidas D. 165, 2.
Ἔντυχεν aor. trap. v. *ἐντεύνω* h. e. *κτυπάω* 182, 12. 18 ctt.
Ἐνώνω (*ἑνόω* Aelian. ctt.) iungere 225, 18.
Ἐξ — verba composita cum praepositione *ἐξ* plerumque in sermone vulgari litteram *ε̄* amittunt. sic:

ξώθερμα, ξαγορα, ξέρω, ξάκουστος ett.
Ἐξάνθηκα = *ἐπαραδόθηκα* 646, 11.
Ἐξαρματωτος inermis cfr. *ἁρματώνω* D. 589, 2.
Ἐπάτνανε trap. = *ἐπατήσανε* 182, 2.
Ἐπέγνεν trap. = *ἐπήγαινε* 440, 2.
Ἐπικουμπάω (*ἀκουμβάω*) niti 505, 5.
Ἐπιπνρνίζω trap. prima luce expergiscor. derivandum a. v. *πουρνὸν* h. e. *πρωινόν* 510, 1.
Ἐπούρι verbum corruptum, quod etiam a Rossio non intelligitur 467, 9. ex carm. 466, 9. recepimus *ἐσάς*.
Ἐρωτιαρὸς ὁ amatus 427, 13. *ἐρωτιαριὰ ἡ* 522, 4. *ἐρωτοπληγωμένος* desiderio captus 337, 1.
Ἐργενώ trap. aor. *ἔργεψα* (*ἀργέω*) *βραδύνω*, commoror 510, 7.
Ἐσπλαγχνιὰ ἡ (= *εὐσπλαγχνιὰ* Eur.) cfr. *ἀτὸς* ett. misericordia, animus 332, 12. D. 138, 2.
Ἔτερνεν imp. trap. v. *τηρέω* 440, 31.
Ἔρχομαι coni. imp. *νἀρχόμουνα* D. 620, 2. 622, 2. (Sept. Insul.)
Ἔτι praeterea, vulg. *ἀκόμη* 246, 11.
Ἐτοῦτος, ἐτούτη, ἐτοῦτο = *τοῦτος, τούτη, τοῦτο* (cfr. Mull. Gramm. 194.) 256, 9. 463, 12. 479, 13 ett. similiter dicitur *ἐτώρα* pro *τώρα* 604, 7.
Ἔτσι (v. med. Graec. *-οὐτωσὶ?*) sic. ita, hoc modo.
Εὐοδάω (*ὄζω*) odorem suavem spargere 402, 11.
Εὐτοῦ = *αὐτοῦ* 503, 5. 9. D. 341, 1. 342, 1. 343, 1.
Εὐχέομαι gratulari. *εὐχιέται* D. 901, 2.
Ἐφέντης ὁ t. efendi h. e. *αὐθέντης* dominus 70, 15.
Ἐφέτος adi. (*ἐπὶ ἔτος*) hoc anno 307, 15. cfr. *φέτος*.
Ἐχπᾶγεν trap. = *ἐξεπάγη*.

Z.

Ζάβα ἡ (Instinian. vid. Du Cange) lorica 515, 9.
Ζάβος adi. vulg. scr. *ζαβὸς* (= *στρεβλὸς* Gloss. Graecobarb.) rudis, agrestis 503, 10. *ζάβωτος* (*ζαβόνειν* Gloss. = *κλινίσκειν*) curvus 317, 8.
Ζαιρὲς ὁ v. *ζαχιρὲς* 58, 12.
Ζακόνι τὸ (alb. *ζακόνι, ζάκανον* D. Cange idem vocem barbaram esse confirmat) mos. 487, 21. 184, 1. D. 1145, 1.
Ζαλία ἡ alb. *ζᾶλία* (*σάλος*) vertigo. *ζάλη ἡ* D. 568, 1. *ζαλίζω* s. *τραλίζω* vertigine corripi.
Ζαλοπατέω (*ζάλον* vestigium) 629, 10.
Ζαμάνι τὸ t. zemân. *χρονος*, tempus 489, 8.
Ζαριφλῆκι τὸ t. zarifli pulchritudo D. 132, 2.
Ζάρκαδος ὁ, ζαρκάδι τὸ (*δορκάς, δορκάδιον*) capreolus 502, 8. *ζαρκοπηδάω* exsilio ut capreolus 169, 15.
Ζάρο τὸ cret. = *ζάλο* vestigium 246, 14.
Ζάρφι τὸ t. zarf scutella (Unter-Tasse) 67, 19.
Ζαρώνω (v. med. Graec.) rugas ducere. *ζαρωμένος* rugosus (etym.?) D. 51, 1.
Ζάφτι t. za'f, za'âfet imbecillitas. *κάμω ζ.* *καταδαμάζω* supero 50, 14. D. 972, 1.
Ζαφύρι τὸ (*σάπφειρος*) sapphirus 163, 16. D. 230, 1. *ζαφύριος* adi. 355, 5.
Ζαχάρι τὸ s. *ζάχαρη ἡ, σάκχαρ, σάκχαρι* t. seker alb. *ζάχαρι* saccharum. *ζαχαρένιος* adi. dulcis *τὰ ζαχαράτα* dulcia D. 87, 1. *ζαχαροζυμωμένος* suaviter fermentatus D. 361, 1. 362, 1. 363, 1. *ζάκκαρ τὸ* cret. D. 1116, 1.
Ζαχιρὲ τὸ t. zahyrè, *τὰ σιτία* frumentum 239, 7.
Ζεγκὶ τὸ t. uzengu *σταπέδιον* stapia 462, 21. 23.
Ζερβὸς adi. *ἀριστερὸς*, sinister. *ζερβιὰ ἡ* manus sinistra D. 425, 1 ett. *ζερβὰ* sinistre. 487, 18 ett. ctf. (etym.?)
Ζεστὸς adi. (Strab.) calidus 324, 15. 581, 13. *ζεσταίνομαι* calefio 132, 20. D. 768, 2.
Ζευγάρι τὸ iugum. par (v. med. Graec.) D. 860, 2. 980, 2.
Ζευγίτης ὁ, γεωργὸς, agricola qui domo agro ara bovibusque (*ζευγάρια*) acceptis frumentum quod per annum demetit ex maiore parte domino (*ἀφέντης*) solvere debet. e contrario *ὁ κολλήγας* (collega? *κολλάω*?) cliens sui mancipii est, sed domino utitur ut patrono.
Ζεύκι τὸ t. zeuq alb. *ζεφκου* (verb.) *ἡδονὴ* voluptas 238, 5.
Ζευλώνω cret. h. e. *ζευγλώνω* h. e.

ζύγω jugum imponere, subigere D. 1015, 1.
Ζιαρέτι τὸ (*σιαρέτι* cannonade M.?) t. ziāret, expeditio 254 a, 13.
Ζιαφέτι τὸ t. zyāfet *δεῖπνον* epulae 170, 6.
Ζιμπίλι τὸ t. sumbul, *ὑάκινθος*, hyacinthus 322, 1. *ζουμπούλι* id. D. 366, 1.
Ζίφω (etym. *ἐξιπόω*?) exprimere D. 41, 7.
Ζορμπᾶς ὁ t. zorba homo seditiosus 84 adn. vs. 4.
Ζουλεύω (*ζηλόω*, *ζηλεύω* Democr. ap. Stob. cfr. *σουπία* et *σηπία* ett.), invideo 483, 2. 498, 6. *ζουλαριὸ* adi. = *ζηλαῖος* invidus 498, 6.
Ζουρλὸς adi. (*στρεβλὸς*? cfr. *τρελλὸς*) vesanus D. 404, 1 ett. *ζουρλαίνω* vesanum reddo al. 630, 24. D. 338, 2. (Georg. Contar. hist. Athen.) *ζουρλάνω* D. 900, 4.
Ζυγός, ὁ, iugum. *ζυγονιάτης ὁ* trap. id. 440, 3. *ζυγὸς* adi. par, bini. *ζυγὰ* adv. (opp. *μοναχός*) 571, 1. *ζυγιὰ ἡ* 418, 12. (cfr. *ζυγὰς* Theod. Prodr. *ζυγάδης* Suid. s. *ζυγιάζω* trutinare, librare 321 a, 9. 640, 30. D. 156, 2. *ζυγώνω* 1) equos curru iungere, 2) appropinquare, prope adesse 36, 8.
Ζωνάρι τὸ = *ζώνη*.
Ζώφη ἡ t. zor, zori alb. *ζουρὲ*, *δύναμις* robur 175, 10.

Θ.

Θ *χ*. *φ*. litterae aspiratae duae in sermone vulgari non coniunguntur, sed altera mutari solet in tenuem; itaque pro *χθ* scribendum *χτ*.

Θ post *σ* et *ρ* (*λ*) plerumque in *τ* permutatur. sic in v. *ἐλθεῖν* praestat scribere *ἐρτῶ*, *ἐρτοῦν*; ubi vero *ι* s. *η* consequitur litteram *θ*, praeferenda est aspirata velut, *ἐρθῆς* s. *ἐλθῆς*.

Θ et *χ* permutantur *θλιβερὸς* et *χλιβερός*. *ἀχνὸς* et *ἄθνη*.

Θαγατέρα ἡ trap. = *θυγατήρ*.

Θαμάζω = *θαυμάζω* 532 c, 1. 4. *θιαμάζω* id. 450, 21. *θιαμαίνω* id. 383, 12. *θαμάζομαι* 532 c, 4. *θιαμαίνομαι* 145, 7. *θυμιάνομαι* (nescio an legendum sit *θιαμαίνομαι*) 175, 17. (cfr. *αὐτὸς* et *ἀτός*).

Θαμπόω (*θάμβος*) stupefacere 447, 9. D. 326, 2. *θαμπώνει ἥλιος* deficit sol. 556, 9.

Θάμπωμα τὸ 1) terror, 2) initium noctis (*θάμβος*, *θαμβέω*) 502, 23.

Θεϊκὸς adi. = *θεῖος* KS. D. 287, 2. 674, 1.

Θέλω s. *ἠθέλω*. 2 pers. *θὲς*, 3 pers. *θὲ*, 3 pers. plur. *θέσι* h. e. *θέλουσι* D. 590, 2. 3. Pers. imp. *ἤθε* h. e. *ἤθελε* D. 520, 2. 774, 1. 927, 1. — D. 266, 1. V. L. *εἴθε νὰ* s. *ἂς ἤθε* (h. e. utinam) in exclamationibus ponitur.

Θεμέλιον τὸ fundamentum. *θεμελιώνω* (*θεμελιόω* N. T.) condo 511, 8 ett.

Θερόομαι trap. = *θηρεύω* ferocire 510, 7.

Θηκάρι τὸ cfr. *φηκάρι* (*θήκη* Poll.) vagina gladii 456, 46. 487, 33.

Θηλύκι τὸ (*θηλέα* Eusth.) fibula 176, 8.

Θημωνίστα ἡ i. q. *θημών* manipulus spicarum 307 a, 16.

Θιλβέριος Thasus = *θλιβερὸς* 645, 19.

Θλίψις ἡ moeror. dolor 310 a, 52.

Θουρῶ h. e. *θεωρῶ* Thasus 645, 14.

Θυμητάρι τὸ (*ἐνθυμεῖσθαι*) memoria 469, 8. *θυμώνομαι* memini 242, 1.

Θυμιανούαικο τὸ (*θύμον*) thymas 556 a, 4.

Ι.

Ι et *υ*, in dialecto vulgari initio verborum paucis exceptis omittuntur.

-ί s. *-άκι*. — neutrius generis substantiva ut *ἀηδόνι* pr. *ἀηδών*, *χελιδονάκι* ett. ett. paene innumerabilia habes:

Ἡ κατάχρησις τῶν ὑποκοριστικῶν εἰς τοὺς παλαιοὺς κωμικοὺς ἐγέννησεν εἰς τοὺς ἑξῆς χρόνους τοῦ παραχμάζοντος ἑλληνισμοῦ τὴν χρῆσιν τῶν ὑποκοριστικῶν ἀντὶ τῶν πρωτοτύπων. Ἀφοῦ μιὰν φορὰν ἡ γλῶσσα διὰ τὴν συχνὴν μεταχείρισιν τοῦ παιδίον, βώδιον κ. τ. λ. ἀντὶ τοῦ παῖς, βοῦς ἔχασε τὰ ἀληθῆ της ὑποκοριστικά, ἐπενόησεν ἄλλα νέα εἰς ακι, παιδάκι. Κορ. Πλούτ. 3. ξθ.

— *ιζω* suffixum verborum barbarorum inprimis turcicorum, quae in linguam Graecam translata sunt.

ῑ scripsimus pro ε̄, ubi cum sequenti vocali in unam syllabam coaluit velut *Θιὸς* ctt.

ῑ pro ε̄ apud Cretenses verbis multis adiungitur. vid. 245, 246, 247. cfr. *ἀνί*.

ῑ initio verborum sequenti vocali scriptum est *γι*, ut indicetur pronuntiandum esse ut nostrum j, *Γιάννης* ctt.

Ἰαπρέτι τὸ t. 'ybret *παράδειγμα*, exemplum 225, 9.

Ἴνσαφι τὸ t. insāf, *μετριότης*. moderatio. *ἴν. κάμω* tempero 233, 35. 37.

Ἴντα ap. Cypr. dicitur pro *τίνα, τί*. nescio an ortum sit verbum ex *ὅ,τι* ut *ἴνταν* ex *ὅταν* 401, 1. 403, 4. 13. 395, 7. invenitur quoque in Carpatho insula 467, 8.

Ἰσιάζω (*ἰσάζω*) exaequo. digero. compono 377, 7. *ἰσᾶτε* = *βοηθεῖτε*.

Ἴσκιος ὁ = *σκιά*; *ᾱ* tam acute pronuntiatur, ut auribus tuis percipere videaris *ἴ-σκ-*; propterea accentus nunc in prima syllaba ponitur.

-ίτσι suffixum deminutivum idem fere significat quod *— ὄπουλ* velut *σκυλίτσι, λαγωνίτσι* ctt.

Ἴτσον τὸ (*ἴον*) viola 178, 21.

K.

Κ s. κὶ = *οὐκ, οὐχὶ* ap. Trap. 198, 22. 482, 12. 505, 10.

Κα' trap. = *κάτω* 510, 14. 20. 527, 8.

Καβάδι τὸ (*καβάδης* Tzetz. qua de voce falsum nobis videtur quod disputavit Lob. Path. 69, 24.) sagum 463, 5. 590, 4.

Καβάκι τὸ t. qavāq, platanus, populus 545, 3.

Καβαλάρης (*καβάλης*. ital. cavallo) eques. *καβαλικεύω* s. *καβαλκεύω* 275, 6. *καβάλα ἡ* equus.

Κάβος ὁ ital. cabo, *ἀκρωτήριον*, caput, promontorium 248, 1. (v. med. Graec. vid. Du Cange.)

Καβοῦλι τὸ t. qavoul, *σύνοδος*, conventus 152, 5. 82, 19.

Καγγελοφρύδης adj. (*κάγκελος* cancelli. Hesych. schol. Theocr.) cancellatis superciliis ornatus. = *καμαροφρύδης* 345, 13. 347, 13.

Καδῆς s. *καντῆς ὁ* t. qazy s. hady iudex.

Κάδι τὸ (Hesych. *κάδος* Soph. ctt.) cadus, dolium 426, 26.

Καδιλίκι s. *καντιλίκι τὸ* t. azylyq s. qadylyq vicus iudicis 363, 5.

Κάδρο τὸ ital. quadro. quadratum *στὸ κάδρο καὶ στὸ ψῆλο* dicitur de corporis proceritate et habitu 316, 13.

Καζαντίζω t. qāzandj, *ἀποκερδαίνω*. pecuniam redigo, lucrum facio 120, 6. 480, 9. 49, 16.

Καθαροσταλάζω Cypr. 148, 5.

Καθαρόψωμο τὸ trap. *σιταρόψωμο* panis triticeus 486, 12.

Καθημερνὰ adv. = *κάθε ἡμέραν* quotidie *καθημερνὸς* adi. quotidianus.

Καΐκι s. *καΐκι τὸ* t. quāik, scapha 163, 1. 7 ctt.

Καΐνι τὸ ital. catino i. q. *λεκάνη* aqualis D. 395, 3.

Καϊρέτι τὸ t. ghairet *θυμὸς*, animus, virtus 114, 11. *Καϊτέρησα* = *καρτέρησα* 611.

Καιρὸς ὁ = *χρόνος*, tempus. *κορίτσια στὸν καιρό τους* esse videntur virgines in flore aetatis vigentes 586, 7.

Κακακάκ de gallina gracillante 277.

Κακοθάνατος ὁ mors infelix D. 332, 2.

Κακηώραν 415, 2. *Κακοκαρδίζω* (v. med. Graec.) contristare D. 358, 2.

Κακοκέφαλος caput infelicissimum 157, 13.

Κακοροίζικος vid. *ῥοίζικο*. *Κακουδιὸς* adi. = *αἰσχρος* s. *κακὸς* D. 810, 2.

Καλάθι τὸ (Poll.) canistrum 312, 7.

Καλαμάκι τὸ dem. *κάλαμος*, calamus 311, 13. lect. vulg. *καλαμπόκι* h. e. *ἡ ζέα*, zea. quod verbum unde derivandum sit non in aperto est. t. boghdāi = frumentum, qaraboï = vitriolum.

Καλαμάρι τὸ (Byz.) theca calamaria 27, 12. *καλαμαράδες οἱ* scribae, pennales (nomen ridiculum) 254, 9.

Καλαμιδάκι τὸ (*καλάμη*) arundo piscatoria D. 555, 1.

Καλεστάδης ὁ, vocatus, conviva 16 a, 7.

Καλιακοῦδι τὸ (*κολοιός*) corvus.

Καλίγι τὸ (*καλίκιοι* Poll. calcei) calceus 420, 10. 421, 6. *καλιγοπάποντσα* sandalium 420, 12. 421, 8. *καλίγωμα τὸ* solea ferrea *καλιγώνω* equum calceo 408, 1.

Καλιουντσήδαις οἱ t. qālioundji milites classiarii Turcorum, qui navi

qūlioum appellatae praesidio sunt (gulion) 142, 1. 200, 13.
Καλογερεύω 444, 10. monachum capesso.
Καλόγηρος ὁ (cfr. Etym. *M.* 230, 38) KS. monachus *καλογῆρι* ett.
Καλοκαίρι τό (Byz.) aestas. *καλοκαιρινός* adi. aestivus D. 301, 3.
Καλοκαρδίζω (*καλοκαρδιάζω* in med. Graec.) lactari, laetificari D. 198, 1.
Καλολογιάζω = *καλλιλογέω* praedicari 256 a, 2. 532 c, 10.
Καλόμοιρος adi. felix. beatus D. 85, 4.
Καλόπαντρα ἡ femina bene marita 310 a, 51.
Καλοσυνηθισμένος part. assuefactus virtute 294, 31.
Καλπάκι τό t. qalpak. pileus D. 103 B, 4.
Καμακίζω s. *καμακεύω* (*κάμυξ*) hamo piscari. occupari D. 936, 1.
Κάμαρα s. *κάμαρη ἡ* (*καμάρα*) camera cubiculum cella 377, 6. 594, 6. D. 182, 4. *καμάραις αἱ* domilicia 269, 43.
Καμαρώνω (*καμάρα*, *καμαρόω* SK. Inscr. camero) 1) camero. *καμαροφρύδης* 295, 16. 310, 25. *καμαροβεργολίγερος* flexibilis ut virga pulcherrime arcuata 120. 2) superbio, exsulto 162, 6. 479, 1. D. 299, 2. 776, 1. *καμάρι τό* superbia 236, 4. D. 814, 2. *καμαροπερπατοῦσα* superbe et magnifice incedens D. 184, 2.
Καμάτερος adi. (*καματηρός*) 1) molestus, 2) utilis laborantibus 312, 4.
Καμπανέλι τό ital. campanella. campana D. 1148, 2.
Κάμπος ὁ ital. campo. campus. *κατάκαμπα* in campo 182, 6. 183, 3.
Καμπύλος adi. curvatus. *καμπυλοφρύδης* curvatis supercilliis ornatus 341, 12 cfr. *καμαροφρύδης*.
Κάμωμα τό κάμνω) = *πρᾶγμα* 534, 3.
Κανακάρης cui quisque blanditur 310, 3.
Κανάκι τό t. oghchamak? blandimentum 567, 1. 577, 14.
Κανάλι τό ital. canale, fretum D. 966, 1.
Κανάρι τό, *κώνωψ*, culex D. 462, 1. 463, 1.
Κανάτι τό (canna. v. med. Graec.) *κάδος*, cadus. amphora 310 a, 19.
Κανείς, *κανένας*, *καμμιά*, *κανέν* (*καν εἷς*), aliquis. *κάμποσος* (*καν πόσος*), *κάποιος* quidam, *καθείς* s. *κάθε* (*κατά εἷς*) quisque cfr. Mull. Gramm. 215 sqq. *κάποτες* ett.
Κανέλα ἡ ital. cannella, *κασία*, cinnamum 462, 10. D. 536, 1. 164, 1. *Κανελιά ἡ* laurus cinnamonum D. 164, 1.
Κανίστρα ἡ (*κάνιστρον* Athen.) canistrum 434, 5.
Κανονέω s. *κανονίζω* sancire (cfr. D. Cange) 146, 6.
Κανταρι τό t. qantār s. qadar pondus centenarium 394, 15. 634, 9.
Καντήλα ἡ ital. candela, *λύχνος*, lucerna 302, 1. D. 952, 1.
Καντούνι τό ital. cantone, pagus 350, 2. 646, 7.
Καπαριάζομαι alb. *καπάρι* (subst.) quod derivandum est a *καπ* (capio) et *ἀρρ*. — *καπαρρός* (verb.) arrham, arrhabonem dare 639, 8.
Καπέλο τό ital. cappello, pileus 605, 5. D. 1030, 2. *καπλό* 638, 18.
Καπετίζω (*κάπετος* fossa) fossam reddo al. 348, 4.
Καπιτάνος s. *καπετάνος*. *καπ'τάν* 84, 15. s. *καπ'τάνιο* 188, 21. ital. capitano dux latronum. *καπιτανάρεῖσσα* 122, 12.
Καπουδαμπασᾶς ὁ t. qapoudān (capitano ital.) dux classis.
Καπουτσιμπασῆς ὁ t. qapidji bachi duodecim sunt primi exercitus duces qui sive in palatio imperatoris sive in bellis externis rebus gravissimis funguntur 178, 8.
Καρα — cum multis verbis a Graecis recentioribus componitur. t. qara niger. sic *καραμπογιά ἡ* color niger. *Καραγιάννης*, *Καραγιώργης*, *καράμαυρος*. *καραγάλασος*. *καρα πολεμεῖν* 246, 3.
Καράβι τό · *κάραβος*, *εἶδος νεώς* Et. M. cfr. *κάνθαρος* navis Naxia Ar. Ran. 133. navis. *καραβοκύρης ὁ* ett.
Καραντὶ τό fortasse derivandum est a v. t. qara, qarān tenebrae. obscurus) tumultus, clamor 248 a, 1.
Καρδάρα ἡ (cfr. *κάρδοπος*. *κάδος*) amphora.
Καρβουνίστι τό (rectius scrib. *καρμπουνίστι*), scintilla (*καρβώνιον* ap. D. Cang.) D. 468, 1.
Καρδιοχτυπῶ tremere 532 b, 6.
Καρκαριόμαι (*κακκάζω*, *κακκαβάζω* Hesych. Aristot. de ϱ vid. s. v. κο

νιορτὸς) s. *καχαρίζω* gracillo 294, 11. 374, 2.
Καρπερὸς adi. = *κάρπιμος* fertilis 468, 18.
Καρσὶ adv. t. qarchu, adversus contra. D. 475, 1. 476, 1. 477, 1.
Καρτέρι τὸ (*καρτερέω*) defensio 30 a, 22. 89, 7 ett.
Κάρτο? D. 987, 1.
Καρύδι τὸ κάρυον nux 567, 4; *καρυδομάγουλος* adi. (cfr. *κοκκινομάγουλος*, *ὀνομάγουλος* ett. Du Cange. — *μάγουλον* = maxilla v. med. Graec.) qui genas habet nuci similes 436, 9. *καρυὰ ἡ* nux 511, 1. (*καρύα* Soph.)
Καρφὶ τὸ (*κάρφος* ramentum, calamus bacillum *γόμφος*, clavus 301, 10. 310 a, 29. 515, 10. 579 a, 24.
Καρφολόγισμα τὸ (*καρπολογέω*) magna frugum copia 302, 6.
Καρφώνω clavum figere s. figere al. 440, 10.
Κασίδα ἡ (*κάσα* sordes Agap. *κὰς* pellis Hesych cfr. Lob. par. p. 80. 177. *σκὼρ.* v. med. Graec. porrigo. *κασιδιάρης ὁ* porrigine affectus 581, 12. 16.
Κασέλα ἡ ital. cassa. cista 397, 21. *κασελοπουλο τὸ* dem. cistula 427, 14. D. 1063, 1.
Κάσταρα ἡ = *κατάστρωμα* stega 452, 19.
Κάστρο τὸ castrum. ita nominantur multa Graecine castella. cfr. 186, 1. 217, 1. 219, 3. *καστέλλι τὸ* castellum 253, 19.
Καταιχνιὰ s. *καταχνιὰ ἡ* (*ἄχνη*. *κάχνη*) caligo. nebula 391, 17.
Καταντάω (*ἀντάω*) occurrere 125, 13. *καταντaίνω* id. D. 126, 1 (fieri) *μ' ἐκαντήντησ' ἡ ἀγάπη* amore captus sum. D. 519, 1. *κατεντιὰ* s. *καταντιὰ ἡ* conditio. status D. 649, 2.
Κατάραχα (*ῥάχη*, *ῥάχις*) a tergo 12, 15.
Κατάρτι τὸ (Clem. Alex. Gramm. cfr. *καταρτίζω*), *ἱστος*, malus 192 a, 2. 3.
Κάτεργον τὸ (= opus LXX.) (*κάτεργος χώρα* Theophr.) Byz. navis remis instructa s. = *φεργάδα*. 315, 2. 447, 8. 449, 3. D. 153, 1. 154, 1.
Κατερινὸς adi. (*ἀερινὸς*) clarus, dilucidus D. 478 a, 1.
Κατένα ἡ ital. catena 448, 4. D. 73, 2.
Κατοστὸς adi. = *ἑκατοστὸς* 130, 8.
Κατηφιὰ ἡ animus demissus D. 49, 1.
Κάτσα ἡ 1) ital. cazza (*κάτζι* v. med. Graec.) catinus. 2) t. qātch *φυγὴ*, fuga 254 a, 2.
Κατσίκι τὸ, dem. *κατσικάκι τὸ* t. ketchi alb. *κἔτσι*, *κάτσι*, capella s. haedus 503, 9. 504, 13. 305, 15.
Κατσουλάκι τὸ dem. v. *κατσὶ* (Katze, ital. gatta t. kedi) *αἴλουρος*, felis 276, 3.
Κατῶγι τὸ (*κατώγαιος*, *ον* Alex. Tr. s. *κατώγειος*, *ον* Agap. Geop. Suid. *κατάγειος*) locus subterraneus, carcer 371, 26. 471, 5.
Καυγὰς ἡ (*καίω*. *καύγω*) rixa tumultus 625, 17. D. 1009, 2. 420, 12.
Καυκὶ τὸ (scholl.) cauca 579 a, 15.
Καῦμένος (*καίω*) 1) combustus 181, 5 cfr. *ἡλιοκαῦμένος* 606, 2. 2) miser. *καιεμένος* cret. 246, 11. 13. *καῦμὸς ὁ* calamitas 532 d, 6. D. 3, 1.
Καφάσι τὸ t. qafes fenestra clathrata D. 351, 1.
Καφὲ t. qahvet 177, 9. coffea.
Καχπὲ ἡ t. qahpè alb. *καχπέια* meretrix D. 1050, 1.
Κάψα ἡ (*καῦσος*) aestus 551, 6.
Κεἰνταν lect. vulg. *κῆνταν*. ceras. — coni. praes. esse videtur v. *κεῖμαι* (cfr. *ἄρχουνταν* 543, 5) trap. 510, 10. *κείτομαι* 513, 6. *κειτάμενος* s. *κοιτάμενος* lecto affixus 491, 27.
Κελαδέω s. *κελἴαδέω* cano. *κελαδοδουργέω* 525, 10.
Κελλάρι τὸ cella 307 a, 21.
Κερατᾶς ὁ corniger. diabolus 45 a, 15 ett.
Κερδέω s. *κερδαίνω* lucrum facio. vinco 115, 19.
Κερὶ s. *κηρὶ τὸ* (*κηρίον* favus. *κηροὶ* cerei Heliod.) cereus 377, 17 ett. *κεροδοσιὰ ἡ* (KS) 154, 11.
Κερνάτωρ ὁ (Georg. Contar.) pocillator 418, 11.
Κεσερίζω (t. keszir frequens) frequentare, adire locum 315, 7.
Κέφι τὸ t. kef. hilaritas D. 276, 2.
Κηλαύγω carpath. i. q. *κηλαδέω* 525, 20.
Κιαγιὰς s. *κεχαγιᾶς ὁ* t. kiakiè i. q. *κεχαγιάμπεης*. *ἐπίτροπος τοῦ βεζύρη*, vicarius Veziris. 269, 29.
Κιαμαρίζω ital. chiamare, *καλεῖν*, clamare, advocare 251 a, 15.

Κιαμέτι τὸ t. guiām. alb. *κάμες* -t (pedes) *φυγὴ*, fuga, receptus 29,16.
Κικικίκ de gallo canente 277.
Κιοτέζω t. kevtcheck, gutschsyz alb. *κιοτίον* ignavus, *φοβεῖσθαι*, timere 267, 17.
Κιτριὰ ἡ (*κίτρον*) citrus D. 120, 1.
Κιτριναίζομαι (*κιτρινίζω* Achmet — *κίτρινος* Herodian.) flaveseo 115, 6.
Κιτρολείμονο τὸ malum citrum D. 64, 2.
Κλαδευτῆοι τὸ (*κλαδευτήριον δρέπανον* Hesych) forfex arboraria.
Κλάδος surculus *κλαδεύω* (Clem. Alex.) arborem amputo 439, 27. D. 9, 2. *κλάδευμα τὸ* surculus D. 9, 2. *κλαδοπόδαρα τὰ* pedes ramis arborum insidentes 138, 8 (?).
Κλέβω = *κλέπτω* D. 714, 1.
Κλειδομανταλώνω (*μάνδαλος* Hesych.) pessulum obdere foribus 517, 61.
Κλειδωτὸς (*κλειδόω* schol. Ar.) adi. clausus 114, 9.
Κλέφτης ὁ latro montes incolens. — *κλέφτισσα ἡ* 122, 12.
Κλήδωνας ὁ (*κλεῖδων* Hom.) die festo St. Johannis in insulis quibusdam velut in Creta aliisque Graeciae continentis regionibus convenire solent, qui comperire volunt, quid sibi eventurum sit. pridie vesperi sortes in urnam coniiciuntur, quae lauri myrtique ramulis ornata et aqua oppleta per noctem in custodia duarum virginum est; mane autem incipit *ὁ κλήδωνας* h. e. ipsum oraculum. altera enim virgo ex urna sortem depromit, altera evocat primum quemque spectatorum ut distichon ex tempore fundat, ex disticho isto, quod plerumque amatorium est, ipse sibi res futuras praedicit, cuius sors prodibat. D. 85, 1. 1023, 1.
Κλῆρος ὁ sors. hereditas. *κλήρα ἡ* quam hereditariam habeo h. e. progenies 321, 6. 487, 13. *κληρονόμος* heres 617, 10.
Κλινάρης (*κλινήρης* Plut.) lecto affixus, aegrotus 415, 7.
Κλουβὶ τὸ (*κλωβὸς*) cavea 611, 7. D. 801, 2. 1095, 3.
Κλουθάω h. e. *ἀκολουθέω* Thasus 645, 17.
Κλοῦνε 3 pers. plur. praes. ind. v. *κλείω* D. 1126, 2.
Κλωσμένος part. v. *κλώθω* nere, plectere 431, 2.
Κλωσσέω (*κλώζω*, *κλωσσάω*) glocio 305, 12. 403, 4.
Κλωστὴ ἡ (*κλώθω*) filum 591 a, 5. *στέκει σὲ μιὰ κ.* admodum tenui filo suspensum est D. 1000, 1.
Κλώτσεω calcibus ferire. *κλωτσιὸ τὸ* pedis ictus 464, 15 (vv. med. Graec. — alb. *κλοτσίτ* 1) glocire, 2) conculcare. — *κλώζω* glocire).
Κοζόκα ἡ vlach. kodsch? alb. *γεζόλι*, *διφθέρα*, pellis 394, 14.
Κοιλοπονάω (*τὰ κοῖλα* = *λαπάρα* Aristot.) doloribus (ex partu) corripior 482, 7. 491, 9.
Κοιτάω = *κοιτάζω*) cubare, cubitum ire D. 695, 1.
Κόκινος s. *κόκκινος* adi. ruber. — mos est Turcorum extremos digitos sponsae pridie nuptias rufare 383, 5. *κοκινοσωκαρδοῦλα ἡ*, vid. *σωκάρδι* D. 491, 1.
Κοκκὶ τὸ (*κόκκος*) siliqua. *κοκκὶ*, *κοκκὶ* unum quodque granum D. 177, 2.
Κοκὸ τὸ i. q. *τὸ αὐγὸ*, in sermone puerili dicitur de gallinis gracillantibus 288, 3.
Κοκόνα s. *κοκώνα ἡ* (etym.? v. neque graeca neque turcica esse videtur. cfr. *γυνὴ*) i. q. *ἡ κόρη*, puella, domina 556, 7. 639, 8.
Κόλασις ἡ poena inferni (in med. Graec.) 467 b, 16.
Κόλι τὸ t. col. *οἱ περίπολοι*, custodia, praesidium militum (circitores) 103, 14.
Κόλλα ἡ (Herod.) 1) gluten, 2) charta 297, 2.
Κολέτο τὸ ital. colletto. collaria D. 615, 1.
Κολένα, ἡ ital. colonna *στήλη* columna 237, 6. 242, 9. 260, 41. 512, 34.
Κολονάτο τὸ moneta italica esse videtur. 186, 7. fortasse leg. *κορονάτα*.
Κόλος adi. mutilus. *κολοχέρης* mutilus manibus 603, 7.
Κολουβὸς adi. (*κολοβὸς*) mutilus 503, 10.
Κόλυβα τὰ (*κόλλυβα τὰ* Ar. Plut. 768. Hesych *κόλυβα* Suid.) = *κόλλαβος* placenta, quae in memoriam mortuorum apparatur 397, 41. 442, 22. D. 75, 1. 286, 2.

Κόμις ὁ comes 594, 11.
Κομμάτι τὸ (v. med. Graec.) frustulum D. 197, 2 ctt.
Κομπασάρω ital. compassare, *λογίζεσθαι*, computare 394, 10.
Κομπάσο s. *κουμπάσο τὸ* ital. compasso 3919, 10.
Κομπολόγι τὸ (*κόμβος* N. T. *λόγιον*) orbiculi ad preces 526, 15. 580, 1.
Κομπότης ὁ t. qobot qoj(vicus). vici praepositus 139, 11.
Κόμπος ὁ = *κόμβος* D. 422, 1 ctt. *κομπὶ τὸ* id. D. 619, 1.
Κομπωτὸς adi. verb. v. *κομπώνω κόμβος, κομβόω* Suid. Hesych. KS.) nodatus 133, 22.
Κονάκι τὸ t. qonâq 120, 12. 216, 7. 517, 11. *ξενοδοχεῖον*, deversorium.
Κονιάρος ὁ, κονιαριὰ ἡ, κονιάρικος, φυλὴ τις τουρκικὴ ἐν Θετταλίᾳ παρὰ τὸν Κίσσαβον. (etym. Iconium?) Graeci omnes Turcos ita nominant idemque fere significat quod nostrorum „die Ungläubigen".
Κονίδα ἡ (*κονὶς*) lendes 623a, 5.
Κονιορτὸς ὁ pulvis 2, 8. *κορνιαχτὸς ὁ* (ρ interpositum videtur euphoniae causa) id. 3, 8. 4, 8. *κουρνιαχτίζω* pulvere opplere D. 1018, 2.
Κοντὰ adv. parvo intervallo. prope.
Κοντάρι τὸ (*κοντάριον* scholl. *κοντός*) lancea, mucro 470, 17. 491, 15.
Κόντε ὁ ital. conte comes 469, 5. D. 528, 1. *κόνταινα ἡ* 392, 4. 6.
Κοντὸς adi., dem. *κοντούτσικος* Byz.) parvus, pumilio 483, 1 ctt. 484, 1. D. 256, 1. 257, 1. 258, 1. 259, 1. *Κοντοῦλος* adi. 171, 14. *κοντοέλατον* abies parvula 502, 2. *κοντοραχοῦλα* ctt.
Κοντσὲ ὁ t. qondie calyx rosae D. 166, 1.
Κόντυλος ὁ, κοντύλι τὸ calamus (ap. vett. spatium inter nodos appellatur *κόντυλος*) *κοντυλιὰ ἡ* linea D. 110, 1. *κοντυλένια ἡ* lineola D. 439, 1.
Κοντυράκι τὸ t. kontura (D. Cange) crepidula 532a, 7.
Κοπάδι τὸ (v. med. Graec. alb. *κοπέja* etym. *κόπτω* cfr. *κόπαιον*) pars, grex, caterva 269, 29.
Κοπέλα ἡ (alb. *κοπίλjε* servus. *κοπίλjεja* serva. *κόπελος* i. q. *νόθος*. *κοπέλης* iuvenis. *κοπέλα* vv. med. Graec.) *κόρη*. puella 331, 4. *καλοκοπέλι τὸ* 532 a, 8.
Κοπιάζω (*κοπιάω* = desudo in aliquare N. T.) labore confici 531, 12 ctt.
Κόπος ὁ merces 292, 6.
Κορβέτα ἡ ital. lembus 14, 3.
Κόρδα ἡ — *χορδὴ* (ital. corda) D. 478, 3.
Κορδέλα ἡ ital. corda. *σχοινίον*, funiculus 331, 7. D. 997, 1. *Κορδελίνα ἡ* dem. 472, 10.
Κορδόρο τὸ ital. corridore. porticus. atrium D. 451, 1.
Κόρη ἡ, κοράσι τὸ, κορασίδα ἡ D. 970, 1. *κορασιδοῦλα ἡ* D. 598, 1 virgo.
Κορμὶ τὸ corpus (v. med. Graec. — *κορμὸς* truncus. neol. *κορπὸς*) *κορμάκι τὸ* id. 492, 27. D. 559, 2.
Κορμπάνο ὁ ital. compagno socius 316, 11.
Κορῶνα ἡ ital. corona, corona 296, 21. 528d, 3. D. 490, 2. 500, 1.
Κορφὴ ἡ = *κορυφή*. *κορφάτο τὸ* cret. id. D. 515, 1 *κορφοβοῦνι* cacumen montis 24, 8. *Κορφολογέω* arborem decacuminare D. 155, 2.
Κόρφος ὁ (*κόλπος* Gloss. Graecobarb.) gremium.
Κοσὶ etym.? laxatis habenis 129, 6.
Κοσκινόω (*κοσκινεύω*) cribrare 623a, 5.
Κέφι τὸ t. kef, *αἱ διαθέσεις τῆς ψυχῆς* animi affectio 175, 4.
Κοσμογυριστὴς adi. de sole dicitur mundum peragrante 121, 3.
Κοτσίφι τὸ (*κόσσυφος*) merula 180, 1.
Κόττα ἡ (*κόττος ὁ* — Hesych. *ὁ ἀλεκτρυὼν διὰ τὸν ἐπὶ κορυφῆ λόφον*, — *κόττη* caput) gallina 276. 374, 2. *κοττοπέτεινο ὁ* 307, 14.
Κουβαλῶ (etym.? — v. med. Graec. vid. Du Cange — S. scr. *κουβανῶ*) *διακομίζω, ἐνοχλέω*, apportare, arcessere 639, 16.
Κουβάρι τὸ (v. med. Graec. *κύμβη, κύβη*) glomeramen 438, 8. 469, 9. *κουβαριάζω* glomerare ib.
Κουβέντα s. *κοβέντα τὸ* t. qouvet, colloquium D. 223, 2. *κοβέντα στέκω* colloqui D. 880, 2. *κοβέντα κάνω* D. 576, 2. *κουβεντιάζω*, convenire. colloqui D. 293, 2. *κρυφοκουβεντιάζω* 170, 5. *κουβέντιασις ἡ* D. 624, 2. alb. *κουβέndι*.
Κουγιονναρίζω ital. coglionare. irridere D. 1106, 2.

Κονδοῦνι τὸ (*κώδων*) tintinnabulum 16a. 4.
Κουζούλης adi. amens D. 436, 1. *κουζουλαίνομαι* desipere D. 140, 1. 696, 2.
Κουκλὶ τὸ t. qauqlā (poupée)? s. *κύκλος*? ornatus capitis mulierum Larissae 460, 7.
Κουκουρμὶ τὸ h. e. *κορμὶ* Thasus 645, 19.
Κοῦλα ἡ t. qylā', *μεγάλη οἰκία, πύργος* turris 232 8.
Κουλοῦρι τὸ (*κολλύρα* Ar. Ran. 123. *κολλύριον*) collyrium 434, 8. *κουλουρίτσα ἡ* id. 307a, 25.
Κουμαντάντης ὁ (cret.) ital. comandante praefectus 244, 2. 246, 2.
Κουμανταρίζω ital. commendare *προξενεῖν*, commendare 161, 12.
Κουμέρκι τὸ t. gumruk alb. *κουμερκί, τελωνεῖον*, telonium 634, 13.
Κουμπανιάρω ital. compagno *συνοδεύω*, comitor D. 697, 2.
Κουμπασάρω v. *κομπασάρω*.
Κουμπάρος ital. compadre, compare *σύντεκνος. ἀναδόχος*. propater.
Κοτσαμπασίδες οἱ t. qodjabachi qodjā senex. bach caput, *γέροντες, προεστῶτες*, magistratus urbis. *κοτσαμπασίνα* 387. 1.
Κουμπὶ τὸ (*κόμβος, κομβίον* Lex. *κοσύμβη*) orbiculus 301, 4. 441, 28. 534, 5.
Κουμπούρι τὸ (cfr. *κοῦπα*) pharetra 209, 8.
Κοῦνα ἡ cunae *κουνιάω* cunas agitare 201, 13.
Κουνέω (*κοῦνα*. cuna. Du Cange. nescio an rectius *κινέω*) vacillare, movere 470, 36.
Κουνιάτος ὁ (cognatus. alb. *kounati* — Coron. pret.) affinis. frater uxoris 467, 14.
Κοῦπα ἡ (v. med. Graec. — *κύβη*) crater. catinus 418, 10. 367 b, 13. D. 105, 1.
Κοῦπος ὁ = *κώπη* remus 280, 1.
Κουραζὲ videtur cohaerere cum t. kirasz et significare: cerasinus, ruber. D. 889, 2.
Κουράζω (v. med. Graec. *κείρω*?) defatigare 246, 8.
Κούρβα alb. *κούρβχα, πόρνη*, meretrix 463, 34. 42. D. 943, 1. 1127, 1.
Κούρβουλο s. *κοῦρβιο τὸ* (cfr. *κύρβεις*. curvus) vitis radix 311, 20. 313, 12. (Ioannes Canan. d. bell. Constantin.)
Κουρεύω = *κείρω* metere 427, 19.
Κουρμάζομαι = *ἀκουρμάζομαι* h. e. *ἀκροάζομαι* audio 9, 6. 55, 3. 56, 3.
Κουρσιοῦμι τὸ t. qurchum bomba 29, 5. 63, 20.
Κουρτεσιὰ ἡ ital. cortesia humanitas: *νὰ μὴ σὲ πάρη κουρτεσιὰ* noli te praebere equitem iuvenem. 439, 19.
Κουσούρι τὸ s. *κούτσουλο* (*κουτσός*) truncus. — mutilatio. vitium 460a, 11. D. 1003, 2.
Κουτάκι τὸ (*κύτος*) pyxis. theca 292, 5.
Κούτλο τὸ (Emman. Georg. de Mortalit. Rhod.), *μέτωπον*, frons. D. 824, 2.
Κουτσὸς adi. t. kut? s. *κυλλὸς*? claudus 504, 7. *κουτσουντίζω* (*μύτη*) nasum deseco 463, 7. 470, 7.
Κούτσουρο τὸ alb. *χερτσούρι* t. kutut? *πρέμνον*, truncus 72, 4. 312, 7 cfr. *κουτσός*.
Κουφάρι τὸ (*κουφὸς*) sceletus 29, 5. 192a, 13.
Κοφτερὸς adi. = *κοπτὸς* Cratin. ap. Poll. concisus 587, 6.
Κόψις ἡ (*κόπτω*) acies 606, 5. *κοψοήμερα, κοψοζωσμένος, ὅπου ἐκόφθησαν αἱ ἡμέραι, ἡ ζωὴ αὐτῶν*. 418, 38.
Κράψει cret. fut. v. *κλαίω* 214, 16.
Κρασὶ τὸ (*κρᾶσις*) vinum. *κρασοπουλὶ τὸ* (*πωλεῖν*) 580, 3.
Κρεββάτι τὸ (v. Maced. *κραββάτι* Sturz dial. Mac. p. 175) *λέχος*. grabatus. lectum 16a, 10. *κρεββατοστρώσι* D. 917, 2.
Κρεμίω s. *κρεμίζω* (*κρημνίζω* deiicio Plut.) deiicio. med. corruere. *γκρεμίται* h. e. *ἐγκρ.* 511, 3. *κρεμιζώτου* (= *ἐκρεμίζετο*) 512, 3. derivandum nobis videtur a v. *κρεμιζώνα*.
Κρεμμύδι τὸ (*κρεμῆδι* Coron. pret. *κρόμμυον*) caepa 577, 13.
Κρεμνὸς ὁ = *κρημνὸς* 24, 17.
Κρένω (*κρίνω*) in Rumelia i. q. *λέγω, διαλέγομαι* 519, 5.
Κριθαράκι τὸ (*κρίθαι*) hordeum 130, 16.
Κρίμα τὸ (*κρῖμα* et *κρίμα* Nonn.) condemnatio (N. T.). 2) *κρίμα στὸν νιὸν* dolendum est quod adolescens obiit 391, 5. D. 36, 1 ctt. *κρίμα*

περνω s. κριματίζομαι in discrimen voco 473, 5.
Κρουβάω s. *κρουβέω* (*κρύπτω, κρύβω*) abdo, condo 432, 4.
Κρουσνάω (*κρούω*) delere, populari 193, 3. 5. nescio an rectius legendum sit *κουρσεύω* cfr. *κουρσιοῦμι*.
Κρυάδα ἡ (*κρυός*) frigus D. 107, 1.
Κυβοῦρι τὸ t. qonbour *κύμβος*, sepulcrum (cfr. *κυβὴ, κίββα*).
Κυδώνι τὸ (*κυδώνιον* Stesich. ctt.) malum Cydonium 624, 17. D. 631, 2. *κυδωνιά ἡ* arbor Cydonia 467, 11.
Κυλάω s. κυλέω s. κυλίζω = κυλίνδω D. 631, 1. 634, 1.
Κύπερη ἡ = ἡ κύπειρος (Hom.) *s. κύπαιρος* dor.) D. 1091, 1.
Κυττάζω (*κύπτω, κυπτάζω*) incumbere, inspicere, observare. *κύτταγμα τό*.
Κώκαλο τὸ (v. med. Graec. — alb. *κοκάλι*) os 170, 13. 222, 14.
Κῶλος ὁ Suid. *πρωκτός* culus 606, 6.
Κωλοσέρνω i. q. *ἕλκω* post se ducere 504, 17.

Λ.

Λαβαίνω = . *λαμβάνω* accipere 479, 9 ctt.
Λαβουρέντε ὁ ital. lavorante, *ἐργάτης*, operarius 512, 1. 5.
Λαβώνω (*λαμβάνω*) vulnero. *λαβωματιὰ ἡ* vulnus (vv. med. Graec.).
Λαγῆνι τὸ (*λάγυνος*) lagena 476, 12.
Λαγκάδι τὸ (*ἄγκεα κοίλους τόπους, λαγκάδια φαράγγια* Gloss. Graecobarb.) *ὕλη, ἄγκος*.
Λαγικὸς ὁ h. e. *λαϊκὸς* (*λαός*) laicus 415, 21.
Λαγοῦτο τὸ (German. Laute. ital. liuto) cithara, lyra 148, 16. 449, 6.
Λαγὼς ὁ lepus. *γυρεύ' ἀπὸ λαγὼ τυρὶ* de homine aegroto dicitur. ex opinione enim Graecorum recentiorum lac leporis masculi remedium putatur cuiusque morbi 481, 6. 513, 7. — *λαγονάκι τὸ* aries gregis (*λάγνος* cfr. Pott. etym. Forsch. I, 232. alii malunt *λάσιος*. — aliam verbi interpretationem habes s. v. *μοῦργος*.) Athenis aries ille vocatur *σούστης* h. e. *σύρτης*. *ὁ συρτὸς* sc. *χορός* orbis saltatorius, *σύρει τὸν χορόν*.
Λαζαρίνα ἡ i. q. *τουφέκι* sclopetum, quod habet tubum longum 91, 12. etym.?
Λάθος ὁ (dor. *λᾶθος. λήθη*) hallucinatio, oberratio (vid. D. Cange) D. 551, 1.
Λαθύρι τὸ (*λάθυρος*) clerecula 591, 4.
Λάκκο τὸ (*λάκκος* alb. geg. *λjákuzë*) olus, olera 583, 21.
Λακορντίζω t. laqyrdy (verbum) verba facere, colloqui 94, 5.
Λαλάω (*λαλέω*) loqui ctt. *λ. τὸ συρανῦλι* tibiam flare 521, 15. *λαλίτσα ἡ = λαλιά*.
Λάμια ἡ (*λάμια*) lamia. (cfr. *στοίχειον*) arbores seu fontes incolare et homines incantare et devorare dicuntur lamiae 521, 10. 14.
Λάμνω h. e. *ἐλαύνω* impellere navem. ap. Trap. significat arare 440, 1. *λάμω* 476, 2.
Λαμπαδοχυτὸς adi. fulgore perfusus D. 361, 1.
Λαμπηρὴ ἡ = λαμπρὴ paschale tempus 588, 10. 14. *λαμπριὰ ἡ* 289, 17.
Λάσπη ἡ (*λάμπη, λάπη*) limus 479, 19. *λασπερὸς* (*λαμπερός*) 305, 22.
Λατζίνος adi. ital. laticino albus, lacteo colore D. 250, 1.
Λαῦρα ἡ λάβρος aestus febrilis 342, 2 ctt. D. 59, 1. 391, 1 ctt.
Λαχουρὶ τὸ t. (Lahore) pannus laneus (Shawl) 610, 28. D. 813, 2. *λαχοῦρι* 391, 3.
Λαχταρίζω s. λαχταρῶ (*λακτίζω*) palpito, desiderio flagro.
Λεβέντης ὁ t. levend 1) praedo (Georg. Contareo, 2, miles voluntarius classis Tureicae (cfr. ital. levantino).
Λεγένι τὸ i. q. *λεκάνι* 143, 16. 145, 4. 435, 1.
Λειβάδι s. λιβάδι, λειβαδάκι, τὸ (*λιβάς* Phot. *λείβω* cfr. *λειμών*) pratum 140 a, 3 ctt.
Λειμόνι τὸ ital. limone malum citrum.
Λειτουργία ἡ, actio et ritus, quo sacrosanctum corpus Christi et sanguis conficitur (Du Cange). *λειτουργάω* sacrificandi munere fungi 436, 42 ctt.
Λείψανο τὸ cadaver (Soph. Eur. ctt.) 469, 32. (*λείπω*.)
Λεκάνη ἡ, λεκάνι τὸ (*λεκάνιον* Ar. *λεκάνη* id.) pelvis, malluvium 325, 13. 486, 27. 639, 20 (alb. *λjegéni*).
Λελέκο ὁ t. leylek cygnus 260 a, 8.
Λέρα ἡ alb. *λjérza* cfr. *λῆρος* sordes.

λεραίνω sordescere. *λεροφορέω* indutus sum vestibus sordidis 35, 6.
Λέσα (vid. *ἔα*) nescio an derivandum sit a *λέσσα* (v. med. Graec.), Gallorum lesse (cfr. licia ap. scriptores inferioris aevi) funis, catena.
Λέσι τὸ t. les. las. alb. *λjέϋι*, *σῶμα*, cadaver 128, 2. 220, 13.
Λετιέρα ἡ ital. lettiera, *τὸ δέμνιον*, lectum 542, 1.
Λεύκη ἡ (*λευκὴ*) populus alba 524, 8.
Λημέρι τὸ (*ὄλος. ἡμέρα*), *τὸ τῶν κλεπτῶν καταγώγιον*, receptaculum latronum. *λημεριάζω*.
Λιάκουρα ἡ (nescio an derivandum sit a v. *ἥλιος*) fauces, s. locus soli expositus 489 a, 2.
Λιακωτὸ τὸ (*ἡλιακὸν*) podium D. 330, 1.
Λιάνομαι (*ὀλιγαίνομαι*) diminui, deteri D. 694, 2.
Λιανὸς adi. (*λεῖος*, *λειαίνω*) *ὀλίγος* parvus, tener. *λιανίζω* conseeare, dissecare 34, 12. cum multis verbis componitur velut *λιανοβρέχω* 519, 1. *λιανοχάλικον* 180, 11. *λιανομπαταριά* 233, 29. *λιανοστούναρο* (*στερνάρι*) pyritae parvuli 479, 20. *λιανοκοκαλάτης* (*κόκαλον* v. med. Graec.) adi. qui parvula ossa habet D. 261, 2.
Λίβη ἡ trap. (*λείβω*, *λιβὰς*) *νέφος*, nubes 510, 31.
Λιγερὸς s. *λυγερὸς* (*λυγίζω*) flexibilis. de puellis dicitur pulchris, quarum habitus tener et gracilis est 45, 1 ett.
Λιγοστὸς = *ὀλίγος* (*λίγος*). *λιγόζωος*, *λιγοζωέω* (Achmet) 415, 32. *λιγοθυμῶ* ett. *λιγώνομαι* consumi 532 b, 7.
Λιμάνι τὸ = *λιμένι*, *λιμὴν* portus 205, 1.
Λιμπίζομαι (Moschop.) s. *λιμπεύω* (*λιμβὸς*) l. q. *λιχνεύω*, cupere, desiderare 511, 2.
Λιμπόβρυσις ἡ (*λείβω*. libo?) fons 591 a, 8. *λιμπανοσύρω* ib. aquatum ire. *λιμπολαγῆνι* urceus aquarius ib. 7. *λιμπόσχοινο τὸ* funis ad quem alligata lagena in puteum demittitur ib.
Λίνια ἡ (linea), ordo navium longarum 254 a, 8.
Λιτάρι τὸ (*λιτὴ*) preces. precatio 236, 5.
Λίτρα ἡ (Francogall. litre) mensura s. pondus 480, 15. 569, 5. D. 259, 2.
Λογάρι τὸ (*λέγω*, *λόγος*) 1) summa pecuniae, 2) argentum, pecunia. *λογαριάζω* computare (vv. med. Graec. vid. Du Cange).
Λότος ὁ ital. lotto sors 523, 6.
Λουκουδὰς ὁ trap. *λύκος*, lupus 505, 10.
Λουλοῦδι s. *λούλουδο τὸ* alb. *λjούλjεjα* flos (v. med. Graec. Anonym. de Nupt. Thes. ett. vid. Du Cange). *λουλουδίζω* florere etym. *φύλλος*? *φλύω*? flos? cfr. Pott. etym. Forsch. I. p 239.
Λουφὲν τὸ t. 'oulоufet et 'oulоufè *μισθὸς*, stipendium 17, 14. 17. V. L. (alb. *λjουφέjα*).
Λούω, *λούνω* lavo 588, 9. 589, 5. *λουγμένος* trap. 519, 23.
Λυσοδέω idem videtur quod *ἀλυσοδεύω* h. e. catenis vincire. *λ. παιδίον* infantem fasciis involvere 421, 12.
Λυτρωτὴς ὁ (*λύω*) vindex, redemptor 587, 10.
Λυώνω = *λύω*, de oculis morientis 391, 27.
Λωλὸς adi. (v. med. Graec.) stultus (cfr. *λαλέω*) 517, 43.

M.

Μὰ ital. ma. *ἀλλὰ*. sed.
Μαβιὸς t. mavi caeruleus D. 211, 3.
Μαγαρίζω (v. med. Graec. *μαγενόω*?) inquinare, foedare 495, 6.
Μάγουλο τὸ (v. med. Graec.) maxilla. gena D. 1084, 2. *μαγουλάκι τὸ* id. D. 546, 2. 778, 1.
Μαγχλαβίζω (v. med. Graec. manns. clava) torquere. extorquere 294, 34.
Μαδέω, *μαδιόμαι* (v. med. Graec. — *μαδὸς*, *μαδάω*) expilare, evellere 55, 5. 56, 5. 57, 5. *μαδίζω* foliis nudari D. 166, 1.
Μαδινάδα ἡ v. cret. = *πλήδωνας*.
Μαζὺ rectius ser. *μασὺ*, ortum videtur ex *ἅμα σὺν*, una cum 225, 20 ett.
Μαζώνω, *μαζεύω* (*ὁμὰς*, *ὁμάδος*) *ὁμαδεύω* Hesych. *ἀθροίζω* colligo. cfr. *μαζύ*. — *μάζωξις ἡ* conventus 70, 27. *περμαζώνω* i. q. *περιμ.* 269, 25.
Μαϊνάρω ital. ammainare, *καταστέλλειν*, vela demittere 11, 5. 192 a, 3. 4. *μάινα* imperat. 14, 4. 192, 3.

Μαΐστρος ὁ ital. maestro. *τὸ μαιστράλιον* boreas 187, 4. 188, 1.
Μάιτε = *μήτε* 243, 16. 263, 7.
Μακεδονίσι τὸ Achmet c. 206. i. q. *σμυρνίον* apium petroselinum 615, 1.
Μακελλάρης ὁ (Dio. Cass. *μάκελλον*) macellarius 462, 11. *μακελλειὸ τὸ* lanienā 382, 9.
Μακρινὸς (*μακρύνω τοῦ τόπου* Hero Spirit.) longe absens. *μακρύνω* longe decedere D. 440, 1.
Μάλαγμα s. *μάλαμα* (*μαλάσσω*) apud vett emplastrum quod ulceri imponitur, ut dolor mitigetur. *ὁ χρυσός*, aurum.
Μαλλίον τὸ dem. *μαλλὸς ὁ*, *μαλλοὶ πλοκαμῶν* Eur. crinis. *μαλλιάζω* barbesco, hirsutus fio.
Μαλώνω (v. med. Graec.), *ἐρίζειν*, contendere, certare (*ἀμιλλᾶσθαι*?).
Μάμον (cfr. *μαμμᾶν αἰτεῖν* Ar. Nub. 1383), in sermone puerili: cibum sumamus 288, 1.
Μανὰ cypr. = *μηνὰ* 395, 8.
Μανζούρανος adi. t. manzour, quem adspicere gaudes. *μανζουράνα* amata V. L. 639, 3. 480, 14.
Μανίτσα ἡ ital. manica, manica 542, 4. *μανίκι τὸ* id. 315, 6.
Μανταλώνω Hesych. *μανταλόω* pessulo occludo 461, 18.
Μαντάτον τὸ ital. mandato. mandatum D. 87, 2.
Μάντρι τὸ t. mandri, *ὁ σταθμὸς* stabulum 158, 8. (mandra ital. grex.)
Μαντσαρὶ τὸ aurum Ungarine 209, 8.
Μαντσουράνα ἡ ital. maggiorana, origanum maiorana 633, 4. D. 1092, 2.
Μαντύλι τὸ (mantile). focale sudarium.
Μαξίλας ὁ (trap.) (maxilla) i. q. *τὸ ῥάπισμα* colaphus.
Μαξιλάρι τὸ (maxilla ital. masselia) pulvinar 486, 13. 544, 3 D. 762, 1. *μαξιλαρίτσιον τὸ*, dem. ib. 4. *μαξιλαράκι τὸ* 470, 34.
Μαραγκιάζω i. q. *μαραίνω*, ex perfecto ortum videtur. arescere 335, 5. 336, 4.
Μαράξης ὁ, *μαραζάρης ὁ* (*μαραίνω*, *μαραγγιάζω*) infirmus, invalidus 577 a, 2. 6. D. 288, 2.
Μαργαριτάρι τὸ ap. vett. *ἡ μαργαρῖτις* s. *ὁ μαργαρίτης*. margarita. *μαργαριταράκι τὸ* D. 12, 1.
Μαρίολος ὁ ital. mariolare alb. *μαρjάλι*. *ὁ ἀπατεών*, *πανοῦργος*, homo fallax s. petulans 113, 12 ctt. *μάριολης* 170, 4. *μαργιολιὰ ἡ* fallacia D. 711, 2. 1121, 2.
Μαργώνω (*μάργος*, *μαργάω*) torpescere D. 771, 2.
Μαρμαρένος adi. = *μαρμαρένιος* 535 a, 1. 6.
Μαρμαροβοῦνι τὸ 157, 2. h. e. mons desertus.
Μαρμαροπλύνω 334, 6. *μαρμαροκολόνα ἡ* D. 832, 1. 837, 2.
Μαρουλάκι τὸ (*μαρούλιον* Alex. Tr. 2 p. 156), *θριδακίνη*, lactuca 567, 7. *μαρουλιὸ τὸ* D. 949, 1.
Μασάω = *μασάομαι* mandere 170, 13. 531, 3.
Μασκαρᾶς ὁ (t. maskharat ital. maschera) *μῶρος* desipiens 62, 24.
Μαστραπὰ ἡ alb. *μαστραπάja* cyathus 450, 21. 466, 37. 510, 2. D. 811, 1.
Ματα in compositis saepe pro *μετα* invenitur, ut *ματακουβεντιάζω* 170, 5.
Μάτι τὸ (*ὄμμα*) oculus ctt.
Ματοχειλισμένος (*αἷμα*, *χεῖλος*) sanguine aspersus 469, 27. 470, 23. D. 226, 2. *ματοχειλισμὸ τὸ* D. 817, 2.
Ματοχόσιαμαν τὸ trap. *ὀμματοκέντραγμα* Xantopul., malo scr. *ματοχώσιαμαν* a v. *χωσιὰ*, *χώσιμον*, *χόω* h. e. oculi labentes, demissi 198, 24.
Μαυριδερὸς adi. niger D. 547, 1.
Μαυροσκούληκο τὸ (*σκώληξ*) 152, 11. 160, 16.
Μαχαλόπον τὸ dem. t. mahāll *ἡ κώμη* vicus 505, 1. *μαχαλᾶς ὁ* 618, 1.
Μαχμουντιέδες οἱ t. mahmoudi. moneta Turcica.
Μαχραμᾶς ὁ t. makhramā 1) vestis balnearis ex bombyce texta. 2) velum 474, 56.
Μεγάρος adi. cret. = *μεγάλος* D. 700, 1.
Μεττάνι; v. t. medeni esse suspicor. civis, opp. nomas seu homo rusticus 43, 10. 8.
Μελάνι τὸ (*μέλας*) atramentum 303, 2. 466, 44. D. 68, 1.
Μελετάω in mentem mihi venit, recordor D. 452, 2 ctt.
Μενζίλι τὸ t. menzil 1) caupona 2) *ἡ ταχυδρομία*, cursus publicus 203, 22.
Μενεξὲς ὁ t. meneksē viola D. 1052, 1.
Μεντάτι s. *μεντέτι τὸ* t. meded *ἡ βοήθεια*, auxilium 29, 16 ctt.

Μερδικοῦλι το (μερις, μερίδιον (Gloss.) dem. v. *μερδικὸν* particula 575, 15.

Μερεταρίζω ital. meritare *ἄξιός εἰμι* decet me, dignus sum 542, 1. 2.

Μερσίνη ἡ = μυρσίνη s. *μυρρίνη* D. 556, 1.

Μέρτικο s. *μέρδικο τὸ* (v. med. Graec.) *μέρος*, pars 459, 48. D. 1151, 1.

Μερτσάνι τὸ (μπουλτ καὶ μερτζιὰν τὸ κοράλλιον Lex. Ms. Reg. Cod. 1843), t. merdjān, corallium 535a, 5. *ἡ μερτσανόχειλη* D. 600, 1.

Μερώνω = ἡμερώνω D. 160, 2.

Μεσινὸς adj. = *μέσος* 87, 19 ctt.

Μεσούλα ἡ (μέσος media pars corporis, latera 555, 7.

Μέστι τὸ t. mest. calcinamentum Turcorum, quod crura tegit 271, 11.

Μεταξωτὸς s. *ματάξωτος* (Herod. epim. p. 125) adj. bombycinus 304, 3. 434, 20 ctt.

Μετερίσι τὸ t. meteris, propugnaculum.

Μετόχι τὸ cella monastica a maiori monasterio dependens, sumitur etiam pro quovis monasterio (vid. Du Cange s. v.) 36, 5.

Μηγάρι s. *μηγάρις (μὴ γὰρ)* nonne 581, 7. 384, 12 V. L.

Μιλέω = ὁμιλέω loqui, dicere, colloqui ctt. *μιλάω* D. 600, 1.

Μίλι τὸ ital. miglio, mille passus 439, 35 ctt.

Μιλιῶνι τὸ ital. millione, *μύρια*, innumerabilia 48, 1.

Μιμίτσι τὸ (etym.?) *ἴον*, viola 302, 4.

Μιντέρι τὸ t. minder, stragulum 316, 4.

Μισεύω (in med. Graec.: dimittere, dimissionem e palatio edicere, proficisci D. 23, 1. 602, 1 ctt. ctt. *μίσευμα* s. *μίσεμα τὸ* (v. med. Graec.) abitus, iter. *μισευμάτο τὸ* D. 1150, 1.

Μισοσάμαρος (σάγμα [σαγμάριον Eusth.) qui ephippio non utitur 479, 18.

Μνιὰ = μιὰ 628, 3. *μιανῆς = μιᾶς* 393, 3.

Μόδα ἡ ital. moda, id quod in more et usu est D. 973, 1.

Μόδι τὸ (μόδιος Plut.) 1) modius 479, 17. 2) i. q. *ὀργυιὰ* (ap. Heron. *μόδιος = 200 ὀργυιαί*) orgyia 490, 31.

Μοῖρα ἡ fatum. Graeci quemque hominem credunt ex die natali fatum accepisse, quod sub fronte scriptum sit. U. narrat Vostitsae trium militum in proelio duos interfectos esse; tertius autem cum mortuum se dissimularet, subito tres parcas audivit accedentes inter se colloqui, ipsum in mola periturum. quamquam autem molam ne intraret valde veritus est, tamen fatum non effugit; animam enim efflavit morte subitaria, cum casu quodam molam ingressus esset. Athenis virgines de futuro marito consulere solent in loco qui dicitur *φυλακὴ τοῦ Σωκράτους* carmina cantantes. tum ex voce obscura, qua saxa sperantibus respondent, coniicere student, quod nomen marito futuro sit. 579a.

Μολάρω (etym. *μόλα*. vid. *ἓξ μόλα*) in altum navigare 484, 14. *μολαρίζω* id. D. 99, 1.

Μολάω ital. mollare, *ἀποβάλλειν*, abiicere, seponere 233, 31.

Μολένω = μολύνω 210, 1.

Μονάκριβος adj. unus et carissimus 511, 40.

Μοναξιὰ ἡ (schol. Eur. Hec. 996) desertum 568, 2. *μοναξιὸς* adj. solus D. 232, 2.

Μοναχὸς (Aristot. Diod.), *μοναχέσσα* (Cerasus) 544, 2. solus.

Μονομερίδα ἡ (μονομερία Du Cange) caecilia 456, 16.

Μονοπάτι τὸ (μόνος. πατεῖν) v. med. Graec. semita.

Μονοσιδηρίασμαν τὸ trap. opp. *διπλοσιδηρίασμαν*, vincula simplicia.

Μορφιὰ ἡ (μορφὴ) pulchritudo D. 911, 2. cfr. *ἐμμορφιά*.

Μοσκοβολίομαι adhibere aliquid ad suffiendum 614, 7.

Μουγκρίζω, μουγκαλίζω (μύσσω, μυκτηρίζω mungio 29, 1.

Μουδάω i. q. *μυδάω* putresco 247, 15.

Μούθε — μούθε (cfr. *μάϊτε*) *= μήτε — μήτε (μύτε, μούτε)* cret. D. 919, 1. 2.

Μουχαρειάμι τὸ t. monqārin, mucharik, *ἡ ἑταιρία*, societas 264, 24.

Μουλᾶς ὁ t. mollā iudex urbis magnae 672a, 6.

Μοῦλος ὁ (mulus) *ὁ νόθος*, nothus 490, 15. *μοῦλα ἡ* contumeliose dictum videtur 475, 60. 449, 21. i. q. *ἡ πόρνη*, meretrix cfr. 122, 10.

Μουνιὸ τό (*μουνη* in media Grace.) i. q. ***βουνή*** cunnus 285, 2.

Μοὔργος adi. Sand. offert hanc interpretationem Graeci recentioris: ***τὰ αὐτὰ χρώματα ἐὰν τὰ ἔχωσι ζῶα διάφορα, ὀνομάζονται καὶ διαφόρως παρ' ἡμῖν· τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ μοὔργος ἐπίθετον ἐπιδιδόμενον μόνον εἰς κύνα ἔχοντα χρῶμα μαῦρον, ἐν ᾧ πρόβατον ἔχον τὸ αὐτὸ χρῶμα ὀνομάζεται λάγων.***

Μούρη ἡ (etym.?) vultus, facies cfr. ***μοῦτρον*** D. 49, 1.

Μουρμουρίζω ap. vett. ***μορμύρω***, murmuro. ***μορμυρίζω*** Hesych. Phot. 576, 14.

Μουρτάτης ὁ t. murtedd s. murtadd, is qui fidem suam vel sacra eiuravit 231, 31.

Μουσαβερὲ τό t. muẓāveret senatus, senatus consultum 191, 9.

Μουσελίμης ὁ t. mucellim. centurio militum praemissus a praetore provinciae ut ante eius adventum singula quaeque instituat.

Μουσουχούσης ὁ t. ***ντεφτεναγᾶς τοῦ πασᾶ***.

Μουστάκιον τό ital. mustacchi francogall. moustaches ***ἡ μάσταξ*** dor. ***ὁ μύσταξ***, Moschop. ***τὸ μυστάκιον***, mystax. 251, 10. 517, 60.

Μουστανέα ἡ trap. t. mucht. ***γρόνθος*** pugnus 182, 18.

Μουστρὶ s. ***μυστρὶ τό*** = ***μύστρον*** trulla 511, 31.

Μοῦτρον τό (etym.?) facies 526, 1.

Μοῦτσος ὁ 1) agaso (***μουλάρι***), 2) puer nauticus 391 a, 18.

Μουχλιασμένος part. perf. (***μοχλιασμένος*** Theophylact. alb. ***μύκου***) mucidus 458, 14.

Μπαζάρι τό t. bāzār, ***τὸ δείγμα***, forum 547, 5. ***μπαζαριάζω*** vendo 491 a, 9.

Μπάϊλος ὁ ital. bailo, legatus Venetianorum Constantinopolitanus 294, 19.

Μπαινοβγαίνω (***ἐμβαίνω***, ***ἐκβαίνω***) ultro citroque commeare.

Μπαϊράκι τό t. bairaq signum.

Μπακάλης ὁ t. baqqāl. ***κάπηλος***, caupo, mundinator 576, 3. 7.

Μπακλαβᾶς ὁ t. baqlavā, ***ἡ ἀλευριὰ***, placenta 49, 10.

Μπάλα ἡ t. bāl. ***σῶμα*** corpus 400, 19.

Μπαλαρμάθα ἡ (***μπάλα. ἁρμάθα***) 1) glandes ordine coniunctae. 2) duo inter se coniuncti globuli 215, 7.

Μπαλσαμο τὸ ital. balsamo, balsamum 301 a. 5.

Μπαλώνω ital. balla. (***ἐμβάλλω***?) in fasces constringo 324, 10.

Μπάμπα ὁ t. bābā, ***ὁ πατήρ***, pater 225, 11.

Μπαμπάκι τό ital. bambagio erioxylon 171, 3. 311, 13. ***μπαμπακιὰ ἡ*** 545, 1. 584, 9.

Μπαντα ἥ ital. banda, ***τὸ μέρος*** cohors, agmen 211, 3. 248 a, 8. ***στὴν μπάντα*** secedas 449, 56.

Μπαρέλα ἡ ital. barile (***βαρέλι τὸ*** Du Cange) cadus D. 259, 1. ***μπαρέλι τὸ*** 528 c, 5.

Μπάρκα ἡ ital. barca. navigium 461, 6. 10. 329, 5. D. 99, 2. ***μπαρκαρίζομαι*** navem conscendo.

Μπάρμπα ital. barba ***ὁ θεῖος***, avunculus 263, 11. 130, 27.

Μπαροῦτι τό t. bārout, ***ἡ πυρῖτις κόνις***.

Μπατάλια ἡ ital. battaglia, impetus, ictus 223, 9.

Μπαταριὰ ἡ ital. batteria, ***στίχος βολῶν*** 192, 12.

Μπάχ interi. cfr. Germanorum idem valens Pah. — 248, 14. 638, 2.

Μπαχτσὲ ὁ t. bakhdjè, ***ὁ κῆπος*** hortus 23, 1. D. 493, 1. 1052, 2. ***μπαχτσεβάνης ὁ*** hortulanus 535 a, 3.

Μπαχσῆσι τό t. bakhisch, ***τὸ δῶρον, χάρισμα***, donum 24 a, 4. 244, 13.

Μπαχτσιὰ τὰ, τὰ πλατεῖα πετσία εἰς τὴν ουρὰν τοῦ ἄλογου.

Μπεζεστάνι το t. besestan (arab. bes, linum, estan forum) ***ἡ ἀγορά*** forum 202, 7.

Μπέης ὁ t. beg. bey. ***ὁ ἄρχων***, filius paschae s. qui una cauda equina ornatus est.

Μπεκιάρης ὁ t. bekiār ***ὁ ἠΐθεος*** caelebs 200, 12.

Μπεντένι τὸ t. beden. munimentum. agger 245, 9.

Μπεργαντίνι τὸ ital. brigantino t. berhenti 57, 9. ***μπεργαντιέδες*** idem. 56, 9.

Μπερδεύω h. e. ***ἐμπερδεύω*** implicare. illaqueare D. 53, 2. 96, 2. 173, 2. 266, 3. 267, 2 ett.

Μπερμπεράκι t. berber. ***ὁ κουρεὺς*** tonsor 576, 9. ***μπερμπερίζω*** tondo 576, 13.

Μπερπίλωτος adi. (etym.?), limbo circumductus. praetextus 106, 7.

Μπέσα ἡ t. be'ss alb. *παbέσσε*. adi. *ἀπιστία*, perfidia 41, 37, 124, 17.
Μπέτι τὸ cret. ital. petto, *στῆθος* pectūs 247, 8.
Μπιζερίζω ital. bizzarro 21, 8. 339, 12. vulg. leg. *μπεζερέω. χαλεπαίνω.* aegre fero (bizār t.).
Μπίμπασης t. biñ bachi *ὁ χιλίαρχος* tribunus militum.
Μπλάβος adi. ital. blu. Germ. blau. purpureus D. 407, 1.
Μπὸ μπὸ (exclamatio) cfr. ital. bu bu 598, 12.
Μπογάζι τὸ t. boghaz 1) *τὸ ποταμοῦ στόμα* ostium, 2) *τὰ στενόπορα*, angustiae 108, 1.
Μπογιὰ ἡ t. boga, *τὸ χρῶμα*, color. 536, 9.
Μποϊ τὸ habitus (nostrorum Taille) t. boï D. 459, 1. 1116, 1. cfr. *μεσοῦλα.*
Μπόλιον τὸ, μπόλια ἡ s. *ἐμπόλιον* (*βάλλω*), *τὸ κρήδεμνον* velum 471, 4. 344, 6.
Μπόμπα ἡ ital. bomba.
Μπορέω s. *ἐμπορέω* (*εὐπορέω*) *δύναμαι*, possum. *μπορετὸς* adi. possibilis 247, 12.
Μποτέγα ἡ ital. bottega, boutique, *τὸ καφενεῖον* taberna 163, 25.
Μπότσα ἡ alb. *bότεja* ital. botte. amphora 580a, 6.
Μπουγιουρντὶ τὸ t. bouïourdi, mandatum, imperium 216, 5 ett. D. 123, 2.
Μπουκιὰ ἡ ital. bocca, boccone. *ὁ ψωμὸς*, frustum 457, 15. 462, 28.
Μποῦκλα ἡ (poculum?) in sermone puerili i. q. *τὸ ποτήριον*, poculum 287, 5.
Μπούλα ἡ ital. bolla, annulus 345, 14. 347, 18. D. 162, 1. 331, 2. mandatum 130, 12. pr. *βουλώνω* signo 216, 5. 490, 22.
Μπουλοῦκι τὸ t. beuluk, cohors. *μπουλούκμπασης* dux exercitus pedestris.
Μπουλουκτσῆς (t. beuluk. ordo), *ὁ ἀρχηγὸς στίφους μικροῦ*, centurio 136, 20.
Μπουμποῦκι τό t. boubouk alb. *bovbovkjeja* gemma calyx D. 607, 1
Μπουμπουνάω (*βομβέω*) resono 143, 10.
Μπουνατσάρω (ital. bonaccia) mare tranquillum reddere D. 564, 2.
Μπουρλίζω ital. burlare, *ἠλίθιον καθίστημι τινα*, illudo, irrideo 526, 16.
Μπουρλότο τὸ ital. brulotto. — navis ad incendium praeparata 248a, 4.
Μπουρσα ἡ ital. borsa *ἡ σακκοῦλα* sacculus 434, 8.
Μπουταλᾶς ὁ t. boudalā homo rusticus, caudex D. 1006, 1.
Μπουτάρω ital. botta. *ῥίπτω ἔξω* eiicio D. 878, 1.
Μπουτσαχζὴς ὁ t. bithakzi qui cultrum polit 646, 9.
Μπρατζέλι τὸ dem. ital. bracco, *ἡ κύων θηρατική*, canis venaticus 230, 5.
Μπρακὶ τὸ ital. brache. bracae. D. 61, 2. 182, 4. (*βράκα* Du Cange. *βρακὶ* id.)
Μπράτιμος ὁ (frater?) i. q. *ἀδερφοποιητός.*
Μπράτσα ἡ ital. braccio *βραχίων*, brachium 413, 11. 427, 12.
Μπρατσιάζομαι (etym.?) obviam venire, occurrere 10, 17.
Μπρὲ ortum videtur ex *μωρὲ*, *μ'ρέ*. alii scribunt *βρὲ* h. e. *ἀβρέ.*
Μπροστινὸς adi. ap. vett. *ἐμπρόσθιος* 122, 14.
Μυαλοῦλι τὸ (*μυαλὸν* v. med. Graec. *μυελὸς*) cerebrum 439, 21.
Μυγδαλιὰ = *ἀμυγδαλιὰ ἡ* 497, 10. *μυγδαλοσχισμένος* amygdalis diruptis similis 316, 6.
Μυκῆκι τὸ (*μύκης*?) placenta. (nostrorum: Pfannkuchen) 279, 7.
Μυρολόγιον τὸ (*μύρω, μύρομαι*) carmen lugubre et querulum, a feminis Graecorum multo cum ululatu cantatum, ubi maritus sive necessarius mortuus est.
Μυτερὸς adi. (*μήτη* acumen Ptochoprodr.) acutus 487, 17. 587, 6.
Μύτη ἡ (ap. vett. oras maritimas incolentes *μύτις* est nasus Hesych. Eusth. vid. Du Cange. cfr. *μυκτήρ*) nasus 407, 6. 640, 17.
Μωνιπενιάριζες 518, 11 compositum est ex *μονὴ* et ital. impegnare h. e. promittere.

N.

N̄ saepius interponitur inter duas vocali terminatas voces ut hiatus evitetur 140, 27. 459, 39. 466, 33. 483, 3. 494, 1.

N̄ ap. trap. semper ante *τ̄* pronuntiatur, ut *ντότε* pr. *τότε*, *ὀντὰν* pr. *ὅταν* ett.

Νὰ 1) = *ἵνα*, 2) idem fere quod *ναὶ* significat, — ecce, velut *νατὸς* h. e. *νὰ αὐτὸς* 145, 10. 587, 7. *νάσου 'τὸς* h. e. *νά σου αὐτὸς* ecce tibi 401, 21. 463, 14. 469, 19. 487, 9.

Ναβέτα ἡ (ital.) navis 248a, 13. 17.

Νάζι τὸ t. nāz saevitia fastus D. 680, 1.

Ναΐ, μὰ τὸ cret. = *μὰ Δία* D. 212, 1.

Νεχρικὰ τὰ tunicae funebres D. 611, 1.

Νενὲ t. nene alb. *νέννε* ex sermone puerorum i. q. *μήτηρ* mater D. 997, 1.

Νεράντσι τὸ ital. narancio. malum aureum 537, 1 ctt. D. 849, 2 ctt.

Νερὸ, νεράκι τὸ (v. med. Graec. — *ναρὸν τὸ ὑγρὸν* Et. M.) aqua cfr. *Νηρηΐδες. — Ναραΐδες, Νεραΐδες* s. *Ἀναραΐδες* nymphae 525, 9. 436, 10. D. 652, 1. 653, 2. (*ἀνεράγδα*) 692, 2.

Νερόβραστος adi. incoctus aqua 567, 2.

Νέτα (derivandum esse suspicor ex ital. negare, annegare s. nettare) demersus. perditus 248a, 18.

Ντουνανμᾶς ὁ t. donānma. *στόλος* classis. donāṁma qapoudani dux classis 254a, 12. 18.

Νόβα ἡ res nova 467b, 1.

Νογάω = *νοέω*.

Νομάτοι οἱ = *ὀνομάτοι* personae. *ὄνομα τὸ*, plur. *ὀνόματα* s. *ὀνομάτοι* Graecis med. aevi in usu est.

Νοπού h. e. *ὁπού* (Rumel.) 316, 9. 317, 16. *ν*. pr. = aspiratione Latinorum in med. Graec. saepe usurpant Graeci iurisconsulti velut *νερέδιτας* pro hereditas. in v. *νοικοκύρης* puto *ν* ex apocope praepositionis *ἐν* ortum esse.

Νόστιμος adi. gratus, iucundus. (inest verbo haec vis etiam in med. Graec.) 456, 11. 532, 6. *νοστιμάδα ἡ* venustas D. 63, 2.

Νοῦρι τὸ t. nour lumen. splendor alb. *νούρι* vultus, os. 460a, 10. D. 1003, 1.

Ντ' Ceras. i. q. *τί νὰ* 544, 5.

Νταγιαντίζω s. *νταγιαντάω* t. dāiāt, *βαστάζω, τολμῶ*, sustineo 201, 2. D. 32, 1. 107a, 2.

Νταΐάκι τὸ (t. daīāq, plaga baculo illata, verbera) cruciatus, supplicium 236, 7.

Νταλιάνι τὸ t. dal — qylan? *εἶδος τουφεκίου* 91, 15. 189, 12.

Νταλντιζω alb. tosk. dalɣydiș turbor, anxius, sollicitus sum 610, 11.

Ντάμασκι τὸ gladius Damascenus 176, 18 ctt.

Ντάντα ἡ t. dādā, *ἡ τροφὸς*, nutrix 474, 26. 572, 6. 436, 40.

Νταπογάζι τὸ ital. dappochezza s. dappocaggine, *ἀργία, ἀπραξία*, segnities cessatio socordia 451a, 4.

Νταναδας αἱ t. danā, causa, lis. 372, 4.

Ντεβλέτι τὸ t. devlet. regnum, imperium 234, 37.

Ντέβρι τὸ t. devr, devran. *περιόδεια. πάμε ντέβρι* iter facimus 12, 11. cfr. 43, 29. 101, 3.

Ντελῆς adi. t. déli 1) scurra, 2) fortis, cognomen nobilium Turcorum 426, 3. 108, 9. 584, 20. 25.

Ντελίνι τὸ ital. (vascello) de linea navis longa 239, 16.

Ντερβένι τὸ t. dervend, *στενοπορία*, angustiae 12, 12. *ντερβέναγας* praefectus provinciae 21, 10 ctt.

Ντερβίσης ὁ t. dervich. monachus Muhamedanus D. 51, 2. 540, 1.

Ντερμάνι τὸ t. dermān, *θεραπεία*, medicamentum, remedium 397, 6. D. 962, 2.

Ντέρτι τὸ t. dertli, *ἄλγος*. dolor 397, 1. 8. 610, 8. 477, 4. D. 339, 1.

Ντεσπέτο adi. ital. despetto, *καταφρονηθεὶς. ἄτιμος*, despectus, contemptus 470, 20.

Ντεστεμάλι τὸ t. destemāl, mantile 593, 7. 8.

Ντιβάνι τὸ t. divān, consilium publicum Turcorum 178, 5 ctt.

Ντιμεσκὶ adi. t. dimeckqi Damascenus 209, 9.

Ντίο σάγκτο, πὲρ, ital. per dio santo, per deum optimum maximum D. 396, 2.

Ντουβλετὴ t. devlet (fortuna, regnum) salvus, felix sis 19, 7. 50, 2.

Ντουκουμὲ moneta; nescio an idem sit quod ital. ducatone 640, 32.

Ντουλαμᾶς t. dolama (verb. Ungar.) (Dolman.) 476, 13. 450, 14. pallium.

Ντουνιᾶς ὁ t. donya, *κόσμος* mundus 15, 17. 178, 6. 215, 3. rectius fortasse scr. *ντουνιᾶς*.

Ντουντουρῆ (Sand. *δουδουρῆ*) interi. derivandum esse puto a vv. turc. douri (h. e. abitus, discessus, animus aversus), deundourmek (impedire. decedere).

Ντραλωμένος part. v. *ἐντραλώνω* h. e. *ἐναλίζω* vid. *αλίζω* 316, 7.
Ντροπαλὸς adi. = *ἐντροπαλὸς* (*ἐντροπὴ* pudor Harpocrat. ett.) pudens, verecundus 119, 13.
Ντσάκι τὸ t. odschak *ἑστία*, focus 215, 10.
Ντσαφιὸ τὸ ital. schifo scapha D. 433, 1.
Ντσογέλο τὸ ital. giojello gemma D. 350, 2.
Ντσορνάτα ἡ ital. giornata dies. *γιατὶ πέρνουν ντσ.* quod habent diem festum cfr. *πέρνω ἀέρα.* — 512, 5.
Ντυβιτάρης ὁ aut nomen proprium est aut a Turcorum divit h. e. atramentarium derivandum est et significat scribam 21, 10.
Νύφη s. *νύμφη ἡ* sponsa. nurus (Nupt. Thes.), *νυφάδες* plur. — *νύφιος ὁ* sponsus. *νυμφεύω* spondere.
Νυφίτσα ἡ (Suid. v. Du Cange) mustela. felis 623, 1.

Ξ.

— *Ξ* —, futurum verborum in *ζω* apud recentiores Graecos septem insularum desinit in *ξω* velut *κυττάξω* D. 229, 2. 230, 2. 596, 2. *ἀναστενάξω* D. 399, 2. 1110, 2. *κράξω* D. 417, 1. *πετάξω* D. 1083, 2. *συρίξω* D. 484, 2. *περιπαίξω* D. 370, 2.

Ξαμώνω h. e. *ἀξαμώνω* (examen) demetiri 247, 8.
Ξάν trap. *πάλιν*, rursus. recius forsasse interpretaris: omnino, prorsus. compositum enim videtur ex praepositionibus *ἐξ* et *ἀνὰ* 198, 10.
Ξαναπλώνω (*ἁπλώνω*) pandere 395, 6.
Ξαναστάω evellere D. 1123, 2.
Ξαντιμεύω i. q. *ἀντιμεύω* compensare 474, 19. *ξαντίμεμμα τὸ* 474, 23.
Ξαντὸ τὸ (*ξαίνω*) linteum discerptum 151, 21.
Ξαπεζάω (*πεζεύω*) ad pedes descendere 411, 7. V. L.
Ξάρτι τὸ (Gloss. Graecobarb.) apparatus nauticus, navis armamenta 304, 3.
Ξεγλυτωμὸς ὁ fuga (*γλυτώνω*) 608, 2.
Ξεθλυκώνω = *ξεθηλυκώνω* h. e. *ἐκπορᾶν* solvere, laxare 175, 11.
Ξεϊδρώνω (*ἵδρως*) refrigerari 441, 7. V. L.
Ξεκαλιγώνω (*καλιγώνω*) privare al. solea ferrea 479, 20.
Ξεκουμπώνω (*κουμπί*) vestem solvere 531, 5.
Ξελογιάζω (*λόγος*) distrahere D. 971, 2.
Ξεματίζω (*ματεύω. ματίζω* Hesych.) follicnlis eximere 632 n, 31.
Ξεμπαρκάρω ital. sbarcare, e navibus exponere 269, 11.
Ξεμπούλωτος adi. 1) resignatus. 2) confractus ?) 480, 20.
Ξεμυαλισμένος part. (*μυελός*) excors, vecors 26, 11.
Ξεναλέθω (*ἀλήθω, ἀλέω*) ib. *ξενοσκάφτω* 459, 10. *ξενοκλαδεύω* ib. *ξενιτευτὴς* 571, 6.
Ξένος ὁ hospes. *ξενοῦλα ἡ* ett. *ξενοπλένω* lintea lavare hominibus alienis 459, 9. *ξενιτάτο τὸ* = *ξενιτειὰ* D. 856, 2.
Ξεπατώνω (*ἐκπατέω*) popnlari, obterere.
Ξεπετάω avolare D. 1019, 1.
Ξεπουλέω vendere D. 867, 1.
Ξεράτι τὸ (*ξερὸς*) vomitus D. 990, 1.
Ξερὸς s. *ξηρὸς* adi. aridus. *ξηρὰ ἡ* continens. *ξερονῆσι τὸ* insula deserta et saxosa 170, 9. *ξερολίβαδο τὸ* pratum siccum 171, 6. *ξεριζώνομαι* aresco 519, 2 (Gloss. Graecobarb. Hesych.).
Ξεσκάλτσωτος adi. (*καλτσώνω*. calceus pedibus nudis 516, 19.
Ξεσκουφώνω (*σκουφώνω* etym. *σκύφος*) caput nudare 542, 6. 8.
Ξεσχῶ s. *ξεσχίζω* (*ἐκσχίζω*) discindere 579 n, 5.
Ξεύρω s. *ξέρω* (*ἐξεύρω*) scio 297, 4 ett.
Ξεφάντωσις ἡ (*φαίνομαι*) delectamentum 508, 6. *ξεφαντωτὴς ὁ* hospes 508, 12 *ξεφαντεῖν, ξεφαντώνειν* oblectare. *τέρπειν* (Gloss. Graecobarb.).
Ξεφανλατίζω (cfr. *παφλάζω*) *φλυαρεῖν*, effutire D. 503, 2.
Ξεφτέρι s. *ξηφτέρι τὸ* (*ἑξαπτέρυγος*) angulus sex alis ornatus 352, 3 ett.
Ξεφτιλίζω (*φυτίλιον*) candelae fungum demere D. 469, 1.
Ξεφυτρώνω (*φύτρον* Hesych.) germinare 528, 3.
Ξόβεργον τὸ (*ἰξός*) rete aucupatorium 493, 4. 494, 3.

Ξόδι τὸ exsequiae 154, 11. ξοδεύω (ξοδιάζω LXX) pecuniam impendere 490, 1.
Ξόμπλι τὸ = exemplum (ἔξομπλον Hesych.) ξομπλιάζω 1) exemplum praebere, 2) acu pingere 593, 3 ett.
Ξοῦ interi. esse videtur qua gallinae abigantur (alb. τσ) 276, 4. cfr. ὅστ et κσίτ.
Ξουράφι τὸ (ξυράφιον Ar.) novacula 451, 17.
Ξυπνέω s. ξυπνίζω (Plut.) expergisci. ξυπνονοέω trap. animadverto. ξυπναναστορέω trap. id.
Ξυποδησιὰ ἡ = ὑποδησιὰ (Gloss. Graecob.) calcei 125, 11.
Ξυπόλυτος adi. pedibus nudis 430, 9.
Ξώμερο (cfr. ξώπλατα) h. e. ἔξω κατὰ μέρος 466, 9.
Ξώπλατα h. e. ἔξω εἰς τὴν πλάτην 89, 11.
Ξωπορίζω egredi 269, 62.

O.

Ὀ saepissime pr. ἐ in sermone vulgari ponitur velut ὄξω = ἔξω, ὀμπροστὰ = ἐμπροστά, ὀρμενεύω.
Ὅϊμοι interi. hei mihi 489 a, 5. ὠΐμὲ D. 1099, 1. 1104, 1. 1405, 1. ὠϊμένα D. 1103, 1. ὠϊμένανε D. 1100, 1.
Ὀινιάριν τὸ trap. κρέας προβατήριον caro ovilis 486, 12.
Ὀκὰς ἡ t. oqqā. duae librae cum dimidia 580 a. D. 953, 1.
Ὁλούθενε omni ex parte 470, 24. ὁλάφεντης ὁ 294, 17. ὁλημέρινος 246, 10. ὁλόγυρα ubique, circum 339, 8.
Ὁμάλιν τὸ trap. ceras. τόπος ὁμαλὸς planities 481, 7. 543, 1.
Ὅμορφος = εὔμορφος adi. ὁμορφα νιὰ ἡ virgo pulchra 84, 10.
Ὅνταν trap. = ὅταν dum 482, 1. ceras. 543, 4. ὄντεν cret. 269, 59. ἴνταν trap. 481, 3. 4. cypr. 395, 15. cfr. ἴντα. σίτ.
Ὄντας s. ὄντες part. v. εἶναι h. e. εἰς καιρὸν ὅπου ἦτον ett. dum. cum. 42, 7. 295, 10. 440, 1. 32. 505, 6. 544, 2. ὄντ' 476, 5.
Ὀντᾶς ὁ t. oda, conclave, cubiculum 16 a, 10.
Ὀντσάκι τὸ t. ôdjāq, cohors militum inprimis Janissariorum 179, 3.
Ὄξου = ἔξω D. 12, 1. ὄξα νὰ = ἐκτὸς κἂν nisi D. 522, 2.
ὀπὸν suffixum dem. ap. Trap. simulque blandientis esse potest velut παιδόπον, μαχαλόπον, χωρόπον ett.
Ὀργώνω (cfr. ὀργάζω. ἔργον) sulcum ducere, lirare 633, 1.
Ὁρίζω i. q. προστάζω, impero. καλῶς ὁρίσατε salvete.
Ὁρμίτσιν τὸ trap. (ὁρμάω?) i. q. ῥύακιον rivulus 481, 9.
Ὁρντὶ τὸ t. ordi, campus 45 a, 7. 271, 13. 249, 14.
Ὅρομα ἡ (ὁράω?) ὄνειρον, somnium 544, 1.
Ὄρος τὸ mons 437, 17. 19. 500, 1.
Ὁρπὶς ἡ = ἐλπὶς D. 858, 1. 860, 1. 860, 2. 978, 2.
Ὀρφιτσιάλος ὁ ital. officiale franco-gall. officier, centurio 542, 2.
Ὁσπίτι τὸ (hospitium) vid. σπίτι 481, 13.
Ὅστ interi. qua canis abigatur. alb. οϋτ 276.
Οὔλος, (trap. οὔλων) = ὅλος totus.
Οὐς trap. = ἕως donec 482, 19.
Οὔτσκα βούτσκα interi. alb. aut t. 506, 6. 8.
Ὄχ = ἐκ in dialecto septem insularum 63, 3. 422, 1. 428, 21. 483, 4. 463, 3. D. 117, 2.
Ὀχὶ (cfr. ʼκ) = οὐκ 294, 12. 483, 17. D. 50, 1.
Ὅχου interi. hei mihi 532 d, 5. D. 249, 1.
Ὄχεντρα ἡ (ἔχεντρα Hieron. German. ἔχις, ἔχιδνα) vipera 456, 16. ὀχιὰ ἡ id. D. 979, 1.
Ὀχτρὸς adi. = ἐχθρὸς D. 707, 1.

Π.

Π scripsimus pr. β post μ ut γαμπρός.
Παγανὸς paganus. π. ἰδιώτης, ἄφρων Hesych. qui a militia arcetur. παγανιὰ ἡ milites provinciales, evocati ad patriam tuendam 501, 16 ett. παγίδες αἱ D. 673, 2.
Παγωτιὸ τὸ (πάγον) pruina 305, 19.
Παδέλα ἡ ital. padella, τήγανον, laccus. sartago 526, 1.
Παζαριάζω s. μπαζαριάζω pazār s. bazār in foro vendere al. 487, 9.
Παθειάζω (παθεῖν. παθίασμα Gloss. Graecobarb.) pati 272, 18.
Παιγνιδιάρης ὁ (παιγνίδιον) Gloss. Basil. cantor, lusor. παιγνιδιάρη ἡ cantrix 449, 20.

Παιζογελάω irridere D. 1006, 2.
Παίνεσμα τὸ h. e. *ἔπαίνεμα* laus D. 591, 2.
Παίρνω s. *πέρνω* (*ἔπαίρω*) aor. *ἐπῆρα*, *ἔπαρε* ctt. capere, accipere, occupare. *ὄρη παίρνω*, montes requiro 574, 8. *παίρνει τὴν ψυχὴ* anima privat aliqu. 430, 12. *παρ' τὸ γιοῦχα* 267, 18.
Πάλα ἡ t. pāla, parvulus Turcorum gladius 186, 7.
Παλαιὸς s. *παλιὸς* adi. antiquus. vetus. in compositis vim habet detrectandi.
Παλαλὸς adi. trap. (*παλαιὸς*, *παλαὸς*) *παλαβὸς*, *μωρὸς* stultus, inutilis 536, 1.
Παλαμάρι τὸ ital. palamaro (*παλαμὴ*) funis quo navis alligatur 391, 19. t. pālamār.
Παλάσκα ἡ t. pālāsqa cfr. ital. palascio. theca venatoria seu militaris 129, 10.
Παλάτι τὸ (Paus.) palatium 237, 9. 417, 3. D. 261, 2.
Παλεύω (*παλαίω*) luctari 81, 11.
Παλιάρβανος ὁ, *Παλιότουρκος* ctt. Albanus nequam, turpissimus ctt.
Παλιόβλαχος ὁ Vlachus nequam 248, 16.
Παλιογκούρλιας = Gkurlias nequam 100, 32.
Παλιογουρνάρης (nomen ignominiosum Turcorum) homo spurcus 248. 16 (*γουρούνιον*).
Παλιογουρνομύτης ὁ (*γουρούνιον*, *μύτη*) rostrum suillum (nomen ignominiosum Turcorum) 91, 14.
Παλιοζανάρης ὁ ital. zanni. sannio. nequam 63, 19.
Παλιοκαπότα ἡ ital. cappotta pallium vetus 270, 11.
Παλιόκαστρο τὸ castellum vetustum et deletum. *παλιοκαστρίτης ὁ* 191, 5.
Παλιοκλησούλα ἡ ecclesia vetusta 76a, 14.
Παλιολιάκης ὁ alb. ljāki = Chaonius (vid. Hahn alb. Stud. p. 235) 204, 9.
Παλιομουρντάτης ὁ t. murdād, interfector nequam 101, 20.
Παλιοπουτάνα ἡ ital. puttana meretrix nequam 66, 15.
Παλιοχαϊντούτης ὁ latro nequam 253, 23.
Παλιοχεροπάνι τὸ (*πανὶ*) mantile vetus D. 65, 2.
Παλληκάρι τὸ (*πάλλαξ*) (Chron. Alexandrin. — Hist. Apoll. Thyr.) latrones et inter se hoc nomine utuntur et a ducibus ita appellantur.
Παλοῦκι τὸ (palus. v. med. Graec. vid. Du Cange) *σκόλοψ* palus 22, 6. 526, 3.
Παλουκώνω hasta transfigere 22, 7. 130, 14. 526, 4. ad palum alligare al. 511, 4.
Παμπέσα alb. *pabésse* t. be'ss (v. *μπέσα*) perfidus 130, 26. fortasse legendum *μπαμπάσο* h. e. ital. babbasso homo rusticus.
Πανὶ τὸ (pannus) (Mosch. Easth.) velum 304, 4. D. 433, 1. pannus 446, 17. 452, 26. *πάνα ἡ* id. D. 293, 1. 425, 2.
Πανοῦκλα ἡ (panus, panucula. *πῆνος*. v. med. Graec. vid. Du Cange) pestis 274. 492, 26.
Παντιέρα ἡ (*παντιέρης* Du Cange) ital. baudiera. vexillum 272a, 10.
Παντοτεινὸς adi. (*πάντοτε*) Gloss. Graecobarb. perpetuus. *παντοτεινὰ* adv. perpetuo 393, 21. D. 94, 1.
Παξαμάδι s. *παξημάτι τὸ* (vid. Du Cang. Gloss. med. Latin.) *δίπυρος ἄρτος* (v. med. Graec.) paxamātium 440, 29.
Παπαδαριὸ τὸ (*παππαδούρια* Du Cange) clericulus 449, 37.
Πάπλωμα τὸ (*ἐφάπλωμα*, *ἁπλώνω*) (Ptochoprod.) stragulum, lodix, teges 341, 9. 498, 7. 544, 3. D. 761, 1.
Παπούτσι τὸ t. paputchi calceus 624, 16. 679a, 5. D. 700, 2. *παπουτσάκι τὸ* D. 973, 1. *παπουτσῆς ὁ* sutor 216, 8.
Παππὶ τὸ (Assisae Mss. Regn. Hieros.) (ap. Ael. i. q. *ὑπολαΐς*, motacilla curruca) *νῆττα*, anas.
Παραβαργομιάρης (*βαρύς*, *μιαρός*) valde detestabilis 606, 4.
Παραγγέρνω = *παραγγέλλω* iubere, monere.
Παραδάγκαλος ὁ (*ἀγκάλη*) lacertus 444, 23.
Παράδερμα τὸ (*δέρνω*) cruciatus. tormentum D. 606, 2. 743, 2.
Παραιτῶ deprecari, recusare 171, 10. 579a, 6.
Παρακαμαριέρο ὁ ital. cameriere, minister primarius h. l. remigum minister 345, 7.
Παρακάσελο τὸ (*κασέλα*) loculus (Nebenkasten D. 87, 1. cfr. *παρακόρτι τὸ* D. 280, 2.

Παρακλήτσιδες οἱ (*παρακαλέω*) milites convocati, undique conscripti 42. 22.
Παρακλαίω nimis deplorare al. 50, 28.
Παραμάω colligo, obruo (?) 248, 10.
Παραμονεύω (cfr. *μνημονεύω*) meminisse, recordari 459, 51.
Παράμορφος (*εὔμορφος*) perpulcher 174, 18.
Παραπίνω nimium bibere 120, 7.
Παρὰς ὁ t. pāra, moneta turcica 62, 11 ctt. *παράδες οἱ*, *ὁ χρυσός*, aurum. *παριάζω* una para vendere al. 425, 12.
Παρασαρτάρω (*σαλταίνω*) praeterire 428, 10.
Παραστραβώνω (*στραβός*) deflectere, devertere 630, 20.
Πάραυτα (*αὐτίκα*) statim 255, 9.
Παραχώνω (*χέω*) defodere 21, 13.
Παρευγενικὸς adi. nobilissimus (*εὐγενής*) D. 359, 2.
Παρμάκι τὸ t. parmak. 1) digitus, 2) palus, baculus D. 888, 1. 3) *σταφίδιον* uva passa 624, 19.
Πάρναξ adi. (etym.?) *ταχύς*, celer. opp. *γλήγωρος* celerrimus 439, 33.
Παρχάρεο τὸ ital. parco, hortus 543, 3.
Πασᾶς ὁ t. *pa*chā, princeps provinciae, magistratus summus. *πασίνα ἡ* 549, 3.
Πασπάλη ἡ i. q. *κέγχρος* Suid. (*παιπάλη*) pollen 466, 22. 463, 43. 464, 21.
Παστρεύω alb. *παστρόιγ*. etym.? (Coron. pretios.) mundare, expurgare, tergere 632, 6.
Παστρικὸς adi. mundus. *παστρικὸ ψωμὶ* panis triticeus 490, 21.
Πάσχα τὸ festum paschale hebr. 588, 10. 14.
Πασχίζω (v. med. Graec.) studere D. 309, 2.
Πατερὰς ὁ, plur. *πατεράδες* 250, 13.
Πατερίτσα ἡ sceptrum s. baculus patriarchae 298, 6. 7. appellatur a paterna solicitudine, ait Goarus (ad Euchol. p. 313), vel potius quod per excellentiam ac unice patriarcha *pater* dicatur et compelletur vid. Du Cange s. v.
Πατσουμάκι τὸ t. bachmaq. *σανδάλιον*, calceolus 631, 9.
Πάω (*παίω*, boeot. *πήω*) tundere, vulnerare.
Πγάδα ἡ = *πηγάδα* (*πηγή*) fons 23, 4.
Πεζουλάκι τὸ (*πεζός*) scabellum 568, 3.
Πεθήνισκα h. e. *ἀπόθνησκα* D. 387, 1.
Πέλαο τὸ = *πέλαγος* 192 a, 13.
Πελέκι τὸ (Hesych.) securidacn s. lappago. 134, 3.
Πένα ἡ ital. penna 976, 13. *δάχτυλα γιὰ πέναν* digiti ad pennae usum apti h. e. proceri, pulchri.
Πεντοκάνουλος adi. (*κάνουλα*) cui quinque sunt fistulae sive tubi D. 161, 1.
Πεπόνι τὸ (*πέπων* Lob. Pryn. p. 258) cucumis melo D. 119, 2. 503, 1.
Περβανὲς ὁ t. pervānet, musca D. 549, 1. Sanders nescio quo iure vertit: immerzu.
Πέργουλο τὸ ital. pergola umbraculum D. 528, 2. *περγουλιὰ ἡ* id. D. 1081, 1.
Περδικωτὸς adi. (*πέρδιξ*) *αὐγὰ π.* 307 a, 22.
Περιβόλι τὸ (*περιβολὴ* sepes) Gloss. Graecobarb. hortus. *περιβολάρης ὁ* = *κηπουρὸς* hortulanus. *περιβολάρισσα ἡ* 370, 3. 5
Περιζοΐανι, quid significet, non liquet; interi. t. aut alb. esse videtur 506, 3. 8. 9.
Περιξεφαντώνω (Gloss. Graecobarb. *ξεφαντώνω*) se oblectare 539, 11.
Περίπου (Joseph. ctt.) circa, circiter. *περὶ ποῦ* = *παρὰ ποῦ* quam quod 384, 3.
Περίτραφος adi. (*τάφρος* dor. *τράφος*) circumvallatus 466, 19.
Περιχάλι τὸ cret. (t. hali? v. *χάλι*) natura, indoles D. 121, 1. cfr. v. alb. *περγjέljι* circulus.
Περνάω (*περαίνω. περάω*) praeterire, transire, perfodere, male, bene agere.
Περνιαῦλι τὸ h. e. *παγιαῦλι* tibia 525, 8.
Περνοδιαβαίνω transire 571, 16. 572, 8.
Περόνι τὸ (*περόνη*) fibula, pessulus, claustrum 219, 35.
Περπάγω aor. trap. *πέρπαξε* (*περιπηγαίνω*) transducere 481, 5. *περπατησιὰ s. περπατηξιὰ ἡ* ambulatio D. 4, 2. 92, 1.
Περπεριὰ ἡ s. *Περπερούνα*, Serborum Dodola, Vlachorum Papaluga (*πέρπερος*?) Perperia 311. 312. 313. mos est Graecorum Thessaliam incolentium, ubi magno intervallo non pluit, puellam sertis ornare et taeniis pulcherrimis. quam prose-

quuntur omnes vici infantes clamantes tandem qui diu desint largos imbres effundi. mox autem simul ad fontem vel puteum pervenerunt, parvulam illam Perperiam undique aqua multa perfundere solent. cfr. Grimm Deutsche Mythologie I, 560 sq.

Πέρσι adv. = *πέρυσι* (Ar.) superiore anno 81, 5. *περσινός* adi. (Ar.) id. 130, 1 ctt.

Πέσιμος adi. 299, 7. 300, 4. quibus locis non a v. *πίπτω* (*πέσιμον τὸ*) sed ab *εἰπεῖν* derivandum esse censeo. — quod dicere alicui licet.

Πεσκέσι τὸ t. pechkeech, *τὸ δῶρον*, donum 122, 7. 383, 6. 269, 28.

Πεσλέγεβε trap. i. q. *ἔτρεφε* alebat. 482, 6. rectius scr. *μπεσλέμεκε* t. peslemek = alebat.

Πετεινός s. *πετείνας ὁ* gallus (Gloss. Mss. in Batrachom.) 374, 2.

Πέτι τὸ ital. petto. *στῆθος*, pectus.

Πετρίτης ὁ avis venaticae species, (Nupt. Thes.) falco. alii esse dicunt motacillam rubeculam.

Πετροκάβουρος ὁ (*κάβουρος* = *καρκίνος* in med. Graec. ital. gambero) cancer D. 616, 1.

Πετροκότσιφος ὁ (*πετροκόσσυφο* Du Cange) (*κόσσυφος* merula) *κυανὸς*, merula caerulea 98, 2.

Πετροπελεκυτάδες οἱ lapicidae 487, 35.

Πετσὶ τὸ (Gloss. Graecobarb.) pellis cutis ctt.

Πετσοκόβω (*πέτζα* portio, fragmentum Du Cange. ital. pezzo. francogall. pièce) dividere, dissecare, concidere 145, 23.

Πέψανε aor. cret. v. *πέμπω* 269, 4. 5.

Πηγαίνω s. *παγαίνω*, *πάγω* (*ὑπάγω* s. *ἀπάγω*) 1) abire, *ἀπιέναι* fabul. Aesop. Graecobarb. 2) ire, venire, agere. *σὲ τί 'ν' ἦχο τὸ πάγει*; quos ad modulos canit? 484, 9.

Πηλαλέω (*ἵππος ἐλάω, ἐλαύνω.*) veredis iter agere (Anonym. de Nupt. Thes.) *πηλάλα* s. *πηλάλημα* i. q. *δρόμος* cursus equi, cursus 169, 15.

Πήρπυρο τὸ (etym.? numus D. 510, 1.

Πηχάω = *πηχύνω* i. q. *κρύπτω* contegere, obruere 511, 31.

Πιάνω (*πιέζω*, dor. *πιάζω*) tenere, capere, prehendere manu ctt.

Πιάτο τὸ ital. piatto, *πίναξ*, lanx 30, 10.

Πικροκυματοῦσα sc. *θάλασσα* D. 408, 1.

Πινομὴ h. e. *ἐπινομὴ ἡ* commodum (*νέμω*), utilitas D. 177, 1. 178, 1.

Πιπερίζω (*πιπέρι*) acidum esse D. 369, 1.

Πιπινάκι τὸ (*πίπος. πιπινίζω*) pullus columbinus D. 555, 2.

Πισάγκων (*ὄπισθεν, ἀγκών*) manus a tergo revinctae 100, 16.

Πιστέρι τὸ t. pister lectum. lodix 418, 9.

Πιτήδειος = *ἐπιτήδειος* aptus 424, 16.

Πιτόρος ὁ ital. pittore. *ζωγράφος* pictor D. 439, 1.

Πίτουρο τὸ (*πίτυρον*) furfur 526, 2.

Πιτραχῆλι τὸ = *ἐπιτραχήλιον* (Suid.) 296, 24 (*τράχηλος*) stola sacerdotis 377, 9.

Πίτσι in sermone puerili i. q. *νὰ ψηθῇ* 288, 3.

Πιτσοῦνι τὸ, *πιτσουνάκι τὸ* alb. bed*ëoúnjea* (tosk.) cfr. *bitsoúni* ital. piccione. pullus columbinus 631, 17. 632, 2. D. 402, 1. 1106, 1.

Πλάγι τὸ locus declivis 51, 5.

Πλαγιάζω accumbere D. 304, 1.

Πλάκα ἡ (*πλάξ*) tabula lapidea, cippus. *πλακώνω πλακόω* locum saxo sternere K8.) opprimere (= *πατεῖν. καταπιέζειν* Chron. Ven. Byz. an. 1514) aggredi, intercipere.

Πλανάω corrumpere 474, 12 ctt.

Πλάνος ὁ fraudator, deceptor 21, 6.

Πλαντάζω (*πλαντάω*, fut. *ξω* in med. Graec.) suffocare D. 586, 1.

Πλάσις ἡ = *κτίσις* origo. *πρώτη πλ.* primordia rerum D. 370, 1.

Πλατωσιὰ ἡ (*πλατὺς*) *εὐρυχωρία* D. 258, 2.

Πλέκω, plecto. texo. 593, 2 ctt.

Πλεξίδα s. *πλεξοῦδα ἡ* (*πλέξις, πλέκω*) crines in nodum collecti 427, 11. 433, 22. 458, 11. 519, 6.

Πλῆκι τὸ t. iplik, linum netum D. 997, 1.

Πληρωμὴ ἡ 1) solutio. 2) pecunia numerata D. 1005, 1.

Πλιατσικὸ τὸ verbum alb. esse dicitur sed in indice verborum ap. Hahn (Alb. Stud.) non invenitur. fortasse derivandum est a Graecorum *ὅπλον — λεία*, praeda 24, 29. *πλίατσκα* id. 98, 7 (*πλjαγὸς* alb. = vulnero. *πλjαγόσουρα* vulnus.) cfr. *ὅπλι* francogall. oblic, oblia mul-

cta pecuniaria (Du Cange Gloss. med. Lat. s. v.).
Πλουμὶ τὸ 1) opus plumarium (vid. Du Cange s. v.), 2) opus acu pictum, quidque opus insculptum sive incisum 516, 20. *πλουμίζω* acu pingere ett: adornare, dotibus instruere 622, 5. D. 306, 1. (*πενταπλουμισμένος*).
Πλύμα τὸ eluvies 327, 17.
Πλυμὸς ὁ pluma 463, 12.
Πλώρη ἡ h. e. *πρώρη* 192 a, 1.
Ποδαστράγαλον τὸ (*ἀστράγαλος*) articulus pedis 447, 6.
Ποδεδίζω (*πούς*) trap. c. acc. *δέομαι* supplico 482, 14.
Ποδοπατῶ pedibus proculcare 586, 10.
Ποιέω facere. aor. trap. *ἐποίκα* 198, 21. 505, 7. praet. ceras. *ἐποίνες* 543, 1. *ἐποίκειεν* 544, 6.
Ποιὸς Gen. *ποιανοῦ* s. *ποιουνοῦ*. Gen. plur. *ποιανῶν* s. *ποιωνῶν* cfr. *αὐτοῦνος* ett. 66, 24 ett.
Ποκάμισο τὸ (*ὑποκάμ.*) ital. camicia, alb. *κεμίσε*, tunica interula 463, 5. 491, 18. *ποκαμισάκι τὸ* 584, 19.
Πολύτιμος adi. (*τιμάω* · Hom.) pretiosus D. 614, 2.
Πολυτραννία ἡ cfr. *πολυποιρανία* D. 991, 1.
Πομπὶς ὁ trap. comes? 440, 18.
Πομονὴ ἡ (*ὑπομένω*) tolerantia D. 419, 2.
Πονέντε ital. ponente, sol occidens, occidens. opp. *λεβάντε* D. 683, 1.
Πόντα ἡ ital. punta, aculeus 170, 7. cfr. *στὴ μύτη τῆς σαγίτας* 469, 14.
Ποντικὸς ὁ mus Ponticus. mus. sorex. 623, 1.
Πόρτα ἡ porta 517, 69 ett. *πορτάρος ὁ* trap. ianitor 198, 2.
Πορτογάλλι τὸ (Portogallo) malum aurantium Sinense D. 446, 3.
Πορφῦρι τὸ trap. arbor quaedam, quam Xantopulus ignorat. in Gloss. Du Cange habes herbam *πορφυρὶς*, h. e. anchusa s. basilicum silvaticum 486, 1.
Πόσι τὸ — εἶδος καλύμματος τῆς κεφαλῆς στολισμένον μὲ χρυσοῦς, τὸ ἐφόρουν πρὸ μερικῶν ἐτῶν οἱ καπιτάνοι καὶ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν. τώρα δὲν εἶναι πλέον εἰς χρῆσιν (Kind. Emom. III. 122.) verbum turcicum esse videtur; pouch = id quod velat aliquem. 7, 14. 75, 5. 238, 3.
Πόστιν τὸ (cfr. *ποσθιον* s. *πόστιον* Ar.) trap. *δέρμα*. pellis 505, 13.
Ποταμιὰ ἡ rivus 90, 2.
Ποτάσσω = *ὑποτάσσω* 224, 6.
Πουγγί s. *πουγκί τὸ* francogall. posche. 1) saccus, 2) quinquaginta piastri, qui dicuntur, Turcici 489 a, 24. 292, 6. 130, 8.
Ποὔθε = *πόθεν* 25, 1.
Πουλάρι τὸ (*πῶλος*) pullus equinus 439, 11.
Πουλησιὰ ἡ (*πωλεῖν, πώλησις*) venditio, pretium 484, 10.
Πουλὶ το (pullus) *ὄρνις*. avis.
Πούλια ἡ = *πλειὰς — ἑξάστερον, ὃ καὶ βαρβαρίζοντες οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι λέγουσι Πουλίαν* Ioan. Canabutzes MS. fol. 40. — D. 907, 2.
Πουλιὸ = *πλιὸ* plus D. 297, 2. (517, 2.)
Πουλιώτου = *ἐπολεῖτο* vid. *ωμουνα*.
Πούπετα (v. med. Graec. — invenitur et *πούβετις* s. *πούπετις*) alicubi 121, 4.
Πουρνιάτικο τὸ (*πρωΐ*) *ἄριστον*, prandium 49, 9.
Πουρνὸ τὸ (*πρωινός, πρωΐ*) mane, tempus matutinum 431, 21 ett.
Πούστης ὁ t. post et poust. *κίναιδος*, cinaedus 171, 12.
Πρασινὸς adi. viridis. *οἱ πρασινοὶ* trap. 410, 18. rectius fortasse leg. *οἱ μπράτιμοι*.
Πρασινοκιτρινίζω flavescere D. 720, 1.
Πράτα = *πρόβατα* 431, 8.
Πρεδεύω (*προοδεύω*) procedere 418, 2.
Πρεζάρω ital. prezzare aestimare D. 874, 1.
Πρέπι τὸ, εὐπρεπὶς, decorum. decens. 438, 13.
Πρικιὰ h. e. *πικριὰ ἡ* (*πικρὸς*) dolor, offensio animi D. 369, 2. *πρίκα ἡ* id. D. 910, 1.
Πριντσιπόπουλο τὸ, ital. principe, puer s. puella principis 391, 1.
Πρίτσ interi. praeteriit, effluxit (mensis, annus). v. Albanum esse videtur (*πρίτ* alb. deleo) cfr. Hahn Alb. Stud. II p. 107 Gruesse u. Wuensche.
Πριχοῦ (*πρὶν οὗ*? (Gloss. Graecobarb.) prinsquam 215, 8. 588, 5.
Πρόβαν τὸ = *πρόβατον* trap.
Προβοδάω (*προενοδῶ*), *προβοδίζω*, i. q. *προπέμπειν*, comitari, prosequi al. 336, 3. 339, 4. V. L.
Πρόβολος adi. = *πρόμαχος* (Constantin. Manasses) propugnator 269, 25.
Προῖκι τὸ (*προῖξ*) dos 439, 52. *τὰ προικιὰ* D. 578, 2. 937, 2.

Πρόκαιρνος adi. (*καιρός*) pristinus, prior 449, 40.
Προκοπὴ ἡ incrementum, auctus. *πρ. κανειν* incrementa capere, florere 400, 20. 404, 8.
Πρόκριτος ὁ (Dio C.) princeps 270, 7.
Προξενητάδες οἱ (*προξηνητὴς* = *νυμφαγωγὸς* Moschopul.) nuptiarum interpres 436, 1. 571, 13. 571, 18. *προξενήτρια ἡ* (schol. Ar. Nub. 41.) id. 571, 12. 572, 17.
Προσμοιράζω aor. trap. *προσμοίραγαν* distraho, divido (*μερίζω*) 552, 1.
Προύζινος adi. francogall. bronçe (*προύτζινος* Georg. Contar. hist. Athen.) aeneus 304, 3.
Προψὲς = *προχθὲς* nudius tertius 22, 1.
Πρωτάτο τὸ munus principis latronum (*πρῶτος*) 1, 10. 16a, 11 ett.
Πρωτόσκαλος h. e. *πρωτοδάσκαλος ὁ* 309, 11.
Πυκνοβαλλημένος adi. bene insertus. (*πυκινῶς ἀραρώς*) 554, 5.
Πυνιάλι τὸ ital. pugnale, *ξιφίδιον* pugio 487, 17. 32.
Πωρικὸ τὸ (*ὀπωρικὸς*) fructus D. 1154, 1.

P.

P pr. *λ* semper Sphaciotae pronuntiant velut *φίροι* pr. *φίλοι*, *πορροὶ* pr. *πολλοὶ* (cfr. 245, 27.) etiam in Graecia continenti in usu vulgari est *ἀδερφὸς*, *στέρνω*, simil.
Ραγιάς ὁ. ραγιάδες οἱ t. re'āiā, cives imperii Turcici, fidei Mahomedanae non addicti 51, 1 ett.
Ραγίζω (*ῥήγνυμι*) scindo, frango. D. 691, 2 ett. *ἔρραγς* aor. ap. Trap.
Ραζανὶ τὸ t. rāzāqi uva 324, 4.
Ραθυμέω 1) piger sum, 2) desiderio flagrare 591 a, 6.
Ρακάνιν τὸ trap. *βουνὰ καὶ λόφοι* saltus; rectius fortasse legendum *ῥαχάνιν* 440, 17.
Ρακὶ τὸ t. raqy. s. *'araqy* vinum adustum 480, 8. D. 964, 1.
Ραμαζάνι τὸ t. romazān s. ramazān mensis September, solemne ieiunium Turcorum 232, 4.
Ράσο τὸ (rasum) vestis rasa, quae pilos non habet. pallium monachorum (v. med. Graec.)
Ραφτάκης ὁ (*ῥάπτω*) sartor 576, 15.
Ράχη ἡ, *ῥαχοῦλα ἡ* (*ῥάχις*, *ῥηχίς*) mons, iugum montis. *ῥαχιν τὸ* trap.
Ρέγκι τὸ t. renk color D. 349, 1. 929, 1.
Ρέγομαι = *ὀρέγομαι* D. 1014, 1.
Ρεινένω = *ὀρεινένω* h. e. *ὀνειρένω* D. 569, 2.
Ρεμματάω (cfr. *ῥευματόω*) demergo in aqua 495, 3. *ῥεμματιὰ ἡ* (*ὑποχορ.*) = *ῥέμμα* 180, 2.
Ρεμπελεύω (rebellare) seditionem facere 254 a, 16.
Ρένσινος adi. ital. rensa. renso. *λίνεος* lineus 434, 20.
Ρεχέμι τὸ t. rehn, rehyn obses. pignus 265, 1. *ῥεχέμι τὸ* id. 179, 5.
Ρηγάτο τὸ (cfr. *δουκάτον*) regnum 212, 4.
Ρημάζω = *ἐρημάζω*, *ῥημάδιος* = *ἐρημάδιος* adi. desertus 276.
Ρήχνω (*ῥήσσω*, *ῥήγνυμι* cfr. *δείκνυμι* et *δείχνω*) frango, deiicio. *ῥίχνω* i. q. *ῥίπτω*.
Ριάλας ὁ (ital. et t. riāla navis subpraefecti classis [Contreadmiral]) subpraefectus classis 254 a, 11.
Ριζικὸ s. *ῥοιζικὸ τὸ* ital. rischio, periculum malum 418, 22. 511, 33. D. 85, 4. *κακορίζικος* adi. infelix D. 71, 1. 112, 2. *ῥοιζικάρης* qui periculum alicuius rei init D. 85, 2. 4. *ῥοιζικάρω* audere D. 1023, 1.
Ριζοφάω (*ῥιζοφαγέω* radices edo Strab.) radicitus comedo al. 365, 4. lect. vulg. recopaï.
Ριζωμνιὸς s. *ῥιζωμιὸς* adi. (*ῥίζωμα*) i. q. *ῥιζωμένος*, radicatus, defixus. de lapidibus 124, 4. (144, 7.) 387, 6. 405, 8. 406, 4. (138, 2. V. L. *ῥιζιμνιὸ*.)
Ρίχτω = *ῥίπτω* D. 1137, 2.
Ρίμα ἡ ital. rima D. 78, 1.
Ρινεύω nasum alicuius lacessere D. 569, 2.
Ρισάλτο τὸ ital. risalto, propugnaculum 225, 18.
Ριτσὰ ἡ. *ῥιτσάδες αἱ* t. ridjā, *δέησις*, preces 129, 2. 394, 10. D 1149, 2. *ῥιτσιὰ ἡ* id. 70, 11.
Ριτσάλης ὁ t. ridjāl summus magistratus Turcorum 93, 8.
Ροβολάω (ital. rulare?) descendere 39, 5. 152, 1.
Ρόγα s. *ῥωγα ἡ* alb. *ῥόγξα*. *ῥῶχ*, *μισθὸς*, merces 449, 9. 13. 14. 452, 9. 458, 4. 473, 3. 477, 9. *ῥογιάζω*, *ῥογιάζομαι* (me) loco 477, 7. 639, 9. 524, 21. *ῥογίτσα ἡ* dem. 639, 16.
Ρογιὰ ἡ (*ῥοία*) stilla. gutta D. 863, 1.
Ροδιανὸς s. *ῥόδινος* (*ῥόδινος*) roseus

606, 6. *ῥοδοδάφνη ἡ* 1) 824, 2. *ῥοδόσταμα τὸ ῥοδόσταγμα*) oleum rosaceum 310 a, 20. 614, 9. D. 1081, 2. *ῥοδοκοκκινίζω* rubro colore tingere D. 127, 2.

Ῥοζοναμέντο τὸ ital. ragionamento *συνομιλία*, colloquium D. 1118, 2. *ῥοζονάρω* ital. ragionare *συνομιλῶ*, colloquor D. 1117, 2.

Ῥοκοῦλα ἡ ital. rocca. colus (*ῥόκα* med. Graec.) D. 291, 1.

Ῥολὸ τὸ (ital. rullo?) cincinnus, cirrus D. 998, 1. 1080, 1.

Ῥοῦγα ἡ alb. *ῥρούʒα* Francogall. rue? via 420, 17. 418, 1. 550, 1.

Ῥουμπιὲς ὁ t. roupïè moneta Indorum (decem grossi) 98, 9.

Ῥουμπίνι τὸ ital. rubino rubinus 163, 16.

Ῥουφάω = *ῥοφῶ* D. 89, 2. 689, 2.

Ῥοῦχον τὸ, ῥωχίτσι τὸ 220, 13. (*ῥάγα ῥῶγα? Κορ. Ἡροδ.* 284. — *εἶρος, ἔριον?* — alb.geg.*ῥρόβʒά*, ital.roba [Rock.]). 1) lana s. pannus laneus, 2) vestis. *ῥούχινος* laneus 59, 9. *ὁλόρουχος* 456, 4 V. L.

Ῥυάκι τὸ (*ῥύαξ, ῥυάκιον*) rivulus 148, 4.

Ῥυπίζω = *ῥυπαίνω* (cfr. *ῥυπάω*) inquino 480, 31.

Ῥύζι τὸ (*ὄρυζα*) oryza 281, 6. 594, 4.

Ῥῶγα ἡ (v. med.Graec. — *ῥᾶξ, ῥᾶξ*) 1) acinus, 2) *τοῦ βυζιοῦ* papilla D. 791, 2.

Ῥωχίτσι τὸ = *ῥοῦχο* 220, 13.

Σ.

Σ in verbis Turcicis saepe (inprimis antecedente littera *τ* pronuntiatur ut Francogallorum ch; rectius igitur scribendum *πασᾶς* quam *πασσᾶς*. A Samothracibus *σ* semper ut nostrum sch pronuntiatur.

σ̄ interdum adiungitur adverbiis quibusdam, quae vocali terminantur *τότες* = *τότε* 247, 10. 260, 60. *ἔπειτας* = *ἔπειτα* 245, 14. *ἀντὶς* = *ἀντὶ* 24, 26.

Σάβανο τὸ (*σάβανον* Clem. Alex.) sabanum 607, 7. D. 222, 2. *σαβανώνω* 607, 7.

Σαββάττο τὸ (*σάββατον*) dies solis 422, 13.

Σαγόνι τὸ (*σιαγόνιον* Hipp. *σιαγὼν* Plat.) maxilla 640, 23.

Σαητίζω (t. sāïè numerus) *ἀριθμῶ*, numero 610, 10.

Σαΐνης s. σαγίνης ὁ t. chāhin, *κίρκος*, falco. *σαΐνι τὸ* id. D. 834, 1.

Σαίρω s. σέρνω. σύρω s. σύρνω 269, 33. (cfr. *σύρω*) trahere, capere, arcessere, ire, tollere ctt. *σούρω* 487, 34. *σύρμα τὸ* (Paus. ctt.) filum ferreum 627, 11. 638, 10. *σύρκομαι* trap. = *σύρομαι* 527, 9.

Σαΐτα ital. saetta. *βέλος* telum. *σαϊτεύω* 533, 4 ctt. 2) radius (textorum) 591 a, 5.

Σάλα ἡ ital. sala vestibulum 395, 1.

Σαλαγάω (*σαλαγέω* Hesych. Luc.) movere 385, 11.

Σαλάτα ἡ lactuca 262, 39 (t. salatha).

Σαλβάρι τὸ t. chalvār, *ἀναξυρὶς*, braccae 640, 31. *σαλιβάρι* id. 519, 23.

Σάλι τὸ t. chāl velamen (Shawl) 394, 3.

Σάλι τὸ i. q. *σίαλον* saliva 303, 11. 334, 8.

Σαλιβώνω = *σαλιβάρω* (*σαλιβάρι* v. med. Graec. — quod salivum equis moveat Du Cange) frenare 115, 8.

Σαμουρόγουνο τὸ t. samour, pellis si' ollina D. 843, 2.

Σάμπρι τὸ t. sabr *ὑπομονὴ* patientia 113, 10.

Σὰν = *ὡσὰν* (*ὡς ἂν*) *σὰ μάτ'* (*μάτ'*?) quasi 53, 10. 199, 2. 1) quasi, tanquam. 2) quum.

Σαντιρβάνι τὸ t. chādirvān salientes aquae 208, 3.

Σαντσιάκι τὸ t. sandjsak vexillum, signum 272 a, 10.

Σάπιος adi. (*σήπω*) putidus 485, 27. *σαποκοίλης* qui ventrem putidum habet 265, 12.

Σαπούνι τὸ, σάπων (Aret. Gal.), sapo 303, 12. D. 395, 1. *σαπουνίζω* 324 a, 5.

Σαράντα (*τεσσαράκοντα* cfr. Mull. Gramm. p. 180), *σαραντάρια ἡ* 584, 5. *σαρακοστὰι αἱ* quadraginta dies h. e. sollemne ieiunium 584, 1.

Σαρμανίτσα ἡ (Crus. Turcogr. p. 256. — ap. Kieffer Lex. turc. h. v. non invenimus: fortasse Slavicum est) cūnae 7, 8. 425, 6.

Σαρταίνω s. σαλταίνω ital. saltare. *πηδᾶν*. salire 428, 18. 19.

Σαρτάνα ἡ ital. tartana, navigium, quod unum malum habet 268, 4.

Σαστικὸ ὁ (*σαστίζω* t. ta'djiz alb. *ἄσαστις* turbare, obstupefacere) qui turbat s. obstupefacit aliq. h. e.

amatus 145, 8. *σαστικιὰ ἡ* amata 166, 12.
Σατανᾶς ὁ (v. ebraïc.) diabolus D. 673, 2.
Σγουρὸς adi. (*γυρὸς*?) crispus 437, 46. 548, 4. D. 493, 1. 841, 1. 842, 1. *σγουρὸ τὸ* coma intorta 517, 5. ap. Du Cange habes adi. *σγουρὸς*, quod significat fuscus. *σγουραίνω* (crines) calamistro inurere D. 362, 1.
Σεβντᾶς ὁ t. sevdā, *ἐπιθυμία* desiderium. cupido D. 37, 1. 215, 1. 987, 1. *σεβνταλῆς ὁ*, *ἐρωτικὸς*, amatus 354, 7. D. 264, 2. 1021, 1.
Σεβαστικὸς adi. (Iambl. Phot.) venerabilis 100, 27.
Σείξης ὁ t. seys agaso 266, 7. 8.
Σελαμέτι τὸ t. silāmet, *σωτηρία*, salus 81, 21.
Σελβίνι τὸ t. selv *κυπάρισσος*, cupressus D. 1116, 1.
Σελιχτάρης ὁ t. silyhtar, princeps palatii 205, 7.
Σέλλα ἡ ital. sella. *ἕδρα*. sella 432, 2. 269, 61. *σελλώνω* equum insterno.
Σελτέδα ἡ t. chiltè, *στρῶμα*, stragulum 66, 2.
Σεντονάκι τὸ (*σινδόνη*) linteum, lodix 467 a, 10.
Σεντόνι τὸ (*σινδόνιον* Dio C.) velamentum funebre s. lodix 346, 9. 451, 21. 497, 4. D. 490, 2. *σιντονάκι τὸ* 639, 21. D. 865 a, 1.
Σεντοῦκι τὸ (*σενδούκιον* schol. Ar. Plut. 711. cfr. *σάνδυξ*) cista 286, 10.
Σεπουρτούρα ἡ (calabr.) *τάφος*, sepultura 365, 6.
Σεράγι τὸ t. serāi palatium 41, 2 ctt.
Σερβέτα? D. 144, 2.
Σεργιάνι τὸ t. sĕirān, *περίπατος* ambulatio 425, 8. 610, 5. *σεργιανίζω* ambulo 79, 6. 426, 22. 589, 2. D. 395, 1.
Σερμπέτι τὸ t. cherbet, *ποτήριον*. potio Turcorum (Scherbet) 49, 10.
Σερντάρης ὁ t. serdār *πολεμάρχος*, dux exercitus 15, 12.
Σεφέρι τὸ t. sefer. *πόλεμος*, pugna, bellum 128, 3. 458, 3.
Σηκώνω s. *σκώνω* (*σηκόω* pendo Plut.) *ἀναίρω* 1) tollo, 2) surgo. *σοὺκ* trap. = *σήκου* 440, 33.
Σιάζω = *ἰσάζω* ornare D. 999, 2.
Σιγανὸς s. *σιγαλὸς* adi. (*σιγὴ*. — Gloss. Graecobarb.) taciturnus. quietus 371, 2. *σιγαλομίλητος* suavi voce locutus D. 184, 2.
Σιγουριὰ ἡ ital. sicurta, *ἀσφάλεια* securitas 225, 12. *σιγουρεύω* securus sum 33, 10, 11.
Σιγουράντσο τὸ ital. sicuranza, funis qui navi adnectitur ad malum subitum praecavendum 391 a, 16.
Σίδηρον τὸ (*σίδηρον* Lob. path. p. 21, 4.) *σιδερικὸς* (Gloss.) 433, 2.
Σικλὶς s. σίκλι τὸ (*σίκλιον* Gall. *σίγλος*) amphora, situla 459, 27. 28. 29.
Σιρμαγὲ τὸ t. sermāiè, *κεφάλαιον*, caput 488, 5.
Σισανὲ t. chich, veru, gladius *εἶδος τουφεκίου* 204, 15.
Σίσυρο τὸ ital. sisaro. siser D. 610, 1. 1047, 1.
Σίτ' trap. elisum videtur ε̃, i. q. *ὅτε*, *ἐν ᾧ*, cum, dum. — ex *ὅτε* ortum esse suspicor *ἴτε* ut *ἴνταν* ex *ὄνταν* et *σίτ'* ex *ἴτ'*, ut *σύντας* ex *ἴντας* h. e. *ὄντας* 198, 13. 510, 25. 26. 440, 31..
Σιτάρι s. στάρι τὸ, *σῖτος* frumentum 623, 2. *σιτάρω* consero 450, 23.
Σιντέφι τὸ unionum concha D. 82, 1.
Σκαλὶ τὸ (scala. — Poll.) gradus scalarum 397, 39.
Σκαλόλουρο τὸ (*σκάλα* stapia *λοῦρο* lorum, vv. med. Graec.) lorum stapiae 326, 6. 479, 3.
Σκαλοπάτι τὸ gradus (scalae) D. 1088, 2.
Σκανιάζομαι (*σκάνιξ* = *σκαιὸς*, *σκανεύομαι* laevum, perversum esse) irridere 156, 1. *σκάνιος* adi. *στὸ σκάνιο ἔβαλαν* id. 458, 10.
Σκανταλίζω, *σκανταλίζομαι* (NT.) offendo aliquem, aegre fero 539, 4.
Σκαπετίζω (*κάπετος* s. *σκάπετος* cfr. ital. scapetare) 1) evello, 2) fugere, transire 344, 2.
Σκάω s. *σκάζω* (*σκάζω* [scando] = claudico) dirumpor, divellor 335, 13. 347, 12. 457, 10. 512, 30.
Σκεντσὲς ὁ t. ichkendjè, *βάσανος*, cruciatus, tormentum 610, 9.
Σκιάζω obscurare, tueri, terrere. *σκιάζομαι* in umbra esse, metuere.
Σκιαέτι τὸ t. chikiaiet, *λύπη* querela 113, 7.
Σκλάβος ὁ s. *σκλαβοῦνος ὁ* (542, 8.) (Sclave) *δοῦλος*, servus. (Byz.) D. 73, 2. 136, 2 ctt.
Σκολαρικάκι τὸ dem. v. *σκολαρίκι* (D. 618, 2), *σχολαρίκι* Suid. s. v.

ἰλλώβια vid. Du Cange) *ἐνώτιον*, aurium insigne 515, 10.
Σχολειὸ τὸ schola. *σχολάζω* (*σχολή*) requiescere, redire ex schola 463, 3.
Σχόλη μέρα ἡ (*σχολὴ*) dies festus D. 688, 1.
Σχορπίζω s. *σκορπάω* dispergere, dissipare 218,5 ctt. cfr. Lob. Path. p. 295.
Σχόρπα ἡ ital. scorza crusta. paries D. 857, 1.
Σχότα ἡ ital. Scotta. rudens D. 878, 1.
Σχοτάδι τὸ (*σκοτάζειν*, *σκότος*) 1) tenebrae 536, 2. 2) intestina.
Σχοτάκι τὸ (*σκότος*), *ἐγκοίλια*, intestina 463, 12. 35.
Σχοτίζω obscuro 97, 6. *σκοτιδιάζω* (de sole) deficio 215, 1. 509, 19. *σκοτάδι τὸ* = *σκότος* tenebrae 536, 2. 540, 8.
Σχοτώνω (*σκοτίω*) *φονεύω* (Byz.), interficio. *σκοτωμὸς ὁ* caedes D. 589, 1.
Σχούζω (cfr. *σκύζομαι*) clamare 400, 21.
Σχουλία ἡ alb. *σκουλία* (*σκύλλω*) colus, linum 593, 5.
Σχοῦνα ἡ, vulg. *σκόνη ἡ* (*κόνις*) pulvis pyrius. *μία σκοῦνα* unus ictus (ein Schuss) 231, 3.
Σχουρία ἡ (*σκωρία* Aristot.) scoria. stercus ferri 135, 4 (*σκούρια*).
Σχουτέλλα ἡ scutella 602, 11.
Σχουτέρης ὁ alb. *σκουτέρι* princeps pastorum 101, 10.
Σχουτιὰ τὰ (*σκῦτος*), *ῥοῦχα*, vestes 320, 12.
Σχοῦφι τὸ (v. med. Graec. vid. Du Cange. — cfr. *σκύφος*, *κῦφος*) pileus 484, 13. *σκούφια ἡ* D. 254, 2.
Σκύλα ἡ canis Tartari 467 b, 16.
Σκύλος ὁ, *σκυλὶ τὸ* s. *σκύλλος ὁ* (*σκύλλος* Hesych. Et. M. *σκύλαξ*) canis, nomen ignominiosum.
Σκύφτω = *κύπτω* se inclinare 415, 31.
Σκωλῆκι τὸ (*σκώληξ*) vermis 518, 18.
Σμάρδο τὸ idem esse videtur quod *σμάραγδος* D. 297, 1. cfr. *σμερδωτός*.
Σμερδωτὸς adi. *σμαλτώνω* ital. smaltare German. Schmelz. vitro metallico inductus (emailliert) D. 1092, 2.
Σοβερὸς adi. = *σοβαρὸς* tristis, severus 489 a, 8.
Σοκάκι τὸ t. sokāk, *λαύρα*, platea.
Σονάρω ital. sonare, canere D. 650, 3.
Σοναντόρος ὁ ital. sonatore. tibicen. cornicen. ib.
Σούβλα ἡ (*σοῦβλα* KS. subula) *ὀβελός*, veru 67, 25. 287, 4. *σουβλίζω*.
Σουλατσάρω ital. sollazare, *περιπατέω*, ambulo D. 97, 2.
Σουλδάνος ὁ t. soulthan, *βασιλεύς*, imperator 99, 8.
Σουρέα ἡ s. *σοῦρα* (*σύρω*) mendacium (Steph. Sachleces in Monit. Mss.) *ποῦ δὲν ἔχει σουρέαν*, quae omni vitio caret 296, 25.
Σουρίζω (*συρίζω*) 1) sibilare, 2) tibia, fistula canere 440, 10. *σουρίστρα ἡ* (cfr. *συριστὴρ*) tibia 484, 7. *σουραῦλι τὸ* (*αὐλός*) fistula sive arundinea sive cornea, sexies perforata 524, 9.
Σουσένα cret. = *δοῦ* D. 606, 2.
Σουσοῦμι τὸ (compositum videtur ex *σόος*, *σώζω* et *ὅμοιος* sive quod minus rectum habemus praeposito *σ* ex *ἴσος* et *ὅμοιος* — *σουσουμοιάζειν* assimilare Du Cange) lineamentum oris, facies 347, 15. 349, 7. 442, 32.
Σπαθὶ τὸ (*σπάθη*) gladius. *σπαθοκονταρεύω* (*κονταρεύω* = *ἀκοντίζειν*) gladio percutere 359, 8.
Σπαὶς ὁ t. ispahi s. sipahi, eques turcicus 203, 20.
Σπανάκι τὸ (*σπανακὰ τὰ* Hesych.) spinacia 567, 2. 577, 15.
Σπειρὶ τὸ (*σπεῖρα*) granum 623, 2.
Σπίθα ἡ (*σπινθὴρ*) scintilla 623, 7. D. 595, 1. (v. med. Graec.) *σπιθοβολῶ* scintillas emittere 145, 11.
Σπίτι τὸ (hospitium), *δόμος*, domus. *σπιτονοικοκυρεύω* dominam s. dominum reddere aliquem 576, 2.
Σπλαγχνίζομαι s. *σπλαχνίζομαι* commisereri alcjs.
Σπουδία = *σπουδαία* 365, 4.
Στάβλος s. *σταῦλος ὁ* stabulum 449, 20. 515, 6.
Στάλα ἡ (*σταλάω*) gutta 456, 24. D. 1045, 2. 1065, 2.
Σταλιὸ τὸ ital. stallo, Germ. Stall. 1) stabulum, 2) locus quo oves in umbra pascuntur. *σταλιάζω* in loco consistere, quo oves in umbra pascuntur. 524, 8.
Σταματίζω s. *σταματέω* (v. med. Graec.) consistere. morari 145, 21.
Σταμνὶ τὸ (*σταμνίον* Com.) amphora 395, 15. *σταμνάκι* 456, 44.
Στάνη ἡ (*στάω*) *ποίμνη*, ovile 83, 7. 101, 11. 524, 17.
Στάρι τὸ = *σιτάρι* D. 402, 2.

Σταsίδι τὸ (*στάσις*) v. med. Graec. sedes in ecclesia 345, 6. 346, 6.
Σταυρὸς ὁ crux. *σταυραϊτὸς ὁ* aquila. *σταυροδρόμι τὸ* trivium 172. 5.
Σταφιδιάζω (*σταφιδόω* Dioscor.) acinos sicco 336, 5.
Στάχτη ἡ i. q. *σταχτὴ* cinis D. 595, 1.
Στεγνὸς adi. siccus. *στεγνώνω* aresco D. 768, 2.
Στέκω, *στέκομαι* (*ἔστηκα*), *ἵσταμαι*, sto.
Στεριὰ s. *στεργιὰ ἡ* (*στερεὸς*) ξηρά, continens. *στεριώνω* figo (*στερεόω*) 512, 11.
Στερμένος part. pass. v. *στέλλω* cret. D. 959, 2.
Στέρφα adi. fem. (*στεῖρα*, *στερφὸς*) sterilis 398, 14. 400, 10.
Στέφανος ὁ corona nuptialis, unde *στεφανοῦν* i. q. matrimonio coniungere, *στεφάνωμα* matrimonium, nuptiae (vv. med. Graec. vid. Du Cange) *στεφανωτικιὸς* adi. connubialis 458, 5.
Στία = *ἑστία* focus D. 689, 1.
Στιγμὴ ἡ punctum temporis 401, 18.
Στιλετιὰ ἡ ictus. plaga D. 379, 2.
Στιλέτο τὸ ital. stileto, *μαχαιρίδιον*, pugio D. 145, 1.
Στοιχεῖον τὸ Genius 509, 2 ctt. Graeci non solum unicuique loco sed etiam magnis pulchrisque arboribus, fontibus pontibusque, mari genios inesse credunt, quorum alii speciem tauri alii draconis (cfr. Serv. Virg. Aen. V, 95) habent. sic in Rumelia maris genius certavisse dicitur cum platani genio mille annorum. quorum cum alter vincatur, in pago vicino multi moriuntur. similiter pontis fundamentis actis opifex clavum figere solet, ut indicetur qui primus transeat post mortem in pontem esse conclusum. Cfr. Thiersch Ng. Volkspoes. p. 28.
Στολίδι τὸ (*στολὴ*) ornatus, mundus 555, 8. 434, 5.
Στόμας ὁ = *τὸ στόμα* D. 557, 1.
Στορέω h. e. *ἱστορέω* pingere (in med. Graec.) D. 562, 2. *ἀνιστορέω* id. D. 561, 2. *στόρησις ἡ* D. 367, 1.
Στραβὸς i. q. *στρεβλὸς* adi. Phryn. Moeris strabus. *στραβὰ* adv. oblique 426, 4. D. 252, 2. *στραβοκατωνίζω* (*κατουνεύω*, *κατοῦνι* ital. cantonare, domicilium figere Anonym. de Amor. Lybistri) oblique, male sterni, accumbere 433, 19.
Στράτα ἡ ital. strada, via strata, via.
Στρατιώτης ὁ (*στράτα* ital. strada) *ὁδοιπόρος* viator 314, 6. 7. 343, 10.
Στριγγιὸς adi. (*στρίζω*) stridens 502, 2.
Στρίφω = *στρέφω*. 1) verto. 2) reddo 645, 1.
Στροῦγκα ἡ alb. *στρούνjεα* (*ἔτρεγγόιγ* (premo), stringo, *στράγγω*, cfr. *στρογγύλος*) ea pars ovilis, qua oves s. capras confertas mulgent 381, 6. 380, 11.
Συγγενάδια τὰ (*συγγενεῖς*) propinqui 180, 11.
Σύγνεφο τὸ = *σύννεφο* nubes 528 d, 1.
Συγχαρίκι τὸ (*συγχαρίζομαι*) munus, quod congratulandi causa donatur 514, 25.
Συκάτι τὸ (*σῦκον* cfr. ficus et ficatum) iecur 462, 12. 28 ctt. 437, 8.
Συμὸς s. *σιμὸς* adi. propinquus. *συμὰ* adv. prope, et praep. c. genit. id. 581, 11. 598, 8. D. 1042, 1. *σιμώνω* appropinquare 244, 5. 456, 6. D. 963, 2. (Gloss. Graecobarb. — Etym. *σὺν*? simul?).
Συνάζω (*συνάγω*) convenire 126, 1. *σύναξις* (Achmet. Eusth.) concilium, conventus 416, 15.
Συναξάρια τὰ vitae sanctorum in compendium redactae (cfr. Du Cange.) 436, 43.
Συννεφιὰ ἡ (*συννεφὴς*) caelum nubilum 536, 2.
Συνταβλόω ital. tavolare, *συσκευάζω*, construo 623 a, 6.
Σύντας = *ὄντας* 138, 12. 148, 14. *σύντα* 13, 1. D. 47, 2. cfr. *αἴτ'*. *ἔντα*. *ὅνταν*.
Σύνταχα adv. (*ταχὺ* mane) matutino tempore 78, 11.
Σύομαι (*σεύω*) se commovere 475, 56. *μετασύομαι* rursus se commovere 475, 58.
Σύρμα τὸ (vid. *σύρω* et *σαίρω* trahere ducere) filum ferreum D. 905, 1. *συρματένιος* adi. ex filo ferreo confectus D. 905, 1.
Σύρω trahere ctt. *στὸ σύρε καὶ στὸ ἔλα* decedens et rediens D. 1003, 2.
Συχνὸς adi. frequens, *συχνὰ* adv. saepe. componuntur cum h. v. permulta vv. velut: *συχνορωτάω* 102, 4. 111, 3. accurate interrogo. *συχνοχρατέομαι* meis viribus potior aliq. re. ctt. ctt. cfr. *κυκνός*.
Σφαλίζω (*ἀσφαλὴς* v. med. Graec.)

ἀποκλείειν. claudere 467 b, 13. D. 449, 1 ctt.
Σφαχτιὸ τὸ (*σφάζω*) capra, pecus (*αἶγες* Gloss. Graecobarb.) 270, 11.
Σφίγγω premo 378, 6. 546, 3 ctt. *σφίξις ἡ* (*σφίγξις*) pressus 205, 8. *σφιχτὰ* 27, 15. *σφιχταγκαλιάζω* amplexari 248, 34.
Σφοντυλιὸ τὸ (*σφόνδυλος*) verticillus 623 a, 7.
Σφράιστο τὸ (*σφραγιστὸν μέτρον* C. Inscr.) modius 515, 6.
Σφυρὶ τὸ (*σφῦρα*) malleus 512, 30.
Σφυρισματιὰ s. *σφυριγματιὰ ἡ* (*σφυρίζω* sibilare, stridere. nescio utrum idem sit quod *συρίζω* an derivandum a *σφυρὶ*) clangor, strepitus 407, 3. 565 a, 1.
Σχολάζω requiescere (*σχολὴ* cfr. *σκόλη*) D. 1118, 1.
Σχώριο τὸ h. e. *τὸ συγχώριο* indulgentiae, quod nos dicimus „Ablass". 154, 12. *σχωρήσονε* h. e. *συγχώρησον* (cfr. Du Cange) ignoscere 134, 10.
Σωθικὰ τὰ = *ἐσωτικὰ* intestina D. 147, 2. 513, 1.
Σώι t. *σοῖ γένος*, genus, familia 487, 20.
Σωκάρδι τὸ (*εἰσωκάρδη*) subucula D. 619, 1.
Σώνω (*σώζω*) servo. *σ. τὴν χαρὰν* desistere laetitia 417, 11. complecti capere 575, 14. 18.
Σωριάζω (*σωρὸς*) sepelio 153, 24.

T.

T' saepius interponitur inter praepositiones *γιὰ* et pronomen *ἐμὲ* s. *ἐσὲ* velut *γιὰ τ' ἐμὲ* 18, 10. 155, 7. 553, 6. 629, 10. 12. *γιὰ τ' ἐσὲ* 529, 2. 4. 6. 564, 16. D. 24, 2. *ἐσᾶς* 151, 10. *τ'* istud articulum *τὸ* s. *τὰ* esse videtur in 645, 4. ceterum cf. Francogallorum a-t-il. similiter *δαῦτος* legitur pro *αὐτὸς* antecedente *μὲ* 24, 13. 107, 19. 178, 22. s. *γιὰ* 605, 8. V. L. s. *καὶ* 24, 21. s. *σὲ* 593, 13. *μὲ δαύτους* rectius fortasse scribendum *μετ' αὕτους* ut *μετ' ἐμένα* pr. *μὲ ἐμένα* 326, 24. 327, 6. 46, 28.
T scripsimus pr. $\bar{\delta}$ post $\bar{\nu}$ velut *ἄντρα* i. q. *ἄνδρα*, exceptis nominibus propriis.
Τὰ = *ὁπού* 467, 2. *τὸ* trap. = *τί.*
Τάβανο τὸ t. tāvān tectum 275, 11.
Τάβλα ἡ (ital. tavola) tabula 418, 9. 428, 6. 456, 17. 491, 5. 508, 12. 512, 24. 577, 11. 614, 6. *τάβλα* alveus Anth. t. tāvla.
Ταγάρι τὸ (*ταγὴ*) (alb. = foculus) saccus, hippopera 462, 34. 312, 7.
Ταγὴ ἡ (*τάσσω*) comparatio rerum necessariarum (Du Cange), victus. *ταΐζω* i. q. *τρέφω*, alere 429, 10. D. 623, 2.
Ταῖρι τὸ (*ἑταῖρος*) socius 544, 1 ctt.
Ταιφᾶς ὁ t. thāïfa (vulg.) 1) populus, 2) exercitus, 3) comitatus.
Τακάρω ital. attaccare, aggredi V. L. *Τρακάρω* 248 a, 8.
Τάλερο τὸ (ital. tallero) thalerus 98, 8.
Τάλι adi. t. thali. unguentis repletus 383, 5.
Ταμπάκο τὸ, ital. tabacco tabacum D. 947, 1. *ταμπακιέρα ἡ* ital. tabacchiera ib.
Τάμπια ἡ t. tābiè s. thābia, *τείχισμα* castrum, locus munitus 233, 16. 261, 2.
Ταμπουρᾶς ὁ t. tamboura, organum lyrae simile 449, 2. D. 289, 1. *ταμπουράδαις* D. 796, 2.
Ταμποῦρι τὸ t. tampour, agger 234, 1.
Ταμπουρὸ τὸ ital. tamburo, tympanum militare.
Ταμποῦτι τὸ t. tabout. *δρυμὸς*, silva 247, 16.
Ταμπχανὲ ὁ t. tab — hane. officina typographica. (*τυπωτήριον ὑφασμάτων κυρίως*) 640, 31.
Ταντανίζω = *τρέμω* tremere (cfr. *ταντιλίζω* et *ταντιλεύω*) 482, 8.
Ταξιδεύω (*τάξις*) 1) expeditionem suscipere. 2) navigio iter facere 337, 10. 369, 5. 476, 1. D. 928, 2.
Τάξις ἡ mos D. 1045, 2.
Ταράζω = *ταράσσω* turbare 514, 14.
Ταρακλὸ significare videtur: textus (cfr. alb. *τjάρρε*, t. tār textum).
Τάσι τὸ t. tas, tasse; *φιάλιον*, scutella 441, 8. V. L.
Τάχα part. interrog. an, forte.
Ταχὺ s. *ταχυὰ* adv. (v. med. Graec.) tempore matutino.
Τε semel praep. *με* apponitur *χορτάστε με τε* 166, 7.
Τελάλις ὁ t. tellal praeco 258, 8.
Τέλι τὸ t. tel, *χορδὴ* chorda 448, 16.
Τεμενὰ ἡ t. temennā *εὐχή*, votum 123, 15. 271, 10. 223, 15.
Τέντα ἡ (ital. tenda) tentorium 427, 9. D. 811, 1.
Τεντώνω tendere D. 449, 3.

Τέτοιος pronom. talis. (*τοιοῦτος. τίτοιος* vid. Mull. Gr. Gramm. p. 203 sqq.)

Τετράξανθος adi. valde flavus. flavos homines Graeci recentiores pulcherrimos habent 622, 1.

Τηγανίζω (Poll.) asso 462, 13.

Τηλύγομαι s. *τυλίγω* i. q. *τυλίσσω* 580, 10 ctt. — *τηλύγι* s. *τυλιγάδι τὸ* sucula 621, 2.

Τιμησιάριχος adi. pretiosus 565 a, 6.

Τιμόνι τὸ ital. timone, *πηδάλιον*, gubernaculum 152, 2. 304, 6.

Τίνας s. *τινὰς* trap. is qui.

Τοιγάρις = *τοιγὰρ* s. *τοιγαροῦν* D. 1009, 1. 1010, 1.

Τουάρι τὸ (Eusth.) pellis, corium 623 a, 4.

Τόπι τὸ t. top. tormentum bellicum.

Τορβᾶς ὁ t. torba s. torva, *πήρα*, saccus 48, 9. 461, 17. 463, 41.

Τουμάνι τὸ thoumān. braccae nautarum s. athletarum 36, 12. 125, 10.

Τουμρούκι τὸ t. thoumrouq s. toumrouq 1) truncus arboris, 2) compes. 72, 4. 16. 74, 4. 123, 13. (V. L.)

Τουφέκι τὸ t. tufenk. tubus igni-vomus. *τουφεκάω* 36, 36.

Τραβάω s. *τραβίζω* (227, 10) i. q. *τρανώ*, *τραϝάω*, traho; simul idem significat, quod Italorum travagliare h. e. studeo, laboro.

Τραγούδιον τὸ carmen. *τραγουδάκι τὸ* dem. veteres utuntur voce *τραγωδία* non solum de tragoediis sed etiam de carminibus, quibus nihil dramatici inest, velut Homeri. ceterum apud recentiores Graecos pleraque carmina popularia, inprimis clephtica, flebilibus modis concinuntur.

Τραμοντάνα ἡ ital. tramontana septentrio 292 a, 1.

Τράκος ὁ (etym.? trahere?) funis 14, 8.

Τραμπαλίζομαι ital. traballare titubare 528 a, 1.

Τρανὸς adi. (*τρανὴς* s. *τρανός*) clarus 503, 11. 155, 1. D. 635, 3. *τρανοξακουσμένος* 179, 4.

Τραπεζώνω (cfr. *τραπεζόω* Soph.) triclinium sternere 440, 28.

Τράτα ἡ ital. tratta. tractus. D. 1056, 1.

Τράφος ὁ? 430, 15.

Τρελὸς s. *τρελλὸς* adi. (*στρεβλὸς*) vesanus. *τρελάδα* s. *τρελλάδα ἡ* dementia 438, 19. *τρελάομαι* vesanus sum 640, 14.

Τρέχατος adi. (*τρέχω*) celer 431, 7.

Τριγυρίζω (s. *τριγυρνόω* 348, 4.) h. e. *τρὶς γυρίζω* = *γυρεύω*. *τριγυροτριγυρίζω* D. 1058, 1.

Τρίκλωνος adi. cui tres sūrculi sunt 637, 5.

Τρικολόρο τὸ ital. tricolore, tres h. e. varii colores D. 818, 1.

Τριοχρονίσιος adi. = *χρόνιος* 154, 3.

Τρισκατάρατος s. *τρισκαταραμένος* D. 109, 1. 308, 1.

Τρίστρατον τὸ. τριοδία trivium 478, 28.

Τριχοκουρεύω tondeo 458, 1.

Τρομάρα ἡ = *τρόμος* 86, 1. *τρομάζω* = *τρέμω* 222, 15 ctt.

Τρομπέτα ital. trombetta, tuba 186, 5. *τρόμπα* ital. tromba id. 254 a, 7.

Τρουγγέτο τὸ ital. trinchetto longurius quidam navis (Germanorum die Kreuzstange) D. 878, 1.

Τρυπα ἡ = *τρῦπα* foramen, cavum 623, 3.

Τρυγητὴς ὁ (*τρύγητος* autumnus Thuc. *τρυγητὴς* Poll. Eusth. = *τρυγητήρ*) 1) vinitor, 2) September 351, 6.

Τσ (cfr. *Κορ. Πλούτ.* 3.) ita scripsimus et verba Graeca et barbara (pr. *τζ*). *τσ* in Graecia oriente pronuntiatur *κι* velut *κιατίρι* pr. *τσαδίρι*.

Τσακίζω s. *τσακώνω* (v. med. Graecit. vid. Du Cange) *συντρίβω*, confringo 482, 18. 535, 12. D. 1060, 1. *τὸν τσακᾶν* (= *τσακάουν*) *τὰ γέλοια* risu dirumpitur 243, 13. *κατατσακίζω* 63, 18. (t. tschāk.)

Τσάκος ὁ ital. giaco, lorica serta 490, 29. 491, 17.

Τσαμὶ τὸ t. djami', templum Turcorum (Moschee) D. 57, 1.

Τσάμικο τὸ t. djāmè, *ἱμάτιον*, vestis 326, 21. 173, 9.

Τσαμπὰ ἡ ital. gamba, *σκέλος*, femur 106, 8. 125, 17.

Τσαμπᾶς s. *γαμπᾶς ὁ* (v. ital. esse videtur) crines in nodum collecti pastorum 8, 14. 428, 5. 429, 2.

Τσαμπουνάω (cohaerere videtur cum ital. giamba) = *φλυαρέω* 233, 36.

Τσανῆ vid. *χόϊ*.

Τσαντσαμίνι τὸ jasminum 338, 8. D. 1040, 1. *τσαντσάκι τὸ* h. e. *τσαντσαμινάκι* D. 1061, 6. cfr. *γιασεμάκι*.

Τσαντῆρι τὸ t. tschādir, tabernaculum 251, 19. 249, 14. 246, 5. alb. geg. *τἄάδρεα*.
Τσαούσης ὁ t. tchāouch, annonae praefectus.
Τσαπράζι τὸ t. tchāprāz 1) gennale, 2) tunica latronum orbiculis argenteis ornata 26, 10. 27, 13 ctt. D. 1062, 1.
Τσαρούχι τὸ t. tchāryq, *πέδιλον*, calceus colonorum Turcorum 136, 17. 505, 7.
Τσεβρὲ ὁ t. tchevrē sudarium linteum D. 335, 2.
Τσέγκι τὸ t. djenk, *ἀντιμαχία*, pugna, defensio 17, 18. 215, 12.
Τσεκίνι τὸ ital. zecchino moneta t. D. 814, 1.
Τσεκοῦρι τὸ = securis 120, 8. 21, 4. 247, 7.
Τσελαϊγοῦλα ἡ Francogallorum jalousies esse videtur. — foricula 549, 3.
Τσελάτης ὁ t. tchelād, *δημόσιος*, carnifex 49, 19.
Τσελεμπὶς ὁ t. tchèlèbi, *κύριος*, dominus 145, 1. 13.
Τσελετσοῦλα ἡ (jalousies) foricula 605, 7. cfr. *τσελαιγοῦλα*.
Τσελίκι τὸ t. tchelik, chalybs, ferrum.
Τσελουδιαὶς αἱ Francogall. jalousies, valvae D. 950, 2.
Τσεμπχανὲς t. djebhānè. *πυριτοποθήκη*, cella pulvere pyrio repleta 248 a, 9.
Τσεντουρὶ τὸ ital. cintura, cingulum D. 615, 2.
Τσέπη ἡ t. djeb. *πήρα*, crumena 397, 23. 415, 11. 450, 11. D. 258, 1.
Τσιγαράκι τὸ cigarro D. 144 a, 2.
Τσίγγανος ὁ, *τσιγγάνα ἡ* ital. Zingano, Zingana. Cingarus. Cingara. 131, 5.
Τσιέρα ἡ ital. ciera. vultus D. 1066, 1.
Τσιχμάδα ἡ? 434, 17. discus.
Τσιχνίζω (*τσίχνα* fumigatio. *τσιχνώνω* vv. med. Graec.) fumigare 307 a, 7.
Τσιμπάω (Ptochoprod. *τζιμπεῖν*. extremis digitis carpere. — alb. *τσιμπι*) vellere 275, 12 ctt. 437, 34. 594, 4.
Τσιμπίδα ἡ (v. med. Graec.) ungulus D. 133, 1. *ἡ φλόγα πρῶτ' ἤτανε τσ*. significare videtur: primum flamma tanquam forcipe vellicatus sum.
Τσιροφλύζω (*τσίρος* 1) *ὄρρος* serum, 2) = scomber frictus) adurere D. 635, 2.
Τσὶτ alb. *τἄτ* interi. qua felis abigatur 276.
Τσιτόω (ital. citare), *ἐλαύνω*, incito 484, 7. D. 1068, 1.
Τσιτσέκι t. tchitchek. flos. 244, 19. D. 7, 2.
Τσιτσὶ τὸ in sermone puerili i. q. *κρέας* caro (cfr. *τιτθίον*) 287, 4. 288, 4.
Τσοβαΐρικο ὁ t. djevaïr, *ἄγαλμα*, insignia 163, 8. *τσοβαιρένιος* adi. 646, 34.
Τσοπάνης ὁ alb. *τἄοβάν-ι* (tosk.) pastor. (t. tchobān, dalmat. shupa cfr. Talvj I, 4) 505, 2 ctt.
Τσουκνίδα s. *τσικνίδα ἡ* (*τζηκνίδα* DuCange. — *κνίδη*) urtica 458, 43.
Τσούμαχος adi. (?) trap. *ἀχώνευτος* crudus 600, 29.
Τσούπρα ἡ (?) i. q. *θυγατὴρ*, filia 101, 7. 143, 8. 190, 8.
Τσουράχης ὁ t. tchirāq alb. *τἄιράκου* clicus; qui in alicuius tutela est 189, 9.
Τσουράκι τὸ (v. med. Graec. — *ἱεράκι*?) avis venaticae species 49, 17.
Τσούρμα τὸ ital. ciurma, omnes navis nautae, manus navis 483, 7.
Τσοχαντάραιος ὁ t. tchoquadār 87, 17. 91, 9. servus indutus vestibus in officina domini fabricatis (tchoqa pannus laneus).
Τσωπάζω = *σιωπάζω* 463, 6. D. 875, 1.
Τυλωμάδι τὸ (cfr. *τύλωμα*. *τυλίσσω*) *τὸ πρὸς τύλιξιν ἐπιτηδειον* 452, 27.
Τυραγνῶ h. e. *τυραννῶ* 534, 10. 13.
Τυρναὶ αἱ h. e. *τυρινα*ὶ = *τυροφάγος* hebdomas quae subsequitur dominicam *τοῦ ἀποκρέου*. Latinis appellatur quinquagesima, qua Graeci caseo et ovis vescuntur (vv. med. Graec.) 422, 14.
Τώρα h. e. *τῇ ὥρᾳ* hodie. *τωρινὸς* adi. hodiernus, qui nunc exstat. D. 215, 1.

Υ.

Ὑποφαντασία ἡ = *φαντασία*. nescio an rectius legatur *ὑπνοφαντασία* 512, 8.
Ὑσεὶς cret. = *ἑσεῖς* 269, 21.

Τστέρι (*ὕστερον*) denique, extremum 310 a, 20.

Φ.

Φ vid. Θ.

Φαγοπότι τὸ (v. med. Graec.) cibus et potus 49, 11.

Φαγὶ τὸ (*φαγεῖν*. — v. med. Graec.) cibus. 456, 14 ctt. D. 728, 1 ctt.

Φάδι τὸ = *ὑφάδιον* filum D. 678, 1.

Φαμηλιὰ ἡ ital. famiglia, familia, genus 123, 12.

Φανάρι τὸ (*φανάριον*, *φανὸς*) 1) lux, pharus 528 b, l. 2) vicus urbis Constantinopolis, quem Graeci incolunt 168, 10. *Φαναράκι τὸ* D. 433, 2.

Φανίζομαι aor. *φανίστην*, apparere, in conspectum venire 235, 6.

Φάρης ὁ s. *φάρι τὸ* (v. med. Graec.) de etym. v. Du Cange s. v.) equus arabicus et quidem equus sella instructus 327, 8. 12.

Φαρμάκερος adi. venenatus D. 48, 1 ctt.

Φάρσα ἡ (*φάττα*) palumbus 310, 20. nescio an legendum sit *φάσσα*.

Φασκιώνω (*φασκία*, fascia. v. med. Graec.) = *σπαργανίζειν*, fasciis involvere, alligare 199, 7.

Φεγγάρι τὸ (*φέγγος*), *σελήνη*, luna. *μισοφέγγαρι* (*ἡμισυ*). *φεγγαρομέτωπος* adi. oculis nitentibus ornatus 190, 9.

Φεγγίτης ὁ 1) amicus (lux mea 437, 36) 2) fenestra.

Φελλὸς ὁ (*φελλὸς* cortex. suber) 1) cortex, 2) sandalium 526, 14. *φελλοκάλιγο τὸ* sandalium subereum 422, 9.

Φελῶ = *ὀφελῶ* D. 366, 2.

Φεργάδα ἡ ital. fregata. t. firqata, navis longa 248 a, 3.

Φερμάνι τὸ t. fermān, mandatum imperatoris Turcici.

Φέρμελα ἡ alb. *φόρμελjεα* et *φερμελjέjα*, cataphracta s. chirodota aureis limbis ornata 172, 10.

Φέσι τὸ t. fes, galerus ruber Turcorum. *Φεσάκι τὸ* dem. 582, 5. 583, 7.

Φέτος adv. (*ἐπὶ ἔτος*) hoc anno 65, 17. *Φετινὸς* adi. id. 239, 3. cfr. *ἐφέτος*.

Φηκάρι s. *φκάρι τὸ* (*θήκη*, *θηκάριον* Byz.) vagina 418, 34. 227, 31. 462, 32.

Φιανταμόρι τὸ ital. flos quidam D. 346, 1.

Φιλὶ τὸ (*φιβλίον*, fibula, *φίβλα*, v. med. Graec.) *περόνη*, *πόρπη* fibula 326, 6. 479, 3.

Φιλτσιάνι τὸ t. fildjān, scutella (kleine Tasse) 177, 10.

Φίτρα 307 a, 9. 10. falso scriptum esse videtur pr. *φύτρα*.

Φλάμπουρο τὸ (v. med. Graec. *φλάμουλον* Gloss. Mcs. et Basilio. — flammulum v. med. Lat. flammula Veget.) signum, vexillum istud multis ornatum vinculis taeniisque a *πρωτοφλαμπουριάρης* qui dicitur pompis nuptialibus praefertur 418, 23.

Φλέβα ἡ = *φλέψ*.

Φλυγμένος part. v. *φλύζω*, *φλύω* trap. lacrymas effundens, tristis 486, 19.

Φλωκάτα ἡ alb. *φljokátεja* (fiocco, floccus. alb. *φlioк*.) toga lanea alba clephtarum et Albanorum D. 144 a, 1.

Φλωρὶ τὸ francogall. florin, ital. fiorina, moneta aurea. *φλωροκαπνισμένος* inauratus 59, 8. 225, 26. (v. med. Graec.)

Φοβεραγιασμένος sacratus (in terrorem alicuius) 246, 7.

Φοβέτσαρος adi. trap. (*φοβέω*, *φοβητός*) terribilis 198, 2.

Φολίτσι τὸ (follis) *φῦσα*, follis 276 ctt.

Φόνισσα ἡ (sc. *σκύλα*) cruenta D. 817, 1.

Φόντας (*ἀφ' ὅτου* cfr. *ὅντας*) donec 388, 7. 8. cfr. *ἀφόντας*.

Φορὰ adv. (*φορὰ ἡ* motus, ictus ctt.), *μιὰ φ.* semel ctt. cfr. *βολά*. *φόλα* cret. 269, 49.

Φούχτα s. *φούχτα ἡ* (v. med. Graec. — *πύξ*) 1) pugillus. pugnus. 2) quantum manu capi potest. manubrium. capulus 234, 24. 515, 8. *φουχτιὰ ἡ* quantum manu capi potest 146, 12.

Φουμίζω 1) = *φημίζω*, 2) ital. fumicare, odoribus veneror aliquem 614, 10. cfr. D. 1040, 1.

Φούντα ἡ (funda. — v. med. Graec.) pannicula. floccus. cirrus 243, 10. D. 615, 2. 899, 1. 2) oculus 316, 10. (*φουντάνι*).

Φουντάρι τὸ (*φυτάριον*), *ν* ante *τ* ap. Trap. saepe pronuntiatur ut *ντότε* pro *τότε*, *ὄνταν* pro *ὅταν*. =

φυτὸν, planta s. arbor. (= *καρβέλι* Xantop.)
Φουντοῦκι τὸ t. foundouq. nux avellana 640, 8. *φουντουκλὸ τὸ* 540a, 7. quod vertitur, moneta aurea.
Φουντώνω (*φύω*) crescere, frondescere D. 149, 2. 799, 2 ctt.
Φουρμαγέλα ἡ ital. formaggio, *τυρίον* caseus. D. 259, 2.
Φοῦρνος ὁ = furnus (v. med. Graec.) 275. *Φουρνόξυλο τὸ* D. 425, 2.
Φουρτοῦνα ἡ (v. med. Graec. — fortuna cfr. *φορτίον*), *ζάλη*, tempestas, maris aestus 617, 3.
Φουσάτο τὸ (*φώσατον* Suid. fossa) 1) castra fossa munita, 2) exercitus 482, 16. 490, 21. 440, 32.
Φοῦσκα ἡ = vesica. *φουσκώνω* tumefacere 632, 4. (vv. med. Graec.)
Φουσκούνα τὰ, τὰ πέτσια τὰ ὁποῖα κρατοῦν τὴν οὐρὰν τοῦ ἀλόγου. cfr. *μπαχτήμα.*
Φοῦστα ἡ (fustis. v. Du Cange. Lex. med. Lat. v. med. Graec. ital. fusta) minor biremis 594, 7. 8.
Φουστανέλα ἡ (*φουστάνη* v. med. Graec. fustana v. med. Lat. ital. fustagno) Albanorum et elephtarum interula alba lanea 126, 8. 11.
Φραγκιὰ ἡ = Europa 90, 5. *φραγκεύω* Europaeus fio 90, 8. *φραγκομαχαλᾶς ὁ* vicus Constantinopolis D. 115, 1.
Φράχτη ἡ (v. med. Graec.) = *φράκτης*, sepes D. 291, 1.
Φρίκη ἡ terror. horror 489a, 12.
Φταίξιμο τὸ = *πταίσιμον*, *πταῖσμα*, clades, malum D. 972, 1.
Φτεῖ = *φτύει* h. e. *πτύει* 310a, 40.
Φτεμένος = *φυτευμένος* 442, 30. D. 873, 1.
Φτέρη ἡ (*πτερίς*) filix D. 1032, 2.
Φτερνὶ τὸ (*πτερνίον* Gloss. *πτέρνα*) calx 463, 21. 23. 519, 21. *φτερνιστῆρι τὸ* (*πτερνιστήριον* Byz. *πτερνίζω*) calcar 325, 5. 439, 20.
Φτεροῦγα ἡ (*πτερὸν*) ala 487, 41.
Φτιάνω s. *φτιάζω* (Gloss. Graecobarb. — *εὐθύνω*) facere, componere, praeparare.
Φτιασίδι τὸ (*φθίω*, *φθινάς*) tabes 466, 43.
Φτὸς = *᾽ντὸς* = *αὐτὸς* 43, 26. (*φτιὸ* id. 554, 3.) ut *φτὺς* = *εὐθὺς* 466, 36.
Φτυλιγμένος part. v. *φτυλίζω* trap. quod Xantopulus cohaerere iudicat cum v. *τύλιω*; rectius videtur derivandum ab *ἐκτι — τυλίσσω* (cfr. Diog. L. 9, 114.) explicatus, solutus 510, 22.
Φυλαρέτο τὸ (ital. veglia. vegliare. cfr. *φυλάσσω*) custodia, excubiae 254a, 6.
Φυλαχτάρι τὸ (*φυλακτήριον* Dem.) amuletum 442, 33. *φυλαχτὸ τὸ* id. 586, 10.
Φύλλον τὸ folium φ. *τὰ τῆς καρδιᾶς* 418, 5. ventriculus cordis. *τὰ φυλλοκάρδια* D. 19, 2. *φυλλοκάλαμο τὸ* D. 485, 2.
Φυσέκι τὸ t. fusek, embolus. fartura sclopeti.
Φυτήλη ἡ (cfr. *φυτάλιος*, *φυταλιὰ*) germen 443, 15.
Φυτῆλι τὸ alb. *φῦτι* rostrum lucernae (ellychnium Ross.) 443, 15.
Φυτρώνω (*φύτρα* Hesych.) germino 374, 3. (emergere, evadere, Agaphus Geopon. ctt.)
Φῶτα τὰ (v. med. Graec.) festum Epiphaniae. sic appellatum, quod festum baptismi Christi celebratur multis luminibus accensis 293.
Φῶτι τὸ (*φῶς*) = *πῦρ.*

X.

X̄ vid. *Θ̄.*
X ap. Trap. et in insula Samothracia pronuntiatur ut Francogallorum ch.
Χαζίρι adi. t. hāzyr *ἕτοιμος*, paratus 145, 21. *χαζηρεύομαι* paratus sum 183, 11.
Χάιδια τὰ (*χανδάνω? ἀνδάνω?*) blanditiae 418, 5. *χαϊδεύω* blandiri D. 251, 3. *χαΐδεμμα τὸ* i. q. *χάιδι* 477, 17.
Χαίντε interi. t. hāidè, *ἀναχώρησον*, recipias te 248a, 13. alb. *χάιde.* — D. 1080, 1 = vale.
Χαϊντούτης ὁ t. haïdoud, verbum Ungaricum, quod primum significat militem pedestrem Ungariae, deinde latronem. *λῃστης*, latro 9, 9. 10, 8.
Χαιρέτημα τὸ = *χαιρετισμός.*
Χάκι τὸ t. hākim, *ἡ δίκη*, ius 72, 14.
Χαλάλι t. halāl, legitimus, permissus. *χαλάλι σου* quod deus bene tibi vertat 460, 28.
Χαλάω s. *χαλῶ*, *ἀφανίζω*. perdo.
Χάλι τὸ t. hāl *τὸ πάθος*, animi affec-

tio 154, 7. D. 116, 1. 512, 1. alb. *χάλι*.
Χαλὶ τὸ t. hali. *κόσμημα*, ornatus 580a, 11.
Χάλια adv. t. hālijā usque ad hanc aetatem, etiamnunc 225, 17.
Χαλίκι τὸ dem. *χάλιξ*, calx 390, 3. D. 484, 2. 618, 1.
Χαμαϊλὶ τὸ t. hamāil, *βασκάνιον*, amuletum 362, 1. 6. 11.
Χαμάμι τὸ t. hammām, *λουτρόν*, balneum.
Χαμηλὸς s. *χαμελὸς* 543, 2 humilis. *χαμηλώνω. χαμηλοβλέποντας* 190, 9. *χαμαὶ* s. *χαμὸ* adv. *χαμογελώνω* irrideo 234, 41.
Χαμπέρι τὸ t. habār, *ἀγγελία*, nuntius, *χαμπερίζω* nuntio 171, 4.
Χαμπλώνω (*χαμαὶ*, *ἁπλώνω*) sterno 268, 12.
Χάνι τὸ t. khan, alb. *χᾶνι*. *χα* edo) caupona 33, 1.
Χανούμισσα ἡ t. khānum *δέσποινα* domina 237, 4.
Χαντσάρι τὸ t. khandjer s. khantchar, *μαχαιρίδιον*, pugio longus et triangulus 119, 15. 167, 1. 416, 23. 487, 16. *χαντσαριὰ ἡ* id. 446, 28.
Χαντσῆς ὁ t. hadji, qui in loca sacra (Meccae) migrat. 11, 6. 7.
Χάνω (*χαόνω. χάος. χαίνω. χάσκω*) *ἀπόλλυμι*, perdo. aor. *ἔχασα. χάνομαι*, *ἀποθνήσκω* morior *χαμένος* s. *χαϊμένος* perditus. attonitus.
Χάραμμα τὸ = *χάραγμα*) 1) moneta signata, 2) solis ortus 402, 9.
Χαραμὸς ὁ, *χαραμίδης ὁ* t. harāmi latro 487, 6. 8.
Χαράτσι τὸ t. kharādj, *ὁ δασμὸς*, vectigal 172, 9. *χαρατσώνω* 90, 24.
Χαρέμι τὸ t. harem. *γυναικεῖον*, gynaeceum Turcorum 229, 16. 123, 14.
Χαροκόπι τὸ (*κοπὶς*, *κοπίζω* coena solemnis Lacedaemoniorum?) vita voluptaria. coena solemnis 208, 9. 214, 2.
Χαρουπιὰ ἡ (*χαρουμπιά*. arab. charnump) ceratonia siliqua 467, 12.
Χαρτὶ τὸ (*χάρτιον* dem. Plut.) charta. *χαρτοφόρος ὁ*, nuntius. tabellarius 271, 18.
Χασάπης ὁ, plur. *χασάπες* t. qasçāb *κρεουργός*, lanius 101, 21.
Χασέπι τὸ t. haseb. *ἡ χάρις μὲ πῆρε τὸ χ.* gratiam effudi 225, 10.
Χάσι τὸ t. hass, possessiones privatae summi magistratus Turcorum 21, 11.
Χατῆρι τὸ (*χαθέω*), *ὁ πόθος*, desiderium 354, 2. 439, 14. 440, 16. D. 140, 1.
Χάφτω (*κάπτω*) devoro 576, 19. *χαψιὰ ἡ* frustum 456, 30.
Χάψι τὸ t. habs, *δεσμωτήριον*, carcer.
Χειροδιαλέγω deligere 575, 6.
Χερόμυλος ὁ mola versatilis D. 446, 2.
Χερόχτι τὸ i. q. *χειροθήκη* s. *χειρόκτιον* in med. Graec. chirotheca 474, 58.
Χιανέτικος adi. t. hijānet perfidia. haïn. pẽrfidus D. 463, 2.
Χινόπωρος ὁ (opp. *καλοκαίρι*) hiems.
Χλημιτράω s. *χλημηντράω* (*χρεμετίζω*, *χρεμετάω*) hinnire 145, 11. 149, 4. 159, 4. 439, 1.
Χλιβερὸς adi. = *θλιβερός*.
Χνῶτα τὰ = *ἄχνος* 357, 3. 4. D. 159, 2.
Χόι, *χόι* alb. *χŏι*, *χŏι* s. *χάϊ*, *χάϊ* t. kha, ḳha. interi. mirantis est 506, 1 ctt. coniungitur cum v. *τσανῆ*, quod cohaérere videtur cum Turcorum djān (anima) aut cum turc. pronomine seni (te).
Χολοτάρτη derivandum videtur a v. *χολοταίρομαι* (*χολόω*) irasci 130, 11.
Χοντρὸς adi. (*χονδρὸς* Plut.) cartilaginosus. crassus. tumidus 39, 3. 349, 2.
Χορτάρι τὸ (*χόρτος*) herba. *χορταριασμένος* herbis vestitus.
Χορτιάζω (*χορτάζω*) alo 252, 1. *χορτάω* saturare 174, 26.
Χοσμητχαρέος ὁ t. kizmetkar (cfr. alb. *ζοτξοναρξε*d) subiectus alicuius imperio 225, 16.
Χουτσὲ ὁ t. houdj-ïer. tribunal 372, 4.
Χουϊάζω s. *χουχουτίζω*, verbum onomatopoeticum esse videtur, latronibus alta voce ex munitionibus clamantibus (cfr. ital. chiucchiurlaja). — clamare, conviciari 35, 17 ctt. *χουϊάζω* fortasse derivandum est a v. *ηχώ*.
Χουλιάρι τὸ (*κοχλιάριον* Gal.) cochleare 623, 2.
Χουμάδα ἡ (*χουμᾶς* in med. Graec. — *χυμός*) serrum lactis 467b, 14.
Χουμάω (*χῦμα*) linquesco, dilabor 234, 22.
Χοῦφτα ἡ (*φούχτα* Hesych. *πύχτη*) pugillus 87, 12. 439, 16. capulus 59, 10.

Χρόνος ὁ annus. *ἀπὸ χρόνια s. τοῦ χρόνου* post annum 301a, 22.
Χρυσὸς ὁ in carminibus popularibus rarius invenitur quam *μάλαγμα, μαλαγματένιος.* composita cum h. v. quamquam habes vv. nonnulla, velut *χρυσοκάλιγος* 487, 4. *χρυσοπλουμισμένος* 132, 17. multo frequentiora sunt, quae cum v. *ἄσημος* componuntur.
Χρωροκούκι τὸ (*χλωρός. κούκι*, Theophr.) faba 632, 5.
Χτένω = *κτίζω* (etym.?) fortasse legendum *ἔχτισες* 249, 2.
Χτικιὸ τὸ = *φθίσις* tabes D. 271, 2. 580, 1. *Χτικιάζω* tabescere D. 270, 1. 271, 1. 312, 2. 580, 1. 613, 1.
Χωρίστρα ἡ (*χωρίζω*), capilli inde a vertice divisi (nostrorum Scheitel) 534, 1.
Χωρόπον τὸ trap. (*χώρα*) ager 487, 19.

Ψ.

Ψαλτῆρι τὸ 1) psalterium, 2) *ὀργάνου εἶδός ἐστι μουσικὸν, ναῦλα παρ' Ἑβραίοις ὀνομαζόμενον.* organum 462, 1.
Ψάρι τὸ = *ὀψάριον* (*ὄψον*), *ἰχθύς*, piscis. cfr. *φρύδι, δόντι* ctt. *ψαρᾶς ὁ* piscator D. 1056, 1. 1057, 1.
Ψαρογάρος ὁ cret. (*γάρος, γάρον*) piscis sale conspersus 269, 36.
Ψεγάδι τὸ (*ψέγειν*), *ἔνδεια*, defectus. vitium 437, 33. D. 17, 2.
Ψείρα s. *ψήρα ἡ* (*φθείρ*), pediculus 623, 4. 5.
Ψηλὸς adi. = *ὑψηλὸς. ψῆρο* cret. id. D. 1014, 2.
Ψήνω s. *ψένω* (*ἕψω*) coquere 177, 9.
Ψηφὶ τὸ (*ψῆφος*) littera D. 1020, 1.
Ψιλοτραγούδεω (cfr. *ψιλοκιθαριστής*) aut significare videtur canere aliquid sine tibiis s. lyra, aut canere aliquid voce exili. cfr. *ψιλοφωτάω* 138, 5.
Ψιχαλίζει (*ψιξ*) rorare 508, 1.
Ψυ̃ trap. = *ψυχή* 481, 4. cfr. *κά.*
Ψυχάω siccare 324, 15.
Ψυχογιὸς ὁ s. *ψυχοπαιδὶ τὸ* alumnus. *ὀνομάζεται τὸ παιδὶ, τὸ ὁποῖον πέρνει κανεὶς, διὰ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ ὡς υἱόν του.* elephtae ita appellant, qui ducibus arma et vestimenta, quibus utuntur, quoquoversus deferunt.
Ψυχοπονέω i. q. *ξυμπονέω* commiserari 74, 4.
Ψυχομαχέω (v. med. Graec.) extremum spiritum emittere 579a, 18.
Ψω̃μα τὸ cret. = *ψέμα* (*ψόμα* Steph. Sachlices) mendacium 443, 12.
Ψωμὶ τὸ (*ψωμὸς*). *ἄρτος*, panis v. med. Graec. *ψωμὰς ὁ* pistor. D. 293, 1.

Ω.

Ὠιμὲ v. *ὄιμοι.*
Ὠμίτσι τὸ trap. = *ὠμάρι, ὦμος* humerus 486, 26.
— *ωμουνα, ωτουν.* multa imperfecta verborum purorum sunt, qui hunc exitum in septem insulis habent: velut *πουλιώτου* = *ἐπολεῖτο, ἐτουραγνιώτην* D. 629, 1. 2. *χοιμώτουν* = *ἐκοιμᾶτο* D. 761, 2. *ἐφοβώμουνα* = *ἐφοβούμην* D. 1046, 2.
— *ων* pr. *ως* ap. Trap. saepissime invenitur velut *οὔλων, Κωσταντίνων* ctt.
ΩΝΩ pr. *ονω̃*, quae forma vulgaris est verborum in *οω*, scripsimus, quia ante *ν* vocalis pro duci solet, velut *σταίνω, τυχαίνω, λαβαίνω, χορταίνω, ψήνω, ἁμαρταίνω, παιθαίνω* ctt.
Ὡραῖος adi. pulcher. *ὡριόπλουμος* pulchris plumis ornatus 310, 21.
Ὥστε (cfr. *ὅς*) coni. c. coniunct. = *ἕως* donec 443, 23. 24.
Ὦφον = *ὤχου, ὄχου* 246, 15.

SIGLA VERBORVM.

alb. albanice (geg. gegice. tosk. toskice). — t. turcice. — trap. trapezuntiace. — cret. cretice. — ceras. cerasuntiace. D. Disticha.

In verbis turcicis secutus sum scribendi rationem Kiefferi (Dictionnaire Turc-Français), in albanicis Hahnii (Albanesiche Studien).

III. INDEX GEOGRAPHICVS.

A.

Ἀβάρικο vicus Tetrachorii Suliotici 207, 1. 213, 9.
Ἀγκῶνα urbs Italiae 251, 28.
Ἄγραφα τὰ regio sita circa Aspropotamum, quam elephtae incolunt 25, 2 ctt. *Ἀγραφιῶται οἱ* 7, 3 ctt.
Ἀθήνα urbs 34, 3. 35, 9 ctt.
Ἄθων promontorium 81, 1. 23.
Ἀλαμάνα pons munitus prope Zitunos urbem, ubi Diacus captus est 83, 1. 234, 12. 235, 1.
Ἀλασσῶνα s. *Ἐλασσῶνα* vett. *Ὀλοσσών* opp. Pelasgiotidis, cuius in vicinia clarissimum monasterium Mariae est 16, 14. 17, 13. 116, 10. 117, 6.
Ἀλεξάνδρεια urbs Aegypti 281, 6.
Ἀλονίτσαινα vicus et rivus prope Megalopolin 264, 1.
Ἄλονο mons Cyllenae vulgo nominatus *Ὄλονος* s. *Ὄλενος* 187, 1.
Ἄμπελος, Ἀμπελοῦσα vicus in Creta insula meridiem versus situs.
Ἀνάπλι urbs Moreae (a. 1822 p. Chr. occupata a Nicita et Colocotroni.) 111, 1. 200, 3. 239–242.
Ἀνατόλικο s. *Ἀντόλικο* opp. parvulum in sinu Misolonghii situm (a. 1826 p. Chr. a Turcis deletum). *Ἀνατολικιῶται οἱ* 253, 3 ctt.
Ἀνδριανόπολις, Ἀνδριανούπολις s. *Ἀδριανόπολις* urbs 164, 2. 193, 2. *Ἀνδριανοπολίτης ὁ* 571. (a. 1361 p. Chr. occupata ab Amurat I.)
Ἀνδρίτσαινα pagus Cyllenae prope Caritaenam 186, 11.
Ἄνδρος insula 288, 1.
Ἀνοιανοὶ οἱ incolae promontorii Cretae orientem versus 246, 11.
Ἀπόχωρο regio Aetoliae 232, 2.
Ἀραπιὰ 528 f, 1.
Ἀράχωβα opp. prope Delphos.
Ἀρβάνιτες οἱ, Ἀρβανιτιὰ. (a. 1770 p. Chr. a Turcis in Peloponnesum missi tumultum concitant et ab ipsis Turcis diu impugnantur.) *Ἀρβανιτοχώρια = Δερβενοχώρια* 44, 20. 45, 14.
Ἀργυρόκαστρο oppidum munitum Drynopolis regionis Epiri, vett. Antigonea (1812 ab Ali Pascha occupatum) 479, 12.
Ἀρκάδι monasterium in media Creta meridiem versus situm.
Ἀρκουμανέοι οἱ? 28, 6.
Ἄρμυρο s. *Ἅλμυρο* opp. prope sinum Pagasaeum (vett. Heraclea esse videtur) 1, 2 ctt.
Ἀρναούντης ὁ Arnantes 246, 4.
Ἄρτα opp. Amphilochiae (vett. aut *Ἀρχιθέα* aut *Ἀράχθεια*) 1, 6. 83, 23. 139, 8. 218, 8.
Ἀσπροποταμὸς 1) fl. vett. Achelous 83, 2 ctt. 2) regio circa fl. sita 47, 6.
Αὐλὼν opp. maritimum Epiri 217, 3. 218, 8.
Ἀχελὸς fl. = *Ἀσπροποταμὸς* 178, 13.
Ἀχονὸ? suspicor legendum esse *Ἅλονον* 189, 5.

B.

Βαλητσήστα pagus Epiri (Veltsista in tabula geogr. Aldenhofen cfr. *Χρονογρ. Ἠπ.* II. p. 30) inter septentrionem et occidentem Ioninae situs 271, 3.
Βαλιακάρδα pagus Zagorii esse videtur. In *Χρον. Ἠπ.* I, 380 interpretandi causa adscriptum est *βαθύλακκα* 125, 2.
Βάλτος ἐπαρχία Ἀχαρνανίας 1, 2 ctt.
Βαρβαρέζοι οἱ Bavarii (barbari) 270, 5.
Βαρδάρι fl. Macedoniae vett. *Ἄξιος* 158, 1.
Βαρδούσια τὰ m. quo vallis Sperchei a Cephissi seiungitur. vett. *Καλλίδρομος* 31, 2. 32, 4. 265, 1.
Βασιλάδι insula munita e regione Misolonghii 257, 16.

Βασίλης Ἄι pagus Epiri (a. 1791 p. Ch. ab Ali pascha deletus) 204, 10.
Βεθλέεμ 291, 3.
Βελανιδιά pagus Moreae (?) 11, 5.
Βελέταινο opp. Thessaliae Pelasgiotidis, vett. *Φεραί* 76a, 13.
Βελίτσα 1) rivulus Epiri prope Delvinum (Pouqueville Voy. I, 356. 8.) 2) vicus Boeotiae prope Tithoream 254, 2.
Βενετιά 192a, 8. 239, 26. 241, 3 ctt.
Βέρβαινα opp. Cynuriae 11, 9.
Βέρροια s. *Βέργια* opp. Macedoniae 25, 1. 30a, 1. Thuc. Strab.)
Βιδίνι s. *Βίδινι* opp. Vlachiae 207, 22. 353, 21.
Βίλια Isthmi Dervenochoriorum qui dicuntur pagus 42, 8. 43, 2.
Βλαχιά s. *Βλαχιά* 193, 1. 363, 1. 455, 10. (Valachia.)
Βλαχοθόδωρος pagus prope Alassonam, ubi Nicotsaras natus est 79, 3.
Βλαχοχώρια pastorum vici in Carpenisii montibus siti 61, 7. 77, 4. 90, 12. 124, 13.
Βλίφη? pagus prope Lepenum. nescio an legendum sit *Βλίχα* 13, 5.
Βόνιτσα opp. situm meridiem versus sinus Artae. vett. *Ἀναχτόριον* 182, 2. 248, 6.
Βοστίτσα opp. situm prope Lepanti sinum, vett. *Αἴγιον* 233, 37.
Βόσφορος 333, 9.
Βουδουνίτσα s. *Βωδωνίτσα* (*ἐπαρχία*) opp. prope Catavothra montes. veterum Dodona esse dicitur 36, 29.
Βουκορέστι urbs primaria Valachiae 226, 4. 363, 1.
Βουλγαριά s. *Βουργαριά* 79, 4. 81, 5. 480, 1.
Βουργαρέλι opp. situm in Djumercis montibus prope Artam. (Suliotae post cladem Zalongi eo confugerunt.)
Βραχῶρι opp. Aetoliae, vett. *Ἀγρίνιον* 60, 9. 253, 12.
Βρεσταινίτσα pagus inter Artam et Petam situs (a Pouqueville et Aldenhofen omittitur) 10, 21. 23.
Βυτίνα vicus Arcadiae prope Megalopolin. 262, 7.

Γ.

Γάζι pagus Cretensis prope Serbilin fontes. (Aldenhofen om.) 246, 6.
Γαβρολίμνη s. *Καβουρολίμνης*. *Γαβρολίμνι* vicus et portus Aetoliae prope Calydona 55, 8. 57, 12.
Γαϊδαρονῆσι asinorum insula prope Vonitsam (Pouqueville II, 137) 254a, 12. insula eiusdem nominis est in mari Euboico prope Euripum.
Γαλαξίδι opp. (vett. *Οἴανθη*) situm apud sinum Crissaeum 45, 3.
Γαλατᾶς 1) vicus Aetoliae prope Missolonghium. vett. *Καλυδῶν*. 2) pagus Arcadiae inter Stymphalen et Phliunta 626, 19.
Γαρδίκι opp. Chaoniae munitum (occupatum ab Ali pascha 1812) 219, 14.
Γέροντας promontorium esse videtur Asiae prope Samum 248a, 1.
Γιανάκης Ἄι portus prope Galaxidium (vett. Phestum. Pouqueville III, 260.) 223, 2.
Γιάννινα urbs Epiri 54a, 2 ctt. condita ab Ioanne Comneta 1118 p. Chr. aut ab Ioanne Duca 1222.
Γιωργιοῦ Ἄϊ πόρτα Tripolitsae porta 233, 30.
Γοῦρα mons (vett. *Ὄθρυς*) et vicus Thessaliae 8, 23. 19, 1. 62, 1. 71, 2. 114, 1.
Γουριά vicus Aetoliae prope Anatolicum (septentrionem versus) 253, 13.
Γραικοὶ οἱ 225, 21. 233, 8 ctt.
Γραμποῦσα promontorium septentrionale Cretae 245, 7. *Γραμπουσιανοὶ οἱ* 209, 3.
Γρεββαινὰ s. *Γρεββενὰ* (*Γραβανὰ* 126, 3) τὰ opp. Macedoniae (*καλουμένη παρὰ τῶν Βυζαντινῶν, ἔχουσα θρόνον μητροπολίτου τοῦ ογ΄ βαθμοῦ, Γρεββενῶν ὀνομασθέντος Χρον. Ἠπ.*), 21. *Γρεβενητόπουλο* 289, 5.

Δ.

Δαδὶ pagus Boeotiae vett. *Δρυμαία* 35, 6. 36, 31. 43, 22.
Δέλβινο opp. Epiri, sedes paschae. (*ἡ πόλις φαίνεται κτίσμα τῶν τελευταίων αἰώνων τῆς κυριαρχίας Βυζαντινῆς, καλουμένη πρότερον Δελμένιον ἢ Δωλοντία. Χρον. Ἠπ.* p. 42) (traditur per proditionem Ali paschae 1800) 207, 22. 272, 9. 548, 1.
Δερβενοχώρια pagi in Isthmo Corinthiaco siti 44, 15.

Δημίτσανα opp. Peloponnesi situm inter Tripolitsam et Caritenam 173, 7.
Διμουλᾶ τοῦ ὁ πύργος turris Reniassae vici a Suliotis inculti 214, 5.
Δίστομο opp. Boeotiae orientem versus Livadiae 41, 21. 47, 33.
Δομοκὸ s. *Δημοκὸ* opp. Thessaliae. vett. *Θαυμακία* 39, 7.
Δούμνιτσα s. *Δούβνιτσα* vicus Eparchiae Valti 13, 17. 21. *Δούνιτσα* 217, 8. urbem munitam Dunitsam habes in Macedonia apud Zermam fl.

E.

Ἔβριὸς ὁ Ebraeus 149, 11 ett.
Ἔγριπος = *Νεγροπόντε* opp. Euboeae prope vett. Chalcida 34, 3. 35, 4. 76 a, 13.
Ἐγγλεντέρα Britannia 304, 7 vid. *Ἰγγλατέρα*.
Ἐλασσῶνα vid. *Ἀλασσῶνα* 136, 11.
Ἐλίας s. *Ἠλίας Ἄι* 1) m. Atticae, 2) pars Taygeti, 3) monasterium Epiri prope Calamam fl. (*Θύαμις* vett.) 203, 1 cfr. 175, 1. *Ἀηλιὰς* m. Moldaviae apud Seeum monasterium 226, 17.
Ἕλληνες s. *Ἔλλενοι* 191, 5. 538, 4.
Ἔλυμπος = *Ὄλυμπος* 15, 25. 136, 11.
Ἔναχτο = *Ναύπακτος* 37, 1. 38, 2. 182, 1.
Ἑπτάνησος ἡ regnum septem insularum (*Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Ζάκυνθος, Λευκάς, Ἰθάκη, Κύθηρα. Παξοί*).
Εὐρίπολις, Εὐρόπολις s. *Νευρόπολις* opp. Acarnaniae 103, 13. 133, 1.
Εὐρώπη 241, 3 ett.

Z.

Ζαγόρι regio Epiri quam olim Perrhaebi incolnerunt. (*ἡ δὲ λέξις Ζαγόρι Σλαβικὴ εἶναι δοκεῖ σημαίνουσα παρωρείαν ἢ ὑπερωρείαν. Χρον. Ἠπ.*) 188, 15. 202, 2. *Ζαγορίσιες αἱ* 125, 1.
Ζάλογκος opp. et monasterium prope Camarinam (*Κόμαρος* vett.), ubi trecenti Suliotae confugerunt a. 1803 p. Chr.
Ζαπάντειο pagus Epiri et fl. in Trichoniam lacum influens.
Ζαμπαρδούνια vid. *Μπαρδούνια* 180, 1.
Ζαρίτσαινα pagus Macedoniae prope Vardarum fl. 455, 1 (?).
Ζητοῦνι opp. Phthiotidis, vett. *Λαμία*, 39, 11. 60, 27. 62, 4. 235, 2.
Ζίγνα pagus Macedoniae orientem versus Serarum (*Φέρραι*) urbis 78, 2.
Ζυγὸς m. Metsovi, vett. *Πίνδος* 8, 23. 70, 24. 248, 4. mons eiusdem nominis situs est prope Misolonghium.

Θ.

Θανάσης Ἄι mons prope Patras esse videtur, in quo saerum Sancti Athanasii. ceterum etiam Misolonghii fuit ecclesia eiusdem Athanasii (vid. Fabre hist. du siège de Missolonghi p. 92.) 253, 23. 263, 1.
Θεόδωρος Ἄι mons Zacynthi aut Cephalleniae esse videtur. monasterium sancti Theodori est in Peloponneso (vid. Pouqueville IV, 337 sqq. cfr. I, 48) et pagus in australi parte Coreyrae insulae 593, 1.
Θιάκι = *Ἰθάκη* 55, 2. 56, 2. 187, 5.
Θυμιὰ Ἁγιὰ opp. Locrorum prope Crissam, vett. *Μυονία* 45, 4.

I.

Ἰγγλατέρα (cfr. *Ἐγγλεντέρα*) Britannia 528 d, 2. *Ἰγγλέζοι οἱ* 231, 2.
Ἰμπραΐλα Valachiae opp. 226, 7.

K.

Καβάλλα opp. maritimum Macedoniae, vett. *Νεάπολις* 455, 6.
Καζὰ vicus Macedoniae inter Seras et Pravium (?) 114, 3.
Καινούρια χώρα 1) vicus prope Ioanninam. 2) prope sinum Artae. 3) in Cissavo monte. 4) prope Hydram lacum in Aetolia, quo Bucovalas Velim a. 1715 p. Chr. vicit. 3, 5. (alias vocatur *μεγάλη χώρα* 4, 2).
Καισαρεία urbs 294, 3 ett.
Κακοσοῦλι vicus tetrachorii Suliotarum 205, 2 ett.
Καλαρρύται opp. Epiri in Polyano (*Πολύανος* Strab.) monte situm 179, 1.
Καλάβρυτα τὰ 173, 8.
Κανάλια τὰ pagus Magnesiae prope lacum Boebeïda 30 a, 2.
Καρατάσιο m. Agraphorum (?) 25, 8.
Καρδίκι opp. Thesprotiae, vett. *Ἀβαντίς*.

Καρδίτσα vicus Thessaliae ad septentrionem versus Agraphorum situs 130, 9.
Καρύταινα opp. Arcadiae (a Turcis frustra oppugnatur a. 1821).
Καρυᾶται αἱ angustiae inter Malandrinum et Salonen 45, 18.
Κάρελι s. *Κάρλελι* regnum pristinum Caroli Toci (1450 p. Ch.). ap. Turcos nomen est Acarnaniae 257, 2. 258, 2. *Καρελιώταις* 13, 1.
Καρπενῆσι vicus Phthiotidis, vett. Oechalia 47, 6. 62, 12. 90, 6. 249, 3. 251, 13 ett.
Κασσανδρεία s. *Κασσάνδρα* opp. Macedoniae 14, 1. vett. *Ποτίδαια*.
Κασταναιὰ vicus Phthiotidis ad meridiem situs Oechaliae urbis 126, 7.
Καστάνια vicus Arcadiae prope Pheneum lacum 213, 2. (*Κασταναία* Aldenhofen.)
Κάστρο = *Ἀργυρόκαστρο* 219, 3.
Κάστρο vicus Cretae insulae prope Rhethymnum 245, 6. 1138, 1. vocatur et *Ῥίζο κάστρο*.
Καταβόθρα τὰ montes Phocidis vett. *Οἴτη* 32, 4. 60, 6 ett.
Κατερίνη opp. Thessaliae prope Eparchiam Olympi 15, 25. 116, 11. 84, 31. 35.
Κατοῦνα (=*κάστρο* Slav.) opp. Acarnaniae prope Asprum fl. et Ozerum lacum 143, 2. 573, 4.
Κατωμερίταις οἱ in insula Creta prope Sphacianos 269, 20. (?)
Κεράσια 1) opp. prope Salonen 2) vicus Macedoniae esse videtur prope Nianustam 30 a, 3.
Κεράσοβο 1) vicus prope Vonitsam apud Asprum fl. situs, 2) prope Ioaninam, 3) Aetoliae in Eparchia Zygi, quo Bucovallas Velim p. vicit 3, 5. 4, 2.
Κιάφα s. *Καχκιάφα* vicus Tetrachorii Suliotarum 206, 11. 213, 9.
Κιθρέα vicus in Cypro insula 148, 1. (Ross p. 139 *Κυθρέα*.)
Κιλίτσα pagus Parnassi montis (leg. fortasse *Βελίτσα*) 43, 27.
Κίμωλος insula Cycladum 594, 10.
Κιόνα (*Κιόνας* Aldenhofen) m. eparchiae Salonae 32, 1. 33, 3. 35, 4.
Κιονῦγκι castellum vici Suliotici Ciaphae.
Κίσσαβος m. vett. *Ὄσσα* 131, 1 ett.
Κλειτσὸ pagus Agraphorum 101, 26.
Κομπουλάκι pagus seu opp. Moldaviae ap. Secum monasterium 226, 13. 227, 20.
Κομποτιαναὶς αἱ mulieres vici Compotii in provincia Xiromero siti. etiam apud Artam vicus Compotium invenitur 367, 5.
Κόρακας m. Aetoliae vett. *Κόραξ*.
Κόρμοβο vid. *Χόρμοβο*.
Κορώνη opp. apud sinum Coronis sitam in Messenia (a. 1825 ab Ibraim pascha occupatum) 257, 19.
Κούλουρη ἡ Salamis insula 266, 15. 267, 21.
Κουμπούριανα τὰ pagus inter Artam et Petrilum 9, 8. 10, 6.
Κούντουρα opp. situm ad septentrionem versus Megarae 42, 8. 43, 2. 44, 10.
Κουσταρίτσα vicus situs ad fontes Pindi fl. 38, 6.
Κραβάρα τὰ regio (*περιοχὴ*) Aetoliae 38, 2.
Κράβαρι 70, 19.
Κρανιὰ vicus aut Aetoliae aut Epiri (prope Suliotas. – vett. *Κράνεια*.) 108, 1.
Κρήτη insula 245, 1. 392, 2.
Κρίσταινα vicus Cynuriae prope Andritsaenam 186, 2 (?).
Κρναβρύσι (fons frigidus) 1) vicus apud Gomphos, 2) Acarnaniae 1, 5.
Κύπρος insula 594, 10.
Κωνσταντινούπολις urbs 281, 7.

Λ.

Λακιῶται οἱ incolae Laccae (*Λάκκα*) vici ad septentrionem versus Sphaciotarum in Creta insula siti 246, 12.
Λάλα opp. Peloponnesi ab Albanis conditum in Eparchia Gortynae (post bellum Turcorum contra Russos a. 1770 Albani, quos Turci in Peloponnesum miserant, ut Graecos devincerent, rebellione facta Lalam confugerunt, qua ex urbe erumpentes plures annos cum Turcis et Graecis pugnaverunt). *Λαλιῶται* s. *Λαλέοι οἱ* 228, 7.
Λαμπινίτσα vicus Eparchiae Paramythiae *Χρονογρ. τῆς Ἠπ.* II. p. 352.) 206, 6.
Λαμποβίτσα vicus Epiri (*ἐλεύθερον χωρίον τὸ ὁποῖον ἐκυρίευσε διὰ τῶν ὅπλων. Πιτσιπβοῦ Ἱστορ. τοῦ Συλλίου*, I, 51.
Λάρισσα s. *Λάρσα* urbs Thessaliae 132, 10. 238, 7. *Λαρσαῖοι* 132, 10.

Λεβάντε 528 d, 3.
Λεβύδι vicus Arcadiae prope Orchomenum. *Ἁγ. Ἠλίας εἰς Λεβύδι* m. 263, 5.
Λειβαδιὰ opp. Boeotiae 30, 1. 234, 2.
Λεπενοῦ vicus Acarnaniae situs ad Asprum fl., ubi vett. opp. *Στράτος* 13, 5.
Λιάκουρα m. Boeotiae et Phocidis, vett. Parnassus 15, 26. 317, 2, *Λιάκουρη* 31, 1.
Λιάπιδες οἱ Albani ad sinistram incolentes regionem Lai fluminis usque ad Aulonem opp. 214, 9. 222, 17.
Λοιδωρίκι (h. e. *Λίτωλοδωρικὴ χώρα* ?) opp. eparchiae Doridis ad Cephissum fl. situm 38, 3. 41, 11. 70, 19.
Λουνὸς m. Cylleniae = *Ὄλενος* 228, 4.
Λοῦρος fl. et regio eparchiae Artae 53, 1. 131, 15. 218, 1.
Λουτράκι portus sinus Ambraciotici, vett. *Λιμναία πόλις. Λουτρακιῶται οἱ.*
Λουτρὸ opp Sphaciotarum in Creta insula situm 244, 2.
Λυγεριὰ pagus prope Olympum 112, 6. (*Λυγαριὰ Ἰατρ. Σουλίου* I. p. 31.)

M.

Μαγούλιανα τὰ regio uberrima Magulae vici inter Leondarium et Tripolitsam siti 262, 8.
Μαδάρα ἡ montes Cretae 269, 21 ctt.
Μακρυκάμπι regio s. mons Aetoliae esse videtur 68, 2. 165, 2.
Μακρυνόρος Acarnaniae mons, vett. *Θυάμις* 6, 3.
Μαλαντρῖνο pars Locridis occidentem versus sita et vicus 45, 6.
Μαλεβὸ montes Moreae (Olympus. Artemisium. Parnon) 11, 11.
Μάνη pars Laconiae 314, 5. (*Μάνα* 265, 1. regio Aetoliae seu Locridis esse videtur) *Μανιάται οἱ* 140 b, 2.
Μανιατουριὰ ἡ 239, 21.
Μαραθιὰ vicus prope Carpenisium 162, 2. 249, 14. invenitur et opp. Acarnaniae eiusdem nominis.
Μαρίνα Ἄι vicus Boeotiae prope Tithoream 45, 13.
Μαῦρα ἄγια insula Leucas 316, 13.
Μαχαλᾶς vicus Xiromeri ad meridiem versus sinus Artae situs prope Asprum fl. 573, 4.
Μελιδόνι opp. Cretae insulae ad orientem versus situm Rhethymni D. 1144, 1.
Μεσίρι s. *Μισίρι* Aegyptus 257, 27. 281, 5. *Μισιρλάδαις οἱ* 269, 8.
Μέτσοβο (= *Μεσόβουνον*) opp. in Pindo monte situm 6, 23. 12, 12. 110, 1. 126, 2.
Μηλιὰ vicus situs in Pindo monte ad meridiem versus prope Metsovum 59, 1. 90, 12.
Μισολόγγι opp. munitum Aetoliae (1823. 1825—6. defensum a 5000 Graecis ducibus Nicita, Caraiscaci, Botsari contra Ibraim paschan, Omer Vrionem, Reschid paschan) vett. *Ἔλαιος* 249. 250. 255—259.
Μοθώνη opp. Messeniae (a. 1825 ab Ibraim pascha deletum et a. 1828 a Francogallis occupatum) 257, 19.
Μονεμβασία (Napoli di Malvasia vett. *Λίμηρα Ἐπιδαυρίς*) opp. Moreae (occupatum a Cyriaculi devicto ad Tripolitsam Ali beï, pascha Moreae 1821) 229, 1.
Μοσχοβιὰ Russia 46, 27. *Μόσχοβας ὁ* 227, 8. 186, 9.
Μουλαλῆκι τὸ (turc.) Tricalorum satrapia (*κληθεῖσα οὕτω διότι μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Θεσσαλίας ἐγκαθιδρύθη ἐκεῖσε καὶ μεγᾶς μουλᾶς* (*νομοδιδάσκαλος*) *Χρον. Ἠπ.* II, 112).
Μπαρμπαριὰ 331, 7 ctt.
Μπαρδούνια (*Ζαμπαρδούνια*) opp. Laconiae ab Albanis conditum (*Μπαρδουνοχώρια*) 181, 1.
Μπεράτι opp. Albaniae ad Apsum fl. situm (a. 1810 ab Ali pascha occupatum). vocatur et *Βελλάγραδα* s. *Πουλχερριούπολις* 8, 5. 53, 10. 217, 1. 272, 6.
Μπόμποβο vicus prope Paramythiam? (*Βαρμπόμπα? Χρον. Ἠπ.* II, 352.)
Μποῖκο vicus prope Catunam et Machalam 573, 5 (?).
Μπουγδανιὰ Hersegovina esse videtur, quae regio nomen accepit a Bogiana (*Μπογιάνα*) fl. 150, 1. 363, 1.
Μπουρμπουτσὸ pagus prope Grevena, quem adiacet mons in quo templum est St. Eliae 21, 24.
Μπούρνοβο pagus prope Smyrnam 467 b, 2.
Μπουτζοφλ pagus prope Galatam in Arcadia 620, 20 (?).
Μπουτουνίτσα opp. Livadiae 44, 30.

Μύκονο insula 288 a, 4.
Μυλοπόταμο fl. Cretae prope Rhethymnum D. 1141, 1. *Μυλοποταμίται οἱ* 240, 9.
Μωριὰ ἡ s. Μωριὰς ὁ 200, 7. 187, 15. *Μωριάτες, Μωριανοὶ οἱ. Μωριανοπούλες αἱ* 476, 10.

N.

Ναβαρίνο vid. *Νιόκαστρο* 256, 11.
Ναχωτίνα pagus Aetoliae esse videtur prope Cravarium s. Lidoricium 70, 22.
Νιάουστα opp. Macedoniae prope Veriam (a. 1804 oppugnatum ab Ali pascha) 30 a, 27. 84, 31. 455, 6.
Νιξερὰ τὰ (*Νεξερὸ* Pouqueville, *Νεξερὰ* Aldenhofen) vicus Cyllenae 187, 2.
Νεγάδες vicus Epiri prope Sagorium (Négatès Pouqueville) *Χρον. Ἠπ.* II, 332. *Νεγαδιώτισσες* (V. L.) *αἱ* 125, 2.
Νεμπόπολις vicus prope Salonen (cfr. *Ἐνυπόλις* 570, 1.
Νικολας αγιος monasterium Cyllenae (a. 1770 deletum).
Νιόκαστρο τὸ (vett. *Πύλος*) opp. et castellum Messeniae (a Graecis a. 1821, ab Ibraim pascha a. 1825 occupatum a. d. XII. Cal. Nov. 1827 proelium navale clarissimum) 230, 1. 257, 19.
Νιόκαστρο vicus ad septentrionem versus situs Nepacti 177, 3.
Ντουλμᾶς syrtis prope Anatolicum (a Turcis occupatum a. 1826) 261, 5.
Ντοῦσκο pagus ad Asprum fl. situs? 492, 20.

Ξ.

Ξερόμερο s. *Ξηρόμερο* Acarnaniae eparchia, quam elephtae incolunt 28, 18. 131, 3 ctt.

O.

Ολυμπος m. (cfr. *Ἔλυμπος*) 51, 4 ctt.

Π.

Παλαμῆδι Nauplinae castellum (a. 1822 occupatum) 240, 9.
Παλιοπύργο pagus in monte situs prope Vrachorium (ad septentrionem versus) 232, 1.
Παναγιᾶς τὸ πύργο videtur Mariae monasterii turris esse, quod situm est prope Alassonam 118, 1.
Παραμυθία opp. Epiri prope Sulium. *Παραμυθιῶται οἱ* 159, 2. 271, 4.
Πάργα opp. et castellum Epiri (a. 1819 occupatum et deletum ab Ali pascha) 46, 8 ctt. *Παργηνοὶ, Παργανιῶτες οἱ* 221, 1. 222 ctt.
Παρασουλιῶτες οἱ incolae vicorum fere quinquaginta, qui in ditione erant Suliotarum.
Παρνασσὸς ὁ m. 316, 2.
Πάτρα (*Νέα — Πάτρα* Pouqueville) opp. Thessaliae prope Sperchium fl. 63, 1.
Πάτραι αἱ urbs Peloponnesi.
Πατρατσίκι pars Thessaliae, quae sita est circa Oetam et Othryn montes usque ad Zitunium et Agrapha 6, 23. 61, 3. 124, 13.
Πειρέας portus Athenarum 206, 1.
Πέτα vicus prope Artam opp. 10, 23.
Πέτριλος vicus ad septentrionem versus Agraphorum situs 9, 3. 10, 5.
Πέτρος ἅγιος opp., eparchia et monasterium Moreae 11, 9. 18, 3.
Πλαγία opp. Acarnaniae prope Actium. *Πλαγιώτισσες αἱ* 69, 2.
Πλαταμῶνα opp. maritimum prope Olympum 116, 12.
Πλάτανο pagus Aetoliae ad septentrionem versus Vrachori 175, 1.
Πλατιάνα pagus prope Andritsaenam (?) 186, 1.
Πόλις = Κωνσταντινόπολις 46, 30 ctt.
Πόρος insula vett. *Καλαυρία* 46, 29.
Πουλιάνα ap. Pouqueville habes urbem Poliana (*Πολυανὴ Χρον. Ἠπ.* II, 132) prope Thessalonicen 24 a, 1.
Ποταμιὰ regio circa Salambriam fl. 116, 10.
Πράβι τὸ vicus Macedoniae prope Lichnam ad Carasum fl. situs 78, 2. [illegible]. 13. 81, 18. 114, 3.
Πρέβεζα opp. bene munitum ad sinum Artae situm (a. 1798 occupatum ab Ali pascha) 42, 12. 46, 8. 201, 1. 208, 4. 223, 1.

P.

Ῥάικο vicus et pons Calamae fl. 271, 1.
Ῥάψανη oppidum parvulum sub radicibus Ossae montis ad Peneum fl. situm 117, 6. 220, 2.
Ῥενιάσσα (ital. arenosa) castellum ad mare situm prope Pargam.
Ῥεντίνα opp. parvulum septentrionem

versus Carpenisii situm 101, 9. 103, 13.
Ῥηγάνι mons prope Nepactum 177, 3.
Ῥιζίταις οἱ Rhizam vicum Cretae incolentes 269, 19 (?).
Ῥίθυμνο opp. Cretae 244, 3. Ῥιθυμνιῶται οἱ D. 1138, 1.
Ῥόιδο Rhodus insula.
Ῥούμελη 1) pars septentrionalis Graeciae, Macedonia et Thessalia. 2) terra continens Graeciae. 3) castellum promontorii Antirhii. — Ῥουμελιῶται Graeci vocantur terram continentem incolentes, velut Caraiscacis milites, e diverso Moreotarum.
Ῥουσσία 46, 27.
Ῥωμαῖοι οἱ Graeci recentiores.
Ῥωμιόπουλο 290, 9 ett. Ῥωμανία ἡ sc. πόλις (198, 14. 282, 1.) = Constantinopolis.

Σ.

Σαχαρέτσι vicus Acarnaniae ad Asprum fl. 13, 17. Σαχαρετσάνοι οἱ pastores, quorum tria genera a Graecis discernuntur: Σαχαρετσάνοι, Πετσανιάνοι, Βλάχοι.
Σαλαμπριὰς ὁ s. Σαλαμπριὰ ἡ fl. Thessaliae vett. Πηνεύς 387, 5. 388, 3. 389, 5.
Σαλονίχη urbs Thessalonica (a Turcis duce Murat II. occupata a. 1430) 76a, 19. 81, 24. 194, 1.
Σαλώνη opp. vett. Amphissa.
Σάλωνο τὸ s. Σάλωνα τὰ eparchia Salonae 31, 1. 32, 3. 34, 20.
Σαμαρίνα vicus prope Grevena 21, 24.
Σάμος insula. Σαμολαδάκι oleum Samicum 280, 4.
Σαραντάβλι τὸ antrum Corycium Parnassi montis, quia colom quadraginta cellas inesse credunt 316, 2.
Σέκο monasterium Moldaviae prope Toneum 227, 19.
Σερβιλλί fons Selvilii sub radicibus Strombuli montis in Creta situs 246, 5.
Σέραι opp. Macedoniae prope Lichnam 81, 14. 114, 3.
Σερβιὰ opp. Macedoniae ad septentrionem versus Olympi situm 30a, 1.
Σητεία opp. Cretae ad orientem versus 565, 1.
Σκίαθος insula 608, 3.
Σκόπελος insula 81, 25.
Σκόντρα urbs Albaniae Scutarium 191, 8.
Σουλι a pastoribus ex Gardicio fugientibus a. 1640 in summis montibus Thesprotiae conduntur quatuor pagi (τετραχώριον) Cacosulium, Avaricus, Samoriva, Cacociapha; ex quibus anno fere 1700 coloniae deducuntur in septem pagos qui dicuntur ἑπταχώριον 204, 1 ett.
Σουλιῶτες οἱ homines fere 5000 fuerunt, qui inde ab a. 1792 usque ad a. 1804 perpetuis bellis cum Ali pascha gestis per proditionem coacti sunt patriam relinquere 206, 16 ett.
Σόφια urbs Bulgariae 180, 8. 181, 3.
Σοφιὰ ἅγια templum Constantinopolis clarissimum 194, 2 ett.
Σπαρτιάταις οἱ 140b, 1. Σπαρτιάνοι 239, 4.
Σφακιὰ ἡ regio Cretae insulae montosa.
Σφακιανοὶ οἱ elephtae Cretae insulae 244, 7. 269, 21.
Σύρα insula 288a, 3.
Συστράνι (vett. Σελληνείς?) fl. parvulum inter Sulium et Lorum.
Σώστης Ἅι portus prope Misolonghium, ubi naves longae appelluntur 49, 2. 50, 31.

T.

Ταλάντι opp. mons et sinus Livadiae 36, 29. 42, 10. 44, 29.
Ταταράινα pons Aspri fl. prope Selitsam 249, 6.
Τεπελένι opp. Epiri (in quo natus est Ali pascha) 201, 6. 203, 11. 209, 4.
Τῆνος insula 288a, 2.
Τοῦρκος ὁ. Τουρκιὰ ἡ.
Τούρναβος opp. et regio quae attingit Saranta Porum fl. prope Ossam m. 220, 2.
Τριάδα ἅγια vicus inter Agrapha et Petrilum situs prope Asprum fl. 126, 1.
Τρίκαλα s. Τρίκκαλα opp. Thessaliae 22, 4. 83, 19. 187, 16.
Τρίκερα opp. apud sinum Pagasaeum situm 35, 22. 87, 14.
Τρίκορφα m. inter Tripolitsam et Mycenas situs 228, 19. eiusdem

nominis mons prope Thessalonicen esse videtur 76a, 19.
Τριπόλιτσα opp. Moreae (a. 1821 occupatum a Graecis) 233, 2. 237, 2.
Τριφύλα vicus Agraphorum 100, 18.
Τσάμιδες οἱ incolae Thesprotiae et Cestrinae Mohamedani, velut *Παραμυθιῶται* 271, 4.
Τσαμουριὰ ἡ alb. *Τσαμερία* pars Epiri meridionalis ad occidentem sita.
Τσαπουρνιὰ pagus Euboeae insulae 30a, 2.
Τσερίτσανα mons prope Sulium situm, cuius fastigium *παλιοκλῆσι* vocatur 204, 1.
Τσιὰ insula vett. *Κέα* 46, 29.
Τσουμέρκα regio (*περιοχὴ*) Epiri in qua altissimi sunt montes (vett. *Κιμμέρια*) 83, 3. 22.

Υ.

Ὑδραῖοι incolae Hydrae insulae 259, 9.

Φ.

Φαμίλα vicus ad septentrionem versus Naupacti 177, 4.
Φανάρι opp. Thessaliae sub radicibus Pindi montis situm 130, 9.
Φανερωμένη monasterium Salaminis insulae, Mariae Phaneromenae sacrum 267, 21.
Φαράκλα pagus Euboeae 608, 4.
Φέρσαλα opp. vett. *Φάρσαλος* 39, 5.
Φήβα opp. vett. *Θῆβαι* 41, 19. 42, 7. 43, 11. 23.
Φιλιάταις pagus et regio Epiri, quae Delvini eparchiae pars est 272, 10.
Φραγκιὰ Europa occidentalis 55, 2. 194, 7 ett. *Φράγκος* 46, 31. 157, 7. *Φραγκοφωμιοπούλα* 450, 3.
Φραντσέζοι οἱ Francogalli 231, 1.

Χ.

Χανιὰ opp. Cretae 244, 18. *Χανιῶται οἱ* D. 1138, 2.
Χασσάνδρεια = *Κασσάνδρεια* 82, 2.
Χάσια montes (*Καμβούνια ὄρη*) Macedoniam et Thessaliam seiungentes a Grevena usque ad Olympum 83, 19. 131, 14.
Χάντακα vicus Macedoniae prope Pravium 78, 2.
Χιλιαδοῦς ἡ? 114, 1.
Χόρμοβο opp. parvulum Epiri eparchiae Tepelenii (1790 ab Ali pascha deletum) 204, 10. 206, 6. 209, 4.
Χουμελίτσα vicus eparchiae Delvini in Epiro (1812 ab Ali pascha occupatus et deletus) 219, 3.
Χρουσανιῶται οἱ incolae Chrousopolis oppidi Cretae prope Rhetymnum 246, 11.
Χρυσὸ opp. = *Κρίσσα* 45, 3.
Χωβάδα? 165, 3.

Ω.

Ὡραίας τὸ κάστρο castellum puellae situm quinque mille fere passus septentrionem versus Hagii Petri, 485. in Cythno insula castellum eiusdem nominis (*Ὡραίας τὸ κάστρο* s. *Παλαιόκαστρο*) memoratur a Ross (Insel-Reisen I, 112). denique turri Thasi insulae nomen illud esse Conzius testificatur.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

In Luitprandi Apodosis libro II, 34 (Pertz Monum. Germ. V, 295) parvulam habes cantinnculam popularem, quae anno 900 p. Chr. n. confecta est. Narrat enim Luitprandus Adelbertum quendam Eporegiae civitatis marchionem, cui Gisla Berengarii filia nupserit, tam dirae factum esse famae, ut de eo huiusmodi tam a maioribus quam a pueris cantio dicta sit:

Ἀδελβέρτος κόμις κούρτης, μακροσπάθης, γουνδόπιστις.

Κούρτη h. e. curia, curtis (vid. Du Cange s. v.). *Γουνδόπιστις* vertit Luitprandus minima fide. *γουνδὸς* = *κονδὸς* s. *κοντὸς* h. e. *μικρὸς* curtus.

Carm. 9, 9 leg. *τραγουδάκα*. 41, 6 et 81, 21 virgula pr. puncto ponenda. 55, 9 leg. *Γιατὶ*. 73, 5 et 125, 1 *ἡ* scr. pr. *ἡ*. 77, 11 interpungendum *τὴν χερά μου.*" A versu duodecimo incipiunt verba equi. 91, 4 et 117, 5 scr. „*Σήκου* et „*Ξήγα*. 100, 30 interpungendum *κορφοβούνια*; 164, 4 leg. *τραγουδᾶνε*. 191, 2 leg. *βραχνὰ*. 231, 4 leg. *νὰ*. 394, 18 corr. *Χαιρέτα*. 416, 21 et 24 corr. *μάστοροί*. 436 scr. *σικλάκι*. 438, 21 restituenda est lectio vulgaris *Ὁ ἀγαπὸς π*. 477, 12 *μαυρομάτα* rectius scr. quam *μαυρομμάτα*. 553, 1 punctum minus delendum. 581, 1 scr. *φορτωμένη*. D. 688, 1 leg. *σκόλη*.

434,968

Bei **B. G. Teubner** in **Leipzig** sind erschienen:

Aeschyli Septem ad Thebas. Ex recensione G. Hermanni cum scripturae discrepantia scholiisque codicis Medicei scholarum in usum edidit Fridericus Ritschelius. gr. 8. geh. 10 Ngr.

Alberti, Eduard, zur Dialektik des Platon. Vom Theaetet bis zum Parmenides. (Aus d. Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol. besonders abgedruckt.) gr. 8. 1855. geh. 15 Ngr.

Alciphronis rhetoris epistolae cum adnotatione critica editae ab Augusto Meinekio. gr. 8. 1853. geh. 1⅛ Thlr.

Apollonii Argonautica. Emendavit, apparatum criticum et prolegomena adiecit R. Merkel. Scholia vetera e codice Laurentiano edidit Henricus Keil. gr. 8. 1854. geh. 5 Thlr.

Aristophanis Nubes edidit illustravit praefatus est W. S. Teuffel. gr. 8. 1856. geh. 24 Ngr.

Bambergeri, F., opuscula philologica maximam partem Aeschylea collegit F. G. Schneidewin. Praemissa est memoria F. Bambergeri a G. T. A. Krueger conscripta. gr. 8. 1856. geh. 1 Thlr. 20 Ngr.

Becker, Dr. Paul, die Herakleotische Halbinsel in archäologischer Beziehung behandelt. Mit zwei Karten. gr. 8. 1856. geh. 24 Ngr.

Bentley's, Dr. Richard, Abhandlungen über die Briefe des Phalaris, Themistocles, Socrates, Euripides und über die Fabeln des Aesop. Deutsch von Woldemar Ribbeck, Dr. gr. 8. 1857. geh. 4 Thlr. 20 Ngr.

Bernstein, G. H., das heilige Evangelium des Johannes. Syrisch in Harklensischer Uebersetzung mit Vokalen und den Punkten Kuschoi und Rucoch nach einer Vaticanischen Handschrift nebst kritischen Anmerkungen. Gedruckt mit neuen syrischen Typen. gr. 8. 1853. geh. 2⅔ Thlr.

Bionis Smyrnaei Epitaphius Adonidis. Edidit Henricus Ludolfus Ahrens. 8. 1854. geh. 15 Ngr.

Boeckh, A., zur Geschichte der Mondcyclen der Hellenen. (Besonderer Abdruck aus den Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol.) gr. 8. 1855. geh. 22½ Ngr.

—— **epigraphisch-chronologische Studien. Zweiter Beitrag zur Ge**schichte der Mondcyclen der Hellenen. (Besonderer Abdruck aus dem II. Supplementband der Jahrbücher f. classische Philologie.) gr. 8. 1857. geh. 1 Thlr. 3 Ngr.

—— **gesammelte kleine Schriften. Erster Band: Augusti Boeckhii ora**tiones in universitate litteraria Friderica Guilelma Berolinensi habitae. Edidit Ferdinandus Ascherson. gr. 8. 1858. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.

—— —— **Zweiter Band: August Boeckh's Reden gehalten auf der Universi**tät und in der Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Herausgegeben von Ferdinand Ascherson. gr. 8. 1859. geh. 3 Thlr.

Bredovius, F. I. C., quaestionum criticarum de dialecto Herodotea libri quattuor. gr. 8. 1846. geh. 2 Thlr.

Bucolicorum Graecorum Theocriti Bionis Moschi reliquiae accedentibus incertorum idylliis. Edidit Henricus Ludolfus Ahrens. Tomus primus textum cum apparatu critico continens. gr. 8. 1855. geh. 2 Thlr. 12 Ngr.

—— **Tomus secundus scholia continens. gr. 8. 1859. geh. 4 Thlr. 24 Ngr.**

Catonianae poesis reliquiae. Ex recensione Alfredi Fleckeisenii. gr. 8. 1854. geh. 6 Ngr.

Charisii artis grammaticae libri V, siehe: Grammatici Latini.

Christ, Wilhelm, Grundzüge der griechischen Lautlehre. gr. 8. 1859. geh. 2 Thlr.

Comicorum Latinorum praeter Plautum et Terentium reliquiae. Recensuit Otto Ribbeck. gr. 8. 1855. geh. 3 Thlr.

Cornifici Rhetoricorum ad C. Herennium libri IIII. Recensuit et interpretatus est C. L. Kayser. gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.

Corssen, W., über Aussprache, Vokalismus und Betonung der lateinischen Sprache. Von der Königl. Akademie der Wissenschaften zu Berlin gekrönte Preisschrift. Zwei Bände. gr. 8. 1858. 1859. geh. 5 Thlr. 12 Ngr.

Bibliothek

Curtius, Georg, Grundzüge der griechischen Etymologie. Erster Theil. gr. 8. 1858. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.

Didascalia apostolorum syriace. gr. 8. 1855. 4 Thlr.

Didymi Chalcenteri grammatici Alexandrini fragmenta quae supersunt. Collegit et disposuit Mauricius Schmidt. gr. 8. 1854. geh. 3 Thlr.

Dietsch, Rudolf, Versuch über Thukydides. gr. 8. 1856. geh. 12 Ngr.

Diomedis artis grammaticae libri III, s. Grammatici Latini.

Ennianae poesis reliquiae. Recensuit Ioannes Vahlen. gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr.

Fischer, Maximilian Achilles, Gergovia. Zur Erläuterung von Caesar de bello Gallico VII 35—51. Mit Grundplan und Kärtchen. gr. 8. 1855. geh. 12 Ngr.

Fleckeisen, Alfred, zur Kritik der altlateinischen Dichterfragmente bei Gellius. Sendschreiben an Dr. Martin Hertz in Berlin. gr. 8. 1854. geh. 9 Ngr.

Frick, Dr. Otto, das plataeische Weihgeschenk zu Konstantinopel. Ein Beitrag zur Geschichte der Perserkriege. Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. Nebst Zeichnungen von Dr. P. A. Dethier. gr. 8. 1859. geh. 24 Ngr.

Friederichs, Dr. K., Praxiteles und die Niobegruppe nebst Erklärung einiger Vasenbilder. Mit einer Kupfertafel. gr. 8. 1855. geh. 1 Thlr.

Friedländer, Ludovicus, Analecta Homerica. Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. gr. 8. 1859. geh. 6 Ngr.

Frontini, Iulii, de aquis urbis Romae libri II. Recensuit Franciscus Buecheler. gr. 8. geh. 15 Ngr.

Gieseke, Bernhard, Thrakisch-Pelasgische Stämme der Balkanhalbinsel und ihre Wanderungen in mythischer Zeit. gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr.

Gottschick, A. F., Geschichte der Gründung und Blüthe des Hellenischen Staates in Kyrenaika. gr. 8. 1858. geh. 10 Ngr.

Grammatici Latini ex recensione Henrici Keilii.

Vol. I. fasc. 1. **Flavii Sosipatri Charisii** artis grammaticae libri V ex recensione Henrici Keilii. gr. Lex.-8. 1856. geh. 3 Thlr.

Vol. I. fasc. 2. **Diomedis** artis grammaticae libri III, ex Charisii arte grammatica excerpta ex recensione Henrici Keilii. gr. Lex.-8. 1857. geh. 3 Thlr. 10 Ngr.

Vol. II. fasc. 1 & 2. **Prisciani** grammatici Caesariensis institutionum grammaticarum libri XVIII ex recensione Martini Hertzii. Vol. I. Fasc. 1 & 2. libros I—XII continens. gr. Lex.-8. 1855. geh. 6 Thlr. 10 Ngr.

Vol. III. fasc. 1. **Prisciani** grammatici Caesariensis institutionum grammaticarum libri XVIII ex recensione Martini Hertzii. Vol. II. libros XIII—XVIII continens. gr. Lex.-8. 1859. geh. 4 Thlr.

Grani Liciniani quae supersunt emendatiora edidit philologorum Bonnen-sium heptas. gr. 8. 1858. geh. 16 Ngr.

Gregorii Bar-Hebraei scholia in librum Jobi. Ex codd. mss. emendata denuo edidit difficiliorum locorum interpretatione illustravit notis criticis instruxit Dr. G. H. Bernstein. Folio. 1858. geh. 20 Ngr.

[Grote, Georg,] Griechische Mythologie und Antiquitäten nebst der Ab-handlung über Homer und ausgewählten Abschnitten über die Chronologie, Litteratur, Kunst, Musik u. s. f. Uebersetzt aus Georg Grote's Griechischer Geschichte von Dr. Theodor Fischer. Erster bis dritter Band. gr. 8. 1856—1858. geh. I. u. II. Band à 2 Thlr., III. Band 2 Thlr. 20 Ngr.

Gruppe, O. F., Minos. Ueber die Interpolationen in den Römischen Dich-tern mit besonderer Rücksicht auf Horaz, Virgil und Ovid. gr. 8. 1859. geh. 3⅓ Thlr.

Gutschmid, Alfred von, über die Fragmente des Pompejus Trogus und die Glaubwürdigkeit ihrer Gewährsmänner. (Besonderer Abdruck aus dem II. Supplementband der Jahrbücher f. classische Philologie.) gr. 8. 1857. geh. 27 Ngr.

—— —— **Beiträge zur Geschichte des alten Orients. Zur Würdigung** von Bunsens 'Aegypten' Band IV und V. gr. 8. 1857. geh. 1 Thlr.

Hanow, Fr., de Theophrasti characterum libello. gr. 8. 1858. geh. 6 Ngr.

—— **in Theophrasti characteres symbolae criticae. 4. 1860. geh.** 10 Ngr.

Hennings, P. D. Ch., über die Telemachie, ihre ursprüngliche Form und ihre späteren Veränderungen. Ein Beitrag zur Kritik der Odyssee. gr. 8. 1858. geh. 20 Ngr.

Herbst, Ludwig, über C. G. Cobets Emendationen im Thukydides. (Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementband der Jahrbücher für classische Philologie.) gr. 8. 1857. geh. 12 Ngr.

Herbst, Wilhelm, das classische Alterthum in der Gegenwart. Eine geschichtliche Betrachtung. 8. 1852. geh. 1 Thlr.

—— zur Geschichte der auswärtigen Politik Spartas im Zeitalter des peloponnesischen Kriegs. I. 8. 1853. geh. 12 Ngr.

Hercher, Rud., über die Glaubwürdigkeit der Neuen Geschichte des Ptolemaeus Chennus. (Aus d. Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol. bes abgedruckt.) gr. 8. 1856. geh. 7½ Ngr.

Hippolyti Romani quae feruntur omnia graece e recognitione Pauli Antonii DE LAGARDE. gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr. 10 Ngr.

Q. Horatii Flacci sermonum libri duo. Germanice reddidit et triginta codi-cum recens collatorum grammaticorum veterum omniumque Msstorum adhuc a variis adhibitorum ope librorumque potiorum a primordiis artis typographicae usque ad hunc diem editorum lectionibus excussis recensuit apparatu critico instruxit et commentario illustravit C. KIRCHNER. Pars I satiras cum apparatu critico continens. gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr.

—— ——, Voluminis II pars I commentarium in satiras libri primi conti-nens. gr. 8. 1855. geh. 2 Thlr.

—— ——, Voluminis II pars II continens commentarium in satiras libri secundi confectum ab W. S. TEUFFEL. gr. 8. 1857. geh. 1 Thlr. 14 Ngr.

Preis des vollständigen Werkes 5 Thlr. 14 Ngr.

Horazens Episteln. Lateinisch und deutsch mit Erläuterungen von Ludwig DOSSERLEIN. gr. 8. 1856—1858. geh. 2 Thlr. 10 Ngr.

Einzeln: **Erstes Buch.** 1856. 1 Thlr. 10 Ngr. **Zweites Buch.** 1858. 1 Thlr.

Hübner, Aemilius, de senatus populique Romani actis. Commentatio ex annal. philol. supplemento tertio seorsum expressa. gr. 8. 1860. geh. 16 Ngr.

Huschke, E., die Iguvischen Tafeln nebst den kleinen Umbrischen In-schriften mit Hinzufügung einer Grammatik und eines Glóssars der Umbrischen Sprache vollständig übersetzt und erklärt. gr. 8. 1850. geh. 5 Thlr.

Jahrbücher, neue, für Philologie und Paedagogik. Begründet von M. Jo-hann Christian Jahn. Gegenwärtig herausgegeben von RUDOLF DIETSCH und ALFRED FLECKEISEN. Erscheinen seit 1826. Jährlich in 12 Heften. Preis pr. Jahrgang 9 Thlr.

Dazu als Supplement:

Archiv für Philologie und Paedagogik. Herausgegeben von R. Klotz und R. DIETSCH. In Bänden von je 4 Heften. Im Ganzen 19 Bände. 1831—1853. Preis eines Bandes 2 Thlr. 20 Ngr. Ferner:

Jahrbücher für classische Philologie. Herausgegeben von A. Fleckeisen.
Supplemente. Neue Folge.
Erster Band. gr. 8. 1855—56. 2 Thlr. 12 Ngr.
Zweiter Band. gr. 8. 1856—57. 2 Thlr. 12 Ngr.
Dritter Band. gr. 8. 1857—1860. 1. Heft. 20 Ngr. 2. Heft. 28 Ngr. 3. Heft. 28 Ngr. 4. Heft. 24 Ngr. 5. Heft. 20 Ngr.

Einzelne Hefte werden nicht abgegeben. Dagegen sind die grösseren Abhandlungen unter besonderem Titel sämmtlich einzeln zu haben.

☞ Einige noch vorhandene vollständige Exemplare der Jahrbücher f. Philologie mit den Supplementbänden (von 1826 bis December 1854) im Ladenpreise von circa 300 Thlr. liefere ich für 60 Thlr. pr. Exempl., die Jahrgänge von 1852—1858, zusammen oder einzeln zur Hälfte des Ladenpreises.

Institutionum et regularum iuris Romani syntagma exhibens Gai et Iusti-niani institutionum synopsin, Ulpiani librum singularem regularum, Pauli sententiarum delectum, tabulas systema institutionum iuris Romani illustrantes, praemissis duodecim tabularum fragmentis. Edidit et brevi annotatione instruxit RUDOLPHUS GNEIST, U. I. Dr. gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr. 10 Ngr.

Keil, H., quaestiones grammaticae. gr. 8. 1860. geh. 6 Ngr.

Keil, Karl, epigraphische Excurse. Besonderer Abdruck aus dem zweiten Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. gr. 8. 1857. geh. 9 Ngr.

Kiessling, A., de Dionysii Halicarnasei antiquitatum auctoribus latinis. Dissertatio. gr. 8. 1858. geh. 10 Ngr.

Kock, Carl, die Vögel des Aristophanes. (Besonderer Abdruck aus den Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol.) gr. 8. 1856. geh. 6 Ngr.

Koch, Carl, Aristophanes und die Götter des Volksglaubens. (Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementband der Jahrbücher für classische Philologie.) gr. 8. 1857. geh. 6 Ngr.

Krüger, Gustavus, theologumena Pausaniae. Dissertatio philologica. gr. 8. 1860. geh. 16 Ngr.

Lagarde, P. A. de, de Geoponicon versione syriaca. 4. 1856. 10 Ngr.

—— de novo testamento ad versionum orientalium fidem edendo. gr. 4. 1857. geh. 10 Ngr.

—— analecta syriaca. gr. 8. 1858. 6 Thlr. 20 Ngr.

—— ad analecta sua syriaca appendix. gr. 8. 1858. 16 Ngr.

La-Roche, Paul, Charakteristik des Polybius. gr. 8. 1857. 20 Ngr.

Lehrs, K., populäre Aufsätze aus dem Alterthum, vorzugsweise zur Ethik und Religion der Griechen. gr. 8. 1856. geh. 1 Thlr. 14 Ngr.

Lothholz, L., commentatio de Bongarsio singulisque eius aequalibus. 4. 1857. geh. 6 Ngr.

Mercklin, Ludwig, die Citiermethode und Quellenbenutzung des A. Gellius in den Noctes Atticae. Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. gr. 8. 1860. geh. 16 Ngr.

Mommsen, Aug., Beiträge zur griechischen Zeitrechnung. Besonderer Ab-druck aus den Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol. gr. 8. 1856. geh. 15 Ngr.

—— zweiter Beitrag zur Zeitrechnung der Griechen und Römer. Be-sonderer Abdruck aus dem dritten Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. 8. 1859. geh. 24 Ngr.

—— Römische Daten. 4. 1856. geh. 16 Ngr.

Naevi, Cn., de bello Punico reliquiae. Ex recensione Ioannis Vahleni. gr. 4. 1854. geh. 12 Ngr.

Nicandrea. Theriaca et Alexipharmaca, recensuit et emendavit, fragmenta collegit, commentationes addidit Otto Schneider. Accedunt scholia in Theriaca ex recensione Henrici Keil, scholia in Alexipharmaca ex recognitione Bussemakeri et R. Bentleri emendationes partim ineditae. gr. 8. 1856. geh. 3 Thlr.

Pervigilium Veneris. Adnotabat et emendabat Franciscus Buecheler. 16. 1859. geh. 8 Ngr.

Peter, Hermannus, historia critica scriptorum historiae Augustae. Com-mentatio philologica. gr. 8. 1860. geh. 12 Ngr.

Petersen, Christian, über die Geburtstagsfeier bei den Griechen nach Alter, Art und Ursprung Ein Beitrag zum Hausgottesdienste der alten Griechen. Besonderer Abdruck aus dem II. Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. gr. 8. 1857. geh. 15 Ngr.

Piderit, K. W., zur Kritik und Exegese von Cicero de oratore. I. 4. 1857. geh. 8 Ngr. — II. 4. 1858. geh. 10 Ngr.

—— zur Kritik und Exegese von Ciceros Brutus. 4. 1860. geh. 8 Ngr.

Plauti, T. Macci, comoediae. Ex recensione et cum apparatu critico Friderici Ritschelii. Accedunt prolegomena de rationibus criticis grammaticis prosodiacis metricis emendationis Plautinae. Tomus I. II. III pars 1. 2. gr. 8. geh. 10 Thlr.

Auch in 9 einzelnen Lieferungen. I, 1 zu 2 Thlr. Die übrigen Stücke à 1 Thlr. — Tom. I pars 1: Prolegomena. Trinummus kann nicht mehr einzeln abgegeben werden.

—— eaedem. Scholarum in usum recensuit Fridericus Ritschelius. To-mus I. II. III 1. 2. 8. geh. 1 Thlr. 15 Ngr.

Einzeln jedes Stück à 5 Ngr.

Plutarchi de musica edid. Ricardus Volkmann. gr. 8. 1856. geh. 1 Thlr. 6 Ngr.

Poppo, Ern. Frid., de historia Thucydidea commentatio. Accedit index historicus et geographicus. gr. 8. 1856. geh. 20 Ngr.

Pott, A. F., Studien zur griechischen Mythologie. Besonderer Abdruck aus dem dritten Supplementbande der Jahrbücher für classische Philologie. gr. 8. 1859. 12 Ngr.

Prisciani inst. gramm. libri ed. Hertz, s. Grammatici Latini.

Reliquiae iuris ecclesiastici antiquissimae. Syriace primus edidit A. P. de Lagarde. gr. 8. 1856. 4 Thlr.

—— —— —— —— Graece edid. A. P. de Lagarde. gr. 8. 1856. 1 Thlr. 20 Ngr.

Ribbeck, Otto, über die mittlere und neuere Attische Komödie. Oeffent-licher Vortrag, gehalten im Rathhause zu Bern. 8. 1857. geh. 7½ Ngr.

Ross, Ludwig, archäologische Aufsätze. Erste Sammlung: Griechische Gräber — Ausgrabungsberichte aus Athen — zur Kunstgeschichte und Topographie von Athen und Attika. Mit acht farbigen und sechs schwarzen Tafeln und einigen Holzschnitten. gr. 8. 1855. geh. 4 Thlr.

—— **eine alte lokrische Inschrift von Chaleion oder Oeantheia, mit den** Bemerkungen von J. N. Oekonomides. Mit 1 lithogr. Tafel. gr. 8. 1854. geh. 15 Ngr.

Rossbach, Aug., und R. Westphal, Metrik der griechischen Dramatiker und Lyriker nebst den begleitenden musischen Künsten.

Erster Theil: **Griechische Rhythmik von August Rossbach. gr. 8.** 1854. geh. 1¼ Thlr.

Dritter Theil: **Griechische Metrik nach den einzelnen Strophen**gattungen und metrischen Stilarten. Von A. Rossbach und R. Westphal. gr. 8. 1856. geh. 2½ Thlr.

Sallusti, C., Crispi Catilina et Iugurtha. Aliorum suisque notis illustravit Rudolfus Dietsch. 8. Vol. I. CATILINA. 1 Thlr. Vol. II. IUGURTHA. 1 Thlr. 15 Ngr. Herabgesetzter Preis für beide Bände zusammen 1 Thlr. 10 Ngr.

—— **quae supersunt. Recensuit Rudolfus Dietsch. Volumen I. Commen**tationes. Libri de Catilinae coniuratione et de bello Iugurthino. gr. 8. 1859. geh. 2 Thlr. 12 Ngr.

—— —— **Vol. II. Historiarum reliquiae. Index. gr. 8. 1859. geh.** 2 Thlr. 12 Ngr.

Sallusti, C., Crispi opera quae supersunt. Ad fidem codicum manu scriptorum recensuit, cum selectis Cortii notis suisque commentariis edidit, indicem accuratum adiecit Fridericus Kritzius, professor Erfurtensis. Vol. III. Historiarum fragmenta continens. Auch unter dem Titel:

—— **Historiarum fragmenta. Pleniora, emendatiora et novo ordine dis**posita suisque commentariis illustrata edidit et indices accuratos adiecit Fridericus Kritzius. Accedit codicis Vaticani et Palimpsesti Toletani exemplum lapidi inscriptum. gr. 8. 1853. geh. 3 Thlr.

Scenicae Romanorum poesis fragmenta. Recensuit Otto Ribbeck. 2 voll. gr. 8. geh. 6 Thlr.

Vol. I. Tragicorum reliquiae. 3 Thlr. — Vol. II. Comicorum reliquiae. 3 Thlr.

Schaeferi, Arnoldi, de sociis Atheniensium Chabriae et Timothei aetate in tabula publica inscriptis commentatio. 4. 1856. geh. 8 Ngr.

Schaefer, Arnold, Demosthenes und seine Zeit. 3 Bände. gr. 8. 1856—1858. geh. 10⅛ Thlr.

Scheibe, C., lectiones Lysiacae. (Besonderer Abdruck aus d. Suppl. d. Jahrb. f. class. Philol.) gr. 8. 1856. geh. 15 Ngr.

Schottmüller, Alfr., de C. Plini secundi libris grammaticis particula prima. Dissertatio. gr. 8. 1858. geh. 10 Ngr.

Schulze, R., quaestiones Hermesianacteae. Dissertatio. gr. 8. 1858. geh. 10 Ngr.

Sharpe's, Samuel, Geschichte Egyptens von der ältesten Zeit bis zur Eroberung durch die Araber 640 (641) n. Chr. Deutsch von Dr. H. Jolowicz. 2 Bände. Mit einer Karte und drei Plänen. gr. 8. 1857. 1858. geh. 4 Thlr.

Sophoclis tragoediae. Graece et Latine. Ex recensione Guil. Dindorfii. 2 voll. 8. 1850. 2 Thlr. 9 Ngr. Auch jedes Stück einzeln à 7½ Ngr.

Struve, Caroli Ludovici, directoris quondam Gymnasii Urbici Regimontani, opuscula selecta edidit Iacobus Theod. Struve. 2 voll. gr. 8. 1854. geh. 5 Thlr.

Susemihl, Franz, die genetische Entwickelung der Platonischen Philosophie einleitend dargestellt. Erster Theil. gr. 8. 1855. geh. 3 Thlr.

— — — **Zweiten Theiles erste Hälfte. gr. 8. 1857. geh. 2 Thlr.**

Thucydidis de bello Peloponnesiaco libri octo. Ad optimorum librorum fidem editos explanavit Ernest. Frid. Poppo. Vol. IV. Sect. III. gr. 8. 1856. geh. 20 Ngr.

Titi Bostreni contra Manichaeos libri quatuor syriace Paulus Antonius de Lagarde edidit. gr. Lex.-8. 1859. Geh. 6 Thlr.

Tragicorum Latinorum reliquiae. Recensuit Otto Ribbeck. gr. 8. 1852. geh. 3 Thlr.

Tragicorum Graecorum fragmenta. Recensuit Augustus Nauck. gr. 8. 1856. geh. 5 Thlr. 20 Ngr.

Usener, Hermannus, Analecta Theophrastea. gr. 8. 1858. geh. 7½ Ngr.

Vahlen, Ioannis, in M. Terentii Varronis saturarum Menippearum reliquias coniectanea. gr. 8. 1858. geh. 1 Thlr. 14 Ngr.

—— **analectorum Nonianorum libri duo.** gr. 8. 1859. geh. 12 Ngr.

Vergilii, P., Maronis opera recensuit Otto Ribbeck. Vol. I. Bucolica et Georgica. gr. 8. 1859. geh. 1 Thlr. 18 Ngr.

Auch unter dem Titel:

—— **Bucolica et Georgica recensuit Otto Ribbeck.** gr. 8. 1859. geh. 1 Thlr. 18 Ngr.

Wachsmuth, Curtius, de Timone Phliasio ceterisque sillographis Graecis disputavit et sillographorum reliquias collectas dispositas recognitas adiecit C. W. gr. 8. 1859. geh. 16 Ngr.

—— **de Cratete Mallota disputavit adiectis eius reliquiis C. W.** gr. 8. 1860. geh. 16 Ngr.

Demnächst werden erscheinen:

Boeckh's, Aug., gesammelte kleine Schriften. Dritter Band.

Bucolicorum Graecorum Theocriti Bionis Moschi reliquiae accedentibus incertorum idylliis. Edidit Henricus Ludovicus Ahrens. Vol. III.

Catonis, M., fragmenta. Recensuit H. Jordan.

Curtius, Georg, Grundzüge der griechischen Etymologie. II. Theil.

Grammatici Latini ex recensione Henrici Keilii. Vol. III. fasc. 2. Prisciani scripta minora ed. H. Keil et indices.

Grote, G., Griechische Mythologie und Antiquitäten. Uebersetzt von Dr. Th. Fischer. IV. Band. (Schluss.) gr. 8.

Hesiodi carmina. Recensuit et apparatum criticum adiecit H. Köchly.

Homeri carmina minora. Mit kritischem Apparat und exegetischem Commentar von Dr. A. Baumeister.

Horazens Satiren. Lateinisch und deutsch mit Erläuterungen von Ludwig Döderlein. gr. 8.

Müller, Lucian, de metris poetarum Romanorum exceptis Plauto et Terentio libri tres. gr. 8.

Plauti, T. Maccl, comoediae. Ex recensione et cum apparatu critico Fridrici Ritschelii. Tomi III pars III Poenulum complectens. gr. 8.

Rossbach, Aug., und **R. Westphal,** Griechische Metrik. II. Band. gr. 8.

—— —— die Fragmente und die Lehren der griechischen Rhythmiker, als Ergänzung der griechischen Rhythmik von A. Rossbach.

Rubino, J., Abhandlungen aus dem Gebiete der Alterthumskunde, insbesondere der römischen. Erster Band: Ueber den Census.

C. Suetonii Tranquilli praeter Caesarum vitas reliquiae. Collegit, quaestiones Suetonianas praemisit Augustus Reifferscheid. gr. 8.

Susemihl, Franz, die genetische Entwickelung der platonischen Philosophie, einleitend dargestellt. Zweiten Theiles zweite Hälfte. gr. 8.

Teuffel, W. S., Handbuch der Geschichte der Römischen Litteratur. 3 Bde.

Vergilii, P., Maronis opera recensuit Otto Ribbeck. Vol. II. gr. 8.

BIBLIOTHECA SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM TEUBNERIANA.

Neue Textausgaben der Griechischen und Lateinischen Classiker.

Erschienen sind bis jetzt

A. Griechische Autoren.

	Sgr. Pf.
Aeschinis orationes	7½
Aeschyli tragoediae	10
— Jedes Stück einzeln	3 — 3
Aesopicae fabulae	— 7½
Apollodorus	— 10
Apollonii Rhodii Argonaut.	— 9
Appiani historia Romana, 2 voll	1 24
Aristophanis comoediae, 2 voll	— 27
Auch jedes Stück einzeln	3 — 3
Arriani expeditio Alex.	6
— — mit Karte	— 13½
— — scripta minora	10
Athenaeus, vol. I—III	3 —
Babrii fabulae	— 6
Bucolici Graeci	— 5
Demosthenis orationes, 3 voll	1 7½
(Auch in 6 einzelnen Abtheilungen	
Dio Chrysostomus, 2 voll.	1 18
Diodorus Siculus, 4 voll	2 27
Erotici scriptores, 2 voll	2 12
Euripides, 2 voll	— 27
Herodianus	22½
Herodotus	— 12
Herodoti historiae, 2 voll.	— 22½
Homeri Ilias, 2 voll	— 12½
mit Einleitung v. Songebusch	— 18
— Odyssea, 2 voll	— 12½
— — mit Einleitung v. Songebusch	— 18
Hymni Homerici	7½
Josephus, Flavius, 6 voll.	3 18
Isaeus	— 12

	Sgr. Pf.
Isocratis orationes, 2 voll	— 22½
Luciani opera, 3 voll	1 24
Auch in 6 einzelnen Abtheilungen	
Lycurgus	— 6
Lysiae orationes	— 11½
Manetho	— 12
Nonnus, 2 voll	3 —
Oppianus	— 12
Pausanias, 2 voll	1 —
Pindari carmina	— 9
Platonis dialogi, 6 voll	2 27
Auch in 15 einzelnen Abtheilungen	
Plotinus, 2 voll	1 24
Plutarchi vitae, 5 v. II.	2 9
Auch in 11 einzelnen Abtheilungen	
Polybius	1 15
Quintus Smyrnaeus	12
Rhetores Graeci, 3 voll	3 —
Sophoclis tragoediae	12½
— Jedes Stück einzeln	3 — 3
Stobaei florilegium, 4 voll	3 —
Stobaei eclogae, vol. I.	1 —
Strabo, 3 voll.	1 21
Theophrastus Kresius, 2 voll	1 6
Theophrasti characteres	12
Thucydides, 2 voll	— 18
Xenophontis expeditio Cyri	6½
— historia graeca	7½
— institutio Cyri	7½
— commentarii	3¾
— scripta minora	7½

B. Lateinische Autoren.

	Sgr. Pf.
Caesaris commentarii	12½
Daraus einzeln:	
de bello Gallico	— 6
de bello civili	— 6
Catullus	3½
Celsus	1
Ciceronis opera, 11 voll.	6 12
Auch in 32 einzelnen Abtheilungen	
Ciceronis orationes selectae	— 15
Ciceronis epist. select. Pars I	— 9
— — — Pars II	— 15
Cornelius Nepos	— 2½
Curtius Rufus	— 10
Eutropius	— 2½
Florus & Ampelius	— 9
Frontinus	— 15
Gellius, 2 voll	— 27
Horatii carmina	— 7½
Justinus	— 27
Editio minor	— 7½
Juvenalis satirae ed. Haeckermann	— 4½
— — ed. C. P. Hermann	— 4½
Idylli opera, 6 voll	1 24
Lucretius	— 12
Martialis epigrammata	— 12
Ovidii opera, vol. I.	— 10
vol. II (metamorphoses)	— 7½
— vol. III	— 10

	Sgr. Pf.
Daraus einzeln:	
Ovidii tristia	— 3¾
fasti	— 3
metam. defectus	— 3
Persius	— 5
Phaedri fabulae	— 6
Plauti comoediae, vol. I	2½
vol. II	12
Jedes Stück einzeln	— 10
Plini epistolae	3¾
Plinii sec. hist., vol. I — IV	— 10
Propertii carmina	18
Quintiliani inst., 2 voll	— 6
Sallustius	— 18
Senecae opera philos., 3 voll	3¾
Statius, 2 voll.	2 6
Suetonius	1 —
Taciti opera, 2 voll	— 15
Daraus einzeln:	— 18
Libri minores	
Terentii comoediae	— 3¾
Tibulli carmina	6
Velleius Paterculus	6
Virgilii opera	12½
Daraus einzeln:	11¼
— Bucolica et Georgica	3¾
— Aeneis	7½

Die Sammlung wird ohne Unterbrechung fortgesetzt.

☞ *Ein vollständiges Verzeichniss meines philologischen und pädagogischen Verlags ist in allen Buchhandlungen gratis zu haben.*

Leipzig, August 1860.

B. G. Teubner.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google